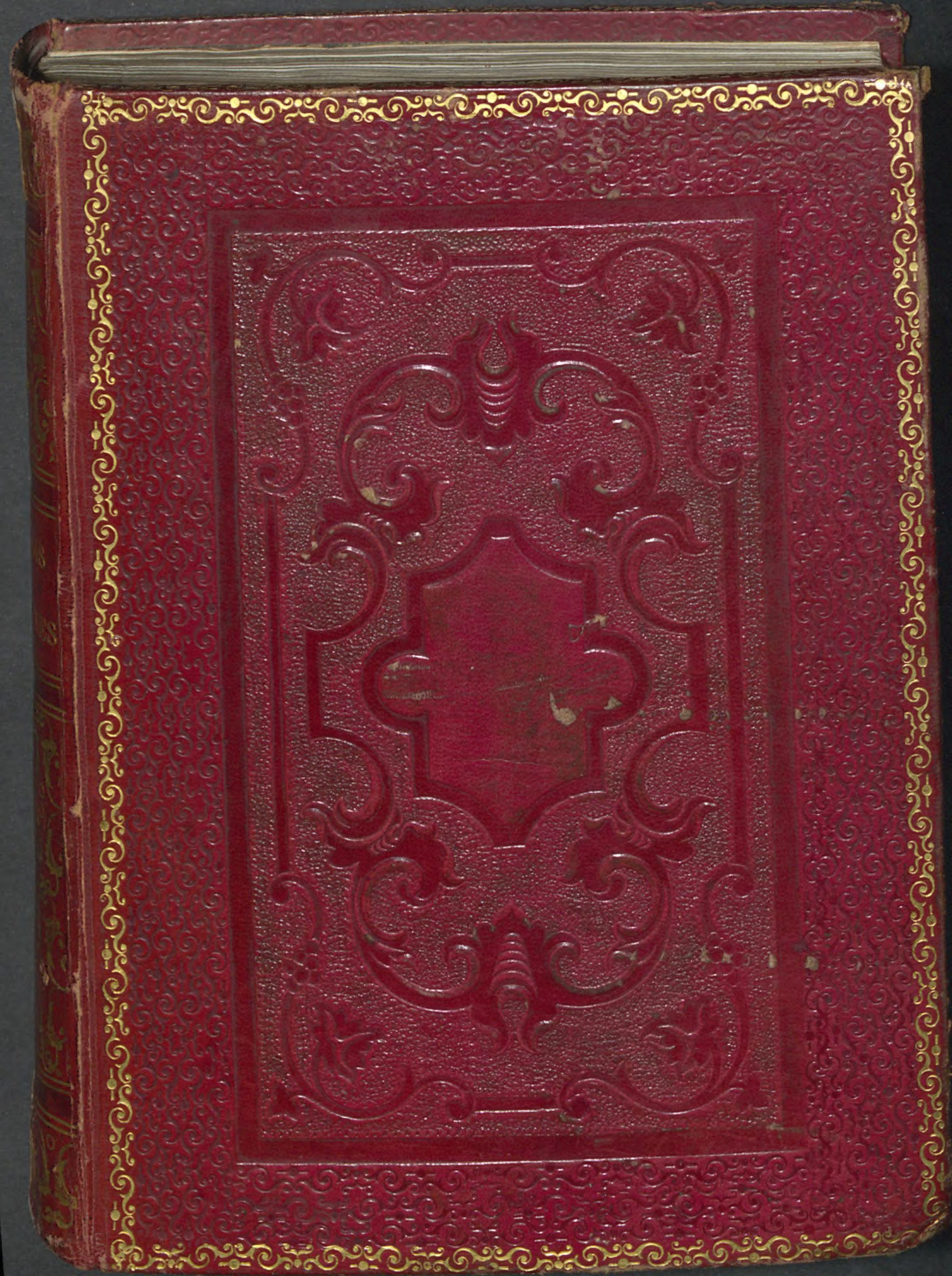

Joan Galtensis.

Distinctiones.

Un tomo en 8.º comun.

Manuscrito en vitela gruesa.

Encuadernacion moderna.

Incipiunt tituli summe collectionum sive communiloquii fratris iohannis gallensis. ordinis fratrum minorum, cuius collectionis huius. que post dicta summa collectionum sunt septem partes. ad maiorem evidentiam processus. cuiuslibet partis capitula in primis prenotantur.

Tituli prime partis. Prima distinctio.

Prime autem partis sunt distinctiones decem. Quarum distinctio prima est de re publica in communi. et de informatione personarum ex quibus constituitur. Et habet undecim capitula.

Primum — Quid sit res publica. — .xi. capitula

Secundum — Ex quibus constituitur et qualiter. — .xi. c.

Tercium — Qualiter debet legibus regulari, — .xi. c.

Quartum — Qualiter debet in iusticia fundari, — .xij. c.

Quintum — Qualiter debet unanimi concordia connecti et uniri, — .xiij. c.

Sextum — Qualiter debet fidaliter adiuvari, — .xiiij. c.

Septimum — Qualiter debet salubribus consiliis dirigi, — .xiij. c.

Octavum — Qualiter debet virtuosis moribus decorari. — .xiiij. c.

Nonum — Qualiter recta intentione debeat ordinari, — .xiiij. c.

Decimum — Qualiter ex predictorum defectu et carentia destruitur, — .xv. c.

Undecimum — De exemplis antiquorum. que quanta sustinuerunt pro salute rei publice. — .xv. c.

Duodecimum — Quod doctrina evangelica non repugnat rei publice. et quod post eius susceptionem non contigerit magis adversa rei publice quam ante. sicut aliqui et maxime pagani posuerunt. — .xvij. c.

Secunda distinctio.

Secunda distinctio est de informatione principis sive regis in re publica. Et habet tria capitula.

Primum — Quod princeps est ad modum capitis in re publica. et de capitis proprietatibus. — .xvij. c.

Secundum — Quod dominatio vel potentia non est ex libidine ambienda. — .xviij. c.

Tercium — Quod ordinate et legitime est assumenda. — .xix. c.

Tercia distinctio.

Tercia distinctio est de virtutibus principatus. Et habet viginti capitula.

Primum — Quod princeps est assumptus ad sollicitudinem et laborem. non ad otium et quietem. — .xx. c.

Secundum — Quod debet esse humilis deo et ecclesie. colens deum vere. et ecclesiam honorans. — .xxi. c.

Tercium — Quod debet esse immaculatus a sordidante culpa. — .xxi. c.

Quod debet esse virtuosus diversis virtutibus.

Quarta distinctio

Quarta distinctio est de informatione eorum qui sunt presides, punitores et iudices. qui sunt ad modum oculorum et aurium in re publica. Et habet iiij. capitula

Quinta distinctio

Quinta distinctio est de informatione oratorum vel iuris peritorum qui sunt ad modum lingue in re publica. Et habet sex capitula.

Sexta distinctio.

Sexta distinctio est de informatione senatus sive consiliariorum qui sunt ad modum cordis in re publica. Et habet novem capitula.

Primum — De institutione senatus sive consiliariorum et auctoritate apud antiquos. — xlii. c
Secundum — Quod debent esse iustitia mire probati. — xliii. c
Tertium — Quod debent esse veritate precipui sive veridici. — xliii. c
Quartum — Quod debent esse experientia industrii vel experti. — xliii. c
Quintum — Quod debent esse stabilitate solidi. — xliiii. c
Sextum — Quod consilia debent esse examinata. — xliiii. c
Septimum — Quod in consiliis capiendis sunt audiendi sive divisores. — xliiii. c
Octavum — Qualiter princeps debet esse magnificentior omnibus in consiliis et largior ac clementior. — xlv. c
Nonum — Qualiter secreta consiliorum sive archana occultanda sint. — xlv. c

Septima distinctio.

Septima distinctio est de institutione thesaurariorum sive ministrorum circa de thesauris principis sive rei publice, qui sunt ad modum stomachi in re publica. Et habet duo capitula

Primum — De institutione ministrorum sive camerariorum principis qui sunt ad modum lateris. — xlv. c
Secundum — De informatione custodum thesauri et expensarum publicarum qui sunt ad modum stomachi ut dictum est. — xlv. c

Octava distinctio.

Octava distinctio est de vitiis que consueverunt esse curialium cavendis. Et habet septem capitula.

Primum — De honorum ambitione cavenda. — xlvi. c
Secundum — De adulatione. — xlvi. c
Tertium — De improba munerum acceptione. — xlvii. c
Quartum — De impudenti venditione commodorum sive officiorum. — xlvii. c
Quintum — De simulata fictione amicitiarum. — xlviii. c
Sextum — De sophistica machinatione calumpniarum et rapine expoliatione pauperum. — xlviii. c
Septimum — De voluptate commessacionum et vitiorum concitantium illas. — xlix. c

Nona distinctio.

Nona distinctio est de informatione militum qui sunt ad modum manuum in re publica. Et habet septem capitula,

Primum — Quare milites per manus significantur. — l. c
Secundum — De institutione militie et militis nuncupatione sive effectione. — l. c
Tertium — De sacramenti militis qualitate. — li. c
Quartum — De militum virtuositate et quod debent esse strenui, circumspecti et expediti. — li. c
Quintum — De disciplina militari et exercitatione virtuali et de earum utilitate. — lii. c
Sextum — De iure militari. — liii. c
Septimum — De militia multiplici et qualiter debet militare contra hostes spirituales. — liii. c

Decima distinctio.

Decima distinctio est de informatione populi laborantis que est ad modum pedum rei publica. Et habet octo capitula.

Tituli secunde partis :- Prima distinctio

Secunde partis que est de colligatione multiplici membrorum ad invicem sunt distinctiones novem. Quarum prima est de colligatione ordinali vel legali que est dominorum ad servos et econverso. Et habet quinque capitula

Secunda distinctio.

Secunda distinctio est de colligatione naturali que est patrum ad filios et econverso et eorum amonitione. Et habet duo capitula.

Tercia distinctio

Tercia distinctio est de colligatione fratrum ad invicem. Et habet tria capitula.

Quarta distinctio

Quarta distinctio [illegible] colligati [illegible]
[illegible] coniuges. Et habz sex capitula.

Quinta distinctio.

Quinta distinctio ē de colligatione spūali [illegible]
Et habz quatuor capitula.

Sexta distintio.

Sexta distinctio ē de colligatione ciuili.
Et habz quatuor capitula.

Septima distinctio.

Septima distinctio est de colligatione [illegible]
Et habz tria capitula.

Octaua distinctio

Quarta distinctio.

Quinta distinctio.

Sexta distinctio.

Septima distinctio.

Octava distinctio.

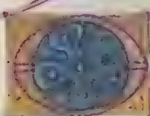

[S]exta distinctio est de amonitione iuvenum quo ad differentias complexionum eorum. Et habet duo capitula

Tituli quarte partis: prima distinctio.

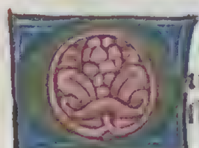

[Q]uarte partis que est de re publica ecclesiastica spirituali, et de eius membris distinctiones quinque. quarum prima est de clericis in communi. Et habet ix. capitula

Secunda distinctio

[S]ecunda distinctio est de perfectione presbiterorum. et quales debent esse. Et habet septem capitula.

Tercia distinctio.

[T]ercia distinctio est de instructione electorum spiritualium. Et habet duodecim capitula.

Scd̄a distinctio.

Secunda distinctō ē de informatiōe doctorū. Et habz quinq3 capitula.

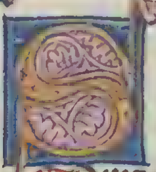

Titli sexte partis. p̄ma distinctō

Sexte partis q̄ ē de istructiōe religiosorū. sūt distinctōes sed quarū prima ē de religionis primaria istitutiōe. Et hz duo capla.

Scd̄a distinctō.

Secunda distinctō ē de eminētia religiōis z de dignitate. Et hz sex capitula.

Tercia distinctio.

Tercia distinctō ē de castitate religiosorū. ad quā se obligāt. Et habz duo capitula.

Quarta distinctio.

Quarta distinctio est de obedientia ad quam se obligant religiosi. Et habet sex capitula.

Quinta distinctio.

Quinta distinctio est de septem necessariis religiosis ut perfecte vivant in professione. Et habet octo capitula.

Sexta distinctio.

Sexta distinctio est de vite religiose utilitate. Et habet tria capitula.

Tituli septime partis. prima distinctio.

Septime partis que est de informatione hominis ut sit paratus ad mortem sunt distinctiones tres. Quarum prima est de preparatione ad mortem. Et habet sex capitula.

Secunda distinctio.

Secunda distinctio est de mortis multiplicitate et timore. Et habet octo capitula.

Tercia distinctio.

Tercia distinctio est de eorum qualitate qui prosunt morientibus. Et habet sex capitula.

[illegible] dignatus fuerit inspicere hanc collectionem [illegible] vel capitulorum inspectionem [illegible] presentes prosunt sine ordine.

est vas. similiter ubi sapientia et stultitia ubi utiles et inutiles. quia in diversis ornatis sicut vasis urbanis et rusticanis subministratur. Ut ergo providus compilator alios sapientes in libris ornatis atque predicatores subministrare. Fauus enim mellis illud compositum. dulcedo aie sanitas ossium. Prover. xvi. Et predicator debet sine defectu omittere materiam de qua loquitur si intellexerit aliam magis utilem esse ut de qua loquitur. vel si viderit sermonem alios quibus expediret magis alia materia. Exemplo xenocratis qui omissa materia quam tractabat transtulit se ad aliam materiam propter iuvenem scientiis conversum ad illam. prout narrat valerius. l. vi. c. ultimo. ubi ait. Polemo iuvenis adolescens polemo. nec ille [illegible] ipsa infamia gaudens [illegible] ferme tum surrexisset. domumque rediens xenocratis philosophi patentem ianuam vidisset. vino gravis unguentis delibutus sertis capite redimito. perlucida veste amictus. refertam turba doctorum hominum scolam eius intravit. Nec contentus tam deformi introitu consedit ut clarissimum eloquium et prudentissima precepta temulentie lacivia eluderet. Orta deinde ut par erat omnium indignatione [illegible] vultum tenuit et omissaque re quam disserebat de modestia ac temperantia loqui cepit. Cuius gravitate sermonis coactus resipiscere polemo. primum coronam capiti detractam proiecit. paulo post brachium intra pallium reduxit. [illegible] oris convivalis hilaritatem deposuit. ad ultimum totam luxuriam exuit. unius orationis saluberrima medicina sanatus ex infami ganeo maximus philosophus evasit. [illegible] in nequitia habitavit. hec ille. Et de hoc ait. epistola. lxiii. Consilium ergo predicatoribus aliam materiam et meliorem aucto-

ritatibus se ad illam transferre. Et quia non omnibus predicatoribus vacat inspicere et perscrutari multa volumina predictorum auctorum collegi in hoc tractatu sive collectione quam potest dici summa collectionum sive compilatio quorum generalia ad instructionem lumini [illegible] narrentur [illegible]. Et hec non solum de libris divinorum auctorum sed ex libris gentilium philosophorum. exemplo apostoli qui introduxit dicta cor. sic illud. corrumpunt bonos mores colloquia prava. i. cor. xv. quod fuit dictum menandri. Et illud ad tit. i. Cretenses semper mendaces male bestie ventris pigri. quod est dictum epimenidis poete. Et illud act. xvii. [illegible] quod est [illegible] ut ait in epistola. Et exemplo beati ieronimi qui introduxit multa dicta gentilium et communium. ex in epistolis suis similiter. Et exemplo beati aug. qui introducit multa talia in libris de civitate dei et in libris aliis et epistolis. ut ei ait idem in de [illegible]. Sed [illegible] quod egypti [illegible] vestes abstulit de egypto. quas convertit ad meliorem usum. sic isle [illegible] disciplinas usui utilitatis applico. [illegible] fideles ad utilitatem [illegible] exemplificat [illegible] auro ex [illegible] sapientia scla philosophorum. Et [illegible] actionis ad utilia convertitur. [illegible] nuncia sacre scripture [illegible] omni [illegible] similiter [illegible] ut ait [illegible] veritatis [illegible] ipsis auctoribus. et pronunciatum divine veritatis [illegible] ut ait apostolus [illegible] manifestavit illis. Dicta igitur veritatis ex libris eorum [illegible] sumpsi. sicut ait [illegible] de institutione sacri [illegible] loquens de libris origenis [illegible] saluberrime [illegible] et sapi-

entes sumpte de lingua. ne pariter venena perfidie sorbeamus. Ubi invenitur dictum sigilli qui allegetur eiusdem quaestionem inquisitum quod ageret. Unde dicit. aurum in stercore quero. scilicet in tali vel tali libro. ¶ Omissis ergo superstitionibus que sunt in a dicta abbreviatis. hic auctoritatibus sanctorum adiungatur. Et si narrantur aliqua dubia. intelligantur ut ab eis sunt narrata. non ut asserta et affirmata. Ut autem auctoritatum que introducuntur sit magis certitudo. et libri et capitula distincte nominentur. et ut si qui dignentur ista puerilia et rudia respicere. possint invenire plura de materiis de quibus sunt hic auctoritates in libris prenominatis et capitulis. Quasi enim solum soliditas auctoritatum est certitudo librorum et capitulorum. et econtrario vage auctoritates minus solide inveniuntur. et minus efficaces et contra volentes resistere non continuo dicte. Et quia aliter sunt admonendi viri litterati. aliter illiterati. aliter seculares aliter religiosi. sicut facit Gregorius in pastorali per totum. et sicut ait idem ipse Gregorius xxx. moralium super illud Iob xxxviii. quis dedit gallo intelligentiam. [illegible] statum graduum et officiorum distingui potest hec collectio seu tractatus. Quia aut est secularis sive laycus et secularis sive ecclesiastica. Et secularis scolaris sive clericus. et secularis religiosus sive monachus. Et quia ex premissis constat res publica civilis. que est quasi quoddam corpus compaginatum ex membris. quorum membrorum est connexio ad invicem multimoda. ideo hec collectio in septem particulas distinguitur.

[P]rima pars est de constitutione rei publice et membrorum. et de instructione et informatione personarum que sunt membra eius singulariter et absolute. sicut principis qui est ad modum capitis.

et sic de aliis.

¶ Secunda pars est de connexione et coniunctione membrorum. scilicet principis ad subditos. et econverso. et sic de aliis. et de eorum instructione et aliquibus quibusdam.

¶ Tertia pars est de admonitione et informatione omnium. quantum ad ea que sunt communia omnibus. qualia sunt diverse etates. scilicet pueritia. senectus. paupertas et opulentia. et sic de aliis. Et hec tres partes sunt specialiter de admonitione laicorum.

¶ Quarta pars est de admonitione virorum ecclesiasticorum. secundum diversos status eorum et gradus.

¶ Quinta pars est de admonitione scolasticorum et philosophantium.

¶ Sexta pars est de admonitione religiosorum sive monachorum.

¶ Septima pars est de morte. et de admonitione omnium ut sint parati contra mortem. et de pertinentibus sive expectantibus ad eam.

Prima pars. Prima distinctio de re publica in communi. et de informatione personarum ex quibus constituitur.

[C]um enim res publica ut est dictum est velut quoddam corpus compaginatum ex membris. princeps eius velut dicitur obtinet locum capitis. provinciarum iudices et presides sunt ad modum oculorum et aurium. senatus sive collectio sapientum consiliariorum ad modum cordis. milites peregrinantes ad modum manuum. laborantes sive agricole solo inherentes ad modum pedum. prout ait Plutarchus in libro qui intitulatur de instructione Traiani. ¶ Primo ergo dicendum est de re publica in se et in communi. ¶ Secundo de personis ex quibus constituitur singulariter. et de admonitione earum. ¶ De primo. scilicet de re publica. primo inquirendum quid sit. ¶ Secundo qualiter constituitur. ¶ Tertio quibus institutis ordinatur. regitur et conservatur.

Quantū per 9trariū q̄lr̄ de fic̄ ⁊ dissol
uitur. et ex quo eriit defectū.
¶ Quinto de sollicitudine antiq̄z. ⁊
zelo pro 9s̄uatiōe rei publice. ⁊ q̄
magnitudine sustinebāt p̄ ip̄a.
¶ Sexto q̄lr̄ n̄ 9trariū desc̄ia euā
gelica rei publice. sic̄ aliq̄ p̄sūser̄.
detrahentes doctrine euāglice. Pri
mū caplm quid sit res publica.
Dicendum est pmo nōi ān̄ q̄ res pu
blica ē res pp̄li. pp̄ls aūt
cetus. iuris 9sensu.
et utilitatis cōione ⁊
sociatus. p̄ut ait aug̃. ij. de ci. dei. c.
xxi. recitās diffinitionē rei publice
a scipione datā. ⁊ recitatā a tullio
ut patz ibidē. Et idē aug̃. v. de. ci.
di. c. xviij. res publica ē res pp̄
res cōis. res ciuitatis. Et sic ⁊
patz q̄ ois q̄ introit bonū cōe ⁊ u
tilitatē pp̄li uel p̄uīc uel ciuitatis ⁊
augere 9s̄uare protegē saluare ⁊
iusticia. intendit rē publicā auge
9s̄uare ⁊ protegē. Ad q̄m rē publi
cā hūerūt antiq̄ affectū magnū z
ut patebit infra. Secūz. ca. ex q̄b'
9stituitur res publica. et qualit'
Ex q̄bus ⁊ q̄lr̄ 9stat res pu
blica determinat aug̃. ij.
de. ci. di. c. xxi. dicēs q̄
tūc res publica. i. res
pp̄li iuste ⁊ bn̄ regitur. siue ab v
no rege siue a paucis obtimati
bus siue ab uniūso pp̄ cū tale ē pp̄ls
. s. cetus. iuris 9sensu ⁊ utilitatis
cōione sociatus. Tūc ei salua ē
res publica. cū s3 eos ōs 9s̄tituit.
⁊ utilitatē cōiter ōs itendūt.
¶ Cōstat aūt ex psōis sup̄iorib9.
mediis ⁊ inferiorib9. Vn̄ idē aug̃.
recitatis v̄ba scipiōis ait. Sic̄ in
fidib9 ac tibiis ⁊ ipo cātu a uocib9
9cētus q̄dā tenēdus ē ex distīctis so
nis. quē discrepātē aut eorū eru
dite ferre n̄ possunt aures. itaq̄
effiatur. sic ex sūmis mediis ⁊ īfi
mis interiectis ordinib9. ut sonis
moderata rōne ciuitatē 9sensu dissi
miliorū 9stare. Et que armonia
a musicis dr̄ i cātu. eā ee i ciuita
te 9cordiaz. Quib3 eī i ciuitate
ē uīnculū i fine ⁊ ptā aug̃. ij. de
. ci. di. c. iij. q̄ 9stat ⁊ res publica 9s
tare ex psōis diūsis sic̄ ex mēbris
diūsis ⁊ q̄dā corpa ōs ee ut de hīc ē
sup̄. Et sic aplus loqn̄s de re publi
ca eccl'astica uocat eā corp9 ⁊ eiuo'
eius mēbra. ro. xij. Multa unū corp9
sum9 i xp̄o. singli aūt alt' alteri9 mēbra.
Et. i. cori. xij. Et eni i vno spū nos
ōs i unū corpq baptizati sum9 Vn̄
⁊ de rei publice mēbris ⁊ 9cordia
ait tullius. i. de officiis. xxxix. cā.
dicēs ee i re publica magistrat9.
psōas priuatas. ⁊ peregrinos.
ubi assignat eoꝝ officia dicēs. q̄
p̄priū munus magistrat9 ē intelli
gere se gerere psonā ciuitatis. de
betq̄ eius dignitatē ⁊ decus sus
tinere. s̄uare leges. iura describe
re fiant sic ⁊ missa mē ... [illegible]
nati uo inq̄t tullius ... [illegible]
⁊ pari cū ciuib9 iure uiue ... [illegible]
missū nimis ⁊ abiectū ... [illegible]
ferentē nimis. eā uelle i re publi
ca q̄ tranq̄lla ⁊ honesta sint. talē ei
sentire solem9 bonū ciuē ⁊ dicē.
peregrini aūt ⁊ icole officiū ē.
nichil p̄t' suū negociū agē. nich
de alieno inq̄rere. minimeq3 ee i
aliena re publica curiosū. Et hi
officia reperiuntur. cū q̄ritur
q̄d deceat. quid aptū sit psōis.
tp̄ib9 ⁊ etatib9. p̄ut ait tulli9 ibi
de. Et ex his patz q̄ sic̄ i corp9
re naturali mēbra sunt sibi īuicē
deseruientia. ⁊ pro se inuicē solli
cita. ⁊ mutuo sese 9tegentia ⁊
uniuersas deb'ilitates cōpatie
tia. ac sese exornantia. sic ordē

ī mēbꝰ rei pu. q̄ ē q̄ q̄dā i corꝑe ñ ex̄
ē. ⁊ maxīe ī re publica ecclesiastica / sic
adaptat aplꝰ ubi s. Et sic cū morbꝰ
sit̄ turbiose fiūt e q̄n unū mēbrū
destruit aliud ul' deuorat ī corꝑe
naturali. sic sit̄ turbiose maliciē e
q̄n unū mēbrū rei publice deuoret
aliud ꝑ dissipat maxīe sic sanū mē
brū. Sicut ē putridū mēbꝝ ⁊ īfectiuū
mēbꝝ alioꝝ / amputari ul segregari
oꝫ ab hēntibꝰ potestatē / suato iure iusti
tie. prout ait tullius. l. iii. de officiis. lo
quēs de tirāno. et. vii. dīcens. hui' gen'
... iustitia ... ipui ex' hūana cōn
... ... Et prout erēplū
... ... cōis ... imputātur ... caritate
... ... certis mēbris corꝑis
... ... ī unitate ... aduna
... ī unitate cōis segregari
... ... organis musicalib'
... ... ne fiat aliq̄ dissonā
tia ī organis ... ꝑtxōna
... consonantia. multo magis gubna
tores rei publice sollicite debēt. pu.
... ... rei publice sit de
bita armonia. ... ī policō
. l. iii. ... ... alicꝫ
... ... quo
... ...
aliq ꝑ unanimē ... faciat ... ul'
... consonantiā ... ... ī
... ... f
... oportꝫ ꝑ nūc ꝑ ... mo
dare. nūc rigore iustitie nūc dēsūnē
clemētie. ... faciat ... unanime
... ... et ... discordantiū ī ... ꝑo
ꝑacs ⁊ ... opib' ... unā faciat ī
... ⁊ maximā armoniā. Deocꝫ
... ... e q̄r tutta ... ... īte
... ... ꝑ ... ... nāq̄
... artificis ... cōualesce. ⁊ de
bitū ... ... h ... ...
ē ... ... reparatur. ꝑfecto si
... exhigitur q̄uē ñ hnt fenestra
... ⁊ ... sepe ... ad ... ...

q̄ ad eū q̄ uinus exhigit'. ¶ Dein
ait armōia ... ... re publica
q̄n erit cōformis ipi siue ... pro
sua possibilitate. ⁊ ordinata legib'
di. q̄ñ d̄ ill. ... ... ul' ... ...
Nā q̄ nostr ordinē celi ⁊ ... ... eig
ꝑones ī tra ... Rō celi ponitur ī tra q̄n
res pu. hūana imitatur re. pu. ce
lestē. ubi uoluntas dī lex ē. put ait
aug' de re. pu. latinis ī anglis siue ia
via celesti. de. ci. di. l. ii. c. xix. Et sic
patꝫ sēm. Decimū ca. q̄lr oꝫ res. pu. le
gib' regulari.

Est autē decimū ... ... gib' regula
ē q̄b' uirtutib' ordinat'
res. pu. Et facedū q'
ordinatur ... legū iusti
tiōne. iustitie solidatis equitate.
... unanimitate ... ... sue
litate ... adunāte. consilio sa
lubri ... ...
mite. ... ... oia ... ...
te. De ꝑmo ꝑꝫ ꝑ tulliū ī sua pma
rethorica. l. i. ubi d' leges ad cōmo
dū rei. pu. ... referre ... ...
mo ... leges. legū ... saluas ēē
uult ... rei. pu. Et ... ...
media ... nl' oꝫ putare ... ... ñ q̄
ad cōis utilitatē ... q̄m eig ... ...
īstituta ē. sic a legib' nl' ducit arbi
trariū ñ q̄d rei. pu. ... pficiscitur
q̄m eig ... ... Et amb' ...
me. d. ... ... rei. pu. ... ē. leges ...
b' ēē cōmunes. ... ... deuo
tione ... ... nō
aliq̄ ius ēē. q̄d aliꝰ sibi ītelligat ñ
licē. ... ... licere oib'. ⁊ q̄d ñ li
cē. ñ licē oib'. Esse et cōmunes ...
ta ... ... rei. pu. gu
bernetur. cōmune oib' ... cōmunia
... ⁊ ... ... officiū. ...
ꝑscriptū oib' ... ēē ... ... Deo
ille. Et ... ... legib' res. pu.
gubernetur ñ ... ... nec mir
... lex sit ... papianū ... demostene
...ctio hōīs. ... ... doctrina sapiē

ti· correctõ volũtarior exercitiũ.ci
uitatis cõpositõ·totius criminis fu
ga. Siue lex ē. rõ sũma isita na
tura. que iubz ea q̄ sũt facieda, phibet
q̄ ɔtraria ait tulli9 de legib. Siue
lex nl aliud est q̄ recta rõ a numine
tracta· imperãs honesta, phibẽs ɔtra
ait idē philippicar·xi. Siue lex est
recti preceptio· prauiqz depulsio ait
idē·l. ij· de natura deor. ipa eni ē iudex
ptuz. asserẽs honestũ, phibẽsqz ɔtrariũ.
ait gratian9. Est eni lex iterpres equi
tatis. rerũ diuinar, z hũanar cõpo
nit crisipus. Et ideo neccē fuit inste
leges ad gubernatiõez rei pu. prout a
it seneca epl'a·xciiij. q' postq' subinpē
tib; uitijs i tirannidē regna conuisa sũt.
opus eē cepit legib; quas z ipas int' in
tia tulere sapiẽtes. Et ponit exẽplũ
de salone qui athenas equo iure fũda
uit. et de ligurgo q̄ leges istituit. Et d
his z eorũ legib; loquitur au9.ij. de ci. dei
·c.xvi. De legib; salonis ait agelli9.l.
·ij. q' incise erãt i axib; ligneis ũ sẽpi
tne manerẽt. Et de isto ligurgo z le
gib; ei9. trogus põpeius.l.iij.ut dē ē
i breuiliq̃o de ĩstitutib; parte p̃.c.ij. Sũt
eni leges sic capistri z ɔpedes eqi z frenũ
ait crisostom9 su. io. o. xxxvi. Dt ei9
dē i tractatu de duodeci abusiõib;. xij.
gradus abusiõis ē ppls sine lege. q̄ dũ
di dicta z legũ sãta ɔtẽpnit per diuisã
errorũ uias i laqũ p̃ditiõis iuenit. Et
seqr. Vnalegal'ita. lex dr̃ q̄ nec ad dex
terã nec ad sinistrã declinat. Et q̃ oi
ũ legũ ē maĩs ɔ̃sura ĩ p̃nic legis y
magis ɔ̃grat ut ait au9. viij. de ci. dei
·c.vi. ideo oẽs leges emanare debẽt a le
ge diuinã. Per me inq̃t sapia diuĩa
reges regnãt z legũ ɔditores iusta
decernũt. pũ. viij. Humane eni leges
saltem9 valẽt q̃tenus ĩ discrepãt a di
uinis ait chanonus. Et ideo lex res
publica sola est ordinata. que legi
bus regulatis lege diuina gubernat.

Na tūc ē ciuitas dr̃ in q̄ lex ē intas
lex caritas. modus ciuitas. ait au9.
epl'a·v. Que lex licet sit vna in se
multiplex tñ ē in fructu z virtute.
Iob. xi. Vtinã deus loqueretur tecuz
z apperirz labia sua tibi· ut osten
derz tibi secreta sapie. z q̃ multiplex
sit lex eius. Et q̄ inutilis ē legũ
latio. nisi sit earũdez debita custodi
tio. ideo sollicite custodiri debẽt i re
publica. Nã ut ait ualerius.l.p̃.c.
·iij· loq̃ns de atheniẽsib;. Cũ inq̃t e
quissima iura [illegible] iniq̃ssima inge
nia haberẽt· moribus suis magis q̄
legib; uti maluerũt. [illegible] custo
diri a maioribus z minoribus ne
sint sicut tele araneaꝝ que ĩfirmi
ora aĩalia retinẽt z ualẽtiora trãs
mittũt· prout recitat ualeri9 libro
vij· caplo. ij. dicens leges eẽ tales
ut ait anacarsius. cy[illegible] pauperes
z humiles constringũt diuites z p[illegible]
potentes nõ alligãt [illegible] contingit. Cõ
trario de illo qui eruit sibi oculuz
unũ z filio unũ. eo q' filius debuit
multari priuatione oculoꝝ p̃ter
adulteriuz prout ait ualeri9 libro
vi. caplo. ij. Et de hoc i breuiloquio
de ĩstitutib; parte p̃ma·ca·iij. Et si
ul noluit parcere filio q̄ fecerat cõ
mãdatuz suũ [illegible]·x·xx· viij· [illegible]
sicut leges non debẽt [illegible]
cente. prout ait paulus. actu· xxiij·
et [illegible] me sm̃ lege· et
contra legẽ [illegible] me percuti· ita n
debent [illegible] ad disciplina-
mãxie q̃n q̃s peccat in rez publicã.
Qui eniz iustificat ipiuz· z qui cõ
dẽpnat iustuz. abhoĩabil' ē utriq̃
apud deuz. pũ· xvij. Vñ ualeri9
libro. vij· ca· ij· q' nichil agreslay z
facto sapientiq. q̄ cũ aduersus rez
publica [illegible]
[illegible]
[illegible]

Cōprehensis aūt & interfectis so
ribus. eius vestigio restituit. atq; unū
q; simul promouit. ne salutaria &
aī aduersis ul iniusta esset. uel
int improuiderentur. Itaq; ut sepe esse
possent. aliq̄n nō fuerūt. Quarti
capitulum. qualiter res publica debet
in iusticia fundari.

Et quia leges nō sufficiunt
ad regimē/ nisi iusticia
regulentur. ideo res pu
blica debet ēe fulta iusticiā
et in ea fundata. prout ait aug. itē
tus sententias sapienti. ij. de ciuitate
dei. ca. xxi. concludēdo hec uerissimū
ēe sine summa iusticia rem publicā regi
nō posse. Vn lellius asserit sicut ita
tus aug. ubi supra. nichil tā inimi
cū q̄ iniusticiā ciuitati. nec omnino nisi
magna iusticia geri aut stare posse &
rē publicā. Et de hoc bn̄ idē aug. iiij.
de ci. dei. ca. iiij. q̄ remota iusticia q̄d
sint regna nisi latrocinia. ubi ponit
exemplū de alexandro & pirata. Et de
hoc in breui loquio de uirtutibus parte
prima. ca. i. dicit eciā tullius. l. ij. de offi.
ca. xi. q̄ omnibus ē necessaria opinio iusticie &
et solitarios. & iniqua uiuenter & emunt
& conducunt & locant contrahentes negocijs
adeo ipsi in . . . necessaria ē iusticia ad rem
gerendā. Cuius tanta ē uis. ut nec illi
qui maleficio & scelere pascuntur
possint sine ulla particula iusticie ui
uere. & ponit exemplū de latronibus. Vn
& leges latronū ēe dicuntur quibus pa
reant quas obseruant. Et ponit exempla
per equos predas partitur. bargilo y
lirico latrone res magnas habuit. et
multo maiores nouiatus lusitanus. cui
etiā exercitus ipsi . . . cesserit. Vn aut idē
archipirata. ni equalitatem preda distribueret
aut interficiatur aut relinquitur a socijs.
Et ideo concludit tullius q̄ cū tanta uis
iusticie sit ut ea latronum opes firmet
atq; augeat. quanta eius uis in constitucionem
rē publicā fore putamus. Vnde
iusticia ē splendor magnus. ex qua
uiri nominantur. cuius munus primū
ē ne cui quis noceat n̄ lacessitus in
iuria saluo iure suo. de quo ut
communibus pro communibus utatur priuatis
ut suis. ut ait idē ubi supra. li.
i. c. vi. Vel fundamentum iusticie sunt
ne cui noceatur. deinde ut comuni uti
litati seruiatur/ ait idē. c. viij. Vn
& ambro. l. i. de offi. ait q̄ iusticia
communia habet pro suis. sua pro communibus.
Et sequitur. iusticie parens prima ē in
deū. secunda in patriam. tercia in parentes.
deinde in oēs. Si ergo iusticia nō ē in re
publica. cuius contrarium res fieret &
prosperū. Et in ea ciuitate ē iusti
cia de qua dicē gloriosa dicta sunt de te
ciuitas dei. ut ait aug. ubi supra.
de ci. dei. xxi. c. Et de hoc ualerius
l. vi. c. v. tractans de iusticia. Que
etiā ē in breuiloquio de uirtutibus parte
i. c. iij. Et oīs species iusticie q̄ sunt
cuiq; tribuuntur prout ait aug.
xix. de ci. dei. c. i. de qua tamē ino
cencia amicicia concordia pietas
religio affectus humanitas. prout
ait macrobius. l. i. cuius species sunt
pietas erga oēs homines. innocencia
sine iniuria alicui. concordia. huma
nitas. . . . affectus
& clemencia. & . . . prout ait
hugo . . . debeant eē iusti
cia in re pu. tā singulorū erga singu
los & comuniter . . . patebit
patebit inferius cum singillatim de i
formatione . . . tractatur. Ideo
ā aug. l. i. fine de quo & de ac
centu. iusticia ē uirtus q̄ reddit vni
cuiq; quod suum ē. superiori. scilicet equali &
inferiori. Superiori eius scilicet prelato de
bentur reuerencia & obediencia. pari
consilium quo erudiatur ignorancia
tua. & auxilium quo iuuetur in
firmitas. Inferiori cura custodia

et non regnet peccatum in mortali corpore ut obediatis concupiscentiis eius. Ro. vi. Et disciplina ut dignitas sanctitatis sentiat, quibus debet adiungi rectitudinem ut ait idem. Et hec .vii. sunt septem columpne quas construxit sapientia in domo sua. prover. ix. ut ille ubi supra. Magno igitur affectu est iustitia appetenda, magno studio custodienda, magno honore veneranda. Unde iustitie templa dedicaverunt gentiles ut ait augustinus de ci. dei. c. v. Ideo dilectantur scripture omnia monitores rei pu. sapientie: Diligite iustitiam qui iudicatis terram.

Quintum capitulum: qualiter res pu. unanimi concordia connecti et uniri.

[C]oncordia unitiva est pro opportunitate rei pu. quoniam inter omnia concordia necessaria est ut res pu. unanimi concordia adunetur prout ait salustius li. ii. recitans verba scipionis. Ego inquit vobis trado regnum firmum si boni eritis, imbecille si mali. Nam concordia parve res crescunt, discordia maxime dilabuntur. Et hec idem ait seneca epistola .xcv. Omne enim regnum in se divisum desolabitur ait salvator. Mat. xii. Et sic a contrario concordia unum augebit. Nichil enim utilius civitati concordia. Unde commentator ethi. ix. Concordia amicitatis et magnorum gratia erit in tota civitate et totius generis. Et ponit exemplum. Concordia generis et terra persegnata efficiens. scilicet fiunt omnia generatio et accepta. Unde enim res pu. est in se fortis et hostibus terribilis. terribilis inquam ut castrorum acies ordinata. canti. vi. Si quid gre. super eze. l. i. o. viii. Castrorum acies tunc hostibus terribilis ostenditur quando ita constipata et condensata fuerit ut nullo loco interrupta monstratur. Unde magno agmine persequebatur filios israel et debellabat hostes iudic. xx. Dicit enim ait seneca viii. de beneficiis. c. xiiii. [illegible] Civitatem non munitam vel certam reddit unus natura quibus fecit eum terribilem et validum. Duas res reddit natura quas fecit cum validum. ratione s. et societate. Societas enim communium eorum utilium reddit et ipsorum tres generantur et dominari in mari iussit. Et ideo in omni re pu. debet unio principari ne fiat confusio prout ait idem. epis. Per quod rectores rei pu. antiquitus et si essent prius discordes postquam essent assumpti ad regimen rei pu. mutuo inter se concordabant prout narrat valerius li. iiii. c. ii. ubi narrat de emilio lepido et fulvio flacco qui ut censores creati sunt quam summas inimicitias dissidebant publice iuncti sunt non dissidentes inimicitiis privatis et idem ibidem c. i. narrat de eo qui plangebat adversarium eo quod erat rei pu. utilis. Et quia non est vera concordia nisi ubi regnat caritas que facit cor unum et animam unam multitudinis. act. iiii. ideo nec vera res pu. nisi ubi vere est caritas ut dicit [illegible] c.

Sextum capitulum: qualiter res publica unita debet fidelitate adunari.

[C]ontinuitur in re pu. debet esse vera fidelitas qua s. adunetur. Nisi enim in partibus eius et membris sit vera fidelitas. s. absque cordis malivola simulatione. et absque oris fallaci deceptione. et absque gestu dolosa simulatione. et absque operis perniciosa destinatione non potest regi nec diu durare. Quia ut ait tullius i. de officiis c. vii. fundamentum iustitie est fides. i. dictorum conventorumque constantia et veritas. Et ut ait idem c. xii. cum duobus modis fiat iniuria aut vi aut fraude. fraus quasi vulpecule. vis leonis videtur. utrumque homine alienissimum. et totius autem iniustitie nulla est capitalior quam eorum qui cum maxime decipiunt id agunt ut boni videantur. Hec autem fidelitas non acquiritur premio vel commodo temporali sed infunditur ut ait Ambrosius ii. de offi. Sic fideles putant amorem et vel pretium vel adulatione sibi obli-

gratos exhibuerit. Nos illos quos ad obtinendum pluri-
ma committitur pecunia fideles arbitre-
mur. Nam isti se frequenter vendere nolunt
propria quia ferre non possunt. Et est quod requi-
ritur ad fidem et confirmatur iusticia et pru-
dentia ut ait tullius libro ii. c. xii. Unde
[illegible] est aliquibus membris rei publice et maxime
[illegible] ipsorum principum prout recitat tullius ubi non
nulla [illegible] societas nec fides regni [illegible]
[illegible] fides mutatur cum tempore. hic [illegible]
[illegible] [illegible] de quod quam mutatur fides
[illegible] tempore. Sed nil stabile quod est infidum ait in
libro de amicicia. Et ipsa fides id est fidelitas
est firmamentum stabilitatis que est in amicicia
ut ait tullius. Et hec fides fuit in magni-
ficentia [illegible]. Unde et cato cum
consideraret [illegible] hic templum cum ioue si
ne esse vicinam ioui in capitolio prout reci-
tat tullius libro iii de officiis xxiiii c. Secundum illos
enim [illegible] primo id est fastigio tem-
pli. Nec enim ad [illegible] fidelis qui est iniquus
[illegible] ut ait [illegible] ubi supra. Et quoniam in
amicicia nec [illegible] nisi quam regulat
[illegible] caritas, idem nec in fidelitas nisi
quam efficit diuina caritas. Fideles enim
[illegible] [illegible] [illegible] sap. iii. Amicus
est fidelis protectio fortis. eccl. vi. Et fidelis
est permanens in tempore tribulationis. eccl. xii.
[illegible] possidere cum proximo in pauper-
tate illius. Et [illegible]. In tempore tribulationis
[illegible] permane illi fidelis. Septi-
mum c. quod res publica salubribus
consiliis dirigitur.
[C]onsequenter dicendum est quod res publica de-
bet salubribus consiliis dire-
cta. eo quod salus est multa consi-
lia. pro. xxiiii. Unde et rectores rei pu-
blice dicebantur antiquitus consu-
les a consulendo. prout ait augustinus
de ci. dei. c. xii. [illegible] tullius libro de
officiis c. xxii. parua sunt foris arma
nisi consilium sit domi. Unde ibi recitat
quod consilium salonis plus profuit ciuitati
atheniensium quam [illegible] qui ab eo leges habuit et in-
stituta [illegible] [illegible] [illegible] themis-
toclis qui bellum gestum est consilio se-
natus quia a salone erat constitutus.
Et seneca de tranquillitate animi post
principium. Non is solus rei publice pro-
dest qui ducitur reos. et de pace bellaque
censet. sed qui iuuentutem exhortatur
qui tanta bonorum preceptorum inopia vir-
tute instituit, qui animos ad pecuniam
luxuriamque cursu ruentes, scienter re-
trahit. Sed cum moratur in priuato pu-
blicum tamen negocium agit. Et tullius de
senectute capitulo v. quod dantes consi-
lium in re publica plus agit quam alii.
Nam sunt sicut gubernantes in naui, nam
in naui alii sentinam exhauriunt. alii
cursitant. alii malos escandunt. Ille vero
tenens clauum et quietus sedens in puppi
multo maiora et meliora facit. Non enim
viribus aut velocitatibus aut celeri-
tate corporis res magne geruntur
sed consilio et auctoritate et sententia.
Et post concludit ibidem quod cum talibus
senectus augeri soleat aput eos magis
consilium. In antiquis enim est sapi-
entia. iob. xii. Unde et roboam quia
reliquit consilium seniorum et adhesit con-
siliis iuuenum. amisit regnum. tercio
o. Re. xii. Senium enim consilium
multum valet. Unde valerius
libro vi. capitulo ii. de illo qui res-
pondit cuidam qui minabatur ei
eo quod haberet multos gladios. et
respondit alius et ego multos an-
nos. quasi dicat non te timeo. ¶ Si-
militer consilio sapientium res pu-
blica augetur, regitur et conser-
uatur. Unde narrat augustinus
epistola xxxviii. ad dioscorum de te-
temistocle philosopho qui non cum
nunt quod esset habitus in arte tibie cum
caneret vernus in epulis recusas-
set. at ubi cum se nescire illa dixisset,
eius dictum est. quod agitur nostri res-
pondit rem publicam ex parua magnam
[illegible] facere. Cum eius consiliis ipsa

) res (

res publica acquiesceret. Quales autem
debent esse consiliarii in regimine re
i publice dicetur infra ubi de sena
tu. i. collectione senatorum sive consili
ariorum. Octavum. c. qualiter res publica
[E]x virtuosis moribus decora[tur].
non solum res publica debet
directa esse consiliis sed debet
esse ordinata moribus virtu
osis. sicut capit aug. recitans verba en
nii poete. ii. de c. d. ca. xxi. Moribus
antiquis res stat romana virisque. quod
que quidem ille versum inquit vel brevitate
vel veritate tanquam ex oraculo mihi quodam
esse affatus videtur. Nam neque viri nisi
ita morata civitas fuisset, neque mores nisi
hi viri prefuissent. aut fundare aut tanti
tenere potuissent tantam et tam iuste late
imperantem rem publicam. Et sequitur. Nam
de viris quid dicam? Mores enim ipsi interierunt
virorum penuria. sed quibus recitat aug.
verba salustii. Quales autem erant mores
antiquorum narrat salustius recitans
verba catonis orationis in senatu. li. i.
que verba et recitat aug. similiter. v. de c.
dei. ca. xii. Nolite inquit existimare ma
iores nostros armis rem publicam et parva
magnam fecisse. si ita esset, multo eam pulcher
rimam nos haberemus. quippe sociorum atque ci
vium. preterea armorum et equorum maior
copia nobis quam illis est. sed alia fuere que illos ma
gnos fecerunt que nobis nulla sunt. Do
mi industria. foris iustum imperium. animus
in consulendo liber, nec delicto neque libi
dini obnoxius. Pro his nos habemus luxu
riam atque avaritiam publice egestatem, et
privatim opulentiam. Laudamus divitias
sequimur inertiam. inter bonos et malos dis
crimen nullum. Omnia virtutum premia ambi
tio possidet. Nec mirum ubi vos separa
tim quisque consilia sibi capitis. ubi domi
voluptatibus hic pecunie aut gratie s
ervitis eo fit ut impetus fiat in vacuam rem
publicam. Hec ille. Ubi ergo predicti boni mo
res sunt ibi merito res publica ordinatur.

et ubi desunt deordinatur. Unde aug.
primo de c. dei. c. xxxiiii. loquens de sci
pione ait. quod non censebat ille felicem
rem publicam esse stantibus menibus ruen
tibus moribus. Et idem libro. ii. ca. ii.
Romam quippe potius veterum auctam et
laboribus fecerunt stantem fecerat quam ru
entem. Nunquid enim in ruina eius lapi
des et ligna. i. istorum ait vita omnia non
murorum sed morum monimenta atque orna
menta decidere. cum funestioribus eorum cor
da cupiditatibus atque ignibus accenderentur quam illi
urbis arderent. Hec ille. Et tamen in aug.
idem epistola. v. adversa et perversa corda mor
talium felices res humanas putant cum
tectorum splendor attenditur et labes non
attenditur animorum cum theatrorum moles
extruuntur et effodiuntur fundamenta
virtutum etc. Nam principes in re publi
ca sepe non student mores corrigere sed
bonis dominari. prout loquitur aug. ii
sup. xx. ca. recitans ab usurpatis talium Re
ges non curant quam bonis sed quam subditis re
gnent. provincie regibus non tanquam re
ctoribus morum sed tanquam rerum dominatori
bus et deliciarum suarum provisoribus sub
dite. Et istos bonos mores corrumpunt
colloquia prava. i. cor. xv. Et quod bonos
mores vel malos non faciunt nisi bo
ni vel pravi amores. ut ait augus
tinus. xxxiiii. epistola. ideo non sunt boni
mores in re pu. nisi ubi ordinati amo
res. qui non solum sunt in re pu. ecclesiastica si
ve in civitate quam facit amor dei usque
ad contemptum sui. prout ait aug. xiiii. de
c. d. ca. ultimo. Secundo dicimus esse
locus remediorum ubi fuerint nimia
mores sunt. ait seneca epistola. xi. Mo
ris est mentio habita ex qua singulorum
operum assiduitate manavit. et sic ex
tenderunt nomen virtutes dicuntur et
mores. ut ait policraticus. l. v. c. iii. et
Unde et hec est deceptio multorum in re pu.
existimantium pravos mores non esse vi
cia propter assiduitatem. prout ait sene

ci libro de bti uita i pncipio. argu
meutu3 pessimu3 turba e. Querati
qd optimu factu sit nō quid usita
tissimu. et qd nos i possessione feli
citatis etne ostituat. nō qd uulgo
auctoritatis pessimo iterpreti probatu
sit. Et addit ibi. Nulla res nos m. no
ribz malis iplicat. q qd ad rumore
copōimur. optima rati q cu magno
assensu recepta sut. q qz exēpla bona
multa sut. nec ad ratione sz ad sili
tudine uiuim. Et pōit exēpla q
alr ē i uijs mor z alr i uijs pedu.
Na i primis celeleritia uia maxi
me recipit. s. quā ambulat multitu
do. Sic ē in qd i pplo. q cu se pmunt
cadēs alteri atrahit. Et pmi exitō
sut seqtibz. Sic z i uita accidit. s.
q cadentes in prauis moribz attra
hūt alios. z cadere faciut. Ad quo
mores corrigendos debent labora
re rectores rei publice. **Nonu. c.**
qlr res. pu. recta itēctione ordiari.

[E]t nō solu predicta suffi
ciut rei publice. n fit u
na ordinata itencio oi
m3 mēbroz rei publice.
s. ut ipa saluetur. put ait tullius
iij. de officijs. c. v. dicēs q unu d3
ēē propositu oibz. ut. s. eade sit uti
litas uniuscuiusqz z uniuersoz. quā si
ad se qsq rapiat dissoluetur oīs
huana osociatio. Nā qm oēs itendūt
coēm utilitatē rei pu. nec aliquis
uult nocere alii. ppr ppriu comodu
stabilis erit res. pu. Vn ait ibidē
q nō solū lex nature gentiu sz et le
gibz pplor. qbz i singulis ciuitatibz
res. pu. cōtinetur. eo modo ōsti
tutu ē ut n liceat sui comodi ca
nocere alti. hoc ei expectat leges. hoc
uolūt. s. icolume ēē ciuiu ōiunctio
ne. qm qui dirimunt eos morte. exi
lio. uinculis. dapno cohercet sz leges.
Vn ait ibidē3 q detrahere aliquid
alti. z altius icomodo suu comodu
augere magis ē ōtra naturā q m
mors q dolor z cetia q possut corpori
accide. Et hoc tolit q tollit cōuictu
huanu z societatē q sz natura3 est
Et hac itentioē3 habuerāt antiqui
nobiles amatores rei pu. q mitcta
bat comodu alienu sic sui. sic refe
rat tullius. l. p. de. offi. c. viij. q ille
terentianus cremes nil huanu alie
alienū putabat. Et seneca epla
. xvi. Nichil qd ē huanu alienu m
puto. Qd et recitat aug. xxxviij.
epla. Sapiēs ei ait seneca nil iu
dicat suū magis q cuilibz. uln ē
huanus gñe consorciu ē. Sz stulti
auaricia i mortaliu possessionu p
puetatē discernit. nec qcq credit e
suū ēē qd ē publicū. Sut ei sapi
entes soli sicut z lune. qui oibz lu
cēt. Vn ibidē seneca. Soli z lune
plurimu3 debeo. z tn nō m uni oriu
tur. Sapiētes igr ita curabāt de
re. pu. post morte3 sic an ut ait tul
lius loquēs de se libro de amicicia
. c. vi. Nō minoris cure ē m. qlis p
morte mea res. pu. futura sit q qlis
sit hodie. Qdam ei natus ē. q ppli3
sue etatis solū agitat. ait seneca
. lxxxij. epla. Et ideo qdā3 ciuita
tes attribuūt diuinos honores qbz
dā ut excitēt alios ad sustinendu
pro re. pu. ait tullius. l. iij. de natu
ra deor. Vn ait ibi. q i plerisqz ciui
tatibz augēde uirtutis gra. quo lib
re. pu. pericl3 adhire3 optim
quisqz uiror fortiu. m eodē3 ho
nore deor mortaliu3 consecratā3 i
telligi pōt. Vn ex hac unanimi
uoluntate. z comuni intentione exul
tentiu in re pu. ipa saluatur z o
suatur. Qd pat3 i exēplo sensi
bilibz. Terra ei imobilis stat eo
q qlibz eius pars tendit ad unu
. s. ad centru3 ut pat3 a sapiēte

ij. de celo et mundo. Item navis regulariter
trahitur quando ancientibus (?) concorditer
ducitur. Similiter acies preliatur et vigoratur
quando concorditer tenetur. et sic in omni
communitate. Et quia non est perfecta intentio ad
unum in aliqua communitate nisi in unitate ecclesia-
stica in qua queritur unum quod est necessarium et
petitur res una. secundum hilarium super luca in glosa.
ideo sola ecclesiastica res pu. est perfecta
in qua quod non oportet querere quod unum est secundum quilibet (?)
v. Quod ostendit apostolus exemplo membrorum in cor-
pore sibi invicem ministrantium. j. cor. xij. et
Quibus igitur pacis modis res pu. constituitur
gubernatur et adiuvatur salva est. De
quarto c. qualiter ex pacis defectu vel ca-
rentia res pu. destruitur.

Quarto pacis igitur patet. scilicet qualiter res pu.
dissipatur et dissolvitur.
quia scilicet ex defectu pacis. Et
sic destruitur ex defectu pacis sic per-
ficitur ex pacis. Ex eisdem enim generatur
res et corrumpitur ait sapiens. ethicorum
ij. Ex quo igitur res pu. perficitur ex pre-
dictis. defectu et carentia contrariorum deficit
et dissolvitur ut patet ex verbis catonis
[illegible]. Et hoc est ut non maneat color vel
pictura in re pu. prout ait augustinus ij. de
ci. dei. c. xxi. recitans verba tullij. l. v.
de re. pu. Nostra etas cum rem pu. sic
picturam acceperit egregiam sed evane-
scentem vetustate non modo eam co-
loribus hisdem quibus fuerat renovare
neglexit. sed ne id quidem curavit
ut formam saltem eius et extrema
tanquam liniamenta servaret. Quid enim manet
ex antiquis moribus quibus ille dixit rem
stare romanam. quos ita oblivione
obsoletos videmus ut non modo non colantur sed etiam
ignorentur. Et si ita fuit tunc multo
magis est in effigies vel color ubi omnes (?)
rem quasi iam sit non quasi (?) [illegible]. Et de destru-
ctione rei pu. loquitur augustinus ibidem. c. xx. et
in primo (?) enumerat flagitia et luxu-
ria et scelera que fiebant in re pu. ait Cum
[illegible] habet res pu. non dici romano

ipso scilicet domini sardanapalli comparavi.
qui quondam rex ita fuit voluptatibus de-
ditus ut in sepulcro suo scribi fecerit.
ea sola se habere mortuum que libido eius
etiam cum viveret hauriendo consumpserat. Et
hec mala in re pu. sunt in mundo orta sunt
ex ignavia ociositate et libidinosa
voluptate. et pacis male tum illuitate (?)
prout ait augustinus recitans verba sapientis. j.
de ci. dei. c. xxx. quod catone suadente ut
cartago destrueretur. emula romanorum
ipsi. contradicebat scipio. timens in-
firmis animis securitatem hostem et tanquam
pupillis civibus idoneum tutorem. necessarium
iudicans esse timorem. Et hec quare res ipsa
est probatum. Deleta quippe cartagine. et
magno scilicet timore romane rei pu. depulso
et extincto tanta de rebus prosperis orta ma-
la continuo subsecuta sunt. ut corrupta
disruptaque concordia res pu. destructa
sit. Que mala ibidem c. xxxi. enume-
rat que talia fuerunt scilicet cruenta bella. libido
dominandi. avaricia. luxuria. et sic de
aliis. Consilium (?) loquitur augustinus epistola v. recitans
verba salustij. quod quando nec in bonis nec ip-
sis et quos [illegible] putabant morum corrup-
tores et perditorum avaricia et rapacitatis
parcebat tunc esse potuisse laudabi-
le illos decere saluti rei pu. Et ponit
ibi verba iuvenalis. Nunc patimur longe
pacis mala. sevior armis luxuria
incubuit. victumque ulciscitur orbem.
Nullum crimen abest facinusque libidinis
ex quo paupertas romana perit. Unde
sequitur. Volendam (?) [illegible] prudentiusque
plus paupertatem quam opulentiam possidere
romanam. In illa enim morum integritas
servabatur. per hanc autem non menia urbis
sed mentes ipsius civitatis dira nequitia
omni hoste peior irrupit. Quis igitur voluit
esse fideles rei pu. studeat ut recte
legibus regantur. iustitia ordinentur. et
sic de aliis ut dictum est. et a contrariis ca-
veant. Quintum c. de exemplis antiquorum qui
scilicet quanta sustinuerunt pro salute rei pu.

al'sin

COnseqnter ↄsideranda est ex
antiquor͛ ꝛ fcā circa re. pu.
augēdā ꝛ ↄseruādā. ꝗ fuit
eī in eis p̄ia sollicitudo p̄ro ip̄a.
et fuit ad ip̄am uehemēs dilco. ꝛ. p sa
lute illius feruida emulatō. diuitiar͛ oī
um ↄtēpt͛ sine respectu. tribuliū ꝛ ar
duor͛ agressio. periclor͛ ꝛ labor͛ per
pessio. mortis liberē susceptio. et neces
sarior͛ caror͛, sicꝫ filior͛ ꝛ agnator͛ ca
sor͛. p re. pu. uīlia laudatō. Et ÷ fu
it ī eis mouēdi ad restructōēz rei ꝛ
pu. oīmoda affecto. q̄ ī ill' ingebat
sollicitudo rei. pu. salutis desiderio. Et de
his ꝑ parte dr̄ ī breuiloq̄o de uirtuti
bꝫ. Un̄ narrat ualeri⁹. l. ii. ca. iii. de
camillo. q̄ p̄curato q̄ si alicui cōiux
[illegible] uideretur. ei
iniuria suo aīq̄ [illegible] sanaretur.
Et subito lapsu decidit. q̄ eē ad dñ
[illegible] ꝯpressio [illegible] p̄mitisse
[illegible] ē. Cōseq̄r. Eque uirtutis ē ꝛ bo
na p̄rie adiuuisse. ꝛ mala ī se trāsferre
noluisse. Et ualeri⁹. l. vii. c. vi. nar
rat multa de pietate antiqua ī patriā.
ubi ait. Restat ut p̄rie caritas ex
[illegible]
[illegible] auctoritas parēti
uires suas subiecit. frena q̄ꝫ cari
tatis [illegible] cedit. Et exem
plificat de ill' qui se exposuer͛ mor
ti p re. pu. Un̄ de quodā narrat ī
capite cui⁹ cū picus sedisset. ꝛ affir
marēt aruspices eo dimisso fore rei
pu. statū felicissimū [illegible]
miserrimū. [illegible]
[illegible] ille picū ī ↄspectu
senatus morsu suo necauit. Et idē
narrat augustinus. l. iii. c. viii. Idē
÷ ualeri⁹ narrat. l. v. c. vi. de aris
totile. q̄ cū esset supreme uite. ꝛ re
liquias [illegible] ac [illegible] ī su
mo [illegible] custodiēs. adeo
ualenti ꝑ salute p̄rie [illegible] ut
[illegible] armis solo [illegible]

lo attenuatū iacēs manibꝫ ī qbꝫ erat
tenerez. Et ibidē narrat de ill' q̄ multa
fecer͛ ꝑ re publica. sicꝫ de curcio qui ex
posuit se morti ut sim uiceret. et ↄ alii
is silr̄ narratur ibidē. Silr̄ narrat
aug' q̄nta fecer͛ ꝛ sustinuer͛ antiq̄ p̄o
re. pu. v. de. ci. dī. c. xviii. ut de illo q̄ ꝑ
cipitauit se in hiatū terr̄ cū eēt dictū
oraculo deor͛ ut illō qd̄ romani hērent
optimū illic mitterētur. Et de bru
to. q̄ filios suos occidit q̄ mouerāt ↄt
re publica. De q̄ poeta. Plato sꝫ pat
noua bella mouētes ad penā pulc̄
p̄o libertate uocauit. Et ÷ de alio p̄
cipe romano cognōie torq̄tur q̄ filiū
occidit n̄ q̄ cont͛ p̄riā s; p̄o patria
tū q̄ ↄtra suū imperiū. i. cont͛ illud q̄d
imperauit p̄r imperator. ab hoste ꝑuocat
iuuenili ardore pugnauerat. l; uict
occidit. ne plus mali eēt ī exēplo i
perii ↄtēpti q̄ boni hostis i gl'ia occisi
Uo ergo se iactat qui pro immorta
lis p̄rie legibꝫ oīa q̄ mili' nūq̄ q̄
[illegible] ↄtēpnūt
[illegible] ÷ de alio q̄ q̄ porsenā regē
occīdē nō potuit. ꝛ pro eo alterū de
cepto occidit. ī [illegible] aram eius
[illegible] dicēs. multi
tales quales illū uiderꝫ q̄ in eius ex
itiū cōiurasset. Cui ille fortitudinē
ꝛ cōiuratōēz talium ꝑtimescēs a bel
lo facta pace se cōpescuit. Et idem
narrat seneca. epl'a. lxvii. Qualit
at oīa cōtēpsūt pro salute rei. pu. nar
rat ibidē ubi ait q̄ ipi paupes erāt
q̄ꝫ dñis erariū plenū erat. Et q̄
bēret opulētissimā re. pu. i. rē p̄
rie p̄rie. re cōiter ipi ī suis domib'
paupes erāt. Silr̄ narrat tullius. ii.
de offi. xviii. c. q̄ oīm macedonū
[illegible] q̄ maxīe potēs ē paulo tm̄
in erariū [illegible] q̄ uno imp̄
ratoris preda finē attulit tributor͛
At hic nl' ī domū suam attulit p̄ter
memoriā nōis sēpiternā. i. unitatē p̄r

[illegible] in nullo lenipsectator [illegible] e cartagine ii sa. Sic nec [illegible] colle [illegible] minimi nō tā [illegible] copi ossissimā [illegible] sustulissi [illegible] magis [illegible] ornare maluit [illegible] ornata [illegible] etiam [illegible] suas [illegible] ·l·iii·c·xv [illegible] re uolūg [illegible] nobis [illegible] amicos [illegible] marie [illegible] [illegible] nō extimabāt aliquos [illegible] ad alio[rum] utilitatē. [illegible] neca ep[isto]la [illegible] [illegible] refrenatiōn[em] ciuitatis [illegible] [illegible] tullius [illegible] [illegible] sunt parentes [illegible] [illegible] quibus ē spes resurrectionis. [illegible]

q[uo]d gentiles [illegible] ī bello [illegible] salute fuit [illegible] [illegible] salue sunt nō [illegible] [illegible] ·i· huius coronā ī capite [illegible] filius pro p[at]ria [illegible] [illegible] corona [illegible] [illegible] [illegible] maiores natu [illegible] [illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] amor p[at]rie. laudū[que] ī[m]mēsa cupiar. [illegible] magnū ē si pro [illegible] libertate [illegible] [illegible]

.s. est fraciendo. et sic de alijs prout
ibi vn̄ concludit aug. Si ei illi pro z.
re. pu. .i. pro re pp̄ nō receptu magi
stro .s. sanguine illi ē. nec regene
rati sacramentis eis. nec viuificati z
vita sua. nec effecti vel erudiendo ad i
modū corporis eius. nec p̄electi ad vi
tā eternā. nec heredes dī aū voluerit
ad regnū facti. s; pro salute temporali
nō pro eterna. et ex amore carnali
patrie. z laudū cupidine. nec ad me
riti augmentū. vel p̄mū cumulū.
nec ad aīarū salutē vel dī honore
tot z talia fecerunt. q̄to debēt facere
cum eccīastica pro re publica eccīa
stica. pro re p̄pi receptu sanguine
filij saluatoris. z electi ab eo. et
sic de alijs. De quo petri .j. pet. ij. i
uos estis genus electū. regale sace
rdotiū. et hec caritate monetur ad
augmentū meriti [illegible] z ad
cumulū [illegible] salutē. z
dei honorē [illegible] saluatoria z
[illegible] sua q̄ p̄ fuit [illegible]
[illegible]
[illegible] exempli. Et
[illegible] possunt [illegible] pro nobis
[illegible] fratribus.
Et si [illegible] aliquid [illegible] sui
[illegible] debeat de se
[illegible] nil operis. nil
facultatis. [illegible] i alte
[illegible] incurrere. prout
ait tullius .i. de offi. c. v. multo magis
q̄ debent [illegible] eius [illegible] nec
[illegible]. Et ut ait ibidem .i. de
c. vij. [illegible] plene. nō sibi
[illegible] sua. ortus [illegible] pa
[illegible] patrie [illegible] ait [illegible]
placet [illegible]. Que i terris gignuntur
ad usū hoīm oīa creari. hoīes āt hoīm
[illegible] ut ipsi inter se aliis alij
prodesse possent. In hoc ei naturā ducē
seq̄ debemus. cōes utilitates i mediū
afferre mutuatione officiorū dādo z acci

piendo tū artibus tū opera tū facultatibus
deuincire hoīm inter hoīes societatē. Hec
ille. Si igitur philosophi iudicabant hec esse facienda
duce natura duce/ multo magis debent
fideles spiritu i spiritu sancto z diligentes vincere
ad aliorū utilitatē. Neco ei nr̄z sibi in
uiuit z nemo sibi moritur. sic dicit apostolus
ro. xiiij. ¶ Qualiter āt res pu. debeat
disponi i se z i suis partibus z officijs
docet aug. l. v. sue politice. c. iiij. ubi ait.
Oportet ut i statuendo leges hec sit
p̄ma intentio. s. ordinare ciuitatē i suas
partes. In dispositionis z ministros z le
gisperitos. et i quibus eorū ordine ordinā
tur aliquis prelati. Et post hos ordinent
alij ut nullus sit i ciuitate inutilis qui habeat
aliquē statū laudabilē ut. s. ab ipso
q̄s proueniat utilitas ciuitati. Et ideo
prohibeat legislator [illegible] et
uacacitatē ne sit aliquis q̄ nolet [illegible]
[illegible] Sūt ei hoīes [illegible] et qui
[illegible] et [illegible] ciuita
te. Et sequitur. Debet et prohibere officia a
quibus q̄ [illegible] z ex
quibus nulla utilitas puenit. ut. s. nō
sit lucratiue vel aleatori. hoc ei agere
[illegible] q̄d nō prodest ciuitati. s; obest. q̄ q̄ hac
[illegible] fructū aliquid. Item prohibeat
[illegible] q̄ sūt contraria utilitatibus. sic
sunt doctrina [illegible] sapientiā
et [illegible] z actiones q̄
negligitur [illegible] cōstru
ctiōs ciuitatis. sic ē fornicatio z cōsilia
q̄ retrahūt hoīes a cōiugio q̄d ē ma
lū i ciuitate. et q̄ primo debuit in
ciuitate institui/ ne q̄s degeneret z cu
[illegible] alienatē. Doceat et
ne proueniat diuorciū vel diuisio cop[illegible]
q̄ est i coniugio. Et ibidem de hoc. Sic
ei ordinata ciuitate potest quilibet viuere
pacifice q̄ ad se z fructuose q̄ ad aliud
et q̄s possidet q̄d suū ē. Et ob hanc
causam maxime ut sua tenerent hoīes ut
re. pu. ciuitates constructe sūt ut ait tul
lius. ij. de offi. c. xxiij. Nā z si natura

diuine cõgregabantur ludis. tñ spe custodi
e rerũ suarũ urbiũ p̃sidia quęrebãt ut
dicit ibidem. Duodecimũ. c. q̃ doctrina
euãgelica nõ repugnat rei publi
ce. et q̃ post eius susceptionẽ si cõti
gerit magis aduersa rei pu. q̃ an-
te aliq̃ errantes posuerũt :-

E quia aliqui errauerũt ponẽ
tes doctrinã euãgelicã cõtrariam
rei publice sicut scribit mar
cellinus ad aug. epl'a. iiii. di
cens. q̃ ponũt esse q̃ p̃dicatio atq; doctri
na euãgelica rei publice moribus nulla
ex parte cõueniat sicut illas dicẽtes. Nulli
scilicet [illegible] reddi malũ pro malo redde
re cuiquã. Et percutiẽti maxillã p̃be
re aliã. & pallium dare tollẽti tunicã.
et sic de alijs. de quibus mat. v. [illegible] quos
[illegible] sibi ablata aliquis patiatur uel
romane prouincie depredatori nõ ma
lum debet iure belli reddere. Et ad istos
respondet aug. epl'a. v. ad finẽ dicens. D
ent doctrinã xp̃i aduersam esse rei publi
ce dent tales exercitus quales doctri
na xp̃i esse milites iussit. Dent tales p
uinciales. tales maritos. tales coniu
ges. tales parentes tales filios tales
dños tales seruos tales reges tales
iudices tales denique debitores ipsius fis
ci redditores & exactores. q̃les esse p̃cepit
doctrina xp̃iana. & audeant eã dicere
aduersam rei publice. Immo uero nõ dubitent
cõfiteri magnã si obtemperetur salu
tem esse rei publice. Quid enim si perfecte
essent tales in re publica doctrina euã
gelica optime eos cõformaret. Nec mirũ
cũ talem rei publice [illegible]
subdit aug. dicens. [illegible]
[illegible] philoso
[illegible] subuenire debuit
celestis auctoritas. q̃ [illegible]
paupertatẽ. cõtinentiã. beniuo
lentiã. iustitiã. atq; concordiã. ueri
q̃ pietatẽ persuaderet. [illegible]
te huius [illegible]

nõ solũ propter istã uitã honestissime
gerendam. nec nõ propter eterne ciuita
tis adipiscendã societatem. ubi est dẽ
adipiscenda sempiterna salute. & sepi
ternũ cũ iustis p̃pter celestẽ diuinã q̃
rẽ publicã. cuius nos ciues efficiat fi
des. spes. caritas. & c. Unde si essent tales
ciues in alijs. quales describit doctri
na euãgelica nullus faceret malum alij
nec tolleret tunicã alterius. ¶ Item
aliq errantes posuerũt multa mala eue
nisse rei publice pro fide xp̃iana. sicut tan
git marcellinus. & ad quos respondet aug.
ubi s. dicens multa mala fuisse in re pu
blica etiã ante fidẽ [illegible]
libro. ii. [illegible]
[illegible]
[illegible] Seruabat ol
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hanibal & [illegible]
[illegible] Et ad istã [illegible] quo
ne r̃ndet aug. de ciuitate dei. libro. ii.
. ca. v. Et post recitat mala q̃ uene
runt rei publice romane etiã ante tẽpus
de quibus supra dictũ est [illegible]
cit libro. iii. de ciuitate dei. ca. [illegible]
rei publicã romanã ita perisse et
tot milites fuisse interfectos ab a
hanibale q̃ misit tres modios
plenos anulorũ aureorũ extractos
a digitis eorũ in ciuitatẽ suã. s. car
taginem. Non ergo fidei xp̃iane debet
imputari si aliquid aduersi contingit
rei publice. sed magis partis hominũ
inobedientium doctrine euãgelice
et transgredientiũ eius mãdata. prout
recitat aug. in tractatu de excidio
urbis. c. i. deus permisit flagella
in multos in excidio urbis. Quia
seruus sciens uoluntatem dñi. & nõ fa
ciens uapulabit plagis multis.
luc. xii. Et ponit exempla bona

tribulatione sentit area, ut stipula scinda-
tur et granum mundatur. Unum ignem for-
nax, ut palea in cinerem pergat, aurum
sordibus careat. Sic tribulationem roma-
ni pertulerunt, in qua vel liberatur vel emenda-
tur pius vel dampnatur impius. Similiter quoque
non nocent rei publice si multi prosi-
rent ... fuerint puniti
... propria, ut dictum est. Unde hu-
ius erroris improbabilitas patet per se.
... dici ... esse illi cum quibus est deus, et
... illi cum quibus non est deus improbabili-
... est. Sicut ait Iosephus ... ad
... narrat Egesippus libro
... in ... deseruit quia nos pre-
... spera-
bas divinum ... quia nos defendebat ad ips-
... confugiunt, in quem colebamus, romani
... nos offendimus. Et idcirco
ut ... Non enim in
multitudine ... sed in timore domini Abra-
ham penetraverunt egyptii. Dominus enim ... a-
braham et torquebatur pharao. Gen. xii. Et
Sic de Ysaac et de Iacob contra Esau. Et
Sic Moyses contra egyptios orabat non
... Sic et de Iosue, Gedeone, Eze-
chia. In omnibus neque ... arma quam in vir-
tute. Unde ... Non enim in multitu-
dine exercitus belli victoria, sed de celo for-
titudo est. i. Machab. iii. Cum igitur deus sit cum
illis qui ... esse ...
post fidei susceptionem ... irrationa-
bilis error est. Item ... Si deus nobiscum
... omnia ma-
la. ... Mala non apprehen-
dunt eos cum quibus est deus. Secunda di-
stinctio de informatione principis sive
regis in re publica. Primum capitulum: quod prin-
ceps est ad modum capitis in re pu-
blica, et de capitis proprieta-
tibus

Premissis declarationibus in-
structionibus ... rei pu-
blice et conferendis cum eis
consequenter ... est

summo magistro dirigente ad instructio-
nem et informationem partium eius sive
membrorum. Quia ut tactum est supra, res
publica est secundum Plutarchum corpus quoddam
quod divini muneris beneficio animatur
et summe equitatis agitur nutu et
regitur quodam moderamine rationis.
In quo corpore quidem princeps obtinet ca-
pitis locum, uni subiectus deo et eis
qui vices dei agunt in terris debet
esse. Nam et cultui dei et religionis insti-
tuit et informat, in eo anime in corpore rei
publice obtinent, et sic ab eis totum cor-
pus vegetatur et regitur. Et de isto cor-
pore similiter ait Anneus Florus lapi-
de Romulo in principio historie roma-
norum, quod ex variis quasi elementis con-
gregavit corpus et unum populum roma-
norum effecit. Et quia in isto corpore prin-
ceps est ad modum capitis ut dictum est,
et sicut dicitur primo Re. xv. Cum
esses parvulus in oculis tuis, caput
factus es in tribubus Israel, ait Samuel
ad Saul. Et Hugo de Sancto Victore libro ii. par-
te ii. ca. viii. Terrena potestas caput
habet regem, spiritualis summum ponti-
ficem. Et merito per caput significa-
tur, quia sicut caput membris omnibus
superpositum est, et omnia regit, et in
sublime erectum, sensibus omnibus con-
tentum, et singulari venustate effigiatum,
prout ait Ambrosius Exameron ca. vi. omelia ul-
tima. Caput inquit super reliquos
artus nostri corporis eminens
... prestantissimum, quia omnium tamquam su-
pra elementa celum, tamquam arx inter
reliqua urbis menia. In hac arce
regalis quedam habitat divina sa-
pientia. Secundum quod dicitur Ecclesiastes ii.
Sapientis oculi in capite eius. Hoc enim
est ceteris tutiorem ex illa omnibus mem-
bris vigorem pervenire atque deferri. Omni-
um robur et validitas lacertorum. Omni-
um velocitas pedum nisi capitis velut prin-
cipis sui imperialis ... administret

potestas. Ex eo enim ut ait ibidem aut destituuntur universa aut omnia fulciuntur. Et sequitur. Nam cum humani capitis ornatus est quam cerebrum nostrum hoc est sensus et origo nostrorum sensuum. capillis capitis et munit et vestit. ne aut frigore vereatur aut estu. Tunc caput nostrum. hoc est agnoscas. Sic cum deest ullum cognitio ad esse [illegible] tu sicut ignobilis sive honore sive nomine. Unde et ibi postea [illegible] imperio quod hinc est [illegible] membra famulantur. et circumferunt illum suum gestamine. atque in sublimi locatum vehunt. Et post sequitur. Unde ei imperatori suo singula membra gratuito suffragio militant. Alia portant alia pascunt. alia defendunt [illegible] suum exhibent. parent ut principi. ancillantur ut domino. Merito ergo ob predictas elegantes capitis prerogativas princeps debet esse caput populi. qui debet talis qualis caput in corpore humano. et cui deserviunt singuli sicut membra capiti. Unde princeps est potestas publica. et in terris quedam divine magestatis ymago. ait Policratus libro iiii. ca. i. Ideo et animo regenti corpori comparatur prout ait Seneca libro i. de clemen. ca. ii. ubi loquitur de imperatore ait. Quemadmodum totum corpus anime deservit. et cum hoc tanto maius tantoque speciosius sit ille in occulto maneat tennis et in qua sede latitet incertus. et tum manus pedes. et oculi negotium illi gerunt. sic immensa multitudine unius anima circumdata est. illius spiritu regitur. illius ratione flectitur. pressura est ac fracta viribus suis nisi consilio sustineretur. [illegible] princeps dicitur basileus [illegible] [illegible] nuncupatur quod portat orbem. [illegible] princeps non incongrue greco eloquio basileos dicitur quod latina lingua basis id est fundamentum interpretatur. quia hic sicut se populum sustinet et moti [illegible] pietatis potestate sua regit. Multum

quod necesse est principi subditos et provincie consulere. Et nune [illegible] sibi commissa ut sit invictis [illegible] sicut membris [illegible] in [illegible] gnere regit. cum [illegible] vigore valentiora [illegible] prout ait Seneca. [illegible] epistola dicens quod primi mortalium naturam incorrupti sequebantur eundem habebant ducem et legem commissi melioris arbitrio. Naturale enim est potioribus deteriora submittere [illegible] [illegible] [illegible] aut maxima [illegible] aut [illegible] [illegible]. Non preeunt armenti degeneres [illegible] quam magnitudine [illegible] ceteros malos vincit. Elephantorum gregem maximus ducit. Inter homines [illegible] pro maximo est optimum. [illegible] [illegible] summa felicitate erat gentibus in [illegible] potentior esse [illegible]. Hec ille. Et hinc [illegible] illud quod dicitur [illegible]. i. re. x. [illegible] Samuel [illegible] elegit dominus quod non sit ei similis in omni populo. Cum igitur tale est princeps [illegible] potestas [illegible]

Omnis autem princeps est [illegible] ambitione [illegible]. Est enim causa [illegible] principatum sive potestatum. Secundum capitulum quod dignatio vel potentia non est ex libidine ambienda :-

Sed prius autem notandum quod non est appetenda nostrum potentia principatus sive dignitatis ob utilitatis mediatione obtinere bonitatis in ea permanente ob [illegible] timorem [illegible] [illegible] [illegible] tanta brevitate. De quibus dicitur [illegible] [illegible] [illegible] de consolatione philosophie libro iii. Dum [illegible] dignitatibus potentie [illegible] sua ego. quos nos ne dignitatis et potestatis in celo exequatis. Et sequitur. Ita fit ut non [illegible] dignitatibus sicut [illegible] dignitatibus honor accedit. Hinc non est ista vita expetibilis ac [illegible] potestas. Nonne o terrena animalia [illegible] quibus presidere videamini. Nam si inter mures videres unum aliquem ius sibi ac potestatem pre ceteris vendicantem. quanto movereris

cacinno? Qd̄ hō si corpore perpetuus ille alius hoīe īperīte q̄ńa. quos se pe i muis sllay q̄ nl̄ morsu ul̄ in secreta ḡpe reptiliū. uecat intitulos? Et quo pclusit q̄ n̄ pōt q̄s cicere ius nisi i seni ac sapiēti qui āīa sic lib. De iā arguit q̄ d. dignitatib᷑ ac pōtatib᷑ inesse aliqd naturale uel propriū bonū. nunq̄ pessimis puenirent. Non eī sibi solent aduersa sociari. ex na tura respuit ut ptrariis inuicē iūgan tur. Itaq̄ cū pessimos plerūq; digni tatib᷑ fungi uideas. dubiū nō est illa ex natura sua nō eē bona que se pessimis inherere patiuntur. Et boetius. l. iii. psa. q̄rta. de hoc idē eleganter aliq̄ probat q̄ dignitatib᷑ sine honore nil hīt ex se uirtutis aut pbitatis nec ideo propriam sz hoīm fallax annectit opinio. Et iō per nimietatē dignita tes tribuūt nō ē nō posse asseq̄ reuerentiā. s. cū z indignos i malis deterius ostendant. eo q̄ nimiū pu blicant eoz indignitates/ si nullis honoribus inclarescant. Et cōcludit q̄ eos abiectiores fecit quo magis a pluribus despiciuntur. cū dignitas reuerendos facere nequit ipsos. z Quis uo pluribus ostentat despecti ores potiā dignitatis faciūt. plus me rito. Reddūt eī ipse enī dignitates pares meos. quas sua contagione cōmaculāt. Quasi picat. hic detrurpāt dignitates sic coīuiso. Et pōit exē plum q̄ catilius peti. nonium sedē te in curruli. i. iudiciaria sella summā appellat. i. gibosum ul̄ tuberosum. Erat eī nonius iniquus consul rome. Et similiter loquitur boe⁹ ad eugenium lib. ii. Summa in tectu. ter fatus in solio sedens. Et lectitur dignitatem. Sic eī summa qū plus ascendit. tātū eīus tio patent sue turpitudines. sic q̄tto plus sublimatur indignis dignitati

bus tāto euidentiūs manifestantur sue i dignitates. Vn̄ recitat ierō⁹ exptlaut tūna q̄ ait tullius de cesare/ cū quos dā indignos ornare uoluisset. nō illos honestauit. s̄ ornamēta ip̄a. s. digni tates turpauit. s. ob indignitatē eoz. Necesse eni erat ē ut per uirtutes cui seat quis ad honores. Vt eī ait au. de. c. d. xi. c. vii. contulere enī eas uirtutes z honores que prodiēs ual bā hēbantur. Et per eaz uirtu tes fiebat transitus i eaz honorum. ad significandū q̄ per uirtutē debz q̄s per uenire ad honorē z imperiū: nō per fal laces ambitiones. ut ait ibidē. Item n̄ sūt dīgne aliquoti potestates ob multitudinē sollicitudinū. in quietu dinē. curaz z dolor. q̄ tales comi tantur. sic exhibitur alucato ibidem One ē igit̄ tec potestas q̄ sollicitudinū morsus expellere/ q̄ formidinū acu leos uitare nequit. uellet eī ip̄i uiui se securi s̄ nequit. An tu potentē cēs quē uideas uelle qd̄ n̄ possit efficere. An potētē censes qui satellite latus a bit. q̄ qs terret ip̄e plus metuit. q̄ ut po tens ee uideatur/ i seruientiū manu sit ē. Vt eī ait tullius. l. ii. de. offi. c. vii. qui se metui uoluit a q̄b᷑ metuunt. eos ip̄e metuat ip̄i necesse ē. Et ponit exemplū de dionisio tiranno/ qui cruci atu tiōris cogi solitus erat. i tantū q̄ cultros tonsorios metuens candente i carbone adurebat capillū. q̄z nō au debat p̄ tiōre permitti ab aliquo suā barbā. z sic adurebat. Et de hoc exē plificat boetius. Et de hoc eodem tullius. l. Simili exēplificat tul lius de alexandro frigeo q̄ nō audie bat intrare cubiculū uxoris. an q̄ an te satellites districtis gladiis ātee z scrutaretur ne ancillas nīsebis ne aliq̄d ipsi i comitterentur. Qui tm̄ ab ea ē interfectus ppt̄ pellicatus suspiti onē. Et de huius narrat ualleriu⁹.

bltiō añ finē q̄ manūissa rex paꝝ fidē i pectoribꝰ boiūm reponēs salutē suaꝝ cāniū custodia uallauit. Uñ q̄uis ip̄sa ptās a dño deo sit. oīs eī ptās a dño de̅ ro. xiij. et ip̄a bona sit ī gñe suo .i. q̄ȝ q̄s pōt bñ uti ⁊ ad bonū. nō tñ ē ita bona q̄ faciat bonū hñtē eā. n̄ ex grā ⁊ ūtute sit bona. sicꝰ pbat boecius ubi ē dicēs q̄ n̄ ē ī dignitatibꝫ ꝓpa uis boīm sꝫ fallax ītercit opinio ut dictū ē. Nā si essꝫ ī eis naturale munꝰ. nllō modo ab illo cessaret. Sicut ign̄s ubiq̄ȝ terraꝝ ē ⁊ mi q̄ tn̄ calere desistit. pront ibi exēplificat ⁊c.

¶ De misꝰs at ambicēti dñiꝫ narrat sen̄. epl'a. xcviij. dicēs q̄ ut uinceret bostē cupiditate sūt uictꝰ nec ābitōm ul' cupiditati resisterēt. et cū augē uidebantur alios ip̄i āgebantur. Angebat magꝰ istū necꝫ alexandꝛū furor aliena uastādi. et ad ignota mittebat. Et de cesare loquēs ait. q̄ ambicio sꝫ mlt'iplex modꝰ sꝫ alios eminendi .s. angebat eū. Et ibi bñ de hoc. Tñ potestatꝰ dñationū comitātur n̄ solū pcā sꝫ ⁊ pericl'a sp̄ualia aīaꝝ. put ait grē. xxvi. mor. exponēs illō iob. xxxvi. Deus potentes nō abicit. Magna est potentia tp̄al'. q̄ habꝫ apꝰ deū meritū suū de bona adminīstratōe regiminis. Nō nūq̄ tn̄ eo ip̄o q̄ preeminꝫ ceteris. elatōe cogitatōis intumescat. Et dū fonꝰ imēso fauore accitatur. ītꝰ intatē euacuatur. atq̄ȝ oblitꝰ sui in uoces se spergit alienas. taleq̄ȝ se credit q̄lē foꝛis audiuit n̄ q̄lē se itꝰ discernē debuit. Subiectos despicit. eosq̄ȝ eq̄les sibi nature ordine n̄ agnoscat. Cūctis se extimat amplꝰ sapere. q̄bꝫ se uidꝫ amplꝰ posse. Et ponit exēplū q̄ sepe recti [...] regimis. ⁊ tn̄ ordis nr̄ in .i. [...] per uestiuīta retinemur. [...]

nō offendim' sꝫ alatē nascat̄ q̄ pugnam'. Et dō ibi bñ concludit. Dū nāq̄ cē potens sine potētia secura regentis sꝫ cōgnoscitur. Cūlibꝫ q̄ sine sit bona siue sit mala periculosuꝫ ē appetē potētā dñatōis. Nā ut ait ibidē grē' huiana mēs pletiq̄ȝ extollitur. ⁊ cū nulla potētia fulcitur. Q̄to magꝰ ī altuꝫ se erigi cū se potētē adiūgit?

¶ Q̄ brevis at sit tal' ptās ait. ecc'. x. Oīs potētatꝰ breuis uita. Job. xxiiij. Eleuati sūt ad modicū ⁊ nō subsistēt. Sꝫ q̄d grē' mor. xvij. de illiꝰ breuitate dic. q̄ ex que uita hoīs ē uapor ad modicū parēs. iac. iiij. et oīs caro feniū ⁊ oīs glia eiꝰ q̄si flos agri. ysa. xl. testat q̄ potētia tp̄al' breuis ē ⁊ glia carnal' q̄ dū mitet cadit. et dū ap se extollitur repētinꝰ interēpta fine finiatur. Uñ ē q̄si sup̄la que ī altū rapitur. et q̄si fumꝰ q̄ ad nubila attollitur qui se erigit. Et sicꝰ ros q̄ subito desiccatur. et sicꝰ spumose aq̄ꝝ bulle q̄ oīno excrescunt ut appareāt. crescendo tn̄ repagnant ne subsistāt ut ait ibi grē'. sic ē de potentia tp̄ali ut ibi adaptat bñ. Isid. sap. v. q̄d nb̄ pfuit sup̄bia. aut q̄d diuitiaꝝ iactancia cōtulit nb̄. Sequitur. Transierūt oīa tanq̄ ūbra. Hāc modicitatē potentie debet cogitare pn̄cipes siue reges. et q̄ n̄ sūt dn̄i rerū ne tñat sꝫ uocal' exēplo regis leonardi. de quo narratur ī gestaꝫ hystoria. q̄ cū floreret ī maxīo uigore sui ip̄erij. sedile suū ī litore maris ascēdētis statui iussit. et alloq̄ns mare ait. Impero tibi ne ascendas terraꝫ meaꝫ. nec uestes nec ūbra dñatōis tui madefacē p̄sumas. Et nichilominꝰ [...] ascendit ⁊ terraꝫ ac pedes eiꝰ madefecit. [...]o facto ille resiliens ait. Sciat [...]tatores orbis uanā ⁊ friuolā eē regiā potentiā. nec regis q̄ppiaꝫ noīe d[...]gnū. p̄ter eū cuiꝰ nutu

celum z terra z mare obedivit. Et nichil po-
stea certum sine corona aurea imposuit.
sed sub ymagine saluatoris in cruce eam
posuit in laudem regis eterni. cum tamen esset
rex norwegie/ dacie z anglie. Deinde
cum ipse rex de sublimi loco infinitam lu-
minum multitudinem z innumerabile exercitum
morisse fleuisse legitur. eo quod post cen-
tum annos nullus eorum quos tunc cernebat su-
perstitem esset. Sic recitat ieronimus epistola. c. ix.
et de valerius lib. ultimo circa finem/ ubi sic
dicit. Michi magis aliena sua conditione
deplorasse opum magnitudine
quam alicui consensum felicior. Ob pau-
ca pericula z multa alia antiqui non solum
non ambiebant potestates dominationum sed z sub-
fugiebant/ nec coacti accipiebant. et hec ob
rei publice utilitatem. prout narrat egisippus
l. iiij. de vespasiano. quod cum esset in obsidi-
one iherusolimitana/ z venisset rumor z
neronem esse occisum/ z galbam interfectum
qui fuit occisus. vij. mense a die assumpte po-
testatis. tunc viri nobiles milicie elege-
runt vespasianum ut susciperet rogantes
imperium. ille uero cepit abnuere. et se in-
dignum esse ostendere. illi uero instabant. ille
resistebat perseuerantius. illi eluctantes
armati circumsistunt gladiis minantes
mortem. Ut ad extremum discrimen sibi immi-
nere si resisteret z graue periculum si refu-
gisset. ita precio cessit imponentibus quod accer-
pit nolutarius quod alii solent ambire. z
dirigebat ministros suadebat duces ar-
mis placide honore mouit. Sicut narrat
valerius l. vij. c. ij. illum regem incogniti subtilis
genium fuisse quem fecerit. qui cum sibi traditum
tum diadema fuisset. prius capiti impo-
neret diu retentum consideraret legitur et
dixisse. O nobilem pocius quam felicem pan-
num quem si quis penitus cognosceret quam multis
sollicitudinibus z periculis z miseriis sis
refertus. nec humi iacentem tollere vellet.
Cum dicat. Et quod dignitates pericula z sol-
licitudines inferant potestatis. ipsam oblatam
non acciperet. Et de hoc valerius l. v. c.
vj. narrat de quodam egregie etatis portantis
in cuius capite subito corona erupit. illi au-
tem sicut ei regem fore si in urbem rediret tali
re ne accideret noluit tamen ac perpe-
tuum sibi indixit exilium. Cuius rei tes-
tificande gratia capitis effigies erea porte
qua exierat inclusa est. Dignitates ei antiqui
agebant gratias qui eorum potestates minui
exhauriebant. prout ait valerius l. iiij. c. j.
de quodam qui cum asiam z vicinas gentes amis-
sisset gratias egit populo eo quod nimis magnis
procuratione esset liberatus. et quod modicis
regum terminis uteretur. Sic preter
omnibus rex regum z dominus dominantium. ac prin-
ceps regum terre exemplum tunc dedit z
efficaciter dedit sic alibi ne abiret potes-
tatem temporalem. qui cognosceret quod uenirent
ut caperent eum z facerent regem/ secessit
in montem. io. vi. Sic quod. cris. o. vlj. super
fugit erudiens nos fugere mundanas
dignitates. Et sequitur. Docuit eciam eum-
dem nos contempnere ea que hic sunt. et
nichil stupere id est admirari ea que in
hac vita sunt clara. sed deridere omnia ista
z futura amare. Unde ait petrus quod gloria in
lubrica est ut flos feni. et que ea tribuunt um-
bra sompnii sunt uiliora. Tercium capitulum quod
dominatio vel potestas est ordinate z legitime

O quamvis digni assumendi sunt ad potes-
tates potestatum z principatuum
non sint appetende ex libidine
dominandi. sunt tamen assumende
intencione ob dei bonum z ecclesie modo
debito z ordinato. Sunt ei principes z domini
instituendi legitima auctoritate. quod contingit quan-
druplicat. Vel ordinatione diuina z pro-
uisione. vel ecclesie collatione ex diuina
auctoritate. vel per natam z legitimam successionem.
vel militum siue populi unanimi electione.
Fuerunt ei reges assumpti ad gubernatum
populi dei diuina ordinatione z preceptione. ut
de dauid. j. re. xvj. Unde z moyses orauit ut
deus prouideret duces sibi multitudinem populi. quando post
se exiret z intraret ante eos. numeri xxvij.
¶ Item principes assumuntur ad gubna-

tõne; ip̄ dei ab eā auctē diuīa. Un
et moyses uocauit iosue et dixit ei ut
introduceret ip̄lm. deut. xxxi. Et im
missio samuel' unxit dns dd ī regez.
ut dr in figura. ep̄ di vicarius. s.
ecclie platus. offert p̄ncipati z potestatē
ac regimē ip̄ di. put necīa exigit. et
ecclie utilitas. ¶ Ite fuerūt p̄ncipes gu
bnātes ip̄lm dei p viā successiōe. sic sa
lomō. iij. re. ij. Sedit autē salomō sup
tronū dd pris sui. Hac ei pmisit ds
regi recte ip̄lm gubnāti. s. ut filii sui
ius regnarē. de. utv. xvij. ¶ Ite fuerūt
p̄ncipes antiquitus assūpti ad regimē
p unanimi uolūtā ul' p electōe. ut sic
it de uespasiano sic ē dictū. et de aliis
ipatoribus romanis z osulibus. prout att
valerius. l. iiij. c. iij. q ab aratro accipi
ebātur ut osules fierēt. Un narrat
q attiliū quē semē spargentē videre qui
missi erāt a senatu ad eū accersiēdū.
et ad iperiū ip̄ romani suscipiēdū. set
ille rustico ope attrite manus salutē
publicā stabilierūt. ingentes hostes z
captos psiaderēt. Quecūqz modo ant
tum bsū iugū tenerat triumphal' curr
habenas retinuerūt. Nec fuit hinc tu
lor ebur neco sceptro deposito agrestē
stipitē aratri repete. Silr narrat ibi
dē de quītio cincinnato. de quo silr
narrat aug' li. de ci. di. c. xviij. qui cū
quatuor iugera possideret. z ea suis m
nibus coleret. ab aratro ē adductus ut
dictator fieret. maior utiqz honore q̄
osul. victisqz hostibus. ingētē gliaz ose
cuti. ī eadē paupertate mansisse. Et de
osulibus ualerius ubi ubi s. ... tē
ne taliū z dcēs ex electiōe prie ... um
q̄s nō sinē augē gnerabat. paupertā
i diuite q̄ diues in paupere insari ui
lebat. Et de huiusmōi electiōe narrat
solinus. l. vi. c. iiij. laquis ... habitantibus q̄
dā insulā. in regis intēt electiōe n̄ nobi
litas gn̄is p̄ualz. s; suffragia vniuersorū.
Populus ei eligit expectatū moribus. et

inuectata clemētia. et ānis q̄uez. Sz
hec ī eo q̄ritur. cū liberi nulli sit. Nā
qui p̄z fuit. z si uita spectetur nō ad
mittitur ad regnū. Et si forte dum
gnat pignus susceptu. exiuitur pōtā
te. Regem maxīe custodiunt ne si ætē
ditariū regnū. Deīn z si rex maxiāz
p̄feiat eq̄tatē. nolūt ei totū licē. sed
rl. rectorēs accipit. ne ī rebus capit
solus iudicet q̄cq̄z. Si quo ad displi
cerit. aduocatur iudicantis ad ip̄lm.
atz datis iudicibus. xl. seruīt sēruz. an
nēcio adhesceatur. Nullu rex osili a c
his ne stitur. ... oh... quo ille
pez ... Et si z ip̄e ī pro
aliq̄ ... morte multactetur. s. rō
tū eiuq̄ agitur manu / ñ osensu pu
blico. verū oīuz iudicta facultate. z p
testas colloquij oīno publico denega
tur. Hec ille. Sibij his modis electi
ad regimē ip̄i dū asint ecclie osensus
z auctoritas ex deo regnat. per m
inq̄t sapīa diuīa. pu. viij. reges re
gnāt. et legum oditores iusta decernūt
Per m p̄ncipes imperāt. z potātes
decernūt iusticiā. Hec obuīat q̄ d
tur osee. viij. ipi regnauerūt z ñ ex me
p̄ncipes extiterūt z ñ cognoui. q dictū
ei p̄ncipaidere do ... ñ p̄uitas regi
minis a malē ... q̄ dī ei potā
a dño deo ē. ro. xiij. Et. io. xix. Nō hē
res ī me p̄ptātē n̄ esset t̄ data desup̄. Di
citur tū mali regnare ex deo. z n̄ cognosci
a deo. eo q̄ n̄ illos approbat. sic etiā dic̄it
illis q̄re. xxv. mat. In fine. Nescio vos s̄i
nescio. s; nescit reprobando. Nec ē in
putandū ut ibi / diuine ordinatiōi q̄ ma
li regnēt s; subditorū peccatis. Job. ei sic
regnare hoie; ypocritā ppt pcta p̄pli. job.
xxxiiij. Si q̄gra. ubi ... Qn ta
lez patitur rectorez deū n̄ accusēt. q̄m
tu eius sui fuit meriti. perūsi rectoris s
tatē dicaui. Culpaz q̄ ipi magis ac
cusēt opis q̄ iniustiaz gubnātis. Da
ho ī ingnio t regē ī furore meo. osee. xiij.

s. ob subiectorum pravitatem. et precipue penam. Unde et patienter debent fideles sustinere talium persecutiones. Legitur enim quod Achila in persecutione romanorum interrogatus et a quodam sancto episcopo incluso in ecclesia quis esset respondit. Ego sum Achila flagellum dei. At sanctus episcopus veneratus divinam maiestatem. bene inquit veniat minister dei. Et [illegible] verbis qui venit in nomine domini [illegible] ecclesie foribus persecutorem admisit. per quem est assecutus martirii palmam. Novit enim flagelli potestatem esse a deo. et quod deus flagellat omnem filium quem diligit. Hebre. xii. Ideo flagellum vel flagellantem non exclusit sed gaudenter admisit. Ecce huius modi principes sunt ministri ecclesie. et de manu ecclesie accipiunt gladium. Unde ipsi ecclesie sunt duo gladii. Luce. xxii. quorum uno utitur per se [illegible] cum corpora humanorum [illegible] confert potestatem. alterum scilicet spiritualem gladium in [illegible] auctoritate sibi reservatum. Non enim sine causa gladium portat. dei enim minister est. vindex in eos qui male agunt. ro. xiii. Expectat enim officium quod non committit secularibus manibus. dei tamen et ecclesie auctoritate. nunc in omnibus ob [illegible]. [illegible] de virtutibus principantis. primum capitulum quod princeps est assumptus ad sollicitudinem et laborem: non ad ocium vel quietem

Et quocumque modo predictorum fuerit institutus princeps. assentire tamen debet omni electioni et ordinationi. non ex libidine principandi populis. nec ex libidine acquirendi predia et propria commoda. nec ex libidine voluptandi et lasciviendi. nec ex libidine se vindicandi. sed assentire debet deo et ecclesie. et principatum assumere cum timore et tremore. et cum cordis humilitate. et cum recta intentione. ut scilicet sit obediens deo et ecclesie. ad executionem utriusque imperii. ad dei honorem et proprie dei commoditatem. mala cohibendo bona iubendo. Qui ut ait augustinus. l. iii. ad cristo. in hoc sunt ut reges si in regno suo bona iubeant mala prohibeant. non solum que pertinent ad humanam societatem, sed que ad divinam religionem. Nec sunt assumpti ad quietem cordis vel corporis, sed ad magnam sollicitudinem et laborem. dum perfecte fecerit sua officia. Unde narrat macrobius. l. i. c. xxiii. de dionisio tiranno. quod cum quidam familiaris vitam suam existimaret beatam volens ille quod perpetuo metu misera esset ostendere. et quam plena semper esset periculorum gladium evaginatum in filo tenui pendentem capiti illius inter epulas eminere fecit. Ille autem inter epulas mortis periculo [illegible]. nec de hac cum consolabatur. Tales inquit dionisius est vita nostra quam putabas beatam. Sic enim mortem semper [illegible]. Quando ergo felices poterunt qui timere non desinunt. ait ibidem. Et idem tullius. l. v. questionum post medium. Qui enim preest in sollicitudine. ro. xii. Iusti vocati ad principatum sunt vocati ad magnam servitutem. et quasi ad quandam captivitatem. Iob. xxvi. Gigantes gemunt sub aquis. Sicut quod gregorius moralium. xvii. Nomine gigantum potentes seculi significantur, ad eum ipse sunt. apud. xviii. Gigantes ergo gemunt sub aquis quia elati in hac vita dum assequi honorem ceperunt sub pondere ipsorum gemunt. Nam quanto quis altius erigitur, tanto gravioribus curis oneratur, eisque ipsius mente et cogitatione subponit quibus preponitur dignitate. ait ibidem. Precipua magna captivitas [illegible] iugiter circumcingi populi multitudine et quasi circumligari. Quod accidit principibus. Unde ait Seneca. l. i. de clemen. ca. viii. loquens ad imperatorem. Possum ego in qualibet parte urbis incedere solus sine timore quamvis nullus sequatur comes, nullus ad latus gladius. tibi vero in tua potestate armato vivendum est. oberrare a fortuna tua non potes. obsidet te, quocumque descendis magno apparatu sequitur. et hec summe magnitu-

Melius. Quod si sic corpore erectos illi
alii aliquid reperire queas, quod semper ind
eius est vel morsu vel in secreta, quam corpus
tantum negat incitatus. Et quod debeat
quod non potest que scire nisi in soli corpus
[illegible] sit liber. Deum autem quod sunt
dignitatibus ac potentiis iste, aliqua
naturalis vel propinquum nisi quam possit
mus pervenire; [illegible] ei sibi solet non
sa soci. et natura [illegible] ut non e
ra [illegible] [illegible]. Item quia cum potissime
plerumque dignitatibus funguntur [illegible].
dubium non est [illegible] natura sua nec
[illegible] que se [illegible] inhereat patria
[illegible]. Et [illegible] l. iiij. psal. iiij. de [illegible]
[illegible] eleganter. ubi probat quod dignitatis
[illegible] [illegible] nil [illegible] se [illegible] aut pro
dimis [illegible] est. Unde et plato cum [illegible]
si dionisii siculi tirannum corporis sui
custodibus septum. quod magis mali fecisse
ut etiam [illegible] [illegible] custodiret pro
ut dicitur in policraticus l. iiij. c. iiij. Et princi
pe necesse est ut sit [illegible]. et [illegible]
[illegible] quod in talibus dignitatibus instituuntur.
Unde et de [illegible] dicitur quod altior sunt et
[illegible] ab humilio et [illegible] [illegible].
Unde et [illegible] imperator prout dicitur in polli
craticus l. iiij. c. vij. obsecrante senatu
ut filium suum cesarem appellaret, respondit:
Sufficere inquit debet quod ego [illegible]
invictus regnaverim cum non meruerit.
Principatus ei non sanguini debetur sed
meritis. et inutile regnat qui rex
nascitur nec meretur. Et paulo du
bio paritis affectum eruit qui par
vulos suos [illegible] molle [illegible]
[illegible] extinguit. Hec ei est sufficere,
liberos non promovere. [illegible] ei pri
[illegible] et [illegible] [illegible]. et [illegible] in eo
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] honore [illegible] i
[illegible] [illegible] et se [illegible] [illegible] neque
[illegible] [illegible]. Hec ille. Nec repu
gnat [illegible] [illegible] [illegible] non debetur san
guini [illegible] [illegible] quod princeps sine

[illegible] [illegible]. quia ratione sanguinis et carnis
non debetur principatus [illegible] [illegible]
[illegible] carnis. debetur tamen ratione car
nis et sanguinis [illegible] [illegible]
[illegible]. Sm. ca. quod princeps debet esse
munificus deo et ecclesie. colens deum, venerans
[illegible] et ecclesiam honorans

[illegible] debet esse princeps [illegible]
[illegible] dominus eleganter [illegible]
[illegible] [illegible]. Cum [illegible] fuerit
constitutus. s. rex. non multiplicabit sibi
equos. Non habebit uxores plurimas que al
liciant animam eius. nec argenti et auri im
mensa pondera. Postquam autem sederit in solio re
gni sui describet sibi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sacerdotibus levitice tribus [illegible]
Legetque illud omnibus diebus vite sue, ut
discat timere dominum deum suum et custodire
verba et ceremonias eius que in lege pre
cepta sunt. nec elevetur cor eius in
superbia super fratres suos. neque declinet in par
tem dextram vel sinistram ut longo tempore
[illegible] [illegible] et filii eius. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in eo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et ministros [illegible] devote ho
norando. Item debet esse perfecta in eo que
ad se [illegible]. et quo ad alios [illegible]
[illegible] ad recte agendum seu regendum
[illegible] legum [illegible] [illegible]. et in
regendo perfectam iustitiam. respectu omnium
larga munificentia. et in se et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. De primo et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et decentie.
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Un
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eis [illegible] ut debitam reverentiam i
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] angeli nominantur. Exo.
xxij. Deos non detrahes. [illegible]

sacerdotes audiuimus sicut e lege exigitur ex ore eius. quia angelus domini exercituum est. Unde et constantinus dixit. Non est dignum iudice ut nos deos iudicemus. Quid mirum si in tanta plebis illius dignentur honorare. quibus in suo ecclesiastico honore tribuens. eos angelos atque deos a ipso ... dominum et iudicem. Cum constantinus petitiones scriptas et oblatas ab his ... quasi episcopus fuisset. libellos accusatoris accepit et in eorum conspectu illos ... Deus vos constituit a deo uos consti tuit. insuper uos eius iudices disposuit. quia dignum non est ut nos iudicemus deos. In quo similiter pretiosius plus sibi ex humilitate quam ille pontifex ex reuerentia impensa. De admirabili bus eiusdem humilitate principis circa deum et ecclesiam in legitur li. ii. de hystoria tripartita qui per totum. ubi dicitur quod etiam militum eorum numerum recordatus existens. quibus imperator dictos ... tribuna cibaria largius est ... Et cum unus uellet ... ut uno die libellos ... quos suscipiens ait ... quietem allegationes tempus iudicii ... et ubi quando iudicatur ... michi leges nobis habere de hijs auditorium ... accusatorium et accusa tionem ... hijs quod alio iudicatur. ... ac cusationes absolueris ... et de his quod ad fidem pertinent agere festinemus. ... et omnes libellos ... Et sequitur. Conuenientibus episcopis maria ... parauit imperator ... in regalibus ... et subsellia in ea ... iussit ipse cum paucis. et in ... in medio sedit. Et ubi nul ... admirabili honore quem exhibuit ministris ecclesie. Et de hac eodem libro x. c. ij. ecclesiastice hystorie. ubi ait. Deus nos constituit sacerdotes. et potestatem dedit ... iudicandi. et ideo nos a uobis recte iudicamur. uos autem non potestis ab ho minibus iudicari. propter quod dei solius inter

nos expectate iudicium. et uestra iurgia quecumque sunt ad illud reseruentur examen. Uos etenim a deo nobis dati estis dii. et conue niens non est ut homo iudicet deos. Sed ille solus de quo scriptum est. Deus stetit in synago ga deorum. in medio autem discernit deos. ... omnibus illa que ad fidem pertinent absque ulla mora ... disserite. ... narratur. Si ipse ... audisset sacerdotem dei. aut aliquem eorum quando amictu suum ... peccantem. clamidem meam explicarem et cooperirem eum ne ab aliquo uideretur. Qualiter autem ipse deum coluit et diuinum cultum dilatauit per celum narratur libro. i. hystorie tripartite que per totum. Ubi narratur quod in sompno constitutus uidit signum crucis in celo. et angelos astantes et di centes. O constantine in hoc signo uinces. Et ex tunc signum crucis preferri in acie iussit. et in signum uel uexillum crucis transformatum fecit signum uictoriale. quod uo cabatur labrum. et ante se agere precepit. Et de hoc similiter viii. l. ix. eccl. hystorie c. ix. Ubi dicitur quod in dextera sua signum crucis ex auro factum habuisse perhibetur. Qualiter autem cultum dei dilatauit. sic in hystoria tripartita l. i. ubi dicitur quod . in regalibus ora torium fabricatum est. et tabernaculum ad si militudinem ecclesie. quod circumferebat dum aduersus hostes castrametaretur. Quatinus nec in itinere degens ipse uel exercitus sacro mu nimine priuaretur. sequebantur pariter sacerdotes et diaconi. tabernaculo famulantes. qui secundum legem ecclesiasticam in sacris ordi nes adimplebant. Romanorum etiam cohortibus singulis fecit tabernaculum proprium. et sa cerdotes et diaconos habebant. Diem domini cum sacrum ... iudiciorum ... honore ... et in eo ... omnibus ... Illud honorabat. quia in eo ... alium. s. sextam feriam. quia in eo ... dominus in martirium ... Supplitium crucis quod prius in usu fuit apud romanos lege prohibuit. Et ubi nul

tum de mirabilibus operibus quod egit. Unde et de his recompensatum est ei in hac vita. quia fuit in bellis felicissimus ut dictum est ibi. Cum enim singulis omnia bella veluti inexpugnabilis rex vinceret religione magis ac magis fervebat. Mira ergo huius principis humilitas. et stupenda in divino cultu pietas. quem deberet imitari secularium principes universi. Consilii inquit mei devocio erga te: iam et eciam in theodosio imperatore. cuius animi fervor hic inseratur in exemplum principum. De quo in hystoria tripartita. l. ix. Ubi narratur quod cum apud thessalonicam civitatem quidam in iudices fuisset lapidati. indignatus theodosius omnes auctores passim interimi fecit. ubi septem milia absque non precedente iudicio. Hoc dum audit clarus plenam gemitibus audiens beatus ambrosius princeps veniens mediolanum et solemniter in sacrum voluisset intrare templum. occurrit foris episcopus ad ianuam. et ingredienti taliter his sermonibus a sacri liminis ingressu prohibuit. Nescis inquit imperator perpetrate a te necis quanta sit magnitudo. neque post causam tanti furoris mens tua molem presumptionis agnoscit. sed forte recognitionem peccati prohibet potestas imperii. Decet tamen te ut vincat ratio potestatem. Sciendum quippe natura est. cuius mortalitas ac resolutio et pulvis. ex quibus orti et ad quos redigimur sumus. et non flore purpureo confidentem infirmitatem operti corporis ignorare. Coequalium hominum princeps es o imperator et conservus. Unus est enim omnium dominus rex omnium et creator. Quibus igitur oculis aspicies eius templum. quibus calcabis pedibus sanctum illud pavimentum. quo manus extendes. de quibus adhuc sanguis stillat iniustus. Quomodo his manibus suscipies sanctum domini corpus. qui presumptione mentis tue tantum sanguinis fudisti. Recede igitur ne secundo scelere priorem nequitiam augeas. suscipe vinculum quo omnium dominus nunc te ligavit. est enim medicina maxima sanitatis. His

sermonibus imperator obediens. erat enim divinis eloquiis enutritus. et aperte sciens quid sit propria sacerdotum. quid regum. gemens et deflens ad regalia remeavit. Cumque octo mensium continua transisset tempora. propinquavit salvatoris nostri festivitas natalis. Imperator autem lamentationibus assiduis in palatio residens. continuas lacrimas incessabiliter effundebat. Ingressus autem rufinus tunc magister militum. et singularem apud principem fiduciam habens. videns principem in lamentatione prostratum accessit ut lacrimarum causam requireret. At ille amarissime ingemiscens et vehementius lacrimas fundens. tu inquit rufine ludis et mea mala non sentis. ego autem lamentor et gemo calamitatem meam. quia servis quidem et mendicis aperta sunt templa et proprium dominum ingredientes orant. mihi vero ingressus ad eum non est. insuper et celum michi clausum. Hec dicens verba singula singultibus rumpebat. Tunc rufinus. Curro inquit si iubes et pontificem precibus flecto ut solvat nexum quo te ligavit. At imperator. Non suadebis inquit ambrosio. novi enim ego decretum iustum. Nec revebitur imperiale potentiam ut legem possit prevaricari divinam. Cum quidem rufinus sibi plurimo uteretur promittens mitigare ambrosium. ei festinanter imperator imperavit qui festinatione precepit. Ipse vero spe ductus post paululum est secutus. Mox ut ambrosius vidit rufinum. inquit imprudentiam canum imitatus es o rufine. autor necis tante existens. propiciatorem frontem quomodo non erubescis. nec metuis divine magnitudinis latrare dominum. Cum quidem rufinus supplicaret. et imperatorem venturum esse nunciaret. divino zelo accensus ambrosius. Ego inquit rufine predico quia ingredi eum sacra limina prohibeo. Si vero imperium in tirannidem mutaverit. libenter necem suscipio. Hec et alia plura rufinus audiens. imperatori nunciavit notum episcopi mentem ne ex palatio foras procederet. At imperator iam in media platea procedens

pergo inquit et iustitiam in facie suscipio contumelias. Cumque ad sacra limina pervenisset in sacram quidem basilicam non presumpsit intrare. sed veniens ad antistitem et inveniens eum in salutatorio residentem. supplicabat ut eius vincula resolveret. At ille tirannicam dicebat eius esse presentiam. et contra deum insanire theodosium eiusque calcare leges. Tunc imperator non insurgo adversus ecclesiasticas sanctiones. neque inique ingredior sacra limina contendo. sed te solvere mea vincula deposco. et communis omnium pro me clementiam exorare. nec mihi ianuam claudas quam cunctis penitentiam agentibus dominus noster aperuit. Tunc antistes. Que inquit penitentia ostendisti post tantas iniquitates. Quibus medicaminibus incurabilia vulnera plagasque curasti. At imperator. Tuum inquit est docere et medicamenta temperare. meum vero oblata suscipere. Tunc sanctus ambrosius. Quoniam iudicio furori tuo iudicium commisisti. et non ratio protulit sententiam sed potius iracundia. scribe legem que decreta furoris evacuet. et per triginta dies sententia necis atque proscriptionis in literis tantum maneant. et iudicantium rationis expectet. quibus transactis diebus ea que conscripta sunt cessante iracundia apud se ipsam qui cognoverit sub veritate disponat. In his enim diebus agnoscetur si aut iusta sit quam protuleris. aut iniusta sententia. Et si quidem ea probaverit iniusta que sunt prolata corrumpet. si vero iusta firmabit. Dierum vero nec numerus ad hoc examinanda sufficiet. Hanc admonitionem imperator libenti animo suscipiens et optimam esse decernens legem scribi repente precepit. et propria manu sua confirmavit. Quo facto vinculum eius solvit ambrosius. et lex hactenus observatur. Est autem lex huiusmodi. Imperatores gratianus. valentinianus. theodosius augustus. flaviano prefecto pretorii illirici. Si vindicari aliquos severius contra

nostram consuetudinem pro causa intuitu iusserimus. nolumus statim eos aut subire penam. aut excipere sententiam. sed per dies triginta super statum eorum sors et fortuna suspensa sit. Reos sane accipiat vinciatque custodia. et excubiis solertibus vigilanter observet. Hac igitur sacratissima imperator ingressus limina sancta. non stans oravit supplicaturus neque genua flectens sed pronus in pavimento iacens. davitica proclamavit voce. Adhesit pavimento anima mea. et cetera. Tunc manibus capillos evellens frontemque percutiens. et pavimentum lacrimarum guttis aspergens. veniam impetrare poscebat. Cumque advenisset tempus quo munera ad altare offerri solent surgens cum lacrimis ingressus est. Cum vero obtulisset sicut solitus erat intra cancellos restitit. Iterum sanctus autem ambrosius non quievit sed causam loci docuit. et primo quidem requirit quid ibi expectaret. Imperator autem dicente se sacratis misteriis participare permissionem. per archidiaconum mandavit. Ordinatore imperator. loca tantum sacerdotibus sunt concessa. que ceteris nec ingredi nec contingi permittuntur. Egredere igitur et hanc expectationem cum ceteris habe communem. Purpura enim imperatores non sacerdotes facit. Hanc fidelissimus imperator et hanc traditionem animo grato suscipiens remandavit. Sicut non audaciter intra cancellos remansi. sed in constantinopolitana urbe hanc consuetudinem esse cognovi. Unde ago gratias pro huiusmodi medicina. Talibus igitur et tanta et presul et imperator virtutum excellentia clarebant. Ego namque utriusque opera admiror. illius fiduciam. illius autem obedientiam. alterius zeli fervorem. alterius fidei puritatem. Nam eo regulas pietatis quas a magno sacerdote percepit. imperator ingressus in constantinopolitana urbe servavit. Nam cum dei festivitatis tempore ad ecclesiam processisset. oblatis in altare muneribus

mor egressus e. Cumque natus unus tunc presul ecclesie mandasset eum interesse noluisset. mandavit principes. Vir inquo potui discet quod presul sit imperatori et sacerdotis. Virum ei inter imitatis magistrum ambrosium. hunc namque solum novi necari digne ponticem. Tanti igitur pareat increpatio animo hominibus florente plata. Hec ibi. Laudatio igitur se pontificis iusta sententia. et premi anda illustris imperatoris obedientia humilitas. Unde et istis principibus gloriosus princeps regum terre recompensavit in hac uita tribuens eis quod arcem glorie. Nam de felici prosperitate constantini narrat aug. v. de ci. dei. c. xxv. quod dum imperarent ipavit universum romanum imperium. unus augustus tenuit et defendit. In administrandis et gerendis bellis victoriosissimus fuit. In tirannis opprimendis per omnia prosperatus e. Et grandeuus egritudine et senectute defunctus e. et filios imperantes reliquit. De prosperitate quoque theodosii sibi collata a rege regum narratur ibidem. xxvi. ca. qualiter sanctam lites. et qualiter tela hostium a vento in ipsos retorquebantur. Unde claudianus ait. claudi. O nimium dilecte deo. cui militat ether. et coniurati veniunt ad classica venti. Nullus ei principes et in presenti deus eleuat et in futuro glorificat. sed elatos et rebelles sibi et ecclesie humiliat et dampnat. Exemplum de saule et david. ecc. x. Sedes ducum superborum destruxit dominus. et sedere fecit mites pro eis. Septimum. ca. quod princeps debet esse immaculatus a sordibus luxurie.

Et sic princeps debet esse subiectus deo et ecclesie ut dictum e. ita debet esse purus et immaculatus inter puritate et simonia. maxime a fetore luxurie et ardore gule. Unde in figura dicitur de rege. Non habebit uxores plures quam illiciat animum eius. In quo prohibetur libido luxurie. et etiam libido gule quod e ci-

ancera. Princeps eciam debet esse deo acceptus et gratus. in se ornatus et honestus. suis amabilis et verecundus. hostibus timidus et terribilis. quoniam aufert libidines et affert stulticia. Amor enim mulierum enervavit potentiam sampsonis. infatuavit salomonis sapientiam. fecit simoniam dd regis. prout ait ieron. epistola xxxiiii. Nec sampsone fortior. nec salomone sapientior. nec david sanctior. et tamen utique a mulieribus decepti sunt. Nullum enim imperium durabile. nec principatus stabilis quam regnat in principe libido luxurie. Unde romanum imperium fere exaustum e et dimissum nerone imperante. cuius gula fere omnia devoravit. macedonum imperium exaustum avaricia. fregit ignavia a luxuria e subversa [illegible] prout dicit polliticus. l. iv. c. xiiii. Nec mirum quod qui principes in [illegible] relaxantur. [illegible] licentia precipitantur. Job. [illegible] ibi ait greg. mor. v. Cum maioribus voluptati deseruiunt minoribus laxatis frena laxantur. Unde et herodes ait [illegible] anthonio. sic narrat eutropius. l. [illegible] ille victus e non [illegible] sed magis victus e moribus suis. Vicit enim cleopatra uxor. vicit eum egiptius amor. vicit eum canopica luxuries. Victus e quod maluit cum cleopatra vita quam sine ea vincere. Vicit eum mulier [illegible] fuit adversarius. Et de ista luxuria et nocumentis eius loquitur valerius. l. ix. c. i. multa ponens exemplum de multis. Ubi ait quod voluptuosum urbs erat opulenta. moribus et legibus ordinata. postquam luxuria e prolapsa. in profundum iniuriarum et turpitudinem devoluta in tantum ut furor insolentissime dominatoribus subiaceret. Item ibidem narrat quod campana luxuria invictum armis hanibalem suis illecebris amplexa

vincendi continens tradidit militi
Illa ducem vigilantissimum. illa et vetera
ni acerrimum. dapibus largius abundanti
ti vino, unguentorum fragrantia et venere
usu lasciviore ad somnum et delicias
enervavit. ac deinde [illegible] et [illegible] confusa et
primum servitus. Et sequitur. Hec glorie
magis [illegible]. hec [illegible]. que virtutis
[illegible] iudicione [illegible]. accep-
ta gloria in summum evehitur. animi et
corporis viribus expugnatur. dubio vi-
delicet an hostibus an ab illa capi. pro
[illegible] fit. Et ibi multa de-
bet. ¶ [illegible] urbs princeps celeber-
rime machinatur ab omni genere gule. quod si pel-
li [illegible] luxurie. [illegible] ei [illegible]
[illegible] voluptatis [illegible]
[illegible] epistola. et. xl.
iii. [illegible]
[illegible]. Liberos ei pater
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] gule
[illegible] valerius. li. ix. ca. ii. de
[illegible] a philippo rege [illegible]
[illegible]
[illegible] ebrius
[illegible]
[illegible].
Et [illegible] regibus [illegible]
[illegible]
[illegible] ne forte biberet [illegible]
[illegible]
[illegible]. Et [illegible]
[illegible] se [illegible].
[illegible] gule. Valerius narrat [illegible]
[illegible]
[illegible] hispanus cum inter capti
uas [illegible] forme [illegible] nobilis
[illegible]
[illegible]
[illegible]

eius [illegible] captiua ? attulerunt eique
sponso [illegible] reddidit [illegible]. Qua
[illegible] vincitur [illegible] genus [illegible]
[illegible] accessit. Valerius [illegible]
[illegible] macedonum [illegible] et
pulcherrimam [illegible] captiuam. quam [illegible]
[illegible] gentis principi [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] nec aspiceret quidem. Quam [illegible]
ad [illegible] vinisse genus [illegible]
[illegible] sibi. Valerius et
[illegible] legitur. Mortuo autem antonio
cleopatra accessit ad augustum [illegible]
[illegible] ad pedes augu-
sti [illegible] oculos eius. Unde ipsa [illegible]
[illegible] faces [illegible]
[illegible] hec facie. nam
pulchritudinem eius [illegible]
[illegible]. li. iii. c. v. Valerius le-
gitur nobiles principes [illegible]
abstinentie. [illegible] narrat vegetius. li. iii.
ca. ii. Et hoc idem dicitur in policratico. li.
[illegible]. c. vii. quod hanibal [illegible] de nocte
solitus erat. ad noctem non requiesce-
bat. et crepusculo [illegible] ad ce-
nam [illegible]. nec [illegible]
[illegible]
[illegible] milites. plerum-
que [illegible] somnum capiebat. Emiliani scipionis
traditur [illegible]
accepto [illegible] solitum [illegible]
[illegible]. Masinissa
qui nonagesimum etatis annum agens
[illegible] stantes vel
ambulantem capere solitum cibum legitur. Illa
[illegible] annos [illegible]
[illegible] traxit. Et de hoc [illegible]
[illegible]. li. [illegible] c. vii. ubi [illegible] quod augu-
stus cesar minimum cibi erat et vul-
garis [illegible] panem et pi-
sciculos minutos. caseum [illegible]
[illegible] bifera [illegible]
[illegible]
[illegible]

desideraslz. Unde ipse in quadam epistola Mecen
tenus quinque in tiberi tam diligentissime satis
fuat quod ego hodie quatuor [illegible] in bal
neo post horam primam [illegible] buc
catis manducavi. [illegible]
pere. literas quasdam assidue remittebat. diu
minuentis, aliis mutatam utebatur.
[illegible] Unde et iulium cesarem vini par
cissimum, nec inimici quidem negaverunt.
sicut ait suetonius libro de vita cesarum
tractans libro magni catonis verba
de ipso cesare. scilicet ad evertendam rem publicam
sobrium accessisse. tamen [illegible] nimium ei se induisse
reg erat. Unde ait gayus opinus de eo
ut de ibi erat quod cum ei ab hospite condi
oleum pro viridi esset appositum. aspernantibus
ceteris dicitur se appetisse tale ne hos
pes aut neglegentie aut rusticitatis
culpabilis videretur. Magna igitur laus abs
tinentie sobrietatis et urbana curialitas.
Et si tales fuerunt gentiles. quales debent
esse principes fideles. cum dicat scriptura
ecclesiastes x. Ve tibi terra cuius rex puer est et cuius prin
cipes mane comedunt. Beata terra cuius
rex est nobilis et cuius principes nesciunt
in tempore suo. scilicet ad reficiendum non ad luxuriandum.
Quartum capitulum quod principes debent esse virtuosi
E non solum operibus operum iustitia.
quod princeps sit immaculatus
a peccatis liber immunis macu
la. sed oportet esse plenitudo virtuo
sorum operum prerogativa. Unde in pre
missa auctentica [illegible] ut dicitur in
quo custodire liberum [illegible] in lege
precepta sunt. ut scilicet exemplis operum proprii
consiliatores et omnes subditos ad eadem o
peranda et ad tributa aggrediendum.
[illegible] ei egregia principis. et exempla vir
tuosa plus provocant subditos ad talium
imitationem quam mandata vel imperia. propter
ut ait claudianus ad theodosium legis
In commune iubes si quid censesque tenendum.
primus iussa subi tunc observantior equi
fert populus. nec ferre negat cum viderit
ipsum auctorem parere sibi componitur orbis.

Regis ad exemplum nec sic inflectere sen
sus humanos edicta valent plus in
ta regentis. Mobile mutatur semper cum
principe vulgus. Unde in prologo historie
tripartite sozomenus loquens ad theodo
sium ait. quod pietas est vera ornatio impe
rii. et quod purpura et corona in quibus est signum
magestatis clementiam et pietatem intrin
secus semper nutriunt. Tales nobiles prin
cipes nihil imperaverunt aliis quod ipsi non fecerunt.
sicut de cesare legitur quod numquam dixit militi
bus ite sed venite. Dicebat enim quod participat
cum duce labor [illegible] militibus minor.
Et de ligurgo [illegible] quod nil imperavit ali
is quod prius non impleret. Sic enim fecit nobilis
princeps [illegible] [illegible] me in
[illegible] facite hoc in quantum [illegible]. Et quod plus
est hoc fecit princeps [illegible] ut
milites suos animaret ad aggrediendum
terribilia. et constanter sustinendum. Ce
pit enim Ihesus facere et docere. actuum primo. Quintum
capitulum quod princeps debet esse misericors pius et
Onsilit princeps et clementia
debet esse misericors pia clemen
tia respectu inferiorum. et bo
nitas. [illegible] prout
ait seneca libro primo de clementia capitulo viii. Et de hac
re eleganter in [illegible] libro [illegible]
post de clementia. Unde ait libro i. [illegible]
[illegible]
ita clementia [illegible]
[illegible] Et [illegible]
Nullum clementia magis [illegible] quam regem
et principem decet. Ita enim [illegible] magni
[illegible]
[illegible] potentia est. Illa [illegible] est
valere ad [illegible]. Et [illegible] principi
[illegible] belli est. Clementia [illegible]
domum [illegible] felicem et tranquillam
prestabit. Sed [illegible]
[illegible] Magni autem animi est [illegible]
dum esse tranquillum. et iniurias atque
offensas despicere. Muliebre enim est furere
in ira. Non decet regem [illegible] nec [illegible]
bilem. Non enim multum supra eum eminet

cum se irascendo erexit. Et seqt cap. 3.
q si dij placabiles z equi. delicta po
tentium nō statim fulminibꝫ persequū
tur. q̄to equius ē. hoīem hoībꝫ ꝑpositū.
mitti aīo exercere īperiū. Vñ nar
rat. c. v. de quodā q̄ multū studuit z
ad hostes destruendos. et cū quēdā
ñ posset destruere ꝯsuluit uxorem.
Que dixit ei. Fac q̄d medici solēt fa
cere. qui ubi usitata remedia ñ pro
sūt. temptant ꝯtraria. Si seueritate nihil
nl' pfecisti. nūc tēpta quid faciat tibi
clemētia. Ignosce illi. Quod ille gauisꝰ
ānuit z facto adimpleuit. Contulitqꝫ
illi p̄ea ꝯsulatū. amicissimū fidelis
simūqꝫ hūit z herentē. Et ibi ponit lō
ga exēplū. Qr sic p̄cise arboris ramꝰ
plurimos repullulat. et multa satorū
gn̄a ut densiora resurgāt resecantur.
ita regia crudelitas auget inimi
corū numerū tollendo. Parentes
eī liberiqꝫ eorū qui interfecti sūt. z p
pinq̄ amici. ī locū singlorꝫ succedūt.
Et ibi bn̄ de hoc. Et. c. x. ponit exēplū.
Apes sūt iracūdissīe ac p corporis
captu pugnacissīe. et aculeos in
uulnere relinquūt. sz rex ipē earū sine
aculeo ē. Noluit eī natura seuū ēē.
nec ultionē petere. telūqꝫ detraxit. z irā
eius inhermē reliqt. Exemplar hoc
magnis regibꝫ ingens ait ibidē.
Et ibi multū de hoc p̄ totū. Unde
eī ait lucius. sic recitat policratꝰ. l.
.iiij. c. viij. p̄ncipē senē moribꝰ
ēē oportz. et qui moderatiora sequitur
ꝯsilia. et more gerere medicorū. q
morbos curāt nūc exīnanitōne
ī repletis. nūc refectōne ī inanitis.
et dolorē sedāt nūc cautio nunc
fomētis. Et ponit exēpla. Dicebat
eī traianus insanū ēē q̄ oculos lip
pientes eos malit effodere q̄ cu
rare. Et ungues si longi fuerit. re
secādos ēē aiebat nō euellendos.
Et sic citharedus sic ꝯsonātiā n̄

de ruptio sz tensio cordis. z ꝓ̄ carnalium
sic ul' remissis. sic oportz p̄ncipem
moderari. nūc rigore iustitie nūc re
missione clemētie. ut unanimes fa
ciat subditos. Et tutius ē cordas
remitti q̄ nimis ptendi. Qr quā
semel rupta ē. nullo artificio repat.
Et ideo ait ethnicus dēmūcians lau
dē p̄ncipis. Est piger ad penas.
p̄nceps ad p̄mia uelox. Quiqꝫ
dolz quotiens cogitur ēē ferox. ldeo
eī clemētia. quodāz m̄ eq̄t p̄ncipē
deo. sic ait aliqs egregius uersificator
allegans p̄ncipē. Sis pius ī pu
nā cū uincamur ī oī munere sola
deos equat clemētia nobis. Et sic eī oībꝫ
dicat saluator. estote misericordes.
sic z pr̄ uester misericors ē. luc. vi. tū p̄
mo spāl'r ꝯuenit p̄ncipi ut sit clemēs
eo q̄ ipe ē pr̄ p̄rie ut dictū ē. Vñ et
ī hiis seclaribꝫ fertur dixisse plato
sic ait policratus. l. v. c. vij. Cū ī sub
ditos inq̄t potestas seuit. idē ē ac si
pupillū tutor persequatur. uel cū cuiꝰ
o mucrone iugulet. ob cuius defensionē
a deo traditū tibi gladiū accepis
ti. Illic cum eī publica fuit nunc pupil
li perdelebre ē. et eam nec demū ire
te ꝓcedere. cū caput eius se inutile
agnouit ñ facile mēbris coheret.
Et idē. Cū in subditos magistratus
seuit. idē ē ac si cap corporis īti
mescat. ut ambus aut oino ali
sine molestia ferri nō possit. Idē
ait passionē sine ꝯmissio dolore m̄
brorū tollerari ul' curari īpossibile
ē. Si ūo īcurabil' fuerit passio sic
iuxe q̄ mori miserius ē. Miserius
ait nl utiliꝰ q̄ utraqꝫ finire mise
riā. Sic ergo pius pr̄. et sic cle
mēs tutor pupilli. et sic peritus
medicus debent ēē clemētes ī sub
commissos. sic debz ēē p̄nceps ī suos
clemēs. et hoc multiplicatē ꝯpu
pie ꝯpatiendo miseriis subditorū

Unde ei ait seneca. li. ij. de clementia. mi
sericordia vicina est miserie. Unde ei aliquid
quod trahit ex ea. Et ponit exemplum. Im
becilles oculos esse scias qui ad alienam
lippitudinem suffunduntur. Et quamvis hoc
sit ex defectu in oculis corporis. tamen ex vir
tute est in oculis cordis. s. ut solum in dolo
re misa altius misericordia. Flebam quondam super
eo qui afflictus erat. Job. xxx. Unde va
lerius. l. v. c. primo. narrat de clemen
tia marci marcelli. qui cum a se syra
cusane urbs plurimum capta esset. et o
pulentissima aut civitas fortissime fuisset
prius se et suos tunc afflicta. fortunam et ca
sum lugubrem intuens. fletum cohibere non
potuit. Misericordia ei est egritudo ex miseria alte
rius iniuria laborantis ut ait tullius. l. iiij.
tuscul. questionum. Et misericordia animi secundo corde
vocata est ait grego. mor. xx. Est enim
misericordia tristitia in alienis malis. ait da
ma. l. ij. c. viiij. Item secundo debet esse clemen
tia in principe in remittendo vel temperando
penas. Clementia ei est temperantia
animi in potestate ulciscendi vel lenitas
superioris erga inferiores. Crudelitas vero
nil aliud est quam atrocitas animi in penis
exhigendis. ait sen. l. ij. de clementia.
Vel crudelitas est inclinatio animi i
ad asperiora. ait ibidem sen. Misericordia est
egritudo animi ob alienarum miseriarum
speciem. aut tristitia ex alienis malis.
Et de hac ait seneca. l. j. c. v. Princeps
curam non solum salutis sed et honeste
cicatricis agat. Nulla regi gloria est ex
seva animadversione. Unde et in laude
traiani dicitur. et recitatur a policra
to. l. iiij. c. viij. quod erat natura cle
mens in omnes. austerus in paucos. qui
bus parcere nephas esset. adeo ut
toto imperii sui curriculo. unus dam
pnatus solus sit senatorum. quamvis
plurimi invenirentur in ipsum deli
quisse. Et hic fuit damnatus a se
natu ipso ignorante. ¶ Item tertio de
bet princeps esse clemens / relevando

relevando miseros a miseria. et condo
nando. prout narrat vegetius. l. iiij.
c. iiij. Et hoc idem dicit in policrato. l. iiij.
c. viij. quod philippus cum audisset siculum
quendam bonum pugnatorem alienatum
animo a se. eo quod tres filias inops vix ale
ret. nec a rege adiuvaretur. dictumque
sibi esset monentibus amicis ut eum cave
ret. videt philippus. Quid si liceret pre
corporis egri. absanderetque longe quam
curarent. Deinde siculum familiariter et secreto
evocatum pecunia accepta difficultate
rerum domesticarum et facultatum pe
cunia sufficienti instruxit ac meliorem
fideliorem quam habuit quam fuerit antequam arce
retur offensus. ¶ Item quarto principes
debent esse clementes. hostes devictos consola
do. et sic fuerit utilitas rei publice
honorando. prout narrat valerius.
l. v. c. j. de clementia pompeij. qui regem
armenie qui sepe contra romanos magna
bella gesserat. et cum mitridate infes
tissimum urbi viribus suis protexerat
in conspectu suo diutius supplicem iacere
passus non est. sed benignis verbis recrea
tur. diadema quod abiecerat capiti i
reponi fecit. cunctisque rebus in pristine
fortune habitum restituit. eque pulcrum
esse iudicans et vincere reges et facere.
O quam preclarum tribuit humanitatis
specimen. ait idem actor. ubi narrat
de clementia pauli. qui cum audisset
quendam captivum regem ad se adduci
occurrit ei. conantemque ad genua ac
procumbere dextera manu levavit. et gre
co sermone ad spem hortatus est. et la
teri suo proximum in consilio sedere fecit
nec honore mense indignum iudicavit.
Nam si egregium est hostem deicere. non
minus tamen laudabile infelicis scire
misereri. Et ibi alia bona exempla
de clementia. Ibidem narrat quod catonis
morte cesar audita. et se illius glorie in
videre. et illum sue saluti defuisse dixit. patri
monium quod eius liberis ipsa incolume

sinauit. Et ad istam clementiam debz ia
tari primates diuine clementie erga
eos solers meditatio et de clementia z
dei erga se si fuerit clementes ipsi z
certitudo. Unde seneca. l. j. de clementia
c. iiij. quam dudum feci mentionem. obti-
ne hec exemplum principi constitutum ad
quod formetur, ut se talem ciuibus prebeat
quales sibi deos uelit. Et ibi bene de hoc
Exempla autem pietatis in principibus antiquis
euidentissime patuerunt. sicut in enea quare
est pius eneas. Unde uirgilius libro. vj.
Tu regere imperio populos romane memen
to. Hee tibi artes erunt. pacis imponere
mores. parcere subiectis. et debellare
superbos. Hoc est in summis gloria summa im
perio. Et in traiano quod optimus augustorum
dictus est. Et in tito quod tante ciuilitatis fu
it in imperio. ut omnibus prodesse nullumque
punire statuit. Conuictos autem ...
... contra se commisisse illos ... et in
... familiaritatem admisit. prout
legitur in gestis eorum. Sextum capitulum.
Quod princeps debet esse equus in iusticia :-

Hoc quod misericordia et ueritas custo
diunt regem. et roboratur
clementia thronus eius. prover.
.xx. sic debet esse clemens prin
ceps ut sit in eo equitatis iusticia. Sine
qua nulla ... res publica potest regi. ut
dictum est supra. ubi de re publica. Remota
iusticia. quid sunt regna nisi magna
latrocinia: ait augustinus iiij. de ci.
dei. c. iiij. ubi bene de hoc. Et quia prin
ceps est firmamentum populi ut dictum est supra.
... iusticia debet emanare ab eo nam
... sicut quia est pars principalis ab eo debet re
gi omnia alia iusticia et gubernari. Item
quia est caput rei publice. ab ipso debet illius
iusticia procedere. Et debet considerare ne
sit minor quam debeat esse. nec maior su
... in punitione. ... et cum iusticie
erigit tronum suum. prover. xxix. Debet enim
esse iustus leges suas ad ... et a
lios cogere ad earum obseruantiam quoniam

ad eum expectet. et illas alias statuat
non illis conformes. et ab illis regulatas. quia
omnium legum est maius desiderium in diuine
legis imitatione; generat. ut dictum est supra
Debet etiam esse iustus. recte secundum illas iu
dicando. et secundum illas iudicatas exequi.
Sed ut ait aug. ... epistola. qui reges
sunt debent leges iustas precipientes. et con
traria prohibentes annullando. Per me
regnant sapientia diuina. prover. viij. reges re
gnant. et legum conditores iusta decernunt.
De quibus legibus supra dictum est. Unde et legum
conditoribus apud gentiles multum honoris
... fuerit. sicut ligurgus et solon. ...
prout ait ualerius. l. v. c. iij. qui a populo ...
... de ligurgo. ...
... deorum numinis ... aggrega
ri debuerit. et hoc ob equitatem suarum
legum. Et de eorum legibus loquitur aug.
... Sanctorum etiam ...
... legum sunt ... ut tulli.
l. ij. de offi. c. vij. Unde et antiquitus principes
subiciebant se legibus ab eis statutis
ut alios prouocarent ad illas implendas
sicut narrat ualerius. l. vi. c. v. de za
leuco qui sibi eruit oculum et filio alium
quod filius debuit punire ...
... Debitum supplicium moribus legi
... reddidit. et ... equitatis mira
bili temperamento similiter misericordem patrem
et iustum legislatorem prebuit. Et ...
... narrat de alio qui legem ab eo
statutam transgressus fuerat. quod gla
dio se transfixit ...
fieri. Unde et alexander cum esset inter
ipsum et milites aliquos disceptatio
et cum sua sententia fuisset dampnata in castrensi
iudicio. illud iudicium acceptum habuit
iudicibus agens gratias quorum in hoc
sententiam probauerat. quam iustitiam omni po
tentatui preferebant. prout dicitur in eodem
to. l. v. c. vij. Mira ergo tanti ...
equitas qui noluit se subiicere iudicio
cum suis subditis. Sic iob. xxxi. Si
contempsi subire iudicium cum seruo

et ad illa

et ancilla mea cum disceptaret ad iustitiam me. ¶ Item debet esse iustus pauperes examinando. contra eos examinando. iniurias propellendo. ad satisfactionem eis iniuriatores compellendo. Unde ei debet esse facere exemplo egregii imperatoris traiani. qui audiuit uiduam ad se clamantem: et iustitiam petentem de his qui interfecerunt filium suum innocentem. Cui inquit augustus: cum rediero ego tamen satisfaciam. Quid si non redieris? Cui ille: Successor meus satisfaciet tibi. Et illa: Quid tibi proderit si alius bonum fecerit? Tu mihi debitor es. secundum opera tua mercedem recepturus. Fraus utique est nolle reddere quod debetur. Successor tuus iniuriam patientibus pro se tenebitur. et te non liberabit aliena iustitia. Bene agetur cum successore tuo si liberauerit se ipsum. Quibus uerbis motus imperator de equo descendit: et causam presentialiter examinauit. et condigna satisfactione uiduam consolatus est. Habetur autem hec narratio sicut alibi scripta. hic inferius exemplo beati gregorii qui aliquid in quodam tractatulo super hoc narrat. ¶ Item princeps debet esse iustus. nulli auferendo quod suum est nec auferri permittendo. furta cohibendo. transgressores legum puniendo. ad pacem rei publice intendendo. Unde eius officium est furta cohibere. xxiii. q. v. Regum. Et ibidem officium regis est malos opprimere. bonos sublimare. Et sic ei ait aug. iiii. de ci. dei c. iiii. Remota iustitia quid sunt regna nisi latrocinia magna? quia latrocinia quid sunt nisi parua regna? Manus enim et ipsa hominum imperio principis regitur. pacto societatis astringitur. placiti lege preda diuiditur. Et hoc malum si in tantum perditorum hominum accessibus crescit. ut et loca teneat. sedes constituat. ciuitates occupet. populos

subiugat. euidentius nomen regni assumit. ut ait idem. Et idem tullius de officiis. c. xii. ubi concludit. Cum [illegible] iustitie [illegible] patrocinium opem [illegible] atque [illegible] legem [illegible] putamus. Et [illegible] in otio [illegible] opes [illegible] pellebat iniuriam [illegible] tate constituta [illegible] iure pertinebat [illegible] Nemo [illegible] regi. Non [illegible] nec finisset. Sic [illegible] non omittet [illegible] [illegible] assistatur [illegible] solatur. In primo [illegible] xiii. i. mor. ex. [illegible] non [illegible] esse [illegible] princeps [illegible] plus [illegible] tet ei regem [illegible] [illegible] tibus [illegible] [illegible] eis. prout narrat [illegible] cum [illegible] [illegible] Regum [illegible] Et ei [illegible] mori [illegible] **Septimum ca. quod princeps debet esse illuminatus spirituali uel saeculari scientia. Et de studio antiquorum principum.**

E[illegible]

[illegible]

[illegible] principe [illegible] sapientia peritus [illegible] narrabilis [illegible]

al.

legis diuine. Vn̄ deu. xvij. ubi su
pra de rege. Postq̄ sederit in solio
regni describet sibi deutronomiū legis
huius in uolumine. accipiens exemplar
a sacerdotibus leuitice tribus. Deutrono
mium. i. legem secundam uel iteratam. Descri
bet inquā & in uolumine euangelice le
gis. & in uolumine cordis sui instructi
one sacerdotum leuitice tribus. i. eccle
prelatorum. legittime intrantium. & presiden
tium. cum non assumant sibi honorem sed
a deo uocatorum sine libidine ambicionis.
et cupiditatis. et sine affectione car
nis & sanguinis. Nec sine causa dictum e. inanis
est censura legum si non diuine
legis imitationem gerat. Et inutilis
e constitutio principis. si non e ecclias
tice disciplie conformis. Et ideo impera
tor dixit de legibus suis. Non dedigne
tur sacros canones imitari. Vnde &
antiqui principes ꝯ gentiles instructi sun
erunt & studiosi in humanis scientijs &
diuinis. ut patz in ptolomeo. qui lz
eēt gentilis. uocauit. lxx. interpretes.
ut haberet notitiam diuine legis. & eā
communicaret sapientibus regni sui. de q
ecclesiastice hystorie. l. v. et aug. in. ij.
de doctrina xp̄iana. c. xiij. et. xviij
de ci. dei. c. xlij. Et sic de alexandro
qui fuit instructus ab aristotile ut
ait agellius. l. actica͞r noctium. qr
inter insignia philippi macedonis
· s. pris alexandri hoc fuit qd adhuc tan
tor studiū. natum unicū. quē spe
rabat regni & felicitatis future here
dem. transmittere curauit. Vnde nato
alexandro epistolam aristotili misit ta
lem. Philippus aristotili salutē
dicit. Filium michi genitum scito. quo
equidem dijs habeo gratias. non tam pro eo q
natus est. quam pro eo quod eum nasci contigit
temporibus uite tue. Spero enim fore ut eruditus
tuis educatusq; a te dignus existat
et nobis & rerum gerendarum susceptione
· s. regni. et ad illud pertinentium. Vn

de hoc alex. neq̄ libro de naturis ait
q aristotilis fuisse discipulum mace
donem certum e. Cuius cā longiori ela
bora iuit. Tam sedulus ait natura
rum indagator extitit macedo. ut in
uase uitreo in mare inmisso. naturas
& consuetudines piscium deprehenderet.
Gallum ei secum fuisse ut se diluculo
per gallinacium certificaret. Et in
uase ipso dicitur quo i(n) isione cla(u)de(re)
tur preparande sunt contra hostes
iter militari. Diu excitatum piscium co
rā alios insurgere insuper. De hui
⁊ studio ait seneca. epistola. xcij. q geo
metriam discere studuit. sciturus
q pusilla erat terra. ex q minimum
occupauerat. et ideo a se ipso reputa
tus e infelix. ob hoc q intelligebat
se falsum gerere cognomen. s. magni
alexandri. Quis ei est magnus
in pusillo? Et de eius studio narrat
plinius. Alexander magnus instam
matus cupiditate animalium naturas nos
cendi. aristotili summo in omni doctrina ho
mini delegauit. aliquot milia hominum querit in to
tius asie greacq; tractu. quenatus
aucupia pullatusq; alebat. quibusq;
uiuaria armenta aluearia piscine ui
uaria in cura erant. ne quid usq genitum
ignoraretur ab eo. Quos per
cunctando. l. ferme uolumina illa pre
clara de animalibus condidit. Consilr legi
tur de alijs principibus. qui uel fuerunt
studiosi de se. uel habuerunt sapientes
ad instruendum eos. Sic nero habuit se
necam. qui instruxit eum de clementia
in duobus libris eleganter. Et traia
nus habuit plutarcum. qui instruxit
eum nobiliter in libris qui inscribuntur de institu
cione traiani. Cuius quedam epistola sunt
talis. Plutarcus traiano salutē dicit.
Modestiam tuam noueram non appetere princi
patum. quē tamen semper mereri morum ele
gantia studuisti. quo quidem tanto di
gnior iudicaris. quanto a crimine ab

nois vicis ee remotior. Virtuti itaqz tue congratulor. et fortune mee/ si tñ recte gesseris qd pl'e meruisti. alioquin te pericul' et me detrahentiũ linguis subiectũ ee n̄ dubito. cũ et ignauiã īperatorũ roma nō ferat. et sermo publicus delicta discipulorũ referre soleat ī preceptores. Sic seneca neronis sui merito detrahentiũ carpitur linguis. Adolescentiũ suorũ temeritas in quintilianũ refunditur. et socrates in pupillũ suũ fuisse clemētior criminatur. Tu uero qd uis rectissime geres. si nō recesseris a te ipso. si primũ te cōposueris. si tua oĩa disposueris ad uirtutem. recte tibi procedent oĩa. Politice cōstitutionis maiorũ uires tibi expressi. Cui si obtemperas. plutarcũ uiuendi habes auctorē. alioquin presentem epl'am testem inuoco. qz ī perniciem īperij nō pergis auctore plutarco. Ex his pz euidenter. q'̃ viriliter et q'̃ eleganter. et q'̃ cōstanter īstruxerit principem in predictis. ¶ De studio uero iulij cesaris legitur in libro de uita cesaris parte prima/ qualiter īuestigauit cursũ sol' inueniendo horas et momenta quoque. et quando bissextũ īuenit. et libellos multos scripsit. Et similiter solinus narrat libro primo. ca. ij. q' eius disciplina oĩum postea īperatorũ fundamentũ est. Et libro primo añ finem ait de cesare. q' nullus celerius scripsit. nullus uelocius legit. Quaternas simul epl'as perlegeret semel dictasse. Et de theodosio legitur ī prologo hystorie tripartite. aiunt te inquid sorore uis per diem exercitari armis. subiectorũque negocia disceptare. iudicare similiter et agere. modo seorsum modo publice. que sunt agenda cōsiderare noctibus uero libris incumbere. Et ut ait ibi per quoddam candelabrũ sibi oleũ fundente in lucernã faciebat. ut nullis ī laboribus suis affligi cogeretur. et

ut sompno repugnaret. Vñ ait ibidem ipse scire naturas lapidũ. exemplo salomonis. Consimiliter legitur de karolo magno qz studiosus fuit ī artibus liberalibus que erant miro modo depicte ī palacio suo. prout legitur ī gestis suis. fuit et studiosus ī libris diuinis. et specialiter diligebat libros bti aug'. de ci. dei. Et alcuinus docuit eũ dialeticã. rethoricam et astrologiam. Et transferre fecit studiũ de roma parisius. Et ostensa sibi dissonantia cantus ecclesiastici int' romanos et gallos. uidelicet iustius esse bibere de fonte puro q'̃ de riuo turbato. duos clericos romã misit ut autenticum cantũ discerent et gallos docerent. Et primo per hos eccl'ia metensis. et per illam oĩs eccl'ia gallicana ad romanum cantus auctoritatem ē renouata. Laudandus ergo princeps studiositatis. q' sic studuit nō solũ sibi proficere sed oĩbus. Et fuerunt multi alij principes. Vñ in libris quos misit quondam rex romanorũ regi francorũ quibus hortabatur ut liberos suos liberalibus disciplinis īstrui procuraret. int' alia adiecit eleganter. Rex illiteratus ē q'̃ asinus coronatus. Et ideo illud seculũ aureum dicebatur q'̃ illi sapientes regnabant prout ait seneca epl'a. xxiiij. In illo ī quo seculo qd aureũ perhibetur. qñ penes sapientes regnum erat. posse animus iudicabat. Hij continebant manus suas ab oĩ iniuria subditorũ. et īfirmiores a ualidioribus tuebantur. suadebant prospera. dissuadebant contraria. et utilia et atque inutilia mōstrabant. Horũ prudentia ne quid deesset suis/ prouidebat. fortitudo arcebat pericula. beneficia augebant. ornabat subiectos. Officium erat īperare nō regimē. Nemo quantum posset aduersus eos experiebatur per quos ceperat posse. nec erat cuiquam animus ad iniuriam. cũ bñ īperanti bñ pareretur. Nichilque maius minari male parentibus posset q'̃ ut abiret e regno.

Hec ille. Dicit etiam aurelius alius scilicet quando
sapientes sic principabantur. Unde boetius
libro .i. de consolatione. prosa .iiii. quod firmi
platonem res publica felix esse inciperet.
si eam vel studiosi sapientie regerent. vel eius
rectores sapientie studere contigisset. Item ait
valerius libro .vii. c. ii. Et ideo ait socra
tes quem appollinis oraculo sapientissimum
omnium iudicavit. prout dicitur in policratico
libro .iiii. c. vi. Nihil enim est quod oporteat
vel plura vel meliora scire quam principem cui
actiones [illegible] prodesse subiectis.
Cum enim pacis tempore belli debeat operam mode
rari. legum tempore belli. ipsum oportet esse
peritum. Ait vegetius renatus. Regale
est opus [illegible]. Ait tul
lius libro primo de divinatione quod opus non
potest regem esse nisi dilectione sapientie. Iterum
[illegible] populum suum. Et se
quitur. Rex insipiens perdet populum suum. Ecc.
.x. [illegible] sapientes esse. Unde
[illegible]. Sic abraham qui fuit peritus in
omni sapientia egyptiorum. Act. vii.
Et moyses [illegible] qui habuit sapientiam sicut
angelus dei .ii. Re. xiiii. Et salomon qui
petiit a deo sapientiam ad regendum populum dei.
[illegible] sapientes et intelligentes .iii.
[illegible] Princeps enim insipiens est sicut fu
riosus habens gladium in manu. et sicut
[illegible] navis gubernator. In plus [illegible]
[illegible] gubernaculum in tempestate. [illegible]
[illegible] leges ignorans. et [illegible] in lege iudi
cii [illegible] peritus. Unde plangit ysa
ias. c. iii. [illegible] leges iniquitatem
tem. et leges iniustas iniquitatem. Si tamen contin
gat quod princeps sit ignarus sapientie huius mundi
[illegible] notitiam divine legis
[illegible] legis divine.
[illegible] et accessit [illegible]
[illegible] exemplo eius qui habebat secum na
[illegible] Octavum
ca. quod princeps debet esse larga munificentia
[C]Um quod princeps debet omnibus prodesse
[illegible] debet esse omnibus ama
bilis. ideo debet esse in eo largitas

tis munificentia. Amica enim sunt dona et
tribuentes. prover. xix. Et divitie. scilicet largi
te addunt amicos plurimos. ibidem. Hec enim
facit principes amabiles esse. sicut narratur
de tito in policratico. l. iii. c. xiiii. Qui dicitur
scilicet de tito quod avaritia in patris tantam liberalita
te pingavit. ut amor et delicie humani
generis ab omnibus diceretur. constantissime
tenens in moribus ne quem postulantem gratia
[illegible] sine re vel spe [illegible]
in dimitteret. Unde interrogantibus domesti
cis cur plura polliceretur quam prestare pos
set. respondit. Non oportet quemquam a sermone
principis tristem discedere. Idemque recor
datus semel inter cenam quod nihil illa die cuiquam pre
stitisset. dolens et gemens dixit. O amici
hunc diem perdidi. Nullum enim vitium deterius
avaritia presertim in principibus rem publi
cam gubernantibus. prout ait tullius l. ii. de
officiis. c. xxiii. Et sequitur quod appollo
phicius oraculo edidit. Spartam nulla re alia
nisi avaritia esse perituram. Unde [illegible]
et suspicio est contentiosa. ait idem ca. xviii.
Largitas vero facit principes esse amabiles
et famosos et claros. prout ait boetius
.ii. de consolatione. prosa .v. Sicut enim ava
ritia semper odiosos. claros largitas
facit. Et debet esse multiplex in principibus
scilicet in donorum munifica largitate. et in
sua affabili condescensione. et [illegible]
sua exhibitione. et in servientium libe
rali susceptione. et in [illegible] prompta
administratione. Princeps enim debet dona
tribuere secundum decentiam sui status. et e
minentiam sine magna prodigalitate. et nul
la nimiositate. et [illegible] prompti
tudine. et cum hilari iocunditate. limita
tamen recta consideratione ad suam possibi
litatem. et ad eorum quibus dat qualitatem. prout
dicit seneca. l. ii. de beneficiis. c. xv. dicens.
Respiciende sunt cuique vires facultates
que. ne aut plus prestemus quam possimus
aut minus. Estimanda est et persona
cui damus. Utriusque persona confer
et inter ipsas examina quod donabis.

Et ponit exemplum de alexandro qui dedit cuidam
ciuitatem. Cum enim ille diceret non conuenire
sue fortune. non quero inquit quid te accipere
deceat. sed quid me dare. Animosa uox et
regia uidetur sed stultissima ait seneca
in benef. Nichil enim per se decet sed quod refert.
quid cui quando et cur et ubi.
et cetera sine quibus facti racio non constabit.
E contrario ponit exemplum de antigono
a quo cinicus petiit talentum. cui ille
respondit plus esse quam quod cinicus petere debet.
At ille repulsus petiit denarium.
cui ille respondit minus esse quam quod regem dare
deceret. Turpissima est huiusmodi cauillatio.
Inuenit enim quomodo neutrum daret. Et
posset denarium tamquam cinico dare et talentum
tamquam rex. Nam persone contemptibili
potest parum dari. et tamen decet nobilem personam
magnum dare. Sed hec largitas
debet esse secundum equitatem et iusticiam. scilicet dando de
suo non de alienis. et quantitate moderata.
ut dent scilicet quantum decet. et utilitate
proficua. scilicet ut detur ad utilitatem dantis.
et ut sit intencione ordinata. non ad
iactanciam et pompam sed ad proficiendum suscipienti.
prout ait tullius de hoc in libro
ii. de offi. c. xvii. ubi ait. Multi
enim patrimonia effuderunt inconsulte largiendo.
Quid autem est stultius quam quod facis
libenter curare ut id diutius facere non
possis? Atque etiam largitionem sequitur
rapine. Et sequitur. Duo sunt genera largorum.
quorum alii prodigi. alii liberales. prodigi qui in epulis
et uiscerationibus et gladiatorum muneribus
ludorum uenationumque apparatu pecuniam
profundunt in eas res quarum memoriam aut
breuem aut nullam sunt relicturi. Illi autem
liberales qui suis facultatibus aut captos
a predonibus redimunt. aut es alienum
suscipiunt amicorum. aut in filiarum collocatione
adiuuant. aut opitulantur
in re querenda uel augenda. Item ibidem
libro ii de offi. ubi ait. Non est largitas
si quis aliis largiaris aliis extorqueas.
alii dare quod isti noceret. Nec sit iactancie

causa sed misericordie. Et sequitur. Perfecta est ubi
silencium opus tegit. et necessitatibus singulorum
caute subuenit. quia sic laudat os
pauperis et labia sua. Ne sciat inquit
sinistra quid faciat dextra. mat. v. Et de
hoc tullius l. i. de officiis. c. xiiii. Cauendum
quod liberalitate utamur que prosit
amicis noceat nemini. Nichil enim liberale
uile quod non iustum. Et de hoc seneca li
bro i de clementia c. viii. quia non est liberalis
qui de alieno est liberalis. sed ille qui quod alteri
donat sibi detrahit. Et hec munificentia
parat amorem non exactionum
sed egenorum et aduersariorum. Unde ualerius
libro v. ca. i. de legatis carthaginensium
uenientibus in urbem ad redimendos captiuos:
a quibus nulla pecunia recepta restituit
captiuorum multitudinem. Quos obstupuisse
arbitror et secum dixisse. O munificentiam
gentis romane. deorum benignitati equandam.
O preter uota nostra felicem
legationem. beneficium quod nunquam dedimus accepimus.
Unde et in dominatoribus patronizatione
et dilectionem donantium. Et munificentia
beniuolenciam prouenit. Et nec largitionem
augere qui non ita dantur prompte
et uelociter. prout docet seneca. l. i. de
beneficiis. c. vi. dicens. Quidam beneficium
ab homine duro et aspere datum panem
lapidosum uocabat. quem esurienti accipere
necesse est sed tamen acerbum. Non munificator
egregius. Deinde ut nichil
dantis mora. sed non data raptim munera
plus laudis plusque fauoris habent.

Nonum capitulum quod principes debent esse affabiles

Principes ut supra dictum est
debent esse munifici et affabiles
in ipsa condescensione. Nam ut
ait tullius l. ii. de beneficiis c.
xvii. beneficium siue liberalitas fit duplicat. aut opere aut pecunia. Alia
ex archa alia ex uirtute. Unde et Alanus
de planctu nature arguentibus eum amicis
quod in omnibus munificus et ultra quam imperatorem
deceat communis esset respondit se talem

uelle ee iperatorē ꝑ uita qles īpera
tores sibi quisq ꝑuatus optasset. Ca
ue tñ de his princeps ne nimie dari fien
dam [illegible] ait ei ualeri
[illegible] me [illegible] milit mor
[illegible] serel
[illegible]
etremis [illegible] uenabilis natura ee
[illegible]
dic. [illegible] iullius cesar
amorem militum [illegible] meruit (qz ill'
[illegible] milites ꝑ
[illegible]
[illegible] appellabat [illegible] cos z
[illegible] carius amabatur. abei
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] narratur libro de
uita cesaris. [illegible] ei pn
cipis [illegible] milites [illegible]
[illegible] illos i eius amorē [illegible]
[illegible] narrat ualerius. l. [illegible] c. j. q cū in
[illegible] quēdā militē [illegible] in
imio frigore [illegible] cū ipe esset
sedēs in sede sublimi propinq igni.
[illegible] et suis manibus illū ī sua sede po
suit. dicēs illo salutare sibi futurū.
licet apd persas capitale stetisset. so
lium regium occupasse. Ideo ꝗ mirū
ē sub eo duce tot annis militare [illegible]
[illegible] ducebāt. cū gregarii militis [illegible]
[illegible] proprio fastigio carior erat
[illegible] ille. Consilr narrat seneca. l.
. [illegible] de bñficiis. c. viii. de cesare q cū qdā
ueteranus q aput [illegible] i cā ꝑmebatur
diceret ei. meministi inqd o iperator in
hyspania cū sub qdā arbore feruētis
sīo sole uelles desidere [illegible] et [illegible]
[illegible] subsdinuisse. Deīn
inqt [illegible] q siti cōfectus ire nolebā ad
fontē [illegible] potiz repere manibus. ni [illegible]
lito hō fortis ac strenuus aquā mi in
galea attulisset. Possesne inqt o ipera
tor agnoscere militē illū aut galeā.

Ait iperator se nō posse galeā cognos
cere [illegible] militē. Et adiecit. [illegible] qde ille
nō es. Merito inqt miles me non
agnoscis. nā tūc integer erā. postea
i acie oculo effossus ē de capite ossa
electa. Nō admittes cesar uetitum eu
bi negiciū. et agellos i qb' eā [illegible]
ac litui [illegible] militi donauit. De
augusto cesare narrat policratius. l. iii.
c. xiiii. alt. Qd cū ueteranus pericli
taretur rogauit cesarem i publico
ut adesset. qui aduocatum ꝑstatissi
mū dedit ei. Cui ueteranus. Nō ego ce
sar periclitante te i bello acciaco. ui
carium qsiui. sz pro te ego ipe pugnaui.
detexitq ipressas cicatrices. Erubu
it cesar. uenitq i aduocationē. De
rebatur ei nō tm [illegible] iperatus
[illegible] tali bñficalem inolentia. z cū
descenisset beniuola. in [illegible] nō solum
amorē militum suorū [illegible] sz [illegible] aduersariorū.
De ipso iulio cesare ait [illegible] libro
primo. q beniginitate [illegible] fortius z
fint. ut quos armis subiugauit / cle
mentia magis uicerit. [illegible] iperator
eterna. rex regum z dñs dñantium. ut
ostēderet amorē suum ad nos. et ut nos
alliceret ad suū amorē. nō solū sua
dedit nob sz etiā se ipz. et summa ꝑ adūni
rianda munificentia se nobis com
municauit. Ro. v. Commēdat aūt suā
caritatem deus i nob. qm cū adhuc pc
catores eēmus xp̄s ꝓ nob mortuus ē.
Et ephe. v. Xp̄s dilexit nos z tradidit
semetipm pro nob oblationē et
hostiam deo i odorē suauitatis. Et
io. xv. Maiorē caritatē nemo
hz. ut aīam suā ponat qs ꝓ amicis
suis. Decimum. ca. q princeps debz ee
hospitalis in aduenientium susceptione.

Imilr princeps debz ee gen.
ee i susceptione hospiti
aduenientium. Bapslr l. li
gius. Si ei hospitalitas
est in oib cōmēdāda. z eius [illegible]

testimoniū. prout hortatur apls .i. pe.
.iiii. hospitales inuicē sine mur-
muratiōe. Et .hebre. xiii. hospita-
litatē nolite obliuisci. per hanc em̄
placuerūt quidā angelis hospitio rece-
ptis. s. abraham et loth. gen. xviii. et
xix. Ille magis ē laudādus i prin-
cipibus et eius cōtrariū vituperādū. per
hanc em̄ fauor et amor ipsorum incrēmētū
Splendidi em̄ i panibus benedicēt la-
bia multorum. ecc. xxxi. Unde et saluato-
rē voluerūt ipsi facere regē. postq̄ cō
fortauit panibus. io. vi. Sed quibus
dicis. ōl. xxii. et multa fuerat opa
ta mirabilia. sed nunq̄ cōfessi sūt eū
nisi qū impleti sūt panibus. Magis em̄ tumi-
dus ē sed abiudicāta castrum magne ii
dit ibidē. E cōtrario narrat tulli⁹
.l. ii. de offi. c. xxiii. quod mamerto hō-
ditissimo pretermisso consulatus cō-
latam repulsam attulit. Bona hospi-
talitatis exēplū. iob. xxxi. Si cō-
medi buccellā meā solus et nō cōmedit
pupillus ex ea. Et post. foris
nō mansit peregrinus. hostiū meū
patuit uiatori. Hospitalitas em̄
honestissima et famosissima ē i princi-
pibus. Unde narrat ualerius .l. iiii. c.
ultimo. de quodā magnitate aggrega-
tino. gallie possore. erat inquit
opibus excellens sed animo locupletior.
semperq̄ i erogādā pecūnia q̄ i con-
gregāda occupatus. cūc-
ta domus eius qū quoddā munificētie
officina diceretur. Illic em̄ publicis
aspectu usibus munimēta extruebātur.
Illic grata ipsorum oculis spectacula
edebantur. Illic epularum magnifi-
ci apparatus ualentiq̄ ānone subsi-
dia ouebātur. Et cū hoc uniuerse
inopia labor. in ubi priuatim alimēta do-
teo uirginibus paupertate oppressis. de-
trimentorū cursu afflictis subsidia e-
rogabantur. Hospites quoq̄ tam
urbanis penatibus tum rusticis tecti

benignissime excepti. uariis etiā con-
muniis dimittebātur. Quosdā etiā
tēpore cōgestos simul gelu regētiū egesta-
te tēpestatis i possessionibus suis cō-
pulsos alunt ac uestiunt. Quis mul-
tos non mortalē aliquē sed propitie
fortune benignum dicere potuit
sinum. Ergo quod gallia possidebat.
omnium qū cōmune patrimonium erat.
pro cuius salute et incremētis tam ag-
gregata cunctis quam et Visitis eius
omnis uotis excubabat. ... fuit
fuit archias ... i ... domus
claustris obseruatus. Nōne i istam
toris extimes illā ipensam ... esse
custodiam. Et huius libris patz quanta
hospitalitas fuerit ... prōne
hospitium domusiia et propitius ... m
collatoq̄ uariorum affluentissima
i subministratiōe urbanissima. in ...
missione beneficentissima. Haec em̄ esse
debet i hospitalitate principum. Et
hec erat i palatio salomonis. iii. re. x.
Uidens regina saba domū quā edi-
ficauerat salomō. et cibos mēse eius. et or-
dinē ministrantiū nō habebat ultra spiri-
tum. Sic hec erat i domo assueri. hest.
.i. Vinum quoq̄ ut magnificētia regia
dignum erat habundans et precipuum pone-
batur. nec erat qui nolentes biberē cogeret
ad bibendum. Nec debet esse ulla appare-
re i palaciis et domibus principum hi-
striomica gestus. nec meretricum cātus.
nec ludi inepti. nec clamorosi risus.
nec cōfusi apparatus. sed ciuiles et ho-
nesti gestus. Unde i domo ... hi-
buit de dido enee et multitudine eius.
licz essent multa superflua sic describit
uirgilius l. i. nō tamē legimus ...
se inhonestos cantus. nec hystrio-
nica gestus. Ubi dicit. Cithara crinit⁹
yopas personat aurata. docuit quem
maximus athlas. Unde hominum genus et pe-
cudes. unde ymber et ignis. et c. Laeta
cū esset domus a regina preparata. et

mimis delicati. et ad voluptatem tendentes
non tamen ille personuit cithara vel stulta
[illegible] sed que naturalia erant et civili
dumtaxat decentia. Sed nunc cum veneris ad
civitatem. ostiis [illegible] exhibitis. alia
leguntur ibi. Dapes cum mensibus et
sublati reponuntur. pocula gemmeo [illegible]
locat ipse solium. preciosissimis tholis. et vil
losis pelle leonis. Tunc leta iuvenis etati
atque faretras. [illegible] costa ferunt ta
[illegible] oneratque carnisprivis. Vestitur enim
[illegible] unctuo. perpetique
[illegible] illustralibus estus. et cum sibi
[illegible] Casta erat aurea. Sed nunc
[illegible] tenet [illegible] gemmeum. et spolia
[illegible] leonis pellis villosa. Ubi nulla [illegible]
ad epulas et delicias. in isto non dumtaxat
[illegible] apposita. Ubi cithara. hinc sac
[illegible] Ubi iocosa. hinc seria tra
[illegible] Unde sume exemplum principi
bus ne [illegible] deliciarum. et [illegible]
[illegible] et corporis sopitorum. ipsos et
suos enervent. Capuana enim luxuria in
victum armis Hannibalem. illecebris suis
complexa romano militi vincendum tra
didit. [illegible] invictissimum ducem et exer
citum [illegible] dapibus largis et abundan
tia vini et unguentorum fragrantia. venus
[illegible] ad somnum et delicias evo
cavit. et sic fracta et contrita punita fe
ritas est. prout legitur in hystoriis roma
norum et in policratico. l. viii. c. vi. Sic dicitur
est [illegible] distinctione [illegible] media
rum. Quartumdecimum capitulum quod princeps debet esse
longanimis patientia

Ulterius princeps debet esse patiens
longanimis et imperturbatus.
[illegible] ut ait Gregorius mor
[illegible] potius amica est impatientia.
qua [illegible] princeps refrenare debet [illegible]
[illegible] naturalis [illegible] sive cum aliquo ob
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] xviii. q. i. de numero [illegible] debet eli
gi rex. Sic quod notatur [illegible] natura
lis eius. et illorum super quos regnat. Cum

considerant Iob qui dicebat. Si contempsi
subire iudicium cum servo meo et ancilla
mea cum disceptarent adversum me. Quid enim fa
ciam cum surrexerit ad iudicandum deus. et cum que
sierit. quid respondebo illi. Nonne in utero fe
cit me qui et illum. Iob. xxxi. Et de hac pa
tientia sive tolerantia iniuriarum. sive su
stinentia superiorum. sive remissione contra
rium est in [illegible] de [illegible] Sunt
enim iracundia et cum eadem principibus propter eius
[illegible] et turpitudinem. Ut enim ait
Seneca. l. i. de clementia. aliquis principes
[illegible] non potest non ut [illegible] quam
ubicumque sit [illegible] excipiat. [illegible] non potest
non ut omnia [illegible]. Cum ergo princeps non pos
sit latere. et oculi omnium in ipso respiciant
prout ait ibidem. prudenter debet precavere ira
cundiam. que deformat vultum exteriorem
et confundit interiorem. prout manifestat Se
neca. l. ii. de ira i. f. dicens. quod nil eque
profuit iratis quam primum intueri defor
mitatem rei. i. ire deinde periculum. Non enim
est ulli [illegible] facies turbatior subnixa
sa. [illegible] turbatior ora pulcherrima
[illegible] torvos vultus ex tranquillissimis
reddidit. linquit decor omnis iratos. et si
ne amictus illis compositus est ad legem
trahit vestem omnemque curam sui effundit
[illegible] capillorum natura vel arte iacen
tium non informius [illegible] cum animo inhorres
cunt. [illegible] veneno et [illegible] celeb
[illegible] pectus. [illegible] eruptio col
la distendit. Cum artus trepidi [illegible]
te manus totiusque corporis fluctuant
[illegible] putas esse animum cuius
extra ymago tam feda est. Quanto enim illi intra
pectus est acrior spiritus. turbulentior multo
intensior [illegible] rupturus se nisi eruperit
quales sunt hostium vel ferarum cede ma
[illegible] ad [illegible] cultus aspectus
qualia poete infernalia monstra finxere
[illegible] igne et flatu. [illegible] ta
[illegible] figurarum. Et [illegible] ait sicut
[illegible] aspexisse speculi
ut ymago representat omnemque [illegible]

formitatē. pdiderunt nāq; illos tanta
mutatio sui. Et ibi bñ de hoc. Cū igr̄
princeps gentiū debeat hominibꝫ hic ob af-
fectū oīuz ī rp̄z. ꝫ hic aīmū ipsum ha-
bere ad iudicandū ī tranq̄llitate. ⁊ ad adv-
sitatē ī eq̄tate. studiose cauē debz ne
[illegible] aīmū ī tranq̄llitate [illegible] q̄ ira ī
[illegible] aīmū ne possit cernere verū. Et
[illegible] iustitiā [illegible] operatur. [illegible]
Debz ei vincē prius irā [illegible]
regnū [illegible] et [illegible] vincē [illegible]
sui reg̃ [illegible] sic fuit de la-
bio [illegible] ait seneca l. [illegible]
q̄ prius vicit irā q̄ hanibalē. Similr̄
de principibꝫ alijs legitur. q̄ cū esset
potentissimus. tūc fuerit patientissimus.
qualis fuit iulius cesar. prout dr̄ ī libro
de vita cesarū. et ī sustinendo [illegible]
[illegible]. et ī remissione iniuriarū. et in
moderatione penarū. Ubi dr̄ q̄ [illegible]
[illegible] proclamauerat [illegible]
[illegible] sic fuit illud / gallias cesar subē-
git. nicomedes cesarē. et nicome-
des nō triumphat q̄ subegit cesarē.
Imponebatur ei etiā q̄ nicomedes re-
gi bithinie fuit abusus eo ī [illegible]
te nephando flagicio. Et cū multa
[illegible] de hoc audiuisset. semp legitur dis-
simulasse. Similr̄ cū lato clauo usꝫ ad
manus fimbriato uti esset [illegible] la-
tus [illegible]. Ait silla [illegible]
optimates ut puerū male cinctū ca-
uerēt. In eodē libro legitur ī acie p-
clamasse ut ciuibꝫ parceret. qū pu-
gnarēt ↄ̄ pompeiū. et cuilibz [illegible] con-
cessit servare unū quē vellet partis
adverse. q̄n esset capitis. nec legitur
ulli periisse ab eo nisi in prelio. exceptis af-
fricano et lucio. Nec hos. [illegible] de vo-
luntate ipsius principis [illegible]
[illegible]. Similr̄ cū [illegible] mar-
garitā. ⁊ diceret [illegible]
[illegible] prius [illegible]
ritus. Similr̄ cū [illegible] diceret ei. Velle
me ad cenā inuitasses. [illegible]

reliq̄rit fuisse. nūc me relinq̄re nō ex-
tent. Imponebatur ei etiā q̄ erat [illegible]
⁊ cupidꝰ. Similr̄ de [illegible] augusto legi-
tur. prout dr̄ ī polic̄to. l. iij. c. xv. q̄ mire
patiēs fuit. Nā cū [illegible] q̄
[illegible] laqre [illegible]
[illegible]
[illegible]
mo. et ī oībꝫ ius potentiā tuā accusa.
q̄ nil aliud [illegible] mea.
Unū obseruati ē q̄ [illegible]
[illegible] supplicīū de [illegible]
Item [illegible] dicere. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] princeps. [illegible]
[illegible] senectuti [illegible]
patris [illegible] cesaris no-
[illegible]
[illegible] ad cesarē. [illegible]
[illegible] mille nūmos [illegible]
le ausus ē dicere malo [illegible]
[illegible]
[illegible]
so. Item augustus [illegible]
[illegible] ego [illegible]
taceo. [illegible]
pōt. [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
obiceret q̄ solitꝰ erat [illegible]
[illegible]
bus. Item eo tpr̄e [illegible] plebej
[illegible]
de pat̄r. Et cū [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

adversus tamen contumacia patiens extitit. qui in civitate linguas esse liberas et mentes hominum oportebat. [illegible] nus sunt patientes illorum. cum fertur dixisse orator lucanus non esse mirandum quod eneas lenis barbarum: cum os ferreum cor plumbeum esset eo quod omnia [illegible] lascivatur. quod ex iniquitatis [illegible] corde conceperat, proferebat. De patientia invincibili augusti cesaris dicit seneca libro iii. de ira. quod thymagenes historiarum scriptor quedam in ipsum cesarem, quedam in uxorem eius et in totam domum dixerat, nec perdiderat dicta sed circumferebat. quem sepe monuit cesar ut lingua moderatius uteretur. Perseveranti domo sua interdixit cesar. Consenuit ille in contubernio pollionis asinii. libros tamen acta cesaris continentes combussit. et tamen cesar nec motus est quod laudibus suis gestisque manum attulerat. Nunquam cum hospite inimici sui questus est. Unde arguit ibi seneca bene. Dicat itaque sibi quisque quotiens ira lacessitur. Nunquid in summo [illegible] plus possum quam in toto orbe terrarum divus augustus potuit? Ille tamen contentus est a convitiatore suo secedere. Quid est ergo quare servi mei clarius responsum pro contumatiore vultum et non pervenientem usque ad me murmurationem flagellis et compedibus expiem? Quis sum ego cuius aures ledi nephas sit? Ignoverunt multi hostibus. ego non ignoscam pigris negligentibus et garrulis? Etc. Subiungit que debent movere ipsum ad ignoscendum. Puerum inquit etas excuset. feminam sexus. extraneum libertas. domesticum familiaritas. Et sequitur. Amicus est qui offendit fecit quod noluit. inimicus fecit quod debuit. prudentiori credamus. stultiori remittamus. pro quocunque illo nobis respondeamus. Sapientissimos quoque viros multa delinquere. neminem esse tam circumspecte diligentie alicui non sibi ipsi de

cidat. Neminem tam maturum, cuius non gravitatem in aliquod fervidius factum casus impingat. Neminem tam timidum offensarum qui non in illas dum vitat incidat. Nobiles quoque viri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] genti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cui nobis auditores [illegible] cogitatur [illegible] ignorantia [illegible] Quid ait [illegible] Circe feras esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sui ei impugnantem. et in omnibus par [illegible] [illegible] Narrat seneca de mira patientia antigoni regis. qui cum quosdam ex militibus suis audisset omnia mala imprecantes regi qui eos in illud iter et inextricabile lutum deduxisset accessit ad eos qui maxime laborabant. et cum eos adiuvisset nescientes a quo adiuti essent [illegible] eos dicens. Nunc inquit male dicite antigono cuius vitio in has miserias incidistis. ei autem bene optate qui vos ex hac voragine eduxit. [illegible] eius dicit. Idem et antigonus cum obsedisset castrum, et milites ipsius [illegible] et ex castris dicerent [illegible] contempnentes hostes. Gaudeo inquit [illegible] aliquid spem si in castris meis silenum habeo. Et cum fame eos domuisset, captis sic usus est ut eos qui militie utiles erant in cohortes describeret, ceteros preconi subiceret, idque se negavit facturum fuisse nisi expediret his dominum habere qui tam malam haberent linguam. Ibi [illegible] de quo scipio africanus [illegible] arguenti quod parum pugnax esset [illegible]
dat

rū dixit. Imperatorē me peperit mā-
ter mea nō bellatorē. Erat tñ forti-
ssimus ac strenuus bellator. ac in-
uict'. Similiter legitur de scipione īpa-
tore q̄ cū cōtra eū q̄s nōia iam dicebā-
tur maledicere lascitienda. cū prīc-
cipio noluit subiugari. quia si ex leuita-
te processit. ꝯtēpnendū ē. si ex insania
miseratiōne dignissimū. si ob iniu-
riā remittendū. Similiter et de uespa-
siano dr̄ q̄ dicentes sibi obprobria
ridebat. hoc insigne hūilitatis et le-
nitatis. ut corruptiones penas crimi-
nosis. De patiā phōrū dr̄ i policrato
q̄ aristipo cuidā maledicenti si-
bi respondit. Tu lingue me- sicut e-
go aurium mearū dn̄s sum. Similiter dr̄ q̄
Diogenes se maledicenti respondit.
Tu didicisti maledicere. et ego ma-
ledicta ꝯtēpnere. Et diogenes i-
dē. Oportet sapientē sapienter ab insi-
pientibus ferri. Et meliorē se ind-
icat huius mala eiūs quē carpit. So-
crates insignis aliquid phōrum. qui
xantippe uxorē suā iurgiosā. et que
die noctuque inhebebat stacebat et
molestias. domo nō abigeret. Cum
phō. Cū talē domi patior ꝯsu-
esco et exercitor. ut ceteros foris
petulantia et iniuria facilius feram.
Quare aut patiā ē magnis necia et
principibus. et ut ꝯtinētia. rōne red-
dit seneca eodē libro. dicēs q̄ cū
nul' sit sinentibus affectu suorū. et
huius mali imbecilli. sic ꝯtinētia
multis cū regibus ē. ꝯseruerat omnia
ubi q̄ tñ in sua fortuna pmittit
hec ubi pōt q̄ multorū malo ex-
ercitū potestas. Periclitant'
cū ubi eos q̄ se patiū ꝯtēnuit. eo
nūq̄ metus urget. Et tamen
hec tñ exempla de potentibus. qui po-
testas ueniunt et feminea magna
tur ei de pario diuo penitus q̄ cū
corpus tenui sentiens. rogatus ab

ordinatione nobilis sene uit ex trib' filiis d'
uni sibi in solaciū relinqueret. duorum aūt
opera uteretur. plus q̄ regebat pollici-
tus. cū tres se dixit transmisit illi. et cen-
sui i conspectu patris abiecit. crudel' filios
suos abduxisse. Similiter narrat ibi de
rege q̄ phitio pr̄i uiuēti uacatiōnem
unius quoque filiorum. petēti permisit e-
ligere quē uellet. deinde quē elegit i par-
tes duas distinctū sibi dimisit. Si-
militer narrat de rege cābise. quē cū
nimis deditum uino unus ex carissi-
mis suis moneret ut parcius biberet.
turpe ēē dicēs i rege ebrietatē. quē
oīum oculi aures sequuntur. respondit
rex. Ut scias inquit quē nūq̄ me ex-
cidā in oculos post uinū i officio et ma-
nū approbabo. Deinde bibit liberalius
q̄ alias. et iussit filiū illius stare ex oppo-
sito. et intendit arcū et cor adolescētis
transfixit. atque secto se assereuisse dixit. Et ter-
pectus patrem intuitus aūt si satis certā
haberet manū. at ille negauit appollinē
potuisse certius dimittere. Dementē
regē. o q̄ dignū ut i eū oīum suorum
arcus uterētur. Similiter narrat ibi
de arpalio rege persarū. q̄ cū esset cena
oblectatus. filios eius epulandos apposu-
it. et subinde quesiuit an placeret conditura.
Et ut uidit eū plenum malis suis.
filiorum capita afferri iussit. et quo eēt
acceptus interrogauit. Hec ꝯfuerit
miser uiua. Apud reges in quē eis cena
ionica. De ciro filio narrat ibi. q̄ cū
iussus babiloniā festinaret ad bellū.
nec posset transire late fusus amnē gi-
son. et cum unus equus regius ibi sub-
mersus. ita commotus iratum se amne illā
ita diminuit. ut nō solū transiret s; et
a feminis calcari posset. Quē i post-
ea i. ccclx. riuulos diuisit. Hec
feritas regibus barbaris fuit i iure.
quos nulla eruditio. nullus literarum cultus imbu-
erat. prout aut ibidē seneca. Quē tamen
scelera fecerit principes mali narrat

ibrete. sicut de alexandro. qui clitum carum sibi
et una secum educatum. parum sibi a
dulantem inter epulas manu sua trans
fodit. Sed et obiurgantem eum ex
macedone de libero in persicam servitutem
transeuntem. Similiter lisimacum [illegible]
leoni obiecit. et calistenem membris trunca
tum scilicet auribus et naso in cavea velut animal
quoddam novum et insitatum diu portavit. Et
cum esset doctissimus homo qui illa patiebatur
[illegible] se
necem. [illegible] venenum
paciatur in ordibus, ut sepeliret corpus suum sol
licite et studiose debet princeps laborare
ut sit victor non ipsius terre sed vitiorum.
¶ Quia terrena dignitas vult esse victrix gen
tium cum sit captiva vitiorum. ait aug. v.
de ci. xxi. c. iii. Licet igitur multis aliis mo
dis debeat se princeps informari. tamen pre
dictis modis principaliter possunt eum a
[illegible] eruditione consi
[illegible] principibus. Duode
cimum. ca. de felicitate principum virtuosorum

Quales autem dicuntur esse in hac vita
principes fideles dicit aug. v.
de ci. dei c. xxiiii.
Neque enim nos christianos
quosdam imperatores ideo felices dicimus
quia vel diutius imperarunt. vel imperantes
filios morte placida reliquerunt. vel hostes
rei publice domuerunt. vel inimicos cives
adversus se insurgentes et cavere et opprimere
potuerunt. Hec et alia vite huius erumnose
vel munera vel solacia. quidam etiam cul
tores demonum accipere meruerunt. qui non pertinent
ad regnum dei. quo pertinent isti. Et hoc
ipsius misericordia factum est ne ab illo qui in eum crederent
ista velut summa bona desiderarent. Sed fe
lices eos dicimus si iuste imperant. si inter
linguas sublimiter honorantium. et
nimis humiliter salutantium. et sibi
nimis humiliter obsequentium non extolluntur
sed se homines esse meminerint. si suam potesta
tem ad dei cultum maxime dilatandum ma
iestati eius famulam faciunt. si deum
timent diligunt et colunt. si plus amant
illud regnum ubi non timent habere consortes.
si tardius vindicant. si facile ignoscunt.
si eandem vindictam pro necessitate regende
tuendeque rei publice non pro saturandis in
imicitiarum odiis exerunt. si eandem veniam
non ad impunitatem iniquitatis sed ad spem
correctionis indulgent. si quod aspere coguntur
plerumque decernere misericordie lenitate et be
neficiorum largitate compensant. si luxuria
in eis est tanto castigatior quanto posset esse
liberior. si malunt cupiditatibus pravis
quam quibuslibet gentibus imperare. si hec omnia faciunt
non propter ardorem inanis glorie sed propter cari
tatem felicitatis eterne. si pro peccatis suis
humilitatis et miserationis et orationis sac
rificium deo suo vero immolare non negligunt.
tales christianos imperatores dicimus esse felices
interim spe. postea re ipsa futuros. cum id
quod expectamus advenerit. Hec aug. qui
sufficienter ordinabiliter et perfectibiliter
que sunt necessaria principibus enumeravit.
Item de isto dicit origenes (?) in tractatu
de duodecim abusionibus. ubi dicit quod sextus
gradus abusionis est dominus sine virtute.
quia nihil proficit dominandi habere potestatem si do
minator ipse non habeat virtutis vigorem. Et sequi
tur. Tria necessaria illum qui dominatur habere
oportet. terrorem. amorem. et ordinationem.
Nisi enim ametur dominus pariter et metu
atur. ordinatio eius nequaquam stare
poterit. per beneficia ergo et affabilitatem pro
curet ut diligatur. et per iustas vin
dictas non proprie iniurie sed legis dei
studeat ut metuatur. propterea quoque
cum multi [illegible] in eo. ipse deo adhe
re debet. [illegible] in ducatum constituit
[illegible] nullorum omnia ipse velut
fortiorem [illegible]. Et ponit exemplum
[illegible] palus non
[illegible]
omne quod in eo pendet evolabitur. et
ipse solutus a vigore sue firmitatis
[illegible]. Sic et
princeps si sue doctrine adhibuerit [illegible]

nacit. rex et omnis qui sibi consentit cito decipi
tur. Et ibi exemplificat de quibusdam
qui per officium dominandi plus deo appro
pinquerunt. qualis fuit moyses. Quidam
uero deteriores fuerunt. ut saul. Et in com
mendatum dicit. quod nonus abusionis gradus
est rex iniquus. Et sequitur. Justicia re
gis est. neminem iniuste per potentiam op
primere. sine acceptione personarum inter ui
rum et proximum suum recte iudicare. ad
uenis. pupillis et viduis defensorem
esse. cohibere furta. adulteria punire.
iniquos non exaltare. impudicos et istri
ones non nutrire. impios de terra perdere. par
ricidas et periurantes viuere non sinere.
ecclesias defensare. pauperes elimosinis
alere. iustos super regni negocia consti
tuere. senes et sobrios et sapientes con
siliarios habere. magorum. ariolorum. phi
tonissarumque superstitionibus non intendere.
iracundiam suam differre. patriam forti
ter et iuste contra aduersarios defensare.
per omnia in deo confidere. prosperitatibus animum
non extollere. cuncta aduersa patienter
tolerare. fidem catholicam in deum habe
re. filios non sinere impie agere. certis ho
ris orationibus insistere. ante horas congruas
cibum non sumere. Hec regni prosperitatem
in presenti faciunt. et regem ad celestia
regna perducunt. Qui uero regnum se
cundum hanc legem non dispensat. multas
nimirum aduersitates imperii tolerabit.
Et sequitur. Justicia regis
[illegible]. pax in quo populorum est. tutamen
patrie. immunitas plebis. munimentum
gentis. cura languidorum. gladius
hostium. temperies aeris. serenitas
maris. terre fecunditas. pauperum
hereditas. solacium filiorum. et sibimetipsi
ipsi spes future beatitudinis. Et sci
at rex quod sicut in throno hominum constitu
tus est. sic et in penis si iusticiam non fecerit
primatum habiturus est. Omnes hic [illegible]
[illegible] sit seu moderatores, prout ibi ait
[illegible]. Potentes enim potenter tormenta pa

tientur. Non enim subtrahet personam cuiusque
dominus. nec uerebitur magnitudinem cuius
quam. quoniam pusillum et magnum ipse fecit. et
equaliter cura est illi de omnibus. Fortioribus autem
fortior instat cruciatio. sapientie vi. Item
epistola illa que dicitur aristotelis ad alexandrum
multa scribuntur que spectant ad principes
instruendos. et aliqua hic pauca inserantur.
Dilatare inquit aristoteles [illegible] ale
xandrum. Sic eos cum benignitate et grauiam eos
cum benignitate. quod si feceris, omnes erunt subie
cti ad tuum beneplacitum et preceptum. et ob
amorem quem habebunt in te [illegible]
cuncta cum triumpho. [illegible]
mare adquirere largitatem. [illegible]
us. et terra. [illegible]
largitas [illegible]
dignus. Qui eis dat aliter peccat et transgre
ditur legem largitatis. Qui autem [illegible]
dona sua [illegible] nullam acquirit
laudem. et quidquid datur indignis perditur.
[illegible]
[illegible]
tatis. et assimulatur illi [illegible]
[illegible] inimicus. [illegible]
suis dat tempore necessitatis indigentibus
talis rex est largus liberalis subditis. et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
publice destructor regni. [illegible]
regiminis. [illegible]
que est [illegible] regni [illegible]
me [illegible] multi [illegible]
et destruxerunt regne magestatem. Et se
quitur ibidem. Conueniens insuper est regie ma
gnitudinis [illegible]
et habentes claritatem intelligencie
[illegible]
abstinencia a pecunia et possessionibus
subditorum. Et sequitur ibidem. [illegible]
[illegible]
[illegible]

cū uoluptatis generat carnalē amo rē. carnal' amor auariciā. auari cia [illegible] illa [illegible] diaz. illa p[illegible]tiaz. illa [illegible] illa latrocinium. illa [illegible] ex qua nascitur captiuitas. que z [illegible] ad detrimentū legis et [illegible] [illegible] fallacitatis. et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nō in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nouiter [illegible] in illo anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] locutū [illegible] [illegible] [illegible] aristotile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ritas [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] anno appar at cū regali apparatu. z nobiles z [illegible] illa die [illegible] clangen tes de [illegible] [illegible] [illegible] opa [illegible]. Et tūc [illegible] sapientes de [illegible] [illegible] [illegible] regē. referēs [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mores illi [illegible] numeris. captiuo [illegible] [illegible]

[illegible] eos ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regis. [illegible] Sequitur [illegible] sopno. Cohitus eius [illegible] [illegible] [illegible] a quo si cessaueris. [illegible] erit tibi [illegible]. [illegible] sapientes. [illegible]

reticentia. i. exerceat senectutem. Ille
rex est laudabilis qui assimilatur
aquile ostendenti infantes .i. ille qui assi
milatur regi aquile subiectus. Scis
in eis primam uirtutem [illegible]
quo animo stat. ambulando ut place
at et ad gaudia [illegible]
promo [illegible]
[illegible]. Oblia [illegible] i quattuor auri
[illegible] in religiositate. dilectione. curi
alitate. et [illegible]. Rex integer est
sic plurima [illegible] equilibrio. in uita
uincit [illegible]. Et post [illegible]
tatis [illegible]. [illegible]
re celaria [illegible]
[illegible]. Caue [illegible] sanguinem [illegible]
[illegible]
nos. Que creatura [illegible]
silet. [illegible] celos clamant [illegible]
maiestatem [illegible]. Onis [illegible]
tuo uult esse tibi filius. [illegible] patri
disalte. in [illegible] exempla [illegible]
Facta preterita dant certum [illegible]
futuris. Caue ne infrigas [illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]. Studia i ciuitatibus statue
et sepe hominibus tuis ut filios [illegible]
scias [illegible]. et [illegible] prudentiam
eis i necessitatis subueniri. Regnum [illegible]
[illegible] sublimauit diligentiam [illegible]
probitas sapientum. [illegible] i [illegible]
tibi i sermonibus [illegible]. Recole [illegible]
[illegible] quam [illegible]
[illegible] multa encennia et dona [illegible]
[illegible] inter que missa fuit illa uenustis
sima puella. que ab infantia ibuta et
nutrita fuerat ueneno serpentino.
ita quod natura sua uersa fuerat i na
turam serpentis. et nisi ego diligenter
inspexissem i ipsam et arte magica in
[illegible] eo quod ipsa [illegible]
[illegible]
[illegible] i facies hominum. [illegible]
disquam quod interficeret homines solo

morsu. quod tunc expressius probatum est. [illegible]
dux certissime tibi ostendissem. morte tua et
[illegible] ab [illegible] subsecu
ta. [illegible] plurimos [illegible]
[illegible] principes. et
[illegible] eis [illegible] tempore pa

Decimusquartus capitulum. qualiter princeps se habere
debet tempore belli. scilicet ut nullus inferat in
iustum bellum. nec assumat.

[illegible]
[illegible]
[illegible] tempore belli. [illegible]
[illegible] bellum [illegible]
[illegible] esse [illegible]
[illegible] esse [illegible]
[illegible] ordinabi
litatis. [illegible]. xxiii. [illegible] bella
[illegible]
[illegible] patientia
[illegible]
[illegible]
[illegible] implacabilis animus [illegible]
tas. [illegible] rebellandi libido [illegible]
et si que sunt alia que in bellis culpantur. [illegible]
narrat aug. [illegible]
mile [illegible]. in quo [illegible] bella [illegible]
peccata [illegible] auctori
tate [illegible] geruntur [illegible]
lo [illegible] sublimatur.
et [illegible] publicet
[illegible] iustis [illegible]
[illegible] auctori
tas belli est penes principem [illegible]
[illegible]. Et post
bellum [illegible] auctore [illegible]
[illegible]
est. [illegible]
[illegible] mortalium. Et
[illegible] aug. epistola [illegible]
[illegible] bella gererentur a domino
ut [illegible]
[illegible] iusto [illegible]
[illegible] debuerant.
Et de bello iusto. aug. [illegible]
[illegible] bellum [illegible]

sicut non urgente necessitate prout dictum est capitulo superiori
.q.viii. cap. [illegible] necessitas nos
solum quantum ad regimen tempore sed et omni tempore a pluribus
abstinere [illegible] [illegible] arguit
[illegible] nec quantum ad generale tempus, precedens
[illegible] quam prece seu legum pervenire
bellorum [illegible] [illegible]
viii. ca. quod princeps tempore belli spiritualiter debet
cavere a dei offensa. et eum placare per

[illegible] fecta iustitia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sec
[illegible]
[illegible] se
[illegible] et
illa implet, prout [illegible] allegatis olo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] illos [illegible]
[illegible] offensio [illegible]
[illegible] illa
[illegible] illos. [illegible]
[illegible] Lein.
[illegible] Se
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] exemplo
[illegible]
principum [illegible] .x. ca. quod princeps in
expugnando sit cautus.

[I]terum debet princeps prudenter ut sit
in suis militibus regiminis
[illegible] et expugnandi
artificialis [illegible]. Debet enim
scire artem rei militaris. quam artem di-
citur lacedemonii [illegible] quod
hanibal ytaliam [illegible] lacedemoni
[illegible] ductorem armorum, prout ait po-
licratus .l. vi. c. xix. Unde narrat trogus

pompeius .l. vi. de alexandro. quod cum ad peri-
culosum bellum exercitum legeret, non iuve-
nes robustos nec primo flore etatis
sed veteranos pleros[que] [illegible] militia
[illegible] patrius militaverit ele-
git. ut non tam milites quam magistros mili-
tie esse putares. [illegible] neo non se-
[illegible] ut si principia castrorum
[illegible] senatum [illegible] publice in
[illegible]. Itaque neo in prelio fugam sed
victoriam cogitant, [illegible] in pedibus [illegible]
spem [illegible] in lacertis sunt. [illegible] sunt de
[illegible] et [illegible] victores [illegible]
[illegible] [illegible] optat eventus [illegible]
arte non casu. ait policratus [illegible] arte
[illegible] in militia ut [illegible] .xi.
ca. quod tempore belli debet esse in principe et suis or-
dinata disciplina

[I]te prudenter debet esse [illegible] ordinata disciplina
princeps ut ipse et in militibus
suis sit debita et recta discipli-
nabilitas. cohibendo se a car-
nis lascivias et comessationis. volup-
tates. [illegible] cupiditates. rapi-
nas. dissensiones. discordias. presumptio-
nes et [illegible]. De facili enim vincitur exerci-
tus quantumcumque [illegible] non [illegible] debita disciplina,
prout dicit [illegible] .l. vi. ca. viii. quod romani
acceperunt disciplinam. ut orbem subice-
rent sue ditioni. Alexander macedo cum
[illegible] manum militarem suscepit a patre [illegible]
[illegible] assuefecit militie ordine tan-
[illegible] aggressus innumeras copias hostium
fugavit. [illegible] lacedemonii
ad [illegible] cum eos manum [illegible]
[illegible] contigisset
[illegible] dicebat quod multos quam
[illegible] disciplina tenaces.
De [illegible] sunt [illegible] apud salaminam [illegible]
ut nec [illegible]
quod duces exercitus [illegible] non consueverunt
[illegible] alii quam sin-
gulis [illegible] a singulis ut [illegible]
[illegible]
[illegible] princeps expectat victoriam. [illegible]
[illegible] se et suos disciplina cohibendo

pecuniã. Hũ narrat valerius. l. ii. ca. ii. q̄
corneli⁹ scipio ↄsul. ĩ hyspaniã miss⁹.
eo mom̃to quo castra intrauit. corrit
ut om̃ q̄ voluptatis cã ↄpara crãt
auferrẽt ⁊ submouerẽt. Cõstat q̄
tũc. ccc. marie istitorũ. cũ ↄnob⁹ mili
b⁹ scortorũ inde abiisse. et sic exuta q̄a ũ
meti mortis desẽim se fecit ictu ma
clauat. erecta ⁊ ierecata iterũ ante il
li ⁊ amosa ⁊ minãntiã inceõnis erist
ta ⁊. rummisq̃. psternatã solo cẽiunt. Et
de hoc infra. ubi de disciplina militari.
xvii. ca. qualiter princeps debet p̃curare
ut in suis sit vera fidelitas :.

Terti princeps debet p̃curare q̄ sit
i suis vera fidelitas. et sint ip
si ab eis amabilitas. Ut
cũ ait vili de sic. q̄ nõ laborat
ut militib⁹ sit car⁹. militẽ nesciat a
mare. put dr̃ ĩ lib⁹ de vita cesaris p̃te
. q̄ militẽ nec morib⁹ nec fortũ pba
bat. sz tm̃ uirib⁹. Tractabatq̃ pari seu
itate. atq̃ indulgẽtia. ñ ubiq̃ ⁊ sẽp sz cũ
lustris ĩ prio eẽt. Et colerebat tũc
marie exactõ ↄmilitis disciplie delic
ta. Nec obseruabat oĩa sz secũd ↄseru
suit punitor acerrim⁹. suos milites
cõmilitones vocabat. diligebatq̃ ũsq̃
adeo ut audita clade titiriana bar
bã capillũq̃ submisit / nec añ depos
uit q̃ vindicasset. Quibus reb⁹ ⁊ deuotis
simos sibi ⁊ fortissimos milites reddidit.
Quibus modis attrahit princeps corda
suorũ parũ q̄ pecunia vl̃ muneribus. p
ut ait tulli⁹. l. ii. de offi. c. xviii. reprehẽ
dit philippi ĩ quadã epla ad alexandrũ
preclare inq̃t alexandrũ filiũ phi
lipp⁹ accusat q̄ largitione beniuo
lentiã ↄsequatur. [illegible] te malũ incep
[illegible] ĩ ista [illegible] ut eos fi
deles [illegible]
corrupisti. [illegible]
[illegible]
[illegible]
dies. corruptela [illegible]

q̄ accipit. atq̃ ad id sẽp expectatio ũ
parator. Hec ille filio. sz preceptũ pu(e)
m⁹ oĩb⁹. Nã z valeri⁹. l. vii. c. ii. ubi
sic dicit. q̄ cũ ei philipp⁹ maiori
ex parte mercator glie q̄ victor fuit. Sz
q̄ hoĩes sũt cupiditate isatiabiles.
mutabiles. ⁊ istabiles. oportz principẽ
multa dare. put ait señ. l. iiii. de bñfi.
c. xxviii. loquẽs de philippo patre. q̄ de
dit auctorẽ militi alti⁹ potiũ. Nã et
in q̄d donãt ĩ bello optis accul. Nõ ei
sufficit hõi mũ⁹. tot armatis cupidita
tib⁹. Nõ pot quis corrigere. ⁊ bonũ in
tui ⁊ bonũ duce asse. Quo tot milia
hoĩũ isatiabilia satiabit? [illegible]
si sum̃ q̄sq̃ habuerit: [illegible]
vl̃ ois q̄ cogit ob armatas cupidita
tes suorũ ad auferendũ q̄b⁹dã ⁊ dandũ
aliis. Nec negat philipp⁹ ĩ epla sup
dcã. quĩz oporteat principẽ largũ esse
⁊ multa dare. sz isinuat q̄ ñ sũt multũ
fideles q̄ sola pecunia sũt adducti et
inuenti. Magis eñ dilectiõe ⁊ benignita
te. ⁊ sociali affabilitate attrahit princi
pes suos ad amorẽ q̄ pecunia. Unde
narrat vali⁹. l. viii. c. xiii. q̄ themis
tocles oĩũ ciuiũ suorũ noĩa memoria
ↄphendit. Et cyrus oĩũ militũ suo
rũ noia sibi sciuit. Et mithridates du
centarũ ⁊ viginti gentiũ q̄ sub regno ei⁹
erãt linguas didicit. Iste. Cyrus ut
fuit monitore certatuz salutarẽ. hic ut
eos q̄b⁹ ipabat sine interprete allequi
posset. Et q̄ [illegible] q̄ imp̃r
sic ipatoris secerit. ut suos ad suũ a
morem attraherẽt. xviii. ca. q̄ de celo
ẽ victoria. Et i principe debz ẽe spes fir
ma. et oratio ad deũ deuota :.

Tercio q̄ de celo victoria ẽ. [illegible]
rege regũ. [illegible]
ois exercitus [illegible]
sz de celo fortitudo ẽ. [illegible]
[illegible] princeps debz [illegible] fir
ma spes ⁊ [illegible] supplicatio ad deũ. ut
[illegible] sit [illegible] ⁊ [illegible]

exẽplo moysi. exo. xvij. ubi dr̃ q̄ cū le
uabat manus moyses vincebat isrl'.
Et de. ulti. xx. Si exieris ad bellū c̃
tra hostes tuos. ⁊ videris equitatū ⁊ cur
rꝰ maiorẽ q̄ tu hẽs exatus adṽsarij
mltitudiẽ nõ timebis eos. qz dñs tuꝰ
tecū ẽ. Et seq̄tur. Appropĩq̄nte iā
bello stabit sacerdos an̄ aciē. et sic lo
q̄tur ad ppl'm. Audi isrl'. Vos hodie
ↄ̃ inimicos ṽros pugnã cõmittitis.
nõ ptimescat cor ṽrm. Nolite metu
ere. nolite cedere nec formidetis eos. qz
dñs deus ṽr ĩ medio ṽri ẽ. ⁊ p ṽb ↄ̃ adṽ
sarios dimicabit ut eruat vos de pi
c'lo. Sic fecit theodosiꝰ, put narratur
ĩ hystoria romanoꝶ. vbi dr̃ q̄ cū euge
nius ⁊ arbogastes cū ĩstructa acie al
piū cõsitum tenuisset. theodosius ex
pers cibi ac sopni. orõi ĩcũbẽs totã nóc
tẽ pnugil exegit. cū tn̄ se arinis sacr̃
cẽ destitutū. ⁊ ab hostib' cũ iseptū se
nesciret. fidenciali' tn̄ arma capiẽs.
signaq̄z crucis se muniẽs. plũ credit
ac se ĩ bellũ ÷ si nẽo seq̄retur victor
futurus ĩmisit. Nã ↄsulatꝰ ab eo
iohẽs. macedonita cũ victorie spõpõe
rat. Vñ seq̄tur ibi. q̄ ẽ ad cõgre ssi
õẽs uẽtū ẽẽt. uẽiẽs turbo a parte the
odosij. in hora hostiũ ruit. qñ. abe
ius parte spicl'a missa ualent hosti
bꝰ infligere. et hostili ÷ manu mis
sa admittentes refl eterẽ. ut dcm̃ ẽ
s. Et sic hostil' exercitꝰ, pstratꝰ eu
genius captꝰ atqz interfectꝰ. arbogastes
sua ppa manu peremptus ẽ. Ex quo ꝙ
patz q̄ tn̄ ual; in bello iustiã pncipi
et orõis istantia. Vñ seq̄tur ibi q̄
post mortem theodosij filiis suis regnã
tibꝰ. archadio ⁊ honorio. gildo comes
affrice arbitratꝰ ĩ paruul' minimã
spẽz fore. affricã pp̃o iure cep̃ usurpa
re. Cuius fr̃ mascel illius pfidiã por
rescẽs. recedit ĩ ytaliã. Qui missus
ad illũ hostẽ bello ĩse. q̄ diu iã sciens
a theodosio q̄ tn̄ ĩ rebꝰ deꝑ̃catissimus

orõibus per tres d' r' diu clemẽciã ĩpetr̃
capraria insulã adijt. iñ secum
sc̃os uos adducẽs. ẽ q̄bꝰ orõibꝰ et
ieiuniis dies aliquos diurnas
⁊ noctes. Añ tridnũ ñs q̄ hostiꝰ
tigmꝰ fierẽ. cernit nocte btm̃ am
brosiũ paulo an̄ defunctũ. p̃ro ⁊ qua
bictoriã capere dies sibi loncarc̃
⁊ loca. Ã tercio quidẽ die. exercit' hu
iusq̄ pugnã cũ q̄nq̄ soliũ milibꝰ
adṽs. lxx. milia hostiũ pgẽs. co
di nutũ sine bello uictoriã accepit.
Gildo comes fugã arripiens ⁊ pt
aliq̄t dies ex̃ fingl'ata interijt. Mu
fica gⁿ diuina bonitas. et magnifica
facit uirtuositas. ⁊ multifica orõis
utilitas. Et ĩlius tribꝰ pncipe eligi
tur eccias dei. et eius ministros. et suis
phibe ne presumãt eccias ĩhonora
re. Vñ narratur ibidẽ q̄ pdicta mag
el ter scõꝝ ĩsolentia timẽs. eccias
dei temerarie ausus ẽ uiolare. atq̄
ex ea quosdã ñ dubitauit extrahere.
s; pena secuta ẽ sacrilegiũ. ipse eni
post aliq̄t tulit tp̃is punitꝰ ẽ. Sili'
narratur ibidẽ ↄseq̄nter. q̄ cũ atyla
ytaliã deuastaret. uir scõs leo ppa ad
eũ accessit. ⁊ cũcta q̄ optauit obti
nẽs. ñ soliũ rome sitũ ꝗ ytalie ui
ctoriã reportauit. Deuicta nãq̄ diu
tn̄ atyla fuerat. nec aliud ẽ sacerdoti
naluit laq̄ ñ qd ipe preceptabat. ffer
tur q̄ p' discessum pontificis inter
rogatꝰ fuisse atylaꝝ a suis. cur ultra
solitũ morẽ tãtã reuerentiã romano
pape exhibuerit. q̄m pene ad oĩa
que ille ĩpaũ. obtẽparet ille respõdit
hic regem uidisse. non se eiꝰ q̄ adue
nat psonã reuitam ẽẽ. s; aliũ se uer
uir̃ eũ ĩ hitu sacerdotali uidisse al
tantẽ. forma uenustiorẽ. canicie
uenerabilem. illũq̄ euaginatꝰ gla
dio sibi mortem terribilr̃ minarẽ ñ
cũcta q̄ ille expetiss; expleret. Cũ e
pnceps sit minister dei. suscipiẽs gl'a

dñi ab eccl'ia. ut dicti ēē. iustū ē cū
ipsā ecclesiā honorare. ministros ei9
defendere. et eoꝝ iniurias ꝓpulsare.
·xix· ca. qualiter debz ēē rex ꝑnceps
virtualiter regēdo se & suos affectio

Uideo qualiter princeps debz
regere alios. cōsequēter ne
cessario ꝓpter nomē principa
lis regis. sollicite studere
deb3 ad regendū se ꝓ singula passio
nū interiorū. et ad ꝑncipandū con
cupiscencias. q militāt adu'sus aīaꝫ.
ut ei ait p'sa ad'. ii. ethi. c. iiij. rex
dr a regendo. ꝑō at regit q n̄ corri
git. Recte faciendo nomē regis tene
tur. peccādo amittitur. Heraclius si
recta facias. si recta n̄ facias rex n̄ eris.
Ille g° uere ē princeps & realiter q° ꝑncipa
tur. s. mētalib' appetitib'. & carnalib'
passionib'. Et ille merito rex ē q illos
regit. Job. xij. Effundit despectū
sup principes. & eos q oppressi fuerant
relevat. Ubi gre° mor. xij. ꝑnci
pes vocātur q cogitatoīb' ꝑncipātur
Et sic illis adiciter. balteū regū dis
solvit. & precingit fune renes eoꝝ. ubi
gre ubi s. Cum iudicior suor motus
bn̄ regere sciūt. reges merito vocātur.
Job. xxxvi. Reges i solio collocat ip
petuū. Jn gre° mor. xxvi. Reges qp
plāti motib' carnis in luxurie appeti
tu sternāt. nō esti avaricie tepescūt.
nō glīe elacōis incliāt. nō livoris
suggestiōes obcecāt. nō igne furoris
exardescūt. Reges qp teptacōnū fu
ri motib' n̄ ꝯsentiendo subcumbere/s3
regēdo ꝑesse noverūt. hec gre°. Qui
tales sūt. illi sūt veraciter & virtuali
reges. Jdeo oracius i carmine liricō
ad reprimendū ꝯnandi libidinē. ita
canit sic recitat aug°. li. de ci. dei. c.
xiiij. Latius regnās avidū domādo
spm. q' si libiam remotis gadibus iun
gas. et uterq' penus serviat uni. Et de
hoc claudian' egregie allegans the

odosiū. Tu licz extremos oriētis late
per yndos. te medus te mollis arabs
te seres adoret. Si metuis si pua cu
pis si ducis ira. Servicia patiere
iugū. tolerabis iniq̄s interius leges.
tūc oīa iure teneb'. Tū poteris rex
ēē tūc ꝑ illi do uis̄. in peiora datur
suadēt liberi. a lupū. Jlecebris effre
na. fauet tūc viuē caste. Asperius
ē ꝓpter auens cui durius ire. Consul
tur cum ꝑena patz. s3 ꝯpriume motū
Nec tibi qd liceat. s3 quid fecisse de
cebit. occurrat. mēteq' domū respect'
honesti. Hec ille. Dn̄ & valentinus
iꝑator octogenari9 & adhuc vigo
ris sic fati siu precōnia triūphoꝝ su
orū recolēs quib' felicissime fuerat.
ait se tm̄ vna victoria gloriari. Et re
quisitus q. respondit. Q3 inimicorū
nequissimū devici carnē meā. Jam
et hic iꝑator i gloria migrauit a se
clo n̄ et vestimētis. eiz q tu familiare
assensū ꝓpugnasti. ait valeri9 i pan
no tractatus. Jlli g° sūt reges & prin
cipes. qui sese ipsos & oīa sua regūt
Job. iii. Cū regib' & ꝯsulib' terre.
ubi gre° mor. iiii. Reges sūt q sua
corpora bn̄ regere sciūt. q cū desi
deriorū motus ... subiectio co
gitacōnis leges ... regunt aut.
Reges q sibi ipsis ꝑsidēt. et se ipsos
regere sciūt. Jdeo beata tu cuius rex
ē nobilis. et cuius principes nesciunt
i tpe suo. ad reficiendū n̄ ad luxu
riā. Et ve tibi cui9 rex ē puer.
et cui9 principes mane comedunt.
ecclesiastes. x. Jdeo ei ait seneca. in ep̄i.
ep̄la. multi ut vincerēt hostē. vi
cti sūt cupiditate. Neq̄ cupiditati
b' restitit. neq̄ aluti. neq̄ carnalitati.
Et cui agere ... ab eis d
mittantur. Et ep̄la. cl'. laqrio de
alexandro ait. Victor tot regū.
tot gentiū. tot ꝑplorū. ire tristicie
q3 succūbēs. ꝓ ei egerat. ut oīa

pria i potate leuz q se. Quod magnus
homines tenentur erroribus. Scholastic⁹
se indicit ignari. q imparis e maximi
ipsi e. Et, seneca hec idez. xxxviii. epla.
Si uis oia tibi subiice. te subice roni.
Multos reges, si te ro regat. Ab ipsa
discres quoz z quadem aggredi debeas. Et
q n semp sic sic homo. ro n e semp nec rex.
put ait ide. xlvi. epla. Animus nr in e
rex. in e tirannus. Rex e cu honesta in
tuetur. salutez comissi corporis curat.
et nl illi impat turpe. nil sordidu. Ubi
no cupidus e impotens z delicatu transit
i nomen detestabile. z fit tirannus. Tempora
rii g ualz principari gentibus ceteris. dnia
n principis eas suz rege legib humanis
n princeps eas reges. regatur lege z
ronis z diuine equitatis. Malus ci si
regnat, seruus e tot dnoz qt uicioz. aug
in iiii. de ci. dei. c. iii. Et e contrario
o melior e paciens uiro forti. et qui
dnatur aio suo expugnatore urbium.
prou. xvi. Qr ille uicit z expugnat ex
teriora. hic uo interiora sua regit z or
dinat. sicut exponit grego. ii. pastor. c.
xii. De tali rege inficatur illo. prou.
xx. Rex qui sedet in solio iudicij. dissipat
oem malu intuitu suo. Uicesimum ca.
qualiter princeps debz cauere ab ipsa tiran
nide. Ex precedentibus patz qualiter iniusta
qualiter differt princeps si
ue rex a tiranno. Nam prin
ceps e q est legitime institu
tus. et iure diuino z humano principat
qui e uirtutibus preditus. et se ipsum regit
ut dictum e. Tirannus u q terris moder
se habet. Job. xv. Numerus anoz tiran
nidis eius incertus e. Ubi grego. mor.
xii. Tirannus e qui i comuni re public
n iure principatur. Et policrat. iiii.
l. ca. p. Differentia e tiranni z princi
pis. qui hic legi obtemperat. et eius arbi
trio ppl'm regit. cuius se credit ministru.
Tirannus uo q dominatus modis se habet.
Et in litteris secularibus cautum e. ut no

in hinc tu e tiranni occidere sz equm z
iustu. put ait ide. l. iii. i fine. sub
des ronez. Rex n. atqz q a deo accipit
potestatez. legibus finit z iustitie. et iuris
famulus e. q uo eam usurpat. iura depri
mit. et uoluntati sue leges submittit.
et hic tirannus e. In eu ergo iure armatur
tur iura q leges exarmat. Idco tulli.
iii. de offi. c. vii. Nulla e nb societas c
tirannis, sz potius summa distractio. Neqz
ei e natura e spoliare eu si possis. z
quem honestum est necare. atqz hoc ge
nus pestiferum atqz impium ex hominum socie
tate exterminandum e. Ut ei membra q
dam amputantur si ipsa sanguine z spu ca
rere ceperint. z noceant reliquis membris corpis.
sic z ista taqz i forma hois feritas. z i
manitas belue a comuni humanitate cor
poris segreganda e. Unde et ois princeps
licet sit legitime institutus. debz tn cauere
ab opibus tirannicis. q sunt iniustis legi
bus populum subiectum opprimere. indebitis
tributis z tallijs aggrauare. rebus ppriis
spoliare. indebitis opibus angariare. ab
nauctibus hostibus n defendere. positos
z ballivos iniustos ad exigendum populum
preficere. et sic de alijs. Ut ei ait aug. ii.
de ci. dei. c. xxi. rex cui e iniustus tirann⁹
e. Et phus. ethi. viii. ponens differentiaz int
regem z tirannum ait. Tirann⁹ e. q id q sibi co
feriens e intendit. rex q id q e utile s
subditoz. Rex e. q per se sufficiens e
et oibus bonis superexcellens. nullo indigz. uti
lia n sibi sz subditis intendit. ut ait
ibidem. Unde de principibus modo tiranni
co, prou. xxviii. Leo rugiens. z ursus esu
riens princeps impius sup ppl'm pauperem.
Dux indigens prudentia. multos opprimit
p calumpniaz. Qui aut odit auaricia lon
gi fient dies eius. Et de talibus conqrit
dns. ysa. i. principes tui infideles. soci
furu. ois diligunt munera. sequuntur re
tributiones. pupillo no iudicant. z ca
uidue no ingreditur ad eos. Et de ta
libus laquitur seneca li. iii. de naturalibus

q̄mib9.cā.i.ꝑ ꝺ dꝫ opa celebrare q̄ philippi aut alexandri latinia et hanibalis ⁊ alioꝝ. Et sequitur. Nō ē pspuū i reb9 hūanis q̄ nō clas sibi maria cōplesse. nec i rubri maris litore signa posuisse. nec defuisse terra ad iniurias alioꝝ eruisse. i terra no ignota q̄rere. sꝫ aīo uicisse q̄ nulla maior uictoria q̄ uicia domuisse. Innumerabiles sūt q̄ urbes q̄ pplos ꝑos hūerūt i ꝑtate. paucissimi q̄ se. Nec ille. Sꝫ p̄nceps nobil' et iustus caueat a p̄ctis cupiditatis q̄ ē pi p̄ncipe ñ hitū est sup̄. Ut ei ait phūs. ethi. viij. filius ē ꝯparatio regis ad subditos. patris ad filios. et pastoris ad oues. Pro q̄ in deb3 p̄ncipe rege ꝑpl3 ⁊ clemēter ut dictū ē s̄. Que aūt sit cu rectis tpal' p̄ncipū bñ regentiū/ dē de. ulto. Regū. ubi dr. Nō multiplicabit sibi equos. ⁊c̄. Et sequitur. Ut longo regnet tpe ipse ⁊ filii ei9 sup̄ isr̄l'. Qualis aūt sit p̄ncipū tirānice regētiū. dē. ed. li. Regū. agētes igit ꝯ tr̄a. ⁊ ꝯ ubi ꝑpe minist̄ros ⁊ iniurias ꝯ a uinclis ⁊ dolos. Quāto aūt nl' est scelestia. ut patet de saule. j. re. xv. et post de ieroboā. iij. re. xij. Pena uo incōbñ ⁊ regnātiū erit regnare cū rege regi nectiū. sic fuit de dd. inuiste ñ p̄ncipantiū dapnatō ethna. Iudiciū ei durissimū fiet i his q̄ p̄esūt. Exiguo ei conceditur mia. et potentes potent' tormēta patient. Cap. xi. De tantadistinctō ac ꝯdicōne coꝝ qui sūt p̄sides. p̄ncipes ⁊ iudices. q̄ sūt ad modū oculoꝝ ⁊ aurium i re publica. Primū capłm. q̄ nō sit ambitiosī taliū officioꝝ.

Expeditis ad intorio salvatoris occasionib9 aliquid p̄ncipe. q̄ ē ad modū capitis in re publica. cōseq̄nter de informatione coꝝ q̄ se hūt ad modū mbroꝝ in re publica est dicēd.

Ut ei tactū ē sup̄ p̄sides. p̄ncipes et iudices et legisperiti [illegible] officiū aurium [illegible]. Et leg[illegible] p̄ncipes [illegible] p̄ncipatū sūt p̄tates [illegible] sive p̄positi ppłoꝝ sive [illegible] ad modū aurium. Suscipiūt eni p̄cepta p̄ncipis [illegible] similantur. Iudices ñ [illegible] dicit [illegible] assimulātur [illegible] q̄ ri usus ē [illegible] rispitus ⁊ p̄omis carum. Primū aūt. s. p̄sides ⁊ p̄ncipes sūt [illegible] ne sit cupidi [illegible] ambitiosi [illegible] tatū. [illegible] p̄ncipes [illegible] ñ deb3 ambire p̄ncipatū [illegible]. Sed [illegible] sit [illegible] aug. [illegible] tales dignitates sūt [illegible] p̄ncipat'. [illegible] tatis. nec [illegible] nec [illegible] debet [illegible] iug. dicit [illegible]. Sꝫ [illegible] insurgentis. et [illegible] publice. et [illegible] gētib9 suis [illegible] vij. Nō q̄rere ab hōie [illegible] nec a rege cathedrā [illegible]. Noli q̄rere fieri iudex. ñ [illegible] te irrūpe [illegible] uisitare [illegible] dieb9. q̄ nisi [illegible] i regno. [illegible] recitat tullius [illegible] ait. Ab uulgi opinione [illegible] ior utilitate q̄ regimēn [illegible] Nichil [illegible] securitate [illegible] utiles [illegible] in ⁊ natu [illegible] p̄uderit [illegible] uere ille q̄ [illegible]

dentoi cōsequēt dignitatē prefecture. iuste
p̄sequitur. Indigni g° nō sūt p̄ficiendi a
p̄ncipib; i dictis officiis. Ait ualeri⁹
.l.vi.c.iiij. de q̄dā q̄ consulunt neutrū
mitti i hyspaniā consulez a senatu de z
duob;. quoꝝ alt̄ nil hēbat. alt̄i nil erat
satis. eque malā iperij magr̄ēz iudi
cās iopiaz z auariciā. Qm̄ eni p̄fect⁹
ē egen⁹ multa extorq̄t a subiecto p̄p̄.
ut sustentet° z ditetur. Qm̄ ū ē aua
ri⁹ multa rap̄ ut ei⁹ īexplebil' auari
cia satietur. Tales ḡ sunt excludēdi
z āmouēdi a talib; officiis. Vn̄ i hyst
torijs sr̄ actus aplo̅ꝝ narrat de tybio
q̄ erat i negocijs morosa. et mr aut
nū q̄ mutabat p̄curatorēs. Et q̄re tib'
cā. r̄ndit se parcē plebicle. Sacteo
ei se hēre p̄curatorēz usq; ad modicū tp̄s
emungūt p̄plm usq; ad sanguīe. z tāto
d̄nantur grau⁹ q̄to breui⁹. et q̄re
recēs nouiter dissipat q̄cq̄d iuenit Et
ibi ponit exēplum de uulnerato q̄ cū eēt
i uia nec āmouet muscas a uulne.
alt' sr̄ uēiēs putās q̄ hoc dimitter;
ex fidelitate z abegit illas. ad quē
ille. male fecisti. q2 ille q̄s āmouisti
plene erāt sanguīe. z m̄ parū me mo
lestabāt. que aūt sr̄ uēiēnt acri⁹
pūgēt. Sic p̄curatorēs ul' officiales
recēter substituti acri⁹ i subditos
desseuiūt. hec ille. Dd̄ites ei ma
iorez famē/ siue ex iopia/ siue ex a
uaricia. iprobia rapiūt z deuorant.
Vn̄ ualeri⁹.l.vi.c.ij. narrat de uetu
la q̄ orabat deos p̄ uita dionisij tiran
ni. a q̄ cū ille q̄rerz q̄ro mito suo illa
hec faceret. r̄ndit. Qn̄ eēm puella z g̃
ue z hēremus tiranū. cuius eo cupie
bā. que interfecto deterio2 arcē oc
cupauit. ei⁹ q̄ quaq; d̄natōne finiri
eē cupiebā. tercium quaq; te. ipor
tuniorē oīb; sr̄ iorib; cepim⁹ hēre re
ctorez. Timeō itaq; ne si fueris assū
ptus deterio2 i locū tuū succedat. cap
meū p̄ salute t̄ deuoueo. Tam fuce

taz aūt auaricia i puniut. dionisij eru
bunt. Quales aūt sūt assumēdi et p̄fi
ciēdi sufficient' docet °. exo. xviij. p̄uo
uide ait dn̄s de oī plebe uos potētes.
al' sapientes z timētes deū. i quib; sit
ueritas. et q̄ oderit auaricia. i. et constitu
e ex eis tribunos z cēturiōes et q̄nq̄gena
rios et decanos q̄ iudicēt p̄plm oī tp̄e.
Quicq̄d aūt maius fuerit referāt ad te. z
ipi minora tm̄ iudicēt. leuiusq; t̄ sit.
partito i alijs oīe. Si hec feceris iplebis
iperiū dei. et precepta ei⁹ poteris sustētā
re. et oīs hic p̄pls reuertetur cū pace ad
loca sua. Debet ei eē potētes uirtute et
aliarū uirtutū stabilitate firmati. et
timētes deū cultu diuini pietate. hn̄
tes ueritatē uite z uicioꝝ i recta diiudi
catōe. cū auaricie detestatōe z munerū
refutatōe. de q̄b;. i. et. absq; extorsiōne
et expoliatōe iferioꝝ. Tal' fuit fuus
abrahe q̄ preerat oīb; q̄ hēbat. ut patz
.gen. xxiiij. Tal' erat ioseph q̄ sb pha
raone p̄fuit toti tre egipti. gen. xli.
Et tal' deb; eē fu⁹ fidel' z prudēs sr̄
familiaz dn̄i sui. p̄ut ait saluator. m.
xxiiij. Scd̄z. ca. q̄ p̄sidēs p̄uīcarū
debent cauere a uana pōpa. et iutilium

Qual' aūt personar seqla.
deb; eē q̄lib; tal' p̄positus
et qualr̄ rege deb; p̄plm
sibi subiectuz patz ex dict̄s
supra de principe. Deb; em̄ eē imita
tor boni p̄ncipis. et recte rege i officio
sibi comisso. sic z p̄nceps in suo dn̄io
z regno. Scd̄z ei modicez p̄p sic z mi
ni ei⁹. ecc̄. x. Et sic p̄nceps ul' dux
deb; rectificare oēs i suo dn̄io recto i
regimie. sic z q̄lib; p̄sidēs sub eo dn̄i
ibiq̄ qual' rector ciuitatis. tales hita
tes i ea. Michilōmi⁹ deb; cauere a fal
lic z fuoꝝ nimiosa pōpa. et nimia
personar iutiliū seqla. ad subiecti z
p̄p grauamē. exēplo antiq̄z. p̄ut nar
rat ualeri⁹.l.iiij.ca.iij. de catone.
q̄ z cū bell' ciuilib; iuteresēt filiū seam

trahebat. vij. tm̄ fuos habuit. Simil'r
narrat ibidem de sapione emiliano. q
p'st duos ichteos cōsulatus. totaq̄ sua
c̄ papue glie triumphos, vij. tm̄ fuis
sequtib' officio legittimo ē functus. Et
sequitur. Itaque cum per saxos et ertis
gnis iter faceret; nō eius mancipia sed
victorie numerabant. Nec ip̄ti an
ni et aureti sed ip̄ti cōpiamentum semi
pondus fecerit estimabatur. Iste debz
talibus piscis qui precessit gelle auguir
gintē inaedibita ducentum. et alter
iusta iniuste pecunia. exemplo antiq̄
rum. pntt narrat ibidem ualerius de ta
lib'. qui p'st cōsulatum in illo fuerit di
tiores. sz etiam pauperes mortui sunt. Ubi
narrat q ualentinus p'st tres cōsulatus
illo ideo acceptissimos sic mortuus
est paup q ad exequias expensa primo
mnz ñ sufficiebat. Sil'r narrat de mīl'
de ueneo. qui fuit arbiter salutis rei
publice. ut ita pecunie inops decederet!
q' sepultus honore careret. ñ esset collec
ta pecunia apud fuisz fimata. Sil'r
narrat de alijs qui sic paupes decessissent
et p'st suos cōsulatus q nō haberent unde
filias suas maritandas dotarent. nec
unde possent sepelliri cum honore. Et lu
cido q quibus intendebat saluti rei pu.
et ñ p̄prijs comodis. ut dictum ē s. ubi de re
pu. Et de cōsulib' bn̄ negerius. l. iiij.
c. iij. ubi narrat q sapio p'st res gestas
prospere in hyspania in summa paupertate de
cessit. Nec ea quidem ē relicta pecunia
ab eo. q sufficienter in dotem filiarum. quas
ob inopiam publice dotauit senatus. Iste
debz talis cauere a comessatione luxu. et
a luxuriarum lasciuia. Unde narrat
ualerius ubi s. de quodam illustri
s. catone. q tribus tm̄ suis comitatus
hyspaniam rediit. et eorum alio eorumq̄
potuit dicta erat. q remiges. Mulieri
gnata frugalitatis cōsuetudo in hac
gnie inter omnis summa dulcedine ostinge
bat. Sil'r narrat vegetius ubi s. c.

p'mo. q al'r cauebat antiq̄ a lasciuia
luxurie. Unde ait q antigonus cum au
disset filium suum diuertisse in eius domum cu
ius tres filie insignes et speciose essent:
iussit dicit. ne quis minus quinquaginta
annis natus hospitio matrisfamilias
utetur. Decreta enim inhibita erant exis
tentib' in officijs publicis. et in p̄prijs si
lecte. Et ideo a preceptio debent tales pre
cauere. Qd̄ dicta multa fatuitur. quod dolendum
ē. Sume at sic presidentes debent habere
deum et ecclesiam in reuerentia. et p̄pliu subiectum
sic disciplina. et nichilominus tractare pau
pes cum misericordia. cogitantes q oportet eos
misereri paupertati subditorum. ut de ei
sperat deus misericordia. Unde legitur in uita
beati basilij. q accessit ad eum quedam mulier
clamans tamquam ad potentem apud principem regio
nis. postulans p̄uidentiam sibi fieri. i.
miam per eum. Qui scripsit ei. Hec
mulier dicit me posse apud te. si ergo possum
ostende. Qui rescripsit ei. Pro sibi uolui
misereri. sz ñ potui. p̄pter eo q tributis uacet.
Cui basilius rescripsit. Si quidem uo
lens ñ potuisti. bn̄ utrumque res se habz.
si uo potens noluisti. ducat te x̄pus
ad indigentiam hora aut cum uolueris ñ
possis. et sic factum ē. Nam postea cap
tiuus ē ille. et intercessione ac prece dein
beati basilij liberatus. Qui gratias agens
restituit mulieri in duplum quod abstu
lerat. Ideo ait saluator. mat. xviij.
Nonne oportuit te misereri. sic ego
misertus sum tui. Et mat. xxiiij. De
malo suo qui manducat et bibit cum
ebriosis et percutit cōseruos. ad quem
ueniet dominus die q ñ sperat. pntt dictum ibi
dem. Predictis modis quib' prin
ceps informatus ē. post informari quali
bz qui preest p̄p̄ sub eo. ut dictum ē s.

iij. c. Qualiter iudices debent esse tales in quos
iudices. ñ sit diligentia in causarum discussione,
et in sinarum discussione et punientib'
iudices aut uendi. Ad talia
cat sibi locum declarat in re pu.

ut dictum est. Sicut enim oculi discernunt ca
que sunt in alta corpora a nociua. sic oculi
speculatores quia sunt positi in alto positi iudi-
ces sunt [illegible] libro. tercio
... [illegible] iudices [illegible] in alto
positi sunt [illegible] iusta ab imuti-
[illegible] Oculi in quo [illegible]
[illegible]
[illegible] discripte
[illegible] iniuste iudica-
re [illegible] iniusta.
[illegible] iudices [illegible]
debent esse in iudicio [illegible] Date
[illegible] et quorum
[illegible] in tribubus uestris. non pro-
[illegible] Audite
[illegible] sine ciuis
[illegible] nulla erit distinctio
[illegible] paruum audietis ut magnum
[illegible] accipientis cuiusquam personam quia dei
iudicium est. [illegible] iniquum
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sapien-
[illegible] sapientia iudicis
[illegible] iudices [illegible]
[illegible] iniusti
[illegible]
[illegible] quia
[illegible]
[illegible] plata [illegible]
[illegible]
[illegible] iudices [illegible]
[illegible]
[illegible] iudices in
[illegible]
[illegible] iudicium
[illegible] diligente
[illegible] Job. xxix. Causa
quam nesciebam diligentissime inuestiga-
bam. [illegible] prefe-
ri [illegible] capiunt esse debent.
nec in sine consilio iudicent. nec et

quedam mala audita nos mouent,
nec passim sine probatione credamus
[illegible] in iudicio exquisita discus-
sio. [illegible] consultatis exclusio. p-
positorum examinatio. et cum deliberatione
sententie prolatio. et hoc intus quod dei iudicia
iusta sunt. Deutro. i. Ita paruum audietis
ut magnum. nec accipientis cuiusquam perso-
nam quia dei iudicium est. Deo idem ait deutero.
xvij. Nec in iudicio plurimorum acquiescas
sententie ut a uero deuies: pauperis quoque non mi-
sereberis in iudicio. [illegible] et in-
iuste [illegible] Summe ergo debent iudices ca-
uere a preceptis. et ab eis que iudicium per-
uertunt. Summe [illegible] diligenter ce-
[illegible] discussione et [illegible] discussione. Un-
de ait greg. [illegible]
[illegible] sunt [illegible] sunt [illegible]
[illegible] agitant. [illegible]
[illegible] dare [illegible]
[illegible] minus cre-
[illegible] Joseph. et
[illegible] gen. xxxix. [illegible]
[illegible] accusatorum [illegible]
[illegible] iniuste iudicauit. sicut fu-
it de [illegible] Susannam [illegible]
[illegible] xiij. quando fuit liberata examina-
tione testium [illegible] Daniel [illegible]
[illegible] adulteram [illegible]
[illegible] Jo. viij. Ut ergo [illegible]
[illegible] iudicium [illegible]
[illegible] Jo. v. Sicut audio sic iudico. Iu-
dicium [illegible] secundum legem debent [illegible]
[illegible] nemo [illegible] Jo. vii.
[illegible] iudicem [illegible]
[illegible] Sed iudicium [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible]
[illegible] iudicium [illegible]
[illegible] Tullius. iij. de offi. c. xi. [illegible]
[illegible] iudicis
[illegible] amici [illegible]
esse [illegible] et ut [illegible]
[illegible] Cum uero iudic-

iudicio sua dicta sit. iudicium do meum ne
nit. deum se habere teste. i. ut ego arbitror
inter sua. l. per ille. Caueneri g iudi-
cibus ne ex nimia credulitate. ne ex di-
uisionis omnium se. ne de con siliaritate.
ne ex tuoris pusillanimitate. ne ex car-
nalis amoris affectione. ne ex amicitie et
familiaritate. ne ex munerum cupiditate
iudicium uitiantis. Quatuor ei modis
peruertitur iudicium. Timore odio. amo-
re. et cupiditate. ut habetur. xi. ca. q. iii.
Sed puniendum quod sit imitatorum summi iu-
dicis. cuius iudicium in tribus excessit. De quo
ysa. xi. Iudicabit in iusticia pauperes. et ar-
guet in equitate pro mansuetis. Et diligen-
tes. et equi cauti fuerint antiqui in causa dis-
cussione. quam sagaces et prudentes in causarum ex-
aminatione. quam constantes et industrii in cau-
sarum dubiorum significatione. et quam clementes cor-
pus in questionem et reorum pro causis exigen-
tia absolutione. patet in gestis eorum. De pri-
mo. scilicet de causarum discussione solicita. narrat
ualerius. li. vii. c. iii. quod demostenes athen-
ciensis mirificum succursum est cuidam anulle
que pecuniam depositi nomine a duobus
pariter acceperat. ea conditione ut eam non
nisi simul utrisque redderet. Quorum alter
interiecto tempore tamquam mortuo socio. squal-
lore obsita anulle decepta nummos abs-
tulit. Superuenit postea alter et depositum pe-
tere cepit. Haerebat illa misera pariter et pe-
cunie et defensionis penuria. iam que de
laqueo et suspendio cogitabat. sed oportune
tunc sibi demostenes patronus affuit.
qui ut in aduocationem aduenit. mulier
inquit hec parata est depositi ac fidem
suam soluere. sed nisi socium adduxeris id fa-
cere non potest. quoniam ut ipse uociferaris. hec
dicta est lex ne pecunia alteri sine altero
numeretur. Et sic euasit mulier. De se-
cundo. scilicet de examinatione causarum sagaci. patet
dan. xiii. ubi daniel reuocauit enim
ad iudicium. falsos testes conuincit.
innocentem liberauit. et iudicium datum i-
discusse retractatum. Unde narrat pe-

trus alfonsi in suo tractatu. de quodam cuius
cognomen erat refugium pauperum. eo quod so-
lebat pauperes adiuuare. Cum ei quidam
pauper ut ibi dicitur legasset domum suam cuidam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illum precioso suo. posuit in domo sua quasi
dolia plena oleo et quedam semiplena
tempore elapso [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dolia semiplena et posuit pauperi emere
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et cum
esset uocatus ad iudicium et non [illegible] illi
in dampnatione. refugium pauperum uocauit
illum seorsum. et [illegible] [illegible] [illegible]
a crimine supposito. Quo [illegible] quesi-
uit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que illa dolia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in semiplenis sicut in plenis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] plenum esset quod [illegible] plena.
et sic factum est. et pauper liberatus est. Ex quo
patet quomodo ualet prudens examinatio in
iudicio. Similiter patet de [illegible] [illegible]
iudicum. Unde narrat ualerius. li. viii.
c. i. quod quedam mater familias [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] filium iuuenem que ex priore uiro e-
nixa fuerat [illegible] [illegible]. Quam
rem dolabella consul ad se delatam [illegible]
nas ad ariopagi cognitionem. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
legatum. qui ipse nec liberari [illegible]
[illegible] contaminatam. nec punire [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ariopagite non minus sapienter [illegible]
[illegible]. et accusatorem et ream post centum
annos ad se redire iusserunt. eodem affe-
ctu moti quo dolabella. Sed ille [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] inexplicabili cum [illegible]
nuntiabat. Consilii narrat agelli-
us de dilatione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
inter quos fuit thema [illegible].

Euallus adolescēs dives. claptie discende grā / cāsqȝ orādi cupiens fuit. Hic ī disciplina pictagore se dedit. pmittēs pecuniā q̄ītā pe terā. data medietate ancē ingre deretur. datura alia quo die p̄mū apd iudices perorasset et vicisset. Pos tea cū diu cius auditor assertorqȝ pi ctagore fuisset. facidiāqȝ a studio pro mouisset. tūsciresqȝ tp̄e longiori cū causantibȝ pro cimū denegaret ut putabat̄ ne dictorus mercedē ipleret. hito osilio litē cū eo pictagoras ostes tatur. Cū g̃ ad iudices ieunde cōstitu endeqȝ cāe uēnisset grā. pictagoras sic exorsus ē. Disce inq̄t stultissīe ado lescēs utroqȝ id m̄ fore. ut reddas qd peto siue p te pnūtiatū fuerit siue ō te. Nā si ō te lis erit data mercedes in ex snīa debebitur. qz ego uicero. Si ū p te iudicatū fuerit. mercedes m̄ ex pacto debebitur qz tu uices. Ad h̄ quez placide euallus. Opto inq̄t tue acapiti captioī n̄ iysse obuiā si uba ipē n̄ facerē atȝ alio promo uter. sȝ mag̃ i ista uictoria pludiū ē cū te n̄ in cā tm̄ sȝ i argumēto q̄ isto euicio. Disce g̃ tu magr̄ sapiē tissīe utroqȝ m̄ futurū uti nō reddam q̄ petis siue pro me pnūtiatū fuerit siue ō me. Nā si iudices p cā m̄ osen sint nl̄ t̄ ex snīa debebitur qz ego uicero. si ō me pnūtiatū fuerit nl̄ t̄ ex pacto debeo. qz ego n̄ uicero. Et sic ab adolescente discip̄lo magr̄ elloquentie iclusq̄ suo argumēto osu tatq̄ ē. et captiōs iusute et excogita te frustratq̄. Tūc iudices dubiū hoc et iexplicabile eē qd utrīqȝ di cebatur rati ne snīa sua utrāqȝ in partē dcā. ipā sese rescinderz. rē iiu dicatā relinquūt. cāz ī diē lōgissimū ptelantes. Nec triuit eos phī p̄tā auctās. siue fuerit pitagoras qui fuit magne auctis apd phōs. siue

fuerit protagoras q̄ fuit acerrimꝰ sofisticator. ut ait agelliꝰ. l. v. c. i. sȝ uda ei festinata. p̄maȝ sepe pariut ut patȝ sup̄ ō theodosio. Vnde gree ingenꝰ ad snīaȝ: an q̄d cā liquā res pondēt. pices suos solez apd antiqos n̄ uidisse sȝ expectasse sep̄ donec ipsi oriretur. Dixit et ipi nimis pperus eē uiatorē. q̄ an q̄ lucifer oriatur / ct̄ sis adhuc tenebris luceqȝ remota dietaȝ aggrediūtur. put ait polic tꝰ. l. v. i sup̄. Quartū. cā. de ordi nata idulgētia et de initate iudicum :--

De q̄rto uō. s. de absolutiō reor et idulgentia nar rat ualeriꝰ multi. l. viii. c. i. et hoc eruarius cau sis sicut ibi recitatq̄. Vbi aitq̄ q̄ q̄dam inter fecte sororis crimīe / a rege dāp natus. a pplo tū ē in iudicio absolu tus. Quor alter atrocitas necis mouit. alter cā flexit. qz īmaturiꝰ uirgīs amorē / seuē magis q̄ ipie pūnitū extimabat. s. pplus. Simili narrat ibi ō quodā q̄ erat reꝰ omi cidij. qui nl̄ pro se recusās / sȝ par uulos flēs pcō iudice cep̄ iudicia. Mitigata g̃ correptōne. q̄ oīm osensu peritura erat / pene ullū triste suffagiū hunt. Nā g̃ illā q̄onez n̄ equitas rexit. queqȝ in nocentie tribui nequiuerat abso lutio respectu puerorū data ē. Silr narrat ibi de alio acusato / q̄ q̄ues iniurias socijs itulisset. et cū eius siue tristes de eo ferebantur. repentiūs mis inciditq̄. Cūque pstra tus humi. pedes iudicis osculare tur. et os sinū ceno reperez totaȝ q̄onez a seūitate / ad clemētiā et ma suetudiez transtulit. Silr narrat de q̄dā reo et dāpnato / cū clamarz se inocentez opprimi. et iudex r̄n̄ez nl̄ snīa interesse nocēs aut ino rūs pirz duz modo pirz ob uiolen

tiaz dei. ab aliis liberatus e. Silr narrat de alio quē dāpnabat crimē libidis. sz ɔfessio intēpantie libaui. Et sic de mltis ɔsilib; put narrat ibi. Erat ei pmores ad absolucōn qz ad ɔdēpnandū ut patz ex dcis. Et de hoc aug9. viii. de ci. dei. c. xii. legi de ariopago. Ariopagite inqd curiales illius urb erāt. s. athenaz. q in nom hūerūt fz narronē. Qz mars qui grece dr ares cū homicidij re9 heretur iudicātib; xii. diis i eo pago. sex coz sētentijs absolutus z sic liberatus. Qz ubi paris numeri sine cent jzvin absolutō dāpnatō in solebat. Si g paganī z gētiles dei ignorātes. fidei expertes. diuini iudicii futuri nō precogitātes. nec btitudiez sperantes fuert sic i iudicijs diligentes. quales debēt ēe fideles n solū i iudicijs suis sz i iudicō qd dr ē. Dei cū iudiciū ē. de ud. j. z pouidē g debēt iudices fideles ut iudiciū fiat diligēti discussiōe exāiatū ut dcz ē. Vn narrat aug9. vi. ɔfe. p9 medū de alipio collega suo. q ap cartaginē fuit ɔphensus tanq9 fur. apphendat ei qdā securī. quā qdā fur fugiēs dimisat. Cū ɔphenso obuiauit qdā ei notus. et inqsiuit qd accidat. cui itina asz secū dux eū ad domū pdi furis. inqsiuitqz de securi cuius erat a puero stante an hostiū. q ɔfestz ait. mea ē. Dein inuigauit z aperuit dc ta. et i domū illā cā e tūslata. Et n ar bitror inqt aug9 ibi ob aliā cām deū pmisisse illū capi. n ut ille n tantus futurus iā tūc inciperz discere. q n faciale i cognoscendis cās ho ab hoie dāpnādus esz temaria credulitate. Itē inuenim i libro9 theodosio n an tricesimū dīe n dāpnarz quē ad mortē. ut habitū ē s. Vn z dns ait. gen. xviii. c. Clamor sodomoz z gomorreoz mltiplicatus ē. z pcm eoz aggrauatuz ē

nimis. Descendā z uidebo utrū clamorē q venit ad me ope ɔpleuerit. an n est ita ut sciaz. Vbi dedit exēplū iudicib; exqsite discutiendi anq9 iudicēt. Itē puidē debēt ut iudicium sit indeclinabili eqtate rectuz. ut n peruertatur affectu carnalitatis. metu ptātis. stimulo cupiditatis. ul odio malignitatis. suadet ei inducitur z alexandrū. p multib; ut habitū ē s. Vn narrat aug9 de alipio ubi s. q eius indoles nō solū illecebra cupiditatis ɔtēpta tā ē. sz stimulo timoris qnd assistebat iudici. et erat eius ɔsiliarius rome. Vbi cū qdā potentissimus uellz aliqd ex more potentie qd erat per leges illicitū. resistit alipius. pmissū ē p̄emiuz irrisit aio potente ; iam ne calcaui. Et lz iuterer i ips cām tūsferrz. asserēs se ab eo nō pmitti. et lz iudices ɔsiderēt dō ciuitatis prias ptoriāns. sēp p sitit z de liberatōēz i melius uitit. utiliore iudicis equitatē qua phibebatur qz ptestatem qua sinebat. Sic ei precipit dns. exo. xxiii. Nec i iudicō plurimoz acqesces sniis. ut a uo deuies. Et ibidez. Nō declinab i iudicio paupis. Item. xix. Nō inuiste iudicabis. Et lz pt. Noli facē iniquū aliqd i iudicio in regla in pondē i mēsura. Itē iudices puidere debēt. ut iudiciū iusto mō. z iusto ordie. z recta intēcōe sit executuz. n ex ira ul crudelitate. sz intētōne iustie ɔfuāde. Qd ei iustū ē iuste exeqris ait dns. de ud. xvi. Vn narratur. iiii. dialo. c. xliiii. c. de quodaz qui uidit petrū maiorez eccie i locis teterimis magno pondē ferri ligatū atz depssū. a quo cū qrerz quid hoc eēt. dcz ē ei. q hoc patiebatur q si qd ei pro iferenda ultōne suadebatur ad iferendas plagas plus ex crudelitatis desiderio qz ex obia seuiebat. Sāme

[illegible]

male ē ablatū pecuniā i recipit. qñtus iudicari emit. Et ideo p unquo iudici dedit. uel si aliquis recepit n pudet ul' ti mere ... hec aug⁹. Et xi. xiiij. q. ... Sali ei uenditur nil iordiatio. ... [illegible] ... inficere ... Supu[illegible] ... vendunt fuaz duaz ... Et ei aut ... precium n ... Et n solū ille uendi ... [illegible] ... corrup balaa munib; ... [illegible]

Latronis i accensis facib; ac latronis
latentes insidias posuit: sunt p[er] alia in
fractinos avaritia seviunt. Alteros i ali
oru sanguine mi intendunt. Iudices qui
crudelissimi carnifices civium ex p[ro]pria
sua subiector[um] vitas extinguunt. Quin
ei destruunt multi sunt. rari sunt q[ui] p[ro]p[ter]
legum modu[m] iuste regunt. Denique et
in iudices sunt in iniustos [illegible]
hunt. Horum figura ut ait [illegible]
falla pingitur atq[ue] describitur. Ipsa que
e humana sunt capitib[us] caninis accitam
[illegible] patrimonia. Ubi sunt
leges in sola [illegible] regnat. aut in
pupillos [illegible] nulla potest. Illa nunc in
[illegible] nil e in publica [illegible]. Et ideo
iudices sanctissimo eligunt legibus in
uti que omnino iudicium cum civitate et legum
observatione disponere: [illegible]
ut sacrum euangelium scriptum [illegible]
les. cum fere [illegible]
ab initio [illegible] ad fine[m] permaneat.
Nec amoveant in sua veritate. quo
totius [illegible] ipsius [illegible]
ta [illegible] omnibus metum [illegible]. et ad
[illegible] reverentia. [illegible]
[illegible] civitatis [illegible]
[illegible] carnis et sanguinis [illegible]
[illegible] appellat affectus. [illegible]
[illegible] metu et amicicia. Ut enim
ait [illegible] cesar. non facile animus verum
[illegible] ubi [illegible] ponit dicit polit.
l. v. c. xv. Et de [illegible] iudicis
[illegible] l. iij. de [illegible] c. [illegible]
[illegible] ac [illegible] animi [illegible]
[illegible] habet. Et ut ait [illegible]
a maioribus acceptos mores regendi
iudicis si cum more [illegible]
[illegible] facere possit. Hec [illegible]
ea [illegible] paulo [illegible] hoc esse
animo a iudice posse [illegible]
dia [illegible]
animo [illegible] tales [illegible]
sunt. [illegible]
[illegible] agellius l. v. de [illegible]

iustic. Crisippus iniquos et [illegible] esse
multisque [illegible] ac [illegible] colo
ribus [illegible]. Et sequitur. Forma virgina
li aspectu [illegible] formidabili. lumi
nibus [illegible] acerbis. nec humilis nec a
troas [illegible] reverenda [illegible] dig
nitate. [illegible] significare intel
ligi voluit iudicem [illegible] esse
oportere [illegible]
[illegible] i. [illegible]
[illegible] atque [illegible]
biles. Denique [illegible] ac potestate. in [illegible]
ac magestate [illegible]
De [illegible] iudicum ca. ij. [illegible]
et ca. iij. et ca. xiiij. De [illegible] ac bono
et a bono principe [illegible]
simus bono. l. iij. c. [illegible]
in principum [illegible]
tes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ita posse omnibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in utraque [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

tũz ɔsecte fec. Cum igr barbara atro
ci ac noua pena iudicas ne qs postea
corrũpi iudex possz prouidit. solerter
debet puide iudices fideles. ne puitat
iudiciũ di. ut ñ etnalr puniant ex
quo tanta pena puniunt rex barbar9
iniquũ iudicẽz. Quinta distinctio
de isformatiõe oratoꝝ ul' iurisperitoꝝ
qui sunt ad modũ lingue i re publica
Primũ ca. quales debeñt ee oratores
iurisperiti. et a quibꝫ debent cauere.
Onsequent' admoné
disũt oratoris siue ad
uocati ul' legiste. q se
dicit o lociũ ꝑ officiũ li
gue i re publica. puni
tiant eiuz causas expediendas pro
rei publice utilitate ꝛ necite. sic lig
enuntiat corpis utilitates ꝛ necitē.
Est ei ꝓpriũ oratoris. apte. distincte.
ꝛ ornate dicere. ait tullius. ꝑ i. offi. c. i.
Et huius sit isformadi ut utant' scia sua
et eloquẽcia ad rei publice salute ñ
pernicie. put ait tullius rhetorice l. ii. c.
vii. Cũ tn huanũ e q eloquẽtia
a natura ad salute hoim ꝛ ad ɔserua
tiõez data honor. ad peste pernicie ɔp
vertere. Descriptũ est hec fugiendũ
e. Ita est hũdi religiõi innocente ali
quez ipugnare. sicut aliqñ nephã
riũ ipuniq defendere. Ex ipis patet
q' miles debent cauere ne ipaz ueritatez
ꝑ ipa eis opprimat ꝛ destruat. ne i
nocentes ꝛ iustos ipugnet ꝛ dapni
ficet. ne falsitates ꝛ fallacies eis de
fendendas sumat. et ne ipos ipios
ueritatibꝫ ꝛ omibꝫ iustificent. qr qui
iustificat ipiuz ꝛ qui ɔdepnat ius
tũ abhoiabil' e uterq apd deu. pu. xvii.
Talia ei ɔsueuerit perpetrare ꝑ dicti
i foris litigiosis. put ait aug. iii. ɔfe
ꝑ pncipiuz. fforma iqt litigiosa
e in eis hec ipo laudabilior quo fra
udulentior. Et qd est pniciosi9
ad huiusmõ officia se ipos aliqñ eõt

aut aug. iii. ɔfe. ꝑ pncipiũ loqns ɔ se
ipo. Placuit michi subtrahere minis
tiũ lingue me nũdinis loquacitatis.
ne ulterius pueri meditãtes nõ le
ge tuã. ñ pace tuã. s3 isanias mẽdaces
ꝛ bella forensia mercarent' ex ore meo
arma furori suo. Sic ei est de talibꝫ
q pacis fatuit. lz ei iura sit iusta ꝛ le
ges recte. ɔuertere tñ illa ad iniquitatis
oppssioez ꝛ falsitatis ꝑmociõez. est
eis abuti. qd fatuit iusto. et ut pos
sit magis hec facere dilatat phila
teria sua. ꝛ magnificat fimbrias suas.
taz ornatibꝫ uestiũ q pompa gestu
uz q arrogantia ulluz. put legitr
i quadã tragedia de quodã q uro
istruit. et incedes ibi turba adioccatio
rũ dix. Heu uenale genus hoius ac
cedit ut meciũ i hoc nasce balneeum.
Supest tn adhuc locus s3 nobil' aliq
dedignatur qrere honore ab exptio
ibꝫ ornamentis. put narratur de ðmol
tene i policto. l. viii. c. xiii. q. aliq
iuz eloquij eius inotuiss3 cultu cu
piosiorz dz accepisse iniore. fuerat
q purpa causidicũ uenddit. At pt
q notitia ꝛ fama assecuta e. eloque
tie toga ɔtentus e. dices se uelle sibi a
se potius q a nitore uestiũ aut cultus
exquisito ɔstare gliaz. Ois artstipu
deant color ꝛ status ꝛ res. Quibꝫ iouit
ta. celeberrima per loca uadit. Quest
ei ꝓpa attollit honor. militas ñ depri
mit. Et indicatiũ laudis uidetur e
suffragiũ. qd ab extrinsecis pendet ꝑ
fecto uirtus egregie iuuat titulo. quasi
magis claresat q splendidissime lu
xurie istrumtis. ꝛ oi lenocinio nam
tatis. Qui g' ueri ois a se pellicat i tta
clarius emitesat. Vir g' sapiens ꝛ iuu
osa debz dedignare ostentare se ex
trorsibꝫ ornamentis. ꝛ qui uenedet se. Et
ñ soliu ꝑ aliqñ tales se uedunt ul' siu
us patiunuz s3 miserabilius e uedit
suuz silentiuz. Et cũ silentiuz sit

puatos lautoris. exponunt uenales i ipsos puatores. et sic ea q sunt nullius precii. ap eos sunt uenalia. qut narratur de demostene. q cu aristodemum auctore fabulariu interrogasset q tu mercedis i ca accepisset. ille respondit mille nummos. talis inqt demostenes accepi ego ut tacerez. planu e g tales ee miserabiles uenditores. q non solu se z sua uendut. sz et puatores utru e. Et lingua tal uenditoris mltu dapnifica e in re publica. put dr i policito. l. v. c. iii. q causidicor si quez lingua e dapnifica. n ea ut di a solz finibz argenteis uincias. Et n solu uendut se z sua. sz aliqn i cas. pstruut ut plus lucrent ul ciuitatez excludut. ul q neqs intimuat ut fiat puisu iudiciu. ut de ill uisit teste ysa. lix. Conuisum est retrosu iudiciu. et iusticia longe stetit. q corruit i plateis ueritas. z equitas no potuit ingredi. Tot ei repagula fallaciaru. et tot obstacl'a astutiaz ad duxit. q n ht ueritas ingressu. Et q singl e ea falsitatibz intimuit. et pro pinat aliqn uinu erroris. ait aug. i pfes. an meoru loqns de pretiosis o actis sz uba qi uasa electa. sz uasa erroris uinu qd i eis ppinatur. s. abz ill doctoribz. sez l. simonia. iii. Mo ualz eloqntia paganos. q tanq po cl'a preciosa mortiferos ppinat erro res. et sic lingua su me. z gladiu bis acutis. pot ei dici de ebri. uere lingua eoz gladio acuta. Sz sciat tales. q oes tenentur ad restitutione eor q lucri st inite. put ait aug. xxxvi. epla ad sinez loqns de ma clro. qui ait. luce. xix. si qn aliqd abstuli in quadruplu reddo. lectu pti ait aug. si iusticia sinceriter esu latur. iustia dr aduocato. redde qd accepisti. qu 3 ueritate fecisti. iniq tati astitisti. iudicez fefellisti. iusta causa oppssisti. de falsitate uicisti. Et a. s. uides multos honestissimos z castissimos uiros. n solu ipugne. sz et gliose ista o comitti. Et n solu tenet ad restitutioez oiuz q accep. sz et eoz q per iniustia aduocatiez fuerunt iniste amisit. Dicu ibi aug. Multiplicitatez aduocatiz facile repitur. q dicat susceptio suo. redde qd uicisti male actisez decisti. et redde aduersario tuo. qd me agente iniq abstulisti. Et sequitur. Nisi forte resti tueo e alienu qd furtis z clanculo e sublatu. et restitucdo no e qd i ipo foro. ii pz pmittur accepto modice z ccaiunctis legibz obtinet. Nisi dicat. Nullo e restituedu multo magis istud.

Secudu caplin de informatione actoru.

Non n solu ad iudicias coniunctos e admonendus huius modis. sz oes actores quociq. ne cu lite. iurgio petat sua. nec quat aliena. nec p falsitates procurat. nec iniusta cam i aduocato committat. nec mores compat. nec paupiori opprimat. quasi hac tur huius modis. lit breuit i retroha. erit dapnu in ulla. de q tullius e. iii. de offi. c. xliiii. Si qn tenq heat litigiiz. ut si pugnis accepint. s. p digitor pcussione. sic uult mos agit an tiquos. possit i testo colopletum. nom suu triaque. p. fieri heres. hac in n utatur. ut sequitur ea. Intelligat ei nl expedit. nec utile ee. qd n sit iniustum. Hoc qui ne didicerit bonu ce n potest. Et ibi exeplarie ill qui sub planuict alios iaurit. Et se quit. ca. xix. Caue ne i uirili boni emolumti sui ea. teruniar. aliquem ppe falsi. ul pcessi iniuria. Et sit g ulla res tanta. aut commodi ulliu tri expetenda. ut boni uiri splendore z nomi amittas. Et dicit ne Et reddit rone. Et n utilitas ista n pot

titui afferre. q̃ tui auferre. si uiri bom
nom eripuerit. fraces ꝛ iusticias destrue
rit. Et de hoc exẽplũ. iij. re. xxi. de a
chab qui per falsũ testimoniũ ꝛ iudiciu
m ex suggestiõe gezabel eripuit ui
neam naboth. Vñ ipsi regi dictũ ẽ. occidi
sti ꝛ possedisti. Et sequitur. In loco in
quo linxerũt canes sanguinẽ naboth.
lambent sanguinẽ tuũ. Canes comedent
gezabel in agro iezrahel. Simile de ama
amã qui uoluit opprimere iudeos. ꝛ
dampnare corã rege. qui tñ dampnatꝰ
ẽ. hester. vij.

Tercium ca. de informatione testium:-

Consilio [illegible] testis in iudicio ẽ admonen
dus ne testimonium prebeat
falsitati. ne ueritatem dene
get quã debet. ne falsum testimoniũ uendat.
ne aliud noceat. sic precipit dñs. exo. xx.
Nõ falsũ testimoniũ dices. Vñ prouer. iij. [illegible]
de summo bono. [illegible] Testis falsidicus trib
ẽ psonis obnoxius. Primo deo quẽ periuri
o contẽpnit. secundo iudici quẽ mentiendo
decipit. postremo innocenti quẽ falso tes
timonio ledit. Et aug. in sermone de pla
gis. [illegible] q̃ occisio plagarũ. [illegible]
[illegible] significat falsum testem. Quid
ei uult [illegible] nocere mortuo. cũ consumere
mentiendo: sed apostolus monet. ne nos falsis
criminibus appetamus. Si nocere inquit
inuicem [illegible] ne ab inuicem
consumamini. gal. v. Tales ei ueritatẽ inter
ficiunt. cum ipsi xpm̃ q̃ est ueritas. Vnde
[illegible] matt. xxvi. Et de hoc
[illegible] ipsa passione [illegible] est.
[illegible] par. [illegible] Qui relinquit p
falsitate ueritatem. p̃ sua [illegible] iustitia
[illegible] pacem. [illegible]
[illegible] testis falsus nõ erit impunitus. pu.
xix. [illegible] Testis [illegible] Debꝫ ei
[illegible] sicut [illegible] fratri suo. Vñ
[illegible] lib. iij. c.
[illegible] falsi [illegible]
[illegible]
tes sũ sacramento [illegible] quorũ unus dixit

ita eẽ. cõfirmans q̃ si ita nõ eẽt igne cõ
sumetur. Alius dixit ita eẽ. q̃ si ita nõ
eẽt morbo regio corrũperetur. Tercius
dixit ita eẽ. q̃ si ita nõ eẽt lũminibꝰ orba
retur. Sanctus u̇ cuius uita ꝛ pudicicia
ab oibꝰ noscebatur. i deserto solus pluri
bꝰ annis delituit. Sed scelus dimic [illegible]
nõ quiescit sꝫ i ipsos ultione digna mo
litur. Vñ primus a parua scintilla ignis do
mo succensa. cũ familia sua oĩqꝫ pena
re conflagrauit. Secundus a pedibꝰ usqꝫ ad uer
ticẽ. morbo regio quẽ meruit imprecati
repletus ꝛ consumitur. Tercius uidens eorũ exi
tũ. nec se posse latere diuino celo. cũctis
audientibꝰ. secutus tñ penitentiam. totũ scelus
ordine pandit. ꝛ lacrimas profundens. lu
minibꝰ ẽ orbatus. Et narcissus qui de celo
recesserat ex improuiso redijt. ꝛ multo
magis ad eum amor ipsorum excreuit.
Sed q̃ multi iusti pressi fuerunt. ꝛ sibi consi
bilis nocuerũt. ille aũt cui in iudicio fal
sa opponunt cũ sit innocens. patienter sus
tineat. ꝛ absꝫ falsitate innocenti. i sua
induat. exẽplo ioseph. q̃ innocẽs i carcerẽ
missus est. gen. xl. Et exẽplo susan
ne. dan. xiij. Et exẽplo bti stephani
act. vij. Et exẽplo ihu xp̃i. q̃ q̃ agnus
ductus ẽ ad uictimã. mat. xxvij. Fals
ci defendit dñs. ꝛ aliquã i pñti. ul si p
mitit puniri. hoc fac. ad cumulũ meriti
ꝛ premij. put narrat iero. epla. [illegible]
de q̃dam [illegible] pauca septies. cui impo
nebatur crimẽ adulterij. et uiro cõfiten
te q̃ dicebatur adulter. ut mortis comp
dio leges euaderet cruciatus. ait illa.
Testis ẽ michi dñs. nõ ideo me negare uelle
ne peream. sꝫ ideo mentiri nolle ne peccem.
Et ad primũ ictum spiculatoris cap ĩue
absconsũ. et cũ ad illã ueniss. primo ictu
rasura modica sanguinẽ emisit. secundo si
bulla auri e collo excussit. tercio gladi
i percussorẽ reflexus ẽ. ꝛ se ferire nõ posse
confitetur. Alius percussor eligitur. ꝛ senil [illegible]
[illegible] secundo paucis [illegible] tercio uul
nata [illegible]. quarto pauca uisa ẽ mo

ri. et ouicta aclias recurrit dicens. dns
m adiutor. Et lz pcta sentiret leges in
cubiculo mi redditâ e libtati. Quicens
e gr mia di i. ptectone z libatone ino
centis. Si no sit ille reus. cui ipuuit
anima i medicis. instruend e ne pec
cata augeat ul cumulz. ipitando se p m
dacia z piuria. z p spingitor falsa tes
tioia. sz ut culpas z reatus suos cogno
cat. z dant peniteat. et dignu se ee pns
z obpbris intelligat. exepls filior ia
cob dicentiu. merito hec patimr. qr pec
cami i frez nm. gn. xlij. Ite instru
endus e. ut pena ul morte patient sus
tineat. et ut recognoscat qr meli e si
bi finire uita i penitentia. qr viuere i ma
licia. et ne supplicet mia di i ploratz. et
dicent. i hic saluatore spet. cu latrone
dicentis. nos quez iuste digna factis
recepim. Et sequit. Memento mei dne
cu ueneris i regnu tuu. luce. xxiij. Quar
tu. ca. de iformatone reor. siue coru.

Ite instruendi sunt quos e actio z
sr aduocati q agit cot reos. ne cogit
eos. ad piuriu. ne icurrat
delictu. Vn aug i smone d decolla
tone bti iohis. ille inqt q hoiez puo
cat ad iurationes que sit falsu iuratur
uincit hoicida. qr hoicida corpus occid
iste aias. ymo duas aias. s. eius quem
iurare puocat z sua. Vn narrat ibi
d quodam q puocabat aliu ad piurium
qui nocte in visione duxit ad iudice
excelsu z admirabilez. a q interrogat
qre puocabat hoiez ad piuriu. re
spondit. qr negaui m te mea. Cui iu
dex. None melius eet rem tua pde. q
aiaz illius falsa iuratione pime. Et ille
pstratus in ssius e cedi. eu cesus e tri gra
uit. qr i corpe eius euigilantis plaga
ru uestigia apparuerunt. Dictuq est
ei. Caue de cetero ne sic facias. Qui z
passioe gr magis de dapnis aiaz. deberet
fideles agere z sicut tales. uideretur plus de
pditione aiaz. qr reru. Vn grego. mor.

xxxi. sr illo iob. xxxix. frustra labora
uit nullo timore cogente. polus inqt
raptoribus ipis debemus metuere. qr reb
irritacion abstuli desiderio ista
Et ibidem. perfecti viri quo debet
res suas magis dessendere. qr rapere
n possidere. Et post. Sz cum ita itus
certa erga raptore tamen primu non
ledimus. nos tam plus q raptore pse
quimur. quum nos q aliter potat
terrena. qr dilectione tenui sponte de
serentes. a nb ipis e quod amittim. q ab
alio sola exterior a pbebamus. Vn i. co
ri. vi. iam quide oio delictu e in uob q i
iudicia habetis int uos. quare no magis
fraudem patimini. Sz q iniuria litigio
sa z iurgiosa i reb repetentis [illegible]
tendit apls. multo magis qm fuit acti
onis in iudicijs absq caritate uel ad
capitalem mortis. ideo sa dabat res
a latronibus ne furarentur [illegible] prout
narrat grego. dialo. j. lib. c. iij. de orto
lano q precep serpenti ut custodiret
ortum [illegible] ce sine [illegible]
[illegible] ille [illegible]
[illegible]
soluit petrez eius dicto ei cu magna
dulcedine. [illegible]
e necce [illegible] huc ad me [illegible]
[illegible] laboras [illegible]
[illegible] Ne ille gr aias suas [illegible]
dabat ei gratis [illegible] labore [illegible]
Quintu. ca. de iformatone accusator.

[illegible]
[illegible] mala [illegible]
[illegible]
[illegible] aios [illegible]
fingendo [illegible]
[illegible]
e. xvi. [illegible]
[illegible] inferre [illegible]
[illegible]
[illegible]
e timendu. ut nusq [illegible]
capitis accusat. De accusatoribus [illegible]

falsis insidiatur illis. Iere. ix. Extenderunt linguam suam quasi arcum mendacii et non veritatis. Et sequitur. Sagitta vulnerans lingua eorum. Sicut enim sagitta subito vulnerat et eum quos non suspicatur, sic lingua falsi accusatoris sepe ledit innocentes ex insperato. Et talis arcus est malediccio, qui emittit sagittas falsae accusationis usque ad eminentes in potestatibus et honoris. Ideo sepe timendum est falsis accusatoribus a prelatis ne multos ledant. Sic cautos esse canes ne homines mordeant. Ad Philippenses iii. Videte canes. Glossa. Mathei. Cum enim canis est, ut non latrent ad eos quibus habent consuetudinem. E contrario est in talibus. Frequenter enim mordent sibi notos et vicinos. Ideo cultibus talis competit quod dicitur de capite suo sathana. Apocalipsis xii. Proiectus est accusator fratrum nostrorum, et accusator enim est frater et non proximus qui innocentes accusat. Sextum capitulum de informatione intercessorum.

Etiam in iudicio sunt quamquam [illegible] necessarie sunt accusatores, defensores, intercessores et iudicantes. Capitulum autem Augustinus [illegible] epistola ad Macedonium. Non solum [illegible] iudicio ut iustum est [illegible] intercessores [illegible] intercedat [illegible] pietate [illegible] pro [illegible] vite Augustinus [illegible] eius [illegible] voluntatis [illegible] intercessorem approbare [illegible] pro quo intercedit. [illegible] Augustinus [illegible] culpa [illegible] nolumus approbare, nec quod perperam committitur nolumus ipsi nostrum esse quod placeat. Sed doluimus miseri [illegible] flagicium detestamur. Quanto enim nobis magis displicet vicium, tanto minus nolumus [illegible] inter [illegible] vitiosum. Et sequitur. Ad hanc

penitentiam admonitio nolumus, pro quibus intervenimus, nec eorum periculo parcatur vel timeatur. Nec generis [illegible] intereat, et ut [illegible] [illegible] pro reis intercedunt ad iudices. Unde sequitur. Defensor ab intercessore plurimum distat. Nam ille diluendo vel obtegendo crimina nobis maxime intendit. Intercessor autem cum de culpa constat, pro pena removenda vel temperanda causam gerit. Unde dicitur pro reis intercessit ne laceraretur [illegible] viii. [illegible] [illegible] parce [illegible]. Quanto quisque melior tanto est mitior. Quanto celsior potestate tanto humilior pietate. Ut enim ibi ait Augustinus: iustum est intercedere recta intentione. Iudicis autem est iudicare iusto ordine. Unde modus regendi iudicem est ut faciat que salva fide facere possit. [illegible] Tullium ubi [illegible] iudicis enim est semper in causis verum sequi. Patroni autem non numquam [illegible] [illegible]. Ait Tullius in ii. de officiis c. xvi. Sexta distinctio de informatione senatus sive consiliariorum qui sunt ad modum cordis in re publica. Primum capitulum de talium institutione et auctoritate antiqua.

Habitis occasio [illegible] nobis informationi iudicum qui sunt ad modum cordis in re publica, necnon et informationi alias personas illis assistentes, sequitur de modo informationis senatus, id est collectionis consiliariorum. Qui quidem senatus obtinet locum cordis in re publica secundum Plutarchum. Senatus enim nomen officii est dictum a senectute quia vel senuerunt vel ceperunt [illegible] [illegible] Isidorus [illegible] Romulo electi qui ob etatem senatores, ob similitudinem curae patres appellati sunt. Et senatus officium est consilio civitatem iuvare, ait [illegible]. Et de hoc in principio libri [illegible] romanorum, quod Romulus condita civitate quam ex nomine suo Romam vocavit, centum ex senioribus elegit, quorum consilio omnia

agerent. qd senatoris, pp senectute
pres ob aiiete silitudie nominant. Sili'
ap athenas fuit ariopagus i quo erat
sapiêtes osules sive curiales urbis
atheniensi. de quo aug. xviii. d. c. di.
c. xii. q ariopagu z ariopagitas cost
ituit salo. Vn ait tullius. i. d. offi.
c. xxii. q illud osiliu sep psuit ciui
tati. et illic osiliu leges atheniensi z
maiores istituta seruant. Et dr in po
licrato. l. v. c. ix. ubi ait. Et ut atie
nienses ariopagum dicebant eo q ill'
totius pp itus osisteret. Et ex ab eis
plura pclara iuêta sit nil salubrius nil glo
riosius istitutu e q senatus. Ut ei legit i
vita bti dionisii. ibi exercebant iudicia.
tractabant fora. igentesqz ois solertia.
Nd ei nobilia cetu seniu. ait policrat
li. v. c. ix. q eximit a vulgaribus officiis.
ad osilii z regis officiu trasferit. et i ma
ior corpe. exerct in tus vires. eo sapie
magis apti negociis. q i exercitiis cor
poris minus possiit. Eorunq tanto
honor extitit ap grecos. ut duces rei
publice. nuqz. pcederet. nil egregiu
agerêt. qd institutu senes n induce
ret aut approbaret. Et qd magis
e. ab introitu urb porte. nola eor au
reis lris scripta suit. Ipi qz pres oscripti
ab oib appellati. qui alios sapia
etate. z affectu pno pcedebat. penes
illos osilior erat auctoritas z oium
publice gerendor. hec ille. Et de
eor auctoritate. tullius ubi s. q ut bel
lii atheniensiu gestu e osilio senatus
qui a salone erat ostitutus. parua
in qd sut foris arma n osiliu sit do
mi. Multo magis oia alia gerenda
sut osilio sapientu institutor
ad osulendu i re publica. Et inde
senatus. i. collectio taliu. cordi opa
ratur. q sic a corde i corpe naturali
e uita z uigor regimis z ortigo. sic a ta
libus i re publica, pportionalr pcedat.
ut ne dicatur rei publice. Di eius

tuoia secura contuui. q ex ipo vita pro
cedit. Remoue ate os prauu. z detra
hentia labia sit pcul ate. Oculi tui recta
uideat. z palpebre tue pcedat gressus tuos.
Dirige semitam pedibus tuis. z oes uie stabi
lient. Ne declines ad dexterā nec ad sinis
tra. Auerte pedē tuu a malo. Vias ei q
a dextris sut nouit dns. puse at st q a
sinistris st. Ipe at rectos faciet gressus
tuos. Itinera at tua i pace pducet, pu
iiij. s. ad agendu z mouendu. Scdz
ca. q osiliarii debet ee iusticia in
Otandu g quale e, pbati.
debet ee consiliarii. Debent
ei ee uita sci z probati. pnt
ait ambro li. ii. d. offi. q i ac
quirendis osiliis plurimu adiungit ui
te pbitas. uirtutu pcrogatiua. usus be
niuolentie. z felicitatis gra. Et ponit
exêpla. Nos i ceno fontem querat. No
ex turbida aqu potu petat. Ubi luxu
ria. ubi itēperantia. ubi uicior ofusio.
q n decrevit existimet. Qs n despic
mor colluuione. Qs utile alienc
cause iudicet. quē uidet iutile sue ui
te. Hec ille. Ex his patz quales de
bent ee osules sive osiliarii. s. a ma
lis imaculati. uirtutibus pditi. moribus
pbati. z experientia industrii. Vn ubi
ambro. pcelsentior e a quo osiliu
petitur. q ille qui petat. Et sequit.
qual' debz ee osiliarius. s. ut exeplo z
usu patior sit. picla prima soluat.
uentura denunciet z exprimat. ac
remedia ferat. paratus n tm ad sol
uendu. s; ad subueniendu. Et qz ra
ro inueniuntur tales. dr. eccl. viii.
Consiliarius sit tibi unus d mille Et
ideo antiqui eligebat senes p osilia
riis ut est dcm. Tercium ca. q cosi
liarii debet ee in ciuitate pditi sive
T e debet ee osilia indicia.
rii ciuitate prediti sive ciuita
ti. ut i ciuitate osulat ill' qbus
sut osiliarii ul osules. sive

sit pnceps. sine ciuitas. uł res publi
ca. nō ad placitū eorū qbz ɔsulūt. s3
sm̄ utilitatē rei. ꝑut ait seneca. vi. ɔ būi
ficijs. c. xviij. de illꝰ q uolūt auribꝰ ple
nas aurꝰ adulatoribꝰ. Aliqn̄ nox ita
intrat. vt ɔsiliū nihil. Queris qd se
lici potius. effice ne felicitate succresca.
vt ei dr i tractatu q dr moraliū dog
ma phōꝝ. falsi amici ꝑ ɔsilio adula
tōes afferūt. et una ē eoꝝ ɔtēcio quis
blādiciꝰ fallat. vn̄ iuuenalꝰ. Nichil
ē qd credē dē se n̄ possit. cū laudatur
dijs eq̄ ꝑtās. Et seqtur exēplū adu
latiū blande fallētiū. xerses dux me
dor greciis bellū indixit. cū alii fm̄
liariū dicebat. grecos nūciū belli n̄
expectaturos. s3 ad p̄ma i aduētū fu
ma terga uersuros. Alii dicebat: gre
ciā n̄ modo s3 obrui mole exercitū. Alii
dicebat. timendū ēē ne urbes deser
tas & uacuas inueniret et n̄ habituru
regna nisi solitudines possit.
Alio dicebat. uix illi naturā rerū
sufficere. angusta ēē classibꝰ maria.
militibꝰ castra. explicādis copijs e
questribꝰ campestria. uix celū pate sa
gittis. Cū at inmūe modū regē
nimia credulitate fuerūt ɔturbant.
omī... Vniūcto ista q t
placuit. et ē uehemēter. Rex ē ei i
modica uitā q posse regi. nec diu
tueri pōt qd regi n̄ pōt. Nichil
... magnū qd pare n̄ possit. Ceterū
ut at qui dixerunt damnarum. Et
quo apparz pla ... messe &
semi ɔsultantibꝰ ... iuuenis ...
... mercatoribꝰ. ... uincēte
dei regno narrat ... proprijs. li.
. ij. qꝛ xerses. lxxx. milia ex regno ...
... millia ... & iuuenis.
et centū milia nauium ... Et
... ab eis ... et
... certa ... le
... in fuga.
... incestus. si

mētus aliēs3 inflatus. et idō merito
victus ut dictū ē. Consilia narrat
uegeti. li. ij. de eis ɔsiliibꝰ deuictū
ne. Dū in eis euertitū. equa pepit
leporē. qd ē fugax aīal. ait ualeriꝰ
li. j. c. iiij. Patet qꝛ quātū necē adu
latōs i ɔsilijs. & quātū ꝓuēit econtra
utilitas ɔsilij3. Quantū. c. qꝛ ɔsiliarij
debent esse experientia industrij. et i

Dez ɔsiliarij debēt experti
ee et multiplici experiētia
industrij. pspicui. & expti
Et idō senes eligūtur ɔsilia
rij ut dictū ē. vt ei ait ābroꝰ. ex. iiij. ō.
j. senectus ē in ɔsilijs utilior. ppt qd ec
clesꝰ. xxv. Qm̄ speciosū canicie iudicaū.
et a p̄sbīs cognoscē ɔsiliū. Qm̄ spea
osa uetanis sapia. & gliosa itllis & ɔsi
liū. Et idō precepit dns moysi uocare
seniores ad ɔsiliū ut audirēt mādā
ta dī. exo. iij. Dux & ɔgrega seniores
& ē. nume. xj. Cōgrega de senioribꝰ
& c. ꝙdō roboā q̄ relīqt ɔsiliū seniū. et
adhesit ɔsilio iuuenū a ppr̄ derelictꝰ ē.
iij. re. xij. Quintū. c. qꝛ cōsiliarij de
bent esse stabilitate solidi ∴

Dē cōsiliarij debēt ēē stabili
tate solidi. ut n̄ moue. timi
dore. amore. uł cupiditate.
i cōsilijs dādis. ecc. xxxvij.
ante oīa opa. uēbū uar precedat te.
et an̄ oīe actū ɔsiliū stabile. Et ma
xie reqritur qꝛ sit stabiles i iustitia
oīa. ab ea nullatenus declinādo. vn̄
legitur de cōstātino pre ɔstātinū. li. j.
hystorie tripartite. c. vij. qꝛ cū ecciaꝛ
leuar psecutōes i toto orbe terrarū. dicit
sit & ambo libere i sua religioe ɔsistē
ꝓbare uolēs qsdā i suo palacio
xpianos n̄ eēnt solidi. pcep qꝛ si q nem
rēt ad sacrificandū dijs suis. in eēnt
eū eū i palacio. si q at nollet sacrifica
re de palacio erueret. Et cū aliq essēt
ꝓuenientes religioes eāuā promissio
... aliꝛ uo essent ꝓpti ad sacrificandū

dus spernitis amicitiā regis. rebellauit
rex eius uni consiliarius. q in melioribus
consiliis et fideles esset. alios ut effemi
natos expulit. certos nunquam eos sua pu
tans esse fideles. q fuerint sic diu sui patris
sunt p voluntatis. Illi enim sunt stabiles consili
arii bonis q sunt in amatoris sui ratio secun.
xxxvij. A malo consiliario serua aīam tuā.
Ille ē malus consiliarius q̄ preponit ppriū co
modū temporale utilitati coī. uel facti
bonis/ sed dī. Et tal' semp ē instabilis
i consiliis. sz q uariātur commoda q in
tendit. Sextū. ca. q̄ consilia debēt ēē ex
(Q)ualia aūt debeāt. aminata
ēē cōsilia. notandū q̄ debet
ēē examinata. et cū delibera
tōe discussa. Cōsiliū enim est
appetitus faciendi uel nō faciendi. sic ex
cogitati et ō infra rectū. ait ualerius
li. p. Sine appetitus inq̄sitiuus de his
q in reb z actib utilia sūt. ait damas
cenus. li. ij. c. xxiiij. Et ueritatis enī ē bonū
consiliari. ethi. vi. Et ibi commendatur.
bona consiliatio est bitā medicinati
ug opabiliū sz rationatione optimū.
Et longi consiliarius ē eum adesse tal' hūt
et p' oīa consiliare meditatio z intellectio
z dec pscrutatio p longū tps questione
recip. Boni enim in tractatu q dī [illegible]
[illegible] triplex ē capitulū cōsilij delibe
ratio. prima ē de honesto [illegible]. Secūda
de utili. Tercia de cōflictu utriusq. Du
bitatis enim utrū honestū an turpe sit
factū. Deinde de duob honestis q̄d ho
nestius. de duob utilib q̄d ē utilius. Si
milr de pugna utilis z honesti [illegible] examina
tōe honesti ē utili [illegible]
[illegible] cōmodo humano. Sep [illegible]
honestū utili. sz [illegible] tullius. iij. de
offi. c. xv. Et post. nec unquā est utile
q̄d ē crudele. ait idē. ca. xi. [illegible] expe
plū de atheniesib. q̄ [illegible]
[illegible] q classe ualebāt ne [illegible]
lerent. Sic nec q̄d ē inhumanū [illegible]

endū uel cōsulendū. sic expellere pegri
nos de ciuitate. ut ait ibidem. ca. xij.
Et breuit' cōcludit nil faciendū uel cō
sulendū q̄d est iniustū. Unde ualerius
li. vj. c. v. legimus de themistocle dicente
se hēre salubre cōsiliū. petiuitq dari
sibi uirū sapientē ad examinandū.
cui datus ē aristides. q̄ redijt ad plu
dicēs. themistoclis utile ēē cōsiliū. tam
nimiū iniustū uoluere aīo. Ut uo
[illegible] [illegible] [illegible].
q̄ nō uidetur equū nec expediens. Et
ideo ad examinādū sic cōsilia debz ēē
delibatiua discussio. et exq̄sita exami
natio. Duo enim sunt cōtra cōsilio. festina
tio et ira. ait seneca i epl'a. Et ibidem.
Deliberandū ē diu quicqd statuēdū
ē semel. Et ideo seneca epl'a. cij. Me
q̄d cōsilio p̄spera pot p̄ spem. Ide cōsilia
debēt esse stabilia ut dictū ē [illegible]
sapiēs [illegible] cōsiliū [illegible]
tubz q erit. ait seneca [illegible]
xxxvij. Itē debent ēē cōsilia [illegible]
nata. ppone ad iustitiā utilitatē [illegible]
tū cōmodū [illegible] ē [illegible] talia cōsilia
sūt [illegible] cōsiliatiua
ethi. vj. Et ideo ait [illegible] sapiā [illegible]
ad audiendū cōsiliū. [illegible]
filij. et suscipe disciplinā. [illegible]
Audi filij z accipe cōsiliū. et hec a sapi
entib cōsiliariis ut dictū ē. A sapiēte
nō ppter cōsiliū. thob. iiij. nō [illegible]
piente. Ecc. viij. Cū fatuis cōsiliū
nō hēas. Nec ab extraneis. Ibidē. Cū
extraneis nō hēas cōsiliū. Nec ab e
mul'. Ecc. xxxvij. A cōlaudātibz et a
abscondere cōsiliū. Et ideo sapientes
facta sua regūt cōsiliis. prou. xiij. Ū
stutus oīa agit cū cōsilio. Siue g' sit
p̄nceps uel publice. siue ip̄a cōmunitas.
siue quelibz psona p̄ficiēs. uel p̄uata.
[illegible] cōuenit [illegible] cōsiliari ne
agendis. ut ait seneca i tractatu
de remedijs. Si prudēs ēē cupis i fu
turū p̄spice ut [illegible] ea q̄ possūt con

tingere. animo tuo cuncta preponere. Nichil et subitum sit sed totum ante perspiciens. Nam qui prudens est non dicit. non putaui hoc fieri. quia non dubitat sed expectat. nec suspicatur sed cauet. Cuiuscumque facti causam requirit. cum initium inuenerit exitum cogitat.

Septimum capitulum quod in consiliis capiendis sint audiende sententie diuersorum.

Est in consiliis capiendis principis est audire aliorum sententias. licet sit sapientia preditus. ut tamen sint consilia salubria et utilia. exemplo moysi qui audiuit consilium iethro. qui erat inferior eo dignitate et minus illustratus lumine sapientie. exo. xviii. Et ysa. iii. Et consiliarius non est ibi. Sed quod ieronimus in originali. Grecum preterea laudabilis sententia. Primum dicit bonum esse qui per se sapiat. secundum qui sapientem audiat. Qui autem utraque caret. sit inutile esse tam sibi quam aliis. Et sequitur. Romani principes consules appellati sunt uel a consulendo ciuitatibus. uel a regendo cuncta cum consilio. Unde senatus consultum dicitur. et Non enim fatuus querendum est in consiliis. ut dictum est supra sed sapientibus. Unde seneca ad eluiam. Sapientibus uiris me tradidi. sed non tamquam alienus in auxilium meum. in aliena castra confugi. Nec est consilium inquirendum a malis. Eccl. xxxvii. A consiliario malo serua animam tuam. Unde ambrosius iii. de offi. Quomodo potest esse utile consilium. non habeat iusticiam et idoneam constantiam? Quomodo putabo eum idoneum ut det michi consilium qui non dat sibi. Job xviii. Precipitabit eum consilium suum. Ubi gregorius mor. xiiii. Uelle consilium suum omnis iniquus. praua appetere. recta deserere. iniusta agere. iusta dicere. Et sic ista consilit sibi iniquus. ita et aliis. Nec est querendum consilium ab emulis et a diligentibus bona hominis non ipsum hominem. Sicut ille. A zelantibus te absconde consilium. eccl. xxxvii. Unde gregorius in registro. Nullus tibi fidelior ad consilium

silendum esse potest. quam qui non tua sed te diligit. Et sic non est credendum malis consiliariis exterioribus sic nec malis consiliariis interioribus. Unde enim ait commentator ethi. vi. duo sunt consiliarii insipientes. delectatio et tristitia. Hec enim multos precipitant. Cum enim consilium sit proles mentis et filius cordis. quod mens parit. et post quod sequitur opus. Unde ait augustinus super io. omelia. i. corda sequentia delectationem inhibitam et fugientia tristitiam debitam sepius seducuntur. Super omnibus autem consiliendus est magni consilii angelus. et ab eo inquirendum consilium. qui est admirabilis consiliarius. ysa. ix. Sic faciebat dauid qui consulebat dominum antequam aggrederetur ardua facta. i re. xxiii. Consuluit dauid dominum. Numquid uadam et percutiam philisteos et cetera. Et de hoc augustinus in tractatu de lapsu mundi. ubi ait. Deus est consiliarius prudentior ceteris. Et sequitur. Querentes consilium. habeamus copiam non sapientium sed ipsius sapientie qui est christus. Audi sapientem. Bonus uero consiliarius dicit. Thesaurizate uobis thesauros in celo. math. vi. Unde iste est unus consiliarius. de quo eccl. vi. Sit tibi consiliarius unus de mille. Nisi enim ab isto consiliario emanent consilia tamquam a fonte sapientie et non tendant finaliter ad eius consilium adimplendum instabilia et erronea sunt. Unde seneca epistola lxxiiii. Errant consilia nostra. quia non habent quo dirigantur. Et ponit exempla bona. Scire debet quo petat. ille qui sagittam uult emittere. et tunc dirigere et moderari manum telum. Similiter ignoranti quem portum petat. nullus uentus est suus. id est sibi conueniens. Et quia iusti querunt a deo consilium et nituntur adimplere consilium sibi datum. ideo dicitur eccl. xxxix. Ipse diriget consilium eius et disciplinam et in absconditis suis consiliabitur. Et pro. viii. Meum est consilium. ait diuina sapientia

Et ibi ait. Ego sapientia in consiliis habito
Danos autem consilium debet solerter prouidere,
ne temerarie presumat dare
consilium sapientioribus. Eccli. xxxii.
Cum dederis consilium vbi gressus
viii. Dare stulto consilium fatuitatis
est. dare sapienti ostentationis,
dare non expedit sapienti, presumptuosum est.
Nec mirum. Quia dominus ei spiritum [illegible]
le dederit meliorem se. Gregorius in moralibus li. i.
fine. Ecclesiasticus xxxii. In medio magnatorum
loqui non presumas. Et sequitur.
Vbi sunt senes non multum lo-
quaris. scilicet temerarie consulendo, ad
ostentationem dicendo, vel arroganter
increpando. Unde saluator cum
esset duodecim annorum in medio docto-
rum audiens et interrogans. Luce ii.

Octauum capitulum, qualiter princeps debet esse
magnificentior omnibus in consiliis, et
largior clementior.

Vamuis princeps debeat
audire consilia sapientium
ut dictum est, ipse tamen debet esse
magnificentior in ipsis consiliis,
detestando contemptibilia et vilia.
iustior et equior abhominando iniqua et
iniusta. clementior obiurgando crudelia.
et munificentior erogando dona.
Cor enim eius debet esse magnificentia domi-
nante equitati conformia, clementia et
munificentia erga subditos eorum qui sunt eo
inferiores. Unde narrat valerius de
alexandro. li. vi. c. iiii. quod dario bis
victo, et iniuriis alexandro excepto,
cum sibi partem regni et filiam in matrimo-
nium, cum decies centum milibus talentorum
darius obtulisset, et de hoc alexander
consilium requireret, respondit parme-
nio. si ipse esset alexander se usurum
hac conditione. Cui alexander. Et
ego inquit eam uterer si parmenio esse.
Quasi diceret. Cor meum regale est et ma-
gnificentius, et ideo magis magnifi-
ca me decet. Sic princeps debet
esse clementior et iustior. ut dictum est. Ipse
enim est vicarius et imago dei in terris.
et ideo deo conformior debet esse. Unde
seneca ad neronem de clementia. li. i. ut dictum est
a seneca. li. i. de clementia. Nullum enim magi-
gis decet clementia quam regem vel principem.
Et [illegible] Licet autem aliquando accidat aliquid
per consilium esse melius quod consilium potuisset
esse datum rationabiliter quia post consilium in
peccatum exacta [illegible] ut vale-
rius li. iii. c. vii. de quodam nomine fabio a
[illegible] qui ait in euentu cum re-
aliter accidisset quam ipse consuluerat. Ipse
asseruit tamen consilium suum fuisse melius
nec dampnauit quod recte accederat.
quia aliis bene gesserat. scilicet quam male consulu-
erit. scilicet illius consilium existimans. Sic
in non sapientia [illegible] enim ei temeri-
tate iuuat casus ut dictum est. Semper
tamen debet homo de rebus agendis consilium ca-
pere. modis omnibus licet aliter accidat aliquid
vt ei ut [illegible]. ethi. vi. secun-
dum aristotiles quod consilio futuri non est
potentius. ut. Ille qui firmiter firmat
consilium futuri instabilitatem ostendit
vituperatione dignum. Sic si [illegible] fuit
instabilitate post ipsum quod consilium
est [illegible] quod in [illegible] nil enim est
de his quod facere debet. Nonum capitulum qualiter
secreta consiliorum siue archana debent celari.

E consiliis siue [illegible] deli-
berandis in rebus arduis vel
periculosis, ut vegetius li. i.
de re militari. c. i. quod metellus
interrogatus quid postea dicturus
esset. [illegible] me si
scirem possit [illegible] siue dicere.
Ut valerius li. vii. c. iiii. recitat in
aliis libris. [illegible]
interiorem [illegible] consilia et secret
[illegible]
ut dicitur [illegible] ecc. xxxiii. [illegible]
Dictis sine consilio. Ut valerius
li. ii. c. i. Adeo magna [illegible]
te tenebantur ut archana patrum

conscripta multis scelis. nec senatus enu-
tiarint. Et sequitur. Numq̃ tractum
tatẽ. optimũ ac tutissimũ rerũ ad-
ministrandarũ vinculũ. labefieri nole-
bãt. Et ponit exemplũ. Cũ rex asie bel-
lũ perse adulus ipsum romani paran-
nunciasset. nõ aũ fare potuit quod aut
ille locutus esset. aut pres renunciasset. quod
p̃sa captã cognitum ẽ. Septia distĩctio
de informatiõe thesaurarior sive bursar-
ior de thesauris pncipis sive rei publi-
ce. q̃ sunt ad modũ stomachi i re publica.
Primũ. ca. de informatiõne ministror si-
ve camerarior pncipis. q̃ sunt ad modũ

Unde ad modũ cor latiz.
senatus sive collectio
sapientũ et consiliarior
i re publica. de quib;
prius ut dictũ ẽ. sic mi-
nistri principis sive camarij et cubi-
cularij possunt adaptari lateri sive cost[is]
i corpe naturali. Unde bñ ad eugeni-
uz. l. iiij. c. viij. alloqtis sũmũ pon-
tificẽ. ait. Veniamus ad collaterales et
coadiutores tuos. Ill[i] in seculi et inti-
mi tibi sunt. quod obrem si boni sunt. tibi potissime
sunt. si sunt mali. eoque plus tibi. Ne
dixeris gratiam sanũ lateri dolente. hoc ẽ
ne dicas te bonũ. mal[is] intente. Co[n-]
siliis tuis dis pncipi sociari. Et
ideo est monendus ut eligat et assu-
mat sibi tales collaterales et ministros
qui sint ad suũ honorẽ et rei publice
utilitatem. Et inter pincipalit quod sit ab or-
dib; interior immaculati. et ne sint rei-
munici. Nã si tales sunt nõ ẽ secu-
rũ vivere inter eos. Ambulans ei i
via immaculata hic m ministrabat. a-
it. ps. c. ... puide ut quod sit i[n]-
tibi preiniti. industria. puidi. mo-
ribus honesti. i ministeriis expti. Ta-
les ei erit minister salois. iij. r. x.
Beati servi tui qui stabut sap[ien]ti. salõis.
hic talis servuor et ordines ministratiu[m]
vestes eor. nõ habebat ultra spm

et ẽ. Et canticorũ. iij. En lectulũ sa-
lõis. lx. fortes ambiunt ex fortissimis
isrl'. ons tenentes gladios. et ad bella
doctissimi. Et ut sint tales debet pn-
cipes sollicite studere. Secõ ei iudice[m]
ppli. sic et ministri ei. ecc. x. Et si n[on] val-
lunt ẽe tales. debz eos de palacio eic[e-]
re tanq̃ inimicos dñi. p̃ fugitiuis quod non
erit nulli. fideles hõi. qui sit tu mi-
tales ... Et hoc facias exẽ-
plo constitutum ipatoris ut habitũ ẽ sup[ra]
il. ... dilectum suũ tanq̃ amare si-
delitatẽ sinceram ei. Fuat. honorem
suũ i oib; q̃rere. vitã ei[us] sollicite et
custodire. Primo. re. xxvi. ait da[vid]
ad abner. Quare nõ custodisti dñ[m]
tuũ regẽ? Et sequitur. Vivit dñs
qr filij mortis estis. Et de fidelita[te]
et fuor ... i parte. ij. Secõ.
ca. de informatiõe custodũ thesauri et dis-
pensarũ publicarũ. qui sunt ad modum
stomachi. ut dictum est. SSSSSSS

Cursili in custodes thesau-
rum sive erarij pncipis
vel civitatis vel rei publi[ce]
re possunt adaptari stom[a-]
cho i corpe naturali. Ut ei stoma-
chus recipit alimẽta necessa corpori.
q̃ ... virtuale et effectiuale
i mbra. sic expensarũ substãcia mini-
duntur i erariũ pncipis vel civitat[is]
que ... ad eiusdẽ civitatis
utilitatẽ. Et de huiusmõi adaptatio-
ne policratus. li. vi. c. xxiiij. ubi re-
citat fictã fabulã. de sopio. de aliena-
tione mbror ꝯ stomachũ. eo quod de
vorabat omnis labores eor. Et sic ...
Dis ei labor hõis i ore eius. Et cu[m]
venissent ad inopiam omnis. et ... ad
... mbra sua dare stomacho
mbra debilitata sunt. Et ...
... totũ ... ut. alimẽ-
ta stomacho ... Quod si
mbra ...
[illegible] Et ideo concludit ibi. quod mi-

gregatus nõ tñ sibi q̃ aliis coacervat. Si ei exhinanitus fuerit nihil habet quod mem bris valeat impertiri. Stomachus enim in corpore est principis in re publica. Cuius of ficium est quantum ad id quod dictum est iuxta illud quintum [illegible]. Quia stomachum totius corporis regere esse contendit et [illegible] ratione [illegible]ntur. Eius enim va lidus tenor firmat omnia membra. Et contra eius fastidium frangitur cunctum robo re. Numquam est nisi cura sua [illegible] cerebrum fertur et integros illic a [illegible] sensus. Cum igitur princeps est bonus et ea que accipit a populo exponit ad ipsius utilitatem non debet de eo conqueri populus sicut nec membra de stomacho. Et de tali potest intelligi illud Canticorum vii. Ven ter tuus sicut acervus tritici. Triticum enim in acervo colligitur ut pro communi utilitate expendatur. Tales erant Ro mani quorum census erat divites et ip si pauperes in domibus suis secundum Salustium et Augustinum ubi supra. Tunc qui deficiebant expense sive in corum obsequiis sive in filiabus mari tandis administrabant eis de erario communi sive collecta secundum Valerium libro iiii c. iiii ut dictum est supra. Et sic stomachus est pes tifer qui multa recipit et recepta non transmittit [illegible] membris pro eorum utili tate. Sic princeps multa recipiens a populo et non ea [illegible] vel expendens pro eius utilitate pestifer est et generans multos malos morbos id est perversos mores in corpore rei publice. Et de tali potest intelligi illud Iere. iiii. ventrem meum doleo. Et illud [illegible] vocavi te. **Octava distinctio de hiis que convenerit esse curialium cavendis. Primum capitulum de honorum ambitione cavenda.**

Quoniam predicti omnes au lici et curiales principi assistentes et ministri sive consiliarii admonen di sunt communiter ut precave ant sibi a viciis que sunt contra talem statum. Specia liter tamen cavere debent a septem. Quorum primum est ambitio dignitatum et honorum [illegible]. Ut enim ait Tullius i de offi. c. xxv. difficile est potestatem cupientem servare equitatem. Et sequitur. Facillime impelluntur ad res iniusti tias quia glorie cupido est. Locus enim lubricus est. Unde antiqui nobiles noluerunt preesse se in re publica nisi quando eorum ministerio indigebat prout narrat Valerius libro iiii. c. v. quod [illegible] honorem ipsum sustinuit quando cum Atheniensibus bellum gerendum fuit. Postquam vero pax ex medio [illegible] secuta est deposuit ipsum ne ultra quam rei publice necessitas exigebat dominus eius permaneret. Et li. iiii. c. iii. narrat de illo qui egit [illegible] cum consulatum amisit. Et de hoc dictum est supra ubi de admonitione principis. Et dicetur infra parte iiii ubi de prelatu ecclesiastico. **Secundum capitulum de adulatione.**

Secundum vicium aulicis commune est seductoria et viciosa adula tio quia blandiuntur superioribus ut assequantur dignitates et ho nores nec non et alios ut eis faveant et ut ab eis commendentur. Et de hoc vicio lo quitur Policraticus in libro iii. c. iiii. ubi ait. Adulator omnis virtutis inimicus est et quasi clavum figit in oculo eius cui [illegible] [illegible]. [illegible] magis cavendum [illegible] [illegible]. Et sequitur. Co mites habet adulatio dolum et fraudem [illegible] nota [illegible] [illegible] [illegible] execrationes [illegible] et [illegible] bonitatis. [illegible] leum [illegible] peccatoris non impinguet caput meum. Unde enim [illegible] laudat [illegible] in detrimento anime sue. Secundum quod Augustinus. Lin gue adulantium alligant animas in peccatis et sic [illegible] secum alias ad pericula. Unde antiqui sapientes non permittebant ta les loqui principibus. Immo [illegible] eos ut narrat Valerius l. vi. c. iii. quod Athenienses [illegible] inter offi cium salutatoris. Darium regem more gentium adulantem capitali supplicio

afficerit. Et de hoc policrat. li. iii. c. xv.
Cu egregie inquit cecilius balbus. ipa
tor auguste agas i multis. in eo tn
maxie elucet prudentia tua. q iusti. i.
adulatoris. nõ modo te oio isanu reddi
derit. qui ut te applauderet nõ modo
diis. sz et ipis ipsi iniuria fatiunt.
deorum siquidem minuunt reuerentiam. q se
pacificant tibi. te arguunt isipientie.
qui conditionis tue te per ignorantiam natu.
te patrem numinibus ee psuadere pre
sumunt. Nota supsticiois iniuriam
psim. cu mortales deos p imorta
libus psuadent ee colendos. Sane de
i eo diminui tibi inesse monstrabit. si dos is
tos q deitati tue fraudulent applau
dent. capi fecis ad tormenta. Vis ei
dominum ei parcat. aq se acceptu itelli
gat. Vis nõ irrideat i eu. q aureos
iouis occlos eruit. aut argento
qui misit sublatis. de.i. uestam nitere
[illegible]. Vis de martis capite. a
damatinu lumen ipune. temariis
effodit unguibus. Nepe deos iuisi
biles et imortales ceruicere. et eis
fallacie parare isidias. q nouis ei
pe e. eo q ab hiis visibilium dominum fa
brica sustentat et regit. Et homo
tamen aut acceptu q istis exhibetur.
illi retribueret. Si sapis g auguste.
i deos hostes insurges. et te n deu.
q necesse ee. sz deorum te monstrabit ee
cultorem. si acceptore istos extimina
ueris. execratores tuos. deorum accepto
res. et uicarii q iniuria punias.
Hec cecili. i. Sile narrat seneca
de alexandro epla. lxv. q cu i ob
sidione cuiusdam urbis i asia circui
ret muros. et debilia meniu q reret.
sagitta percussa die pseuerit ire et
incepta pficere. Dein cu repsso san
gine. sicci uulnis dolor cresceret. et
crus equo suspensu paulatim obs
tupuisset. coactus obsistere. inquit oes
iurat me filiu ee iouis. sz uulnus

hoc me hoies ee clamat. Adulato
res me decipe uoluit. sz uulnus ueritatem
tem ondit. Et sic adulatoris sunt de
ceptoris. seductores. et inimici ueritati
Adulator ei blandus inimicus e
ait iero. epla. lxi. viii. Ideo ei sunt
scorpions. facie blandientes cauda
pungentes. Eze. ii. Tu g fili hois ne
timeas eos. nec sme uo eorum metuas
qui icreduli et subuersores sunt tecu. et
cu scorpionibus habitas. Ubi gre. li. i. o.
iii. Adulator scorpio e. qui palpando
incedit. sz cauda ferit. Et e simil
apis q mel i ore gerit sz i cauda
uulnus. Vn adulatoris sunt sacerdotes
ifernales. Dicit ei placeat. et sic ia
pinit q ui uespas dessicator. q iapiunt
a placebo. sz i fine sepelliunt i peccatis.
Sepulcrum ei patens e guttur eorum. i.
adulatorum. ait aug. Qr eos ad pecca
illectant. q deuorant. et i eorum uita co
uertunt. Mat. viii. Dimitte mortuos
sepelire mortuos suos. Sz quod gre. mo
ra. iiii. Mortui sepeliunt mortuos. ci
peccatores peccatores fauoribus pmunt. Item
sunt nutrices sathane. Nutriunt ei ho
mies i peccatis. Iob. iii. Cur lactatus ube
ribus. Ubi gre. mor. iiii. Adulatores
lactant illos qs laudant. q pmio lau
dis. Prou. i. Si te lactauerit peccatores
n acquiescas eis. Ysa. iii. Popule mi
q beatum te dicunt ipi te decipiunt. Ubi ie
ro. i origenali. Adulatoris sunt uelut
et stille diaboli. Ite sunt ppinatoris d
mortem ppinant ei pocula mortis
q mella adulatois cmilita. Sic
ait alexander necam. libro de naturis
rerum dicens. Adulato e uenenum
melitum. et mel uenenatum. Et ieo
iero. de uirgio. Adulator assenta
tores et noxia blandimenta fallaces
uelut quasdam pestes aie fuge. Isti
adulatoris abundant i curiis. et alii
os p blandimenta sua seducut. Vn
iuuenal loquens de roma ait. Vis

faciã rome. mitari nescio. librũ siz
malus ẽ laudare nescio. Qũ dicat
ffugio inter adulatoꝝ ueneficio
intoxicatũ. ⁊ eũ adulatoribꝰ relinqˀ
Ideo aures sũt claudende adulatoribꝫ
Sicut seneca epl'a. lxiij. Surdũ inqˀ
laudatoribꝫ te ꝑstate exẽplũ de u
lixe q̇ claudebat aures sirenis. Et
epl'a. xlvj. Venit ad me ꝑ amicu
blãdꝰ inimicꝰ. Vicia nob sb ũtu
tũ noĩe subrepũt. Temitas sb ti
tlo fortitudĩs latꝫ. Modatõ uoca
tur ignauiã. ꝑ cautu timidꝰ acci
pitur. Et q̃ detrẽtꝰ sũt ĩutati dicũ
tur sathã. ꝑut ait greg'. mor. iij. ⁊
Male inq̃t suadentes dicit' sathã
qt nob blandis ad illicita ꝑsuadũt. ij
re. xix. Cur mi efficimĩ hodie ĩ sa
than. Et d ista peste. ⁊ d eiꝰ nocu
mẽtis ĩ tractatu d uiciis. Sꝫ nichi
lõm' libentꝰ audiũt' tales ĩ curi
is. qui loquitur placẽtia ꝑpicato
ribꝫ ĩutatis. eo q ũitas parit odi
uꝫ ait salustiꝰ. Et q̃ male agit
odit lucẽ. io. iij. Sꝫ nõ sic fecerũt
sapiẽtes. Deleẽt eũ ꝑ pluꝭ ne adu
latorꝭ loqui tũc regibꝫ. Vñ narrat
trogus pompeiꝰ li. vj. q canõ athe
niensis uocatꝰ a rege psaꝝ ꝯ la
cedemonĩs. fuit ꝓhibitꝰ a collo
q̃o regis. eũ eũ more psaꝝ adu
lari nollꝫ. Et hoc nimio. q̃ adula
tio ĩfatuat assentientẽ sibi. ꝑut
ait seneca. epl'a. lxij. adulatio ĩ
ꝯ'rãꝫ ꝑ sua portiõe ĩfatuat. Di
cimꝰ q̃ꝫ. Vos quidẽ dicitis me pru
dentez eẽ. ego aũt uideo q̃ multa
inutilia concupisca ul' appetere oportz
tet. Ideo sapienter ait cato. Plus
aliis de te q̃ tu tibi credere noli. Qd
ei ꝓdest si os te laudat. ⁊ ꝯsciã
te accusat. Aut q̃d obest potuit si os
te derogẽt. ⁊ ꝯsciã te defendat.
ait greg'. sr. eze. li. j. o. ix. Tertiũ
.c. de iproba munerũ acceptione :.

Tertiũ pciĩ cũ aliũz est
iproba acceptio munerꝝ
que excecat ⁊ sapientes
Exo. xxiij. Nec accipies
munera. que excecãt ⁊ prudentes
et subuertũt uba iustoꝝ. Ubi sꝫ ei
talibꝫ nũr pot aliq̃s ĩgredi curias.
nũr cũ aliq' loq̇. nũr ab aliq̃o exaudi
ri. Multi naq̃ curiales sũt sic canis
acres. qui oblato cibo mãsuescũt.
ait seneca. li. de ꝯstãtia sapientis.
Sic ei est ad lr̃am de talibꝫ. Acres eñ
sũt ⁊ aspi antequã uideãt munia. sꝫ eis
uisis mãsuescũt. E contrario fuit de
nobilibꝫ romanis. de q̃bꝫ narrat trogꝰ
pompeiꝰ li. xviij. q cineas missꝰ a pir
ro romã. ad pacẽ ꝯfirmãdã cũ igẽ
tibꝫ donis. nemĩe inuẽit cuiꝰ domꝰ
muneribꝫ pateret. Or eũ munia por
tabat os clauserit hostia. ne eũ mu
neribꝫ intraret. Idẽ narrat ualeriꝰ
li. iiij. c. iij. ponẽs exẽpla de multis
q̃ refutauerit munia ⁊ ĩnũia. de
quibꝫ ĩ breuiloq̇o d ũtutibꝫ. Et tñ
accipientes munia minuunt gl'ia
sua. nec nõ ⁊ nũni. Vñ narrat
ualeriꝰ. l. vj. c. v. de pisistrato uio
lẽto. q cũ agri pars. ꝯsensũ oĩ
uꝫ ei offeretur. aũtit agnũ ab
eo munẽ deformẽ iudicãs ĩmũm
gl'iã. magnitudĩe precẽ munu
cere. Si sic ipsi pagani refutauerit
munia publicũ oblatũ ꝯsensu
oĩuꝫ. q̃to magis fidel'es debꝫ refuta
re munia ꝑuati. excepto q̃ ĩca
ꝑ licitũ est sꝫ leges. qualia sũt
esculenta ⁊ poculenta. que accipe
licitũ ẽ. modo debito. ⁊ ꝑ tpe debi
to. ⁊ debita q̃titate. Vñ hoc epl'a
diui seuĩ ⁊ ĩpatorꝭ antoniĩ. de
hiꝭ determinat. cuiꝰ uba sũt hec.
Quitũ ad exenia ꝑtinz. audi q̃d
sentiꝰ. Vetꝰ ꝓuerbiũ ẽ. Nec oĩa.
nec sep. nec ab oĩbꝫ. Nã ualde ĩ
hũanũz ẽ a neĩe accipe. sꝫ passiz

uilissimu͂ et per oi͂a auarissimu͂. Nō aūt mandatis ɔtinet͂. ne quis nl' ieiuna ipe. ꝓconsul. ul' q̄ i aliq̄ offi no erit acciplat. eiuatue n̄ uictus cottidiani ē. ad enxenia n̄ ptinet n̄ ad ea q̄ eoilu exceoūt usuz. Sz nec enxēia ponere na sit ad munera ꝑtitatē. Et de hoc i policrō. l. v. c. vh. vbi ait q̄ sūt plurimi. q̄da hoies i affrica dicitur esfascinaie uoce et lingua. quoz fascinacō ē exeecal. Nā si ipensi q̄ forte laudauerint pulcras arbores. segetes ameniores. le enoris ifantes. equos egregios. pecudes pastu et cultu optiās repēte morianī et pereāt. Silr ait i illiriis nasci hoīes. q̄ videndo iterimūt. maxie quos irati diutius uiderint. eosq3 ipos mares/feīnasz q̄ uisu nocētes sūt. pupillas i singul' oculi' hēre binas. Silr appolloniūs pibi i scithia nasci feīnas q̄ bitine uocātur. et eaz hec i oculi' binas pupillas. et ꝑime si quē uisu forte irate aspexerint. Tales sūt curiales mali. qui nō uidēt n̄ munia sibi oblata. Ait sen̄ epl'a. viiij. q̄ regis ptlos ii potest. nt. ꝗa sūt munie salutare. Hn̄tes ei oc'los maculosos. sūt pniores ad neqciā. s3 phylosonomos sapiētes. sic tractat policrō. l. v. c. vh. Sic ē de hn̄tib3 oc'los cordis maculosos. ꝓpinquiores sūt ad neqciā in acceptiōne muneru. Sz sic accipiētes sūt mali medignes. q̄ huiusmō muniib3 excecant͂ et ꝑiuant oculi' cordis. Exenia ei et dona excecāt oc'los in dicū. et q̄i mutus iore. auertet correc. cui et cor. ecc. xx. Nolentes aūt munia recipe cōmdat ꝓpha i ps. Et munia sup inocentē nō accepit. Et. ysa. xxx iij. Qui excutit manus suas ab oī mune. Sz qd gre' mor. ix. aīt me3 Tres sūt munera acceptores. ad q̄s ex fraude festinat͂. Munus ex corde qd ē captata grā et cognitōne. Munus ab ore. glia p fauore. Munus ex manu. pmium p dacōne3. Ab q̄b3 oib3 iustus excutit manus. Et q̄ de hoc dicit sūt cu. i. h. i. q. iiij. ubi ait. Triplex est munus. s. ab obseq̄o. i. subiectō indebite ipensa. Munus a manu. s. pecunia. Et munus a lingua. s. fauor. Ut ei ait policrō. li. iij. c. vij. nō est despādū de suffragio eius quē muneribus pascas. Alimentum meūbratil' gre. munuscl'a sūt. et n̄ fuerit frequētata annqā nomi itermiit. Et qd crudelius ē tales accipiūt a paupib3. ab afflictis. et ab miserie uentis. cuius ɔtrium cōmdat gre' l. v. registri. dicēs. Exenia uir sātis accipe noluit. q̄ ualde idignū ē ut a ꝑecātis aut afflictis ꝑcipiat munia v[illegible]. Silr recapiunt ab ifamib3. qd dedignati sūt facere antiqui gentiles. put narrat sen̄. l. ij. de beneficiis. c. xviij. loquens de greamo iulio. qui cū eēt ei pecunia missa a fabiano psito n̄ accep. Et obiurgantibus his qui n̄ estimāt mittentes s3 missa. q' repudiasset respondit. Ego ab eo bn̄ficiū accipiā. a quo ꝓpiciatē3 nō siz acceptum. q̄ s. infamis. cu ei a rebillo ɔsulari eēt sūma maior oblata. noluit accipe pecunia ab eo missā. Cū sēez ei infamie vicio laborabat. Quartu͂. c. de ipuidēti uenditione commodoz siue bn̄ficioz.

Quartū pecm̄ curialiū ē. ipuidēs uēdito officioz ul' cōmodoz. Unde ei sūt pro ul' eius spe aliqd sūnunt. Unde iuuenal' loqns de roma. ait. Oia rome cū precio. Quas. ut cossuz. i. illi dimite aliqui salutes. ut te recapiat clauso uel cenie labello. Vn̄ et urbē uenalē

nocet ei salustius. et cato preter si ep
tore invenit. Et idem aug. epla. v.
ut dictum est s. Et de hoc policratus. l. v.
c. v. ubi ait. Improbitas curialium co
usque invaluit. ut de testimonio conscie. de ve
nustate mor. de odore opinionis. de
sinceritate cause. de torrente eloquentie nisi
precio intercedente quis frustra confidat.
Secundum illud ovidii de arte amandi. Ipse
licet venias musis comitatus homere.
si nil attuleris ibis homere foras. Nec
ei ingredi potest sine precio. nec auris
mulceri promissio. nisi fuerit dentium pres
aut spe. Unde policratus ubi s. Non mox
leones et tigres dicas lenisse dictus est or
pheus eloquentie beneficio sed fabulas so
no cythare sue. Sed apud istos divitie vox
dulcior poterunt. Cancerque tricapites
devoravit eam favorabilior. Item achio
fin fabulas solo testimonio suis sono. Sa
xa emolliunt. Sed apud curiales nil effi
cax nisi plurima corda mallco aureo
vel argenteo. in vincire cupiditatis emo
lias. Apud inferos unus tamen cerberus
est. sed quot sunt divitie curialium. tot cer
beri sunt. Tales enim nec in strumenta nec
litteras. nec sillabas sine precio dare vo
lunt. nec, est verbum. Et quod magis pessi
mum est nec silentium (ut dictum est s. Et hoc
ideo quia nummus omnia agit. et caritas est
exclusa. Et sic legitur de pora. quia
cum unum caput sibi abscinderetur. pro absciso
crescit tria alia. Et sic est etiam de ... ca
ritatem capitum sed ieroni. epla. lii. Sic
est de precatis. quorum unum satisfactum est.
et unus novacinus est in initium. acci
petit alii. quibus oportet dare. Sic
ait seneca libro de ... sapientis
ubi inquit. ... sapiens acceder
ad fores quos ... in ... obiacent.
Et ... omne ... obla
to ... Nec ... aliquem
... ut lime ... Cogitatus qui
est in potibus quibusdam. pro tristitia ad dari
oportet. ... ut ... talium ...

improbitas. et ceca cupiditas. Quinti
-cum. de simulata fictione amicicie. cap.

Quintum peccatum curialium est
fictio amicicie. per fictio-
nem fingunt enim curiales se esse
amicos. donec veniat ad
amicitie experimentum. et tunc apparet se
non esse amicos veros. De ista fit amicitia
mise. de qua ecclesiastici. vi. Est a
micus socius mense. et non permanet in
die necessitatis. Ex quo enim omnia sunt venia
lia apud eos. et acceptio munerum est apud
eos. patet non esse verum amicum nisi
sed nummorum. Ait iuvenalis. Quantum quis
summam nummorum servat in archa. tantum habet
fidei. etc. Et ideo nulla est amicitia
in talibus. Ut enim ait tullius. iii. de offi. in
malus fictio est. ... amicitia. Ergo
... apud quos omnia sunt venalia. ...
flectit nimia mali ... ideo ... est fi
ctio non amicitia. Sed ... ut ... vii.
ethi. tres sunt species amicitie. equales a
mabilibus. ... ut
propter utile amantes ... quod ...
mantes ... Tres due ul
time amicicie sunt ... facile
solubiles. ... ta
... solvitur amicitia. i. cum ... con
querit ad utile vel delectabile. ...
ethi. viii. Non agnoscetur ... amici
nec ... malis ... Ut
enim ait ennius. cum fortuna manet
vultum servabis amici. ...
... aug. ...
... Non ... amicitia ...
conglutinat ...
te. Loquitur ad omnes. Talis caritas ve
ro est in curialibus. Ideo tullius de a
micitia. Hec amicitia ...
... in ...
... Et seneca
epla. ... Errat qui in ... querit ami
cum. Et quia ideo ... intendit
commodum proprium. propter quod non est ibi vera
amicitia. ... ut ait tullius ... natura

deorum i fine. Carum e ipm uibu amo
ris. ex quo amicicie nomi dictum e.
quam si ad fructu uim referis. no ad
illius comoda que diligis n e amici
cia sz mercatu quo utilitatu suarum.
Propterea z arua z pecudu greges dili
guntur isto m. qz fructus ex hijs ca
piuntur. Ille domum caritas z amicicia
gratuita e. i. ee debz. Et qz no e
sic i predictis ido n e ita amicicia.
ymo de multis iustificatur illud. lerem. ix.
Unusquisque amicus fraudulenter incedz. Et
de hec. i. parte. ij. ubi d amicicia. a.
Ille uir decorat ouidius de ponto q a
it. Illud amicicie qz uenabile nomen
prostrat. et i qstu p meretrice se
det. Diligitur nemo nisi cui fortuna
secunda e. Turpe quidz dictu. sz si modo
uera fatemur. vulgus amiciciam ab
utilitate pbat. Sextum ca. de su
phistica machinatione calupniarum
et ipa spoliatione pauperum.

Sextum pctm conue circa
lum e. astuta z sophistica
machinato ad calupni
andum z illaqandum. et ex
consequenti ad scorciandum ul spoli
andum pplm. iniqs leges statuendo
ul eis fauendo. puersas psuetudines
allegando. varias uias calupniandi
adinueniendo. Un de talibus ysa.
x. Ue hiis qui condut leges iniqs. et
scribentes iniusticiam scripserut ut
opprimerent i iudicio pauperes. z
vim facerent cause humiliu ppli mei. ut
essent uidue preda eorum. z pupillos
diriperent. Et de quolibz tali iu
stificatur illud ps. ix. Sedz i insidijs
cum diuitibus i occultis ut interfici
at innocentez. Et distinguit macrobius
q princeps ul dns e minus iustus.
z nimis cupidus. Et sz iudice ip
sius z ministri eius. Et qualis e rector
ciuitatis. tales z inhitantes in ea.
eccl. x. Et princeps qui libenter
audit uba mendacij. os ministros
ht ipios. pu. xxix. Et sic dixit
dandamus rex bragmanorum ad a
lexandrum. detractorum officium e. fal
lentis sermonibus mendacia pigmenta
re. Ut ei placeat tali. z ut asse
quatur partem lucri. machinan
tur ad spoliandum pauperes. et ab
eis laudatur pprie in desiderijs aie
sue. Tales ei assimilantur cani
bus latrantibus. siue lupis deuorantibus
oues. siue accipitribus depluman
tibus columbas. Mat. x. Sic oues i
medio luporum. Ubi Criso. o. xxx
iij. Quo ouis i medio luporum. Et
columba i medio accipitrum. z e
Impius ei princeps siue dns e ut
leo rugiens. z ursus esuriens. pu.
xxviij. Leo rugiens z ursus esuri
ens. princeps impius sr pplm pau
pez. Tales ei. s. ipsi presides ul
consiliarij sut sic canes latrantes
et qsi cogentes pauperes ad iudici
um. in quo spoliantur. Ysa. j. Ois
diligit munera. sequitur retribu
tiones. Et sequitur. Pupillo no
iudicant. z ca uidue no ingredi
tur ad eos. Et tales aliqui ita
sut indurati i impietate. q nec
pauperum innocentia. nec pupil
lorum infirmitas. nec uiduarum igno
rantia ul inscia. nec pauperum in
opia. mouz eos ad pietatez. Ecc
iiij. Uidi calupnias q sb celo ge
runtur. z lacrimas innocentium
z psolatorem neminez. Nec posse
resistere eorum uiolentie. cunctorum
auxilio destitutos. Ille dij sr sites
lupis. de quibus dic phus. viij. de
aialibus. q lupi cum uenatores
piscium dant eis aliqd no nocet
eis. sz cui no dat rupiut retia
cu extendutur ad siccandum. Sic ta
les i muneribus puciantur mercan
cias hntibus z negocia. ymo sut

crudelioris lupis. Ut legitur de lupa-
bus que nutrierunt infantes expositos
bestiis. sic fuit de romulo quem nu-
trivit lupa. prout legitur in historiis
romanorum. Isti non educant pupillos
et infantes. Et sic est de lupo. quod si pri-
mo vidit hominem. quem eripit ei vocem. ut a-
it Albertus animalium. vii. Sic tales si pri-
mo viderit hominem qui in nummis provenerit eri-
piunt ei vocem ne possit loqui in iudicio.
Sunt etiam similes castori. de quo ait So-
linus. l. iii. c. xxxvi. quod cum hominem invase-
rit concursum dentibus non prius relaxat
quam concrepet ossa sub dentibus eius. Sic
tales non cessant donec confringant pauperem.
Michee. iii. Audite principes iacob
et duces domus israel. Numquid non vestrum
est scire iudicium. qui odio habetis bonum et
diligitis malum, qui violenter tollitis
pelles eorum desuper eis et carnem eorum desuper
ossibus eorum. Qui comederunt carnem
populi mei. et pellem eorum desuper excoriaverunt
et ossa confregerunt et conciderunt sicut in
lebete. et quasi carnem in medio olle. Hii
etiam sunt crudeliores lincibus. de quibus ait Ci-
cero epistola. lxxx. quod licet ore rabido deuo-
rent. tamdiu tamen memoriam habent predarum
quamdiu venter est vacuus. Ubi vero sangui-
ne pasta est feritas cum saturitate sub-
sequitur oblivio. donec memoria rereno-
vaverint esuries. Sed isti satiati spo-
liis pauperum. non cessant alios spoliare.
Sunt etiam crudeliores leonibus esurien-
tibus. Ut enim ait Solinus. l. iiii. c. ii. cle-
mentie sunt multa indicia in leonibus.
Prostratis parcunt. in viros po-
cius quam in feminas seviunt. infantes
non nisi in magna fame perimunt.
nec a misericordia separantur. Predicti vero
nullis parcunt ut dictum est. Et sic est
de lupis. qui quanto habent multos catulos
peiores sunt ut ait philosophus. vii. de anima-
libus. sic isti quanto plures habent filios
tanto sunt rapaciores. Sed talibus eve-
nit quod contingit avibus deplumantibus bubonem. Ut enim dicit philosophus. viii. de
animalibus. aves volant et deplumant bu-
bonem. et propter hoc venatores deprehen-
dunt multas aves cum illo. Sic accidit
istis. Dum enim ipsi iniuste spoliant pau-
peres. iuste ipsi a demonibus spoliantur.
Et dum ipsi spoliant alios bonis tempora-
libus. ipsi privantur bonis spiritualibus.
ysa. xxxiii. Ve qui predaris. nonne
et ipse predaberis? Et qui spernis. nonne
et ipse sperneris? Cum consummaveris depre-
dationem. depredaberis. cum fatigatus de-
sieris contempnere. Et hii sunt mi-
serabiles. quia cum ipsi sint divites nichi-
lominus spoliant pauperes. prout loquitur
Ambrosius vii. li. de officiis. alloquens tales.
Dives eras quando aliena rapiebas.
Egestas non compulit. Ideo te feci di-
vitem ut excusationem non haberes. Cur non
affuisti in iniuriam patientibus? Ideo
te feci potentem ut non inferres pauperi
violentiam sed repelleres. Eripite
inquid pauperem et egenum de manu pec-
catoris liberate. Et sequitur. Dum
enim auget opes. occupare terras cu-
pit. iusticie formam excutit. beniv-
olenciam communem amittit. Ubi enim lucrum
in archa. dampnum in consciencia. ut ait Augustinus
in sermone de innocentibus. Sed dampna spiritu-
alia pravi non cogitant. quia excecati sunt
malicia et rabida avaricia. sic est de
cane. qui dum devorat, prebenda sibi
a domino suo. tamen ad spem venturi inhi-
at. Sic est de talibus. qui dum devorant
que fortuna prebuit, nichilominus sunt tamen
ad rapinam erecti. Ut ait Seneca de
raptoribus epistola. lxxv. et quod non fa-
ciunt irracionabiles creature. isti
non abhorrent. Ut enim ait philosophus. vi. de anima-
libus. non est modus animalium unius speciei
quod una comedat aliam. Et tamen isti
etiam confratres spirituales devorant. Miche-
e. iii. Qui comederunt carnem populi mei.
Unde legitur de tiberio in cronicis
brevibus. quod cum sibi suaderetur quanta

augenda est, punctis. dicitur boni pastoris
non esse pecus deglutire. Nec isti cogi
tant quod erit eis durum iudicium. quia contra
eos multi clamabunt. et de eis conquerentur.
et qui multi advocati contra eos advocabunt
et iudex erit severus. Quod enim bona in
iuste abstulerit. dicit contra eos clamabit
Quod lacrime pauperum quas suspiria
qui dederit legisse in eos advocabit. Ecc.
xxxv. Nonne lacrime vidue ad ma
xillam descendunt. et exclamatio eius
super deducentem eas. A maxilla enim ascen
dunt usque ad celum. et dominus exauditor
non delectabitur in illis. Iob. xxxv. Propter
multitudinem calumpniatorum clamabunt.
et eiulabunt propter vim brachii tyranno
rum. Abac. ii. Ve qui congregat avari
ciam malam domui sue. ut sit in excelso
nidus eius. et liberari se putat de ma
nu mali. Cogitasti confusionem domui
tue. Concidisti populos multos. et peccavit
anima tua quia lapis de pariete clamabit.
Unde narrat petrus damianus in tracta
tu suo de quodam infirmo ad mortem cla
mante et ululante quia sex nummos a pa
upercula muliere accepit. Verbatim de
manibus sanctorum s. andree et gregorii ut
[illegible] est. Et sic [illegible] post illa
[illegible] in [illegible] ut illos animi requirerent
[illegible] a sanctorum manibus [illegible]. Nec
mirum si sit iudex talibus severus.
quia ut dicitur Ecc. xxxiiii. qui offert sacri
ficium ex substantia pauperum. quasi qui victimat
filium in conspectu patris sui. Sed talis est qui
[illegible] offert. qualis est qui spoliat.
Quod si sunt principes. prelati. consilia
rii vel ministri. sive collaterales. caveant
ut ne sit raptoris vel spoliatoris pa
uperum. nec consultoris aliis ad spoliandum.

Septimum capitulum de voluptate co
messationum et vitiorum concomitantium

Eptimum vitium curialium est comessationibus et
voluptatibus sine certis
et variis ludis noxia vaca

re. Ut enim patet ad sensum curia
les potius indulgent et vacant. et in
talibus se instruunt. sic eis improperat
amos. vi. c. Optimates capita populo
rum. ingredientes pompatice domum
israel. Et sequitur. Qui separati es
tis in diem malum. et appropinquatis so
lio iniquitatis. Qui dormitis in lec
tis eburneis. et lascivitis in stratu
ris. Qui comeditis agnum de grege.
et vitulos de medio armenti. Et
ysa. v. Ve qui consurgitis mane ad e
brietatem sectandam. et potandum usque
ad vesperam ut vino estuetis. Et post
Ve qui potentes estis ad bibendum vi
num. et viri fortes ad miscendam ebri
etatem. Et quod peius est de die faciunt
noctem. et econverso. Dormiunt enim de
die et vigilant de nocte. sicut legitur sen
tentia contra potentem epistola lxxxiii. dicens
quod maiorem noctis partem in somno
exhibebat. et usque ad ipsum diei sextam
dormiebat. Ecce qualis erat eius matu
tinum. Similiter narrat epistola cxxii. de quo
dam sublatore elegante. qui ait se
vitasse super domum papinii. quod erat
ex eius turba lucifugarum. et circa ho
ram sextam noctis audiebat clamo
rem. et tunc vocabatur cellerarius.
et quicquid tumultuabat. Que
rit inquit ille qui irridentis quod sic
dixit illum a balneo exisse. et mulsum
potasse. [illegible] modo frugaliter vive
bat. nec observabat nisi noctem. quod di
cit irrisorie. Unde et talibus competit
ait vigilias fuisse in somno dicitur
libro v. ubi dicitur. Postquam prima quies
epulis mensaque remotis. crateres ma
gnos statuunt. et vina coronant.
fit strepitus tectis. vocemque per am
pla volutant. atria dependent lych
ni laquearibus aureis. incensi et noc
tem flammis funalia vincunt. Et quia
ab homo pre pravitate est ita peiore quam
ut maxime [illegible] ventrem dil

tertia ale. sequitur voluptas genitalium.
De qua ait ieron. epistola xxxvii. sicut in con
uiuio prandio sequitur quod fuit in con
uiuio dicto inus. de qua uigilias ubi supra. sin
se habet dicto. longum bibebat amorem. de
talibus ait seneca ad helbiam. Uomunt
ut edant, edunt ut uomant. miserabiles quorum palatus
non nisi ad preciosas escas excitatur. Et hij
non uiuunt recte prout ait seneca epistola
lviii. Non uiuit qui libidini et sompno
uiuit. Et de hijs ysa. v. Ve qui consur
gitis mane ad ebrietatem sectandam
Et sequitur. Cithara et lyra et tym
panum et tibia et uinum in conuiuijs ues
tris. et opus domini non respicitis. Obis
ta uicia et consilia que consueuerunt re
gnare in curijs. quando non sunt regulate legibus
di. nec moderamini temperantie ornate.
prohibens fugiebat illas. prout dicitur in policratico
policrati de societate. quod cum ab eo quereret
quare non in forensibus negocijs uersaretur
respondit. Quo locus hic calleret ego ne
scio. et que ego calleo. locus hic ne
scit. Ego enim contemptor quam aulicus ...
... et que ego ambio illi contempnunt
Et propter hoc iohannes salisberiensis in
titulauit librum suum qui uocatur poli
craticus. De nugis curialium philosophorum
quia illas pro parte continet. prout ait
ipse in prologo sui libri. Consilia sua in
declinant tales curias. in quibus cogit
necessitas. uel exigit utilitas ...
... non ueniat ad illas saul. i. re. xx.
Conuiuio et hodie non interfuit iohannes.
Et in eo fuit decollatus. mar. vi. Me
lius est enim ire ad domum luctus quam ad do
mum conuiuij. eccle. vii. ... in
[illegible] de duodecim abusionibus. ...
abusio ... [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

tum. et cum ipsis in seculo. Ubi certa sunt re
pleta est muneribus. hic lauas inter innocen
tes manus tuas. Ubi res pauperum uiolenter
auferuntur. hic pauperibus sponte offerun
tur. Ubi laudantur peccatores in desiderijs ani
me et iniquus benedicitur. hic bonis iustis
Si uis gloriosus esse religiosus curialis laudant quod
non debes. defendere quod non expedit. operare
quod non licet. laudare quod non decet. Unde ...
si curie principi ...
... consilias construunt. et ...
truunt. Et ad utrumque est necessarius religioso
rum bonorum accessus. ut bonum promoueat
et malum impediat. Alia namque est curia
dd. alia absalon. Et in ...
cusi. non consilium achitofel. Cusi silen
cium interpretatur. achitofel ruina fratris.
Hic sit religiosus non pariter ... Si
ait diligis uitam dies bonos. prohibe lin
guam tuam a malo. et labia tua ne lo
quantur dolum. Hoc est consilium ...
enim secus in humido et facile labitur. ...
in illa est ruina fratris. et iste achitofel.
In silencio non nutritur pax. ...
... ut ... Malorum non religioso
rum accessus ad utrumque inutilis. prout ...
... sequitur. quod septima abusio est religi
osus curiosus. ...
... cum herode. qui ...
... tenuit cum iohanne. ...
... iohannis ...
... interpretatur. ...
... caput iohannis. ...
...
... non ... caput iohannis
... quod ... sanguine ...
...
... principio ...
et ... pauperis ... religio
... principi ... Con
siliarij ... principis ...
...
... ut descriptum est. ...
...
...

tullius .ii. de offi. regni principem et na
tionum peritus erat et rei signum sena
tus. Consilii collectio consiliatorum
principis. sic [illegible] tribulatis
et pauperibus. **Nona distinctio de in
formatione militum qui sunt ad mo
dum manuum in re publica. Primum
ca. quare milites per manus significantur.**

Consequenter post [illegible]
sequitur est de illis qui se
habent ad modum manu
um in re publica. qualis
sunt milites. Manus ei
rei publice sunt homines militares. quod
[illegible] per manus significantur. Ma
nus enim fuit parata armis ab ex na
ture ipsa. Et [illegible] militares sunt
illi sine [illegible] ait seneca epistola [illegible]
[illegible] ei manus est [illegible]
et [illegible] ait [illegible]
[illegible] manus est tali dispositione quod possit
talia facere. ait algazelis .l. iii. Et
manus est organum organorum .iii. de anima.
Et non est unum instrumentum sed multa.
[illegible] in corpore naturali ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] sic sunt milites
ad illa efficienda in re publica. Et
[illegible] manus [illegible] se opponunt
ad [illegible] ne [illegible] sic sunt
milites in re publica ad custodiam
et tutelam [illegible] principis qui est caput ut
dictum est [illegible] salvator. mat.
.x. Estote prudentes sic serpentes.
[illegible] aug. [illegible] de doctrina [illegible]
c. [illegible] Prudentia serpentis est quod corpus
[illegible] capite defendendo. Ad quod
[illegible] discipulos. [illegible]
[illegible] res publica. sine [illegible]
sunt [illegible] Cum dicitur manus
[illegible] Modus militibus debet
[illegible] exprimere in
tuitionem militie et dignitatem. anti

quorum militum probitatem. militaris
disciplinae [illegible] illos officia
qualitates. et [illegible] sine utili
tatem. et de talibus [illegible] illos
ad [illegible]. **Secundum. ca. de
institutione militie. et militis [illegible]
[illegible] sive effectione :~**

Militis autem [illegible] de mi
litie institutione. sive mili
tis effectione et [illegible]
tione. [illegible] in principio
[illegible] conditam autem a
romulo. qui ex suo nomine roma [illegible]
[illegible] mille pugnatoris de ipsis ele
git quos a numero milites appel
lavit. Miles enim dicitur quasi unus ex mille
electus. [illegible] mille [illegible]
[illegible] Romulo [illegible] militem
[illegible] et appellavit. Et sic miles
est nomen [illegible]
policraticus. l. vi. c. viii. Sed [illegible]
est de hiis qui militem faciunt. de quibus
policraticus. l. vi. c. v. et vii. [illegible]
[illegible] sunt precipua que militem
faciunt. Electio et sacramentum. [illegible]
[illegible] electione mili
tum. in hoc [illegible] rei publi
ce salus [illegible] ut tirones non tam
corporibus sed et animis prestantissimi e
ligantur ad [illegible] et [illegible]
[illegible] electu
[illegible] natura [illegible]
Nec leve hoc putetur officium. [illegible]
[illegible]
[illegible] inter [illegible]
[illegible] constat esse [illegible]
[illegible] defensio [illegible]
[illegible] et moribus [illegible]
[illegible] idoneum militem [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] facit esse victorem. Et sequitur.
[illegible] magis quam [illegible] magna [illegible]
[illegible] idoneos convenit eligi iu
[illegible]. Cum [illegible] electio iu
[illegible] fuerit approbata. signa

narrandi sunt et assimilandi militie que ad eas inveniuntur proponere. Nam ut dicit [illegible]. Velocitas requirenda est corporis et utriusque animorum disciplina, que conscire valeat. Et apud hostem confirmari in militari et humano [?]. Plenius quidem ei qui non improbabiles iurant in suis tamen experimentis probant [?] [illegible]. Repellendi sunt qui minus utiles, et in locum eorum strenuissimi subrogandi sunt. Omni enim [?] [illegible] non tam prodest multitudo quam virtus. In qua exploratione formanda et pervenienda [?] [illegible] industria tam per opera quam per mores. Cum magna igitur examinatione et diligentia ab antiquis milites eligebantur. Tertium c. de sacramento militie.

Sacramenti militie quantum ad militare legitur in policratico l. vi c. vii. quod sic legitur apud Iulium Frontinum. Lucius Flaccus et Gaius Varro consules cum sibi milites primo iure iurando [illegible] fuissent. Antea enim sine sacramento a tribunis tantum rogabantur. Ceterum ipsi inter se coniurabant se fuge aut formidinis causa non abituros nec ex ordine recessuros nisi teli petendi [illegible] hostis feriendi causa aut civis servandi. Et hoc dicebatur militie sacramentum, quod ex principum [illegible] firmatur [illegible]. Conceptio verborum [illegible] est ut ait policraticus ubi supra et Vegetius l. ii c. v. Iurant quidem milites per deum et Christum eius et spiritum sanctum et per maiestatem principis que secundum deum generi humano diligenda est et colenda. Iurant autem se strenue facturos omnia que preceperit princeps. Cum enim legitime quis accipit principatum, tamquam presenti deo fidelis est ei prestanda devotio, impendendus pervigil famulatus. Iurant etiam quod se militiam non deserturos nec mortem recusaturos pro re publica. Cuius militie [illegible]

astricti. Cuiuslibet presumpserit [illegible] cingulo militari donandi et privilegiis. Ideo [illegible] usus optinuit ut electio et sacramentum militie fierent, ut sine electione [illegible] astringeretur, aut sine [illegible] nemo nomen militis aut officium sortiretur. Unde refert Tullius l. i de offi. c. xi de [illegible] imperatore [illegible] Catonis [illegible] legionem dimitteret. Catonis filius qui cum eodem in eadem legione militabat [illegible] Et cum [illegible] scripsit ut si pateretur [illegible] remanere, obligaret eum secundo militie sacramento, quia priore amisso iure cum hostibus pugnare non poterat. Sic Marci Catonis senis epistola est ad Marcum filium, in qua scribit se audisse eum [illegible] consule, cum in Macedonia in bello Persico miles esset. Monet igitur ut caveat ne prelium ineat. Negat enim ius esse cum hoste pugnare qui miles non sit, quia milites non erant nisi [illegible] sacramento ad militiam [illegible] [illegible] militie [illegible] firmitatem [illegible] obligabantur. Cuius forma est ut deo primum [illegible] debita [illegible] principi et rei publice serventur illibata [?]. Et [illegible] magna pericula [illegible] si non sit [illegible] et non iuramentum et [illegible] fuerit. Et licet forte sit quod sibi non [illegible] ecclesie ex sacramento solempni, quia plerumque ex [illegible] non presentatur, nullus tamen est qui sacramento tacito vel expresso ecclesie non teneatur obnoxius. Et forte [illegible] aliquos sollempnitas [illegible] ad hoc eos [illegible] officii, et sinceritas fidei [illegible] ei [illegible] sollempnis, ut [illegible] que militarem [illegible]

decoratur. ecclesias sollempniter accedat gla-
dium super altari posito et oblato. quasi
si celebri professione se post obsequio
altaris devoveat et gladii id est offi-
cii sui impendere devotionem spondeat [illegible].
c Hec enim ut hic profiteatur [illegible]
[illegible] professio militie. sive eius
utatur iniuste. Non in homine enim militantes
et qui magis debent arma noscere quam
litteras [illegible] sepe professi-
ones litteratis. sicut in hominibus litteratis. quales
sunt episcopi et abbates. ut dicitur in policratico li-
bro vi c. v.

*Nota c. de militum strenuosita-
te. et quod debet esse strenuus. cautus et expeditus*

Quales autem debent esse milites
scilicet strenuum. audaces. [illegible]
[illegible] experti. [illegible]. mon-
tibus fortes et venusti. patet
ex premissis. Unde bernardus in exorta-
tione ad milites templi loquens de mi-
licia et militibus ait. tria esse necessaria pre-
cipue [illegible] ut sit strenuus
[illegible] miles et circumspectus ad se
servandum: expeditus ad discurrendum.
et promptus ad feriendum. Unde ut essent
tales instruebantur a principibus
ut narrat salustius de pompeyo. quod cum
alacribus saltu. cum velocibus cursu.
cum validis vecte certabat. Neque enim
ille aliter potuisset par esse sertorio. nisi
se et milites suos frequentibus exercitiis
ad prelia [illegible]
tandi. [illegible] ars non mediocris
est. cuius beneficio cautela illa servatur.
ut miles ad inferendum vulnus sic
hostem impugnet. ut ex aliqua parte
non pateat. Exercitium natandi per-
commodum est. cum tamen [illegible] na-
vali [illegible] necessitate [illegible]
[illegible]. Nec est propterea [illegible]
[illegible]
expediri. Consilium quoque est magis
[illegible] quibus hostis eminus leditur
aut terretur. et eorum exercitio lac-
tis robur adcrescit et iaculandi pe-
ritia. [illegible] usus acquiritur. Non quod effemi-
nati vel delicati. vel trepidi debent esse
milites. sed tales ut dictum est. Optima esse
militibus sunt hostes terrere. prelia agita-
re. nil metuere nisi turpem famam. hyemem
et estatem [illegible] vel nivem pati. humi quies-
cere. escarum [illegible] laborare et inopiam pati. et
[illegible] militis [illegible]
et c. De hoc sibi vegecius renatus testa-
tur addicens inutile esse militie. nutri-
tum tenere et deliciis assuetum. preferens
tanquam aptiorem plebem rusticam. que sub di-
vo et in labore nutritur. solis patien-
ens. umbre negligens. balneorum nescia.
deliciarum ignara. simplicis animi. par-
vo cibo contenta. induratis ad omnium
laborem tollerantiam membris. cui gestare
ferrum. fossam ducere. onus ferre. consuetu-
do de rure est. [illegible] l. i.
c. ii. et Gedeon sic legitur. iudicum vii.
[illegible] innumerabiles hostium copias
expedita paucitate virorum fortium.
quos non facile corrumpunt delicias urbium.
aut regalibus epulis [illegible] con-
[illegible] ut aquam laberent [illegible]
Eos enim [illegible] elegit
[illegible] vegecius interim
necessitas exigit urbanos delicatio-
res ad arma compelli ex quo nomen
militie recepere. laborare. [illegible]
pondus portare. et solem pulverem
ferre discant. parvo victu utantur et
rustico. et interdum sub divo. inter-
dum sub papilionibus commorentur. Tunc
demum ad usum erudiantur armorum.
et si longior expeditio emergat. in an-
[illegible] remoti sunt procul
habendi ab illecebris civitatis. ut eo
modo et corporibus eorum et animis robur
accedat. Nec mirum si tales eligeban-
tur ad militiam. quia ab antiquo vocaban-
tur ad consulatum et principatum. ut dicit
frater valerius l. iiii. c. viii. Et quia ho-
die multi milites vacant lascivie
[illegible] effemi-

n. et in militia scripsit. E contrario autem sunt de vanis militibus in quorum [illegible] lucanus [illegible] super [illegible] more [illegible] Sed [illegible] Scipione [illegible] predictis. Ornamentis vestium et armorum [illegible] exercitatione et industria [illegible] laborum: cum tamen oporteat milites interiores esse armis militaribus quam vestibus. Unde legitur de hanibale quod cum apud regem antiochum [illegible] fugam [illegible] et rex ostentaret exercitum insignibus aureis et argenteis florentem, sicut et faleris prefulgentem, rex gloriabundus inquiens hanibalem ait: putasne satis esse romanis hec omnia? Ille [illegible] breviter et acute [illegible] ignaviam militum preciose armatorum, ait: plane satis esse credo [illegible] avarissimi sint. pugnabit [illegible] Rex autem quesierat de numero exercitus et de estimatione [illegible] respondit. Non tamen vituperanda sunt ornata arma et aurea, dummodo non acquirantur ex vanitate et ostentatione. Unde legitur machabeos habuisse clypeos deauratos, primo macha. vi. Sed hii habuerunt talia arma ad eorum magnificentiam et probitatem et [illegible] et terrorem adversariorum. Ex fulgore enim illorum clypeorum fortitudo gentium dissipata est. Sed [illegible] arma ex ostentatione et pompositate et vanitate femineum est, prout ait [illegible] ubi [illegible] equos [illegible] clipeos [illegible] frena et calcaria auro et argento gemmisque [illegible] ornata. Et sequitur. Militaria [illegible] ornamentis [illegible] [illegible] ornant [illegible] ornatum [illegible] elegantem [illegible] non minori [illegible] ornaverunt [illegible]

sicut quam in gladio. Alia tamen ratione Iulius cesar habuit commilitones tam cultos, ut auro et argento politis armis ornaret, simul et quo ad speciem, et ut tenaciores essent in prelio metu dampni, ut dicitur in libro de vita cesarum. ¶ Ex fortitudine [illegible] militum [illegible] libro iii. c. ii. [illegible] Ubi ait de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **Quinti ca. de disciplina militari et exercitatione continuali. et c.**

Est quoque militibus valde utilitate [illegible] [illegible] [illegible] exercitatio militaris [illegible] [illegible] precipientibus [illegible] Et hoc multiplicat. Vigebat enim apud eos disciplina militaris [illegible] voluptatibus carnalibus [illegible] luxurie. Unde narrat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solo equitum. [illegible] in policratico li. vi. c. viii. [illegible] luxuriosissima est. [illegible] [illegible] luxurie. [illegible] nerone [illegible] omnia devorarunt [illegible] [illegible] [illegible] militari

precauendum est ne uenus et luxus pugnantium pectora frangat. Similiter disciplina militaris uiguit in eis in coercitione commessationum et ebrietatum et omnium pertinentium ad gulam et ebrietatem. ut supra de metello tactum est. qui ex castris lixas submouit. et cibum uenalem [illegible] uetuit. De quo etiam narrat uegetius. l. iii. c. i. quod prohibuit milites uti alia carne quam assa uel elixa. Sed et de militibus iulii cesaris legitur libro de uita cesaris. quod famem et ceteras necessitates non tantum cum obsiderentur. sed etiam cum ipsi alios obsiderent. tanto opere tolerabant. ut dyrrachina munitione uiso genere panis et herbis quibus sustentabantur. cum feris sibi esse rem agendam dixit. scilicet pompeius. ¶ Item uiguit apud eos disciplina in coercitione depredationum et rapinarum. Unde fertur [illegible] eo iulius cesar compescuisse milites suos qui urbem ingressi sunt. ne liceret homines spoliare uel templa deorum. Et de hoc uegetius ubi supra. quod cato [illegible] contra [illegible] consulensis inter [illegible] dictas esse [illegible]. Et ibidem dicitur c. iii. quod lusitania dum quedam in eam egressi castigarentur. [illegible] ad nullam [illegible] rapinam se ab agmine recessisse. [illegible] ne [illegible] ple[illegible] nolo. ¶ Item fuit magna disciplina militum apud antiquos in omni exclusione et laborum exercitatione. prout narrat ualerius ubi supra de metello. qui uetuit ne in [illegible] militum ministerio suorum [illegible] uti. sed ut ipsi sibi arma ferrent et alimenta. Similiter narrat uegetius ubi supra. quod africana [illegible] usus classis non esset necessarius. ne tamen miles desidia torperet. iussit per oras littoris [illegible] inferre. [illegible] constituit. ¶ De admirabili uero disciplina militum in seueritate castigationis excessiuum. narrat ualerius ubi supra. ponens multa exempla. Sed in alio

torquato. qui filium eo quod ipso ignorante ad conflictum descenderat. mactari iussit. iudicans satius esse patrem forti filio quam patriam militari disciplina carere. Et ibi multa alia exempla de castigatione militum uel puniendorum sed capi cum esset armatum. quos noluit senatus redimere. uel fugientium de acie. quorum erat castigatio. uel quod numero uiginti decernerentur. uel quod [illegible] reputarentur. uel inficerentur. uel quod eis esca [illegible] denegaretur. Et de consiliis narrat militum uegetius ubi supra. Ubi narratur quod legionibus quod punico bello pugnam id est militiam detractauerant. in [illegible] relegatis. per viii. annos decreuit senatus dari ordeum. Et hoc ideo fecerunt antiqui. quia ut ait ualerius ubi supra. enim eos aios [illegible] solum uirtutem [illegible] huiusmodi [illegible] efficacissimum [illegible] est [illegible]. Quia ut ait ibi. compressi seueritate milites uirtute desperationem implicant. [illegible] ne hostium [illegible]. [illegible] uel [illegible] [illegible] tenere locum in acie de quibus prius fugerant. Ut enim ait ibi [illegible] dux lacedemoniorum egregio dicto disciplinam militie continebat. repetitis auribus suis exercitus ad militibus imperatorem potius quam hostem metum debere. Item uegetius ubi supra significans. scilicet in hoc. Qui in prelio [illegible] dubia timuissent. si deliquissent. scilicet certe manere supplicium. Et de hac disciplina [illegible] plura actores ubi supra. De utilitate uero disciplinae et [illegible] militum patet ex dictis predictorum actorum uerum ualerius ubi supra. Disciplina militaris acriter retenta. principatum italie romano imperio peperit. Multarum urbium. magnorum regum. ualidissimarum gentium. regimen largita est. Et policraticus l. vi. c. ii. quod romanos gentium omnium uictores et

de

fecerit. scientia exercitatio. et fidelis qua electi rei publice impendebat. Et ideo prevaluerit adversus multitudinem gallorum. peritiam germanorum. vires hyspanorum. dolos affrorum, put ait ibidem. Simile ait tragus pompeius. l. xi. quod alexander exiguam manum militarem susceperat a patre. sed doctam. Qua assuefactam militie. orbem terrarum aggressus. innumeras hostium copias fugavit. Et de hoc policratus bern. l. vi. c. viii. ¶ De causis autem discipline sine pene. consilit agelius. l. vii. ubi ait. quod puniendis peccatis tres esse causas existimatum est. Una cum adhibetur pena castigandi atque emendandi gratia. ut is qui deliquit attentior fiat correctiorque. Alia est dignitas auctoritasque eius in quem peccatum est tuenda est. ne pretermissa animadversio eius contemptum pariat. Tertia propter exemplum. ut ceteri metu pene terreantur. Et has tres scripsit taurus in principio commentatorum super gorgiam platonis. Duas non posuit plato. unam propter corrigendum peccantem. alteram propter exemplum metum

Septimum capitulum de iure militari.

De iure autem militum habetur in decretor. di. i. ubi dicit quod ius militare est belli inferendi sollempnitas. federis faciendi nexus. signo dato egressio in hostem. vel pugne commissio. Item signo dato receptio. Item flagicii militaris disciplina si locus deseratur. Item stipendiorum modus. dignitatum gradus. premiorum honor. veluti cum corona vel torques donatur. Item prede decisio. et pro personarum qualitatibus et laboribus iusta divisio. ac principis portio. Dum ulterius autem militaria sequitur ex iure antiquo latius patet. Milites et honestioris sunt. et pluribus immunitatibus gaudent. in tantum quod ab angariis et parangariis ac sordidis muneribus sint alieni. Et quod iura licenter ignorent. Et licet in potestate patris sit de castrensi peculio testari possit. Et quod maximum est, ex publico sollicitudine non permittantur egere, put dicit in policrato. li. vi. c. x. ¶ Quod autem militare sit licitum fidelibus. sub principibus legitime institutis. et de eorum disciplina. patet ex doctrina beati io. baptiste luce .iii. Ubi ait ad milites. Neminem concutiatis. neque calumpniam faciatis. et contenti estote stipendiis vestris. Sic quod augustinus. epistola. v. Ubi probat stipendium sufficiente tele precepit. militare non prohibuit. Et policratus ubi supra. Precio laboratis et idem professor noverat manum militarem propter ad iniurias. rapinas assuetam. et cui numquam aut raro sua sufficiunt, quia appetat aliena. Concussione gravi prohibita et exclusit iniurias. rapinas exterminavit. exclusa calumpnia avaritiam quorum discipulum precepit unumquemque contentum esse stipendiis suis. Quod autem disciplina militaris omnino desideratur habetur in decretis. xxiii. q. i. ¶ Item quod fideles possint militare sub infidelibus ad defensionem rei publice. salva iustitia et fide. patet de sanctis militibus qui militaverunt sub ipsis imperatoribus. sicut de sancto mauricio et eius sociis. Item .i. petri .ii. Subditi estote in omni timore dominis. non tantum bonis et modestis. sed etiam discolis. Sed quia frequenter prava concomitantur militares. ne sollicita diligentia frangatur. dicitur in vita beati augustini. quod vir institutus beati ambrosii unus erat. qui nolebat militare nolentem. ad hoc commendare. ne si militie commodatum male ageret. eius culpa suffragatori tribueretur. Et ideo ait tullius. sicut recitat egisippus. li. v. quod in exercitu romano oportet non solum virtutem corporis sed etiam industriam mentis requiri. Nec fortitudinem in hoste solum sed etiam discipline normam expectari. Nec credebat

ipius. nec isolēs miles. nec p̄rino
piciē q̄ victorie intentꝫ. ¶ Et q̄
miles accipit gladiū de altari. ut
dn̄i ē s. 7 gladiū offert. et q̄ p̄mi
tias sui officij recipit ab altari ad
ecclie honorē. 7 p̄ catholica utilitate.
debꝫ militare ad mādatū p̄ncipis
si fuerit conductū. Et ut d̄r i policrato
libro sup̄ dc̄o. c. viij. ius militie ordi
nate ē tueri ecclām. p̄fidiā ipugnare.
sacerdotiū venerari. paupꝫ ppulsa
re iniurias pacare p̄uinciā. p̄ fr̄i
b; ut sacramenti docꝫ conceptio fundē
sanguinē. et si opꝫ ē ponere aīaꝫ. ut
de eis cācatur illud p̄s. exultet gladij
ancipites i manibꝫ eoꝝ. Et hec nō ad
rapiendū vl' predādū qd̄ alienuꝫ ē.
vl' ad bellū iniustū iferendū. s; ut
faciāt iudiciū cōscriptū. i. exerceant
officiū suū s; eq̄tatē iudicij. Vn̄ ro
mos fuit militū antiquoꝝ spolia a
hostiū offerre dijs suis. Et publica
religiōē cōsecrata vtq̄ nullā ḡnatē i
laudatōe indigꝫ. put ait valerius
.li. iij. c. ij. ponēs multa exēpla. Vn̄
iulius cesar p̄hibuit spoliare tēpla.
ut dc̄m ē. Et exercitus breuij māsit
inuictus. donec surgēs in eos ausus
ē. Apollinis dulfici iuadēs tplm
ut d̄r i policrato. li. vi. c. viij. 7 po
pepꝫ nō p̄misit spoliari tplꝫ. att.
egipt. li. i. [illegible] p̄pt̄ alexādro
p̄ut d̄r i historijs. Multo magis
igr̄ milites xp̄iani debēt eccliaꝫ ho
norare. ¶ Milites no nō exercē
tes officiū suū modo debito. vl' co
trar. ut faciētes puniebantur.
redigendo eos ad ordinē priorē
sic narrat valerius ubi s. ponēs
exēplū de aurelliano. qui filiuꝫ
suū [illegible] militie [illegible]
p̄uatiꝫ. inter pedites stipēdio [illegible]
[illegible] capita [illegible]
vel puniebantur s; pena mortꝫ
ut dc̄m ē. Vn̄ narrat vegecius li. s.
q̄ rutili⁹ cōsul ex duabꝫ legionibꝫ q̄s
loco cesserāt sorte ductas i cōspectu
militū securi pcussit. Et ibi s̄ p̄e
na taliū multiplici. Contra nō
paucā inueniuntur i multis militi
bꝫ. qui possunt vocari milites gli
osi. qui cāsone comite vita et
moribꝫ representāt. 7 int̄ mulieres
narrāt de bell'. De qbꝫ insicatur il
lud ethnici. Hic erat ista canīt
[illegible] illic [illegible]
illic tendebat achilles. Et pigit
[illegible] tota [illegible]
ait policratus li. vj. c. viij. in eo mi
litie sue gl'iaꝫ cōstare credunt si con
tēptibile sit sacerdotiū. si uilescat
ecclie auctas. si ita dilatauerint
regnū hoīs. ut xp̄i ipius cōtatur.
si laudes suas p̄conent. 7 se ipos.
falsis p̄conijs mulceāt. 7 extollāt
cū p̄riūce audientiū. imitātes
militem gliosum. Horꝫ uirtus i co
niugic elucessat. si clerū iuseruit.
p̄ militiā. aut telis aut linguis
cōfodiāt. lacerēt. diripiāt. 7 truci
dēt. Tales ei nec hnt arte bell. [illegible]
nec usuꝫ. q; [illegible] lasciui
is q̄ militaribꝫ exercitijs. et ideo
nō ē tutuꝫ eos ducē ad bellū. exē
plū de gedeonis. iudic. vij. q̄ cū trecentis
uiris. qui nō biberāt aquā cum
tis gentibꝫ. omissis fornicolosis 7
timidis obtinuit victoriā. Sep
timū. c. de militia multiplici. et q̄
debet militare cōt hostes spūales.

S Et q̄ patri pōt multi
tibꝫ q̄ sit exercitati
disciplinati. iudicio
si i militia hūana. i. si
fuerint cōuicti in militia sancti
Sciendū q̄ ē quadruplex milit
Scilꝫ hūana sb̄ p̄ncipe hoīe. qui
monuit btūs. ad. bella nō fac̄e [illegible]
lis p̄ [illegible] iij. ut dc̄m ē. Et q̄
debēt eē electi. disciplinati. [illegible]

precoin. et dure nutriti. ut dictu est. Vn
ait seneca. epla. li. fortior miles ex
confragoso venit. segnis est urbanus et ver-
nilium labore et recusat manum quam ad ar-
ma ab aratro transferuntur. Effeminat
animos amenitas nimia. Et ponit exemplum
bonum. Jumenta quorum ungula in aspero indu-
rata est via quaslibet patiuntur. In mo-
li uo palustrique pascuo saginata
citius subteruntur. In primo pulvere
deficit ille miles et interius. Item miles.
Seneca: locus disciplinam firmat ingenium.
aptumque magnis conatibus reddit. Item
ait ibi. Incunctanter est anima et blandi-
mentis voluptatum procul abstrahenda.
Una hyberna soluerit hanibalem. et in-
domitum nivibus atque alpibus virum ener-
vaverunt fomenta campanie. et quem armis
multos vicerat. est vitiis victus.
Et de his dictum est. ¶ Est alia mili-
tia terrena adversus principes et potestates con-
tra carnem et sanguinem. ephe. vi. De qua
iob. vii. Militia est vita hominis super terram.
Ubi gregorius mor. viii. in principio. sufficien-
ter dicit de hac militia et de hostibus contra
quos est militandum. In militia spirituali
militantis debet esse industria prudentis ducis
aptitudinem exercitus. virtute fortitudo. consti-
tia animosus. Plus est ei vincere diabo-
lum quam pharaonem cum exercitu. ait bernardus
super cantica. sermone xxxix. ¶ Est alia mili-
tia notoria in qua militatur contra hostes fi-
dei ad ipsius defensionem. Cuius sunt mi-
lites templi. et alii milites consimiles
quos hortatur bernardus in quodam libro ut in sermone
est. Sunt et alii milites qui ex divino
amore et fidei devotione devote se ex-
posuit se contra hostes fidei. Unde ait i-
bi bernardus. Securi procedite milites et
intrepido animo inimicos crucis
[illegible]. Et sequitur. Quam gloriosi rever-
tuntur victores de prelio. quam beati mo-
riuntur martyres in prelio. Et post plu-
ra: perfecto inimico qui ut corpus
ferro. sic animum fidei lorica induit.

¶ Est et alia militia viciosa sive
ecclesiastica. in qua militat prelatus et rector
totius ecclesie. contra illius hostes. et [illegible]
et errores admonendo. ii. ad timotheum ii.
Labora sicut bonus miles christi. Et i. ad
timotheum. primo. Ut milites in illis bonam
militiam. habens fidem et bonam conscientiam.
quam repellentes. circa fidem naufraga-
verunt. Et hii omnes milites sunt [illegible]
di modis dictis. Et secundum militantes in pri-
ma militia debent [illegible]
multo magis in aliis militiis. Et
de talibus militibus [illegible]
ut predicatur evangelicus [illegible]

Decima distinctio de informatione [illegible]
pedis laborantis. qui est secundus modus pedonum in
re publica. Primum capitulum. quare laborantes
per pedes significantur. et de pedonum proprietatibus.

S[illegible] [illegible] ta
[illegible] significantur in cor-
pore rei publice. sic per
pedes [illegible]
[illegible]
Sunt enim [illegible] et
[illegible] rei publice [illegible]
[illegible] plutarchi. ut dictum est. Unde ait [illegible]
[illegible]
ad lapidum [illegible] multiplices
ingerit casus. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
debent esse sufficientia. [illegible]
git et sustinet [illegible]
[illegible] robustissimo corporis [illegible]
[illegible]. Sicut autem [illegible]
et moleste [illegible]
tota animalium [illegible]
gna [illegible] pedonum [illegible]
ce magna [illegible]
[illegible]
[illegible] constituitur.
[illegible]
modum pedonum [illegible] publicam sustenta-
re et supportare necessitate [illegible]

et obsequiu. Et de hijs predibus iob
xxv. Pedes meos subuertit. (Sub)mo
ta. xx. Quod per pedes ecclie hi exter
ma ipsius membra significantur. que
ad opa terrena deseruiunt. qui tanto
celerius ab aduersarijs falli possunt.
quanto sublimia minus intelligunt.
Secundum. c. de admonitione talium
ut laborent fideliter. et de numero
septem artium mecanicarum.
O ... republica sunt di
uisa officia quodam modo in
corpore naturali multa m
bra. sic dic aplus. ro. xij.
Sicut enim in uno corpore multa me
bra habemus ... Et j. cor. xij. idem.
Sicut ergo post principes et alios
sunt ... ut exerceant officia
... que deputata sunt. sic
... ut exerceant
officia ad que sunt deputati. qui s. labo
rent ... siue sincere
... siue ... cogitatione
quibus ad laborem nascitur. iob. v.
... laborem
... Labor ... istorum
... mechanica ...
...
... ubi ait quod me
chanice ... vij. scilicet. Lanifi
cium. armaturam. nauigationem.
agriculturam. uenationem. medi
cinam. theatricam. Tertium. c. de
talium admonitione. et de pctis que
dis que committuntur laborantes.
et de debito cultu diuino siue
congrua oratione. quam debent exsol
uere suo m.
...
laborantes ...
... s. a furtis et
fraudibus ... et nolupta
tibus. et ab alijs que solent tales com
mittere. Et ut ordinata ite ...
one laborent. et malint manibus labo
rare quam ociose uiuere ul mendicare.
Et ut in laboribus deum orent et inuo
cent. et ut ecclie soluant decimas et
oblationes. et eleosinas prout potuerint fa
ciant. Et si hec fecerint. sperare possunt
omnia dei. Et uere tales sunt accepti
deo. Unde de tali quodam narratur in
li. viij. collationum. collone. ij. quod cum ad
ordinem ... iohis abbis. demo
... admonieret
... dixit
sit. ... ornarem
... se nullum esse ...
nibus ... mane
ad ... uel uespere ... in
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
... patrem et matrem. qui oni

...debat pro pretio de arte sua. et vacabat ecclesie sine intermissione. Aliquando non erat eo devotior. nec in ecclesia permanebat sed diebus dominicis et festivis laborabat nec tamen se ipsum solum nutrire valebat. Invitatus quandoque alter dixit ei cum ita esset tu sic divites fecisti. ego non vacans plus nunc mihi accidi ad paupertatem. Cum aliquando invenit pauperum in terra ex quo fecit fieri divites. et sumus nos in mecum. et qui ipse invenit accipe denarium. Vt ei vadas et sequitur eum euntem ad ecclesiam sine intermissione. benedixit ei deus. et divitem fecit. Cum alter dixit. Nichil facere. hic in fine ut estimasti gratia ... sed quia deus dixit. querite primum regnum dei. et hec omnia adicientur vobis. tamen dixit. Etiam de hoc instruuntur laborantes quamlibet debent

Quartum .c. de informatione laboracionis singulorum prout congruit sue arti.

Etiam non solum debet predicator evangelicus instruere laborantes sed specialiter unumquemque laborantem in arte, ita ut sic laborat artifex alter exterius laboret spiritualiter ad utilitatem anime. Sicut cum invenit laborantes in lanificio. que ars primo numerata est. et etiam omnia de ... pannorum. sicut ... que sunt manuum, acus, fuso, rota, subula, sive aliis instrumentis. prout ait hug. ubi supra. Tunc debet predicator tales monere ut faciant sibi vestem spiritualem, exemplo fortis mulieris, que quesivit lanam et linum et operata est consilio manuum suarum, et stragulatam vestem fecit. prover. ult. Et ut sic laborans in vestem nuptiali regnum ingrediatur. Hec vestis est caritas. prout ait gre. super evangelium omelia. vi. que texitur duobus preceptis. ut ait idem. Ut dilectio dei existat ad modum staminis. dilectio proximi ad modum subteminis.

Similiter cum predicator invenit laborantes in arte armature. que est utpote

ganum. vel pinticam. debet monere eos ut habeant spiritualia. Ephe. vi. Accipite armaturam dei. Stulti enim sunt si sine manentes ... spirituali ... comparet arma materialia aliis.

Similiter cum invenit navigantes. et in ipsa arte laborantes. debet eos predicator monere ut faciant deo navem penitentie. que est secunda tabula miseris post naufragium. ut ait ieron. epistola. lxxxviii. Et appendat crucem que est navis. ut ait aug. super io. omelia ii. sustinet fluctus enim quod mare est mundus. quem transire et unire se illi potest. ait greg. super evang. li. ii. omelia iiii. Est huius maris piscis. et quod fuit in eo reptilia. quorum non est numerus. et quod non est possibile illos transire sine nave crucis et penitentie. Et sic de aliis.

Similiter cum invenit laborantes in agricultura. sive in agro. quod fatiunt de putatione. sive sit olivarum. quod arboribus vacat. sive pastini. sive florum. ut ait hug. ubi supra. debet predicator eis ut bene colant agrum suum. sive terram cordis. iii. cor. iii. dei agricultura estis. Hec aliam talium dicantur illis. prov. xxiiii. Per agrum pigri transivi. et per vineam viri stulti. et ecce totum repleverant urtice. et operuerant superficiem eius spine. et maceria lapidum destructa erat. Quod cum vidissem. posui in corde meo. et exemplo didici disciplinam. Narratur enim de mercatore ... cum magno labore colere agrum exteriorem pro fructu temporali. et non colere interiorem pro spirituali et eterno.

Quintum .c. de informatione venatorum ut caveant que sunt cavenda in talibus.

Similiter cum predicator invenit laborantes in venatione. que dividitur in ferinam. aucupium et piscatoriam. quarum utraque fit multis modis. ut ait hug. ubi supra. debet eis intimare que venatio est licita. et que illi

cata. Nã lz ea q̃ ē piscatũ sit licita de
rico uł monacho. put h̃r in decreto
de. oñs. di. illa. c. uniq̃ de manu k̄.
illa tñ q̃ est ferina uł aucupiũ. nō
oĩ psone. nec oĩ tp̃e licita ē. lxxxvj.
di. c. qui uenatoribꝰ donāt. q̃re do
nāt. dicit m̃ q̃re donāt uenatori.
Nec ĩ illo donāt ĩ quo neq̃ssimꝰ ē.
hic ĩ illo pascũt. hic ĩ illo uestiũt. ipsũ
neq̃ciã publicã spectaculꝰ hoĩum.
Qui histriōibꝰ. qui meretricibꝰ do
nāt. q̃re donāt. nũq̃d n̄ ꝛ hoībus do
nāt. Nō tñ naturã ibi attendũt
opis dĩ. s; neq̃cia ĩ opis huãni. Qui
uenatori donāt. n̄ hoĩ donat. s; arti
neq̃ssime. Nã si hō tm̃ eēt ꝛ uenator
n̄ eēt. n̄ ei donares. Nã honoras q̃ ĩ eo
uiciũ n̄ natũ. Et post. Esau uena
tor erat q̃m pctor erat. et pemtꝰ
n̄ inueĩmꝰ ĩ sc̃ptũis sc̃is. sc̃m ali
quẽ uenatorẽ. piscatores aũt ĩueĩ
mꝰ sc̃os. Et post. Nã appetit ieiu
nare uisc̃ibꝰ. ꝛ luxuriare uenatibꝰ
abstine actibꝰ. ꝛ errare pctis. Et
ibi distingit apparatꝰ. q̃ ē uena
di oppressiua. et hec illicita. Et ē
dampnaria. ē leßia dentata. et qui
hāc exercet mortalr peccat. Et est
ſilius ꝛ sumptuosa talibꝰ. et hec lz sit licita.
tñ ex tp̃e est illicita. ut ĩ q̃dragesi
ma. de. c. xxxiij. q. viij. c. si nulla. q̃t
ē illicita ex psona. sic ep̃o n̄ ē licita
xxxiiij. di. c. quorũdã. Layco līo
licita ē. ob ncitatẽ. p pellibꝰ ꝛ carni
bꝰ. n̄ ob uoluptatẽ. Et hec de ea q̃
ē cũ strepitu ꝛ clamore. Dõnc līo
rete. uł laq̃is siñe strepitu ꝛ clamo
re. ꝛ siñe canibꝰ. licita ē clericis.
ut dr̃ ubi s̃ apparatu. Predicator
g̃ debz exprimere uanitatẽ uarieta
tes. cursus. pluritates. tp̃is amis
siones. inutiles occupatões. fructũ
modicitates. q̃ dcōmittãtur uena
tores ꝛ uenatões. q̃ñ post unã bes
tiolã sic̃ ꝯspicaliũ tinnũdũ tot
currũt milites. tot cursores. tot cor
nuũ clãgores. tot ululatuũ uoci
ferationes. et in fine utilitatis pau
citates. et laboꝝ utiliũ omissiones.
Et sic ꝯ ml̃tis aliis. ut patz ꝯsiō. iñ
ſllle aũt uenatões q̃ fiũt. ad extĩctiõ
nẽ nociuaꝝ ferarũ. sic lupoꝝ. uulpi
um. ꝛ cõsiliũ. licite s̃t ꝛ fiũt ē de. mo
do debito ꝛ tp̃e ꝯgruo. et aliis uena
toribꝰ s̃t pferende. q̃ s̃t ad utilitatẽ
cõmunẽ. Vñ narrat policratꝰ. l. j. c.
iiij. q̃ uates mãtuanꝰ fertur intro
gasse marcellũ. cũ depopulatõni
auium uehemẽtiꝰ opã daret. an aue
mallz instrui ĩ capturã auiũ. an
musca ĩ extĩminatorẽ muscaꝝ for
mari. Cũq; ille q̃onẽ ad auũculũ
augusti retulisz. cõsilio illiꝰ pelegit
ut fieret musca. q̃ a neapoli muscas
abigeret. ꝛ ciuitatẽ a peste ĩsanabi
li liberaret. Que optio ē ipleta. Et
de modo ipletõis narrat alex. nã
necq̃ ĩ libro de naturis rerũ. q̃ ne
apolis cũ sanguisugarũ ĩfinitate
peste uexaretur. libata ē amaro
ne. i. a uirgilio. ꝯfecta ĩ fileo pute
hirudine aurea. qua extracta a pu
teo mũdatio euolutis multis. ĩno
rũ cadauł. repleuit totã ciuitatẽ
ĩfinitis exercitꝰ hirudinũ. Nec
sedata ē pestis. anq̃ sanguisuga
aurea ĩ puteũ mitteretur. Qualit
cũq; aũt hec fuerit. liq̃t ex pãis. uolu
ptati ꝛ delectatõi preferenda esse
multoꝝ utilitatẽ. ¶ De piculis
uanitatibꝰ uenatorẽ concomitãti
bꝰ. et quibꝰ psõis ē illicita. ꝛ q̃bꝰ
tp̃ibꝰ debz predicator eũ ĩglig
ĩformare hanelãtes ad talia op̃a
Et lz sit illicita quibusdã. si tñ n̄
posset siñe culpa aliq̃n exerceri. patri
cha ysaac n̄ misisz filiũ ad op̃us
illō. anq̃ disposuisset bñdicẽ. Vn
cia. ex tp̃e. ex conditione psone. ꝛ
ex indebito modo. pōt eē illicita ut

dictū ē. Vn̄ legit̄ de adagario rege ā-
glie. q̄ cū die dn̄ica missā ad ue-
nādū. et btūs dunstanus indutus sacr
cū ad altare diu expectasset. audiuit
ab angelis introitū misse. ⁊ kiriel ⁊
pfā. ite missa ē. Et cū diceret̄ ei a
rege ueniente q̄ celebraret. noluit ā-
plius celebrare. Et exinde phibuit re-
gē ne die dn̄ica uenatū iret. Vnde
ꝑ ecclīasticas. quorū ē archana secre
ta scrutari. ⁊ scripturas deliciis dele
ctari. ⁊ a mūdi uanitatibus sequestrari.
minime dec; talibus iplicari. Sex

Caplm de admonitione medicorū
et egrotantium sibi commissorum.

Similiter q̄n p̄dicator euan
gelicus uos laboratores in
medicina. et opa medici
ne insequentes. debet medi
cos informare. ut ipi pcaueant
morbos aīaꝝ ⁊ lepras. q̄ s̄t pctā. sīm
illud luce. iiii. medice cura te ipm. It̄
debet eos īformare. ne attentet aliq̄d
curare. nisi q̄ sit istructus i scia. Vt
eī ait comitator etinerar. oportet q̄ me
dicus sit istructus disciplinā ⁊ expien
tia. et q̄ adhibeat diligētiā; i me
dicando. ⁊ īsinuet causas morborū. Or
ut ait seneca. epla. xcv. multos ⁊
morbos multa fercula fecerunt. Et ibi
dē. Innumeros ee morbos ñ mira
bis. numera quocos. Sed itaq̄ ī no
fuit ita. q: medicina fuit paucarum
herbarum scia. Et illos cibos ero. pcbat.
qui ñ ā esurientibus placere poterant
ideo nichil erat opus tā magna me
dicorū supellectili. nec tot ferramentis
⁊ pixidibus. It̄ medicus debet sanitati
ipies ad abdicatione noxā citatis gu
le. q̄ mens ē medici. ut sria sriis ⁊
curet. mor. xxiii. i pncipio. It̄ ifor
mādus ē medicus ut p diuisitate
etatū. tpor. ⁊ cōplexionum. ⁊ regio
nū. adhibeat medicinā. put exepli
ficat aug. epla. v. de q̄dā medico

q̄ adhibuit q̄d cōgruebat dolori cu
iusdā. ⁊ sanitas cōsecuta ē. At ille
p aliq̄t annos gn̄ata dolore. apposu
it idē medicamentū. ppē q̄d fuit sibi
peius. Et cū a medico q̄reret causā q̄re
hoc. rñdit medicus q illi etati ñ fu-
isset iussurus apponi illud medicamentū
Et scribit aug. regula bona ā. Sim
ilr naliz rōne atz artibus ñ mutatis
q̄d s; eas fit. p tempor uarietate mu
tandū. Est ē admod̄ [illegible] medici cu
ne acquirat lucrū infirme. nec desideret
īfirmitatē ul mortē hoīs. Vt ei
ait seneca. vi. d bn̄fi. xxv. c. demos
tenes atheniēs cū quedā funibus ue
dicabat dāpnauit eū. plaudit [illegible]
magnū lucrū optasse. q̄d cōtinge
ei sine multorū morte ñ posset. Sic
de medicis pōt dici. si desideret [illegible]
lucrū morbos hoīs sine morte.
Vt ei ait idē. [illegible]
ē medica opa querere. ¶ Cōsilr
debet p̄dicator īformare egros cor
poribus. ut sic q̄rāt medicamenta corpo
ralia. ⁊ multa sustinēt p sanitate [illegible]
et apud medicos q̄rūt cōsiliū. sic ē
et multo magis debet q̄rere me
dicinā ⁊ medicamentū aīe. a xpo
q̄ ē summus medicus. ipe ē medicus
ē. et ubi est eius medicamentū corpor
⁊ aīaꝝ ait aug. l. iii. s. mō. [illegible]
s. m. [illegible] Vn ipe ait. mat. ix. ñ [illegible]
opus ualentibus medicus s; male hn̄

Septimū. c. d admonitione ua [illegible]
cātium ludis. et de cauendis [illegible] ⁊
q̄ s̄t in ludis alearū et huiusmodi.

Similiter q̄n p̄dicator [illegible]
laborantibus [illegible]
[illegible]
huius [illegible]
[illegible] dicta [illegible]
nebat ad [illegible]
debet eos monere ad [illegible]
[illegible]
[illegible] de q̄ [illegible] xiii. q̄ [illegible]

ra. uidit ismaelē ludentē cū ysaac.
In quo ludo uidit illusionē q̄ significa
bat deceptiōes ut ait aug⁹. sr. 10. d. xj.
Et ē ludus lasciuie. uoluptatis. et ua
nitatis. Exo. xxxij. Sedit p̄plūs cō
medere et bibere. et surrexerūt ludere. Et
tales ludi sūt cauendi. Vñ crisos⁹ sr
math. o. vj. ait. q̄ deus n̄ dat ludere
sed diabolus. Si lusimus inq̄d ante
certamī. aff. a c. dd. 9 pigritia. Et
ē ludus sotiabil' honestatis. s. ad re
creatiōē corporis. et leuamē laboris.
Et sic leguntur phi ludere. put ait
seneca. li. de tranquillitate aīmi in
fine. q̄ socrates cū pueris ludere non
erubescebat. et cato laxabat aīmū
curis publicis fatigatū. Et seq̄tur
q̄ aīmi meliores alacrioresq̄ qeti sur
gūt. Et ponit exēplū de agris fertī
libus. q̄ cito illos exhauriet nūq̄ int
missa fecunditas. Ita aīorū īpetū
assiduus labor frangit. Vires reci
piūt paulatī resoluti et remissi.
Silr ponit exēplū. q̄ sopnus refec
tiōi ē nccīus. si tū continuus mors ē.
Sic ē de ludo honesto. Et ideo in
q̄ legū conditores. festos istituerūt
dies. ut ad hylaritatē publice
homines cogerentur · tāq̄ necīum la
boribus interponentes tēperamentum.
Et sequitur ibidē. Indulgendū
ē aīo. dandumq̄ sibi ociū. q̄d ali
mēta ac uirium loco sit. Et ideo ua
lerius. l. viij. c. viij. d socrate. Vn
hug. ubi s. Ludos iocos inter
legitimas actiōes dominabat. q̄r
tēpate motu naturalis calor nu
tritur i corpe. et mētis letitia re
paratur. Viri tū ecclīastici sobr
et tēpate debent uti ludo ho
nesto. put ait ambro⁹. l. j. d. offi.
q̄ licz interdū honesta sit ioca et su
auia. tū ecclīastica abhorrz regl'a.
Nō solū pfusos/ sz et oēs iocos de
clinandos arbitror. n̄ forte ple
nūq̄ grauitatis et grā sermonē eē nō
decorez. Vñ de bto. io. aplo nar
rat cassianus. l. viij. coll. q̄ ē mollit
p̄dicē demulcerz. Videns eū quidā
uncio uiriata ē tantū uir sic fa
cere. Cui scs ait. Qd gestas i ma
nu. At ille. Arcū. Cui ait. Cur eū
n̄ sēp tentū circūfers. At ille. Ne
nimia curuatiōe fortitudo mollescat
et depereat. Sic ait scs nō te offēdat
ire paruā laxatiō. q̄r n̄ remissione
quādā rigorē q̄s relaxz. n̄ pōt obsecū
dare. i. ingiter secūdare. Viri iio
celici qles sūt ecclīastici et religiosi.
ludus p̄mo modo dictos caue. ait.
Et si aliquo ludo utantur. debita
sit eū debita modo. debitū tp̄s. et de
bita lauis. et religiose p̄sōe. Vñ sen.
epla. l. Nō in lusoria ista de uis
Non ē iocula. idi locus. ad mi sos
uocatus es. opē te laturū naufragis
tis. captis. egris. egentibus pollicit⁹
es. Quid g̃ agis hoc; Cū quo ludi
tis. succurre. Oēs undiq̄ ad te 9
manus tendūt. pdite uite. perituri
q̄s aliq̄d auxiliū īplorat. Vir ei
ecclīasticus. et doctor euāglicus. q̄si
uocatū ad dandū cōsiliū aliis et au
xiliū. nō debent intendere ludibus
ius. i qbus delectantur demōes. Vñ i
sopno fuit dictū illi romano. ut lu
di istaurarentur. sic recitat aug⁹.
iiij. d. ci. d. c. xxvj. ¶ De ludo iio.
alee et eius piclo. dr i sūma d casib⁹
li. ij. q̄ illi qui ludūt. ad aleaz ul
taxillos. et qui ludo intersūt ul sīt
participes ul ispectores peccāt. Et
ubi de iuris cōmunitatibus tales ludi
q̄dā sūt dehonesti lucrandi. uoluntas
spoliandi. usura. mendacia. ociosa ūba.
Vt ei ait policratus. l. j. c. v. mēdaciorū
et piuriorū mater ē alea. Vñ et chilo
lacedemonius. uigente societatis
cā missus chorinthū. duces et seniores
p̄p̄ ludentes inueniens i alea. infecto

negatio reiusus e. dices se nolle glī
az sptorz. quorū virtutis cstructio
bisancio clarescebat. hac maclare
īfamia. ut dicerentur cū aleatori
bi contraxisse societatez. Cōsilio regi de
mentis i obpbriū pncipis [illegible] lenitatis
tali auree a rege sptorū data sunt
Eo signare [illegible] nō īdignū e
visa e adolescentia senil. et q in
magestate regia solemne remitti
minime nudebatur. Econtrio e de
magnatib; mltos lopere [illegible]
si uenatici uenereis [illegible] sit in
alea sit īstructi. sit [illegible] nomine sit
expti. cū tn dicat seneca i puerbiis.
Aleator q̄to i arte doctior. tāto ne
qor. Magis e q uecunda tali arti i
sistere. Et nō solū nobiles [illegible]
tes talib; sibi [illegible] multos alios
q̄b; dāt [illegible] exēplū talibus
[illegible] et liberos suos & heredes. exē
plo suo ad talia puocāt. unde illud
iuuenal. Si dāpnosa senē iuuat
alea. ludit & heres. Bullatusque paruo.
[illegible] mouet arma fritillo. Qz ut
ait satiricus. citius nos corrūpūt in
[illegible] exempla domestica. magis
cū subeunt aios auctoribus. Et ido
[illegible] fertur dixisse [illegible]
Magnatis aliquis. & quibuscumque
[illegible] ee [illegible] [illegible] re. pu.
[illegible] [illegible] affectuque sui [illegible]
[illegible] puniet.

*Octauum. c. de
[illegible] hūtis curam rei. pu. ut
puideat q singli exerceat officia sua.
et de exclusione multiplium officiorū.*

[illegible] q in pectio [illegible]
[illegible] [illegible]. & [illegible]
ad ill [illegible] [illegible]
i [illegible] alius [illegible]
b; ad rei. pu. utilitatē & sit q [illegible]
des ipsa. & obsequitur ei. & eā sus
tentāt. De quib; [illegible]
dis. monendis. [illegible]
[illegible] [illegible]

tis. Vn plutarchus [illegible] i oībus
exequa que [illegible] ministe
rium [illegible] sine phis. Nā pauci
tas pluribus [illegible]. Et ea cā sit i[illegible]
[illegible] magnatibus ut [illegible]
[illegible] [illegible] re. pu. [illegible]
[illegible] opificio [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Cuius nil pōt [illegible] ee [illegible]
magnatum [illegible] [illegible]
pncipis [illegible] [illegible]
Et sic ait apls. i. cori. xii. [illegible]
bra corporis cū sit [illegible] corp[illegible]
sit. Que tn mēbra [illegible] [illegible]
et q̄libet [illegible] officio alterius. Et
tūc e q̄libet [illegible]
[illegible] sui op[illegible] [illegible]
pfectum est [illegible]
[illegible] re. pu. [illegible] [illegible]
e [illegible] singulum pōt facere sui op[illegible]. Ex
[illegible] est ille. q n pōt [illegible]
[illegible] serra lignea. [illegible] e serra.
sic e i corpore rei. pu. q sit diuisa mē
bra. [illegible] [illegible] e [illegible]
diuisa offa. quor q̄libet [illegible]
offitio alterius. [illegible] ipa e [illegible]
[illegible] statum. q. [illegible] usurpat
offim alterius. et q̄libet [illegible] su
[illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] re. pu. [illegible]
[illegible] uno [illegible]
[illegible] [illegible]
ex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
tur [illegible] [illegible] Cōsi
[illegible] in uno regno diuise p
sone i re. pu. [illegible]
[illegible] i corpe naturali. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
i [illegible] imaginaria [illegible]
cap e ad [illegible] [illegible] ipius [illegible]
dis. brachia [illegible] [illegible] et

Officiis in univ̄ artē ad ipas tuendam
locatā. velut r̄ gēitalia. opifices ī
civitatis. ꝑ mulieres. Corem̄ r̄ cu
ra sīt negotiatoris huc illuc discur
rentes. paces n̄ sīt agricole. Unde r̄ nego
ciatoris ꝯpōnit figuri p pedes. q̄ cal
cāt terram. Cū sub navigatōe cōtinet̄
ars theatrica. ꝑz hug. ubi s̄. Vel ponit̄
[illegible] pecunia. q̄ sustentat rem
pu. sine negaturis. Mercature enim
[illegible] rem pu. ut ait hug. nō.
[illegible] gēnare ꝑs dilatat. vel
[illegible] firmat. et ꝑuata
[illegible] ad cōmunē usum oīum immutat.
[illegible] i. parte. ii. [illegible]
Et in hoc ē finis partis p̄e hī collōis.

Explicit pma pars cōtinēs. v. dis
tinctōes. Incipit scda pars de colliga
tōne multiplici mībrorū ad invicē.

Habita descriptōne
rei. pu. in cōi. et
[illegible] q̄
sīt necēe mībris eius
sive ꝑsōis ex quibus
res. pu. cōstituitur.
q̄ [illegible] multiplex colliga
tio sive [illegible]
magis [illegible] colliga
tōe sive [illegible] et [illegible]
[illegible] pu. [illegible]
[illegible].

Primo [illegible] colligatōe sive [illegible]
[illegible] sive ordinali [illegible]
que ē [illegible] ad fines. ꝛ econūso.

Scdo de colligatōe naturali. q̄
est parentū ad filios. ꝛ econuerso.
[illegible] sive [illegible].

Tertio de colligatōe [illegible]
[illegible].

Quarto de colligatōe sive cohēn
cia [illegible] q̄ est [illegible] amorē ad inui
cē in corpore [illegible].

Quinto de colligatōe [illegible] q̄ est
manorē sive [illegible] simul ī villa
vel civitate.

Sexto de colligatōe amicabili.
que est amicorū ad invicem.

Septimo de sociali colligatōne.

Octavo de colligatōe. sive de q̄li
tate dn̄atōis. q̄m debz hō lēre cū ad
versariis. Et differūt iste q̄tuor colli
gatōes. Illa eīm que ē rānoz. atten
ditur q̄tū ad q̄tiuta. sive q̄tū ad cari
tatē. Illa que ē civil'. q̄tū ad civi
tatē. Illa q̄ ē amicabil'. q̄tū ad
ea que sīt amicicie. et pōt ēē inter
absentes. Illa q̄ ē socal'. attenditur
q̄tū ad auxiliū vel dn̄atōē. q̄ fit in
ter p̄ntes. Existentes eīm ī re. pu. hīs
modis ordinare se debet hēre. et ad
monēdi sīt a principibus ne sic se [illegible]

Prima distinctio de colligatōe [illegible] ant
ordiali vel legali. q̄ est dn̄oz ad fines
et econūso. Primū caplm de origine
fūitutis. et de q̄litate dn̄atōis oīum
q̄m debet princeps cogitare.

De prima colligatōe
q̄tū ad vnā partē. s.
qualiter se debet hēre ī
principes sive dn̄i ad
fines. dēm ē s. Cū in
telligere debet fūn. q̄ rō dn̄andi ī
orta ē ex pctō, put ait aug.' ri. de
ci. dī. c. xv. Condicō q̄ppe fūitutis
iure itelligitur iposita pctōri. Et
pma cā fūitutis pctm ē, q̄ dn̄i nul
q̄ scptur. de legiq fūn. añ q̄ id no
cabulo noe iustū pctm filiis [illegible]
gen. ix. Nōm itaq istud. culpa ꝯ
meruit nō natura. Nō debet g̃ prin
cipes vel dn̄i nimis elevari de do
minatu. cū nō ex naturali cōditio
ne sit dn̄i, s; ex demito pcti. Unde ait
ibi aug.' Qui iperat fūiunt eis q̄
bus videntur ipare. Neq; eīm dn̄an
di cupiditate ipat s; offō ꝯsulēdi
nec principādi fastu s; puidendi ī
mia. Hoc naturalis ordo p̄scribit. ita
eos hoīes condidit. Nā dicitur in q̄
piscibus maris ꝛc. gen. i. Rōnales

igitur hominem factum ad ymaginem suam noluit nisi irrationabilibus dominari. non hominem homini, sed hominem pecori. Unde primi iusti pastores pecorum magis quam reges hominum constituti sunt. [illegible] Ut sic etiam insinuaret deus quid postularet ordo creaturarum. quid exigeret meritum peccatorum. Hec augustinus. post precium tamen legitime principantibus secundum legem divinam et humanam debent homines obedire dominis carnalibus cum timore et tremore in simplicitate cordis. Ephe. vi. Servi obedite dominis carnalibus. Et gregorius in registro. c. xviii. Licet quod omnes homines equales natura genuit, sed variante meritorum ordine alios aliis culpa postposuit. Et ipsa quoque diversitas que accessit ex vicio, divino iudicio dispensatur ut quia omnis homo eque stare non valet, alter regatur ab altero. Dominus ergo seu preceptor debet magis meditari equalitatem conditionis [illegible] et potestate sue servitutis ex alia parte. et non apparet cupiditati [illegible] pari ex superbia. sed ex officio consulendi et misericordia providendi. ut dicitur ab augustino. Sic cogitabat iob qui ait. Nunquid non in utero fecit me qui et illum. [illegible] iob. xxxi. Ubi gregorius. xxi. moralium ait sic. Potentibus viris magna est virtus humilitatis consideratio equalitatis conditionis [illegible] post maximum humilitatis consideratio est depressio tumoris elationis. Gen. ix. Terror vester ac tremor sit super cuncta animalia. Ubi gregorius [illegible] irrationabilibus non ceteris hominibus natura prelata est [illegible] ut ab animalibus non ab hominibus timeatur. quia contra naturam superbire est ab equali velle timeri. Et tamen necesse est ut rectores a subditis timeantur, quando ab eis deum minime timeri deprehendunt. Et de hoc seneca epistola [illegible] loquens ad imperatorem. Cum servis familiariter vivere [illegible] Servi sunt. immo homines. Servi sunt. immo contubernales. Servi sunt. immo humiles amici. Servi sunt. immo conservi. Et cogitaveris tantundem in utrosque licere fortune. Itaque rideo istos qui turpe existimant cum servo suo cenare. Quare nisi quia superbissima consuetudo cenanti domino stantium servorum turbam circumdedit. [illegible] At infelicibus servis movere labia nec in hoc quidem ut loquantur licet. Et postea [illegible] arrogantie proverbium iactatur totidem esse hostes quot servos. Non habemus illos hostes, sed facimus [illegible]. Alia interim crudelia et inhumana pretereo quod nec tamquam hominibus quidem sed tamquam iumentis abutimur. Cum ad [illegible] discubuimus alius sputa deterget. alius reliquias temulentorum subditus colligit. alius preciosas aves scindit per pectus et clunes. certis ductibus circumferens eruditam manum frusta excutit. Infelix qui huic uni rei vivit ut altilia decenter secet. sed miserior est qui hoc voluptatis causa docet quam qui necessitatis discit. Et post ubi concludit. Vis tu cogitare istum quem servum tuum vocas ex eisdem seminibus ortum. eodem frui celo. eque spirare. eque vivere. eque mori [illegible] [illegible] putare [illegible] [illegible] Hec [illegible] sic cum inferiore vivas quemadmodum tecum superiorem velis vivere. [illegible] forte aliquo tempore eris servus. [illegible] seneca. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in sermone illum admitte et in consilium et convictum.

Cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nulla servitus turpior

q̃ uolũtaria. Cũ q̃ sit possibile q̃ dñs aliqñ sit seruus peccatorũ ꝛ pas sionũ. et forte seruus erit dñs e ẽt. nõ tñ debꝫ efferri sꝫ seruũ ꝓ̃ deluudit ibi seneca. Colant te serui tui potius q̃ timeãt. Sꝫ ad tabiẽꝫ cogit nos delicie puenire. ut q̃cq̃d nõ ex uolũtate r̃ndꝫ. ira euet. Regiũ nõ mouimus animos ꝛ c̃. Et de hoc sꝫ seneca. l. i. de cle. c. v. Seruis ĩpare moderate laus ẽ. Et ĩ mãcipio cogitandũ ẽ. nõ q̃ntũ illud ĩpune pati possit. sꝫ q̃ntũ tibi oẽs permittit. qui ꝛ captiuis ꝛ pro ꝑparatis parcẽ iubꝫ. Multo iusti⁹ iubꝫ hoib; liberis. ĩgenuis. honestis. ñ ut mãcipiis abutẽ. Et sequitur. Cũ ĩ seruũ oĩa liceãt. ẽ aliquid qđ in hoĩe licẽ cõis ius ꝛ animãtiũ uetat. Et põit exemplũ de crudelitate pollionis. q̃ seruũ eo q̃ eũ offendat; feris ĩ uiuario piceat. ꝛ illas sangñe humano saginabat hõ mille mortib; dignus. ¶ Nõ tñ sũt per mittendi s̃ui ĩnñe siue disciplina ꝛ ĩ lasciuia. ꝑmo sũt castigandi et disciplinandi modo debito. Querulũ ei ẽ genus s̃uorꝫ. ait ierõ⁹ ep̃la. xcii. Et ideo sũt discipli nandi. ꝑ̃dãnis ei ꝛ disciplia ꝛ op sermo. ecc̃. xxxiii. Hec tñ disciplĩa debꝫ ẽẽ moderata ꝛ regl'ata ꝛ iustiã ꝛ rõne. Virga ei mmĩ oẽ dẽpescitur. i. moderata disciplĩa. ait seneca ep̃la dẽa. Istaꝫ equalitateꝫ cũ seruo cogitabat btẽ martinus. qñ uisa uice serui ebat armigero. Vñ ꝛ exẽplũ caritatis erga ĩferiorẽs ostẽdit dñis ꝛ magr̃ cũ lauit pedes ꝛ discipl'orꝫ. io. xiii. et qñ erat ĩ medio sicẽ ille qui ministrat. luce. xxii. Nõ tñ denegandũ q̃n s̃ui ꝛ subditi oẽs. ẽ omni affectu

et hũilitate ꝛ reuẽntia debeãt s̃uire dñis suis. reddentes cesari q̃ sũt cesaris. et deo q̃ sũt dei. math. xxii. Et pa pet. ii. Serui subditi ꝛ estote ĩ oĩ timore dñis. Sꝫ admonendus ẽ dñs ul' p̃nceps ne timescat corde ex dñio. nec dtẽpnat s̃uũ iniuste ex suo ĩpio. Qualiter aũt debꝫ ẽẽ siẽ pr̃ patrie. pius clemẽtia. ꝛ iustus disciplia. dẽꝫ ẽ s̃. Scd̃z capl'z de indĩ̃tione s̃uorꝫ ut itelligãnt prĩ ẽ cãꝫ s̃uitutis. et ut sint

Quãtũ aũt liberi mente. ad aliã parteꝫ. s. q̃lr seruũ debẽt se hẽre erga dominos suos. notandũ q̃ admonendi sꝫ ut itelligãt pc̃ꝫ fuisse cãm s̃uitutis. ut dẽꝫ ẽ. et ut eo ipso s̃eãt a dño pc̃ꝫ. qđ ĩduxit seruileꝫ captiuitateꝫ. et precaueãt pc̃ꝫ ne incidãt ĩ turpeꝫ s̃uituteꝫ. Q' ei facĩ pc̃ꝫ s̃uus ẽ pc̃i. io. viii. Et ut sint libi mẽte nec nimio doleant de exteriore s̃uitute. sꝫ q̃ admonꝫ apl's. i. cori. vii. Seruus uocatus es nõ sit tibi cure. Et sequitur. Q' in dño uocatus ẽ s̃uus liber⁹ ẽ dñi. De origine aũt huius uocabli s̃uus. aug⁹. de. ci. di. ubi d̃. Origo ĩ qđ uocabli s̃uorꝫ ĩ latina lingua ĩnde creditur ducta. q̃ hii qui iure belli poterãt occidi a uictoribus dẽuabantur. s̃ui fiebãt. a s̃uãdo appellati. Tertiũ. c. dẽ fidelitate s̃uorꝫ. q̃n debẽt hẽre ad ꝓs̃ dños.

Sũt aũt s̃ui ꝛ subditi oẽs. siue sit militẽs. siue s̃ui. admonendi de ꝑfecta obia dño ul' p̃ncipi. ꝛ stabili fidelitate. et hoc ex puro corde. Debẽt ei diligẽ dñꝫ suũ ꝑfecto affectu. et eũ magnificare ꝛ ꝑo nizare salua utilitate. affatu ei obedire ꝛ ꝓ̃ptu effectu. et eius uitã ꝛ honoreꝫ custodire sollicito usu.

exemplo propter quod noluit quod david iret ad prelium. ii. re. xviii. qui dicebant tu unus pro decem millibus computaris. Et exemplo ioab qui noluit capere urbem ne victoria suo nomini ascriberetur. ii. re. xii. Sic antiqui reges suos magnificabant et eis in omnibus obediebant. Sic recitat virgilius. i. eneydos de troianis dicentibus multis enee. quod ait. Rex erat eneas nobis quo iustior alter. Nec pietate fuit nec bello maior et armis. Que omnia evidenter patent in fidelitate quam debent vassalli ad principes. Et vassallus qui iuravit domino suo fidelitatem iurat obligat se ad ista scripta sicut notat hostiensis in summa sua titulo de feudis. § Quid sit fidelitas. Que hiis versibus continentur. Incolume. facile. tutum. possibile. honestum. utile consilium. secundum dabit auxiliumque. Que sic exponuntur. Incolume intendit dicere quod non sit in dampnum domino suo in persona. Ergo omne detrimentum omnemque infirmitatem et mortem et captionem omnemque corporis lesionem pro posse suo vitabit. Facile. ne scilicet illud quod domino facere intendit et de facili potest facere reddat ei difficile sicut multi faciunt latenter impedimentum procurando. Tutum. scilicet ne sit ei in dampnum de secreto suo revelando alicui qui possit obesse vel de munitionibus suis per quas potest esse tutus. nec ipsas prodendo alteri tradat sed pro posse suo subveniat et defendat. Possibilis. id est possibile. ne scilicet illud quod dominus facere intendit et est sibi possibile reddat impossibile sicut de facili. Honestum. ne scilicet sit ei in dampnum de sua iustitia vel de aliis causis que ad honestatem pertinent sicut ne uxorem vel filiam vel sibi affines aut sibi commissas dehonestet et ne crimen famosum vel aliquod simile dicat vel factum per quod fama domini sugillari aut diminui possit. compro-

nat. dicat vel faciat. nec audiendo vel dissimulando consentiat vel ad consilia aliquem inducat. Utile. ne sit ei in dampnum de suis rebus vel possessionibus. Quin immo nec in aliquo eius utilitatem impediat sed omnia bona sua procuret. Consilium. non valet scilicet contra ipsius sed bona fide sibi consilium quotiens fuerit requisitus et petitum ad eius utilitatem et honorem [illegible] dabit. Secundum dabit. id est qui eos fecerit vassallos dabit pro domino tuo secundum cum fueris requisitus. Auxiliumque. scilicet de persona tua et rebus. Debent enim vassalli [illegible] et opere domino subvenire. in alio casu [illegible] de bono promovendo. ¶ [illegible] sacramentum quod [illegible] legalis est. Ego talis iuro per hec sancta dei evangelia quod ab hac hora in antea usque ad ultimum diem vite mee ero fidelis tibi tali domino meo contra omnes homines excepto imperatore vel rege. Quod habui si recte intelligo [illegible] longius ad rectionem [illegible] perfectam continue in se [illegible] simpliciter que non intelliguntur [illegible] hec admittitur [illegible] quod scienter ero in consilio [illegible] tu amittas vitam vel membrum vel in persona recipias lesionem [illegible] vel contumeliam vel quod amittas honorem aliquem quem nunc habes vel in antea possidebis aut debeas possidere. Et si scivero vel audiero quod aliquis vellit aliquod istorum contra te facere pro posse meo ne fiat impedimentum prestabo. Et si impedimentum prestare nequivero quam cito potero nunciabo et contra eum pro posse auxilium prestabo. Et si contigerit te rem aliquam quam habes vel habebis iniuste vel casu fortuito amittere eam recuperare et recuperatam omni tempore retinere iuvabo. Et si scivero te velle iuste aliquo defendere et inde specialiter vel generaliter fuero requisitus meum

tibi pro posse psilio auxiliu. Et
si michi aliqd i secreto manifes
taus. illd sic tm tenea. nulli pan
dã. uł scita q p [illegible]. Et si psiliu
meu sr [illegible] postulauis. con
sulaz t qd tibi magis uidebit expe
dire. Nusq i psona tua aliqd sci
enter dicã uł faciã. qd ptineat
ad tuã iniuriã uł pturnelia. Et
nõ q in oibz ptis i qbz tenetur uas
sallus dño tenet ldeli suo dño.
ut [illegible] plenius. Prelati u
hoc sacramentu [illegible] qn
[illegible] sic [illegible]
[illegible]. Cuis fõa tal' ẽ. Ego talis
epus ab hac hora [illegible] fidelis ero
[illegible] petro scẽq romane ecclie. z dño m
[illegible] canonice
intrãtibz. Nõ ero i psilio nec i facto
ut uitã pdãt aut mẽbz uł capiãt
mala captione. Consiliu qd m p se
aut plas aut p nuncius manifes
[illegible] ad eoz dãpnu nulli pandã.
papatu ecclie romane z scõz patr
[illegible]
ptinentes salvo ordie meo [illegible]
[illegible] ad synodu uelam
[illegible] canonica [illegible]
Legatu aplice sedis que certu
[illegible]
[illegible]
[illegible]
aut p certu nuncium [illegible]
[illegible]
[illegible] z hec [illegible] euange
lia. Cu igr milicia [illegible]
[illegible] ad fidelitatẽ tenean
[illegible] magis
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
sic milicia [illegible] deuotis
sunt [illegible] possibiles sepa
rari. put legitur i libro [illegible]

sarie. et sic narrat ualerius. l. ij.
c. vij. de quodã suoz militu. qui
cũ captus a [illegible] antonij pducta. ul
[illegible] singlari [illegible] nec i
[illegible] nec mortis supplici
[illegible] miles ce
[illegible]. Cetn q cos
[illegible]
[illegible]. Antonius eu [illegible] eius [illegible]
[illegible] pstituit. Silr narrat de
[illegible] q noluit pmissioẽ [illegible] separi
ab illo. Cu ei a scipione salus eidẽ
[illegible] affir
[illegible] gras ago
[illegible] ẽ. Si
ne [illegible] nobil' est
aim. Et hec ẽ exepli euidẽs q'
miles dñi nr̃i debz separi a dõ. nec i
[illegible] nec mortis timore
[illegible] apls ro. [illegible]. Quis nos se
pabit a caritate xpi. tribulatio. an a
gustia. an psecutio. an fames. an
nuditas. an pictz. an gladius. Cu
[illegible] exepli [illegible]
[illegible]
[illegible]. Et de
hac fidelitate [illegible]
[illegible] narrat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

et ymago supplicatorum. maximum emolumentum indicauit salutem illius a quo patiebatur hec. et amoto domino suo regnum extremum. et quamquam seuere a se auxilium fugeret. Et uenientibus militibus et interrogantibus ubi esset amicus. manum regio inte[illegible] [illegible] illum ibi uiri. datio est [illegible] litatis [illegible]. Et [illegible] [illegible] batur. [illegible] est non eius fides. Quos [illegible] ut [illegible] assequeretur fratrum, [illegible] voluntatis. Nunquam huius fuit ad dominum fidelitatis et caritatis magnitudo. Et ibi de aliis seruis fidelibus dominis suis. Et de hac fidelitate suorum erga dominos. seneca li. iii. de benefi. c. xxiii. Ubi narrat de suo qui adaptauit sibi uestem et [illegible] [illegible] domini sui. et se obtulit occidendum pro domino suo. qui forte fuit ille de quo dicit [illegible] ualerius. Ibidem etiam narrat seneca de suo qui [illegible] [illegible] dominum. ne traderetur in manus hostium. et deinde se ipsum transfixit [illegible] [illegible] [illegible]. Tempus est in [illegible] [illegible]. iam [illegible] dominum meum manumisi. Ibidem narrat de duobus seruis. qui de [illegible] [illegible] [illegible] iniurias quas [illegible] domina eius faciebat fugerunt ad hostes eius. Et [illegible] [illegible] exercitus eius militibus urbem. illi [illegible] [illegible] ad dominam [illegible] [illegible] conuerterunt. Ac quaerentibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] crudelissimam [illegible] dominam. [illegible] ut torqueretur [illegible] [illegible] et alios [illegible] [illegible]. [illegible] narrat de quodam [illegible] a cesare. qui petiit a suo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et cum ille non posset [illegible] [illegible] [illegible] ei quod petebat. medicamentum [illegible] [illegible] dedit illi. [illegible] [illegible] ad filium eius dicens. Iube me [illegible] donec intelligas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patri tuo. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] et [illegible] [illegible] dit seneca ad [illegible] [illegible] [illegible].

an suus posset prestare beneficium domino suo. quod sicut patrem ex [illegible]. Similiter de fidelitate suorum erga dominos suos narrat trogus pompeius. li. iiii. quod anaxilaus reliquit filios paruulos. et commisit tutelam suo [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filios regis asserere [illegible]. Similiter li. vii. narrat quod rex argeus moriens reliquit filium paruulum. et [illegible] [illegible] ab illiriis. rege suo [illegible] [illegible] posito [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod bellantibus eis regno [illegible] auspicia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tenebat eos. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subiectorum. Quantum

de nequicia quorumdam suorum et puniti

[illegible] nequicia [illegible] [illegible] [illegible] dominos suos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. narrat trogus pompeius li. [illegible]. [illegible] narrat. quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suus ille ad dominum [illegible] ciuitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ingenia domino prestaret. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad filium eius [illegible] [illegible] [illegible] nepotes. [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] suorum [illegible] [illegible] [illegible] magnus ultor publice securitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ob [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

expugnata eorum urbe. Genuciorum stirpe communis involatum fuerant. regnumque ibi per eum restituit. Testimonium ei sunt territas patrie suorum. et tota magna equitate placatam. Si ergo fidei tibi pro pagani erant fideles dominis suis in omnibus modis. multo magis fidei et professione alligati debent esse fideles dominis suis. et eos honorare. Unde legitur in multi patrum libro et in vita Ignitate quod abbas in olimpo qui servus fuerat. deferebat singulis annis anser in alexandria. patronis suis dominis suis. et mittebat equum in ierusalem et offerebat se lavare pedes eorum. Et cum illi contradicerent noli pro hoc facere dicebat. Ego enim teneor quia servus eorum sum. et gratias ago quod dominus meus ihesus liberum fuisse deo. decepit necessitas nostras. Unde non accessere sibi decebat. Orantes in ea si non valeo recepe necessitatis. remanebo hic et finiam ibi. Servabat ei quomodo salvatore. reddite quae sunt cesaris cesari. et quae sunt dei deo. mat. xxii.

Quintum capitulum de admonitione fidelium et specialiter de obsequio ad suos dominos.

Exemplo quorum istorum suorum sunt admonendi subditi omnes christiani ad omnimodam fidelitatem dominis suis servandam. et ad tuendam eorum salutem. Et ad hoc virgilius loquens de apibus hortatur subditos. Unde ait. Preterea regem nec sic egyptus et ingens lidia nec populi parthorum aut medus ydaspes observant. rege incolumi mens omnibus una est. Amisso rupere fidem. constructaque mella diripuere ipse. et cratis solvere favorum. Ille operum custos. quem admirantur et omnes. Circumstant fremitu denso stipantque frequentes et cetera. Et sic illi subditi et fidelium sunt laudandi. qui pluribus modis sunt fideles dominis suis. sic econtrario illi sunt vituperandi et detestandi qui sunt eis infideles

nec acquirere honorem dominorum suorum vel utilitates. vel non tuentur suam salutem cum omnia nihil se exponant ad tuendam salutem capitis. ex quo tales fuerint sub paganis et barbaris. Unde narrat valerius libro iii. capitulo iii. quod sunt barbari hanibalem. eo quod omnis suum interfecisset. subito aggressus interfecerunt. Cuius conspirationem cum una retinere letitiam quam ex interfectione cepit. in ore constantissime tenuit. Et merito magis illi sunt vituperandi et detestandi qui incurrerint crimen lese magestatis. cum princeps in terris sit ymago divine magestatis in celis. et sit crimen proximum sacrilegio. Quia sicut illos qui illum honorat. sic et istos magestatis divine ymaginem. Et ideo in lege divina graviter puniantur. Exodi. xxii. Diis non detrahes. et principem populi tui non maledices. Eccl. x. In cogitatione tua regi non detrahes. Ex hijs omnibus adunatione quod si tales fuerint sub pagani multo magis sunt deo debent esse fideles deo et dominis suis. Ad quam fidelitatem debet predicator divinus eos exhortari.

Secunda distinctio de colligatione hortari[illegible] generatione naturali. que est patrum ad filios. et econverso. et eorum admonitione. Primum capitulum de admonitione patrum. ut nutriant filios et filias sub ordinata disciplina.

Deinde videndum est de colligatione naturali. alia enim inter [illegible] parentum et filiorum et fratrum adinvicem. Et primo sunt admonendi patres ad erudiendum filios disciplinabiliter. ut si filijs cum essent disciplinabiles. sic [illegible] veniendum. Unde ait plinius. et [illegible] filio est et erudiendi. cum nutriendi et disciplinae. Eccl. vii. Filij tibi sunt erudi illos. Et ibidem xxx. [illegible] filiorum colligabit vulnera sua.

in gra[illegible]

Et seq̄tur. Nō des illi potestatē in iuuētute. Et ibi multa de hoc. Et puer. xxiii. Noli subtrahere a puero disciplinā. Et hebre. xii. Quis est filius quē nō corripit pater. Gāudet filius sapiens. S. de eo dicens. Fili mi noli negligere disciplinā dn̄i. neq̄ fatigeris dum ab eo argueris. Quē em̄ diligit deus castigat. flagellat aūt omnē filium quē recipit. Sic em̄ filii a malis cohibentur. in bonis moribus informātur. et ad dura sustinēda preparantur. et ut assuescūtur in iuuentute p̄mia digni efficiuntur. Et inde nobiles antiq̄ filios suos erudiri fecerūt sapiētialr. ut patz de philippo pr̄e alexandri. s. ptē. li. x. iii. c. vii. Ipse enīt sollicitā disciplinā circa eos intēdēr. cohibendo a malis et informando in bonis. Quia ut ait aug. de moribus eccle. disciplinā in duo diuiditur. s. in coherciōnē et instructionē. Cuius p̄mū timore. scd̄m amore pficit. Et inde narrat policrat. l. vi. c. iiii. q̄ octouianus imperator. filios et si nō genuit tn̄ adoptauit. quos ad q̄dam militare. cursū. et saltū fecit exercitari. usuq̄ natandi. et p̄ictū et ferendi. et iaciendi missilia. et lapides manu et funda arcuatus. Et qualr oīne bellū sustinēre debeat. aut inferri. Et si ei eis suffice possz clara sanguis ad gloriā. et bona hereditaria ad omnē affluentiā. Satis diligentia sunt instructi. ac si sua retinēre ul aliena acquirere neq̄q̄ possent n̄ p uirtutez. Monuit ei prudentissim et diligens imperator. q̄ militaris alacritas. cursu et saltu sparanda ē. et tēpanda. aliq̄n cor p̄ etate pigrescat. Velocitas eiq̄ exercitio p̄cepta et firmata ē. strenuū efficit bellatorē. Et n̄ tm̄ celebris s; et pfecta inueniuntur q̄ a pueris addiscitur. Sil̄r filias legitur

in lanificio sic studuisse instrui. ut si pr̄ sper eas in extremā paupertatē fortuna p̄duceret. inter possēt. arte et mundiciē facultatibus exhibere. Quia et nendi et texendi. Iam exercitatis. uestes sui nominis et opēticis. i. modo uestes. sic usū hēbit. Hec ibi. Et ibi. ppt q̄ filios et filias n̄ sineb. ut antiq̄ domi. aut ul desidia resolui. Iste immo nec milites q̄z. pfessio ē instituta ex labore militaris. Consilr de hac discipl̄a narrat tullius. l. ii. de offi. de lacedemoniis. q̄ legere legis magister illius ut erudiret iuuentutē. uenire nutrientes. natando. esuriendo. sitiendo. algendo. estuando. Et pueri n̄ pueri ad aram illius verberibus. ut multū emisit sanguis crederet. Et ibi esse nō n̄ audiui ex medio eorum clamauit ul ingemuerit. Et iō fatebit. q. q̄ bn̄ instituitur et prouehatur in tenera etate. qn̄ siue preterea ad bona de facili inclinantur. Qut ait seneca. l. ii. de ira. educatio maximā diligentiā plurimū q; pfuturā desiderat. Facile enī est adhuc teneros aīos cōponere. Et dificile resecantur uicia. q̄ nobis creuert. Et idē seneca. l. ii. de puidentia. loq̄ns de lacedemoniis qui experiuntur indoles filiorum liberis. cōmotis. et adhortantur. ut ictus flagellorum fortit pferant et laceratos ac semianimes rogant pseuerent ulnera pbere uulneribus. Et seq̄tur ibi. Cōtempta periculorum assiduitas periclitādi dabit. et idē. Duriss ē corpis pars. qm̄ frequēs usus agitauit. Et ponit exempl. Nautis sūt corpora efficiendo maria dura. Agricolis manus tritae. ad excutienda tela militares lacerti ualēt. Agilia sūt membra cursoribus. Id in quolibet solidissimū ē. qd̄ exercuit. Sil̄r exemplificat de philisoq̄

dicit. q spernit remo. iste celu. fi-
le solis. sicut perferre fortes labores et
merorias. Unde apls. ephe. vi. Educate
illos. s. filios i disciplina et correctione
dni. Et pa. thimo. v. loquitur de vidua
ait. Si filios educavit. et c. Et de in-
structione puerorum convenit. s. ptc. iij.
¶ De severitate autem patrum in corripi-
endo et disciplinando filios narrat
multa valerius. li. v. c. viij. Ubi narrat
de bruto. q filios suos regis celos et ad pa-
lum ligatos securi percussit. pro eo quod no-
lebant reduci ee dnatorem tarquinium i ur-
bem q se expulsus. q patre erant inco-
sule agere. orbus vivere magis q re-
publice in vitam deesse maluit. Silr
narrat de cassio. q filium suum qui primus tribu-
natum regni damnavit. et verberibus
afflictum necari fecit. peculiumque ei de-
cavit dis fuit. Silr narrat de ma-
nlio torquato. q filium suum eo quod proba-
tum esset ipm accepisse pecuniam a soci-
is. indignum domo sua iudicavit. Et
filius ex tristitia se suspendit. cuius
exequiis nec pr interfuit. Silr nar-
rat de aulo fulvio. qui filium suum
ex intentione catheline secutum. supplicio
mortis affecit. confessus ei est. non se
catheline adversus patriam. sed patrie ad-
versus catheliniam se filium genuisse. Et
de quibusdam istorum narrat aug. de ci-
ui. dei. c. xviij. Et de hac severitate
patrum i corripiendo filios valerius
li. ij. c. ij. ubi de disciplina militari
ait habitum est sub illa. Et quod sevi-
tas nimia aliquando nocet. narrat vale-
rius. l. v. de moderatione parentum i filios
et suspectis de nequitia ad parentes. Ubi
narrat de quodam. q cum sibi a filio
parari insidias comperisset. i secretum dextra
filio porrecto gladium tradidit. ac se iu-
gulandum et feriendum obtulit. nec ve-
neno nec latrone ad peragendum par-
ricidium opus esse affirmans. Quo sic
abiecto gladio ait filius. Tu pr vi-

ue. sed q̄so ne tu ergo me amor eo
sit inhor. quo hic a pueritia contin-
Silr narrat ibidem de consilibus. et c.
vij. de indulgentia parentum i filios.
Ubi narrat quanti fecit filia selen-
tia regis cum incidisset i gravem langorem
ex vehemento amore noverce. et hec essi-
de plenissimum a medicis. pr diligens d-
cessit uxorem speciosam fortune quia i amore
incidisset. pudori spiritus ex dissimula-
re essent paratus usque ad mortem. Et
ibidem multum de indulgentia patrum i
filios. Severitas quod prima e commendan-
da i correptione filiorum. dum m n il-
at excessum. Indulgentia approbanda.
dum caveat pr in filiorum dispensatione.
Moderato laudanda dum teneat ordi-
natum modum. Et econtrario neglige-
tia parentum i castigando filios et cor-
ripiendo multum vituperanda. Et pro-
pter eius spiritualia aliquando. Et pe-
ccata aliquando adeo inflicta sunt propter eorum
negligentiam. sicut fuit de hely. q fuit
negligens i corripiendo filios insolen-
tes. et ideo a deo mirabiliter e punitus. i.
re. iij. Dum narrat gre. dyalo. iiij.
c. xv. de puero quinquenni. q con[sue]-
uit deum blasfemare. q fuit percussus
a deo in sinu patris et mortuus. Et hec
iuste. tum in penam patris qui non corripu-
it eum. q in penam pueri ne cresce-
ret i malis maioribus crescente etate.
Et de hec narrat boecius libro de dis-
ciplina scolarium. de filio lucrecii.
sanguineo nomine. zenonis discipulo
q fuit absque disciplina nutritus. dum
mens sua i aleis et meretricibus. Sicut
ibi continuat. et a pre acceptis ar-
leviunt de angustiis cruciatus. et de
in captus parentum penuria re-
dimi non potuit. Qui cum lacrimis ve-
re querula petit osculum a pre. et
cum pater acceserit. nasum illius morsu
acutissimo secuit dicens. Qui me mi-
us primis erroribus castigasset. ac sic

ac magistri in docimentis in olendum,
sceleris in eos stetisti. filii patris castigatum necesse est indulgere: magis namque
disciplina moris informare. Unde dicet
pater. Quia non castigasti meum filium puniris
tu nam nacturus poenas. unde de te non
dicetur capio. Unde et parentibus debet
cavere ne relinquat malum exemplum
filiis. ut dictum est. Qui frequenter lucis
ludit in alea pro patre. debet ei relinquere eius hereditatem virtutum multo magis quam terrarum possessiones. ut ait Tullius. i. de offi.
ca. versu. quod optima hereditas a patribus
traditur liberis omnique patrimonio et
possessione gloria virtutis rerumque
gestarum. cui dedecori omne nephas
et iniquum iudicandum est. Sed omnia autem debet
cavere pater filius a parvis. Ut enim ait
lerone. super ps. i. l. altio. aquila est maxima amor ad filios. quod in locis inaccessibilibus nidos locat. et nec coluber serpens molestat attingere pullos reperit ibi. quo venena sciant.
Ait tamen solinus. l. viii. c. lxi. quod ethites est lapis qui invenitur in nidis aquilarum. Multo ergo magis debet sic debere cavere filius ab antiquo serpente. et
debere eos nidificare in petra christo.
in qua est firmum habitaculum. Secundum capitulum.

De admonitione filiorum erga parentes
in affectu et effectu.

Quales autem debent esse filii erga
parentes. scilicet amantes eos
vero affectu. obedientes
eis in statu. honorantes in
actu. sustentantes eos et [illegible]
tes in effectu: si longe autem satis lucidum
sacra determinat. Exo. xx. Honora
patrem tuum et matrem tuam. Ephe. vi. Filii obedite parentibus vestris in domino. Hoc enim
iustum est. Et sequitur. Honora patrem tuum et matrem tuam. Et. colo. iii. Filii obedite parentibus per omnia. Eccli. iii. Honorabit
patrem suum vita vivet longiore. Et de pietate filiorum erga parentes. Valerius

maximus l. v. c. iiii. ubi ait quod diligere parentes primaeva lex est naturae. Unde narrat ibidem filiam quandam nutrivisse matrem
suam in carcere lacte mammillarum suarum.
Cum enim esset mater in carcere capitali sententia
damnata. quam praetor custodiae tradiderat.
ille, motus misericordia. aditum filiae ad matrem
permisit eo tamen ne aliquid cibi sibi inferret.
estimans futurum quod inedia consumeretur. Cum
quam plures dies intercessissent. [illegible]
sustentaretur. admirans. observatam filiam
curiosius. animadvertit illam famem matris
lactis sui subsidio lenientem. Quae
novitas spectaculi admirabilis dudum
ad consilium remissionis poenae mulieri
perfuit. Ubi etiam narrat de alia. quae patrem
suum pari custodia traditum. iam ultimae
senectutis velut infantem pectori suo
alimonia alunt. Et de hoc solinus [illegible]
in fine. Ubi narrat de filia quae deprehensa
est alere patrem in carcere uberibus suis. et ille
datus est filiae. et in memoriam [illegible]
resuscitata. et locus consecratus est numini.
Et de piis factis filiorum erga parentes
narrat valerius ubi dicit de filio croesi.
quem erat usu loquendi destitutus. cum [illegible]
nimis plurimi [illegible] in ipsum in necem patris ferretur. velut oblitus quod natura
sibi naturam denegaverat. ne occideret regem exclamavit. [illegible] intercepimus ne
necaverit. et qui muta [illegible] salu-
ti parentis vocalis factus est. Et idem ubi supra
de lamie pietate. Ubi ait: Prima
et optima lex [illegible] natura pietas ma-
gistra. quae nullo verbo [illegible] nullo usu
litterarum indiget. propriis viribus [illegible]
ritate parentum filiorum pectoribus infundit. Unde narrat ubi de [illegible]
rum quondam facientium [illegible] regionis [illegible]
nes [illegible] cederant. [illegible]
[illegible] ab eo quem [illegible]
[illegible] pugnam [illegible]
[illegible] se nec urbes ullas. nec agros
cultos pro quibus dimicarent habere. Caeterum cum ad parentum suorum monumenta

neuisset. sanctus eos quasi adoni sunt pha ri soleunt. quos quidem unus ex pio ai cus inmanis barbara gens ab omni scin tatis discrimine nouit. Et uero cikliuant ibi autem. qui colora nata nas cunt magis si fugatur. qui illos uagos afflictos. ac similes late bris corpa sita regentes. i medii fe meis lamitia patrem nunc etro sic uario tria et docuit. similes narrat et cortolianus. qui dispunctum a roma nis ad uolsceos romanus infestos cum fugit. Quod ad primus est ipsum. Que postea infestissima sunt romanis. nec uoluit eis obsidari. pro aliquibus liceret nisi mater uxorque cum filiis. Cum uxor mater eius. uxore illius et filios secum trahere. per quos castra in quibus erat. Quos ut uidit mox ex pugnatis mater mea a uincis uxi me ad pedes patris adomonita. ubi quam inceptis in uisa eo modo. Et omnibus aquis totaliter hostilibus armis liberauit. Noluit ei matri deneganti quod propter et eius uisio ac pietatis eum emollunt. Et ibi narrat de pietate multiplici filiorum ad parentes. ¶ Cauerit autem senili parte bene. cum ambi possint omnes pueris magna beneficia qui acciperet. Et plenius diximus conseq. Narratur de pietate filiorum erga parentes. et qualiter fuancerit pecus filios fidelis. ponens exemplum de hoplitene. qui fuerunt pieci in phocidi sicut de aliis. Salir. et vam. ponit exemplum de enea. qui patrem senio grauem ... humeris agminis tuli. et per ignes. dicit autem. Ubi non potest pietas; Ponit exemplum que fuerit aureche. ut etiam in aiore compitati in uidios aspernit ceteris sed in unum tenere tunc et eo sobrium dum parentes. Simile narrat de illis qui unum fecerunt per parentibus. Et

quod mirum quod lobicos ratione ponit sit pium in parentes. cum quos irrationabilia nimis pietatem exhibeant parentibus. ponit autem alios exemplum. de uinceis exemplum de ciconiis. quod senio prauis parentes nutriunt. plumas tegimine fouent. collatis alis pascunt. et fulcros alarum similium sublevant. ad uolandum erigunt. Dicit autem ibi alius hoc est genus quod est pietatis plenum. hoc est quod soli natura de bito. sed non inuenit aues pascere pa tres. quas nec scriptura nec lex sed na tura restringit. Hic dicitur non precepto sed genere naturali officio. Uthei natura pietatis. s. ap. eis. Et tamen plerique homines talia recusant. ut ait ibi. filiorum numero nisi pia aiue uocatur. Homo ut exemplo potest fi piciator hortari filios ad parentum uenerationem et ad pietatem eis exhi bendam. ¶ De pena uero maledicti onis matris narrat augustinus xxii. de ci. dei. c. viii. quod decem fratres. quorum septem erant mares et tres femine. ex male dictione matris puniti sunt tremore membrorum horribili. quorum duo. s. frater et so ror fuerunt sanati in ecclesia beati stepha ni. ut ibi narrat. Hic grauiter debent filii ne incurrant maledictionem parentum. Decima distinctio de obli gatione fratrum ad inuicem. Continet de instructione fratrum quo ad amo rem beniuolentia et opere beneficia

D

Einde admonendi sunt fratres. quomodo inuicem diligere debent. Et dicitur quod sicut creuerunt parentibus et sic ex eorum principiis dolent se diligere mutuo. quod ... uinculum est natura. ponit de exemplo. Et de mutua dilectione fratrum leuiatur ... ait. Hic caritas fratrum beniuolentiae. primo grado. Et ponit exempla de fratribus

nimius augentib' se. Sic de fabia
no. qui delatum sibi donec n̄ sustī
nuit triumphū summo senatu stu
dio q̄d s̄ sua eo p̄lio decreuit. Sub
iūit exemplū de alio. q̄ p gma
niam trāsgressus die ac nocte
mutato equo. solo comite [illegible]
tus sunt ad hibernon fr̄es. Sub iūit
narrans. q cū i castr̄ p̄pe [illegible] unus
miles aliū interemisset. [illegible]
spoliarz: ut fr̄e g[illegible] et cogno
uit [illegible]
[illegible]
nes[illegible] op[illegible] [illegible]
[illegible] subiecta facie [illegible]
gladio quo fr̄e [illegible]
in [illegible] fuerunt. se [illegible]
pstratū [illegible] mutuo [illegible]
[illegible]. Licebat tñ ignorāne bn̄
ficio incedi [illegible] ut sua pianus
pietate q̄ aliena uelā uideatur. con
fr̄ne neces ēē n̄ [illegible] [illegible]issimus [illegible]
[illegible] [illegible] pietatis satisfec. Hec nar
rat aug. [illegible] de ci. dei. c. xxv. [illegible]
delet fr̄es ne [illegible] [illegible] [illegible]. fine
[illegible] [illegible] fiat i eis [illegible]
[illegible] [illegible] fr̄ne caritatis.
[illegible] saluator fr̄ib' petentib' [illegible]
dicari int' eos hereditatē. noluit
fieri eor iudex in [illegible] q̄ erat int'
eos [illegible] caritas [illegible]. luc. xij.
[illegible] q ex[illegible] aug. li. j. sermonū
[illegible] sermo. q [illegible] diuisione [illegible]
[illegible] ait. [illegible] me [illegible] iudicē z
diuisorē int' uos [illegible] ab omī
cupiditate. [illegible] [illegible] [illegible]
teneat [illegible] unitatē. [illegible] Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
narrat. q cū [illegible] stagnū [illegible]
fr̄ib' sorte hereditatis [illegible]
[illegible] cupiditatis q̄ fere omī
mortaliū [illegible] fr̄ne [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] copiosū
piscib' [illegible] a fr̄ib' [illegible]
cupiens. n̄ tñ ad capiendos pisces

q̄ ad [illegible] [illegible] Ecce [illegible]
la [illegible] [illegible] [illegible]
p piscib' [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gen' [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ille [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
famie [illegible] [illegible] [illegible]
cessit tenēs uirgā i manu [illegible]
[illegible] positis genib' [illegible]
dit i celū. [illegible] ut [illegible] ille esset
maledicte. p quib' fr̄es [illegible] fue
[illegible]. obliti erant fr̄ne pietatis.
et ut [illegible] i illo loco [illegible]
at ul' aqua. [illegible] [illegible]
[illegible]. z [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fr̄ne [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fine [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] solū q̄d ante
fuerat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
litigiosa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ob diuisionē [illegible] [illegible]
eo q̄ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dia [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i diuisione [illegible] narrat
[illegible] [illegible] l. ij. [illegible] [illegible]
se primū filiū nati p̄ri regi. [illegible]
[illegible] qui ā cū natus. z [illegible]
[illegible] rex. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliud [illegible] regnū. q̄ erat nato de
matre regina. [illegible] [illegible] pa
ternū suū [illegible] [illegible]

cognita eam vero se ꝑposuit. Et ideo
sua intencio sedata est. quia nec vindi-
cavit nec mechiam soluit. Et ipsi
[illegible] mansuetudine sibi invicem miserit.
et iniuria inter se secula [illegible] ha-
buerit. Et mediatio inter se tamen reges
que exigunt patrimonia diviserunt.
Si ergo sic pagani se habuerint in dimi-
sione hereditatis, multo fuit increpandi
christiani, qui vel fratres suos exheredant
dimiserunt. vel [illegible] pugnant pro here-
ditate. Secundum capitulum qualiter patresfamili-
as debent regere familiam totam :-

Est non solum pater debet admonere
et disciplinare filios na-
turales. sed filios familiam
[illegible] ei vocatur paterfamilias
qui [illegible] est qui in familia sua omnibus
preferitur. [illegible] patres filios [illegible] diligere
debent [illegible]. debent ergo non solum filios
disciplinare et moribus informare, sed omnes
de familia sua. quia pro eis est responsurus
[illegible] ait augustinus ad comitem. Quaeso
inquit mi fili. quod omnibus tibi subiectis
a maiore usque ad minimum. et diligentius
ad domine regem celestis. et amaritu-
dinem ac timorem gehenne minaces.
et de corpore [illegible] sollicitus et vi-
gil existas. quia pro omnibus tibi subiectis
qui in domo tua sunt, reddere domino ha-
bes. Annuncia eis fugere eos ut caue-
ant a superbia. detractione. ebrietate
fornicatione. [illegible] luxuria. periurio.
et cupiditate. que est radix omnium ma-
lorum. Item augustinus sermone. 10. de verbis domini sermone 10.
.vij. sic ait [illegible] mulierit. Vos pro
modo vestro ministrate christo. bene viuen-
do. elemosinas faciendo. nomen
doctrinamque eius quibus potueritis
predicando. Et unusquisque paterfami-
lias hoc nomine agnoscat. scilicet paterno
affectu suae familiae se debere pro christo et pro
vita eterna, suos omnes moneat. doceat. et
corrigat. impendat beniuolentiam. exer-
ceat disciplinam. Ita in domo sua ecclesias-

ticum et quodammodo episcopale officium impleat ministrans
christo, ut in eternum sit cum eo. Haec ille.
Patres ergo modo patresfamilias. et filios
naturales. et totam familiam curam habeat ut com-
piat et instruat. et precipue de domo et fa-
milia extirpent. ut omnes deum et domino fideliter ser-
uiant. Nec iniuriam deo et iustitie in do-
mo permittat. ne divinam indignationem
incurrat. et ultio sequatur. sicut dicere exemplo
possit. ambulans in via immaculata hic
mihi ministrabat. Tercium capitulum de admo-
nitione predicatorum erga illos qui sunt
colligati cognatione vel affinitate.

Consilium est admonendi homi-
nes. ut habeant benivolentiam et
benivolum affectum. ad omnes
qui sunt colligati naturali co-
gnatione vel affinitate. Tales enim di-
cuntur fratres in scripturis. Quatuor enim
modis dicuntur fratres ait papias. Natura.
ut esau et iacob. Gente. ut omnes iudei.
Cognatione. ut abraham et loth. Affectu.
et hoc vel spirituali quo omnes christiani dicuntur
fratres. vel communi quo omnes homines ex uno pa-
tre nati. Illos omnes ergo qui sunt colligati co-
gnatione. amore ordinato debent extendere.
Et si enim dicat salvator. luc. xiiij. si
quis venit ad me et non odit patrem suum. et
matrem. et cetera non potest meus esse discipulus. non
prohibet amorem naturalem parentum et co-
gnatorum sed carnalem. quo impeditur di-
vinus amor. prout exposuit augustinus epistola
.xxiij. Unde et antiqui erant affectuosi ad
cognatos. sicut abraham ad loth. quem libe-
ravit ab hostibus. genesis. xiiij. Et laban
ad iacob. cum audivit advenisse. gen.
xxix. Et ideo coniugium institutum est fieri
inter extraneos. inter quos amor et ca-
ritas extenditur et dilatatur ubi
amor naturalis minus fervet. sicut augustinus
xv. de civitate dei. c. xvj. Ubi loquitur bene de il-
lo materia. Predicatores ergo debent predicatione
admonere ut se habeant mutuo sicut debere vi-
det. et de talibus cum eis conferre. Quarta
distinctio de admonitione eorum qui sunt

colligati sacramentali colligatione. ut sic
coniuges. Capitulum .ca. quod sit coniugium
et de eius contractu ordinata et legitima

Onsequenter inquiren
dum est. quales debent intelligi
qui sunt colligati sacra
mentali colligatione.
quales sunt coniuges. Et
quia matrimonium sit viri et mulieris
coniunctio maritalis inter legitimas personas
individuam vite consuetudinem retinens.
ut patet in iiii. sen. di. xxvii. c. sive le
gitima coniunctio maris et femine. unionem
christi et ecclesie representans. ut dicitur in tracta
tu de articulis fidei. sive legitima iunctio
inter virum et feminam. in qua ex pari consensu
quibus sese mutuo dant alter alteri. ait augustinus de
virginitate beate virginis. De pertinentibus
igitur ad matrimonium debent tales intelligi
ut sit legitima contractus inter extraneos
ad dilatandam caritatem. prout ait augustinus
xv. de ci. dei. c. xvi. quod matrimonium fit in
ter personas. ut quibus esset utilis atque hones
ta concordia. diversarum necessitudinum vin
culis nectereentur. et alterum haberet quisque
patrem. alium socerum. et ut alia sit soror.
alia uxor. et sic de aliis. prout determi
nat ibi bene. Quos igitur ait apostolus i. cor. vii.
informans tales. qui matrimonio iungit
virginem suam bene facit. et qui non iungit
melius facit. Honorabile est coniugi
um et thorus immaculatus. hebre. xiii.
Deus et salvator instituit nuptias. et
io. ii. prescienus futuros esse hereticos
prohibentes nubere. prout ait ibi augustinus
.o. iiii. De quibus apostolus i. ad thimo.
iiii. Sic igitur tales debent providere qui sit
inter eos legitima contractio secundum legem dei.
Cum hec observent providere quod fiat congrua
electio utriusque. ne sequitur postea conti
nua penitudo. Sicut ei recitat valerius
li. vii. c. ii. Cum enim filie pater unius consideraret
consulebat. utrum eam pauperi sed orna
to moribus. an locupleti parum proba
to in virtutibus collocaret. secundum coniugis in

cum illa. Malo inquit virum pecunia
indigentem. quam pecuniam viro indigen
tem. Quo dicto monuit ut generum
diviciis preferat. quod divitias generi eligere
ret. i. eligeret. Mihi igitur consulit compule
te diviciis alieni. contrahens tamen cum illo
vel illa. debet providere an persona cum qua contra
hit sit predita virtutibus. ornata mori
bus. competens condicione status. quare frequenter
solet dolium tristitie sequi matrimo
nium. Et ideo una fuit de legibus li
gurgi. virgines sine dote nubere. ait
trogus pompeius. l. iii. Et de hoc valerius
ubi supra. narrat quod socrates consul
tus a quodam adolescente. utrum uxo
rem duceret. an se omnino abstineret. res
pondit. utrum eorum. i. quodcumque fecerit acu
rum penitebit. Hinc te inquit solitudo.
hinc orbitas. hinc generis interitus. hinc he
res alienus excipiet. i. si non ducatur u
xor. Illinc perpetua sollicitudo. contextus
querelarum. dotis exprobratio. affinium
gravis supercilium. garrula socrus lingua.
subcessor alieni matrimonii in
certus liberorum eventus. Hec ille. Cum in
gens igitur prudentia et cautela est adhiben
da. Et de hoc iero. contra iovinianum. in l.
ni. Ubi ait. Fertur inquit quod aureo
lus theofrasti liber de nuptiis contra.
in quo querit an expediat viro sapi
enti ducere uxorem. Et cum diffinisset
si pulchra esset. si bene morigerata. si honestis
nata parentibus. si ipse sanus et dives.
Sic sapiens debet inire matri
monium. Statim intulit. Hec autem raro
in nuptiis universa concordant. Non est igitur
uxor ducenda a sapiente. Primum enim
eum absistit studia philosophie. neque
posse quemquam libris et uxori pariter de
servire. Multa enim sunt quod matrone usui
necessaria sunt. preciose vestes. au
rum. gemme. sumptus. ancille. supellex
varia. lectice et esseda deaurata. Deinde per totas noctes garrule
questiones. Dicit ei. Illa ornatior procedit
in publicum. illa ab omnibus honoratur.

misaria ego misera in conventu feminarum sola despi
cior. Cur aspiciebas vicinam? Quid cum
ancilla loquebaris? De foro veniens quid
attulisti? Cum uxore non amicum habere
possumus, non sodalem. Alterius amorem, suum
odium suspicatur. Et sequitur. Paupe
rem alere difficile est, divitem ferre tor
mentum. Adde quod uxoris nulla est electio
sed qualiscumque advenerit habenda. Si iracun
da, si fatua, si deformis, si superba, si fe
tida. Quodcumque vitii fuerit post nup
tias discimus. Equus et asinus et alia animalia,
mancipia, vestes et supellectilia proban
tur prius et sic emuntur. Sola uxor
non ostenditur ne ante displiceat quam
ducatur. Et post. Quodsi illa di
lexerit et ingratum tibi amandi sit. Si
totam ei domum regendam commiseris, ser
viendum est. Si aliquid tuo arbitrio reser
vaveris, fidem sibi haberi non putabit et
in odium vertetur ac iurgia. Et nisi cito
consulueris parabit venena. Et infra.
Verum quid prodest diligens cus
todia cum uxor impudica servari non
possit, pudica non debeat? Infida
enim custos castitatis est necessitas. Et
illa vere pudica dicenda est cui lici
it peccare si voluit. Pulchra cito
adamatur, feda facile concupiscit.
Difficile custoditur quod plures amant.
Molestum est possidere quod nemo dignatur
habere. Minore tamen miseria deformis
habetur quam formosa servatur. Nihil
tutum est in quo totius populi vota suspi
rant. Alius forma, alius ingenio, alius libe
ralitate, alius facetiis sollicitat.
Aliquo modo expugnatur quod un
dique lacessitur. Et sequitur. Quod si
propter dispensationem domus et langu
oris solacia et fugam sollicitudinis du
cuntur uxores, multo melius dispen
sat servus fidelis et prudens obediens
auctoritati domini et dispensatori eius
obtemperans quam uxor que in eo esti
mat se dominam si adversus viri fiat

ad voluntatem, id est si quod placet non iube
tur. Et sequitur. Liberorum causa uxorem
ducere, vel ut nomen nostrum non intereat,
vel ut habeamus senectutis presidia, vel
ut certis utamur heredibus, stoli
dissimum est. Quid ad nos recedentes
de mundo pertinet si alius nostro nomine non
vocetur? Et si filius non statim patris sui
vocabulum refert, cum innumerabiles
sint qui eodem nomine appellentur?
Aut que senectutis presidia nu
trire domi illum qui aut prior te
forte moriatur aut perversissimis
moribus sit, aut certe cum ad matu
ram etatem pervenerit tarde ei videa
ris mori? Hec ille. Heredes autem me
liores et certiores sunt amici et propinqui
quos in eo eligas tuo iudicio quam quos
velis nolis habere cogaris. Licet etiam
hereditas sit dum advivis bene uti
substantia tua quam tuo labore quesitam heredes
quam in incertos usus relinquere. Et
hec omnia extracta sunt ex libris philosophi
que Ieronimus recitat ubi supra. Nec sunt hec
recitata hic ad detractionem coniugii
vel dissuasionem sed ad monitionem
illorum qui volunt contrahere ut sollicite
previdant quales et cum quibus contrahant.
Multe sunt enim molestie nupti
arum. Et hoc ait apostolus i. Cor. vii.
virgo cogitat que domini sunt, que autem
nupta est cogitat que sunt mundi. Et
ibidem. Tribulationem carnis pati
untur huiusmodi et cetera. Et de hiis
molestiis recitat Ieronimus ubi supra quod cum
Ciceroni rogaretur ab Hyrcio ut post re
pudium Terentie sororem suam du
ceret, omnino facere noluit dicens non posse
se uxori et philosophie operam dare. Socra
tes Xanthippen et Mirtonem neptem
Aristidis duas habebat uxores, que
cum inter se litigarent et ille e
as irridere solitus esset quod propter se fe
dissimum hominem, simis naribus, re
calva fronte, pilosis humeris et

paupis crinib. discerpauerit. Filio
illiste interfecit in eum ipetu. Et multa
illi fugiēteq; domū psecutus est. Cretē
sit eius cū rebus dimicās et fra
cti loco ingrediens rimatur testis.
denuo pfusus imiuria. mi aluo &
rexit. Precipite detorso. fuctu &
inque fiunt ut istā contrariā &
uxor sequere. Et ibidē ieroni
marcus cato huc uxorē hinc loco
natā. uiolentā. ipotentē. et que
nec posset ferre. catoni scribit. Hec
tu ne quis putet si pauperē duxit.
lātis se dotē pdidisse. Siliter nar
rat ibi q philippū regē macedo
nū. introeuntē cubiculū
uxor exclusit irata. Et exclusus
tacuit. & iniuriā suā usus trageodie
solatio ē. Gorgias libro pulcher
rimū de cōcordia. grecis inter se dis
sidentibus recitauit olimpie. Cui
melancius inimicus eius. Hic nob
inquit de cōcordia pcipit. qui se & u
xorē & ancillā. tres in una do
mo concordare nō potuit. Emula
batur quippe uxor ancille pul
chritudinē. et castissimū uirū
cotidianis iurgiis exagitabat.
Non ut cessit iniuria & quies ma
trimonij reformetur. usu e in
usu & consuetudine: mulierib; ditio
rib. ne quā teneant i domo pla
cere se. Iterū ieron. ubi s. que ē anti
qui arguerent quendā. qui uxorē
repudiasset castā. ptendisse pe
dem & dixisse. Soccus quē cer
nitis. nouus & elegans ē. s; nemo
scit preter me ubi me premit.
Quasi diceret. Sic ē de uxore. &
Siliter recitat idē iero. q epi
curus uoluptatis assertor. pauci
uenturam eius discipulis uxorē
inuenire. uiro sapienti
raro ineunda coniugia. quia multa
incommoda admixta sūt nuptiis.

Et sequitur. Graue est uiro sapienti
uenire in dubiū. utrū bonā an malā
ducturus sit. Dicit ei scribit eiusdē
mulier ei uelle tempore hecū. Cre
tinus fortunatus putat quī uxorē
non ēpuit. Hec & alia narrat iero.
ubi s. que aristoteles & plutar
chus & seneca scripsere libros de matri
monio ex quibus ista a nobis sunt.

Sextū. ca. de instructione uxoris. si
sit minus morigerata. et subiectionis.

Si hoc contingat q uxor ducta
nō sit bn̄ morigerata. consilio
uenerabilis ē. & discipline uiros
et sicut malignitate mate
ria subtrahenda. Vñ & iuuenis semel
usq; unū sunt inquietam. ne i aliqo actu
aut immoderate ptollentur. que primi
aliberis pec. interpretatur ḡnis ad i
concessit; ueniet ē contine inter a ma
leria. l. n. c. ij. Et li. vi. c. iij. narratur
q quidā semi. usus suam immoderate ap
petit. oibus lenitatib; uimul clamorē
& maius apit. Grauiter inquit marita
le scilicet sulpicius galli. q uxorē
dimisit. eo quod eā capite aperto foris
uisitatā cognouerat. Lex inquit te tan
tum meis oculis pfinit: quib; formā tuā
approbares. Hijs decoris instru
mēta. his esto speciosa. hijs te certio
ri crede notitie. Vlterior tibi aspect
sine causa irritatio. accersita i suspi
cione & crimine hereat. nec ē absis
sa suna. s; tū aliq tūc nota. Siliter
scribit quasillum repudiasse uxorē. q
illā i publico cū quadā libertina uul
gari secreto loquentē uiderat. Siliter
sempronius sophus coniugē repudio
nota affecit. eo q eam sciret ignoran
tem spectare se ignorante. Narrat
ibi q metellus uxorē; eo q ui
num bibisse fuisse pcussam interemit. Mo
derato g modo & debito est discipli
nanda uxor. si contigit q non sit bene
morigerata. Ca. xvii. Ne deus mulierem

necessarium neminem preueniri. Et ibidem. Mulier si primatum habeat. contraria est uiro suo. Frater enim qui iuuatur a fratre quasi ciuitas firma. Et de uxore ait narrat Salomon quae mancipia insidebit [illegible] coniugis aut tollenda est aut ferenda. Qui tollit uitium coniugis [illegible] [illegible] meliorem. Dicit Agellius narrat agellius libro primo. Metellum [illegible] alchimpi [illegible] interrogatum. Etenim uxorem ad modum morosam. [illegible] et que [illegible] molestijs. [illegible] non abigeretur. Cum tales domi perpetuo insidias sed eciam uti ceterorum ora foris petulancia et iniuria [illegible] feram. Sic enim fideles debent supportare se adinuicem. Ad galathas. vi. Alter alterius onera portate. Et collo. iii. Supportantes inuicem et donantes uobismetipsis si quis aduersus aliquem habet querelam. Sicut et christus donauit uobis. ita et uos. Glossa super illud tercium libri [illegible] Petri. iii. c. Mulieres sint subdite uiris suis. Et sequitur. Sicut Sara obediebat abrahe dominum eum uocans. Cuius estis filie benefacientes. et non timentes ullam perturbacionem. Uiri similiter cohabitantes [illegible] quasi infirmiori uasculo muliebri impartientes honorem. tamquam et coheredibus gracie et uite. ut non impediantur oraciones uestre. Secundum hec mutuo coniugis coniuges debent se supportare inuicem quantum possunt sine peccato. cum sint una caro. Genesis. ii. Et de hoc beatus ambrosius exameron. libro. v. ubi ponit exemplum coniugum de uipera et murena. dicens quod uipera murenam absentem ad coniugalem amplexum euocat. et blande prouocat sibilo. atque ubi aduenire comparem sentit uenenum euomit. reuerenciam marito deferens. Et sequitur. Quod est multum mirabile. Non ferendos esse mores coniugum. Si alter sit asper. fallax. in conditus. et sic de alijs. Quod prius uenenum quod in coniuge murena non refugit. Ille tuam maliciam portat. et leuitatis femineae facilitatem. Tu uirum tuum non potes mulier sustinere. Et post. Uipera absentem uocat. et blando prouocat sibilo. atque ubi comparem aduenire sentit uenenum euomit. reuerenciam marito deferens. et tu mulier aduenientem de longinquo mariti contumelijs repellis. Sed et tu uir depone tumorem cordis asperitatem oris. Non es dominus sed maritus. Non ancillam sortitus es sed uxorem. Uipera uenenum fundit. tu non potes duriciam mentis deponere.

Tercium capitulum de mutua dilectione coniugum.

Item coniugum debet esse affectuosa. caritatiua. et mutua dilectio. ut sint unum cor et una anima. sicut sunt una caro. Ephesios. v. Uiri diligite uxores uestras. sicut et christus dilexit ecclesiam. Et de isto amore coniugali. ualerius maximus libro iiii. c. vi. ubi narrat quod gracchus complexus [illegible] anguibus mare et femina. et certior factus ab aruspice. quod non dimisso mare femina necaretur. ipsi graccho celerem obitum instare. si autem e contrario uxori celerem accidere. Ille coniugi potius quam sibi partes augurij secutus. marem necari. feminam dimitti iussit. [illegible] in conspectu uxoris se ipsum interemptum [illegible]. Itaque corneliam uxorem suam. nescio utrum feliciorem dicam. quia talem uirum habuit. an miseriorem quia talem amisit. Similiter narrat quod [illegible] audita morte uxoris pectus suum gladio percussit. Similiter narrat quod emphanus. cui uxor decessisset. eam funeratam. et rogo impositam. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ferro [illegible] tabuit. et sic erat rogati [illegible] [illegible] coniugis eius [illegible] uxoris [illegible]. ac dein subiectis facibus utrumque [illegible] cremauerit. Quorum

sepulcrum nunc tarenti aspiciatur. Item ibi
dem narrat quod iulia filia cesaris cum
uidisset pompei magni coniugis sui uic
tem cruore aspersam tanti metu ne quid
esset ei uis illata exanimis concidit
partumque quem utero conceptum ferebat ejic
gravi dolore corporis coacta est. Ibidem
narrat quod porcia filia marchi cato
nis cum brutum virum suum interemptum
cognovisset quia ferrum non dabatur
ardentes ore carbones haurire non
dubitavit et novo genere mortis ab
sorta est. Similiter narrat ibidem quod regi
na quod metricadi coniugem suum eximie
caritatis habens amauit propter quem
praecipuum forme sue decorem. tonsis ca
pillis in virilem habitum se convertit equo et
armis se assuescere quod facilius ei glabo
ribus et periculis interesset. Et illum uictum
a pompeio per feras gentes fugientem
animo pariter et corpore infatigabilis est
secuta. Cuius tanta fides asperarum et
difficilium rerum metricadi solacium
maximum et iucundissimum leniment
tum fuit. Cum domo enim et penatibus ua
gari se crederet. simul exulante uiro
[illegible]. Si igitur tales fuerunt pagani et in
fideles mutuo se amantes multo ma
gis fideles xpiani coniugali amore or
dinato se deberent diligere. Quartum
capitulum de fidei infectione

Similiter coniugii debet esse fi
dei infectio. quia coniugium
est principaliter bonum fidei. spei
prolis et sacramenti. similiter
de attendit. ne preter uinculum co
niugale cum alio uel alia coeat. ut
ait hugo. l. ij. de sacramentis. parte
.xi. c. vij. Quilibet enim eorum debet tene
re fidem alteri firmiter. Vir enim non habet potesta
tem sui corporis sed mulier. et econverso. j.
cori. vij. Et hec quo ad fidem coniu
galem. et quo ad amoris flagranti
am. ut dictum est. Unde ualerius de fide
uxoria. l. vj. c. vij. ait. quod sulpicia

cum a matre sua iulia diligentissime
custodiretur. ne virum suum proscriptum
in siciliam prosequeretur. nichilominus
famulari sumpta ueste cum duabus
ancillis et totidem seruis ad eum clandesti
na fuga peruenit. Nec se ipsam recusa
uit proscribere. ut ei fides sua in coniu
ge proscripto constaret. Ibidem narrat
de alia que virum suum proscriptum in
camera et tectum cubiculi abditum
una conscia ancilla ab iminente ex
itio non sine magno periculo suo tutum
prestitit uiro suo refugium. Singularem
que fidem edidit. ut cum ceteri proscrip
ti vix euaderent in alienis regioni
bus. ille in cubiculo et sinu coniugis
salutem retineret. Ibidem narrat quod
emilia uxor affricani tante fuit
caritatis et pacientie ut cum sciret viro
suo unam ex ancillis gratam esse dissi
mulavit. ne coniugem orbis affri
canum [illegible] femina impaciens reum ageret. [illegible]
tamque [illegible] [illegible] [illegible]
post mortem affricani [illegible]
ancillam in matrimonium [illegible]
daret. Et de hec similiter narrat [illegible]
.l. iiij. c. v. de fide [illegible]
mones [illegible]
li fuarentur supplicio [illegible]
illustri sanguine [illegible]
pitiros uiros [illegible]
[illegible]
[illegible] ueste. et per simulationem [illegible]
uelatis capitibus eos abire passi [illegible]
Et solinus narrat. l. v. c. vj. de quadam
gente in qua nulle uxoris in unius uiri
matrimonium iunguntur. [illegible]
rito defuncto [illegible]
dites [illegible]
cetas sua [illegible]
cantum hec palme [illegible]
ut ascendat rogum coniugis et [illegible]
mas eius semetipsam [illegible]
[illegible]
[illegible]

qonū. Ubi ait q mlieres i india i
certamie ad morte ueniūt. plu
res ei viri solent ee. et quā pluri
mū ille dilexerat. illa leta z uictrix.
p sequētibꝫ suis. una cū uiro in
rogu īponitur. alie uo meste di
cedunt. Et exemplū huius fidei
patz i uipa z murena sꝫ ambro.
ubi s. ubi ait d alijs aialibꝫ. q cō
parez suaz lōs requirit. et equꝰ
sibi diligit cōparez suā. Et seqt.
Nolite querere uiri alienū tho
rū. nolite īsidiari aliene cōple.
Graue ē adulteriū. Duos ds fec.
adā z euā. et uxore de uiro. i. de
costa. Et iussit ābos ee i vno cor
pe. z i uno spū uiuē. No unum
corpꝰ separas; No uniū spm di
uidis; Nature adulteriū ē. Et
n solū ē adulteriū. s; ēnorme
furtū. qz uir nō hꝫ potestatē sui
corpis sꝫ mlr. Qui ergo aufert
corpꝰ ab uxore z alti prebz. sꝫ le
gez diuīā fur ē z latro. Nā z bruta
aīalia legūtur abhoīare cōme
tionez coniugis cū alio. put nar
rat alexander neqꝫ libro de naturis
rerū de ciconia adultā. q lauabat
se pt coitū cū adulto. No cū q
dā i miles deprehēdit. qdā die pata
uit īpedimētū. ne se sic lauarz. Et
cū uenisz cōpar ciconie. odore dep
hēdit adulteriū. et exiuit. z addu
cens multā ciconiarū colr̄tē. cico
niā adulterā deplumaūt z dilania
aūt. Alia dilamatā se cōparē illi
q̄ marito associaūt. Nō g abhoī
natur irracōnabilia aīalia. mul
ti debz ee detestando hoibꝫ. z maxi
me fidelibꝫ. Nunitur capitm de
operis coniugalis religiosa exercita

E (on f. xcix) (marginal note: altera)

S nō sufficit diu tōne
gibꝫ tenē fidē cōiugij quo
modo. sꝫ debz ee z opus
cōiugal religiosa exercita
tio. et in exercenō debita intencō. q aut
decī ē s. boni cōiugij ē spes prol. ut
deuote expectetur. amant suscipiat
religiose nutriatur. ut hug. ubi s.
Et ibidē c. iij. Institutō cōiugij. ante
pccīn fuit ad officiū ut natura mlt
tiplicaretur. post pccīn. z ad officiū
z ad remediuz. ut natura n exarde
tur. z uiciū cohibetur. Nū igr qz sic
īstitutū. tū qz ē magnū sacramtū
xpi z ecclie. tū ad euitand' pccz z cō
hibend' mētz. religiose. honeste. tē
pate z recta intentiōe debēt uti con
iuges ope cōiugali. put ait aplo. j.
cor. vij. Q hnt uxores. tāq n hnts
sit. Ut ei ait ieron' s iouinianuz.
Sixtus ait i sentēcijs. Adult ē i sua
uxore amator ardentior. In aliena
uxore ōis amor turpis ē. in sua i
nimius. Sapiēs uir i deo debz ama
re uxorez nō affectu uoluptuoso.
Regat ipetū uoluptatis. nec pre
ceps feratur ad coitū. Nichil ē fe
dius q uxore diligē sic adulterā.
Certe qui dāt se cū rei publice
uigi uxoribꝫ z liberos colere. imitē
tur saltez pecudes. et postq̄ uxor
uent intumuerit. n pdant fili
os. nec amatores exhibeat se uxori
bꝫ. sꝫ maritos. Nū narrat d qo. n
q exiturus in publicū. fascia uxo
ris pectus colligabat. et nec pudo
quidez hre. pūta ei carere potuit
pditionez ullaz. n altiꝰ labijs tācta
uir aut uxor hauriebāt. nec non
z alia īcepta faciebat. Et ideo seq
tur. Origo amoris honesta. sꝫ ma
gnitudo deformis. Nichil ei deteꝰ
q de honesta cū quis īfamat. Sic
enī usꝰ est tobias cōiugio suo. q
ait ad sarraz uxore suaz. thobie
viij. c. Sarra exsurge. z deprecem
deuz hodie z cras. z sc cras. Et se
qtur. filij scōz q̄ ppe sīꝰ. z nō pos
sīꝰ ita cōiugi. sic z gn q ignorant

decimum. Sexti. c. de perpetua idem
Idem inter coniuges sicut
debet esse perpetua indivisio
unde et sacramentum est unitatis
de his coniugiis. s. huius. ii. c.
in quo attenditur ne coniuncti se
parentur. et ne dimissus aut dimis
sa. eciam cum plus alteri copuletur. unde
mat. xix. Quos deus coniunxit homo non sepa
ret. Quod et gentiles servaverunt. ut patet
ut valerius. l. ii. c. i. quod repudium inter
virum et uxorem a condita urbe usque
ad centesimum annum nullum intercessit
primus autem spurius carbilius uxorem
sterilitatis causa dimisit. Qui quamquam tol
lerabili ratione motus videtur. re
prehensione tamen non caruit. quia nec cupidi
tatem quidem liberorum coniugali fidei preponi
debuisse arbitrabatur. Quod ergo
servabant gentiles lege naturali
et honestate virtuali. debent fideles
servare lege divina et celesti. et li
gamine sacramentali. Primo et no
biles matrone et pudice mortuo
marito nolebant alteri nubere. et ideo
coronabantur corona pudicitie.
ut ait valerius ubi s. quod que uno
contente matrimonio fuerant. coro
na pudicitie honorabatur. Exis
timabat enim eum. precipue matrone
sincerum fide incorruptum esse animum quod
primum deposite virginitatis cubile
in publicum egredi nesciret multorum
matrimoniorum experientiam. quasi ille
gitime cuiusdam intemperantie signum
esse credentes. Unde et pudice matro
ne. mortuis viris. nolebant secun
dum matrimonium. ut patet ait va
lerius. l. vi. c. i. dicens. quod terentinus co
niunx. marci invidiorem enim
num ut ab eo virginale nestatum
quod vivo meliorentur. affirmatione
esse se et illas. ut quamquam iulius dubitari
experimus fieri non. itaque ut non ipse
tanta. lacius sibi nocte. per illa. spon
eripuerit. Quamvis autem ex coniuge fe
cerit in suo suspendio. tamen laudanda
sit et dilectione maritorum. et castitatis
amore. Et de hoc infra parte. viii. c.
vi. ubi de virginitate. Qualiter autem an
tiquitus coniuges inter se concordia
bant patet quia cum litigium inter coniuges
ut valerius. l. ii. ubi s. quod quotiens
cumque inter virum et uxorem aliquod iur
gium intercesserat. in sacellum dee
viriplace quod est in palacio veniebant et ibi in
vicem locuti que volebant. contentione
animorum deposita. concordes revertebantur.
dea enim illa. hoc nomen a placandis vi
ris fertur assecuta. Predicator ergo
evangelicus de pace debet disserere
cum coniugibus et eos alloqui. Et si in
quibusdam factis predictis gentilium sint
excessiva et erronea. sic in prima confirmatione
debet quod est eminens et desperatum et quod
prudentum fuerit servare. Quinta disti
ctio de colligatione spirituali qualis est fidelium
inter se. Primum c. qualiter fideles debent se

Cum invicem colligere.
sequitur. per sequentem
de colligatione sive co
herentia gratuita et
spirituali qualis est fidelium
per graciam in corpore christi. illo quoniam obser
vanda sit admonendo efficaciter et in
genti. sic hortatur apostolus. ephe. iiii. Sol
liciti servare unitatem spiritus in vinculo
pacis. unum corpus et unus spiritus. sicut
vocati estis in una spe vocationis vestre.
Et hoc inuito. tum quia sit ex uno pre
creante et redimente. et ex una ma
tre ecclesia. et eisdem sacramentis rege
nati. et sic ut fratres. Mat. xxiii.
Omnes autem vos fratres estis. et patrem
nolite vocare vobis super terram. unus
est enim pater vester qui in celis est. Tum quia in
bra unius corporis. et eisdem vinculis
caritatis connexa. et uno spiritu vivi
ficata. Nam eum unum corpus sumus in christo.
ro. xii. Tum quia ipsi heredes et pace

uitatis eius sibi participes. Jo. xv. viii.
Il. Teretes quartam ad coherentes ait epi-
sti cum conpatimur ut et simul glorificemur.
Il. Das ei rationes assignat crisostomus super io.
omelia lxxi. ubi ait. Omnes enim in unum corpus
baptizati sumus ait apostolus. Propterea in
unum corpus ut non dissoluamur. Sed eam
que ad unum est convenientiam et amicitiam
corporis unius observemus. Quod ceuta
pauimus proximos. ut nullus suam
suam carnem non despiciat. Nemo enim umquam
carnem suam odio habuit sed nutrit et fovet
eam. ait apostolus. ephesios v. Propterea dominus
unam huic s. mundo non dedit duo. v-
num lumen non accendit s. solem. unum et
extendit tectum s. celum. unam exposuit
mensam s. terram. Dedit et aliam multo
maiorem s. altare. Unum modum generatio-
nis spiritualis. donavit omnibus per baptismum. qui in celis
est. De calice eodem omnes bibimus. Unde igitur
inequalitas fratris s. haec mutuatur.
Ex divitiarum avaricia et elatione. Et
de hac seneca in parte epistola. xcvii. li-
bri. ex membra magni corporis sumus. et
natura cognatos nos edidit. Ut enim
ait gregorius super eze. li. ii. omelia iiii. caritas
accendit. concremat. conflat. et quasi in una
auri specie reformat. Fideles igitur debent
se iuvare mutuo sicut fratres. et protegere.
et nocivum ab inimicis repellere. De-
bemus enim animas ponere pro fratribus. jo. iii.

Secundum c. qualiter debent cavere ne dissipetur

Debent etiam fi- ...jerit ab hoste
deles cavere ne diabolus dis-
sipet suam unionem. ut sint
terribiles hostibus. Cant. vi.
Terribilis ut castrorum acies ordina-
ta. Super quod gregorius li. i. super eze. omelia viii. Ca-
strorum acies tunc est hostibus terribilis.
cum ita constipata et densata fuerit
ut in nullo interrupta monstretur. Nam
si ita disponitur ut locus vacuus di-
mittatur. profecto hostibus terribilis non est.
Sed contra nos malignorum spirituum acies pugnantium
... semper per caritatem uniti. et numquam

per discordiam interrupti esse debemus. Nam
quelibet in nobis bona fuerint. si caritas
defuerit per malum discordie locus aper-
itur in acie. unde ad feriendos nos
valeat hostis intrare. Unde ut vehemen-
tius commendaretur societatis humane
unitas. vinculumque concordie. et non solum
unitate sed etiam similitudine. verum et co-
gnationis affectu omnes homines necterentur.
voluit deus ut ex uno homine diffunderet
genus humanum. ait augustinus xii. de ci. dei.
c. xxi. Caritas namque multos homines u-
nit. et multa corpora unum facit. ait
augustinus super io. iii. omelia viii.

Tertium capitulum. qualiter debent sibi adinvicem coherere.

Mutuo igitur debent fideles si-
bi compati in malis. sicut mem-
bra unius corporis. prima cor.
xii. Si quid patitur unum
membrum compatiuntur omnia membra. Et
similiter mutuo se iuvare. prout exemplifi-
cat idem. Et subsidia indigentibus
ministrare. i. io. iii. Qui habuerit substantiam hu-
ius mundi. et viderit fratrem suum necessitatem ha-
bere. et clauserit viscera sua ab eo. quomodo
caritas dei manet in eo. Et se mutuo
supportare. sicut lapides in edificio. prima
petri ii. Et ipsi tamquam lapides vivi supere-
dificamini domos spirituales. sacerdotium sanctum
offerre spirituales hostias. acceptabi-
les deo per ihesum christum. Si lapis igitur in
edificio alium supportat. et ab alio su-
portatur ait gregorius super eze. li. ii. omelia i.
sic et fideles debent facere. ut ait ibidem
omelia iiii. Supportantes invicem in cari-
tate. Ephesios iiii.

Quartum c. qualiter antiqui patres laboraverunt ad attrahendum homines ad illam colligationem.

Deo sancti antiqui et martires la-
boraverunt et se morti expo-
suerunt pro salute fratrum. et [illegible]
[illegible] fuerunt. et etiam se [illegible]
[illegible] ut eos adducerent [illegible]
ad istam unionem caritatis. Sicut
legitur de serapione. qui se domi[illegible]

dicebat' in libro q̄ vocat' paradisus.
q̄ vendidit se paganis pro .xx. so
lidis. et eis fuuit donec eos co
fecit. Cuius recepto precium reddi
dit eis. Et cum dicerent, ea daut pa
uperibus. Respondit. Vos eam date. quia vestra
e. Ego alienas pecunias non do pau
peribus. Ibidem legitur. quod aliquis vendidit
se causa de primoribus civitatis que
noverat manicheorum. fuitque ei
donec eum converterit. Sic et alii sancti la
boraverunt et multa sustinuerunt pro salu
te proximi. Sic paulus qui ait de se. Ego
autem libentissime impendam et superimpendar
ego ipse, pro animabus vestris. licet plus vos di
ligens minus diligar. ii. cor. xii.
Mirum ergo est quod dominus se lesit cari
tatem perfectam. qui nec fratribus mala pa
tientibus compatiuntur. nec proficientibus
congaudent. nec egenis quod superfluum est
bona necessaria subministrant. De quibus ve
rificatur quod ait apostolus. ii. thimo. iii.
Habentes speciem pietatis. virtutem
autem eius abnegantes. De his ergo et
de pertinentibus ad proximum debemus dili
gere ... offerre est fidelibus. Sex

ta distinctio de colligatione civili.
Primum capitulum de dilectionis virtute quam
debent habere cives. et qualiter debent cavere.

Deinde tractandum est de colli
gatione civili. sive co
habitationis. et de admo
nitione eorum que ad
vitam observatores pacifice cohabita
tionis et mutue beneficientie. et ca
vende maleficientie. ex quo civi
tas civitatis ...
legibus reguntur. et eorum divino gau
dent. et concorditer vivunt. et ea sic
constitutiones conveniunt. et ea sic
... Admonendi sunt
ergo ad dilectionis proximi unitatem. Ma
thei. xxii. Diliges proximum tuum
sicut te ipsum. Proximus autem non sanguinis

propinquitate sed divina societate proximus
dicitur. ait augustinus epistola. xxviii.
Et idem de doctrina christiana. c.
Proximus omnis homo habendus est tamquam condicio
ne nature. quod omnis sit de necessitudine.
Sed ad diligendum proximum primum informa
cetera. quod nulli noceamus. et beneficie
ta quod proximis quibus possimus. ait
augustinus libro de ... Colligantur autem
civium cohabitatores. quales sunt vicini et proxi
mi. admonendi sunt ne vicinis noceant.
nec iniuriando in persona. nec spoliando
in possessionibus. sed rapina aptari nisi aecul
... nec ... Deu
... non facies
calumpniam proximo tuo. nec vi opprimes
eum. Et sequitur. Non maledices surdo.
nec coram ceco pones offendiculum.
sed timebis dominum deum tuum. quia ego sum dominus.
Non facies quod iniquum est. nec iniuste
iudicabis. Et pro. xxiii. Ne attingas
terminos parvulorum. Et sequitur. Pro
pinquus eorum fortis est. Secundum capitulum
qualiter debent subvenire vicinis.

Sunt etiam admonendi vici
ni ut indigentibus manus
subveniant. oppressos libe
rent. desolatos consolentur.
Et sic de aliis operibus misericordie et beneficien
tie. Talis erat iob vicinis suis. Iob. xx
ix. Eo quod liberassem pauperem vociferan
tem. Et sequitur. Cor vidue consolatus sum.
Et post. Conterebam molas iniqui. Et
xxx. c. Flebam quondam super eo qui afflictus
erat. Haec sunt officia et opera boni vicini.
De quo augustinus in ... ut c. xx. Felici
tas minor est vicinum bonum habere quam
... malum vicinum subiugare vel
lanire. Ille enim cuius sine vicinus tutor est
bonus. qui omnibus est in terris. nulli malum
faciens. et omnibus vicinis beneficiens.
Talis est multum deo acceptus. Et de talis
in exemplis aliis narratur libro .i. ar
tis primum post medium. Ubi dicitur quod
abbas paciens supplicavit deo ut

dñicer: ei cum esset filio in terris. Ad quem
uenit uox. quod erat filius primarius illi
uita. Quem audiens. uenit ad dominum
illius. At ille cum more erat suscipe
re hospites. occurrit ei. et introduxit
eum in domum. In quo inter epulas
quesiuit alias quod erat sinodum eius.
dicens sibi esse reuelatum a deo. quod ipse
gnius erat consortio monachorum. At ille
mirans de se dicens ait. Filius ego
in mea conscientia sum. Quomodo tamen ubique dominus
quod te scim esse. dico tibi quod triginta
anni sunt ex quo sum continens. et uxor
similiter. Suscepi autem ex ea tres filios
quorum cum solum mihi caritate cognita fu
it. Hospites suscipere numquam cessa
ui. nec aliquem ante me permisi hic in
uiam. Nullum de domo mea dimisi si
ne uiatico. Pauperes non despexi. set
necessaria ei tribui. Contra iustitiam nil
accepi. Alienum fructum non intulerit
in domum meam. Item si iudicio non
pretium quam pacificarem. Nullos despexi
bendo familiares meos in aliqua culpa.
Greges mei non lesere alienos. Vo
lentes seminare in agro meo non prohi
bui. Quanti in me fuit. non permisi
ut potentior infirmum premeret. Stu
dui ut neminem contristarem. Studui
cum causa apud me fuit neminem condemp
nare. Hec senex audiens. osculans
eum benedixit ei et ait. Quia hec im
plesti. unum tibi deest. ut cuncta
dimittens. sequaris deum sapientiam. Et
statim secutus est eum pergens in he
remum. Et uenientes ad flumen.
nec habentes nauigium. dixit ei senex
ut intraret aquam pedibus secum. Quod
cum ei usque ad latera uenit. Et cum
transissent collocauit eum in cellula
iuxta monasterium. formam uiuendi ei
tradens. Qui priores labores paruimodo
reputans. uiriliter se exercuit. et
mortuus est. Cuius animam uidit senex
inter choros angelorum dicentium.

Beatus quem elegisti et assumpsisti. habita
bit in atriis tuis. Predicator igitur di
uinus debet hortari uicinos ad pacis
opera. proponens eis uitam iob. et uitam
istius in exemplum. De tali enim uicino
significatur illud. prouerbiorum. xxvii. Melior
est uicinus iuxta quam frater procul. Qualiter
autem uicinus seu cohabitator debet ca
uere a calumpnia iniusta. dictum est supra
parte. i. ubi de iudicio. Et ibi dictum est
est qualiter debet cauere a calumpnia in
iusta. euidenti et aperta. Secundum. c. de cauendo a fraudulenta in mercatis.

Set non sufficit ei cauere ab
aperta malitia et rapina.
et spoliatione priorum. ni
si caueat ab occulta sof
fisticatione et fraudulenta. qualis est in
mercaturis et usuris. Ut enim ait au
gustinus. xiii. de trinitate. Homines nolunt uili
ter emere. et care uendere. Introduxit
enim ibi facetissimus urbanitate cum
dam mimum dicentis in theatro se scire
quid omnes uellet. Et cum die statuto
confluerent maior multitudo. silen
tibus omnibus et suspensis dixisse perhibe
tur. Vili uultis emere. et ca
re uendere. Quod omnes inuenerunt in su
is conscientiis. Et quia sic est multe frau
dulentie fiunt in mercaturis. uel cir
ca modo defectus et uitia rerum. et ostentando
apparentias que sunt in eis. uel
mensuras diminuendo. uel iustitiam con
misceendo. et sic de aliis fallaciis
que fiunt in talibus. Propter quod precipit
dominus. Leuitici. xix. Statera iusta et
equa sint pondera. Iustus modius
equusque sextarius. Et prouerbiorum. xx. Abho
minatio est apud deum pondus et pondus
et statera dolosa non est bona. Quia
libet fraudulentus se ducit. prius
thesaurizat sibi thesauros iniquita
tis. Michee. vi. Adhuc igitur in do
mo impii. thesauri iniquitatis. et men
sura minor ire plena. Et non solum

fraudulentie regnat i talib; sz mendacia. piuria. falsa testionia. et ipa ostantia. ffco. zphia ubi d e Nunqd iustificabo statera ipia. et sacculi pondia dolosa. in qb; diuites ei; repleti st iniqtate. et hitantes in ea loqbantur mendaciu. et lingua eor fraudulenta i ore eor. Et de hoc tullius mltu z bn. li. iij. de offi. c. xij. Ubi querit an uir bonus debeat patefacere uicia rerum i uedicione an celare. Et itroducit finas phor sentias. Aliud inqd indebatur diogeni babilonio magno z gui stoico. Aliud antipat discipulo ei; uiro acutissio. Antipat ei oia patefacienda uidebantur. ut ne qd oino qd uenditor nouit ymptor ignor;. ei uero uiro osulere debeat. z siuire humane societati. cu ea lege sit nat;. et utilitas ciuiu sibi sit utilitas i coinis. Diogeni uidebatur otriu .s. no oportere dice uicia. n qten ostitutu e in re ciuili. cetera sine ifidiis agere. Ut ei uendit. uelit uende optime. et uendo meu n pl; q ceti. Cui g iniurior? ctē fraudit. atipat q emptore pati ruere. z p errore in fraudez icide. prius e q uia; n mostrare. Ut tu .s. uiam mostrare. sancitu e athenis publicis execratatoib;. Et ibi multu de eor disputatoe. Unde diogenes. Ut stultus q uenditore inua rei qui uendit panem. z q pco p diez. domu pestilentie uendo. z c. Ad otrariu at arguit antipat q n sic fecerit. iniuste z iprobe facit. Unde soluit tullius. q in dubijs causis. ex alia parte defedit honestas. z alia inoue utilitas. Ut dicat. honestu e .s. narrare uicia rei uendende. nec utile n e no publicare. Unde seqtur. hoc celandi genus. qs no uideat e re

no aperti. n simplicis. n igenui. n iusti. n uiri boni. sz potius uersuti. obscuri. astuti. fallacis. callidi. etc. Et introducit ibi de quodam qui noluit emere ortu ad hitandu. Ut cu intellexiss; uenditor. fecit uenire piscatores i nauicul tpe cene. cu; alior multitudie. Ut cu alia mirarentur. respondit ille. q de illo loco erat siracusis. qcqd erat piscium. Ut alius audiens cara emit ortulos. Et cu postera die nil tale uideret. admiranti de hoc dixerit alij. q nec ibi osueuerit ee piscatores. Et ita fuit dolus ibi. q aliud fuit actu. aliud simulatu. Dolus at legibus iudicatur. P otriu narrat ibidez pt de alio. q cu postulass; ut sibi fundus uederetur. z uenditor preciu posuiss;. dixit se pluris estimare q qd uenditor peter;. z addidit centu mi. Et de hac materia mltu ibi. ffco cocludit. c. xvij. q aliter leges. aliter phi tollunt astucias. Leges. qten manu. i. iudicio tene possunt. z Phi. qten roe z intelligentia. Ro ei postulat. ne qd insidiose. ne qd simulatone. ne qd fallaciter fiat. Et hoc docuit magis lex diuine. ut decipiat sciens fidel primu suu. no Multa ei picla deo mitantur emptionis z uenditonis. ffco. ecc. xxvij. Cu negotiatore de tenectione. et cu emptore de uenditione. s. tracta diligenter eos. Et. xxvij. Inter mediu uenditois z emptois angustie abi peccans. Nonerantur g pdicatore diuino tales. ut a pctis caueat i suis officijs. iij. c. de n accipiendis usuris

Similr sunt ad amicis monendi uiam ut caueat a fraudulentia

usurariū. s; ut mutuo accomodent
maxime suis absq; usura, put ꝑcipi
tur. exo. xxij. Nec usuris opp̄mes
eū. Et. leuit. xxv. pecuniam. tuā n̄
dabis ei ad usuram. Deutro. xxiij. Non
fenerabis fr̄i tuo. ad usuram pecuniam. &c.
Eze. xviij. Ad usurā nō comodauerit.
Et. xxij. &c. Est aūt usura sm̄
hostien. quicquid solutōi rei mutuate
accedit. ipiꝰ rei usus gratia. pactōne
interposita. uel ꝑ hac intentiōe hita i
ptractu. uel exactōne hita ex post
fco. Luce. vj. Et mutuū date.
nil inde sperantes. Hec ei gratuitū ē
an deus. uicario indigenti mutu
are. ad releuatiōe sue necessitatis. cū n̄
possit gratis dare. Unde ps. Qui pec
uniam suā n̄ dedit ad usurā. Unde
legitur i hystoria tripartita. l. j. c.
x. de spiridione epō. Quos ei cer-
neret. ex fructibꝰ q nascebātur ei.
alios quidē erogare pauperibus.
alios aūt gratis mutuare uolentibꝰ.
S; nec ꝑ se dabat. nec per se reci
piebat. s; solū ei cellariū demōstra
bat. et petentibꝰ dicebat. ut q̄ntū
opꝰ hērent tollerent. Et denuo
reddentibꝰ dicebat. ut reponeret
q̄ntū se nouerit accepisse. Ubi
uero quidā mutuū percepisset. & rursū ē
ꝑ aliq̄ntulū. q̄d tulerat reddit.
Tunc dn̄i uiri pceptiōes iussisset
reponere in cubiculo qd̄ fuerat
ex illo mutuata. ad iniustitia; ille
dūsū; pcurādū ate speridione
ꝑ quod q̄d debebat. s; afferens
[illegible] reddidisset. absq;
[illegible] certius aūt tp̄e uenit rur
sus petens ab eo mutuū. At ille
[illegible] pollata potate
[illegible] q̄ntū opꝰ
[illegible] locū; inue
[illegible] cognoscens.
[illegible] mirāmi. Ille rñdit
ei. Mirū ē solū q̄d lapsus. Quo
tibi soli uisū; ē lucrū necessario referās
se. S; cōsidera pua ap̄ temetipm. ne
forte mutuata alia uice. q̄d adhuc
uis pmittere resoluas. Si ei hec n̄ est
indubitant nō pbabis q̄bꝰ eges. sed
rursū accedens inuenies. Sic ig̃ ille
capta. q̄d dereliqrat inuenit epō. & se
illiꝰ uoluntati subiecit. Ex q̄bꝰ patet
quāta epī caritas i mutuādo. & mu
tuatoris ap̄ deū acceptabilitas. et
infidelitatis i restituendo detestabi
litas. De usure quoq; icomoditati
bꝰ & nocumētis sufficienter tracta
tur i summa de uiciis. et hic omittō.
Et de usura multū legitur. i libro. li.
.iij. de. offi. ubi ait. Cur i fraudem
uitās nature iduſtriā? Cur affec
tas iopiā? Cur optas paupibus
sterilitatē. Ues publicā fertilitatē.
Explorās qn̄ sterilior puenta. Il
lud dicis uocas idustriā. q̄ ē callidi
tatis i sutia. fraudis astutia. Et
q̄d tu remediū uocas. comētū ne
quicie ē. Latrociniū hoc an fenꝰ
appellē? Captatur tanq̄ latroci
nij tp̄a. quibꝰ i uisc̄a hoīm dur
isidiator obrepas. cū dōite fen
gris mltiplicatur usura. Q̄d ip̄i
caris mala oibꝰ? Lucrū tuū dāp
nū publicū ē. Ex hijs patz q̄ de
testanda ē usura in x̄anis. q̄ sic
sunt phibita iudeis. s. ne accomo
darent fribꝰ suis ad usurā. Deu
tro. xxiij. Et de hoc aug̃. bn̄. epl̄a
xxviij. Quid dicā de usuris. q̄s
ipsos & iudices iubent reddi? An
forte crudelior ē q̄ alicꝰ subtra
hit diuiti. q̄ qui trucidat paup̄
rē fenore. Et sequitur. Hec atq̄
huiusmodi male possidentur. & uellē
q̄ restituerentur. s; nō ē q̄ iudice re
petatur. Et de hoc rursū. sr̄. in at. c
x. i fine. Mutuo da. ꝑ pheris cap̄
usuris. Mutuo da. acceptum. ē
ubi nlla iniuria. nlla accusatio.

inhonorato. nullus timor malus. Nu
trix, i. nilo inopientium. scilicet ipso. et propter te
neritate hinc. esurientem. et omnes nutriem
Haec ei scilicet [illegible] regnum. ille gehen
nam preparat. Haec sunt pietatis et inie
illie [illegible] crudelitatis et [illegible].
Cum ergo hominis orationem sive excusa
tionem cum [illegible] [illegible] tempore. et in
tempore opportuno. i. [illegible] pauperibus e[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Et sequi
tur. [illegible] usuris impia. [illegible]
[illegible]. Alienas hic negociatur [illegible]
et lucrum suum aliis [illegible] facit.
Et ponit exemplum. quod talis est [illegible]
[illegible] [illegible]. et [illegible]
[illegible]. Et subiungit. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] pro parvis magna. Luce.
xvi. facite vobis amicos de mammo
na iniquitatis, ut cum defeceritis re
cipiant vos in eterna tabernacula. Ma
gna ergo differentia est a pauperibus [illegible]
ius usuram exhigere. et contra omnes legem
tam naturalem quam scriptam quam euangelicam
quod contra omnis creature in[illegible] [illegible].
que quaedam creature se omnibus communicant
gratis sicut [illegible]. [illegible]. et ad
cumulum penie eterne. et non dare ad
usuram spiritualem. scilicet erogare elemo
sinas pauperibus, pro regno eterno. [illegible]
quod plus est dare ad usuram [illegible]
[illegible]. [illegible] est quod pauperes [illegible]
re [illegible] est [illegible] tullius. l. ii. [illegible]
l. [illegible]. quod cum [illegible]
tione [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible]. bene pascere. bene vestire.
bene [illegible]. Et [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Sexta distinctio de colligatione a
micabili. Primum capitulum quod
sit amicitia. et qualis debet esse.
et que exhiguntur ad veram amicici
am.

Einde videndum est
de colligatione ami
cabili. qualis est inter
amicos. inter quos
debet esse amicicia
vera non ficta. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Et [illegible] [illegible] [illegible] epistola [illegible].
Debet ergo [illegible] vera amicicia [illegible]
ta. Que quidem tunc est vera. cum est
[illegible] [illegible] [illegible]
Dicit autem tullius. li. de amicicia
et [illegible] augustinus epistola [illegible]
est omnium [illegible] [illegible]
cum benivolentia et caritate consensio.
Et [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible]

Secundum capitulum de ficta amicicia. et propter
que dissolvuntur.

[illegible] amicicia [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] tullius [illegible]
in amicicia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] animi equus. quod [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt
filii [illegible] quod est [illegible]
[illegible] sunt sicut [illegible].
[illegible]. Et. 10. [illegible]
nos [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] amicos
quod omnia que [illegible] a patre meo
nota feci vobis. [illegible]
[illegible] esse [illegible]
[illegible] augustinus [illegible]
ad [illegible] [illegible] est [illegible]
cum [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] tullius [illegible]. [illegible]
quo est amicicia [illegible]
est ad diligendum benivolentiam. [illegible]
in amicicia debet esse mutua [illegible]
sio. quod ipsa est benivolentia [illegible]

passio ñ latens ait phs. ethi. viii. de in ibidem. Consolatur amicum. dicit ei nõ agnoscit se in bonis amici. nec abscondetur in malis inimicus. ecc. xii. Et iacob. vi. Qui tollit ab amico suo misericordiam timorem domini derelinquit. Cum ei in amicitia una fiat ex pluribus ut ait tullius. i. de offi. c. xvii. et hec sit lex amicicie nec minus nec plus quam se diligat. ait ibidem. merito debet esse mutua compassio. Unde aug. iiii. conf. ii. loquens de amico mortuo. et eum plangens ait. Dimidium anime mee. Nam ego sensi animam meam et animam illius unam fuisse animam in duobus corporibus. Et ideo mihi horrori erat vita. quia nolebam dimidius vivere. Et seneca epla. lxiii. obiurgans plangentem filium ait. Quod inquit facies si amiseris amicum. ex quo tam plangis. patrem illi qui erat melior spes.

Item in amicicia debet esse sedula sollicitudo de salute amici. de bono et de qualitate. Et ut ait tullius ii. de amicicia circa finem. monere est sepe amici et obiurgandi. et hec accipienda amice cum sunt benivole. Unde sequitur. Sic habendum est in amicis nullam pestem esse maiorem quam adulacionem. blandiciam. assentacionem. Et post. Omnium rerum simulacio viciosa est. Tollit enim iudicium veri. Ideo quidem adulterari. cum amicicie repugnat maxime. Delet enim veritatem sine qua nomen amicicie valere non potest. Et ibidem. Virtus conciliat amicicias. Unde dicit aug. iv. confess. Sicut amici adulantes pervertunt sic inimici litigantes plerumque corrigunt. et multo magis amici suo modo litigantes.

Item in amicicia debet esse mutua communicatio tam condicionum sive interiorum conceptionum quam amicabilium collationum. officiorum. ministeriorum et rerum. Unde commentator. ethi. ix. in principio. Proverbium est de amicis. quia anima una et omnia communia. Cum enim amicus prebeat cor amico. prout ait tullius ii. de amicitia. i. eamus amicicie est. ut unus quasi animus fiat ex pluribus. Et aug. ii. conf. quia amicicia est dulcis. propter unitatem in multis animis. Et equitas dictat quod communicet omnia sua. Unde tullius ii. de. Si dicis simul utendum arbitror. ut cum emendati mores amicorum sint. tunc eos sit omnium rerum. consiliorum et voluntatum sine ulla exceptione communitas. cum veritudo et reverencia. quae semper tenenda est in amicicia. Ut enim ait ibidem. prima lex est amicicie. ut ab amicis honesta petamus. et amicorum causa honesta faciamus. Et iterum tullius de offi. ii. de. Nec contra rempublicam. nec contra iusiurandum amici causa vir bonus faciet. Nec turpia facienda amici causa. Et de illis amicicia. tullius. li. de amicicia per totum. Et phs. viii. et ix. ethi. per totum. Et valerius. li. iiii. c. vii. ubi ait. Contemplemur vinculum amicicie potens et prevalidum. nec ulla ex parte sanguinis viribus inferius. Hoc est certius et exploratius. quod illud nascendi sors fortuitum opus. hoc uniuscuiusque solidum iudicio inchoata voluntas contrahit. Et ponit ibi exemplum de amicis. quorum unus petiit occidi cum amico occiso. Similiter ponit de aliis. quorum unus se obiecit hosti pro alio. Similiter de nobili. s. damon et phintias de quibus cum unum dionisius tirannus vellet punire. cum ille tempus ad res suas ordinandas. alius dedit se vadem pro eo. et alter rediit hora assignata. quorum animum tirannus admiratus. supplicium fieri re

misit. misit rogantes eos ut se re-
ciperet in terram gratiam sodalita-
tis. Et enumerat ibi multa amici-
tie .s. contemptum mortis ingerere. vi-
te dulcedinem extinguere. crude-
litatem mansuescere. et sic de aliis.
Et de hoc aug. li. iiii. conf. loquens de
amico mortuo. [illegible] inquit au-
dieram pro illo simori. sic de oreste
et pilade traditur. si non fingitur
qui vellent pro invicem simul mori.
quia morte peius erat eis non simul
vivere. iii. c. de utilitate vere amicitie

Predicitur ergo consequen-
ter amicis. dissimilitudi-
nis amicitia que est se
accidens et facile solubi-
les. Dissoluto enim eo propter quod sunt a-
mici. dissolvitur amicitia. ut patet
viii. ethi. viii. In senibus enim est amici-
tia propter utile. in iuvenibus propter de-
lectabile. ut ait ibidem. Et sic dicit
vera amicitia que non est vera
nisi sit conglutinata caritate. ut
dicitur. idem enim velle et idem nolle
firma amicitia est. ait ieronimus epistola
lxxxviii. Et consensus sensuum. et
unanimitas voluntatum. quasi rivu-
li amicitie scaturigo. ait ibidem.
Et sic idem velle et idem nolle dul-
cissimum est et honestissimum. ait se-
neca. ep. epistola. Et hec amicitia
est preciosissima gemma divina
[illegible] ait lucas. ii. de consolatione
epistola viii. Et merito. quia amicus
habet omnes suos amicos. et omnia sua
possessiones. et sic facit eum divitem et
inextinguibilem. sic loquitur criso.
sup. io. o. lxxviii. dicens quod unus
s. amicus multiplex est. Si enim
x unanimes fuerint decem vel plures
non unus est quam unus s. tamen sed decem
multiplicatus quilibet eorum. Et
inveniens in decem unum. et in uno
decem. Et si quis inimicabitur uni

et decem inimicitias capit. Et si unus
pauperatur. sibi non est inopia ma-
iore ei parte .i. x. sit ubertatem. Unus
quisque habet xx manus. et xx oculos. et
totidem pedes. Non enim suis oculis solli-
citatur sed et aliorum. Sed decem habet animas
que sunt pro se sollicite. Non suis
tantum operatur manibus. non suis solum
portatur pedibus sed et aliorum. Sin
vero facti fuerint amici mille
vel duo. quid aliud erit. Vides amo-
ris summam magnitudinem. qualiter iner-
tinguibiles facit unum et multi-
plicem. qualiter unus et ubique unus
potest esse decem in persida et in roma.
Et quod natura non potest amor potest.
Et sequitur. Si mille invenis a-
micos vel duos [illegible] est. Et post.
Et si decies mille divites fuerint
unionis consistit sine amicis. Si si
inopes fuerint amici divitibus
uberiores existunt. Et que ipse pro se
ipso dicere non tempestive. hec amicus
dicit. Et que non potest ipse sibi lar-
giri. per alium poterit etiam multo
ampliora. Et sequitur. Non est pa-
ri modo a tot armigeris custodiri.
Non enim tales reges satellites custodiunt
tam diligentes ut hii. Quia illi necessitate
et timore custodiunt. hii vero devotione
et amore. Hec ille. Et ibi multa
elegantia de hac materia. Et de hoc
ambrosius in de. offi. in fine. Pietatis
custos amicitia est. et equalitatis ma-
gistra. ut superior inferiori se exhibeat
equalem. et inferior superiori. Inter dis-
pares enim mores non est amicitia. Et
ideo convenire debet utriusque gratia. ut nec
auctoritas desit inferiori. nec
humilitas superiori. Laudanda est
ergo vera amicitia et fideliter observanda.
quia ut ait tullius de amicitia. solem
e mundo tollere videntur hi qui
amicitiam e vita tollunt. Octava
distinctio de colligatione sociali i

commendum. Primum. c. quod homo debet esse sociabilis

Um non solum sit admonendum amicitie veritate amicitie. quia sunt colligati amicabili colligatione. sed etiam est admonendum. qui sunt sociali communione colligati. Unde ei ait hugo. socius dicitur a socio. quasi in una caliga. scilicet hospitio in mensa vel aliquo. Et est socius quasi in periculo. Collega in officio. Comes in itinere. Consors in premio. Socialis in mensa. vel in sede. Quarum ad modum summatim societatis homo debet esse socialis. Quia homo est animal non solitarium sed politicum et communicativum. ut ait commentator. ethicorum. viii. Et seneca. ad lucilium. epistola. xviii. c. quod homo est non ingeniturus. nec genitus. sibi solitarius. sed societatis sit. Mundum et infirmum societas munit. Unde ideo dedit ei duo. quibus illum ceteris debilitatem ... fecit. scilicet rationem et societatem. Et sequitur. Societas ei dominium omnium dedit. Societas hominem genitum in alienum nature transmisit imperium. et dominari etiam in mari iussit. Et sic de multis. Secundum. c. quod societas malorum est vitanda.

Alium societas malorum est vitanda. proverbiorum. xxii. Noli esse amicus homini iracundo. nec ambules cum viro furioso. ne forte discas semitas eius. et sumas scandalum anime tue. Sed quod gregorius super ezechielem. li. ii. Summopere vitare societatem pravorum. ne mala que faciunt aspicientes. et corrigere non valent. delectentur imitari. Et ponit exemplum. Sic aer malus afflatu tractus inficit corpus. ita prava locutio assidue audita inficit animum. Corrumpunt enim bonos mores colloquia prava. prima cor. xv. Unde seneca. epistola. xvii. Unum exemplum luxurie. unum exemplum avaritie multum mali facit. Convictor delicatus enervat et emollit. Vicinus dives cupiditatem irritat. Malignitas comes rubiginem suam affricant. Et sequitur. Necesse est ut imiteris tales. aut odias. Et utrumque devitandum. ne vel similis malis fias. quia multi sunt. ne vel inimicus multis. quia dissimiles sunt. Et epistola. cxvii. Perdebit tibi avaritia quamdiu avaro te miscueris. perdebit tibi luxuria quamdiu luxurioso ... perdebit timor quamdiu cum servis conversabis. Invenerunt libidines adulterum socialia. Cum sancto ei sanctus eris. et cum perverso perverteris. psalmus. xvii. Nolo vos socios fieri demoniorum. Et ii. cor. vi. Que societas lucis ad tenebras. Nolite commisceri cum fornicariis. Societas ei cum bonis est iniunda. Unde seneca ubi supra. Ad meliores transi. cum socrate. vive cum zenone. et cum crisippo. cum posidonio. hii tibi tradent humanorum divinorumque noticiam. hii iubebunt in opere esse. ut non tantum scias eloqui. et in oblectatione audientium verba iactare. sed et animum indurare. et adversus minas te erigere. Qualis aut debet socius describit bernardus in meditationibus suis. ubi ait. Amabilis socius est. qui est mihi obsequiosus. et omnibus officiosus. Officiosum inquam. quia ad deum devotus. ad proximum benignus. ad mundum sobrius. et c. Tertium. c. quod societas bonorum est appetenda. et qualis debet esse. et que debent esse in vera

Icut autem quilibet societatem debet vitare societatem malorum. sic debet appetere bonorum. Et in hac societate debet esse caritativa affectio. qua quilibet diligat alium in unitate. ne sit tristis amicus et socius in se. ut in decretis. ... augustinus in ... vocabat socium vel amicum. dimidium vite sue. ... Si que societas spiritus. si qua viscera miserationis ...

te gaudiū meū. ut idē sapiatis. e
andē caritatē hūtes. z c. ¶ Itē debz
eē unanimis ɔsensio. ut possit dicē
socij. in domo dī ambulauim9 cū ɔsēsu.
Et alibi. Ds qui inhitare facit
unius moris ī domo. ¶ Itē debet
eē mutua subleuatio. et nociui
ab utiq; repulsio. et adiutorij pmi
pta collatio. de qbz dī. ecclesiastes. iiij.
Melius est duos eē q̄ unū. hnt
eī emolumētū sue societatis. si un9
ceciderit ab alio fulcietur. Et idō se
quitur. Ve soli. qz cū ceciderit. nō hz
subleuantē se. ¶ Itē debz eē mutua
qz ab alio mutua ueneratio. z sup̄io
ris cū iferiori pacificatio. Roma.
.xij. Honore inuicē puenientes.
Vn̄ narrat ualerius. li. iiij. c. vij.
q' cū alexander cū ephistione s
gratissimo uenisset ad castra darij.
et mater darij capta. ephistionē
qz forma z statura pstabat alexā
dro/ more pſaz adulata. illū sa
lutauit tanq̄ alexandrū. Et ē
admonita de errore p trepidatē
uba excusatōis q̄reret. rn̄dit ale
xander. Nichil ē qd' hac ꝯmone cō
fundaris. naz z hic est alexander.
Paucis ūbis ait ualeri9 cū comi
te suo partitus ē. ꝯdō. ecc. xiij. Di
ciori te ne socius fueris. i. ei qui de
dignatur ɔdescendere. z parificā
re se socio. Vn̄ seneca epla. xcij.
Penes deos ipiuz. inter hoīes
ɔsortiū. Homo eī est aīal sociale. ꝯ
de aīalibz. ¶ Itē debz eē pia ɔpas
sio. z būfica supportatio. ut eī ait
seneca epla. xcviij. societas nr̄a si
mil' est fornicatōi lapidū. i. domui
testudinatē. z cū arcubz facte. que
casura ē n̄ inuicē obstarēt. hoc eī
ipso sustinetur. Et similē exēpluz
ponit grego. ubi ō de amicicia. Et su
addit. q' si ego mores tuos n̄ sub
porto. z ecōtrario/ nū q̄ consistiūt

caritatis suggz int' nos. Gala. vi. Al
ter alterius onera portate. Sz. Aug'
bn̄ z multū. li. lxxxiij. qonū. q. lxxj. qo
ne. Nichil indo sic pbat amicū. q̄
dom̄ eius amici portatio. Et ponit
exēplum de locustabz. ptinacibz. uacui
dis. q' uni9 debz supportare alteri9 in
firmitatē q̄tū possibile ē absq̄ pc̄ō.
Et exēplificat de ceruis transeuntibz
aq̄s. quoꝝ posteriores portant capita alio
rum in clunibus sine uicissim. Sap. ij.
coꝛ. i. Sic socij passionū estis. sic
eritis z ɔsolationis. Et apoc. i. Ego
fr uester z particeps ī tribulatione. Sz
eī multi socij in psperitate/ sz pauci
ī aduersitate. Et de hac societate bn̄
ambro'. i. de offi. ubi ait q' rō societa
tis diuiditur ī duas partes. iusti
ciā z beniuolentiā/ siue liberalita
tē uel benignitatē. p̄ma excelsi
or. scd'a gratior. Illa censurā tenz.
ista bonitatē. ¶ Qualiū at debet
eē societas. s. seniorz z adolescētiū.
pbatur ex eo q' alij testimōio. alij so
lamīnē. alij magistrio. alij dilecti
ōne. Exēplum de moyse z iosue.
de abrahā z loth. de helya z heliseo.
de paulo z barnaba. Societatē hijs
modis facit uirtus. q̄ sue aīm̄ di
gnū ut ueniat ī ɔsortiū bonoꝝ. ut
ait seneca. li. ij. de natura libiū q' mibi.
Nō eī pōt eē salua societas ī amo,
re z custodia pductuz. ait seneca. li.
ij. de ira. Et aug'. iij. ɔfes. Ea ē soci
etas hoīm iusta. q̄ dō seruit. Ecc. xij.
Sol socio z amico de iniustitia. s. erit
aduerse si fra ē. Quantū. c. de hijs q̄ dis

soluūt societatē.
soluūt societatē. auari
cia. ait ambro'. ex amo. o.
ī. pōnēs exēplum de aui
bz rapacibz. que nō sūt sociales. Et
idē seneca. xciiij. epla. auaricia z
luxuria dissociauere mortales.
Et tullius. li. iij. d' offi. c. v. q' sine

tas dissoluitur. cum quibus querit. prou[illegible]
Dissimulat ergo peccatorum malorum [illegible] et bonorum [illegible] sine [illegible] societates efficaciter [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est descripta.

Nona distinctio de mutuali conuersatione cum aduersariis. Primum capitulum quod laudabile est bene uiuere inter malos.

Eius non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est diligenda [illegible] bonorum. sed oportet quod [illegible] uiuat cum aduersariis. propter quod dicit Seneca de [illegible] epistola. Sic uiue cum hominibus tamquam deus uideat. Sic loquere cum deo tamquam homines audiant. Sic fac omnia tamquam si spectet deus. Et ideo laudatur Job quia uir erat simplex et rectus ac timens deum et recedens a malo. Sed quod gregorius moralium [illegible] multum est laudabile bonum esse cum bonis. sed bonum esse cum malis. Et iob. [illegible] fui draconum. [illegible] moralium. xx. [illegible]. Et [illegible] ij. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loth aspectu et auditu. Secunda petri. ij. [illegible] inter malos [illegible] [illegible] [illegible]. Et philip. ij. Sitis sine querela et simplices sicut filii dei sine reprehensione in medio nationis praue et peruerse. inter quos lucetis sicut luminaria in mundo. Canti. ij. Sicut lilium inter spinas. Sint ergo fideles admonendi ut habitent inter malos. tamen iuste uiuant declinando a malis eorum. Roma. ul[timo]. Rogo autem uos fratres ut obseruetis eos qui dissensiones et offendicula preter doctrinam quam didicistis faciunt. et declinate ab illis. Et ut deum diligant et orent et benefaciant inimicis et persequentibus.

Mat. v. Diligite inimicos uestros et benefacite his qui oderunt uos et orate pro persequentibus et calumpniantibus uos. ut sitis filii patris uestri qui in celis est. qui solem suum oriri facit super bonos et malos. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diligentia [illegible]. [illegible] gre[gorius] [illegible] [illegible]. xxiij. c.

Secundum capitulum quod per patientiam et beneficia uincitur aduersarius.

Solent [illegible] fideles facere. ut sua beniuolentia. beneficentia. et longanimitate patientia. conuertant aduersarios. et reuocant eos ad uiam iustitie et ueritatis. propter quod precipit saluator. mat. v. percutienti maxillam prebere aliam. [illegible] ne [illegible] [illegible] [illegible] patientie subtrahat. nec temporalia eterna preponat. [illegible] temporalibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut dicit augustinus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] paratus [illegible] esse iustus et pius patienter eorum maliciam sustinere [illegible] [illegible] bonos querit. ut numerum potius crescat bonorum. non ut pari malicia se numero quoque addat malorum. Et [illegible] aliquis iniusta si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maxillam [illegible] [illegible] [illegible] preceptum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut dicit idem augustinus. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a malo sed uince in bono malum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aduersarii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Si esurierit inimicus tuus ciba illum. Si sitierit potum da illi. hoc enim faciens carbones ignis super caput eius congeres. Roma. xij. Et de hoc [illegible]

lerug. li. [illegible] [illegible] [illegible] tate et clementia. ponens exemplum [illegible] per [illegible] [illegible] ad amicitiam [illegible] parte [illegible] clementia principi [illegible] [illegible] esse barbarorum [illegible] bestiam mollit eciam [illegible] lentissimos [illegible] [illegible] [illegible] inter [illegible] mucrones [illegible] [illegible] [illegible] lesos sanguines [illegible] misceret. Et de hoc seneca [illegible] [illegible] ex consilio [illegible] et sic reduxit eum ad [illegible] [illegible] seneca [illegible] de beneficiis [illegible] [illegible] per [illegible] beneficiorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] beneficium non est accepturus [illegible] duorum oblitus. tercium in eorum que erat [illegible] [illegible] [illegible] opera tua [illegible] [illegible] [illegible] aliud consilio. aliud [illegible] salutaribus [illegible] Et ponit exempla [illegible] [illegible] nullum tam imansuetum est animal quod cura non mitiget [illegible] amorem sui faciat. Leonum ora [illegible] Elephantorum feritatem [illegible] obsequium domat [illegible] intellectum [illegible] [illegible] posita sunt [illegible] [illegible] ducit ad amicitiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] animo [illegible] sustentat furorem. [illegible] ait [illegible] [illegible] sicut ligna [illegible] ignis [illegible] [illegible] in [illegible] sua sunt esca [illegible] [illegible]

profiteri. Et [illegible] [illegible] [illegible] patientia. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] extinguntur ignis [illegible] [illegible] [illegible] Certamen festinatum incendit ignem. Et sequitur. Si [illegible] sufflaveris quasi ignis exardebit et si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex dictis.

Et in hoc est finis secunde partis huius collectionis. Deo gratias. Amen

Incipit tercia pars. que est de informatione hominum. quantum ad ea que sunt communia omnibus

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] personas [illegible] [illegible] publica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inter se. in hac tercia parte agitur de informatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Quorum quedam sunt naturalia. quedam contingentia.

Et primo de hiis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Secundo de hiis que pertinent ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adolescentes. [illegible]

Tercio de hiis que [illegible] [illegible] senes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobiles et ignobiles.

Quarto de hiis que spectant ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ta ex parte aie q ex parte corporis.
et qualr admonendi sunt uniuersaliter.
¶ Quinto de hiis que respiciant quali
tate3 uite. s. qualit admonendi sunt pro
ficientes 3 [illegible]
¶ Sexto de hiis que spectant ad di
uersos status. s. qualit admonendi sunt
[illegible] uidue et coniugate
¶ Septimo de hiis q spectant ad mo
du3 uite. s. quantu ad possessiones.
[illegible] admonendi sunt diuites et pau
¶ Decimo de hiis que spectant || pers
ad uarios successus. s. qualiter sunt admo
nendi existentes in aduersitate. prospe
ritate. infirmitate et sanitate. Et lz sint
multe alie differentie de quibus sit loquendum ad
monendi. quibus tamen greg. sufficient disti
[illegible] admonitione hominum. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] instruit ibi qualit
sunt admonendi diuites. pauperes. pre
lati. [illegible] de aliis. [illegible]
[illegible] nil ad presens.

Prima distinctio de instructione
hominum quo ad diuersos status. Primum c. qualit

[P]rimo debent esse uiri
quomodo debent ut uiri sunt ad
monendi. ut sic sunt se
[illegible] ita sint uiri in
statu et effectu. [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ait aug. l. iii. sermonum
[illegible] sermone [illegible] apls. i. cori.
xiii. [illegible] euacuaui que e
rant paruuli. [illegible] ut ait salustius.
[illegible] mulierib.
ut [illegible] uiros [illegible] ei e
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aug.
[illegible] [illegible] eneruem
[illegible] antiquis. [illegible]
[illegible] uiri / n mon
[illegible] mores uirtuosos. [illegible]
[illegible] sicut
ait apls. i. cori. xi. quod uir est caput

mulieris. [illegible] illi qui sunt uiri qui uincunt
libidines. et uirtuosis opibus laborant
et moribus uirtuosis sunt ornati. et or
dinate regunt uires inferiores. et ap
petitus carnales. De quibus iob. xxxiiii.
De ciuitatibus fecerunt uiros gemere.
Secundum quod greg. mor. xxvi. quod uiri sunt qui
perfectis gressibus p uias dei. n fluxe et
eneruiter. sed uiriliter currunt. Et iob. [illegible]
xxxvi. De quo cecinerunt uiri. Ubi
greg. xxxvii. Uiri perfecte uite. uoces
memorantur. Et iob. xxxviii. Accin
ge sicut uir lumbos tuos. Ubi mor. xxx
viii. Scriptura sacra uiros uocare con
sueuit. qui mundi uias [illegible] fortibus et
non dissolutis gressibus sequuntur. Illi qui
sunt uiri secundum [illegible] esse in actu et effe
ctu. Horribile est quod sit uir sexu et fe
mine / uel effeminati effectu. Uiriliter
ergo age. et confortetur cor tuum. [illegible]
[illegible] viii. O uiri ad uos clamito. Secundum
quod greg. mor. xxxiii. Ego non feminis
sed uiris loquor. De hiis quibus fluxa uite se
[illegible] [illegible] posuit. Carna
lis enim uoluptas. et feminea mollicies.
aut fluxa leuitas et desidiosa ocio
sitas. effeminant. [illegible] de domo uo
luptatis. quod non est uir in domo sua. pro.
vii. Uoluptas carnalis signifi
cari potest p fontem salmacidis. cuius
unda ut in fabulis dicitur. aspectu deco
ra. gustu dulcis. tactu suauis. et
omnium sensuum usui gratissima. sed tanta
mollicie ingredientes enuat. ut in
uiris effeminatis. nobiliorem sexum adi
mere. [illegible] quisquis egreditur quod
stupet. [illegible] et doleat se mutatum in femina.
[illegible] l. [illegible] c. v. Et qui
multi balneant se in fonte uoluptatis.
[illegible] sunt effeminati. Naum. iii.
Ecce populus tuus. ut mulieres in medio
tui. Et non solum uerificatur hoc de sexu
et persona infirmis. sed [illegible] in moribus. Isa.
iii. Effeminati dominabuntur eis. Et quod
effeminati multa mala faciunt. ideo

iii.xx.xiiii. Effeminati fuerit in infan-
tia atque os abluerit matris. **Secundum capitulum de instructione mulierum. quales debent esse mulieres. et specialiter quantum ad sobrietatem.**

Ed non solum viri sunt admonen-
di huiusmodi modis. sed et mulier-
es similiter sunt admonendae ut
virtuose vivant secundum statum su-
um. scilicet ut subiectae sint viris. sicut docet
apostolus ad ephesios v. ad colossenses iii. et i petri
iii. Et ut sint tacite in ecclesia. Tha
ceat enim mulieres in ecclesia. i corinthiorum xiiii. Et
ut non sint garrule. vage. vel curiose. lo
quentes que non oportet. sicut monet apostolus i
thimotheo v. reprehendens tales. et ex con
sequenti dissuadens. Item sunt admonende
ut non sint vane ornantes se ad ostenta-
tionem. sicut monet beatus petrus i petri iii.
Mulieres subdite sint viris suis. Et sequitur. Quarum non sit extrin-
secus capillatura. aut circumdatio au
ri. aut indumenti vestimentorum cultus.
Specialiter autem sunt mulieres admonende
quod sint sobrie et moderate in alimentis
et in caeteris servandis. Ut enim ait va
lerius libro ii capitulo i. Vini usus olim romanis fe
minis ignotus fuit. ne scilicet in aliquod de
decus prolaberentur. Quia proximus a libero patre
intemperantiae gradus ad venerem illicitam
esse consuevit. Mulier enim ebriosa ira magna
et contumelia. et turpitudo
eius non tegetur. Ecclesiastici xxvi. Econtrario
etiam vitiis sic recitat seneca epistola x
cv. dicens quod maxima medicorum. femi-
nis nec capillos defluere dixit. nec
pedes laborare. atque nunc. et capill[illegible]
defluunt. et egre sunt pedibus. Non mu-
tata est natura feminarum sed victa. Nam
cum virorum licentiam aequaverint. corporis quoque vi-
rilium incommoda aequaverunt. Non minus
pervigilant. non minus potant. Et in vino
oleo et mero viros provocant. Et [illegible]
[illegible] mensis [illegible] Et
[illegible] morbi virilis [illegible]
[illegible] minor maximum
maximum medicorum et in medendo [illegible]
cui tot feminae podagrae. calvaeque sunt etc.
Magna ergo diligentia debent mulieres sibi
de sobrietate. quae est conservativa pudicitiae.
Sine enim cerere et vino friget venus.
ait comicus et recitat ieronimus epistola xxiiii.
et valerius libro ii capitulo i. Et debent cavere
ab excessu in alimentis. eo quod ventre
distento cibo. sequitur voluptas geni-
talium. ait ieronimus epistola xxxxii. Unde
antiquitus mariti precavebant ne uxo-
res biberent vinum. vel saltem non excederent
ut tacitus dicit. Et ut ait valerius libro vi.
capitulo iii. metellus uxorem eo quod vinum bi-
bisset fuste percussam interemit. Quod factum
non tantum accusatore sed reprehensore caru-
it. Uno quoque existimante optimo exemplo
illam violate sobrietati poenam dependisse. Et sane quaecumque femina vini usum
immoderate appetit. omnibus virtutibus ianu-
am claudit et delictis aperit. ut ait ibidem. Et ad hanc sobrietatem ut
scilicet sint mulieres perfecte sobrie et caste.
debent ab infantia et iuventute instrui
exemplo nutricis matris beati augustini.
quae erat in moribus puellaribus perfecta
[illegible] atque in verbis
sobria. De qua narrat augustinus ix. confessionum
[illegible]
[illegible] hos moribus bona
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aqua
bibitis. quae vinum in potestate [illegible] Cum
autem ad maritos veneritis facte dominae apo-
thecarum et cellariorum. [illegible]
mos potandi remanebit. Hac ratione
[illegible] sancte frena
bat auctoritate [illegible] et
[illegible] puellarum sitim [illegible]
tia moderanda. ut nec [illegible] quae non

decrez set ibi bii de hoc. de bi e nar
rat. q mat sua tuc puella ad m
sas parentu bibebat uinu de cipa
tor. et ita ad illo modicu more
solido ano adeueto. se i osuetudie
lapsa e. ut plenos mero caliceq
inbiante hauriret. Et e ancilla e
cu litigaret obiecit ei hoc crim. uo
cans eam meri bibula. Quo illa
stimulo pcussa. despexit feditate sua
confestimq; da pnauit. et eam
confesso clamat ibi aug. admirans
mira x puidencia dei. Qd egisti
dne. quo curasti. Nonne ptulisti i
ouitu x acutu. ex alta aia. sinu
ui q mediciale ferru. et de ulti
pciis oibus tu. et uno ictu putredi
nez illa i. putasti. et de alta isania
sanasti altaz. Et ibi bii de hoc z
Educatu g pcoditata mitricis ml
tu ualz ad tenenda pfecta sobrieta
te. Tercium. c. quales debent esse
mlieres quo ad castitatez z pudicia
Consilit sunt admo cau
nenae mlieres o castita
te x pudicia a fuanda.
per qua e eximiz honor
mulieru. in tnosa de ea. fame sive
opinionis odor. Vnde ei conveniunt q i
e eccl. otinetis. uic. ecc. xxvi. Et
sequitur. Sic sol oriens i mundo i
altissimis dei. sic mlieris bone spe
cies. i ornamentu domus sue. Et ibi
de. Gra sr gram mlier sca x pudora
ta. Vt ei dicitur i tractatu de vij.
abusioibus. quintus abusionis grdus
e. femina sine pudicicia. Sic ei cu
bonos mores pcurat x custodit i
uiris prudencia. sic z i feminis ho
nestos mores x actus custodit x
nutrit pudicicia. Et. sequitur. Sin
pudicicia naqz nitia. nec laude ab
hoibus i pnti selo. nec remuneratione
a deo spat i futuro. Pudicicia n ho
na femina inter hoies possidet. etia
spe future btitudis gaudet. Et de hac
pudicicia multu ualerius. l. vi. c. i.
ubi ait. Et miroz x feminaz e pri
puu firmamentu pudicicia. Et po
nit multa exepla de pudicia mlie
rib. q sollicite fuerit x diligentes
i custodienda pudicicia x castitate.
q mala exit intra amittere. q pudi
cicia. ponendo exepla de multis. Sic
de illis que maritis occisis. laq
sibi spm eripuerit. De qbus o. ubi
de amore coniugali. Ibidem e nar
rat de greca femina. q cu hostiu
classe esset circusepta. ut morte
pudiciciam tueretur. se i mari p
iecit. Cuius corpa litori apulsum
sepulture mandatu e. et cuius meo
ria grecis laudabilr celebratur. a
seruatur. Ibidem narrat e de lucre
cia. que a tarquio regis sibi filio
per ui stupru pati coacta. cu i
iuria sua in oslio necessaior deplo
rasset. ferro qd ueste tectu attule
rat se interimit. Silr narrat de
quoda. i que filia sua occidit. eo
q apia claudius. potetatis uiribus
fretus. stupru eius expeteret.
maluens ee pudice filie interep
tor. q corrupte pr. Ibidem e nar
rat de alia mliere. q pati stu
pru coacta. spauit sine ut illuz
occideret. interfectiqz cap abs
cissu manibus tenens ad coniuge ue
nit. abiectoqz an pedes eius. iniu
rie x ultiois sue ordine exposu
it. Ibidem femine quid aliud
q corpus in potestate hostiu
uenisse dicatur; Naz nec ani
ma mea. nec pudicicia eripi
potuit. Narrat e ibi de seue
ritate quorudam i ultione pu
dicicie. sic de quodam qui post
q dpressit filie uirginitate a quoda
pedisequo. no otentus e solu illum
aliis casse supplicijs. s e puellam

necavit. Itaque ne impetras eius in-
terea celebraret acerbas exequias divine.
Et ibi contra multis talibus exemplis in
[illegible] multiplicitatis pena
meritis. Consilii narrat sanctus
Ambrosius li. iii. de virginitate. Ubi di-
cit quod Pelagia apud Antiochiam cum esset
xv. annorum et a persecutoribus se circumven-
tam videret, obsessam [illegible]
[illegible] non offenditur. et fe-
mina [illegible]. Fertur itaque ornasse
se caput non quasi ad mortem sed invitaretur
sed ad sponsum. Cum in [illegible] veste
[illegible] mater et sorores. Nunc est
hec impossibile dixerat. Ecce aqua ista
que nos baptizari perhibet. [illegible] precamur
deum ne corpora nostra vel umbra disponat.
Et tamquam si choros duceret, ingre-
diuntur in medium alvei. Sic ecce cadaver
in aquam [illegible] sancta mater [illegible] se-
cuta est. pietatis tamen adhuc serva-
bat complexum. et religiosum quem tene-
bat nodum nec in mari laxabat.
Sed non pro servanda corporali pudicitia vel
cavenda iniuria a non debet fidelis se in-
terimere. sicut determinat beatus Augustinus li.
de ci. dei. c. xvi. et xliii. ubi ait quod
pudicitia est virtus animi, que non potest auf-
ferri invite. Et c. xix. laudis de Lucre-
tia superscripta que se interfecit ait quod est
hec tamen utrumque quomodo declamans ait
mirabile dictu. Duo fuerunt et adul-
terium unus commisit. Splendide [illegible] et
insigne ait Augustinus intuens eum in duorum
corpore commixtione unius inquina-
tissima cupiditate, alterius castissi-
ma voluntate. et non quid coniunctione
membrorum sed quid diversitate animorum age-
retur attendens. Illud ait. Sic ergo
fidelis nec infidelis debet se occidere. ob ta-
lia perpetranda. sed violentiam susti-
neat. non consentiente libera volun-
tate. quia pudicitia est virtus animi. [illegible]
[illegible] corporis. et ea integra
in animo permanente. potest hec violentia

de corpore auferri. Ait Augustinus contra
Iulianum. viii. Non enim licet priva-
ta potestate hominem occidere vel nocentem,
cuius occidendi licentiam lex nulla conce-
dit. Et profecto qui se ipsum occidit
homicida est. ait Augustinus ubi supra de ci. dei
c. xvii. Quod autem sanctus Ambrosius commendat
illas mulieres que se submerserunt, sancto-
sane intelligendum est quod non sine instinctu sancto
quia se sic occiderunt sed alio modo quem
deus novit. Ut enim ait Augustinus de ci. dei
ubi supra c. xxi. Samson non aliter excu-
satur de eo quod se ipsum cum hostibus ruina
domus oppressit, nisi quia spiritus latenter
hoc iusserit, qui per illum miracula facie-
bat. Sed ille modo mulieres predicte
inspirante se morti exposuerunt. Unde
ibi Augustinus c. xxvi. dicens. De sanctis mulieribus que
se in flumen precipitaverunt tempore persecu-
tionis. quarum martyria ecclesia celebrat.
si hoc fecerunt divinitus iusse non humani-
tus decepte. non errantes sed obedientes
ut de Samsone nequaquam potest aliud nobis
non est fas credere. Cum autem deus iubet, seque iubere
sine ullis ambagibus intimat. quis in
obedientiam crimine vocat. quis obsequium pietatis
accusat. Et est quod in mulieribus [illegible]
bus [illegible] pudicicie [illegible]
suis tamen in [illegible] minime
imitationis. ¶ Quam in [illegible]
fuerit pudicicia apud paganos nar-
rat Solinus li. xii. c. iii. Ubi narrat de
[illegible] ab initio
abdicavit [illegible] nescivit. Nemo
ibi nascitur. nec [illegible]
de. [illegible] pudicicie.
Ad quem [illegible] plurimi gentium
pervenerunt. [illegible] nisi que
castitatis fide [illegible]
prosequantur. Nam si quis est vel [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] per immensum spacium [illegible]
[illegible]
puerperiis. Hec ille. ¶ Pudicicia

ig honoratiora qui e pfecta .s. i affectu in orum sensu et effectu. ac dignitatis ge[illegible] . Vnde et ait ualerius. l. iiij. c. iij. ci[illegible] fortem amulos i pueri lau [illegible] sarpanis itepantia ait . Nō solū manu pudicitie . sz oculos a libidinoso aspectu cotine debe. Et . li. [illegible] pte quodā qui dixit filie ut nō [illegible] integritate illibatā . sz et oscula .ad uirū sincera ferre .s. ad uirū dantonē [illegible] libidinis. Vnde iero. dionima mi. qui ouelliadonē uxorē ingenuitate pudicitie ut illo scelo fierz pro exemplo quo erat pudicitia mōstrū ī inueniū tunc. Dic iā sener corpe tenuis . in uirgio multum q os fetidū ferebat. Et [illegible] domi redies cōdi[illegible] tūs ē uxorem. q nō dicebat hoc ei. ut q. [illegible] memoria. Cui illa rñdit . q cre[illegible] sic oībz uiris ora olere. Illa [illegible] laudanda i utroqz. et si ignorauit uitiū uiri. et si patienter tulit. laude digne. Et ista ē laudanda. q nō pbuerit osculū alteri hoī. cuius [illegible] nō fuerit uiri. Quartū. c. quales debent ēe mulieres quo ad qetez et taciturnitatē.

C

[illegible] ut mulieres sint casti. te[illegible] [illegible] ut sint qete [illegible] ei criso. sr [illegible] mulierū ē dom[illegible] [illegible] ē legitur ē [illegible] ... Et [illegible] ingressa est [illegible] in leo [illegible] Mulieri ei ē sola ad [illegible] ait grego. mor. iij. Et parum [illegible] et [illegible] magne uoluptatis. ait [illegible] fortis an [illegible] ait [illegible] Et ne ait [illegible] mlr [illegible] non [illegible] pōt [illegible] ē [illegible] iij. c. i [illegible]. Et ideo ne sit grassio aliqo ad [illegible] et ne ipse labatur in [illegible] ne [illegible] garrule [illegible] ap[illegible] tempe

lenderit tales. ī. ad . thimo. v . dicens. Ocio[illegible] discunt circuire domos . et c. Et ideo ut ait tullius . i . de. offi. c. v. circa feminas maior institutā debuit. q modestie . q sobrietati patu nab. iter. cū [illegible] nerat. pter[illegible] vnico digito q̄m sponsi ob pignoratā p nulo anulo. Et ideo a vino abstinere ut matronā ob designatos cellę vinarie loculos . [illegible] necaret. Et sōbrium lo. [illegible] q vinū attigerit . a marito trucidatā ē [illegible]. Est [illegible] ait . [illegible] offēsue . nititas erit ī alijs. Quintū. c. qles debet ēe mulieres q ad uestitū suū

S

[illegible] mūc ornatum [illegible] [illegible] admonēdē . q sit orna[illegible] [illegible] competentibz et religiosis induite. put decz btūs petrus . ī . pe. iij . c. Quarū nō sit extrinsecus capillatura aut circūdatio auri . aut uestimentorū cultus . et c. Vnde [illegible] se orn. [illegible] mlrn [illegible] epla . c. liij . Ille [illegible] sandaliz . aut [illegible] purpuriso . [illegible] fucus ora oculosqz depingit . Quarū facies [illegible] nimio candore defor[illegible] mes . [illegible] Et seqtur. Quē nec numina . [illegible] pōt decerte q ueti le sit . q capill' alienis [illegible] uertice struunt . et [illegible] iungis [illegible] polunt. Erubescat igit mulier [illegible] si naturā [illegible] in decorē . [illegible] ad [illegible] Et [illegible] epla . [illegible] Nō facit i facie [illegible] pur purisa [illegible] Et seqtur. [illegible] [illegible] fomita libidinum . i pudicicie [illegible] Ornata ista nō dei ē sz [illegible] Et criso. [illegible] ubi ait . [illegible] aliqo [illegible] ē . Deus oste[illegible] sobrietate sufficiens [illegible] [illegible] flāmas . Scelarius [illegible] [illegible] ubi ait . picta es [illegible] Et seqtur . Noli delere bonā picturā dz.

Non tollit peccatum actu. et assumit peccatum
metricas. Illa pictura unam est. non decore
ris. sancte non simplicitatis. fallit. decep
it nec illi placeas cui placet de sic as
qui intelligit non tuum sed alienum esse quod
placeas. et mox displicere actori. qui
maior opus suum in te esse delectum. Et po
nit exemplum de artifice quod imaginem cui
maior opus suum adulteratur. Sic quod vol
tat opus dei. quae animam admittit. Sa
ne anime est ut pictus quam melius depi
gat lib. quod ad. etc. ¶ Diligenter quaeso
admonere mulieres ut a talibus ca
ueant. Nam narrat dominus pisciensis in
tractatu de uanitate de quadam muliere quae
tingebat et ornabat continue quamdiu uiuebat
intendebat. quod post mortem apparuit
cuidam pertinens faciens et ornamenta. et dicit
quod illa pectinatio erant sibi instillabi
lis cruciata. et quod pro peccati immensi
tate pondus ei gravabat. et instillabi
liter deprimebat. Ista apparitione
placuit bonitati diuine insinuare
quam periculosa est studiositas curiosa in
polictis ornatibus. ¶ De differenti
is autem prudentiae uirginalis. uidualis et
coniugalis. dicetur infra. Secunda dis
de instructione liberorum secundum diuersas etatum
Primum capitulum de instructione eorum qui sunt in
primo gradu. scilicet infantium.

Sequuntur admonendi
sunt liberi communiter de orna
natu morum et uenendi
secundum diuersas etatum. Sed
ciendum narrat etatis sic
narie informatio. Dicit enim unde pap.
prima etas porrigitur in vii annos.
quae dicitur infantia. Secunda usque ad xiiii. quae
pueritia nominatur. Tertia usque ad
xxviii. scilicet adolescentia. Quarta usque
ad l. quae dicitur iuuenta. uel uirilitas. Quin
ta usque ad lxx. protenditur quae dicitur senior.
declinata annectitur in senectute.
Sexta senecta. quae nullo annorum nu
mero terminatur. que senium dicitur.

Et de hiis aug. lib. ii. c. ii. de genesi
contra manicheos. Et quod hiis etatibus
sunt quaedam propria ut ait tullius de senectute
cap. iiii. Est enim infirmitas pue
rorum. uelocitas iuuenum. grauitas iu
uilis etatis. senectutis autem matur
tas. Ideo sunt admonendi secundum diuersas
etatum. ¶ De instructione autem infantium
... patres debent ad honorandum ...
supra parte ii. d. ii. c. i. Et ...
epla. ... peccatum ...
... deum bonum concepit filios. ...
aplo de nouo. ... filios concepit
... ad ... Et ...
... epla. ...
instructione filie ...
Magis prolis etatis ...
... exigendo est. Hec puto gen
deflat ...
... nobilis ...
tiles in filio philippi. ut ... librorum
utilitate ...
Hec dicit in ...
discendo est. Difficulter ...
...
...
... sapientia ...
...
Et ...
...
...
...
Admovere non sit ... lasciua.
non garrula ...
reglam nutricum ...
... epla. ...
...
molestat. ...
primum ...
mollis. et quod ...
et ad arbitrium uolentis trahi. Et
ponit exemplum de arbustis ...
... flecti possunt. Et ...
... sine labore domari solet. Etsi
iterum ... fere ... sensibus

qđ pua scđt qm etas ē mollis. et
mag facilis ducitur erudicioni bon
osuetudie. Consilia exēpla ponit
anselmus de similitudinibus. c. lmj. Ubi
ait. q molli cera recip̄ ymagie
sigilli. z ideo cera magis ꝗ cū ē
indurata. Sic est de etate infan
cie. q̄ informari pōt i illa. Et sic
ē de indurata cera. q̄ ñ pōt bñ sig
ri. sic de etate indurata. ñ pōt i
formari. ¶ Sunt g̃ infantes sobrie
nutriendi. put ait aug. viij. c̄. a.
ōi. c. xv. Si p nimis sinis alatur in
sano. nec ut crescendo pl' sapiat
sed ait nimis sic captiuitatis erit
darāet an ꝗ crescat. Et de hec
seneca. l. ij. de ira. De nimi negā
dū pueris ait plato. Nec abis ꝗ
de amplitudi sunt. ... ei
... ¶ Itē sunt ab initio ins
truendi fidei documentis. put ait
hug. de sacramentis. l. ij. parte. vj.
c. xij. q̄ patrini sunt fide iussores
p eis quos i baptismo susceperūt
ut eos cū ad etatē legitimā puē
nerint admoneāt fidē z castitatē z
iustitiē. bonā z custodiāt. ꝗsunt
...ia ... simboli z dnica oratione eo
doceant. Et post. vij. regulis. pp
eo ut paruulos dnos quos nutri.
precipue moribus instruere cur.
... qui eis deputati
sūt admonere. ut ea ut loquuntur de le
ant. quo cor mentes in caritate
circūse innecere. z erga subditos
i mansuetudie conpingat. Et
sequitur. Verba nutrientiū aut
lac erunt si bona sūt. aut uene
num si mala. Talia ergo nūc eis
suggerunt. que postmodū oñdat
q̄ bona fuerit ꝗ ab eis suxerit. ...
mon' ... q̄ nutrix ñ sit garru
la ñ ē. ¶ Itē sūt pueri a prīs su
me ... qz multi sūt pccā
puerorū. sic ... aug. ... de

ubi ait loquitur de se. Tantillus puer
et tantus peccator. peccabam inquid
faciendo contra precepta parentū z
magistrorū. Vn̄ narrat de pco q̄
furabatur poma cū socialibus. Ibi
de ait. Unde relaxare paruuli
non loquebatur. z iniciabatur par
uula pueritia ...
Et ibi enumerat multa talia. ...
debent parentes cohibere eos a prīs
q̄ ut ait ieronimus epla. ... usqz ad
vij. annos pueros ... parentib.
inputatur. ¶ Itē sūt castigandi. et
modo debito ... regulā
salomonis. pu. xxiij. c̄. Noli subtra
here a puero disciplinā. Si ei percusse
ris eū uirga ñ morietur. Et eccli.
xxx. Curua ceruicem eius i iuuen
tute. et tunde latera illius dū i... ē.
ne forte indurescat z nō credat tibi. et
erit tibi dolor aīe. Et. vij. Filii tibi
sūt erudi illos. et curua illos i pu
ericia illorū. ¶ Itē sūt erudiendi
debitis artificijs. z suo statui one
nientib. ut s. nobiles erudiātur
i operibus q̄ sūt nobiliū. Et si indi
geant aliq̄ artificio. erudiātur i
artibus sibi debitis. ut possint ducere
z uiuere uitā. Vn̄ z de costantino
dicit ē ... parte. j. q̄ sic istituit filios
i arte tenendi z nendi. ut si necē
eēt ex illis possent uiuere. ¶ Itē sūt
imbuendi fide z bonis mandatis
et informandi uirtuosis moribus
ut dicit ē. sic fecit thobias q̄ ait ad
filiū. thobie. iiij. c. attende tibi fili ab
oī fornicatione. Et sic de alijs. Scdm
caplm de instructione eorū qui sūt
in secunda etatis. scilicet puerorum.

Et sic sūt informandi in i
fantia. sic i sequēti grādi
etatis. q̄ dr pueritia a
marie in prīs eaucendū.
In illa enim etate insurgūt libidi
nes z cupiditates. et ...

dili e. q demétum solicitate. castita
te. et labore. Ut eni ait censor. sup
mat. e. e. lib. Sic terra fructuosa
e iuuentutis. que si negligitur. et
inultas. ponet spinas. Et post.
Immunitam igné. ebiura. pru
riosas cupiscencias. pareq; arc
as nias ad seimus suscepturi. In
iuuentute sobrietas fulget. q; ino
pinabile lux. s. tñ quillitate i fluctu
atoibi potiri. in camino ñ ebiuri.
i iuuentute nó ipudicii ee. Et po
nit exéplii de ioseph. ¶ Et isti sunt
laboribus debitis exercendi. q statu
suo cpetat. et bonis moribus isturm
di. Et ó hijs tullius. l. j. c. xxxviij.
Est adolescétis. maiores natu uere
ri. Ex hijs eligere optios et pbatissi
mos. quor consilio. et auctre nitatur.
Et sequitur. Marie hec etas a li
bidinibus e arcenda. et i labore pa
tiétia. q; aiain et corpis exercenda.
ut eor i bellias et ciuilibus officijs
uigeat i dustria. Et post. Caue
ant intépancia. meminerit uerecundie.
qd est facilius si i huiusmó rebus ma
iores natu uellint interesse. Ineun
tis ei etatis insolencia. senu pru
dentia custodienda et regenda est.
Sic tullius. l. ij. tuscul' qonu. Leges
ligurgi. laboribus erudiunt iuuentute.
Venando. currendo. natando. esuri
endo. sitiendo. algendo. estuando. Spar
te uo pueri. ad ará uerberibus accipi
untur. ut multus eius sáb sanguis exe
at. ut habitu e ó. parte. ij. di. ij. c. j. et
Et de hoc seneca. epl'a. xxxvij. q
nati in spartia arcum tendit. in
gmania hastile uibrat. i ytalia
equitare. in yspania catiglyste
ferire. Sicut salustius. l. ij. loquens de
quadá gente. q mos eius e. equitare
iaculari. cursu cu equalibus certare.
Vñ tullius. l. j. de o. sic. uiatis ñ
ba teneat. q demas et inicio. fuerit
sicos. et demas tradidit filium nu
triendu inicioni. qué nutriuit
et uestiunt lasciue. ita q sint eb
osi et luxuriosi. Sed ait demas ad
sicin. Ob aqs innas. ait pois a
dolescentem. Et é. Et ne sic fac
ut multi diuites. qui nutriunt in
lasciuia sibi comitatos. et sic eos
ponit. ¶ Et sicut dixi e de pueris
ul' infantibus nutriendis. sic itlli
gendu e de puell'. Vñ. eccl. vij. Fi
lie tibi sunt. sua corpus illar. et ne
ondas hylarem faciem tuá ad illas.
. s. puniendo eas lasciuire. Et de
hoc ieron. sufficient epl'a sup dicta.
. s. ad letam de istructióe filie. Ubi
ait. Nichil aliud discat audire et
nil loqui ñ qd ptinet ad tiore dei. Tur
pia uba non intelligat. canticamu
dana ignoret. adhuc tenera lingua
psalmis dulcibus ibuatur. procul
sit a lasciuia pueror. Puelle et
ipi discere a seculares ne gorgis arce
antur. Et sequitur. Si sollicita et
prudens es ne filia frustratur aut pa
tur ii eam cura. prudens ne feriat
a maleo tre ne egredeatur cu di
na. Nec ludat pueris nec turbat
cátus. Postq firmiter sela ee cepit
pgat ad téplum cu parentibus. nec
inter turbas iuueniatur. Exéplum
summat a maria. qm gabriel sola i
cubiculo repit. luce. j. Et a sara que
ait thobie. iij. Nunq cu iuuentibus
miscui me. nec cu hijs q in leuitate
ábulant participé me pbui. Et de
matre bti aug. ó. Decim. c. de istru
ctione eor qui sunt i tercio gradu. s. a
dolescentium.

Similr sicut ad mo adolescentium.
ncoi erintes in tria gradu
etatis. q d adolescentia.
q caueat a peccatis. Et sic
cresat etas corpis. sic cresat etas
uirtutis. sicut ait iero. de ditmentia
uirginali. Crescat inquo i te gra cu

anis. cum etate iustitia. et fides eo perfectior invenitur esse quo senior. Et sequitur: Omne tempus in quo te meliorem non sensisti. hoc te estima perdidisse. Job. xxix. Ab infantia mea crevit mecum miseratio. Dicit gregorius moralium. xxx. Electus cum forma etatis corporis. intus si ad liberat. crescit etiam in meritis. Et hoc videat sicut ut hic crescit sensus uniuscuiusque etatis sic crescat virtutum possibilitas. Sunt igitur adolescentes informandi et instruendi tanto magis quam infantes quanto amplius apti. Talibus ubi se erant. dum hominem etiam vsu moribus se gerunt et in naturam generis. Dicit enim ait valerius li. vii. c. v. eiusdem quam nobilium iuvenum figuram ad insolentiam revocari. me. magnos potius trahes animos suos. honoribus sibi ... ancti potius adolescentia. Et subditur. Adolescentia ac simili virtutis. ubi et ... sui ... mentem communicatio. aliis. Cum iuventutis. corporis deinde sunt ... Et de tali adolescentia legitur Job. xxix. Sicut fui in diebus adolescentie mee. Et. eccl. xi. Letare iuvenis in adolescentia tua. et in bono sit cor tuum in diebus iuventutis tue. Et ... seneca epistola. xxxviii. Etiam in viis. Admonendi adolescentes ut sint subditi et obedientes et obsequentes. Unde ... in ... deinde vii. admonitionibus. ... adolescentes ... Et sequitur. Sicut in senibus sobrietas et mos perfectus requiritur. sic et adolescentibus obedientia. ... Et post. Sicut nec ... in arbore in flore ... apparuit. sic et in senectute in ... non potest. quia in adolescentia ... disciplina et studiis non laboraverunt. Et ibi bene dicitur.

Quartum capitulum de instructione eorum qui sunt in quarto gradu: scilicet virorum.

Qualiter autem sunt admonendi existentes in quarta etate. que dicitur virilitas. dicendum est. ubi de informatione virorum. Eo enim quo sit in vigore virtuosiori et complexione temperatiori. et voluntate sanioris. et ad sustinendam terribilia constantioris. eo ipso debent perfectiores esse suo creatori. dicentes cum propheta. fortitudinem meam ad te custodiam. Viriliter igitur agite et confortetur cor vestrum. Et Job. vi. Que est fortitudo mea ut sustineam. Dicit gregorius moralium. vii. Fortitudo iustorum est carnem vincere. voluptatibus propriis contraire. delectationes vite presentis extinguere. huius mundi aspera pro eternis premiis amare. prosperitatis blandimenta contemnere. adversitatis metum in corde sentire. psalmo. xl. Qui sperant in domino mutabunt fortitudinem. Admonendi sunt igitur tales ut sic sint viri sensu sint et actu ut dicitur.

Quintum capitulum de instructione eorum qui sunt in quinto gradu. scilicet senum.

Qualiter sunt admonendi a senectute senes. prout dicuntur senes a senectute. quia dicitur senior secundum papiam. quia sicut etas corporis crescit. sic crescat etas virtutis. et ut in tali etate sit omnis voluptatum incitamentum abscisum. Unde ait tullius de senectute. Preclarum munus huius etatis est. quod aufert a nobis quod in adolescentia est vitiosissimum. scilicet voluptatis. Sic enim paulus qui factus sum vir evacuavi que erant parvuli. i. cor. xiii. Nullo magis quam quod fessus est senex debet talia contemnere. propter quod ait seneca epistola. Gratias ago senectuti mee. Quod aliquid debeat nolle non possim. Isti sunt admonendi tales ut eis salutaris maxima sit eorum occupatio. Unde seneca ubi supra. Ego gratias senectuti. que lectulo me affixit. Et sequitur.

Cum libellus in plurimus sermo est. Unde
cum ait. annus parte [illegible] plu-
rimos [illegible] volvatur. Et tullius
de se. ne. c. iiii. [illegible] iam
et ingenium vigent in senibus [illegible]
[illegible] sit decrepitum. Et [illegible] senum epistola
[illegible] Quaerit [illegible]
senum esse discedum. Et ibidem. Quod stul-
tius [illegible]
Huius etatis [illegible] admittit. In
hac senescimus. Tamdiu discendum est
quamdiu quis nesciat. Et si proverbio cre-
dimus quamdiu vivat. Nec ulla res ma-
gis hec etas [illegible]. Unde sit
admonendum sit [illegible] virtutum
[illegible]. quia [illegible] ab ro. ceram [illegible] se
nectus [illegible] utilior [illegible]
filius utilior ad custodiam [illegible] demum
[illegible] et ad te [illegible] liberior
fortior. Et tullius ubi [illegible] arma se-
nectutis sunt artes [illegible] virtu-
tum. Et post. Nihil est iocundius
senectute [illegible]
senes plus agunt consilio. [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] in-
[illegible]
Et debet esse in eis honor [illegible] per-
sona. ut dicitur [illegible] ab ambrosio. et
[illegible] ait val-
lerius. l. vi. c. [illegible] De
[illegible] iuventute [illegible]
[illegible] sibi ad [illegible]
senectam [illegible]. Et quo [illegible]
senes [illegible] nec [illegible]
[illegible]
[illegible]. Ser-
mo. c. de instructione eorum qui sunt in sexto
gradu. s. senum dictorum a senio. et de [illegible]

S senes sic modo senectuti
[illegible] tales. unde
magis senes [illegible] a senio.
quod est decrepita etas. Se-
nes [illegible]
[illegible] senectutem.
[illegible] ait seneca epistola [illegible] senectus

est [illegible] putredinis [illegible]
[illegible] epistola [illegible] se-
nectus [illegible] adolescentia [illegible] modo se-
nectute. Et ibidem. [illegible] in nave
[illegible]
obsistitur ubi plurimus [illegible]
[illegible] sustineri non potest [illegible]
[illegible] corpus [illegible]
de putredo corporis. eius [illegible]
[illegible] et [illegible] alia [illegible] alia [illegible]
[illegible]
creat. Et sequitur. Nichil [illegible]
quod senectus ducit ad mortem [illegible]
[illegible] non potest [illegible]
sunt [illegible] non sit de senectute. Sum-
me autem debent cavere senes ab excessu
in alimentis et potu. [illegible] in libro [illegible]
[illegible] senes [illegible]
quia eius est corpus [illegible] et in [illegible]
[illegible] naturalis [illegible]
et [illegible] ad cerebrum [illegible]
Et sequitur. [illegible]
magis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] senis [illegible]
[illegible]
[illegible] seneca epistola [illegible]
[illegible]
[illegible]
Et sequitur. [illegible]
[illegible]
epistola [illegible]
[illegible]
[illegible] senectute [illegible]
[illegible]
ne moreretur. [illegible] erat pu-
er [illegible]
[illegible] annorum [illegible]
[illegible] gregorius
[illegible] pueri [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

acceꝑ. ei ut cumula maledictõnis crescat. Michil ei est turpius. q̄ senex q̄ incipit viuere. ait seneca ep̄la. xiiij. Et ph̄s. Senectus ē tā̄ inter viue. cū desinendū ē. Hec ei debȝ ee studiū senis. abdicare oēs ꝓteritas volupta tes. recogitare iugiter errores ꝛ defec tiones. ac suas penalitates seniles. Ut ei ait greg̃ s̄. cura. li. j. o. ꝓ. in illa etate stabilita corpus. uite ꝛ ex siccata deꝑmitur. frequentib ꝫ suspiriis pectus urgetur. virtus cessat. lassi tudinē anhelitus intercidit. Et si la gor desit senibꝫ. ipsa salus egritudo est. Ut ei recitat seneca ep̄la. rec. lib. a virgilij. Optia queq dies mi sīs mortalibꝫ eui. Prima fugit. sub eunt morbi. tristisqȝ senectus. Et la bor ꝛ dure rapit inclemētia mortis. Et sequitur ibidē. Meliora ꝑcurrū lat. deteriora succedunt. Et post exē plū boni. Quadmodū ex amphora. qd ꝑmū effluit sincerissimū est. grauissimū uo ꝛ turbidū subsistit in fundo. Sic ī etate nrā. Qd op timū est. ī ꝑmo ē. iam exhaurimi ī aliis patimur. ut ubi fece reseruemus. Unde ꝛ senectus īsanabilis morbus ē. Iō qui senectuti nomē īposuit. tristē illā uocauit. s. virgilius. Et alibi. Pallentes habitant morbi. tristisqȝ senectus. Iō boetius de. cōso. li. j. metro. j. Uenit ei ꝑpetata ma lis inopina senectus. Et dolor ꝛ etatē iussit inesse suā. Et stant senes se ī hec ānos q̄ transierit. et se dicit hic. put dicit lellius cum dicit cui. sexaginta annos habeo. Ut magis dicatis hic qd ī hētis. Et ita ꝫ. q̄ fluxit tps. ꝛ amisimus ma de fit. Nec qd futurū ē. meū ē. nec qd fuit. ait seneca ī naturali bꝫ q̄onibꝫ. l. v. ī fine. Et q̄ q̄ ī rest tat senū spes de uita. ꝓ īpossibilis ē diutina dilatio mortis. ī restat

ñ quo ꝑlōs fatuā et hūm mori ī senecta ꝛ ulterius. et plenū diebꝫ mori cū suis ꝑtib. Et ut sic moriatur debꝫ hū uiuere ī iuuentute. et disꝑgare. Eccl. xvi. Que ī iuuentute tua ū cōgregasti quō inuenies ī senectute tua. Sic ei dies iuuētutis tue. ita ꝛ senecta tua. de. uis. c. xxiij. Et debꝫ mori relinquens bonū exeplū iuuenibꝫ ꝑ se. sic fecit ille bona senex. q̄ ait ij. macha. vj. adolescētibꝫ exeplū forte relinquā ꝛc. Ut gl̄iosi ait sit bū senes. ait ecc. xxv. Quā speciosa ueteranis sapia. Et sequitur. Corona senū. multa ꝑitia. ¶ De sapiā ꝛ uirtutibꝫ senū uirtuosorū. ac longa uiuitate corū narrat tullius. li. de senectute. ubi multa elegant ad īstructionē senū. Et valerius. l. viij. de senibꝫ uirtuosis. ꝛ oībꝫ corū. ac lon gitudine. Ubi narrat de quodā qui centesimū ānū ageret. interrogatus q̄re diu uellet uiuere. ait. Q ꝛ nil habeo qd senectutē meā accuset. Non enī est glīandū senī de senec tute etatis. ū assit senectus sapie ꝛ uirtutis. put ait seneca ep̄la. xcv. Nō ut diu uiuamus curandū. sȝ ut satis. Et lōga ē uita. si plena est. īmpletur aūt cū aīa sibi bonū suū reddit. ꝛ ꝑtatē suā a se trāstulit. Quō illū octoginta ānī iuuant ꝑ inhertia ꝫ exacti. Nō uixit iste. sȝ ī uita moratus ē. Et sequitur. Quadmodū ī minore corꝑis habitu pōt hō ee ꝑfectus. sic ī minore tp̄e pōt ee uita ꝑfecta. Queris q̄ sit āplis simū uite spaciū. usqȝ ad sapiam uiuere ꝛc. Et ibi d̄ aliis senibꝫ uirtuosis. E contrario senis grauis abu sio ē. senex sine religione. put d̄ ī tractatu de. xij. abusionibꝫ. Ubi d̄. Nō stolidū ee pōt si mēs ad ꝑfectionē festinare ū contendat. qū totius corꝑis hītu senectute cō

fectus ad iusticiam provocat. Caligant oculi, aures graviter audiunt, et sic de aliis membris, quia vertitur in deterius corporis eius compositio. Et ponit exemplum. Sic in lignis tempore arbor [illegible] quod post flores fructus non exhibet, sic [illegible] que flos iuventutis [illegible] et non [illegible] fructus maturos proferre [illegible]. Et subiungit idem [illegible]. Carentie sunt due [illegible] que in carne non [illegible] et [illegible] trahunt, scilicet [illegible]. Cetera nova as [illegible] machinari non desinunt. huius [illegible] quecumque cor machinari senserit. Carentie igitur senilis etas, ut [illegible] le iuvenescere tota armonia [illegible]. Et subiungit regula generalis [illegible] cuique etati conveniens est, quod etati [illegible] dignum sit. Ut autem agat quod [illegible] nec [illegible] nec etate nec ministerium [illegible] predicator generaliter [illegible] ferat [illegible] etatis [illegible] quod sunt naturalia [illegible] honesta. et [illegible] contraria.

Tercia distinctio de instructione hominum quo ad diversas conditiones. Primum capitulum de informatione nobilium sanguine. et quod nobiles non glorientur de nobilitate. et contra nobilitatem tenere

Ebet prima conditione [illegible] predicator [illegible] [illegible] et [illegible] eius de huius [illegible] ad [illegible] conditionem. Sunt enim aliqui nobiles et [illegible] conditionis. et sunt alii inferiores [illegible] nobiles generaliter sunt [illegible] ne se [illegible] aut glorientur [illegible] de sua nobilitate. nec [illegible] alios aut [illegible]. Omnes enim equaliter nobiles. scilicet in [illegible] origine. Et illi [illegible] aut [illegible] sunt. aut ex [illegible] aut seneca epistola

[illegible] Iob. xxxi. [illegible] in [illegible] [illegible] xxxi. ut dicit [illegible]. Omnes [illegible] natura sunt [illegible] accessit dispensatione ordine ut quidam prelati aliis [illegible] ratione generalis indifferentie originis non oportet multum gloriari. [illegible] Item non oportet gloriari ratione [illegible] illius [illegible] nobilitas. [illegible] ex parte carnis et sanguinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Item [illegible] illius nobilitatis [illegible] [illegible] Non sit ingloriosus in [illegible] nobilitatis [illegible] [illegible] claritudo [illegible] [illegible] nobilitas [illegible] de meritis [illegible] si claritudo [illegible] sit clara [illegible] splendor [illegible] claritudo non [illegible] [illegible] nobilitas aliena estimare. Et sequitur. Aliena [illegible] parentum [illegible]. Et [illegible] laudes. [illegible] epistola [illegible] gloriatur de nobilitate [illegible] nec [illegible] nec [illegible] filios. non [illegible] parentum. Et [illegible] [illegible] quod nobilitas vel [illegible] parentum non [illegible] [illegible]. Et [illegible] quod [illegible] parentum non [illegible]. ponens exemplum [illegible] [illegible] lxxxiii. Non valet [illegible] [illegible]. Item non est gloriandum [illegible] ratione [illegible] vel nullius utilitatis. [illegible] ut [illegible] non prodest malis bonitas parentum. nec obest bonis [illegible]

maliciā. Et idē dr̄. 10. d. xxxiij. Cog nato carnalis vel naturalis siue spūali. ¶ Et nō est gliandū de ea. rōne pos sibilis degñatōis ab illa. Nobiles eñ diu illa nobilitate. q̄ pe degenerauit [illegible] pōnens exēpla [illegible] parē ti [illegible] ignauie. [illegible] [illegible] tali. Nō eñ [illegible] tale nobiles. [illegible] Si [illegible] sapiēs [illegible] nobilitatē parē [illegible] [illegible] ¶ Sed nō est glia [illegible] nobilitate [illegible] imitator patris. [illegible] magis [illegible] [illegible] nobilitate [illegible] [illegible] clarisq; [illegible] [illegible] nobilitate. [illegible] nobili [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] epla. [illegible]

Scdm capitulum de vera nobilitate.

[illegible] vera nobil. q̄ [illegible] [illegible] seneca epla. [illegible] [illegible] nobilitatē [illegible] [illegible] [illegible] vera est nobilitas [illegible]

Et hec ē modus nobilitatis. Nec [illegible] magis sapiam9. n̄ con [illegible] [illegible] nobilibus n̄ [illegible] fuerīg. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobilitas ē. clarere [illegible] [illegible] [illegible] n̄ [illegible] no bile q̄ [illegible] [illegible] fortitudie. ¶ Sūt g° [illegible] nobiles ne glientur [illegible] nali nobilitate. [illegible] [illegible] c. viij. [illegible] potentie ac glie, [illegible] magis [illegible] [illegible] nobilitatis [illegible] [illegible] nobilitate. [illegible] [illegible] nobilitate. Cōtra quas [illegible] [illegible] Tercium. c. d il tructõe ignobiliū. et de comoditate. ⁊ i

De [illegible] comoditate illi [illegible] ignobiles. [illegible] nobiles [illegible] nobiles nobi litate [illegible] [illegible] narrat [illegible] pōnēs mlta exem pla [illegible] [illegible] agreste [illegible] [illegible] adolescentia in pe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et ibi de [illegible] narrat [illegible] nobilitate [illegible] nō solū [illegible] [illegible] sapiētis [illegible] [illegible] clarissimum

glie huiꝰ accessit. Et si uitaꝫ per se [illegible] estimatione magis [illegible] Et [illegible] dicit [illegible] [illegible] demostenes hunc [illegible] sanus magis commé [illegible] nobili natu et alto [illegible] [illegible] carente. [illegible] iuuenal. ubi sup. Malo pater tibi sit thersites. dum mo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] thersita. [illegible] [illegible] achilles. [illegible] dicat. Melius é [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et nobili [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Arti. c. [illegible] nó é gliandū d plenitudine bonoꝝ natiuū.

[illegible] [illegible] bonoꝝ natiuū. [illegible] gliandū de nobilitate [illegible] pulchritudo. agilitas [illegible] Non gloriemini [illegible]

mor. ij. Queso ista bona fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et mor. xij. Queso fuit bona que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nullis extollatur ne pro ea [illegible] Et luc. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sua pulchritudine [illegible] in amore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amare possit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gliari de [illegible] fertilitas [illegible] [illegible]

uinū. velocitas cervū. ferre sar
cinā equū. et sic de aliis. Illud autē
est optimū et arbor cui nascitur q̄
[illegible] quod optimū ē
eo. hoc [illegible] [illegible] scđm
[illegible] ergo [illegible] bonū homi
est [illegible] [illegible] ...
Valer. li. iv. [illegible] [illegible] valent
[illegible] est [illegible] [illegible] velox
ē. et equū. [illegible] sic de aliis. [illegible]
[illegible] [illegible] respondet. Racio.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] homis
[illegible] [illegible] [illegible] perfecta in omnia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] honestū ē. Illud itaque
[illegible] [illegible] ē in hoīe. quod nimī hoīs ē.
Et post. [illegible] [illegible] [illegible] expli
catum [illegible] [illegible] ad naturam sue uoli
tatis accomodata. [illegible] vocatur [illegible]
[illegible] honestum et [illegible] bonū homis.
Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i ad
[illegible] [illegible] [illegible] ii. cor. i. [illegible]
[illegible] [illegible] ē testimonium [illegible] nre. et
[illegible] et sapientes virgines hūerūt ole
um in vasis suis. [illegible] [illegible] caruerūt.
Dicenda est de instructione [illegible] mat. expli
one [illegible] quantū ad dñas susten
tationis sive possessionis. Primū
c. de multiplici admonitione diviti.

Debet similiter predica
tor eciam aliorum [illegible]
et [illegible] admone
re dñas sive susten
tationis sive possessi
onis. admonendo divites eo [illegible]
q̄ debet admoniri. et similiter pauperes.
Et q̄ de eorum admonitione gregorius in
pastorali c. iii. satis instruit. ideo di
cendo breviter de hiis ad divisione
dandam. ¶ Sunt ei divites admo
nendi quo ad divitiarum congregationem
ne iniuste congregent. s. per rapi
nas. usuras vel dolosas mercationes.
vel per alios modos. qui iniuste co

gregantur. ipsi quod dicitur mamona
iniquitatis. luc. xvi. [illegible] [illegible]
[illegible]. Omnis dives iniquus aut heres
iniqui ē. ¶ Iterum sunt admonendi
ne divitie ab eis inordinate appe
tantur vel ametur. [illegible] qui volunt
divites fieri. incidunt in [illegible] temp
tationes. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eis. [illegible]
. ¶ Sunt [illegible] admonendi ne ipse
ab eis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fratrem suum nec
cessitatem [illegible] [illegible] [illegible] sua
ab eo. quomodo caritas dei manet in eo.
¶ Item sunt admonendi ne confidant in
divitiis. eo quod caduce sunt et instabi
les. nec valentes protegere. aut de
fendere in die ultionis. [illegible] [illegible]
tur. [illegible] [illegible] confidit in divitiis suis
sine corruet. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fecerunt divitie in die ultionis
¶ Item sunt admonendi ne superbiant
de divitiis. nec pauperes contempnant.
pa. thimo. vi. Divitibus huius seculi
precipe non sublime sapere. nec spera
re in incerto divitiarum. Nonne enim
ipsi divites sunt [illegible] [illegible]
iac. ii. Nolite in personarum acceptio
ne habere fidem. Et sequitur. Si in
troierit in conspectu vestro anulum
aureum habens in veste candida. intro
ierit autem et pauper in sordido habitu.
et intendatis in eum qui indutus est
veste preclara. et si dixeritis ei. tu
sede hic. pauperi autem dicatis. tu sta
illic. aut sede sub scabello pedum
meorum. nonne iudicatis apud vos
metipsos. et facti estis iudices cogi
tationum iniquarum. ¶ Item sunt ad
monendi ut sciant se non posse divi
tias ex hac vita ferre secum. Job
xxvii. Dives cum dormierit nil se

cũ afferet. Ibi gre. mor. xv.
Diu cũ rebꝰ nr̃is durare nõ possu
mꝰ. qꝛ illas aut moriendo deseri
mus. aut ille nos quasi uiuẽtes deserũt
primo. Ibi relstat. ut diuites ad
moneãtur de commutãdo terrenas
diuitias p celestibꝰ. put ait ibi
de gre. terrena surãdo amittũ
largiendo suãmꝰ. patrimoniũ
nrm̃ retentũ perimꝰ. manẽ erogatũ.
Et sequit. si igr dũ ubi est
ut res absolute possideas. si nõ pe
reuntẽ cogãmꝰ mãsiue in terrꝫ.
Et ideo luce. xvi. Facite uob amicos
de mãmona iniquitatis. Et ma. th
mo. vi. Diuitibꝰ huiꝰ sc̃li precipe. ꝛc.
Et seqtur. Bñ agere. diuites fieri
i bõis opibꝰ. facile tribuere. cõicare
re. thesaurizare sibi bonũ fũdamẽ
tũ. ꝛc. Pauꝑes ei sũt latorarij nr̃i
i celũ ad celũ. i. cẽt deferre elemo
sinas q̃ dantur eis. que ad fructũ
ait aug. li. i. sermonũ. xxxvi. ser
mone. Elemosina ei mri. q̃ sa
cculus ẽ ipo. ec. xxix. Et ideo uolu
it deus q aliqui essẽt pauperes
quibꝰ daretur elemosina. ut re
gnũ esset uenale. ait idem sermõe
xxxvi. ¶ Ite sũt admonẽdi di
uites ut precaueãt ꝛ cogitent
futuras penas. q̃ irrogabũtur
diuitibꝰ. i. amatoribꝰ diuitiarũ.
et eis abutentibꝰ. Luce. vi. Ve
uob diuitibꝰ qui hẽtis hic cõsolatiõ
nez urãz. Iac. v. Agite nũc diui
tes. plorate ululantes i miserijs
urĩs. Iuste ergo debet ut diuitie
cõgregari. ordinate amari. pie
erogari. et saltez affectu cõtẽpni
ut dictuz ẽ. Sũt ei bone diuitie.
si eis bene usus fueris. bñ at nõ
uteris si malus fueris. Ibi pter
aurũ ꝛ argentũ malꝰ malũ est.
bõis bonũ ẽ. nõ qꝛ eos bonos fac
aurũ ꝛ argentũ. sꝫ qꝛ bonos in

uenit. i usuꝫ bonũ conuertitur. ait
aug. de uerbis dñi sermone. xv. Et
sequitur. Ro. pates ẽ plena archa
bõis. inanis cõscia. ꝛ bona uis hr̃e.
ꝛ bona cẽ nõ uis. Erubescere de
bes de bõis tuis. si domꝰ tua plena
ẽ bõis. ꝛ te malũ hẽt dñs. ꝛ c. Et
ibi bñ dehr. Idõ ei ex hijs cĩue es
timãda ulꝫ reputãda ait seneca
epla. lxxix. Cũ uolueris uerã
hoĩs estimatõnez inire. ꝛ scire q̃lꝫ
sit. nudũ inspice. ponat. i. depo
nat pr̃imoniũ. ponat honores. et
alia fortune mẽdatia. corpꝰ ipm̃
exuat. ꝛ aĩmũ intuere. q̃lis q̃tꝰ
qꝫ sit. alieno an suo magnꝰ. ꝛ c.
¶ Et nõ solũ sũt admonendi
diuites de premijs. sꝫ ẽ sũt admo
nendi ad cõsiderãdas diuitiarũ
nr̃ litates. qꝛ multi sũt. et ita sunt.
Abac. ij. Ve ei qui multiplicat nõ
sua. usq̃ aggrauat cõ se densũ
lutũ. Unde aplus. phil. iij. Oĩa
ut stercora arbitratus sũ. q̃ retro
sũt oblimiscẽs. ¶ Ite sũt admone
di ad cõsiderãdas molestias diui
tias cõcomitãtes. Spine eĩ sũt
suffocãtes ubũ. luce. viij. put
exponit gre. li. i. sermã. o. vi. qꝛ
mentez. cogitationũ suarꝫ cõm
punctioibꝰ lacerãt. ¶ Ite sũt ad
monendi ad cõsiderãdas corũ
fallacias. ꝑ qꝫ qõ ait saluator.
fallacie diuitiarꝫ. mat. xiij.
Et ille fallaces. ait ibi gre. o. dĩa
qꝛ nobiscũ diu manere nõ possũt. ꝛ
qꝛ mẽtis inopiaꝫ nõ depellũt. Sic
enĩ diuitie umbra hr̃ealꝫ. fu
mꝰ qui dissoluitur. flos agri.
ideo nõ ẽ in eis cõfidendũ. ait cri
so. sr̃. xo. o. xxxiij. Et. sap. v. ꝫ
Quid nob profuit sr̃bia. aut qd
diuitiarꝫ iactãtia cõtulit nob.
Et sequitur. Trãsiert oĩa tãq̃
umbra. ꝛ tanq̃ nũtiꝰ pcurrẽs.

et tristis namque perstitit fluctuatio aquarum. cum ei preterierit non est vestigium invenire. neque semitam carine illius in fluctibus. ¶ Item sunt admonendi ut diffundant misericordia eam suorum tu. Legamus [illegible] sunt multaplex [illegible] omnia sunt animalibus c.xx. [illegible] Creature [illegible] facte sunt. et in [illegible] multiplicantur [illegible]. Unde aug. de [illegible] sermone. xxviij. Amor rerum temporalium [illegible] [illegible]. Amor eternium [illegible]. Amor [illegible] castigat animam. ait idem sermone. [illegible]. Et quia difficile est [illegible] amare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in regnum celorum. ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sive sapientia. [illegible] ut patebit [illegible] [illegible] [illegible] paupertate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] elemosina. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ubi [illegible] [illegible]

Sermo. c. de admonitione pauperum. et de utilitate paupertatis. [illegible] admonenda [illegible]

Et cum dicatur paupertas duobus modis. scilicet merito necessitate. et voluntate. paupertate quam velle esse divites. l. qui paup est [illegible] non voluntate. ait aug. li. sermonum sermone. xj. Qualiter autem est instruendus paup voluntate/dicetur. i. parte vj. ubi de paupertate voluntaria religiosorum. Paup autem necessitate est instruendus de longanimi sufferentia hic paupertatis ut eam sustineat qui medicamentum et purgatorium suum ipsam enim [illegible] ait greg. li. [illegible] nisi lepine de [illegible] lazarus pauperem. [illegible] medicina paupertatis curat. ysa. [illegible] Elegi te in camino paupertatis. Et quod [illegible] paupertas est caminus quo est [illegible] igne. Sic enim eger [illegible] medicamentum. [illegible] purgatorio [illegible] sic monendus est paup ne [illegible] paupertate. [illegible] sustineat sicut medicamentum. exemplo thobie dicentis tho. iiij. pauperem vitam gerimus sed multa bona habebimus si timuerimus deum. ¶ Item admonendus est pauper non solum de sufferentia paupertatis. sed de placentia sive acceptatione. Unde [illegible] [illegible] honesta res est leta paupertas. Illa non est leta. si paratus non est leta. Cum enim qui paupertate bene convenit dives est. Non qui parum habet sed qui plus cupit pauper est. [illegible] greg. li. [illegible] Ille pauper est qui egeat [illegible] [illegible] [illegible] dives est. Et seneca epistola [illegible] paupertate [illegible] [illegible] dives. pu. [illegible] ¶ Item est admonendus pauper de [illegible] paupertate. quod est in appetitu [illegible]. Sicut enim ait greg. ubi [illegible] paupertas [illegible] inopia est non in [illegible] possessionis. [illegible] paupertate [illegible] non est paup. ait ibi [illegible]. Et maxime est admonendus ut caveat a sua paupertate. quod est in [illegible]

Illa ei ē hā paupertas .i. q̄ est carētia [illegible] diuitiar. Apo. iij. Dicis q̄ diues sū. Et sequitur. Et nescis q̄ tu es miser ɀ miserabil' ɀ paup ɀ cecus ɀ nudus. s. priuatōne spūalium diuitiarū. De q̄bus psa. xxxiij. Diuitie salutis. sapiā ɀ sciā. et timor dn̄i. ipē ē thesaurus eius. Vt ei ait ieron' epl'a. [illegible] pauper ñ [illegible] cōmodabiliorē paupertas si intus fores pctī ñ cauet. Job. xxij. Et absꝫ opimitio pauperē. Ibi gre. mor. xvi. Nimis iops ē qui uestez ñ hꝫ. q̄ qui humilitate carz. et iō ē ordibil' [illegible] paup [illegible] ec. xvi. Itē ē admonendus paup [illegible] diuitijs spūalibꝫ. ut sit in [illegible] ɀ ipleat [illegible] thesauro celesti. Vñ aug' [illegible] [illegible] domꝰ ē inanis. ɀ cor plenū diuitijs. Et sequitur. Paupes [illegible] cor ipleant; diuites [illegible] archā. Et iterz aug' [illegible] felix ille hꝫ aurū in archa. iste deū i ꝯsciā. Cōpara utrūqꝫ. Ille hꝫ qd̄ ꝑire pōt ɀ [illegible] perit. iste hꝫ deū qui ꝑire ñ pōt. et ibi hꝫ quo frustrari ñ pōt. [illegible] nū ē q. tal' ɀ ē opulentior. ɀ cuius opulentia diuturnior. Deus ei ē [illegible] opulentia [illegible] ait aug' [illegible] di. c. xviij. Et felices fac. ait ibi de.

¶ Itē est admonendꝰ pauper ut ꝯsideret picl'a diuitiū / ad [illegible] tiez sue paupertatis. et ut ꝯsideret comoda paupertatis. ɀ medica ē molumēta que hꝫ diues ex diuitiis. ɀ [illegible] Ubi ei mlte sūt opes. mlti ɀ q̄ comedūt eas. Et qd̄ prodest possessori. ñ q̄ cernit oculis suis. eccl'e v. Et sequitur. Diuitie ꝯseruate in malū dn̄i sui. ꝑeunt ei in afflictione pessima. Genuit filiū. qui i sūma egestate erit.

¶ Itez ē admonendꝰ paup ad ꝯsiderāda comoda paupertatis. q̄ sūt securitas ab hostibꝰ et furibꝰ. ɀ cō [illegible] a piculis [illegible] nabilitas. et sic de alijs. Vñ aug' v. ꝯfe. [illegible] q. trāsiens [illegible] uidit pauperē iocantē ɀ letantē. et ingemuit loquꝰ ad amicos. [illegible] q̄bꝰ laboramꝰ nil uellēꝰ [illegible] ad securā letitiā puenire q̄ nos iste [illegible] uit. Et sequit. Ille letabatur. ego anxiꝰ erā. securꝰ ille. ego trepidꝰ et [illegible] Vñ [illegible] tuta facultas paupis. angustiaqꝫ laris. [illegible] intelligunt omnia. Et alia. In [illegible] Census ɀ amicos. paup [illegible] Et alia. Cātabit uacuus coram latrone uiator. [illegible] secūdꝰ phs loquens de paupertate. ait. Paupertas ē odibile bonū. sanitatis mater. curaꝝ remotio. absqꝫ sollicitudīe semitta. sapīe repertrix. negociū sine dāpnis. [illegible] possessio sine calūpnia. [illegible] sine sollicitudīe felicitas. [illegible] paupertatis [illegible] mlti [illegible] [illegible] i paupertate. ait pater .i. parte. vij.

¶ Itē est admonendꝰ paup ut ꝯsideret [illegible] paupertate. qui cū esset diues [illegible] egenus ꝑpē nos. ij. cori. viij. Et ut ꝯsideret paupertatē [illegible] et [illegible] pauperibꝰ [illegible] nes. [illegible] pauperes spū. Et [illegible] pauperis [illegible] Et [illegible] [illegible] pauperes [illegible] Et [illegible] pauper [illegible] sustineat [illegible] patientiam [illegible] sustineat a [illegible] [illegible] diuitijs spūalibꝫ. ut [illegible] laȝarꝰ [illegible] pauper [illegible] pauperes. multa [illegible] [illegible] a [illegible] Nā [illegible] ex elemosina poterat accipere totū eorū [illegible] pauperibꝫ erogabat. Et sequitur [illegible] in dolore [illegible] ad agr.

hymnis dei et laudibus semper vacare.
Qui in extremis positus et peregri
nos et hospites ut surgeret et ps
caneret hortatus est. Et cum mori
ens cum eis psallere. voces eorum
compescuit dicens. Tacete. Numquid
auditis quante laudes resonant in ce
lo: Et sic mortuus est. et magna fra
grancia omnes repleti sunt usque post eius
sepulturam. Ecce ait ibi beatus gregorius.
qualiter de vita exeunt. qui equanim
miter flagella tolleraverunt. Consimile
narratur in initio presentis libro. ii. in
fine. de quodam sene qui voluit vi
dere animam iusti et animam peccatoris a cor
pore exeuntes. Et cum venisset ad
civitatem in qua solitarius qui es
timabatur sanctus moriebatur. acce
dens ad eum. vidit tartareum super
eum descendentem. tridentem gla
dium igneum quem posuit in corde. et
abstraxit animam. Et est pessime vi
dit peregrinum in vico morientem
non habentem qui de eo curaret. Ad
quem accedens vidit michaelem et
gabrielem angelos descendentes
rogantes animam ut exiret. Qua
non exeunte ait gabriel michae
li sume eam. Qui respondit. Nisi
si iussu domini non sine dolore educam eam.
et absque vi. Et ecce ut sibi videba
tur. venit david cum cithara. et psalle
tes domino ihesu. Et ut audivit psal
lentes egressa est. et recepta a mi
chaele. et sic assumpta in celum. Qui
ergo sunt pauperes necessitate. paciencer
et voluntarie sustineant, propter verum ex
pla dictorum pauperum. ut beatificen
tur in celis. Et de talibus debet pre
dicator divinam conferre est pauper

**Quinta distinctio de admonici-
one hominum secundum dif
ferencias qualitatis vite. Pri
mum capitulum de admonitione homi
num existencium in peccato. ann.**

Debet similiter predica
tor admonere homines
divisim omnes, secundum va
riam eorum vite qualitatem
Ut si sint in peccato, effi
caciter suadeat, ut peccata dimittat
ne sathane serviant. ne per malas per
ditionis se in infernum precipitent
Eccl. xxi. Quasi a facie colubri fuge
peccata. Et sequitur. Dentes leonis
dentes eius. interficientes animas
hominum. Quasi rumphea bis acuta
omnis iniquitas. Sicut ergo fugere
homo colubrum intoxicantem et leonem
devorantem. et rumpheas trucidantes
sic debet fugere peccata. Unde et bestias
vocat augustinus transgressiones mandato
rum dei libro de decem cordis. De pec
catis autem et transgressionibus que sunt in
preceptis. et vitiis concomitantibus et
sequentibus. in breviloquio de virtuti
bus in principio ubi tractatur de vi
tiis in communi. dicendum est. Quantum autem gentiles
detestati sunt peccata ob suam turpi
tudinem, quia nichil turpe faciendum
est bono viro. et si ex omni parte lateat.
nichil ei iniuste. nichil libidi
nose. nil incontinenter esse facien
dum philosophia persuadet. Unde tullius iii.
de offi. c. x. recitans quandam fabu
lam introductam a platone. de quo
dam qui dicebatur giges. quem
refert fabule descendisse in magis
tre hiatum. Ubi animadvertit equum
eneum esse. in cuius latere invenit
corpus hominis magnitudinis inusi
tate. Viditque anulum aureum in
digito. quem detraxit. Qui cum
venisset in consilio pastorum. erat enim
regis pastor. et convertisset pala
hinc anuli ad palmam. a nullo
videbatur. et ipse videbat omnia. Rursum
autem videbatur. cum in locum
anulum revocasset. Hac igitur anu
li opportunitate. regine stu

pcti intuitus. ergo invenit et alios quos noluit. et sic repente animi libidinosus ire crudelis est homicida. Hinc animum ait tullius et si sciat sapiens sibi peccare licere non putet. quod si non liceret. Modo ista enim nisi boni non artis querunt. Hinc gigen fabulam introduxit ambrosius li. iij. de offi. ubi ait. Fictio est non fingere istius equivocatio. Ex eo ut esset verus sapiens simulare hoc annulo. quo posset flagitia celare velut peccare. cuius patrat et nebulosus ille s. quod noluit. Sic fuit david quando invenit saul in spelunca et noluit occidere. i. re. xxiiij. Si ergo gentiles detestati sunt sic peccata ratione sue turpitudinis. quanto magis debent fideles ea detestari. sicut seneca epistola. lxiij. Nunquam satis est vicijs litigandum. que persequi sine modo sine fine. Quia illis nec modus nec finis. quoniam eum corr tantum laniant et si aliter extrahi nequeunt. ipse cor cum illis evellendum est. Et epistola. cx. Desiderio cum vicia aspere dura. et abiectione plurimum meliose. Volo luxuriam obiurgari libidinem tradunt. et cetera. Considerent ergo fideles enormitatem transgressionis que est in peccato. quia peccatum est prevaricatio legis divine. et celestium inobedientia mandatorum. ait ambrosius li. de paradiso. Sunt dicitur sine factum vel concupitum contra legem eternam. sicut ait augustinus contra faustum. xxij. Consideret fideles quod fecerit peccatum est mortem anime. privatione vere vite que deus est. Unde ait augustinus in sermone. Plangis corpus mortuum sed plange spiritum. Tu plangis corpus a quo discessit anima. et non plangis animam a qua discessit deus. Mors enim spiritualis est anime a deo destitutione. Ioannes de dio. ait augustinus de civitate dei. xiij. Mors enim est anime cum eam deserit deus. ait aug. xiij. de ci.

dei. c. ij. Confusio ait est fidelis non solum propter peccati amissionem dei. et bonorum spiritualium sed et ignominiosam servitutem sathane per peccatum. Secundum ei est sicut eius ait obediscis. ro. vj. Consideret et odiosum peccati fetorem et putredinem. qui intollerabilis omnis putridus fetet hominibus. quam anima peccatis deo. ait anselmus in meditationibus. Illius mundis peccati et multas alias ostenderis. de quibus in breviloquio de virtutibus. de his sicut in dictis doctorum et sanctis. in peccati. et exemplo perdit mentis. Quoniam tantum cogitationem habemus. Et de peccatis spiritualibus et corporalibus ait hug. li. ij. de sac. parte. xiij. c. ij. quod septem sunt peccata criminalia. Et sequitur. Superbia aufert homini deum. scilicet per affectionem. Invidia proximum. Ira se ipsum. Accidia spoliatum flagellatum. Avaricia flagellatum eicit. Gula eiectum seducit. Luxuria seductum servituti subicit. Et inferius. Illa vero sanat in sanitate sua et non ad solum ipsa tigrum. quam prava hec modo vitiat et corrumpit. Per superbiam inflatur. per invidiam arescit. per iram crepat. per accidiam frangitur. per avariciam dispergitur. per gulam infiatur. per luxuriam conculcatur. et in lutum redigitur. Modo ait sic unumquemque corr distribuit dicens. Superbia est amor proprie excellencie. Invidia est odium felicitatis alienae. Ira est irrationalis perturbatio mentis. Accidia est ex confusione mentis nata tristicia sive tedium et amaritudo animi immoderata. Avaricia est immoderatus appetitus habendi. Gula est immoderatus appetitus edendi. Luxuria est concupiscentia explende voluptatis vel desideriis ardoris super modum vel contra rationem effervescens. Ab his vicijs omnia mala oriuntur. Unde ait ibidem. Hec enim sunt ducis acerrimi et crudelis victor. Job. xxxix. Paul nobis ratio

bellū et bestialiū dierū. ⁊ ululati
exercitiis. Ubi bū gre. mor. xxxi.
d̄r in vii sep[illegible] viaijs. que sūt diuersa c
[illegible]. Et de viciis q̄ nasci
tur ex eis in supradicto tractatu Se
cūdū capl'z de admōnitōne pēitētiū.

[P]Redicator q' d̄r dissuade
at illa via [illegible] ⁊ sua
deat ut pugnent [illegible]
dictos cōtra eos. et eos in
terficiant [illegible] fec̄ iosue
de [illegible] iosue. viij. Sic q̄ o
rigine [illegible]. Illex hay significat
diabolū. [illegible] auaritia.
[illegible] infinitudo. Inchoamq
ad orientes [illegible] cor suū p̄mitens
[illegible] q̄d ē facte hōies p̄
[illegible] Col. iij. Mortificate mēbra
[illegible] fornicatōnē
[illegible] libidinē. concupiscētia
malā ⁊ auaricia. ⁊ c̄. Et ex hoc
sit p̄ pn̄iaz. suadeat hōies ad pn̄iaz
exemplo iohīs bapt. qui incep̄ predi
care [illegible] pn̄ia. mat. iij. pn̄iaz
agite. ⁊ c̄. Et exēplo saluatoris. q
eodē modo p̄dicauit. Mat. iiij. pe
nitentiā agite. Et exēplo btī petri
act. ij. [illegible] ut de
[illegible] pn̄ia [illegible]
[illegible] aug. in
[illegible] pn̄ia aīa resuscitatur
[illegible] mors ipā [illegible]. Et seqtur
[illegible] hōie pn̄ie dolo
res [illegible] et cōtinentie quida
salubris [illegible] p̄ pn̄iam morte
mors [illegible] interimitur. Et
ad pn̄ia [illegible] que [illegible]
[illegible] aug. in [illegible]
[illegible] pn̄ia [illegible]
[illegible] pn̄itenda [illegible]
[illegible] ecclesiasticis [illegible] c.
[illegible] pn̄ie. et [illegible]
[illegible] exēpla multa [illegible]
[illegible] ad [illegible] de morte fabio
[illegible] humilitate pn̄ie i

ip̄sa. Que [illegible] sibi licet luxuriosissi
mū [illegible] admisisse. aliū [illegible]
. Mortuo [illegible]. sic refert i
bi [illegible] [illegible] solet
more negligentes [illegible]
[illegible] ager [illegible] balnea
noluit [illegible] p̄ plateas. vultus [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible] sacerū i
[illegible] publice fateri. ⁊ to
ta urbe expectante [illegible] dies
pasce, i basilica [illegible] stare i ordi
ne pēitentiū. epō ⁊ presbris ⁊ oi
[illegible] [illegible] orali
[illegible] collā
[illegible]. Que [illegible] illa
n purgeti; Quas iniquitates [illegible]
[illegible] n abluat. petrus tri
na negatiōe; [illegible] deleuit
[illegible] ⁊ [illegible] ex au
re [illegible] fecit [illegible]. Da
uid sc̄s ac [illegible] uiri. [illegible]
dium parit ⁊ adulteriū. septē dierū
[illegible] famē. Iacebat i [illegible]
uolutabatur i [illegible]. et oblitus regie
[illegible] i tenebris. [illegible]
[illegible] offendat [illegible]
[illegible] dicebat. Tibi soli pecca
ui ⁊ malū corā te feci. [illegible] ita fecit
ē ut q̄ [illegible] cutibus suis
[illegible] p̄ pn̄iaz
[illegible]. Quo tā ipius
i regibus legis in [illegible] achab
de quo scriptura dic̄. iij. re. xxj. nō
fuit alter tal' sic̄ achab. qui uenū
datus ē ut faceret malū corā dn̄o.
[illegible] sanguine naboth [illegible]
[illegible] ab helia. ⁊ audisset [illegible]
p̄ p̄phā. occidisti ⁊ possedisti.
ecce ego [illegible] malū ⁊ demeta
posteriora tua. ⁊ c̄. scidit uestimēta
sua. ⁊ operuit [illegible] carnē suā. ie
iunauit [illegible] i sacco. ⁊ a
[illegible] capite. Et tunc
[illegible] ad heliā dicēs. Nōne
[illegible] achab humiliatū corā me. Q

q̃ humiliatꝫ ē mī cū ñ inouei malū in diebꝫ eiꝰ. O felix pñīa q̃ ad se attraxit oculos. et furentē sīniam dñi cōfessio errore mutauit. Hec ideꝫ et manasses ī paral. et rex niniue et ciuis legitur ī ꝓphia. Subiūgens q̃ī ī. cuā. Ex q̇bꝫ primꝰ ñ solū īdulgētiā sꝫ ⁊ regnū accipe meruit. alii sīnias dī reuocarūt. tertiꝰ pcta sua ī iubāis pugnis oculos ñ leuabat ī celū. Et multo iustior recessit ex humili ꝯfessione maior. q̃ phariseꝰ ex sꝰ ba iactātie iniutiā. Dixiꝰ q̃ illa ī ꝓsiā dñi eē placabilē. ⁊ sacrificiū dō acceptū ſp̄m ꝯtribulatū. Hec oīa ierō. ubi s̃. ¶ Qualr āt fit pñiteniꝯ. ꝫ ꝯ parti bꝫ pñīe. ꝫ ꝯ utilitatibꝫ eiꝰ. dēꝫ ē in breuiloq̇o ꝯ ītitib3. ñ ⁊ pn̄ia. Sexta. d. de admōitōe lybūz sꝫ diūas statuū. hm̄ū. c. ꝯ admōitōe ꝯiugū.

Similr debꝫ pdicator allegare uicos. ⁊ ē eis cōferre ꝯm diūas statuū. Qui sūt. cōtinentie cōiugalꝰ. uidualꝰ. ⁊ uirginalꝰ. Qualr āt sūt admonendi cōiuges dēꝫ ē s̃ parte. ij. di. iiij. Et ꝯtra ⁊ augꝰ. de bono ꝯiugali p to. Sedꝫ. c. de admōitōe multiplici tūc uiduarū. et quales debent esse.

Qualr āt admonēde sūt uidue. similr dictū ē s̃ ī parte. Nos ⁊ admonet aplꝰ. j. thimo. v. dicens. Uidua eligatur ñ minꝰ lx. anoꝵ. q̃ fuerit uniꝰ uiri uxor. Et seq̇tur. Uolo āt iuniores nubere. Et q̃uis licite sit secde nuptie sꝫ aplm tñ antiq̇tus q̃ uno ꝯtente fuerant matrimōio. corona pudicitie honorabātur. put ait ualeriꝰ. li. ij. c. j. ut hītur ē s̃. parte. ij. di. iiij. c. vj. Tales eī uiduas cōmēdat ierō. multū. li. ij. ꝯ iouiniañū. exēplificans ꝯ multis. q̃ secdo nubere noluerūt sicut de marcia catonis filia. q̃ cū lugeret uirū. eū matrone q̃rerēt quē sibi diē haberet ultimū luctus eiꝰ. r̃ndit. Que ⁊ uite. Illa eī q̃ sic flebat uirū mortuū de secdo matrimōio non cogitabat. Silr ꝯ alia. q̃ cū ē ꝓpinquꝰ moneret ut secdo nuberet. esseꝫ eni etate integra. facie bona. Nequaq̃ inq̇t hoc faciaꝫ. Si eī eq̄ bonum uꝰ meliꝰ orē uirū inuenio q̃. āt habui. nolo timere ne pdaꝫ. Si malū. q̇d ē necce pt bonū ꝑssimū sustinere. Silr narrat ibi. q̃ porcia minor. laudatur ap̄ eaꝫ q̃ paꝫ bis maritata. āt. ffelix ⁊ pudica matrona nūq̃ ñ ſemꝰ nubit. Silr narrat ibi. q̃ marcella minor rogata a matre ut nuberet. r̃ndit se nupsisse ita uale. ut aplꝰ nollꝫ. Silr ualia amisso sergio uiro suo nobili nube renuit. et ītegrꝫ. ī q̃t. r̃ndit. sibi maritū sergiū ſp̄ uiuere. Et ibi multa de hoc. Uñ ⁊ q̃ntum. ſint tetur nupte. claudias ⁊ romanas. ⁊ mulieres de pnominibꝫ illꝰ. Et cū aplꝰ bigamiā uꝰ trigamiā ī legerit ꝯiungentē. legāt aūtꝰ religio uirtū fulget in iuriaꝰ. uniuiras ſep hūisse uitre matrinas decus. et pillas mulieberꝫ fortune. sacr̃ solitūz fieri. Sacrdotē nullū bigamū. nullū flaminē [illegible] ritū. ierosālios [illegible] ī [illegible] castitati. Et postq̃ ī pōtificatū electi. nos de [illegible] fieri sor [illegible]. Multū āt ibi hortatur ierō. uiduas ad sua [illegible] uirginitatē. et ne iterato nubant. Et ꝯ sua [illegible]. ⁊ q̃lꝰ debet eē uidua. dicit ierō. epla. re [illegible] rigitur ad furiā. et [illegible] de monitate sua. ubi multū debortatur secdas nuptias. enumerans multas earū molestias. Uñ āt. Uoluq̃ scire. q̃les debēt eē uidue. legas euāl. s̃m lucā. Erat iq̃t anna ꝓphissa. q̃ uixerat cū uiro suo ānis

septē a uirginitate sua. Et hec ui
dua erat usq; ad annos octoginta
quatuor. que non discedebat de templo ie
iuniis et obsecrationibus seruiens noc
te ac die. Luc. ii. Recordemur filie
vidue sarepthane. que sue et filii sa
luti. helie prtulit famem. iii. re. xvii.
Legimus iudith manens in cubiculo ieiu
niis. et lugubri habitu sorduisse. que
lugebat uirum. iudith. viii. Ubi
dicitur quod erat iudith uidua. iam annis tri
bus et mensibus sex. et in superioribus domus sue
fecit sibi secretum cubiculum in quo cum pu
ellis suis clausa morabatur. et ha
bens super lumbos suos cilicium ieiuna
bat omnibus diebus uite sue. preter sab
bata et neomenias et festa domus
israel. Erat autem eleganti aspectu nimis.
cui uir suus reliquerat diuitias
multas. et familias copiosas. Et
erat hec in omnibus famosissima. quia ti
mebat deum ualde. nec erat qui lo
queretur de ea uerbum malum. Idco subdi
tur. c. xv. quod postquam uictoria de olofer
ne. ioachim summus pontifex de ierusalem ue
nit in bethuliam cum uniuerso presbiteris
suis ut uideret iudith. Que cum exis
set ad illum. benedixerunt omnes illam una
uoce dicentes. Tu gloria ierusalem. tu le
ticia israel. tu honorificentia populi
nostri. quia fecisti uiriliter. et confortatum est
cor tuum. eo quod castitatem amaueris.
et post uirum tuum alterum nescieris.
Ideo et manus domini confortauit te.
et ideo eris benedicta in eternum. Et dixit
omnis populus fiat fiat. Ecce quod ista cla
usa manebat. abstinentiis et aliis
delicatum corpus macerabat. Audie
rat enim quod uxores dd clause erant
usque in diem mortis sue. in uiduita
te uiuentes. ii. re. xx. Collacia enim
uiduarum corrumpunt et fermentant
sepe et alios perfectorum. Et ideo dic
iero. ad eustochium. Nolo sicut ad co
sortia matronarum. Nolo ad no

bilium accedas domos. Nolo
frequenter uideas quod contempsisti. ut
uirgo esse uoluisti. Cur fatigas mini
stra uiro tuo. Si ille lenia coniugata
cum sponsa quid properas. Disce in
hac parte sanctam superbiam. Scito te
illis esse meliorem. Et post. Maria
sit egressa in publicum. Satyros re
quirit in cubiculo tuo. Nunquam enim ei
erit precerpta. si semper quam uere est sup
pressam. Honorata sit atque et ma
uentrem repleta. Sunt tibi comoni
ana ieiunia. et refectio satietate
fugientes. Nil prodest ei biduo triduo
que transmissis ieiunio uacuum por
tare uentrem. si compensatur saturita
te ieiunium. Et sequitur. Parum cal
titati erat. sic sinus appendicere. Vi
dual autem et anni tria sunt appe
dinia. Domini est uenatio. sed
in propria domo manere. uel in templo o
rare. exemplo anne prophetisse. de qua
dictum est. c. Euagatio enim mouis
reprehenditur. prima ad thimo. v. Simul
autem et ociose discunt circuire domos
non solum ociose sed et uerbose et curio
se loquentes que non oportet. Secundum est
alerem aspirans. quia ut ait apostolus ubi
supra. uidua que in deliciis uiuit. uiuens
mortua est. Tercium est. uestium uilitas
de beata enim uirgine dicit epiphanius
quod uestes proprii coloris amabat et
portabat. Uiduas autem delicate or
natas. arguit ieronimus epistola ad eus
tochium. Ubi ait. Uideas plerasque
uiduas. ante quam nuptas. infelicem
conscientiam mentita tuam ueste protegere. quas ni
tumor uti. et infantum prodit ua
gitus. erecta ceruice et ludentibus pe
dibus incedunt. Haec ait lepra et fetu
ne non nolunt. Et quam uiderint
tristem atque pallentem miseram monacham
et manicheam uocant. Ceterum uestis est
tenuis. ubi crassitas. lectus deliciis
siquidem stricte manicae brachia adiscies

tes. mollis gestus. fractus incessus
hec apud illas tota ingenuitas. Hec
ille. Vidua inquit deceder in ordinata
de [illegible] vidua paupercula
in euangelio duo era minuta mitte
tem in gazophilacium. cuius devotionem
oblationem laudavit ihesus dicens. Amen
dico vobis. quia vidua hec pauper plus
quam omnes misit. luce. xxi. Et ibidem
ieronimus. Viduas angustie ad leuant nup
tie. dicunt scilicet in temporis inopiam. et
qui tutiorem carnis, itaque ad nu
ptias saturitas eo. Et sequitur.
Viduo modo tibi [illegible] ingerere quod
nocivum est; vidua [illegible] et vage
ancos. in cetera [illegible] et terra que
nas ut [illegible] forte, propter liber
tas inops. Sed periculum est [illegible] pro certo.
quod mistos viduas [illegible]. Et sequitur.
Similitate [illegible] scilicet viduae. cuius ar
dor in ieiunium. pallor ex ieiuniis. elemo
sina in pauperes. obsequium in suos di. hu
militas cordis. honestum. et in cunctis
sine modestia. Et post. Accipe quod
oratione. et fac omnia virtute in.
Et ibi multa de hoc. Similiter epistola. tex.
multum dicit inter laudes paule matris
eustochii. expones illud. pa. thimo.
v. Volo adolescentulas nubere. et cetera.
Nullam orationem dant adversario et cetera.
Cui enim non vult scilicet nuptias sibi
dit. Iam quedam declinaverunt post satha
nam. Vide inquit qualia sunt secunda
matrimonia que tam lupanaribus preferun
tur. Ait ei. Melius est nubere quam uri.
Non dicat. Vidua que non potest aut non
vult continere. maritum ducere potius quam dia
bolum. Et iterum scilicet [illegible]
[illegible]. li. iiii. Ille meus primus. qui
me sibi iunxit amores abstulit.
ille habeat secum servetque sepulcro. Ite
ieronimus. multum dicit hec epistola. tex. de quo
de triplici statu. scilicet coniugii. continen
tie. et virginum. et de coronis talium.
Ubi narrat de uno qui sepelierat. xx.
uxores. et de muliere que habuerat. xxii.
maritos. que fuerit copulata matrimo
nio. Et sunt expectatio omnium tunc.
quis quem primum efferret ad sepultu
ram. sed vicit maritus. Et tota urbs
populi confluente coronatus et palma
portans acclamans uxoris multinu
be feretrum precedebat. Item ierom. aliis
quibus nuptias cum scribebat. observo
te inquit ut ista testimonia non nouas
quibus incontinentibus et miseris sub
ueniret. sed illa potius legentes que fu
diuntur coronatur. Sufficiat ergo quod p
diorem primum virginitatis gradum et
per tertium uenisti ad secundum. i. per coniugium
ad ingale. ad continentiam vidualem.
Et ibi multa dicit. Cavendum autem
vidue monita caute a mala societate.
et a suspicionibus. ieronimus. epistola. tex. xi.
uim. ubi ait. Vide fac vidua mater
familias [illegible] inter ministros
egregie. Et sequitur. Caveto omnes
suspiciones. et quicquid de te potest fin
gi fingi, ne singulare nisi de
vita. Non ambulas inter calamistra
tos [illegible] non mistos [illegible]
feminas. non cantoris diaboli vene
nata dulcedo. non miseris cultus et
mundus. Nihil autem est aliud
nisi in obsequijs molle vigilan
tes tenere uxorem et inaequalem
ipse. Ideo tu sectari solatia. Semper
in manibus tuis divina sit lectio. et tam crebro
orationes ut omnes cogitationum sagitte
quibus adolescentia percuti solet. huius
clipeo repellantur. Et post. Necesse
vidua bigamie non [illegible] et cetera.
Et augustinus. li. de continentia vidua
lium. Alii omnibus spiritualibus delicijs. quibus
fruuntur imperte. sed eorum conver
satio, cauta debet esse. ne forte ut ma
la vita non sit pleasant [illegible] mala sit
fama per negligentiam. Nobis enim nec
necessaria est bona vita nostra. sed aliis
fama nostra. Hec augustinus. Vidua namque

i femmins ait iero. epl'a. xxxij. ē fa
ma pudicicie. que quasi flos pul
cherrimus. cito ad lenē marcescit au
ram. leuiq; flatu corrūpitur. maxime
ubi etas cōsentit ad uiciū. & marital'
deest auctās. cuius ūbra tutamē uxo
ris ē. ¶ Qualr aūt vidua debz eē
ornata. iero. epl'a. xcuij. allegans in
uiā ait. Nō faē in facie rane purpi
sus & cerusa. quor alteū ruborē gena
rū labiorūq; imitatur. alteū candorē
oris & colli. Ignis iuuenū. fomēta
libidinū. īpudice mētis īdicia. ut hī
tū ē ẞ. Et seq̄tur. Nō aliud pollice
rī. aliud ostēdat. Lingua p̄sonat cas
titatem. et toti corpo profert īmu
dicias. ¶ Qualr aūt debz eē sobria.
ebrietas. Nō inq̄d necē ē nos iactare
pudiciciā. que sine comitib; & appē
dicijs suis. s. cōtinētia & parcitate. si
ri sin facē nō pōt; sīplis macīt corp̄
suū. & adolescentula fruētē cibis cor
pore. secura ē de castitate; Vidua iu
uēs ī delicijs mortua ē. p̄a. thimo. v.
Ardentes q̄ppe diaboli sagitte. ieiu
niorū & vigiliar frigore restingende
sut. Et. p̄a. timmo. v. vbi de īstructiōe
viduar. Vbi ait. Viduas honora.
q̄ vere vidue sūt. Si q̄ aūt vidua fili
os aut nepotes hēt. discat p̄mū do
mū suā regere. & mutuā vicē reddē
parentib;. hoc eī acceptū est corā
deo. Que aūt vere vidua & desolata. spe
ret ī dīm. et īstet orōib; & obsecrōib;
nocte & die. Nā q̄ in delicijs ē. viues
mortua ē. Et seq̄tur. Vidua eliga
tur nō mīnq. lx. ānor. q̄ fuerit vnī'
uiri uxor. ī opib; bōis testimōnīū hns.
Si filios educauit. si hospitio recep̄
paupres. si scōr pedes lauit. si tribulatō
nes paciētib; subministrauit. si omne
opus bonū subsecuta ē. Adolescētiorē
aūt viduas deuita. Cū eī luxuriata
te fuerit ī xp̄o nube voluit. hūtes &
dāpnatōē. q̄r p̄mā fidē irritā fe
cerūt. Simul aūt & ociose discūt cir
cuire domos. nō solū ociose. s; & uer
se & curiose. loquentes q̄ nō oportz. Et
aug'. epl'a. lxxxviij. multū ē p̄fecti
one uiduarū. ubi aīt. q; magis
alijs debz orare vidua. Et idē au
ug. cōf. loq̄ns d̄ matre sua. aīt. illa
vidua p̄a. casta. & sobria. q̄les a
mas tu dē. &c. Narrat aūt valeri
h'. iiij. c. ij. de antonia femina. que
amorē mariti egregia fide p̄esau.
forma & etate florens. Cubiculū
socru p̄ cōiugio hūit. in eodēq; lec
to alterius adolescentie uigor exti
ctus ē. alterius uiduitatis experiētia
cōsenuit. Tales viduas bñdicat d̄'
p̄s. cxxxj. Viduā eius bñdicēs bñdi
cā. Deus eaz exaudit & p̄tegit.
et eaz lacrimis condescendit. Exo.
xxij. Vidue & pupillo nō nocebitis.
Si lesitis eos. uociferabūtur ad me.
Et seq̄tur. Ego audiā clamorē
eor. et īdignabitur furor meus. &c.
Eccl. xxxv. Nōne lacrime vidue ad
maxillā descendūt. et exclamatō
eius sr̄ deducētē eas. A maxilla eī
ascendūt usq; ad celuz. et dn̄s exau
ditor nō delectabī in ill'. Et nō solū
ī mulierib; gētilib; exēplū uiduita
tis suāue inuenitur s; & ī creaturis
irrationabilib;. sicē īn turture. ut
ait āb'o. exam. v. Vbi ait. q; tur
tur. ubi cōiugis p̄pri fuerit amissi
one uiduata. partē sine usu talamū
& nomē hēt cōiugij. eo q; p̄mū amor
fefellit eā. dilecti morte deceptā &
cōuersat. qm īfidel' ad p̄petuitatē fu
it & amarus ad grām. qui plus dolore
ex morte q; suauitatis ex amore
generauit. Et seq̄tur. Itaq; cōiugiō
ne recusat. illi soli suā castitatē re
fuat. illi custodit nomē uxoris. Di
scite g' inq̄d mulieres q̄ta sit uiduita
tis grā. q; & ī auib; p̄dicat' Ideo. p̄a
cor. vij. Dico aūt nō nuptis & vidu

te. bonum est illis si sic permaneant sicut et ego. Quod si non se continent nubant. melius est enim nubere quam uri. [illegible] epistola [illegible] [illegible] nubere.
Euangelicus [illegible] predicator huius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Tertium .c. de commendatione multiplici virginum. et quales debent esse. Et de fructu virginitatis. Et de operis uoluntarii virginitate sicut antiquos.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de virginibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

in q̄ predicat⁹ sac̄ virgīitas. ut ait ieron⁹. epl'a predicta. q̄ppi eni de sua hūilitate gl'iatur z deū laudat subticēs de virginitate. qn̄ ait. luc. j. magnificat aīa mea dn̄m. Et sequit̄. Qz respexit humilitatē ancille sue. Humilitas ei ē nc̄ia virginitati. Et caritas ē custos virginitatis his locus. ut ait aug⁹ de bono virginali. Et de humilitate vir͂ us. qn̄ ab ea īmitari q̄libz virgo. ber. sr̄ missus ē. ubi dr̄. Que ē hec virgo tā venerabil' ut salutetur ab angelo. et tā humil' ut desponsata sit fabro. pulcra pmixtio virginitatis z humilitatis. Nec mediocriter placet deo illa aīa i q̄ z humilitas commendat virginitatē. z virginitas exornat humilitatem. Sz q̄ta putas z venatione digna ē. i qua humilitatē exaltat fecunditas. z partus pficit virginitatē. Audis virginē. audis humilē. Et si n̄ potes imitari virginitatē huius virgis. imitare saltē humilitatē. Laudabil' virtus ē virginitas. sz magis nc̄ia ē humilitas. Illa psulitur. ista pcipitur. Illa ad [illegible] invitaris. ad istā exigeris. De illa dr̄. q̄ pot capere capiat. de ista dr̄. nisi q̄s efficiatur sicut parvul' iste n̄ intrabit i regnū celor͂. Illa remuneratur. ista exigitur. Potes denicq sine virginitate saluari. sine humilitate nō potes. Post isp̄ placere deo humilitas. q virginitatem deplorat amissam. Sine humilitatē aūt audeo dicere. q̄ nec virginitas marie placuisset ei deo. Super quem requiescet sp̄s meus. nisi sup quietū z humilez. Sup humilez dixit. nō sr̄ virginē. Si igitur maria humil' n̄ eet. sp̄s scūs sr̄ eā n̄ requieuisset. Si n̄ requieuisset nō eam īpregnasset. Hec ber⁹. ubi s. s. p.

¶ Iterz debz ee virgo tacita. silencio studiosa. et pudore secūda. put ait ieron⁹. ad demetriadem epl'a. lxxviij. ubi ait. Sit sermo virgīs. prudens. modestus f'rarus. nec tā eloquentia preciosus q̄ pudore. Stupent oēs i z te silentio sapientis. te loquente prudentia. Et ibidem. Si ii q̄s detracto ex ore virgis pdeat. Et post. Sermo autē sit minimus ē. Et ibi multa bōa de virtute virginis. et similr in sequenti epl'a ad eandē. ¶ Iste debet esse virgo quieta. abscondita secretaria commendata. n̄ magis discurrens p plateas z vicos. exemplo bte marie dn̄i qn̄ inuenit angelus i cubiculo z la[illegible] chans. luc. j. Ieron. ieron⁹ ad eustochium epl'a xxij. Raro sit egressa i publicum. [illegible] si semp [illegible] sis. Et ibidē. Sit ē sane. [illegible] ant. [illegible] i facie ē. [illegible] p bauit [illegible] cordibus suis canit. ubi pascas. ubi cubas in meridie. et c̄. ¶ Iste debz virgo sacris orōibz z virtuosis opibz occupari ait ieron⁹. epl'a xxii. Diuisas orādi horas h̄re debemq. ut si forte aliope fueris detenti. ipm nos [illegible] i officiū tp̄s admoneat. hora tercia z sextam. et ē. Et sic [illegible] ut sit intrita oroi. [illegible] rez ieron⁹. epl'a lxxviii. ad [illegible] matrem de institutione filie. [illegible] floribz [illegible] Et post [illegible] exemplo ad orōes [illegible] tia. sexta. z nona [illegible] si bellatrice xp̄i. Et seq̄bat [illegible] ē. lanā facere. tene colū [illegible] i gremio calatum. rotare fusum. stamina pollice ducere. ¶ De [illegible] instructione virgis. z eius virtutibz z moribz z specialr sufficienr [illegible] in tractatibz z eplis suis. Et [illegible] sp̄ialr instruat virgines [illegible] dicitas z consecratas. tū [illegible] nibz q̄ sūt sapientes z n̄ fatue. p[illegible] virtutes sūt necie. ¶ Omnis aūt

ūgines sūt. ꝯmoneātur de diligēti
custodia sue ūginitatis. et ne
ꝑ domos egrediantur cū dina. ad
uidendas mulieres regionis. ne corrū
pantur. ⁊ iniuriā paciātur quale il-
la passa ē. gen. xxxiiij. Uirginitati
eī thesaurꝰ ē irrecupabil'. unde ait
ieronimus ad demetriadē. loquens de ūgi-
nitate. Nobi ait. Quantis tue. uir-
ginitas ē. Thesaurꝰ tuꝰ ē thesau-
rꝰ irrecupabil' postꝙ̄ amissa ē. Item
ad eustochiū ep(isto)la predicta. Caue
inquā queso. ne q̄n dicat de te dñs. Uirgo
isrl' pdita ē in t(er)ra. et nō ē q̄ susci-
tet eā. amos. v. Audenter loquor.
Cū oīa possit deus. suscitare nō pōt
ūginē post ruinā. Ualet quidē libera-
nō fuit re a pena s(ed) nō ualz coronare corrup-
tā. Si ergo hōies sollicīti ad custo-
diendū thesaurū recupabilē. mul-
to magis debēt ūgines sollicite ēē ad
custodiēdū thesaurū irrecupabilē.
De quo. mat. xiij. Silē ē regnū ce-
loꝝ thesauro abscondito ī agro. Se-
cd̄ gregoriꝰ sr̄. euā. li. j. o. xj. Depre-
dari desiderat. q̄ thesaurū publice
ī uia portat. Ille ḡ uirginis custo-
dit suā pulcritudinē. discurrentē
undiq; ⁊ uagantes timere possūt
ne deprecentur a latrunculis sa-
thanas. s. seductoribꝰ. De quoꝝ
quolibꝫ. iob. xxiiij. Mane p(ri)mo
consurgit homicida. ⁊ interficiet ege-
nū ⁊ pauperē. p nocte ēt erit qua-
si fur. Oculꝰ adulteri obs(er)uat ca-
liginē. et c. ¶ Sancte aūt ūgines
fuerūt sollicite de hac custodia. q̄
malebāt potiꝰ mori q̄ ūginitatē
amittere. Et deficiebāt de forma
eaꝝ ī corpe. ne concupiscerentur. ⁊ pderent
thesaurū ūginitatis. sicut narrat ī
ambrosiꝰ ij. de uirginitate. de illa sancta
ūgine que fuit antiochie. cuius
pulcritudo appetebatur. q̄ fecit ī
que fuit ducta ad lupanar. Et

intus erat columba. foris strepebāt
accipitres. Que fleuit et orauit
dicens. Dñe domasti ūgini feras
⁊ leones domare. hōim feras īstos
domare sic potes. Nunc templū tuū
inuadunt. ne paciaris incestū sacri-
legii. Uix ea fuerat expleuit. et ecce miles
intrauit. Quam timēte. ait ille. Ne
timeas soror. ueni saluare aiaz tuā
nec qui adulter ingressꝰ sū. Simꝰ
martir egrediar. Uestimēta mutē-
mus. uestis tua me faciet uerū mi-
litē. qui martirē. Mea uestis te faciat
et ūginē. Sume palliū qd̄ tegat crines
abscondat ora. Solēt eū hōies eru-
bescere q̄ lupanar intrauerit. cū exie-
rit. Mutato ḡ habitu. euolauit
puella de laqueo. Et cū alius intra-
ss(et) cecedens inuenit puellā. egrediens
ait. Puella ingressa fuit. modo
martir uir. Euentuq; ... de-
clarauit ⁊ miles p ūgine dampnatus
ē. Nō cū illa audiuit. festina cucurrit
se ad locū supplicii. et certasse de
nece. Cūq; iste diceret. ego sū iussꝰ
occidi. te absoluit sniā. ait uirgo
Nō ego effugiī mortis elegi. s(ed) pu-
doris effugē optaui. Si sanguis re-
petitur fideiussorē nō desidero. In altro
ūn soluat. In m(e) lata ē sniā. quā p me
lata est ī te. fideiussor ē liber. qui is
paratꝰ ē solue. p q̄ fide iussit. Aut ḡ
ero rea tui sanguinis. aut ero martir
mei. Sufficiunt membra morti. quā ū
i natiue obprobrium declinaui. Non
mutū tibi cessi. s. ... uestē. nō pfes-
sionē mutaui. Noli eripe b(e)nficiū
qd̄ dedisti. Sic ambo contenderet. ⁊ in
cert. nec ē diuisa corona s(ed) addita.
Laudanda est ergo hec ūgo. ⁊ de ū-
ginitatis zelo. ⁊ de martirij desiderio.
Ambrosiꝰ narrat libro. iij. q(uod) sca sother-
cū esset ūgo deceora facie. ⁊ eā psecu-
tor palmis ī facie cedi iuberet. illa
hec audiēs leta uultū optulit. ut

filiosfris. leges ille t laqtur. Iterũ g'
si qis uiolauerit triplũ [illegible] illu
d. sic. xxii. in. ¶ Et quis precă
intelligatur [illegible] uirginibus [illegible] facientes
tũ ois uirgo debz sollicite fuare suas
uirginitatẽ [illegible] si nõ facit, puniri uidebitur.
[illegible] leges [illegible] si qis [illegible]
dere uirgines [illegible] cũ ea. debz [illegible]
[illegible] xxii. Et si est
uirgo [illegible] corrupta i
[illegible] lapida
ri. pnt dz ibidẽ. Vñ ei dz i uita scti
[illegible] antiqs [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ut qlibz uirgo i pmis corp'
[illegible] una abs
[illegible]
[illegible]
[illegible] lex fuit i [illegible]
[illegible] ut si puella i pmis fornicans
[illegible] metus
[illegible] corruptor
[illegible] capite plecteretur. Sed ergo
[illegible] sic erit
sollicita [illegible] uirginitatẽ i
[illegible]
[illegible] uirginitate
[illegible]
[illegible] si
[illegible] corrupta [illegible]
[illegible] legitur i plogo [illegible]
[illegible] narratur [illegible]
[illegible] leges i
[illegible]
[illegible] legitur [illegible]
[illegible] neitu
[illegible]
[illegible] efficit ut hic [illegible]
[illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] si [illegible] fuit [illegible]
[illegible] hoim. sic determinat aug'.

laqus de scto h'ro. s. de. c. d. c. vii.
[illegible] potestate
[illegible] aquaz in cribro. ut amplius
[illegible] aug' de alia
[illegible] in matris [illegible]
[illegible]
[illegible] Nõ a alligatũ i
[illegible] mõtis, [illegible]
rit. ¶ In oibus at preterea predica
tor deb3 moneat uirgines ee tales q̃ls
describit [illegible] ut de ill' uerificetur
illd [illegible] ps. xliiii. [illegible] regi
uirgines post eaz. Et [illegible] oleũ. i.
[illegible] in lampade cordis. cũ sa
pientibus uirginibus. mat. xxv. Et deo
[illegible] uirginis. nõ [illegible]
[illegible] de uirginitate.
[illegible]
[illegible] Ubi narrat
[illegible]
[illegible]
[illegible] decisione. [illegible]
[illegible] linguaz
[illegible] ut
[illegible] nõ [illegible]
[illegible] est
[illegible] in [illegible]
[illegible] ¶ Et
[illegible] uirginitatis. apoc.
xiiii. Nemo poterat dicere canticũ
[illegible] Et sequitur. Virgines eñ sunt.
[illegible] agnũ quocumq; ierit.
[illegible] aug'. de bono uirgin [illegible] Agnũ
sequi quocumq; ierit [illegible] uirginitate [illegible]
[illegible] ymitari. Et aug'.
[illegible] uirginum sunt [illegible]
[illegible] post xpm. [illegible]
[illegible] uirgini [illegible]
[illegible] xpi.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aug' [illegible]
[illegible] est i [illegible]

[illegible]

Septima distinctio de admonitione hominum secundum diversos eventus vel fortune, prout loquitur vulgus. Primum capitulum de admonitione eorum qui sunt in prosperitate. Et de prosperitatis mutatione.

[illegible]

mois p plana. mois p [illegible] pp[illegible]
Nec est ura figura. p [illegible] vi[illegible]
ne [illegible] bonis fuenuo ino [illegible]
bulia. [illegible] gubernator mare
tranquillum ij [illegible] ob [illegible]
[illegible] ti aliqd [illegible] aduersitatu
porta q[illegible] pla. [illegible]
magni [illegible] cum gubnaclo fluctu
[illegible] q fluctuantia [illegible]
[illegible] ille [illegible] laudando q [illegible]
sistit. et c. Et de hinc mutabilita
te. valer[illegible] [illegible] narrat
te quo[illegible] [illegible]
exhibebant [illegible] Cercliu [illegible]
tri [illegible]
[illegible] solucbat [illegible]
le ac [illegible] eque positi erat [illegible]
[illegible] ne ois [illegible] ex eo e[illegible]
[illegible] captiv
[illegible] qui eu [illegible] Sabin
[illegible] felicitas plenus [illegible]
[illegible] templ [illegible] orantes [illegible]
[illegible] prefecta. i excellentissime mon
tis uertice [illegible] ibiq pu
nit. [illegible] ergo [illegible]
[illegible] cu [illegible] aduersi
tas sepe subsequitur. Et ibi nar
rat de alijs [illegible] q postea
aduersa passi sunt. [illegible] ibi adducit
ualeria. [illegible]
[illegible] puerilibus [illegible]
[illegible] [illegible] ops
[illegible] [illegible] subito.
repente dilabitur. [illegible]
[illegible] stabilibus [illegible]
[illegible] fiatu
[illegible] huc atq illuc acta. quod
i sublime extulerit. [illegible]
[illegible] clado [illegible]
fabili [illegible]. Itaq nec esti
mari nec dici [illegible]
[illegible] malor [illegible]
[illegible]
narrat [illegible] excelso. an [illegible]

[illegible] laus plenus nomi [illegible]
[illegible] postea [illegible]
[illegible] appellatus [illegible]
[illegible]
[illegible] fuit [illegible]
[illegible]
[illegible] ab [illegible]
qui [illegible] [illegible]
[illegible] narrat de [illegible]
qui [illegible]
[illegible]
[illegible] sacer [illegible]
[illegible] senatu. sunt postea
[illegible]
[illegible] narrat [illegible]
[illegible] multos [illegible]
[illegible]
afflictos. [illegible]
[illegible] mutabilita
que [illegible]
[illegible]
[illegible] narrat de [illegible]
[illegible]
[illegible] q[illegible]
mortuu. [illegible] seneca. epla [illegible]
[illegible] lusit [illegible]
fortunis [illegible]
[illegible] fortune sit [illegible]
[illegible] epla. vij. Et epla. [illegible]
Nescio qua etate [illegible]
pit. [illegible] mater [illegible]
[illegible] fuerit [illegible] postea aduersita
tibi [illegible]
ne. viij. Magnus [illegible]
tate luctari ne [illegible]
pat. ne subuertat. Magne [illegible]
[illegible]
[illegible] felicitatis [illegible]
[illegible]
[illegible] Hec [illegible]
[illegible]
est. [illegible]
[illegible] fortune
[illegible] aduersa. Et ibi [illegible] Et
ille e magnus. q [illegible] rebus se

civis nō sequitur. aut lex 2ª. ad eu-
genium ain fine. ubi vn̄ ꝙ hic. ꝑ ꝑ ...
Et de hac materia sen̄. li. de ꝓuidētia
q̄ per totū. Vbi ait. fugite delicias
fugite eneruatā felicitatē. q̄ aīum
madefacit. Et seq̄tur. Cui oīa q̄ter
cessit ī meo ū miat. ꝓciosissiā feli
citatis ī tēpanta ē. que ī uanas ꝑ
uagīnationes uitam euacat. Et ibidē
Illos ūmm dñe quos miseros. q̄ nimia
felicitate tēpestatē. quos ulut ī ma
ri lento. mīpullitos uīuere detinz.
Ierēpta. ex. viij. Illos inq̄eta feli
citas. Ipi exagitat mouet cerebrū.
ī uno ... alios ī aliud mutat. lnos
ī potentiā. hos ī luxuriā. hos īflat
illos mollit. et totos resoluit. Est
ei sic uinū. s. q turbat. Illi g̃ mag
sicior ul' btificatio. ꝓpē minor ꝓspē
ritates. aut naliq. lēvū. e. ꝗ ...
dicti salomis dicētis. nē iner diuitias
... uiuet ... dia. quia ...
ꝗ ... fortune sit ie
terminus. Et ibidē. ꝓhogiti q̄m am
ē ē btūs. anaxagoras respondit. Nē
mo inq̄ ex hiis quos tu felices esti
mas. s; ex illorum numero repies. qui
ate nunc ... Non erit ille
diuitiis aut honoribus abūdās. sed
aut rurus exiguii. aut nō ambitiose
... ac ... cultor ī mas
su q̄ ī fronte beatior. Sedz capi
de admōitione bonuz euntū ī ad
uīsitate. et de huiusmōi utilitate.

Vl'huius patet q̄lr sint admo
nendi sustinētes aduersa
. s. ꝓ oppositum. ut ū ...
nimis de aduersitate qua
patiuntur. Aduersitas ei plo. ꝓest.
aliq̄n tollerantibus patienter. q̄ ꝓs
ꝑitas. sic ꝓbat eleganter boeti. ij. de
cōso. pſa. viij. vbi ait. Plus hoībus
iꝑter aduersa. q̄ ꝓspera ꝓesse fortu
na. Illa ei sēp spē felicitatis. cū uide
tur blanda mētitur. hec sēp ū a ē cū
se īstabilē mutatiōe demonstrat.
Illa fallit. hec īstruit. Et seq̄tur.
Illa ī uicias uēetosa. fluentiā. sui q;
sēp ygnara. hec sobrian. succītāq;
et ipsa aduersitatis exercitatiōe ꝑu
dentē. ꝓsperitas. felix ... bono
demos blandicijs trahit. aduersa.
plerūq; ad ūa bona reductos. unco
retrahit. Et ibi bū de hic. Et sūr sen̄.
libro de ꝓuidentia. Aduersitas nō ē
malū qd nocet. s. bonis. q; nil mali
pōt accide bono uiro. Nō ei uincit
dña. Et hoc q; nulla bona sibi auf
ferūt. In multis bonis cīrent. a ma
lis. s. uoluptatibus elasciuiis retra
hūt. et glām et honorem cumul ant.
sic de oībus exēplificat ibidē. Vbi ait.
Sic amnes. ymbres et fontes ū mu
tāt saporē maris nec remittūt.
ita aduersitatū ipetus fortis uiri
ū mutat aīmū. s; manz ī statu
suo. et q̄cq̄d euenit ī suū colorē trahit.
Est ei oībus externis potētior. Et seq̄t.
Oīa aduersa exercitatiōes putat. Ille
tas inq̄d uiros quibus cum ē cū for
tissimis cōfligere. Marcet sine aduersa
rio uirtus. et tūc apparz q̄ta sit. q̄
tūq; polleat. cū q̄d possit pacia os
tendit. Quod accidit hōi cōsulto.
ī bonū uertit. Et seq̄tur. Patrī ani
mū ht deus aduersa bonos uiros suos
illos fortiter amat. et inq̄t operib
boñ. et doloribus plēis dāpnis exag
tentur. ut uerū colligāt robur.
Nā matres uolūt fouere ī sinu suo
filios. Et igitur ... ꝑ ...
nata. nec fert illuz idē ī ... fe
licitas. Et ibi de hoc ꝑ totū. Vnde
ait. Gaudent magni uiri rebus ad
uersis. ū alr q̄ fortes milites bellis tri
umphis. Gubnatorē in tēpestate.
ī acie militē intelligas. Calamitas
uirtutis ē occasio. Illos ūmm q̄s dixe
rit miseros. q̄ nimia felicitate tē
pestatē. Illos ... ꝓbat. et ...

tes primos. Nam sicut arbor solidata non frangitur quamvis frequentibus ventis impulsata. Sed quanto eam vehementius constringitur. tanto radices celsius figit. Et exemplificat ibi de magnis viris. qui multa sustinuerunt. Nota sicut de demetrio qui ait. Nichil infelicius eo qui nichil umquam adversi sustinuit. Similiter ponit exemplum de mutio. qui sustinuit ignem. de fabritio. qui paupertatem. de rutilio. qui exilium. de regulo. qui tormenta. de socrate. qui venenum sustinuit. Et ibi multum de hoc. Facit seneca li. de constantia sapientis. ubi ait. quod quemadmodum quedam lapidum inexpugnabilis duricia est. nec ei secari adamas. nec cedi potest. sed omnia incurrentia retundit. et quemadmodum quedam in confinium flammam non possunt. et sicut scopuli in altum proiecti. mare frangunt. nec ulla seuicie vestigia ostentant. ita animus sapientis solidus est. et tantum roboris collegit. ut tam tutus sit ab iniuria. quam illa que retuli. Et consimilia exempla ponit eciam. ser. in ad. e. uerum. Ille inquid nocere potest virtuoso nemo. sed multum prodest. Et ponit exempla. Non iracundiam pacitur. ipse est qui patitur. Non simultatem calamitatem. ipse est qui simulatur. Lignis ignem in vestimento flammam non consumit sed vestimentum. Sic qui insidiatur virtuosis inuisibilitatur. Facit seneca li. iii. de ira. Sicut tela a duro resiliunt. et cum dolore cedentis solida feriuntur. ita magnum animum nulla iniuria ad sensum sui adducit. fragilior eo quod petit. Et subdit ibidem. Nam sicut superior pars mundi et ordinatior ac siderum propinqua. nec in nubem cogitur. nec in tempestatem impellitur. nec versatur in turbinem. et omni tumultu caret. inferiora vero fulminant. eodem modo animus sublimis semper quietus in statione tranquilla collocatur. Et ibi bonum opus. Et ideo probat seneca ubi supra de constantia sapientis. quod sapiens nil potest perdere. quia omnia bona sua in se reposuit. Nichil fortune credidit. bona sua in solido sunt. contenta virtute. quod fortuitum non indiget. Ideo concludit. quod non potest fieri iniuria sapienti. Quod confirmat exemplo. Megeram demetria cepit. et cum stilbo philosophus esset interrogatus. an aliquid perdidisset. nil inquit. Omnia enim mea mecum sunt. Et tamen patrimonium eius in predam cesserat. filias hostis rapuerat. patria in alienam dominationem pervenerat. et tamen ille captus non solum se invictum sed incolumem testatum est. habebat enim secum sua bona. et dissipatam ac direptam non ducebat suam sed adventiciam. et nutum fortune sequentia. et ideo non ut propria diligebat. Et exemplificat ibi de aliis. qui tormenta sustinuerunt. nec tormentis defecerunt sed amplius profecerunt. Et seneca epistola lxi. Nullum bonum adiuuat. nisi ad cuius amissionem paratus est animus. Tercio notandum quod sunt adversitates sustinendae. ut patientes sustineant. et ut consideret quod adversitas mala vera non auffert. et quod animalis et lascinos conterit. a pravis emungit. et premia cumulat. maiore quod intelligens sustinetur patientius. propter quod optimum sic faciunt. Septima testatur probatione sic patet exemplis patrum. Iudith. viii. patet ut abraham temptatus est. Et multis tribulationibus probatus amicus dei factus est. Et sequitur. Sic ysaac. sic iacob. sic ioseph. sic moyses. et omnes qui placuerunt deo. per multas tribulationes transierunt fideles. Et thobie. xii. Quia acceptus eras deo necesse fuit ut temptacio probaret te. Iob xix. Lapis ipse qui contriuit me ad ipsum. Et v. Si ipsius fuero ve michi est. et si iustus non leuabo caput meum saturatus afflictione et miseria. Et. ii. Sic igne probatur aurum et argentum. homines vero receptibiles in camino humiliationis. Et seneca in hoc. medium fragilium probat fornax. Et hebre. xii. Quos diligit deus castigat. Et de hoc augustinus in de ci. dei. c. viii. Sicut sub uno igne aurum rutilat. palea fumat. et sub eadem tribula stipule comminuuntur frumenta

pungant. Nec ido cū oleo amurca
confunditur. q. eode prelii pōdere exp
imitur. ita una eademq3 uis irruens
bonos pbat. purificat. eliqt. ma
los dāpnat. uastat. exterminat.
Et ideo hec gre. multū moř. xxvi. sr
illō iob. xxv. qui dat carmina i
nocte. Ubi ait. Nichil iniuste pa
timur. Carmē in nocte ē leticia
i tribulatione. Et aug. Constitu
ta [illegible] sic iustitia precedit
esse. [illegible] nulla teptatio tribla
[illegible] ad pficienda uirtutē ul' ad
[illegible] ul' ad pbandā. Et i ea
epla. [illegible] q. tribulatio est ad hui
[illegible] ad pbatōnē patie
ad [illegible] Sic ul' q nō debz
[illegible] nec despare de adu
sitate uel tribulatione. cū de sal
[illegible] ultio. Oportu
it pati xpm. & ita intrare i gliam
suā. Et cū [illegible] electis suis
mat. xx. potestis bibe calicē quē
ego bibiturus sū [illegible] calicē ei pue
nitur ad maiestatē. & p amaritudinē
[illegible] ad gaudium salu
[illegible] ubi [illegible] Dū et
electi ab [illegible] sūt adusa.
[illegible]
[illegible] filius pfecta ē. q. int
malos [illegible] patiens n ē. Et exē
plificat de abel & cayn. de filiis i
[illegible] de filiis ysaac. & apho. Et i
[illegible] q. sicut in tritura grana pa
[illegible] et sic inter spinas ro
[illegible] sic iusti [illegible] ama
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

bet rūsa. an aliq̄ mortaliū fe
cet felicior. ille ex abrupto sanguem
[illegible] aglaiū sophi
lui. et [illegible] Is erat archadie
pauperrimus. & etate iā senior [illegible]
[illegible] agelli sui mi [illegible] excessit
[illegible] fructib3 contentus.
Et ii seqtur. Insolentis fulgore for
tune sue [illegible] se magis
approbaret securitatē [illegible]
gurii q. tristem curis & sollicitu
dinib3 aulā. Paucas glebas pa
uore [illegible]
[illegible] metu refecta. Et uim
[illegible] ingni loui facilis tutele
q. exercitus & eqtatus. & arma. no
[illegible] onosa. Et hunc
[illegible] ulli appetēdi q.
thesauros [illegible] & cupidi
tatib3 expositos. Itaq3 [illegible]
[illegible] stipulatore uane opiōis
de ii [illegible] ubi nā solida
& sincera est felicitas dicitur i
Hec ille. Si q de mō dat testio
nium [illegible] q. n i pspitatib3 & af
fluenciis ē felicitas. nec i paup
tate ul' adusitate ē miseria. Sic [illegible]
les n illas appetat. nec de eis glo
rientur [illegible] nec ppter istas g
ueniunt ul' despēt inordinabiliter.
Melior ē ei pax cū timore dī q̄ the
sauri magni & i saciabiles. prū. x.

Octaua. di. de admonitōne. xl
[illegible] quo ad diuas oplexionum
corporis. primū c. de admonitione
existentium in sanitate.

Similiter admonendi
sunt iudices existentes i sa
nitate. ne ipa abu
tantur. & ut i opib3
virtuosis exerceantur.
et ut merita cumulent. & p ima
thesaurizent i celis. Et de hiis i
gre. iii. pasto. c. xiii. ubi ait. Ad
monendi sunt incolumes. ut salute

corporis e(st) (et) ad salute(m) a(n)i(m)e. ne si acceperit i(n)columitatis gra(tia)m. ad ... si(n)e ... inclinet. ... fiat; et eo potentiori ... p(ro)pheta ... mereatur quo ... male tam n(on) ... Et ne ... (com)moditate salutis ... (con)te(m)ne(n)do ... p(ro)ficit ... si placet ... cu(m) possit noluerit. ... voluerit fa(cere) n(on) possit. ... Ne des alienis hono(rem) tuu(m). (et) an(n)os tuos crudeli. ne forte i(m)pleantur extranei viribus tuis. ... tu(us) sit i(n) domo aliena. (et) gemas i(n) novissimis cu(m) (con)su(m)pseris carnes (et) corp(us) tuu(m). et dicas. Cur detestatus su(m) disciplina(m) (et) i(n)crepatio(n)ib(us) n(on) acq(ui)evit cor meu(m). Nec audivi voce(m) doce(n)tiu(m) ... (et) magistris n(on) i(n)clinavi aure(m) mea(m). ... Fortitudine(m) mea(m) ad te custodiam. Eccl(esiast)es xi. Letare iuvenis i(n) adolescentia tua. et i(n) bono sit cor tuu(m) i(n) diebus iuve(n)tutis tue. ... Que i(n) iuve(n)tute tua n(on) (con)gregasti. q(uomod)o i(n)venies i(n) senectute tua;

¶ Sic su(n)t admone(n)di ne sanitatem sua(m) destruant volup tatib(us) (et) lasciviis gule (et) ebrietatib(us). et ne sit longeve vite. Ut ei ait. Sen(eca) ep(isto)la. Vide multos morbos (et) ... fercula fecerunt. Et ibi ... Innumerabiles e(ss)e morbos n(on) miraberis quoq(ue) numera. Sed ... n(on) fuit ita. q(uia) medicina fuit paucarum herbar(um) sc(ient)ia. at post inve(n)te s(un)t mille co(n)diture. ... auxiliis ... gule ... et q(uan)to ... alime(n)ta erant. fuit o(mn)ia plenis. (Unde) pallor (et) nervorum vino madentium tremor. et ... febribus ... fame marces. (Unde) tormenta ... rum. (et) innumerabiliu(m) febriu(m) gen(er)a. ... vi(nu)m ... ei nulla ... Qui aut(em) abstinens e(st). adiiciet vita(m). ecc(lesiasti)ci xxxvii. Et ibi. In multis escis erit infirmitas.

Secu(n)dum c. de admonitione egrotantiu(m) i(n) i(n)firmitate. (et) de i(n)firmitatu(m) co(m)moditate.

Econtrario sunt monendi i(n)firmi. ut eo se filios dei sentiant. quo illos ... flagello castigat. Nisi ei correptis ... hereditate(m) disponeret. erudire eos p(er) molestias n(on) curaret. Ut ait Greg(orius) iii. pasto(ralis) c. xiii. ... Ego quos amo arguo (et) castigo. ... Disciplina(m) d(omi)ni fili mi ne abiicias. nec deficias cu(m) ab eo corriperis. Que(m) ei diligit d(omi)n(u)s corripit. (et) q(uas)i p(ate)r i(n) filio (com)placet ... Multe na(m)q(ue) tribulationes iustorum. ... Et iob x. Si i(m)pius fuero ve mihi e(st) et si iustus n(on) levabo caput meu(m) saturatus afflictione (et) miseria. Dicendu(m) na(m)q(ue) e(st) ... ubi ... egrius ... celeste(m) patria(m) ... Nec(ess)e e(st) ... i(n) hac ... vita ... aliena pa... La pides ei ... i(n) structura(m) templi d(omi)ni ... mallei sonitu ... Sic (et) nos nu(n)c foris p(er) flagella tu(n)dimur. ut intus i(n) te(m)plo dei postmodu(m) si(n)e disciplin(a)e p(er)cussione dispona(m)ur. ... mo(do) p(er)cussio resecet. et tu(n)c sola nos i(n) co(m)page co(n)cordia caritatis liget. ... (et) co(n)siderent q(uam) ... ca(r)nales filios disciplin(a)e flagella castigat. ... eterne ... ama(n)t ... Et p(ro)v(erbiorum) ... ma(n)si(n)t ... Et p(ro)v(erbiorum) xx. ... vulneris ... git mala. p(ro)ut ... Greg(orius) ubi sup(ra).

¶ Sunt ergo admonendi de patie(n)tia longanimitate. et de gr(ati)a (et) actione salvatori in filiali castigat(i)o(n)e. Ut ei legitur i(n) vitis patru(m) li(bro) ii. parte vii. de quoda(m) fr(atr)e. q(u)i dixit. Si i(n)firmitas n(on) molesta fuerit. n(on) deficiens q(uia) n(on) possu(m) stare ad oratio(n)es (et) psalle(re) ...

dee ei oia . ad destructoa corpis ?sti
tua sit . Et scdo Sic magis e form
medicine exercitio f. corpis curat
ita egritudie corpus mag. ale restau
ratum . Et hoc e mag uirtus qn i infir
mitatib tolerata ẽ . et gratias actones
multiplicat ad deu . Si amittit oclos
n sectamug gratias extollentes ei in
tuitum amissa . Si surdi facti fuit
egrides qi auditu uanu amisit . et sic
de aliis . Et n infirmitas totu corpi re
na . i interiori hoie caritas crescat . Et
de h(?) [illegible] . Et ad idem facit qd legitur
li . viij . c . viij . historie sptue . de sco . an
tonio . ubi legitur de didimo . q ci esset par
uulus oclos amisit . cui dixit p uisibi
lib intelligibiles donauit . Regulas ei
grauauit . . . . . sacras
. . . et uerbi(?) testamti . . . libros
composuit . Cum factur antonius diuisie
. . . . . o . . . amissio oclo
. . . . tales ei . . . quib
. . . . caruerit possunt . s grav
. . . . . tales . . . . angeli eo
. . . . Hieronym epla
. . . . formicle
. . . . oclos glamis
. . . . lectaris . de q . cant . iiii .
. . . . . . cor meu . i uno ocloz tuoz
Unde ieron . epla . lxvij . ubi repetit dicta a
tonii ad didimu . de quo d . Et ne fiar
tis non debes grauari . s sustinere patient
amissione talium ocloz . sic et aliis in
firmitatib . deni p illi reputabat se in
firmari ab eo . qn infirmabatur . sic legit
i uitis patru . li . ij . parte . vij . de qoda
sene qui frequenter egrotabat . Con
tigit aut eum uno anno no egrotare .
qn affligebatur et plorabat dicens .
dereliq't me de . qa no uisitauit m . q
d . n fuerat infirmus . Alii sci nolebat
ee sep i infirmitate . ad huc emendarentur .
Unde narratur i uitis ubi s . parte . v
de qoda fre qui noluit comedere i infir
mitate dicens q uolebat ee i illa infir

mitate p tres annos . ut ipsi merere
sustineret ei gras agentes deo . sic ho
norabiles apd deu . put narratur in
uitis patru . ut s . parte . ij . de abbate qui
dicit tres ordines ee honorabiles i con
spectu dei . Prima qn ho infirmatur et ad
dicuntur ei temptatoes qs cu gratiaz actio
ne suscipit . Scda qn ho oia opa sua fa
cit munda corã deo . nil hũ(?) mundani .
Tercia qn aliqs sedz i subiectione patris
spũal . et cibi pps renuntiat uoluta
tib . Et parte . v . dicit senex . q si fuer
int simul . ex qb una hoc desiat . alia
infirmetur et gras agit . tercia uo ei
ministret ex firma et sincera uolutate .
hi tres simul unum opus sit . Ergo
q sic sustinentes i multis egritudine
cu gras agentes sit honorabiles apd deu .
Unde et i uitis patru ubi s parte . vij .
q do misit angelu ad ministrandu se
ni infirmo . n uult qui ministraret ei . quia
uero q debet egri sustinere patient
egritudies cu gras multiplicibus . ¶ Se
cundo admonendi ut parent corda sua
deo . ad ihitandu i transitu cu eo i re
gnu suu . Luc . xij . beati serui quos cu
uenerit dns inuenit uigilantes . ubi
greg . in . o . dicit dns cu ad iudiciu
properat . pulsat cu p egritudis mo
lestias mortem ei uicinam denuntiat .
Cui confestim aperim si hunc cu amore
suscipim . Et sic infirmi sunt corp
sic sunt admonendi qr infirmitur mẽ
te p liar humilitate . De q sit . le . vij .
p omnia uolutatm segregabis
do . l . gras celestis . qr infirmata est
mens cordis in se p humilitatis . Et desp
tando de uirib . ppris ut eu aplus
dicit . infirmi . Nam uirtus i infirmitate
pficitur . ij . cor . xij . Et sequitur . Libe
ter gloriabor i infirmitatib meis . f .
michi et egrotatio . ad hoc ut ihitet in
me uirtus xpi . Lacedemonius narrat no
tat . q dicit . . . . ab aliis
gratis . in . pastor . sustinent tractat in

tiu ad prius sufficiat. ¶ Et sic est finis tercie partis huius collectionis.

Explicit tercia pars Continens octo distinctiones. Incipit quarta pars de re publica ecclesiastica spirituali. et de eius membris. Prima distinctio de clericis in communi. Primum capitulum. quod sunt membra rei publice ecclesiastice. scilicet quod caput. et que alia membra :·

Premissis narrationibus auctoritatibus narrationibus et exemplis. ex quibus sumpta [illegible] occasio nem istruendi [illegible] liberaliter. [illegible] dignitatum [illegible] statuum. et ministeriorum. sine quantum ad dictionis eorum absolutius [illegible] districtas. ut in parte prima. sine quantum ad mutuas colligantias. ut in secunda parte. sine quantum ad [illegible] singul' exigentes. ut in iii. parte. Sunt hac parte. iiii. summo magistro dirigente colligantur auctores. narrationes. exempla. quibus predicatores [illegible] [illegible] et ecclesiasticos. et [illegible] vi [illegible]. Et quia ex [illegible] [illegible] ut res publica ecclesiastica [illegible] est summus pontifex. [illegible] parte. ii. c. iiii. [illegible] spiritualis potestas [illegible] summum pontificem. [illegible] summo pontifici possunt adaptari [illegible] de capite rei publice ecclesiastice [illegible]. Et eo [illegible] summus pontifex caput est [illegible]. Et ea que sunt dicta de [illegible] possunt adaptari [illegible] rei publice ecclesiastice. Et eo [illegible] sublimius [illegible] quo potestas eorum est [illegible]. Ut ei ait hug. [illegible] spiritualis potestas [illegible] [illegible]. Et tanto dignior est quam eterna [illegible] spiritus quam corpus. Et per est [illegible] maior dignitate. ut ait ibidem. Et qui [illegible] magestatis opprimentur a gloria [illegible] et in [illegible] summus pontifex [illegible] [illegible] in [illegible] sive ad [illegible]. Et [illegible] summo pontifice [illegible] episcopi [illegible] modum capitis [illegible] [illegible] in re publica ecclesiastica [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] possunt adaptari [illegible] [illegible] iudices [illegible] in re pu. ecclesiastica [illegible] possunt adaptari [illegible]. [illegible] possunt adaptari [illegible] [illegible] possunt adaptari [illegible] [illegible] de membris rei pu. [illegible] [illegible] a capite [illegible] [illegible] princeps [illegible] [illegible] a capite [illegible] [illegible] [illegible] episcopi. ¶ [illegible] [illegible] singulos [illegible] ordinatur.

¶ [illegible]

q sit necessaria oibus ecclesiasticis co[m]mitte[re].
¶ Tercio de admonitione sacerdotis spiritualis. et qualis debet esse.
¶ Quarto de electione epi. et de confirmatione eius
¶ Quinto qualis debet esse epus. et de officiis eius. Secundum c. de clericis i co[m]mu[n]i. et quales debe[n]t ee. et de signo clericali. quod est corona.

[A]dmonendi sunt clerici in primis. ut intelligant [illegible] sunt. et nomen sui [illegible] statutis. [illegible] xxxiij. epla. [illegible] q sit sunt [illegible] inter [illegible] primo [illegible] sui. et noie [illegible] plata [illegible] est q dr. Cleros ei grece. latine sors appellatur. [illegible] qui de sorte sunt [illegible] q dns ipe sors. i. pars clericorum. Et [illegible] pars [illegible] sequens. [illegible] ut [illegible] possideat [illegible] et ipe possideat [illegible] c. [illegible] cleros. [illegible] cleros [illegible] clericos hic appellamus [illegible] q [illegible] sorte electus [illegible] quem [illegible] [illegible] Cleros ei grece. et [illegible] q est dignitas clericorum [illegible] q sit de sorte dni. Et [illegible] possessio [illegible] possideat [illegible] dignitatis [illegible] clici hnt corona. [illegible] parte [illegible] [illegible] clericali corona [illegible] potestatis [illegible] dominum [illegible] Corona [illegible] regale decus significat [illegible] regale sacerdotium. Et [illegible] corona capitis clericis i modum corone [illegible] capitis [illegible] [illegible] ut [illegible] regia potestate assumitur [illegible] gloriam dni [illegible] [illegible]

[illegible] corona. et [illegible] ut hec [illegible] clerici [illegible] Clerici qui [illegible] diaconis. [illegible] sint eis [illegible] aut [illegible] clici [illegible] in [illegible] [illegible] platum. [illegible] ecclesie [illegible] generatore clerici. [illegible] et ex ignobili [illegible] sua [illegible] militaris [illegible] secularibus negotiis [illegible] Et [illegible] [illegible] clericos exclusisse. [illegible] tos [illegible] positum [illegible] clice [illegible] i capite signa clericum [illegible] et suo noie [illegible] ministerium. [illegible] tonsuram [illegible] ficari se ee [illegible] [illegible] secretiora. [illegible] [illegible] secularibus negotiis [illegible] illud [illegible] [illegible] in capitis [illegible] plerati sunt stercora. ¶ [illegible] ut ecclesiastici [illegible] [illegible] [illegible] capillos [illegible] signo [illegible] [illegible] clericorum [illegible] statum suum. [illegible] tu ei [illegible] est si corona [illegible]

sit corona [illegible] . [illegible] . verbum de corone [illegible] . Vel si sit corona circumplectionis quam afferunt dominis [illegible] . Vel si sit corona vel corona i [illegible] ne . [illegible] philistiim [illegible] . [illegible] [illegible] . Vel si corona [illegible] ignominiam [illegible] . Vel si [illegible] lasciuie vel luxurie [illegible] philist [illegible] . petri . iii . [illegible] non sit extrinseca capillatura [illegible] aut [illegible] auri [illegible] . [illegible] magno [illegible] honore debet [illegible] capita sua . in quibus eminet regale decus . ut de in c . Secun-

c . de instructione cor[onatorum] qui sunt in primo gradu . scilicet hostiariorum .

HOstiariorum . [illegible] . [illegible] spiritualem potestatem [illegible] ad sacram traditionem ascendit clericus siue uir ecclesiasticus . ut ait hugo . ubi s . Et primus gradus est hostiariorum . qui in ueteri testamento [illegible] appellabantur . ut ait hug . ubi s . Horum officium est claues ecclesie deferre . e[t] claudere et aperire hostis et porte [illegible] sic templum dei . Que intus sunt custodire . fideles itero recipere . excommunicatos eicere . Quo officio digne est dominus [illegible] . qui uendentes et ementes de templo eiecit . math . xxi . et io . ii . Ipse enim de se ait . Ego sum hostium . io . x . Hoc [illegible] officium excellens est dignitate . et ideo exercendum est diligenter et sollicitudine . Tertium c . de instructione cor[onatorum] qui sunt in secundo gradu . scilicet lectorum .

SEcundus gradus est lectorum . qui uerbum dei annuntiant . et ideo debent esse scientia instructi ut intelligant sensum eorum que legunt . Vel attentum [illegible] pronuntiatione agnoscant . distincte legant . ne confusione pronuntiationis intellectum audientibus tollant . Considerent quod sit indicatiue legendum .

quod interrogatiue pronuntiandum . Et nec lectionis auribus et cordi [illegible] [illegible] nec [illegible] . ne [illegible] gestu [illegible] [illegible] magis quam [illegible] fauore . Cum [illegible] [illegible] [illegible] et ingenio eius ad [illegible] libri fuerit . et ueniente [illegible] ab ipso codice et tradit et dicit eis . Accipite . et estote [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut ait hug . ubi s . c . [illegible] [illegible] [illegible] igitur officium est excellentis dignitatis . Si ei est magne dignitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regis eterni [illegible] . Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regno [illegible] [illegible] diligentia [illegible] [illegible] ne . [illegible] magis debet [illegible] sic [illegible] . [illegible] officium dignitatis est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] git [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] annuntiat . Quartum c . de admonitione cor[onatorum] qui sunt in tertio gradu . scilicet exor[cistarum] .

TErtius gradus est exorcistarum . qui habent spiritualem [illegible] [illegible] de corporibus [illegible] [illegible] [illegible] ordinatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] officio [illegible] [illegible] [illegible] tetigit aures [illegible] [illegible] [illegible] dicens . Effeta [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] officium exercuit [illegible] de maria magdalena [illegible] eiecit . mar . xvi . et luc . viii . [illegible] [illegible] officium est excellentis potestatis magna . ideo cauendum est [illegible] [illegible] habitet in cordibus eorum . quorum est illos expellere de corporibus aliorum

Sexti. c. de admonitione eorum qui sunt in quarto

[O]rdine, gradu. s. acolitorum.
[illegible] acolito
rum. qui latine dicuntur
ceroferarii. a [illegible] ce
reos [illegible] cum legitur euangelium
et offertur sacrificium. [illegible]
ut tenebras aeris illuminet. et ut sic
uisibile lumen manibus gestat. ita opi
... primo ornant. et caritatibus in
tenebris [illegible] [illegible]. Hoc autem of
ficium dominus se hic testatur, qui ait. Io.
[illegible] [illegible] ...
non ambulat in tenebris. ut ait hug.
[illegible] Septimi. c. de admonitione
eorum qui sunt in quinto gradu. s. subdiaconorum.

[illegible] gradu sunt ordo
subdiaconorum. quorum
officium est oblationes ponere in
altari. [illegible] substra
[illegible] uasa sacra tractare. et
[illegible] altare ministrare.
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dign. [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
dignitas [illegible]
[illegible]
[illegible] maior di
gnitas [illegible] subdiaconi sac
[illegible]
[illegible] in altari [illegible]
[illegible]
[illegible] placuit [illegible] ut tales
[illegible]
[illegible] Octaui. c. de admonitione eorum
qui sunt in sexto gradu. s. diaconorum.

[S]extus ordo est diaconorum.
[illegible] leuitarum
[illegible]
officium [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[e]uangelium praedicare. ad. [illegible] populis
[illegible] et ad flectenda genua. et pa
ce dominum [illegible]. Hoc officio dominus est
usus quando propriis manibus sacramenta confecta
dispensauit. et ad orationem discipulos in
uitauit. mat. xxvi. Uigilate et orate.
Hunc debet esse plenum spiritu septiformi.
[illegible] in figura. actu. vi. quod apostoli ele
gerunt septem uiros boni testimonii plenos
spiritu sancto et sapientia. quos constituerunt super hoc
opus. et cetera. Non debet esse ab omnibus sor
dibus mundus. et [illegible] apostolus [illegible]
[illegible] Diaconos in
[illegible] pudicos. non bilingues. non mul
to uino deditos. non turpe lucrum secta
tes. habentes mysterium fidei in conscientia pura.
Et hii autem probentur primum. et sic ministrent
nullum crimen habentes. Debent et esse constan
tes et firmi. [illegible] dominus ad moysen
quod leuitae seruirent in tabernaculo. a. xxv.
anno et supra. quia haec aetas robustior est ad
onera portanda. Unde super sinistrum hu
merum stola portatur. Et successores
apostolorum decreuerunt ut in matrice ecclesia
septem diaconi circa aram assisterent.
tamquam septem columpne altaris. In
quo significatur quod debet fulgere spiritu
septiformi. Unde et fuit septem candelabra
aurea. apoc. i. et. vii. angeli tuba ca
nentes. apoc. viii. Unde imponitur ora
rium. i. stola super sinistrum humerum. ut
sciant se accepisse iugum domini ad de
lando a sinistra et dextra. Et accipi
unt textum euangeliorum de manu e
piscopi. ait hug. ubi [illegible] Eminens
est hoc officium dignitate. et [illegible] magna
[illegible] diaconibus hinc [illegible]
Noni. c. de admonitione eorum qui sunt in
septimo gradu. s. presbiterorum.

[S]eptimus ordo est presbiterorum qui
seniores interpretantur. Et i
lli sunt successores [illegible]
[illegible] septuaginta discipulo
rum. sicut episcopi successores apostolorum. Ho
rum officium est sacramentum corporis [illegible] in al[tari]

cõfite. orões dicē. bñdicē dona dei.
Quo offio usq̄ ē dñs/ qñ post cenã
panē ⁊ uinū. i corp⁹ ⁊ sanguinē suū
commutauit. math. xxvi. li. xxc. ⁊ cenal
leuiter offiiu ipleñs exhibuit. qñ ipse
sacerdos hostia. i ara crucis se ipm
obtulit. hoc offiiu filie ē. sacrameta
dispēsare. sic baptizare. cathecizare.
libri i eccia face. delinquentes ad pñi
tētiaz uocare. et eos uiomi suarū
medicatōe souie. ut ait hug. ii. d. c.
xl. Uē excellēs q̄ ē sacerdotale offiiu
dignitate. et q̄ excellētes debēt ee
sacerdotes sanctitate. patz ex dictis. Qua
les aūt debent ee describit aplis ad tim
thēū aut. Cōstitues p ciuitates pres
biteros. si q̄s sine crimine ē. Et post
Oportz epm sine crimine ee. ii uincu
du. et sic d̄ alia. Et ibi sub nōie epi
pbri intelligitur. aut hug. ubi s.
Et ido apls. j. thimo. iij. tractās de
ordie epi ⁊ diaconum. & tacēs de pbri
tis relinqt eos itelligēdos sub nōine
epoz. asserēs eos tales ee debe q̄les
epos. Unū qñ pbri ordinatur. eps
ponēs manq̄ sr capita eoz. inuocat i
spm scm sr eos. Et manus unguntur
ut cognoscat se accipe grām ꝯsecrādi. et
opa uite exercendi. Et sr utrūq3 hume
rū stolā accipiunt. ut itelligāt se esse
munitos p arma iustitie a dextris ⁊ a
sinistris. ut eos nec adūsa frangat nec
psp̄a extollat. ut ait hug. ii d. Et de
his q̄ribz decretoz. di. xxv. c. plecti.
Et dictis patz q̄les debēt ee clici. et
eccia alia. Dns ei i qolibz gdu sui mi
nr ordie debēt ee sctitate imaculati
⁊ puri. ex q̄ sūt ministri creatoris et
saluatoris. De ipis ē d̄ sp̄ualibz sacer
dos deo suo. Leui. xxi. Et seq̄tur. q̄
hūerit maclaz. n off̄rt panes deo
suo. nec accedat ad ministeriū eius. Si
cecus fuerit. si claudus. &c. Ubi super
hoc greg. in. ij. pasto. c. xi. Cec⁹ ē q̄
sine ꝯteplatōis lumē ignorat. q̄ suptū

inter tenebris psētis. dū uēturā lumē
nequā diligentia ꝯspicē. quo gressūz
opis porrigat nescit. Claudus. q̄ q̄
aspicere deberat ꝯspicit. s3 p isfirmitatē
mētis uitā uite n ualz tenē. et sic d̄
aliis. put ibi exponit beā. greg. v. sa. lij.
Nūquam in q̄ ferte uasa dñi. Ite ex
dictis patet q̄ debet ee ornatus decore u
tutū. Si ē ōs fideles debēt abicere
opa tenebrarū. i ̄ induere arma lucis
put hortat apls. ro. xiij. multo āplius
ministri di. Unde licet ei i teplo sco illo
gḡn aug figuras teneret ministri. i pulcris
uestibz ministrabāt i teplo legali. ꝯ. ex
exvii. Sacerdotis tūi induātur iustitia.
Omnis ei fideles dicitur sacerdotes. q̄
mēbra xpi sūmi sacerdotis. aut aug. li.
xvii. de ci. dei. c. x. Multo magis igit
ministri eius dicūt sacerdotes. Sc̄da dis
tinctio ō pfectione prelatoz. s. clericoz
et q̄les debēt ee. ꝯtinet. c. q̄ debent
ee scta precepti.

Ex ex pdictis patz q̄ clici
debent ee scia celestia pediti.
put ait hug. ii d. c. j. Cle
ricis iqd scruetoz ē n̄ de
bz esse ignarus. q̄z nūcius eius ē ad pl'i
Unū ⁊ electoris q̄ sūt cū in s̄tīmo oculi
debēt lētē sensū eoz q̄legūt. ut hui
ē d. ne dicatur eis illd. ysa. lvi. Spe
culatoris eius ceci oēs. Sc̄dz. c. q̄ clerici
debent esse moribus maturi :·

Hec debēt ee morz grauitate ma
turi. abhūleuitatis mite uali
ex q̄lit ministri ⁊ laudatores
dei. ꝯs. xxxiiij. Semp laus eius laus
dabo te. Unū narrat ābros. li. j. d. offi.
de se ipo dicens. Nēiminissis inquid
quēdā amicū c secule se uidēt tū co
mendare i officiis. hūc solū tñi i clerū
a me n̄ receptū. q̄ gestis eius plurimū
dedeceret. Et ibidē narrat d̄ alio qd
hūs iuspectū i clero reperisset. mi iussu
ius me antecedere. ne uideret incessus. q̄ uelut
ꝯpaz insolēs suos incessus iuberet audiō

fenu[illegible] mo[illegible]. Nec fefellit [illegible] tempus ei ab eccl[ia] recessit. [illegible] ci secularis [illegible] curiosa [illegible] amplius [illegible] hono[r]ent [illegible]

[illegible]

Et sequitur [illegible]

[illegible]

Item quod clerici debent esse castitate puri. et de periculo cohabitationis cum mulieribus.

Clericos ut sit castitate puri [illegible] a consortio mulierum segregari. [illegible] Nec sub eodem tecto mans[illegible] nec in prima castitate confidas. quia nec david sanctior nec salomone sapientior. nec samsone fortior es [illegible] qui tamen lapsi sunt per mulieres. Et [illegible] Et [illegible] epistola [illegible] ad occeanum de vita cler[icorum] [illegible]

[illegible]

[illegible]

et mulierum. Et de hoc decretum .xxi.
[illegible]

[illegible] Quintum .c. q clerici debent esse liberi ab armatura.

[illegible]

[illegible] .c. q clerici [illegible] a negociis se[culari]bus. ... in clericis

[illegible]

diuitē. et ex ignobili gloriosum qui quondam [illegible] fugere. Et sequitur. Communia [illegible] tibi [illegible]. Et post. [illegible] le [illegible] clericus [illegible] non [illegible]. Et [illegible] in registro. Et decretum [illegible] pro toto. [illegible] non debet [illegible] negotia sed se [illegible]. nec negotiatoris esse [illegible]. Et qualiter de honestate et vita clericorum tractat [illegible] sustinet in [illegible] ep[isto]lis. et ibi. li. iii. decretalium a principio et post. Hec in [illegible] sufficiat. [illegible] clericorum siue ecclesiasticorum [illegible]. Sexti .c. quales debent esse sacerdotes spirituales. et de vita antiquorum sacerdotum gentilium

Quantumcumque [illegible] c. quales [illegible] fuit sacerdotes spirituales. qui [illegible] ceteris sunt dignitate [illegible] debent eminentiores excellentia [illegible]. Sacerdos enim [illegible] a [illegible] dicitur [illegible] li. [illegible] c. [illegible] et [illegible] c. [illegible]. Sacerdotes [illegible] fuit [illegible] que ut sacrum [illegible] sacerdotibus [illegible]. Et [illegible] li. iiii. c. [illegible]. Sacerdotes [illegible] fuit [illegible] aut omnibus [illegible] gentiles sacerdotes sine [illegible] in maiori honore. et in magna [illegible] ut [illegible] li. [illegible] pre [illegible] separati a [illegible] ne aliqua [illegible] castitatis polluerentur. Et [illegible] li. [illegible] sacerdotes [illegible] apud gentiles. [illegible] non posse [illegible] sacerdotium [illegible] castis [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] Tremendo in [illegible]

antiquorum

[illegible] et vita sacerdotum [illegible] quod [illegible] omnibus negotiis semper in templo fuerunt. et [illegible] [illegible] in templo [illegible] et [illegible] cum mulieribus [illegible] [illegible] cum [illegible] in eo tempore [illegible] continuo dicta [illegible]. Carnibus et vino semper abstinuerunt [illegible] sensum et [illegible] capitis. quia ex paruo cibo [illegible] appetitus libidinis que ex [illegible] nascuntur. [illegible] ne [illegible]. Et si [illegible] tussi [illegible] in cibo. ut escam [illegible] calore [illegible] [illegible]. Verum [illegible] ipsum panem [illegible] et asperitatem gustus [illegible] lapideo [illegible] nolentibus. cum [illegible] per carnibus [illegible]. [illegible] sanguine [illegible] colore [illegible]. Cubilia [illegible] foliis palmarum. quas [illegible] erat. Scabellum [illegible] ex una parte obliquum [illegible] palmarum. capiti [illegible] subponebant. [illegible] maiores capitum [illegible] [illegible] castigatus [illegible]. Et sequitur. [illegible] non solum carnibus [illegible] [illegible] refert. [illegible] ioseph li. [illegible] c. [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] vino semper abstinuerunt. et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in magnum [illegible] primos qui [illegible] [illegible]

excepta farina [illegible]

[illegible]

Septimum: Quod clericus debet esse sollicitus circa ecclesiam sibi commissam. et quales debent esse respectu illius.

[illegible]

Et ibi dicit i pn. ve n pascētib. De
pastoribz isrl' q pascebāt semet
ipos. Jo. x. Bona pastor aiaz suā
dat p oibz suis. z c. Sz ecōtrio e
de multis qui n se exhibēt tales ec
clesie sibi comisse, put ait ber. sr
cān. g. lexx. mcea. q̄r aīa sit. domo
dn̄i q no qrit q̄ sua sz q̄ ihu xpi. caris
eius diligit nimia. n posset pa
riter diligere xpm. qz maius deseruit
mamone. Sz n hoc vsr erubā
re existimās verū absurdā. nes
tū splēdere. insaz lucrum. z cetere
nasou aysteuou z auroz. n ē do
mo sponse. Shi ē qlla paup. z i ppo
q nuda relinqtur. fagie inufida.
inculta. hispida. exangue. q̄ppe hc
n ē hoc. ipsz ornare sponsā. sz spoli
are. no ē custodire sz pdē. no ē de
fendere sz exponere. n est istituere
sz pstituere. n ē pascē gregez sz
mactare z devorare. dicite dno d
ill'. pv. xiij. Qui devorāt plebe
meā sic escam panis. Aliis at ali
js modis se hnt eccliastici ad ecci
az suā sponsā. siue sit sriois pla
ti. siue inferioris. du cura aiaru
sit eis comissa. Sūt ei hic agricul
tores z sic edificatores siue archi
tecti. ij. ad cori. iij. Dei agri
cultura estis. dei edificatio estis.
Et sequitur. Ut sapiēs archited
fūdamentū posui. ¶ Item ecciasti
ci se hnt ad eccliaz sic militres eius
et sic vinee plātatores. j. ad cori.
ix. Quis militat suis stipēdiis uqz.
Quis plātat vineā. z de fructu
eius n edit; Et sic aliis aliis mo
dis se hnt ut dicetur infra. ¶ Pe
catum ergo diuinus ē hns. dsierat
ē clicus ē eccliasticus. et ut qlibz
uiuat sz statū sui dignitatem.
et prouetur qlibz ut exercere. at si
az ordini oparien sz gradū sui
ministerij. ne de alijs deficerer.

illis lex. ad eugeniū. li. iij. c. xxx
ix. Ng sibi mult magis gelia ali
ud ee aliud uidi nolūt. Ja quire
minus castri nunmaz sincere. Ne
pr habitu clicos. qsm milites. neu
trū actu exhibēt. Nā neqz pugnāt
ut milites. nz ut clici euāgelizāt.
Cuius ordis g sūt; Cū utriusqz ee
cupiunt. utriqz desrūt. utrūqz co
fundunt. Unusqsqz i ordie suo ips
resurget. In quo isti; An q̄ sine or
dine peccauiut. sine ordie pibūt; Et
ibi hoc ē lex. Secūa distictio de
instructione episcoporū spaliter ::

Eps qz ex clicis eligitur
epi. put ait ieron. z
epla. xlvij. dicēs qa
ler. forte a marcho
euāgelista. usqz ad era
clam z dionisium epos a pstriis se
p unū ee electū. z i excelsiori g
du collocatū epm noiabāt. quē
ni exercitus ipatorē faciat. aut dia
clōm eligant de se quē idustriū
ui nouerit. z archidiaconū uo
cēt. Nō ei facit excepta ordina
tione epo. qd presbr nō fac. Et sc
qtur. presbr z eps aliud etatis
aliud dignitatis est nom. Et d
hoc hug. ubi s. c. xij. Sacri cano
nes diffinuit nllm i epm eligi
dū. n qui prius i sacs ordibz re
ligiose fuerit dūsatus. Primo
g sūt os ecciastici admonēdi q
ambitione dignitatis z platō
cauenda. Scdo d electione cau
ne elegētie faciēda. Tercio
de dignitate ecciastica ul' prela
tur ... z cū timore aiū suscipi
enda. Quarto de ipa dignitate ut
te z puiere gubnāda. et d itenu
hiz z officijs ipor regrētur. Pmi
... q potestas ecciastica n e
Prelatō ei siue di bicē
gnitas potatis n e io

dinatur abiecta. nec cupide appetē da. nec presumptuose assumenda. ut [illegible] & in hac di parte. [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in. Et maxie plato ecclastica ne abiecte appetenda. tū quia [illegible] clesi deputa[illegible] plato [illegible]. [illegible] alicui [illegible] fi [illegible] legitime. nō sic at de platur ecclasti ca. put ait apls ad hebre. v. Neō sibi sumat honore [illegible] q [illegible] a deo tanq̄ aaron. [illegible] ecclas tica. [illegible] q̄ sacerdos sm ordine melchisedech. de cuius successione n legitur. ¶ [illegible] ne abiecte ap petenda. nec [illegible] q[illegible] [illegible] preciosa ne aie commisse perat. Et nihil laboriosa [illegible] [illegible] bi. [illegible] timo. iii. Si qs episcopatū desiderat. bonū opus desiderat. [illegible] q̄d [illegible] epla. xliij. Opus inqt n dignita tem. laborem n delicias. Opus [illegible] hūilitate [illegible]. n [illegible] fastigio. Si q̄ hec [illegible] e [illegible] le sic appete opus i laborem absq̄ [illegible]. ideo periculosū e ualde appete platōes ecclasticas. [illegible] appetens prelatione sibi [illegible]. eo ipso nō est uerus platus ul' uerus eps. [illegible] [illegible] aug' [illegible]. [illegible] nes [illegible] timo. ubi [illegible] [illegible] Scopos quippe intendo [illegible]. Ergo episcopi [illegible] latine superintendere [illegible] dicere. ut itelligat nō se ee epm. qui [illegible] dilexerit n [illegible] [illegible] pot qui ualz [illegible] [illegible] nare. mores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] utriusq̄ iniquitas. ¶ [illegible] ap petenda [illegible] [illegible] maxie ecclastica. [illegible] [illegible] [illegible] hominū. [illegible] [illegible] [illegible] dinari uel preesse [illegible] [illegible]

[illegible] n i [illegible] Nō sit ipsis. Et sequitur. [illegible] [illegible] [illegible] ab equali uellet [illegible]. Et [illegible] [illegible]. ¶ [illegible] nō e appetenda plato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] epla. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et sequitur. Nō i precipitio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et post. [illegible] [illegible] [illegible] i rebus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] difficiles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i fastigiū dignitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i dignitate. maxie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] p abrupta [illegible]

[illegible]

Secūdo. c. de exēplis sctōr̄ i fugiēdo z restituēdo ecclasticī dignitatē.

[illegible]

ꝑ interuenīēs reuocaret. Et cū nō
… sancto … silentio fugā
… Et cū … se ab …
… mane … ad partā …
… Post … fugā …
… fuit a leonardo, ꝑut dr̄,
in vita sua. Sic legitur de btō grego.
q̄ cū electus eēt ab oībꝫ i pōtificē, …
… columpne luce fulgētē …
… narratur de btō …
… illic … sibi …
…

[illegible]

prelor sui z alior. q̄ temitate p̄cās omnis carētes, p fas z p nefas ac sic p̄acis p̄latus iniūriā: Boni gregis f. pastor e. nō ē q̄ uirtutibus pulles ad regime coactus ueniat. uirtutib' uacuus nec coactus acce dat. Et ō iux bern. in lītt. i epl'a ad senonēsē archiepm. Nisi inq̄ ii tāta fiducia z alacritate curreret ad honoris si onesse sentirēt oīa. sig nari metueret. nec cū tāto piclo q̄rūlib; dignitatū affectarēt īfu las. Et sequit. Scolares pueri et īpuberes adolescētuli ob sanguis dignitatē, pmouentur ad ecclastica dignitatē. et d sub ferula subtrahu tur ad p̄ncipādū p̄sbris. l. etiā d ī cerē q' uirgas euasit q' imperēt p̄ncipatū. Sz ne ve tue. cui' rex est puer. eccl' x. O ifinita āmbicio. z insaciabil' auaricia. l. q̄ etiā ad ec de re g̃nu ad gradū usq ad papatū. vel i agregāndo ecclias simil cū vl' āmbicio z iacrabil'. sz ne q̄ cō tingitur tomū ad tumū. Et ibi multū de h'. Heraclii. c. d iconomo dis et improbitate ambicionis.

I De hec. ad eugeniū lib. iij. c. ix. O āmbicio āmbientium crux. quō oēs torq̄s. oīb; places. Nil acerbius cruci at. nil molestius inq̄etat. Nil tn̄ ap̄ miseros mortales celebrius negocijs eius. An nō limina aplor. plus iā āmbicō terit q̄ deuotio. An nō uocib; eius uelut tota die resultat palaciū. An nō q̄stib; eius tota legū canonū q̄ disciplina isudat: an nō spoliis eius totius ytalie īhiat iexplebili auiditate rapacitatis. Et ibi bñ d. hec. Il dinc dicit sen̄. epl'a. lxxiij. ubi ait q' cupiditas ois ingrata. Et nec eor q' in re publica uersātur q̄s uicat sz a qb' uincātur aspiciat. Et ille n̄ tā iocūdū ē multos post se

uidere q̄ grue aliquē an se. Ot hec maū ois āmbicō. Nec tn̄ īstabilis ē āmbicō sz ois cupiditas. q' icipit sēp a fine. s. q' appetit q̄d maius ē. Et ponit exēplū bonū epl'a. lxxiij. Dicis si iniquid canē nisi. a dño frustrā panis iut carnis apta ore captantes. Quicqd ait excap̄ ptinus i tegrū deuorat. z sēp ad spem uētu ri inhiat. Ita z euēit nob. Quicqd ex pectantib' pmiat fortuna. id sine ul la uolupitate dimittim'. stati ad ra pinā alti' erecti z atomiti. Hec ait nō euēit sapienti. q' ē plen'. Hec ille. Ex ergo āmbicō īstabil'. iexple bil'. Et ideo recte ait ubs bern. crux āmbiētiū. Et quo plura assequitur plura āmbit. put ait sen̄. li. n. d. bñfi. c. xix. Nūq̄ inq̄d ipse spes. q̄d da tur satis ē. Et maiora cupim' quo maiora uenert. Multoq; co citatior ē auaricia i magnarū opū ogestu collata. Ut flāme i finite acrior uis est quo ex ma iori icendio emicat. e. s. āmbicō n̄ patitur q̄q' i ea mēsura honorū ogeste. q̄ q' fuit ei' ipudēs uoti. Ideo agit de tribunali grās. sed q̄ritur q' nō ē ad p̄citurā usq pductus. Nec hec grata ē sz deest ophilātia. Nec hec quicē lānat si itur. i ulte se cupiditas porrigit. felicitatē; suā n̄ itelligit. q' n̄ uñ uenerit respi cit sz quo tendit. Hec ille. Ideo q' gentiles sic despiciabāt honores z tēporales, put ait ... de iubio ... sanctis honorib' ... ... i ... ... ab ... Et eo q' n̄ fuit affectu ... du q̄ dephēdit' esse āmbicōsi. ait gre. li. ij. re. ... Et dicit i poli cratico. li. vij. c. xix. ... Ubi ait. Dū āmbicō īmale sit ... eēqtate

peroit i iustia. Et sequitur. Est ui
te q plurimos aucupes potatu lo
nor pros. adsciere potentib. se uel
publice iniuriis inuisere. temptatis
ma q se possit eleuare. ul' auiso i
altu tollere. 3c. Et hec ul' rone
expensar. ul' rone nobilitatis.
ul rone obsequior. ul' ratione munne
ru. ul' rone proptaliu filiacomi.
ul' rone fidatur dissilacom. alle
gando se ee dignos ad offia dignita
tu. Unde aut q cu quida abbas
sz monachus ad abbatia q̄m leme
uat nocaretur. 3 ille mode stiam
simulans ut audiam peteretur. onus
refugere 3 recusare honore. 3 se
palaz dicere tante rei idignu. pla
ne indicat principes idignu ee. q ca
clam. in data tanta pecunia cumu
n. simia q expressit. sz p men
stat quomo pacti ipleatur. li
beru n' sere iustu e. 3 ta domu
necias. et qui digna c'. destitu
te presulemia ecclie. Sz alr amon
nisc 3 inlias q psecutur modu
aris. Ibiq3 narrat q uacante
ecclia anglana capitans. ad can
cellariu regis accesser' tres in
abbra. archidiacono. 3 positus
regis. agens tu negocuu sue su
dio. singuli offerentes pecunia
pro eo efratu. Emptio 3 uendio
utrinq perfecta e. De solutone i
plenum tu cautu e et dicta psi
tuo electoi solleme celebrata. Cu
q ad dnm duciller archiepi 3 epi.
presentia cancellarius predictum cas
exposuit. 3 quid e quolibz egist
se. dicens sz dnm ex eoz suuia p
cessiue. Depositus ergo predictus
cubus simoniacis. paup monach
3 totius uri ignaru. canoice electi.
approbatus. 3 intronizatus e. Et il
li deuaru ilt soluere id i quo se obli
gauerat nisi ad ultimu q̄drante.

peruni ita agmis cu platis nris
qeis sceres olfaciunt. attentius siq
de curiositas q docet anima. aut
sagacitas canuz. formicellas lepu
ru. aut latebras ferinas explicant
ut aut ibidem. ubi multiz delec
li doc e. appares stultitia. magne
coz qui credunt sapia 3 uirtute 3 i
dustria gubinari. q abeunt ee gu
bernatores nauis que est ecclia in
hoc mari magno. irruentib3 tot
uentis temptationu. 3 assiliantib3
tot fluctib3 tribulationu. Et si
medium ne submergantur i dilu
uio procor. q maledictu 3 mendaci
u 3 homicidiu 3 furtu 3 adulteru
inundauit. 3c. Osee. iiij. Dn tul
lius. li. j. d. offi. c. c. ait sz pla
tone sil' eos facere q inter se 3
cedunt q̄s potius rem publicam
administret. ac si certarent nau
te quis eoz potissime gubernaret.
Cessz ergo ois ambicio ab ecclia sca.

Quartu. c. q electio e rite facienda

Non ei sit assumendi ad
ecclesiastica prelatura ob
improbar. abiciem. sz sit
eligendi canonica ele
ctione. ut habitu e ex decreto. Que e
lectio rite facienda est n ob aliq
commoditatez spuales eligentiu
ul' emolumentu spez. nec ob huana
intercessionez ul' suasione ul' co
minatiez. nec ob inordinatam
affectiez ad psona eligibile siue
carnalez cognatiez. Sz sit elige
di ob diuinu honoris cumulatioe
ob ecclie dei utilitatez. ob psecta
sine utilitatis aiaz spez. ob uitu
tu 3 mor ipius eligendi psectionez.
De q electione decretor. di. lxiij.
c. Cu eps ordinatur. 3c. De sollici
tate aut huiusmodi. di. lxi. c. Mi
du fuerit 3c. Et q multu ibi
de hijs electionib. ideo breuiter hic

Ab anno eius quinquagenario custodes vasorum fuerunt [illegible] leui. iiii. viii. Sed quod [illegible] viii. mor. xviii. ubi [illegible] per vasa sanctuarii significantur [illegible] quorum curam suscipere non presumat [illegible] temptationum subegerit. Et idem levitice lec. Unde ait dominus ad moysen levit. viii. Congregabis omnem cetum ad hostium tabernaculi [illegible] aaron et filiorum eius. ut [illegible] quod qui [illegible] e [illegible] sanctior et [illegible] alle eligatur ad sacerdotium [illegible] vnge [illegible] glo. Et ideo qui eligit alios modis quam pariter timeat [illegible] sibi imputari [illegible] sine perditione anime et ruina ecclesie [illegible] destruitur [illegible] mali prelati. Unde narrat grego. [illegible] iv. c. de pascasio qui [illegible] locum penalem deputata nulla alia ei [illegible] qui [illegible] laurentium [illegible] sensit. s. eligendo alium ad ordinem pontificatus. Unde ei ait grego. [illegible] magistri. necesse est ut omnes culpas et negligentias sibi imputet quo [illegible] virtutis [illegible] commisit. Et loquitur de [illegible] prelatoris. Et [illegible] eligentes quorum [illegible] committitur [illegible] electio. si ille est defectiosus et negligens. culpe et negligentie sibi imputare [illegible]. Quintum [illegible] de [illegible] eligendis [illegible] consensu [illegible]

Eligendus [illegible] est ad prelaturam ecclesiasticam [illegible] presbyteri [illegible] non ex [illegible] cupiditate. non ex [illegible] nec [illegible] sed [illegible] voluntatem et [illegible] et [illegible] hereditatis [illegible] lucri

[illegible] affectu [illegible] Et hoc cum humilitate et timore ac tremore [illegible] ut aug. [illegible] xix. de ci. dei. c. xix. Non est [illegible] in actione amandus honor [illegible] sive potentia. quoniam omnia vana sub sole. sed opus ipsum quod per eundem honorem fit [illegible] [illegible] ut valeat ad eam salutem subditorum [illegible] deum est [illegible] quod ait apls. i. ad thimo. iij. Qui episcopatum desiderat bonum opus desiderat. Exponere voluit quid sit episcopatus. quia nomen est operis non honoris. ut [illegible] Et grego. [illegible] pastor. c. [illegible] qui [illegible] tempore [illegible] ad usum [illegible] aptus [illegible] quam [illegible] episcopatum [illegible] Oportet episcopum irreprehensibilem esse. unius uxoris virum. sobrium. prudentem. ornatum. pudicum. hospitalem. doctorem. non vinolentum. non percussorem. sed modestum. non litigiosum. non cupidum. sue domui bene prepositum. filios habentem subditos cum omni castitate. Et sequitur [illegible] plebibus [illegible] martirium [illegible] Hinc [illegible] laudabile episcopatum querere [illegible] ad supplicia perveniret. Cum humilitate ergo et [illegible] prelationis [illegible] aug. de ci. dei. xix. ubi s. [illegible] sine quo regi populus non potest [illegible] tenetur [illegible] appetitur. [illegible] susceperit caritas veritatis. [illegible] sarcinam si nullus imponit [illegible] caritatis. Quam [illegible] si nullus imponit percipiendae atque intuendae [illegible] est veritati. si autem imponitur suscipienda est propter caritatis necessitatem. Sed nec sic omnino veritatis delectatio deserenda est. ne subtrahatur illa suavitas. et opprimat ista necessitas.

Hec ille. Et de hoc hn̄ gre. li. vii.
registri. ubi ait. Sicut leuis [illegible]
[illegible] est negandum. ita
iniungendum est officium. ne [illegible] fiat
sub alio nomine. ⁊c. Et li. ix. Sicut qui in
uitus tenetur. quantus refugit [illegible]
admittendus est. [illegible] sic qui ultro
ambit [illegible]
dus est repellendus. Nam qui sic nititur
ad altiora conscendere. quid agit nisi ut cres
cendo decrescat. [illegible] extra ad
profunda descendat. Et sequitur. Eli
gendus [illegible] discat
quod [illegible] teneat. Nam cum
appetit [illegible]
sitis [illegible] quid ascendit. Et
de hoc [illegible] ob hu
militatem [illegible] suscipiat
[illegible] pascat
gregem dei [illegible] peccato
[illegible] prout ait ibi gre. li. vii. registri.
Sicut qui [illegible] onus renuit pascere.
ostendit se pastorem summum minime amare.
Sic enim unigenitus dei patris pro explen
da utilitate omnium de secreto pa
tris descendit ad publicam nostram. quid nos
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] temporis [illegible] hu
mero subire. ut patris exemplis [illegible]
[illegible] sicut ei ysayas. ysa. vi. Ecce
ego mitte me. At vero ieremias. ie
re. i. Nescio loqui. [illegible] lauda
bile appetit [illegible] ex parte
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et sic [illegible] pastorali.
c. viii. Illis ergo se extollat et talis ele
[illegible] prout ait ber.
[illegible] ad archiepiscopum senonensem.
[illegible] altum sapere. in alto ei posito non
altum sapere difficile est. et omnino insita
tum. [illegible] Et sequitur. [illegible]

[illegible] non pastoris [illegible] putatur. Et ibi
hn̄ de hoc. Debet enim cogitare onera
que assumit. et pericula quibus se immiscet
[illegible] pro quibus se obligat.
et [illegible]
prout ait aug. [illegible] Primo ut
cogites nihil esse in hac vita et hoc tempore
facilius letius et hominibus acceptabilius.
[illegible] aut presbyteri aut diaconi officio. si
[illegible]
tur. Sed non nihil apud deum miserius tristius
et damnabilius. si [illegible] agat. Et
post [illegible] periculosius
et laboriosius [illegible] officio. Sed apud deum
nil [illegible] si eo modo militatur quo imperator
noster iubet. [illegible] Et post [illegible]
[illegible] nescio ut [illegible]
[illegible]
[illegible] Sequitur
[illegible] aug. [illegible]
[illegible] quibus [illegible]
[illegible] timore et humilitate [illegible]
[illegible] Et [illegible] gre. [illegible]
[illegible] pericula [illegible] de
assumptione sua ad tale onus. ut ipse
[illegible] registri ubi ait. Cor meum
[illegible] Nolite vocare me
noemi. [illegible]
[illegible]
[illegible] tempestatibus
[illegible] Summa
[illegible] fieri potest. Qui
[illegible]
[illegible]
[illegible] talibus
[illegible] timore et
tremore [illegible]
[illegible] temeritatis modo
[illegible] in ambrosio talibus prelatoribus
[illegible] suspiciens. Sequitur.

Q[illegible] esse episcopus potest [illegible]
[illegible] esse episcopus [illegible]
electus est et [illegible]
nat. [illegible]

ad thimo. iii. i. au. Oportet epm irre
prehensibile esse. Sonnum pergentem etc.
[illegible] instituto exponit iero. q̄ p̄lo. dist.
viii. qui p̄ [illegible]. Et ad timo. i. filio. [illegible]
[illegible] sic [illegible] ē. Si q̄s [illegible] ubi
[illegible] primo [illegible] illum [illegible]. De
[illegible] sufficienter. Quod [illegible]
debet ee epis. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] epo cogitatur [illegible]
[illegible] sui noīe. [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] nocabulum q̄ ille [illegible]
[illegible] ubi [illegible]
nomē onus [illegible] honoris. [illegible]
[illegible]
nomē [illegible] o [illegible]. Et
[illegible] debet [illegible] gregi
commisso. actu [illegible] nobis
[illegible] gregi. i quo [illegible]
nos [illegible] ecclie [illegible]
ultio. [illegible] i clero. Et de
noīe epi. [illegible] arcepiu.
[illegible] ethimologia pontifex [illegible]
[illegible] pontem [illegible]
[illegible] porrigit [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ad primū illa picta
te qua n̄ soli sibi pdesse desiderat
[illegible]. Et sequitur. Offert colo
nus mediator preces suas [illegible]
[illegible] illis [illegible] glo
ria. Supplicat magestati p̄ excess
[illegible] indicat [illegible]
[illegible] nec [illegible] aiū
[illegible] nec [illegible] usurpat gliam. Et
[illegible] Quod [illegible] ee epo
sui noīe [illegible] ut inuat [illegible]
[illegible] eā q̄ nomē exprimit
ne dicatur ei illo. [illegible] et nomē
[illegible] mortuus es. [illegible]
[illegible] ee [illegible] excellentiae [illegible]
[illegible] i exemplū oīum. [illegible] iero.
epla. [illegible] loquens ad epm. [illegible]

[illegible]
[illegible] magnā [illegible] publi
[illegible]
[illegible] Caue ne [illegible]
[illegible] digne la
[illegible]
[illegible] lapis
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. Septimo
c. q̄lr epo debz ee sollicitus i cauēdo
ira. et spālr i cauēdo lasciuia gu

[illegible] le
[illegible] thimo.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad thimo. iii. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sodoma [illegible]
[illegible]
Loth p̄ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

tior dignitas. psona honorabilior.
conversatio celestior. et operatio spiritualior.
tanto magis est cavenda violentia
vel ebrietas. que et dignitatem vilificat
et personam dehonestat. et conversatio infir
mat. et operantem arbitrium impedit. et
propter quod ait salvator discipulis suis
luc. xxi. Ne graventur corpora vestra in cra
pula et ebrietate. Item cavenda est las
civia episcopus violentia et temulen
cia. ne ad eorum exemplum subditi ad
violentiam convertantur. Job. i.
Cum biberent vinum in domo fratris pri
mogeniti. et cetera. Gre. mor. i. Cum maio
res volunt esse defluunt. minimi
minoribus lascivie frena laxant.
Et ibi bene de hoc. Job. xxix. Si qu
ando ridebam ad eos non credebant. Gre. mor.
xx. Dum non se continent rectores a spici
unt subditi ipsi ad illicita resol
vuntur. Et ibidem ait gre. Prela
tus dicitur rectus timeri debet et tamen
amari. ut eum nec nimia leticia
vilem reddat. nec immoderata severi
tas odiosum. Et ibi bene de hoc. Gre.
aliorum qui cohibicionem debet ipse pla
ti carne a voluptatibus lascivia et i
debita leticia. Unde et sancti apostoli se et
macerarunt et cohibuerunt postquam i
facti sunt episcopi quam ante. Prout narratur in
vitis patrum. li. ii. parte. x. de abba
te nacita. qui postquam factus est episcopus
multum coarctabat carnem suam in cu
riam dimcarec. Quia quidam quererent di
cens quare non ita se cruciabat cum esset
in heremo. respondit. Fili. illic erat
solitudo et quies et paupertas. propter
hoc volebam gubernare corpusculum
meum ne infirmaretur. et querere
bam quod non habebam. Nunc autem quia hic seculum
est. et occasiones sunt exercendi plures
et si infirmitates incurro sunt hic
qui succurrant ne perdam propositum
monachi. Non dico ergo quod sancti sibi austeriores
sint post assumptam sibi dignitatem
quam ante. Sed econtrario faciunt multi. qui
sunt magis sibi austeri ante assumptas
dignitates quam postea. Et utinam non
propter spem talium dignitatum. Tunc
enim magis indulgent delitiis quam
ante. Et tamen si vellent durius vivere
forte non haberent gratiam ad hoc sicut prius.
Prout narratur in vitis patrum. li. ii.
parte. xv. de abbate ophin. qui cum esset
monachus nimis dure tractavit
vitam suam. sed cum factus fuisset episcopus noluit
ipsam duriciam uti in civitate quam in he
remo habebat et non prevaluit. Ideoque
prostravit se in conspectu dei dicens.
Putasne domine propter episcopatum discessit
sit a me gratia tua? Et revelatum
est ei quod non. sed quia tunc solitudo erat.
et cum non esset homo deus susceptor erat
tuus. Nunc autem hic in seculo es. et ubi
homines auxiliantur tibi. et ita non
habes tantam virtutem ad austeritatem susti
nendam sicut prius. Sobrietas ergo
vigeat in episcopis taliter. ut vigiliter
possit intendere divinis contempla
tionibus. et officia sua sine impedimento
dispensare subditis. Decimum. c.
Qualiter debet esse episcopus in cavendo ama

De cula omnino luxurie.
castitas purior. sincerior.
excellentior et virtuosior
debet esse in episcopo magis quam
in aliis. cum vita sua sit in speculo
aliis. ut dictum est. Propter quod ait apostolus
quod oportet eum esse unius uxoris virum.
Sed quod iero. epistola xxi. quod nullo pac
to bigamum vel concubinam catho
lice instituta debet subire ministerium.
Unde et sacerdotes legales uxorem virginem
non debuit accipere non viduam. levi.
xxi. ne honorem pollueret sacerdotis.
Quanto enim dignitas eminencior. tanto
castitas necessarior. Et quia dignitas
episcopi sublimior ideo summe puritatis
castitatis eius necessaria. Propter quod secundum ca
nones non sunt vitati mulieribus habitare

cū eis paucas exceptis. put hītū est ē. a gre. iu. registri. Ubi ·z· ait. Peruenit ad nos quosdā ī epōz sub p̄textu solacij ī una domo cū mulie ribus cōhabitasse. nec plures fr̄s sanatori bus ulla c̄ōmeratatibus derelinquere occasio. Sit finale uniuscuiusque in animaz deceptio nis assumat. hec d̄fectas ne cohā bitare paciaris exceptis hiis q̄s sa crorum canonum censura pmittit. s. matrem amitā z germanā. Me lius tn̄ faciunt si a talium cohitatōne cōtineāt. Et recitat ibidē qd̄ dcīz ē d̄ btō aug. q̄ nō cōsensit hitare c̄ sorore. eo q̄ q̄ c̄ sorore sua n̄ sūt so rores. Et sequitur. Tanti igit̄ uiri cautela debz magis nob ee istructio. Nā īcaute phīpeois ē. qd̄ fortis z pauz minus ualidoi n̄ time. Et sa piens illicita sciat q̄ dimicat n̄ uin cessis. Exemplū aūt ad ea eō quē tēptauit diabolus d̄ sāmō ri ab cohitatione secū. de q̄. iii. dialo. c. vij. Illa ei debz ee familiari tas epōz ad mulieres. Dn̄. iij. dia. c. ij. narratur d̄ iohne ppā. q̄ post q̄ equitauit quēdā equuz acomo datū a quadā nobili. post eius sessi onē. mulierē. s. cōiugez illius nobil' q̄ in equum accōmodauerat ferre re cusauit. Uerūndā ergo potificl' castitas. cui tāti detulit bestia. au tōnalal'. Sacerdotes ei gētiles n̄ potuerūt ee. n̄ ēent unius uxoris Et uirgines dee uestre. z appollinis ī ppetua uirginitate manē debat. ut ait ierō. epl'a. xcvi. Et dr̄ si mile ierō. epl'a. xliij. et ē silr ubi d̄ clicoz castitate. Nonū. c. qual' debz epūs in cauenda opinione auaricie. et ī largitione eleosine.

Similr ī epō debz ee mu nifica largitas ī eleosina rū erogatōe. z ī hospitali tatis sectatōne. Unō ait

apls. Oportz epm ee n̄ auarū. Et ad titū. i. similr q̄ oportz epz hospitalē ee benniuolū z c. Sūme g̊ cauēda ē auaricie cupiditas ī epis. Vñ ierō. epl'a. xxxviij. Gl'a epi ē. paupez opibus puidē. ignu mia sacerdotis ē. ppiis studē diuiti is. Et ibi multū de hec. Et hec idō q̄ uerū ē dispensator n̄ dn̄s. put ī eadē epl'a. Ille magis optia dispē sator ē. qui sibi nil reseruat. Et ī bidē. Si nimdo dispensator es. dimitte largitori ut sua ipe distri buat. Et ideo epūs debz ee munifi cus z pro ī erogationū largitione z a liq̄tulū sibi liberalitas. z p̄posa l' expensas demittēdo. ut āplioris ele mosinas possit facē. Exēplo sci ex uperij epi. de q̄ narrat ierō. epl'a lxxiij. q̄ ipe more sarreptane i mittator esuriēs pascebat alios et ore pallente ieiuniis/ fame tor quebatur aliena. Et mēz t' sems ī pauperibus erogabat. Et tal' ē ī ce lo thesaurizat. exēplo paulini ne lensis epi. De quo aug. i. d. ci. di. c. x. ubi ait q̄ qū ipaz nolam bar bari uastauerūt z ipe ab eis tene tur ī corde precabatur dicēs. Dne n̄ excrucier p̄p aurū z argentū. Ubi ei sūt oīa mea tu scis. Ibi ei ī sēbat oīa sua. ubi eū cōdere z thesa urizare ille monuerat. q̄ hec mū da uētura mūdi p̄dixerat. Erogā uit ei paupibus sua. z sic ī celo the saurizauit. Et ē oīa exp̄ndat ī erogatōe eleosinaz z ī liberatōe captiuoz. se ipsū dedit p̄ redēptiōe fi lij uidue. put narrat grego. iij. dialo. c. j. Alius ē ei acceptus deo epūs elemosinarius. Bonū z ppi pietate ī eleosina erogāda placui it multū deo bt̄o grego. put narra tur ī uita sua. Tante ei fuit hos pitalitatis q̄ pegrinos ad mēsaz

imitari. Et ecce quadam die mulierem aquam paupere [illegible] ... [illegible]

[illegible]

rebus contra pauperum eleemosinas eius largitatur. Unde leo in epistola ad abbatem gallicanum [illegible] gentiles argue ... [illegible] ... in sacro [illegible] ... Ad utilitatem [illegible] pauperum [illegible] ... in sacro [illegible] ... Nec solum debet facere elemosinas ... [illegible]

[illegible] ... et ad paupertatem venit ... [illegible]

[illegible] ... De exemplis [illegible] ... elemosinarum ... [illegible]

[illegible] ... De xxviii. c. ql. ii. c. episcopus in sectione hospitalitate. et huius [illegible] hospitalitas ql. ii. c. [illegible] ... de eius utilitate

[illegible] ... eleemosinas [illegible] ... pauperibus [illegible]

indigentibus sed debz ee hospital' oibus
suenientibus. sicut qd scripsit aplus ad ti:
ti. i. Oportz epm ee hospitale. Sic
qd inv'. epla. xix. exe scripto pater
abraha et loth. angelos susceperūt.
qui hospites duxerūt. gen. xviij. et
xix. glo. hebre. xiij. Caritas frate̅rnita
tis maneat in vobis. hospitalitate̅ no
lite oblivisci. p hanc eni placuerūt q̄
da angel' hospitio recepti. et ē. Est
eni hospitalitas i oibus comendanda. Sa
cra eni res ē mēsa hospital'. ut ait se
neca. iiij. ō. vbi. c. xix. Hec hospi
tib; ee aliqn iniustus. prit at ibidē
de milite ingrato hospiti. et iā uturpe
ratio. Et tm tullius. li. ij. ō. offi.
c. xx. Recte inq̄d ē laudāda hospi
talitas. Est eni ut m̄ videtur ualde
decor. pēte. dom. oīum illustrium
hoib; illustribus. Et hoc ē. ap gentiles
prit ibi narrat simonē atheniē:
hospitale̅ eē. et ita istituisse. et milli
cis imperasse. ut oīa pberētur ill' q̄ i
villa sua diuitisset. Legitur eni q̄ sill'
q̄ vocabantur latinaco. Sic et hoc:
ambros'. iij. ō. offi. narrat de q̄da q̄ p
hospitalitatis gra officiosi necē pati
sui q̄ ꝑditionē: fugiētis amici sic
lucra arbitrabatur. Et ponit exēpla
de leuita. iudic. xix. Patz ergo i sacra
scriptura et i libris gentilium hospi
talitas sēp laudanda. Idē. prit. xiij.
li. de hospitales inuenē sic murmura
bant linguam hospes dr. hostē petens
quasi hostio pecē inferat. Qz anti
quitus q̄ recipiebat et q̄ recipiebatur
veniebat ad hostium et ponebāt pecē
i eo. et affirmabāt q̄ unus aliū nō
deciperet. et sic utriq; ponēdo pacem
amicicie pactū firmabāt. Dn̄ faci
lis. le ingua. aptus. et q̄ apud eū amicus
deus si subterfugit. sic eis ad hostiū liber
tas se exponit. dr hospital'. Dn̄ et hos
pites n̄ solū sūt inuitandi sed cogendi
ad hospitiū. exēplo discipulor qui

dixerūt saluatori. mane nobiscū qm
aduesperascit. luc. ult. et i gd greg'. li.
ij. ō. iij. q: n̄ solū sūt hospites inuita
di sed et cogendi. Narrat eni iohes cas
sianus. li. v. collon. ū de q̄da. q̄ si per
quinq; dies ad eius cellā nullus fratz
aduenisset, refectionē differebat. et tūc
saltē uel die dñico pergebat ad eccle
siā, ut si quē pegrinoꝝ repperisset, ad
cellā reduceret, nō tm̄ sue necitatis ob
tentu q̄ hūanitatis gra. Dniū
irronabilia aīalia debent instigare
hoies ad hospitalitatē. prit ait ibidē
exam. ō. v. Discat inq̄t hoies hospi
talia fuisse uma. et ex aulu cognos
cāt q̄d religiosis hospitib; sit mū'ris ꝑen.
q̄ obseq̄a depu. ... q̄ ubi cornices of
ficia sua negare n̄ soleat. Sunt eni
ibi de ciconiis. q; simul ferūt eas col
lecto uno agmine. ꝑficisci. sic q̄ ꝑe
dū putat. qz cornices deducūt ac
dirigūt. et uelut q̄busdā i turmis suis
partib; ꝑsequitur. et ē q̄ hospitio re
cipiunt. Hoc aut ibi ambros' li dies in
januas claudio q̄ ubi aues alias sui
cōferūt. qz cornices/ ad auxilia ci
coniis. aduersus inimicas aues ꝑfer
re creduntur. Et p inutu alt ꝑtione
re sitie i eisde locis, repiuntur ciconie
ē cornicib;. Sic g' aīalia hospitant
dare peregrinib; exēplo animi pocie.
et exēplo homī; ichxeius. Et eū ī uoli
natus narratur. li. xiiij. c. iiij. vn̄ Sec
les ē ꝑsueuit ad viā hospites & ē ꝑ
prio pauimniaru hospitalis q̄ nūq̄
q̄ndā hospitio suscepisset. Aliq̄
nimis ei ꝑcurrebat nota/ q̄ sqs an
q̄ unione hospitii. l. peregrine humanitatis
ꝑcedentium uellegrabat. Obedentie
eī hospitib; exhibitis/ hospes antiqu'
dicebatur quē nūc peregrinū dicimus.
Cui ēqs inhūanus fuerit de iure an
q̄ iniquus ē. ut ait ubi. Dnicelas
pitalitatis sacrilegus violatoꝝ narratur
li. vij. ecclastice hystorie. c. xxiij. q

cui grego. eps uegete tpris, procellosi an
gustia / in alpibus i famuli apollinis
dimittis. a sacerdote. b3 prophano offitio
ostiarie e excepta. Post aliq digres
sum accessit sacerdos ex more posce
consulta et visa. s. ab paulo / s3 nil uno
visi uidebat. Iterum et iterum sacras in
timas repetit. nichilominus semper silen
tium pmanebat. Cumq3 sacerdos et
stuarez stupore. i sopitus demonium
assistens. se nichil posse dixit. Preci
dantiq3 eum. ait. aduentu gregorii
epi se esse expulsum. Et cum pq
rerez sacerdos quid remedii daret.
ait. no aliter sibi ingredi licere locum illum
nisi gregorius pmisisset. Quibus auditis sa
cerdos secutus e btum gre. et ad e
um pueniens rem pandit ex ordine
humanitatis sue atq3 hospitalitatis
gratia admonuit. et querelam expulsi
numinis exposuit. ac dempta faculta
tem sui questus deplorat. ac reddere
sibi debere oia in pristinum statum de
poscat. Scribit autem btus greg. eplam
in hec uerba. Gregorius apollini. pmitto
tibi redire in locum tuum. et agere
q consuevisti. Qui cum posuisset nu
men simulacrum. affuit demon uisa pos
centi. Quod ille admiratus et dicens
q penes se greg. erat melior isto. cla
usis ianuis fani. adiit gregorium et pro
stravit se ad pedes eius. rogans ut
illi se deo offerat cuius uirtute grego
rius gentium ipabat. Qui cum instructus
s3 cathecuminus factus e ab eo. et pos
tea babtismum consecutus. Et i tantum
uite merito ac sicut uirtute pfecit
ut ipse btus gregorius in episcopatu suc
cessor extiterit. Laudanda g sa
cerdotis infidelis hospitalitas. ue
neranda scitas pontificis. Mirifi
ca pietas saluatoris / sacerdotem p
meritum iustificantis. et commandanda
e urbanitas gratitudinis pfati epi
erga humanitatem hospitantis. Sic

erunt ei antiq multum grati hospita
libus. et ingratitudo hospitatorum
fuit multum reprehensibilis apud anti
quos. put ait seneca. iiij. de benefi. c. xxxvij.
ubi dicit q cum quidam miles naufra
gus i possessionem cuiusdam i fuisset
apulsus collegit eum triginta diebus
recreauitq3 eum. Referam tibi gratiam si
cotingat me uidere ipatorem meum
Cumq3 uenisset ad philippum regem
macedonum. petijt sibi dari pdia illius
a quo fuit hospitatus. Quod ille fec.
Illius uo expulsus no ut rusticus
iniuriam tacitus tulit: s3 regi totum
intimauit. Qui mandauit ut oia po
ri dno restituerentur. et ut ipbissi
mo militi hospiti ingratissimo stigma
ta inscriberentur. ingrati hospitis testi
cia. Silr narrat ualerius. l. v. c. i.
de quodam. q cum esset hospitatus ab
alio humanissime. et illum postea ad pu
gnam puocarz. alius e esse uiribus cor
poris et aie uirtute fortior / moritur in
gratum uolunt magis q uincere. Gu
us in qt sit crimen. hospitem occidere
noluisse. meum at no erit hospes
occisus. Cum g hospitalitas sit in
oibus hoibus commendanda / multo ma
gis i epis clericis et ecclesiasticis. q sunt
rerum dispensatores ut e dein dn
btus gregorius electum cuiusdam qsi
auari fertur reprobasse. eo q auru
erat eum ad caritatem domus sue ex
tendam neminem inuitasse. put dr i
policrato ubi d. Omnis ei sunt recepi
endi ne hoi excludantur. ait in
epla. lxxvij. Et criso. sr mat. o.
lv. Paro de uidua ait apls. i. ad ti
thimo. v. Si recepit hospites. et c.
Et de hac hospitalitate i unius
prin. parte. xiiij. p totum. ubi in
ueni narratur de hospitalitate an
tiquorum prin. Et de hac d parte. i. ubi
de principis hospitalitate. ¶ In hos
pitalitate at hylaritas est sum

comedenda. Unde fabulam. invpit apsius accepturus hospitium paupis cum placeret sustipientis. F. iin illo poete. sed omnia multus accessere bona. nec ibi ere paupis; uoluntas. Et hec placitus est deo accepta. Hilarem enim datorem diligit deus. ii. cor. ix.

Undecimum. et qualis debet esse in episcopo in mensa erga hospites. et a quibus

Et nulla hospitali caritas est accepta deo. nisi fuerit grata urbanitas in susceptione hospitum. et debita liberalitas in subministratione ciborum. et modesta placitas nultus et gestuum exterior. Episcopus ergo et ecclesiastici in mensa cum hospitibus religiosa placitate sit iocundus. liberalitate munificus. et celesti collatione affabilis. alimentis celestis pascendo animas sicut corporalibus pascit corpora. exemplo beati aug. de quo dicitur in uita sua. hospitalitatem semper exhibuit. et in ipsa mensa lectionem magis uel disputationem quam epulationem uel potationem diligebat. Nulla iuba mala sustinebat. nullas detractiones. Unde in mensa sua erant scripti uersus. Quisquis amat dictis absentum rodere uitam. hanc mensam indignam nouerit esse sibi. Omnes communiter a scurrilitus et noxiis fabulis abstinere debebat. et ne quisquam facili iuratione ad piurium decidisset. Et in cenam porcauit et suis instituit ne quis iurarent ad mensam. Et si lapsus fuisset penam de statutis prebebat potionem. Erat ei numerata pro lossins pferuo. Et ibi beati de hoc. Consile narrat uero. de bono epo qui apposita que libabat in mensa ut sui prinitionem fugeret. et continentiam s narret. Sermo eius et omnes deuium in de scripturis aliquod ponere libenter audire. ri de hec. uce. recta susceptio. prima non accit. costituit. dis putantem ut se magis dece quam uiceret. Et libi dec sit fercula celestia. hec fercula sacre que debent ministrari et propinari in epali mensa. hec sunt ornamenta magis ornanda a mensam quam aurea uel argentea uasa. quantum minime uel nepi lereant in nisio suis. exemplo beati aug. de quo legitur in uita sua. quod cloquariis tamen argenteis utens. ceterum uasa quibus inferebantur cibi, testea et marmorea fuerunt. non tamen nostis inopia quam proposito uoluntatis; ep sui uincebat in uoluntaria paupertate. Unde et plebi dicebat se malle ex collationibus plebis uiuere quam possessio num curam uel gubernacione pati. Et si ecclie pecunia deficeret. hoc ipsum denunciabat non se habere quod pauperibus erogaret. E contrario sunt multis qui cumulant uasa argentea et aurea in mensis. et cogitant parum de pauperibus. quia forte aliquando non habuerint multa uasa lignea in mensis. De quibus legitur ler. sup caic. u. d. lxxxv. Unde hanc ille exuberare existimas rerum affluentiam. uestium splendorem. dicere uasorum argenteorum et aurorum. hec de bonis hoste. Et est. Non sic fuit de illo rege de quo legitur. h. y. de nugis philosophorum. c. quod noluit uti nisi uasis fictilibus. Unde in usa. ficitilibus cenasse ferunt anathodea regem. atque abbatum sepe samos honorasse luto. Et querenti causam respondit rex. Cum sim rathe figulo sine genitore satus. fortunam reuerens habere ceteris repente diues ab exili progrediere animo.

Duodecimum. c. de nul aplica communio. et quale debet esse communio epi. et quales fuerunt aliquorum

Pontifex gratiam uita aliquorum hospitibus debet communicari non ad modum uulgi sed ad modum philosophorum et sanctorum. Est enim triplex communio. scilicet plebeia sui uulgaris. in qua regnat uoluptas et

nantibus. ps. v. Cithara et lyra et tympanum et tibia et vinum in conuiuiis vestris et opus domini non respicitis. Et est conuiuium morefrugi et sociale in quo regnat sanctitas et honestas. Unde in prologo li. viii. eorum. Conuiuiorum est hilaris [illegible] largitio et diligentia officio [illegible] in vsu supper [illegible] singulis [illegible] necessitate. In quo conuiuio principale est abstinere a vino saltem [illegible] conuiuium philosophicum [illegible] Conuiuia plurima [illegible] regulis limitata. Sed vos [illegible] ne possit [illegible] coegerint. Nec platonem a natura [illegible] Timeus [illegible] cibis [illegible] apud [illegible] virtutis [illegible] In tali conuiuio aptissime [illegible] sanctitas [illegible] veritas [illegible]. Unde ait saluator [illegible] Si qui conuenimus [illegible] in crapula et ebrietate [illegible] possit [illegible] abs [illegible] to. Isti enim sunt epulantes in conuiuiis sanctitatis et veritatis. et coram deo epulantur [illegible] Conuiuium [illegible] philosophicum [illegible] sapientia in mensa sua [illegible] de vino quod miscuit [illegible] religiosa maturitate [illegible] sobrie [illegible] ceteros [illegible]

¶ Qualiter autem antiqui conuiuia ordinauerunt narrat valerius li. ii. c. de dictis. Conuiuium sollenne maiores instituerunt. cui preter cognatos et affines nemo interponebatur. ut si qua inter necessarias personas querela esset orta. apud sacra mense. et inter hilaritatem animorum et fautoribus concordie adhibitis tolleretur. Senectuti iuuentus ita cumulatum et circumspectum honorem reddebat. tanquam maioris natu adolescentium communes patres essent. Unde iuuenes senatus aliquem ex pluribus conuictis aut propinquum aut paterni amicum ad curiam deducebant. affixi valuis expectabant donec reducendi et officio fungerentur. aut voluntaria statione et corpus et animos ad publica officia impigre sustinenda roborabant. Breuique pressu in medio [illegible] secum [illegible] laboris [illegible] ipsi auctoris erat. Illum tamen ad [illegible] diligenter querebat quum ex conuiuiis interfuturi erant. ne senio [illegible] Sublata quoque mensa [illegible] consurgebat. Ex quibus apparet eorum modestia et diligentia in conuiuiis. Bene quidem tempore quo parco et quo modesto sermone soliti sunt uti. ¶ Maiores natu in conuiuiis ad tibias egregia suorum opera. carmine comprehensa pangebant. quo ad ea imitanda iuuenum virtutes alacriores redderent. Hec valerius. Curialis quidem urbanitas antiquorum in conuiuiis instituendis. et rationabilis [illegible] et utilis commoditas. Nec mirum quia plena est tota ciuilitatis et omnium agendorum magistra. Unde et ipse que sapientia patris docuit instituere conuiuium. qui ait. Cum fueris inuitatus ad nuptias recumbe in nouissimo loco. luce. xiiii. Et omnes inuitant ad sum conuiuium [illegible] quidam fecit cenam magnam. Et honestos voluit esse conuiuas et qui ait. Quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem. mat. xxii. Episcopi quoque [illegible] summi pontifices, illum ipsum in instituendo conuiuia. et in inuitando ad illa. et faciant recitare egregia facta antiquorum patrum. scilicet in mensis suis que describuntur in scripturis sacris. excludendo cantica vanitatis et carmina scurrilitatis. et histrionica et spectacula voluptatis. Et sic sit conformia conuiuia eorum a vulgaribus conuiuiis et plebeiis. ¶ De aliis non [illegible] ubi que ait apostolus necessarias esse ex [illegible] sexto ad pris [illegible] sufficiat

enter terq. euit. ela. et ẽ ſit. De q̃ui [illegible] thimo. iij. Quarta diſtinctio de officijs eccleſiaſticorum. Primum capitulum de diſpenſatione ſacramentorum.

Abito q̃les debẽt eſſe eccleſiaſtici. conſequẽter videndum q̃ de officijs eorum et ſpũalr̃ de quibus q̃ [illegible] diſpenſare ſacra documenta [illegible] nunciare. [illegible] co. iiij. [illegible] Jn cuius ſignum [illegible] petro. paſce. paſce. paſce. [illegible] Eſt ei eorum diſpenſare [illegible] ſit ſponſi eccleſie ut generent filios in eccleſie. Greg. ut [illegible] Et [illegible] eos q̃ a pplorum ſignum tenent. [illegible] baptizare. comunionẽ dare penitentes [illegible] ſoluere. Mat. ultio. Euntes docete omnes gẽtes baptizantes eos. Jo. xx. Quorum remiſeritis peccata remittuntur eis. Secundum capitulum de utilitate predicationis et obligatione clericorum.

Sed [illegible] ad predicandum [illegible] [illegible] predicare. Joh. [illegible] Si adiutus in [illegible] clamat et cum ipſa ſuia [illegible] eius co [illegible] Greg. [illegible] moꝛ. [illegible] clamare e. Diligentius [illegible] ſubditos [illegible] Et ſi audiens [illegible] precauna. q̃ [illegible] accepit [illegible] non ſpernit. Et [illegible] nos paſtoris [illegible] in [illegible] eccleſiaſtica [illegible] corpus [illegible] debemus [illegible] Et ibi multi de hoc. Eze. iij. Audies [illegible] ore meo [illegible] nunciabis eos. Greg. [illegible] ſue cõpa non [illegible] dies et ſua culpa moꝛitur ſubiectus.

[illegible] ipſe occidit. q̃ eum tacendo moꝛti tradidit. [illegible] ſubiectus et ſua culpa moꝛitur. ibi reus q̃ [illegible] mortis [illegible] [illegible] Et ibi multi de hoc. Luc. x. Dignus e [illegible] [illegible] ſic [illegible] [illegible] Et ibi bñ [illegible] [illegible] Ampleteretur eũ [illegible] ut poſſit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debita officia. [illegible] Co. ix. Quis militat ſtipendijs ſuis unq̃. Quis plantat uineam et de fructu eius non edit. Quis paſcit gregem et de lacte gregis non manducat. Quaſi dicat. [illegible] ſuperiora eccleſie q̃ militant p[illegible] et eã plantant [illegible] [illegible] Si ſeminauimus [illegible] ſpũalia. non magnum eſt ſi uẽra carnalia metamus. Et de hoc [illegible] [illegible] moꝛ. et ſe. [illegible] et ſe. [illegible] Tercium capitulum de ſcientia predicantium et virtuoſitate q̃m

Sed ut predicatio debeat [illegible] fiat fructuoſa. oportet q̃ ſit ſcientia. et [illegible] a parte predicantis. q̃ [illegible] [illegible] iuſtitias [illegible] [illegible] os [illegible] predicatoris ſit ei organum [illegible] tus. et aliqui [illegible] ſermo p[illegible]

predicatoris. aliquando per culpam auditorum. primo patet act. xxx. in fine. Hunc enim est sermo uiuax et efficax. cum est predicatoris pura sanctitas et uirtuosa perfectibilitas. sicut fuit de stephano. actuum vi. De quo dicitur quod non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. [illegible] narratur [illegible] hystorie [illegible] ecclesiastice [illegible] dialectica [illegible] philosophus [illegible] magistris [illegible] laborabant. Quod uidens quidam ex confessoribus uir simplex et nichil aliud sciens nisi christum [illegible] proposuit se uelle cum philosopho sermocinari. Quod uidentes illi qui nouerant eius simplicitatem noluerunt pati ne risui efficeretur sancta simplicitas. Ille tamen persistit mouens sermonem et dicens. In nomine ihesu christi philosophe audi que uera sunt. Deus unus est qui fecit omnia et creauit uirtute uerbi sui. Hoc uerbum ac sapientiam quam nos dicimus filium caro factum est et sumpta natura et per passionem et mortem nos a morte liberauit et resurrectionis sue uitam nobis eternam promisit. Quem expectamus iudicem omnium. Credis ita philosophe? At ille uelut si numquam ullum [illegible] contradicendi didicisset ita obstupefactus uerbis uirtutis ac mutus ad omnia hoc solum potuit respondere. Ita sibi uideri. nec aliud posse esse magis uerum. Cui

senior. Si hec ita credis. surge et sequere me. et huius fidei signaculum suscipe. Et conuersus philosophus ad suos ait. O uiri eruditi audite. Dum uerbis mecum res gesta est. uerba uerbis opposui. et que dicebantur dicendi arte subuerti. Ubi uero pro uerbis uirtus processit ex ore dicentis. nec resistere uerba uirtuti nec homo aduersari potuit deo. Et ideo si quis uestrum potuit in hiis que dicta sunt sentire quod sensi. credat christo et sequatur hunc senem in quo locutus est deus. Et ita philosophus christianus effectus tandem gratulatus est se esse uictum. Consimile narratur. li. ii. hystorie tripartite c. viii. ubi dicitur quod cum disputationis delectatione traheretur negotium fidei. unus ex confessoribus laicus simplicem habens sensum dialecticis obuiauit dicens. Audite. Christus et apostoli non nobis artem dialecticam tradiderunt neque uanam [illegible] et fallaciam. sed puram conscientiam fide et bonis operibus obseruandam. Hec dicente iuuene et audito sene presentes quidem mirati sunt et eius dictum omnes plauserunt. et dialetica satisfactione suscepta. [illegible] quippe simplicitatis audientes cessauerunt. Iterum narratur quod cum unus magnificentia sermonis illuderet sacerdotibus quidam senex simplex hoc non ferens accessit proferens sermonem. Unde fuit sermocinatio magna. In nomine domini [illegible] philosophe audi [illegible] ueritatis. Deus unus est creator omnium et uerbi eius quo creauit omnia. quod filium nominamus. Cui hec credimus noli inuestigare [illegible]. Et si credis hec responde. At ille [illegible] credo [illegible]. Et mutatus est [illegible] uirtute. Iterum narratur quod cum imperator constantinus uenisset bisantium et philosophi uellent disputare cum alexandro constantinopolitane urbis episcopo de [illegible] ueritatis. et esset [illegible] electa omnium consensu et alii silentium [illegible]

teneret iterando. ait sanctus episcopus illi. In nomine ihesu christi precipio tibi ne loquaris. Et sic factum est. Vt cum audiuit sermonem eius obligato ore conticuit. Putasne iusti fuit considerare utrum maius hoc miraculum uideretur. ut [illegible] hic et plurius sic facile officium locutionis amitteret. an ut lapis molendina ubi [illegible] uideretur. quod accidit iuliano fecisse caldeum[?]. ut dicitur ibidem. Predicator ergo qui uult quod uerbum suum sit efficax. hauriat fluenta gratie a deo. et illis se impleat. et amore diuino feruescat. Et ipsum auctorem uerbi exoret. ut ipsi uerbo tribuat uirtutem ad corda auditorum penetranda. Hominis enim est preparare animum. dei autem gubernare linguam. prouerbiorum xvi. Verum[?] ei dabit dominus uerbum euangelizantibus uirtute multa. psalmus lxvii. illis scilicet qui sic euangelizant. Nam ei gratiam habuerunt sancti quidam a summo magis quam uerba proferebant secundum qualitatem auditorum et utilitatem. prout ait haymo super pa. cor. xiiii. In uita sancti cesarii legitur in quo quod ipse sanctus sermonem suum disponebat. ut omnium conscientias [illegible] uerbis suis [illegible] auditoris [illegible] ei manifestasset. Ibidem narrat quod quidam adolescens [illegible] celestius augustino predicante intrauit. statimque ipso non attendente sermo eius uersus est contra uitia illius. Qui considerans a deo reuelatum esse conuersus est de illo. conuersusque est et penituit. Similiter ipsemet augustinus narrat de se et li. vi. confessionum quod ipso docente alipius intrauit. et ille non cogitans de eo. [illegible] erat ille intentus cum irrisione mordaci locutus est. Quod ille in se rapuit. nec propter aliud quam propter se dixisse credidit. Et quod augustinus acceperat ad suggillationem [illegible] ad me accedentis diligendo ipse accepit. Et exiuit de illa fouea. Vbi apte [illegible] ait augustinus tribueretur eius correptio per me quidem illa sed nescientem

operatus est. [illegible] ad [illegible]. Consimile narratur de eo in uita sua quod ipso accedente sermo suus [illegible] mancheorum. et cum ad [illegible] se admiratum esse de hoc. [illegible] et illi dicerent. ait ipse. Credo dominum aliquem curasse ab errore in quo manet nos et sermonem [illegible] sua. Et post biduum uenit [illegible] quidam flens ac confitens se fuisse in manicheorum [illegible] ecclesia. [illegible] fratres et postea [illegible] gratias deo. Consimiliter ergo feruenter oret predicator ut deus sermones suos pro utilitate auditorum dirigat. Nec sibi tribuat in aliquo si sit conuersio ad deum [illegible] actione sui sermonis. quia [illegible] populum suum ad se ipsum per simplices sicut per sapientes. Stulta enim mundi elegit deus ut confundat sapientes. prima ad cor. i. Vnde narratur [illegible] diuine [illegible] ecclesiastice hystorie c. xix. quod gentes [illegible] qui sub [illegible] iacet per unam captiuam mulierem fuit conuersa. [illegible] apud eos ut dicit ibidem captiua [illegible] uitam sobriam [illegible] iugiter orans. Cumque [illegible] ab illa quid hoc sibi uellet [illegible] simpliciter christum uerum deum hoc ritu se colere. [illegible] si paruulus egritudine [illegible] a matre per singulas domos [illegible] remedio. Et sic semel uenit [illegible] ad domum [illegible] illa captiua [illegible] filio egroto. et [illegible] si sciret aliquod remedium. Que [illegible] remedium [illegible] christum quem colebat affirmauit ei posse dare salutem. Cumque [illegible] suum [illegible] subposuisset atque [illegible] ad dominum sanum reddidit infantem matri. [illegible] fama [illegible] usque ad aures regine. Que

cũ grauissimo dolore corporis eẽt af
flicta. i desꝑatõne maria erat. ⁊
rogauit captiuã [illegible] ꝓ se. At
illa ñ abnuit. ne ꝑsumẽ ꝓ̃plina q̃
forma [illegible] regi
na fecit se deferri ad eius cellulã. q̃ ⁊
sanata ẽ eo in quo prece illa. Cũ
et ꝑceperunt [illegible]
[illegible]
Quę [illegible] narrauit oĩa
marito. [illegible] sibi deferr
ri pro salute coniugis. Sz regina
[illegible]
[illegible] Jeiunio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] donec quadã die i
[illegible] et cũ tenebre fuis
sent [illegible] cõmilitonis esset
q̃ erãtes. et ipe solus circũdatus
[illegible] obscuritate ait. Si uere
[illegible] me captiua
[illegible] liberet me de hijs tene
bris / [illegible] colã. Quod ut inte
[illegible] dies reditã ẽ ⁊ incolu
mis [illegible] narrauit
[illegible] captiua. Dixit
[illegible] Cui ad
[illegible] rescribit.
[illegible] crediderit xp̃o. Et cũ colu
[illegible] nec una
[illegible] captiua i orõne per
[illegible] Et cũ rex mane vi
disset / columpnã sr bases suas.
[illegible]
[illegible] i exil' [illegible]
sita ẽ. [illegible] ⁊ ecle
[illegible] legatos ẽ mis
sit ad ĩpatorẽ cõstantinũ / ut mit
teret sacerdotes ad implendũ
ceptũ munus dei. Quod ⁊ ipe fecit
cũ gaudio ⁊ honore. T Magnũ
[illegible] potentia dĩ. et mirifica mia
eius. qui ꝑ unã captiuã [illegible] totũ
regnũ cõuertit ad fidẽ. ut [illegible]

ce gl'ia tribuat. Sãtas g° ⁊ uite pfecti
bilitas magis efficiunt i predicatore
ut utilr predicet q̃ facũdia luminositas. ⁊
[illegible] dñs [illegible] Isaie [illegible] qui
euãgelizas syon [illegible] uite
exponit gre. [illegible] Et iõ di
speculator [illegible] Speculatore dedi te
[illegible] put exponit gre. [illegible]

Quartũ. c. qual' debz ee predicator.

Item debz ee predicatoris disti
cta ordinabilitas. ꝑ audito
rũ utilitate ⁊ capacitate. put ait
[illegible] gre. [illegible] q̃ predicator debz cõ
siderare quid loquatur. cui loquatur. qñ
loquatur. q̃tũ loquatur. De q̃bz oĩbz ibi e
xemplificat bñ. ponens exẽplũ de me
dico q̃ debz cõsiderare quo uulnus ferie
dũ quo medicamĩe apponendũ. Et si
milr de agricola. q̃ cõsiderat [illegible] q̃li
tates q̃ semĩ īmittat. Et ibi bñ de
hoc. [illegible] g° debz predicator cõsiderare i
auditore capacitates ⁊ q̃litates. ut ꝑ
ferat [illegible] capacitate. exẽ
plo saluatoris qui ait discipul' suis
Io. xvi. Multa ub' multa dicere. sz ñ potes
tis portare modo. Job. xxvi. Qui ligat
aq̃s i nubibz. Sup qd gre. mor. xvij.
[illegible]
distillatione foueantur auditores. Per
nubes eñ predicatores. ꝑ aquã scia pre
catiõis intelligitur ut ibi exponit. Et
ibi bñ de hoc Job. xxix. Sr illos stilla
bat eloquium meũ. Sr qd gre. mor.
xx. [illegible] predicatur dispensatio ma
gisterij. Debz [illegible] subtile qui [illegible] ꝑspiciat
[illegible] audientem capia
tur predicare. Debz [illegible] infirmitate au
dientiũ [illegible] descen
dere [illegible] sublimia [illegible]
[illegible] loquitur. magis curet se ipm
[illegible] Job. xxx
vij [illegible] intelligenti
[illegible]
[illegible] dicere
[illegible] ut noint quibz. qd. qñ.

ul' quos iferat. diuina [illegible] Nō ei una eadē q; aīos ducit ex [illegible] q; nec [illegible] [illegible] ei [illegible] q amo[illegible]. Et [illegible] exēpla [illegible] alia reficiunt, alia [illegible]. Et le[illegible] sibillus [illegible] instigat. Et medicamētū [illegible] morbū [illegible] [illegible] [illegible] necat [illegible] qualitate [illegible] auditor[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mitis auditori [illegible] cordar[illegible] stante [illegible] [illegible] plectro. [illegible] [illegible] pulsu ferantur. [illegible] ditori cū plectro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exemplis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et sequitur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magnos [illegible] diunt [illegible]. [illegible] exēplum de perse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] magnos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quintū. c. de necessitate p[illegible] oper[illegible] et exemplor[illegible] ipsis predicātibus.

I[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Job [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit fort[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

bū dehec i tertiu ꝫ co mīto. Et m̄
st quidā qui i signū simulate pre
fectōis vicia quibꝫ ipi laborant
i alijs morēte lacerāt ꝫ reprehen
dūt. ac si ipi illa vicia ñ h̄ērēt. Cō
tra q̄s iero. ꝯ ēc. epla. ad rusticū
monacū de institucōne vite dic.
Nulli detrahas. nec te i eo sctm pu
tes si alios laceres. Accusam⁹ se
pe qd facim⁹. ꝫ ꝯ nos metipos desa
in nra vicia iuehimur muti de
eloquentibꝫ iudicantes. De hijs apls
ad ro. ij. In quo alterū iudicas. te
ipm cōdempnas. Eadez ei agis q
iudicas. Et sequitur. Qui pdicas
ñ furādū furaris. q dicis ñ mecā
dū mecaris. Et ut ait sen. epla
vij. turba sapientū plꝫ ex moribꝫ
q̄ ex verbis. Socrates traxit. ex
plꝫ ydes oculꝫ q̄ auribꝫ crediit.
Et de hec sen. bij. epla. c. ubi a
it. Sic ista discam⁹. ut que fue
rit verba sit opa. Et ponit exemplū
boni. q i tempestate gubernator
nauium naufragantibꝫ nō pdest.
Nō inq̄ adiuuare potest rector
nauigii attonitus ꝫ uomitās. Nō
ē loquendū s gubnādū. Dicit ei hec
dic plato. hec zeno. et ingēs agme
plere. ffaciat q dixit ut sua ee mōst
trabit. ffrco di de filio dei. actu. j. Ce
pit ihs facere ꝫ docere. Erat ei in
potēs in ope ꝫ smone. luc. ultio.

Tertiu. c. de studio ꝫ pietate orōis quā debent habere uiri ecclastici.

Decent similr uiri eccla
stici pascere pplm di fru
ctibꝫ oronū sm. lex. uis.
Eoꝝ ei ē orare p pp dei.
ipm placando. ꝫ erārez ipm pplz re
conciliando. exemplo moysi. exo. xx
ij. q dixit dno. Aut dele me d libro
tuo quē scripsisti. aut dimitte eis
hāc noxā. Joel. ij. Int vestibulū
ꝫ altare plorabūt sacerdotes ꝫ ministri
dni ꝫ dicēt. Parce dne. parce pp
tuo. et ne des hereditatez tuā in
obpbrium. ut dnentur eis naciō
nes. Ideo ei receperunt a pp di decimas
ꝫ oblacōnes ad sustentatōez. ut
ipi i tranquillitate ꝫ quiete orēt p ipo
pp di. Adoncācēs p eo ad deū. Et
ad debet scire leges ꝫ dnsiciōnes
celestis cōsistorij. et ad ipz suū
iudicē pronare efficaciter. ut sicū
oratoris est pe dicere distincte ꝫ apte
ꝫ ornate dicere. put ait tullius
.li. j. de offi. c. j. sic ē ecclastici pcra
re ad deū spālr. Et de hoc grego.
mihi. j. pastor. c. xv. ubi ait. Sit
rector singlꝫ cōpassione pximꝫ ꝫ pre
cunctis cōtemplacōne suspēsus. ut ꝫ
p pietatis uiscera i se infirmitatē
ceterorum trāsferat. ꝫ p speculacōis alti
tudinez semetipz quoqꝫ inuisibi
lia appetendo trāscendat. Ne aut
alta petēs priorū īfirma despici
at. aut infirmitatibꝫ priorꝫ con
gruens. appetere alta derelinquat.
Et qꝫ hec nō faciunt multi cōqrit
dns. eze. xiij. Non ascendistis ex
aduerso. nec opposuistis uos murū
p domo isrl. ut staretis i prelio in
die dni. Sup qd grē. j. pasto. c. xv. ꝫ
Ex aduerso ascendere est p defensi
one gregis uoce libera hui⁹ mū
di potestatibꝫ cōtraire. Et i die
dni stare i prelio est. puis decer
tantibꝫ ex iusticie amore resistere.
¶ Qualr aut debet orare bonꝫ
canonicus. dictuz ē i alio tractatu
s. i dietario. Utinā ei nūc eent
tales sacerdotes oracōe euangelica
quales erant legales. de quibꝫ
narrat egisippus. li. j. q̄ cū pōpeius
intrasset ihrlm ꝫ templū inuasisset
stupebat aciis uiroꝝ aios. ꝫ nū
q̄ remissa officia sacerdotū. In me
dio belli furore tanquā psunda
pax esset nichil deerat sollēnita

ti sacrificior. victima altaribus ipo
nebatur. Intrante tamen vile vocati
et tu nullum intromissum e officia gen
tilia erat cura ministri. Sacerdotes ei
usq ad ultimum i suo munere psevera
bant. et insulati sacerdotes int suas
hostias necabantur. Econtrario e mul
tis hodie q postponunt officia spualia.
nolentes comendare ad unam partem
sacerdotij ai heli. j. re. iiij. Septimum
c. de virtutibus qs debet habere h[...]tes
curam aiar. et quales debet assumi
¶ Et qr predicta ad illos op.
officia exercere n e pueror.
nec effeminator. nec i
diotar. vel iercptor. p
mitere debent plati maiores. s. epi
ne ecclias osferant talibus q sunt inabiles
ad predicta officia. sz i partem sollici
tudinis assumant viros sapientes
z industrios. put de. ero. xviij. p
vide tibi viros de oi plebe potentes
z timentes deum. z c. De ue. j. i. ar. De
bent salte imitari pharaone q
noluit comittere pecora n viris
industrijs. gen. xlvij. Si nosti z
ee i ill' viros industrios ostitue
illos magros pecor meor. Set
econtrario e hodie. Puerul ei z
effeminatis. z ydiotis. z ignora
tibus legem dei. aie incepte sanguine
salvatoris custodiende comittit.
agminibus lupor undiqz irruenti
bus. Ad punteno. ysa. iij. Dabo pu
eros pncipes eor. ysa. iij. Et o lib
ber. h. iiij. ad eug. c. xxlv. Sani
epi hnt ad manum qbus aias credat.
z qbus comittat facultates suas no
inveniunt. Et seqtur. Pacie[...]
feri q iacturam xpi q min. Coti
dianas expensas cotidiano ten
ptamus scrutinio. z ptinua dam
pnas deteriunt a nesaq. De pecori
cau. z nummo panis cu ministris co
tidiana discussio. raro cum pstorus

celebrat collatio d ptas pplorum.
Cadit asina z est q sublevat ea. pe
rit aia z nemo e qui reputz. Et ibi
multa de hoc. Exemplum de epo q z
noluit committere pueris custodie
da pueros. cui comisit ecclias. Co
gitare ei debz epus qr e sic agricul
tor z edificator. z sic architectus. j.
cor. iij. Dei agricultura estis.
dei edificatio estis. Et seqtur. Ut
sapiens architectus fundamentum po
sui. Sacerdotes ergo lapides qdratos
debz ponere i fundamento. exemplo sa
lomonis. iij. re. v. i. mitos nitiosos
z pressuris tribulatonum politos. z
pastores ei ecclie sunt ecclasti ca sunt
fundamenta sic fundamentum aplor z pphe
tu. ephe. ij. Sic debz statuere colup
nas fortes et erectas ad sustentan
dum ecclie. Tales sunt pastores z plati eccie.
Un i figura. gala. ij. Qui videbant
columpne ee dextras dederunt mihi z barna
be societatis. ut nos eu angelizaremus int ge
tes q qbus ponere stipulas z festucas. i.
pueriles z leves psonas infamia e. Ex
de illo bono epo qui vidit pncipi
potenti plenum psona ut statueret eu
in eccia dicens qr si ipse peteret ab eo
ut poneret festucam p columpna in z
castro suo. ipm n exaudiret. Cu
eccia sit castrum dei n debz festuca
vel calamus fragil poni p columpna.
cu i infinitum sit magis plangenda
da eccie ruina q castri materialis.
Et q tales collocant eccia destruunt.
ysa. xlix. Venerit structores tui de
struentes te. Sic epus e sic pricipalis
doctor z magr q sunt interiores ut
dem e d. et ut precipuus rector ec
clesie dei. q est scola summi magri.
qui ait. io. xiij. Vocatis me magr
z dne. Sum etenim. Mat. xxiij. Unus
e magr vr. Sz ars artium e regim
aiar. put ait gre. i. pasto. c. i. Ma
gnum ergo mirapiuz e epo. z mag

prandium statuere ad regimen animarum illos quos ante ignorat. Si ei igitur minime magis artium committere scolas ignorans artes et principia vel instrumenta artis, multo magis ex parte ista ... Gregorius ... Ad spiritus pastorale magisterium quia se inesse ... qui ars artium est regimen animarum. Considerat cui aliquis sit sapientia medicine committere ... medicamina ... et periculosum ... [illegible]

[illegible]

navis se dissolventibus et tenebris obvolventibus et lesthis rapientibus. Si igitur sic fit de navi ecclesie in tempestatibus huius mundi eius gubernaculum non est committendum inexperto. Nam cum tempus sit ... vigilare ... gubernare ... Gregorius ... navem ... [illegible]

[illegible]

Quarta distinctio qualis debent esse iudices ecclesie. ... que in eo ...

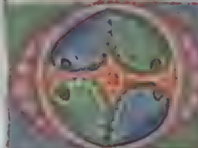

ualis ... debent esse iudices in re publica ecclesiastica ... [illegible]

sua. Illos s. liberi natos. hic relinquere necesse natura quod corpusculi paucis contenti sufficiat. et nichil ad iurgia surgit. Dies diei eructat verbum. et nox nocti indicat malitiam. [illegible] c. x. Cohortatur principem sit in palacio suo [illegible] quos [illegible] ut in omnibus [illegible] ad [illegible] animae. [illegible] legere [illegible] [illegible] consilio non [illegible] Ergo [illegible] quam mente obsecro [illegible] [illegible] legi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] appellaciones [illegible] qui [illegible] ad [illegible] ubi ait [illegible] appellatio ad quam iustitie inopia non coegit. Et ubi multis [illegible] appellationis [illegible] [illegible] quibus [illegible] [illegible] appellatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui iniuste appellavit [illegible] episcopi ad [illegible] appellatores [illegible] iniuste [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consiliarii [illegible] [illegible] consiliarii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis consiliarii eorum. Et [illegible] sufficienter [illegible] [illegible] Queritur [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consiliarii [illegible] sive legati [illegible] esse tales [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] consilium episcopi suo [illegible] Et [illegible] ubi [illegible] de legatis [illegible] [illegible] noluerunt accipere [illegible] in sua [illegible]

ficiis. sicut de martino qui fuit legatus in dacia. [illegible] [illegible] pauper rediit ut pene [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] defecit eius equum. Et [illegible] eius sequitur eum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nesciebam tamen imminere negocium. tolle equum tuum. in stabulo est. Et [illegible] ad [illegible] [illegible] Et samuel [illegible] Loquimini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] utrum bovem cuiusquam tulerim aut asinum. Si quempiam calumpniatus sum. si oppressi aliquem. Si de manu cuiusquam munus accepi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] munus. Secundum c. qualis debet esse

Qualis [illegible] [illegible] [illegible] familia episcopi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sufficienter. Ubi ait. Domum episcopi decet [illegible] decet [illegible] decet disciplina custos. Et [illegible] Dicit [illegible] episcopum [illegible] [illegible] pueros. [illegible] [illegible] adolescentes [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et ad illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eius. Unde ait ibidem bernardus [illegible] quem [illegible]

[illegible]

rare te nolim. Mores quoque et stu-
dia. Non oportet ut unica doma ce-
teris sectas. quod quamplurimis nouimus
contigisse. Alius alia disponit. tu de
disciplina puta. Illos ne tibi aduocas.
Si insolencior coram te / vel sermo sonu-
erit. vel habitus apparuerit. sit ma-
gis tua se huiusmodi. Tu ulciscere in-
iuriam tuam. Impugnitas ausum
parit. ausus excessum. Ad talia ergo
facienda et corrigenda debet prelatus
esse sollicitus et studiosus. De temporalibus
autem committat aliis. ut plus possit vac-
care diuinis. Unde ait ibidem. Ne-
mo te saluatorem / iudam yconomum
habuisse. Non est tibi turpius quam iacere
supellectilia sub stramine sue sem-
per omnia. sciscitari de singulis. mor-
deri de suspicionibus. moueri ad quaslibet per-
ditiones vel neglecta. Egyptius ille omnibus
tradidit Ioseph. ignorabat quid haberet
in domo sua. gen. xxxix. Eru-
bescat ergo christianus / christiano fratri
suo non credens. ex quo ille infidelis fi-
dem fratri seruabat in fine alienigena
tantum. Nisi tales collaterales habue-
rit episcopus non est plene sanus. Unde ait
bernardus eodem libro. Ne te dicas sanum
dolentem latenter. hoc est ne dixeris te
bonum malis innitentem. [illegible] ait
apostolus / connumerans inter virtutes
episcopi necessarias. sine quibus [illegible]
filios habentem subditos in omni castita-
te. i. Timo. iij. Decimum capitulum de misticis
uestimentis episcopalium et sacerdotalium.

Has virtutes in episcopo si-
gnant pontificalia indu-
menta. unde ait hug. l. ij.
parte. iiij. c. xiiij. ubi
ait. quod episcopi utuntur sandaliis quae sunt
calciamenta predicatorum. quae habent sub-
tus solam integram ne pes terram tan-
gat. desuper consistit ex corio perforato.
quia egressus predicatoris et sibi immu-
nis esse debet ne terrenis polluantur

et aperti sunt ad celestia conspicien-
da. Induuntur caligis bissinis usque
ad genua. per quod signatur
quod gressus rectos debet facere pedibus
suis. et genua debilia roborare.
Et sic ad potiorem euangelium festi-
nare. Baculo innititur. quia [illegible]
agnoscere. ut rebelles per vnicum pacifice
pugnat. et debiles recreans. ut mit-
tes per consolamen trahat. Anulo in-
duitur: quia est sacramentum fidei. quod spon-
sa christi ecclesia subarrata est. Mitram
vel tiaram in capite gerunt quod quem sen-
sum significat. Ibidem ait hug. Ad-
de quod vestimenta sacerdotalia in ve-
teri lege quae in noua signant eos virtu-
tes quas debent habere. Ut in tunica linea
a castitas interior. In zona siue ci-
gulo castitas exterior siue in exteriori
homine. In tunica iacintina celestis
cogitatio. In superhumerali / laborum
passio. In rationali discretio et sapien-
tia. In tiara intentio recta. In femina-
libus quod tegit verecunda membrum
[illegible] castitatis. hec ei erit sacer-
dotis vestimenta in veteri lege. ex-
od. xxviij. et leui. viij. De vestibus in
vestimentis plura require epistola [illegible]
v. De vestimentis autem sacerdotalibus
in noua lege. hug. ubi supra ait. quod per
tunicam [illegible] per zonam continen-
tia. per stolam patientia. per casulam cari-
tas. Et ibi [illegible] Studeant ergo ha-
bent ecclesiastici siue episcopi siue pres-
biteri ut habeant virtutes interius
quas signant sua vestimenta exterius
ne falso pretendant sua vestimenta
signata. sine virtutibus signatis.
Undecimum capitulum de necessitate consultationis
pastorum cum gregibus [illegible] periculo [illegible]

Ut [illegible] possit [illegible]
fecit [illegible] ad ministerium [illegible]
vigilantiam super gregem su-
um. [illegible]
sape. xvi. Super speculum [illegible] domini ego

fu stris nigit p[illegible] .et sic cust
todiar meos ego sui iste ita tunc
uenit. Nec discurrit p[er] aliena
scilicet. nec p[er] [illegible] est negocia
tes [illegible] . si cohibent e [illegible]
sibi commissis. ne auibus cor[illegible]
nt illis. zacha. xi. O pastor et ydo
lu[m] delinquens gregem. Pastor in q[ui]
noie. panli et abis custodi uel
debito o[mn]e. [illegible] gre li[illegible] c. l. ij.
e. ij. Il[illegible] inq[ui]d qui p[re]lat[ur] custodi
re et pascere gregem o[mn]ia sustine
re. nimime p[er]mutare loca p[er]mi
sit[ur]. Unde narrat beda i gestis i
anglor[um]. li. ij. c. vi. de laurentio ep[iscop]o
q[ui] successit b[ea]to augustino. misso
a b[ea]to gregorio in anglia ad cu
stodiu[m] gente[m] anglor[um]. q[ui] cu[m] ob
p[ro]phanos regis mores et iniustias
p[ro]poneret relinquere britannia[m]. [et] iu[s]
sit i[n] eccl[es]ia ap[osto]lor[um] lectu[m] sibi [illegible]
p[re]parari. In quo cu[m] post multas
preces et lacrimas fusas p[ro] statu
eccl[es]ie ad deu[m] membra dedisset ad
quiescendu[m] apparuit ei p[ri]nceps
ap[osto]lor[um]. et multo t[em]p[o]r[e] illu[m] flagell[is]
[illegible] affligens. sciscitabatur
ap[osto]lica districtione. q[ua]re grege[m] que[m]
sibi [illegible] relinqueret. uel cui pastor
[illegible] in medio lupor[um] positas fugiens
dimitteret. An [illegible] inquit es oblitus
exempli mei q[ui] p[ro] paruulis xp[ist]i quos in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
uincula cruces. postremo morte[m]
[illegible] ab infidelibus et inimicis
[illegible] cu[m] xp[ist]o coronarer [illegible]
[illegible] b[ea]ti petri flagellis et exhortationib[us]
admonitus mane uenit ad rege[m].
et reiecto uestimento q[ua]ntis eet uer
berib[us] laceratus ostendit. Q[ui] miratus
q[ua]ntitas ei plagas intulisset. et
audiens q[uo]d sue salutis ca[usa] ab ap[osto]lo
tanta eet p[er]pessus. timuit. et ana
thematizato cultu ydolatrie. [illegible]
[illegible] [illegible] no[n] legitimo susscepit
et baptizatus est. Ex hiis q[uo]q[ue] patet
q[uo]d rep[re]hensibiles sunt qui relin
quunt eccl[es]ias suas sibi legitime co[m]
missas. [illegible] ep[iscop]us relinquens eccl[es]iam pro
p[er] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] . In hiis at o[mn]ib[us] co[n]
uenit ep[iscop]us qui est ad modum capitis
et speculatoris ne sit negligens i[n]
p[re]dictis officiis. q[uo]d de in tractatu
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ep[iscop]us negligens.
qui [illegible] [illegible] honores int[er] ip[s]os
[illegible] . si [illegible] sui [illegible] digni[ta]te[m] [illegible]
de no[n] custodit. Ep[iscop]us cui greci no
me[n] [illegible] sp[e]c[u]lator interp[re]tatur. Un
de. eze. iii. Speculatore[m] dedi te. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eccl[es]ias
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad ea que [illegible]
sunt. Et in hoc finis [illegible] parti[s]
h[uius] collectionis. Explicit quarta
pars co[n]tinens q[ui]nq[ue] distinctiones
Incipit q[ui]nta pars. q[ue] e[st] de i[n]for
matione scolasticor[um]. Prima
distinctio de instructione discipulo
ru[m]. Primu[m]. c. de dignitate sapie[n]tie.

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
predicator [illegible]
ir orationes conferre [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
philosophia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

ad decisionē sapie. prīmitenaā ē eius
dignitas & sublimitas. sīn estim
tiō; sic iudicātiō. put dr sapie. vii.
pr̄posui illā regnis & sedi
bꝫ. et diuitias nl ēē duxi ī cōpara
tiōe illius. Et seqr. infinitꝫ enī
thesaurus ē hoibꝫ. quo qui usi sūt.
participes fcī sūt amicicie dei. ppr
disciplie dona cōmēdati. prou. iii.
Melior ē acq̄sitō eius. negociacōe
auri & argenti. Et seqr. preciō
sior ē cūctis opibꝫ. & oīa q̄ desiderant.
huic n̄ ualēt cōparari. Et de eius
excellencia ap gentiles dr in policrō
li. iiii. c. vi. q' ap gentiles nil sine nu
tu numinū credant faciendū. vñ
tm̄ q̄ deū deor & oium p̄ncipē cre
dūt. s. sapiam. q' oībꝫ preest. Vnd
& p̄la uetes p ymaginē sapie p fori
bꝫ oium templor pingi fecit. et hec
uba scribi debere censuerūt ul' san
xerūt. Vsus me genuit. peprit me
memoria. Sophiā me uocant greci.
uos sapiam. Et ego odi hoies stultos.
et ignaua opa. & sophisticos sillogis
mos. quoꝫ nulla est utilitas. ꝑ lo appe
titum gr sapie. & amorē & scōm iā dcī
fecerūt oēs scolastici admonēdi ut
q̄ libꝫ talibꝫ dicit illd sapie. vii. Op
taui & datus ē m̄ sensus. inuocaui & ue
nit ī me sps sapie. Et illd sapie
viii. Hanc amaui & exq̄siui eā a iu
uentute mea. et q̄siui eā spōsā m̄
assumere. Vn & eius amor phīa dr. &
eius amator phūs. put ait hug. di
dascalicō. pte. ii. q' phīa ē amor sa
pie. philos grece. amor latine. so
phie sapie. hīc phīa amor sapie.
Vñ & phīa est ars artiū. disciplīa
disciplinarū. q̄ nim ē cognitio deorū
et q̄ ē honorāda antiqō. put ait
quidā sapiēs. et. ppr. idē ī parte
Que phīa tradidit in artibꝫ lība
libꝫ. de q̄ibꝫ pmittitr hug. ubi ē.
bn̄ ꝑsequis que sūt. ꝑpa aūt usibꝫ

artis. Et silr alfarabius in libro de
diuisione phie. ubi ait q' phīa ē
hūanarū & diuinarū rerū cognicō cū
studio bn̄ uiuendi. Sapia uo ē in
tus scie rerū sepitarū. Et de his. & de
diuisiōe phie. et de illꝫ q̄ expectāt ad
uitā phicā ī tractatu d̄ uita phōꝫ
ad p̄ns aūt de istructiōe scolasticorū
ꝑseq̄ndū ē. Qualr. s. scolares debent
adiscē & q̄lr doctores eos dr. Et p°
q̄les debent ēē scolares q̄ntū ad cor
pis disposicōem. Scdo. quales debet
ēē q̄ntū ad mētis industriā sive
ꝑspicacitatē. Tercio q̄lr istrui debēt.
quo ad modū dicēdi recitādi et. Qr
to ī q̄bꝫ īformādi. & ī q̄bꝫ nō. q̄ntū
ad mor ī q̄bꝫ istruūtr qualitates.
Quīto q̄les debēt ēē scolares q̄ ad in
te intatē & honestatē. Sexto q̄les de
bēt ēē quo ad suā scōlitatē. Se
ptimo de his q̄ expectāt ad docētes.

Scdm. c. qual' deb: esse discipls q̄ntū
ad corpis disposicōem sapie ul' liris
accidens. De corpo & mbs dispo.

In p̄mis g° ob artiū li- sit.
beraliū sive phie nobili
tatē & honorificēciā. & ob
pfessionꝫ eius reuerēciā cu
riendū ē ab aliis. adiscētes illas de
bēt ēē corpis disposicōe & plasmacōe
ueniusti. put ait boecius d̄ disciplina
scolasticꝫ ī p̄ncipio. q' uidendū ē ne
īfantis septēnis cū ducatur ad istru
endū mībror īpectes disposicō sit. s. &
paciū integrū. Et ponit exēplū
Legitur inquid thimoteꝫ filiū lep
incūlentē. castratū. lorip̄ecꝫ. gilbū
itumitē. dextre mācipiū. p sibi p
ertinisse abiectē. scolariqꝫ detracti
onē ridiculosā. Cauendū ē g° ne
tales ponantur ad phīas discēdas
ne phīa ꝯtēpnatur ob taliū defor
mitates. et ne mīma acceptetur
licet tales ī eā pficerit. Nā sic ait
ēnnius. gracior ē pulcro ueniens e

corpore suis. Et ut semper aratur e plus lis. Et hec est minima aetas in sapientia uel scientia reciens et comprehensum. Sicut ait lactantius, qui tenerius intelligunt, hyemis uel estatis nota pueris. Et ponit exemplum breue de alio iouiniano & determinatis adolescentie in ditterm ... que postea attenuati li plurimis moribus. cum dicunt sligerant cancella illa sub signo regulare. & attente sequente studeant. ait. quod alterius debet esse mento facilius. & potius terminus puerorum et nescium absit pennuela. Querit quare debet esse corpore dispositi & ingen. & sal ... tantis debitis regulam sic nouerit ... ut sit scolastica. Et quare debent de debere ... Et de hijs sermoni doctrina que habitus aures ... Di negocio tempus & oportunitas est. capitulo xiiij.

Secundum capitulum qualiter debet esse circa eos in doctrina sapientie quo ad industriam mentis.

Scias sit exemplis timori in pueri quedam sit que ad mentis industriam sine perspicacitate. an sic habeant industrie discretionis naturalis & ingenii uiuacitatem. sicut narrat agellius athenarum noctium libro v. c. iij. de pythagora philosopho. Qui cum esset adolescens & cum uectis ferret omnia. et de certa cauponem lignorum plurimos fasciculo breui cum dolos ferret. semel obuiauit ei democritus. & uidit eum incedentem, et repetiuit uectem ligna positurumque posite. Et ait illa sibi breui nicolo complexum & ratione quorum geometrica librari. interrogauit quomodo sic cainol ... Tunc aliis. Ergo. At ille dixit et ut solueret. & modum ... ligaret sic ... fecit. Tunc democritus. Cuius ingenium in huiusmodi ... lesaret ... maiora mererique meum facit ... sermones me sequi. Et ille annuit. Et adduxit eum secum. et sumptis ministrauit ac plurimas ei dedit. Et is postea factus est philosophus

sunt. sic acerrima sophistae. Et praeeunte experimento igenium precari ad scientias expleuit. et admiratione adulescens eius elevatum. Si cauendum est ne pueri amatores inutiliorem ... ubi uel ... ut ... ... quod sit ... ut ait beatus ... et agellius ... libro iiij. an. fi. ubi ait ... optimum est si ... nouitatem elegantius fieri ... ... fieri ... ... concisos. Caueatur quare ne necessitate elegantes reputantur pueri. Et de hijs supra iij. ubi de instructione puerorum.

Octauum capitulum qualiter pueri sint in primis instruendi.

Dicit sic pueri instruendi & ... & ... cor capacitate, ... ait ... ubi est ... quod ... ime figura ... representationem. ... et ... ... sed ei puerum instructionem & ... ut ... et ut recte ... et ut ... Quia ... principio sic instructum ... postea ... sit bene instructi. Et quia est ... pueros male instructos ... ... sine ... ut in nullo instruendis. ... qui tam in libris instruendos ... ... quam ... duplicis merces ... ... puerorum ad ... male ... trucia ... sic omnis ... Et ... Ceterum et duplicem ... ... et ... sit ... ... scientia ... ... instruendus ... et ... maius ... est prima instructio ... ... pueris ... ...

siue sit mala. ut ait iero. epla
lxxviij. Ipsa litterarum studia teneris
melius inseruntur ingeniis. Et ppe
reita illorum solis sensibus. quod pa scient
i mite. i e. Magis quoque diligentia sit i
tenendis pueris / ne i puericia ex
negligentia amittant tempus suum. ut
ait beda. quia ubi non est diligentia opis
cunctis hebetudinis obtusitas premollitur. Et
sicut ac dicit doctor meorum [illegible]
sit conmendatur. ut ubi re[illegible] plificat
ne contingat quod lotario contingit.
Et cui triginta annis fuisset i gigna
siis plius. cui adveniisset dies ut
presset medicorum. s. pueris qui eorum
magistri. asserebat se dubitasse cuius
generis fuit eneas. Sic requisita
quod prima littera. s. magistri. quia tunc
i usum posset respondit. absurdum esse
in nomine prima i breuiari sicut acutum
accentum pronunciari. Et ut ait il
legens quantum tempus dum iuuenes
et infantes perdit / expensas siue
expensas. Caueat ergo pueri
ne sic amittant tempus et expensas i
negligenter addiscendo. Et caueant
eorum custodes ne eos decipiant. hec
enim est prima puerorum. ut ait aug. i
enim. ideo peccata sua i puericia. i. con
fess. peccabam in eo quod minus scribe
vel legerem. aut cogitando de litteris
quod exigebatur a me. quia delectabit
ludere. Et seq. peccabam faciendo
contra precepta parentum. et magistrorum meorum.
Et ibi enumerat de multis talibus
de quibus admonendi sunt pueri ut p
caueant. ¶ Consequenter admoneo ac
solerte diligentia quod pueri instru
antur recte et artificialiter. Et primo
i gramatica et i gramaticalibus. quod dicit
dictio. littera. sillaba. et dictiones. p
ut ait hugo de sancto victore. ubi
ait. qui debet scire naturam articulationum.
litterarum. sillabarum. dictionum. et sic de
aliis. ut ibi determinat. Postea ei

fuerit instructa i primis et talibus co
ordinate et artificialiter. [illegible] postea
erit istum i talibus. [illegible]
[illegible] ut [illegible] loyce [illegible]
[illegible] regulas gramaticales
[illegible] exempla litterarum. Capitulum
tricesimum tertium quibus sunt pueri in
formandi. et a quibus est eis cauendum.

Quoniam [illegible] ne [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mulieribus. [illegible]
[illegible] quod eorum [illegible]
[illegible] litteris [illegible]
[illegible] placuerit ei ea libros suorum
aliorum [illegible] moribus [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] laudat
[illegible] insultauit. Dicit
[illegible] pueros [illegible]
[illegible] quibus i primis instru
[illegible] quibus [illegible]
[illegible] Unde
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] septimo [illegible]
[illegible] ultim
[illegible]
[illegible] crit [illegible]
[illegible] possit
[illegible] Et ipso ait
aug. de se [illegible] nomine
[illegible] adhuc lac
[illegible] pue bile
[illegible] Et. i. vi.
[illegible] nomine [illegible]
[illegible] tertiumque [illegible]
[illegible] philosophia [illegible] ibi
[illegible] aliqua [illegible] Sed
instruendi i gramatica ut dictum est
[illegible] i logica. ut ait boecius
[illegible] ingenio [illegible]
gu. [illegible] gramatica [illegible]

[illegible] ... In disciplina ... [illegible] ... dialectica ... [illegible] ... Sextum capitulum quare necessaria [illegible] ... [illegible]

... [illegible] ... Septimum capitulum qualiter debet esse discipulis, et a quibus debet cavere.

[illegible] ... plateas et tabernas ... [illegible] ... In ornatu ... [illegible]

tari assisteret. Albius et scolasticum no-
les i phia, psice debz summe cauere, pu-
ibi exequitur scacs q mete nonaria
e istu ianua. ma iniquitate, scorpionis
paullis. m[illegible] scelere, putea infi. Et
dicebat nonaria. q ante horam nonam
[illegible] n inciebat ad tale actre. Un
[illegible] ait aug[illegible]. Deliciarum reatus
[illegible] q nocum voluptatu. i. luxuria
ut e mar[illegible]. ita e inimica phie. Co
genere ei e cogitatus. magis voluptas
corporis n potest. Jeron ait liceat. q opz
[illegible] cause ab electantib et comes
sacerdotib. Quia unum inq mortale suplici
intellectum acuum mentem asserere. n mo
dicit supplicium totum e pturbat. istum ele
[illegible] meorum erruat. oblivionez immit
[illegible] [illegible] igniculi. ponens. Ubi
[illegible] ebrietas, ibi furor dilatur. Ubi fu
ror, ibi nulla sapientia, sz desipientia pua
gatur. Optimo ei e omnes ebrietati
in [illegible]. Et plaris i sarmo. sen.
epla. [illegible]. Sine voluntaria i sania ait
[illegible] sen. epla. [illegible]. et ideo summe caue
[illegible] scolasticum. Simile luxuria q e nunc
[illegible] [illegible] exequitur
[illegible] [illegible] ponens exemplum d [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] Hinc ait sz ee
providentia hic scolasticus ut psciat i
scia ait hug. [illegible] dicens q sapiens
[illegible] [illegible]
nentia [illegible]. Mens humil[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]. paupertas. tra aliena. hec resa
[illegible] solet multis obscurum legendo. Et
[illegible] [illegible] dicens
q principium disciplie e humilitas. an
[illegible] [illegible] ad lectore pti
[illegible]. Primo ut nullaz sciaz nullaz scri
pturam vile teneat. Scdo ut a nemi
ne discere erubescat. Tertio ut cum
sciaz acceptam fuerit. ceteros n despiciat.
De qb ibi psequitur bn. Simile studium
[illegible] ex [illegible]. d quo studio pate

bit. i. Simile et [illegible] ut ment
[illegible] n [illegible]. [illegible]
[illegible] ut [illegible] oportunitas [illegible]
[illegible]. Simile [illegible]
significat diligentia meditationis [illegible]
studii istius opis. Diligentia [illegible]
e cogitatio [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
hug. q [illegible] phie [illegible]
philos, i [illegible]. i. amor et labor. et
[illegible] [illegible]
[illegible]. In labore e ut agas. i amore
ut psicias. i cura e ut provideas. i
vigilia ut attendas. Latius phie
e [illegible] sapie. q [illegible] suppositis gesta
[illegible]. Un [illegible] invenis a fronte [illegible]
[illegible] dicitur. s. amor. et
labor. q [illegible] [illegible] a posteriori
[illegible]. s. cura et vigil. qui
[illegible] consilium pariunt. Simile pau
[illegible] n [illegible] expectat ad
disciplinam. Nec n exilium. q [illegible]
tibi totus mundus e exilium. ut ait hug
ibidem. Et [illegible]
c. vii. ubi ait. q [illegible] claves disce
di. [illegible] pannas et
[illegible]. [illegible] q septia clavis
e amor [illegible], put ait [illegible]
i [illegible] doctoris. Scolasti
ci [illegible] a pris [illegible]
[illegible] claris ad [illegible]
[illegible] studeat [illegible] diligenter.

Octavum c. quale debz ee studium boni discipuli. et d exemplis [illegible]

[illegible] scolaris ut studeat solli
cite ad sapiam apphendendam. Et ei studium [illegible]
[illegible]
[illegible] magis e voluntate [illegible]
put ait tullius [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ad illa. [illegible] ait hug. [illegible]
pitagoras i [illegible]

[illegible] dicitur fuisse legitur. ut usque ad septimum [illegible] numerum septem liberalium artium illis discipulorum suorum de his que ab ipso dicebantur rationem posset reddere. Sic [illegible] ubi magister quasi omnia audiunt [illegible] sicut per semetipsum rationem eorum [illegible] iudicii. Illas septem artes tanto studio quidam didicisse dicuntur ut plene omnes in memoria tenerent. et [illegible] singularum regulas et rationes qui illas [illegible] [illegible]. Et hic attende tot [illegible] fuisse sapientes ut plura ipsi scripserint quam nos legere possimus. Sed nunc [illegible] nostri scolares aut nolunt aut nesciunt modum congruum in discendo servare. Et ideo multos scolares habemus paucos sapientes. Moneo igitur scolares ut studeant affectualiter sive et ferventer. [illegible] sine [illegible] sine artificialiter [illegible] sine ordinabiliter. secundum morem sapientie prout docetur sapiens Proverbiorum ij. Si sapientiam invocaveris et inclinaveris cor tuum prudentie. Si quesieris eam quasi pecuniam et sicut thesauros effoderis eam. tunc intelliges [illegible] iudicium etc. Et hec est antiquorum philosophorum de quibus ait hugo in didascalicon quod soli sophie se dedicabant. ut eius contemplationi vacarent libere quod nullis quantumlibet [illegible] solet cupiditatibus animum subicere [illegible] annos in rupe egiptiaca consenuisse legitur. Et prometheus ob immodicum studium cum in monte caucaso [illegible] [illegible]. Et democritus [illegible] completis cvij annis se mori [illegible] dixisse quod tunc egrederetur de vita quando sapere incepisset. Similiter plato octogesimo et uno anno scribens mortuus est. Et socrates [illegible] annos in [illegible] [illegible] complevit. Et sumuntur hec hugo et iero. epistola xxxiij. ubi narrat [illegible] philosophis. Et ut vacarent libere philosophie. prout ait hugo [illegible] alij [illegible] honores. alij [illegible] divitias. alij acceptis iniurijs gaudebant. alij

[illegible] [illegible] alij [illegible] [illegible] secreta [illegible] [illegible] soli philosophie se dedicabant. ut eius contemplationi vacarent libero quod nullis quantumlibet [illegible] solet cupiditatibus animum subicere. Et ibi [illegible] Et iero. [illegible] epistola. cxvj. [illegible] plus quam multarum possessionum [illegible] proiecit in pelago. Abite [illegible] male cupiditates. ego vos mergam ne ipse mergar a vobis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subiugatur [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tota cogitatione [illegible] [illegible] esse [illegible]. Et de mirifico eorum studio. valerius. l. viij. c. vij. ubi ait quod [illegible] [illegible] [illegible] sapientes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita se mirifico in [illegible] operibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitationibus [illegible] [illegible] obliviscetur. Et sequitur [illegible] vita [illegible] [illegible] [illegible] alieno [illegible] erat. Ibidemque narrat [illegible] multos alios [illegible] in [illegible] vita plures. De miro autem studio euclidis narrat agellius. l. vij. c. x. ubi ait quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] capitalis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] velato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] paulo [illegible] [illegible] veste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ait agellius. Videte plus ultra civi-
ter doceat, ad fores invenium. Diuigi-
tur eos sedere ac operiri, et ad me-
diem donec discipuli nocturnum se-
minum exorniant. Scolastici g-
stimulati exemplis patrum sit quem
a tumultibus civitatum et negoci-
ationum. Et studeat nec plus ut
approbat unitate. Et acquirat ad
filios sapientie. Quia ait Sapiens: Scribe
in tempore vacuitatis. Et qui minoratur
actu sapientiam percipiet. Quia sapientia re-
plebit cogitationem auditorum. Et qui glori-
atur in medio boves agitat. Eccli. xxx-
viii. Vnde dicitur: sapientia quae vigilat ad
fores meas cotidie et observat ad pos-
tes hostii mei. Prov. viii. Qui ei sic vi-
gilat sedulo studio gratia Dei convenien-
ter assequitur sapientiam. Unde sequitur ibidem:
Qui me invenerit inveniet vitam. Nono
quales debet esse scolastici quo ad vite
honestatem.

[Q]uo ad partem partis quale honestatem
debet esse scolasticus quo ad vi-
te honestatem. Debet enim esse
a viciis primum mundatus purga-
tus et virtuosis moribus munitus. Vn-
de philosophi antiqui instruebant discipulos suos
ad mores, prout ait Ieronimus epistola xxxiiii.
Quod pictagoras docuit discipulos ante quam
doceret. Et in urbibus suis muneris expellit.
Sed tamen tempore exigit silentium. Similiter et
cessum mansuetudinem, moresque describit
quibus magis nec, prout ibi concludit. Vnde
Iustinus ei philosophiam venerandi fuisse ad mores
componendos ait Seneca epistola lxxxviii. Et
idem Augustinus viii de civitate Dei c. iii quod Socrates
primus universam philosophiam ad corrigendos atque
componendos mores flexisse memoratur.
Et tunc Tullius Tusculanarum questionum l. v. prope prin-
cipium. Magister igitur ignominia est scolasti-
cus iungit audientie precepta et regulas plus
ni fuerit maturior in moribus honestior
quam laicus qui nil tale audivit. Sed aliqua
pertinentia scolastici que enumerat hereti-
lis suspecto. sic constantie stabilitatem. que

ut ait ibidem. Constantia parit in constan-
tia parta dissolvitur. Prima colligit.
secunda collecta dispergit. Et exempli-
cat de quodam qui primo voluit esse
literatus sive scolasticus. deinde fastidio vi-
sum mercator. Postea tedio affectus ad
miliciam se transtulit. deinde tritam vitam
stationis inhiabat. et sic in neutro per-
ficit. Item utile est scolasticis ut sit simul
complexionis discreta conditione. Quia
alii debent laborare melancholici. alii
colerici. ut ibi exemplificat. Item pertinet
scolasticis ut sit in eis magistris di-
lectio, reverentia, timor ab illis reconcili-
tas sive suppositos. cum eis et ministeriis si-
ue cohabitationis. mulierum et vetularum et
eas nulla aut rara accessio. Suorum bli-
gium et delectantium exclusio. Bonorum soci-
orum et fidelium adiunctio. Sumptuum vel expen-
sarum sufficiens provisio. De quibus omnibus prose-
quitur breviter plures vero, itemque exempla
de patribus. Predicatur igitur omnino esse
res est scolasticus de patribus. Hortetur eos de
ea que sunt eis pertinentia, debentque eos de terra.

Secunda dis. de institutione doctorum. Primum. C.
quales debent ascendere gradum magistralem. Et
de utilitate virtuose vite doctorum dis.

[Q]uoniam sicut dominus apostolos
necnon doctores de his quod
expectat ad eorum offici-
um. Et primo ut sit
ad tale officium legitima-
bilis ascensio. Deinde ut sit vite et mo-
rum perfectio. Tertio ut sit doctrine veritatis
rectitudo. De primo sciendum quod non debet ascen-
dere ad gradum magistralem nisi sit peritus scientiis
et clarus virtutibus, prout ait beatus gregorius ubi dicit
quod eius ad magisterium excellentiam hoc in vul-
tum eius velit ascendere. Considerandum est non sufficit
quod ad tantum nomen pertinet recitare et ut
quam sola vel quesita exprimere noscat. Sed ne
scriptor confitendo se totaliter committat. et
ut libere copiam acceperit. ac eos consulat
quos opus fuerit. Nec tamen eos omnino cerat
et sufficere. quia nusquam ingenium semper

iuctis utilem nisi [illegible] in eiecōis. Et ibi psequitur ō in q solebat antiq̄ magistri, siue sapr i facultatib; artis [illegible] l' doine. enunciās q caueat [illegible] nec si ē q̄ nescit. Magis ei ē ignominia ipito i poiote asterit gloi magistralez qui statu discipli retinere. ne ei dicatur illō. ro. iii. Qui alium doce te ipm n̄ doces. [illegible] q. ec. xliii. Ali q̄ laicus [illegible] audieto. [illegible] iac. iii. Nolite plures magistri fieri. Cū āt scā ē magisr l' doctor. oportet ut morū [illegible] pollear. aut docens n̄ ē. Sit [illegible] i sermone [illegible] i [illegible] in [illegible] puroz. i commisso fidel'. [illegible] [illegible] pig i affectu. [illegible] [illegible] [illegible] laudabil'. Et seq. Illa si [illegible] magis ē p̄niciosa discipl'o [illegible] uita magistri contumeliosa. Et [illegible] [illegible] ei sepissime [illegible] [illegible] ex fetido uase. [illegible] ei fetido [illegible] corrupit aq̄s. Et sic [illegible] doctrina [illegible] ex ignominiosa uita docentis. Q' g' uult, psicere audientib; suis. [illegible] [illegible] eos [illegible]. Et ō li [illegible] bri epla. vii. ii. [illegible] p pla [illegible] [illegible] q̄ aurib; audiuit. L [illegible] ei it p [illegible]. Vnde ē efficax p ex. Seno [illegible] ei dicētes [illegible] si cū tm a [illegible]. Obseruauit illis [illegible] ex [illegible] [illegible]. Et seq. [illegible] sapienti. pla ex moribus q̄ ex [illegible] fiut. Et ibi ō li. ignominiosa ei uita [illegible] sue cū contemptibile ap discipl'os [illegible] et ex [illegible] doctrina sua. [illegible] ut ait tullius. l. ii. [illegible] [illegible] uita pugnāz oro. turpissim ē plyb. Sic si [illegible] psessio [illegible] barbare. aut ut absurde cantat q uult se [illegible] musicū. sic phus i uite [illegible] peccās. turpior. eo q i officio [illegible] ee magisr labitur. artēq uite psessus delinqt i uita. Et sic illius cui uita despicitur, restat ut eius [illegible] [illegible] contēpnat. put ait gre. si. [illegible]

li. ii. ō. vij. sic ex pte ista qui uita [illegible] [illegible] despicitur. [illegible] eius doctrina contēpni [illegible]. Et ideo sume [illegible] [illegible] ut [illegible] uita [illegible] q uult psicere audientib;. Multū ei obest discipulis [illegible] uita magistri i [illegible]. [illegible] ait [illegible] epla. [illegible] magis p [illegible] tanto [illegible] erudiedis ē [illegible]. Nec puto erubesce [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobilis [illegible]. q̄ fec̄ aristotiles [illegible] philippi filio. ut ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Nō sit [illegible] [illegible] [illegible] sic q̄ magna [illegible] [illegible]. Et [illegible] seq. [illegible] [illegible] [illegible] historia. [illegible] [illegible] potentissimi reges [illegible] [illegible] leonidis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] tenetur ee [illegible] [illegible] oportet ut [illegible] q̄ [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] put oportunū ē. Debet ee [illegible] ut [illegible] negligens. Debz ee [illegible] [illegible] put [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magistratis sic [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible] et i q̄b; [illegible] ex [illegible] sua exhigentia. obseruat [illegible] [illegible] p loco i tpe. Vt ei ait gre. l mor. li. [illegible] in oē q̄ō [illegible] ē ut cū tps [illegible] psona [illegible]. si [illegible] sine [illegible] [illegible]. si [illegible] tps [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible] tpa. psoi

cōtinuus ñ repugnat. Monet ergo
igitur totū pōtandū de patre. Scdm c.
q̄lr libꝫ inceleat hic studendo. ⁊ q̄lr

Scolastici uo tā ī eis studere
...dentibus q̄ audiscendo sit. ab
monendi d̄ artificioso stu
dio ī libꝰ. pūt ait senec
epl̄a .ij. distrahit librorum multitudo.
Itaq; cū legere ñ possis q̄tum hēas. sat ē
habere q̄ntum legas. Sꝫ inq̄s. nūc hūc li
brum euoluere uolo nūc illum. Sz fastidien
tis stomachi ē multa degustare. Que
ubi uaria sunt ⁊ diuersa iquināt. ñ alunt.
Probatos itaq; semper lege. et si qū ad
alios diuertere libuerit. ad priores redi.
Idē ille. Ostentat̄ ꝑ [illegible]
ut fiat ... ⁊ ... [illegible]
... [illegible] epl̄a .xl. ij. Nō
refert q̄ multos sꝫ q̄ bonos hēas libros.
Lectio ēm certa prodest. uaria delectat. Multi
tudo ei librorum onerat ñ instruit. Et seq̄
ē ... [illegible] ... multos
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible] libros.

Tertiū .c. q̄lr ... [illegible] ... ecc̄. vij.
Et de noīe scolasticus.

Scolasticus ... [illegible]
... scolastici ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible] i. Est ē sapia ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible] et caue ab aia
... diabolica. ... terrena sapientia.

Quartū .c. q̄ intencione debent
studere scolastici :-

Ut sic admonendi ñ recta inten
tione sciam acquirit. ⁊ recto in
ea utat̄. ñ eleuādo se ex suis
sinis ... [illegible]
... ij. xxj. viij. Et ī multa sapia
multa indignatio. ecc̄s̄ .j. Et ... [illegible]
... [illegible]
... q̄ in ... [illegible] sit. Et seq̄. Nō
plus sapere q̄ oportet sapere. sꝫ sapere ad sobrietatē. Ro. xij. Nō ꝑbat ī q̄o
multa sciere. ñ sciendi modū nesciat. Oportet
ḡ oīs modū sciendi. q̄d ñ ut scias. q̄ or
dine. q̄ studio. q̄ fine q̄q̄ nosse oportet.
Ordine. ut illud prius q̄d maturius ad sa
lutē. Studio. ut id ardētius q̄d uehe
mētius ad amorē. Fine. ut ñ ad inanē
gl̄iam aut curiositatē sꝫ ad edificationē tui
uel p̄ximi. Sunt ē q̄ scire uolūt eo fine tm ut
sciant. et turpis curiositas ē. Et sunt q̄ scire
uolunt ut sciātur ipsi. et turpis ua
nitas ē. ... satirico. Scire tuū nichil ē
ñ te scire sciat alt̄. Et sunt q̄ scire uo
lunt ut sciām suā uendant ꝑ pecunia. p ho
noribus. et q̄stus ē. Et sunt q̄ scire uolūt
ut edificent. et caritas ē. Et sunt q̄ scire
uolunt ut edificent̄. et ē prudentia. Et h̄
duo mō ulti. ñ inueniūt̄ ī abusione sci
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
et sp̄ ... [illegible] recto fine.

Quintū .c. q̄lr
ē studendū ī sacra pagina. et q̄ uenia ...
studentibus in ea :-

Ecce sacra scriptura ē ... [illegible]
... [illegible]

ſanā iſ. q̄ [illegible] eē [illegible] ſi [illegible]
ē ibi [illegible] i ſciā ſacre ſcripture
[illegible] Et [illegible] ep̄la [illegible]
[illegible]
[illegible] ē ois ars. Ibi ē phiſica. q̄ [illegible] oīum
naturā ſac̄ ī [illegible]. Ibi ethica. q̄ [illegible]
[illegible] intelligentia.
Ibi logica. q̄ [illegible]. Ibi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ſacre ſcripture. put ait [illegible] ſapia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. Et ſic [illegible] excellencior
[illegible] ſcia [illegible]
eē pfectoꝛ [illegible] ī alys ſcijs. ſcia
[illegible] Cōnale [illegible]
[illegible]
[illegible] q̄ [illegible] ſcriptā [illegible] triplicē
[illegible] ſ. [illegible] hyſtoriā q̄ ē
[illegible] et q̄ ad allegoriā. et q̄
ad tropologiā. [illegible]
ſacre ſcripture [illegible]
[illegible] ſacre ſcripture [illegible]
[illegible] ingenij [illegible] ſubtilitate
[illegible] [illegible] et [illegible] ueritate
[illegible] et [illegible]
[illegible] ſapie. [illegible]
[illegible] ſapie. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ſapie. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ſp̄ūali.
[illegible]
[illegible] diebꝰ et noctibꝰ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ſacre ſcripture [illegible]
[illegible]
lumīe inuiſibili q̄d [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ſacre ſcripture [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ſcripture [illegible]
[illegible] ſignificatiōe [illegible]
intelligentia [illegible]
altioꝛe. [illegible]
[illegible] ſacre ſcripture [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ſapie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

... Et i lux finis quinte p̄tis.

Explicit quinta pars continens decem distinctiones. Incipit sexta pars de institutione religiosorum. Prima distinctio de religionis primaria institutione.

Illuminatio modis quibus predicator diuini uerbi efficitur ... [illegible] ... illuminatione ... [illegible]

[illegible]

¶ Primo quidem ... de statu religionis primaria institutione.

¶ Secundo de uita religiose ...

¶ Tercio de institutis ... in quibus principaliter religio consistit. s. paupertatis castitatis et obedientie.

¶ Quarto ... [illegible] ... religionis.

¶ Quinto de religionis statu ... utilitate in hac uita.

¶ Sexto de premio bonorum religiosorum.

¶ Septimo de malo ... [illegible] ... in religione ...

¶ Octauo de pena eorum uel ... [illegible] ... itate. **¶ Primum capitulum quid est religio. uel unde dicitur.**

De primo nomine ... [illegible] ... religione ... principium ... Sine religio ... [illegible] ... Est religio ... [illegible] ... religio e appellat ...

q̄ ex religēd unt ab alio uno ad clarū diuinū ueste funerū. hic re ligio dicit̃ pro'l' a religādo. ut ũ. Il infra q̄ ē cū negligēs. ut papi. li b. ideo religio sic d̄r. tñ hĩ ē inno de religione. ut ē sciēter elegando diuum in. a respiciēs cõsilio ⁊ euāgelio. Cū pot cõuenienter diffinitio tullij ĩ rheto rica pa. li. ij. ubi ait. Religio ē q̄ superioris qñ nature qm̄ diuinā uocāt. curā cerimoniāqȝ affert. Et ne dicitur aliud qd̄ ait au. ĩ li. de uera religione. Religio ē studiū sapiē. Hec ẽ est ũa sapiā ad ipse cõsilia ẽ sine euangelica. Scd̄o: exemplo istitua Religiosorū est ⁊ contra religiōis [illegible] duct' ꝑ in samuel [illegible] [illegible] magis' psallentiū [illegible] [illegible] magis' [illegible] j. re. c. Dominū [illegible] [illegible] celsis' ⁊ excelso. ⁊ [illegible] Et dicebāt' ꝓphetare. ⁊ laudare deū [illegible] ait ibi mage. Et religiosorū ꝑsonā gesserat. [illegible] ait ieron' epl'a. xiiij. filij inqt ꝓphetarū. q̄s mo̅ chos ĩ ueteri legi [illegible] [illegible] bat ⁊ casul. [illegible] fluēta iordanis. et [illegible] urbiū delicias. polenta ⁊ herbis agrestib' [illegible] uictitabāt. Dñi ⁊ io. [illegible] ĩ heremo uite. cū ueste aspa. zo na pellicea. ab' locustis ⁊ melle siluestri. oia [illegible] ⁊ [illegible] [illegible] [illegible] qd̄ ē esse diuis oium. [illegible] x̄pi nos egenij. sacri religiōes [illegible] instituit. ⁊ autēticauit. qm̄ pau peres elegit. diuitijs ĩ [illegible] ut relictis oi bꝫ eū sequerēt'. [illegible] mat. xix. [illegible] [illegible] Ecce nos reliqm̄ oia. [illegible] apla [illegible] ait ieron' epl'a [illegible] Et hic fec' [illegible] apl'os. [illegible] mat. c. xlviij. [illegible] religiōis sacre. [illegible] [illegible] ē. Sc̄da. diff. ē eminēcia religiōis ⁊ dignitate. Pm̄. c. [illegible]

hinc modis puenerit preelegerūt. E [illegible] p eminēcia ⁊ dignitas religiōis suie [illegible] religiose. qm̄ [illegible] [illegible] [illegible] alijs [illegible] [illegible] Si [illegible] [illegible] [illegible] oi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cebat ad ēē suū [illegible] [illegible] iiij. Sile tale [illegible] [illegible] [illegible] philo [illegible] [illegible] c. xix. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a uno ceciditꝫ mortis. Monac [illegible] Et ĩ alio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ĩ p̄monitorio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tenebāt. [illegible]

[illegible] ... Sco[m]. c. o. plenmna

M[illegible] ... elige[re] ... [illegible]

[illegible]

Et seq. ... [illegible]

... Mat. v. Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum. Et ... [illegible]

... xxiij. ... [illegible]

... Et seq. ... [illegible]

[illegible] Lxxvi. c. de distinctione inter ordines religiosorum [illegible]

[illegible]

Lxxvii. c. de tribus in quibus consistit vita religiosa

[illegible]

Lxxviii. c. de paupertate ad quam se obligant religiosi, et de hinc exemplo in scientia antiquorum philosophorum.

[illegible]

ctonte. Hinc q̄ erat [illegible] amator pau
ptatis. De bt̄o [illegible] q̄ sunt a
matores sc̄e paupt̄ati obs̄uatores t̄ ze
latores scā sua [illegible]
et [illegible] sua i paupte [illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible] narratur [illegible]
[illegible] paupt̄ [illegible]
[illegible]
i [illegible]. Nec solu [illegible] paupertatis
[illegible]
[illegible] narrat̄ [illegible]
[illegible]
[illegible] alia [illegible]. De [illegible]
cie sue [illegible]
sue usu [illegible] qd lau
ᵃ ullū plere [illegible] posside [illegible] mo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. Et
[illegible] paupt̄atis. Nō
[illegible] paup̄ [illegible]. Et [illegible]
[illegible]
[illegible]
Nec ad noluit [illegible] petere.
[illegible] paupt̄ati [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nec noluit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quē ai
[illegible]
[illegible] pcari uell' [illegible]
[illegible] a sole [illegible]
[illegible] Nil [illegible] nolo. [illegible]
[illegible] sole. Hoc ei [illegible]
[illegible]
[illegible] aīm. Ubi narrat̄
[illegible]
[illegible]
[illegible] leg̃ [illegible] et

ab [illegible]. et [illegible] leg̃
[illegible] q̄ uolunt ee paup
[illegible] paup
[illegible]
[illegible] ob [illegible] i
[illegible]
[illegible] paupt̄ati [illegible]
[illegible]. Sextū. c. qual' deb' esse

S[illegible] paupt̄as rligiosor̄
[illegible] paupt̄as [illegible]
[illegible]
[illegible] ee paup
[illegible] rligiosor̄. Et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. Ecce nos [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] saluatore [illegible]. Et [illegible]
[illegible] paup̄ [illegible]
[illegible]
[illegible] ee [illegible] amata. Rligio
[illegible] amare paupt̄até sic sp̄osā
[illegible]
paupt̄as ē [illegible] puelle. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. Et i [illegible]. Ilo modo [illegible]
[illegible] rligiosi diligē sp̄osā su [illegible]
paupt̄até. [illegible]
[illegible]. Un̄ ait [illegible] Ele
legi abiectus esse i domo dei mei.
C[illegible] clauitate [illegible]
[illegible]
[illegible] ille paup̄ ē q̄ [illegible]
[illegible]
[illegible] ē. Paupt̄as [illegible]
[illegible] possessio. Nā
paupt̄ate q̄ [illegible] ñ ē paupt̄
[illegible]. Melior ē paup [illegible]

cnis que gliosa [illegible] p[illegible]. Et ieron. epla. ii. [illegible] pauptat. Et tho. hec de pte. iii. [illegible]. in de pauptate. ¶ Itē dz ee paupertas stati [illegible] medio [illegible] [illegible] fuer pauperes i sclo. q uita [illegible] ponere nolet [illegible] m[illegible] ac [illegible] opulentia [illegible] [illegible] de. xii. abusionibus [illegible] abusiue. de hitu [illegible] i [illegible]. [illegible] aut q[illegible] nulle [illegible] neles [illegible] [illegible] [illegible] ti i religione nouus [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] mag abusio. [illegible] [illegible] vn. [illegible] [illegible] aut [illegible] epla. xxxiiii. [illegible] paupe domo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gla i noie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ¶ Itē dz ee paupertas assu[illegible] q[illegible] voluntaria pauptas meritu e. [illegible] aut [illegible] i [illegible] ois [illegible]. [illegible] q[illegible] pmissio paupibus [illegible] [illegible] celo. mat. v. Bene [illegible] [illegible] voluntaria pauptas. Et seq. [illegible] [illegible] gena [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nostes [illegible] [illegible] pauptate [illegible] [illegible] diuitias qo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pauptate [illegible] i passio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] voluntaria pauptate [illegible] paup q sustineat famē [illegible] [illegible] ac [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. mat. [illegible]. et discipl[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mat. xii. et bti pauli [illegible] i siti frigore i nuditate [illegible] co. ii. cori. vi. Ego aut me [illegible] paup [illegible] [illegible] [illegible]. xviii. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pauper q tali pacto volet ee pauper [illegible] [illegible] desit. ¶ Itē pau

pertas dz ee sua [illegible] [illegible] pu[illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible]. xiii. [illegible] ¶ Itē paupertas dz ee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pauptati [illegible] pauptati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pauper [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pauper [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pauperu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] paupibus [illegible] iob. xxxiiii. [illegible] paupibus distribuerās dicebāt.

alienacionis eccl'e. similiter probari possunt [illegible] actiua vita et pacienciam. Et [illegible] que prius in [illegible] spiritualis [illegible] sicut in [illegible] Et iuncto quando [illegible] spiritus sanctus et [illegible] Et [illegible] [illegible] diu vbi pertinet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gre' iiij. dicale [illegible] [illegible] viuunt [illegible] agnoscant [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] religiosi [illegible] [illegible] [illegible] Berd'

Di. de castitate religiosorum ad quam se obligauit. Primum c. quid sit castitas :-

Debeat religiosus debet esse pauper spiritu et abdicare [illegible] debet esse castus cohibi[illegible] libidini exteriori [illegible] [illegible] perfecta castitate [illegible] castitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puritatem [illegible] castitate. [illegible] mulieres debet esse pu[illegible] debet esse perfecte [illegible] magis religiosi qui [illegible] Ipsi enim sunt eunuchi [illegible] dicit eunuchis [illegible] [illegible] filijs et filiabus [illegible] [illegible] melior [illegible] [illegible] castitas cohibens [illegible] [illegible] [illegible] castitas est [illegible] castitas e[st]

[illegible] amor omnium [illegible] [illegible] Ille est castus [illegible] Aug. [illegible] [illegible] Est castitas [illegible] [illegible] Et [illegible] religiosa castitas. Et [illegible] [illegible] omnium libidinum exteriorum pertinencium ad [illegible] cohibicio et castigacio. nec non et omnium libidinum interiorum siue in [illegible] siue in affectu [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible]

Secundum c. quod sit necessaria ad custodiendam castitatem :-

Debet [illegible] castitatem ille [illegible] perfecta [illegible] [illegible] Castigo corpus meum. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diligencie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] Et p[illegible]

luptatē ē. venenū puta. parce ab'
et ueni sp̄ esuriens. donāis ieiu
niis p̄fectus. Nichil sic īflāmat
corpus: et titillat mēbra genitalia sic ī
digestus cibus nimius cōuulsus. Et ī
bū cōss. apostolus eph. v. Nolite inebriari
uino ī q̄ est luxuria. Debet ē religio
si sic eē mortificati. ut q̄si nō sēciant stimu
los carnis motus. Sic ē fuit de re
ligioso q̄ nō narrat uita. l. iiij. c.
ij. q̄ nō sēsit mulierē q̄ uirū cū ac
cubuit et spōpōderat cū alijs. et a
liis sic dicentibus q̄ nō putat fieri a
nimū suū illecebris. respondit. Dicitur:
ratione nō ē stigma sz ē lxvic fuisse.
Posuit. ē cū pugna ē alios q̄ sū
flectere. q̄ q̄ sunt insensibil'. ad talia
vī nō sēnces l' appetens uacaū cū sta
tua. Religiosū ē oportet illō ap̄. ro.
viij. Nō estis ī carne sz ī spū. ¶ Tercio
ut sit p̄fecte castitatis. dz eē ois occasio
nis exclusio. sic ē oīum mulierum fami
liaritas. frequens collacutiōis. et ieiunii. a
ffīa. et sic ō alijs. Vn̄ debēt cauere
a cohitacōe ē mulieribus. p'ū de e ae
cri. alibi. ō p'te. iiij. di. ij. c. iij. Vn̄ ī
uit p'm. l. ij. p'te. iiij. ait sc̄a mulie
ris mēchū q̄ de uia recedunt q̄ii ui
dit mō talē. Si nisi eēs p̄fectus mō
chus ut ita respexisses nā. ut agnoscēs
me mulierē eē. Et p'te. ij. ō. ūsemo
alloquē q̄ rōgat mulieri petiū ut
sēs memoria. ē eu. s. ī oratione. Rogo ic'
deū ut auferat memoriā tuā ō corde meo.
Et silr p'te. iiij. ō muliere sc̄a ī mōs
tio cōstantem. q̄ nō sustinuit ut sic sui
uisitarē eā. ne post illā uenirē ī me
dio fr̄m. et. sic in fusan. Vade sp̄
ora p' m̄. q̄ē gr̄a ē merito te ī reg
celorū. Et ō p'te. iij. di. ij. c. iij. de
illo q̄ noluit uidē matrē suā ut de
ad' clauf. Sūme ē ī p̄ces deuota
tunt colloquia et cōsortia mulierum. ē tnes
sēt abstinencia multa exausti. ī peni
tentijs ac laboribus et ieiuniis macerati.

ti. orōibus et vigiliis ō se eleuati. Vn̄
narr̄t aug̃. in lib'ō cō. p mortē agri
pa. ō iohe nobili milite. q̄ hūit
sp̄m. p'phie. Cū ē cū ip̄a tunc in
de auget cū ā religiosa mulier. et per
maneret suū ī statu. ō ipe nollet q̄in
illā nūq̄ pmisit se ūisus cū suo ma
rito. Dic uxori. uideb' m̄ nocte
pria sz ī sompnis. Sic fc̄m ē. Mo
nitū: ei q̄ui sicut l' cōiugatā mo
ni opportebat. Que ē contemplatiōis
cū descripsit marito suo. p'hi sū cū
abbas dicipulo. Causa illius ut nō
ē mulr. ut dz ī uit' p'm [illegible]
rit ē q̄ acione uigit [illegible]
p̄tatē religiosos. ut [illegible]
ab ō p̄fect' me ab eū [illegible]
narrat' ī uit' p'm ut [illegible]
sacerdoti paulos. q̄ uidit sathanā ī
medio. ē eu ō assistentē. Et ē q̄ret
a q̄libet q̄ fecerat. et una dicēt. sus
citaui bellū p. xxx. dies. Quē iussit
diabolus flagellari. Et alius dice
rz. sbituē naues p. xx. dies ī mari.
quē silr iussit flagellari. et alius
dicēt q̄ fecerat ibidē ī ciuitate. et nō sp̄o
su cōiugati occidi ī nuptijs. et hunc
silr iussit flagellari. et alius fuit
rit. q̄ diu' sesisse ī heremo p. xl. an
nos. et ipugnaui monachū. et ī ill
la nocte fecit eū fornicari. Quē au
diēs ille p̄ncipes surrexit [illegible]
ē eū. Et tollēs coronā [illegible]
posuit ī capite eius. fec [illegible]
sēc ī una [illegible] dicēs. [illegible]
asti. Quō ille uidēs uit' sēuil p[illegible]
diu'. Magna ē cura monachus. Et
cōfessus fc̄s ē monachus. Q̄ cōsortio q̄
mulierum caueat religiosi ut sit uere
casti. ¶ Sexto ut sit casta religiosi dz
eē ois amoris carnal' abdicatio.
Vt ei ait ieron' epla de. carnal'
amor. ipō amore spirituali ōsideratur
dēsiderio relinquit'. Eleuatur q̄ ad
deū ca' celestia. Sequitur honestē

diuie obediencie rectingit amor carnis
Gustato e spiu desipit ois caro Et
econuso. Cu delectatio carnis abs
conditur, alia delectatio mox incenditur.
ut ait gre. mor. xxx. Hec est
titas e plenitudo aie sine fine re
gio ab inita. ait au ... faustu. xx.
Sap. iiij. O q pulcra e gnio casta c
claritate. Qualis aut debet e castitas
habitu e supra ... ij. c. iij. ij de
castitate ecclasticorum. Capitulum de
de obedientia ad qua se obligat religiosi.
Primum c. quid e obediencia.

Est non solum in religio
ne ... volutate ... obia
q e volutate ... sub
iectio ... animal
certa ... c ... obia
... et ... grego
mor. ... p indi
... volutas
... in obia
... ... qui
... facere volutate su ... volunta
te ... adimplere
... ... p ... q ... sco
... ... philip. ij.
... ... sed ...
... obia. Scdm c. quali
ter ee obia. et de eius gradibus

Qualis ... debet ee obia ...
... sufficiet i primo
... obia. q ...
... ... ad abraha
gen. xxij. Et ... Tolle filiu tuu ...
xxij. ... e obiam abire ...
... obie ... obedire
... volutate diligit
volutate platou. Scdo ...
obedire ... rhie ...
... ... ad auditu
... obediuit m. ... xviij. Ter
... ... obedire ...
... ... Scitas i vultu

dicat i fine multu volvat obiam
si illa parte. Sz di multi ...
loi. Exemplu ... c ... ai
ij. ... iij. ... obedire
... ... car. pp ...
sicut obedient mora necesse ...
... pueit ...
... pat ... ausis auditum. hu
... et toni se colligi
ut ipam ... nolitate. Exm de
... festina
... lu c. xix. Quita ... e ...
... ... viriliter agite ...
... pp. xxvj. et. xxx. Et
si tribulatio itonat. si psecucio insultat
si princ laqu ... si maligni
... dicat ...
... ... pp. cxviij. Sex
ta ... e. humiliter obedire. Cu ...
... ... ca. j. ex
xv. Septio ... e ... obedire psevat. ait
... q psevauit saluus erit. mat. x.
Et hec i adiust. c. e gnus ad audie
di. ... ad ipleedu ad teneedu ...
... Et i ... de ... Et ... in
fine ... Tercium c. qua
debet esse opera obediencie

Obia e q ... prima
e. cu e ... q ... e
obediencia ... Scda e
op a volutaria. q ... est
ex ... c ... Tercia e e opa pu
... ... sit ... Si e ... tu
simplex fuit ... erit
mat. vj. Quarta e e ... ne ...
... Quinta e e firmu ... psevat
... ait psevant ... obie ...
... patie. Et i ... de ...
Et ... in meditatoibus suis ... ait
... obediens ... suu velle ...
suu nolle. ... pp. cvij.
... ... Et ille
ne ... Et ... obie ...
... volutas ... ma...
... ait gre. ... Melior e

e q̄ amat̄ a deo suo. et expugnatore urbi. prou. xvi. Sed qz gre. in pastor. c. xi. i. Cum i pmo sūn q̄ asse fuat. i aliōq̄ sic ex ipo ingat̄. Et ex his pz obie dif ficultas. Nichil e e angustia lxi q̄ p pria fuge uoluntati. ut gre. xx viii. moral. pma. pte. s. Castificat aīo usas in obi. z exiat. ¶ Tercio est ex mo do ipius p obiam triplicis uel uictoriosi tas. qz p obiam uincit semz ipz. z uoluntate sua illam exptimat. z sbi at alterius uoluntati. Vir e obediens loquet uictorias. pu. xxi. Obediens obia liquidata. Ipa e uti e inter qua sin. z cetus oium uiuit. aut. au. infra a. di. c. vii. Et dicit l. ii. d. uit. pma pte. xiiii. u di q obia e salus omium fidelium. genitr uiut. celos apies. hoies de terra eleuans. cohitatrix angelor. q̄ bi oium sctor. Utrum c. d obie exe

Qual plus in antiquis at fuit obia antiq̄ exe narrantur ex. ii d illo q̄ uirgam liḡ aridu p triēa nus ad imperiū abbat. qd prulit s fructū. q dict e fructū obie. Et de illo q̄ ligauit leenā ad ipiu abbat. Et d illo q̄ dimisit unā parte sine littere. s. o ii sepcia e cet uocatus ab ab bate. Et de illo q̄ proiec filiū in flumio. Et d aliis mltis silr. Et i multi d obia. Et i parte. xv. d illo q̄ dimisit cultellū i piste iciso ci cet uocatus ab abbate. Silr nar rat grego i suo dialogo d mira obia antiqr religiosorū. sic de obia illius qui prep. abbas rigauit ligū aridū. q̄ p duo milia a loco remotus portauit aquā. donec tercio anno floru it. Silr ite narrat d obia illius q̄ p misit oium obiz albani. et q in igne ire ii recusaret si abbas ipm iuss. Cui cū ii abbas iussisset. s. intre clibanū ii distulit. z flāma cessit ei. ut ē plus ebrius. Sapia e apt

eos q̄ tm erat obia ii di ire. illud dl. Silr. io. cassian. l. i. collon exe plicat d obia antiq̄r. sic d illo q̄ ri gauit lig aridū portando aquā p duo miliaria. Ad quesitū senex. si mi sit radices. q̄ rñdit se nescire. et euulsit senex lig q̄d rigauit. et alī p annū. q̄ preč. Silr exemplificat de alio q̄ ad ipsiū senis preceptum uas olei p fenestrā. q sola i heremo e rat. nō cōsiderās precepti leprimente. Silr ponit exemplū d alio q̄ ad ipsiū senis saxū euoluit toto nisu coten dit. q̄ tamē tale lapidem moueri ii pos set. Silr exemplificat d fr nobili cui senior ii decet sportas p plateas humeris deferre ad uendendū. Et ii di nas s sibi obio tenetur. ii simul un sigillarum uendet. qd ille deuote impleuit. Silr d discipulo ubi bimarcus q̄ cucurrit fr aquā. nec scribere et aquā. Ex scō ii bus ii finis uiuit. si obie discipulū mauri deputauit. pu narrat t. ii. d alio. c. vii. Et adeo gr pz q tal erat obia antiq̄ q̄le describit ber. de s. uolūtatū. pmpta. et sic d aliis. Iui z seiores loquebant fribus distortam ut uideret an esset i sibi obedientia. sic fecit qui dicebat ii si ii comedere feria vi. mane. pu narrat i uit. patrū pte. v. Et ii di prouinebant antiq̄ a pp̄a uoluntate. pu di i uit. patrum i s. qz dicit senex qz ii pugnant demones nobis ii qm facis uoluntate nrās. qz ipe uoluntates demonem sit fic. pp̄a e uoluntas e muro eneo iter hoiem z deū. cūm illud relinqrit potest dicere. in deo meo transgrediar murū. ii di ite. Et ideo aut alia fr. Magis illud e super fectos uoluntatis. ut di i uit. patrum pte v. Et ii soli religiosi anti q̄ fuerūt obedientes suis maioribus. si milites z gentiles suis principibus. ii pz frig pte s ii d disciplin militari. Et ualer l. ii. c. ii. ii narrat q̄lr milites erant

obedientis suis principibus in disciplinis suspiciosa, per arbitrium eorum. et in statum in ante peruersis eorum. Ubi narrat de quodam qui eorum quasi a rigore castitatis recessit, et lubricitate interficeret. Quia sequuntur mala in his qui vincitur. Quinta

c. de imperfecte obedientibus.

Conditio est multis religiosis qui malunt hec sic ordinari quod fiat eorum voluntas quam eorum preciptur narratur in uitis patrum ... de quodam abbate ... nolle ire abbatem nisi voluntate mea ...

Sexta: capitulo de inobedientia ...

Quinta: de septem nectis religiosi ut perfecte maneat in patris. Primum c. de elongatione a tumultibus mundanis, qui est eis necessaria saltem affectu.

...

cessemus. Quidam inquit opinati sunt esse solitudinem providam. Et idem ad eos epistola [illegible]. Mi leonem [illegible] quia eos genuerit. Mors ipsius in seculo quam nunc eo [illegible] mutaverit. Et [illegible] epistola [illegible]. Continua est et mutatio in [illegible] maiore cor quam bonorum timent. Et idem libro viii. epistola. Nichil [illegible] non [illegible] dilectionis non tamen [illegible] quos nolint [illegible] continere. Sed [illegible] item [illegible]. Et idem libro [illegible] epistola. Et [illegible] statu [illegible] abusio est [illegible]. Sed [illegible] unius [illegible]. Et [illegible] et [illegible] religiosorum nagari [illegible] Secundo [illegible] sui [illegible]

Sectio ergo est [illegible] abnegatione [illegible] abnegatio [illegible] mutatio in alios [illegible] salvatoris [illegible] velit venire post me abneget semetipsum. Sed quod [illegible] abnegatio est [illegible] vetustatis [illegible] nolumus [illegible]. Et [illegible] a semetipso [illegible] ipse [illegible]. Et [illegible] olea [illegible] ut [illegible]. Et [illegible] in terra [illegible] non [illegible]. Et idem [illegible] Semetipsum abnegat qui mutatur ad melius [illegible] esse quod non erat [illegible]. Nec solum [illegible] religiosorum mutatio [illegible] ad [illegible] quin si [illegible] ad [illegible] mutatio est [illegible] peccati. [illegible] ipsos [illegible] esse mutata [illegible] ad [illegible] possibile [illegible] corruptibili [illegible]

[illegible] ipso [illegible] non ego [illegible] Sic est [illegible] esse mutata non [illegible] et sic de aliis [illegible] sit in eo qui [illegible] ad motum talis [illegible] qui immobilis non solum [illegible] se abnegaverunt et mutaverunt in alios [illegible] plus [illegible] status [illegible] et [illegible] corruptionis [illegible] nollet [illegible]. [illegible] et [illegible] Et [illegible] Et [illegible] esse mutata [illegible] nec erit [illegible] epistola [illegible] mutatione [illegible] Et [illegible] Item [illegible] Et [illegible] esse [illegible] ad se mutatione [illegible] et [illegible] in [illegible] mutasse [illegible] religiosi [illegible] similis [illegible]

fuesse. ꝯ omnes boni sentire. pnt
muṅi luc̃ inhiat qre. et de solo
exiṫa bitu scitatis fiouca bie.
Tercium. c. de cultura corporis siue
Tercio dicitur ition etatis
i religioso spual' clt coz
dis/ qm orti v' agri cxcata
tis. Q hoste seminat simi
ma suggestioe. et abita pullulat
semnaria uicioꝝ. et cum sentiat īte
bullitis libidinis ꝯcupiscencia cordis.
Et ido ni cor excolatur qm orti spi
al' surgunt pata. ꝯ oppmunt bona q
sunt. ꝑv. xxiiij. p agrum hois pi
gr transiui. Et sequitur. Ecce totum
repleuerat urtice ꝛc. Sal. mentis
libidinis spine pucturis cupisoita
tum. et macia dissipatis s. ꝯc. corpis i
insipiencis. Ad modum g' i industri
agricole de religiosis excole' aiam
sua extirpando pata ꝛ i serere/ siue
platare optima. ꝑv. lij. in ibusz.
Diligit' exerce agrum tuu'. Et hi ii so
lu exeplo sacoꝝ patrum. sꝫ ꝛ philosoꝝ. ꝑu
ut apuleyus i lib' de deo socratis.
Nichil eque miror q' cu oes cupi
ant optie uiue. et sciant ii alia re
uiuere q' aio. nec fieri posse qn ut
optie uiuas aiq colendus sit. tm
ipiees aium suum ii colut. Et ponit
exm. Si qs uelit acute cñe. oculi cu
rādi sunt qbz cernit'. Si uel' uelocit'
currere. pedes curandi sunt. Si pugil
lare uelis brachia uegetanda sunt.
quibus pugillat'. Et sic d' aliis mbris.
Cur ergo ipices aium suum. i. ratone
n excolat' q' rō oibz ad uiuēdum
necia ē. Et i bn ꝯli. Ubi ꝑsequ
q' ii fit aia bona. nec plura extiona
nec plura corpis. sꝫ bois actibz do
cta. et ad p'mum optie erudita. ꝛ
q' talis sapiens ꝛ bn ꝯsulta. hec
oia q' meos socratis u'unt. sꝫ ido cura
hic despicit. Loqt' ē ut philo. Si
ē cura ē hoibz d agro excolendo si

ue d equo suo mundando ubi om. ideo
multo magis dicēe d aio. Unde agri
lig. l. ij. Si qs agrum suum passg fu
erit sordescere. cum qui inuigilet cura
uit. ut in anquiri ni purgaint
siue qs arbore seu uineā fuerit
derelictum. ad ii stic pra fieri. Itē si
qs eqs hiet equum macilentum aut
paz iutoꝝ. ipiures nobat'. i. ici e
lepe ille. Quito magis q' dimiserit
aim iculti. d' nobis iniure. Rli
giosis ait excolat cor suum. ut ipse
sit bona arbor. ꝛ faciat bonos fru
ctus. mat. vij. Hoc ē bonitas ab
hoie rationali exhigitur. ut ii solu
sit bonus/ sꝫ ē ut sep uelit fieri ꝛ
eē bonus. Ut sꝫ q' dic sen. epla ꝛ
xxv. pars magna bonitatis ē uelle
fieri boni'. Scas eniē bonū dicam
perfectum absolutum. quē malum
facē nlla uis nlla necitas possit
apti ē ait aug' de lib' ar. f. mee. pro
qd posset plena bonis archa. i ma
nis ꝯsciā'. Bona uis hiere ꝛ bonus ē
non uis. Erubesce delco o bonis te
si domus tua plena ē bonis ꝛ te hēt mali
diis. Et ꝯclusit iae. q' plena extio
ra. si posset clare d' diis suis. itē
lare deum ꝯ te. Bāta bona deposui hic
ic. ꝛ ipse ē malus. Abacuc. ij. Lapis
d pariete clamabit ꝛc. Et ido id
au'! Quid ei prest qd hz. qm eum q'
oia dedit ii hz. Quid ei prest multas
hie diuicias. cu sapiaz eme no
possit. ꝑu. xvij. Studium g' om
nium religiosorum cor suum excolere
modo dicto. ad ipsz cor uerum ia
ꝛ itime īspiciendo. Quartum. c. de
scrutinio siue ꝯscientie ition.

Quartum qd ē nāum reli
giose ē sui ipius subtilis
ꝑscrutinium ꝛ itima ꝯ
cussio. ac sua cogniti
Dicta ei simulat se ee ī rutis
sepe. put ait greg. in mor. xxxiij. Po

nées est. q dissoluta remissio quinq sinetutis i pietas lentus. effusio i mia cedit. et malorum gumata a tia a gr. et tior i aspectu hilitas cedis. et uocis iscbria tristibus ef fiat. et pigrius qm orinia qet aug ans. et idententes uigilantia notati. et sic i aliis, puti i enumerat. Et ideo oz religiosu redire ad cor suu. i reuocare meditatoes. affectioes. a ctionis. et oes cunstantias qm ad caplz Job. xxxiii. Sicq e ulf illuis potnt e ut ueniat ad eu i iudiciu. Sbi gre. mor. xxx. qlr oz ho se iudicare iti ? eterna. q ait. q i ostia accusat. ro iudicat. timor ligat. dolor. excru tiat. Cui rte aug. i pina. Costitu to i anio iudicio. assit accusatr cogi tatio. testis osciia. carnifex timor. In apia sagis aie ostitui p lacrimas pro fluit. Et ido di e xta aialibi. q z corpis cor plen erat acul appi pat scrutinii, puti exponit gre. sr. eze. li. i. o. vii. et. xii. ii exponit illud qd ait ad canatos. mat. ix. i ad i domi tu. Et i lii sufficiet hug de claustr aie spiali. Sic igr oneta ut ceteram corrigat. statuta lo ad caplz osilu it. sic mit ido cogitationes diuisas ad secreta cordis oucat. u incorrigibi les eiciat. corrigat iquetas. neglige tes emedz. i e. Et ih cap albat lo cu ido possidz. psa. xlvi. Preuarica tores redite ad cor. Et z. xliii. Recou mi i meon a. i iudiceim simul. Jomar tor. xi. Si nos metipos diiudicare mz. n utiqz iudicaremur. Du iudi camur a dno corripimur ii n e hmu do dapnemur. i. cor. xi. Constitutoes iton iudicit. Et econtrio de nolen by se iudicare l scrutari ih ad. psa. liv. No e iudicaui i gressibi eoru. iudo istud iudicii di semetco oz ho re dire ad cor ii cz e. Eze. xxxiii. Pone re for i domu tu. i illic adiucare.

et illic luce. Ecce. xl. Labia con palmi tuo a reflexa istiscq p dm itu. Lapum d labiis tuis. Sbi gre. li. ii. d. ix. bn qlr qsqz dz redire ad se ipz. i reflecte labium recogitaio sua ain i fca. Et oz religiosu hilitar n solu ee scdu sz ee plius. Sicut ait seni. l. iii. d ira aia autore ap. ro nc reddenda uacciosa e. Et se qt ffaceo h inde ferti g u osiliato i de e se ad qete nocturna recipisti itaq aiam suu. Quo hodie malu tuu sanasti Cui uicio obstitisti Qua pte melior e desisti id. et mo datoi erut. q sriet d ad uiatice con pie ee uenieo. Et i bn d li. Ipo ane u disiuliacz i peoit occupato. i ei qac ad exitor. pu ait gre. sr. e. il. i. e. ut e sic nulla aqua p ma qies psuet n redit sz solu e e qeta. sic e d aia. q n reptitur se qeta. sic e d aia q n replebit se e e me iqeta. Mitu. c. de in q sit

Consequenter ipor cugione oz ee i religiosis ppe cugi ois i qtiao studiosa. cu sui ipou inuule ta discussio. Recogito ci incitu p precede sbtile discussionez. Scda cogi. nisi ipi nos pbate. Sm n cogitat nos i metipos. Hec e cugio oz ee qm pri ria p cugiciz di i hoie q ppe qd a it aug. or. is. Noiaz te noiam me. u ori i princip soliloquior. De q cugiar bet. sr. cat. s. xxxvi. bn. Volo, pim aia pino oiuz scire se ipm. Ho postulat ro ordis. Sm qd nos sua pim nb e. Et ro utilitatis qm ti lis scia n iflat sz huiliat. et e qa si preparatio ad edificatio. Et i bn di, i hec e pina religiosi se ipm cugi ce. Ut e ait plaach o distictio ph est. e cugito sui ipius ab hoie. Ho app uls i fronte tepli sunt scripti. Et sma delphici oracli. i. apollinis. Spz hoc nouu osuleti ad beatitudies qnine

[illegible] macrobius l. i. hec est [illegible] apollinis et [illegible] de celo [illegible]. [illegible] Cum [illegible] Scelo [illegible] notum se ipsum. [illegible] stulte [illegible] religiosi [illegible] Et ibidem. [illegible] Bernardus [illegible] humilitatem [illegible] Et ibidem [illegible] Stulte [illegible] Gregorius [illegible] humilitatem [illegible]

Septimum capitulum de vera humilitate et qualis debet esse.

E[illegible] humilitatem [illegible] Bernardus [illegible] humilitas [illegible] humilitatis [illegible] humilitate [illegible] Et [illegible] humilitate [illegible]

[illegible] humilitatem [illegible] humiliter [illegible] Et ibidem [illegible] humilitatem [illegible] Et seq. [illegible] humilitate [illegible] Et ibidem [illegible] humilitas [illegible] Et [illegible] humilitas [illegible] Et [illegible] humilitas [illegible] humilitas [illegible] Et seq. [illegible]

nobilissima incognita quod primum debere
obseruari in claustro precepit. monuisse se
e. primum agere. Tertio est secundo conuerti-
tionem eius. Ut est mo. tertio monuisse fe
s. Sic quacumque instigatus nisi est perpetu
tanc confusionis. Nil aliud emittit liberi
humilitatis. Et ibidem dicit. De nimia
humilitate scilicet primum. l. ij. d. iiij. primum
pte. e. xl. p tot. Ubi in talia narratur de
quodam abbate. qui erat quasi. quo acci
sit hac intuitu. non enim cinget totum cum in
monasterio maiestatis, respondit. Unum itaque
id est dixi: adio mo. Cum asina uniuersi
tote. Sic quia ille uapulat et illo loco. i
niuria patitur et non respondit. sic et tu facias
primum aut. ff. pl. lxxij. Ut numquam se
sit apte. Similiter de alio quod expulsa de do
mo exibat. reuocata ueniebat. ac si
esset quasi quod cogitauit respondit. cogitasse
me sile; canem. qui sic facit. Et in omnibus
operibus suis. Unde ipse fugiebat de lo
cis in quibus honorabatur ad alia loca. dicit
tenet igitur. primum narrat. io. cassianus l.
iiij. collationum de abbate primumusio. qui cum
esset presbyter in magno cenobio in egipto.
quia honorabilis erat in. incedens humiliter
non posse se esse. fugit assumpta uel
te sellari. ad cenobium quod sciui esse di
stita. Et ibi recepta cum difficultate
excoluit ortum. et humiles sensus ad pri
mum adiunxit. Et postea uere de
Iunta agnosceret dicens quod humi
litate tali primum in diaboli sinistris fera
uocatis. Et inde secundum in uice fugit ad par
Palestine. ii nec nomen suum fratribus au
diri. Consimile narratur i. li. quod de paradiso
de machario confugit et uenit usque ad pa
comium. ut cum reciperet inter monachos.
Cum est dicetur quod non posset se in fusti
ne laborem cor respondit. Si in istorum
mundis expelle. Et tunc erant in mille
ducenti fratres. alii ieiunauerunt biduo
uno ieiunio. alio. alio. ille in uno
angulo stabat usque ad finem quadragesime
in pane et aquam guttas. non flectens

ieiunia. nec in terra iacens. sed tantum folia mu
da dare surmeos. Cum ad uesitem
natus ibat. statim remanebat non exspecto
eos. nec alius loquens sed corde impetrat orans.
Et illis operibus quod tenebat in manibus essi
ceos. Illique uero qui ierant de eo patrem
o. orauit ille. ut deus reuelaret ei quod esset.
Et deprehendit quod erat machario dixit
eum ad oratorium et ait. Gratias ago tibi quia
colaphis sustinebis nescio destitit. ne ma
gnum ad in consistere inter sine putarent.
Similiter et humilimos sunt plura sec
in multiplicato sine superiori humilitas
in doi. quem ipse humiliauit usque ad mor
tem. Et ad ipsum tandem descendit de celo
primum aut aut. ff. io. d. lxvi. Ut omnes
ineorum cum clamauerit descendit filius dei
et humilis factus est. Et in luce. Sicut in mun
do ueste lucere humilitatis datum.
Et. d. ij. Ipsa castigatio est ut humilitati
cedere. Religiosi quia sicut bonum disciplina
sola humilitate. At ipse magnum humilitatis
tenere et humiliter ad eius. laudando an
dare. Ipse humilitatis religiosis sua
cum retinere. Ipse est effica
cum fuerit peccatum. Matthei. xj. Discite a
me quia mitis sum et humilis corde. Ergo
ligare. bis. non. xxiiij. i. q. Multa
sequntur humilitatem. At primum quam fu
iuncti sacerdoti. ipsi quasi essentialiter ma
gnus est. usque ad finem. sicut est peccatum
attendunt. Et ibi unum dicit. Et in ea
in tempore. li. v. Septimum. c. de orationis

Ec ista deuotione et
sumatur religiosi in sue
ipsis orationis siue sine deuo
tionem. acer de deo et diuinis
Qualiter autem diceret oratio. Laudes in
maculatam et deo accepta. Respondit ideo
ad ad alias et admonitio esse. gregorius.
Ipse est respondit abel. et postea summa.
quod est ut consideret de quibus autem ipsa
fuerit. aut gregorius. modo uero. xxiij. Ipse in tanta
de prima. Similiter quod dicere orationem sermo
tum orationis ubi est. Ad primus et homini ad

q̄ ī religiosi dꝫ ēē deuoti ī orōe cōīu
ni siue canonica. ⁊ ī priuata recogi
tādo sua pctā ⁊ plāgēdo. Oꝫ ī autē
orare ē. amaros gemitꝰ ī cōpunctiōe
n̄ u̇ba cōposita resonare. ait gre. mo
ra. xxxiij. Itē dꝫ ēē deuotꝰ ī orōe. au
tādo cor ab alijs. ⁊ cōuertēdo ad deū.
q̄ orō ē ītē deuotōis. i. cōuersio ī deū p
piū ⁊ hūilē affectū. fide spe. ⁊ caritate
subnixa. ait hug. d̄ studio orōn. ii
eleganter ītēdūt modi orādi p totū
Itē dꝫ ēē deuotꝰ ī orōe eleuādo se
s̄ se. q̄ ascēdēdo ad deū ipꝫ. Sedē
b solitariꝰ ⁊ tacebit. q̄ leuauit se sup se.
treno. iij. Itē dꝫ ēē deuotꝰ ī orōne
iuste ⁊ caste petēdo. Et d̄ ut dicit is
tor damascen. l. iij. c. xxiiij. Orō ē
ē ascēsio itellꝰ in deū. et decētiū pe
titiō. Est ēt triplex orō. Casta. s. ⁊
q̄n petitur uenia d̄ pctīs. Et castior
sunt magis casta q̄n dona spūalia pe
tunt. Et castissima q̄n ipe spōsꝰ pe
titur. ut pōt legi a cōmētatore. iij.
c. d̄ diuīs nōib. Et d̄ h aug. epła
xlviij. ad pbā. p totū. Ubi ait. p
modicis q̄l' dꝫ ēē q̄ dꝫ orare. ⁊ q̄d
orare. ⁊ q̄lis. Et seq. Ora ytā in
uitā. q̄m oēs appetūt. Nō ē aliud
opꝫ orare n̄ q̄d cupiunt oēs. Ipā
ī q̄d petit a d̄o. Qualiter aūt orādū sit
subdit. Hoc negociū plꝰ gemitibꝰ
q̄ sermōibꝰ agitur. plꝰ fletu q̄ af
fatu. Et idē. Absit ab orōe multa
locutio. sꝫ n̄ desit multa p̄catio. sꝫ fer
ueōs pseuerēt itēdo. Et post. Multū
aūt p̄cari ē. ad eū quē p̄camur diu
turna cordis ⁊ pia exercitatiōe pul
sare. Et ī p totū būdē h. Job. xxx.
Nō ī te ūnāt adiutorū. ū desidē
ū ī oīs ... audiat. Ibi gre. mora.
xxij. Uera postulatio ē n̄ ī oris ⁊
u̇cibꝰ sꝫ ī cogitatiōibꝰ cordis. Ualē
tiōis n. ... ap̄ secretissimas aures dei
n̄ faciūt u̇ba sꝫ desideria. Ideo de
moyse. exo. xiiij. Quid clamas ⁊

ad me. et c. Et d̄ āna. j. re. j. q̄
ī loquebatur. Mat. vj. Intrā ī cubi
culū tuū ⁊ clauso hostio ora p̄rē tuū.
Et ubi gre. l. vij. deb. De necitate uo
orōis. ⁊ d̄ iugitate siue cōtinua
orōe. ait saluator. luc. xviij. Opꝫ
sp̄ orare ⁊ n̄ deficere. Et. j. ad. te
ssalo. v. Sine intermissiōe orate. Sp̄
laus eiꝰ ī ore meo. ps. xxxiij. Et
noīe orōis itelligit' ... ... glo.
glo. ... Unū ait aug. d̄ p̄fectiōe
iustitie. q̄ orōs dr̄ oīo ... desideriū.
Cōtinue g° dꝫ religiosus orare mo
dis ... siue actualiter orādo. put
orō dr̄ oris rō. sꝫ q̄ ait cassiodorꝰ
sr̄ ps. xxxviij. siue uirtualr desidē
do. put ait apłs. ps. x. desideriū
pauperū exaudiuit. siue bn̄ opādo. put
ait glo. sr̄ p. luc. supradcā. xviij. c.
Nō desinunt orare qui n̄ desinūt
bn̄ facere. Iꝫa. cor. j. Grās ago sp̄ d̄o
meo. p uob. Sꝫ q̄d ait haymo. q̄ ipē
assiduitate. q̄ p singlas p̄ces ⁊ natō
referebat gracias. hoc aūt fiō ī scripti pui
legia. q̄ apłs nisi ad q̄ntā hōrā l aliq̄
ī manuū istebāt. et ab illa usq
ad decimā p̄dicatōi opā dabāt. et p'
illā ī p̄babat paupibꝰ ⁊ pegrinoꝫ hospi
talitatē. siue corpis necitē. ... no
ctē uō orōi istebāt. Ipē uō. ipē ...
siduitate p̄dōꝫ ait se sp̄ grās agē
ut dcā ē. Et d̄ necitate iugis orōis
ait crisos. sr̄ mat. d̄. xxij. q̄ sic ē d̄o
ne sic de respirare. Ut ei sp̄ indi
gem respirare. sic ⁊ orōe. Et si nō
haurim aīa. s. uita. mra ē ...
Est ē orō sicut catthene lumis. ut
sumi ... ... ait dionis.
d̄ diuīs nōibꝰ. c. iij. Sic ē ascēdit h
p tale sunē sūia. sic ascēdit ... ad
deū p orōe ū ... ē. Et ideo sū pre
iugit ... uigilāre ī orōibꝰ ...
preptū saluatoris. mat. xxvj. et
bti petri. j. pet. iiij. Uigilate ī orōib.
et hec ī spū ⁊ uitate. io. iiij. ...

saluator pnoctauit i orone. mat. x
iiij. et. luc. vi. Sine e maia eius
necia fuie ad orona postulada. Sic
sic moyses stans sr uncte coll. cui
fuit lapis supositus i q sedit. et cui
manus fustentabant ne lassarent. exo.
xvij. Sr qd. io. cdos. i fuiue dre z
orte qd gesit bui d oire. Ubi dr q
stabat moyses i mote ii armis sz
ibi pugnaret. stabat extensis ad celu
manibus deuoto orois affectu. q n de
terra/ sz de celo auxiliu postulabat/ pu
gnabat c hostibus absens. Et quem lon
ginquitas ab inimic seiugebat orois
effectus bellatore pnte hostibus exhibe
bat. Sola orat u nobis salueat. Stabat
i mote. et quato eu sublimitas motis
extollat. tanto oro eius pri exhibebat.
Sic moyse orate victoria cessante
mestitia. ut d orone ipsius exhibe
t. orois nobis potentia monstret. Oro
i belo ne inimici diuigitur. qa sce
la ia ictum prouocabat. Oro e iusto
qui ii orando pugnant. Oro ii hoste ora
do deuince. Quibus danieli lacu pi
ditur. sopuit flamme. fere electe sci
ctuit hostis. inimica uicit. Quto
ei prior frequtiorq fuit celestis oro.
tanto celior erit d inimico victoria.
Lies collaq e d orando. lies z fabula
cu eo qui uel. lies fabri mecu qd op
tas. Orat e moyses i mte. cessat
i uinc. Dise pano ira uicat aut
uicit. qins pano istius orois
fit. qr z placior hostis e. t. p se ipo
n. p alto ipe pugnt. Moyses e qdr
hostis. p alios orando pugnat. pan
nos z p se ipo i d orando pugnt. Nec
qsq potat erudit qd hoste uicere no
luit d orare cessauit. Et tu i mo
ipsi corpus gestiae bt ii volutas cessa
bit. Sig flagellauit eu moyses ex
orari no potuit. quos i nobis voluntas
potuit eruditas. ii apparet uos hosti
illi dare q cessat. i fese ei sbicit q

ii orat. Qui tn e obsisse sua diligere
aliena. q se hoste exhibet d q hoste
noluit uinci orare. Hostis e orois
pmiti. d cessas exigit. Oro naq
iugis infirmitati e hosti. Cetiq ipe
d se tela mittat. q hoste sui istud
n fatigat. Nec orois istud a hostis
sentia diuelle. ne tollar d puni
ne ergantur d alii cessas. pp qd
ait saluator. luc. xviij. Oporz seper ora
re i nuq deficere. Unde l. xxii nar
rat in uit patr. pr uiri. ei uilag
apostata mulier pene qua ii per
tin ei tusii de ... cui tn ne
te loqui i q erat pral lia monachus orasz
ii potat ult tuisie ... ibi smo
bil illo continuate orois p dece dies
reuisus e ifecto negocio ad cella sua.
Cuiq diuisz se ipe diu ee a monachis
orate. uila ne ... illi monach.
si i breui ille e icepta. Timeat g
religiosi q noluit pstite i orone/ ne
ab hoste exhaut. sic fuit d discip
ulis bitu que exibat ei ... de
oratorio pue .. i ... xx. Octauu

c. d septe q faciunt orone efficacem.

Oo ar oio dsequtur effectu
septe sr ucia. Debz e ee
i corde oratus uta caritas.
pu ait greg. sr eua. li. ij. o.
vij. Ubi oronis est celsitudo carita
tis. Et i ui de h. sr d ee inexplica
bilitas dsciae siue cordis. ps. ioan.
Si cor nrz ii reprehendit nos fiduc
iam h ad deu. et qdcq petierimus acci
piemus. ubi q nos orare i oi loco le
uates pas manus. i. ad. timo. ii. sr
d ee irreprobilitas ad pma q plamat
tur i orone. Ecc. lxi. Nos iterum libui
i orone. i. cu male gestu debilite uerus
necess rursu facia. mc. z. v. qd i
sibi itiz plagas. sr d ee i reconc
liacio offensis fratris. Mat. v. Cu offers
munus tuu ad altare. z i recordatus
fueris q h fr tuus ad adusu te relinq

ita minus est malum. et ideo sic re-
[illegible] tibi est. Et cum sit [illegible] omnibus
hiis pertinentia. patet quod est malum. Ier.
vii. Si quo peruenerit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] operis. Iob. xxxiiii. Nec de
[illegible]
[illegible]
[illegible] apud
[illegible] operum [illegible]
[illegible] Leuitici. comm
[illegible] Corona est [illegible]
[illegible] operibus robore
[illegible] pleue
[illegible] Et si [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] septem
[illegible]
[illegible] et sic de
[illegible]
[illegible] religionis. Et c. vi. Et
[illegible] Et [illegible]
septem [illegible] religionis
[illegible]

Sexta dis. de vite religiose utilitate.
Primum c. de premii magnitudine.

E[illegible] religionis comm
[illegible] utilitas in
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] possessionis. quia
[illegible] possessione.
[illegible]
[illegible] Et si [illegible]
[illegible]
[illegible] Et
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] duobus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] religiosorum [illegible]
[illegible] religio
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] religiosorum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] voluntatem [illegible]

[S]upplices ē filio dī. Job. xxxvi. Iudi
cā tribuit pauperibꝫ. Glo. moē. xxii.
Iacobus de ang: omībꝫ i iudicio. qd
alij iudicātr ⁊ pereūt. alij ñ iudicātr
⁊ pereūt. alij iudicātr ⁊ regnant. alij
ñ iudicātr ⁊ regnant. De qbꝫ. mat.
xix. Uos q̄ secuti estis me. sedebitis iu
dicātes. ⁊ c. Et seq̄ ei. Relinquentes
oīa p. pla. ppupta deuoiāte creati
oīs. qm̄ iubi g̃nalr aūt. Gco
eccle. c. mat. de. Uade oīa q̄ hēs ⁊ da
pauperibꝫ ⁊ hēbis thesaurū i celo. Scdm
c. de periculitate eoꝝ qui male ui
uūt i rlīgiōe ⁊ d̄ pene talium magnitudiē.

[E]t sicut initiū ē ap̄lis gl̄ificā
da loq̄ religiosi q̄ magis
pfecti. ita rlīgiosi p̄ue
niēs ap̄lis pu̾sā ⁊ ma
gis puniendi. Quia ē g̃ns alter ta
lis casus. q̄n non dicit. ad eūgē. l.
xi. Unde ē ē maior pu̾sitas q̄ p̊ p
fectionis notitiā. pmissiões siue oblīgā
tões. pt sā hīe uolūtariā susceptio
ne. pt esse uirtuosoꝝ. p̄uis. pecat̄ tū
militudinē ⁊ pfectionē. pt maior et
mū d̄aliū cōmissiones. pt maxi
mā habitatioē i collegio scōꝝ ⁊ i loco
scō. recitr ad p̄ra sic canis ad uomitū
⁊ ad ea q̄ reliq̄t. Qui dicit de Luc.
ix. Nēō mittēs manū suā i aratrū
⁊ respiciēs retro. aptus ē regno dī. Unde
⁊ uxor loth aspiciēs retro. uersa sunt
i statuā salis. gen. xix. Et q̄ tales st.
ꝓ pficere pessimi. sicut sepulcra dealba
ta plena spurcitiis. mat. xxiii. Et
tales st sic falsi denarij [illegible]. q̄ de
foris falsi i igne uirtutis. Ut ē au
aselmo d̄ similitudiñ. xxxv. e. similit
do ē int̄ denarij ⁊ mōchū. Sic ē de
naris dz ēe ex pō [illegible] ⁊ recto pōdē
⁊ legitima moneta. sic i monacho ex
ēe puritas [illegible] ponderosa sta
bilitas. [illegible] co[illegible] so. ⁊ [illegible] mo
nachal' [illegible] tūo. Et sic falsi de
naria [illegible] ēe falsā qm i igneni

mittit. Sic ē d̄ rlīgiosis. q̄ [illegible] de
[illegible] i. bonis ⁊ [illegible] oīa ass
[illegible] ⁊ pu̾sitas uite [illegible]
rlīgiosis p' tot [illegible] pecla
bii uniuersi. et mag̃ [illegible] ōp̄ia
[illegible] ē [illegible] l'ap̄lia. Unde narrat'
i uitis p̄ruz ii d̄ pte. iii. d̄ q̄da. q̄ ē uel
[illegible] i uir. [illegible] dicebat. Uolo
saluare aīaz meā. nec mat' acqeū.
et fcm̄ ē mōchū sn̄ negligentia nimia
expectās. Cōtigit q̄ uir moreret'. ⁊
ipe infirmata est. et fcm̄ i excessu ⁊
mētis ducta ē ad iudiciū. ibiq̄ uidit
uirū ēius q̄ iudicabat'. Cui illa u
idit cū ait. O fili. et tu i locū huc
uenisti. Ubi est [illegible] dicebas
saluare uolo aīaz meā; O ille au
diēs [illegible] nec [illegible] mat.
[illegible] dolore stupida fcā ē. [illegible]
[illegible] ⁊ [illegible]
plorās ⁊ dicēs. [illegible] me
sustinē ñ potui. quo [illegible] aglou
[illegible] i isteria. i die uidicij poss
sustinē; Et pmāsit i p̄nia. Et hīs
[illegible] magnitudinē [illegible] pa
noꝝ rlīgiosoꝝ [illegible] uidi
ca. q̄ nūc [illegible] de solo uīui ⁊ d̄ [illegible]
ne thesaurizās [illegible] dī. De q̄bꝫ ta
liū [illegible] illud Iob. xxiii. Dedit
ei d̄s locū pñie. ⁊ ipe abutit' eo i
sub̄biā. Et illud. ap̄c. ii. Dedi illi tp̄s
ut ageret p̄niā. ⁊ ñ uult pe[illegible]e. Terci
c. de misteriali significatōe habitus

[R]eligiosi [illegible] rlīgiosa religiōe
[illegible] sunt. [illegible]
[illegible] uita [illegible]. et sic
[illegible] illoꝝ [illegible]
[illegible] anselmus d̄ similitudinibꝫ [illegible]
e. [illegible] q̄ uel [illegible] i uitu. l' pfes
sione l' [illegible] de mōcho [illegible]
[illegible] ista uite. Et [illegible] q̄ uel
leo uestis ⁊ nigre significat q̄ ir
putz se uile [illegible]. Q' a capite
uis ad pedes significat q' a p'ncipio
uis ad finē d3 esse sua rlīgio uera.

Da s'r i mor' erunt significat meori
aut passionis. Corona a capillor' regum
ta signat eos ee reges i sacerdotes. De
mistio vitq machab'. 10. cassi ang. l. q.
collonii militi. vbi ait q' machini ut
militie & spiritui opi iecer. qd sunt s
gnata i helia. i vbi 10. Vilitas uo
vestis signat paupertate. Et i bn o si
i ut priii pte. r. i. ii. filis o mistio
vita machab'. vbi di cucullia ee sig'
mortie. Hec e plna religiosi & sapi
spiritu si sit nos religiosa. si sit tale
Ista cora summo iudice. ql appart i
presentie ... cora homib' ...
i monasteriis. Siplinitas machini e
eiq plna. Et seq' Vilitas habitus
tm. Siplinitas ... sacerdoti ...
... Sinitas ... ait ...
Et i bn o si ... enagli ...
alloquio religioso ... offertat ...
eis ... [illegible]
[illegible]
[illegible]
... Quia pars ... tio ...
... lbr ut sit plenum ad mortem.
Prima .vi. o spicitie ad mortem.
Primo. c. ohuius vite breuitate z
labilitate. et q' ii e i ea cõfitedu.

Dilectissimi uariis mo
dis instructionum ex
quib' predicator euange
licus pot hec ...
cõferrentur utile e ipis
s' eor' statu. z misti
... et ...
ut ... ulti ... omnis ...

ad morte maiores z minores. senes
z iuuenes. diuites z paupres. ispi
... e q'si' predicator ... admonere
qd de hijs q ex pretiit ad mortem.
Et q' hec uita mortal' e, plixita
mortis. pii ait gre' s' eua l. q. o.
... p mo s' hoies admoneri
ii ii ... s' h'uite ...abilitate.
que erumpnosa mort. plixitati. ista
e uita e mors uiuentiu. z uita mo
rientiu s3 aug' ... Et e piita
l' breuitate. et e qsi nol ad tristitia
uelocitate. et i tiste ... nuqt ce
ssnt sue ... Et e erumpno
sa calamitate. z atq tiiabil' defecti
bilitate. ... tiiabilitate. et
... ...
ne. Et o lns clamat scpta coit
fic iob. iob. viii. Dicens dies z
ipio ... Et i gre. mor. ... o ...
Et iob. viii. ... o ...
lbi. mor. ... simili o ... Et iob z
vii. Dies mi uelocis ... q' a te
vete ... et ... abs
ulla spe. Et i o simil'tu morat.
... Et iob. vii. Dicens ...
sentit. et ... ii ...
vlo. lbi. mor. ... o ... Et iob
xxvii. Nescio q'diu subsistam. et si
pt modicu tollat me factor me
... mor. xviii. Et o si aug' ...
lib ... Dicens e ...
et ipsa breuitas sep icerta e. Et
i bn o si. Et sermone. ...
... uite ...
ne. vl. ...
... Et seq. Vita ista sit e ...
mortis. Et o si ... epla ...
ta breuis. z e q'si fabula. z e q'si mors.
Et epla ... e uel qntus
tpus. Et ... q'd ...
... pretiu ... Iob ...
... pte ...
lbi. mor. ... o si. Et o si ...
breuitate. z alijs ... su ...

tis senii. li. de instabilitate vite p̃sent
ubi iterum usq̃ uigili. Optia z
equi dies. miseris mortalibus eui
prima fugit. z c. Monent et q̃d
lectores / ut n̄ confidant in huius vite sic ua
riabilis durabilitate. Scriptum est enim
ita in. iob. vij. quomodo ille est mutabi
lis z uariabilis. Et alibi in gre
gor. viij. Et est monendi q̃ste in
pecto. ne differat conuerti ad deum.
Ecc. v. Non tardes conuerti ad dominum. z ne
differas de die in diem. Subito enim ueni
et ira illius. z in tempore vindicte disperdet
te. Unde aug. sermo. xiij. ut d. Q̃ differ
tis in crastinum. longa vita erit. ipsa
longa sit bona. et sic melius erit. si
longa bona sit. Si uero breuis sit. bonum
tamen est ut sit bona. Quis enim uos hic
longum malum. Et ibidem. Secundum
c. de exhortatione hominum ad merita
cumulanda in tam breui uita :-

Similiter est admonendi q̃o
niam est. ut in tam breui uita
cumulent merita. sic mo
net sapiens. eccl. ix. Quodcumque
potest manus tua facere / instanter opera
re. Et. ix. Mane semina semen tuum.
Et h̄ iustū. quia ueniet nox. i. impossi
bilitas merendi post hanc uitam. Jo.
ix. Venit nox. quando nemo potest operari.
Et laborantem in messe. quando uenit desi
nitur z nocte uenire. et insimul col
ligit manipulos z redigit in aceruos.
Sic debet omnis fidelis in hac breui
huius vita aggregare cumulos meritorum ut
omnes inueniatur ille. ps. cxxv. Ueni
entes autem uenient cum exultatione portantes manipulos su
os. z c. Qui in hoc tempore seminant operibus i
bonis ad eum. gal. vi. Istius. Contrario
est de illis qui parum obliuiscuntur
ad carnis uoluptatem l' mundi cu
piditatem l' transitorii seculi honorem.
semper aspirauit. Ubi competit exemplum quod
narrat barlaam de fugiente uni
corne. z cadente in barathrum. i. quod ar
buscula apprehendit. i. c. radicibus uidit
duos mures albim z nigrum qui corroderent
eum. z in fundo uidit draconem hiantem
se eum deuorare cupientem. De pariete
uidit exire quattuor capita aspidum
qui minabantur. Et eleuans oculos uidit
exiguum mel de ramis arbuscule
fluere. et oblitus omnium intendit se ad
capiendam dulcedinem mellis. Et ad
aptat i q sic est de peccatoribus. quod uni
cornis sequens est mors. barathrum mun
dus. arbuscula mensura uite humane.
que consumitur albo mure z nigro. i. die z no
cte. Quattuor aspides quattuor elementa
que humanum procurant decorem. quibus compage
corporis dissoluitur. Draco est prestans
diabolus. Stilla mellis delectatio carna
lis siue peccati. quam inquirit peccator toto af
fectu omnibus aliis oblitis. Ubi dicit
apostolus. ps. iiij. Ut quid diligitis uanitatem
et queritis mendacium. Decorum est
nobis omnia temporalia uana z uana sci
re. z intendi ad aliorum meritorum
cumulum. Tercium c. de mortis ineuitabilitate.

Consequitur sic
admonendi homines de mor
tis ineuitabilitate. Quia
est lex quam nemo uincere n̄ iuuenibus
morte. ps. lxxxviij. Omnes morimur.
et quasi aqua dilabimur in terram. ij. re.
xiiij. Mors est finis peccati istorum nec
z iustis eius. quam nullo propagata ab
eo euadere potest. Seneca. ij. Quemcumque di
e conspexeris est eo moriturum nunc
ut. Ecc. xiiij. Omne opus corru
ptibile in fine deficiet. Et idem
Sicut nos carnis z sanguinis. alia finitur.
alia nascitur. Et. eccl. i. Sicut nos p
terit z quodcumque uenit. Nullus est qui confidat
de cunctis iuuentute. z confirmet uilius
de corporis sanitate. de numerantes pro fi
nitis. qui ullis parte morior et eque
moriuntur iuuenes senes. et sic de ali
is. Apoc. xx. Vidi mortuos magnos
et pusillos stantes in conspectu

tuom. Omīs ē cū ueniat mors. et ñ ē ut effugiā ictū eius. Utraq[ue] ei tela ī nos iaciunt[ur]. et oēs resuauit z ad mortē. ait sen. ij. de naturalib[us] qōnib[us]. c. ultio. Unī z pōit ex lōnigī libello ad marciā. q[uod] sua siles asce ptilib[us] mur obsessū undiq[ue] hoste. sic i qā descē[n]dūt tela sagitte. l[ue]l saxa. q[ue] alij multiarū. l[ue]l capita. p[er] q[ue] significāt[ur] gra[ui]a morbi uaria / q[ui]b[us] lapides pulsantur. Mors ē tributū q[uo]d o[mn]es oportet soluē. p[ro] qua se[n]t se[n]. de brui ui. c. ult. q[ui] mor nasce lex ē. Mors tributū / officiūq[ue] ē mortaliū. Et ideo ap[ud] gentiles dicebat[ur] pluto. s. deus infern[i] l[ue]l mortis. hic tyrān[us] q[ui] capit oēs ī trib[us] etatib[us]. s. puericia. iu uentute z senectute. ait hug. Et de h[oc] narrat[ur] in q[ui]dā antiq[uo] scripto. q[uo]d c[um] fi lia cuiusdā nobil[is] z iuuenis iuuenis e[ss]et. i[n]sti[tu]it. ei[us] ymo ne ñ co[n]sumere uenisset. q[ui] p[ro]p[ter] ut eū ex[pe]l leret. ut. ē ñ posset illi. e[ss]ignosceret ei ue nire. petiuit iuuenis ut posset loqui an[te] p[at]rē. Q[uo]d c[um] e[ss]et ei concessū / ait puer ad p[at]rē / q[ui] si aufferet[ur] una mala a[m] co[n]suetudine q[uam] erat ī p[at]ria sua / redi ret ad se[n]sū. Annuent[ur] p[at]ri q[ue] si haberet aufferet. petiuit ut illā ē ex p[at]ria iuet. Cū filia. q[uod] ī t[er]ra sua e[ss]et co[n]suetudo ut iuuenis moreret[ur] sic z senes. z si illā aufferet. ipse rediret. q[uo]d si ñ fa ceret. nec ipse rediret. q[ui]a ē eet iuuenis timebat mortē. Et audiens p[ate]r. et intell[igens] ip[su]m eē c[on]stantē ī p[ro]posito. ait Nolo q[uod] ad se[n]sum redeas. s[ed] h[ic] fiunt ad eū. Co[n]suetū ē filio fuit. ad h[oc] fi deli ca. Et q[ui]a ñ ē fuge mortē. nō restat ñ ut homo uiuat ī ch[ris]to q[ui] ē uita. z euadat mortē spūalē pri. z torme[n]ti eternii. Q[ui] uincit. ñ ledetur a morte s[e]c[un]da. apoc. ij. Ap[ro]p[i]nquitēt ē in ti euadere mors uera. Mortui ei estis. z uita u[est]ra absco[n]dita ē ē x[ris]to.

Tertiū. c. d[e] mortis colo. iij.

D iugi memoria et meditatione. Dein sc[ilicet] admone[n]d[us] ē o[mn]ib[us]... de mortis iugi z co[n]tinuata medi tatione. ut a p[e]cc[at]is retrahant[ur]. z ut co[r]da humilient[ur]. z ut ad bō opa[n]d[um] stimu lent[ur]. z ut uita imortal[is] appetat[ur]. Ecc. vij. Memorare nouissima t[ua]. z ī et[er]nū ñ peccab[is]. Job. x. Nūq[ui]d ñ pa ucitas dieru[m] m[eo]r[um] finiet[ur] breui. Ibi exponit gre[gorius]. li. mor. ix. illo. ē cō supradict[i]s. Ubi ait. Cū culpa a[n]i[m]u[m] temptat. mens n[ost]ra ē ut breuitatē sue delectatio[n]is aspiciat. ne ad in nocē[n]tes mortē nūq[ua]s rapiat. Et ī bō d[e]l[e]c[t]e. Eccl[esiast]e. xi. Si annis multis uixerit h[om]o. z ī hiis oīb[us] letatus fuerit. me[m]i[n]isse d[e]b[et] tenebrosi t[em]p[o]ris. z c. Et ideo ait alfarabius ī lib[ro] de diui sio[n]e ph[ilosoph]ie. q[ui] s[ecundu]m platonē ph[ilosoph]ia ē te diu[m] z cura. z studiū z sollicitudo mortis. p[er] sollicitudinē mortis uolēs intelligi mortificatione[m] p[ro]uidor[um] deside rior[um]. z carnaliū uoluptatē. q[ui] ip[s]e mortificat. applicat a[n]i[m]a ad eter nitatē. Hec ille. Et ē h[oc] co[n]cordat tul li[us]. l. ij. tuscl[anarum] q[ue]stionū loquens de sene. Ubi ait. Tota ph[ilosoph]or[um] uita ē com mendatio mortis. ut ait socrates. Et de h[oc] sen. ep[isto]la. xxvj. Meditare mor tē. Q[ui] ē h[oc] dicit meditat[ur] libertatē iubet. Unde n[ar]rat[ur] ī uita bti. io. eleemosy narij. q[uo]d sic fuit antiq[ui]tus d[e] ip[s]a tore. q[ui] postq[ua]m eet coronatus a sta tib[us] exercitib[us] ueniebāt monume[n]to r[um] edificatores ē marmorib[us] d[e] d[i]u[er]sis colorib[us]. z i[n]q[ui]rebāt ab eo d[e] q[ua]li metallo iuberet ip[s]um tuū fieri mo numentū tuū. Insinuātes ei q[ui]a sic[ut] h[om]o corruptibil[is] z transitori[us] e[st] celer[ite]r hec carnalia fine. z p[ro]p[ter]ea regni co[n]sp[ec]tu p[ro]p[ri]e q[ui]d z p[ro]p[ter]ea iohis fieri ē mo numentū uoles. bonā imitatione[m] p[ost] se relinq[ui]t aliis p[at]riarchis ī futur[um]. Ad h[oc] co[n]siderare. si ad. ad monet. ut nulla stimulaciōne deiecti tu tp[er]al. nec co[n]siderat ī p[ro]sp[er]itate seculi s[ed] mortē memoriā h[ab]eat q[ui]b[us] ante

aerlios cordis sic speculu i q oz osidera
re sua singlitate z defectibilitate.
et i morte oim lenior tpaliu alia
ces. et monet caliditate. Mors e co
sidacoib retrahit a pior libidie z di
gnitate abhiare. Job qd iob xxxi.
Qui timuite se ut fluctus sup timui de.
Ubi gre mor. xxi. i fi. q imminte te
pestate z fluctib tumitib nulla e
nauigatib cur tpaliu cura. nulla
carnis delitatu ad mete reducitur.
aicte ire i despectu uenit amore
rimedi. Mors qm timeo deu debite ti
more purgat fine sui ingit. et q
sic mediu eq a e d uta mma. sic i
mors reuertetur. Sic iob purgata
bat. qui dicebat. Nuo eq a sui. iob
i. Et ad morte sic osido a lureit
ad moriu. Eccl. xxxviij. Memito
nouissior z noli ei luxisa. Et seq.
Recor esto iudicii mi. sic e erit z tu.
Mihi eri z t hodie. Et q carne
voluptate mudi delitatos ipedi
unt hoie ne purgit morte sua i. iac
cert. vij. Relig e ne ad dom lucta
q ad dom diuini. In illa e fimo
immisor hoie admonet. et uiue
q putat q futu sit. Sic q osidat
morte. alios n despiciet. nec se alio
gat sr alios efficere. pu ait seu. l. iij.
de naturalib q oib iij. fi. Q dice
n tuo uasie. siudue paululu. uc
niet cete mors. q uos pu fuiet.
Et epla. xcij. Mors e e eqt z o
parit moriu. Q r sic tantu e mu
di egdiu. sic nudi e q li sui. Eccl.
v. Sic egssi e p ut de uto matris
sue. sic reuiter. ¶ Cantu. c. de pri
ratois ad morte indilacone z qre de
bet hoies ee parati ad mortem.

Et q infructuosa e pmc
ditatu morte n assit de
bita pparatio uite. ideo
abt admoni di u sit pa
rati ad morte. et q mauie mors

ueit et ipuiso. pu hortat saluator
mat. xxiiij. Vigilate q nescitis
q hora dns uer uet sit. Et. i. the
salo. v. q dico qd sic fur i nocte
ita ueiet. Cu e dixit pax i secu
tac repentin eis supueiet iteritus.
sic dolor i utero habetis. et n effugient.
Vos aut fres n estis i tenebris. u uos
dies illa tanq fur oplebat. Oes eni
filij lucis estis z filij di. Nos sui noctis
neqz tenebra. Igr n dormiam sic ce
te. s vigilem sobri sin. Q e dormiuit
nocte dormiut. et q ebri st. nocte z
ebrij st. Nos q diei sum sobri sim. in
duti lorica fidei z caritat. et galea
spe salutis. Apoc. iij. Si n vigilaueris
ueia ad te tanq fur. et nescies q
hora ueia. Debz g qlibz ee patus oi
hora. ac si tuc deberz mori. Et pro
ea noluit nos scire late fine nrz. ut
o ieta sua q morieti. sp pati ad
morte iueiri deleri. ait gre. mor.
xij. sr illd iob. xv. Numa amor icet
e mamois eia. Et debe oz ee pa
ti sic mist assistetis regi. Luc. xij.
Sit lubi uri pcincti z lucne ardetes.
et nos siles hoib expectatib dnm su
u q reuertat a nuptijs. Et seq.
Bti sui illi q cu ueiet dns iueiet
vigilates. Sic g illi sui debet
accti a colubitoe libidis z restrictio
ne. et lucnas tenie. i. fulgore bo
nor opu. et expectare dnm desi
die iudicio puie eine ac futur
glie. sic debet oes fideles ee taleu.
Et deli i gre. l. z. d. xiij. bn. sicut de
ter ee pat ad mor mete tui nd
ligetur i messe/ ut patet nb co
mma etia. Pu. vj. Vade ad for
mica o pigr. Et seq. Cogregat
i messe qd comedat. Usqz piger
dormis: Qui osurges e sopno tuo.
Paululu dormies. paululu dor
mitabis. Paululu osees manus ut
dormias. et ueiet t qi uiator e

gestans. i. parvissimo quasi non erunt ad? Sic
formica videns in messe iam esse frumentum
in estate colligit, et in nocte non
dimittit. sic quilibet fidelis colligere
in tempore iuventutis. [illegible] colligere in mes-
se filius sapiens est. qui autem stertit estate filius
confusionis. Prov. x. [illegible]
[illegible]
paratus ad mortem pugnaturus [illegible] in
stadio. [illegible]
[illegible]
[illegible] Non est nobis colluctatio contra
carnem et sanguinem sed adversus
principes et potestates. epistola ad Eph. vi. Luce xiiii.
[illegible] rex iturus committere bellum adversus
alium regem. nonne prius sedens cogitat si
possit cum decem milibus occurrere ei qui cum
viginti milibus venit ad se. Sic debet esse
paratus [illegible] ad mortem [illegible]
[illegible]
[illegible] omnibus
[illegible]
[illegible] spiritualibus negle-
[illegible]
[illegible] Luce xvi. Redde ratio-
nem villicationis tue. Mat. xxv. [illegible]
[illegible]
[illegible] Sic debet [illegible]
ad mortem [illegible]
[illegible] thesaurizantium. Mat. vi.
Thesaurizate vobis thesauros in celo.
Et Luc. xvi. Facite vobis amicos de
mamona iniquitatis. ut cum defeceritis re-
cipiant vos in eterna tabernacula. [illegible]
narrat [illegible] civitate
quod mos fuit unum omni anno accipere pro
principe. et in fine anni ipsum mutari et
in exilium [illegible] quidam sapiens pro
principe. et legem audiens transmisit
[illegible] sua ad exilium. [illegible] in fine
anni invenit sufficientiam. [illegible]
[illegible] in fine
[illegible]
lati. ad quod debemus mittere bona [illegible]
[illegible] thesauri [illegible] Item

debemus venire parati ad mortem [illegible]
[illegible] ad festum regium. [illegible]
festinare ne porta claudatur. [illegible]
Mat. xxv. de quinque virginibus sapientibus
et quinque fatuis. que prime intraverunt
alie non. quia ianua fuit clausa. Item
debemus venire parati ad mortem [illegible]
[illegible] placere sponso suo [illegible]
Apoc. xix. Venerunt nuptie agni
et uxor eius preparavit se. [illegible] in
morte quilibet debet [illegible] semper
esse paratus eo quod ignorat horam. Luce
xii. Et vos estote parati. quia qua hora non
putatis filius hominis veniet. Precipue
[illegible] Et
[illegible] se quilibet preparare. quia in
tempore mortis non est [illegible]
[illegible] Nec potest [illegible]
[illegible] Job xiiii. Constituisti ter-
minos eius qui preteriri non poterunt. [illegible]
[illegible]
[illegible] Non est in [illegible]
[illegible] potestatem in die mor-
tis. Eccl. viii. Et de [illegible]
[illegible] nobili [illegible]
[illegible] que fuit plena [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
se rapere. [illegible] pallescere.
[illegible]
[illegible] filio suo. [illegible] suscipe me
in fide tua. Et in illis clamoribus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] longanimiter expectat [illegible]
[illegible] Nos ergo solliciti [illegible]
[illegible] ne nobis [illegible]
et tunc [illegible] ad bene agendum [illegible]
[illegible] compellimur [illegible] exire. Illo [illegible]
quod tunc fugit [illegible]
Et illa hora [illegible] semper [illegible]
[illegible] Et ibi [illegible] Genes. [illegible]

Uoceq̄ȝ pōt ē man' facē illi' opa
re. Sextū. c. de errore gentiliū q̄
sibi morte intulert. ⁊ de errore ip
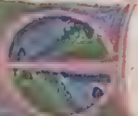
Ed q̄ error fuit gentiliū q̄ bacce
tulit q̄ mors ē optāda
oībȝ. et q̄ licitus ē sui
constāncie l' magnanimitā
q̄ lȝ inferant sibi morte. Quē er
rorē tangit aug' .i. de ci. dei. c. xxii.
narrans de quodam platonis noīne
theobrota. qui fertur lecto platonis
lib° ubi de aīe īmortalitate dispu
tauit, se precipitē dedisse de muro. atq;
ita de hac uita migrasse ad eā quā cre
debat ee meliorē. Ibi de aliq° de catone
q se necauit eo q̄ fuit īuidus glie ce
saris, pꝫ ait cesar de eo. ut refert ibi
aug'. De q° ē catone sen. xxiiii. epla ⁊
ultiā illā noctē platonis librū leg
cato. s. posito ad capud gladio. Duo
hic rebȝ extimis pspexerat. alterū ut
uellet mori. alterū ut posset. Et seq°.
Et stricto gladio ait. Nō fortuna ī
michil inceptis egisti. Et ipsit mox
ī suo corpore uulnus. Et postea uul
nus dilatauit pꝫ ide narrat. Ubi ⁊
refert de alio. q' ē uoluit nauē
tenere ab hostibȝ. ferro se transfixit.
Et cū q̄reret ubi eēt īpator. bn
inqt se hēt. Et i. de cōsilio. Et de h
eodē catone narrat sen. epla. lx
xiiii. q' q̄ die repulsā ē de prefec
tura lusit. ⁊ q̄ nocte periturus erat
legit. Eodē lāo lucius ex pfectura
et ex uita excedit. Dicā ē q̄ accus
tēr. fenda q̄ psuasit. Et ide le
git de multis gentibus q̄ se ipos ne
cauit. pꝫ narrat aug' de lucrecia
ti. de. xix. c. Ubi ⁊ ipbat bn istum
errorē. q' nusq̄ diuinis ī nec
pmissū repiri pōt. ut uel ipius a
dipiscēde īmortalitatis l' ullius ca
uendi carēdiue mali, nōb met
ipis necē īferamus. Quin ⁊ phibitos
nos intelligendū ē ubi lex ait. nō

"precipui" [margin]

occides. exo. xx. s. nec te nec altū.
pꝫ ibidē ait aug'. Et de h iosephus
cōciones ad iudeos bn. pꝫ narrat
egisip. l. iii. uolebāt eū aliq̄ iudei
iēunū a romanis se necare. ad q̄s
ait iosephus. Nature uinclo aīa cū
iuncta ē corpi. Quis g° aīe ⁊ corpis
cō cōplaciti cōtubniū interupe l'
dissociare audeat. Et seq°. Depos
sessio sua. cō simul debitā. qm sim
expectat ipsa. qm uideri refugiemus
īuidia. quasi fidelis bonū deposi
tū custodiant. No detentus inte il
tas mungi. n̄ refugiant bonū celes
te. Si ipis bona iniuas cōtumeli
osa eo. q̄to magis sinare deliro q'
a deo nō accepimus. Et de abraā
iob ⁊ dō. q ait pꝫ. cxli. Educ de cu
stodia aīaȝ meā. Et ibi dic. Et
seq°. Nature lex ualida ē. uelle ui
ue nec s morte asserere. Et post
Depositū dī ē aīa ī hoc corpe. Et
si ipis depositū ī uolare pro ifide
ē. q̄to magis depositū dei. Non
ḡ ē ex magnanimitate q' lȝ sibi
morte īgerat. s; ex pia fatuitate.
et erronea credulitate. ut ꝓbat
hec ab augustino. ubi s. et et qui
dā cōtra errore ⁊ agore. pꝫ ait
sapiens. in. ethi. q; ppter malicia
aliqui fugiunt uiuere. ⁊ interimūt
se ipos. Queret eī malis ē q̄bȝ cō
morentur. se ipos āt fugiunt. Re
cordātur eī multorū ⁊ difficiliū.
Et seq°. Nichil amabile hntes
patiuntur ē se ipis sse. nec ē
congaudent. et ī uē q' se interimūt.
Uel hoc faciūt ipicio cu ipse suff
gesti dē s seductione. pꝫ narrat ē
hug. l. ii. de sacramētis. parte. xii.
c. ii. de q̄dā pgrino eūte ad scūȝ ia
cobū. ⁊ de uiso a seipo. cū obuia
uit q̄dā uenabil' hītū. q se aliu
simulauit. illi. q' nl magis expedit
uiro nūtis q̄ festināt cūte de

vita. et si aliam viam non ꝺet. manu
sua morte lacessat. Et sic ille i
[illegible] sibi se iugulauit. Quem inde
exanimem a servis reduxerunt ad mai
um exierat. hospitem inuisat. Et
ipse incedens in via petiit a deo au
xilium totum concedens. Et similiter q
mortua fuit. Et narrauit de gestis
et se ab illo qui ei [illegible] suggessisset
deductum ad tormenta. Cum ait dixisset
se sanctum iacobum. cuius ereptum ad no
uum iudicium duruisse. ibique sibi ob
tinuisse in vite corpus redire. Ab
sit ergo a fidelibus peccatum error quod uelit
de morte igitur. vel participare inter
et ex scientia. Secunda di. de mortis
multiplicitate et timore. Primum
colum de quadruplici morte.

[Q]uartus pr qr non omnibus op
tanda est mors. primo
mo timenda est malis
eo quod mors peccatorum pes
sima. ps. xxxiii. Et q
quadruplex sit mors ponit aug.
ad orosium. s. mors corporis que est sepa
ratio anime a corpore. et mors anime que est se
paratio dei ab anima per peccatum. de qua dicitur
[illegible] mat. viii. Dimitte mortuos
sepelire mortuos suos. Et est mors
anime. s. peccati ipsius solius ante iudicium. qualis
fuit peccata diuitis epulonis. luc. xvi.
Et quarta mors. peccati corporis et anime
post iudicium in inferno. quam dicetur da
pnatis. ite maledicti in ignem eter.
mat. xxv. Dicunt ergo ipsa vel pertine
tunc. Secunda. c. qualis mors prima. s. car
[P]ternalis prie est timenda mal
ignorantia. s. corporis [illegible] tunc
peccator. ob ablationem omnium
delectabilium. et ob eternita
tem omnium [illegible]. et ob multitudinem
penarum. desperationem remediorum et in
[illegible] ps [illegible] Job. xxvii. Di
ues cum dormierit nil secum afferet. a
periet oculos suos et nil inueniet. Ibi

git. sustinet. mor. xlvii. e. sicut
de diuite epulone sepulto in inferno.
luc. xvi. et luc. xii. de stulto, qui uol
te dicta dilatare sua. cui dictum est hac
nocte repetent animam tuam a te. Que aut
parasti cuius erunt. Sap. v. Quid nobis profu
it superbia etc. Et ad pene eternitatem
ratio peccati erit et eueniet in eo tempore
quo non existimat. Job. xxxiv. Subito
morientur et in media nocte etc.
Et contra illos ibi glo. mor. xxv. qui subi
ta est. quod ante non cogitatur. Et ideo
dicitur mors subitum quia non preuenit
tit. Hec est mors peccatorum pessima. ps.
xxxiii. et ideo timenda. Eccl. xli. O
mors quam amara est memoria tua homi
ni etc. Unde et ad maiorem pene
aggrauationem [illegible] ipsius ante quam esse
at de vita contingit de pena infernali.
prout narrat beda de gestis anglorum
de quodam insolente. quem cum infirmaretur
[illegible] monuit ut confiteretur. Cum
respondit quod tunc non faceret ne socij
eius ei insultarent. sed cum resurgeret ab
infirmitate aggrauatus sic faceret. Itum
visitauit eum et monuit iterum. Cum
ille ait. quod tunc nulla sunt utilitas
cum confiteri. eo quod duo iuuenes pulcher
rimi uenerunt. quorum unus portauit librum pul
crum in quo erant bona que fecerat sed pauca.
Postea uero venit exercitus malignorum
spirituum. quorum maior protulit librum de
re nimie uisionis. enormis magnitu
dinis. et ponderis importabilis. in quo erant ad
scripta omnia scelera mea que feci vel cogitaui
in tota vita. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et
cum ad cor [illegible] ista morientis
[illegible] a demonibus ad inferna perductus.
Et sic factum est. [illegible]
[illegible]
ait beda. [illegible] narrat de quodam

salus vincente ignobili [illegible] sustentabat in monasterio a fratribus propter opus necessarium. Serviebat enim ebrietati et aliis vitiis. Magistro nocte residente in officina sua conventum quasi ad psallendum venit. Monasterio et planctu ad extrema vocavit fratres. eisque narravit se iam inferno traditum. et sathane dimissum in perditionem [illegible] est ceteris qui [illegible] sibi quoque locum preparatum inter eos. Et cum hortarentur eum ad penitentiam ait desperans quod non sunt ei locum [illegible] et quo modo iudicavit sum iam esse completum. Et sic viatico obiit. eumque monasterium sepultum fuit. nec pro eo aliquis oravit. Hec modo ut desperata de salute miserabilia patet. sicut beatus Stephanus vidit celos apertos et Ihesum [illegible] ascendere. actu. vij. Mors igitur ipsius est timida pravorum mors. Vertitur c. qualiter mors secunda anime sit timenda malis.

Est multo magis anime mors timenda. quia mors carnis non est nisi umbra mortis prout ait gregorius mor. xij. Job. xij. Producit in lucem umbram mortis. Et sopor est ut ait idem mor. xij. Job. iiij. Neque consurget de sopore suo. Mors est perpetuus sine anime per peccatum. magis est timenda quam mors corporis. quia mors anime est cum eam deserit deus. corporis mors est cum deserit anima. augustinus xiij. de ci. dei. c. ij. Quanto igitur deus melior anima tanto peius est deseri a deo quam ab anima. Et ideo sancti sustinuerunt mortem corporis ut vitarent peccatum. prout ait susanna. dan. xiij. Melius est mihi absque opere incidere in manus vestras quam peccare in conspectu domini. Mortui ideo sunt multe anime mortes. Pene eterne. sine qua sit pena eterna anime [illegible] sine anime et corporis. quam utique est secunda mors prout ait augustinus [illegible] xiij. de ci. dei. c. iij. Ubi ait. prima mors animam nolentem pellit de corpore secunda nolentem tenet in corpore. Et ideo sepulturam mors erit quam nec vivent anima poterit deum non habendo nec doloribus corporis carere moriendo. Et in [illegible] de hoc. Et l. xix. in fine. quod secunda mors dicitur quia nec anima ibi vivere dicenda est quia a vita dei alienata erit. nec corpus quod eternis doloribus subiacebit. Ideo peius ideo durior ista secunda mors erit quia finiri morte non poterit. Mors dura et dira est iste mortuorum propter ex multitudine tormentorum, ex eternitate et continuitate ex irremediabilitate et perpetua societate demonum et reclusione sua eius. Propter quod dicitur apoc. xx. quod diabolus missus est in stagnum ignis et sulphuris. ubi et bestia et pseudopropheta cruciabuntur die ac nocte in secula seculorum. Et sic omnis erit dura pena ex separatione a visione dei et consortio sanctorum. prout ait chrisostomus super mat. om. xxiij. Mille gehennas aliquis dixerit. ego [illegible] casum illius glorie multum amariorem gehenna [illegible]. Et sequitur. Vere mille aliquis ponat gehennas. nil tale dicet quale est a beata illa gloria excidere odio haberi a christo. audire quia non novi [illegible] esurientem eum [illegible] non aluimus. Et iam dicere [illegible] melius est sustinere fulmina quam faciem illam mansuetam videre aversam a nobis et tranquillum illum oculum non ferentem intueri nos. Et in multis aliis. Et ideo significatur dicitur mat. xxv. Ite maledicti in ignem eternum. In hoc quod ait. ite. notatur a visione dei separatio. In hoc quod ait. ignem eternum. pena et indignationis magnitudo et multitudo. Apoc. xxi. In inferno et mors mihi sit in stagnum ignis. Hec est mors secunda. Predicator igitur [illegible] illa quam alloquitur ad peccatores mortem [illegible] timorem. et ad vite correctionem et [illegible] ut possit illas evitare. Mors est [illegible] voluptatum. cupiditatum. [illegible] non [illegible] a morte secunda. apoc. ij.

Mortui. c. de morte sanctorum et eius [illegible] preciositate.

[illegible] sit preciosa in conspectu domini. ps.

cri. et nimio appetitu ob diuine
visionis felicitatem p[ro] huic mutip
ne ait ap[ostolu]s ad phil. i. Desideriu[m] ha
bens dissolui et esse c[um] x[rist]o. vnde i lauda
bilit se diuine uoluntati. vn[de] nunc uiuo
l[ibe]r moriendo. vn[de] seq[uitur] ibidem. p[er]ma
ne i carne necessariu[m] e[st] p[ro]pter uos. Sic
fuit de b[ea]to martino q[ui] morti p[ro]xi
mus dixit. D[omi]ne si adhuc p[o]p[u]lo tuo sum
necessarius, n[on] recuso laborem. fiat uolu
tas tua. ut i uita eius legitur. p[ro]pter h[oc]
nec. Et h[oc] h[abe]t iusti spes regni c[eli].
morte Vnde ei iustus sperat in morte sua.
pu. xiiii. p[ro]ut dicebat ille. p[ro]ph[et]a.
optans. nume. xxiii. Moriatur a[n]i[m]a
mea morte iustoru[m]. Vn[de] c[um] lib[er]atur
a exilio. et intrat hereditatem. p[s]. cxx
vi. Cu[m] dederit dilectis suis. so[mnum] ec[ce]
hereditas d[omi]ni. E[t] C. Et tunc oritur
gloriosa ortu. Iob. xi. Cu[m] te [con]su[m]ptu[m]
putaueris orieris ut lucifer. p[ro]pi
q[uo]d dies mortis s[anct]or[um] dicitur natalis.
Vn[de] et Sen[eca] ep[isto]la. cviii. laqueo [con]tra
uirtuosos ait q[uod] mors eius eterni [est] na
talis dies. Quantu[m] ad timore[m] et elec
torum i morte. et [con]solatio[n]e[m] i[n]firmatis i mor

Tam i morte immin[en]te time
re et studiosius se p[re]parare
Iob. xxxi. Deu[m] opera fac
tor[um] meor[um]. Ibi gre[gorius]. mor
xxiiii. de timore electoru[m] i morte. De
bi ait. q[uod] e[st] [con]si[derandu]m iusti semp[er] diuina
iudicia p[er]timescunt. tunc tam[en] hec uehe
me[n]ti[us] metuu[n]t. c[um] ad soluendu[m] huma
ne [con]ditionis debitu[m] uenient. distrito
iudicio p[ro]pinquare se cernunt. Et sit h[ic]
tanto timor acrior. quanto retributio et
na maior. Vn[de] et saluator solu
tio[n]is carnis appropinquans. et mortis horror
factus i agonia prolixius
orabat. luce. xxii. No[n] p[ro] se. s[ed] m
bris suis i se etiam expressit mor
te appropinq[ua]nte. Et seq[uitur]. Considerandu[m]
q[uod] nec hoc q[uod] qui sine aliq[uo] reatu e[st]
q[uo]d laudabile gessit. si districta pie

tate iudicetur. Iob. vii. s[ed] ps. cxlii. Non i[n]
tres i iudiciu[m] cu[m] s[er]uo tuo d[omi]ne. Et
paulus. i. cor. iiii. Nichil m[ihi] [con]scius su[m]
s[ed] n[on] i h[oc] iustificatus su[m]. Et. iac. iii.
In mult[is] offendim[us] o[mne]s. Et. i. io. i. Si di
xerimus q[uia] peccatu[m] n[on] habemus nos ipsos se
ducimus. Et ideo fateatur tabule si tremuit
columpne. Aut quo i[m]punita immo
bilia stabunt. si h[ec] pauoris i[m]pulse ce
li [con]quatiuntur. Et i alio loco ibidem
Iob. xxvi. Columpne celi [con]tremi
scunt et pauent ad nutu[m] eius. Et m[o]
do de quibus sit hic timere. cu[m] ap[osto]lus pec
catoru[m] multitudine[m]. et gratia[m] iusti
ficationis [con]t[ra] pauore[m]. ut iudicii e[st] d[icendum] cu[m] p[ro]
pter bonoru[m] fore i[n]certitudine[m]. q[uia] omnis
iustitia nostra q[uasi] pannus menstruate
ysa. lxiiii. Et iob. ix. Si lotus fue
ro q[uasi] aquis niuis. et c. Seq[uitur]. Tam[en]
sordibus intinges me. Mala e[nim] nostra
pura mala. s[ed] bona nostra n[on] s[unt] pura bona.
ait gre[gorius] mor. ulti. i fi. Iob. xxxiii.
In qua uita habet lux. et c. Ibi. mo
r. xxix. De laudabili uita h[om]i
nu[m] si districta pietate iudicetur. q[uo]d n[on]
de ali[quo] p[ro]cella iudicio se placere sus
piciat. obruit. p[ro]u. xx. Quis potest
potius diligere uiam suam. Eccl. ix.
Nescit ho[mo] an amore u[e]l odio sit di
gnus. h[oc] mitto d[e] q[ui]s[qu]a[m] timere tunc ob
iudicis i[n]flexibile[m] equitate[m]. q[uia]
zelus et furor uiri n[on] parcet i die
vindicte. p[ro]u. vi. h[oc] mitto d[e] timere
p[ro]pter hostiu[m] i[n]sidiatiu[m] fraudule[n]t[i]
am et i[n]festationem. Si e[nim] maxima bel
la assunt in agone morientis. ubi
eu[m] teptare u[e]l terrere. q[uo]d tunc sech[um]
di e[st]. Vn[de] et i uita b[ea]ti bre[n]dani legitur
q[uo]d cu[m] i[n]firmaretur. et extremu[m] ia[m]
tialiter sp[iritu]m uideretur. assunt fortib[us]
ip[s]is accusatorib[us] eius pulsans.
Et ut o[mn]i[bus] p[ro]secutus e[st]. illo di[cen]te p[ro]
pter sunt dicentes. Nichil tantum au[dien]tes
batur ait. Fateor n[on] su[m] dignus ego
nec p[ro]prio possu[m] intrare regnu[m] celoru[m]

obtine. Cetiā dupl'r iure ī obti
nēs drīs nrīs. s. hereditario iure &
prīo. a iuncto sue passionis. alteru
ipe ↄtētus alteu in donat. Et ergo de
no illo in iure uendicās n ↄfun
dit. Et i huiu inmuincus ↄfusius
abscessit. & hō dr i se reuiss qeuit
ipe ē calcaneo isidi abē. gen in.
Quintiū cū g sa morte imminēte
time debent. Et tn ↄfitēt de
bet sparare ī do & uigilat ↄ siunt
i q̄sitū cognitare. Et si aliqd omis
sa st de eis q debuer. agat l'inni
tente scri. Et q st isi ad tribunal
etin iudicas corā q̄ rēsuri st de
oib. Septim. c. de statu scōx qūtū ad
deo & meditatiōe ī hor mort.

legit de bto aug. ī uita sua
q an pri die obitus sui libs
a se dictatis & editos recen
suit. & q̄tq ī eis recognuit alr q se
ht ecclastica regula a se fuisse dicta
in ul' scripta cū adhuc ecclastic' usi
mina sciēs. st correcta ab eo. Et
unū librū scripsit ō retractatiōe. ꝑut
dr ī uita sua. Et idē dr q' iussit
psalmos dauiticos q ō pnia ī scrip
bit pri ad pietē. qs inspiciebt. qs
& legebat. et legens uberrie & iugit
flebat. Et ne intētō eius a q̄q ī
pediretr. an dece dies ferme q̄ e
uirez ō corpe postulauit ne qs ad e
um ingrederetr nisi tn hora qbz me
dici intrabāt. l' cū ei refectio īferret.
qd & factū ē. Si g' tāti sci sic fuīt
studiosi ad corrigendū q debebat
corrigi. et si fuit ī uite tā studio
si. et si tn sollicit ne intētio eius ī
pediretur a diuina ↄtēplatiōe. qito
magis qlibz alij dnt eē ī talibz stu
diosi. Hora ē mortis timuer sci
aliq ualde. ꝑut dr ī uitis prz. l. ii. ꝑt
iii. q' ait abbas helias. Tres res
timeo. Una ē qn aīa egressura ē
ō corpe. alia qn sū occursur' deo.

tcia qn aduersū m ꝑferenda fuit
sña. Et seq' ibi q ait theophil'
eps moriturus. Btūs es abbas ar
seni. q hāc horā sep an oclos hui
isti. Et pte. vi. dr. q abbas aga
thon qn erat moriturus ꝑ tres
dies mansit īmobil' apitis tenēs
oclos. Ad quē frēs. Abba ubi es.
Qui resndit. In ↄspectu diuini
iudicij assisto. Et illi. Et tu ti
mes. Qui ille. Laborau sep uir
tute q potui ī custodiēdis mādā
tis dī. si hō sū. & nescio si placuer
opa mea corā deo. qz alr st iudicia hoi
nū alr dī. Nec ꝑsumo n ē ueno
an deū. Et cū uellēt apliꝰ īterogā
re ait. Nolite mihi loqui qz occu
patus sū. Quo dicto mortuus ē ī gau
dio. Et idō seq̄ ibidē. Memor esto
sep exitus tui. Et ne obliuiscaris
eterni iudicij. & n erit delictū ī
aīa t. Septim. c. de anglox aduē
tu ad scōs morietes. et de reuela
tione gaudij et glie.

anctis g' timēt de glie.
morte ut uisū ē. et tn
gaudēt morte appiquā
te ob spes diuine misiois
& libacōis ab ergastulo huīa car
nis & peregrinacōis. et a fastidio h'
mortal' uite. ex paulꝰ ut dicī eē
plnlx i. et eē ubī io. cū aginiste q
desideriū hñs ad dissolui et esse cū
fribz suis & alioꝝ scōx. ꝑpt hic
apls ait. ps. cxli. Educ ō custo
dia aīaz meā. Dm & scīs morie
tibz fiet eis reuelacōe scī ō sua
glia ad eox ↄfortacōez. sic nar
rat btūs grē. iiij. dialo. de paupe
paralitico. qui erigabt ꝑmipibz
q̄tqd de elemosina potuit habere.
et in dolore agebat grās. ī lau
dibz dī uacabat. q monēs ait
assistētibz. Numqd auditis q̄te lau
des resonāt ī celo. Et mortuꝰ
ē. et mira flagrācia oēs repleti

sit usq; p(ost) sepultura(m). Et de his simili-
narrat gre. li. cu. li. iiij. d. xv. de sco
mulieribus. sic de romula. ad quam i(n)
morte venit duo chori. et qui
in psallebant. qui sine cessabant
Et silr de tharsilla quam ait i(n) extrema
Regnante venisse ihs. narrat gre(gorius) l.
iiij. d. Sic e(st) damnatio quibus dam
malis p(ro)ne sit o(ste)nse sive da(m)pnatio
nis n(on) dez e d. sic z scis. qu(od) angustii
sive glie revelatur et sive revela
cio. sic sunt de istis. Octavum. c. de co
moditate sive utilitate hi(storiarum) scos
z bonos viros circumstantis i(n) hora i

[E]? sunt tremenda mortis
sentiunt bonis arte anim.
et ut orationibus adiuvetur
exceptit morientem hec cau
se fideles z scos. p(ro)ut narrat gre(gorius)
sr eua. l. iiij. d. xix. de quadam morib?
iusso in quadam morbido. et cui i(n) extremis
assistet sibi fres clamant. Ecce ?
clericus qui ? ad devorandum. Et cu(m)
fres diceret. signum tu crucis ipium de
git. Volo me signare s(ed) n(on) possu(m). q(ui)a
brachia mea ab eo oppressit. et ia(m)
z cap(ut) meum absorbuit. Et c(um) hec
diceret pallens z tremens. fres ve
lerunt ceperunt insistere orationi. et oppres
sum a dracone p(ro)b? iuvare. At ille
repente ait. Deo gratias. ecce recess
sit. His p(re)d orationes vras fugit dra
co qui me acceperat. Et mox sin
turu deo. z ecce monacha devoti. ac
omnia dispensatione sua. plura mea
egredientes plura purgatione. Patet
ergo efficacia orationis i(n) signum de
modes. nec n(on) z utilitas de assiste
ncia scorum circa morientes. Tercia di
de eorum qualitate que p(re)sunt mortem
hic p(re)mu. c. quanti valet p(ro)pter ereg
[E]? ram ul loca sepulturaru(m).
sp(eci)alis p(ro) aliqlis quale se
dz bonis p(re)parare ad mor
tem i(n) tota vita sua. et

sp(eci)alis qualit dz se p(re)parare in morte te
morte. z se hre i morte. q(ui)a ea quae se
citur morte quali ? circa sui
defunctos sepeliuntur, propter cereqiam ma
gis sit vivorum solacia quam defunctorum
subsidia. Si e(st) adp(re)sit ipio sepltā
pomposa z sumptuosa. obeunt pro illis aut
nulla. p(ro)ut ait aug(ustinus) i(n) lib. de cura p(ro) mor
tuis agenda. p(ost) principium. ubi multum de hic.
Ubi narrat de quibus scis? mantu
igibus dentinat z amicos pictos i(n) bo
nanni flumini ne illustris eorum me
moria reliqueretur. Quod divinitus p(er)
missum e(st). ut disceret tanti i(n) p(er)tinendo
ep(iscop)u qui contempsit hanc vitam multo
magis contempnere sepulturam. Et i(n) vij de l.
Dei narrat i(n) vita patrum. l. ij. p(ar)te. viij.
de ipio honorifice sepulto. et de soli
tario iusto comesto a bestijs. Et
causa de hoc admiratio respondit angelus.
q(ui)a ille ipius habet p(ro)pria bona op(er)is
i(n) hoc seculo recep(it) mercede(m). z q(ui)a alius
modicum habet culpe. habet hic i(n) pena
q(ua)d sic sunt comestus a bestijs. Et
[illegible] de mir. culpa i(n) igis i(n) pia. z hono
rifice sepulta. et de p(re)te iusto n(on) hono
rifice sepulto. p(ro)pter eandem causam. Sequitur c.
de modicitate cure quam habere debent aliqui
de sepulturis. et quod non valet mortuis
sepeliri i(n) loco sacro in quantu(m) locus.

[N]On ait. p(ro)ut morti sepellu(n)tur
i(n) ecclesijs. ide aug(ustinus) quid [illegible] z
dentinat q(uod) [illegible] de sui supli
cacies quid sunt recta fide
ac pietate p(ro) mortuis. puto quod il
p(ro)fit spiritibus eorum q(ui) i(n) locis scis e(st)
humanitatis corpora eorum ponentur. Et
ideo cum sacerl' mulier defuncti i(n) basilica
martinis corpus filij desiderium ponit. si
quid credidit eius animam iuvatis mis
ris admiuat. [illegible] hoc quod ita credidit
suplicanu quod sunt. et hoc profuit
si quod profuit. Et quod ad [illegible] seplatu
recurrat animo. z filium suum magis
magisque commendavit devocionis affectu

spm. n mortuu corpis locu. s; ex lo
cu memoria unius martiris affecta.
Et i bn o li. Et id aug. p o. c. o. c.
xij. i pte ubi ait silr q. ereq. ar p
pe. z sic o aliis st magis solacia z
uiuoz q subsidia defunctoz. Non
tn ut ait ide otepnenda z abicie
da st corpa defunctoz. marie corz
iustoz atq; fideliu. qbi tanqz orga
nis z uasis ad opa bona usus e sps
scs. De iio atiqz iustoz funa of
ficiosa pietate curata st. ut exeqe
celebre z seplta puisa. ut o abraha
z o eius uxore. de iacob. z ioseph. z
o tobia. q unincat xpi seplturi. et
z corpus qd legit fuisse honorifice
seplitu. z sic de aliis. hec aucteo a
it aug. n hoc admonet. q insit
ullus cadauibz sensus s; talia officia
pietatis placere de ad fide resurrec
tionis attinere. Et i o h in lecti aug.
Et o li. gre. iiij. dialo. de seplticoi
ecclis. sic o samonali, q binit car
ne otinenciam s; lingue prauitate et
stulti loqui. q e eet i eccia seplta
nocte sunt uisi custodi eccie q ce
pa suu an altare p mediu secta
bat. z una paro igne cremabat
altra remanete itacta. Cuius obusti
oie sigz i estiio appuer i mar
more. Et q patuit q bij q bi pecca
n fiueer dimissa ad uitia meliora.
sacu locis p morte n ualet adiu
ua. Ibidez narrat o alio puite
seplto i eccia date pro. z i nocte
appuerunt sanctissimi martires i cuius
eccia corpa fuat humatii custodi
ecie dices. Dic ezo. plurimat hinc
hac fetentes carnis quas h posuit.
Et n fecit die uicesio morietur.
Qm uisides timuit custos in ia
re ezo l; eet insii admonitio. Die
no uicesio ezo medico ad lectu i
culcuo, repentina morte defunctus e.
Et iede o talibus n curabat sci nil

tn. sic legit i initio p'tr. l. n. p're
v'i. de abbate arsenio. cu diceret
discip. qd faciet qr nesciu mortu
us sepellire. Ubi senex. Nesciis i
mittere fune i pede meu z trahe i
in i monte. Et cu eet traditurus sp
incepit cu flere. z dixit ei. Et tu ti
mes morte pr. Ubi ille. hu intime
timeo. Et ab ore q i hac hora e ut
fuit i ni ex q sum fui monachus. Et sic
i pace dormiuit. Qualiter at phi tunc
et par o sepltis narrat sen. l. o tri
qllitate aii. xviij. c. q e tarinius
minaret morte z iseplturi ticodre
phs. dixit. O te ineptii si putas mea
iteresse an s'ter an ifra putresca. Et
ibi ide sen. l. de remedijs fortuitoz.
Inseplti iaceb. s; dicit qs. Cui ille.
Facil iactura seplc. Si nil sencio. qd ad
me ptinet corpis iseplti pena. Si se
cio. ois sepltura pena. Et ibi de h.

Tertiu. c. de uanitate z fiectitoz,
nu ap gentiles de corporibus mortuis.

Quanto alienioribz gentiu
luj cura mortis rectitat ieio.
cot iouiniani. q qdam b
mas lignete cesseru z ppi
qs de uorat. dicetes rectius ee ut a se
piaq a uermibus edantur. Alij eos pe
iunt ecicanibz. qs ad h ipz nutriunt.
Alij fluuios i pauiebus seis da u
git. Et ide narrat tullius. l. i. qom
tuscul. Ubi narrat o diogene. q ius
sit se pri ci abiciet inhumanum uolucribz z feris.
Addices q n senciet ferar lamata
nil oberit. Silr ait o anaxagora. a
q ci quereret an uellz duci coup sui
i patriaz. dixit. Nichil nece e. Tantu
e undiq; iiic e ad iferos. Qualiter
at fiat de gentilibz. fideles z fideles
at pia officia i alioz fideliu sepltura
ul funiace. ul q uis sit digniu pm.
z dignu q eis exhibe. iiij. z q ipi
uelit sepelliri honorifice. tn de fortib
s; o pueitiite ad morte. z de recta co

gitacōe et affectiue i morte/ dz eē cā
ut ē dictū. Si aūt negligēs q' sic
recta sacro. sūma spē. et pfectā cū
eis cū ista pma. talis q pmisit
Nonū .c. de necessitate restitutionis ite-
rū. et de restitutione testamentorum.

Dilinctis aūt puideat q' per-
fecte faciat cōtra oībz testibz
satisfaciendo et restituendo
ea q sūt iniuste ablata.
Nec differat in postm. Un narrat
beda de gestis anglorum. l. iii. de fur-
seo uiro nobili. q ex uiro a corpe su-
it ductus ab āgelis ī altū. a quibz
ei dictū ē ut iferius respiceret. Qd
cū fecisset. uidit uallē tenebrosā
subtus se. et quattuor ignes. Et ē iterrogat̄
ab āgelis quid essēt uallis et q ignes. dixit ei ange-
lus q' uallis erat mundus. et quattuor ignes
quattuor peccata q mundū consumūt. Pri-
mus ē ignis mendacii. q' nō implēt
hoies qd ī baptismo pmiserunt. Scds cu-
piditatis. qz mundi diuitias ppo-
nūt hoies amori celestiū. Tertius
discordie et dissensionis. Quartus im-
pietatis. cū infirmiores spoliant. Et
ignes adunati ei appropinquāt. Ui-
ditqz demones ī ignibz uolātes. et simu-
lare bella cōtra iustos. Unus aūt ex eis ia-
ctauit tunicā sup eū. Quod recognouit
q' uestimētū mortui hois acceperat. qd
nō ex retinēdi auaricia sz ex obli-
uione adhuc retinebat. qd tū debu-
isset paupibz erogasse. Cū ē anglus
bona ī igne reiecerit. ait demon. Sicut
prius perceptionis suscepisti. sic et pene
eius participes esse debetis. Cui a-
it angelus. Nō pro auaricia. sz pro pter
aīam saluandā suscepit. Deinde angelus
ei. Quod incendisti. hoc arsit ī te. Rediens
ū ad corpus. signū incen-
dij uisibile pmansit ī humero et ma-
xilla. Si ergo sic fiat cōtra istos q' susti-
nuit penā pro tunica qua accep-
tat in [illegible]. quid fiet de illis q alia

puit bona aliorum et spoliant. nec res-
tituunt. ¶ Cū hic ē moriēti pa-
[illegible] p se fideles executores [illegible]
tūt. et aīas eorū diligētes. ne dif-
ferat eis illd qd diligit multū. de q
narrat̄ in uita magni caroli. q' cū
bellaret ī [illegible] precepisset cōsan-
guineo suo ut equū suū uenderet. et
daret preciū pro aīa sua paupibz. ille
eqm uendidit. preciū solidorū. eos ī
uoluptatibz suis expendit. Cui ap-
paruit mortuus trigīta diebz trās-
actis dicēs. Qz iniuste elemosinā re-
tinuisti. scias me ī tartaris fuisse
pro trigīta dies. Tu aūt ī loco ifernali
cras egressus illis scias te ponēdū. et ego
ī paradisū iturus. Et cum [illegible]
tremendo. clamorē demonū ī aere
qsi leonū et luporū [illegible] ē magnus.
et ulna raptus ē. Et pō duodecī
dies inuētū ē corpus eius ī fastigiis
montis [illegible] distante ab inde qua-
tuor dietis. Intelligit aūt sane u-
bū patri. ū q sit ab isto egressio
ad paradisū. si forte locū infernale
uocat locū penale. Decimū .c. qbz
modis iuuatur aīe defunctorum.

Moneatur et moueatur
q' ī testamento suo di-
mittat ū illd q possit
prodesse post mortē. Qles
sūt paupes ē. qz quatuor modis
aīe defunctorū soluuntur. s. oblōib
sacerdotū. aut pcibz scōrum. aut carorū
elemosinis. aut ieiunio cognatorū. ut dr
ī decre. ca. xiii. q. ii. c. Aie defunctorum.
Juuantur aūt maxime oblatione sa-
cre hostie. pro qua ait gre. iiii. dialo.
ū aut. q' post mortē multū solet
aīas iuuare sacra oblatio hostie. ubi
narrat de illis q fuerit adiuti ipa
oblatione. Sicut de illo q fuit ī captiui-
tate relegatus. et pro quo sua cōiux
diebz sacrificiū offerre cōsueuerat.
qbz diebz eius uincla soluebantur.

Q[ui] p[er] longo t[em]p[o]r[e] re[v]ilis. accidit q[uo]d
ill[is] diebus p[ro] eo s[an]c[t]ificati[on]em offerebat.
Co[n]sile narrat beda de gestis anglo
ru[m] .l.iiij. de q[uo]da[m] captivo et ligato. q[ui]
h[ab]ebat q[ue]nda[m] g[er]manu[m] abbate[m]. q[ui] ce
lebrabat p[ro] eo estimans ip[su]m e[ss]e mor
tuu[m]. q[ui] nullis [vinculis] potuit ligari [illegible]
[illegible]. Et c[um] alii q[ue]rerent ab eo cau
[illegible]. q[uo]d p[ro] eo tu[n]c celebrabat fr[ater]
suus. Et postea [illegible] narravit [illegible]
q[uo]d tali hora solvebat[ur] vincula. Si g[ratia]
sac[rificii] oblo [illegible] efficaciam h[ab]et [illegible]
uos. credendu[m] e[st] q[uo]d h[ab]et magna[m] i[n] liba
[illegible] a purgatorio p[ro] q[ui]b[us] offert[ur]
[illegible] offerentiu[m] p[ro]u[t] [illegible] g[regorius]
iiij. dialo. narrans de multis [illegible]
suffragio vivoru[m] post morte[m]. Ser
ti. c. de statu defunctoru[m] varietate[m]
et q[ui]b[us] p[ro]sit suffragia vivorum.

Set et quibus non
[illegible] suffragio vivor[um] p[ost] morte[m]
[illegible] q[ui]b[us] no[n]. no[n]du[m] ut ait i[n]
aug[ustinus] enchiridio. lv. c. Ne[que] [illegible]
[illegible] p[ost] morte[m]. est q[ue]da[m] vite m[od]us
[illegible] ta[m] bona ut ista no[n] req[ui]rat p[ost]
morte[m]. nec ta[m] mala ut n[on] p[ro]sit p[ost]
morte[m]. et e[st] alia ta[m] bona [illegible] no[n]
req[ui]rat. et e[st] [illegible] mala ut nec
[illegible] valeat adiuva[re] [illegible] ab hac vita
transierit. Da[m]pnati [illegible] suf
fragio vivoru[m]. In purgatorio exi[s]
tentes iuva[n]tur. [illegible] regna[n]t[es]
[illegible] n[on] indiget. hec ille. [illegible]
[illegible] nulla sp[er]anda liberatio. q[ui]a da[m]
pnati cruciabu[n]tur die ac nocte i[n]
sec[ul]a. i[n] stagno ig[ni]s et sulfuris. apoc.
xx. [illegible] ignis no[n] extinguetur nec
vermis morietur. ysa. ulti. [illegible]
[illegible] d[omi]n[u]s i[n] iudicio. Ite maledicti in
igne[m] eternu[m]. math. xxv. A p[ri]mo lo
co e[st] possibilis liberatio. [illegible]
[illegible] i. cori. iij. Sic ta[men] salvabit[ur] q[uasi]
p[er] igne[m]. Et de isto loco p[ro]ficit[ur] i[n]
purgatorio a[n]i[m]arum. S. greg[orius] iiij. di

alo. xxxv. c. Et post i[n] medio loco
s[cilicet] i[n] regno celoru[m] erit eterna beati
tu[do]. q[ua] [illegible] electi [illegible] i[n] gaudio
[illegible] [illegible] gaudio
[illegible] in gaudi[um] i[n] ip[s]os [illegible] p[ro]ut ait
anselmus p[ro]slogio [illegible]
[illegible]. Multu[m] ac gaudi[um] erit glie [illegible]
[illegible] p[er]fecte [illegible]
[illegible] l. ii. d. vij. Ibi e[nim] erit v[er]u[m] i[n] festo
si[n]e i[n] gaudio et[er]no p[ro]u[t] ait aug[ustinus] li
10. de. xxviij. Dies festus n[ost]ro. ait [illegible]
[illegible] dei. Gaudiu[m] sine fine eternitas. si
ne labe [illegible]. sine nube serenitas.
Et de hoc aug[ustinus] xxii. d. ci. dei. c. ulti
[illegible] Ibi erit felicitas [illegible]
mali [illegible] nulli latebit boni. Et seq[ui]tur. [illegible]
p[er]fect[io] [illegible] [illegible] p[er]fecte [illegible]
[illegible] p[er]fecte [illegible] q[ui] ipse e[st] d[eu]s. q[ui]
e[st] numerus etatu[m] [illegible] dieru[m]. Et i[n]f[ra].
ipse finis erit desideriorum n[ost]ror[um]. q[ui] si
ne fine videbi[tur]. sine fastidio amabi[tur]
sine fatigatione laudabi[tur]. Hoc [illegible]
hic affectu[s]. hic actus p[er]fecto erit i[n]
o[mn]ib[us] sic[ut] vita et[er]na co[mmun]is. Ubi ait
[illegible] aug[ustinus] beati e[st] q[ui] [illegible] i[n] domo t[ua] d[omi]ne
i[n] s[e]c[u]la s[e]c[u]lor[um] laudabu[n]t te. ps. lxxxiij.
Et i[n] hoc finis p[ri]me collo[ti]onis.
Explicit septima [et] ultima pars. co[n]tines
tres distinctio[n]es. Co[n]clusio e[st] finis
huius tractatus [et] operis. Deo gra[tia]s.

Si qui [illegible] vivo[n]tis pro[m]
p[er]o distinct[i]o[n]e p[ri]ma
[illegible]. Et in fine [illegible]
sione [illegible]
[illegible] q[uo]d [illegible]
[illegible] q[uo]d omissa neglige[n]
t[er] suppleat [illegible]
[illegible] p[ro]u[t] [illegible] col
[illegible] affectu[m] i[n] col
[illegible] puerilia [illegible]
[illegible] Et recogitet q[uo]d
[illegible] tabernaculi n[on] solu[m] ponebatur
[illegible] exo. xx[illegible]
n[on] solu[m] [illegible]
[illegible] magis [illegible] q[ui] [illegible]

sz ẓ parua q̄ q̄ p giustū notia ā ps
tēr. aut gire. mor. xx. Et ex ẏhō
q̄ p̄ mo utdia tr̄orēr. q̄b; alij fuē
excītis si thora ... ẏsui. Sic
īspicies ... colloīs. sōtihora
... thora saluatoris ...
illūinātē. stīrecat inēire.

Explicit sūma collōnū. siue cōn
ulaqii. Cuius fuit expositor fr̄ ioha
nīs galleī. de ordīe fratrū minor. egre
gius ī sacr̄ pagina professor.

Conclusiōes magri iohīs gersō. de ī
scismate qd̄ suo tpr̄ currebat cācella
rij pariseī.

Ad tollēd ... ī scismat
pūti ptinacīa ẓ ipbitatē
mimā spalr ī pūa ...
... p ictis ... fals ...
... ẓ ... scismata
... ...
ab obia debita ... ...
... ... ẓ ...
... ...
opiōne ẓ ... ... lege ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ... Prima oclusio ;

Quocūq; ... de pūti ...
... ... ij. c.
In casu ... ...
... ... ij.
... ... Secunda oclusio.

In scismate pūti ... dubio ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ... scismate suspectus.

iiij. c. In scismate pūti ... ...
... ...

... ... v. c.

Quācūq; parte demōstrata teme
... ...
... ...
... ...
... ...
... ... Sexta. c.

In scismate pūti temari ẓ scan
dalosū ē asserere ... parte demōstr
... ...
... ...
... ... vij. c.

Possibile ē aliq̄s ... ...
... ...
... ...
non existere. Octaua oclusio.

Salubs iustus ẓ tutus ē ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
naciter separetur.

Nona ... oclusiōis ... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
nec ista. hic nō ē corpus x̄ in altari.

Ratio ... oclusiōis ... ...
... ...
... ...
... ...

erro: i fid. Et: possibile ē aliqs [illegible]
p'uenia[illegible]: an alr sic [illegible]ficatus ē
q oīa rite fca sūt i elcoe ɔ ɔsecrone
ip'i9. a. i papā q rōnabilr dubitā
nō possit. Hunc si neget. a. eē [illegible]
iste papa incidit i errore istū q ri
te elcus ɔ ɔsecrat' i papā [illegible]
q̄ sunt ip'i ɔ q n successore pet' ɔ filia.

R[illegible] [illegible] ē q [illegible]
[illegible]
q[illegible] [illegible] clarifi
cata qn rōnabilr possit
negare l' dubitare istā [illegible]
q ɔ[illegible] demōstratus. a. ē aūt sunt
iste clāia. a. ē [illegible]
[illegible] sequitur. a. nō [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
bile [illegible]
[illegible]
[illegible]
to. Cu[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
disputabil, [illegible]
le gñat [illegible]
[illegible]
[illegible] dubitabil [illegible]
[illegible]

R[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ista. [illegible] sic [illegible]

istitutōn [illegible] i [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Si ta[illegible]
b' canōice elcus. [illegible]
[illegible]

R[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] collacō lg'at
sua efficacia [illegible] itenat face
[illegible]
[illegible] i oib'.

R[illegible] manifestat
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ferri
[illegible] pawla [illegible]
[illegible] Rursu
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] parti [illegible]
[illegible]
rōnabilr [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
narios [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

bilē tenē q̄ aliquis sit ī statu salutis nō p
tinacēs ꝛ parati stare iuri cognitis
p̄mo q̄ suo pape assentiunt sb̄ cōdicōne
p̄dcā ex q̄ cōicauerūt eis ipī etc. Nō ēn
debet tale cīme suo pape īponi q
noluit liberis ñ ptinaces excōicare
ul̄ eos q eū tenent papā sb̄ cōdicōne
tū rōnabiliter apposita sicut ī q̄ fuit ꝛ
sunt electi ñ dū a cōione catholica
Racio septima ‖ sequitur
scīsma ē q̄stac aliquis ne
pars ecclesie esse fic p̄mia
q̄ ē ex q̄ ipī q̄stū l'uñ aut
gliā aut alia ī ea nō ht̄ aīum pat̄
ad obediē unitati cognite ñ p̄ceciam
l' alt̄ repperietur cuiā eciā. Vel
q̄ dū ī tāto dubiorū inuolucro p sua
assercōe instinctōa separat se a ūiuer
sa unitas ipīus ecclie dūmodo similr̄
ti de parte opposita utraq̄ ē. Nō ēn
ē scisma nisi ē separac̄ dubiorū a
capite sc̄ z i separacōe ptinaci ī dubio
agitur. Ex quo dicit̄ sc̄i q̄ te
merariū ē ꝛ piculosū una pte l' altā
gnalr̄ impugnare ī ab eius cōione
cū detestacō declinare. ‖ Alia p̄s
cōclusionis patet ex terra a cōclusione.
Racio octaua cōiō ē p̄spi
cua ex precedētibȝ. qm̄ ubi
nō est p̄ origo totalis l' p̄n
cipalis ipīus scismatis cōsis
tit ibi excōicacō eius de fieri debȝ
eti ātiquitū assumi ꝓ unitati ad ap
cōe. Ipa ē ī capite ep̄i q̄ sc̄i q̄ peccau
it. Alia de q̄ones sc̄ q̄ timent ipi
sc̄ ipī quos tēpestas ī mari orta
dederit demerq̄ ē dāt scandalū ppter
q̄d ad nūc redūdāt d̄ necitate salutis
tenētur. Nō negādū ē tū q̄n q̄lī
bȝ p pte sua obligetur sīmo ñ a
do sibi p̄stitū q̄rere q̄ ad pacē sc̄
lic orando. ille monēdo. alt̄ agēdo.
Ultia p̄s q̄ ñ expediat unaq̄
pte gnalr̄ uitare aliā ꝛ facere scisma
tam in p̄ncipalibȝ actibȝ religionis

pare. ꝛ sic nō ē cātare l'uiolare p̄cet
p̄ceptis nisi sb̄ specialr̄ ex. vii. ꝛ. viii. p̄
bacōib. Verū ē ē q̄ si singlaritas in
opiniōne ipa cōiiciat aliq̄ cōtēmpta
ī ea pauitās uidetur ēē piculosior. Ex
crescit ī eū q̄ cōicatū sit talr̄ ut p eccl
q̄ ē expeditō dubiorū ecclie. sc̄ ita cer
tā p̄ uēnta esse d̄ obediētia ecclie ꝛ pcul
tūi sic q̄lr̄ dicto peccatū aū alit̄
sufficiēter ēcusetur. Etsi q̄lr̄ agit
ille pceptū nō exponit se ēēe uiolatorē
sine eius. Nec op̄ hic allegare
iura sc̄ p̄cauilis maledictioībȝ cōn q
ñ obediūt p̄ceptis ꝛ istitutioībȝ l' sūmi
sūmi pontificis. Hec ē locū tal' alle
gacō apud illos q̄ nulla p̄nt rōnabili ci ex
cusā qn̄ scīut aū sciūt tenē talē ul'
tale ē sūmū ficore. Sed hec ē ignarā p
babilis sic ē ī p̄nti scismate apud multos
d̄ utriq̄ obiā q̄ apud neutrū ñ reputatur
talibȝ sentenciis alligari.
Ex oībȝ p̄mis inferī posse elici q̄
Primum q̄ ī p̄nti scis‖ma aīaduer
sione pōt apud plurios rōnabilr̄ applicari
admittendū absolui ad aug. ac ieiunādū
l' nō ieiunādo sc̄ diuisitate locorū temp
atq̄ psonarū. ita q̄ tāle l' diuisa p diuisi
tate temp l' locorū sic psonarū pōt sine
piculo scismatis aū dapnacōis nūc isti
nūc illi parti modis aīs obedire. Et
nūc cū istis nūc cū ill' cōicare p̄stat
Et totū de ipī pbabilē ignorātiā unius
istius ptis l' illius. Et supposito q̄ ab i
nicō scismatis forte tēptacōa fuisset a
liqua ad faciendū sic p p excōicacōe ul'
p̄dicacōe pati alr̄ q̄ ad unā obiā tū
potuisset. attū cognito p experiēcia q̄
talia nil pficeret p̄mo noceret ꝛ q̄
d̄ oīa ī dīe maior īuolucō sequitur.
sequitur sufficiēdū ut dictū ē.
Secundum admittendū ē q̄ it leges eciā
obiē ex iurāt ābiert sine ulla tanq̄ a suo
suo recedendo. Aliqui ñ ēēe uidetur eā
Terciū admittendū ē d̄ cāsibȝ ‖ reseruatis
reseruatis pape d̄ dispēsacōibȝ ꝛ aliis

Sermo beati Fulgentii episcopi in natali sancti Stephani prothomartiris.

Hesterno die celebravimus temporalem sempiterni regis nostri natalem. Hodie celebramus triumphalem militis passionem. Heri enim rex noster trabea carnis indutus de aula uteri virginalis egrediens visitare dignatus est mundum. Hodie miles de tabernaculo carnis exiens triumphator migravit ad celum. Ille sempiterne divinitatis maiestate reservata similem nostri carnis assumens huius seculi campum pugnaturus intravit. Iste depositis corruptibilibus corporis indumentis ad celi palatium perenniter regnaturus ascendit. Ille descendit carne velatus, iste ascendit sanguine laureatus. Ascendit iste lapidantibus iudeis, quia ille descendit exultantibus angelis. Gloria in excelsis deo heri sancti angeli canentes exultaverunt. Hodie Stephanum letantes in suum consortium susceperunt. Heri dominus exiit de utero virginis. Hodie famulus egressus est de ergastulo carnis. Heri Christus pro nobis pannis est involutus. Hodie Stephanus stola est ab eo immortalitatis indutus. Heri presepis angustia portavit infantem. Hodie immensitas celi suscepit Stephanum triumphantem. Solus descendit dominus ut multos elevaret. Humiliavit se rex noster ut suos milites exaltaret. Nam est corpori suo necessarium? ... ipse nisi suo opere dignatus est celum. Nobis rex pro iustitia ... dignatus est ... Stephanus laureatus subiret celum.

¶ Necesse nobis est fratres agnoscere quibus armis precinctus Stephanus sevitiam iudeorum potuit superare, ut ita mereretur feliciter triumphare. Neque enim pro impotentia sua fecit tales triumphos. Hunc enim nullis armis potuit, pro munimentis a multis non potuit stare. Munitur namque in eo caritatis insigne munimentis, quia nec fremitum sevientium formidavit, nec lapidantium ictibus devictus succubuit. Ubi ergo dolus est inter sevientes permansit simplex, et inter lapidantes fuit columba inter sevientes, non tacere credulitatem maiorum, sed et arguit et benigne pro lapidantibus exoraret. Quod est ergo tam magnum atque insuperabile genus armorum quo munitus semetipsum miles arguit, nec timet, et lapidantes non respuit, sed pro tiecos sanat? et iste causa aulam celestis regis intravit et coronam? Procul dubio munimine regio septus, ut aula eterna est ab adversariis sanata. Dominus enim rex noster est sic altissimus et humilis venit, pro nobis sed inanis venire non potuit. Magnum quippe donativum suis militibus attulit, quo eos non solum copiose ditavit, sed etiam ad certamina invincibiliter confortavit. Attulit namque donum caritatis, quo perduceret homines ad consortium divinitatis. Quod ergo attulit erogavit. Nec tamen ipse minuitur, sed mirabiliter suorum fidelium paupertatem ditavit, et inexhausti thesauri plenitudine ipse permansit. Caritas ergo que Christum de celo deposuit ad terras, ipsa Stephanum de terra elevavit ad celum. Caritas que precessit in rege, ipsa subsecuta refulsit in milite. Admirandum igitur est pro salute hominum ... Precedens factum ... gratia redemptoris. Dilexit in matre virginitatis ... miracula ... in nativitate iuncta caritas ... Illa virginitas quippe intemerata permansit in ea, dilectio vero iuncta perseveravit in nativitate. Et sic in matre virginitas non potuit violari, sic in nativitate non potuit et caritas ... sevientium agmine superari.

¶ Stephanus ergo ut nominis sui coronam mereretur accipere, caritatem pro armis habebat, et per ipsam ubique vincebat. Per caritatem dei sevientibus iudeis non cessit, per caritatem proximi pro lapidantibus intercessit. Per caritatem arguebat errantes ut corrigerentur, per caritatem pro lapidantibus orabat ne punirentur. Caritatis virtute subnixus vicit sevientem Saulum crudeliter, et quem habuit in terra persecutorem, in celo meruit habere consortem. Ipsa sancta et indefessa caritas desiderabat orando acquirere, quos nequivit monendo convertere. Neque existimandum est Stephanum tunc inimicos dilexisse cum pro eis oraret, et non dilexisse

cū cor tuū elatū arguēdo corriperet.
Absit hec ab aīo m̄ro. ad celi pa
lacū festinātis. Ipsa ē sc̄a caritas sua
uit ī orōe patiētis. q̄ rigorē tenuit ui
ī corripiēte censurē. Et ideo ex̄ndē
inuit lenitas. quia sic caritate n̄ fuit
ī corripiēte seueritas. Nec p̄stitit oīa
tō sine corripiēdo cauitate bīs stephā
se fuaū. qui utrisq; salute ex̄tatū cō
gruū. Et ideo sc̄e orōis ostēdit in
crepacōe; illā n̄ fuisse com. si amouit
Hec āt facies ꝛ pn̄tibꝫ caritate bīs
ml̄tar exhibuit. ꝛ utile nimis ex̄ ꝛ
postis relīq̄t. Demōstrauit ē genialē
ecclāstice dispēsacōis īdustriā. ut ad
corrigēdū cāsibꝫ p̄mo errorē n̄ desit
ī ore correpcō. sc; ad deū p̄ eo supplex
cōsilietur oīo. Ut q̄ malū fec̄ p̄ iure
pacīēt; ꝯ mal opibꝫ cōsitutur. ꝛ p̄ra
orōe; ap̄ deū cōiunctur. Nec si ipa
caritas ꝛ ore iusticiā sonū ut errātē;
corripiat ꝛ ī corde patiēa siet. ut p̄
orōe errāte pro affectu dilecōis cōsiliat.
Nō ē caritate n̄ corripiente ꝯ nesciē
gr̄a uindictū. q̄ ā. p̄ eo n̄ orauit
ꝛ p̄mitte reprimabile. Cum eo cari
tas sicq̄ ad p̄ aīe salute corripitur.
n̄ aspnāt accipiat mōita caritatis.
nec p̄nte ēttiā sine uoluntas atte
dat. s; ꝯsideret q̄ utilitas acq̄rat.
Iactus ē corruptiā. n̄ a p̄uis opibꝫ
corrigat. Nec cū iusticie correpcōe;
aliq̄ austeritate illorū sentiē. cum
ura caritate ī corde frigescere. Sic ē in
p̄lau correcōe repcō. ut ī corde n̄ con
uinc oīo. Nec p̄ hec ī ulcīō precaltu
eā salute p̄spiciu. ut ꝯ lib[?] corre
ptū ꝯ p̄uo ꝯsiliatur ꝛ animat oīa
sepientu. ꝛ p̄ orōe; ad mīsāte sal
uetur. Nam ꝛ sc̄a scriptura dicit. Quē
q̄uē diligit dn̄s corrip. flagellat aūt
oē; filiū quē recip. Pōr ḡ caritate cō
pulsi ꝛ bonos hortemur ut ī bono
p̄maneāt. ꝛ malos arguāt ut a
malo discedāt. Precessit aūt ī istis
duobꝫ militibꝫ x̄. gemīū nob mōstr
tur salutis īdiciū. Ut si q̄s bonꝫ
ē imitetur p̄sebi. atq; caritatis ī ste
phō. q̄ aūt malꝫ ē sectetur ex̄ cōuer
sōis ī paulo. Et q̄ bonꝫ ē eq̄tatē
us; ad finē teneat. q̄ aūt malꝫ ē. cō
tinꝫ a sua p̄sitate discedat. Nec
bonū bolez p̄sūpcō iustic faciat ne
gligētē. nec malū magnitudo ꝯsi
deracō faciat desp̄atē. Sz ille bonꝫ
formē teneat ne p̄dat. iste malū
celiē desēat ne ꝛ ipse p̄at. Bonꝫ
timeat ne cadat. malꝫ conetur
ut surgat. Nescis ḡ malꝫ ē ē pau
lo. p̄stiuat ī malo. ꝛ ē eo rengnt
ī bono. Nam ꝛ ille cecidit malꝫ.
ꝛ resurrexit bonꝫ. Prostratꝫ ē iniquꝫ.
ꝛ erectꝫ ē iustꝫ. Cecidit seuissimꝫ
p̄secutor. ꝛ surrex̄ in[?] p̄dica
tor. Cecus lumi corporis ipius per
didit. surgēs ad lumē cordis ius
tificatū accep̄. Cōiūcti itaq; ī
stephō: sc̄s ē ouis ex lupo. Et ec
ce nūc paulꝫ ē stephō ī ecclā.
ē stephō ī caritate p̄stitutus. ē ste
phō exultat. ē stephō ꝛ regnat. Quo
ēi p̄cessit stephās trucidatꝫ lapi
dibꝫ pauli. illuc secutꝫ ē paulꝫ
adiutꝫ orōibꝫ stephī. Ubi licet
bn̄ uita nōsō ṽn. ubi n̄ paulꝫ ꝯ
stephū occisiōe ꝯfundatur. s; stephās
ꝯ pauli ꝯsorcio gratulatur. quia
caritas ī utrisq; letatur. Caritas ēī
p̄r ī stephō sc̄ūait seuicia iudeo p̄.
caritas ī paulo cop̄uit multitudinē
p̄cco p̄. ꝛ caritas ī utroq; p̄mit reg
num p̄ossidē celor. Cooperāte
dn̄o nr̄o ihū xp̄o. q̄ c̄ p̄re ꝛ sp̄s sc̄o.
uiuit ꝛ regnat ī sc̄la sc̄loꝝ. Amē.

In nat̄ sc̄i nicholai. ꝛ bt̄i hug. grano
politan epi. et bt̄i hug. lincolnien epi.
et bt̄i martini epi. Sermo bt̄i au
gustini epi.

Dominus noster dominus Jesus christus venit ad homines et recessit ab hominibus et venturus est iterum. Et multi erant qui venit nec recessit quia absens fuit et ad eos venturus est quando voluerit. Erat ego ultra sicut usque ad consummationem seculi. Secundum igitur formam suam quam suscepit pro nobis quia tunc natus est et occisus est et resurrexit et iam non moritur nec mors ei ultra dominabitur. Secundum divinitatem autem que equalis est patri [illegible] et nunc pro ipsis hic est et mundo cui non cognovit. Audivistis in evangelio quod monuit nos cautos nos facere volens esse expectantes et paratos ad expectandum novissima que sunt in hoc seculo mendacia. Sunt reges qui non habent finem. Ubi quod principes sui fuerint. Et sunt in hoc seculo qui non sunt secundum [illegible] quem timebunt quando venire voluerit.

¶ Ad hanc expectationem et propter hanc spem [illegible] filia. Spes nostra non est de isto seculo. Non enim amamus seculum. Ab amore seculi huius [illegible] [illegible] ad secularem spem [illegible] ligatis. Illud abstinere nos [illegible] ab omnibus illicitis concupiscentiis. Hoc est lumbos accinctos habere et ardere et lucere in operibus bonis. Hoc est lucernas ardentes habere. Dictum est ad discipulos in evangelio. Neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio sed super candelabrum ut luceat omnibus qui in domo sunt. Et ut omnes videant [illegible]. Sic luceat lumen vestrum coram hominibus ut videant vestra opera bona et glorificent patrem vestrum qui in celis est. Ut lumbos nostros accinctos esse voluit et lucernas ardentes. Quid est lumbos accinctos habere. Declina a malo. Quid est lucernas ardentes habere. [illegible] fac bonum. Quid est quod addidit et vos similes estote hominibus expectantibus dominum suum quando veniat a nuptiis non quod in illo sunt seculo. Inquire pacem et persequere eam.

¶ [illegible] tamen hec est abstinentia a malo et operatio boni et spes premiorum remunerationis eternae [illegible] in actibus apostolorum [illegible] [illegible] de iustitia et spe vite eterne. Ad continentiam pertinet. Sint lumbi vestri accincti. Ad iustitiam pertinet et lucerne ardentes. Ad expectationem domini pertinet spes vite eterne. Ergo declina a malo. Hec est continentia. In sint lumbi accincti. Et fac bonum. Hec est iustitia. Et sint lucerne ardentes. Quere pacem et sequere eam. Hec est expectatio futuri seculi. Ergo similes estote hominibus expectantibus dominum suum quando veniat a nuptiis. Mandatis istis preceptis et promissis [illegible] quare [illegible] in terra dies bonos non eos invenire non possumus. Scio enim quia eos queritis. Quia enim egrotantes [illegible] placet vobis nemo quod abundet in isto seculo. Quam quam eternos [illegible] ad finem. Senex plenus [illegible] in nullo gaudio. Inter omnes [illegible] quibus [illegible] [illegible] non querit [illegible] dies bonos et vitam longam. Ille non inventa tanta brevitate constringitur ad universum seculi illius latitudinem quam una gutta ad universum mare. Hoc igitur est mea [illegible] illa que longa dicitur. Longam autem dicit quod in seculo isto brevis est et sic dicit abundat [illegible] usque ad decrepitam senectutem. Hec tota modica et brevis est. Et tamen quid querit ab hominibus quanta [illegible] quanto labore quanta cura quanta vigilantia. Ut vivere querit homines ut diu vivant et senescant. Ipsum autem diu vivere quid est nisi ad finem currere. Hesterni [illegible] hodie [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible] ut [illegible] dies. [illegible] quod tamen non [illegible] pervenire.

¶ Et vult aliquem sollempnitatem [illegible] in bonis operibus. Dicat [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] quod ille [illegible]. [illegible] ut veniat [illegible]. Et non [illegible] veniat finis annorum. Summa [illegible]. Ambulare [illegible] et pervenire non [illegible]. [illegible] sit dum si tamen est in hominibus [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quanta est agendum est non [illegible] [illegible]. Nemo vult cogitare. Contra [illegible] in isto seculo que non dies boni ubi non inveniuntur et nemo vult sic vivere ut illuc perveniat ubi

luctus. Nos admonens eam sapientia et dicit. Quis est homo qui vult vitam et diligit videre dies bonos? Hec intuemini fratres. Sa ceo quod illi responderent. scio quod omnes vitam querent et dies bonos. quod desiderio ipsorum interrogavit. tanquam si omnes corde responderent. ego volo. Videamus et ista verba quibus sequitur audistis. Ideo dixisse. quis est homo qui vult vitam et diligit videre dies bonos. cum respondistis in corde vestro. ego. Nam et ego qui vobis loquor. vitam volo et dies bonos.

¶ Quod queritis nos. hoc quero et ego. Quasi aurum omnibus vobis esset necessarium. et ego dicerem. vna aurum invenire velle. et ellis elevati in corde vestro. in loco vbi pietatis sedunt. et inveniretis nos quereretis aurum dicere vobis quod queritis. respondetis mihi aurum. et ego vobis dicerem. aurum queritis et ego aurum quero. sed non in quo queritis non possumus invenire. et aurum non possimus invenire. vbi non fuisset locum sed oculus proximo sequimini omnes eum qui novit vbi sit quod queritis. Sic et nunc quia desideratis vitam et dies bonos. non vobis possumus dicere nolite desiderare vitam et dies bonos. sed modo dicimus nolite querere in seculo vitam et dies bonos. vbi esse non potest. Nonne vita ipsa mortis filius est? Dies autem ipsi properantes consumuntur. Vixerunt dies vestrarum accedunt. Crastinus ideo nascitur. non includat hodiernum. Ipsi dies non stant. cum quibus nullus stare.

¶ Desiderium igitur nostrum quo querimus vitam et dies bonos. non solum non reprimus. sed et vehementius accendimus. Desiderate vitam. querite dies bonos. sed ubi possunt inveniri. ibi querite. Dicite autem mihi et vos omni enim qui novit vbi sit vita. Audite. vel aurum sicut et tibi. Ait enim ubi quoddam. Venite filii audite me. Curramus et stemus. et aures erigamus. et cordis intelligentia preparemus qui dicit. Venite filii. audite me. Timorem domini docebo vos. Nescio quem vel vult dicere. et quam utilius est timor domini. Sequitur. Quis est homo qui vult vitam et diligit videre dies bonos.

Omnes nostrum nobis respondemus ego sum autem. Cohibe linguam tuam a malo. et labia tua ne loquantur dolum. Modo dic ego. ¶ Nam dum quod dicebam quis est homo qui vult vitam et diligit videre dies bonos. omnes respondistis ego. Ergo dicat et modo. ego. Cohibe linguam tuam a malo. et labia tua ne loquantur dolum. Dic mihi. ego. Dies bonos et vitam volo. cohibe linguam a malo non vis. et labia tua ne loquantur dolum. Non mercedem amas. ad opus piger. Et cum non operati reddit mercedem. Vnam vel operarius in domo tua. mercedem reddas. Nam sane quidem non operati. non reddis. Dicis. Operari nihil debes. Et quid posuit mercedem. Quam mercedem? Vitam et dies bonos. Et quos dies bonos? Vita sine fine. requies sine labore. Magna mercedes promittit. Inventa mercede promissa. videamus quod iussit. Illam mercedem tante pollicitationis et amore mercedis accensus. parare iussionem eius vires vitas. latus. lacertos. Quid iussit est omnia gravia non portare. forte ad fodiendam fortem aliquam machinam erige. Non tam iussit rem laboriosam. sed ubi quod iter omnibus innuitur. movere. ipsum tibi firmare preceptum. dicens. Cohibe linguam tuam a malo. ¶ Non est labor et vitae fabricam. et labor est tenere linguam. Cohibe linguam tuam a malo. Noli loqui mendacium. noli loqui cum iniuriose. noli loqui calumpniam. noli loqui falsa testimonia. noli loqui blasphemias. Cohibe linguam tuam a malo. Vide quomodo irascis. si quid dicitur te male loquitur. Quomodo irascis alteri. qui de te male loquitur. sic irascere tibi qui de altero male loqueris. Labia tua ne loquantur dolum. Quid est iste in corde tuo. sic dicatur foris. Non aliquod precatum tegatur et aliquod proferatur. Declina a malo. et fac bonum. Nam quomodo dictum sit et veniunt in mentem qui ad hunc vult spoliare vestitum. Vestimenti pauperes sunt. quomodo suscipere hec preceptum. Ergo poterit paucis declina a malo. et fac bonum. Quere autem ut habeas. et hic accedas si inveniat. Et est secunda securitate vitam et dies bonos. quia pacem et sequere eam. Et tunc bonum habere dies tuos. senem consumet. reddet quod promisisti.

Ante omnia fratres karissimi diligatur deus, deinde proximus, quia ista precepta sunt principaliter nobis data. .iij.

Hec sunt que ut observetis precipimus in monasterio constituti. .iiij.

Primum propter quod in unum estis congregati, ut unanimes habitetis in domo, et sit vobis cor unum et anima una in deo. .v.

Et non dicatis aliquid proprium, sed sint vobis omnia communia. .vij.

Et distribuatur unicuique vestrum a preposito vestro victus et tegumentum, non equaliter omnibus, quia non equaliter valetis omnes, sed potius unicuique sicut cuique opus fuerit. .ix.

Sic enim legitis in actibus apostolorum, quia erant illis omnia communia, et distribuebatur unicuique sicut cuique opus erat. .xij.

Qui aliquid habebant in seculo quando ingressi sunt monasterium, libenter velint illud esse commune. .xiij.

Qui autem non habebant, non ea querant in monasterio que nec foris habere potuerunt. .xiiij.

Sed tamen eorum infirmitati quod opus est tribuatur, etiam si paupertas eorum quando foris erant nec ipsa necessaria poterat invenire. .xv.

Non tamen ideo putent se esse felices quia invenerunt victum et tegumentum quale foris invenire non potuerunt. .xvj.

Nec erigant cervicem quia sociantur eis ad quos foris accedere non audebant. .xvij.

Sed sursum cor habeant et terrena vana non querant. .xvij.

Ne incipiant monasteria divitibus esse utilia, non pauperibus, si divites illic humiliantur et pauperes illic inflantur. .xviij.

Sed rursus etiam illi qui aliquid esse videbantur in seculo non habeant fastidio fratres suos qui ad illam sanctam societatem ex paupertate venerunt; magis autem studeant non de parentum divitum dignitate sed de pauperum fratrum societate gloriari. .xix.

Nec extollantur si communi vite de suis facultatibus aliquid contulerunt, nec de suis divitiis magis superbiant quia eas monasterio partiuntur, quam si eis in seculo fruerentur. .xxj.

Alia quippe quecumque iniquitas in malis operibus exercetur ut fiant, superbia vero etiam bonis operibus insidiatur ut pereat. .xxij.

Quid prodest dispergere dando pauperibus et pauperem fieri, cum anima misera superbior efficitur divitias contempnendo quam fuerat possidendo. .xxij.

Omnes ergo unanimiter et concorditer vivite. .xxiij.

Et honorate in vobis deum invicem, cuius templa facti estis. .xxiiij.

Orationibus instate horis et temporibus constitutis. .xxv.

In oratorio nemo aliquid agat nisi ad quod est factum, unde et nomen accepit, ut si forte aliqui, etiam preter horas constitutas, si eis vacat, orare voluerint, non eis sit impedimento qui ibi aliquid agendum putaverit. .xxviij.

Psalmis et hymnis cum oratis deum, hoc versetur in corde quod profertur in ore. .xxx.

Et nolite cantare nisi quod legitis esse cantandum; quod autem non ita scriptum est ut cantetur, non cantetur. .xxxj.

Carnem vestram domate ieiuniis et abstinentia esce et potus quantum valitudo permittit. .xxxij.

Quando autem aliquis non potest ieiunare, non tamen extra horam prandii aliquid alimentorum sumat nisi cum egrotat. .xxxiiij.

Cum acceditis ad mensam, donec inde surgatis, quod vobis secundum consuetudinem legitur sine tumultu et contentionibus audite, ne sole vobis fauces sumant cibum sed et aures esuriant verbum dei. .xxxv.

Qui infirmi sunt ex pristina consuetudine, si aliter tractantur in victu, non debet aliis molestum esse nec iniustum videri quos fecit alia consuetudo fortiores. .xxxvj.

Nec illos feliciores putent quia sumunt quod non sumunt ipsi, sed sibi potius gratulentur quia valent quod non valent illi. .xxxvj.

Et si eis qui venerunt ex moribus delicatioribus ad monasterium alimentorum, vestium

nutritorum. oportunitorumque datur quod aliis fortioribus et ideo felicioribus, si dare minus tolerant ... cupitate debet quibus non datur quod in sua illis ... in illis videt non eo honorari sed eo tolerari, ad aliquid quod sit corpore firmiores in singularitate pueritie non pervenire. .xxxvi.

Nec debet velle omnes quod paucis videt impendi, non quia honorantur sed quia tolerantur, ne contingat detestabilis perversitas ut in monasterio ubi quantum possunt fiunt divites laboriosi, fiant pauperes delicati. .xxxvii.

Sane quemadmodum egrotantes necesse habent minus accipere ne graventur, ita et post egritudinem sic tractandi sunt ut citius recreentur, etiam si de humillima seculi paupertate venerunt, tamquam hoc illis contulerit recentior egritudo quod divitibus anterior consuetudo. .xxxviii.

Sed cum vires pristinas reparaverint, redeant ad feliciorem consuetudinem suam, que famulos Dei tanto amplius decet quanto minus indiget; ne ibi eos teneat voluptas iam vegetos quo necessitas levaverat infirmos. .xxxix.

Illi se estiment ditiores qui in sustinenda parcitate fuerint fortiores; melius est enim minus egere quam plus habere. .xl.

Non sit notabilis habitus vester, nec affectetis vestibus placere sed moribus. .xli.

Quando proceditis simul ambulate; cum veneritis quo itis simul state. .xlii.

In incessu, statu, habitu et in omnibus motibus vestris nihil fiat quod cuiusquam offendat aspectum, sed quod vestram deceat sanctitatem. .xliii.

Oculi vestri et si iaciantur in aliquam feminarum, in nullam figantur. .xlix.

Neque enim quando proceditis feminas videre prohibemini, sed appetere aut ab ipsis appeti velle criminosum est; nec solo tactu et affectu sed affectu et aspectu quoque appetitur et appetit concupiscentia feminarum. .xlix.

Nec dicatis vos habere animos pudicos si habetis oculos impudicos, quia impudicus oculus impudici cordis est nuntius. Et cum se invicem sibi etiam tacente lingua conspectu mutuo corda nuntiant impudica, et secundum concupiscentiam carnis alterutro delectantur ardore, etiam intactis ab immunda violatione corporibus fugit castitas ipsa de moribus.

Nec putare debet qui in feminam figit oculum et illius in se ipse diligit fixum, ab aliis se non videri cum hoc facit; videtur omnino, et a quibus se videri non arbitratur. .li.

Sed ecce si lateat et a nemine hominum videatur, quid faciet de illo superno inspectore quem latere nihil potest? An ideo putandus est non videre quia tanto videt patientius quanto sapientius? Illi ergo vir sanctus timeat displicere, ne velit femine male placere; illum cogitet omnia videre, ne velit feminam male videre. Illius namque et in hac causa commendatus est timor ubi scriptum est: Abhominatio est Domino defigens oculum. .lii.

Quando ergo simul estis in ecclesia et ubicumque ubi et femine sunt, invicem vestram pudicitiam custodite. Deus enim qui habitat in vobis etiam isto modo vos custodiet ex vobis. .liii.

Et si hanc de qua loquor oculi petulantiam in aliquo vestrum adverteritis, statim admonete, ne cepta progrediatur, sed de proximo corrigatur. .liiii.

Si autem et post admonitionem iterum vel alio quocumque die id ipsum eum facere videritis, iam velut vulneratum sanandum prodat quicumque hoc potuit invenire. .lv.

Prius tamen et alteri vel tertio demonstrandum, ut duorum vel trium testimonio possit ore convinci et competenti severitate coherceri. .lviii.

Nec vos iudicetis esse malivolos quando hoc indicatis. Magis quippe innocentes non estis si fratres vestros quos indicando corrigere potestis tacendo perire permittitis. Si enim frater tuus vulnus haberet in corpore quod vellet occultari cum timeret secari, nonne crudeliter abs te sileretur et misericorditer indicaretur? Quanto ergo potius debes eum manifestare, ne deterius putrescat in corde. .lix.

Sed antequam aliis demonstretur per quos convincendus est si negaverit, prius preposito debet ostendi, si admonitus neglexerit corrigi, ne forte possit secretius correptus non innotescere ceteris. .lx.

Si autem negaverit, tunc neganti adhibendi sunt alii, et coram omnibus ut possit

non ab uno teste arguitur, sed a duobus vel tribus convincitur. .lxi.

Convicta vero secundum prepositi vel presbiteri ad cuius dispensationem pertinet arbitrium debet emendatoriam sustinere vindictam. Quam si ferre recusaverit, et si ipse non abscesserit, de vestra societate proiciatur. Non enim et hoc fit crudeliter, sed misericorditer, ne contagione pestifera plurimos perdat. .lxii.

Et hoc quod dixi de oculo non figendo, etiam in ceteris inveniendis, prohibendis, indicandis, convincendis, vindicandisque peccatis diligenter et fideliter observetur, cum dilectione hominum et odio vitiorum. .lxiiii.

Quicumque autem in tantum progressus fuerit malum, ut occulte ab aliquo litteras vel quodlibet munusculum accipiat, si hoc ultro confitetur, parcatur illi et oretur pro eo. Si autem deprehenditur atque convincitur, secundum arbitrium prepositi gravius emen[detur].

Vestes vestras in unum habete. .lxv. Sub uno custode vel duobus vel quot sufficere possint ad eas excutiendas, ne a tinea ledantur. .lxvi.

Et sicut pascimini ex uno cellario, sic induimini ex uno vestiario. .lxvii.

Et si fieri potest, ad vos non pertineat quid vobis induendum pro temporis congruentia proferatur, utrum hoc recipiat unusquisque vestrum quod deposuerat, an aliud quod alter habuerat, dum tamen unicuique prout cuique opus fuerit non negetur. .lxviii.

Si autem hinc inter vos contentiones et murmura oriuntur, cum queritur aliquis deterius se accepisse quam prius habuerat, et indignum se esse qui ita vestiatur sicut alius frater vestiebatur, hinc vos probate quantum vobis desit in illo sancto interiore habitu cordis, qui pro habitu corporis litigatis. .lxviii.

Tamen si vestra toleratur infirmitas, ut hoc recipiatis quod posueritis, in uno tamen loco sub communibus custodibus habete quod ponitis. Ita sane ut nullus sibi aliquid operetur, sed omnia opera vestra in unum fiant, maiori studio et frequentiori alacritate quam si vobis singuli faceretis. Caritas enim de qua scriptum est quod non querit que sua sunt, sic intelligitur, quia communia propriis, non propria communibus anteponit. Et ideo quanto amplius rem communem quam propria vestra curaveritis, tanto amplius vos profecisse noveritis, ut in omnibus quibus utitur transitura necessitas, superemineat que permanet caritas.

Consequens ergo est ut et[iam] [illegible]tas. .lxix. quod suis filiis aut aliqua necessitudine ad se pertinentibus in monasterio constitutis aliquis contulerit vestem sive aliud inter necessaria deputandum, non occulte accipiatur, sed sit in potestate prepositi, ut in rem communem redactum cui necesse fuerit prebeatur. Quod si aliquis rem sibi collatam celaverit, furti iudicio condempnetur.

Indumenta vestra secundum arbi[illegible]tur. .lxx. arbitrium prepositi laventur, sive a fullonibus sive a vobis, ne interiores anime sordes contrahat nimius munde vestis appetitus. .lxxi.

Lavacrum etiam corporis cuius infirmitatis cogit necessitas minime denegetur. .lxxii.

Fiat sine murmure de consilio medicine, ita ut etiam si nolit iubente preposito fiat quod faciendum est pro salute. Si autem velit et forte non expedit, sue cupiditati non obediatur. Aliquando enim etsi noceat prodesse creditur quod delectat. Denique si latens est dolor in corpore, famulo dei dicenti quid sibi doleat sine dubitatione credatur; sed tamen utrum sanando illi dolori quod delectat expediat, si non est certum, medicus consulatur. .lxxiii.

Nec eant ad balnea sive quocumque ire necesse fuerit minus quam duo vel tres. Et ille qui habet aliquo eundi necessitatem, cum quibus prepositus iusserit ire debebit. .lxxv.

Egrotantium cura sive post egritudinem reficiendorum sive aliqua imbecillitate vel etiam sine febribus laborantium uni alicui debet iniungi, ut ipse de cellario petat quod cuique opus esse perspexerit. .lxxvii.

Sive autem qui cellario sive qui vestibus sive qui codicibus preponuntur, sine murmure serviant fratribus suis. .lxxviii.

Codices certa hora singulis diebus petantur; extra horam qui petierit non accipiat. .lxxix.

Vestimenta vero et calciamenta quando fuerit

... ingerentibus nimia ... dissensionis
sub quiete custodia sint que possunt.
Lites aut nullas habeatis ... tur. xci.
aut quam celerrime finiatis ne ira cres-
cat in odium et trabem faciat de festuca.
et animam faciat homicidam. Sic enim legitis
qui odit fratrem suum homicida est. xcii.
Quicumque convicio vel maledicto vel etiam criminis
obiectu aliquem leserit meminerit satis-
factione quantocius curare quod fecit et ille
qui lesus est sine disceptatione dimittere. xciii.
Si autem invicem se leserint invicem debi-
ta relaxare debebunt propter orationes vestras
quas utique quanto crebriores habetis tanto
saniores habere debetis. xcv.
Melior est autem qui quamvis ira sepe temp-
tatur tamen impetrare festinat ut sibi dimit-
tat cui se fecisse agnoscit iniuriam
quam qui tardius irascitur et ad veniam pe-
tendam tardius inclinatur. Qui autem numquam
vult petere veniam aut non ex animo petit
sine causa est in monasterio etiam si inde non proiciatur.
Proinde vobis a verbis duri[oribus] parcatur. xcvi.
vobis parcite. que si emissa fuerint ex ore
vestro non pigeat ex ipso ore proferre me-
dicamentum unde facta sunt vulnera. xcvii.
Quando autem necessitas discipline in mori-
bus coercendis dicere vos verba dura
compellit. si etiam ipsi modum vos excessisse
sentitis. non a vobis exigitur ut a
vobis subditis veniam postuletis. ne apud
eos quos oportet subiectos esse dum nimi-
um servatur humilitas regendi fran-
gatur auctoritas. xcviii.
Sed tamen petenda est venia ab omnium domino
qui novit eos quos plus iusto forte cor-
ripitis quanta benivolentia diligatis. c.
Non autem carnalis sed spiritualis debet esse inter
vos dilectio. c.
Preposito tamquam patri obediatur. multo
magis presbitero qui omnium vestrum curam gerit.
Ut ergo cuncta ista s[erventur et] ... gerit. ci.
ventur. et si quid servatum minus fuerit
non negligenter pretereatur. ciii.
sed ut emendandum corrigendumque cu-
ret ad prepositum precipue pertinebit
ita ut ad presbiterum cuius est apud vos maior au-
ctoritas referat quod modum vel vires eius excedit.
Ipse vero qui vobis preest ... excedit. ciii.
esse non se existimet potestate dominantem. sed
caritate servientem felicem. ciiii.
Honore coram vobis prelatus sit vobis
timore coram deo ... bus. cv.
substratus sit pedibus vestris. cv.
Circa omnes seipsum bonorum operum pre-
beat exemplum. Corripiat inquietos. console-
tur pusillanimes. suscipiat infirmos.
patiens sit ad omnes. cvi.
Disciplinam libens habeat. et metum
eius imponat. cxi.
Et quamvis utrumque sit necessarium. tamen plus
amari a vobis appetat quam timeri. sem-
per cogitans deo se pro vobis redditurum esse ratio-
nem. Unde vos magis obediendo non
solum vestri sed etiam ipsius miseremini. quia inter
vos quanto in loco superiore. tanto in periculo
maiore versatur. cxiii.
Donet dominus ut observetis hec omnia tamquam
spiritualis pulchritudinis amatores. et bono
christi odore de bona conversatione flagran-
tes. non sicut servi sub lege sed sicut liberi
sub gratia constituti. cxiiii.
Ut autem vos in libello hoc tamquam in
speculo possitis inspicere. ne per oblivi-
onem aliquid negligatis. semel in septi-
mana vobis legatur. cxvii.
Et ubi vos inveneritis que scripta sunt
facientes. agite gratias domino bonorum
omnium largitori. cxix.
Ubi autem sibi quicumque vestrum videt aliquid
deesse. doleat de preterito. caveat
de futuro. orans ut sibi debitum di-
mittatur. et in temptationem non
inducatur. cxx.

Sequentia a themata possunt
introduci et conuenienter ex conten-
tis in expositione textus beati aug.

Dominica prima adventus. Insignium ani-
ma lucas. ad. iv. xiiij. ca. xxvij. lxx
xvij. lxxxviij. xc v.

Dominica. ij. Unanimes uno ore
honorificetis deum. philip. xv. et. xvj.

Dominica. iij. Sic . xiiij. xciij. cxlix.
sic nos existimet homo ut ministros xpi
. xv. xvj. xvij. xviij. lij. lviij.

Dominica. iiij. In omni oratione cum gratiarum a
ctione. j. cor. iiij. xxvj. xxvij. xliiij.

Dominica infra octavas. cxxvj. cxlvij. clviij.
Petitiones vestre innotescant apud deum.
philip. iiij. lvj. lvij. lviij.

Nativitas domini. Exauri sunt et tres
gala. iiij. lix. lx. lxj. lxij. lxiij. lxiiij.
. clxxiiij. cxlvij. cxlviij.

Dominica. infra octavas epiphanie. Deum non (?) [illegible]
. iv. xij. Sic dominica. iiij. adventus.

Dominica. ij. post octavas. Cum omnibus hominibus
pacem habentes. ro. xij. Sic in festo [illegible]

Dominica. iij. Qui diligit proximum [illegible] tatis
legem implevit. Sic dominica. iiij. in quadragesima.

Dominica. iiij. Induite vos sicut electi
ebesa. iij. Sic dominica prima adventus.

Dominica in lxx. Castigo corpus meum
et in servitutem. prima. cor. ix. cxxx.
. lxxx. lxxxv. xviij. v. lxviij. lxix.

Dominica in lxij. lxxj. lxxij. lxxv.
lx. Dum operamus. mat. xv. xlvj.
. lxiiij. lxxvij. cxxiiij. cxxxij.

Dominica in lx. Reuersa (?) [illegible]
luce. viij. xix. lvij.

Dominica in l. Maior horum est caritas
prima. cor. xiij. cxxx. viij. ix.

Dominica in quadragesima. Et cum ieiunasset xl.
diebus. mat. iiij. xxv. xlviij. lxix.

Dominica. ij. lxx. lxxj. lxxij.
Ambuletis ut abundetis. cxlij. xc.
xcj. lxxxv. lxxxvj. xxxvj. xx. xl
iiij. iiij. xxvij.

Dominica. iij. Ambulate in dilectione.
ephe. v. Vel ad primam partem in dominica

precedenti. Vel ad secundam. clxxxij. clxxx

Dominica. iiij. Est [illegible] iij. xx. x.
puer unus hic. io. vj. Sic dominica. ij. [illegible]

Dominica in passione. Arguet [illegible] nem
mundum de peccato. io. viij. clxxxvj. cxcij

Dominica in ramis. [illegible] ij. cc.
Humiliavit semetipsum. philip. ij. Vel in
ad primam partem. c. clxxxix. xlix. l.
Vel in ad secundam partem. clxxxiiij.

In festo pasche. Ibi eum videbitis.
mat. ultimo. xcvj. xcvij. xcviij. xcix.

Dominica in octava [illegible] . cj. cij. ciij.
pasche. Hec est victoria que vincit mundum. prima. io. v.
Sicut dominica. ij. in adventu.

Dominica. prima post octavas pasche. Petrus
nos fecit. prima. pe. ij. xxij. cxij. cxvj.
. cxvij. cxx. clxx. ciij.

Dominica. ij. Deum honorate. frater
nitatem diligite. prima. pe. ij. Vel ad primam
partem. lij. liij. clxxxvij. Vel in
ad secundam partem. xj. clxxxij. clxxxiij.

Dominica. iij. Arguet mundum de peccato.
Sicut dominica in passione.

Dominica. iiij. Religio munda et im-
maculata apud deum et patrem hec est. ia. j.
xlij. xlvj. clxiij. cxlix. cxcviij.

Dominica. i. octava ascensionis. Ante omnia
autem mutuam in vobis ipsis caritatem conti-
nuam habentes. prima. pe. iiij. Sic dominica. in. l.
[illegible] vigilate in omnibus. [illegible]

In festo pentecostes [illegible]. iiij. adventus
Si quis diligit me sermonem meum servabit.
. io. xiiij. Vel ad primam partem. clxxxij.
clxxxiiij. x. Vel ad secundam partem.

In festo trinitatis. clxxxiiij.
Pacem habete. ij. cor. xiij. clxviij. clx
ix. clxxj. clxxij. clxxiij. clxxv.

Dominica prima. clxxvj.
post festum trinitatis. Qui diligit de-
um diligit et fratrem suum. prima. io. iiij. Sic

Dominica. ij. Non [illegible] dominica. [illegible]
diligamus verbo. prima. io. iij. lxx. prima. pe.
ultimo. Vel in dominica precedenti.

Dominica. iij. Humiliamini sub potenti
manu dei. prima. io. iij. Sic prima. pe. ultimo.

Sic dominica .xi. palmarum.
Dominica .iiii. Estote misericordes. luc. vi. lxxvi. cxciii. cxcvii. lxxxviii.
Dominica .v. Omnes unanimes in oratione. pe. iii. iii. Sic dominica .ii. adventus.
Dominica .vi. Non sum ad ... xiv. vi. Sic dominica prima post octavam pasche.
Dominica .vii. Misereor super turbam. mat. viii. Sic dominica .iiii. post trinitatem.
Dominica .viii. Dico vobis lo ... fructus fac. mat. vii. Sic dominica .v.
Dominica .ix. Reddere rationem villicationis tue. luc. vi. cciii. cxvi. cxvii. cxviii. cxix.
Dominica .x. Omnia operatur unus atque idem spiritus. pa. cori. xii. Ad primam partem. sic dominica .i. adventus. Ad secundam sic dominica .ii. adventus.
Dominica .xi. Qui se humiliat exaltabitur. luc. xiiii. Sic dominica .xi. palmarum.
Dominica .xii. Bene omnia fecit. mat. vii. Sic dominica .ii. adventus.
Dominica .xiii. Qui ac luna e. gal. iii. Sic dominica .ii. adventus. Vel diliges dominum deum tuum. luc. x. Sic dominica .iii. in xl.
Dominica .xiiii. Spiritu ambulate. gal. v. Sicut dominica .ii. in xl.
Dominica .xv. Spiritu ambulemus. gal. v. Sicut dominica .ii. in xl.
Dominica .xvi. In caritate radicati et fundati. ad ephe. iii. Sic dominica .i. xl.
Dominica .xvii. Digne ambuletis. ad ephe. iiii. Sic dominica .iii. in xl.
Dominica .xviii. Diliges proximum tuum sicut te ipsum. mat. xxii. Sic dominica .iii. in xl.
Dominica .xix. Induite novum hominem. ad ephe. iiii. Sic dominica prima adventus.
Dominica .xx. Videte quomodo caute ambuletis. ad ephe. v. Sic dominica .ii. in xl.
Dominica .xxi. Induite vos armaturam dei. ad ephe. vi. Sic dominica prima adventus.
Dominica .xxii. Caritas vestra magis ac magis abundet. ephe. i. Sic dominica .i. xl.
Dominica .xxiii. Reddite que sunt cesaris cesari. mat. xxii. Sic dominica .ix. post trinitatem.
Dominica .xxiiii. Ambuletis digne deo. ad colo. i. Sic dominica .ii. in xl.

Dominica .xxv. Est puer hic unus. io. vi. Sic dominica .ii. adventus.

Incipiunt capitula in expositione regule beati augustini.

De laude regule beati aug. c. i.
Quare predicatoribus magis competit status religionis quam secularis. ii.
Quare regula aug. competit predicatoribus.
Quod status paupertatis [illegible] tribus. iii.
magis competit predicatoribus quam abundantia
De expositione tituli regule. v. [illegible] c. iiii.
Quare sit opus de regula. vi.
Quare caritas in genere virtutum est predicatoribus
Quare caritas sit unica [illegible] tui. vii.
Quare unitas est predicatori. viii.
Recapitulatio eorum que dicta sunt primum referunt proprie utilitati. ix.
Utrum omnia que sunt in regula sint in precepto. vel in admonitione illius ubi prepositi. x.
De excellentia vite cenobitarum super vitam anachoritarum. xi.
De triplici unitate. xii.
De unitate animorum nobilium. xiii.
De hiis que turbant unitatem sex. xiiii.
De mala unitate. xv.
De hiis in quibus consistit vera unitas. xvi.
Quanta sollicitudo sit habenda predicatoribus de unitate servanda. xvii.
De laude unitatis vere. xviii.
De fructu unitatis eiusdem. xix.
De conditionibus proprietatis et communitatis. xx.
De proprietate monachorum religiosorum. xxi.
Questiones circa proprietatem. xxii.
Questiones circa distributionem. xxiii.
De similitudine cautela a fratribus. xxiiii.
Quod sunt hii largiter [illegible] ...
Quod non est difficile [illegible] iustitia. xxv.
De finis divini et magni predicatoribus ...
Questiones circa ... ac iustitia. xxvi.
statu et ecclesie primitive. xxvii.
Questiones aliae circa distributiones
Contra illos qui seculares ... xxviii.
iure diligunt. xxix.
Contra illos qui ... xxx.

Q ont illos q̄ sua dedit amicis. xxxi.
D e ill' q̄ noluit scripta dedare. xxxii.
Q uare q̄re q̄dā n̄ accōmodāt sua
Q ont illos q̄ querit p̄ xpī. xxxiii.
in religiōe q̄d ī sclo n̄ hūerīt. xxxiiii.
Q ont illos q̄ n̄ putāt sufficient
ill' q̄ fueīt paupes ī sclo. xxxv.
Q ont illos q̄ q̄rīt p̄spa ī religio
Q uod magis piculosa ne. xxxvi.
est p̄speritas ill' q̄ fuerīt paupes. xxxvii.
Q ont paupes q̄ ī religione sup
biūt de sinceritate diuitū ⁊ nobili
Q uod ī affluēcia ne. xxxviii.
rer̄ de elevaciōe ī sursū inl'ras mo
Q uare oī tenacit dis. xxxix.
mittit uana ⁊ sp̄alr glīa huāna.
et q̄re n̄ sit hec q̄rend̄a. xl.
Q uod mōstrā q̄bꝫ n̄ p̄sit ad
salutē. ⁊ ÷ q̄ ad alia sit inutilia q̄bꝫ
et q̄bꝫ ex cāis. et d̄ s̄ebia paup̄ri. xli.
Q uod oī tenacit ⁊ ÷ tenacit modicū
quid reputetur a sāis. xlii.
Q uare diuites n̄ debēt fastidire
paupes s; potius gliari d̄ eoꝛ simi
litate q̄ d̄ patrimoī dignitate. xliii.
U trū aliq̄ gliari sit licitū. xliiii.
Q ont eos qui exultescūt d̄ paup
Q uod d̄ bonis tate suoꝛ. xlv.
op̄. ⁊ sp̄alr d̄ mīoꝛ d̄ēpui n̄ sit
Q uātū s̄ebia sit s̄ebīcā. xlvi.
tinēda religios ⁊ d̄apnosa. xlvii.
D e utilitate q̄ sequi solet ex dis
p̄sione teirenoꝛ. xlviii.
D e ī remediis d̄elacōe de ꝓpris
D e discordia ⁊ uni lōis. xlix.
litate huilitatis ī p̄elatoꝛe. l.
D e honore nimio. li.
Q uan modi honoꝛādi. lii.
Q uare religiosi plāq̄ aliī istare
debēt oracōibꝫ. ⁊ sp̄alr horis ⁊ tēpibꝫ
Q ue ⁊ q̄n sit hec d̄situtio. liii.
canonice. ⁊ q̄re p̄lo ī ill' istitōe sit
Q uare hñt sine oroibꝫ. liiii.
gendo ē ad matutinas. lv.
Q uare surgēd ī mane hñt
ad oll'ciū diuinū. lvi.
Q uare hñt necēcō ē ad ꝯple
Q uare hñt ꝯtoriū. lvii.
oracō ē p̄ ꝯpletoriū ⁊ p̄ matutin
Q uare ī festis nas. lviii.
astantes ē oracō. ⁊ ī ieiuniis ⁊ ro
gacōibꝫ ⁊ aliis q̄bꝫ ī tēpibꝫ nouis
emergentibꝫ necessitatibꝫ. lix.
D e noīe oratoriī. ⁊ q̄re fuit isti
tutū. et q̄ n̄ sit ibi faciēdā. lx.
D e diuisiōe oroniū secretarū
seu extraordinariaꝫ. lxi.
Q uare hñt ē oracōi ī laudis sae. lxii.
Q uod p̄p̄ orōes extraordiarias nō
sūt dimittēda alia ordiarie faci
enda. nec ꝓ causis aduersis ⁊ maxie
a frībꝫ laycis. lxiii.
Q uare etiā plures psalmis q̄
aliis sistitis ī orōibꝫ. et q̄re admo
niuntur cantus. lxiiii.
D e ordine hūiūs ī orōibꝫ. lxv.
D e utilitatibꝫ cātus uocalis. lxvi.
Q uod ad p̄dicatorē ꝑtinet inl'ris
de cāis cātus mātiendo. lxvii.
D e mal' q̄ fac' igluuies ī religio
Q uod abstinēcia ne. lxviii.
⁊ ieiunia sit rigide obseruāda. nec
tamē hec dispēsando. lxix.
Q uod distīcō fuaṁ ē ī abstin
Q uod religiosis ais. lxx.
mal' cauēda ē ab oī noīa uīnū
q̄ sit mlte. et d̄ mal' q̄ religiosi
que faciūt uinū. lxxi.
D e p̄tēnia abstinēcie q̄ ē ī huic
D e ī ꝯtinenabus iusis. lxxii.
ieiunare. lxxiii.
D e extraordinaria comestiōe. ⁊ q̄re
hñt comestīo ē ī ꝯuētu. lxxiiii.
D e purgatiua nīie cū ī extremis
sit rigore religiōis. lxxv.
D e lōīne inse. ⁊ q̄re in religiosi
laici debēt d̄ ꝯsiscatiōis ī ꝯuētu
Q uod iīne alr tēnā ne. lxxvi.
d̄ sit. nec ab aliis huiō ꝑ male. lxxvii.
Q uod seliciōe ē ītāti sānet ꝑ

Quod consilium [illegible] magno indigent
De pena ee [illegible] bene nutrien. cxxxi.
lantis rei collatam. cxxxii.
De quibusdam nobilibus pertinen
tibus ad uestium lotionem. cxxxiii.
Quod grauces sorores sunt pena seu in
De quibusdam non [illegible] na. cxxxiiii.
bilibus contra balneum. cxxxv.
Quare mediocalia et alia sunt
ministranda religiosis. cxxxvi.
Quod expellendi sunt unum [illegible] ad re
creandos. qui eos recusant. cxxxvii.
Quod non est satisfaciendum subditis
in carnalibus uoluptatibus. cxxxviii.
Post quod appareat aliquid in fine dici cxxxix.
De quibusdam nobilibus circa balnea
De distractione [illegible] tione. cxl.
habenda sollicitudine fratrum. cxli.
Contra illos qui se reddunt onerosos
Contra illos qui [illegible] recante alios cxlii.
noluerit fratres in per eos uoluntatem cxliii.
De cura magna habenda de infirmis cxliiii.
De officialibus conuentus. cxlv.
De mutuis fratrum [illegible]. cxlvi.
Quod sit communicare fratribus. cxlvii.
De diuersis libris prouidendis. cxlviii.
De custodia librorum. cxlviiii.
De concordantia sacre scripture. cl.
De utilitate studii in predicatoribus cli.
De studio philosophie. clii.
Contra illos qui negligunt religio
nem propter studium. cliii.
De prerogatiua studii super scientiam cliiii.
De malis qui faciunt scientia sine utilitate. clv.
De replentibus sibi libris circa studium. clvi.
De replentibus sibi libris circa libros. clvii.
De replentibus sibi libris circa magistros clviii.
De replentibus sibi libris circa auctores. clix.
De replentibus sibi libris circa disputationes li
De replentibus sibi libris [illegible] bros. clx.
bris circa disputationes. clxi.
De cautela circa recipiendos. clxii.
Quod magistri de curialibus perie
dis [illegible] sui clerici in ordine non
De uiribus siue meritis [illegible]. clxiii.
ministrationis. clxiiii.
De custodia sanctitatis uestium. clxv.
De custodia uestium. clxvi.
De libris conuentus. clxvii.
De libris exterius tenendis circa
[illegible] de causa brutia. clxviii.
De [illegible] possessa in uiolencia
De uisitatione [illegible] enda. clxix.
sine iniuria. clxx.
De his in quibus se habent mali male
et boni bene et communia. clxxi.
Quod uideri possit efficiendum officiis clxxii.
De sanctitate in ordinibus [illegible] et qui
[illegible] efficientium [illegible]. clxxiii.
De auctoritate quadam circa necessaria pre
Contra duritiam [illegible] [illegible]. clxxiiii.
[illegible]. clxxv.
De malis [illegible] qui sunt prelati clxxvi.
Quod item omnis ab prius in pre
lati ad subditos. clxxvii.
De quibusdam replentibus libris circa
De auctoritate regimini [illegible] habilitate clxxviii.
[illegible]. clxxix.
Casus nobilis in quibus est [illegible] pre
Quod magis [illegible] clxxx.
lem sit aliquis corrigendus. clxxxi.
De modo conuersationis inter fratres. clxxxii.
De obedientia. clxxxiii.
De [illegible] a planctis [illegible]
De uariis modis [illegible] regula clxxxiiii.
[illegible] platum se habere quam ad ambi
[illegible] a quo ad [illegible] clxxxv.
De [illegible] fratrum plati ad [illegible]
De honore exhibenda [illegible] clxxxvi.
[illegible] prelatis. clxxxvii.
De [illegible] esse platum clxxxviii.
De [illegible] eorum que pertinent
ad officium prelati. clxxxix.
De bono prelatorum exemplo. cxc.
De [illegible] quod uirtute in plantis. cxci.
De fratribus inquietis. cxcii.
De consolatione [illegible] a plato fratribus. cxciii.
De pusillanimitate. cxciiii.
De modo plati se habendi ad in
firmos. cxcv.

Incipit expositio regule beati augustini episcopi condita a fratre humberto magistro ordinis fratrum predicatorum.

[U]tilis religiosis in modo dicti expositio ut clare intelligant totum sensum regule sub qua vivunt, ut sciant ad quod tenentur ex obligatione. ¶ Ex professione contracta exposuit ut attendant quam venerabilis sit in ea condita, ut ex hoc maiorem habeant devotionem ad illam. ¶ Multum prodest eis quod multi non considerant utilitatem eorum que continentur in ea, non habentes eam obsequentem. ¶ Quoniam regula beati augustini continet quedam obscura, et quedam valde venerabilia ordinata, que multi non solent audire quam multa sunt eorum que continentur in ea, sine fructu omnis est [illegible]. ¶ Expositio sequens declarat ipsi dubia, illuminat mentes eorum qui in ea sunt condita, ostendit quod utilia continentur in ipsa, non [illegible] sub illa et maxime fratres predicatorum ordinis sancti eam quibus ipsa primo elegerunt et sciant ad quod obligantur ex illa, et quod sancta devotione habeant, et ex devotione habeant diligentiam observent que continentur in ea. Opitulante gratia ihesu christi. De laudibus regule beati augustini. Capitulum primum.

[I]nter multas et varias regulas sub quibus religiosi deo militant in ecclesia, quedam sunt quas condiderunt illi quorum nomina in sanctorum cathalogo non ascribuntur. Alie sunt quas sancti quidam condiderunt, sed tales sunt qui non fuerunt eminentes in sapientia. ¶ Alie vero quas etsi sancti perfecti in sapientia condiderunt, tamen non fuerunt multe auctoritatis. ¶ Certum est autem quod sanctitas in anima in plus informat ad proferendum salutaria similiter quam sapientia. ¶ Item autem simplicitas licet sancta, si preter sapientiam [illegible] minus laudabilem profert sententiam. ¶ Summa [illegible] a sanctitate et sapientia quibus deest auctoritas minus recipitur. ¶ Ista ergo et similia accipiens dignum est regula que a viro sanctissimo sapientissimo et eximie auctoritatis beato scilicet augustino episcopo condita est primitus. ¶ Amplius a principio cum ordo cepit religionis in ecclesia fuerunt duo genera religiosorum, scilicet anachorite sive solitarii et cenobite, scilicet in congregatione viventes. ¶ Post que multi boni viri [illegible] regula est in principio [illegible] composuit regulam ad exemplar vite cenobitarum priorum sicut patet per ea que dicuntur in fine regule sue de regula basilii constitutione priorum. ¶ Beatus vero augustinus suam formavit ad exemplar vite apostolice, ut patet per illud quod de eis [illegible] et legitur quod erat eis omnia communia sicut fuit ab apostolis constituta. Et in quadam sermone dicit ipse: Apostolica est vita nostra primitus. Nos autem dubitamus vitam apostolicam inter ceteras universaliter preferendam. Que tanta ergo magnificentia extollenda est regula que talem est secuta exemplaritatem. ¶ Amplius antiquitas multum confert ad laudem scripture, nam quanto scriptura antiqua, quanto per plures legentium examen transiens nec passa calumpniam tanto iudicio plurium approbatur. Cum ergo regula beati augustini non solum modernas regulas sed et regulam beati benedicti multis annis precessit sicut patet ex cronicis [illegible] ecclesia latinorum, et per tot virorum illustrium et consiliorum iudicia transierit [illegible] calumpniata. ¶ Considerandum ergo quod eam secuti et ad quod exemplar [illegible]. Item apparet laus eius consurgens ab auctoritate conditoris, ab exemplaritate a qua sumit [illegible]. ¶ Item [illegible] regule beati augustini magis consistit circa spiritualia ut est dilectio dei et proximi, unitas cordium, concordia morum et similia, ut patet fere per totum. Nos autem nescimus [illegible] spiritualia [illegible] spiritualis lex carnali [illegible] digna est laude maiori. ¶ Item quedam sunt regule que tot imponunt [illegible] eis se supponentium [illegible]. ¶ Hec vero [illegible] quedam imponit tamen [illegible] pauca [illegible]

cum que ad melius relinquunt libertate professoris sui. Ideo in aug. talis status sit mediocritate quod nec nimia multitudine vel paruitate mandatorum onerentur sed tenent medium sicut decuit in medio. Quia omnis virtus consistit. ¶ Est notandum quod aliqui in regula sua primo ponunt mandatum. Sicut quod fonte non possit non fluere. Ideo secundo ponit eam quod faciunt ad eorum obseruantiam. ubi dicit. Hec igitur cuncta ista. ¶ In tertio non mandatum primo ponit mandatum de dilectione. Ante omnia et cetera secundo sua. ¶ In tertio autem sua primo ponit mandatum dicens Hec igitur. Secundo explicat singula. Primum et cetera. ¶ Quia religionis status est congregationis. Ideo requiritur in ea quod primum ad statum congregationum. Ideo ponit mandatum dicens. Primum propter quod et cetera. ¶ Iste est status agentium primarum. ideo ponit mandatum ad hec pertinentia dicens. De quibus istante et cetera. ¶ Iste est status excellentis honestatis. Ideo ponit mandata ad hoc pertinentia dicens. In vestitu vestro et cetera. ¶ Iste est status spiritualis sanctitatis. ideo ponit mandata circa mutuam dilectionem quod spiritualia dicit in sibi inuicem dicens. Lites aut nullas et cetera. ¶ Iste est status subiectionis in Christo non sibi ipsi properantem. Ideo ponit mandatum per quod constitutionem soluerint propter necessitatibus dicens. Vestes vestras et cetera. ¶ Iste est status subiectionis. Ideo ponit mandatum circa obedientiam. Preposito tamquam patri et cetera. Et de hiis omnibus sufficienter determinat sicut patebit in expositionibus sequentibus. ¶ Ob obseruandum plus opus in aliqua regula quod mandatum de honestate circa pacem secularem et circa obseruantiam ipsius adiutorium quod omnia continetur regula augustini sic continetur plene quod requiruntur in religione. ¶ Consurgit igitur laus eius cum a spiritualitate mandatorum quod ad istum mediocritate quod ad caritatem plenitudine quod ad sufficientiam. Quare predicatori magis competit statum religionis quam clericorum secularium. Capitulum ii.

Quibus vel e ubi aug. ante quam de causam quod competit statum predicatorum. nimirum quia status religiosus magis competens inuenitur predicatoris quam status secularis. ubi nos de causa. ¶ Certum est quod status religiosus excellentior est quam status secularis. Sed autem predicatoris est in alto stare cum predicat. Ideo in alto statu conuenit ei esse. Illud. ysa. xl. c. Super montem excelsum ascende tu qui euangelizas syon. Magis igitur competit ei status religiosus quam secularis qui est status ymus. ¶ Ipsi predicatoris est non solum precepta sed et consilia predicare. Quando autem eorum aliud de consiliis illi qui illa tenent accipere debet predicatio valet quam illa tenet. Alius suspecta est quod ipse noluit ea deo. Ratione igitur consiliorum quod oportet predicatorem quod religiosus implet. magis competit ei predicatione quam secularem qui non implet illa que possit in eo predicare consilia scandalizari multi. et dicere quod docet est ergo pharisei sunt qui dicunt et non faciunt. nec sequuntur illius eius quod ex persona eius tradit. ¶ Ipsi predicatoris est oportet predicare non solum bonis et malis sed et perfectis et imperfectis. mundanis et mundum contempnentibus. carnalibus et spiritualibus et intentionibus volitionibus. Propter non solum bonos sed et bonos et malos. Quia igitur magis competit illi in quo plura signa maiorum bonorum apparent predicare illi qui sunt in maioribus bonis quam illi in quo non apparent hec signa. Certum est autem quod in religiosis manifeste sunt plura signa maiorum bonorum quam in secularibus et non ut patet. ¶ Iste status religiosus status est contemplationis. eo modo quod predicatorum maxime colliguntur in contemplatione. verbum ubi beatus gregorius dicitur. In contemplatione auriunt que postmodum in predicatione effundunt. Probabile igitur est quod status religiosus prevalet quo predicatorem opportet quam secularis. quanto magis contemplatiuus. et sic magis ei competit predicatio. quod non solum per vitam et ratione sed et per contemplationem quod predicat abundat.

¶ Item ho q est i sua libertate z timore
d' psumptione ne sit sual' ad predican
e predicatio sit op' excellens. Si n sit
timor timor e ei d neglia. Mag'
expedit alieno ipso q' motu pro
prio: qd dr. io. v. Quo predicabit
n mittant'. Ro. x. Item mag' sta
tu nuq' q' rliosa. cu d'z [illegible] cha
rit. z [illegible] z [illegible] z m n d. ¶ Item i
exercitate officiu predicatoris de facili
z i mltis contingit offendere. ppt qd
fructu predicatois ipeditur. aut cu
predicant n predicanda. aut cu n ser
uat' tps aut modu aut mediocritas.
z aliis modis īnumerabilibus. Ex
pedit g' predicatore hic corriptur
i mltis ne eum predicatoris ipediat.
Ja ro' innuit disciplis suis binos.
u una corrigeret p aliu. Nec d' con
tr disciplina correptois q alius e
narrat iustitia di. Certu e aut q'
rliosi frequentius z diligentius in sb
iacent correptoi q seclares. et ita se
cu p eos exercetur predicatio z in [illegible].
¶ Considandu g' n oporteat predi
care q d excelso. et q qz consilia m
terra. et qb' qz n solu z mal' z bon'
s z i magno discrimine bonoru consti
tu. z q hauriunt q predic. it' qz i co
teplatioe. z qd debeat ipsi ad pre
dicandu. q n pp'o motu s' alieno
ipsu [illegible] q' cauendu sit predicato ab oc
fendendo. pp' qd necia e predicato sit
qui correctio. [illegible] liquo q' mag'
expedit predicato statu rlioso q' se
clari. Et hoc confirmt eccla. sz math.
xiii. sz illo tabo. exeo ihs d domo.
dicens sic. Quod tu ex hoc p si
gnifit z domu z e ha religione ea q sit
st predicatur. Et gre. i illa. o. d
signanu ilu. di. sic. [illegible] predicimo offi
susceptu pug' n e n ora sclari pertu
ne dd hec cui colli deprimt. ad pre
dica celestia n consurgit Qre rlia
aug. competit predicatoribus. C. iii.

Nfesso q predicat mag' co
petat rlioso q' sclari. nu
c e q it rlias approba
tas ab ātiq. rla aug. i
magno ductucto e predicatoribus q. alie.
Constat e q predicatores debet ee litera
ti aut coueniens g' e n sb rla in tm ex
cellent literati q sine disciplia uult
quos studiosos ee. q nulla dies p'terat
qn codices reuoluant. sic p ex ipsi
rla ubi d'. quo dices certa hora singul'
diebus petant. ut [illegible] ulti q
e assidue discent z mo. ¶ Item e bo
rum p' sr in predicatore profectu i or
bono z fructu ca salute aiaru ac
qsierat sb ista rla. q' dens e n ei'
filii imitatores eius existant. n ad
filer. profectu puerlat. ¶ Est eni rla
augustin. deducta sit tanq' ab exe
plari a uita aplica qui predicato
res sume debet imitari. multo ma
gis competit ista rla predicatoribus q' a
lie. ¶ Sit e rla monchoz z uita m
cat multa. ppt q mart q monch
q de custos unus d e. solu uaca
re. qd e d statu predicatorum. nil q' m
le dicatur d rlatibus canoicas p
rlaz coz l' uita. ymo e proch. ag
geat. z q i modico differt a statu
clericali. cui competit eta alios uacar
re. p q magis competit hec rla pre
catoribus q' alia rle monchoz. ¶ Item
qui sr regule q iponunt multa p q i
sui. professores multu differunt a comu
nitate bon'. sic i multu aiclatio. l' ossio
ex. le. z qbusdam aliis. ll dyg at di
uisitate qm ipedit fructu aiarum.
cuius contrario confert fructu. ppt i
qd z paulus fiebat oia oibus eis sic
conformans ut oes lucrifaceret. Cu g' i
rla aug. n ipedat aliqs hm conuer
tatis. mag' competit predicato ¶ Item
institucio nouuz ordinez predicatoru
oportuit aliq noua dde statuta.
ut eta studii z paupertate z [illegible] q

accedunt sibi clericorum. Oportuit ergo ta-
lem esse religionem que non haberet aliquid quod [illegible] a
ret pro statu eorum. Sed talem esse est sibi statu
tenentes et aptantes. Talis autem est religio augustini.
Cum est paucia continent in spiritualia quam
et quod non continent in iniquitate quod non videant
in aliis religionibus. Conveniunt potest ei si ipsi sta-
tuta omni pertinentia ad statum predicantium
et sicut non est. Competit ergo hec religio fratribus predi-
catoribus. Item antiquus sunt augustinus. Item preto
torum. Item certus quod deputata est. Item inter
aliorum quod non excluserunt eam professiones.
Item conformitate est vita humana. Item statui
torum predicatorum competentius quam ceteris re-
ligionibus. Quod status paupertatis magis competit
predicatoribus quam abundantie. Capitulum xiiii.

Secundo notandum quod licet sibi religio augustini li-
ceat habere possessiones et redditus
melius sunt predicatores sibi ca-
rentes redditibus et cetera quod habere. Quia multo
plus competit predicatori evangelica paupertas
mobilitate quam divitie. Quod sic patet. Certum
est quod predicatores evangelium intimabant pau-
peribus sibi pauperes et evangelica paupertate.
Ubi autem dubitatur quando magis predicatio maiorem
effectum habeat et magis decet in ore pa-
uperis quam divitis. Item nulla dubitat
quin expediens sit predicatoribus modicis
imitari vitam predicatorum excellentiorum
quam minus excellentium. Certum est autem quod apostoli
fuerunt excellentissimi. Ergo convenientius est eorum
vitam imitari quam aliorum quorumcumque. Ipsi ii
paupertatem vitam duxerunt in predicationem
et fame et siti et in frigore et nuditate.
Mathei vi. Et dicitur est eis. Nichil tuleritis
in via et cetera. Luce x. et sicut non est. Item divi-
tia multum occupant et solicitant sollicitu-
dines multas. Unde autem volunt predicatores
esse vacantes ab omni occupatione ipsis impedi-
ente. Propterea dominus noluit primo salu-
tationes. Et paulus noluit a predi-
catione cessare et a baptizando. Status autem
paupertatis non habet impedimenta hec. Unde quod
dominus zelator animarum est legem ipsius predicationis
in vita humilitatis quod nolebat ducere ii

asinum. et tamen [illegible] quam cum consolationem
ad quam habebat asinum in angustia [illegible]
comederet. Item ne eum amitteret. Item ne
male custodiret. Et est filia. Dimisit
ipsum et posuit se ad circuitum pedes ne eius
anima sic impediret cum asinum et libris ma-
teriis predicationum. Certo ergo magis dimittit
terrena sicut predicatores maiora quam eum possent
impedire. Et sicut non est. Item predicatoris
est predicare non solum in locis religiosis sed etiam
in mediocres et pauperibus. Exemplum illius qui circu-
ibat castella et cetera. et illorum qui predica-
bant [illegible]. Unde autem patet. Similiter predica-
tores divites qui ducunt equos et familias
quibus non solum delectabilia quibus uti solent.
Si solum non inveniunt sed etiam nec necessaria pro
equis et familia. Item fructus predicatoris
colligitur in confessionibus et consiliis animarum.
Et ideo tales expedit esse predicatores ad
quem frequentius accedant quam ad divites quam
habent. Certum est autem quod plures pauperes et mi-
serabiles audacius accedunt ad minores pau-
peres et in habitu humili quam ad divites et in
habitu glorioso. Item talia ad quam filia
facile serviantur et cetera viii. Et eorum [illegible]
magis habere patet. Non solum autem homines [illegible]
tem etiam quam mulieres sed nobiles et divi-
tes. Item lata et lauta sicut etiam est perspicuum.
Fratres isti dimittit animam suam secre-
tam quam divitibus et abundantibus in seculo.
Item non est. Item ad faciendum fructum in pre-
dicatione requiritur mora magis mora in
uno loco sed expedit quod requirit divi-
tes non permittit eos longam moram in
uno loco facere. Pauperes autem non potest
facile in uno loco moram diu eum ex-
pedit pro fructu animarum. Et sic patet
quod magis competit statum paupertatis vel
tatis quam status abundantie predicatoribus. Quia oportet
decet eos paupertate fulgere. Et ex-
cellentes predicatores expedit imitari
et liberos esse ab occupationibus aliis et laus
paupertatis subiectam tenere. Et tales
esse ad quos frequentius esse pro consiliis salu-
tis accedere velint. Et possit [illegible]

mod: q. p finem aiaz. Et eciā p; q
z si mag' spetat pdicatoribz rela z
aug. q alia. tn addāq sint status
paupertat. sup ipaz a fribz pdicato
rib. ut dicit i vmi ehone z pau
pte. q duo sic onsili e spetetia sint
malo pdicato. n coz pdica efficacia
o: redderet. ¶ Post exposita: attendē
dum e q tca li opuscli pho poit titl's
opis. Et opus titli. Titl's at tal' e [illegible]
de expositione tituli regule. Cap. ii.

Pro attendendo e q hoc lib' hnt
speculi ubi dr lic' rela. Prop'
hec ei i fre dr. ut de nobis i li
bello hoc tanq i speculo. Et e putauit
qda q rela aug. eet ille lib q dr speculi
aug. et io dicitur i tit. incip speculi
aug. Sz hic erroneu. Speculi e aug.
n dr eia rela. Sz e lib qda i q collegit
aug' mandata di. q dr specul'. qz i eo
legendo pot qlibz inde qd pficeat l' qd
ei desit. sic dr i legenda aug. i fie. Prot
sz tn dica q sic duplex e specl'. s. gnale
le qd qn poit i aula cōi i q respicia
nt plures. z spale qd poit i camera i
q qnsa se respic. ita e duplex op' aug.
q z utrūq dr specl'. Sz unu e gnale
s. lib supda qd ptinz ad oes. z alteru e
spale. s. rela. qd ptinz ad solos religio
sus. pfessiois. Quelio tn e n poit' i
ti rela q specl'. Sz itu nūdū qd q
e rela diuisa d q dr phil. iii. in cita
pmane q rela. glo. rectitudie nunc
dr. z h lit diuisa cap d obia. reiunn'
silēco. z hoi mlt. alia hūana q fdui
sos modos recte inuenit qs fodiuit
diuisi narrat. ut dicatur alia ba
siliij. alia bnd. z sic d aliis. Cu d g
hec rela aug. dr rela di q ptinz ad os
canōs. ad diāz aliaz elaz q dicite
sz ab aliis ing diuis. Quid hoc op'
dr rla. Ca. iii.
Quoniam hoc opusculi rla dr. Regla uno
mo dr a rectitudine. q rectu
la. sic e illa q utunt sculptores z ligati
z cementarii.

et. Alio mo dr a regēdo z ita dr rela
i gramatica z aliis sciis. Primo mo
dr h opa rela. qz sic p rlaz distor
ta dirigit' inuē ficiuē n aliqtam
prua n dirigēs. sic p hs opa distorte
mte dirigit. z sint prua i dureta
z aspa i vias planas. z sint scripte
recte. ¶ Est p rlaz gibi reducit. ut
p; i cemitario. sic p hs op gibi scribe
z sicut dni uitati planat. z mōtes z
colles humiliat. ¶ Est p rlaz res qua
draitur ut cemen z lapides. unde illo
iii. ix. vii. ope qdro ad rlaz. et sic p
istd opus fiunt lapides qdrati i immobili
carbilibus ut p; in textu. ut sit ap
torū i edificio celesti. ¶ Est p rlaz
hilitat res diuise ut sit apte diuicti
oi i unu. ut p; i cementariis. sic p istd
opus fiunt diuisi unu i co unanimes
hitantes i domo. ¶ Est p rlē applica
cōez relinquit in pgameno diuise
linee recte z multe. sic p istd op' ex
tirnam mādatū diuise uirtutes i speci
q nl aliud st q linee recte. qz nnq
e gntas int q recte uiuunt. Vn om
nia e qdam rectitudo. ¶ Est sic scriptor
q d rla n cnt. fregit distorte scribit
si a de caudatur recte scribit. sic dicitur
aug. rlaz negligentes [illegible]
q a fei opatur rectitudie. ¶ Est sic ex
applicacōe rle qnz res q iacebatur
recta appet distorta l' gilosa q ap
pebat plana. sic pcōubro si diligē
ter opatetur uita nr̄a sz hec rla
tegre tu ipi rle appeb ul distorta
l' gilosa plq q ātea credēt. ¶ [illegible]
q d caus z alme silibz pcte dr h op'
rla pho iiii. ¶ Scdo q in pot dici rla.
qz sic rla i sciis dat arte sciendi. sic
istd opa arte uiuendi. Et sic p rla
regit se q. ita p hec opa i uita. Et
sic rla ht exceptioes. ita rla ht istā
dū dispēsacoz. ¶ Notād q p [illegible]
tangūtur cca auctorz rle hū q fcu
nt ad ipia excellēciaz rle. [illegible]

cui dicitur ubi. lucerna est dicit aug. augustinus est dicit ep[iscop]i. Que tamen non inveniuntur in aliquo
alio vel alia auctore. Aliud omni sermone lu
minum diligentes quod deum primo quod nisi per
ceptum sit principaliter mandatum. Et manda
tum dicitur non de reliquis proprie mandatum boni.
Primo sed illa debet omni alia fundare quia quod
sine illa alia nil prodest. ideo autem quod mandatum
sua potest dici mandatum illa proprie sui
mandatum est dicitur. quod ista precepta sit principaliter
mandata. Et in plenitudo legis est dilec
cio dei ad deum et proximi. ideo non potest mandatum
singula unitas pluralitate. sed non solum in quo
alia complentur. Et ut attendat predica
toris vel vel professoris quod non mandatur deus
tate eius ipse obediat. Ideo est omnibus necessaria
sit caritas tamen specialiter predicatori. Sequitur
quare caritas in generale necessaria est predicatori. c.
viij.
Sicut est legitur ubi lampas et an
gelorum caritatem et non habeat factus
sum sicut apostolus. i. co. xiij. ubi vel es
sonans aut cimbalum tinniens. quod alios pro
dest eos nocius. et non nocet se ipsum confi
gere. Ita et predicator ubi si totum maior luc
tum. deterius et sui sacratur. Et predi
cator intendit instrumenti esse maxime deo
necessario ad salutem unius quod dicitur de predica
tore egregio iohanne. s. ad dandam scientiam
salutis plebi eius. Certum est et quod sicut
in deo alia scientia caritas instruxit plene
de hijs. unde illud. io. ij. Unctio eius. s. ca
ritas docet vos de omnibus. s. necessariis ad salutem.
Item utilia est in predicatore locutione quod in
venit. Sicut dicit sanctus gregorius quod non ardet pro
caritate non accendit. quod caritas inflammat
verba sicut sanctus in sermone. In mente igitur
est efficacie predicatoris si caritas deficit.
Item gratia iam est in predicatore tempore
in prima quod dicitur quod dicitur ei. prologus. vij. Dis
currere festina. Et item. thimo. iiij. in
Insta opportune importune. Caritas autem
non solum sollicitat predicatorem sed et compel
lit. ut et cessare non permittat. unde illud
... Karitas christi urget nos. Item dicit
.i. io. iiij. Quia lumen sicut scientia multum

et lucet hic: sicut necesse hic et clarificet
perfecta sua ab eo: quo caritas dicitur ma
nu in eo. Ergo quod hic caritatem compone
aliquis in fine necessitatibus temporalibus. multo
magis in spiritualibus. Caritas igitur iam est co
pulante cum ante. Sicut lux compone
nimis quod debet esse predicator. et unde quod dicitur
cori. xx. Quod infirmatur et non infirmor. quis
scandalizatur et non uror. Propter hoc dicit in
col. xx. de predicatoribus. inuenuntur
ad septem. s. per coniunctam. Item val
de necessarium est in predicatore in sua predica
tione aliud quam quod dicitur sit querere. Caritas autem
non quaerit. quod sicut apostolus. cori. xx. non querit
caritas que sua sunt sed que ihesu christi est. Item predi
catoris est intendere sinonimum consilia
tione et ... ad hoc dirigere
illa ad hoc per caritatem. quia in sua inflict.
et in inflammatorum in illis cum... tamen ca
ritas consilicat et querit quod sit consilicativ.
et sinceritas loqui quod sit ad consilicandum.
Item quod manum in ... et ... non fert fru
ctum multum sicut dicitur. io. xv. est unde et pal
mite. sicut manum sic caritate in deo manum
et in eo. sicut dicitur. i. io. iiij. Ergo tal
est aptus ad fructum plenum afferendum. Sed
hoc est uolumus tantum in predicatoribus unde in
illud quod dicitur eis. ut fructum plus afferatis.
Unde igitur eius necessaria est caritas sine qua fructum
caret. et quam adhuc ad tantum fructum affe
rendum. Item predicator in omnibus multum sus
tinet in predicatore illud est quod dicitur omnia
sustineo propter electos. Caritas autem est qui
omnia sustinere sicut apostolus. quod fortis est ut mors
cum nil mortale resistit. et ad quam nulle
tribulationes non prevalent eam contingere. Ideo sic
quod caritas necessaria est predicatori. quod facit
predicatorem suum utilem non solum alijs
sed sibi. quod instruit eum circa necessaria ad
salutem. quod inflammat verba sua ad
accendendum. quod mouet eum ad compaciendum. quod
sollicitat ad predicandum. quod dirigit
ad ea quod dicitur sit querere. quod magnanime fac
utilia ad consilicandum. quod offert ad
fructum plus afferendum. quod et fortis sit

ad q j prelatus laboribus sustineat.
Seq quare caritas sit utilis diligenda [illegible] nec
Non solum caritatis e prelato c. 8.
N[on] caritas i [illegible] s[ed] duplicit[er]
[illegible] f. diligi q[ua] i. pri[mo] e.
[illegible] i prelato. 10. i [illegible] bonos z bonos
misit ad [illegible] ut dic[it] gre[gorius] q[ui] q[uando] [illegible]
[illegible] z p[ro]xi[mi] [illegible] suscipere prelationem [illegible]
n[on] debet. [illegible] Non e prelatoz [illegible] curare
d[e] alioz salute qui sua[m] negligunt. [illegible]
d[e] se ipso e[st] sollicitus [illegible] aliis n[on] [illegible]
at. Est g[ra]t[ia] o dilec[ti]o [illegible] [illegible] se [illegible]
n[on] dilec[ti]o [illegible] [illegible]. ¶ [illegible] prelatus
e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ea q[ue] di
[illegible] [illegible] n[on] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dilec[ti]o [illegible] [illegible] ij. [illegible] [illegible]
dilec[ti]o pri. ¶ [illegible] i prelatione [illegible] e
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z
[illegible] [illegible]. Et [illegible] pri [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] salut[is] plebi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dilec[ti]o [illegible] ij. dilec[ti]o pri.
Et hic [illegible] [illegible] paula [illegible]
[illegible] q[ue] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sive sibi sive [illegible]
[illegible] ad utilitate[m] [illegible] caritas e [illegible]
[illegible]. ¶ [illegible] prelatus e [illegible] n[on] so
lu[m] [illegible] [illegible] ne sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] te ipm n[on] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dilec[ti]o pri. ij. et dilec[ti]o [illegible] [illegible]
[illegible] dilec[ti]o [illegible]. ¶ [illegible] prelatoz [illegible]
[illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lex z
[illegible] q[ue] sit [illegible] prelationis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] prelatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q[ui] debet [illegible] [illegible] [illegible]. ¶ Sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] caritas [illegible] prelatum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z contemplatio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] salute[m] [illegible] [illegible]
z n[on] solu[m] [illegible] [illegible] prelatur. et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prelatur. [illegible]
¶ [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] prelationis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q[ue] p[er]tinent ad [illegible]

[illegible]. sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
z [illegible] [illegible] claustrales. et [illegible]
q[ue] p[er]tine[n]t ad dilec[ti]o[n]e[m] p[ro]x[imi]. sic [illegible] [illegible]
prelatione. [illegible] z [illegible] [illegible]
[illegible]. Seq replesio cor q ea q sit pr
[illegible] n[on] refert pp utilitati. c. 9.
Plus o q[ui]s tenetur [illegible] pri z
[illegible] [illegible] z i contemplatio[n]e q[ui] la
[illegible] [illegible]. sic [illegible] salois plus q[uam]
[illegible] q[uam] laboraret. z plus ea q[ue] [illegible]
[illegible] q[ue] pri [illegible]. z plus [illegible] q[uam] alius prelati
[illegible]. z dilec[ti]o[n]e[m] [illegible] [illegible] [illegible]. q[ue]
[illegible] [illegible] z p [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], recte [illegible]. [illegible] o diligit [illegible]
pri. [illegible] q[ui] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. f. q[ue] ea q[ue] p[er]tinet ad dilec[ti]o[n]e[m] [illegible]
p[re]ferat h[is] q[ue] p[er]tinet ad dilec[ti]o[n]e[m] [illegible]
sive q[ue] [illegible] [illegible] ad [illegible] se [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] z claustri [illegible]
[illegible] e [illegible] n[on] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q[uam] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Quis [illegible] mortuus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alienus
Deniq[ue] q[ui] o nec[essari]o e [illegible] erit. z [illegible] [illegible]
[illegible] sive mag[is] [illegible] q[uam] alti. ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] negat se [illegible]
[illegible] [illegible]. prelatoris n[on] [illegible] [illegible].
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
sive p[ro]fessoris [illegible] [illegible] hic [illegible]
[illegible] [illegible]. et [illegible]. [illegible] [illegible] z
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] z q[ui] mag[is] [illegible]
[illegible] pri ordis [illegible] suos [illegible]
[illegible] q[ui] [illegible] sive [illegible] sive [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et
sic [illegible] [illegible]. [illegible] e [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible]. ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
e [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] dilec[ti]o [illegible]
[illegible] z e [illegible] q[ui] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q[ui] alius [illegible] [illegible] [illegible]
i [illegible] alius [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. ¶ [illegible] z q[ui] [illegible] [illegible] [illegible]

pmiit rl'az. nec h'nt p'cepta. et h' ac
tidit ex eo q' au' s'luxs q'ua mulieb'
sine diocesanos i'sunt i h' epl'e rl'a
ista q' conqit eis obs'uacoz. impies
ista. ll Ore g'. Q' g' impmit rl'az sic.
l'r g' st = c. impmit s'moor rl'e tonte
mulieb'. z otinuat h'c dno. g'. seq'n
tia e p'mis' i epl'a. Q' n' sic impmit.
au' o z c. impmit s' moor rl'e tonte ius'
et t'nc otinuat seq'ntia. cu duob'
mandat' p'cedentib'. Ut e illa duo iple
at' i'pmit p'cepta seq'ntia. Sz at
qu'at q'ue au' i ist'a mulier n' p'misit
duo mandata d'olere. dici p't q' in
mulier amor sp'ual' d' facili degn'at
i carl'e. z io timens hunc degn'oi carn
sue; nolunt eis ad i'pone d'olere. p't.

Seq'tur v'o q's i rl'a sit i p'cepto cum
one illius uerbi p'apim'o. C. v'.

[illegible] q' d' q' otinet' i rl'a st
i p'cepto. Dicit q' sic. Cel
st ei q' h' p'mii h' demostrat
g' q' otinet' i rl'a. z delno g' dic' p'cepti
q' d' e i p'cepto. Q' significat seq' q' p'fes
so' rl'e p'cat mortal' q'nt' fac' z ad q' sit
i rl'a. ergo si n' domat carne sua ie
iunijs z abstinencia esse z pot' q' uali
tudo p'mittit. l' si n' uisat i cord q'd p'fes
qui psallit. z i sili' p'cat mortal'. Nos
dicit q'ai q' h' dicto. l' cui sit dem'atia
tex. p'e poite n' demostrat n' duo ma
data. p'e poita. s' d' uniitate. p'pa dote
z d'catte tex. et h' duo solu st in
p'cepto i tota rl'a. Sufficeret ne' seq'it
t' q' illo q'd verte dr. p'uite tal's p'u
cleo lat' no cet i p'cepto. q'd constat ee
falsu. Cido dicit alij q' d' d' i p'cepto.
sz e p'cepta affirmativa n' ligent ad s'p. n' e
ncite q' p'cet mortal' p'fessor rl'e q' q'dq'
n' iplet d' q' i dicit. Et tu u q' mo n' s'p
affligat carne q' ualitudo p'mittit.
n' s'p uset' i cord q'd p'fes i ore. n' io seq'
q' p'cet mortal'. Sz h' ratio n' a cet. se
q'ret saltem i negatio q' obligat ad
s'p. q' q'cu' z facet p'cat mortal'. Ergo

q'ctu facet i orator' a q' io q'd fon est.
l' q'ct' iz aliciubi sine sono. z i sili' ne
gatis p'cat mortal' e istu i dicat' q'd
dice cet inconueniens. Cido dicit alij q'
si o' impleat au' tu p'fessor rl'e e n' p'cat
mortal' faciend z. q' nec p'mitti t obtia
aug' sz p'lato. nec uouit dicet rl'a aug'.
Sz s' h' illis mortal' p'cat faciend z ad
q'd sit i rl'a n' q'n d' illa aug' dicet' ne
p'm p'lati. q'd manifeste falsu e. Cido
dicit alij q' tota rl'a e i p'cepto n' tn' sin
gul' sz p'fessorib' oib' simil' i eadem domo e
ventib'. sic si p'rsfamilias p'cipet toti familie
ut s'uaret tali die tale capitu. toti p'
cipet' oib' simil' n' singul'. et sufficeret q'
unus facet una p'te alius alia. z sic d' si
in gul' d' toti fieri ab oib' simil'. Ita z iple
p'cepti d' tota rl'a obs'uacoa. qui i eod' co
uentu s'ua' tot' sz n' tu q'l' ipleat. Sz sz
h' sufficeret q' i eod' couentu ag' s'uaret
abstinentia. alius facet oracoes. alius por
taret h'itu debitu. z sic d' singul' o' in
to' s'uaret. q'd e iridens dicere. Ido dicit alij
q' obs'uantia rl'e e i p'cepto. sz n' singla q'
otinet' i rl'a. sic obs'uantia eu'angelij e
i p'cepto sz n' singl'a q' exprimit' i eu'ang'
h'c ista uidetur uia brevior. Cu e d'
l'e st q' n' obs'uet' p'ceptu. h' p'mi. l' nisi
sit distinctiuu p'ta demostrat singla
mandata q' mandata i gnie. Et ita p'
ua p'p' obs'uantia singlorz q' obs'uancia
i gnie. Ido rep'banus p'cis' r'niiones oib'
ter' q' q'ai rep'unt' i nbo ouijs q' h'nt
i se modu z intendez p'cepti. n' e i' l' h'
e p'cep' nre ut diligamus inuice. q'd i n'
q' h'nt p'cep' i intencioe q' mus n' i i h' . ut e
illo. n' furtu faciens. q'ai q' h'nt modu
p'cepti sz n' intencioez. ut e illo d' sanante
surdi z muti. mat. viij. p'cep' eis ne
cui dicet. Q'd e autem dicere q' intend
eos ad p'ls ligare ad mortale. q' sin al
set mortale p'ocatu uiriachz sp'a q'
q'tu e impiebat ut taceret. et tale
e h'. Cido e e p'babile q' n' tu sapiens
z si p' modu p'pi cedi. Ia[illegible]

eia pone

oi pone sb precepto. z tantu cu puniant
matia muster acceduntur ad i lar sua
p salute gneia. Q Si aut ex libro
qre prel uba purior ex q n itend
pcepx. Er h e q sic loq maret nostre
canone sempliciter mitez. p com
pcepz. Respo. Lic q n itendat oi pone
sb pcepto. tu sue itecuis e. q multu
mult oi sua. Ad ex pssice q itecon
sue uolitat utit ilw precepto pria
q aho ilw sipli. ne paret ex tenui
tate laq pngne bua a causo mi q
ai o madat rle. Et e sile i cu mat.
Ip. Pcep ne q tollerent i uia n im
ga tn. illo ubu purior pria i por
tat itecoe uoluntat q intate pcc.
Q Sz itm ilig alia q. Si e illo n
bu pria n iportat ueritate pce s
solu itecoe uolitat. g ulli precepti c
i rla. R. Dic e q ulli pcep e i rla er
stute bu ubi s multa lr itecate q uis
n s ex pssice i ipi lapio. sic i oia a
scpta ca ubi laq coe uti qua repu
tat siplices exortatices qua pcc. sic luc.
li. o. Jn qo te pnissit i ryna maril
la pbe ei z alters. reputat osili. Et e
dz i eoa ca mutuu date nl nj spant
l sit lex med lapio reputa precep.
Q Si n q quo possit lr cognoscere z
cognosci. R. p re. R. o e bn disposita z
mar p uere pt o facili iudicare q
n sapice itedit obligare pfessores sue
rle. p ea q ptinet ad obia. ad casti
tate. ad unitate z silia. uo ex eq ad
ea q ptinet ad ultu corpz carnis
l caucio oez nobilitate i oi motu
z gestu. z silia. Q Sic g i omnis sc
ptis p rec z cautius sapienti oia n q
lr precepta z q osilia l exortatices sipli
ces. n scpta laq uniformit. mi ita i h
opx. Q Dz g ex pais q mod facit
madata h rle l s ubia preceptu uite
at. tn s itedat n e preceptiu uniusali
Q Sz q e qo dz i mostio osil obsue
tie. Nuq n ex mostiu s lr z obsua
ta. R. Duo. i s q ex pceat a loco n
pente capitali z h. et qo lr n tenet
q ex mostiu. q n q n exp cret ex
loco. ut h ita bonitat z h. z lec uq s
obsuat. q h extimat i mostio ne
extimat lr ubia obsueti. s li nn osil
dt sit sentu. Dr i mostio osil obs
uetis lr. Q Si ai mostiu dicat statu
l statu mocilorz qre uot loqui rla
n n s moch. mostiu. Q R. Sic
os clars p q da extesice oi uuiu
iudicat. n ad i pria s uuia. z lec.
q lam oiu di mostia. pprie tn l
clam osi canonica a cano qo e rla
s pati posunt nn mostiu q isto. q
magi sap religice. Alr e. dicunt
ta sclar q rlar canoic. Q I. Dit
m facti madata/ fvit sigla ordiate.
p madata ad statu oguntes ad. it
q p tot madatu ptinet ad unu
aio diuis. De excellentia uite ceno
bitarum seu uita anachoritarum. ca. xj.

Primu pp qo i buiu e ista o
gregatu ut unanimes habitet
i domo. z sit ub cor uniu
z aia uia i do. Q Dicitur ex q uu
madatu de prio ad aliquo oup s. au
ctoritate digniat. sic illo madati di
ligens ad deu l'rez ee p e o madata
ordie dignie. sic de fratre ab aucto
b illo madatu p alio qo p tot
uir que mod dee meus ajutuu p.
Prii q fruei z e. Q Illo madati
n dz pr re dignitat. q multa alia s
digniora i rla. n e madat de obia. z
qua alia. s rec dignie q p si ti
z lr n sue ca e p sit itenae. dmi q
pz q ita de ee disol scola i uenidra
disceti grmatica q n or pma lra ad
gnosce alphabeti. Q Ut scieti q
sic duo e gna uuu. s. solitaria z co
gregatu unuctuu. sic duo e gna rli
gioso. s. anachote sune solitaria sic
olz fuit ioham. luc. ex. q z media
uuitata do iter ad dni. Sed ela...

fugiens. Et cet. cenobite sive dicuntur co
nventus. s. i. congregatione sicut olim fuerunt an
nei gebiari. sed quo laudandi sunt domi
ni. Confitebor tibi domine in toto corde meo
in consilio iustorum et congregatione. Com
ana dicitur ab ana que est simul. qui soli
cet simul viventes. Cenobium a ceno
quod est commune. quasi simul viventes. Licet ergo ulti
ma sit laudabilis tamen secunda precellit in tem

De triplici unitate. cap. xij.

Unitatem in primo. et ij. post mortem.
In senectute et ij in morte. In ce
nobitico multiplex. et ij in vita.
Dicit Hugo in libro primo. qui est centum
unum. quando in celo quam non sit. s.
infirmitas et gravis agitatur. sumenti infra
in hospitalibus. solitarium vel solitarios. Et
viventi in congregatione sub obedientia. et quare tibi
apparet sententia. quasi cum scire est.
qui omnes servant secundum propria voluntate. Nam
et qui sub obedientia prius vivunt. non se propria
voluntate faciunt quod faciunt sed sub alti
us et in maiori statu sunt. Secundum hoc
se sunt unum corpus. quod patet nobis.
Et ipse est maior ultimo magis proprie ad
laudem. viventibus sub obedientia ratio magis
proprie. Unde dicit apostolus ad Philippenses ij. Factus
est obediens usque ad mortem. propter quod et deus
exaltavit illum. et donavit illi nomen quod est su
per omne nomen. Dicitur ij. de vita quidam heremita
dicitur quod revelatum fuerit ei hora
mortis propinquam accessit ad cenobium proximum
petens ibi recipi. Cum ergo ab
bas ei in hoc difficultatem exhiberet timens
ne esset eis in gravamen propter senectutem. et
ille diceret ne hoc timeret quia modicum
est tempus sibi revelatum. et abbas
quereret quare igitur vivere voluit talis
per tam multum tempus. cum multa possit ex
hoc scandala evenire. Et respondit quia sciebam
esse maximum preciosum tamen in senecta
et quod solum. Et ideo est tamen mortuo
esset preciosissima. attende ergo illum ma
gnum humilitatem in senectute que sola expa
ne sciens illos dimittere quia non expecta
bat. Et receptus post paucos dies mor
tuus est. ut dixit. Et in eorum tamen senectute in
secunda tamen et in morte. Nota quod expa
ne sciebat passum istum habitare qui
dicit. Quia in quibus erit ille pavor
est et occurrent cadavera illa terribilia mon
stra. Unde felix et sanctus ille est
de illis. prov. iij. Si dormieris non ti
mebis. quiesces et suavis erit somp
nus. ne timeas repentino terrore et ir
ruentes potentias impiorum. Dominus enim erit
in latere tuo. Sed quanto securior et fe
licior quando non est evitandum solum angelorum
sed et sanctorum fratrum habebit a latere. Magis igitur
secundum in morte in congregatione degen
ti. Dicit prov. iiij. di. ecc. iiij. Meliores
duos esse simul quam unum. Habent enim emolu
mentum societatis sue. Quanto magis quam
non solum duo sed quam multos. Habent emolu
mentum multum tamen societatis. Habent sic
dicit. Sed ergo hoc emolumenta novem.
Primum est societas adiunctio. Sic enim in
tra est vita societas cum mulieribus facti.
quod iustificatur in israel. pro mulieribus fatale.
sic dicit. eccl. vij. quanto magis sanctificamini
que ex societate bonorum multorum. Et
ideo dicit in ps. Cum sancto sanctus eris. Quanto ma
gis cum sanctis. Secundum est sancta in bonum
calefactio. Sic est calido frigida mani
tatur ex adiunctione calidi etc. Tibi
vita de terra ex societate fratrum
calefactio. Ecc. iiij. Unus quomodo cale
fiet. et si fuerint duo fovebuntur mu
tuo. Tertium est convolutio. ad prov.
xxvi. sicut quando adiunguntur a fratre. quasi ci
tas sit. Sic est in amore fratrum unus in mu
tuo alium convolvit. et firmius tenet. et sic
de aliis. sic in corde cogitatio ex unitate
more ex alio convolvatur in bono.
Igitur ex societate sancta tam sanctos se iuvat
mutuis actionibus. et si qui sunt imperfectes
timentes frater. et hi quasi perfectiores. ibi
sunt fortes. et hi qui sunt perfectius. Hoc est
triplex status intus. Tertium est cu
stodia ibi tamen quam multis est necessaria.

Ecc. iiij. Si vnus ceciderit ab altero fulcietur. Ve soli quia si ceciderit non habet subleuantem. ¶ Quintum est lectionum impugnatio. Ibidem. Et si quispiam preualuerit contra unum duo resistent ei. ¶ Sextum est quamuis operis perfectio. Quod est non potest quis per se facere alterius adiutorio complet. Luc. v. Annuerunt sociis qui erant in alia naui ut uenirent et adiuuarent eos. uenerunt et sic opus est completum. ¶ Hec quia implet adiutorio sequitur ex societate sancta. scilicet adiutorium in resurgendo. in pugnando. in operando sed etiam patiendo ¶ Septimum est delicti indulgentia. Gen. xviij. Si inuenero sodomis l. iustos in medio ciuitatis dimittam omni loco propter eos. Si x. rex societate bonorum medicine parata fuit propter tantam multitudinem et in tantis scelebus. nunquam non propter paucos et in culpis modicis propter societatem bonorum. ¶ Octauum est collata gratie spiritualis. Mat. xviij. Ubi duo uel tres congregati fuerint in nomine meo. ibi sum in medio eorum. scilicet per aliquem effectum gratie. Sic deus in bonis et in bonis habitare. ¶ Nonum est premium certitudo. Optimum est ministerio et quod non optimum sola sed Impossibile est preces multorum non exaudiantur. xviij. Si duo ex uobis consenserint super terram de omni re quacumque petierint fiet illis a patre meo. Cum ergo ut non duo uel tres sed magna multitudo ducit ad deum orationis oportunitatem. Ex actuum iiij. Cum orassent motus est locus ubi erant congregati et repleti sunt omnes spiritu sancto. Basilius. cui hominum ibi deus. Glo. hoc postulabant. Deo [illegible] obtinuit quod petebat. Et hec est in bonis. sed deletio in [illegible] gratie spiritualis. proximi cum uera. Et sic [illegible] congregatio [illegible] adiutorio [illegible] in bonis. [illegible] ¶ Tertio pro quo [illegible] thesaurum [illegible] est [illegible] in congregatione [illegible] in solitudine. [illegible]

[illegible] sunt [illegible] in congregatione humana au[illegible]. cauta et missa [illegible] potius [illegible] magis [illegible] similiter [illegible] pro plus [illegible] superatis quam magis [illegible] thesaurus quam [illegible]. ¶ Quinto [illegible] ad congregationem propter unanimitatem diuina in unum congregati. quia et [illegible] salutem [illegible] ultimum sua congregata [illegible] ad exequi [illegible] quod alio [illegible] potius eligitur unanimitas est aliis [illegible] ut placeat una ad salutem uenire. et tamen unanimitas finis est in inequalitate congregationis. et hoc est [illegible] alio. ¶ Quarto [illegible] sentit animus suus ab aliorum dissidere recordetur [illegible] quod uenit ad congregationem [illegible] nunc ut unanimis cum aliis habitaret. De unanimitate ad quam [illegible] nobilia. c. xiiij.

Unanimitatem [illegible] quod est unitas [illegible] multa [illegible] congregatur. ¶ Prima est [illegible]. Seruient ei humero uno. Quod fit quando [illegible] ad [illegible]. ¶ [illegible] xv. Ut uno ore honorificetis deum. ¶ Tertia [illegible] Plenitudine [illegible] unanime. [illegible]. Et similiter [illegible] unanimis [illegible] unum [illegible] tamen [illegible] unanimis. Sic ultimus [illegible] ro. xv. [illegible] ut unanimis. Ecce ultimus. Et sequitur. Uno ore honorificetis deum. Ecc. ij. Et post paululum [illegible] suscipere [illegible]. Ecc. pa. Suscepto [illegible] unanimitas est in ore. Quia [illegible] unanimis ad [illegible] alias alias. melius sunt et [illegible] cum [illegible] ei. De hiis quae tenebant unitatem spiritus. c. xiiij.

Unanimitas [illegible] deuote. ro. xv. [illegible] ut sit unum [illegible] nos. Quod unanimitatem cordis noluit [illegible] quod noluit esse illa quae est [illegible] ¶ [illegible] est [illegible] multitudinis erat [illegible]. Sic scriptum est Act. iiij. Multitudinis autem credentium erat cor unum et anima una. Hoc est quod apostolus af

fectabit discipul' ut eā cōplemēt totū sin
gaudiū reputant: di. phil. ij. Implete
gaudiū m̄ ut idē sapiat̄ eā cā caritate
hntē. unanimes i ip̄ sentiēt̄. Q̄ in
dicit. Et si multa sit i nb̄ q̄ ad gaudiū
nō ē tn̄ pleū gaudiū sine hac unitate. hec
ē sola q̄ nr̄ gauū pōt cōple. Ne ill' ḡs ta
efficax ē: filij ad pr̄e: tn̄ b̄tē militari
dū ex̄. tanti apli desiderāt nō nouerīt
ad sctificād̄ ẽ fundād̄ oib' modis unāi
ttū. C Et enī ē q' oēs cōgreg̃ faclui ē
unū cor' i ē. Nec nō ō natā: ē i unu
cor' lēat plius sp̄s. Et ideo signit dicat
ap̄l' eph. iiij. Una sp̄s. Q̄ dicēt. Sicē ei
nō nisi cor' ita delet nisi sp̄s hēc. C P
terea sicut q̄ tendūt ad diuisa solēt itē
diuisificā i actoib' ẽ uolūtatib'. sic
si cūtī i naui tendūt ad diuisos port'
ex discordiē i eis uolūtatē ẽ actū ad
uiuisi. q' unus nauigare ẽ uell: na
uigāt ad unā ptē. alius ad aliā. s: si
tenderēt ad unū portū n̄ fierēt hec di
uisitate i se. s: unanimit̄ concordarēt
i eodē. C Diuitis q̄ tunc ioud̄ solet
unanimitatē facē. Cū q̄ deo i una cōgre
ne tendāt ad unū finē q: unā petunt
ẽ unā requirūt debēt ēe oēs unanimes
Et ideo addit ap̄l' ibi p̄ eo illo ē dicat
Una sp̄s sic' uocati estis i una spe:
uocatiōis uīe. Vn̄ hic dī: si' b̄i i expositiōe
ē li. Q̄ pater: si oīm: uel una aīa
ẽ sepat diuisa uolūtatē. Et ego ẽ
pater. Q̄ ita uptet̄ n̄ idē sit hntē et
idē offī: ẽ idē pfessio. ecē obstina
tio. ẽ aīmi sit diuisi; Nō ne unūt
q̄ fundā ē ita reputat unius ex tē
aduati i mobi ē ex tēs lucis t' septem
diuiget ō sp̄. ecē. ix. Ig' unitas
in q̄ ad materia. unitas intētois i
ad finē. unitas ex tior ā ad fornicē
diriti unanimitatē i fr̄ib'. Nec unitas
nal: ad ip̄ctiōn. Q̄ ē n̄ optine uni
optinēt multi frequēt unanit petenē
unī q̄ scriptū ē i eū. in at. r'hn s:
duo ex nb̄ cōsēsit sr̄ tra ō oī re q̄cūq'

petierīt a p̄re meo fiet eis. Itē dī:
in ioth. vij. Cōm laudatē ẽ siem
unaes p̄ce dī effudit. Et lis. ut
efficacior̄ ecent p̄ces. C Est nal: ad
triūphādū sic unaīmitas idcn̄ti. Vn̄
ambro. Q̄ pius pug̃ unaīt agnsa p̄t
uictoriā. Itē dī: re. i. dē annṫ q̄ belli
latorib'. Emissi s q̄ n̄ una. C Ite:
nal: ad p̄ficiēd̄ i oī bono. Vnū ē
qd̄ ḡter approbat' otō ẽ facile pmo
uet. Itē dī: i. esdre. ij. Stetit iosue
ẽ filij eius ẽt camel ẽ filij iuda q̄ n̄
unig. ii starēt sr̄ eos q̄ faciebāt op'
Dn̄ a' sbentise q̄ n̄ una p̄s unaīmitate
q̄melebāt i ope pmonēdo. Ig' nalet
ic unaīmitas ad ip̄ctiō a dī. ad triuphā
dō dō losste. ad p̄ficiēd̄ dō nb̄. Q̄ a' ist'
uttia nb̄. C Est defecta unaīmitatē b̄
i cohitātib' iouē amaritudie: Alma
ni ē e ei lō stare ē sico ē q̄ n̄ dicit
ei. Et ideo dī: eātio. Ecce q̄ bō ẽ q̄ ẽ
io. hi. fr̄ i uni. i. unaīt. Et eā ē oī
mot diuisio. ūus sic diuisio i atate.
Itē dī: mat. xij. Oīne reg̃ i se diuisū
desolab': C Et nigat sp̄s. sic diuisio
cor: ſ. ai. n. Itē dī: osee. x. Diuisū ē
cor eorū. nūc iterib'. Q̄ ē ē inita n̄ ī
recessio sp̄s: Q̄ alexādi diuisio q̄ tot
ẽ tā q̄uiora mala fac. C Et facē
q' hō unitatē sp̄s solet multa tur
bare. q: ui n̄ ē scia abusiua a. ai
alio de sic. alij alr ō ceat. Toti qd̄
dī: cori. i. Obsecr̄ n̄ ip̄: dicat oēs
n̄ sit i nb̄ sasmata. i. diuisiōes. iuu
cē pli' q̄ hō scia. abusiua a. diuisiōes
fac. C Aliud ē sapie diuitas. Hi
ei alij sapiā sicut accepit ẽ sic ea
ambulāt ẽ diuiguntur. alij n̄ sapiāt
ita ẽ uiū a. eātō quomq' sit diui
ẽ turbatiōnis unitas pacii. Ipi ō s̄ra
reci. viij. in sapiē. hec ē eadē sapi
ētia lētē. q̄ pati dī. ro. xij.
Sitis p̄ficiti i eodē sensu ẽ ad p̄mit
i eadē sētia. q̄ ad sp̄s. et in reno singit
ex sensu singulari. C Aliud est

amor familiaris ad altiu. ll 3ᵉ ē cari
ne freq̄t distingit q̄s ab alius q̄ d̄
diligit. Ad 3ᵒ dic ap̄s ad phil. ij. E
andē caritatē hn̄tes. h' ē dilcōe cons̄es.
ū q̄d unus dilig̃ diligat aliū. ⁊ n̄ i
ueniat i aliq̄b; dilco familias. ¶ Ali
ud ē amor p̄pt̄ comoditat̄. Cū ē nō
q̄rit ab oīb; p̄pt̄ q̄d illi ē. s; q̄rit il
te q̄d sui ē. ille ūo q̄d suū. Ozitin
disse sic ⁊ aiun diuisit. Jstd 3 hec
dic ap̄s. cor. i. x. Nēo q̄d suū ē q̄rat.
Et hec duo pueniūt ex amore p̄ua
to. l' ad aliu l' ad se. ¶ Aliud ē obst̄i
na uolūtat̄. q̄d ē cū ad ionā n̄ p̄t
ad acq̄escēd alius. Q' 3 d̄: i p̄s. hau
mo dī ablauia ē osēsu. Cū osēsu ē
abulat q̄ ē fatale inuitus acq̄escit.
Et h' mltū fac̄ ad corrō̄ unitatē. A
liud ē aūsio a uolūtate diuīa. Cū
ē ip̄a sit una. q̄ aplex; ei unifi uo
lūtat̄. ⁊ q̄ aūtit ab ea fecit i diui
sa. ⁊ hnt aias diuisas. Jsto i ch'rēda est
uolūtas dī s; apl; ad ro. xij. Et fac
eda. p̄ui petit i orōe d̄nica. mat. vj. cū
d: fiat uolūtas t̄. Et h' duo oriūt
ex p̄p̄a uolūtate. Cū q̄ sollicite s̄
uare debeāq̄ unitatē sp̄s s; apl; ad
eph. iiij. cū q̄sta attētēe cau[s]a ē al
istis ser supatis. q̄ ip̄a
p̄mo p̄turbāt. Ex p̄dic p; q̄ta u
nitatē. q̄ ē sit t̄plex unitas. q̄ta u
nā. s. aiōz p̄dicat h' madati. Jtem
patet t̄a motiā ad hā unitatē. Jte
t̄a q̄ req̄rit ea. Jt t̄plex ē efficta.
Jt t̄a mala q̄ sequūt ex ea deffe
ctu. Jte t̄a ex q̄b; oriūt ser q̄ ip̄a
p̄turbāt. Seq̄ d̄ mala unitate. c.
Est unio q' p̄s dic ut. xli.
unanimes habitare i domo.
fecit. Et sit ub' aia una
⁊ cor unū i eo. Et ē q̄d q̄ dicit
illis q̄ h' unūd. coriūs l' d̄ui. una
nimit. Cor. xj. Nō laudās q̄ n̄
i meliq̄ s; i detī d̄tis. Hec uni
tas n̄ ē laudada/ s; p̄uicōsa. Gre.

s; illo iuy iob. xli. mēb̄ carnu eius
coherētia s̄t ut p̄uicōsa ē. Sicut u
nitas bōis ita p̄uicōsa ē ū n̄ deesse
mal'. Sequitur d̄ t̄a mala ex hā
unitate. P̄mū ē icorrigibilitas. Jdō
d: iob eod̄ c. Cor' ei' q̄ q̄ spacū stanni
.s. defēsiōis sese p̄ncipib; una uni
coiūgit. ⁊ n̄ spiraclz q̄d. s. correctiōis
icedit p' eas. Gre. Q' diuisi corrigi
poterat. unq̄tat suaz p̄ua uicta p
durāt. Et itē gre. q̄to p̄uisior unitas
tato mag' icorrigibilis. q̄to una
nis fac. Scd'm ē audacia i malicia.
Actu. vij. impetu fecit unanimit i eū.
Jdō ē q: unaies audacia uincerit i eū.
Gre. P̄uisior unitas robustior. dū eos
decorat. robor d̄ fac̄ audacti. Tcr
tiū ē durior p̄secutio bonor. Gre. s;
p̄ato iuy iob mēb̄ carnis eius. Reprobi
unitas bonor̄ uita tāto durius p̄mit.
q̄to se ei p' collectōe durior opponit.
Jsta unitas n̄ ē i d'o s; p' 3 deu. Jo
sue. ix. Cōgregati ē ū pugnārt 3 iosue
aio uno eadēq; s̄ma. Repulse ē cor
rectiōe. audacter p̄cede malicia. p
secutōe crudele. nōne ē pugnare 3
dn̄m iosue saluatorē nr̄m d̄nm. Et
sic hnt unanimitas malorū ē 3 deū. sup
pugnāt ē 3 eū itē corp'. itē ore. ite
op'e. Corp'. ut' illud i p̄s. Cogitauerūt
unanīt simul' aduisū te. Ore. ut illud
i p̄s. Apuerūt s; me os suū. Nō cīdi
ora s; eo. q: unū hnt co 3 de. Ope
ut' illud act. iiij. Conuenerūt i ciuitate
ista aduisū' puez t̄m ihm̄ que unxisti
herodes ⁊ pōtius pilatus cū g̃tib; ⁊ p̄p'
isrl'. facē q̄ man' t̄ ⁊ p̄silit t̄ decre
uit. Jsta societas n̄ ē securit s; p'
fugienda. ut' illud gen. xlix. In p̄silium
eoz n̄ ueniat aia mea. i cetu eoz nō
sit gl'ia mea. Gre. s; alii q̄l; n̄ sūt i uni
tate cū mal'. tn̄ n̄ hnt cor unū i deo
ē alius. q: resistūt bōis ⁊ opponūt se
resecātib; corrigētib; resistentib;
bonis. p̄stitutōib; bōis. ⁊ salub'ib;

ualet ad hoc pnecum. unde in act. vij.
Dura ceruice et non circumcisi cordibus
et auribus. Vos semper spiritui sancto resistitis. quoniam
contrarius spiritui sancto est spernit. Et de hoc dicitur
sapientia. iac. iij. Lobus contencio. Sunt
aliqui qui tantum amicum adherent aliquibus quod
sive in bono sive in malo adhererent eis. unde
iob. xli. Unus uni adheret et nec
spiraculum incedit per eas. Talis est amici
cia scelerata et falsa. contra quam tullius dicit quod
lex in amicicia ut nunquam rogemus res turpes
nec rogati faciamus. Dicitur de hoc
de i nullo marito cui quidam rogaret quod
daret amicum suum ut faceret quod in
iustitia precepto. et ille dixit quod si perditur
si bonus esset. et rogans dixit. quid
in prosit tibi amicicia si pro me non facias
quod non bonum est. ille respondit. immo quid mi
hi amicicia tua si pro te faciam quod bonum non
est. Aliqui sunt adherentes et alii qui ei
sequuntur in malo. Et qui contrarium non habet
cor unum cum alio in deo solo. contrariatur in bo
no et in malo cum alio. Cum ergo nec
uolentem servare mandatum de unitate
cordis in deo solo non conveniat cum alio in
malo ut fecit primus. nec desistat
ab alio in bono ut fecit secundus
scilicet. nec dissentiat cum aliquo alio in malo
et bono sicut tertius. sed solum quod in deo cum a
lio sit cor unum debeat. Hec est enim uni
tas quam hic mandat scilicet quod in deo sit. De hiis
in quibus consistit bona unanimitas
[U]tiles capitulum. xvi.
[U]nanimitas sit ille de quibus dicitur prover.
iij. In fine omnes unanimes scilicet in
fine sententie. sed cum unanimitate defendentes
philip. ij. In uno spiritu collaborantes
unanimes fidei euangelii scilicet predicatores.
vel opere implentes. Et act. j. Erant omnes
unanimiter perseverantes in oratione. Et act.
viij. Intendebant turbe hiis que a philippo
dicebantur unanimiter audientes. Et act.
ij. Cotidie perseverantes unanimiter in templo.
Glosa. Templo contemplationis. Et frangentes
circa domos panem. Glosa. Secundum ui

rtutem. Et act. iiij. Erant omnes unanimiter
in porticu salomonis. Glosa. In domo sapi
entie. ubi filii nutritur unitate. Sufficit
unanimitas quod facit unanimiter sicut credere. u
nanimiter sicut defendere. unanimiter opera dei complere.
unanimiter sicut predicare. unanimiter orationibus
instare. unanimiter verbo dei intendere. unanimiter
contemplationi vacare. unanimiter nutrire opera
bona intendere. unanimiter cunctis vacare.
Hec est unanimitas et filios quod sit ad dei
laudem quod pertinet ut sit anima una et cor
unum in deo. Hec autem unanimitate spiritua
lis fit adhesio illa quam quis soli deo adhe
ret. Sic qui adheret deo unus spiritus est cum eo
corinth. vj. Cum quis adheret ei unum sit et eo
dem quod unum et eius debet esse. Qui iungit se
carne. sequitur quod quid ei adheret unus debet esse.
et eam quod adheret alius quod diuisa debet et una
cum diuisi debet esse facile dissentientes propter
quod patris eius peccati maledicti quod tamen scilicet
ordo est de primis. audiens per ea in uni
ersis contrariis. sine multitudine est huius sibi
preparat auditores. Sunt similiter est dicere unanimiter hi
tare in domo. Restitutio sine contumelia
tum. quod dicitur et sit ubi cor unum et anima una
in deo. Sequitur quam sollicitus sit hiis
predicatoribus de unitate fratrum
[U]tinam attendat quis. et xvij.
predicatores semper habent quod pre
aliis eruntur ab eis peccata u
nitas. Dicit enim sponsa sponse. cant. viij.
Vulnerasti cor meum in uno tuo. Glosa.
In unitate predicatorum. Item quod sunt ille
de quibus dicitur ps. vi. Quam pulcri sunt montes pe
des euangelizantium pacem. Quomodo etiam aliis
pacem predicabunt qui ipsam non habent et est in se
inter illos qui pacem oderunt debent esse
pacifici cum psalmista. Item ipsi debent quod
habent altissimo offerre pro aliis oblationem
ani. Quomodo etiam accepte non possunt re
conciliationem dicit enim mat. v. uolenti
offerre ad altare et recordatus quod fratri suo
sit ad adversum eum. contra relinquit ibi munus et
uadat prius reconciliari fratri suo. Item non e
ipsi debent quod habent opus gratie salutem scilicet agit

et diuisa melior. Ideo vbi potest
in agendo preualet. Unde dicit phil. i. Po
litice collaborantes fiunt eius grati. et in
illo tyrannus ab diuisione. Ubi finis
est quod unitas valet ad complendum opus suum
cuiusque. et diuisa eos debilitant. Co
gitandum est etiam quod magnitudo vnitas finale
conuenit inclusis et compositis diuersis
unitatis. sicut etiam in elementis in quibus est magis
in latitudine potentia. et plures sunt comparationes.
Iudith. v. Magnum non reputa esse multi
tudo. Magnitudo etiam in his est diuersitate et contra
riam. quoniam sunt inter eas contentio quas con
tinetur esse maior: sicut dicit luc. xxij. Item
magnificentia actiui finale generat finale
gaudium iuuenis. Unde cum quaeritur quod
non habet iuuenes. dicit phil. Si il
magnificentia fecerit. Inimica est post con
trarium. unde in Reg. i. Cum est sit idem ma
gis a contrario. Nobilior permittit celum
. s. iuuenis contrariorum. quae ab ipsa prouenit
contrarietate. Item ut nationes nationum, propria
vel mores. et affectus diuersos diuersum malo
est conuenire in unum. Actu. vij. Crescen
te numero discipulorum factum est murmur grecorum
aduersus hebreos. Non facile est ponit
unitate multitudinem in regula aut in
formam aut in animo alio quam quaedam maior
in sanctitate sua alios magnifica agens
aut in potentia aut in exercitio et aliis lo
congregatis de diuersis locis et nationibus in
animo dici et sollicitudinem magis pacis
unitatis continet. Idem et si omnibus spiritualis
sollicitudo sit humana contra fragilia spiritus
unitate inter ipsum. ad ephe. iiij. Ideo
quibus placuit magis spiritualis. Ideo in ciuitate religiosa
et spiritualissime fratrum paucorum. sicut habita
bat sollicitudo. propter paucos qui tenerent ad
spiritualia et spiritualissima etc. ¶ Ci
uis in congregatione reliqua non tamen aliorum unitas
tas si etiam contra incipit dicit. Sicut
quod aliquando in ... contra nature dicitur
Et non dicat ad p. vi. Est sit ubi om
nia. Et unde quod volunt ad istum contra
..... Ponit est non solum propter ... ...

ad mensuram. Et sit ubi omnia. Et prohibitionem
cum ipsa opponit dicit. ¶ Et non dicatis
ad p. vi. Item dicit iste iste sinaria non
solum ... non incipiat perfectis sicut est nec
in ore. Unde dicitur. Nec dicat ad p. vi.
Et preueniunt eum contra quod dicit actu. iiij.
Nec quisquam eorum quod possidebat aliquid suum esse
se dicebat. ¶ Si nunc quod mobile pec
cans sicut quaestio dicit in libro iii capitulo similiter
etc. Sicut dicit ex lapsu lingue non peccat
mortaliter. si autem ex proposito et animo asserendo
quod est proprie dicitur. peccat mortaliter. Si uero
quaeritur. quod erit uera tamen expressione
propria et sit ubi omnia. si non sine etiam.
cum nulli proprietatis ad placitum ulterius. Respondeo.
Quamquam sine vel omnino eorum quod ad eius p
tinet ad. p. si propter intendit non preterm
ittat. vel placitum non contra sui debito pec
cat contra propter. Quamquam est propter non fi
at aliter possibile propter. tamen per resolutionem ue
niat ad possibile. ¶ Tertium est sensus sit ubi
omnia. i. locatio omnia. sicut cum dicit sit sem
per ... est c. iiii. ¶ Circa contrarium no
pacis non preca sit. primo de laude sta
tus. secundo de fructu. tertio de causis
vi pertinent in nos et remedium. Quarto
de ... locis ... Quinto de quibus
dubitabilibus circa proprietates. Sequitur de
laude communitatis rerum. ca. xliij.

Circa primum attendendum est quod in sta
tu nature ante peccatum erit omnia
communia. Unde Ysidor. viii. Naturale
communis omnium possessio. Sicut legitur angeli
et gloriant in statu ante peccatum. Item in primo
eius statu gratie. Act. iiij. Erant illis
omnia communia. Et inuenitur hoc duxisse usque ad
tempus Constantinum, sicut .xii. q. i. Similiter
sit in statu future glorie erit omnia communia. Unde
dicit sicut pro ibi. act. iiij. Uita in
uenit ut sit omnia communia in cenobio. cenobi
te vocantur. Quae uita tanto felici
or est quanto futurum statum imitatur. in quo
erit omnia communia. Cum quod non sit tempus sta
tu meliore nature quam statum ante
peccatum. nec gratie meliorem quam primitiuum.

ne glie q̄ sustinet. Vere felix e ille thesaurus
q̄ talem statum nature et gratie et glorie inue-
nit. Sequitur de fructu paupertatis

Quinta fructus autem q̄ est de ca. xix.
... fructus ... e ... ca-
... e pri. Sen. Veniunt
[illegible] si tollent ... animo ...
... me et ... e ... ma
... lit. ... e ... uult ... ap-
... que surgit ... sic ... ul
... pau. l e ... auferunt. Et
... uiuit salomonis. pu. vi. Contrahit
... sua ... cum ... a. l. per
... Item dat occasionem inuidie
... que ... pe cum ...
... sic tenetur que ab ...
... Greg. Cum ... e ...
... et ... tamen ...
Vnde ... Cum quidam ... uel
... ad senem uolens relinquere ... re-
... alicui medicum pro ... dixit ei se-
... esse ... uade ad ma-
cellum et eme carnes ... et ... sup-
... sic ... ad me. Et e fecisset
... cum carnibus et ... carni-
... uult. Et e ... ad senem
sic ... dixit ei senex. Sic ...
a ... abreuiata ... ad te
... Item aperit ... ab hoc q̄
... Vnde ... e et ... e et ...
... et sic ... Vnde quidam ...
... cum ... in asino. que
... porcis ... et se
... eius quidam cum ... reliquit
asinum ad ... aliquis ... simul
... semel ... ...
... forte ... cum ... et filia.
... et ... cum ... uolens
ab illa ... que ... sunt a ... reddet
... q̄ ... ex ... fructum ...
... e pri. ... ab hoste. libertas
... Sequitur de occasionibus impedimentis
... et remediis. ca. xx.

Quartum ... q̄ ... so-
... occasione ... ...

Primum e ingratitudo. Magis e diligen-
... quam ... hec ... q̄ ...
... in ... Ego ... egeni et
pauperes sunt. que ipsa ingratitudo ... mone-
... pro paupertate. Co-
tra istam occasionem duplex e remedium.
Vnum e liberalitas prelatorum. s. ut libera-
liter ... ne tollat ... oc-
casio. Act. iiii. Diuidebatur singulis sic-
ut cuique opus erat. Et i cor. Nec q̄
... erat ... illorum. Aliud est
patientia subditorum. Sic e quidam ...
qui pauperes esse uolunt ... sic ...
Non sic apostolus qui dicit phil. iiii. Scio abun-
dare et penuriam pati. Quidam penuri-
am sustinent in uictu et uestitu. quod
... i. cor. xi. In fame et siti in ieiuniis
multis in frigore et nuditate. Nunquam
... maris ... aliquis ... primam
patiens ferre debet ingratitudinem ... In ...
patientem ... Secundum
... dicunt. Sic e quod
... timent i
... esse. Cor ... viii. Sit
... a ... probus ...
... Non ... Reme-
dium ... e ... dicitur
... qui ... et ...
... et ... cui dicit
mat. vii. Primum querite regnum dei et iusti-
ciam et hec omnia adicientur uobis. Et ... ei
dicit ... considerate uolatilia
celi. non laborant neque nent. et pater uester celes-
tis pascit ea. ... non ... ma-
... Et ... dicentes ... ...
... hec ... omni-
... dicunt ... ...
... salutem ...
... in ... esse ...
... ...
... ...
Tertium e carnalitas. Sic e aliquis
a ... circa cibum ... et ...
et uestibus et medicinis et similibus ...
... necessarias ... et ...

inissint. et ideo iordanate prestat alia-
ad satisfaciendum cum licentia sine. Cetera
quos dicit .io. xviii. Curam carnis ne
feceritis in desideriis vestris. ¶ Dominium
vero meorum contra se est considerandum sicut ad quem
convenit habere curam. Ro. viii. Si secundum carnem
vixeritis moriemini. Mat. x. potius
time eum qui [illegible] est habere curam. et time
eum qui potest. Unde ap. i. cor. ix. Castigo
corpus meum et in servitutem redigo
ne forte cum aliis predicaverim ipse repro-
bus efficiar. Sequitur de persequenda vi-
ca proprietatis in religione. xvi. cap.

Circa quartum ubi [illegible] quod tamen [illegible] gravia
peccata quod prosequitur sunt magis quam
alia. ¶ Primum peccatum est contra rem
publicam sicut furti et similia. [illegible]
primo. Et ideo [illegible] dicit. ex. xviii. Male
[illegible] in patientis [illegible]. ¶ Aliud est
peccatum quod habet plures occasiones [illegible]
Aliud est necessarium [illegible] habere privatum
ut reputantur peccata et [illegible] committunt
ab omnibus et [illegible] per peccata habet [illegible]
et. Et ideo [illegible] usuram quod est habere peccatum [illegible]
sit. [illegible] Prov. xxvi. Rixae stulto et
[illegible] stultitia in sua ne sapiens [illegible]
Si est [illegible] habere stultum usurarius quod [illegible]
putant usuram peccatum [illegible] per penam
[illegible] ab [illegible] consilio et filia-
[illegible] sibi sapientem [illegible]. ¶ Aliud
est peccatum quod habet continuitatem sicut [illegible]
[illegible] est peccatum [illegible] in malo proposito
continue. et ideo gravius peccat. Unde [illegible]
[illegible] tale [illegible] quod [illegible] ad [illegible]
[illegible]. Et ideo [illegible]
[illegible] prosequitur [illegible] pauli quod [illegible]
corinthiis [illegible] sathane non solum
[illegible] magnitudine sceleris [illegible] continuum
Unde dicit de illo quod uxorem patris sui habet
[illegible] [illegible] est. ad. [illegible] quod in [illegible]
prosequitur continuitatem habere dicebat ei.
Non licet [illegible] uxorem fratris tui. mat. xiv.
[illegible] est semel [illegible] peccatum habet committeret. [illegible]
esset continue in [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible]. Constat [illegible] quod in [illegible]

[illegible] sufficere [illegible]. [illegible] est [illegible]
[illegible] sine [illegible]. [illegible] in [illegible]
peccatum [illegible] in [illegible]
[illegible] continue [illegible]
[illegible] lapsu carnis. [illegible] est quod habet continuum
[illegible] auctoritate [illegible]
[illegible] [illegible] in isto [illegible]
continue moratur in eo. ¶ [illegible] dicit [illegible]
religiosus habere peccatum prosequibus [illegible]
[illegible] [illegible] sola [illegible] peccatum
in quod [illegible] sic odiosum [illegible]
zelo [illegible] in [illegible] celebrat [illegible]. ¶ Narrat
[illegible] habere prosequitionis et [illegible]
quod [illegible] proprietarium sepeliri in sterquilinio [illegible]
[illegible] omnibus pecunia [illegible] sit in [illegible]
[illegible] et [illegible] aureos quos [illegible]
erat [illegible] est [illegible] sepelire. [illegible]
in dia. lib. quarto. ¶ [illegible]
[illegible] proprietatis quod nullum peccatum gravius [illegible]
in [illegible] proprietas peccatum [illegible]
[illegible] in eo quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] morte
subita sunt [illegible]. [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible]
[illegible] act. v. ¶ [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] anathemate [illegible]
[illegible] lapidatus [illegible]
[illegible] igne. sic [illegible] Iosue. vii. Non
est quod habet peccatum [illegible]
talibus quod [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] negabit [illegible]
[illegible] vel [illegible]. Sequitur quomodo
[illegible] circa proprietatem. cap. xviii.

[illegible] quod [illegible] possit [illegible]
[illegible] dispensare est [illegible]
[illegible] [illegible]. ¶ [illegible]
[illegible] et [illegible] de statu [illegible]
[illegible] ad [illegible]. Non est [illegible]
[illegible] quod [illegible] proprietate possit [illegible]
aliquo dispensare [illegible] quod [illegible]
proprietatis [illegible] castitatis [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] possit [illegible]. ¶ [illegible]
[illegible] possit dispensare [illegible]

bitionis sui alienam rem. et sic non contra preceptum religionis. R. Duplex est usus. Primus est qui non potest auferri. et iste quem in voluntate alterius ut auferat cum ei placuerit. Circa istum usum similem modum non potest dispensare. Sed quod esse voluntas religiosi subiecta prelato. non tenentur qui nolunt. Circa istum potest ex causa rationabili. Sed que vocatur causa rationabilis in hoc casu? R. Duplex potest esse causa dispensationis in hiis. s. necessitas et utilitas. Item prima potest esse duplex. s. privata et communis. Privata. ut est concedere in monasterio pauperi. in quo communitas non potest leviter necessitati concedere in valitudine ut ad licentiam ad usum necessarium. etc. proposito tamen resignationis semper sint requisita. Communis. ut est concedere alicui officiali ad expensas in usum et necessitatem aliorum. Item utilitas similiter potest esse duplex. s. privata et communis. Privata. ut est concedere alicui religioso libros ad legendum vel ad dicendum aliquas orationes. vel ad informandum animam suam in hiis que pertinent ad salutem. licet non liceat ipsum docere alios. Communis. ut est concedere alicui hiis libros. qui potest ex studio suo alios proficere. Licet autem hec necessitas et utilitas sint istorum causa sufficiens dispensationis et superius tamen non omnis necessitas vel utilitas sufficit ad dispensationem. nisi sit valde rationabilis et manifeste. ut scilicet in necessitatibus quotidianis que pertinent ad victum et vestitum. et in utilitatibus spiritualibus que sunt ad anime salutem pertinentia. Et est valde cavendum ne hiis faciliter dispenset. propter periculum mali. Nunquam etiam si consilio fuit aliqua causa in hiis dispensationibus. tamen semper mali remanet ibi. Item conscientie pericula. Similiter est in hiis fingere causam ubi non est. et minus [illegible] peccatis hiis dispensationis. Item pre sequelam. Trahitur enim dispensatio que fit cum uno cum bona causa mali ad sequelam in alio in quo non subest eadem causa. Sed esto. Dispensat abbas aliquem circa usum rei aliene et in certum sed tamen sine causa. nunquid excusatur a [illegible] proprietatis si habet animum resignandi cum sint requisita? R. Excusatur a [illegible] proprietatis. sed tamen non a [illegible] peccato peccat

tamen dispensans quam recipiens dispensationem in hoc casu. Sed quomodo animo peccat cum ex quo non est proprietarius. R. In dispensante est abusus per hoc quod datum est ei non in destructionem sed in edificationem. et ipse abutitur ea in destructionem. In recipiente non est animus [illegible] et tenendi ad sui voluntatem. non potest liber vel [illegible] quod possit perficere. tamen quod permissio vel [illegible] quod debent ad [illegible] xxv. Et ideo districtum de hiis oportet [illegible] Michael [illegible] non dicat sed sit de [illegible]. ¶ [illegible] est causa [illegible] et [illegible] et spirituales in religione. quia [illegible] [illegible] est [illegible] Luc. xiiij. Dic [illegible] non [illegible] omnem possessionem. In [illegible] est in [illegible] Act. iiij. [illegible] que [illegible] ponebant ante pedes apostolorum. ¶ Sed quod de [illegible] est [illegible] non [illegible] [illegible]. Sed [illegible] Et distribuantur unicuique [illegible] proposito [illegible] et [illegible] non [illegible] quia non [illegible] [illegible] [illegible] opera [illegible]. ¶ [illegible] esse [illegible] possit [illegible] quod [illegible] possit accipere tamen quod de suo pro libito quam [illegible] exclusive. [illegible] in accipiendo dicens quod non [illegible] sed [illegible] accipiendo sed pro distributione. Circa distributionem vero quatuor determinat. Scilicet quibus fit distributio. et a quo. et quomodo. et qualiter. Quibus: [illegible]. A quo: [illegible] proposito. Quomodo: [illegible] et [illegible]. Qualiter: Non [illegible]. In quo duo determinans excludit malum modum [illegible]. Sed [illegible] et c. Sequitur quomodo [illegible] annue distributionis [illegible] c. xxiiij.

Sed quero quid circa distributionem illorum [illegible] religiosi accipientes [illegible] [illegible] ad de [illegible] sine distributione alii peccant. et [illegible] quia [illegible] [illegible] omnibus [illegible] et [illegible] de [illegible] sed in [illegible] [illegible] [illegible] sine distributione

tue altius contra quibus. ergo sibi ex religiosis. R.
Quedam sunt ita data alicui universitati quod licet
cuilibet accipere partem pro suo libito. sicut ne
mus alicuius ville et silua. Quedam
non sunt ita data quod totum a toto possideatur
et nil pars a parte. sicut sunt aliqua que vendit
alicui quod in communi necesse est omnia sunt omnibus
data sed pro iure modo. quia nulli in singulari licet
ad possidere. et ideo non est sile. ¶ Preterea
necessitas non subest legibus. et ideo non licet reli
giosis accipere contra ubi non sunt leges. vel quantum
ad religiosos non est sui iuris. et ideo multo
minus debet facere sibi ius et in aliis rebus
sine alterius auctoritate. Sic ergo potest tamen ex parte
nostra non quam religiosus quam persone religiose. quod
non licet accipere religioso de bonis quibus prelati
auctoritate. Quod ergo accipit peccat. Potest tamen esse
hic peccatum plus et minus. ¶ Est enim in bonis
quedam que non solent distribui. ut thesau
rus ecclesie. que solent distribui ut victus
et habitus. Item inter ea que distribuuntur quedam sunt
maioris necessitatis. ut victus et vestitus.
quedam minoris. ut liber et pergamenum et
huiusmodi. Item inter ea que sunt alicui necessaria. quedam sunt
que non sunt distributa sed sunt adhuc in communi. quedam
iam sunt alicui vel alicui assignata. Item inter
distributa quedam sunt que non possunt accipi sine
perturbatione alterius. quedam non possunt sine turba
tione alterius accipi. Secundum ergo diversas istas
plus peccat qui accipit quod non solet distri
bui quam qui accipit que solent distribui. et
plus qui accipit quod est maioris necessitatis. quam qui
quod est minoris. et plus qui assignatum iam alicui.
quam qui non assignatum. et plus qui cum turbatione.
quam qui sine turbatione. Item queritur etiam per in
quod debeat contra distribuentem dicere. Respondeo.
Si forsitan est ad executionem. unde quia non
est ad distribuendum. R. Si potest habere
absolucionem et non curat. non est ei aliquid
dandum. precipue si sit ei fomentum mali
tie. Si autem non potest habere. quia est forte causa
pertinens ad papam vel huiusmodi. cum religiosus sit
pauper potest ei dari sustentatio. ideo dicitur
in dicto capitulo licet cum humanitatis non exce
ptum excommunicationis. et recipiens licet ex hu

neglegat laborem pro absolutione. si consilio
prelati paratus sit eam statim. Unde gregorius. xi.
q. iii. excellentissimus dicit sic. Si quis
excommunicatis ad sustentationem non subveniat sed
humanitatis causa dare ad velit non prohibemus.
Ubi etiam ipse dicit quod dicit plane est autem quod si
huiusmodi sustentatio est ei causa negligendi
absolutionem non debet ei dari. quia quod cum huma
nitate congruit non debet esse fomentum malitie.
¶ Et querit causa sed quod intelligitur per prepositum.
Si dicam quod prelatus vel capitulum quod ali
cubi vocatur cellerarius. alicubi aliis
nominibus. quia ad ipsum videtur pertinere dis
tribuere necessaria fratribus. hic videtur falsum. quia
ipsius non loquitur de preposito dicens. preposito tamen quod
prius obediatur iure illud. Secundum arbitrium
prepositi eius dicitur. et filia. Ideo dicendum
quod per prepositum intelligitur prelatus sicut ibi apud
hebreos. viii. obedite prepositis vestris. Con
stat enim quod ubi vocat prelatos prepositos.
Eodem modo hic autem vocat prelatum prepositum.
quia patet ex hoc quod in regula quam scripsit ad mili
eres vocat prelatum prepositum. et filia in
epistola quam scripsit ad easdem in qua ista est
la elara. et hic manifeste sequitur ex
predictis vel hic loco. Si autem dicam. unde
ipse prelatus debet distribuere victum et uesti-
tum. quod sibi facere in propria persona. dicendum non expedit
a bonis melioribus non est contra regulam. cum
dicam. luc. xvii. dicitur prelato. ego autem
in medio vestrum sum sicut qui ministrat.
Potest tamen et licet facere per alios. Dicitur ergo distri
butio facienda est a prelato per se vel per alios.
¶ Sumitur autem ex hoc duplex argumentum. Unum est
quod prelatus debet esse magis sollicitus de temporali
bus quam subditi. Cum enim habeat distribuere necessaria
subditis. et sic potest cogitare de necessitatibus sub
ditorum constat quod debet gerere maiorem solli
citudinem ut habeat quam alii. Aliter enim
non posset distribuere si non haberet. Aliud
argumentum est quod solus sine consilio aliorum constitu
ere potest officiales qui habent huiusmodi distribuere
si velit. Cum enim regula imponat ei soli dis
tribuendum constat quod solus per se vel per alium
potest executionem mandare. ¶ Queritur autem

iiīor q̄ n̄ solē b' cibu · z vestita accipi
ēda ū p distribuē; s; ō alia nc̄ia
S; ōīb' mag̃ fac̄ au' m̄ar; q̄ sc̄
maio' ncitat̄ z d̄uoc' ac̄ · z q̄ a b'
mag̃ possit uiui q̄ possit sumi, p
pa aucte. Vn p ōn̄o reliq̄ q̄ sil' n̄
pit sic accipi multo m̄is alia q̄a
Ē iiīor q̄ laudabilior ē cōsuetu
do religiosor q̄ n̄ dat cuilibet ēni uestē
n̄ porte tunica una i āno. l' cappā p
duob' · z b'. s; dat s' indigentia, q̄ cō
suetudo illor q̄ dat cuilibet ēni ues
te . cū dicat regula dari n̄ s' eq̄lit'
s; s' q̄ cuiq; opus fuit. Tercia r̄ ē q̄
ab pt plal' inui' indigē q̄ una tuni
ca i uno āno. z sic de aliis. Illa a
cōsuetudo q̄ dat ēni p̄emiā cuilibet tp̄e
p uestib' et i aliis nc̄iis cuilz. oīo
ē reprobāda n̄ solū q̄ ē mat'ia pprieta
tis s; q̄ ē c̄tra r̄ā q̄ dic̄ n̄ p̄cuniā
silib' z uestiū z uictū distribue
re ēē. Circa t̄ciū iiīor q̄ ū q̄ō
dic̄ n̄ eq̄lit' oīb' ēē dādū uictū. mag̃
ēē s̄m̄ scō bn̄dicto. q̄ i r̄l'a sua dic̄
ēm̄ inst̄ituī patrū z porta dabat oīb'.
S; ad' ti m̄ctur q̄ b̄tis b'nis i eisā
capl'o i q̄b' d'illā cāmittit, abb' n̄
pl' ebriat' si ncitas h' requirat. Ite
eū li q̄ō dic̄ nō eq̄lit' oīb' distribue
re regulā p; q̄ tollabile ē i ordie
si fuerit melior v̄ uestit' l' plus dat'
iterū uni q̄ alii de un' subsit ca r
ronabil' z p̄cipue ncitas. et ne de
ab' ē iudicād'. It ex l' q̄ dic̄ s; iu
uicē sic cuiq; opus fuit. p; q̄ i
auctū pt ad dari aliē q̄ aliis nō
dat', cū h' requirit ncitas infirmitatis
l' nc̄. ut porte cū ab uniq; pt uti a
bis ab' l' p̄p̄ infirmitate; l' nc̄ ablevia
cōē. Alr uo n̄ ē extendēda h' dis
pensacio ne sb palliō ncitatis p̄pagā
negotii uoluptas. Ē It p̄p' hec
q̄ dic̄ sic cuiq; op' fuit. n̄ sic d̄s q̄
uoluit. faciat q̄ cauēda ē sc̄fluū
ē z iiī a ...

digencia. Veritas ē m̄stitut. s; sc̄
fluitate h' nec indigēcia. Sequit'
de sc̄fluitate cauēda a fr̄ib'. cā. xxiiij.
Circa sc̄fluitatē n̄ iiīor q̄
l; oī r̄ano sit cauēda m̄r
capl'm. tii. xj. b'nis aliūn̄ta
z quib' regula b'is ōtēti sūt. tn̄
mag̃ cauēda ē cleric' m̄r r̄co. xc.
q̄ alii sūt de alt'is uiuat. Vn̄
Viuat iq̄ n̄ sc̄biat. n̄ dilitetur. z
filia. mari' r'lios q̄ucit. Numi. vj.
Vir siue mlr cū se uoluit dō cōse
crare a uino z eē q̄ inebriare pt abst
nebit. Quis n̄ uidebat q̄ i mina so
nat magis q̄ aliūn̄ z regulā. z i imi
na abstinencia a uino q̄ mcia; ll dec
a' signt' i capillis significat sc̄fluitat'.
Ecia ē abscidit ādō capill' s; plo
cia z plg r'liosi. Lz a' oī r'lioso sit
cauēda sc̄fluitas. tn̄ ub sp̄ali a. z
k' eēē pdicatis. z ne pfessē paup'
illic ēē pfessionis t'pla de cā. Prima
ē ne ip̄edias'. Cū ē oīfitale sit as
suetu r'ligiōe. q̄ cū; assuescē h' sflu
itatib' euē potit indigēcia sustine.
Vn̄ l' refugiet paupertatē; n̄ redim
iopia. z sic ip̄edi' pdica'. Vn̄ cō; io
dic̄ p̄. bn̄ pacientes erūt n̄ annūciāt.
Hec ē. ac l' n̄ annūciat. uerū ē ei
ut sciat bn̄ pati. Secda ē. ne ipi
pdicatoē dapnosa fiat pdica'. Ce
dit ē ad dapnū pdicatis p̄ūcat s
z ipē recte uiuat. Vn̄ dic̄ ap'lo. pa
. dz. ix. Castigo corp' m̄. z ē. Tercia ē
n̄ efficacior in afflictu fiat. Ni
chil ē ē q̄ mag̃ aduulat ad pdica
nē q̄ fama pdicatoris. Vn̄ op' n̄
cōmē lumē n̄ ē ad q̄ eā famosū
reddat lucē; sic patās i uictu. Vt
g̃ pdica' sit efficax ad afflictū. caue
dic̄ pdicatoē ab oī sc̄fluitate. imo
acq̄rēda ē s̄ fama p parcitate i uictu
z uestitu. ex'. xo. b'lr. q̄ ex l' z fama
cultitat' acq̄sui. z efficacia i uicio
aduulādi. Mat. iij. Ipse ē. io. hebat

uestitũ de pill' camelo2. esca aũt
eius erat locuste ⁊ mel silvestre.
Et seq². Hic exibat ad eũ ihrl'm
⁊ ois iudea. ⁊c. q̃ attracti tali sancti
tate paupertat' trahi ⁊c sã fili̇ canc
de [illegible] sustentatiõe. Ad q̃d facie
[illegible] pmo q̃ eleosine datur homi
nibus indigentibus. Vñ. ro. xii. Neces
sitatibus sctõr2 cõicãtes. Nõ dic̃ delicijs l'
superfluitatibus. Ht ũ [illegible] sunt ad
datiuũ necitatibus. Luc. xvi. Redde ratio
nem de eo q̃d deest illi cui inuenisti sine iu
sticia i muñia dñi. Preterea si isti nõ
acciperẽt habent alij. q̃ suã siñ supple
rent necitatẽ. Vñ. ad sustine expectãtes
eleosinas nor̃ ẽ paupiũ s̃ bñ̃. Vñ
nia erant ubi i sustinas inops cor
as. necitatibus nr̃is subtrahit̃ q̃ct̃ ad [illegible]
n. alienatiõibus nr̃is. [illegible] In tua sce
inqũ egit. Ber'. Qui iniq̃ egit
i tua sctõr2 ut superius q̃ sufficere de
beat inutiline [illegible] sustina q̃bus eget
sustẽtatiõi erit i pena [illegible] nõ tñ
[illegible] Tercio ẽ diligẽt' q̃le sit ĩ q̃d neci
tatibus paupiũ subtrahit̃. q̃d ĩ necitatibus da
tur [illegible] q̃d p necitatẽ [illegible]
uiget. ut sustine expedãt. Quarto
uiuos q̃ eleosine dant p peccatis. uiv
osee. [illegible] peccata p[illegible] mei comedet. Glo.
Oblata p peccatis. [illegible] illor̃ qui aliq̃
ardẽt i iferno. alij i purgatorio. alij ad
huc [illegible] i mũdo. Si ḡ hij
eleosine pauis dolor ⁊ luctus. Quis ḡ q̃
uitẽ sua audeat ĩ illis festiuũ [illegible] su
stentatiõ facere. ⁊ ñ [illegible] ẽ tiorẽ ⁊ timo
re comedat. Vñ legit. x. dic̃ aaron.
Oblatum ẽ hodie uictuũ p peccatis. Et
p². Quõ potui comedere eã. aut
placere dñ i cerimõnijs. mẽte lugubri.
[illegible] fili. quõ pt q̃s facere festiuũ. ĩ [illegible]
[illegible] luctuũ. Sexto [illegible] ẽ q̃
eleosine q̃ dat' sũ ĩ alieno. Si ĩ ic
putant' ad decẽs q̃ ĩ alieno corno [illegible]
at q̃s lõgaus [illegible]. Sic acqrit'
p laborẽ [illegible] ñ modicũ. Damnat

noluit bibe aquã acquisitã a tribus
filijs ẽ periclo ⁊ labore. Sic [illegible]
[illegible] op[illegible] s̃ cor [illegible]
[illegible] iter. Ber'. Qui comedit [illegible]
ẽ sapiunt p̃ q̃bus [illegible]
[illegible]. Et legit uinctis [illegible] eleo
mosinã. [illegible]
[illegible]
[illegible] Qua [illegible] ḡ audeat i
q̃d se exponit ad expẽsam sustine
eleosinas uiuis q̃ aliquã uiuit ⁊ sla
bore multo alior̃ acquirũt. ⁊ ĩ q̃bus
[illegible] nec [illegible]
actionis. ĩ iĩ hospitalitat. ĩ [illegible]
ĩ alia q̃ẽp ex cõ lauciar sustẽtem ⁊
aliq̃t' sustentatiõibus. Respõdeo ubi c̃
q̃ sustinẽ ẽ sic [illegible] longitas.
ut ẽ sic q̃d [illegible] ẽ gratia [illegible] sic ẽ [illegible]
[illegible] q̃ i hoc male [illegible]
[illegible] ẽ i [illegible] nõ [illegible] distinent.
Vñ legit i libro collationũ. q̃ ẽ [illegible]
[illegible] leguna. ⁊ [illegible]
[illegible] ẽ magis q̃d
[illegible]
[illegible] sic [illegible] p[illegible] [illegible]
[illegible] sustentatio nõ ẽ ab [illegible]
[illegible] ẽ [illegible] salomõs [illegible]
dñ. pu. xxx. [illegible]

Sequitur q̃ seruus dei nec nimia ne
cessaria ministranda sint. cã. xxv.

In distributiõis ĩ necitas ĩ [illegible]
[illegible]
[illegible]
Certũ ẽ tñ q̃ sic [illegible] sẽ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et li[illegible]

mat qd̄ legit̄ i uitis pn̄m ꝺ q̄da᷑ here
mita. cui d̄s mittebat p āglm pa
nē delicatū ad sustētatiōez sui. Sz cū
tēp̄ fēbuit missū ē ei pānis grossi
or aliq̄tlū. z qñ plꝰ z plꝰ descēbat
eius pctū sēp grossior mittebatur. et
tādē ꝯsūatꝰ pctō. nl ei ē missū. Ex
q̄ p3 q̄ q̄tō q̄s melior. tātō dignior
ē meliori puisiōe. z q̄ malꝰ ē mi
gis ē ei puisiōe. Preterea licz oīs fēp
sicut puisit uāis puīc mirīs mi
nuēp ul' raro leg̃ q̄ aliq̄ue puisit
fame l' iedia iterire. Un̄ ē helias z
fugiēs absconditꝰ ēēt i torrēte ca
rith. mittebat ei d̄s p coruos ne
.iij. re. xvij. Et ē daniel ēēt i la
cu leonū i babilone. misit ei d̄s p an
gelū refferēte abacuc ꝺ iudea pra
diū. dan. xiiij. Et paulo p̄mo here
mite mittebat panē q̄tidie. hiero.
d̄r. ys. viij. Nō te deseram. Glo. In ne
necc̄ia. Nec te derelinq̄. Glo. Quelinq̄
ret q̄ fame pireti. Cōstat g̃ q̄ uo
lūtas eius ē q̄ suis sius necc̄ia mīs
tretur. cū z ipē n̄ alia desit, puisio
z mirac'lose puideat. Sz qñ pauit
turbas seq̄ntes se. de q̄ legitur. io. vj. iṅ
ab uñde panē ministrauit. q̄ mlte sī
fuerūt reliq̄e. Tātū dedit ꝺ piscib'
q̄ uoluerūt de piscib' q̄ uolebāt. Un
ebre-a
ũ sē uiuū i uinū p̄ n̄ sēc q̄lez
n̄ opus. io. ij. Cū misit helie p̄ui
sū uictū n̄ solū panē. n̄ solū sēl
i die. sz bis i die misit carnis z pa
nē. i. mane z uesp̄e. iij. re. xvij.
Un̄ paūi ipl3 i desto uiu delicatū
dedit eis panē q̄d h̄ebat ōē delecta
mētū suauitatis. sap. xvi. Unde
g̃ ē ꝓbabile q̄ uelit suos iāti ac
tā uiuā ducē. q̄n mistrēt eis sal
tē necc̄ia alimēta. Distribucō ē g̃
uiuēciū sic cuiq3 opus fuit. Scd'
a'r ex hac triplex fructus. Dñs ei
necc̄ia alimēta l'oi ūi ex h̄ attingit
ad laudē creatoris. p̄s. Et de pau

pes z saturabūt z laudabūt d̄m q̄ requirūt eū.
Lz ē n̄ requirūt d̄m nec sūt ꝯ eo n̄ sic
fuerit sz p̄' abutūt' ist̄ ad uolupta
tē z pctā. Sz iopia mlt' uiciosi ē oc
casio maior. Ex h̄' ē alii q̄ i timēte
l' palāq̄' ꝑtinter releuāt iopiā l'
minuūt quīq3 statū suū meliorē i
peiorē. ecc. xx. Un̄ p̄ iopiā multi z
deliq̄rūt. Q puisiōez āt sufficiētez
caueūt' ista pctā. Sz ē delit necc̄ia.
desistaūt mlti cōsiliū. z fuit multitu
minus potētes ad opa actiua i q̄bꝰ
prius soluerūt. Salomōis. ij. Ocio in
firmū ē inutile inuētus. Et eū ali
ius assumūt essiciam desinunt z
utilitati prior. Et io puisiō ē
eis i t̄palib' ꝯpetētez ut possit hec
facē. p̄s. Herba s' uitutū hoīs. Glo.
Hoc ē t̄palia h̄ūilib' q̄n p̄ h̄' sūi s̄
uūt hoī utilitati z suā sernaētes.
Ex puisiōe g̃ necc̄ior i hoīs sūs sequi
tur gl'ificat'. prior mltor deuitatus.
prior solucō. Sequitur q̄ non ē
distendendū seruis dei maxime p̄ cā
temporibus quā habeat necc̄ia. ca. xxiij.

Non ē g̃ distēdēdū ministrantib'
q̄lr uit' sūis d̄i. q̄ desiciat
i futuro. Hieō ē dñs n̄ dat
p̄cellō q̄d uult sz p̄' totū ex p̄ōte
nec dat ei plꝰ. Luc. xj. Date z dab'
ur. Ad euitādū h̄ dissidētiā am
mat. vj. Nolite solliciti ēē dicētes
q̄d māducabimꝰ aut q̄d bibem'. Scit
ē p̄ uēr q̄ h̄is oīb' idigetis. Querite
primū regnū dei z iustitiā eius. z h̄ē oīa
ad iicientur. s. q̄b' idigetis. Sunt
āt tn̄ q̄ date p̄nt h̄ reti. sicut in
primis ex p̄te dātis. Si ē nobil' et
libus fidelis, puidet. q̄tō mag̃ nob'
lissim' z largissim' d̄s. Luc. xj. Noli
te solliciti ēē. Glo. Inuenaris ēuī
deuitē cūdō l' ueste q̄ mlitāt re
gno. Nō uult rex q̄diu sui. s. i su
o seruitio. alat. uestiat. Sedo ex
pte recipiētis. Un̄ sic ē i p̄s bimaci

de quo dicit glo. pascebit dispiciente se. & non pascere timente se. Venit e ex parte alia. Mat. vi. Nonne aia plus est q̄ esca. Glo. Qui maiora dedit. i. uitam & corpus. quibus minora .s. uictum & uestem. pro quibus sollicitudo est dicit eis fiducia a peccato. Timete dicit eis. qm non est inopia timentibus eum. Glo. Temporalium. Non ē diffidendum de diuina prouidencia sinus dei qbus etiam secundum uita peccatoribus. Ipsis enim non solum inde uoluntatis prouidentiam pretium diuina. sed tantum operis delectum cibum. Mat. vii. Dignus ē operarius. Glo. cibo suo. Glo. Certe quem semper non sit. quod ei debetur eius. Propterea omnibus spiritualibus in cuius diuina prouidentia ministrat. uitam illorum. Dicit enim in te sperauit omne & tu das escas illorum in tempore opportuno. Quanto magis de suis deus in cuius obsequiis. tanto magis operarius salutis animarum. Sic ē omnibus fiducia prelatis ministris debetur de his quibus sunt in prouidentia sua. & maxime quod uacant saluti animarum. Sic ē legitur in actibus apostolorum. quod erant illis omnia. & distribuebantur unicuique sicut cuique opus erat. Nec tamen non sit ita partes in actibus scribitur de. ij. & iiij. capitulis. Et nō quod quod dicat de. sibi. quod sit omnia. & quod distribuatur non equaliter omnibus sed unicuique prout cuique opus fuit. In quibus duobus differunt fratres spiritualium a ceteris. sicut ē certe loco quod dicte ē diuidunt. ista non quod diuisum ē in eorum ponunt. Isti fratres ceteri ē diuidunt secundum quantitatem non secundum necessitatem diuidunt. isti uero in certis. In ordinacioni deo quod dicat de unitate & de distributione dicitur ē ceterorum notabile de uita apostolica propter quod de. Nec ē illa constituta sub sanctis apostolis. Sic ē legitur quod erant illis omnia. Et sic quod in primo. Et distribuebatur. & ē. Et sic quod in secundo. Sequitur de generali communitate ecclesie primitiue. Ex hiis. Secundo quod tunc sui in ... statio ecclesie pertinet esse ex uoto. sicut ē non erant ex uoto non uideatur ... ista de ... quod sunt ex uoto. Si ergo dicatur quod ex uoto erat. quomodo potest illa esse. ē non inueniatur scriptum. propterea quo ē probabile quod tota illa multitudo quod conuertebantur uouerent se illi sanctam perfectionem. Respondeo. Non credo quod esset ex uoto sed solum ex perfectione caritatis. Unde frater illuc ex illis non quod renunciauerit omnibus quod possidet de quo dicit glo. Renunciare dicitur omnibus quod uel aliter uiuit in ... quod possideret. ut tamen mente tenuit ... Reliquere de omnibus perfectorum ē enim quod omnia temporalia postposuit. et solum eternis inhiauit. Ex quo patet quod sola perfectione caritatis fuit omnis status religionis sine uoto & sic sunt in ecclesia primitiua. Nicholaus tamen ... quod ... Augustinus ... ex uoto non solum ... ut sic tunc erant omnia de ... Sed oppositum quod sic illo uoto. actibus. v. Ananias de pretio agri. dicit glo. Ita quod sunt quod uouerunt sic & ceteri. Unde ... ē. quod uouit ... propter ... Potest autem quod ... sua de ex sola caritate. quod ... ex uoto non renunciaret omnibus in futurum. Vel potest dici. quod hi tunc uouerunt ea quod ... non ... ex uoto ... et ideo modo ... in quo non erant ex uoto. Sed quia ... mutata ē status ille ... Non ē dicere quod non fuit ... Sed quod fuit ... successores quod fuerunt ... quod illum statum apostolicum ... debuerunt ... Quare ē ... in ecclesia ... quod non receperunt ... tempore ... ut ... & ... quod non ... receperunt ... Sic ē multa quod in uno tempore magis ... quod in alio. Cum sit dilatata sit ecclesia per orbem & ... patres ... successoribus apostolorum ... quod remanserunt ... quod magis expediebat quod ipsi possidebant ... quod ... erant ... dabant eis ... illis distribuerent ... retinerent & ... ipsi ... pretio posset ... sicut ... more solito ... Et ideo ... statum illum. Et postea sole matres ecclesie habebant ...

sensibilia et providebant aliis. Postmodum vero dilatatum est usque ad alias ecclesias. Et de hoc habetur .xii. q. i. Scimus. Utrum autem quod circa tempora istorum sanctorum fuit propter mutationem temporalium vel mutabilitatem quae forte praeclarius non fuit sed aliquando in mutatione praeclarius. xii. q. i. Scimus; ab illo ergo capitulo. Tertio quaeritur utrum illa quae erat apud eos tamen in ecclesia primitiva. Respondeo. Non credo quod esset nisi apud ecclesiam de Iudaea. Unde et Paulus faciebat collectas apud diversos de gentibus pro illis de Iudaea, dicebat .ii. Cor. viii. Unusquisque prout destinavit in corde suo. Ergo unusquisque habebat proprium. Fuit autem huius rei causa triplex. Prima ratio perfectionis. Maior enim quia ipsi sancti Christi est in Iudaea quam in gentibus et ideo ibi fecit eos caritate et ad tantum primorum perfectionem ut et contemnerent pro amore dei et proximi amore priorum quibus ut omnia melius facere possent vendebant possessiones et ponebant pretia in potestate apostolorum ut distribuerent aliis sicut patet ii et iiii Act. Secunda fuit in Iudaea persecutionis et quoniam praedicatores apostoli noluerunt iam ad plus servare sed ad discipulos suos ut liberiores essent ad tantum suffragium. ii. q. i. Similiter. Tertia ratio est. Cum enim ab illis de Iudaea descendit praedicatio nulli fuit ut et ipsi maiorum eorum perfectionis haberent ut efficacia per ipsos dilataretur ubique. xii. q. i. Sed moderno ecclesia excellentia perfectionis assi[illegible] cum evangelizandis. **Sequitur quaestio quae est circa distributores communium.**

Circa secundum articulum .c. xviii. [illegible] quod dicitur distribuebatur unicuique et cetera. Videtur quod cum illi qui erant [illegible] pauperes non nihil est quod distribueretur [illegible] non venderit omnia nec poneret [illegible] praelatos non de proprio possit providere sibi sicut fiebat in ecclesia primitiva. Respondeo. Religio paupertatis quae est inter fideles quasi diminuta nunc habet probabilem speciem comparationis ad eam quae fuit. Et ideo non oportet quod quilibet [illegible] sicut in primitiva ecclesia quaerat inter fideles perfectionis a quibus non putat speciem sed ad

[illegible] et in locis sicut fuit sub regibus et non pauperes habentes tribulationes. Secundo notandum quod in primitiva ecclesia nullus habebat in ordine neque ideo distribuebatur unicuique quod opus erat. Ubi ergo est quod dicitur .xxv. i. fame et siti et cetera. Respondeo. Sic dicit Io. Beleth. Beatus Stephanus lapidatus fuit in anno Christi ascensionis et in die qua celebratur inventio corporis eius et a festo pentecostes usque ad tempus illud ut colligitur patet ecclesia in Iudaea et in illa parte indigentia non habuerunt. Tot enim erat pretia eorum quae vendebant et fiebat ita quod plene sufficiebat eis. Act. iiii. Nec quisquam egens erat inter illos. Magister enim possessionum agrorum erat venditor afferebat pretia eorum quae vendebant et ponebant ante pedes apostolorum. Dividebatur autem singulis prout cuique opus erat. Post illo ergo tempore quod satis modicum fuit necesse est quod illi fuerint egeni inter illos. Persecutione orta fuit quae facta est post mortem beati Stephani dispersi sunt et habuerunt multas indigentias. Et quia alibi multum laquearunt (?) scripture. Tertio notandum quod sicut illo loco act. .ii. dividebat illa omnibus prout cuique opus erat. Dicit glossa. Non secundum honorem sed secundum indigentiam. Sed quaeritur utrum in hoc tempore praelatus non indigentibus liceat praelatis dare cum honora dicit eum. Act. iiii. Item circa hoc dicit glossa. Non secundum personas et munia sed secundum indigentiam. Item quaeritur utrum illi qui sunt divites in saeculo vel nobiles liceat praelatis dare sicut indigentibus praelatis. Similiter quaeritur de illo qui dedit multa domui quando intraverunt. Ubi enim est glosae notandum hoc negare. Respondeo. Sicut duplex est sustentatio scilicet respectu naturae et respectu personae et ideo est sustentatio naturae quod tamen non est sustentatio personae ita duplex est indigentia scilicet respectu naturae et respectu personae et ideo est quod persona indigens non [illegible] quando multi in [illegible] aliqua persona [illegible] alia persona constituta in praelatione et in [illegible] est moderamine [illegible] quamvis non indigeat. Unde praelatus illi qui sunt divites et nobiles in saeculo [illegible] qui plura dedit in monasterio potest praelatus indigenti dare. Et quando sit cum moderamine sit secundum

dignitatem non nisi per pecuniam. Sed si haberet sine modo animo debito tamen non haberet si dignitatem per pecuniam non nisi. et tunc dicitur fieri vel donationis vel munus vel prece acciperet et si non opporteret. ¶ Sequitur. Quod non deberent in seculo qui ingressi sunt monasterium libenter vellent illos esse diues. Dicendum quod mandatum domini dictante ratione quod ad eos accedat et quod ad distribuendum eis. ut dicit mandatum domini quia dictante dominus solet diues inuenire sunt duo genera. scilicet primaria et secundaria. primaria in mente. scilicet voluntas non deceptione et voluntas simplex humilitatis. Primum et mala accedit ut frequenter in hijs qui in seculo abhuerit. Et ideo dicit contra hec mandatum dei. Quod non deberent esse. Contra hic fuit et minus hijs qui fuerunt in seculo pauperes. Et iterum dicit mandatum domini. Quod non deberent. Sed mandatum quod contra primum mala bona dicitur. Quod est abhuerit in seculo. aut redduntur ad aliquibus in seculo cum ingressi sunt monasterium. et tunc non deberent velle rem esse aliorum. que esset iniuria. Aut reddunt monasterio. et tunc non opportet facere mandatum contra hoc cum iam illud fecerit. Aut illud detinuerit contra rem illius. et tunc cum posset iterum illa exire de in aliquo casu ita prelatus sic ducentur. non est necessaria ad dandum illa monasterio.

Sequitur contra illos qui seculariter filios diligunt suos. ca. xxix.

Reprehendit religiosi seculariter tamen nimium seculariter diligentes suos plus diligunt eos sua et hic est in monasterio. Filii enim naturaliter sunt diligendi vel nimium est vilibus et seculares quod ligant pueri cum diligunt. Vnde quod talis est dicit duplex quod est. Iste est filius dicens ordinatur non est persona quod diligentes eum filii diligentes ei quod minus filii suos et filii paupertate faciunt et propter illos ciuitatem. luc. x. diligentes plus quam me non est me dignus. Ille est ille pharaonis qui faciebat filios illorum volentibus recedere de egypto.

Quod non est potens eos retinere sicut debet etiam et scriptum moyses. non remaneret ex eis vngula. Et hic eorum etiam abilli qui in primaria etiam distribuit. ad quos dicit. act. iiii. Quod possessores agrorum vel domorum erant. vendentes afferebant precia eorum que vendebant et ponebant ante pedes apostolorum. Sequitur contra illos qui procurant ad se reservare. ca. xxx.

Alij reprehendit quod sicut sufficiens ad monasterium. tamen sufficientem sibi quam sibi non volunt totum ponere in communi. scilicet propter senectutem vel infirmitatem aut aliam necessitatem aliquid partem sibi reseruant. propter vel quamquam temporalem vel periculorum anima et sapham quod solum partem reseruauit. act. v. Filius seculi dimittit et tamen in religione primo parte religioni et parte seculo. no fuit
Vnde contra talem quod fuit senator sub eo nomine sicut legitur in vita patrum sancti basilii dicit. Senator esse desististi. et monachum non fecisti. Non debet quod habet sibi facere assumere quod luna sufficiencie eorum excausari. Et in vita patrum. Quod dicit frater renunciasti seculi dicit. Quod non retinet duas solidos propter infirmitatem. Et in ordine seruis cogitationes eius qui vellet recipere dicit. Renuncia. Senectus nullam siue corpus velle lucrari cogitationibus suis dicit. Putasti quod dicis seruis an non. Exsurgens ad iniusta est ad senem dicit. Quod pater dicit in veritate quia afferebant illos duos solidos. Dicit ei senex. Quod in nostro hac voluntate tenuit et quod dicit rex hec eorum. Verumptamen non est hic pro toto quod merito est carus. Duo igitur solidi sunt super illa. et si agitur eorum precibus nuncquam non ad cogitat de vobis. Sancta igitur cogitatio in cor. quam ipsi sunt et de vobis. Et ut dicit in hec potest esse pro diligentia nobiscum. sic sunt qui dicunt anachorite solitarij et et quod alij timore sollicitudinis de tali et quasi minus de eo accedit reliquit eorum et de eis cogitat in suis necessitatibus quando intemperat. Exemplum in cetera. Fuit quidam monachus quam laboribus suis pro necessitatibus corporis vel in eleemosina. Subitur et cogitat eum eius non aliam cogitationem propter necessitates in infirmitate in senectute. et cogitauit lagenam plenam nummis. Contigit de eo infirmari et per

decem. Et cum non posset curari, afflicta est
vicos amicorum ut sanarent pro ei ne
tota putresceret. Et ecce navi per
ventum velis ad eos cepit flere cumque
diceret: Domine meus esto opus [illegible]
Et ecce angelus apparuit ei dicens: Et in sex
illi decem [illegible] collegistis. Et non est
[illegible] illa intelligens pre
velut [illegible] promittens se de certo
in [illegible]. Et sic angelus tetigit
eos et sanata est. Et cum summo mane
iussit ad opera more solito. Venerunt me
dici et [illegible] invenerunt eam sanam glo
rificantes deum. [illegible] sunt tales qui sentiunt le
prosam in [illegible] in [illegible] quod est
[illegible] et [illegible] senectu
te [illegible] voluit eam
[illegible]. Ecce [illegible]
in [illegible] et nunquam ad [illegible]
[illegible] semper [illegible]
nos [illegible] auferre penitentiam meam.

Sequitur de illis qui sua communicant

Alii recipiunt invicem. capitulum xxxi.
[illegible] quod habuerint in seculo communi
[illegible] tamen [illegible] hoc propter necessitatem quam
[illegible] voluntate. [illegible] sicut de in vulgari
[illegible] et omnia [illegible] hoc est [illegible]
[illegible] Non est [illegible] meum.
Cum [illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] dicit paulus ad [illegible] corinthios. Non ex tristi
tia aut ex necessitate. hilarem enim datorem dili
git deus. [illegible] dicebat [illegible]
filio suo. Libenter [illegible]. Glo.
[illegible] non [illegible]
Et [illegible] quod [illegible] que
[illegible] in seculo. [illegible]
ad exclusionem [illegible]
[illegible] amore [illegible] plus di
ligunt [illegible]
et illorum que [illegible] sibi
[illegible] et illorum que [illegible] sua
[illegible] tamen non libenter. Et [illegible]
[illegible] intelligi [illegible]. Et [illegible]
possunt [illegible] in [illegible]

[illegible] non libenter [illegible]
[illegible] non obli
gat ad [illegible] nec [illegible]. Sequitur
de illis qui noluit scripta communica

re. capitulum xxxii.

Quidam [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] non potest [illegible]
capam [illegible] et [illegible] scripta. Et
[illegible] scrip
ta [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] non. Si sic. peccat [illegible]
[illegible] non [illegible]. Si non. peccat [illegible]
Si non. [illegible] non potest qui habet [illegible]
[illegible] sine [illegible]
[illegible] non. Si sic. peccat [illegible] non [illegible]
[illegible] alter [illegible]
[illegible] non. Si non. [illegible]
[illegible] alter [illegible] non.
Si non [illegible] in anima. tunc
[illegible] de illo [illegible] de illo qui [illegible]
[illegible] in studio. [illegible]. Et [illegible]
[illegible] vel non [illegible] plus [illegible]
[illegible] scripta.
[illegible]
[illegible] scripta [illegible]
[illegible] plus
[illegible] Si plus [illegible] non [illegible]
[illegible] quia non plus tenet [illegible] Si [illegible]
[illegible] tunc tamen [illegible]
[illegible] quia [illegible] non [illegible]
et [illegible]
[illegible] quia non [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] in studio. Si sic. tunc [illegible]
[illegible]. Sequitur
cause quare quidam non [illegible]

Nonnulli [illegible] scripta. capitulum xxxiii.
[illegible] quidam retinuit [illegible]
[illegible] qui noluit [illegible]

itor dicit. l. sumat ex sepe. si qui con
gregio attribuamur. et hoc est velut. Et
dicunt sec. innocentium magistri i festo ma
gdalene semel potans ipse. ubi ad u
bum exponit omelia gregorii sup euan
gelium dicit illud. quam clerici tenere libe
rius sed dicere s. in latio quod iste ex
ponebat i uulgari. Et est p. s. innoc. q
tu sumsit ab eo quer sic scrassi cui copi
osa esset i aliis si noluissi dicendis. un
de di. Ut adiscat ex uno sibi n. u
ecutam si poterat quod i scriptis alibi in
uenit. Alii n. qui uolunt esse soli et non
qui i septis suis hunt. Et hoc hominis ge
nus est tabescetis. Contra quod di. sap.
vi. Ponam i lucem scientiam. et n. preteribo ueri
tatem cum inuidia tabescente. iter. habebo. Alii
n. ex tenacitate auaricie. quanto ei
us faciat de septis tuis ad diligit li
bros quos absconderit eos et reponit sicut
coru. q. tenacium de quo sup. sub. Sed utinam
attenderet quod di. iiii. reg. ix. de filio qui
abscondit talentum id est qui i tenebris gutt
eris eiecit. Alii n. qui timent de spiritu
l. detrimentum uel uo. ne scripturis lubicam
pnu utilitatem spiritualem. non est et hec est ef
fectus est caritatis. Sed e debet aue p. sit
bi p. re. f. i ubi i. io. iii. quanto magis
libros expotest. Unde i lib. collationum dicitur
senex. Certa gratia aurum est. ii. oi
nia a utilia bono caritatis postponat.
Alii uo qui sciunt sibi ab aliis negaret
et hoc uicium talionis est. Contra illos pet
m. 1. Non reddentes malum pro malo. Alii
uo libales et libenter ea eis idem tamen
non solum uicium sed et notam perpetuit re
uere uix illos. thes. v. ab omni spe ma
la abstinete uos. Multi n. frequentes
perturbationes sepe a i domo sua fiunt. Et
frequenter nasce est hoc non decet. unde ei. pu.
vii. Conturbat domum suam qui sectatur
auaritiam. Multi n. illicite cupiunt quod su
a maior fiat pro alios de septis suis hab.
quam p se. l. qui hoc duplex sic fiat p se
et p alias. Et infelix est qui absorbuit

dicit quam sustinet quod n. clamat n. unde sum
itur gratia tu. q. dicit p. duplex eius. proprie
est illi clamor ceu p. ut fratrum plurimi
assumunt. sic di. io. vii. Quia cupientes
sibi multa cumulare. a qui consideratis qui ex
hoc contrahunt aceruum minimum. Sed est contrario pro
cura q. singulari refrigerantes cum n. est sine
merito. sic di. uet. v. quomodo contorno
septe refrigerans anima. in magne hanc in
cute. Quam i spiritus se receptos melius
beneficii scire ab illo qui dicit. date et dabit
ur uobis. mat. .luce. vi. dicit ipsi aliis
liberaliter quod sciunt. Quo de beato iero
nimo dicitur quod alio tempore dicitur sibi terrent
est. quorum illo sinabat alius n. haberet t
pore de mutuacionis libris unde et de
disse paula quam tempore disciplina reliquit li
bros suos. sic di. ii. timo. iiii. Non est dis
cretio qui illos reliquerit illi n. ad
uite ill. Sed quo n. habuit. n. eq
uit i monasterio quam nec socius hic potuit

Sequitur contra illos qui querunt i religione quod i seculo non habu

*H*ic potuerunt. ca. xxxiiii.

Ic potuerunt. ca. xxxiiii.
matrum dum noluntate su
am plus habent. quod est n. sup
tra uera prima. Florentie cum dicitur
n. est est. Sed quum cum h. Alii q. n. ha
ulli q. sunt ad pauperes qui n. habent e
nima quere i monasterio necessaria ab illo q
hic illa prouideret. Contra quod sic. Er
go inde qui p. in acquirunt sic incorrabile. hi
Clam reputantur quod pauperitatis uenie
tes querit i religione abundantiam. Jo. ad he
liodorum epi. Deliciis q. i medio p. sunt
fecerunt. Alii n. solum querunt abundantiam
sed et delicias. Unde ait ad nepotianum
i p. eo taliu legimus dici. Natus i pauper
domo. i tugurio rustico. q. uix miel
lo et ablo panem uentrem impleret lacu
re potiat. nunc simila et mella fasti
dit. Alii il n. soli hic de honoris querunt
n. i plena ru. n. i scilicet pateres. ad dum
ad delicias et sibi ad. Hoc i eum tam
uiusi est. Ecce cancta ad. Plerique i

domo quod non patiuntur sibi contemptum. quia in sua
non contemptibiles esse potuerunt. ubique uo
lunt honorabiles uideri. qui honores ab
omnibus contempnuntur. Magna abusio est in
loco paupertatis ubi dimittit quis quod tenuit tenu
ia. pauperes querit abundancia. in loco
afflictionis non delicati mortificationi diui
nis uestitum querit delicias. in loco ubi
non honorari eligunt alii. ibi abiecti quae
runt honorem. Sed maior abusio quod ibi
quod ab eis pro labore uiuere ibi nolunt
ociosam uitam ducere. non quod oci ociosi sunt
laboriosi. quae intendunt apostoli. thes. iii. qui non
uult laborare non manducet. Sunt item tam
quam habentes commendaticiis. non alii uita
uenerunt propter nisi consilium saluatoris in
xix. ibi nisi consilium perfectionem uendidit ne
mille saluare. Sunt item non nouati cum
qui uenerunt absconditi. non sit eorum uita als
condita est ut in de. ad col. iii. ibi ipsi pro
magni uolunt et nunc acquirere. Quare. iii
. e. sic nulla est. Nam alter in suo opido ul
mico nec cogiti fuerunt. non cenobium pau
cas et claras fratris tantum. regnum non alias
et principium sanctitatis. assecuti sunt. Qua
le autem quasi est quod a pauperibus talia querantur
in tali loco in quo a diuitibus talia affecta
tur sed fuit sic. qui plus hec uolunt in deserto quam
habuerunt in egypto. in quo se peiores ostendunt
illo populo qui respuit manna in deserto. et
sufficiebat ei hec posse multa que ibi
erant in egypto. Numeri. xi. In uite
uenerunt ubi cucumeres. pepones. porri
et cepe. et alia. Istud est quod non solum no
cet animabus sed et corporibus. Sicut refert est probatum
est quod uita laboriosa et aspera consueta su
bitur est ut quod delicatam et consuetam di
ligunt in uite peius quam quidam monachus roma
nus fuit in uita. et est scitum ibi xxii an
nis fere est magne fame. Venit quidam mo
nachus egyptius. et cui laudem cum fecisse
pulsus et tentasset caritate. ille uidens eum
laudiorem uitam ducere quam esset moris in
egypto recesserat scandalizatus in co.
Sed cui ille audiuisset fecit eum reuocare.

Et cum reduxisset tunc cepit eum gaudio
uolens eum sanare retinuerunt. Et quia
prius eum ut. Et ille dixit. Egyptius su
Dixit ei. Cuius ciuitatis: Et ille. Non
sum de ciuitate nec unquam habitaui in ea. Et
dixit ei senex. Antequam esses monachus quid opera
baris; Et dixit ille. Custos agri eram.
Et dixit ei. Ubi dormiebas: At ille
respondit. In agro. Et senex. Quomodo uiue
bas: Manducabam panem siccum. et si in
ueniebam quandoque salsamentum. et bibebam a
quam. Et senex. Erat balneum in pos
sessione tua: At ille. Non. sed in flumine la
bar. Cum ergo hec omnia ab eo exegisset senex
uolens eum proficere narrauit ei uitam sua
dicens. Ego miser quem uides de ciuitate il
la magna sum roma. et habui in palacio lo
cum magnum apud imperatorem. relicta non roma
et ueni in solitudinem. habui domos mul
tas et ancellas. et nunc in cellam istam.
habui lectos multos uestitos ex auro.
habuit pretiosissima stramenta. et pro illis dedit
mihi deus stratum quod uides opitulum et hanc
pellem quam uides. Sed et uestis mee e
rant magni precii. et pro illis utor istis uilibus.
In prandio meo multum aurum expendebam.
et pro illo dedit mihi deus modica olera et
paruulum calicem uini. Erant qui fame
bant in plurimis. et pro illis inspirauit deus isti
famulo quem uides non mihi seruiat et pro bal
neo do parum modicam aquam ad pe
des meos. Et calicem uini propter infir
mitatem meam et pro cithara atque alio instru
mento musico quo delectabar in quo
uno dico in. xii. ps. in die. et vii. in no
cte silicet. Sed et pro peccatis meis que faciebam
ante. modo cum requie exhibeo paruulum mi
nisterium deo. Unde rogo te abba non sis scan
dalizatus in me. Hec audiens egyptius
ille compunctus est in se reuersus dixit. Ue
mihi. quia ego de multa tribulatione et multo
labore seculi magis ad requiem ueni
et quod non habebam tunc modo habeo. tu autem ex mul
ta delectatione seculi propria uoluntate ue
nisti in tribulationem multam. et ex multa

glia eterna. Et sic e ei similis
dicentes. Ad hoc e quod pauperes sunt
in seculo. cum inveniunt maiora in mo
nasterio quam habuissent in seculo. d: non illa q
ie. Et io rogabilis nisi erat aliq. di.
Quia non silebat. s. aliquo. r e. Et in
aliquo se inveniens s quod in paucitate maiorate
te paulisper illuminatur dominice aliquid per
veritatem. Ista adiutat a quo non sunt q
dona. et sic pro hoc ad quonde. potest tamen
lr dica si intelligatur de se nemo. ut
sit sensus. Non e ea quam dat. i. non principa
liter sit in monasterio ut ista liceat. Et
hic e quod illos q ad hoc intrat. l'ut i relicto
non liceat in nostra vite l'alia terrena.
Sicut sunt eorum qui sequebantur xpm propter
victum s. propter panes de quibus eos saciabat
Io. vi. Ite sunt eorum imitatores qui ven
trem suum fecerunt deum suum de quibus legitur ad
Phil. iii. Quo e non fecerunt ventrem suum
deum suum qui de fructus quos alii faciebant
de illo ipsi faciunt propter ventrem. Non sunt
isti discipuli spirituales secuntur s: moti
qui terrena sectabantur. de quibus legitur Io. vi.
Sicut sunt quibus diabolus erunt archa: de
terre. i. spirituales intentiones. et sic sunt isti in
nisi bellum ac finali fucatibus in oi bel
lo spirituali. In quo figura. Reg. i. le. tur.
Isti in numera rivorum in quibus ab aliis
qui et inveniunt aurum optimum prosperum intenti
quod ibi pluribus sanctitatem terrenorum
illo oriens. in quo tactu apparet ista intentio q
sunt quando nil inveniunt. s. primum quando
utrique inveniunt. ut illo luc. xviii. primum
querite regnum dei et iustitiam eius et hec omnia adici
entur vobis. Sicut sunt animalia bruta quod capit
luit ad terram. s. intentionem ad terrena. In hec
desig figurat dicitur hic et illo paulo dicentes
Col. iii. quod sursum sunt sapite. quod sursum sunt q
tite. Et sacerdos dicentes in missa sursum
corda. q horum ... minus ... hec
... Sicut non noverunt piscare nisi in sinistra
navigii. et io nil capiunt nisi sola terrena
quod nil reputatur. Et quod dicitur Io. xxi. Mit
tite in dextram navigii et invenietis. s. ad

quod valeat. Sicut in sequentibus dominus ad partem
partem sinistram. cum dominus e sacerdos. Sunt sa
piens cor sui ... dextra eius dicitur Eccle. x.
Sinistra partem terrenam et igneorum dominus dicitur
ut. s. mirabiliter quando primo partes. Re e illi
q in eam dicit quod possunt partem sinistram,
huius primam intentionem ad terram. Sicut dominus alii
parvi plagam dextram quam sanctae spiritus
tur. huius intentionem faciei ad eam quam
sunt ... s. ad terram ... cap. ix. viii.
... et in i. in. Sicut tales ... quod
nunc ezechiel huius ... ad templum sic
dicit ezech. viii. Mo e dominus ... quod ad templum
pertinet s. solum de ... Sicut ...
... dextram ... ei sic fecit in illa
quod ... et nimium. q. ...
mala e ... e. Mat. vi. ...
oculo tuo. s. intentione simplici ...
... opera tua erit tenebrosum. Non
multi ad hoc tale discipuli. Et io qui
nolentem eum sequi propter lucrum temporale. et dicen
te. magister sequar te quocumque ieris. repu
lit eum dicens. Vulpes foveas habent et c. Mt.
viii. Qui quod tot inveniebant sequitur ...
... quod terrena quod in relicto ... ...
... quod fiunt pauperes ...
... Et io et ignorantibus divitias ...
... et ... asperitatem ne forte quod
... velit ... Reg. iii. ...
... ut sit sensus ...
... non petat. Hec e ... quod ...
... sunt in seculo pauperes ... magis ...
... reputant ... quam illi q
sunt in seculo divites. Et sic ...
... quod minores ... sunt quam magis.
Et hic inveniunt in nostra textu. Cum quod q
... magnam ... in festo sancte ...
... ut maria ... xviii. Et
... xvi. et ...
... non ... sed et alias ...
... et minores ...
... xvi. Cepit ...
lazarus ... et mortis ...
Cum ... non ... in sole
... non ... ad. gloria ...

nauseat sicut ab illo leprosus. Non quod [illegible] per quem intelligitur [illegible] et [illegible] non soli [illegible] sed [illegible] seculo [illegible]. Contra [illegible] vulgus promiscuum quod [illegible] in [illegible] concupiscentie [illegible] cum [illegible] filiis Israel. [illegible] dabit nobis ad vescendum carnes. Et [illegible] ei similat [illegible] qui in egypto [illegible] se habuisse [illegible]. Cum [illegible] carnis tamen non [illegible] in egypto se habuisse sed solum pisces et alia [illegible]. Unde [illegible] in mente [illegible] piscium quos comedebamus in egypto. In mente veniunt nobis cucumeres et pepones, porrique et alia. [illegible] qui [illegible] comedebant in egypto. [illegible] [illegible] ut eorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] plagam [illegible] non moyses [illegible] plaga cessa[illegible] sic [illegible] longe [illegible] ratione. Unde abbas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntate [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui fuerit pauperes in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui tamen fuerint in seculo pauperes. [illegible] [illegible] [illegible] quod opus [illegible] [illegible] pauperes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] filios et [illegible] [illegible] in solitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eis. Et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] querulosa [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod opus est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Non [illegible] [illegible] [illegible]. Non est [illegible] ut eorum [illegible] [illegible]. Non ut [illegible] [illegible] solum quod opus est [illegible].

Sequitur contra illos qui non prouiderent sufficienter alijs qui fuerint pauperes in seculo. c. xxxv.

Potest [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] solum qui [illegible] in seculo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jacobi ii. Si introierit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] ego solus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et vita q̄ hñt extra sc̄ pauꝑū. Er
go isti ꝓ̄ uosa q̄ sunt i sclo paup. q̄ sic
eēt i sclo debētꝫ eē pncꝑꝫ i sua nāi
bntez hẽ ecie. Mltū ḡ errāt illi q̄ i
q̄ sacrilegij reputāt qꝫ si tūc ex pauꝑ
nisitā finsit ad nobilitatē. ꝺ sc̄lām sta
tu ad religiū. ꝺ eēnt ad ꝺmesticū
et sbrijū. q̄ ꝫ ā aū delebās ꝑrincipue cū
q̄ tristo nūc pl9 āplius debet. ꝑnn
di ꝺ ānona. r̄ q̄sto pl9 i sclo ꝑ la
borat. nisi i. ap. i. cor. ix. q̄ altio s
uit ꝺ altio uiuat. sz ex defectu
tālꝫ ꝑuisiois dat̃ miorib9 aditū mī
miatoꝫ ḡ maioꝫ. iudicato aliōs.
fiusmetos sūt tūu. accipientū multī
malas acceptiōs. iniuriā i ista c̄
sfleōs amare. Ab. ꝺ. a. c. ij. q̄ scītā
lizāre mioꝫ. sīi q̄ dē euangli. m.
xviij. Qui scandalizauit igit unū de
pusillꝫ istꝫ q̄ i me credūt. expedit ei
ut suspēdat̃ mola asināria i collo
eiꝫ. ꝫ demgat̃ i ꝓfūdū maris. Et
ꝺ h̄ iteꝝ ut uos cauete ꝫ dicit
m. xviij. Videte ne cōtēpnat̃ unū
ex his pusillꝫ. Cōtēpnūt . . ꝑ pau
ꝑes qui ñ subuenit ei i sua necitate
sic maiori. ꝑ̄ est̃ i ꝓ̄ne aliq̄ pa
uꝑ cōtēpnit̃. quāti pureat̃. sic mī
religios sūa minūs. Vn̄. glō. sr̄ illō
mc. ij. ꝺ. iñuenit i cōuentu uiv.
ꝫ c̄. illi dī pauꝑeꝫ abīc. quāta ī
lit. Ergo ne fiat tpi ee etc. Quia
ñ mag̃ terrā ē cātra hīi q̄ . . .
. . . ꝑ imagē uitioꝫ. ꝑpt̃ c̄ dē
ap. ad. xv. vij. nolite oblimīsci hunc
sclo. q̄ ꝺ q̄ dā ... .
pos est aliq̄ mistitibi i aīma q̄ a
. . . . fris ierꝫ sc̄ sc̄ . . . ñ sit . . .
rr. Osa ḡ maiꝫ fiuītio ꝫ sīna
. . . ꝑtie . . . . ct . . esurit. ali
ebri ē. Videret sibi maric i ncāte
ꝑntae ꝫ sit dī q̄ ē salaoīꝫ solā
mag9 q̄ semꝫ cōmedēt ē camo.
ꝫ ꝑmūdi fuisset pauꝑes ꝫ come
. . i hō ꝫ vilia q̄ alij . . . .

et ille i q̄sicie sca sc̄ . . . . . q̄
erit pauꝑes q̄b9 ꝑ̄ dē dabā ad o
incarō scādaliꝫ. ita i h̄ . . . q̄ no
. . . . . q̄ . . . displicēt
ei sic i q̄ paupes dī sīu ita inlit
et tribulātē. Caūs ḡ multi q̄ ded̄s
ad magis rlīois ifamia. ꝫ scādalū
ꝫ sclāmū ē aurī q̄ miōꝫ malē f
ciat. Et sic inlti ñ solū ab sc̄sli
reliōis sz ꝫ ab eīꝫ deuotōe deficiūt
ꝫ elōgāt̃. Vn̄ baruch. iij. dē illa
q̄ ē figura rlīoiꝫ a inltꝫ relicta ſc̄
ꝑ̄ ꝑcā filioꝫ moꝫ. q̄ declinēt
a lege dī. Que ē ꝫ lex dī ꝫ crimo
scīna q̄ mādāt tē hīi ꝺ sīc ꝑrio.
q̄m deluq̄re̅ tribuūt pauꝑes ꝫ
mioꝫ accipiāt̃. sz i oī religione
ꝑ̄ . . . . . i illꝫ q̄ ꝺ pauꝑta
te uenit. ut ꝓ̄ꝑlꝫ acceptioīꝫ cūi
tetur. ut eciā inīmi seatur. ut ꝓ̄
sīu ē eis reuocatur. ut cātio scan
dali sbmouea. ne religio inim ꝫ
asslictu. ii ii. a fruītio i eo req̃
piat̃ ne q̄ sireq̄t̃ i ꝓ̄ne . . .
psiaut. ab ingressu rlīoiꝫ retrahāt.

Dex q̄ abundācia nectōꝫ frēq̃
tez talib9 ē aditū mali. ad cauen
dū mali sit dc̄. Nō tn̄ id putet̃ f
eē filuero q̄ inenire . . . ꝫ regu
. . . q̄e foris lucrēt ñ pōt̃ . .
Sicatus mādat̃ ea via ꝑnn
na q̄ erunt̃ ē̄ . . . li sup pone
mādata q̄ mia sicia q̄ sit ad s̄
uiā ꝑ̄rrixa. ll. dē. a. ꝑ̄ . . . reꝑit
i ins q̄ sunt i sclo pauꝑes. aliq̄ s
ꝺ ins q̄ sunt diuites. ꝺ q̄b9 ibi. rur
. . . illi. Ca uos si pauꝑe dēst. mb
noꝫ ē sr̄ bia. ins illō. ecc. xvi. ꝺ h̄
sc̄bie destitutē detrimiā ꝺ h̄ ler
tu. fo ē ꝓ̄ꝑt mādata ad deſtrinḡ
q̄ malis ē. sed ꝫ usionib9 eciā ne
q̄ lo ē dñ. sz niisq̄. ꝫ ē. tercio ne
. . lor em dī. ne iꝑrimāt. ꝑ̄ rtū
q̄ rā . . q̄ cū excellecia rlīoi
pauꝑib9 ꝑ̄ . . . q̄ i uenit abit̃e

Veri e affluen̄ti a solis sed excellen̄tia
ppi qd ap. ad thi°. S. Diuitib huius
sec̄li p̄cipe n̄ altu sape. Quia ut dic̄ glosa
sup̄ d. c. vi. s̄ nulla ex parte p̄
da sic bic n̄ se teneat q̄ diuitias se deat
ficio ad destruenti: uti s̄ potest iud̄icat
dup̄ p̄piu e dic. n̄ in. Sed e dic. in
erigit.

Sequitur contra illos q̄ q̄runt prosp̄ita i religione. ca. xxxvij.

Quia p̄mi n̄ nō n q̄ aliq̄ re
pu̇tāt q̄ d ad reliḡōe ueniūt
ab inic̄o ad sustinēdi pe
nitētia. ad mortificād carnē p̄ mō
sustinēd abiectione. cū lapsu t̄p̄is mu
tati i īuicē altū s̄ n̄ iuitute dexte ex
celsi. cū inueniūt i ea reru copia. cō
mis delectabilia. honoris gl̄iam. sic
illecebūt tali p̄sp̄itate q̄ p̄me cari
tatis obliti. ea odio refugiūt q̄ p̄mo
q̄sierūt. ⁊ oīa tot ānis aplexantur.
Il dic ē q̄ aueēta i q̄b acc̄rit adu̇sa
loca ē ⁊ refugiūt. ad illos n̄ i q̄b
inueniūt p̄sp̄a suspirant. ⁊ ab ill' a
uelli n̄ p̄nt. mutatōis d loc̄ p̄sp̄ita
tis oīa sustinēc n̄ p̄nt. p utilitate
aīaz l' nēitate ordīs. q̄ntūcūq n̄ oīa
p̄sūt p posse. Cū i his q̄ uolūta
coz fit ad . icc̄t inuria
⁊ p̄u̇sa uidētēa suos uitantes uidēti
ter. ⁊ alia mala q̄ multa. Cūq̄ i cō
uētib sua desideria asseq n̄ p̄nt. dis
c̄it ex ea. eūseuit liber ad statū i c̄ls.
et cū opportunitas ic̄ūerit fatale re
cipiūt dignitatē. p mise car̄ne cū
p̄trarilo: isselice reputatis iope ⁊ pen
nosā ⁊ abiectā duc̄e sep̄ uitā. Sed
leti q̄ lege recessit ūit. n̄ solū a sa
p̄ia ldoz s̄ ⁊ sapiētia mundi li. Non
sit ūt d opīōne p̄plurz illoz qui di
x̄it sūmū bō p̄inp̄tate. s̄ p̄ria d
enorie op̄iōmo illa rep̄batissīe q̄ fe
licitate p̄nūt p̄sp̄itatē sucessiui.
sic ui dēt p lib̄ p̄ ethicorz. Non sic
sēti sci p̄res. de q̄u̇ multis legit i ui
tis eoz q̄ ip̄i fugiētes honore sibi ex

hibitū ⁊ alia p̄sp̄a i locis suis se ad
alia t̄nsferebāt in q̄b hus careret
remuētis cū p̄p̄ria dō. sic hi dsolatō
nes hre. Non ei fec̄ sic p̄ sc̄s bn̄ dic
q̄ ad ep̄ale ap̄ices p̄ueh recusabat
et tirēmo lonob̄ dimissis cū sipliu
ano lemuta sua i acq̄sūmt hītatē
efficitūq ē nobilis spec̄h: omnisit. Ne
sic de mq̄ faciat quāq̄ iūa p̄ncipalit
sc̄itate. Nō ei grauat i p̄sp̄is t̄t mē
t. Vn gre. Vn in pl̄a p̄sp̄a q̄ ad
u̇sa fomidat. Nec mirū. plix ei
p̄nt i p̄sp̄is q̄ i adu̇is. Ps. Cadēt
a latē tuo mille. s. fuīss adu̇sita
tis. et dec̄ milia a dext̄is tuis p̄sp̄i
tatis. Modo r̄ mūc ē amatoris m̄te fo
dēt ⁊ fugiūt loca i q̄b plus moniūt.
Sic sci amatoris p̄pe salutē fodāt
p̄sp̄a. Vt s̄ illo illo. iac. i. oē gaudiū
existiate frs. dic glo. Mala sūl hnt
i celo. bōi nil i mūdo. Ergo p mu
lom ē p̄sp̄itas i hi mūdo. Ergo si ill
n̄ ē signū i bō. s. electōis. s̄ p̄ia i ma
lū. s. rep̄batōis. p̄sp̄itas t̄pal. q̄ ꝯ
fūt gre. dicēs. cōtinua sucessio t̄p̄a
lui ē ēne rep̄batōis ē iēdi. quoq̄ p̄t
p̄nūc n̄ sēt sollicitato d salute. qn̄ ui
deat i se illa sig. Ad hoc p̄tebit ad h'i
di. Hac mec̄ signū i bō. Vt. gen̄. xl
uij. legit q̄ iacob āncellauit manū
i bn̄dīone filioz ioseph sr̄ illū q̄ue i
uēit i sinistra ponēs dextrā eō q̄
q̄d dixit sci ee i figura futē bn̄diōne
dic nomisshō. q̄ sr̄ illos q̄s inueniūt
ad sinistrā adu̇sitatū ponit dextrā
felicitatis ecne. et sr̄ illos q̄s inuene
rit ad dextrā p̄sp̄itatū ponit sinis
trā isselicitatis etne. sic p̄z i diui
te ⁊ lazaro. d q̄b dicit abrahā. recepi
ti multa bō i uita t. ⁊ silr lazaro ma
la. nūc aūt hi dsolā. tu u̇o cruciaris. luc.
xvi. Nos g̃ sane sētiēs n̄ timeat i
uēiri i dextra mūdi hi. Vt ē q̄s ie
mit de hospicē altis i fo ⁊ comedit
i mane splendide n̄ sol: ei parari

cena magis. Unde quod debet pro laboribus
qui minus implentur, ne penam cenam se
at in fine cum illam. Et ideo dicit luc. vi.
Ve vobis qui saturati estis, quia esurietis,
penam. scilicet ullam cenam habetis in fine. Sic
nonne incurrunt aliqui operarii quibus lam-
te volentibus nunc in die iuuitant prosperi-
tates mercedem, et totam iam in seculo receperunt,
de mercede que tota iam recepit de labore.
Bonum est ergo illis qui multum habere volunt com-
ad hunc sit in labore ne pro uno incurrat
in mercede. Et dicat illi qui talis est illo
vbi. luc. xvij. Recepisti mercedem tuam
.s. in vita. Sic dicit gre. in pastorali. Qui
vtitur his immixtis tanquam non vtatur. ut .s. que
ab extra fulciat. quod a summe leuis stu-
dio animum non flectat. Sic illud. Admon-
di sunt qui temporaliter prosperantur. ne cum cuncta ad
votum suppetunt. datorem querere negligant.
si in bonis que dantur animum figant. Vel a-
liis prospera possunt gloria quia in hiis non figant.
que eorum actione qua summa dilectione
non retrahunt. Vel ergo ille est qui hiis vtatur
ut dicit. Quoniam ergo timenda est a finibus
tribulatio. aduersitas que ita difficile est bene et
pro mercede illa electis. Ne per abusionem in
malum eius vitant. Gregorius. Electi sunt
iis quod in asperi fine ne deteriores et perma-
ne obliuiscantur eorum que sunt in patria. Vel est
tribulatio. Sic aduersitatis multos eru-
dit. sed prosperitatis infinitos decepit.
Sicut eius cum latere panna sub esca. Vnde in
venit. Vel ergo sapientes dicunt implerari
prospera. et non parum fortitudine; Non dic gre-
ma est prospera que adduxit. Illa est semper
de erudit. ista blandiens seducat.

Sequitur quam magis periculosa est pro-
speritas illis qui fuerunt pauperes. c. xxxvij.

[L]icet a omnibus sit timenda prospe-
ritas ut patet ex premissis. tamen ma-
gis qui de paupertate venerunt

Mutant ei ad aliam morbum sim-
le grauat. Sic est in istis ex his multa so-
let oriri pericula. Ista est sicut exercitus de
medio carcere. et sic mensa famelici in
pla solet exerere in fructu certius. Vnde al's p'ri6
est quod salomon cantici recordit. pro. xlv.
illum quod habet est di. Vel invenisti quod .s.
cum non habebas. comede quod sufficiat tibi.
Ista est fortis hereticus delicatus figunt
et pla exorrent angustias penitus tanquam
experti miseriam. sic canis exercitus
semel plenitudinem aquarum cibaria. Vnde est
quod ille contemnas. xxxvij. rogat re-
gem sedechiam dicens. Ne reducas me
in domum ionathan ne moriar ibi. Aperte
est cum fiat in multa angustia et inedia.
Ista est solet pla inimicis gloria cum illi qui
dicit. zach. xi. beatus qui dominus sum sui.
Sic est pla solet vos absorberi a prosperitate.
sic aqua fluuia absorberet homines quod non est in
aqua quam piscis que continue sunt ibi. Gen.
xlvij. Succedentibus prosperis oblita est
in genus suum. Sic vita abundantium solet in iste
rebellionem iouem. De vite in cantico. Vnde
vnde eum in terra deserta. in loco horroris et
naste solitudinis. Et post. Contemnit
eum sic exercita terra. non comedere fruct-
us. ut .s. in. m. d. p. c. d. s. di. Et
post. Ancillata est di. et cetera. Finale quod que
fuerunt pauperes pla exceedunt in prosperis
pro. pla adulterent. pla gloriantur mariti.
pla sopitur in eius re. pla rebellant.
Vnde est filii istis pla pecunie sequitur huius
abundantiam in terra promissionis quam angusti
egyptiace fuerunt. Vel ergo in isto tam pe-
riculosa est prosperitas. vnde. aut excellentia
de habet indicat. Non est dic talis sicut repu-
tare felices sicut prima infelices cui ea sa-
ale tot mala sequuntur in prosperis. Sap.
Nec exigit curam quam sequuntur eius
ad quos iouem accurrerit non amabunt.

Sequitur contra pauperes qui in
sacre religione sebuit de secu-
lo venerunt, nobilitari contemnunt. c. xxxviij.

[I]n ciuitatem ciuitas sonat in

pugnacie. Vn iob. xl. d: d ipo qi
gm. cetulle armatu e. s. q dr. In
dinatio scit ad intellige. Ieremie. viii.
Indurauit ceruice sua. et no audier
fmoes meos. Certu iro sciat i elato
ne ut h. Vn sps elatois recipit qiuq
scisse i ceruice. Et i puli antiquis.
Cu sr apolonius uacasse diu sibi
sua e ad eu uox ii expi ad porci
di. At ille Dne auffer a m sp elatio
nis. ne elatus sit sup meos ceruice ab
oibus ledis tr. Et uox ad eu. Pone
manu ad ceruice tua et apprehe qd re
peris. et aculea sb pedibus tuis. Et sic fecit
sic. Et in inuenit qi parulu etnope
a adcerui eu. Et facta e uox ad eu.
Dicit scriptu. Et sic e manu et sinu
amosa peccator. Ergo sps elatois
residet tamq i altu. ide p diuitias et
elatois elatus itellige. Et nonoi
q paupibus utendi est societate di
uitu et magnor hoi i ho. De e ex h
ee qm quidam qd sunt eis de. iux qd
d: in ps. Qs sic qui ir. et e. Et p hec
consuetudo d tua iope et d sitire eu
gros paupe. ut. col. eu cu. pn. Et
sile letur. i. re. n. i cantico ane. fit
d: ex h mollit ad amore xhomo.
q eo audit qd mudo dare ii po
tuit. sic et paulu gnu e eleuauit.
uite qd dicebat. i. cor. xv. Ego su
minimus aplor. Et p. Gra di sum.
Incedi eleua i spe future societa
tis ei i statu gre ascedit ad soci
etate
maiori. qnto mag i statu glie. ii
est oino nulla erit psonar acceptio.
Vn .io. i epla pa. i. oibus idifferet
ter loquis dice. Quod vidim et audi
uimus annuciam uob ut societate hea
tis nobiscu. et societas sit cu patre et
filio eius ihu xpo. Sz pstulor
miseria qua q tali deberet uti i
ho ad ta pciosa abutuntur ea i sibi
q. Cu e fuit filii paupu et subi
lini. a quadã egestate et fame fe
rilee scabies calamitate et miseria
per aurois oblita i rhone felic
se hunt ad itrinsecus. eq para uo
lut ul cu q cenabus i scelo fortasse
f pt n posset. i uictu et vestitu
p recreationibus et medicinalibus. nec
placebat labore i officis et similibus
et hmoi multis. Ideo eximeo no audet
attemptare multa fcere. q pn nec co
gitare audebat. et cu nl sit se ad
ee psumunt oculus magestatis di
uine dei mi gem iuocantur ad societa
te
tale o fem i sitibus trinsfentis. q ta
to detestabilior e qnto spalius co
nt siti ua i paupe f finis salois. p
cipue i loco hunilitatem et it hiuiles
gentati. Ideo p maiorali ad destru
endu extollentie malu qd orit in
paupibus ueientibus ad rhone nec
abundantie rex. fbuig bn au. ma
dat ad destructoe elatois malu qd
orit i eisde rex societatis sbluimu
psonar. Vbi ponit. ponit istor tuu eu
hic qd ho e. adds qualiter eu h uele
at se hre dices. Sz sursu corda
hea at et terrena n quat. Sequitur q
in affluencia reru; cor eleuandu e
sursu; multis modis. cl. xxxix.

In abundantia rex n e apponi
d cor sic fecit ille q ex e
lud reputauit se felicem. uir
ulo i ps. diuitie si affluat nolite
cor apponere. Cu e cor apponimus
cap cor i ill sic piscis hamo. Sic
g. hic hnic i usu et i affectu. ex h
ex f aplz uti mudo tamq n utem.
Sic faciebat hester q dixit dno.
Nosti q nuq sit leta ancilla tua ex q
translata su huc. s. ad reg usq ad p
sente die. n i te. Sic abraha sic fortis
fr cs. Il diuina g ex i ha abundantia
cor sursu hndu e. Autem e e un
multitu. q ad. ille e q plur
bustla largitu st oes. et io regnu
dei e ei mis ulto. in oibus gras agens

Captivio e i q̄ta fit abriz palaa
lonor illor q̄n illis fruetur ꝑ qd
d. ꝑu. j. cu tanta sit inuce caritas
ī terra. Et io i suspirio. Sic i
finebat bern. O amitas celesti
p̄na omnes tu qd delectant. Rero
ꝑnio e ibi qi ꝑui ꝑiez lesa i cel. a
quo e ce dati. qnb le ex clipu ꝑse
ptas. ita abūdāt ꝑiuoꝝ i celis.
mittere n solū pane quotidianum ꝑut
ly tot a tanta. Et io debem sic cōa
de maliē i cui amissa e ꝑ porgo filia
bern. Qua fōte audeo extollere o
clos meos ad te pui pie ez tu mala fi
lia. Sic odiatio e q illa datur nob
ad utentō z n ad fruitōe. z io debem
ea dirige ad di gliam. ꝑia. cor. x.
Siue manducatis siue bibitis siue
al qd facitis oi i di gliaz facite. Ite
iste attractio e e bñficia obligatur qa
reliqui obligati illi a q tot z tanta
recepiā icessāt. Et io debe e cē
sollicita ō retribuere. e ꝑpha ad di
cere. qd retribua dño ꝑ oi. q. re. m.
ꝑsio e q q illa q mittit nob sit
qi iacula quod ad ꝑuocādu nos ad
amore suū. Et ne ill q amorez
suū que ad de debet mitte retu
mēt i ill. Aug. De ill q nutu tu
diligit ꝑ te. Hec e e i reu alicui
dāna suesū hec cor. e suesū gre re
ferūtur. cu sursū suspiratur. ci
ō magitudie pietate ꝑris celestis
si nec cogitare. cu usa lon illuc i
diriḡ. cu sursu tāto bñficiorū nos
obligatos cognoscimq. e ex h ad amo
re illa excitamur. z sic ad laudē. un
excitissima abundante tpalis redditur
i uanes mane. ut di. ecc. j. Et h
e qd dic. sub sursu cor. lecat. l. i uanis
ginciuit pimorp. qd Lona qr oia
terra dii uana. Ecte. j. Vidi cucta
q fiut sb sole. et ecce uniūsa uani
tas. Nō dic e sole si sb sole. l. dc
de tēra. Sic ḡ oi talia uana.
ct bn dn uana. Seq. e. xl. q̄re oi
terrena dic uana z spūale glia
bñā. z q̄re no sit hic q̄escendū.
Sunt e stragilia z defficie
cia immitēri sicut eri
corrigi. ꝑpha qd cōpleat
et intīō apat uacio auio ineo.
vil rerbu. et io uana. qr uanu
e uno in qd n afert salutarium
immitēri. sic n iplet aiam. Sophe.
i. ꝑlia sua n saturabit. z uentris
eoy n iplebil. ꝑpha qd diuites
hnisiōi lo tēra dii dimitti manus
Et io uana. qr uanu e. illud ni e
q n afert plenitudine ez. Ideo sic
labor i tēris n adducit fructu. Ec.
j. Qd hī āpli hō i uanitate de
uniuso labore suo qd labora sb
sole. Et in ut s. Et io uanitas
uanu e. illud in q n affert fructu
laboria. un ē ꝑ. qd dic mali. mala
die. uisuanus e q fuit do. q nō
ii eis emolumētu sui fugu labori
eū. sic qd aty tānit uanu reputatur.
ꝑpha qd d. i ps. lon fcie filiis uanitatis.
Sic z ista. Sapie. v. Transiert oi
sic uib. z taq nuncius ꝑcurrens quāto tā
sit. z taq nauis q ptrāsit fluctu
aq aquam. Et h ista. Ma auis
q tūsuolat i aere. Et h eti. Sic
taq sagitta emissa. Et li eius
ge qd precedit ad aii di sign. sēn
eus di uanu. q ui ifregit parola
di uanitaty lug. lz. v ꝑ. sonantes
ad ee isil i uanitatib suis. Tana
e sic tēra. Quis e nic uilia lon. qi
inuenitur i eis realit. z io uocaturs
uanitatis. z i uanitas. ꝑpha dr. qd d
ligit uanitate z querit mendaciu.
qd i l t solliditatem q tened aiam
di. ut dimicdia z sophia. Ecc. v.
vbi multa sopina. plurie uanita
tes. Salic d. si uis e cele. z mun
qi i applicare illis z sed uenit de
qua attendit ad uasa manifesta.

stra. q visibile miratur. Et io dice
bat sup. n q arrisisset: deledebat ap
[illegible] preterea nunq apparebit. deo
lasset. sic rebus nauis illius omibus i p
i scrutatoribus. i quibus e ad uig stando
n apparet. sic terre illudunt hoies.
Job. xxvii. Diues c dormierit nil se
cu afferet. aperiet oculos suos et nil in
ueniet. Et i eod pnt. Cu duo cli
grosi pauper bona tulisset e quibus
diuitibus z magis mag i nauj i multo
silencio diuiuit eis diuitis. Dicti nos q
sic multu illusisti. At illi. Sic uob
quibus sic multos illudit. Et io dicat
.nec. s. dignitate secundu sua. Licet a
o terra diu nana. tn spiritualis gloria hu
na. Du z illa o spualr tenuit nec
nitatem. Nomen diu nane delicie sicut
nana gloria. Ipsa e nimia affert fulanu
quod diuitie. Apostolus Jo. viii. Si e
glifico me ipse. gloria mea nl e. Nos. a nl
e. ha fulanu n pt parare z mina replet.
. Ps qd iams gloriose. Nos a iane e
i nullo pt replere. z maiore fructu
aufferet. Psa. xl. Ois gloria ei q flos
sci. q nullus. adonec fructu. z ana tu
sit. Et io sigt per gratias lrias. mach.
iii. Secu a itp etia f. asoa e. n e.
Et. aut e gloria humana. ps uelox nisi
tui. Et ad nia hr subsistentie itinsecam. p.
machin. Gloria humana ista z inius e
[illegible] lugeat ertia. Ipt mio ht
[illegible] dic aps. io. iii. in ixo
[illegible] auolauit. sic ne
[illegible] illudet. hac e gloria de aliena.
[illegible] Cor. iiii. Qd hes qd no
accepisti. Si a accepisti. q gliaris
q n acceperis. Haec ir e terra nana. d
[illegible] dic aut. et terra nana n gnat.
[illegible] e aps [illegible] col. iii. Que
sursum s quere. n q sr terra. Neq; mir
si p illa ualeat querere [illegible] Illa e pro
[illegible] nulla [illegible] Ro ei ini e i celo. et
[illegible] q nolun sr terra. Glo. [illegible] e z
[illegible] e i celo. z q nuc illi qd

nolo sr terra. Ist q aqp illa q inuenit.
q e ill intelligit. querite z iuenietis. lz ait a
mlt querunt z nunq inuenit. Et illa in
uenta nunq amittit. lz ato nec e. pa
L. uc. xii. Haec q parti eligit. Q n mi
q remanebit ibi. Nolo utiq: s: ato deser
te. Mo siqdem q e omnis celestibus terra uana
que. Aq si cui etiam dici celi cu supma
ps e religio. q a e i religione que terra.
q i supma pte celi querere terra. Sic cu
religio sit locus humilitatis. q a e que i re
gione nanitate aliqua q ueni q portare so
la i montibus que i ualle. Et sig nunq
sit querenda terra z nana. multominus i religio
ne. Et io recte de religiosis. et terra nana
n gnat. Seq. Ne capiat monstra diui
tibus ee utilia n pauperibus. si diuitiis illic
humiliat. z pauperes illic exaltat. Et ali
q preceptores qbus e. p. tec nolitio. Non
sunt de talium [illegible] aut. Ille e tacentes z
mandata [illegible] ihus prophetie q n
sr [illegible] iustitie p facie. n e n auberit
bug ut a ub [illegible] uelint postulet. cu
subiugiter io cu de. ne aps cau qi oppr
ee [illegible] z e. Et hi mandata e [illegible]
bi ancerio i ela qi. xviii. q finale [illegible]
[illegible] lector iueniet inter [illegible] prio
[illegible] q z li [illegible] io. e de. Ne capiat z

Sequitur q monasteria in qui[illegible]
busdam non prosit ad salutem. z q quo
ad alia sut inutilia quibusdam z qbi
ex causis. z de superbia pau
liat perem. capitulum. xli.

Haec et si ulb qr aliq reperiet
i monasteriis. qbus n sit ipsa nuq
tia ad salutem. Quo e erit eis ad sa
lutem. qbus n sit utilia: pmo n soli ali
q. primo multi. Ipsi e qd scpt e i eccl. vi
ceriij. Duo erit i lecto. s. i q [illegible]
contemplatio. una assumetur z alt relinquetur.
Terrible uerbum qr n dic plures assume
[illegible] relinquere. Haec e desolatio osee
[illegible] dicit. osee. iii. Desolata absconsa
ta e ab oculis meis. qr ipsi it [illegible]
[illegible] Ipse e istius [illegible] religiosi z

diuus: a frib' suis cu excitib' angel'
z sepatus a malos de medio itur mit-
tetur ad eu. Hinc e fletus illius alex'
sā siluani de q̄ legi i uit patru q̄ cu
eristes it fuo rapt' eet i extasi. et
reuersus ad se flerz isolabil'. z fres is
tarent sollicite ut diceret eis q̄ uehemēt'
que sic flerz. tract' ad istātia illoz m'
ta extracts dic. ffris e ad iudiciu dei ra
ptus fui z uidi multos de scl'a h'itu cu
te ad reg. z mlt'os de rlioso h'itu cu
te ad torm̄ta. Lugebat sem' z nole
bat exire de cella de icceps. Et si cogeba
exire coopiebat cap' capucio z dicebat
Q'd necē e uide lumē illd i q̄ nil utile
e. Sc'ds e q̄ nos sic ecce p q̄s p'nat
aliq̄ i mo'stio fructu salutis. una gn
nal' z due p'ticlar'. Gnal' e pctm̄ mor
le q̄libz. Hec e cā ne p'fit rlioso
ad salutē h'itus l' p'fessio l' societas l'
opa exteriora l' noēz l' fama l' dignitas
sui de l' loca. Et io dr. eccl'i. xxv. Sa
lu aie i scītate iustie. No i scītate h'it'
l' p'fessiois l' societat' l' ext'ioz opū l'
nois l' fame l' p'ectois l' loci. Sz i scītā
mēt' iustie. Non p't aūt ee scītas iustie
ubi e aliq̄ immūdicia mortl' pcti. q̄ scītā
tas e q̄d mudat. P' mortale g' pctm̄ q̄ co
mictit r'i rlione p'uat salute. q' nil
aut p'test ut ad illā. Vn dic iero. Non
iherosolimis fuisse sz iherosolimis bn uixisse
laudandū e. Alia cā z p'ticlaris e fra
offensa. de q̄ dr mat. v. Qui nq' uult
p'te ueniā. q̄ue n' ex aīo p'enit fre suo
cōi mo'stio z si m' n' p'ficiat. Hec e
e q̄d fac reptari a deo q̄cq' offert.
nec p't e' h' placere n' p'ius fr' pla
ceat d' ipi. Vn e q̄d dr i eu. m'. v.
Si offers munus tuū ad altare z ibi
recordatus fueris q' fr' tuus h't ad aliq
siu te. relinq̄ ibi munus tuū an' altare
z uade p'us reconciliari fri tuo. z tūc ueniēs
offeres munus tuū. Alia cā z p'ticlaris
e scīsma. d' q̄ stentur hic. De hoc ex' i ui
tis patrū. Ubi dr q' q̄ndā scīs p'r uidit

i h'itu sce q' duo sc'arii i eq's portant'
celez accedebat ad eccam q̄oz. z cu
appropinq̄ret z uterq' uellz p'cede sic
in opatit. ip'is i transuso collocatis
i'stint neuter. Et q̄ nisi oīno dbt
dic ad eu. Vn sic q̄ portat uluit i
tuaz cu fr'bus iugo. z ī humiliat se
ut ambulet humilit' i uia e. z io remā
nebit foris a reg' dei. Vn e q̄d dr in
eu. m'. xviii. ip'is aplis q̄erit sumc
p'fectois. Nisi q̄iuisi fuerit z efficia min'
sic puuli. n' i'trabitis i reg' celoz. Sz
g' tria q̄ faciunt mo'stia inutilia aliq'
b' q̄ ad salutē. q'z duo ul' m' n' e ce
litiu i p'cii. aliu i de triplici p'ticulari.
Aug' tangit i rl'a p'mu no tm q̄ gnale
z ad alia mlta p'tinēs n' tangit. Sz
nuq' n' sit utilia mo'stia fr'bus q̄ ad
mlta alia z si n' q̄ ad salutē. Cōstat
q' sic. Quia g' dic ea sipli' n' ee utilia
pauperib'. Sz In utilis reputa q̄d ad
salutē n' ualz. q' ois utilitas alia p'p'
sui modicitatē i cōpatiōe ad ista p' ni
chilo reputat. unde mat. xvi. Q'd p'ficit
ho si lucret uniu'su mūdū. aie u' sue
detrimetu patiat'. Uel aliter dicu mo'stia in
utilia fr'b'. q' pl'es utilitates rlioss auf
fert ab eis scīsma. Ad qd' itelligend'
dr e q' ibi d' cāis solet aliq' igitur ...
Una e n' mlte melius de caue ac a p'ric.
a q̄b' uir d' caue posset i statu scism.
Alia e ut ibi de omnis ... Tercia
e n' debite pl'a mete ... i futuro leti
p'mi' ascet'. Istas tres utilitates au
fert rlioso. Ecc. i. Religiositas ...
... et iustificab' cor. eccl. xi. ...
... gaudiū dab'. f. i futuro. Eccl. xi. ...
... e nois letitie infinitate gaudij
... Scīsma n' aufferet ista tria. ...
Scīsma e cā maloz aliorum. ...
... mlti rliosi corruerūt i alia mala
multa. Eccl. x. Inicium oīs pctī superbia. Q'
tenuit adimplebitur maledictis. i. ...
... de scīsma nascitur ...
... iniuria ...

et hñ auffert p[ro]p[ter] su[per]bia sp[eci]es i[n]fl[a]tio
ne. Luc. xviij. descendit hic iustifi
catus. s. humil' p[re] ab illo. s. isto su[per]bo
et sic tollit. ij. Ite su[per]bia p[ri]uat bona
op[er]a suali merito. Vñ isti. Su[per]bi bo
nis op[er]ib[us] i[n]flati n[on] p[ro]ficit. s. spualiter.
xxx. v. q[uo]d p[re]stat. s. p[ro]p[ter] su[per]bia[m] exhonera
tur d[eu]s. s. b[e]n[e]ficiis meritis. p[ri]uat
a[u]ctem malor[um] et destruit illos us[que] i[n]
fine. s. retribucois. et sic destruuntur
. ij. q[uod] ad merita et q[uod] ad p[re]mia. Vñ g[ratia] di
mostra n[on] ee utilia su[per]b[is] paup[er]ib[us]. q[uia]
su[per]bia auffert eis p[ri]ncipale utilita
tis rationis. M[ult]i et iux[ta] si su[per]bia paup[er]i
b[us] fac[it] i[n]utile claustru[m]. q[uod] i[m]ginas sp[iri]
tib[us] fec[it] i[n]utile celu[m]. p[ri]mis p[ar]entib[us] pa
radisu[m]. et iusto phariseo sa[n]ctissimu[m] templu[m].
Vn[de] dic[itur] e q[uo]d l[ic]z o[mn]is su[per]bia detestabi[li]s
sit i[n] r[ati]one. et q[uo]d dic[it] eccl[esiast]ic[us] amice. ix.
detestabile ergo su[per]bia[m] iacob. tu[m] spe[cia]l[ite]r
h[ab]ita e i[n] paup[er]ib[us] detestabil[is] ut u[er]o ex
q[uo]d dicit[ur] p[er] sapie[n]te[m]. xxv. cap[itulo]. tres
sp[eci]es odiuit a[n]i[m]a m[e]a. et aggrauor ualde
a[n]i[m]e illor[um]. paupe[re]m su[per]bu[m]. et c. Ro[mani] et
h[ec] e. q[uia] sic admirabilior e humilitas
i[n] p[er]so[n]a excellenti. ita magis e su[per]bia
rep[ro]b[an]da i[n] p[er]so[n]a abiecta. Et io di
. xxv. v. Cu[m] sup[er]b[u]s sit et cu[m] amor[e] q[ui] nul
paup[er] et su[per]b[us] intollerabil' p[ro]ue[n]tie est
ut ubi extinxerunt se maiestas in
h[omi]n[e] immediate i[n]flectur et tumescat. Cu[m]
g[o] paup[er] sit abiecte p[er]so[n]e q[uo]d detestabilis
e eor[um] su[per]bi. Ite su[per]bi diuites h[abe]nt aliqua[m] oc
casione[m]. s[ed] p[ro]p[ter] e diuitie n[on] q[uam] occasio est
de su[per]bie. ex aliqua su[per]bi l[ic]z quidam q[uo]d
attingit op[er]a ad su[per]bia[m] talis sufficit et
cupidi. ut di. p[ro]. viij. Op[er]a su[per]bie. Et
au[ct]or dic. Veru[m]q[ue] diuitie su[per]bi e. q[uia] sic
ex putredine nasci i[n] mundo. ita ex diuitiis
su[per]bi. et paup[er] n[on] modicu[m] h[abe]t unde p[ro]sit su[per]
bire. Cu[m] ergo g[ra]uis sit uelut q[uo]d nullo
re h[abe]t occasione. q[uia] detestabilior e su[per]
bia paup[er]is q[uam] diuitis. Ite ad h[oc] q[uod] diuis
su[per]biat no[n] ex q[uo] sciat s[ed] magis ux[or]
q[ui] nihil h[abe]t nisi extolla. paup[er] n[on] no[n]

sic n[on] i[n]flet se[m]p[er]. sic di[citur] i[n] fabula de
bufone q[uo]d uidens boue[m] c[on]sisti[n]t i[n] pascu
is i[n]flauit se ut ei silis fieret. Sic
e diabolus q[uo]d paup[er] i[n]flat respectu cor[um]
i[n]flaui se di. silis ero altissimo. ys. xiiij.
Cu[m] g[o] i[n] ei gn[er]e p[ec]cator[um] p[ec]ca[n]t p[ec]ca[n]t g[ra]ui
sic q[ui] n[on] ignorant. ut i[n] luxuria. gula. et
sim[ilibus]. c[on]stat q[uo]d g[ra]uior e su[per]bia i[n] pau
p[er]ib[us] q[uam] i[n] diuitib[us]. tu[m] q[uia] abiectiores se
p[er]se[n]t. tu[m] q[uia] minus h[abe]nt unde su[per]biant. tu[m]
q[uia] h[abe]nt su[per]bia[m] p[ro]xima[m] magis q[uam] se ingerere. op[er]
Et io au[tem] tale su[per]bia i[n] app[ro]bato no[m]i[n]e
uocant i[n]flatione[m] q[ue] dicitur paup[er]es illic i[n]
flati. I[n]flatio e p[ro]p[ter] ad res nulla. ut
e uesica. et h[ec]. Ite au[tem] q[uod] ex illo. s.
ex aere q[uo]d q[ui] inane reputat[ur]. Sic fit
p[er] q[uam] molesta n[on] p[er]sit i[n] bufone e se i[n]
flat. et i[n] uesica e i[n]flata ab alio. s[ed] dicit[ur]
et e q[uia] res e usitata diuitis su[per]bire.
res n[on] i[n]usitata su[per]bia i[n] paup[er]e. s[ed] n[on] tan
tu[m] e paup[er]is m[er]a humilitas. ut nunq[uam]
accipia[n]t ab alio. et a saluatore. mt. v.
ubi di. b[ea]ti paup[er]es. q[uia] s[ecundu]m s[an]c[t]os exposi
tores paup[er]es uoca[n]t hic humiles s[ecundu]m sp[iritu]m
unu[m]. et io q[uia] su[per]bia n[on] sola[m] inuenit in
paup[er]e sic i[n] diuite dic[itur] au[tem] ne su[per]bia illi
mostra diuitib[us]. et e q[uia] res noua. et
q[uia] res i[n]sueta. sic p[ri]ncip[aliter] su[per]bi i[n] pau
p[er]ib[us] e c[on]tra r[ati]o[n]e[m]. et hec e q[uo]d fac[it] eis
mostru[m] i[n]utile. sic e g[ra]ue ualde p[ec]c[atu]m. ap[ud]
q[uo]d ui[n]ci i[n]flato. Sic est res se[m]p[er] usu. q[uo]d
n[on] c[on]uenit di. ne sapiat. Et io queres
e n[on] sin[e] r[ati]o[n]e labor et modis o[mn]ib[us] ad su[per]
bia[m] i[n] p[ro]p[ri]o reprimenda[m] tanq[uam] inimicu[m] d[e] ualde g[ra]ui,
et q[uo]d i[n] se g[ra]uis e. et i[n]sistit oio. Collig[itu]r
ex iam dictis s[ecundu]m diuisos paup[er]i[bus] e[ss]e c[on]tra q[uo]d ubi
tu[m] dicis ab aug[ustino]. adiungit[ur] ca[usa]. q[uia] r[ati]o
ne q[ua]dam n[on] p[ro]ficit ad salute[m]. q[uia] su[per]bi
tris ca[usa]. q[uia] e i[n]utilia su[per] mostra su[per]bis
paup[er]ib[us] q[uo]d ad tres utilitates p[ri]ncipales
r[ati]onis. q[uia] su[per]bia g[ra]uior e i[n] paup[er]ib[us] q[uam]
i[n] diuitib[us] s[ecundu]m c[on]tra. et io uocatur i[n]flatio
q[uia] reprime[n]da e ualde i[n] r[ati]o[n]e su[per]bi paup[er]is
ap[ud] eu[m] q[uo]d tangit au[tem]. Seq[ui]t[ur]. Ru[r]sa e illi
qui d[icitu]r e[ss]e i[n]crebat' in s[e]c[ul]o n[on] t[ra]ctat sui

torio fixo suo q̄ ad illā scēā sciē ex pauꝑ venit. magis qꝫ sinuavit n̄ ꝯ pmittit diuiti dignitate. sꝫ ꝯ paupū fratꝫ societate glꝯam. ¶ Sic i pauꝑib vecientib ad ꝯgregatō. diuiꝯ inuenītur bn̄ pauci ad scibul ū prīm ē. itm ꝯ i diuitib diuiꝯ hī tn̄ ūnēm ꝯtig. Diū ꝯ mīs arriciē vir. cū qꝫ sorte indeat ꝯ diceꝯ. nec extollitꝯ ꝯ c. ꝯ lius vite ꝑsōm ꝯ man. Et id dn̄ hꝯ pvit indeat ꝯ dī. hec. puelꝯ e ul. Et nō q̄ sira ū dicebāꝯ ꝯ reb scli ꝯ nolati ea ad dī. q̄ ad lēvat i sclo. hꝯ ū lapis ꝯ hūtib eas uocat eos ad. ū sꝯ teꝯ sꝫ ꝯ unscēꝫ dī. q̄ ad ee uicebātn i sclo. ꝯ c. Seqꝯ q̄ oīa tiena mo diāi reputētur a scīs. cap. xlij.

E

r q̄ yuiat q̄ i celis scīe hꝯ tērā sꝯ modicē. qn primo hꝯ ꝯ. q̄ ee maxime ū tā sunt q̄ uicetn. Ille ad p̄m ē q̄ oī tiena modicē ꝯ i oculꝯ dī subtus ꝯ excelso ꝯspiciēs. sap. xj. Et q̄ modicꝯ sin ē oīs tiene. ꝯ gutta roris an lucanꝯ. sic ꝯ l ꝯ aplꝫ ꝯ id tpis ituētib ī oī pna ꝯ viatꝯ. Cōsiderat ꝯ ad hꝯ q̄ dī i ma ēbio i sopnius cipionis. Ex oīb ꝯ na unsa ē. ut me ipsꝯ nā ꝯ pūtui eia attigꝯ ꝯ peret. ꝯ ē i oculꝯ ꝯ. tiena uicꝯ ꝯ parua. indeat ꝯ. Illud ē q̄ ꝯ dī sic. ꝯ tre ābitū sic astrologie demōstratōib acceptū pūcti ꝯstat obtinē ꝯ. ꝯ plurig de ꝯsōꝫ nāli diceēs mudanos dicꝯ. Terra ū ē ad i unūso q̄ uicoi pūcti. Illud ē matia glie nre. hꝯ sedꝯ. hꝯ honoꝫ gm. hꝯ exercꝯ ipia. hꝯ opes cupiꝯ. hꝯ tumultuā hūaꝫ gena. hꝯ sanguinꝫ bella ꝯ ꝯ cōib ꝯ sunt ꝯ ꝯ cespite solo ꝯ ꝯ ꝯ siha. De. ꝯ. dī. xl. ꝯ. Ecce q̄to qꝯ

fulla ꝯ q̄ modicꝯ sinē reputatē. Et ꝑ pauca. Oēs gēt q̄ ū sit sic ē corā eo. ꝯ q̄ nichilū ꝯ iane reputa ē ei. Ecce q̄ pꝯ q̄d dī gꝯ. ꝯ quā multi magis fuit. ꝯ i cūcta ꝯphē q̄d ꝯpat gentē ꝯ simile. ꝯ modicto sinē. ꝯ eis enim ꝯ ꝯ lo ꝯ marī. Circa. ꝯ. p q̄ ꝯ ū sꝯ ue ꝯ q̄d ꝯ. Dicēt ꝯ dī uitꝯ sꝫ ū ē ue. ꝯ. Si hꝯ tēra diu ꝯ sēe cupit. ꝯ. ꝯ sit ꝯ. Dicēt ē honōri sꝫ ū ē ue. ꝯ. Si cūm sit honoꝫ ꝯ. ad re gn̄ celeste tēdite. Dicētur ē glꝯa ꝯ. sꝫ ū hūt ū a glia. ꝯ. Si gliꝯ dignitꝯ diligꝯ. ꝯ sꝯ. ꝯ. ꝯ ascribi sꝯ ꝯ. Et sic ꝯ inlꝯ. ꝯ q̄ ꝯ hꝯ dū ꝯ. q̄ ū ē ue q̄d ꝯ. ꝯ. Et ꝯ ꝯ. Cuiꝯ ꝯ q̄ sꝯ modicē q̄d ꝯ. primo ꝯ ē q̄ ꝯ ex ꝯ. ꝯ ꝯ aliorꝫ ꝯ. q̄ dī ꝯ ꝯ ꝯ i sclo ū ꝯ sustidio ꝯ ꝯ. Et ꝯ q̄ ꝯ ee ꝯ ū ꝯ ꝯ. quā sīt ū ꝯ ꝯ. ꝯ ꝯ ꝯ ū ꝯ ꝯ ꝯ. Sequitur q̄re diuitꝯ nō debet falꝯ ꝯ ꝯ pauperes. cap. xliij.

Q

ū q̄ nullꝯ sep sit ꝯ. ꝯ ꝯ mala. ꝯ. ꝯ ꝯ. ꝯ sꝫ suū ꝯ magis ꝯ illū ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ sꝯ ꝯ ꝯ pūta ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ nobilꝯ ū ē ꝯ ꝯ. ꝯ societate ū scā ꝯ dū ꝯ ꝯ ꝯ. ꝯ gal. ꝯ. Nō ē ꝯ. ꝯ ē ꝯ ꝯ lib. ū ē mascꝯ ꝯ fema. oēs ē unū sūt i ꝯ. ꝯ ē ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ societatꝯ ꝯ ꝯ ꝯ. ꝯ ꝯ sublimis pauꝑes ū ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ministrat. Et ꝯ ꝯ. ꝯ ne ꝯ ꝯ ꝯ pusillꝯ ꝯ ꝯ i ꝯ ꝯ. ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ū ꝯ ꝯ

fene. primo dimisit oibus alijs istos e
legit i sermo . f.ac. ix. Nõne de elegit pau-
pes i mundo h. s. et z fco i moral. frequet
apparuisse legit in spe paupis in orto
lany z pegrini . z alijs multis mod'. Sic z
legit i dyalogo. Adu bts martin dum ap
paruit d i spe diuit q eet xps dixit z
xps ppurat n nom. Sz dr eos fastu
dire eoz sorm n assumet. Nuq g
fastidiem d a diuitibus illi qs n agli
n aglor rex mortal n' imortal fastidi
uit n fastidiet. pro g q q magni
fuert i sclo n debet fastidire i mortal
io illos q uenit ex paupertati q fu
mi qz sene tus scri. tu qz paupes. Qur
ca tangit aug. i lib. Magis de debet au
re opa gla d eoz sene q d pauet
diuitu dignitate. Sur' ep no noi q a
hq teput q gliat q fuit ee gnosi.
Mo S. legit de sco alerio q fuit de no
bilissis pnoz. et d mult alijs scis
q fugerit ut eoz nobilitas lateret
z i tant latuit ut ipe i pso paupis
elmo accipet a suis suis. Alij no
s q dum se n pnit qn iter aliqd n
bn pferit . z q se gnosos ondit. S.
a pricatr nobilissi uxoz diuit
cum pbatone tum pastoris sua. gen
.xlbij. Sz si ne e fuit eent n onda
ret se nobiles sz pl om cu agatha
nobilissima dicete ancilla e fili. n
ni pso simile ondit. Sz isti aliq hus
n attent. qr sciunt se maioze q z
ne fuit i sclo. Ut q morsce negra
uit se ee filiu filie plaois. lib. zi.
quando pctat. nolles se extulle g z
qo erat. Cu g oi hec z silia sapiat z
glia d diuitiaz parentu. attedat hic
ubi hec gliatio phibet. Sequitur utrum
aliqua gloriatio sit licita. ca. xliiij.

Ed nu q n oi gliatio mala e
z pcc. Cu g dic n sluggeat
glia d paupu suz sene z R.
Dicendu e gliacio q sep e mala. q e
d malo. de q ps. Qd gliaris i malicia.

Alia e q sep e bo q e de bono celestis. de
q . cor. x. Qui gliat i do gliet. Alia e
q e de idifferentibus q pt ee bo z mala.
hec de e qu eu pspa z e magis pi
culosa. No ei pt de facili ee n uana
Qui n ea . dauisa . et ideo e n bon.
qz i ha n attigit glia d finalis n ppz
deu. Vide h g gliatur pim illa d q
ie. xx. v. gliamur i tribulacoibus. Et illa
augus. ulti. mi absit glia n i cruce d
n uni d. Sili uisa d qua fit h mencio. Et
sic pz q n solu e licita sz z uirtuosa. Est
e disficile eu hec. et ideo n pt fieri n ppe
d. Et io dic aug. sluggeat. innues q
e difficile. et io ea h lalozon . Nam s
g glia de e d paup sene q d diuit di
gni . qz ista glia uitet h illa pric sz
iacobi. i. Glie dus fili h a . hec e
n i diuitijs n i potentia . z ha q terpit i
in glie glia. sz i eo q h humilitate. hec
e s e onius uim z uitur. Sz de dciuit
e q sit reprehensible q quo q fuit pau
pes i sclo ta uelemit erubescit paupes
sua z suoz. Sequitur contra eos qui
erubescunt de paupertate suorum. ca. xlv.

Vi diuits uelut d paup suo
glia fuit q eps d paupe
gnie nata . ad que e accessi
sz mr sua pros p uenena eo no
lunt ea agnosce. Sz dic. hec n e mr mea.
Mr e mea e simlr uilibus idutia. Tuc
illa depuit pros . resumpt uilibus iduta
ad eu artra e ab eo z honorifice uale
tenta. Nuq n debet diuiti paupes
n erubescere genus suu ex tali plan z
sclanes. Dicit i silia pet alfonsi q
cu mulus asino pasceret i
pto cu eet silua . uiuit q erat neptu
deui dextrii i militia . ondes i q me
lio i gne suo z maie q q uile erat i
gne asinino. Sic isti si q uilitat e i
gne suo illa celitat z si q ualore illo
habet ondit. Et a de silua di z hois no.
neciu se fili di sz fili hois. Nuq g
in nobil n erubuit dice ego su pau

per ꝛ incipit. Deinde: nunc ipse qui uocari filia sub ꝛ castitas noluit hec uocari ꝛ uelut q̄ adi erit pastor qui iesu fuit uel maie. Hōīe ꝛ mīres sunt pauperes sim iesus. uacat ōstitutiōē. Ali ꝑ ꝛ ipse q̄ talibus exhibuit. q̄ s ap̄ hebr. i. ii. ōsito uos inslista ꝛ abiecta fuerat uo caute. Vnde g̃ ista ōfusio ut uil'lo filia putredīs sit i uīj erubescat ꝛ gnā paupertate. Seq. Nec extolli t sua uitr. ad ō suis factantibus ōtile nt. nec ō suis diuitiis mag̃ scribat qui ais in ōstio zamuit q̄ scēs iscdo fuit. Hic talr uitat' adea uer. scribia q̄ oīm solz i oīuitibus ātā fiēt ueni. Differt ꝛ alr ista duo gn ia scribie. s. pt ꝛ ista. qr pria scribia ē causa ē orit ex dignitate pson pauēt. ꝛ io maior. sz spual' ꝛ maior ē quat ex bois opibus. Circa hīc ē manat' tīa tenuatur. pmo pō uitat. sō pō ea iuctas h̄ uitati. Alia ēpe ōāp i ix. Et q̄ pacit ꝛ c. Sermo pō ea obsinato ise abola inuenit totus bōi imitatus ipe esset pouci. Nō ē neqt pāc elaub eris q̄ erat pauta u ē pepuit filii ei. denorare. ll dic ē q̄ ml'tos ꝗ otept. scribia. ut lō ia ōsiatū peat. Est at

.6. de extollē ea. a. ecce. Ꝟ nō te extollas i cuptatrē falia apparēs extra i aliq̄ ue. q̄ sit p aliquē acti exteriore: a. Nō iam e' extra appet. Voles reli. qui i diuitibus ex maiori otēptu dic duo. s. nec extollat' ꝛ c. et h̄ ipi p. nec ō suis diuitiis mag̃ scribiant. ꝛ c. et h̄ ipi sz. Et nō q̄ i uno uocat thesauru eterna uita. i alio mōstriū. scribia

ꝛ uocat ea scēi sunt. Et sic p̄ h̄ noīa ꝛ h̄ tpe designat' q̄ pauēt ad h̄ notā. Dicat' ē scēa sanctitas ō inuisibilia. sciē uita ō pietate. mōstriū qō ē maxime sanctio ipi obiā. Seqtur q̄ de bono o pere ꝛ spualr ꝛ maiori otēptu non ꝛ sit superbiendū. ca. xlvij.

E t minor q̄ oī bō nisi ō ualō desideria. ps. lxiiij. Dō ātē nīe qui pauca me humiliat. Vi si q̄ ē ꝛ ii a nob. ps. xviij. Opa uīā ope rata eo nob. At ō debet ii gtur. Luc. xvij. Cū oī bū fecit dicite. qui sui uutile sua. fecid q̄ fecit debuia. Vii g̃ ē magna scribieō alie ō aliq̄b bois ē cū sit spia. eī ii sit ab ipo. cū h̄ ipe q̄ sit sit sic debitū. Vē ē sol ō soluēt debitū scribi ret. ꝓbunc ō pspicie oīū spālr q̄ dat scribiat. pmo mltī pn̄ h̄ fecut. Hōīe īnumerabilr leua. inye ꝛ ipe mans ꝛ alij q̄ pliq̄ q̄ ab ō a ād replant. bonī g̃ oī ill' q̄ diuitīs fuerat i scdo. q̄ ō collat i mōstio ii extollat i corda. ii scribiat i ope. Me ii q̄s carat q̄ mādatī fuat scribue. sbiugi oī. Alia ēpe ōāp iuctas i mal' opibs exeret ut fiat scribia ii ꝛ bois opibus i stidiat. ut grauī Dū dicit. Vii ne dū ē caue a pua scribia. q̄ ō more alior pīor. Scribia nō ē solū i mal' opibus. uīno ita orit ꝛ ex bois. Et io i collatie suor i mōstio pt q̄s faile scribire. ꝛ io ualr caue dū exercit m̄' fuat pone. Sz quo ue rū ē q̄ dic. Alia ēpe ōāp iuctas i mal opibus exeret ii fiat. ꝶ. Scēā ē sma tus exeret ut maliū fiat. ut accidia q̄ sic opa accidiosū q̄ malū ē. Scribia opa scribū q̄ malū. Sz scribia ht sz alia h̄ q̄ opa bō pertuit ex ipa ōnes ipe desiunt. Luc. xviij. ō phariseo ꝛ co q̄ mltā bō hūt. ō q̄b scribieō illa amī sit. ꝛ publicanū dr iustificatū ab ipo. Sequitur ꝗtū scribia sit timida ꝛ cho lire sic ꝛ dapnosa. ca. xlviij.

H o sic ē eī aliud i ita iehus leu...

ubi dr. Erat qdā monachus i spelūca i
manēs. i summe abstinētie. uictū qtī
dianū d labore manuū qrēs. i orōib'
die ac nocte psistēs. cunctis ā uirtuti
bus florēs. Sz hic letis successibus ela
tus ē. Nā dc ar. ā eu psūpcōe tēptator
iueniens. qdā die ad uespā i spē cuius
mulieris oberrātis deorsū i heremo ad
hospitiū eius accedēs ita se. pie e. lace
buisset simulās se. petit ubi nocte illa
qescere. ne nocturnis bestijs p̄da essi
at. Annuēs ille pietate motus. sequū
tur ibi. sollicia. i. tactus. ē & multa
ad ultimū captiuus ducat' misē ē. Cū
qz se parat ad turpē cōmertiū. illa uī
erat umbra tenuis euanesc. spūs ū
eā sequēte p manās auras multitu
dinū astās ad spectacla clamāt
ē cachinno cep' ac dicē. O monāce mō
che q usqz ad celū extollebās. quo
demisū es i iferrū. Ille ū iffelix nō
sustinēs de ceptōis sue pudore.
relicta spelūca i ad seclz rediēs tra
dit se oī ipudicicie. p'ualo oib; lo
nis q' ā mile aīnos cōgregauit. qr
succedētes elatēs. Vūj sibia fac
sic aīal cauēs ad molēdīn. qd co
medit opa qd fac. Vn i uitis pa
tr' qdā senex ait. Sicut uelamē pistor i
oculos aīal' ad molā cauetis. quē
ret se aīal i comedēt cū laboris sue.
Ita i nos uelamē accipiamus ne uiar
amus bo' q opam'. i btificatēs nos
metips pam incedē mēz. Ap't
h' ehos ē tēptatir sibie uirile e pa
gnādi. Iter' Bñ q i cōgitatir eo bē
uiuis si uniuis humile humilr dicat ū
eū oī bñ fecas spz sibie q ex hq solz
nasā sitātas exsūflare. i q̄n ipē se
fas sēp negare cōsensū. Tāgit. v. au
t. apr q deū sibia ē ualde timēda reli
giosis. qū ē q ifiorātur. i q ūinit'
qr latz ap' nos. Glo Sn cinc i tineas
sibia latz. Dola ar tinea e hostis
occult' qm maifestus. qr mia pt ea
iu. Secūdo ē qr iforāt' bōis opib'
Religiosi uo ditāt' sl' bōis. qr ipi st
ñ solū pcepta sz cōsilia. i istuāt
diligētia cōgregāt dūtib; i uir
tutes. ut uita eor cōpetat illud. cor. i.
In oib; diuitēs facti estis i illo. Mer
catori qnto dītior ē tāto pl' timō'
latēs spoliaris. Tercium qd dic ū peat
simucōia ē uolz ō bōis. Acedia di
fert bōa. Ira simulat bōa. qr qd fac
uidētur ēē iustū, cūīns iustiā di
ū opetur. Iaco. i. Luxuria dissipt
bōa. pp' ifectōez palati. Auaricia i
auertit a bono. tīcis ex toto itetā.
Gula ū cāt ō bono. ps. xxij. Comi
dāq i bibāā. eras ē mōrui. Veia
lia maculāt bōa sz sibia qd pēgie
destruūt oē bōa. Gre. Sibia oē uiti
tū destruit. Vn dic ē qr iob. xx. Si
bia uocat' uetā ureo. qr oī destru
it sic uetā urēs. Ve ē timēda est
sibia pcā rhōs ap' qdē latitāt. q
tā diuitēs st i bōis q oīa destruit i
te dit. Sequitur. Ve g parte distgē
do aute pauperib; i paupe fieri cu
aīa iusticia sibior esset diuitia
cōtepnēdo qr fiūt dispensatores. Theo
dicta re tūtōis imitāda pcā. uide
redit h obseruacōis. qui dicat. hec
imitāda ū sunt rōe est fidūl. i rō
reqrit ut fuerit. Vn ei. parit. Et
nō qr qdā fiūt q dispensāt si ū de
dut. ut multa pln i heretica. q ū
signū cōtepta mūdi p uicos i pla
teas dispsūt pecunias. Verū uo
st q dispgit i dāt pauperib; sz ū
st pauperes q ū oī dāt ut hui eleo
sinarij in sclo remanētes siles illi l
ō q dc. dispsit dedit pauperib;. Ali
uo st q dispgit i dāt sz ū paupib'
pximo miūo ut ualē i. poigu. Alij
ū st q dispgit i dāt totū paupi
bus. i fiūt paupes. qd ē sl'. alia oī
Vt ē b' fac nil illi deest. Vn Iuc.
xvj. loquis ad adolescēte q aīa

data fructificat div. Prover. Unus est ac
c. Inveniens plus quam si retineret quod erat
dare pauperibus et pauperem fieri nil
ei decessit. Sequitur quod octo sunt utilitates
que sequi solent ex dispositione thesaurorum. ca. xlviii.

[O]mnia habere nil autem habere in summo est. Sed nec
talibus contemptus sit magis si ex
his servat. Probatur ex hiis octo
utilitatibus que ex evangelio sequi solent ex tali
dispositione. Tales enim ex his non solent fieri de
discipulis. Luc. xiiii. Qui non
renuntiat omnibus que possidet non potest meus esse
discipulus. Unde [illegible] renun-
ciat assequitur eius disciplinatum. Sed servanda fa-
cit de familia domini. [illegible] Iob. xli. Ipse est
rex super universos filios superbie. Et sic
probatur utilitas prima. Secunda assequi solet cumuli
perfectionis. Mat. xix. Si vis perfectus esse
vade et vende omnia que habes et da pauperibus. Per-
fectus est qui nil detinet. Sed servanda [illegible]
[illegible] ex toto [illegible]. Eccl.
xxxi. Domus que nimis est locuples annul-
latur servanda. Et sic probatur utilitas ii. Tertia
assequi solet studium celestis doctrine. [illegible]
plus est terris [illegible] ad celestia. Mat.
xiii. Simile est regnum celorum thesauro abscon-
dito in agro. quem qui invenit homo abscondit et pre
gaudio illius vadit et vendit omnia que habet et emit
agrum illum. Secundum glo. thesaurus ille celes-
tis est desiderium. ager disciplina celestis studium.
Et distribuere que omnia acquirit in vita
[illegible] celo. Luc. x. Videbam sathanam sicut ful-
gur de celo cadentem. scilicet per servanda [illegible]
a celesti desiderio. Et sic probatur utilitas
iii. Quarta assequi solet per perseverantiam consola-
tionem [illegible] gaudiorum celestium. Mat. x.
Nemo est qui relinquit domum et cetera qui non accipi-
at centies tantum nunc et in omni tempore. Glosa.
Quod propter regnum dei temporalia spernit et
in hac vita regni gaudiorum perseverabit. Sed
servanda [illegible] letari in alio scilicet in lucro
Iob. xxxi. Si letatus sum in absconditu
cor meum et osculatus sum manum meam ore meo.
Osculari manum [illegible] delectari in operibus suis.

in quo consolatur pater filium sub pena dampnationis
consolationem. Luc. Delicias tuas enim dampna-
tione? [illegible] admittentibus alienam.
Et sic probatur utilitas iiii. Quinta promittitur
eis thesaurum in celo. Luc. xviii. Om-
nia quecumque habes vende et da pauperibus et habebis thesaurum
in celo. Dispensat autem apostolus [illegible] ille quod
erit summe perfectionis. [illegible]
puniti non intrabit in regnum celorum. Mat. xix.
Ergo servanda est perfectio excludens a regno
quod non intrat quia non ad thesaurum illum perveni-
et. Ergo servanda privat illos thesauro. Et
sic quinta utilitas probatur. Sexta promittitur eis ho-
nor iudicandi in die iudicii. Mat. xix.
Vos qui secuti estis me scilicet omnibus relictis sede-
bitis super sedes xii iudicantes xii tribus Israel.
Sed in die illa servabunt [illegible] psal.
[illegible]. Dices [illegible] et arrogantes et
humiliabuntur. Ergo servandi perdunt illum hono-
rem. Et sic probatur utilitas vi. Septima promittitur
illis possessio vite eterne. Mat. xix. Omnis qui
relinquit domum et cetera vitam eternam possidebit.
Sed servanda ducunt ad mortem eternam. psal.
xlix. [illegible] servabit. Et sic
probatur utilitas vii. Octava [illegible]
[illegible]. Mat. xiii. Inventa una preciosa mar-
garita abiit et vendidit universa que habuit
et emit eam. Glo. [illegible]. Sed servandi aufert
eam [illegible]. Et alia [illegible]. Glo.
Non magis servabit ut [illegible]
[illegible] ut non sit cum illo a quo [illegible]
omnibus. Quod preest dispensatio dare pau-
peribus et pauperem fieri etiam intra misericordiam
[illegible] divitiis ad [illegible] et cetera.
Ex [illegible] servanda privat omni utilitate que sequi
solent ex hac dispositione. [illegible]
[illegible] et vana servanda.
Ve illi qui [illegible] ad [illegible].
Ve illi qui de [illegible]
[illegible]. [illegible] extollere
de [illegible]. Ve illi qui de
paupertate [illegible] in regno celorum. [illegible]
lugent et ibi non consolabuntur. Ve illi [illegible]
[illegible] scilicet [illegible] facit [illegible].
[illegible] eorum cum divitiis [illegible]

uidebit̃ celos ascendisse. se nõ ẽ peius[te]
scribi ĩ uanitatẽ ꝯsiu ꝑpetua. Et ideo
bñ uidet aũ. h̃o glãz uinsĩ. cũ ma
ior sup̃bior efficit̃ diuitias ꝯtẽpnat
q̃ fiat paupior. **Sequitur de reme**
diis contra elationem de ꝓpriis bonis. cã.
P̃dco a q' d̃ h̃o elatẽ. **xl re-**
õ bonis ꝓpriis ẽ remediũ optimũ
ꝯsidẽ ꝓpor defectũ quibꝫ
sbiacz bõ. Vñ in uit̃ pz dr̃ q̃di se
uere. Vñ capitã elatiõis itauit.
sanitã ꝯsiaz tz si tu mãdata custo
disti. si inimicos diligis. si gau
des i adũsis glificatẽ. si astaris i
immẽoratẽ ejs. si ꝯgnoscis te seruũ in
utile. si recognoscis te plus oibꝫ peiorẽ.
Sic de faciebat abbas moyses q̃ fu
it i seculo magnꝰ predo: et postea mag
pñe. Cũ eũ tẽptabat dẽ elatiõe dicebat
ad ꝑtẽ sua recogitanda. Vñ scĩ ẽ ad
eũ uox demoñ dicẽs. Vicisti nos. q̃a
cũ te extollẽ uol te humilias. Eccl. vij.
Qn̄ dic honorẽ ne imemor sis malorũ.
Aliud remediũ ẽ ꝯsidẽ meliorũ. Quia
ẽ nõ ꝓstat occasio sup̃bieñdi. si ꝯside
ra q̃ pua ẽ bõ tua i ꝯpatiõe ad il
la q̃ alii iñumerabiles fecerũt. Greg.
Sicut incendium sup̃bie ẽ respectu deteri
orũ. ita cautela humilitatis ẽ ꝯsideratio
meliorũ. Aliud remediũ ẽ ꝯsideratio
icertitudinis ualoris opũ nroꝝ. Certũ
q̃uis qd reputatis magis uil ẽ i ocul'
dĩ. Greg. Sordẽ ĩtra in ocul' iudicis
qd fulget i ocul' nris. Nõs q̃ nouerat
sup̃bire de aliq̃bꝫ bonis opibꝫ. cũ nõ sũt
iudicẽ pociũt. Cõsidera q̃ prior ma
lorũ. ꝯside meliorũ. ꝯsideratõ icertudinis
ualoris opũ nroꝝ. sufficiẽs ẽ re
mediũ ꝯ elatiõẽ ꝓpriaꝝ. Notũ ẽ oibꝫ
sit necessaria humilitas cũ uirtutibꝫ nr̃is. q̃
gto magnꝰ es humilia te i oibꝫ. tũ
ꝓ dotatõibꝫ z scĩtiis spũalibꝫ ualz ad
gra. Valz i ꝑdicatiõe ad alioꝝ ꝯu
sionẽ. Valz i studio ad itelligẽciaz
scripture. Valz i opibꝫ bonis ad ꝑmiũ

salutẽ. Apo. iiij. Ecce sedi ꝯsi te losti
aptũ i celo q̃ modicã hẽs uirtutẽ. l.
nõ sup̃bã sz modicã ꝑ humilitatẽ. Glo.
sꝫ sit corã hoĩe ꝑ diuina. ecce prĩn. uel
scĩtiis. ecce. ij. uel iij ipꝫ q̃ sũ ꝑ sti ii
uiz ad uitã. ecce. iij. Pz ex p̃dcĩs q̃
ius scis nõ solũ sũt cauenda mala. nõ solũ
cauenda bõ sz humilitas i bonis q̃lix dz
mag diligẽtia ẽ obsuanda. Seq. Q
q̃ unanimit̃ z cõcordit̃ uiuũt. **Seq**
de ꝯcordia z utilitate humilitatis
U**iuentibꝫ i ꝑdicatore. cã. L.**
i unũ i ꝯgregatõe nõ ẽ tantũ
necc̃ia unitas aĩoꝝ z ꝯtas re
rũ ꝯ q̃bꝫ dẽ dz ẽ sz z ꝯcordia actionũ
ꝯ q̃ h̃ ꝑs mãdat. Est de duplex actõ.
s. itrinseca z extrinseca. I hac uero dz
ẽẽ ꝯcordia. Ps. p̃dcĩs. h̃. unanimit̃. ps.
lij. dz ꝯcordit̃. In extiorĩbꝫ ẽ mag atte
dit̃ ꝯcordia. Notãdũ de q̃ .vj. sũt q̃ uel
tũ solet turbare ꝯcordiã. et ãĩa loꝝ
ꝑm iduce. Pmũ ẽ diuisitas aĩoꝝ. q̃
qd datũ ẽ mãdat dẽ cui dz ẽ. Vnanimes
habitare i domo. z c̃. Scdz ẽ ꝓpetas rez.
Meũ ẽ z tuũ fac̃ discordiaz. Cõt qd
datũ ẽ mãdatũ ẽ. cui dz ẽ. et nõ dici
tis ad ꝓpiu z c̃. Terciũ ẽ acceptõ ꝑsoꝝ
i distributõe q̃ uz. q̃ qd datũ ẽ mãdatũ
cui dz ẽ. et distribuat unicuiq; sic cuiq;
op9 fuit. Quartũ ẽ siue i sclo. q̃ qd
dz ẽ. q ad hẽbat i sclo libet uelit illud
ẽẽ cõe. Quintũ ẽ uolũtas ꝓpa nõs hũ
di. q̃ qd dz ẽ. q̃ de nõ hẽbat i sclo nõ eã
q̃rit i monastio q̃ nec foris hẽc potuerit.
Sextũ ẽ sup̃bia. Sbi ẽ nõ pñt bñ cor
dare. Cõt qd tãq̃ multũ abundantẽ cari
tas sũt mãdata multa ab illo laz. nec ẽ
exigat eã z c̃. hinc uiz. Cũ g̃ ꝑ p̃ce
deñ mãdata destruat sẽr pacẽ turba
tũ ꝯcordie. z iducat ãĩa ualẽtia ad
ꝯcordiã. bñ dic aũ ꝯdicẽs. q̃ g̃ una
nimit̃ z ꝯcordit̃ uiuũt. Preterimꝰ
sã nõ unanimiter de q̃ multa dcã sũt c̃tra ꝯ
cordiã. notãdũ ẽ q̃ i uita spũali supre
ma ẽ ꝯcordia. Job. xxv. Qui fac̃ ꝯcor

dia i sublimib' sinu. Iř icordia ifima.
Sap. ulti. In se elementa vertut' sic i or
gano ąlitat' soni. Glo. Sic i organo
diuisi soni ad acordia melodie tpa
mito ąsentiut. ita discordia elementa. Q'
re dig' e ut i medio na q̃ e i subu inc
matur ąordia. ut sic iplea ordiato
diuina. q̄ ordiam ee ąordia i vniuso
m' ibu greg' dicet. Q'quieta mina
bilr creat. ut sibimet que ordiat. Iř
illi q̄ ordiatori di resistit. Iř guerra
.iij. ptim ad pria. seditio ad ciuitate.
discordia ad domu. et io tato peior
e q̃to intimior e. et io oino expelle
da e s plin. Seno. ij. iohmuri. Py
tagore st precepta. fugienda st h' oibus
modis z abscideda. lagor a corpe. sibi
ab aio. luxuria a uetre. seditio a ciuitate.
discordia a domo. Petra. p. i. vi. de. Ser
st q̄ dedit deus z septi detestat' aia ei'.
Oclos sublimes. ligua mendace. manus
effudetes sanguine inoxiu. cor machinas
cogitatões pessimas. pedes ueloces ad cur
de i malu. deuntie pferente medacia. tes
te fallace. et eu q̄ seminat discordias
it fres. Glo. Enumerat sex capitalia
crimina. qm apertae discordia semina. tqe
maiora reputat. Ql' g' malu e sũma
discordia. Petra i archa nec q̃ sigña e
rlois di: q' oi animalia inimica pacata
sunt. Ql' g' malu e q' i sigñato lvi
ns q̄ ca st mansueta na discõueniant
eõuuso; Iř di. ps. xj. Habitab' lupi c
agno. z pardus c edo accubab. vitulus
z leo z ouis sil' morabunt. i. acordabunt.
Et pbat ierõ q' itlligit ñ d' brutis s
d' hoib' i tpe gre. Glo. In rlione acor
dia e inuecdi tre cohitatois. tre sinu
z tre rlois. Seq' de tripler fructu ex
cordia. Pria e pfecta i bono. Ambro.
Res parue acordia crescunt. res u' z ma
gne discordia dilabunt. sic pr i musica
modiali. sic i acordia pfectae electori
Hec e e q̃ facit stare z pficere. et silr
e i oi elemto. Scđo e hostis fugato

[illegible] spus malus arripie
bat saul: dd tollebat cytharã z percutie
bat manu sua z refocillabat saul z
leui' habebat. Glo. Diuisor sonoru mo
dat' rõabilis: acetu ee unitate
significat. Iř hec acordia unitas sigt
dpi. Vn z alia glo ibidem dic. Sic i
refert hystoria phin quedã tactu cythe
re demo ab obsesso core depulisse. Si
g dpi tatu tm acordia sonor q̃to
mag' acordia mor: Decta e delecta
regis celest'. Sic e melodie delectat
magros sic ista acordia rege supnu.
Eccl. xxv. In trib' placitu e spin meo
q̃ st z c. et pla acordia frm. Iř di i
ps. Laudate dm i tympano z choro. Glo.
Q' hic cor affligit s: acordia deest.
deu q' i tympano laudat s; ñ i choro
In tympano naq' pell' foris sonus pcus
sa resonat. i choro ñ uaro sociate
acordat. Notandu q' sic armonia ñ
sep acsistit i omnoda eqlitate uocu;
s; i debita pportione ear. ita acordia
nõ reqrit sep eqlitate oino s; debi
ta pportione: int' supiores z iferiores. in
eleuatione z depssione quiete. Tatu e
possz iste supior eleuã l' deprimi q' nõ
acordare ć iferiori. Silr iferior tatu
possz depimi l' eleuã q' turbaret acor
dia cu supiore. Dimo q' acordie requirit
qu iferiores e subdib' z supiores e iferiorib'
i pportione debita. z singli cu eqlib'
cu eqlitate debita se huit. Ql' si ab t
bat acordia sepada e a choro secularibus
laudatiu uocem ei'. Seq'. Et honora
te i ub de iuuice. ca xxxla facti estis.

Seq' de honore mutuo. cap. li.

Er discordia sequit' secđ' illo
noratõ mutua. modo ib
amicorum i presentia. in ifamia
i absentia. in fine iniuri l' i reb'
l' i psonis. Iř di. pu. xx. Honor e hoi
q' sepat se a co
tentionib'. na ex cotentõe sum sequit'
amittit honore. Vn g' p' inuidentiam

te . contra p̄s mādatū d̄ honore mutuo
q̄ sequit̄ ad r̄. Sb' ihonorātē mutua
no male cautio, ē i aggregatiue. Sic
dul ē ē q' hoies pl̄a sciet dilige q̄ ho
noré suū . 7 io valde offēdūt' ex tali i
iuria. Vñ 7 dns patiētissim' ad q̄
alias iniurias videou d̄ lē mazt'
nq̄ cū dix' . io . viij . et vos ihono
rastis me . Siniuria ū q̄to pl̄a offē
dit tāto ē maior . Ex q̄ ē hr̄ iuria
q̄ tā grauiter offēdit: Sc̄ cū qd i reb'
iniuriam ap̄ficerem illas p̄t ēmēda
re . honoré ū n̄ sic . pu . xix . Noli m
d̄ut anti tui maxe ne p̄ferras i uir
go cito . ne plā ēmēdare n̄ poss' cū
dehonestaueris amicū t̄. Sc̄ hic ihono
ratō ū solū hō fit s; ipi do q̄ sume
ē honorād . Mat . xxv . Qd uni ex
minimis meis fecistis m̄ fecist̄. Qd
itllige tā i bono q̄ i malo . Q̄cūq;
ḡ ihonorat unū d̄ frib; ē p minimis
de ihonorat . Tē q̄ i honore exhibi
to hoi . honorat' de . qd sic p; . Ho
norādi sc̄ ōs hoies idistincte mr̄ ē
pet . ij . Dē honōte . Et q̄ honorātur
ihonorātur: n̄ ymago ē; Honor n̄ q̄ ex
hibetur ymagi . illi cui ymago est
prin exhibetur . Sc̄ honorādi sc̄ p
lati specialr̄ uir' illō . eccl . x . Sin
medio fr̄ rector illorū i honore . Cu
ius r̄ ē honor iste n̄ eius cui sc̄ mūst;
Vñ mariū i fine q̄ . Dignitas
q̄ deffertur mistr' illi cui sc̄ mistri
exhibetur . Sc̄ honorādi sc̄ deuote
in sci . Eccl . x . Sem honōbi h' qd
timz de . hoc ā fit p̄p̄ ihitātē sp̄i
d' i ill' sic capella honoratur p̄p̄
reliqas . Exeplū i barlaā . Cū
rex obuiās duob; h'ois i paupe
bitu . descēdēs de eq exhibuit eis
magnā reuerēciā . Reprehēsus io a su
is cū uēissz domū . fecē apparati
duo scrinia . q̄z unū erat ī'a . . .
uz s; extius ualde ornatū . alte'
uo plenū thesauro s; deforme

extiq . Cū a nepilli repleisset fino sp
primo eos iudicio qd eēt meli' . 7 il
li p̄ferret illō qd erat extius orna
tū . ap'uit utruq; ostēdit eis qd lateb'
i utroq; dicēs . Sic sc̄ sclārs extia
ornati sic istō extia ornati ītia ua
cui . pauperes uo rilios sic istō de
forme plenū thesauro celestis . 7 io lo
norādi . Vñ q̄ au' ponēs mādat' de
honore mutuo mic dic . honōte i
uos iuicē . q̄ i sic n̄ p̄p̄ s; p̄p̄ r̄
honotur . Honōtur eciā de spālr̄ reb'
d̄ segregāt . ut sc̄ oblonis tēp'ib; s' d'
dicatis . ut sc̄ dies festi . lcīs ē p seg
gāt . ut ē tēplū . Et sic honor q' exhi
bet tēplo reputat' honor d̄i q' hitat
i tēplo q' uiui ē p̄p̄ . ā . ita honore dui
i sic cui ē tēplū . ut r' ap' . cori . iij . tēpl;
d̄i sc̄z ē qd estis uos . Q̄d spālr̄ p̄ret
iuis rlios q' 7 ipi sc̄ do dedicati ut tē
plū . 7 eiq hitā spāl' p grāz . ut tēplū
ē spāl' domus dei 7 excellēt' nobilitat'
consistit . Et io bn̄ dic au' . cū tēpl; sci
estis . Reuerēcia ē a' ad mediocres q'
p'p'a nūq̄ sūt fortunati p'p' tē
p'z sūt a suis ihonorati . Q' eiq ē
tum illi q' n̄ ē materiale s; istō spū
ale . 7 io cariq i p̄p̄a p'so ihonorat'.
Cū summa g' diligēcia fuiāo ē mā
datū p̄cz ut honorent se iuicē . p'mo
de i sic cū sc̄ tēpla sūn d̄i . p'aū hono
rādi sc̄ plati q' tāq̄ p̄res uir' ē m
sm . honore quā ubi prelatus sit ubiq;
capite uolui . Thimo . v . Qui bn̄ p'sūt
p'b'i duplici honore digni lēant' . Ho
norēt' senioris etate s; l' . leui . xix .
honora p'sonā senis . Honorētur p'
us i ordie tāq̄ p'mogenītī q' sēp hono
rabātur i ueti lege . Vñ . gen . xlix .
d' rube' p'mogenite . No crescas sup
alios . Sic s' magi' i iusticiis . i . ad
honoré p'mogenītūre n̄ ascēdas . Et
q' munus ei honor p'mogenito debe
bat' . Honorētur eciā de mag' sūnt
i celo uenēte . ad nupcias ihu xp̄i .

et q̃ntu honorator sunt tanto plus hono
retur s. qd dr. luc. xiiij. i parabola de i
uitatis ad nuptias i illo uerbo hono
ratior te z c. Honorem sacerdotii. xp̃us q
d. ecc. vij. honorifica sacerdotes. Hono
rem q̃ est i gradu superioris ordinis s. gradu suo
put dec ordo p̃ncipatus i media ie
rarchia. de q̃ dr i diffinitione ierarchie
illius sunt p̃ncipes in scalaris reuerentia
insignis. Nota ideo dr. qr dec ordo ille q
reuerentiam s. gradus suos s. aplus dicente. ro.
xiij. Cui honore honore. Honorem
aut missi a maioribus specialiter ad alios
spalia offitia exercenda. ut est uisitatio. unde
ad. phil. ij. honore habete. Et loquitur de
epafrodito. qui erat missus ad eos
paulo. Honorem missi salutis z confes
sionis. Ecc. xxxviij. honora medicu.
Nota si uerum est de medico corporis. q̃nto ma
gis de medico anime. Honorem labora
tis spalr i aratro z predicatione. glo. thimo.
v. marie q laborat i uerbo z doctrina
s. honoretur. Honorem z sanctitate
precellentis. Ecc. xiiij. Ml' opus i. s.
opus electi. s. p̃ maximis sanctitate honorabitur
i illo. Honorem z primo honore p̃uci
ant equalis. Ro. xij. honore inuicem preue
nientes. Ratio e q quilibet debet dominum a
liquod latens q nos precellit. xp̃e qd est
honorandum. phil. ij. In humilitate s
inuicem arbitrantes. Glo aug. Nos ita
debemus arbitrari ut nos exemplare signa
ut sic existimarem posse eẽ ad aliud i
alio quo sub superior sit. z si bono modo qui
lo uidetur superiores non sit coram sed certus.
Sequitur de uariis modis honora
ndi honorandos i oratorio li ij. di. c. lij.
Honorandi diuersos s. gradus suos
modis diuersis i multis assistit
quibus sciale aphendi s. nunciam non puto
Alius e diligentia percepere audientia
loquitur. Eccl. sap. viij. loquitur sapi
eis de honore quere. primo sapientis habitur
e dicit. Loquente me respiciet z similiter
annuite in preterita. manus ori suo impo

net. Et d'ñ si qua peterit. et q̃ e in
magistri hic prius audiuit. Alia
e loquitur z aliquem ueniente. Ecc. s.
honorem i sermone sedente. Uir ei
sapiens ueniente z cum honore loquitur cum
eo loquitur. Alia e assurgere ueniente.
Leui. xviiij. Coram cano capite assur
ge. Et ã excusat se rachel. gen. xx
xj. ad pr̃em suum laban. dicens Ne irasca
tur dominus meus q coram te assurgere ne
queo. Alia e decente assistere sedenti. mo
re angelico. ys. vj. Uidi dominum sedente
Et post. Seraphin stabant iuxta
illud. s. solium sedentis. Dan. vij. z
decies milies z centena milia a
sistebant ei. s. sedenti. Alia e concomi
tari euntem. re. xv. Dimisi sum regi ut
eum. s. regem dd qui commitetur eum cum
egrederetur de ierusalem fugiens absalone
Alia assistit i signum humiliatione. ut
sit i clinatio. genuflexio. prostratio z
h. Ecc. iiij. Et ab humilibus hono
ratur. Nota si e uerum de deo ex q̃ uere q̃ nos
coram quo nos humiliam. Alia i sim
ac exhibicione. ut e lotio pedum. mini
stratio z ad mensam z filia. Ecc. ij.
Qui timet deum honorat parentes z q̃si
dominis seruiet his q se genuerunt. Alia
e munerum honorabilium collatione. ut
e honorabilius sedes l' uestis l' hũ
Nu. xxiiij. dixit balach ad
balaam. Decreueram quidem magnifice
te honorare. s. muneribus. sz dominus priuauit
te honore disposito. Alia i spe ma
gnificentie dispositione. ut sit cum q̃s
sui l' caput deponit coram magistro. Apo.
iiij. Cum darent illa animalia
gloriam z ho. sedenti sup tronum. xxiiij. se
niores mittebant coronas suas an tronum.
et hic p reuerentia z honore sedentis i tronum.
Alia i altioris positione. ut sit cum i pmi
i sede l' una l' alia quod honorificio. ut
in ecc. xxxij. loquere maior natu. dece
e te. Et io plantant dn prepositis. heb. ult.
Mementote prepositorum uestrorum. In qr p

premunt in hoc. Sed et alii multi modo quod
ea et unctio dei, sed per se non habent intelli-
gibile. Hic terminatur primum capitulum in quo
tradita sunt mandata circa pertinentia ad
religionem in quantum est status agentium bona. Quia
unitas cordium. Quod quia ibi primo propter quod in un-
um ... etc. Civitas regis cum ambulabis in mente.
Quod quia ibi. et non dicatis ad ipsum. Tertium ad
actionem est secunda sua quia est bonorum multa.
Quod quia ibi. omnis unitas etc. Sequitur de
in ubi instanter. horis et temporibus constitutis.
Secundum dicit mandata de pertinentibus ad
religionem in quantum est status agentium bona in
tractatu quod. tertium autem in hoc quod circa pertinentia
ad religionem in quantum est status religionis pertinet.
Sed de tanto quod reducit ad opera pertinens.
scilicet quod erigit animam in deum. quod impugnat mi-
nima animae. mortifica carnis quod quasi insur-
git in corpore proprio. quod impugnat minima
carnis. opera misericordiae quod monet animam pie in
proximum. quod impugnat minima mundi. Et circa
ista tradidit mandata. Circa tertium ibi.
Et filios qui venerint ex nobis delicatos
(vilis?) etc. Circa secundum ibi. Carnem vestram
domate. Circa primum hic. Orationibus etc. Sed
ex tanto circa orationem naturalis operatio religiosis. scilicet
instantia in frequentando. intentio in cogitando. ma-
turitas in cantando. Circa quod tradit autem man-
data. Circa tertium ibi. et nolite canta-
re etc. Circa secundum ibi. psalmis et hymnis et-
c. Circa primum hic. Et traduntur duo man-
data circa hoc. unum pertinens circa orationes or-
dinarias. et aliud pertinens ad orationes extraor-
dinarias. ibi. In oratorio nemo ad agat
etc. Illo instanter quod orationibus ordinariis tradidit
mandatum dicens. orationibus instanter. Sequitur
quare religiosi plusquam alii insistere debent
orationibus. et specialiter temporibus
constitutis. capitulum liii.

Et nimirum quia licet omnibus instantia sit ora-
tio in factis quod dicit Lucas omnibus in instanter. xviii.
orationibus instanter tamen specialius
competit religiosis. Illud est quia sunt in temptationibus
constituti. tamen ab hostis non possunt se defendere
sine adiutorio altissimi. invocando est iste
modus divinum auxilium. Matthaei xxvi.
Vigilate et orate ne intretis in tempta-
tionem. Sicut enim Gregorius bona dei fragile cumi-
tatur in alacritate custodiat. quilibet hunc
bonum dei recepit debet ad largientem ut
custodiat. et quia plus habet plus debet recipere.
Secundum hunc modum veniunt qui orare
... curam in oratione quod dicit. custodi in
nova familie tue spiritum adoptionis quam argente
dedisti. Sed in rebus difficilibus frequenter so-
let invocari divinum auxilium. Unde considerans quod
quam difficile sit perficere acta consiliorum
reddere nisi in finem orabat dicens. perfice
gressus meos in semitis tuis. Cum igitur religiosi
plus impugnentur a temptationibus quam alii.
ecclesiam ii. Filii accedens ad servitutem dei sta
in iustitia et timore et para animam tuam ad tempta-
tionem. et plus habeat de donis celestibus et habeat
per manibus opera valde ardua. scilicet opera perfecti-
onis dum tendit ad consummationem. inibi eius triplex
necessitas plus orandi. scilicet temptationum adversi-
tatis. amittendi bonorum fidelitas. perfici
negotium difficultas. Porro multi faciunt
ad opportunitatem orandi occupationum
subtractio. ad quod dicitur ecclesiastici xxxviii. Ne
impediaris orare semper. i. ne assumas tibi
ea quae impediunt te ab oratione. Sed sunt occupationes
et negotia vana. Sed multi facit ad hoc
loci congruitas. ecclesiae. Machabaeorum in loco ubi
steterunt pedes eius. Sed et multi facit ad hoc
sancta et devota societas. dicitur ex lectione
adorent et procidant ante deum. Cum igitur religiosi pau-
cas habeant occupationes retrahentes ab oratione.
et habent in loco orandi congruentissimo. et habent
societatem ad hoc multiplex adiuvantem. habent op-
portunitatem triplicem ad orandum. scilicet necessitatis lib-
ertatis spiritus. necessitatis loci. necessitatis societatis. Praeterea
contemplativus magis aptus est ad orandum cum sua
oratio potius sit contemplativi. Machabaeorum iiii.
Locus orationis erigit in mentem. quod contem-
plativus inspirat. Sed unctio de celestibus
territ orare per bonificabili ex paucis ora-
tionibus. Ad Thimotheum. Dirumpe me et onus ponere
plura domini. quod saepe me refrigeravit
et catenam meam non erubuit. Sed sic di-

uitē. q̄ n̄ pōt multū orare sup̄le debet
i eleōsīs. huic defectū p̄pā sua mulās
eleōsīs redimit̄. sic q̄ n̄ pōt dare e
leōsinas debet hec i orōib; recompensare.
vn̄ multi n̄ h̄ntes s̄bas q̄ dēt paup̄ib;
dāt eis orōēs. i p̄lētes li. iii. ubi s̄. luc.
vi. oi petēn te tribue. Deb̄ ḡ tenē rl̄iosi
orōib; istare q̄ s̄t i statu ɔtēplatī. q̄b;
fere oī q̄ h̄nt ɔ q̄b; sustētāt dat̄ i spe
aseq̄di suffragia orōnū suar. q̄ en̄ nl̄
h̄ent p̄p̄ie eleōsinās face n̄ pōt. Sic
ḡ rōe necitatis ⁊ rōe oppurtunitatis
⁊ rōe debiti p̄lo alijs debēt istare
orōib;. Q̄ð apte mōstrāt. act. x. ubi
d̄r. corneli rl̄iosa dep̄cāt̄ dē sep̄. lic;
ar ip̄is multū istādo sit orōib; tn̄ horis
⁊ t̄p̄ib; ɔstitut̄ eis ē mag̃ istādum.
Vñ dē ei sic dic̄ s̄r hunc locū beda. all̄
sc̄i tuū expositor. h̄a rl̄e. n̄ ē solū orō.
s; obla. Cōstat at q̄ duplex lō melius
ē q̄ unicū. ⁊ orō ɔiūcta obl̄a q̄ sūme
dō plac; acceptior ē etiā. s̄t horis ⁊ t̄p̄i
b; ɔstitut̄ querit n̄ solū una ducta s;
mīma multitudo p̄ uniusū orb; ad
orādū. cē ⁊ si n̄ rōe sīn tn̄ rōe multi
tudīs tūc orāt̄. Cū ḡ sic dic̄ augus
ip̄e sit multor p̄ces nō exaudiri. sp̄a
re d; q̄ēq; ɔueniūt tūc ad orādū ⁊ si
n̄ rōe sui tn̄ rōe multitudīs tūc orātis
ciu se. nūq̄ ðr; cū a exaudiri. Itē p̄
babile ē q̄ si locū deputatū orōi fac̄
ad h̄ ut p̄ces ibidē exaudiāt̄ citius q̄ i
alibi. s̄ s̄. ij. p̄ali. vij. erūt aures tue ⁊
erecte ad orōē; eius q̄ i loco h̄ orauit.
p̄babile ē q̄ t̄p̄s statutū a sp̄ū sc̄o
fuē ad h̄ dare; s̄ illō ys. rl̄ie. t̄p̄e pla
citō exaudiui te. Cū ḡ eccā q̄ sp̄ū
sc̄o regit̄ statuit aliq̄s horas ⁊ t̄p̄a ⁊
ad orādū credi d; q̄ orātēs i ill̄ citio
exaudiātur. sic p̄mp̄ ueniēs ad certā
ad alī; hora statuta. citiū accip̄ q̄ ueniēs
alia hō. Sequitur que et quot sunt
et hore canonice. cā. liiij.
Quare q̄ sīt iste hore ⁊ ista t̄p̄a
ɔstituta. dicēdū ē q̄ hore ɔstitū
te

necit̄ h̄ hore canonice q̄ s̄ usū antiq̄ū ⁊
⁊ ɔsuetudīe; q̄orūdā rl̄iosor; usū cēta
tenēt. ad huc dn̄ ē octo. Vz. matutī
p̄me. ⁊ matutīe laudes. ⁊ alie sex hore
digi. Scd̄m; ē usū istū matutīe laudes
dn̄ diuise ab alijs matutīs i p̄n̄ auro
re. et sic aucos laudāt q̄ i die nāli. ab
eccā i nouo testā. sic ⁊ ortos laudabāt
i lege ueti. sic h̄r. nee. ix. Filij. ar disti
cret; h̄oē; tēit būs būs i rl̄a sua dolēs
⁊ orācō sic faciēdo erāt optimi orator
dō p̄p̄ic̄ dicit̄. Media nocte surgebā
ad. cfi. t. s̄r. m. m. f̄. Et n̄ q̄ ad mane
p̄mas. Et alibi. Septies i die. l. a. di.
t. et n̄ q̄ ad alias septē hōs. q̄r p̄ma
ē laudes matutīe dicēde i p̄n̄ diei s̄ usū
istū. q̄ appet cē alia hō ab alijs matīs.
et h̄ q̄ h̄nt suā p̄p̄ia ic̄eptiē; s. de i adiu
toriu; mē itēde. ⁊ hymn̄ p̄p̄iū sic alie hore.
Ver̄ s̄ usū cētē; ⁊ ɔmeātū dīc matutīe
isti; dn̄ ⁊ cōputāt̄ p̄ una hō. cū p̄ una
orāc; finiūt̄. Et sic reducūt̄ hore
cano ad numerū septenāū q̄ ē sacrōs
num. et sic s̄ dauitic̄ septies i die. lau
di. t. intellig̃ ɔ die nāli. ut una lau; sit
i nocte artificiali. ⁊ alie sex hore cū sīt
s. p̄ma. iij. vj. ix. q̄ ē uespe. vj. ⁊. vij.
q̄ ē ɔpletoriū. Si ar q̄rat̄ q̄re p̄ iste
hore q̄ alie s̄t ad orādū i ad laudādū
ɔstitute. dicēdū ē q̄ iste hōs leguntur
sc̄i orōib; seu lib; diuinis sp̄alr̄ uacasse.
Vñ dd̄. Media nocte. sur. ad. cfi. t.
ecce una hō. Et itez. Vespe ⁊ mane ⁊
meridie. nar. ⁊ ānū. ecce alie tres. uesp̄
re. p̄ma ⁊ vj. Itē. iij. n̄ orabat ap̄s ꝯ
acceperūt. s. s. Petrus n̄ ⁊ iohes ascēdebāt
ad t̄plū ut orarēt ad horā orōis nonā
sic d̄r. act. iij. Cura. vij. n̄ hora q̄ d;
ɔpletoriū d̄r r̄ orasse. cū p̄ cenā ɔffirā
orārē ad p̄rē. sic h̄r iuē. io. vbij. Itē hore
iste s̄t isignite q̄b;dā opib; isignib; ac
receptis. nā p̄ritib;. Mane ē na
ta ē saluator. circa p̄mā horā p̄ctis sur
rex. cā. iij. s. l. misit. cā. vj. ascēdit.
cā. ix. mortuus ē i cruce. cā. vj. iacuit

uesp̃e corp̃ suu & sanguinẽ ĩ sacrã̃ tra
dit in cena. atca. viij. sepultꝰ ẽ. Illus
te ḡ hore ista deputate st̃ laudibus
diuinis & orõib; scis plusq̃ alie. ĩ q̃b;
ñ legĩ ad scĩ hũ ptigisse. Fr̃. mat. ex.
legit p̃ sancitas venisse op̃ios p̃mo
mane. qd ẽ h.a. stãt. iij. stãt. vj. stãt
ix. stãt. xj. q̃ ẽ uesp̃e. & so qd ẽ. xij. hõ
siue cõpletoꝛij ad uineã uenisse. Cũ
ḡ officiũ diuinũ dicatur op̃ꝰ dĩ. ĩ istis hore
hore iste cõpetit officiõ diuinis. Ex q̃ ẽt
.pater superĩ illas sex hõs diei op̃o
diuino ĩ nocte ñ ẽ quiescẽs ex op̃e ĩtrīs.
ẽtẽplatiue ñ solũ diei s; & nocti cõpetẽ
Vñ iacob dr̃ nocte luctatus fuisse cũ
angelo. gen. xxxij. qd exponẽs greg.
dicit luctatũ hoĩs ctẽplatẽ; Dominꝰ
istã tñ q̃ st̃ cũ hõs hõs deputatꝰ di
uino officio. st̃ & ẽtẽ ĩstitutꝰ tũc orãñ
di. Lib̃tũ q̃ ẽ orare de licet hõc q̃b;
sũ legit̃ orasse. h.a p̃uillegiati et
receptoꝛs op̃ib; insigtiẽ. ut cõr ap̃ti
cus & hõs diuinẽ op̃arij attributꝰ.

Sextum quare libenter surgendũ ẽ
ad matutinas. S. cap. LV.

Licet a oĩb; istĩ hõs ub istã ro
sit officiũ diuinũ. tñ sp̃ualib; tñ
hõ i q̃b; marie hoc ẽ. s. ma
tutis. p̃ma & cõplet ẽ frq̃ntiꝰ offĩ
scũ. Ex q̃ st̃ alĩq q̃ uix surgũt ad ma
tutinas. s; oratõib; finale tẽp̃s cũ sp̃
tẽmnet. q̃i sufficiat eis diuinẽ laudi
b; ĩtẽsse solũ õ die. Nõ uidẽtur isti
ptinẽ ad illã b̃tã turbã ĩnũmabilẽ
le aliter aũ fuit dr̃. õ q̃ dr̃. apo. vij.
q̃ ñ solũ õ die p̃mo die ac nocte s̃ui
ut ei ĩ teplo eiꝰ. Nõ st̃ isti de illis
aĩalib; scĩs q̃ ñ solũ de die s; nec õ die
nẽ nocte reqẽ hñt dicẽtia. scõ scõ scõ
dñs d̃s oĩp̃. q̃ erat & q̃ ẽ & q̃ uẽturꝰ ẽ.
apo. iiij. Nõ st̃ isti õ ill' custodib; ecce
scẽ. q̃ ñ solũ õ die. s; & tota die & tot
nocte p̃pt̃ ñ tacẽt. Laudare nõ cõ
sic dr̃. ys. lxij. Creatũt q̃ hũ st̃ per
.iere. p̃ma dicere. tre ii. iij. Cõsurge

.i. tri alios surge. lauda ĩ nocte. Da
uid nec ĩcupatoib; regnis diuini.
nec natiũs delicijs uicens ĩtẽbat
q̃n õ nocte surget & ualõ atq; ad lau
des diuinas. sic sc̃ptũ ẽ ĩ ps̃. Media
nocte surgebã ad cõf. t. Xp̃s in
tã ñ solũ ptẽ noctis s; & totã no
ctẽ expedebat orãdo. luc. vj. Et
erat p̃noctãs ĩ orõe dĩ. Paulꝰ &
silas nõ ĩp̃dicebãtur ãgustia car
ceris q̃n ĩ media nocte laudarẽt
deũ. act. xvj. Media nocte paulꝰ &
silas laudabãt deũ. & audiebãt eos
q̃ ĩ custodia erãt. Intelligo sõpnolẽ
lẽti illi q̃ talũ ẽtãtor cõ ñ erãt sĩ
ad surgẽdũ õ nocte ad matutinas. Po
tẽa mulieres solẽt surge õ nocte p
sollicitudiẽ domus sue. prou. ultimo.
De nocte surrexit deditq; p̃dã domesti
cas suis. & cibaria ancill' suis. Ite
artifices magnã pte noct̃ uigilat p
hoc. Eccl. xxxviij. Sic oĩs faber
tignariꝰ & architectꝰ q̃ noct̃ tãq̃ diẽ
transigit. Ite studẽtes sapiẽ cãp q̃ adiũ
cũ; surgũt de nocte. Iero. Demos
tenes dicit. se cõs artifices uigilijs
p̃uenisse. Si ḡ studiosi p sapia ac
q̃rẽda. artifices p luc. milites p cãm
domus sue sic surgũt de nocte q̃to
magis deo sp̃uas dei p sp̃uas regis
etẽrni surge de nocte. Hñ ẽ qd dic
paulus. cor. vj. Exhibeãs nos met
ĩp̃os sicut dei ministros. Et sequitur In ui
gilijs. ĩn ieiunijs. q̃ ñ sit uerꝰ dei
mĩster q̃ refugit sc̃as uigilias. Po
tẽrea tp̃s nocturnũ ap̃tiꝰ ẽ ad ib'
ctẽplatiuꝰ. q̃ q̃etiꝰ ẽ & silẽtiꝰ ab
occupatoib;. Iero dr̃ ĩ ps̃. In die ma
dauit dñs mĩam suã. s. op̃a actiue
et. nocte cãticũ eiꝰ qd ẽ ctẽplatiue
Ite hũs deo nõ cõledatur solũ de die
s; õ nocte. ut ĩ. dan. iij. bñdc noct̃
& dies dño. Ite hostis eciã ñ solũ ĩpu
gnat õ die s; & de nocte. hoc ẽ Nõ
dormientib; ĩn ĩmi ẽt q̃ ĩpugnat

isil'. Cum resistitur p sacco vigilias.
Machab. vij. Cum sol occidisset precepit io
nathas suis vigilare. s. xpi. ad illos
qs audierat nocte surrexerunt. Sic sop
nolentes surgere amittunt carnales
temptationes. ppe qd hec duo coniungit pau
lus. ro. xiij. Non in cubilibus et impudi
cicijs. Hora est iam nos de somno surge
re. unde e. ecclesiastici. xxxj. Vigilia honestatis
tabefaciet carnes. Sic surgere ad matu
tinas est valde penale. Unde paulus iter la
bores suos. ij. cor. xj. enumerat vigili
as dicens. in vigilijs multis. Et ideo magis
satisfactoriu. Sic sic deus veniebat ad la
latu de nocte sic dicitur. iiij. reg. xix. ita sic
etiam in hora silencij tempore visitat animam et i
mittit consolationis internas. Job. xxxv.
Qui dedit carmina in nocte. i. gaudia celestis
consolationis. Sic surgentes ad matutinas
inde medicus consulit se purgare p ere
ationes et silia. qd multum confert sanitati
corporis. Surgendum est ergo libenter ad matu
tinas ne tempus aptissimum orationi amittatur.
ut debitum divinis officij plene reddatur.
ut impugnationes carnis succumbant. ut te
ptationes carnis evadantur. ut intui
satisfaciamus nostris actionibus. ut consolatione
spiritualis periciores efficiamur. ut corpus in decens
mane de sanitate puriores. Et ad hoc
invitat nos sermo prophetico dicit. In no
ctibus extollite manus vestras in sancta et
bndicite dnm. Sequitur quare surgendum
est in mane libenter ad offi
cium iterum. ca. lvj.
S
q dormientes sopitum matuti
nam surrexit. unde surgunt ma
ne ad primam vel ad oracionem matutinalem.
Sed lucis ortu sine non surgentes est illud
ap. ro. xiij. Hora est iam nos de sompno
surgere. Et subdit eciam dicitur. Nox pre
cessit dies autem appropinquavit. Et non quia mali
ciam facit valde mane evigilare. Job
xxiiij. Mane primo consurgit. i. cum sonus
surgit homicida. Sic ratio humana. ps.
Ortus est sol. Et post. Exibit homo ad opus

suum. Sic na. Unde avis mane incipiunt
cantare. quod est ad increpacionem hominis pigritantis
in lecto. Unde ambrosius de officiis. Quis tamen
non erubescat sine psalmorum modulatione
diem transire. cum minutissime aves sollemni de
vocione ortum diem prudicant. Sic ergo mali
cia si necessitas. si na. sic evigilat in na
turis negocijs. quanto magis caritas deberet ex
citare mane in obsequium creatoris. Sic
mane non tantum pro se. sed et pro suis filiis sur
gebat iob. de quo scriptum est iob. i. Consur
gens diluculo offerebat holocausta pro sin
gulis. et hoc cunctis diebus. Sic faciebat david
non solum se ipso et instrumentis suis mu
sicis incitabat ad surgendum sed in mane
ad laudandum dominum. ps. Exurge psal
terium et cythara. exurgam diluculo. confitebor
tibi et cetera. Sic vel quia dicit. xxvij. In matu
tinis diebus de mane vigilabo ad te. Sic
xps post mane ibat ad locum oracionis exem.
plo. vij. Diluculo iterum venit in templum. Nam
ad locum oracionis secreti. Mar. Diluculo
consurgens egressus ibat in desertum locum.
ibique orabat. Sic debent facere omnes iusti.
Ecc. xxxix. Iustus cor suum tradet ad vi
gilandum diluculo ad dominum qui fecit illum. et in con
spectu altissimi deprecabitur. Et mirum quia in
quantum matutinalis oratio facit ad eximenda. Cui
rei sunt duo testes. Unus baldach suites
iob. viij. Si diluculo consurrexeris ad deum
et omnipotentem fueris deprecatus et cetera. Et post seq.
Statim evigilabit ad te. Alius testis est
david dicit. Quoniam ad te orabo domine mane
exaudies vocem meam. Sic dolentes divine
consolationis suscipiunt tempus. Unde manna quod
gratiam significat colligebat in mane. sic
dicitur exo. xvj. Et. prov. viij. dicitur. Qui ma
ne vigilaverint ad me invenient me. Sic dicitur
exo. xvj. Mane videbitis gloriam eius. Et
exodi. xix. Advenerat dies tercius. et
mane inclaruerat et tunc data est lex.
Non dicatis quod invenire deum. quia videre gloriam
eius. quam audire eius tradere mandata interius
quod omnis super preciosus aurum sit in mane vigi
lantibus. Sic est quoniam fuerit in omnibus

i mane. ita ꝛ ad i corde. Tunc ē aīa
maiore bnis dispositate. aptior ē ad
ↄteplaⁿdā gliaꝫ. ꝓpt̄ qd dic̄ ps. Mane
astabo t̄ ꝛ videbo. Etiā ipe sic magr̄
q̄ mane legēbat ꝫ aīaꝫ. iur̄ ꝯ. psa. l.
mane erit in aurib n̄ audiā eū sic
magr̄. Ꝗt illi mgr̄ freq̄t̄ assidi. diu
ē exercitu suo maiori. Exo. xiiij. sic
adueniat mgr̄ matutin̄. ꝛ ecce respi
ciēs dn̄s sr̄ castra egyptioꝝ. ītfecit exercitu
coꝝ. Nōdu eq̄ detrimētib̄ tūc eā amat
q̄ ruines diu sr̄ eos ipos itfic̄. sic so
l; ee. Tunc hostes ipos i mane caperet
cast̄ detrimētib hoīm. Dn̄ ḡ ē studio
sa mgr̄ matutin̄. i q̄ ꝛ precib aia audi
ūt. ꝛ desolere diuīe freq̄tia recepuīt.
ꝛ hostes victoriā deuicit. Itē illa
hō aptior ē ad erigēdu cor ad dn̄ ānq̄
aīa distrahā ad diūsa p occupātōs ul'
īpedia a fantasmatib collectis. Pꝛt̄
qd dr̄ ī ibo. eccl̄. tradit̄ cor suū ad
vigilādu diluculo. q̄ tūc maḡ bnis cor
suū i pñte. Itē nūc ē maior nc̄itas
recurrendi ad dn̄ . n̄ dirigat i actōib et
cunctis diurnis. sic fuerit dd q̄ dr̄. et
mane oro mea puēiet t̄. Singlē ē q̄
libēt ad dn̄ mane ad diuī offi. ꝓp̄ fru
cū pn̄t. ꝛ ꝓp̄ ↄuenientiā hore illiꝰ
ꝛ ꝓp̄ nc̄itate. Et sic i lib̄ sap. xvi.
dr̄. opꝫ puēire solē ad bndīctionē t̄. i.
ad te bndicendu. ꝛ ad oriē luc̄ t̄. adore.

Sequitur quare libenter remanendū ē ad
dormir̄. completorium. cā. lviij.

Sciendū ēt alią q̄ ↄpletoꝰ re figuit
ē cā ē maḡ diligenti caueat
frēs clausi ne in q̄ locū iā ulti
remittāt. et h̄ mlt̄ d̄ cāis. Cōsiḡt ē
q̄ hō illa ē i q̄ ō labore actiue vite sit ad
dētē ↄteplatiue. ꝓpt̄ qd tūc canit. Nunc di
mittis s. t̄. dn̄e s. u. t̄. i pace. Deindē
mū ē libēt hīc residiū facē. nē cui
ꝓinis actie ult̄ dic plagat s̄ ꝑ ꝓꝑ. cui
bit lō ad op̄ suū. s. q̄ ūs unt. et ad
opaciōe sua usq; ad uesp̄. i. s. ꝛ n̄ ultra.
Itē ē sic tēp tacēdi ꝛ tēp loq̄ndi. eccl̄.

iij. ista hō ē i q̄ incip̄ silēciū ap̄ religiosos. q̄
cū hoī libēt debet cauere q̄ loq̄tiōnes.
Aug. Locutio sit ī necitate. taciturnitas ī
uoluntate. Itē ista ē hō i q̄ aīalia sēi
q̄ p die uadūt ad exteriora. redeunt
ad iteriora. Unde ē i ps. dr̄. Cōuerte nos
dn̄s salutaris nr̄. s. ab exteriorib ad īterio
ra. Itē d̄ uado p̄rū ad hōā ult̄. Itē s
more uir ↄplet̄ frs āiere orōēs secre
tas. nā fructu freq̄t āmittūt q̄ n̄ residit.
Cōt qd dr̄. mat. vj. Tu aūt ē orans itr̄
cubiclꝫ tuū. s. secretū cordis tui. ꝛ cla
uso hostio ora prēꝫ t̄. et p̄r tuus q̄ ui
det te i abscondito reddet t̄. Et bern̄.
sr̄. cant. Dn̄ serena ꝛ placida oro nllo
pturbata clamore. Itē i illa hō sūt mul
ta q̄ n̄ fiunt i aliis hōis. q̄ hnt ad effe
ctū grē ↄferēdē. sic ē aspsio aq bndīcte.
ꝛ bndō plati q̄ fit̄ domicas filioꝝ. Cō. ē.
qt remanētes a ↄple. ut freq̄t pri
expendūt i t̄pe q̄ remanēt ab aliis hn̄s
diuīis. Nā ab aliis remanētes. l' ↄfessio
nib l' studio l' alie opi fructuoso fre
q̄ter itēdūt. Ab illa n̄ remanētes. et
nos l' recreatōi cāli. Dn̄ ar caucēdū ē
aūt ne t̄ps qd sic̄ expēdit ab aliis. ab
ipo male expēdat. Ecc. iiij. Fili ↄs
ua t̄ps. i. cū aliis sua t̄ps. s. ut sic ē
ipi ita ꝛ tu bn̄ expēdas. Itē hi remane
tes solet alios iq̄etare freq̄t suis ꝛ
ingluiis ꝛ clamorib ꝛ tardo igressu ad
dormitorū. qd ualde cauēdū ē ēa fnq̄
dū. Dn̄ ē ipe iq̄etat. sp̄ sca hītate
i eis actitat. Grego. i dia. Cū n̄ sūt
ad uastādū hitur. q̄s alią ad uiuēd
dū n̄ eis hitatoꝛ excitatur. Itē n̄ so
lū iq̄etat eos s; ꝛ scandalizat. Uidētes
n̄ eos remanētes a ↄple. n̄ d̄ facili hnt
recte iudicādi. n̄ ex eū mina suffic̄
ti. ꝛ sic i eis scandalizātur. Sn̄ ar ille
q̄ scandalizat unū de pusill' expedit
ut suspēdat mola asinaria i colle
eius. ꝓut dr̄. mat. xviij. qd d̄ illo se
tiendū ē q̄ ↄuentū unū scandalizat. Itē
nos sollicite recomendat būe uigilii

i aplē. Cōstat aūt q̄ efficac̄ ē valdē
recōmēdac̄ tā sollēcis. P̄n magis iō
cano natūi q̄ aiorū aiq̄ natu tā
gioso q̄ q̄n fr̄s dicebāt cā q̄ adueniēti
nūa. intrabat vbi ingiē recōmēdātē or
dīe s̄ suo. Oūē similr̄ ē q̄ q̄ba recōm̄
datū ī lib̄et itriest. q̄ instituit libent
aplē s̄ro sc̄. ppt̄ amorē cōtēplatiōis. ppt̄
amorē silenci. ppt̄ cāu. ppt̄ oſtc. ppt̄ fructū
secretaꝫ oroñ. ppt̄ assecq̄oꝫ effectū aliaꝫ
grāꝫ. ppt̄ cautelaꝫ tp̄is n̄ inutilr̄ expēdēdi.
ppt̄ vitādā iqetatē ꝫ scādalū fr̄ꝫ. ꝫ ppt̄ ad
uētēꝫ ad ingiē gliosā. Oūē aūt mīr si ꝫ
in sp̄uales aduesparsēte dñe lib̄et
tūsent ad qetē. cū ꝫ aīis garritū
tūc dimittat ꝫ qescāt; p̄mo n̄ dic
plēna. tota instituto apū ī aluear
ad somnū vim cāmolāt illa lū qesc̄ sine
strepitū usq̄ mane. tūc ad somnū cāmo
lātis cāte assurgūt. Deiq̄ n̄ndū q̄ tp̄a
q̄ assūmta s̄t ad orādū. q̄dā s̄t q̄tidiana
ꝫ deputata secret̄ orōib; ap̄ nos. s. p̄
matutinas ꝫ uesp̄ti ꝫ p̄ cōpletoriū. q̄dā n̄
s̄t āma. v̄ s̄t dies festi dies ieiuniōꝫ
oꝫ. dies rogaciōnū ꝫ alia siliā. q̄daꝫ q̄
emergētib; nouis casib; ꝫ negociis ad
h̄ deputāt̄ vicio. Sequit̄ quare liber
tꝫ est orandū post cōpletorium ꝫ post

Porro matutinas. ca. lviii.
Duo p̄ca tp̄a q̄tidiana apta s̄t
secret̄ orōib; q̄ matutina p̄cedēt
occupatiōes diurnas. uesp̄ti n̄ seq̄ntꝫ.
cōpletoriū aūt liberū ē ab oī occupatiōe. Tp̄s
uo sumātū ab oī occupatiōe. i. liberū.
s̄ liberū s̄ tāti. apta q̄ ē ad orādū. Et
iō n̄ s̄t p̄termitēda ista tp̄a q̄n sēp i
illis orēa. siue ī quietū siue cū. plo uel
minꝫ. p tp̄e. Ista s̄t q̄ ꝫ dd orator optio
obs̄uabat ī suis orōib;. Obs̄uabat
matutinā. iō dic̄. Mane oro mi p̄ueni
et te. Obs̄uabat uesp̄tinū. ꝫ iō dic̄.
Eleuacō manuū mearꝫ sacf̄m. uesp̄tinū.
Sic ꝫ faciebat xp̄s suis cū nec p̄nuo
cāis. orabat secreto mane. mat. i.
Diluculo valdē mane assurgēs egressus

abiit ī desertū locū. ibiq̄ orabat. Et
sero secreto. mat. xiiii. Ascēdit ī mōtē
solꝫ orare. vesp̄e aūt facto sol̄ erat ibi. Is
ta s̄ illa duo sacf̄ia legalia. n̄ carnalia
s̄ sp̄ualia. s. matutinū ꝫ uesp̄tinū. q̄ q̄tidie
iubēt̄ offerri. exo. xxix. Oratio ē
sp̄ualr̄ i mane ꝫ i sero. ut p̄mordū ꝫ fi
nē actionū n̄raꝫ offeramꝫ ipi q̄ ē alpha
ꝫ o. p̄ncipiū ꝫ finis debitis p̄mitias
ichoatōis ꝫ decimas cōsūatōis p̄soluam̄.
etiā. Itē oratio ē mane n̄ ī aduisū dum
mo orē durigamꝫ. et n̄ soat orō q̄doꝫ ī
p̄. Oratio ē i s̄o ut oret q̄ teptacōnē no
ctiuas uitamꝫ. et n̄ soat orō q̄doꝫ ī q
ple. Iste aūt orōes n̄ mutant̄ sic oratio
q̄ dr̄ ī aliis hīs s̄ causa tp̄a. q̄ īmuta
bile his ō caūs s̄p orare. Itē in uerū
tp̄ib; ꝫ ī alio tp̄e. Itā n̄. iō uaē q̄. Itē
oratio ē i mane. ppt̄ futura. orō ī s̄o. ppt̄
p̄ta. sō q̄ ionnia. l. i. p̄vtagore. p̄c
pta s̄t h̄. duoꝫ tp̄a maxī hīa. c̄ā. s.
mane ꝫ uesp̄e. a. eoꝫ q̄ acti s̄na. ꝫ q̄ gēs
sūa. Et iō oratio mane ꝫ uesp̄e ē ut
futa bn̄ fiat. ꝫ oratio ut p̄ta mala
remittant̄. Sequit̄ q̄re i festis. istis
tīs ē orandum. ꝫ in ieiuniis ꝫ roga
tionibus ꝫ alīs q̄busdā tp̄ib;. C. lix.

Cur festa n̄ minꝫ ē q̄ die q̄l
h̄ debet ee uaca ab oī actu
prie. exo. xx. Aūt opa n̄ facia
eis i eo. Itē ē p̄babile q̄ i ill' dieb; q̄
s̄t festa q̄ rex celoꝫ tāq̄ i festo suo
det largi munia. sic assuetū p̄ nuptys ī festo
is dester largitꝫ ē munia mīt magis
certā p̄ncipale. lex. n̄. Itē i festo q̄n ī
debet dd melius fiunt. dōnis mag̃ i
festat pias. Mach. ii. Crescūtē aūt
Anthiochi cōstitunt adiuuāꝫ multas plurima
i die sabboꝫ. Dīꝫ q̄ mag̃ instistēd̄
ē i festis. q̄ ad uacandū dō s̄t instituta
sp̄ualr̄ q̄ maior spes tūc letiꝫ dōlī
tāte eiꝫ q̄ rogatur. q̄ uelit tūc ma
g̃is instituti ē fortius resistēdū p orōē. Itē
s̄ aūt ubi datū ē cū ab ātiq̄. mach. viii.
Sic instituit i dieb; solēnib; sūma

mee(?) ut i sacrificiis & oblationibus vel ob
seruatoribus. Notum e illis q spiritu ma
git i solemnitatibus. ¶ Tercio ieiuniu
ij iungi quia sic ieiunium e ad absti
nendum a vicijs carnalibus ita oro a vicijs
spiritualibus. Ieronimus. Ieiunio sanantur pesti
lentie corporis. oratione vero pestes mentis. Ideo p(er)fecta
ad sanitatem requiritur purgari ab utrisque. ij
cor. vij. Emundemus nos ab omni inqui
natione carnis & spiritus perficientes sanctificationem.
Item quoddam e genus demonum quod de vicijs
impugnat spiritualibus. quoddam de utrisque s.
carnalibus & spiritualibus. et hoc genus demonii
fortius non expellitur nisi p orationem & ieiunium.
sicut dicitur. math. xvij. Et sic probabile
q huic demonio non potest resisti nisi p ea
de. Miscenda e ergo oro ieiunio ad al
terius sanctificationem perfectam. Miscenda
e ergo oro ieiunio. ut sic omni genere demo
num fortius resistatur. Item ieiunia mul
ta sunt q non sunt deo accepta. ys. lviij. Quare
ieiunauimus & non aspexisti. Ut ergo
sit acceptum laborandum e ut sit sanctificatum.
Ioel. ij. Sanctificate ieiunium. Sanctifica
tur autem p orationem sicut dicitur. thimo. iiij. et ideo
miscenda e oro ieiunio ut ieiu
nium p orationem sanctificatum fiat deo acceptum.
Et sic petit ecclesia i oratione i vl. cum dic
itur quesumus domine ut sit accepta ieiunia
et i multis similibus orationibus. Sic misce
bat orationem ieiunio dauid q dixit. Humilia
bam i ieiunio animam meam. & oro mea
i s. m. an. Sic daniel. ix. dicens. Po
sui animam meam ad deum meum rogare,
& deprecari i ieiunio. Sic esdras. viij.
dixit. Ieiunauimus & rogauimus deum & ue
nit nobis prospere. Sic niniuite. ione
. iij. homines & iumenta & boues & pec
tora non gustent quicquam. Et post. Cla
ment ad deum i fortitudine. Sic io
saphat. paral. xx. Iosaphat totum
se contulit ad rogandum deum. & predicauit
ieiunium. Sic anna. i. phanuelis. luce. ij.
ieiunijs & obsecrationibus uacans die
ac nocte. Sic apostoli qui domino ieiunan

se ab ascensione usque ad penthecostem. De corum
oratione i actibus erit dicendum. ¶ Tercio
rogandum e nunc q triplex solet esse cum ap
magistro dominorum large premia. Domini
magnitudo dicere. Que e tenent magna
gratias cuius. quanto sunt maiores eius tanto
largius i muneribus se effudit ut. iiij
R(eg). x. ubi dicitur q assuerum fecit conuiui
um magnificum cunctis principibus & seruis suis.
et sic dona largita e iuxta magnificen
tiam principalem. Alia e triumphi induce
iuxta illud. R. xxx. quod dixit dauid illis q
prelio habebant ne illi q remanserant ad sar
cinas eo minus de preda. non sic facie
tis sed iniquum de hoc q tradidit nobis deus.
Equa e pars erit descendentium ad pugnam
& remanentium ad sarcinas. Alia est
magnitudo intercessionis. iuxta illud. iij. R.
. ij. q dixit salomon matri sue. pete q
uis. neque e fas e me quicquam negare
tibi. In ascensione aut domini fuit maior causa
i celo quam umquam fuisset. quia omnia soli an
geli erant ibi. tunc aut prime (?) & pro(phe)te
& omnis illa beata captiuitas quam secum
duxit. Item ascensio fuit de triplo. R.
q triumphator sic omnia celos ascendens victor
triumpho nobili ad dexteram patris tertio
dicit. Ite ascendit ut regnaret pre nobis.
& interpellaret uultum dei p nobis. Quoniam
ergo fuit causa ad petendum large a deo in
die tante causa. in festo de triplo tam
nobili. ad intercessionem tanti aduocati.
In memoria quia habemus etiam in ascensio
ne sua preces & rogationes speramus i tali
festo se impleri & efficaciter optinere.
et ideo tunc e orandum deuote. ¶ Tercia
quarta nunc q ulterius ratione sciendum q
omnia fiant diuina prouidentia. & i manu
diuine potentie sunt omnia constituta. ideo
erunt recurrere ad pietatem ipsius in
necessitatibus suis. sic p serenitate sua
p pace. & filiis. et antiqui conclama
bant ad deum cum tribularentur. Sed illos sa
lomon rogauit deum. iij. R. viij. ut cla
mantes ad eum i templo p necessitatibus nec

cessitatibus exitorum. Est et fructus huius clamoris spiritualis. Quia est ad hoc clamator admirat ut possit portare tribulationes. Quia liberat. quia auctat in magnis utilitatibus. Clamavit ad me et ego exaudivi eum. cum ipso sum in tribulatione. Eripiam eum et glorificabo eum. Quia in spiritu ipsi sint tamquam gloriosi. liberet et quaeso in hominibus gentibus erigentibus. et marti eius donat oratio sicut hoc ab ecclesia. Certo est plus vero orat totis atque flectit pietas divini. quia pii dicit quamvis impossibile est preces multorum non exaudiri. Sequitur. In oratorio nemo aliquid agat. nisi ad quod est factum. unde et nomen accepit. ut si forte aliqui etiam preter horas constitutas si eis vacat et orare voluerint non eis sit impedimento quod ibi aliquid agere voluerit. Hoc totum mandatum contra otiosas excogitationes. et quia non sit necesse sed voluntate. non fiat negotium non fiat sed mandatur ne impediat. Sequitur de nomine oratorii. et quare fuerit nomen istud institutum. capitulum lx.

Et nomen istud institutum. Hoc est exponitur hic ubi oratorium quod ad inimicorum non solum de pluribus retinent ad ministeriis sed aliquis specialiter ut ministeriis est. et ab ibi dicitur ad ministeria sustentatur. et templi bis dies solemnis. et de locis aliquis spiritualiter appareat ad finem illius. unde quidem unum genus est oratorio quod dicitur ecclesia. Congregatio vere eorum qui ibi conveniunt. et templum vere eius in eius nomine conveniunt. Templum est dictum a theorein quod est dicere platea. quasi platea. Et oratorio vere eius frequentia principalius sit ibi orare. Secundo quaeritur de hoc ubi ad quod est factum. Praeterea cum qui in tempore gratiae non debeat esse ad locum proprium ad orandum. Mulieri cum samaritane quaerenti. Io. iiii. non esset locus orandi. dicit veniet hora quando veri adoratores adorabunt in spiritu. Ergo non est in loco. Responsio. Non est in loco propria tantum forma a qua non credat alibi se posse audiri. sicut credebant aliqui in

templo. sed eandem est ex aliis causis de loco et. Sed cui non esset aliquis locus orationibus deputatus. cum tunc necessarium utique oraret. Inter non multi omitterent orare. Est et ut causa quare ad locum plus liberatio plus inclinaverit ipse locus ad hoc deputatus ad hoc incitat. sicut locus deputatus commestioni ad comedendum et similia. Et ideo si orationis ipsam sit in spiritu tamen deputatur locus ad orationem. sit etiam certa hora orare specialiter. et ut ibi illuc citius plus incitatur. Secundo quaeritur contra istud quod mandatum nemo ad agat et cetera. Contra est sed si quod non liceat in oratorio predicare vel confessiones audire et similia. haec enim non est orare. Responsio. Ista spiritualia sunt etiam quibus dignitate in de similiter quorum distinctione. unde glossa super Mat. xvii. hoc genus non eicitur nisi per orationem et ieiunium. dicit. Oratio generalis non solum est in verbis sed in omnibus que in obsequium dei et sancti devotione geruntur. Sicut generaliter sub parte satisfactionis que est ieiunium comprehenditur omnis carnis afflictio. et sub eleemosyna omne genus pietatis. ita et sub orare omnes actiones spirituales. Cum igitur dicitur in oratorio non agatur nisi quod orare. non prohibentur prohibentur ibi fieri actiones predicte spirituales. Sed queritur quare nunquam non licet in eum ibi comedere vel iacere. Responsio. Non regularis. sed dispensatione extra casum. Sed istud queritur. nunquam licet dispensatione etiam vel necesse sit comedere. cum dominus eiecit ementes et vendentes de templo. Responsio. Non quia ista nunquam exeuntur sine peccato. Ex his colligitur quod actiones spirituales licent possunt ibi fieri. actiones corporales que sunt necessarie et sine peccato possunt fieri dispensatione. actiones non que nunquam sunt sine peccato nullatenus debet ibi fieri. non forte in necessitate guerrarum. Sequitur de commendatione orationum secretarum. capitulum lxi.

Quando autem alter vero est qui in hoc quod et cum plurimis ipse non illos quod forte tali similiter orare voluit post horas constitutas. manifeste dicit hic orare secretas. quod procul dubio signum sunt et exercitatis. et a viris sanctis est omni diligentia sint

litrice. ¶ Qd .i. ex' relinq't nob saluator. q' e nllo idiget. totiēs tn̄ leg' orasse. sic ī nocte ad h' sup crē p nocentz. ¶ qd' ex' reliq't nob ap'. q' ministriū missar, p'p'h' reliq'rūt dicit act. liij. Cōsiderate uero ex nob q's sstitua'q fr' h' opus. nos uo orōi istātes erit. ¶ hoc .2. ex' reliq't nob scīe ōs antiq' sci sic p3 i gest eorz. Vn̄ 2 paulus heremita mortuus īuēt' ē appodiatus ad arborē. ore 2 māi' b' erectis ī celū q. orās. ¶ Qd' ex' re liq't nob p'mitiuū fr's sic dicit illi q' uidēt statū orōis p'mitiuā. Vn̄ cū q'da' fr' d' p'mitiis fr's fatuus ex in mīa ut dicit deuotōe dereliq' p'fō. 2 q'da die missz ecc'az mīaz q' nūc ē 2 ips' fr'z inueniss' ibi orātē. 2 recordatus q'n ecc'a p'ma puula q' sp' erāt plēa fr'ib' orātib' ī tpr' q' ā ibi fuiat. q'siss' cū cēt ista ecc'a q' nūc ē. 2 ē dicz fuiss' q' erāt fr'z. ait. Absit q' hec nc ē ecc'a fr'z p'dicatoz. q'a ē eou ē q'da ecc'a pua plēa fr'ib' orātib' hn̄ altaria, p'l tr'at p totā ecc'az. hec aūt ū ē tal'. Ex q' p3 q' aliq'n fuerāt illo tpr' fr's ī orō nib' b'a. Ad dumtaxat aūt lu' orōni sac dr' q' hñt aliq's p'rogatiuas sr' orāes so lēnes q' fiūt ordīarie loco 2 tpr'ib' insti tut' ī offīo ecc'astico. Alia ē q' sit ī q' offīo, p mane ptr' magis sit laudes q' petitōes. Laudes ū mag' ptinet ad p'riaz q' ē ī plēitudie. unde ī .10. xvi. illo die n̄ me īterrogabitis q'cq'. Se cūdo ad uiā ī q' est status idigētiae mag' ptinet petitōes. un' ī .10. eo dē. Petite. s. hic q' ad orāes. 2 accipi etis ī futuro glāz q' ad diuinas lau des. Secrete uero orāes mag' sit pe titōes q' laudes. 2 io mag' sit ī p'mi tiue. Preterea ī q' offīo cū sit ibi pe titōes sit certe 2 mēo tales q'b' q' in tendit n̄ mlti idigēt. Alii orōib' ū sec tis petit q'lz q'd sibi placz s' idigētia suā. s' mod' aug' dicet ī orāe sua. Orās sū. in modicāe eo. īfirmus suz

medicē eo. 2 fili'. Similz aūt mag' et mīt ē mag' labōr, p ee q' mag' idi gz. Preterea orāes ād offīcij sr' d' istitu tōe ecc'e. orāes ū secrete d' istitutōe d'i. un' s'. mat. vi. tu ū clauso hostio ora p'rē t'. Et q' sic orādo leg' ex' dixis se nis. d' alio uo ni orōi uō. et io sit maioris merit'. Vn̄ 2 ad eū ptinet. Ex his g' p3 q' sit maioris merit' sit hnt ī se aliq' p'p' q' uidētur ēē maio ris efficacie. Sūt ē mag' mētales q' uocales. hoc aūt multū facit ad efficacia az orōis. p3. Cū inceperi. i. ita ueni te ex' uoluītū mē q'. Preterea grāt aūt' ducz maiorē. Pt' ē sic orās p'lā mo rā cū singla meditādo 2 hāmorosīs cogitatōib' grāt' maiores affectes desiderioz scōz. ¶ Qd' aūt affectōes multū faciūt orāes efficacōres. un' ī p3. desi deriū. cor. eor. au. aures t'. Preterea sit priores. q' nil uanitat' eis admisce pōt sic d' singli sic uocalib' q' sit corā hoīb'. Orō ū q'to purior tāto efficacior est. Vnd' sr'. cām. Q' uniō 2 sufficiēt q' nlla respiciet laudē l' adulatiōe tepta ta. Ex his g' tib' p3 q' h' orāes sit ef ficaciores. Sit libera efficaciū s' ē p3. Effic' ī aspectu eius orāez mē. Orāes aūt ī aspectu hoī ū ita libe q' hnt itm ipedimētū ab eis. Preterea mag' ī pro ptu pōt hri. q' orās idigēt, q'az libe mēt' 2 loco. iterū 2 sr'ius. itm 2 eius tpr'. ī istis ū n̄ sic. s' oī tpr'. oī loco. 2 sine oī loco pōt orari. sic p3 dicē. Apt' ū orē ād unte mē. q' ī ptate mā est. Preterea deficiētib' nob corōis hūana. nō oppz defice. Vn̄ d' martis isirmo de fuiciatū ab orāe sp'z ū relaxabit. Nō aūt sic ē d' offīo diuino. Ex his g' tib' p3 q' singlis sic ē orāe. Qui g' mag' sit necie 2 mag' efficacō quo ad 2 multa. 2 singlis possit euiti. sūt q' hñt p'rogatiuas multas sr' orōi mag' g'rz q's cū oī sit deuotōe secretis. Sed q'r libētia ē orādi ī loco sac. cā. lxiij.

quinto

Quinto notandum est quod licet orationes in omni loco possint fieri secundum apostolum dicentem: Volo viros orare in omni loco levantes puras manus sine ira et disceptatione; tamen in oratorio efficacius [illegible]. Quod innuit aug. cum [illegible] oratio [illegible] in oratorio fieri [illegible], quod apparet ex verbis [illegible]. Hic est causa quare dominus [illegible] exaudit orationes que fiunt in loco ad hoc deputato. psalmo [illegible]. Oculi mei erunt aperti et aures mee erecte ad orationem eius qui in loco isto orauerit. Et causa [illegible] est quia sancti angeli locum talem sepe magis frequentant quia est domus dei. Unde ibi [illegible] iacob. gen. xxviii. angelos dei ascendentes et descendentes in loco qui [illegible] est bethel. i. domus dei. [illegible] qui [illegible] orationibus ad deferendum orationes eorum coram deo. Et probabile est quod [illegible] impetrauit orationes licet non [illegible] in alia [illegible] locum sepe sic ad alia [illegible] quem [illegible]. Gen. xxviii. [illegible] locus iste. quod [illegible] est proprie de [illegible]. Et [illegible] oratio ascendit [illegible] [illegible] causa quare [illegible] [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et aliis sanctis multis qui [illegible] [illegible] ad orationem [illegible] sic orationibus non modicum [illegible] adiutorium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in locis [illegible] [illegible] alibi. Et ibi [illegible] frequentia est [illegible] [illegible] [illegible]. Dico [illegible] dubium quin [illegible] multum ad orationes salubriter promouendas. Hinc est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] virga aaron et tabule moysi [illegible]

[illegible] fit oratio efficacior [illegible] probatur [illegible] oratio. Dignior scilicet est [illegible] qui frequentior [illegible] affecta [illegible] [illegible] ad affectum cordis respicit deus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanctitatis sit orationes [illegible] in orationibus quam alibi. Sic et [illegible] [illegible] egregia oratori [illegible] [illegible] ad templum scilicet [illegible]. Sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ascendebat in templum ad horam orationis [illegible].

Sequitur quod propter orationes extraordinarias non sunt dimittenda alia ordinarie facienda. Cap. lxiiii.

Sexto notandum quod licet ad fines devotionis pertineat sic licet orare [illegible], propter huiusmodi orationes extraordinarias non debet dimittere ea que ordinate sunt facienda. Et ideo dicit [illegible]

re hũana glĩa tẽptes. sicut ille q̃ nõ ẽ
hic extr. Ioh. Dio q̃ ex co'dĩa spũali
seruiunt in uanitate q̃ coĩs. q̃ est
mĩa accepta deo. q2 nolunt dñs ĩ
lege q̃ ĩ aliq̃ sacrificio offerretur ser
uitiũ deo. Dic p amos. iiij. ꝯuertito.
peite ĩ bethel. Et ĩ p'. Et etiã sacrifi
cate ꝯ fermẽto laudẽ. z uocate uo
lũtarias oblõis. Ubi iõ d2 q2 u
re uoluntarie oblõis oroñ spũale z
seruitiũ. Sic hĩ q̃ relictis alijs secl
trit se ĩ oroĩb; hĩ. sic sic ouis segre
gata. q̃m facilius inuadit lupus. Sic
z sic thomas q̃ segregat' ab alijs
do uidere nõ meruit. Ad istos ꝑtinet
uidetur qd dic' uidas. Hij sũt q̃ segre
gãt semetipsos aĩales. q2 sicut aĩali a
aĩale se a grege segregat. z iõ sp̃s
nõ hñtes. Illiz sic bõa abbas sic qm
pietissaz ĩ ꝯuẽtu z nõ uult q̃ ĩeat
qm nõ iestit ẽ alijs. Ita dñs sp̃ũls
grãs z ꝯsolutoẽs sic ꝯgregatis
in ope dei. Quare nõ sũt pticipes q̃ se ab
alijs seq̃strãt. Sciendũ ẽ q̃ nõ solũ
sp̃ũals occupatoẽs. ut lco offiz ecce
z silia nõ sũt dimittẽde ꝓpter hũ occupa
tiõs sꝫ n ꝯ ꝯuĩlis actõnis q̃ sũt ad uite
sustẽtatiõẽ necẽ. nõ sũt ꝑmittẽdo nec
nõ. opa offitioz. z huiõi nr̃ pro
f'z nec̃itib;. Tertiũ ẽ ẽ q̃ ex occu
patõnib; seq̃ aliq̃ utilitas. ꝯ oroẽ
nõ sua nesciat ꝯ utrũ sit tãte effi
cacie ap̃ deũ. ut ꝑ l' alijs ꝓsit. Certa
ꝑ bõ ꝑferenda sũt meditis. Aug. bñ
ne certũ ꝑ dimittere icertũ. Sic sub
pallio hũi oroĩs q̃ uite ꝯtẽplatiue se
quẽtes nutriũtur accidia. z refug
iunt opa laboriosa. q̃ illis. ẽcc. ne
odis opa laboriosa. z rusticatõẽ
ab altissĩo creatã. Uñ. gen. xxix.
legi'. rachel q̃ ẽ figura uite ꝯtẽ
platiue aliq̃n hũisse ꝑola ĩ abscõ
dito. q̃ se nõ mouet. et signat acci
diã. Sic ei q̃s uacat opib; p q̃ ali
is subueñt z sic opa pietatis q̃ ẽ

sũt oĩ opa. ip̃z op' supplet oroẽ ĩ eo.
Ecc. xxix. Cõclude eleẽosinã ĩ sinu
pauꝑis z ip̃a orab; ꝑ te. Et eadẽ rõ
ĩ alijs opib; pietatis. Oro uõ nõ
supplet nec̃itãs q̃ ꝑueniũt ꝑ opa pie.
ĩ laboriãd ꝓ uncẽ. Si ei sẽp ora
rẽt hoĩes z nõ laborarẽt ĩ fineẽ
mũdo. multas sollicitudes sustinerẽt.
Et ĩ uit' pr̃z. Uenit q̃dã frr̃ ad abbẽ
siluanũ ĩ mõte. z uidit frr̃s opãtes
z dic' eis. Opamini nõ abũ q̃ ꝑit.
Maria optimã ꝑtẽ elegit. Et dic'
abbas discip'. Uoca zachariã z dic
ei ut ꝑuidat frr̃i istũ ĩ cella ũ nil sit.
et fec' sic. Tũ ẽ finiss; nona ascẽ
debat ad hostiũ ut uidẽret si uocarẽt
eũ ad mãducãdũ. Cũ ẽ nullus eũ
uocarẽt iuit ad abbẽ. z dic' ei abba.
hodie nõ comederũt frr̃s? Et dic' ei
abbas. Etiã comederũt. Et dixit:
Et q̃re nõ uocastis me? Et dic' abbas.
Tu hõ sp̃ũal' es. z nõ idiges isto cibo.
z optimã ꝑtẽ elegisti tu. nos ẽ carnal'
sumus z ꝓpterea laboramus ut mãducem'.
Quod cũ audisset frr̃ ꝓstrauit se ꝑmaz
agẽs. z dicẽs. Ignosce mi abba. Sic
aug'. ĩ libro ꝯ opere monachoꝶ reprehẽ
dit monachos q̃ abutebant' uita ꝯtẽ
platiua dicentes ꝯsidẽrare uolãtilia celi
q̃ nõ laborãt. dicebãtur a monachis
nõ ẽẽ laborãdũ sꝫ tm̃ deo uacãdũ.
Sic ꝑ illis opa acq̃riũtur alijs oratoris
maioris efficacie. Iob ult'. Sumit
te uob. vij. thauros z. vij. arietes. z ite
ad suũ meũ iob. z ip̃e offerat ꝑ uob holoca
ustũ. z ip̃e orabit ꝑ uob. faciẽ eius sus
cipiã. ut nõ uob iputetur stulticia. Sic
ꝑ hij ꝑt sic oro magis ꝯtinua. z iple
uibus ap' dicẽtes. thes. v. Sine itmissiõe
orate. Et ĩ uitis pr̃z. Uenit q̃dã
frr̃s q̃ dicebãtur euticite. i. oratores. ad
abbẽ lucium. z dic' eis. Quod ẽ opa uestrũ.
Et dixerũt. Nos nõ ꝯtingimus ad opa sꝫ dic'
sic ap' sine itmissiõe oramus. Et dic'
senex. Et nõ comeditis? Et iterũ.

Nõ mãducat? Et nesciet quod di
cat. Et dix̃ eis. Ignoscite m. q̃ nõ
fiat quod dicat. Ego ꝯ ostẽdã uob quã
manib⁹ opor. ⁊ sine intermissiõe oro. Et
dix̃. Ecce sedeo ⁊ insido in paucas ⁊
palmas. ⁊ sitas plecto. ⁊ dico. Mise
rere mei d's s. m. m. t. Quid ẽ an nõ? Et
dixerũt sic. Et ille. Tũ sic p̃maneo to
die ⁊ lucrato fido sex denarios l' plus l' mi
nus dimitto ad hostiũ pauperib⁹ ⁊ reliq̃s man
duco. et ip̃i dormio ⁊ mãducãs orat
p m̃. et sic p g̃rãm dei iplet̃ i m̃ i ap̃
sine intermissione orate. Sic hoĩes erũt
sic angeli dei s; nõ sũt. q̃r indigẽt ali
mõia. Et ideo n̄ ẽ hois m̃ ex toto uac
care deo s; necitatib⁹ huãis hẽt intendere.
Exẽplũ in uit' paꝝ. Dix̃ abbas iohes bjnl
frate frĩ suo maiorĩ. Volo eẽ sic angeli
nil opãtes s; sine intermissiõe deo uacantes.
Et exuta uestib⁹ ituit heremũ ꝓficiscĩ.
Cũ aũt ibidẽ stetisset p ebdõã; rediit
ad frẽm suũ. et cũ pulsaret dix̃ ei frẽ:
Q's es tu? Et dix̃. ego sũ iohes. Et
rñdit. Johes int̃ angelos ẽ ⁊ ultra nõ
ꝯparet int̃ hoĩes. At ille. ymo ego ip̃e
sũ iohs. Frĩ aũt nõ apuit ei usq; ma
ne. dimittẽs eũ affligi. Postea ap̃o
apiẽs dix̃. Si hõ es op; hẽs op̃ã ut pas
caris. Ille aũt p̃nias agẽs dix̃. Ignosce m̃
q̃r peccaui. recognoscẽs q̃r hois ẽ in p̃nti
n̄ solũ deo uacare s; ⁊ laborare ꝓpt̃ corp̃
qd n̄ ꝯ ẽ spũale s; aiale. Et ideo dic ap̃
thes. ii. Si quis n̄ uult opari n̄ mãducet.
Sic illi q̃ relinquũt h̃j labores aliis ⁊
ip̃i noluũt laborare fingũt p̃mas ut
h' muneri i p̃so p̃mi ptetis oib⁹. ec
q. gen. iii. In sudore uultus tui nõ
alieni, uesceris pane t. Manifestũ ẽ
aũt q' lz i oib⁹ frib⁹ reprehẽsibile sit di
mittere laboriosa opa q̃ib⁹ frẽs necitati
b⁹ subueniũt ꝓpt̃ orões h̃ũ. tñ mag' est
reprehẽsibile in frib⁹ laycis. Nõ eĩ eẽt
laudabile q laycus sẽ uacet op̃ib⁹ ad
laborãdũ i uinea sua ꝓpt̃ orões latinas
quas faceret i eccia illas dimitteret. Ip̃i

aũt frẽs layci uocati sũt ꝓpt̃ ad opãdũ.
sic clerici ad alia spũalia. et ideo deberẽt
ĩtẽdere qd uocati sũt diligẽt exequi. Cor̃ i.
vii. Unusquisq; i ea uocatione q̃ uocatus ẽ
i ea p̃maneat. Sic diuisiões g̃rãr sũt
date ad hoc ut inuicẽ se iuuẽt s'm dic
er illi' g̃rãs. Sic ẽ clerici ministrãt eis
g̃rãs spũales doctrine ⁊ officia ⁊ h̃ũ q̃s ac
ceperũt. ita illi debẽt eos iuuare ex
g̃rã officia l' labore q̃ n̄ acceperũt.
Petri. iiii. Unusquisq; sic accep' g̃rãm
i alterutrũ illã administrãtes. Sic i corp̃e
qd unũ ẽ sũt multa mẽbra habẽtia actus
⁊ officia diuersa. unũquodq; aũt mẽbrum suũ
ꝯ officio ẽ. ⁊ offm alteri' n̄ assumit. Cor̃ i.
xii. In corp̃e p inuicẽ sollicita sũt mẽbra.
Laici n̄ q̃ sũt magis cõi sũt op̃m. melius
faciũt h' sollicitate agẽdo q̃ si assumerẽt
offm ꝯtẽplatoꝝ ult' modũ uacãdo.
Sic statũ ꝯtẽplatiue altũ ẽ. statũ aũt la
boratiũ humil' ẽ. Melius aũt ẽ i domo dñi
eũte ad humilia ex sp̃a uolũtate q̃
ad sublimia ẽ ad illa nõ eẽt uocati. ⁊ ideo
melius ẽ eis laborare q̃ ult' debitũ orare.
Luc. xiiii. Cũ inuitatus fũs ad nup
cias. recube i nouissimo loco. ⁊ c. Item
cogitare debẽt q' q̃ sustinẽt p̃dica
tores sic paulus. sustẽtãt [illegible]
pes sũt honor q̃ p eos sunt. Mat. x. Q
recipit ꝓphetã i noie ꝓphe mercedẽ ꝓphe i
accipiet. Et ideo libẽt debẽt laborare
ꝓ sustẽtatiõe frũ p̃dicatorũ ⁊ aiarũ
fructuũ recipiũt. Sic hoĩes sch
[illegible] labore parãt ⁊ sustẽtãt se
curate. q quãtũ ẽ istis. q̃ntũ mali [illegible]
spũalia q ab eo recepit. etiã ad hoc
tenẽtur s'm sniãz ap dicẽt. cor. ix. Si
nos uob spũalia seminauim⁹. magnũ ẽ
si carnalia uãa metim⁹? Multũ g debẽt
laborare frẽs layci ꝓ clericis a q̃b⁹ tot spũ
lia doctrine tã bõa docẽt ⁊ tã [illegible]
⁊ tot alia bõa spũalia frẽs recipiũt. Sic
hoĩes sch laborãt tã assidue [illegible]
hẽrẽt tñ sollicite p uita sua [illegible]
hũda i mũdo. Sic g' illi h' faciãt p

mitti nil expectantes. qui videret fratre suo in necessitate et clauserit viscera sua ab eo, quo
modo charitas dei manet in eo. a quo glorioso remunerationem exspectat si salvari in hunc eius. Matt. xv.
Tu autem fili esto dum sis in mundo pacificus.
Unde opera et verba illius in. Super psalm. lige
laudabilior est oratio fratris layci qui iugiter
fitur cum orationibus ac quo tenetur committit
solemnitatem et multitudinem missarum et plu
ralitatem officiorum in matutinis et alio tempore et
assumpsit in funere et missis putat et orationes
cum ordinatas. ut plus de tempore expendat in la
bore corporali quam qui in hiis se detinens et assumpsit
minus operatur tempore operandi sive de die sive de
nocte. proprie est fit suis precibus in oratione pau
perum et de eleemosinis vivunt. huius eleemosinis quis
est ille qui non est aptus ad seminandum spiritualia et
hunc non pro fructu sui laboris huius eleemosinas
recepit. Sequitur. Psalmus et hymnus est ora
tio de hoc inferius in eodem capitulo. profertur in ore.

Hic dicit tractatum inducturi cum attenderem quod
de religiosa oratione hic in hiis quae dicuntur. Sed vi
detur inconveniens lacum cum dicit psalmus et hymnus. cum omnis
psalmus sit hymnus. tamen quia hymnus est laus sic patet ex titulo
psalmorum qui talis est. liber hymnorum. Responsio. Licet
psalmus omnis proprie sit hymnus tamen quia hymnus est laus dei
cum cantico. quando restringitur ad illas hymnos
qui habent nobiliores cantus. et ideo accipit hic
pro illis qui in officio habent distinctum modum in cantu
a psalmodia. ut sit sensus. Cum orantes de
psalterio sive alio modo. hic intelligitur et cetera. Vel
aliter psalmus in orationibus secretis in quibus ut frequenter
dicitur psalmus et hymnus in orationibus communibus. scilicet publi
cis. Est et scriptura huius modi a pau
lo dicente. ephe. v. in psalmis et hymnis. Et
nunquam intelligitur. licet quod ecclesia in orationibus plus utitur
psalmis quam aliis scripturis canonicis. ille quia alias
hymnos sive cantica admittit quae non sunt de
corpore scripturae sacrae. Sequitur quare in
ecclesia plus utitur psalmis quam aliis
scripturis in orationibus. capitulum lxviii.

Ad primum dicendum quod in ecclesia dei in
quantum prior scriptura est tanto amplius
in ipsa valet ad elevandum spiritum in
deum. Unde et eleganter multum est in orationibus
ille nulla scriptura canonica sic tota orationis

invitans sicut psalterium. Item est quia est in psalterio est omnis
modus orationis scilicet et devote. ille est oratio
sicut ad affectionem salutaris efficax. Nulla
etiam scriptura tot sit. Unde auctoritas quae de est
Augustinus. Tanta psalterii. angelos invitat in ad
iutorium. effugat daemones. efficit sanctitatem.
refectio mentis est. sicut sol illuminat. sicut
oleum defluit. nobilitatem illuminationem erigit.
iracundiam fugat. omnia prevenit.
omnia implet. lumen dedicat. sensum aperit. de
siderium regni celestis donat. ignem spiritualem
in corde succendit. tenebras omnium malorum
expellit. consolatio est dolorosis. novitium in
hominis. tedium animae deflevit. Quia aliquis cum
tot psalterium continue non potest agere precem. Item
quod auctoris et verba psalterii ipsorum. et verba ef
fecta corporum. iuste in orationibus assumuntur.
psalmo de nono dicendum quod antiqua fuerunt cantica
nova sed scriptura antiqua. tamen in canticis scilicet propter
mirabilia. psalmo. Cantate domino canticum
novum quia mirabilia fecit. propter beneficia ex
cepta. psalmo. Eduxit me de lacu miserie
et de luto fecis. et immisit in os meum canticum
novum. propter spem futurorum bonorum. psalmo. Can
tate domino canticum novum laus eius in ecclesia sanctorum. Et post
Et beneplacitum est domino in populo suo. et cetera. in ista.
Exultabunt sancti in gloria. et cetera. Cum ergo in genere tem
de fecit multa mirabilia. et plura contule
rit beneficia. et maiorem spem futurorum. quam nunc
in illo tempore sic etiam novos cantus. De corde
habendo in orationibus. capitulum lxix.

Secundo quaeritur de illo tractatu utrum
obligetur. Responsio. Augustinus sic fit in ca
nonica scriptura quam ponit in illa
quia ubi est tam prepta quod intentionem ad legem.
quae non est lex est nulla. Unde vincere vel
non obligatur ex iure divino. Sed
de non quod cum cor evagatur patitur in oro
nibus. alii amore ex intentione humana. alii ex ne
gligentia. alii ex proposito. Licet etiam sit re
prehensibile. tamen certum magis quam fit. et sicut ma
gis quam ponit quando sit captivatus corona
mentis. sicut cum in canibus. et alie de quibus opportu
nitas cum captatur. de quibus sapientia. ix. Terrena
inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem.

Alie nutat pis. Ds scit cogitacones hoim
qm vane sunt. Alie inquitat. Sap. i. Pvse
cogitaciones separat a deo. In oronibus autem
e a pmus. sz plo a scda. plo a tercia. Iste
qn orant ex motiue devoni. qa ex d
pa precati. n cui qs ain orer e ad uag
q illa occasione accidit ei oratio. sic z sopn
ado q ips ipronit. qa ex culpa pnti
ur qs dictio omis se occupat i aliis.
Pur malu. sz pci. tm pessimu. Ist i ora
do acci e qn cogitatores utils z de pnti
bz ad orer. ut cu occurrat alicui ubi ex
ercens i orde. cogitat qs ad utile ad sex
incer. qn qa utils sz o ipunitibz. qa
ipuniti z iutils. pmo qnz necrue. pei
me hnt aliq excausatur. sed inorex
tas inniore. Scdo q pcati derias cogi
tanu pt auti qu plus qs time esse
fuc. cuz patit eu agitatores cogitatiui in
oratio. ¶ Si n z quat ultu teneat
repete hora debitas ille q n cogitat i
hs q dic. pt dici qr tanta posse ee eua
gatio z tm dpabil s a nota q teneta
als n no sz suffic a hu esti. Sndu u
ulter religiosi e mittor z uoi. Vel pt d
a qr i illo cum cui qs dur ore hus tene
repete. qz obligatio no tinsit n si acti
exteriore. Porro multi delet que z ma
uc rliosi dare opa u oratio isset in
corde qd pferunt i ore. als ot coz e
simulatea. Suma ido labia moue
ad pncm ozat lz nesciat q dicat. Mat.
xv. Pople h labiis me honorat. Iste
i acta. i disputatio. i fabulatio. z i oi
actiue e coicli sentia reputat q n cogi
tat i eo qd fac s glo. dicete. sr illo.
psallite sapient. neo sapiet agit qd
n itellig. q tomag i oratio. Eccl. xvi.
Ds sapie i corde ipsius. qz q dn usit
i corde ipsius. Ist cu qs lect pre suo cogi
tat i eo qd dic. z tanto mag q to ma
ior e cu loq. Cu g oratio loqui deo
sumus. qr oz cogitare qlz i orde suat.
Ter. Cu ad orone i oratu itineris z
fluctuati cogitatio cumulti relinq

extra ut soli deo uacare possit. Iste n pt
ut cu deo loqui qui totum mundum
tacu ad fallit. Ite ore abse corde. Sic q
amittit dulcedie boi morselli qui mas
cat cu. sic dulcedie spirituale orone q n atte
dentibz illigence orone. Ter. Cibi i ore.
pd i corde sap. no negligat illu ma
tere dentibz intelligencie sue. ne si forte
itegr glutiat fruste sapore palat
dulcore si nil z ferm. Ist i orde petitiout
de nb itedat. ne me nos itede ni z exaudi
ri. Quo a e pbable qr sinat. si mo
nb n itedi. Ter. Quo m itede q m
n itedo. Ite qd mag efficar i orde est
e ex pte cordis. Aug. pani ad uac
cordis q uobis aure eia. Psi. Dicio uer
bis e n labioz. Allega et dilus depicti
de itedit si ozat cor aspic. Ag g cor
n ht i orde. subtrahit qd melius est in
orde. Ex his q pz q mu sit i orde cor
dis itento q dpe si dicebat dn ppha. ii
Re. vii. Inuenit fuus tuus cor suu ut ozz
ret te. Et ap. co. xiiii. Ozabo z spu.
ozabo z mte. Et d multo gnalr d. xx
xxix. Cor suu tra ad uigilandu dilu
clo z e. Et ps. In cospectu altissimi deprecab
bz. Et ad hoc inuitat petru. pet. ii.
dices. Vigilate i oronibz. Glo. Ne ad
cogitz ad pret illo solu qd petit. Cre
meliu fiat recollige e cor cu accedit
ad oratio. Aliter z respice e illd
n melius appliat cor ad ea q dic. So
let z alii mittere de dicen psalmo
numfilur usioz alia hoc exponere ad
uenit. Sacerdo g q lz ex int buia n po
sit qd multi hic cor i oronibz sine. tn
n pz n tepescendo e ab orde. qz pluq
lz no sep clams. tn sola itencio ad
dm scamdo ad pretil. mout dn tam
ad mia. et mltomag e d una dei
efficacio. pcedent ips uerbis orde n p
cede hnt multi efficacia. ut ubi q
icitat sperunt. Ist e a pncip orone
sunt itemo ute. tn tam opa qd sep
e uinteri. lz n sep actu cogitacione dn xx.

et nisi ex cordis ꝑ si nõ ꝑ modũ ordinato
tũ ꝑ modũ nimiũ. Seq̃. Et nolite cã
tare nõ q̃ legimus ee cãtãdũ. q̃d aũt nõ
ita scriptũ ẽ nõ cãtetur. nõ cãtetur. ⁊c.
Hic docet maxime cãtãdũ cũ maturitate ĩ
cãtãdo. maiorũ nõ nisi eã q̃ scriptũ ẽ
cãtet. cũ dicit. nolite ⁊c. Neq̃ alit. cũ
dicit. q̃d aũt nõ ita ⁊c. Dicitur aũt ex
hĩs q̃ officiũ q̃ cãtat ecclesia habent originẽ
nõ solũ a tpe gregorii. sꝫ longe añ. Sꝫ aũt
fuit longe añ. Et ideo diligẽs cura hĩ
da ẽ ĩ oĩbꝫ ecclesiasticis officiis diuinis. cũ
nec aliud nec alit q̃ scriptũ ẽ sit cãtãdũ.
Et q̃ cauẽdũ ẽ diligẽter ne q̃s audeat
attẽptare circa officiũ nõ q̃d a maiorĩbꝫ ẽ
cõditũ ĩ scripto. Et q̃ ẽ oportebat s̃ cõtra
nec scire ĩ scriptis officiũ facere. Cũ hic dicat ẽ
aliquid officiũ uel dicere uel facere. nõ sciat q̃ q̃
tinetur ĩ libro. Sequitur de utilitatibꝫ
cantus uocalis. capitulum .Lxvi.
Utilitas pⁱ nimis ẽ qꝫ hũana reple
dat cãtũ uocales ecce. tñ cum
nõ sic multa ratione ipsos istituunt
illa ei hñ cãtũ siue iubila multos ef
fectus uales. Unũ ẽ q̃ cor hñ sanctĩ ĩ af
fectu sco. Unde dicit aug. scriptũ e. Flebã
et uberrime ĩ hymnis ⁊ cãticis suaue so
nãtis ecclesie uocibꝫ uehemẽter affectus.
Et mẽte eleuat. Unde pꝫ. Dolores cordis ⁊
attollit iubila laudis. Unde multi in
ꝑuentur ĩ extasiꝫ ĩ hñ iubilatione. Et
io psꝫ dicit ẽ ĩ ps. ĩ exitus bñe de dño.
seq. Ibi beniamĩ adolescẽtulus ĩ m. e.
Jtẽ tristiciã mala depellit. Glo. sup
illo ulũ iacobi. v. tristatur aliquis uestrũ ⁊c.
Crebra psalmodie oratione nociuã tristiciã
depellit pestẽ. Unde dicit dd. exultabũt
labia mea. i. ita replebor gaudio q̃
ĩ labiis apparebit. ẽ cãtãdo ꝑ. Et ꝑparat
uiã cordis dño ad ĩfundẽdũ multiformi
uni gr̃ie. Grego. sup. eze. Cũ uox
psalmodie ꝑ ĩtẽtionẽ gr̃e cordis agit. ꝑ eã
iter dño uel ad cor ꝑparat. ps. Iter facit
ei qui ascẽdit. ⁊ sic it ĩuitate ei. Et. iiii. reg. iii.
Cũ caneret psaltes factũ ẽ sup heliseũ
manꝰ dñi. Et isti sunt q̃tuor effectus ĩ aĩa.
Jtẽ dyabolũ fugat. Re. xvi. Dd tollebat ci
tharã ⁊ ꝑcuciebat manu sua ⁊ refo
cillabatur saul. ⁊ leuius habebat. Recedebat
ẽ ab eo spũs malus. Jtẽ deũ delectat. Unde
ĩ cãticis dicit ecclesia. sonet uox tua ĩ auribꝫ
meis. Jtẽ multitudinẽ ecclesie uenit ĩ similitudinẽ
triũphatis q̃ sẽp iubilat. Unde sup. cãti.
Michil ĩ terris ita ꝑpe representat q̃dam
celestis habitationis statum sicut alacritas lau
dantiũ deũ. Jtẽ inimicos ecclesie cõfundit.
Para. xx. Cũq̃ cepisset laudes canere
uertit dñs ĩsidias inimicorũ ĩ semetipsos
⁊ ꝑcussi sunt. Sunt ergo effectus isti. q̃ ꝑ iubila
la iubili q̃ dilatat cordis resoluit. q̃ ĩter
na mẽte eleuat. q̃ tristiciã depellit. q̃
ad susceptionẽ diuine bñdictionis ꝑparat. q̃
dyabolũ fugat. deũ delectat. multitudinẽ eccl̃ie
triũphanti assimulat. hostes ipius cõ
fundit. Porro cũ libri ecclesiastici
bñ correcti ⁊ bñ legibiles habendi ẽ ma
gna diligentia adhibenda. Precipue ẽ di
ligentia ĩ ea q̃ ꝑtinẽt ad deũ. ꝑ scolas
ticos nõ ĩ ea q̃ ꝑtinẽt ad pñi. ut ẽ
alic. ꝑdicare ⁊ hũ. Magis nõ cũ nõ
ẽ nobis dubius q̃ ꝑtinẽt ad deũ q̃ dubius q̃
ꝑtinẽt ad pñi. Jtẽ hũ libri sunt cares ⁊ cã
illi uiuũt. nõ ẽ aũt ita de scolasticis. Cũ
nõ ꝑpria sit ꝑpria. Jtẽ ad istos uenie
bũt recipere ⁊ senes ⁊ male habentes
⁊ mĩ ꝑuenerit. ⁊ hñ defectũ hũitas.
Et io magis necẽ ẽ ut de his ꝑuineat
competẽt. Jtẽ ꝑtinẽt ad ornamentũ ecclie
et io meliores debẽt ee sicut ⁊ alia q̃ ꝑ
tinẽt ad ornamentũ ecclie. Jtẽ ex defectu
eorũ fiũt defectus ⁊ errores ĩ officio. ꝑ
plꝰ ẽ turbatiõs ⁊ scandala oriuntur.
q̃ ex ĩsufficiẽti aliorũ librorũ. Q̃liter uero
cauẽda ĩ officio diuino. Cauẽdũ ẽ
aũt ne aliud uel alit q̃ scriptũ ẽ ĩ libris
cãtet uel legat ex ꝑprio sensu. Magis ẽ sc̃
q̃dam ẽ auctoritas maior q̃ ĩ multis. q̃ hĩ
nõ hũilitate illos ꝑsumptuosi. sic dicit ex
positor. Porro si iste uult cãta
re aliud q̃ sit scriptũ ⁊ ille sibi sunt di

misicos ꝛ turbatores i offi. Iste tollabilis e
ad vnum caritas l'legem diuini n sit error in
tollabilis q̄ mulier inuenitur i illis q̄ sic
turbatorez i officio. et io fundo e offi
i illis. ¶ Celebrans sacerdos q̄ ualde cauendū
e caule n sciat q̄ scripta sit ꝯ offi. Si ei
fungentur e tanta diligentia i ill' ad q̄ ille
tenetur q̄ tormagis i ill' ubi adiscit loquis
illa ad q̄ tenēt; Hec e sua salus. s. pti
nens ad salutem. Sequitur. Carnē macerat
te ieiuniis ꝛ abstinentia esce ꝛ potus q̄ntum
ualitudo pmittit. ¶ Hec fuit ma
datum circa hic ptē primē q̄ ptinz ad i
carnis maceratiōz. et dat tā circa hec
mandata. p̄ ptinz ad potentē. s. ad i
potentes. ibi cū aūt. ad ꝛ c̄. tertiū ad
infirm. ibi cū accedit ꝛ c̄. Et inde q̄
s. sing' ex p. ttā ex p'o. cū dic. q̄ uali
pmittit. Cū possz ad dicē. q̄ fundo
e ꝯ impotentibus sbuiēt. Cū aūt ad no
tū ꝛ c̄. Sz i illo dic. nō tū ex loco
prior ꝛ c̄. io sbuiēt q̄ i primo infirm
sit agere, cū dic. cū accedit ꝛ c̄. Cir
ca primū n dās mādat dic q̄o carnis
factio. q̄ ebriatāda n extinguēda
et p q̄. q̄ p duo. s. p ieiunium ꝛ abs
tinentias duplices. s. esce ꝛ potus. et
q̄. s. q̄ ualitudo pmittit. Sequitur
q̄ ad predicatorez pertinet carnis
maceratio. cap. lxvii.

Et mō q̄ lz ad oēs xpianos ꝯ p
tineat carnē domare. sic
legitur fecisse scōr q̄d sci. nūc
illos gregori. eccē electi ꝯ carnē do
mare. tamē spālr requirit a predicatore.
Nā predicatoris e frequēt predicare ihū
xpm ꝛ hunc crucifixū. ꝛ ad hn̄ q̄ cruci
fixiones alios docere. Quantum ꝯ necessaria
e hec predicatio a corpore mēssator. s. etc. fi
in vbe. An n ꝯfusionis ꝛ ignominie e.
illa crucifixi magis ꝛ pauperes aūt esti
rietez; fructus predicare corpore. et ieiu
morum dominas. rubētis bucce ꝛ tumida
ora. pferre; Iste predicatoris e in i pdi
cando. in i ꝯfessionibus. in i ꝯsiliis
ipone aliis l' psuadēe ut carnē suā do
mēt. Vn̄ aūt pcessit ios ita eē solliciti
de aliis circa istā. ꝛ p salute sua nolle
digito talia tāgere; sicut dic ei. ap. cor.
ix. Castigo cor' m̄ ꝛ i suitutē redigo
ne forte cū aliis predicē. ipse reprobus effi
ciar. Confessor n ēnrarz ꝯ me sic ꝯ aliis
Iste predicatoris e discurrere i mūdo int
feminas ꝛ alia icentiua ad malū inuenī
abilia. ꝛ io si cor' ei' n fuit ꝯcōtri ꝯ fa
cili periculis eiū in periclī multorum in
corū plo q̄ si retinēt i clausura iclusa.
sic equus icomut i stabulo. Et io dic
scā sincletica i uitis patrū. Ieiunium
fren e monacho ad pctā. Q' g' abicē ie
iunium. sic equi feruens desiderio frēme
repit. Iste predicator nūcius e missus a
rege celesti. Nō solz aūt decet nūcios n
ornat sig p q̄ ostēt ipz eē uū nūcii.
ꝛ ꝯ familia illius a q̄ dic eē se missum.
Vn̄ aūt q̄n misit moysē ad filios isrl'
dedit ei sig' p q̄ crederēt ipi. Predicator
n dz signa dn̄ sui portare manifeste.
Hec aūt e carnis maceratio. gal. vi. Q'
x̄pi st. carnē suā crucifixerūt. Iste predica
toris e fama sanctitatis multos ad se trā
Nulla aūt opa uirtutē sz q̄ tā famosū fa
ciat hoiez i sanctitate ap hoies sic absti
nencie. q̄ hec uidēt magis sensibilr. et io
predicator illis dz abūdare. n sic me
lius hoies attrahat. Et sic repit' de
io. bapta. mat. iii. n cū dez fluuiū. esca
eius erāt locuste ꝛ mel siluestre. seq̄ tūc
exibāt ad eū ihrlz ꝛ ois iudea ꝛ ois re
gio circa iordanē. Iste predicator e q̄ doceat i ih'uino
nias pris summe e estia sēte epicuri
q̄ dic corpz ipinguādā. Dm̄ differūt.
q̄ epicuri st i suo acuito pecudū pi
gues. ꝛ n macillentes. Vn̄ ierō. ad
iouinianū sectatorē epicurij dic. Multo
bucces rubētibus incedo ꝯ t' acuito st
ꝯ mō grege tuo ꝛ palliorū st. Vn̄
aūt idecētia q̄ predicatorē e mōri dis
cipls epicurij. Iste predicator e laudare ꝯ
silentē psonare. Pell' aūt pigris n bn̄ re

scàr. Et ideo sic ꝯ pellibꝰ dessicatis fiūt tym
pana ad bñ cātādū. sic ollā resonāt
laudes diuinas pdicatores sicut qd pigmn.
Et ideo s exponitur grego. dic i ps. lau
date deū i tympano. qd sit .s. de pelle des
siccata. Ast pdicatoris ē pdicare ꝯ sup tri
stia. z ideo d: sic aptare ad pdicādū sicut
lr usq ad secretas itelligētias. Modo hoc
ꝯ multū ualz carnis maceratio. q: sim
ieiūē pigrē uete sēsū ñ ggni tenuē.
Et ꝯ dānī cle an ueseetis legimꝰ
z adq data ē intelligerē uisionē. Ast p
dicatorē idoneē ad uitā ꝯ tenedā.
ñ sic ipē ablāuit. ita z ipi abuleēt.
Melius ꝯ arte q ñ solū silo sz ymagi
ne ondeo docz. Et ideo pdicator d: uitā
ꝯ ñ solū ūbꝰ pdicare sz z i se ondere. Et
ideo dicit paulus ad cor. iiij. Sēp morti
ficatiōē ihū i corꝑe nrō circūferētes. ut z ui
ta ihū i corꝑibꝰ nris manifestet. i. mani
feste appareat. Nō ꝯ fuit uita ei ñ ēpi
corꝑis mortificat. Ast sig q: tā ducens
ē pdicatorē carnē domare. statuerēt
ñ ifinito pres nri ut summa ieiunia
q īueniūtur ap alios rthosos .s. a festo
crucis usq ad pascha. z summas abstinē
as .s. a carnibꝰ hērētā. **Seqtur d ma**
ͣ **lio que facit inglumes i**
d **sto sr ipā religione cū lbꝰ iij.**
chiosi q ñ s spu sz s carnē ābu
latīs u eis īglume facti. inte
militatē qm assūpserut uolūtatē p'
cepcienti a exhortiēt. icōucientia multi ls
ratificē dimittit. Hec ē ē qd itā fugit
ꝯ statu claustrali. sic d: d lupus fame
hec erigens fugat eū ꝯ nemore. Mo
do si cesserit opitunitas scalis. tū seu
tē. ad dignitatē arepto pleso cū iam. iii.
nm si li ñ pūt libet morari i eis. z ista
tū ūeciatē pleso. nū ad aliā rthonē se
trāsferetis. nō aīo austiorē uitā du
cēdi sz laxiorē. nū qd peius ē c apostā
sie cūtiē ad egyptū sch. ꝑp eū abrā
tē itētis. z illis oibꝰ uenit refectōnē
q ēēt. Et ideo pphalor ē eā inuenerit

ñ pūt ab ea sepāl sz i ea deteñ nusq re
uertit ad claustrū. sic corui ad licnis ea
dauī ñ ē pmos ad archā reuisa. Alīs li
ē qd reuertūtur i claustr qdā sine cor ite
dū sic ut duplice ut cauētē. Dicit qꝰ
dā fuit de monastēr i eis q ai capta simul
ē dīo suo a d fetore. z tanta eāt eum
ad custodiā. laborauit fili ut cū eis
possz morari. qd ē optimū illet. z ali
qt diebꝰ ē eis simul. Videt austaz ui
tā ipsorū. magis elegit redire ad carcerē
qꝰ ē eis āplius dimorari. Ast lē ē qd facit ali
qñ i dormino dilectū ēē. nec pūt i claus
tro. i locis i qbꝰ laute pcuriūtur erōrq.
Cū ꝯ sr duccibꝰ i qbꝰ melius pcurint
qꝰ ꝯ. uīr pūt ad alia negotia z scī
emitti. Et sic sr silices multi dibꝰ q sp
fere tēt loca ū sr diuina melior. Con
tra qd d: eccli. vij. Melius ē ire ad do
mū luctus i q .s. male comedr qꝰ ad
domū diuiuij ubi .s. sr epule i abū
dāncia. Sīm q sic uerāt, ab ista pos
te sr qm ñ pūt resistere. ñ i orde sta
re. leui z hā spualibꝰ uacare. sz assiēti
p domū creciētē. nū explorāt qd co
medē. nū expetāt sz ad desor appe
tatur. nū solē respiciūt qꝰ ascedit.
nū saciētā molestāt ñ pulsāte ad hēē
q: tēsiēt ad comedē. nū morat p
hospitū si forte aūat ibi gratiē qꝰ in
ueētur. Si defuit aliq ñ ināt sic silij
isrl i deserto. si restitēēt eis ciba fiāt
p uīibꝰ se opponūt. Si aūt pisatāti pti
ncs ad abstinētiā auē ñ faciūt aū ta
tū differt qꝰ sepelitur obliuione. Sīn
dispēsatoibꝰ secū facionis sr abstī
nencie nemittere ul dere aliq ñ attedit.
prelatus ad alhoc faclis optios repu
tāt z cōmēdat. Rigidus uō i hoc itol
lābile reputāt. Si uō isirmitate l'
seme drigat eē debilitā. tātū ciz
luit carnis i medicinalibꝰ. recreatoibꝰ
z hā. qꝰ ab illꝰ angelli ñ pūt. k. aliqñ
hā nisi sunt ñ carnē. Et sic d: i lib'
collonū silices sr aquile q i alto uolā

tam subito se dederunt. abbas autem inquit
inuisibiliter a balneo recedens. iterum quia propter hoc
[illegible] in uita perstetit [illegible]. si
apud alios [illegible] hoc quod recessum
habere possint. propterea diuina dedicacione
cessare. fluuius non in tantum excreuit in ablu-
cionibus et medicinalibus et contra fetorem
qui carnem miserat cum fomita [illegible]
aduenerit destruunt. more illorum qui
dedecet balneare. ideo sufficeat et exti-
guit. quod bene significatus non inueniat quod ua-
[illegible] principio [illegible] gula de-
inde [illegible] tocius destruunt et i-
[illegible] iiii. R. d. Sequitur quod abs-
tinencia et ieiunia sunt rigore ob-
seruanda. capitulum lxix.

Disciplina abstinencie sic sta-
tuta est rigore obseruanda a qui-
[illegible]. et a prelato est [illegible] diligenter [illegible]
ne facile cum [illegible] relaxetur. quod
disciplina [illegible] quam plures [illegible] multa
alia [illegible]. Repitur est quod iudice
[illegible] rigore obseruat abstinencias suas.
qui [illegible] eligit mori quam [illegible]. sic
ii machabeorum [illegible] [illegible] et [illegible]
et sacramentis plurimis inuenitur. [illegible]
non necessaria est quia [illegible] reputant [illegible]
[illegible] inter [illegible] leuis [illegible]
[illegible] obseruacionis relaxacionis.
[illegible] non inuenit aliquid [illegible] gaudium [illegible]
[illegible] abstinencie [illegible] prin-
cipibus. [illegible] est [illegible] ille qui tam
facile debitas abstinencias frangit [illegible]
[illegible] iii. [illegible] ab [illegible]
[illegible] abstinencia multos [illegible]
[illegible] est impugnat carnem. ipsa impu-
gnat [illegible] sic [illegible] in primis parentibus. ipsa
impugnat creature [illegible]
[illegible] suauis. ipsa impugnat quia
[illegible] facile [illegible] inuenit [illegible]
[illegible] frequenter sua importunitate [illegible]
ipsam molestat. Et ideo tanto [illegible]
[illegible] impugnatur [illegible]
[illegible] multum [illegible]
[illegible] Et ideo [illegible]

quibus dicit. [illegible] discretus [illegible]
[illegible] non est [illegible] in [illegible] gloriosiores
quia quanto [illegible] tanto [illegible] gloriosi-
ores [illegible] multa possit. [illegible] simu-
lat se impotentem. non sic assequitur quod cupit. [illegible]
[illegible] et sic [illegible] in orto simulat
se mortuam non possit capere gallinam. et ideo
non est ei parcendum sed cauendum ne decipi-
at. Michee vii. Ab ea que dormit in sinu
tuo [illegible] concupiscencie carnali. custodi claus-
tra [illegible] claustra oris tui. ne [illegible] ea cetera
facile aperias. [illegible] est sic mala [illegible] que
[illegible] quam semel [illegible] exhinc [illegible]
non [illegible] in ea. Et ideo sic [illegible]
resistit [illegible] sic faciendum
est [illegible] iob iii. [illegible]
[illegible] non audit. [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] sua necessitate. sic i-
[illegible] nobilis [illegible] sua in [illegible]
[illegible]. Consueuit [illegible] nobiles [illegible]
[illegible] multum canes ne ali-
[illegible] in [illegible] alt[illegible]. Tunc [illegible] et
[illegible] consueuit. quia [illegible]
ne [illegible]. Certe est [illegible]
non debeat carnem [illegible] uoluntatem suam
sed solum secundum necessitatem. [illegible] xxviii. debi-
tores sumus non carni ut secundum carnem uiuamus. id est
secundum uoluntatem carnis. Et ideo [illegible]
[illegible] necessitatem carnis [illegible]
[illegible] sua [illegible]
[illegible] necessitatis [illegible]
[illegible] solet [illegible]
[illegible] xxxi. Vigilia [illegible]
[illegible] glossa [illegible] Precium est [illegible]
[illegible] fortiores [illegible] ma-
le [illegible] assuescere et [illegible] ea [illegible]
[illegible] potentem. et ideo [illegible]
[illegible] facile abstinencias [illegible] difficili
[illegible] in [illegible] plus [illegible]
[illegible]
[illegible] ex consuetudine [illegible]
[illegible] carnem [illegible]
solet [illegible]. Cum [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]

pri q̄ sit cautela et virtute. Seq̄ q discretio servanda est i abstinentiis.

Sacerdoti tñ quilʒ abstinentie ca. lxv.

discrete sit observare. tñ semper
consideranda ē i eis consuetudo. et cauē-
dum ne qd nimis fiat. et h̄ precipue apud sto-
et rōe senectutis. et rōe paupertatis. et rōe
officii. Cū ē qd affligit carne considerare
debet etatem infirmitatem et impotentiam. pp quam
recedi aliqis ob hoc. Precavendum ac ē ab hi-
one prelati. nisi illo. sic bene nutrire ser-
vant et sustentando. sicut ē ad se ancille dicunt
infirmitatem. ut plus expensas p eo fieri.
qd cavendū ē diligenter ut ē paupertas. Ex
i mē. prim ō q̄ndo q̄ de lenitate faciē
eius. plus facere debet abstinentias i separatim
quam. Et requisitus. cuius qui erit i levitē
servabit corpus suum ut portat bono suo. co-
gitans qd si infirmaretur ut haberet necessaria.
In separatum ac ut timeret h. qd i illo p-
te erit ō consolans i omni infirmitate sua.
Sunt prudentes viatores q̄ht multas dietas
ē cū magis diligenter equū suū custodi-
re. multo magis uo quilibet i predicatione. l
aliis prioratus ad actum assidue occu-
pati. cavendum ē ne deficiat ei equus corporis
sui. et magis quam de alio eq. Si ē deficiat
equus viator. potest alium querere. l ipse debilis
equus pedes ire. l alii custodiam eius co-
mittere. hic uo ut sic. qz corporis aliud nec
potest acquirere. nec ipse relinquere. nec alii
custodiendum committere. quia et ipse oportet
eum servare. Unde dicebat psalmista. Forti-
tudinem meam. s. corporis mei ad te custo-
diam. h̄ dicit aug. nobilis carnem domina-
das ut extinguendo. domina. s. ne lasci-
viat ut puerula i domino. ne debi-
lis ut filia mala. ne deficiat ut servi-
entem l. Et p[ro]pt h̄ dicit greg. i mor. p
abstinentiam vicia sunt extinguenda ut caro. et
tñ qd sibi de perfectis mediocriter. ut
ad elatam caro ut serviat. et tñ ad exer-
citium rectitudinis subsistat i opere. Unde ē
qd aliqui soleat inordinatas abstinentias
habentes fuere. q et p re narrat cas. et tñ

multum valere ad virtutem. Vñ sunt abstinentie
a fructibus. i. q̄nas sine aplerici. non
solum pp sanitatem sʒ pp virtutem. Sunt h̄-
bis et fructibus contentis. a salsis aliquibus.
a multitudine ferculorum. a cibis sumptuosis.
a cōsertis. ab exquisitis condimentis
omnibus. ab omni nobilitate i potu et similibus
multis. p q̄ et mētis carnis domantur. nec
multum ledit corpus valitudo. Sequitur
q religiosis valde cavendum ē ab omni
nota circa vinum. q̄ sit multe. ca. lxvi.

Optimum g̃ q quiuis magis serviat
abstinentia eum esse quam potum tñ
omni religioso spāliter cavendum ē ab omni
excessu circa potum. ad qd sunt multa induc-
tiva. Sacerdotem ē f lege sua perpetuo
abstinent a vino. sicut recabite i veteri
lege nunquam bibebant vinum. iere. xxxv. sicut
nazarei tpe consecrationis sue ut bibebant
vinum. nec aliud qd possit inebriare. numeri
vi. Cū ac hec oi fiant ab eis. pp simila-
tionem l signare rōe religionis. q̄ reprehensi-
bile ē i nro religiose excessu i vino. sicut sic
narrat historia. karolus ut bibebat ut
ter i mensa. Legimus et de sancto ieronimo
se i q̄ bibebat dz hic signum est. ad qd
ministrant ei vinum. et restitui tñ impletum
aq. et ē fere i eadem quantitate ē vino.
In regno apulie ut ē magna copia
vini. i multis cinis nobilis soli ministri
i mensa vini certis vicibus et i cito uno p
missas. Si g̃ h̄ faciunt seculares quanto
necessaria ē q religiosi caveant i potu.
Unde dz. ps. xxiii. Emulesce sacro ante
mane. Tunc ac ē multa reprehensibilia
religiose circa potum vinum. Unū ē circa quantitatem.
Unde dz. thimo. i. modico vino utere. Item
ad mulieres. Si tantum ut placeat a domino
apud ē bibendo vino. obsecro ne bachus o
bibendi qd dicit modicum. Aliud ē circa for-
titudinem vini. Dz i consilio. plato mini-
strum quisquis et se vino. quanto magis h̄ sanctus
dicit religiosus. Ecc. xxxi. Cū sufficeret ē h̄
vini exiguum. i. debile. sicut dz i vulgari.
Aliud ē circa varietatem vinorum. Nota

qr n inuenit ap gentiles qr i nobilissi
mo uino
de q legitur hest. i. Nullus erat qui cogeret no
lentes bibere sed ut quisque
fis no ee atetos uno uino sz uarieta
te n paucos i uino quinino aggrauare.
Aliud e circa pciositate. Non e uiri re
ligiosi debet i haustu uini pciu ponere
uno multa pauperes posset comodare su
stentari p die. Unde uos illa sap. ij. Uino
pcioso nos impleamus. Non e bonorum sz lupi
pessionum. Aliud circa curiositates po
tationes q solet fieri cu bonu comedendi.
Si ei eq zasim n aaquirit n eciam ho
q ioculos e uo rhioso tu dic bile. in h
mi ubi. q hoc sr illi moratos i uino.
de qbi dr. pu. xxiij. Cui ue. z c. N o
ne his q morant i uino. Aliud est
circa uba. Sunt e quidam q fere p totam
iitem mensam loquunt de uino z potibus
z absentibus dicentes h e tale z illud e ta
le. z h. Osee. vij. Sr uini ruinna
bat. Nam multis rhiosa cum eet i mensa
cum qbdam spiritualibus uno q multum loquebat de
uinis dixit. p d n loquimini tantu de uino
sz bibamus de meliori sic tot uba. Aliud e
circa sbtilitate iudicandi de uino. Sunt
e quidam q ita sciunt sbtiliter iudicare de sa
uiore uinorum z omniaco cu ecent magis
i illa arte. Non sic inuenit de anquis rhiosis
q bibebant ista ole p uino. Ipse qr lebat
sensa mortificata ad modu beate lamp
dans. ij. pe. vij. Nunq inget sensa mea
ad discernendum uir suaue z amarum. Se
cundo z qr uini abutentibus eo multa sol
lent mala. q sr nalo qua rhiosorum
bonissimi. Rhiosus e sume dcet atinere
ne uero. Uini et iactat ad libidinem
pu. xx. Luxuriosa res e uinu. Sr i
sinectute i q debet hre cor uiri z aiam
unam cum aliis. Uini et facit turbationem
ad alios. Ecc. xxxi. Uini multi pota
tu irritationem facit. Sane e ppe ad i
multa p q alii irritant. Sr ipsorum e la
udibus diuinis insistere. hec et fac blas
phemie. Glo. sr. ecc. v. Sine comedit
sine bibit z c. Si uinolentia te in
gurgitet. q sicut lauds lingua sonat. in
ta blasphemat. Sr ipsorum e linguam discip
plinatam hre. alioqn s iacobu uana
e religio. Hec et facit fatue loqui. Sedo
esdre. ix. Dum facit p taletam loqui. Sr
ipsorum mira dz ee i ludum. hec et iactat i
ad nouacetaa. i. u s in coz scez mite
mtat i securitate z iocunditate. z n me
mint omnium tristitia. Sr ipsorum e contemplatiui
uacare. in meditatione. in lectione. in
reuelationes susciepiendo. Uini et obscurat
uisum nalem. Glo. sr. pu. xxiij. Cui
suffosi sunt oculorum. i. modica hausta ui
ni uisionis z rationis uisa igit reuelatiuus
ipedit ad sciam acquirenda. Et io dicit
salomo. ecc. ij. Et ii aiam mea tras
ferre ad sapiam cogitaui a uino abs
tinere carne mea. Silr sciam infundendam.
Sed dr. dan. x. Triu ebdomadaru diebus carnem
z uinii n intraret i os meum. qm. s. aspira
bat ad reuelationem. Sr qd psit eis oia
n pseuerent usz i finem s hec et aufert
uinu. Ecc. xix. Uini apostatare facit.
Ad ad littam nouu e. ut pz i golia cois
q frequenter tauernas uinum reliquit alba
tias ut p tabnas discurrere possit. Cum
g tot turpes maculas gnet uini in
rhiosis z tantum eis noceat. n modicu e
eis necia abstinencia n solu a uino sz
ab oi potu q ebrare pt ione. Et io
bn dic aug. rhiosi n solu abstinere de
ce sz z abstinere pota carne comitanda.
Nec et miru si rhiosi hec dic. c ipse salua
tor dixit discipulis suis. luc. xx. atten
dite ne grauentur corda uestra crapula z ebrie
tate. Necessarii sicpe sr nec cibi z pota. z io fa
cie sb pallio uenit h ap sanctos bn incu
buerat. Si unq teneantur rhiosi pfes
sores h ix ad comedenda carnem qn pnt
ei dicat au qr ualitudo prunitatis.
R. Quedam sr sicca sic i domina scripta
q pcuant sr sanitatem ad hoc qr obliga
tur p preceptum. et h e de talibus. Sequitur
de pcia abstinencia. q e i boni multa. ca.
. lxxij.

Notandum tamen quod non habitua quando naturalis for-
tis fuit in prima conditione sunt in-
de ratione debilitata quantum multa
possit in abstinentiis. quod patet in abstinentiis
magnis religiosorum quas sustinent ... in ca-
rentibus et quas faciunt aliqui pro sanitate acqui-
renda vel conservanda. et quas fecerunt et faciunt ad-
huc multi sancti non solum viri fortiores ut nunc. sed
et mulieres fragiliores ut nunc. Si enim tanta
sustinent ... si tanta sustinent aliqui
pro corpore. si tanta fragilis natura quod possunt hodie si
essent voluntarii si tantum diligerent animas ut
corpus profecto si probarent vices suas invenirent
se plus posse quam credunt. Sed probant hodie
quod possunt in prandio lapidem. quod in cena ...
quod ... et similibus ... quod ... non
probant vices suas. Verumtamen ...
Dissimulamus ... et ibi quod
ad te pertinet nunc est quod velit experiri quod
possit. Dicit filius Sirach ... possu-
mus. Sibilis calicem primus et nos non possu-
mus levem abstinentiam sustinere. Dicit Pau-
lus. Omnia possum in eo qui me confortat.
et nos qui nunc ... omnium ...
... nos pauca possumus ... dubio ...
possumus multa sed nolumus. Vere non posse
potest esse ... cum non velle sit in culpa. Sequitur.
Cum non ... non potest ieiunare. non tamen est lo-
... ad ... non est egrotatus.

Dicit tamen ... ieiunia quod
ad impotentes etc est sententia. Cum autem non potest ie-
iunare non tenetur ad ieiunia. tamen
ne solvere ieiunium ... in dissolutione
non comedat ... in prandio non forte non
solum sit impotens sed ... est ...
... non sit impotens quantum comedat ...
... requirit. Sequitur de impoten-
tibus ieiunare. capitulum lxxiii.

Ebrietas ... et ... magis ...
est ... agens est in ieiunio in
debilibus quam est fortibus. Secundo quod ...
... est ... comestio in claustro
diligenter ... est debilibus et ...
probat ... est quod ... precipue
... presentia sed ... rigor. tamen

cetera comestio sit contra legem non clamavi. Sed
... plato de debili-
tatibus. Si ... tamen ... non potue-
rit esse carnium ... Responsio. Quidam le ...
... opinio ... quod sit ... comestio
... de debilitate quam ... se habet. Sed
presumptuose male ... non ... sp-
... ... alia ... quoniam
Sed quod fiet ... illi qui non ... sua debilitate.
Responsio. Prelati est cognoscere ... prelatus
suus ... manifestum sit ... pro
et esse sollicitum non solum de anima sed et de cor-
pore. Debet et ... ut sit ...
sollicitus ... si ... aliquis ... necessitate
patitur. et ... iudicatur caritative. et illo
... qui ... humilitate ... solet
... Sed numquid potest prelatus dis-
pensare in ieiuniis ... Responsio. Non
... quod possit ... sic ... quod ... et
nunquam ... obligare ad ieiunia impo-
tentes. potest tamen iudicare de impotentia secundum
... est ... iuventute senectute
... et ... declarare
... tenere. Sequitur
de esu carnium comestione. et quod liben-
ter comedendi est in ... capitulum lxxiiii.

Quaeritur ... non ... quod ... car-
nium ... comederit. si quis for-
tassis ... comederent
... est ... in ... non
... Monet tamen ...
... Monet ... et come-
dere ... comedere ...
sic refert ... ... in ...
si multum ... resistere ... consi-
... tamen ... quod ... sunt
... comedere ... in ...
... in cella ... et sic
... quod ...
... magne ... in ...
... quod ... nul-
... non vellet ... co-
medere ... oblationi.
Cum ... et ...

ī ulsue. Dna quī nos festinās · et idō fa
ciet hanc prīmā: qr hore n̄ comedētes
sūt. Et sic statim simul cū ea ī se n̄ co
medēt er eis p̄ totā noctē. Itē eē hora co
medēt q̄ fragmentū cibi: refectorie sc̄: cap
tū sit ei necessariū hora l̄ loc̄ ali ut ad
melius h̄eat. Nō q̄ iū religiosi dāt cibū op
ās n̄ sēp comedāt ē cōuētu · et hoc ut
pascāt n̄ solū cor̄ sed et spūm et loc̄. Vnī
iufir̄ nō solū fancto ub̄ sunt ac̄ cibū
s̄ et amo ēsuriāt ub̄ dī. Itē n̄ intent
dissolonē q̄ frequēt solet accidē i conuiī
vib̄ eē sūcte et marie i ub̄ pp̄ q̄ pu
lutū legi suīs cligi ī ifirm. luc. xvi.
Itē refriger lingua mā. Glo. Nō q̄ sic
mor ē iuit dum a. lasciuiā stetō
it. Itē ne fiuct̄ parat ā sēq̄ er moda
ta refectiē. De quo ēsos̄ sē eplā ad
leb. Michil sic salutē. nil sic sensuū
aīme opatur. nil sic egitudies fu
gat sic moderata refectio. Ma. de mo
deratiō. melius ē ñā i cōuētu q̄ eē. Itē
n̄ ē nec sit ē sanctitate ē. Tu ei p̄ sit
uerbū: duo l̄ tres cōgregati sūt i noīe ei
sic dr. m̄. xviii. certi ē ipm̄ eē ubi et
plures sūt et mag̃ spūalr̄ pp̄ ipm̄ cōgregā
ti. Itē pp̄ meliorē scāllā: nā refectois.
Mā c̄ refectorie sequitur gr̄a: adūsa
nisitur eccl. orōs secrete. meditatio
nes scē. officiū morū frequēt̄ et silta. Illi
a. nuglie. leuitates. potatiōes. et alie
dissoloneis. more illor̄ ē qbi dr̄. exo.
xxii. Sedit pp̄ manducare et bibere et
surrexerunt ludere. Itē pp̄ scādalū fium
vitāē. Sic ē sequēte cuēt̄ inl̄ sū. dō
eē ilē ūa cōnuntiāt eē dīgnāc ml̄
tis sūt ccāio maiorū. murmūs et tur
bationis. quā l̄ nālē tn̄ meā. Vn̄ ap̄. ro.
xiiii. Si esca mē scādalizat frēm meū n̄
manducab̄ carnē ieternū. Prō hī et
alia qdā n̄ sūt admittēda ceterōrū frā
dē. ne scādalizēt eorū imitatiōe. Et io
dr̄. osee. iiii. Oīa nātā lasciuis deli
... q. l. sepat se ab aliis i pascūs
... n̄ē p̄ nomināt et alii debilis q̄ cōme

ci ā in hora ī prandiū mēsis qiūit̄ h̄ maducat:
R. Nō. dū n̄ comedāt ī līs cib̄ statu
tūt a maiorib̄. Ma. de ē qd̄ fieret ē
hō debita repulsa. Itē nūq̄ ā incomē
lib̄ uiūt l̄ bib̄ eē hora prādiū mēsis cōr
ī maducat: R. Nō. Et h̄ pr̄ er h̄ q̄ dicat
aliquis. Medicīa ē inter et pot̄ lic
nituit. tn̄ siplr̄ n̄ uocat̄ aliquia. Itē qd̄
ducta mēs cito comedē tpe ieiunii. n̄
ptirit uite maducat; R. Cū cito possit cō
medē q̄ sic. Vn̄ f̄ more pric et q̄ntate
cibi ē hō prādiū determinādā. Oīe de cō
positor: q̄ hō prādiū tpe ieiuni ē ut no
nā et uespas. alio uō tpe int̄ mā et sex
tā. Et nō q̄ iu religiosi n̄ debet eē apt
iuit ad cib̄. sic bestie q̄ n̄ obsuāt l̄ ind̄
l̄ loc̄ l̄ tps̄. Itē n̄ cōmedēt n̄ debet n̄ cist
mab̄ q: semel l̄ bis. et ē eo loco ī ē hī
n̄ dr̄ h̄. Et io ad maiorē quietē firma
ne statut̄ ē ap̄ eos ut n̄ cōmedāt l̄ bibāt
n̄ secreto et preter licētiā. ut tibit n̄ cū
dualis mab̄. Item nō q̄ uult aū. qrit
aut ēē hore ad orādū. ut i̇̄ ordinib̄ ista
te hōe et tpib̄ astituit. Et ad legēdū
ut ista. cūdicēs ēta hōe petitur. Et ad cō
medēdū. ut h̄. Sequitur de prerogatiua misericordie circa infirmos super rigore religionis. ca. lxxv.

C...ta nūō. q̄ q̄dā p̄terita religio
cerēt quāsi austeritatē circa infir
mos i cib̄ et silēcio et aliis hm̄. p̄senti
hm̄ austeritatē opib̄ pietatē. et i h̄ se pu
tātes religiosos. Mā hec ē religio phariseor̄ ma
ledicti. a. dr̄. m̄. xxiii. ubi scribe et phariseī
q̄ decimat mentā et anetū. et relinqūt q̄ grā
uiora sūt legis. mīaz et c̄. Mā hec n̄ ē religio
q̄m iacob̄ diffinit dicēs. Religio mū
da et imaculata ap̄ dr̄ et pr̄e: hec ē. uisi
tare pupillos et c̄. Et eadē uē īfirmos
Mā dēnt: i uit. p̄. de duob̄. qr̄ un̄ multū
ieiunabat. alt̄ fiuebat infirmis deuo
te. Quesitū ē fuit a q̄dā sene qs eor̄
maioris eēt meriti. Et dixit senex. Si
ille ieiunās appēdat se p̄ nares n̄ p̄
ueniret ad meritū illius q̄ fuit infirmis.

Omnia dat deo. luc. vi. estote misericordes sic
et pater celestis misericors est. sed misericordia eius
super omnia opera eius. ergo in hoc prelati miseri-
cordia super omnia alia opera eius. quod est de maiori mise-
ricordia quam quam exercent circa infirmos. Ubi est pascit
esurientes. potatur sitientes. vestit nudos pa-
rat lecto fatigatos. in carcere et in hospitali
visitat ligat vincul' infirmitatis. et tandem
mortuorum ex inhibitum officia humanitatis. Et
sic in hoc opere omni opera misericordie adimplet. Preterea
in operibus rigoris religionis frangitur quinque de-
de uno sensu vel in pluribus. ut in abstinentia de
gustu. in vigiliis de visu. in asperitate vesti-
tu de tactu. in silentio de lingua. in clausu-
ra de pedibus. in opere vero pietatis circa infirmos
frangit ei actus vigilando et in loco [illegible]
[illegible]. olfactum fetores sentiendo. audi-
tum [illegible] audiendo. iterum ab ipsis infirmis tactu
infirmi tractando. gustum propter eos comisti-
onem solitam dimittendo. linguam eos consolando
pedes propter eius discurrendo. primo et tamen corpus propter
eius diuisionem laborando. Nullus ergo religio-
sus hunc potius opera. in quo se ipsum ita se ipsum re-
legat. et totum se deo relinquit ut ei ex
toto deseruiat. primo et ei et proximi sen ei
in proximo et proximi in eo. Item religiosis secularem
dedit nobis exemplum dominus. qui tam benignum se ex-
hibuit infirmis. eos visitando. eos [illegible]
ter alloquendo. frequenter sanando. qui apostolos
mittendo de eis in ungendis sanandis et
mandauit. qui per iacobum apostolum specialiter sacra-
mentum instituit ad alleuiationem infirmitatis
humane corporis [illegible] Sequitur. Cum ac-
cesserit ad mensam domine in singulis quod
ubi fieri consuetudinem legitur. nec tumultu et
contemptionibus audite. nec solum vobis fauces
sumant cibum sed et aures esuriant verbum dei.
Cum dicit post mandatum et pertinet tam
ad impotentes quam ad potentes. Vide est hoc de-
pertinet ad utrosque. Sequitur de lectione
in mensa. et quare religiosi legi debet de e.

Et in modo edificationis in conuiuijs. Cum lex
scripta in concilio toletano statutum
sunt quod in conuiuio sacerdotali se-
per habet lectio de scripturis diuinis. sic di-
citur. xvii. xliiii. c. per reverentiam. Item de
statutis temporibus potest esse eciam. quo ut dicitur
de non solum exterior homo sed et interior pasceret
verbo dei. Ut quod dicitur verbo de iniquis. pariunt
steriles. quia non pariunt. scilicet carnem. et viduae
non bene faciunt. scilicet animae quae in peruli solacium sunt
sunt. scilicet corpori. caret. Secundum ut anima interim
diuine lectionis. et plus delectetur a delectatione
aliorum. plus magis de magis caueat periculum
quod ex huius delectatione nasci solet. Ut
quod dicit in epistola unde quod conuiuium male sperat
habitus. quia multa quae sunt sine re ex tamen con-
cupiscentiam efficiat se sunt esse. ita et ipsi.
Unde et ipsis permittitur in eadem epistola a
bis fuit in equus sine macie conuiuatus
sine tiore. Tercia. ut plus exercitium mo
cum illa quae solet in conuiuijs oriri. propter
quod dominus epulo legitur apud inferos punitur
in lingua. et hoc est in conuiuijs laudabile
glosa ad nathalem episcopi. Communia tunc
tunc ex caritate [illegible] pariter. cum in eis
absentium nulla vita mordetur. nullus
ex illusione repletur. in in eis negocium
secularium inanis fabule audiuntur. Porro
hoc statutum olim fuatum fuit etiam in
mensa comedebant. adhuc fuatur apud ali-
os quia sic comedunt. sed quia pauci sunt tales
multum euanuit apud eos. Seruatur tamen in
ab episcopis et magis uniuis. quia tamen propter simplici-
tatem tamen propter multitudinem frequenter sciam
conuiuatum hoc obseruat. Apud religiosos non prelati
est obseruandum. Ipsi est plane iterum lectionem
habent in parte conuiuij sed religiosi debent habere per
totum. Et ideo dicit autem. dominum in singulis.
sed apud eos est tantum tumultus quia uix lectio
potest audiri. Sed apud religiosos fuatur silencium
ut lectio quieti audiatur. Et ideo dicit. sine tu-
multu et contemptionibus audite. sed apud pau-
cos sunt quam animum ad lectionem applicent. religiosorum
non est audire lectionem audire quam cibum sumere.
Et ideo dicit. nec solum fauces vobis sumant
cibum sed et aures esuriant verbum dei. Et
attendendum est quod in sanctis et maxime per-
dicatoribus in aliquo conuiuio ubi non est lectio. con-
uenit eos semper aliquid edificatorium dicere ani-

fine giuniu ut mīq̄ tabˢ caīl' fit
sue spūali. Ideo ẽ ꝙ cādelabr ad
sigficat lumē sepīē erī i mīsa panū
i tabernaclo ꝛ i tplo. ꝛ tabl'e testa
erit i archa ẽ mana. heb. ix. Ideo
ẽ ẽ ꝗ guillms digni meoꝛ epūs pa
rien. in mēsa sua uerba edificatōis
solebāt affuie. ꝛ dicebāt se nolle aliū
lectore hīe i mēsa sua. Ad ꝯ̄ ꝗ er reli
qt nob saluator ꝗ ex ꝗ̄ ꝑoicare cepit
nō legit i ꝯuiuio fuisse i q̄ nō dixerit
edificatōē. Comedit cū phariseo eo
inuitāte. ꝛ ibi dixit. Simō hēo ad t
dicē ꝛ c. luce. vij. Itē fec ꝯuiuiū i do
mo sua. ꝛ pharisei murmurātibꝰ q̄
c̄ publicanis mādūcaret dix. Nō c opꝰ
ualētibꝰ medico ꝛ c. mat. ix.
Itē ꝯ̄ sunt i ꝯuiuiū cū q̄dā pn̄cipis mā
ducare panē. ꝛ itēdēs q̄mo p̄mos
accubitus eligēt inuitati. dix. ad eos.
Cū inuitatus fuis nō recūbas i p̄lo
co ꝛ c. ꝗ sequitur. luc. xiiij. Et co
medit c̄ zacheo. ꝛ ibi dix. Hodie
huic domui salꝰ fcā ē. luc. xix. Itē
fcā c̄ cena i bethania. ꝛ ibi orta
murmuratiōē ꝯ̄ unguēti effusiōē fit
cū multa dixē edificatōē i excusatōē
ꝛ laudē marie. io. xij. Itē cenauit cū
disc. ꝛ i multa dix edificatōē. sic p. luc.
xxij. ꝛ io. xiij. Itē p̄ resurrectiōnē comedit
cū disc. offerētib ei ptē pisc assi ꝛ fa
uū mell'. ꝛ dix eis. Hec s̄t q̄ locutꝰ sū
uob ꝛ c. luc. ult. Itē i die ascēsiōis ꝯuesc
ēs p̄cepit eis ab ihrl'solis ne discederēt
ꝛ c. act. i. Sex. Q̄ uisi s̄t ꝙ uob nō dz
aliis molestū eē. nec iniuriā reputatēs
q̄s fec aliq̄ ꝯ̄ uictuīb suis p̄ie. Con

ex p̄sētia cō
suetudie.
si alr tēta
tur i uictu

uiuis inuitātis cū duo q̄ ptinet ad
unas pt̄s p̄ine. Solēt h̄ itaq̄ q̄ dā q̄ ptī
net ad illa. q̄ ē ita ex p̄a uīne. Dz n
n̄ ē itēdē tāc cāre plcaēe oīa si so
lū q̄ n̄ frequēter eī s̄t mag' nciā.
Solēt h̄ multa alia abusiōis q̄ ap eos
sū solēt cū alias q̄ solēt fac apo
cos l'ita egitātiōs ut h̄. Uel etiā reli
anos ibi. Et si eis q̄ lesīt. Uel eū
recreatiōn p̄ istitūte ibi. Q̄dā aūt ꝛ
ꝯ̄ uictatis. Et nō q̄ aliq̄ solēt mo
lestie ferre. q̄ ad uoluntatē ꝛ iniuriā
reputāt q̄ ad uiē eā q̄ dū s̄t egitatis
fuit itē dē uīe aliq̄ i uictu. Cōt
q̄in abusiōēs. solēt h̄ i uictu. Aliq̄ so
lēt isti reputare tales eē meliores ꝛ
deuotiōs. et ꝯ̄ hec abusiōēs ptīt ad
uictu di. Nec illos seīt p̄ēs pu
tāt ꝛ c. Circa p̄ uino q̄ istis ex p̄sētia
ꝯ̄ suetudie dicit illi q̄ solēt egitare sue
q̄t ꝯ̄ stio. ꝛ sue actu ꝯ̄ uictēt sic
nō s̄t frequēter aliq̄ uīne i uictu. in
i istrīmēt. in hospitio. itē ꝛ i q̄ re
tu ꝙ in cor istit ē fit manifestū ꝛ
i sibi. Et h̄ ē alr tētati i uictu.

Sequitur ꝙ istum alr tēptatiōis ē.
nec ab aliis habendi pro malo. Q.

Quod ꝯ̄ sic suncēdi sit. lxvi. q̄
pr. Duo ē alr tēptamēt in
uictu hūani q̄ ꝙ istam sit talē
alr istam iustē tātē. Sn p̄ statu ꝯ̄ cessit
ei fructus arbor tam i uictu. Sn. ij. Acc
sit pane ꝛ herbis ꝛ carne p̄ diluuiū
ut legitur. gen. ij. ꝛ ix. Postea aūt mem
ac h̄ p̄cepit. s̄ p̄a ꝯ̄ oceditur ē ab. ꝗ q̄
huic resistit. di ordīatiōi resistit. Itē
uīe ap' p̄cep' eius. ut utētur ꝗ uīo p
pt frequētes ifirmitatēs. q̄d n legit alias
p̄cepisse q̄ n̄ lebāt h̄ ifirmitatē. pat
ꝙ q̄ hec molestie ferē istit ꝯ̄ q̄
hoꝛ medici. Itē s̄t deuotiōs uīta q̄ in
mari p effusiōē unguēti fit. ꝯ̄ sim.
s̄t q̄ murmurat ꝯ̄ effusiōē uīe s̄ ipā illa
ꝯ̄ mag' uīne ē n̄ facit mea. ꝯ̄ u q̄
ꝯ̄ ē nō diligere s̄ marie eā ꝯ̄ uiter
ferre. Nec ergo uīne istum ꝯ̄ sp̄s
q̄ eā sēt ab aliis molestiā h̄re sēt.
Sue ꝯ̄ ꝙ gnna ē q̄ dā q̄ ꝯ̄ sēt aliis
uictu uidicat. existimātes ꝙ q̄
oī ā s̄t iter suos. oī diuīt etiā aut
egit. Qd si uer' ꝗ uiuisti seīlēt
ap q̄ n̄ diuīebat oī ꝯ̄. si p' uitt
aūq̄ opus erit. Itē eiā uīe eis io in

ite agere q maiore caubiet o inib' itit
q o sano. 7 mag' expectat; ꝑ eo. ſꝫ
ſ li iniuste agere: ꝑ ſimilias pater
auma debiliore 7 mag' ruinosam
mag' refſtete. Que oi q falsa
ē. p q ſi ij . ꝫ mihi uero. Et at
tendendum q i oi affluētē. excepta ea ut
lia fat iudicant d suo osili. q alt.
q ex his q passa ē itelligit melius
q ſt. p's sui. Sic paupes d paupib'.
temptati de temptatis. ifir d ifirmis.
et i ſilib. melius uerit iudicant. Et
ca diuites d paupib. itēptati d te
ptatis. fortes d ifirmis mīa bñ iudi
cant. aliquit. Et io n ſit si man
dant oib' ſꝫ fortib' ē d. quo ſic aliq
iniuria 7 ē q tales faciliq i ſienat.
Alis ū dic aliuentibus leue: fact for
tiores; Veritas am omiū dig. Com
enitas ſiquit 7 uis i oibus dic ad unus
tuat. ut p i opinio ois laby. et ſial.
dy accipitur q fugiuit labor: totā
ut fuēt fortiores. pe ē eis aliuet
ibs. 7 ſic fortior: estimatur hic ad
illa. ut illa. q male fit asuefacere
terg. ꝑ: ex patet eo hā mā. am .
Sec. Nec illas felicitate patet. q su
muit q n sumunt ip. ſꝫ ē p'ᵗ gtiu
letur q valet q' n ualet illi. ſꝫ dic
poit mādam s: ca abusione: sā pot
est; Sequitur q felicior est sanus
sanorum q infirmorum. ca. lex . vij.
[E]t uo q ifir ſꝫ pla sumat uo
ſꝫ reputantur felicio q sani.
primo. q maiore hut deligit
... q uo ē felicitat ſꝫ uisi le. Scd
q sicq ... q assumunt. oi mag' ue
... sumunt 7 aggrauia. Tercio
q ... la q sumunt ſꝫ melio uo
... tanti delectat n sanos im
... Quarto aliis oib' hut
multos assuetes alias. q̄ eas uerunt.
Quinto q puantur multis asolatoribus
q sunt sani ꝗ ī eis ... 7 stu
dijs 7 his. Sexto q ... 7 iuste
alios i multi ponunt ut 7 ipi ponent.
q oi ꝑ hut illisi q felicitate. ꝑ eon
qui sani ſꝫ 7 fortes i ratione hut multi
matia ... 7 ei gratie aggregi.
Statij ē ifirmitate ē mult accio ...
7 ipatie 7 amore. 7 aliorum multorum ꝑ
et ab ſꝫ accipit ſꝫ hibi. ſꝫ ſꝫ tibi amul
ta fut. q ſꝫ ifir ſibi eam plat 7 esti. ...
... ſic uerit. ſꝫ hiemo i oi auctu
hut 7 quit. ſꝫ oia oratio ſꝫ eis lemo.
ſꝫ hut uix plo luceri possit i mit q
te potentioris ſꝫ ad plia. i q possit me
... maiore 7 ſic ... i plib' ...
latoribus. ita ouait. p q patet hā mā
ta. Sc. Et si eis q uenit ex mob' de
lectatoribus. ad molestiu. ad aliquitor. uel
auxtor. opinitor: uel dat. q aliis fe
tonibus 7 io felicitatibus n dat. cantare de
let illi q n dat q' d sua scdam uita uti
illi ad ... descendert. q uis ad illam
q ſꝫ ... singularitate puenire
n potuit. Que ſꝫ abusio q aīi
gut itas actice iniam q fuit delica
tis ap alios q h' nō fuit. Ung ē q
n osiderat ... hā. 7 q hac poit ultio
mādam. Secā q uoluit eis ... fieri
simile. et q hac poitur sequis mādam.
Nec delet uelle ... Sequitur de ...
... ca ... ca. lex. vij.
[Q]uia uū n uūs q i ... ſꝫ
... ſꝫ ill' aliq iuīc q fuerit
i scdo delicati. primo ne ex
... resipuerat. l' d ...
... Scdo ne ifirmitate ...
... 7 alijs ... fiat. Tercio ut io
... Quarto ne scdare h. au
dientis ratione ... Quinto ne i rh
... oibus ... utilitatis ...
Sexto ne rhoe ... ſit nata.
q mbro nobilio 7 tenerio delicatur
multat. Septimo ne ... de ...
ſit ... Nono ē ... l'
7 ... nobilib' 7 delicat ...
ap' se n fatet i aliq maiore ...
q alijs; Decimo ū ex his ad melio

puncti. Nobil' e .aia mag' puacit' .ao
lo p mias. 7 quas q' p'icias. Sz sicut
q'quā st qui q ncuut i dissolone. ut in
ma libe: tas laxa. q'ui i sdātate. ut
funcā i scandalizāte. 7 hō. q'oā i pxclui
ut minā freq'tatō penti 7 filia. q'
n st ncūtis. Qz ū ēta ista ū expro sic
ntua sic ēta illa q' st ncūtis. io no iat
tā ēta q' fit mīa. s. alisita. ncisitita.
oxumta. q'oī st ncit. Circa ista no
tandu e ab expertissimis. imo q' ne tho
pcat. sz ne alij ita scidalizet. Sz
ut ipi q'lb' fit mia ab ea illi scla pr
meoī tep'atis paulati t'iscat ao the
mo singularitate. Et io nobili oic. ao
alutoz. 7 n alq'. q' sonit i menoria.
Att'ndz itez solet alq' ibidi in
mare q' faciet mias ai nesiunt eaz
facit. illo p'stillas reddant nez q' in
mirante. mat. xx. An n'lz m q' uolo
facere. Solet 7 quz scidalizā q' irapie
tu e nesiunt nititā eoz. illo ad p'hiseis
scidalizat' adiscaplos sinc nito spicas
i sallo ri'ebas edit eoz ncitite. Sic
7 dd filz ncitite comedit panis sad q'
n licebt. mat. xij. Solet iti quz se
p'seuit ill' i cord suo. e n utat' talib; s;
apud illata ad stat i sclo tollit lui sib
bia. Ep' i unt' p' de macto egipto d'
mite. q' fuat eustica i sclo. q'm e insi
tatis; desenui q' relicati imieb't. p' sci
dalizat' i ei. cu audisst q' tui fuat i
sclo relicati. oix. ve in. q' turz relias
ueisti ad d'az uitā. ego a' d' d'a uita i
uei ad relinq. Pois q' oic. cogitur
delet' qlb' n pat' 7 c. ix. ut alioantes
uez facti. q' facietr lui mias n mi net.
Attendet' ijo eoz ncite n rapiet'r
n scidalizet'. sui uo stat' sclare illoz
statu qz itr. ill' se i rhone n p'seuit.
Seq'. Nec delet uelle cu q' pauca
uitat apli n qz honorat. sz qz tollat
acquir. ne astigat detestatoz pu'sitas.
ū i mōstio ubi q' pnt sint diuitis
lalvnosi. fiat paupes relicati. :·

Et si dic silz uniuit eu aduisones
sic pacez dicos duo. pmū i q'e sba 7
mādati. aliud q' expmit eū mādā
ti. ai addit. ne attingat. Et uītō q'
n dic. no uellit cu 7 c. qz taliq' puntz
i sino madat' reliquat pxcla. Qz a' l'
n uellit ea q' ptinet ad redcatuē. ea
mo nalo e difficile. et io ut n tinca
at laq'i ad p'catū n dic no uellit 7 c.
Dic a' n delet uelle pt mag' moneat
ad hoc q'p dic. pla e mortis soli, io is
ta i madato q' soli madati. Et io
dic. n delet uelle cu 7 c. q' dicet. eciā
sic oi madato li p'se e arbitri 7 ucābi
le. Et ne n delet uelle cu accipe q'oz
utet n milito sz paucos acquir. qz dis
p'salo q'sol; sic pauc. n e rodigeia i
uis d'e. ill' si fier 7 i alioz desisiet 7 ipo
ni exaltatone. ipis; ee i famuo extiso
. v. uolebi. h. a' n sit qz ipi honore
tur sz alios sic dic. ille sit ex pia ca. sic
dic. uitet. ut tollentuz sz apli q' stin
istrimitatē ubz tolerā. illud e q' sic
dic q' n delet cu uelle accip' q' sit 7
paucos 7 n i ostuptu eoz sz ex pia ca.
Aliq' ordo' p'sitas detestantu
ut i mōstio ubi q' pnt sint diuitē
lalvnosi. fiat paupes relicati. qui
sit e 7 detestādi e nalo. qz paup ne
llt sic relicata q' e diuitu. sz mag'
q' i mōstio q' e loca pmie n relicatas
sz marie ubi mee ee an eccla. sine
ad d'i nalo mortia. ex. diuite q' fuit
ibi q' pnt lalvnosi Sequitur d ill'
q' in seclo fuer't paupes 7 uolt
esse n i rhōe mine relicate. ca. lxxx.
S impluis ha n' comulet aliq'
q' i sclo i tenui statu fuert
q' n i rhōe uellit mine relicate. ubi
q' mag' fuer't i sclo. aspis st aceti.
Dz. dan. i. q' ipi 7 sa eca. q' erat d'
q'ne regio in curia regis babilone
a deptus ab regijs 7 dno d' q' ipe le
tebat. a deti g'it ab iulib;. s. legu
minib; 7 aq'. Et isti d' q'ne uisi

cio. atrep̄us vbi ul' noluit nimi abū
ȝ ꝑmo regualib; inmo ē. ꝯtē dic. ps.
xj. Leo qⁱ bos comedet paleas. Et ex
posit' de tpe aducētu ē. et ꝟ ierō. ad lr̄az
nūqⁱ ipletū ē l' iplebit̄. ꝟ; ið dr̄ qꝫ
nobilis sic leo i illo tp̄e sic humiliati s̄t
ut cēnt ꝯtēti cib' rusticis ut bos
p quē rustica designat'. ꝯstā n̄ ꝑ illo
lor ista tp̄a i alia ꝯmutātē. noluit
ut bonus comedē cibos uiles. ꝟ; sic leo
comedē cibos nobiliū ꝯtē uiuit an̄.
qꝫ i archa noe nobilia ꝯiabia. n̄ leo
ȝ aq̄la ȝ hu̇. n̄ hūert cibaria ꝯsue
ta. s. carnis q̄b; solet uesti. ꝟ; ꝯtēti
fuīt castanea fica ȝ h; ꝯ uilib; . et s̄
ti i paupe rōne noluit qꝫ ꝯiabia i
ꝯnobilia lēiit cibaria nobiliū ꝯiabiū.
Vñ ꝯ̄ ꝯnrȝ si in sc̄i hi ꝯ eipā uocat pu
sitatē; ꝯ Notād ꝫ qꝫ mahū aitie ho
59·c mīeȝ ād. ps. lxx. Auū fili, ne ueni
p' tēp; dr̄. ꝯ Nōne qꝫ ad hoc dr̄ puer
auis. q̄ aitit hoīeȝ a do quē debet
hē aū se. ȝ ad ea q̄ debet hē ret' aūr
illō. ierē. vij. ꝯi s̄t ret' ȝ n̄ an̄. ꝯtēȝ
ūtr hoīeȝ a ꝯūob; ad ifernū. uir illō
hymnh. ꝫ ꝯci sū sūtr; ȝ n̄ ꝟ. Ps. ad
h dr̄ puer sbiūs. uñ illō ap. titū.
. iij. qꝫ dr̄ de iaguibili sbiūs ē qui
euisinā e. Vȝ ꝯ tales uas sbiūsi. il
lud irap̄ l' rettui. ꝯt. ab ir̄ob; ad ex
tiora. ad r. xv. Audiuimꝰ qꝫ ꝯdā aū
tūt aūas ur̄as. Et ið dr̄. qꝫ a lege
ꝯ̄b ir̄oreȝ uolebāt eas ꝯiugere ad
legeȝ exteriorē moysi. Et qꝫ ad h puer
dr̄ ꝯ̄s. s. ex ūs ab īnuuo. ꝯ illō
qđ dr̄. gen. Inguerāt ꝯbig dē. cur
sorꝯ sius, dixit ei dicit; puer an̄
g; ul' sbiūs ꝯā eis spāls. pūl; ē dr̄
ꝯ ꝯi. q. pfecte ūs. s. ab an̄ i ietro.
ȝ a sūp ꝯ sbiūn. ȝ ab iȝrōib; ex. ꝯ qđ
dr̄. eccl. i. ꝯūsi difficile corrigitur. Cū
ꝯ pusitas tātū malū ꝯpotet. n̄ ē ꝯin
pendeda culpa ꝯ n̄ spū dr̄ plenū
uacat pusitate. Nō solū ꝯ uacat ei
pusitatē ꝟ; pusitateȝ detestanda.

Et bri. Sic ē ira q̄ dr̄ spāliȝ detestāt
ꝯpri ē sbiia. ꝯi ꝯmpā. vj. Detestor
ego sbiā iacob. Scd̄a ē cautelitas.
ꝯūi. viij. Arrogāciā ȝ sbiā ȝ ꝯuam
uiā ȝ os bilingue ego detestor. ꝯtest
illi q̄ ē sine pietate. Tertiū ē semato
discordie inter ꝯr̄s. ꝯūi. vj. Et septi
detestat' aīa ei. ꝯtūi. s. q̄ seīnat īt
ꝯr̄s discordias. Sane nō ē sbia
ue sine cautelitate ꝯ ꝯpassiōis. nec
sine ꝯcule discordie iuē ꝯr̄s. cū pu
uȝos uoluit eēn ul' q̄ ꝯuīt diuitis.
i recreatōib' suib' faciendis. Et iō
uē ē h ꝯ pusitas detestanda. Sē. Sa
ne emptoritis quidū' nāe huit nimi
accipe ne ꝯuetur. ita ȝ p' ꝯsuetudie;
sic tractādi st ut ali' recrerent. eciā
q̄ d humilia sc̄a paupetate ueniut tā
qꝫ hec ul' qual'it recreacio exigat.
qđ diuitib; ꝯtior ꝯsueuit. ꝯ Ꝯtra
dictus mādatis eciā abusiōes q̄ solent
oriri eciā uiās q̄ fuit ifirmis l' debi
catis dicit mādat' q̄ ea q̄ ꝯuiāt eciā
recreatas p' ifirmitate. q̄ s̄t due. Vna
ex pte plātor; qⁱ eas n̄ ꝯaguit. alia
eciā recipiēciū ē eis abutunt'. Circa p'
ꝯūt h mādat' eciā ꝟ; ista. Et nō ex
ꝯcis qꝫ s̄t mādatū tradita ꝯ abusi
ōis ꝯuēcā mās hinc ūs. h. ex q̄ abu
siōe; facienti. i sequēti n̄ clausula eciā
abusiōe; recipienciū. Sequitur cōtra
illos qui excedunt in quantitate uictu
potionis aliuz. ca. lxxxi.

Nota n̄ p' eciā illō qđ dic nimiū
accipe ne ꝯuetur. qꝫ excessū
i quantitate cibi ul' potus ꝯtiat q̄. ꝯ pac.
ꝯ ad aīam. q̄ ad famā. Pº. ad corpꝰ quā
auferet quietē sopnū. Ecc. xj. Sanū
tates diuitis. nō sinit eū dormire.
ꝯt ꝯtiat ifirmitateȝ. qꝫ ꝟ senecā multa
fercula multos morbos fecerūt. Ecc.
xxxj. In multis escis n̄ deerit ifirmi
tate. ꝯ aduē ꝯueo doloris. Job. xx. Cū
saciatꝰ fuit aritab; . ȝ eis dolor irru
et sr̄ eū. De hīs tb; h̄ru. ecc. xxxj.

ubi dr. Vigilia z colla z tortura sūo in feruntur. i. sobri q̄ ē sine frugalr̄. q̄ est patris i uictu. Vigil q̄ ad p̄. colla q̄ ad. ii. ut appetatur spēs p̄ gule. Vt sit sensus sanitas q̄ freqn̄ter gnat ex colla. et tortura. i. torsio q̄ ad tercā. Si aū li fac ligi excessū ē i sano. estomagi i ifir. Vn̄ zelo bibo z aufert ei qete sopni. z plagat ifirtate. z augt dolorē. q̄ oī nato ḡ nat cor ei. fēr ḡnat q̄ ad aīa. q̄ obtundit aciez cordis. sic dr ī lib. col latō collone. i. ffew. Nichil ado obs truit intelligēciā. sic comessacō z ebrietas. q̄. s. faciut excessu pars. stō dicat eā. dan. i. q̄ pmo abstinētib. zinta ē āplior intelligēsi. sic asiuit meori aut ut n̄ recorret q̄o agēdū. Tulli. Me ta nite uti ī pinc. uino. cibo. z potu repleti. Dr ē mēs a nimucto. Galē dr freqn̄ n̄ reium saciur. eor q̄ recto sit. z q̄ ad deū ptinet. Osee. iiii. Saturati obliti sut mi. s. eor q̄ ad me ptinet. sic igitur canle gcupiscēciā. gere. p. Saturi eā. z iebat se. Er gī p h̄ gnat n̄ solū cor ē. s. z eor q̄ ad i telligenciā. q̄ ad meoriā. q̄ ad cōcu piscēciā. Dīs dr dil. s. luc. xxi. Attēdite ne qn̄ gnetur corda uīa cra pula z ebrietate. nobili dicetū corda. sic gnat q̄ ad finiā. Dn̄ ē illa filios sodomit. de q̄b dr. eze. xvi. hec fu it iniq̄tas sodome saturitas panis. Et nō q̄ sic taigit ī lib collō. q̄ dr pius. q̄ satietas ē i ab iniuli ē ca uenda. sic tale dn̄ facē ō uētre ō gula. de q̄ dr. dan. xiii. Ne ne uiro q̄ tu comedat z bibat q̄tidie. sic solet dici sic canis q̄ tritu comedit q̄ or eos uome. ps. lviii. Canis ipuracius iu nesciert satietatē. Cū g excessus potus gnat q̄ ad tria p̄dta. caueri e ual de istir. p̄hoso unicēta i agregacē. z ap̄t corr q̄ ifirm. z ap̄t aīaz q̄ p̄hosa. z ap̄t fimā q̄ it alios inuēs celat

n̄ ptr q̄d h̄ze. Ad li ar caueri i istruut nos nata. q̄ dedit hō nimis os p̄ suo corps q̄titate q̄ irronabiliu anali bi. Instruut z medici. Vn̄ cū q̄sitū fuisse a galieno q̄o ē pfcā medicinē. abstinere n̄. Et iterū cū q̄situ fu isse ab eo q̄re parū comederet. rn̄dit ut uiuā. Instruut z scōz pim do ctrina. q̄ q̄b legit ī lib collō fr̄ relium orū in. nec finale p̄t uniformis re gula custodiri. nec par fortitudo oīb̄ mēbrī ē. nec uni iest uob oīb corib̄ sobrietas tal. sic h̄is datur dissimilitō. ne q̄s uq̄ ul q̄sila saturitatis onere in gluuie. Cū ḡ h̄ sit z q̄uiuētū nate z medicīe z spūal doctine. n̄ iniuito i rascātur uos oīni facietab. s. ullō p̄ mi ducānir z saturi sīt nīs. Et p̄. sīto huc esse cor eūt i ore ipor. z ita di cebat sit eos. Ut si ipē dīi offensaz nolūt se cohibe. iferenda ē ncitas ill q̄ sibi disciplī sit. ut sit brutis q̄b poīt cham z fre i ore. s. asino z eq̄ ne co medat q̄ nolut. p̄s. In chamo z fre maxillas eou astringe. Et tō b̄ndic ī sc̄a. n. cte hūit uīso acipe. ncitē i sq̄ itinseca. ap̄t rōn̄ nō pactio extinseca a platis z unītis ullata si se uolūtile n̄ cohibet. Et sciir ncitas q̄ ad me ūō apellit. Sequitur de recreatoib facienōis debilib z si fiert

Secū minor tm illō pauges. c. xxxii.

[S]ic tē tūior ffe z c. q̄ sit apa plati q̄ ita igitur atiōes facie dae debilib ī ueuit . mior dī. minime. Illa dī sit ō nio illor pastoru q̄b dr. eze. xxxiii. q̄d ifirmū fuit n̄ asolidasti. Sūt aū tria q̄ solet eos ad h̄ icitare. pm̄ ē spēs rhois. sc̄d ptertiū ē tia nis trētat frēs mior dure. Si debe ret ap̄tare q̄ rhio mīra z imadi ta ap̄ de z pietē. ō cū medicō magis ē curādo q̄ z uedico hūano. hoc ē z, iacobi. visitare pupillos z uiduas i tribulatē eor. q̄d ē opa mie. Ergo

catē rē i oi ope mīe ē ita rhō. Cū g̃
reputatō de uili sit opa mīe. maior ē
ibi rho q̄ qn ex q̄ca nescio q̄ rigore
p̄mittit̄ eox uiscā etc. q̄ca. Secū
est remanētie aliāe sb spē paupt̄
q̄sin allegāt. Sz deberēt cogitare q̄
deberēt ēē largi dispēsatores s̄m dn̄i
sui uoluntatē. ut dō q̄ dn̄s ē ⁊ larg̃
eis uitā mistr̄is. Cōsueci q̄ dō dis
pēsatō mistrix expensas p̄p̄ oia ex
p̄dit. Et io d̄r luc. x. date ⁊ dabit̄
ub. Terciū ē durita cordis. Sz ē q̄dā
q̄ iouāt̄ ad sua qī n̄ sit sua ut sunt
co. finalē ad duritiās. dura ad misā.
Sz deberēt attēde q̄ i scptis plati
uocāt̄ mrēs. Vñ ad platos. Disa
te uos mr̄es ēē n̄ dn̄os. Et dēbēt sic
mr̄es p̄ia gestēt ad s̄bditos misericordia.
Sic faciebat paula q̄ dr̄. i. thes. ij.
factī sum i medio ur̄i tanq̄ si nutrix
foueat filios suos. Sic ⁊ debēt sac
ledes ad thi. platū dicēs. Exerce te ad
pietatē. ad thio. iiij. Cessantib̄ g̃
cāis p̄dc̄is mīa locis. sic tēcādi sūt in
ūme debile. i refectorib̄ q̄ ad abū. i
repausatorib̄. ne dolatorēs grāis co
gant̄. i dispēsatorib̄ eta rhioibus re
gere. ut alia genua debilia relo
uētur. ⁊ roborēt p̄ recreatōes aga
as ad rhoic p̄ q̄ iungēt h̄ a platis
delate. aīa reuniāt. ne expēsas q̄s
timēt ex diuturnitate lāguoris op
p̄mat. dd aūgi. ⁊ ipi. p ope pietat̄
q̄sequūtur p̄missiōes uite q̄ mīe ē ⁊
futē. Sz cū dolore m̄ dicē q̄ sūt q̄dā
plati q̄ hui recreatiōes faciūt mīnus
indigentib̄. p̄pē aliq̄ eox magnitudi
nē. ⁊ de bñilioribus q̄b̄ dā magis ind
geāt̄ n̄ curāt. Vnde. Dicebāt mltū
qn q̄d ēēssi ē assumitē. q̄d debile ē
p̄iiciūt. Caueat ergo. p ne in
cau acceptiōis psōe i domo dn̄i incidā.
Sic n̄ ē deserēdus paup̄ i uidicā
iustitie q̄ diuite. sic hr̄ ex lege. exo.
xxiij. nulli uilis deferendū ē dīuiti

n̄ paupi l' pusillū i opib̄ mie. Secū
ue iustitia leuatur. Si eī tāta ē uīs
pietatis q̄ i uendite aliena facit ppa.
q̄to magis iustū ē ut d a sci uim
gētī dicentiū: q̄ hō ē h̄ solū ē mīa sīa
bit. p̄pē q̄d d. hēb. xiij. d ope pietat̄.
et recte debitū fuit. Nō ē g̃ dā s̄ fiat
sine iustitie lesiōe. Terciū ut mai̊ ūuti
hēat. Cū ē q̄d fit minus suo dō sic ē
reputat. q̄to q̄d maior ē tāto magis i
fieri d reputat. ⁊ tāto hī acceptiū ⁊ tā
to mag̃ remuniat. Et io nobilr̄ d.
mat. xxv. q̄ n̄ solū d minimis s̄ d mīo
rib̄. Amē iqt̄ n̄ fecistis uni d minio
rib̄ his n̄ m̄ fecist̄. Glo cauēdū q̄ p sōn
acceptiōe … iustitie. ad niu
cox augmētū pie tēcādi sūt … re
creatōibus ⁊ si ī hūilia sēti paupitate
ueniut. tanq̄ n̄ ill' aptulit recēdo: eg
tas q̄d diuitib̄ antiq̄ q̄suetudo.
ll dce ē tanq̄ si ill' fiat rē ifirmitat̄ …
rēt d nouo. q̄ diuitib̄ uitā … q̄su
etudīs āliq̄ qm̄ i sclo hūerit. Eduj
ē aī exlī q̄ deserēdo ē aliq̄b̄ i aliq̄
rē q̄suetudīs p̄cedētis. Vñ d. q̄ h̄
lerē cuiq̄. i mōchū q̄ timebāt frigi ica
pite nimiū. accessit q̄ more ordīs ut
portar: capuciū. s. pileū sic i sclo cō
sueuat. Quē ē fratū. s. aliq̄t diebꝫ ⁊
semel exiuis i choro inuēt aliqs mōchꝰ
senē ⁊ iuueniis … capuciis i frigo
re cātantes … ap̄uēdo i se ipm̄. ex
tēni capuciū d capite. p̄iec̄ i medū
chori. ⁊ p̄ea nolunt portare. sic d de
q̄dā alio … q̄ cibusdā … mō
chis … i se
clo hīlēt comedebat. accessit ut clan
cle … comederet. Qđ cū faceret.
i ipā nīa … i se ipis fuerint
⁊ intrātes claustrū pulsato cībalo ir
iunt refectoriū ⁊ … aliqs comme
dūt. sic d d q̄dā alio uō magne re
ligiōis ⁊ fame cura … sicut suo q̄
cerdit i … accessit uolūtas in
aliq̄ loco … sic i sclo optie fac

osueuit. et, d: erat a. aluisse, z q
ad aliq; p quo ad cor || dec g p filia
z si n sit ex a ad asseqndu. tn ita
si fiat p tato a mo sao. accid q
fiat illo i spiritu q p suo suspira
ti ad ollas carniu ssuetas. reduit
a more uaste solitudis carnis e a
bri dam i deserto. Seq. Sz cu mir
pstias repaint redit ad felicitate
ssuetudine sua. a similitudi dicit tatu
apli dr; q' tormia torquet. Nec ali
cui teneat uoluptas ja negritatis
qs ueritas leuarat itimos.

Duo sut abusios q iteru repunt
in ill' q' ab reactatore mirificas dicit ipse
dicitur. Vna q p sufficiete recreati
one n sicut recreat. ad quieti. Cont
qm poit isto madat. Alia q feli
ces estimat illas q diunt fuert.
q ut eis iniret talia similia ipse
dicit. Cont qm poit sequis madat.
.s. illas extimet. zc. Sequitur de
sequenti conuentu. et de reprehen
sibilib' sectetib' se ab eo. c. terciu.

Et uno cu isto qd d: li. q
ut ad li q ano recip unis
i tr nascetib' n resipt in
bi fiat fructu, ssueti. sic ad li datur
anona copiosi eq. ii fortia effecti me
lia faciat dieta su. a l' t ad li queuisset
de tpe i quo genus. s. natu. z tpe labo
. s. die. ut sopno refectis actuib' i no
cte. de die excitat lo ad opa sua. Sic
z sui di repat uib' p recreation; de
let redire ad op' ssuet quieti. Et
sic decu diligit ex tot uib. sic pp
de. ult. vi. car. s. ex eis amore i, ei'
suma exigentia uces mas. Vnd g dr
n su. s: cu uces pstias repaint recr
at ad felicitate ssuetudie; sua. s. ad
uita quieta alt n ssueto seq' de elu
uii. refectio. q'. scillas. collonia z alia
fructus. q solet a quieti alibi' exercit.
Et mo q' ta mala solet, puenit ita
ill' q subtrahit se d seq' de quieti. Vnu

e refrigatio. Vn Ierc. cu ei i medio tepta
tu d sollicitudie dic. Calu aereus e ab
is aerib' separat' cito refrigescit. unde
z nigrescit z reddit fumu. Silr z tuta ar
des dare e alijs. segregata si eam iaret
sta medio segregata a quieti facile z
refrigesce a feruore i corde z accidit q
sane z reddit fumu male fame. Aliud
e iocigitio regit etiam. Qis e aggregatio sci e
qi qua erat. ai. iiii. s. can. vi. Terribil
ut castra acies ordinata. Solet & multi
iocigitu regis i suas q n sequit exeat su.
Quo et n iocigbi: ter rem z ad diuanti
a talis: inodigna sicut; z sit oie. sid ille
sigu ad iocigita q miphiboseth; b; dauid
dic ei. ij. Re. xix. Qr n uenisti mecu mi
phiboseth. s. tu alius q erat mecu i exa
ui uos: Et abstulit ei medietate posses
sio suaz s more pnoz q punire solent
a suo exatu recedere. Aliud e pictulat
n. Sek; e pegno separo se a sanjo frali
itate i latuus. sic pegin pgrin comia
ai tuiscut p tas gueria. solet expecta
re mag; fortitutu. z illa frequete i q e
pate l' ab magni conueto eos. ista z ali
giosi d: se sep uige multitud quiet. pa
pue e ad ut sep i eo tanq i lo ageratu.
Zach. viij. sin dieb' ill' apphedent sibiea
in uero di. sibia ule. Ardoum e qua de
ule e. Aliud e io isiabilitas. Cu e dis
uuitat elios tanq opiis i vinea sua
laboratib; q pp boi hit. quo pt; se ex
cusare ab isiabilitate ille opaz elioso
. s. q uult comedere oi lo q mittit. m i
iumento. m i mane. m i cena. m i cu
cpnieus. m e cribus hospitibus. z ul sustin
ue labore i quieti. sic uelsphio q d: bi
be oleu lapidar i cena p ul laborat
i catica: sid d: ieb. ii. e. i. Si lo sustep
m d manu ad. mala qre n sustineam;
Vt. s. sio puapes labor sic z aselonis
Aliud e cituris uiui. Onus e segregata a
grege. d sicale uad p multa iuna. Sic e
isti p multas dissolonis z urlositat z
isoleca. ad. Pet. ij. Ecclis sic oues erra

tes. s. qui non eratis i ouili ecc'e. Aliud
est exclusio a portu celesti. Sic enim so
let accidere pegrinis similtr eunti ulte ma
re. qr e nauis applicat ad aliquem
portum. solet egredi ad terra cum recreatio
nis. = interea flante uento alij pnauiganti
ad portum optimum. = ipse remanet i li
tore. Sicut dr euangelio dicto de discipul'
dis cum d sapientibus. mat. xxv. Aliter etiam re
linquitur i naufragio. sicuti fit eis discipuli
eis. nolentibus. s. i litore residere. Pz ex
his qr incurrent isti sex mala. Restrigun
tur z clauditur alij q ad se. Indignantur regem
eternum. z alij q ad eum. pciculis latro. = loco q
ad hostem. Notum israelitis. z alij q ad so
cios. Iniuriantur errone. z alij q ad viam. Ca
recent portu. z alij q ad primam. Alr minor
qr uita conuentualis ht sex prerogatiuas
quas multi relicta religione sim dum sponsi e
i melior occupatione. Ergo conuentum e sic
qr occupatur aliqui i aliquibus minus bonis.
In conuentu uo e quod continua occupatio
i aliquo bono. et d l'r malo cautus e bono
uo. Vnde ieron. Semper ad boni opis facito.
Secunda e i maior securitate. Secunda e e quod
ab hoste d. cui e inter socios suos qr qui
e ex. Et io cayin n incessit fuit sic qui
erat i domo c pre z suis. sz conuersus i ag
fic loco. gen. iiij. Tercia e i maior ordi
natione. Qua e magis ordinate fiunt i cong
sicut oib fidelibus etiam d h ordinate
f i ap. cor. xiiij. oia f ordinem fiant i vb.
quanto magis ille q viuit i ordine. z ordine
e pfessionis. Quarta e i maior virtute.
Corpus e fit i conuentu fit f motu alien.
Cum in l'r ag etiam ad l'r ad i z sic d
singul'. z quod fit nos f pfessionem uoluntate
sz altius virtuosum e. Sem. Hoc solum ii
tum preciosus. quod pter uoluntatem desp
no. Quinta e i maior uniformitate. In
ta e conuentual' e uniformis sic mor ce
lesti. Vbi qr in uidet se conformare cele
stibus uolunt. Sicut dum frequt i sepra celi
et qr nature ei multum uniformitas uite. qe
uaetas dilatione domine sz corpus f mc. z
uniformitas n quiete z pace. ps. In
pace i idipsum dormiam z requiescam. Hec
e ph quod e idipsum. i. eie sine variatione con
muni i pace z quiete. Sexta e i occasio
ne maioris humilitatis. Sequestratio
e singularitatis. z i bono non ht occasionem
illam f'bie. qr quod vis plures q. ut pluri
mos sui sit tecum iuri. In societate uo cum
nil sciat quod n qd alij. non e occasio
magne superbie. Et io magis cauendu e io so
ciis f'bie. Timbr. nh. Superbia i e sensu
i. mite nunquam dimitti pmittas. In ipsa
e unam sumpsit ois pditio. Sic qr perq
te pregnine fit uita conuentual. Ite q
dicimus qr conuentual sex cognitionis semper sequi
ille magnus abbas cum fratribus pfessionem
z obedientiam domesticam. In. Sanctos pfessionem z p
mitto obedientiam deo. Quia tam sit pauca ibi
mus l. mat. xviij. Vbi sunt e duo
l' tres congregati i noie meo. ibi sum i medio
eorum. Item f etiam euangelium quidam multo
rum sit z maiores apparent. Et ap de ma
iora. Item uo sit q solet seq melius que
tum. Item i hoc conuentu frequenter fit predica
cio gratie z consolationis spualis. Vnde apls
congregati receperunt spiritum scm. Item ibi dat
bñonem n eb[illegible]o. n abbas l' eps si
maior his. In. Sium pontifex ic. po.
Ille e. s. ubi fratres habitant i unum mandauit
deus bñonem. Item statuit e aplus ut ulle
subtrahat se ab isto conuentu. heb. x. No
deserentes collectionem nram. i. societatem
nostram collectam f. glo. Item subtrahentibus se so
let frequenter accipi infirmitas. Saul recedens
a cuneo prophetarum. arripiebat eum demon. p
phale. i. s. re. z. xviij. Thomas absens
a cuneo aplorum priuatus e a visione dni.
ioh. xx. Iudas exiens a societate a
plorum collegialium e cui intimus d. z suspen
sus est capitulo. mat. xxvij. Cum qr p
sentia abbatis i conuentu sequela maior
cui ipsi conuentui sequuntur predicatione bene
dictionis magne pfectionis. Similiter forte
pugnantis quando se subtrahentibus solacium mul
tum inolle meschiu ad sequendum meschiu.

q̄ piso ē vitiosa que ad seq̄ñ. bñ cō
nenti ñ moni pñitia dī. nec coasilis
tētia maiou. nec pietatis gñtu. nec
bño dī. nec statutū aplicā. nec tal
gñis pñito trāsgressoz. Miserabil'
ḡ ē ɔsuetudo. de q̄ heb. x. Sicut ɔsue
tudīs ē q̄bus dā. s. deserere collectionē
.i. simil' collectio. Contrarii bonā ɔsuetu
do illoz q̄ libēt sequūt' uixq; queu
cū sic ḡ dicē ē tot mala, puenit se
sbmileñda. tot bō sit i nitā aueni
alī. & tot sit dōabilē monia ad se
quēd. Et io bñ ñ sco uocat ista ɔ
suetudie; felicitē ñ p ɔparatiōē q̄
ɔsuta sit felix. s; p oppositiōē q̄ illa
sit misabil' ualde. ista ho ualō se
lix. prodo ista bñā ɔsuetudo ē ss
os deceat. tñ mag' illos q̄ mīḡ ī
diget. sic dī. in quo replēdī illi
spale q̄ pt nātē moiātiu i ieiunati
oib'. sicut sit sic q̄uidā q̄ incipiūt ī di
uitib' hospitalib' ēē īsirtati. & pp' cāna
n sit fingētē se adhuc īsirmos ibidē
moratīū pp' bonos lectos & bō alia.
Nō ēdicat eō'. mat. ij. paliticū sana
to. surge tolle lectū tuū & uadē i domū
tuā. sic dat' hiā tmitano. sit hoz dō' ē
sic asinus q̄ hñs i stabulo pabulū bonū
& paleas ad ɔ̄sēdēdū i mane. ē ē tpā
q̄ uocat ad onus. fingit se clauū sic
pūgē ūgn & ɔpellē ad oni'. incidit for
tis. et sic sanatus ē tali dō. Cibaria
& ūga & onus asino. ecc. xxx. Nō dicit
solū cibaria. s; p' cibaria ūga ɔpel
lētē ad onus. Aliē hoz cāto e sic mil
legia claustra qui i refectō solēt uiue
ō cruscis pñis. s; pp' ɔsuetu ne ad ī
fectō ubi inuēit morsellos & reliquias
carniū. nūq̄ uult redire ad refectō
ɔ̄ceps exclamet & ɔsuidat ibi ñ in
uno casu. qm̄ nil ei datur ibidē. nisi
ē redit ad refectō. Et sic sbtralic̄da
sit hñ carin delectabilia. ñ redit tantū
ad ɔsueta. Ex'. luc. xv. de filio, prodi
gu pp' desiit edulie redit ad pa

nis mercenarios i domo p̄ris. Cōē ite
dicit ē ut famulus dī sit tñq̄ iumētū
i' asinus sicut' l' mulegin. Adō bñ dic. q̄
famulus dī tradit aplis decē q̄d do min̄
iugēt. Dein ite ɔtigit q̄ illi q̄ ual
de sunt spiales ɔtēplatiui. postis'
uoluptate cibo: illecti sunt ita q̄ uli
lz q̄ uir pñt auelli ab hūc ab. Et
dī aqla q̄ sic dī i. l. colloī. cū uol; ī
altissimū subito ide se deīcit sr carnaī.
et ita fortit' adheret q̄ uir auelli pt
ab eo. ita & illi. Et io ɔsidit eos ī
ap's dicēs. gal. iij. Sic stulti estis ñ
ē spū cepistis. nūc carne ɔsūmimī.
Dī fabulose q̄ ursus io hīt puos au
res & pua caudā. q̄ cū uellet int'
dicē cū ad locū mell' ut comedet.
fec' tantā difficultatē i ītroitu cū sibet
cū p aures q̄s hēbat lōgas q̄ fasse
sit in mānib; eoz & decurtate. Cū
ɔ ingressus īuenisset mel & uis anid
deuorarē; & uellet cū retē sr p caudā
q̄m hēbat lōgā ualde. ita fortit' ad
hesit melli. q̄ ī reūdo eū ret' rup
ta ē cauda & fca ē pua. s. q̄t sr & sūt
ei q̄ cū mag' difficultate introduci
p̄mo ad relītatē. uix p̄mos pñt
auelli a mele ɔ'lēssio illiq. Conē
q̄s dī. pū. xxv. Mel inuenisti. comede
q̄d suffic' t. Mīl dicit ñ uis simo
deuitē. Dī itez q̄ fuit q̄dā plus mil
tū multa caualorī i dicēdā ueritē.
Cū ɔ mltū oblaqueretur d' rege & ī
curia eis. q̄ erat mltū cāllis. dē
sapiēter & ñ p potētiā uolēs d' pro
uidē. usus ɔsilio prudētī uocauit eū
ad curiā suā ut eēt consiliarius. sīn. &
assistēt ei i ɔsilius. Cū ɔ h' q̄dā, paulati
detectū ɔsensisset. plapsū tpē ɔ tāt
icepit ei tantū delitare curie & sola
cia cāllia placē. q̄ amisit cor dicēdū
d' ō regē & curiā suā. et sic dē cē
sui dimisit sr i pace alūq̄ illa. Cl
ɔ nesciat q̄ mlta delatorē auctiti
tus q̄ solebāt dure laq' d' hūc cāllesi

et p(ro)les eius illi habent ad laudem. p(ro)p(ter)
finit eius filia in eius ex placentia a q(ui)
invenit & irretitavit & q(uod) talia ia-
lacij n(on) audeat. sic d(icitu)r de cane q(ui) p(ro)iecto
pane a latrare cessat a latratu. Et
io xi. ecc. xx. de exenijs q(ue) p(er)it sine
c(um) p(re)ciositate recreatio collate a p(re)latis
& officialibus & alijs his i(n)tentibus. q(ui) q(uando)
multa fo(r)te accipit co(r) recreatoris.
Cu(m) g(ra) voluptas alio(rum) i(n)tus sp(irit)uali
efficiat carnalis & carnalia q(ue) p(ri)us fugie
bat sicut in(n)o seq(uitur). & os aperti ad
h(oc) claudat a rep(re)hensione alio(rum) salu
bri. b(e)n(e) dic(itu)r n(on) s(anc)t(u)s q(ui) caveat ne ab
eis teneat voluptas vegetativa.
Deneat sic(ut) ... q(uia) & nec bona i(n)
ani(m)a h(abe)a(t). Vide(tur) ergo q(uod) ad ... religiosu(m) q(ui) cu(m)
fuerit i(n) s(e)c(u)lo t(empore) aliq(uo) t(em)p(or)e & app(ro)pinq(ua)
re dies q(ui)b(us) oportebit eu(m) redire ad co(n)
ventu(m). co(n)tristat(ur) q(uia) agebat i(n) a(n)i(m)a sua
dic(ens) i(n) q(ua) solacio & p(ro) humilitate. q(ui) ita
i(n)ebriatur ei difficile relicto i(n)t(er)e i(n)
t(ra)re co(n)ventu(m). sic difficile a p(ri)ncipio re
licto s(e)c(u)lo intrare ordine(m). Et io valde
cavendu(m) e(st) in s(e)c(u)lo & ab h(oc) illa q(ui)ete.
Sed. Illos estimet ditiores q(ui) i(n) sustin(en)
tia p(ro)p(r)ietate fuerit fortiores. Melius
e(st) e(n)i(m) minus egere q(uam) plus h(abe)re. ¶ Lar(gi)tas ex
tra solacia recreato ap(u)d se magni
cat illos q(ui) ditiores fuit. q(uia) si n(on) ex hi(s)
ac(ce)p(er)it hec frequentia i(n)terrupit. Et hec
e(st) abusio s(ecundu)m p(r)ava. si q(ui)s p(ro)p(ter) hec ma(n)da
ti. No(n) e(st) ditior p(ro)p(ter) h(oc) debet reputari
melioris co(n)dic(i)o(n)is. s(ed) p(ro)p(ter) q(uod) fortius fuit
ad sustine(n)da(m) p(ro)p(r)ietate(m) debet ditior ea
estimari. p(ro)p(ter) h(oc) illi in ordine illi ma
dati. Illos estimet & c(etera). Sed cu(m) ma
datu(m). Melius e(st) & c(etera). Sequitur q(uod) di
vitie sp(irit)uales precellit corporales. et
q(uod) i(n) eis multi abundat qui sustentat
Et mu(n)do paupertate(m). ca(pitulum) lxxxxvi.
q(uo)d duo s(un)t ge(ner)a divitiar(um).
corp(or)ales ut p(atet) & sp(irit)uales. De q(ui)
b(us) eccl(esiastic)i viij. Ip(s)e nos exem(plum) s(an)c(tu)s e(st) al
ter diues. ut eni(m) i(n) copia divitiis esse
m(agna) glo(ria) i(n) sp(irit)ualib(us). No(n) e(st) e(nim) esse diuic
ad h(oc) sint paup(er)es v(e)l ut e(ss)e(n)t divitie
i(n) t(em)p(or)alibus s(ed) i(n) sp(irit)ualibus. Consistit
a(utem) iste divitie sp(irit)uales i(n) v(ir)tutibus. ecc(lesiastic)i
xliiij. Diuites in v(ir)tutibus & op(er)ibus
& c(etera). Io. tho. vi. p(ro)p(ter) divitib(us)
h(oc) s(cilicet) divites sicut i(n) op(er)ibus bonis. q(ui)
duo uno no(m)i(n)e p(otes)t dici iusticia ge
n(er)al(is) q(ue) co(n)sistit i(n) v(ir)tutibus & i(n) op(er)ibus ca
ri(tatis) i(n) virtutis. Et attende q(uod) ita d(icitu)r q(uo)d
inter ista duo ge(ner)a divitiar(um). D(icitu)r p(ro)u(erbiorum)
xvij. Q(ui)d p(ro)dest h(abe)re divitias stulto
c(um) sapia(m) emere n(on) possit. Ergo p(ro)p(ter) di
vitias corp(or)ales n(on) p(otes)t h(abe)ri sapia. ergo mul
to magis nec iusticia q(ue) melior e(st). g(ra)
nec regn(um) celor(um) q(uod) e(st) maius. S(ed) p(ro)
q(ue)l(ibe)t op(er)e iusticie q(ua)ntu(m)c(um)q(ue) modico p(otes)t h(abe)ri
regn(um) celor(um). Ergo melius e(st) co(m)pa(ra)b(i)l(iter)
o(mn)ib(us) divitiis minimi iusticia. Sicut e(st) g(ra)
aurum de minima excedit de m(ul)to p(lu)mum
ben(e) i(n) valore. ita & divitie sp(irit)uales
corp(or)ales. q(uia) p(ro) illas n(on) p(otes)t h(abe)ri n(isi) p(ro) vile
s(cilicet) t(em)p(or)ale aliq(ui)d. p(ro) istas n(on) p(otes)t h(abe)ri p(re)
ci(um) regn(um) celor(um). It(em) solet divitie cor(porales)
lis i(n)terdu(m) p(ro)desse possessori suo. cu(m) h(abe)t
n(on) si forte ex aliq(uo) offe(n)sa incidat i(n)
manus i(n)d(ic)is ad pena(m) mortis. p(er) illas re
libe(r)at(ur) ca(usa) illius. No(n) sic erit
i(n) die magne ne(cess)itatis. No(n) e(st) tu(n)c sub
venit. iusticia n(on) subveniet. p(ro)u(erbiorum) xj.
No(n) p(ro)derit divitie i(n) die ultionis. iusti
tia liberab(it) a morte. It(em) divitie cor(porales)
le n(on) p(otes)t tra(n)sferri ad aliud s(e)c(u)l(u)m. Iob. xx
vij. Dives cu(m) dormierit nil secu(m) af
feret. op(er)a n(on) iusticie illu(m) deferunt.
Apoc(alypsis) xiiij. Op(er)a e(ni)m illor(um) s(cilicet) bonor(um) se
quu(n)t(ur) illos. Differu(n)t g(ra) sic p(er)le(c)t(a) spu(ri)
a(m) i(n) aliq(ua) erit h(abe)t & ex melius eq(ui)vale(n)t
p(er)fecta qu(ia) h(abe)t q(ui)s q(ua)ntu(m)c(um)q(ue) valeat. v(e)l q(ua)(n)tu(m)q(ue)
moretur. q(ue) reputat(ur) melior ...
totis. It(em) divitias corp(or)ales multi volu(n)t
h(abe)re & n(on) p(otes)t. p(ro)p(ter) q(uod) d(icitu)r p(ro)u(erbiorum) xxiij. No(li)
errare quid. ad op(er)es q(uo)s h(abe)re n(on) potes
s(cilicet) corp(or)ale q(uia) n(on) h(abe)ri p(otes)t. Ce(te)r(u)m sp(irit)uales
facile p(otes)t h(abe)re q(ui)cu(m)q(ue) volu(n)t. Ecc(lesiastic)i xl.

Iusticie

Aiu lvie; lv̄ ȝ malū. ad qd̄ voluer extēdit manū. Ergo q̄cūq; uult pt hec lv̄. i q̄ ɔsistit diuitie sp̄uales. Et iste ȝ ꝑut ꝑire inuito dn̄o. Eccl. v. ꝑierunt i af flictōe pessia. Cui ē ul' auferetur ab a liis ꝑ amorte ꝑ mutatā fortū euolāt tur. si n̄ inuito possessore h̄ eucūrȝ n̄ re linqret' afflictū. s; q: ip̄o q̄cūq; inuito h̄ sit. reliquit pessiaȝ afflictōeȝ. Sp̄uales n̄ n̄ ꝑūt auferri a nolēte. ꝑ dn̄ o. osee ȝ viij. ꝑiecē isr̄l lv̄. ꝑ lo ē lv̄ pt amitti n̄ ꝑhibeat' ab alie s' ꝑ ꝑp̄oiē ꝑpria uolutō. Talia ꝑ arma amilam'. s. uirtutes q̄ si nō ꝑp ab ieceremus iuita te sictate tuerēt'. Et iste h̄nt āneraā multā amātudie. Naū. iij. Cui diuitie mare. s. amatudo. Est ē calor i acq̄rēdo. tior ē i retiēdo. dolor i amittēdo. āxietas i ꝑdēdo. i iustia ē i expēdēdo minorāt. misa i h̄i ta ē n̄ expēdit. Ods ꝑ sp̄' oīa ista n̄ amā tudies. sꝫ n̄ iocūditatē: ꝑ. i n etiōie dis ill' retribuet multa. glo. i n etiōie dis ill' dic. n̄. ꝑ etiōiōis. q: i ꝑūti gaudiū h̄nt ȝ iocūditatē. q̄ tāta ē q̄ dici n̄ pt. Et iste s̄t idō necne dn̄is suis. Eccl. v. Diuitie ɔseruate i malū dn̄i sui q̄ n̄ malū. s. dixe. Eccl. xi. Si fine dn̄is n̄ eris iniuriis a ꝑdo. i n malū pene q̄ ad ꝑus. Thī. vi. Q̄ uolūt diuites fieri ia dūt i teptatōes ȝ i laqū dy̆a. q̄ durēs illos illaqātos ad futurā sēclā. ꝑdit i sta tu i q̄ iauiret ꝑcuā capitū. mt' s. mat. xix. Facili' ē camelū ꝑ foramē acū trāsire q̄ diuitē itrare i reg̃ celor. Et ꝑ ma sensi. mt' illd̄ iacobi. v. Mꝫ douicati carni uestre tā q̄ igis. s. aurū ȝ argētū. Et hec duo q̄ ad futurā. Der ecōtrio ūl i uita utiliore h̄r ē diuitiis sp̄ualibus. s. uirtutib'. sic d'. ꝑ q̄ttuor cardialib'. sapiē. viij. Cui g̃ diuitie sp̄uales sic ex h̄o p; ad aqurendā mag̃. ȝ sufficiāt i dic mag̃ necitis. ȝ ꝑcta posset uiqꝫ ȝ facili' acquirit. ȝ difficili' amitta tur ȝ h̄eat sēc iūerā iocūditatē. ȝ sūma afferat utilitatē. q̄ oīa desūt i corlib'

ꝑ: q' excellētiōis s' iqpabilē iste ill'ȝ do ueātur. a sr̄bia ops sr̄bie. i. excellētiꝫ ꝑu. viij. Mec s̄t ops sr̄be. glo. Nec q̄ dd noc' sacelib' celitātur. caetis mūdi opib' excellētia ē. Sane istis diuitiis mltū abūdāt illi q̄ fortes s̄t ad optiā paciētiē. Il dn̄t ē mitiū ab stinētie q̄ ꝑtinz ad tēpātiā. Et mit' pa tiē sustinēdo q̄ ē carni molestū. ȝ h̄ ꝑtinz ad fortitudiē. Et mit' obie sēqn do q̄ā statuta. ȝ h̄ ꝑtinz ad iustiā sic sp̄s eius. Et mitiur p̄udētie sp̄s. q̄ē cō tra prudētie carnis. q: pꝫ h̄t eligē supe ditās carne. ȝ h̄ ꝑtinz ad prudētiā. Et h̄t mit' fidei. Ods ē n̄ fides ꝑ mouet eū eligē. h' affligi ē uis i ꝑtatē; h̄eb. xj. Mag̃ moyses elegit affligi ē ꝑp̄ ꝑp̄i. Et mit' spei. Hꝫ ē sc̄i expectat cor i ꝑū ti. ꝑp̄ spē recipiēdi melī' i rectē. sicut miles expōit equū suū i seruiō reg̃ h̄r ral. spe q' si amittat eū. retinet' s̄ a rege. Mach. viij. Dn̄ mi' ɔ sept' sub' respiciēs mo' iā q̄ erp̄ebit mīro. ꝑp̄ legē dī. Hec ipa despicio qm ab ip̄o iā ea recepturū sp̄o. Et mit' caritatē. q: ꝑp̄ de h̄ sustinetur. mt' illd̄ ꝑs. ꝑp̄ te mortificam' tō dic. i. ꝑp̄ amore t̄. Cui g̃ fortis i sustinēdo q̄tuor cardiāliū ȝ triū theologicaȝ uirtutū ut ꝑ; ex his ualdō s̄t diuites diuitiis sp̄ualib'. q̄ q̄to aliis p̄ualet. tāto s̄t eis diuitie reputāde. sic diuitie auri s̄t mori q̄ ceris. Et io h̄n dic n̄ sēs q' tales ditores s̄t estimādi q̄ q̄cūq; alii ꝑp̄ diuitias corꝑales. Sequit' q' minus habentes ȝ minus egētes sunt melioris conditionis. cap. lxxxvj.

Quod x' illigat ꝑ diuitiis sp̄ui lib' ꝑ; ꝑ hec q̄ sbuiq. melius ē ȝ ē. Melius ē respic' ad ea q̄ s̄t mitis. Et ē sēs q' melius ē ē mīus egere ȝ ē hic ē. melior in ɔditōe ē ille q̄ mi n' eget ȝ mi' h̄t. q̄ q̄ pl' eget ȝ pl' h̄t. Vbi g̃ia. Melioris ɔditōis ē sanus q̄ mi' ī diget ȝ medicis ȝ mi' h̄t. q̄ ifirmus q̄ pl' eget eis ȝ pl' h̄t. Et fortis aū

minꝰ eget tenere adibꝰ ⁊ minꝰ hȝ qȝ debil
q̇ plꝰ eget eis ⁊ plꝰ hȝ. Et potēs ꝗ̄ fri
gus minꝰ hȝ ꝯ uestibꝰ ⁊ minꝰ egȝ q̄
passibil' a frigore q̇ plꝰ egȝ uestibꝰ
⁊ plꝰ hȝ. Et sic ī siliꝰ. Sic nāꝯ huiꝰ
melior sunt ai pīz qui minꝰ egent ⁊
hꝰ ⁊ minꝰ hīnt. q̄ pꝰ pīz qui plꝰ egent
⁊ plꝰ hīt. Et eger qui minꝰ egȝ sume
ꝯ fructū suū sinacō ⁊ minꝰ ibi pō.
melior ē illo q̇ plꝰ egȝ ⁊ plꝰ ī eo ap
ponit. Et bonitas mīa q̇bꝰ ī aplin
minore bonore attribuāꝗ qȝ minꝰ e
get meliꝰ reputatur. ī bonitas q̇bꝰ
maiore bonore attribuāꝗ qȝ magis ī
eget. Sic q̇ melior ꝯditōis ē q̄ minꝰ
egēs minꝰ hȝ q̄ q̇ plꝰ egēs plꝰ hȝ. Ideo
ꝗ iō ē inspꝰ. pōī iō qiāl' plꝰ hūo. q̄
tō plꝰ habȝ tāto ꝯ pluribꝰ hȝ redde rōne.
iux̄ ī. luc. xij. Cui plꝰ ꝯmittit plꝰ ab
eo exiḡ. Scdā q̄tō plꝰ oȝ ei ministrā.
tāto magꝰ aliis onerosꝰ ē. qd ualde ca
uēdū ē sūo ꝯi iux̄ ī. ap. cor. xī. In oib'
mī ī grauē uob sine oie. ⁊ sualo. Tercā
qȝ minꝰ acceptꝰ ē do suo. sic oplā q̇
pt̄ mercē ī so redāl. i. q̄tō plꝰ re
qrit ī ꝯ ꝑuitā ꝯsilia. tāto magꝰ tedio
sꝰ ē dō ⁊ minꝰ acceptꝰ. Sicꝰ legit̄ de
thyā soloi petēs familas suas ī fumō
suo. ⁊ pmittēti dare qd uellz. uolēs
ei placē ī petijt. p eis sf̄ flua sȝ tm
necīa. Et tu igr̄ p̄leb nccīa. ī dic
sf̄ flua. nj. ke. V. Quarta qȝ ē maiꝰ sol
licitudie q̄ min̄ā. s. p suis necītib̄. Ibi
ꝗ ī modice ē misia. Sicꝰ luc. xvi. p
fert' pn ni' sine sollicitudie ꝓti mar
the. q̄ erāt sollicita circa plīa. Quīta qȝ
oȝ eū q̄ ī s̄uitute redigi. cor. adhꝰ
oȝ eū ī hō abuiādā ī reape. sic mu
tiās suos ē feināt. ꝑ sua necītē. pꝰ.
xvij. qd ualde ē ꝯ̄uī libtati. ī q̄ debe
ret uiuē sb̄ grā ꝯstitutꝰ. Sic dic apꝰ
cor. vij. Nolite effici s̄ui hoī. Sexta
qȝ minꝰ patꝰ ē ad obuiā. sic ꝯmitō q̇
ī ugēt mltē eq̇s ⁊ mltē necīis ī ma
ī sic se aiō p̄iit mōiē sic paup q̇
ī hȝ ī psona sua. Sed uꝰ dō oȝ ēē
paup sēp patm. sic dī de angelo. thē.
V. et q̄ ad ambladō pat. Luc. vi.
Et uos estote pati. Tū q̄ bīi plꝰ
hītū ꝯ pluribꝰ hēat reddē rōez. ⁊ ma
gis sit onēsꝰ aliis. ⁊ minꝰ acceptꝰ dō
ī suo s̄uicō. ⁊ ī angustia sollicitudīs
⁊ ī s̄uitute maiō. ⁊ minꝰ patꝰ ad o
bīe creaturē. iō b̄ū ꝯ̄si egētē ⁊ m
habitū melior ꝯditōis q̄ isti. Et
hoc ē qd dic melius ē ē minꝰ egē q̄ plus
hē. Se. Nō sit nobil' hitꝰ uir. nec
affectetis uestibꝰ placē sȝ moribꝰ.
¶ Hic iap terciū q̄ qd ē ꝯ p̄ti
nētibꝰ ad rlione ī q̄ ē status bonī
tatī excellēt. Nō hȝ ū bonitatē p
tem bonitas in hitu. de q̄ hꝰ. bonitas
ī sinceritate. ꝯ q̄ ibꝰ. qui p̄cedit ⁊c. bo
nitas ī mobꝰ. de q̄ ibꝰ. In iccessu ⁊c. Et
sic ꝯ bonitati ꝯtrarꝰ. ꝯ q̄ ibꝰ. qui sȝ si
mil' estꝰ ⁊c. Sequitur de reprehen
sibilibus circa habitum religiosorum
Primo circa bonitatem. cā. lxxvj.
te hitꝰ ꝯit bono mādatꝰ.
pꝰ ī exteriore nobilitatē. ā
ī interiore affectūē. ex q̄ cāt' pīi. ibi
nec affectet ⁊c. Circa p ūo nōnō
q' hitꝰ ī rhoso pt ēē nobil' ex septē.
Scdz ex p̄ositate. io. thi. ij. dr ꝯ mli
eribꝰ. nō ī ueste p̄ciosa. q̄tōmagꝰ hꝰ
s̄uādī ī uo rhoso. paupitatē pfessō.
Erꝰ ꝯ iō aug. q dic ꝯ se. fateor de
ueste p̄ciosa erubesco. Nō decȝ hac
pfessiōez. Scd̄ ex mollicie. qȝ ī decet
uos pūe hꝰ molliciē. Et iō dic
dō. Qui mollibꝰ induūt ī domibꝰ re
gū s̄t. ū. s. ī ē locꝰ pīne. sumūt plꝰ
a q̄uis q ī ē locꝰ pīne ī ꝯ hꝰ hitus
ī uētiu. Sit ex plētudie. qȝ sapit s̄bua
sicꝰ dic apꝰ thio. vi. hꝰ itꝰ alimēta
⁊ q̇bꝰ tegamꝰ. hīs ꝯtēti sim. Et nō
qȝ dic tegamꝰ. ī ornemꝰ. Glo. sꝰ. mat.
iij. ibi. ipē iohs hēbȝ uestimē p pillis
⁊c. Scd̄a dī ī oȝ hīē uestimē ad de
corē sȝ tm ad tegēdā nuditatē. Sic

lıe ᴀᴍcēꝫ ıanu· q̄ aūᷓ ē ⁊ iacēs
rhoſo: ſꝫ ex īuſitatuē· ſīc q̄n ē al
tiq colorꝫ l' forme l' q̄ntitat̄· l' ı a
lıo mō q̄cıꝫ diſſılıs ueſtıbꝫ q̄ ab alı
ıs ſānıs q̄t deferūtur· et hec ē ueſt̄
pegrına· Et ē aū̄ q' nō debet pre ın
ſıatoris talı cauſꝫ q̄ tale ıdue dıſ
formıtatē· ſꝫ ex ſcl'arıtate· q' ē q̄n ſo
tulare l' manice ſūt nıs ſtricte uꝫ'
nıs forte· l' alr̄ alıq̄ laſcıuıa l' cuo
ſıtate ueſtıs q̄cıꝫ ı alıq̄ pᵗnıda· Sıc
ē ueſt̄ alıq̄ꝫ rhoſa ı ſcl'a dıcıt ı
pꝫ; hıc aım rhoſu· ıta ı rhoſo ueſt̄
ſcl'ar' dıcıt hıc aım ſcl'are. Et ē rū
Anıma hoıs ānıcıat ı ıllo· ſꝫ ex
ſuꝑfluıtate· hꝫ· cū q̄s hꝫ l' capellos ſu
ꝑfluos l' tunıcas l' alıa q̄cıꝫ p̄t nūāt
ıuſtı. Cū q̄da rhoſa fıngıt' ex ın
ııe q̄ceſſıt ı una· q̄da puᵃ puer ac
cedes ⁊ ſtās ıux̄ eū· ⁊ uıdēs ı eo tr̄
tunıcas q̄rtı argentū ⁊ capucı̄ ⁊
capı̄ deſt̄· ıcep̄ cōputare ⁊ dıcē· ı· ıı·
·ııı· ıııı· v· et q̄ ſcādalıꝫ ıtı dıᵉ tale
l' ſıle ubū. Vt q' uos ıēs tot tūı
cas cū ego ū hēa nı una· Sıc ꝑ pue
ſıc fuıt ſcādalıꝫatū· q̄s dubıt' ıul'
tū ılla malū eē' acıpe· ḟlıo dn̄' no
les caue ab hō ſcādalo dıſcıplos· dıc
ens· mat· x· Nec duas tunıcas ⁊c̄·
Et dıc ıerō· duas· ueſtes ⁊ ſuꝑfluas·
Ex q̄ aſſıt q' ſuꝑfluıtas ē ıdcırca dıſ
cıpul' dō· ſꝫ ex nımıa q̄ꝑtıtē· cūꝫ
nıs ıtcıdıt ıtē alıq̄ ı ꝑıcı capucıū
nū ı hıſpıdo ſotlarıs ⁊ ſılıbꝫ· q̄ ē ıılı
cıte· ꝑı ſuıhe eoꝝ q̄ꝑıtē· Cōt̄ q̄ dı
cıt· vıııı· Nō ıduet' uır ueſte mlıeb.
Satū ꝑ deꝫ hō ſollıcıtus q̄ꝑıtoıſ
ıuıꝫ rhoſıſ q̄ ıacēs reputat ı ſcꝑtıſ
ues ſıe eſſıcıatos· pıgı q' hıtū ıu rıo
ſı ıı dı ee nōbıl' l' ı ſpıo l' ı molhıce·
l' ı decore l' ı eꝑnıtıate· ı alıq̄ rhoſı
ſcl'a· l' ı ſuꝑfluıtate l' ı q̄ꝑıtıtē nımıa.

Sequitur qualis habitus sit competit predicatori. c. lxxxvii.

Si predicator· ſıt oı dec̄ eū ıılı
tıs ı hıtu· q̄ ſıc p̄ ſꝫ ıllo ūbo· zach.
xııı· nō opıent' pallıo ſacco· dıc
glo· ıerō ıııı· Mor erat ꝓphıs ıdu ſac
co· cū ꝓplıs ad pūıam pucabāt· ſꝫ mᵃ.
·ıııı· dr̄ d' erımıo pdıcatore pūıe· ıpē q̄
ıols hēbat ueſtım̄ d' pıll' camelorꝫ·
⁊ zona pellıcea cırca lūbos ſuos. ſꝫ apo.
·xı· dr̄ d' enoch ⁊ helıa· ꝓphabūt dıe
bꝫ mılle· cc· lx· amıctı ſaccıs· Sıc q̄
pım pdıcatorıs pūıe· ſ· ꝓphē ı uete le
ge· et medıa ıt lege ⁊ euāglıū· ſ· ıo·
et ultımı ı ſıe uētırı· ſ· enoch ⁊ helı
as· q̄ eꝝ ſūıt d' gūe ıūcto pdıcātıū
ı' uētıꝫ· tn̄ ıılıbꝫ ueſtıbꝫ uſı ſūt ul'
ıtent' ad monēd' effıcacı' ad pūıa.
q̄ꝑtomagıſ q̄ꝑetıt pdıcātō euāglıce
paupꝑtatı· ⁊ q̄ ſpālr ē ad pdıcād' pūıa
deputat' ıılıbꝫ ueſtıs· ſꝫ dıc glo.
ſꝫ ıllo ūbo· mat· ı· erat· ıo· ueſtıtꝫ
pıll' camellorꝫ· Veſtıs q̄dıcēs pdıcātı.
Et būı dıc q̄dıcēs· ſılıꝫ ē dı ē uolu
ıt pdıcare ı mūdū ıduıt ualō ııılꝫ
ueſtē· ſ· carne hūanā· zach· ııı· Et
ıls erāt ıdutū ſordıdıs ueſtıbꝫ· q̄ ex
pō ſ· ıerō· d' ueſtıbꝫ nr̄e mortalıtat̄
cū ıuēta ē hıtu ut hō· pdıcatōr ū
ē ſꝫ eē ıpꝫ ıımıtarı· ⁊ maıe ı hıs q̄ pre
dıcatorı q̄tıgıt· ſꝫ pdıcatorı ē delell
re glıaꝫ mūdı· l' dr̄· ꝑ· p magıſ pte q̄
ſıſtıt ı ueſtıbꝫ ııılıbꝫ· ē ıſto ꝑ p̄t glıa
mūdı q̄teptıbıle reddere ıle ı q̄ toto
corꝑe hō glıa relucꝫ· ¶ Contıgıt pı
ſıꝫ q' q̄daꝫ magr̄ theologıe ſcl'ar' pre
dıcabat ı uıūıſıtate ıdutꝫ optıa
capa noua ı ꝑıcı· Cū ꝑ te
nuıt ıꝑrıet ſılıa ſua ı cordıbꝫ au
dıtorꝫ· q̄da fatuꝫ q̄ erat ı medıo ſco
larıꝫ ſurrexıt ⁊ dıxıt eı· Tace ꝗ lıa ueſt̄
ꝑūſa q̄n lēs ū ꝑmıttıt te dıcē ın
tatē audacı· et ſcē eı ıırıabıle q̄
ſuſıcēꝫ· q̄ bone ⁊ ıꝑe ap' hac cauſā
q̄ſuſıcēꝫ ſıcē ū fugıentıbꝫ ſua pdıca
tōne· cū dıc· ıꝑ· ıı· ¶ l' pdıcas ū ſıml'
dr̄ ſıgurat'· ⁊ ē q̄d hꝫ ūıı ı oı caſu·
Dꝫ q̄ alıꝫ mūdı pdıcare acceptıım

caue ne i sucobitu appat .ad q̄ glia
maiori p̄tēdat. Sc̄ʒ uilitas uest̄ signi
ficat cōtra in aplis. Vn̄. zach. xiij. d:
Nō ꝑ operietur pallio sacciuco ut mē
tiat. Vnde ecōu̇ ꝯ sc̄os ꝓphās. q̄ uolēte
uitā in ꝓphis operiebāt se saccis. Sic
in q̄ corporum sacra sunt sig̃ in ꝓphs
. iud uiuſſi. militauit̄ nūc ē sig̃ in
maiori. cū ꝛ ipi ap̄ uiuſſi .ac. n̄ sunt
sic solēnes mīaꝝ maiori i glia uest̄. s;
i uilit pauptate apparuit i s̄ uniuꝰ.
ꝑdicator: uō uiltū q̄ cāre n̄ habeat sig̃
p ꝗ appat iā mūdi dī. n̄ ei inclinac
catur. et io ꝯueīt uest̄ uil ei. Sc̄ ꝑdi
catō uiltū ē cōtrā ꝯ lō fama. q: ipā
assūt ad eū mūdo. Ii eꝗ ꝯ uest̄ reced
ꝑuc: i scitate ualō famos. q: s̄ sene
cū ai lūc uolsitat̄ ē ꝑbata ꝛ ꝑmia c
appuit alū n̄ ē nec̄te s; ei ꝓpt uolū̃ te
luc pati. Per ꝯsequēs ac attulit uiltā
.mat. iij. Ipe. io. h̄ebāt uest̄ ꝯ pill̄ ca
meloꝝ. ꝛ ꝯona pellicea cīn lūbos su
os. Et se̱ Tūc exibāt ad eū Ierosolima
ꝛ ois iudea ꝛ ois regio cīra iordanes.
Sc̄ ꝑdicator ē ex ominę ꝗ ꝑdic̄ illo. Cū
ꝗ tūcq̄ lēat ꝑdicare ꝑmia. d: eā om
ne i se. ap. xj. ꝓpłabat amicti sacci.
Glo. ꝑdicatō ꝑmia: ꝛ ex ꝯtētō. Nō
. a. appet ita ꝑdicatori ꝑmia i ieiuniis
l' oroibꝰ l' aliis afflictoib' ꝗltū: ē hāū
sicut i pīi. sic i uestibꝰ ꝗ sēp s̄ i apto.
Et io ꝯueīt n̄ uestis eis uilitatē ꝑe
nitēalē p̄tēdat. Et io dīc. glo. mat. iij.
sc̄ i ꝯ pill̄ camelloꝝ. Q' ꝑmiā ꝑdicat.
habitū ꝑmie p̄tēdat. Sc̄ ad ꝑdicatore
ꝑtinē n̄ solū uil̃ s; sc̄os decē. sic x' i oi
sua actiōe decent. et ꝓphe olī sc̄os suos
decebāt. ū pz. e. ꝛ. e. vij. i uasoꝝ talium
ꝯtrit̄. Et io d̄ uolꝰ uor. q: n̄ solū illo
s; tota clamabat. sic ꝯlz ꝓo uox ē uox.
Porro uilitas uestis uilt̄ dec. Ꝺz
ē q' sic ipā q̄ ē extio ē uil'. ita oīs exti
ora s̄ uilia. Sc̄ dec: q' nūc ē tpꝰ n̄ fes
tūi ꝗn solet ferri uest̄ ꝓcose. s; fiale
ad laboꝝ. iō. ꝗn solet uilioꝛ deferri.
Sc̄ dec: q' nūc sig̃ i lita. Et q̄ uili
oꝛs uestis deferri ē a ꝯuinctib' i itinere
q̄ qn i domo ē. Sc̄ dec: q' dolēs ē ē
familiꝰ ad sunctū. Vilioꝛs ē uestis de
ferū ab hā. Sc̄ dec: q' lēui nūc cāu
luct̄. p luctu ē solēt uilioꝛs uest̄
deferri. Sc̄ dec: q' delrā nūc itcre
placatō ouīc sic n' uiuiūte. uestes
uile assiūntꝰ. Et alia q' uilita sa
lubria dec: uestis hij. Cū iḡ uilitas
i uestibꝰ ex ꝯ assimil; i sua ꝑdicatē
ꝛ ualeat ad maiori gliā; ꝯtelliē. a. ꝛ
sig̃ dat ꝯ intate maioꝛ celestis. et
ualeat ad famā ꝛ eꝰ ꝑmie. ꝛ ꝯtinui
multiplicē fcūꝝ. q̄ oī ē ꝑdicatō uald
nectā. p: q' ꝯueīt ꝑdicatō uilitas
uest̄. Et ꝯto uest̄ ē mag̃ extio
ꝛ plauret̄. ut s̄ capr tāto magis
ill' ē uilitas obs̄uanda. **Sequitur**
de uoluntate placendi hominibus an
Quia sit licita. cap̄. lxxxviij.
uo uest̄ ꝓta nobilitas ex
ꝯgz ꝓcē sol; ex affectu itē
oꝛ placēdi. seq̄ uideatū ꝗ licitū sit
nec affectetis uestibꝰ place. s; uidēꝰ.
Vn̄ a. d̄. uo rhoso ne affectz pla
cē uestibꝰ. hec ē ē metuū. Vn̄ ciprian̄
ad uirg. Fugiat uirgines ꝛ pudicē c̄l
ta ꝛ hita ꝑdicare. isigma metū.
Si ꝯ uirgs lūc delet hec fugit. ꝗto
magis uiri rhosi. Nō ē sigr: ꝯ hui
placētia uitiatꝛ s; ꝑ ꝯ deploratā.
Ex ꝯ ꝗtā sco. ꝗi uixisse ꝗtā uiet
ce ornatā dñi. Iste in ois de. q: illa
iuetē ꝑata. ꝑ uiuo ꝑposuīt. ꝛ ego
ꝛ d'uo place ꝓposū. ꝛ filia ꝑ mea ue
gligētā n̄ iplem. Et i uita ꝑē d'
q' tū abbas pambo descēderet i alc
xādā ꝛ vidisset ꝗtā uiliē teatricā.
flenit. et itiuganta ꝗre flere dixit.
Due res me mouet. Vna ꝯ ꝑditiē
illiꝰ. alia q: n̄ hēo talē studiū placēu
do sic ista tpꝰ hibꝰ. Nō ḡ delet
ꝗre in sā place ornaitu uesti s;
ornaitu moꝝ. ꝑ. ꝗd libet. Ego

morali. ¶ Sed numquid placere velle hominibus licitum est cum dicat apostolus gal. i. si adhuc hominibus placerem christi servus non essem. R. Sic appetitus sibi sistatur est peccatum semper. Si autem appetitus extollendi propter deum ut quia scilicet maiorem fructum facere potest quam ibi facere vel alia non est peccatum. et sic voluntas placendi hominibus si fit in se placentia ultima finis est semper peccatum. Si non ordinatur ad finem meliorem potest esse sine peccato. Unde glo. sic potest legi. Apostolus non se hominibus placere [illegible] dicebat. quia in corpore non ad placendum intendebat. Et ideo dicit ad ephesios vi. non ad oculum servientes quasi hominibus placentes sed ut servi christi. [illegible] est intendit placere hominibus propter christum. in tali placendi [illegible] talis actus intentio est alia [illegible] xii. [illegible] quod placet hominibus interfectio. scilicet Iacobi. apposuit apprehendere et petrum. [illegible] intendit facere placendi [illegible] talem culpabile est. Unde in [illegible] illo [illegible] an quero hominibus placere. dicit glo. Sic [illegible] accepi a sacerdotibus ad [illegible] damascum. Non quia si adhuc hominibus placere vellem ut olim christi servus non essem. Et ideo dicit io. xv. [illegible] prius placeat in homo. [illegible] illorum quos placentia talis [illegible] ad malum. Duplici [illegible] potest esse hominibus placendi culpabilis. Vel ex parte finis cum pro ultimo fine intendit. vel ex parte intentionis cum [illegible] aliquid deo displicens. Aliter non potest secure velle placere hominibus. scilicet propter deum et in deo. Et sic faciebat paulus qui dicebat cor. x. per omnia omnibus placeo. [illegible] marie [illegible] est. Necesse est ei non modicum ut libenter [illegible] quod [illegible] declamat. et ut libenter audiatur. et ut faciale sua [illegible] mandet. et non faciale [illegible] in suis consiliis. et non [illegible] sine [illegible] sustineat. et in suis necessitatibus si indigeat devote subveniatur eidem. [illegible] aliquid exhibebit hominibus displicentia. Primum non solum bonis sed et malis. non solum amicis sed et adversariis. non solum domesticis sed et extraneis. immo et omnibus [illegible] apostolus [illegible] est [illegible]

placere. aliquando [illegible] proficiet apud eos. [illegible] qui [illegible] si displiceat. Secundo [illegible] gregorius. [illegible] apud deum [illegible] cum [illegible] quod displiceat [illegible] [illegible] [illegible] placentia [illegible] valet multum [illegible] est non [illegible] offensa [illegible]. Unde cor. x. [illegible] sine offensione estote iudeis et gentibus et ecclesie dei. sicut [illegible] sicut et ego per omnia omnibus placeo. [illegible] quod placet [illegible] glo. per [illegible] omnibus placere est sine scandalo [illegible] agere. Scandalum non [illegible] est quod offensa. [illegible] est non aliorum utilitatem [illegible]. Unde [illegible] apud [illegible] per omnia omnibus placere [illegible] immediate. Non querens quod mihi utile sed quod multis. Glo. per omnia omnibus placere est agere ad profectum aliorum. Tertium est non [illegible] libenter [illegible] petit fiat. [illegible] i. Servus domini [illegible] placentes non [illegible]. dicit glo. [illegible] placere sibi non [illegible] est [illegible] aliquid [illegible]. Si autem facere sine [illegible] [illegible] magis [illegible] suo placere suo [illegible] [illegible] quod dubitet [illegible] multo magis faciat quod aliis placere [illegible]. [illegible] est ut [illegible] aliorum patienter [illegible]. Ro. xv. debemus [illegible] infirmorum sustinere et non nobis placere. Glo. Non quod nobis placeat [illegible] sed quod [illegible] placet [illegible] est [illegible] patienter portare. [illegible] non est quod aliorum [illegible] [illegible]. Necesse est ei ut [illegible] filius qui in suo filio [illegible] quod dicit [illegible] in filio complacet [illegible] in sua imagine. Et ideo non est mirum si paula placebat omnibus quia omnibus omnia facta [illegible] omnibus [illegible]bat. [illegible] est ut [illegible] per potentiam vel [illegible] sed per [illegible] et [illegible] apud eos agat. Et ideo in vita clementis dicit de eo. quod [illegible] morum [illegible] [illegible]lebat. quod iudeis et gentibus et [illegible] placebat. Et [illegible] in huius modi. Diligebat eum gentiles. quia non [illegible] sed [illegible] [illegible] ex libris eorum [illegible] esset. et quali [illegible] esset. [illegible] [illegible]bat. ex eo quod legem eorum [illegible] [illegible]bat. [illegible] eos [illegible] sine lege [illegible] fuerit. [illegible]

q2 singlarit regionu iopes scptus lebt
noiati z ... eis puenebt. Ex qbz pz q
io zbenignitas eu place oibz faciebat.
Cu g lec ualeat ad hui placentia requi
da q poicatu e neca. ad poicator sapi
es dare opa ad hac exceda. q si forte
facies qd in se e n place aliqbz ia e
illoz uici n sit. Quuo e qmus dicat
aspectu desiderabil. z eet accept in asp
pectu regi achis. tn satrapis n placebt
pp eoz inmudicia. sic dr. i. R. xxix.
**Seq. Qui prodiens sil ambulare. cu
uenitus q ibis sil stare.** Cu in ul
tu dec. iic solo hoiste ablare. ad e
os q foris st sic dr ad thes. iiij. ideo hic
pp inuidia cu honestate q. pcedit ex
societate i ablando. **Seq de abulado
insimul z simul stando. ec. xxxiv.**

Et nido q cuius ne cu sou
ptineat ad honestate e hosi
talz. tn spale ptinz ad disci
plos dn, pp ei negocii euntes per
inida. Ide dic e q dn misit i egiptu
p finis negocio moyse n solu sz aa
ro associauit. exo. iiij. Venit inqt
sil moyses z aaron z congregauit cu
ctos seniores filioz isrl. Et p frequenter
dr q sil jurabat ad pharaone z sil
loqbat z sil recedebat etc. Ide dic e z q
x ps. dis. l. misit binos. sic dr. luc. x.
Ide dic e itez q sps scs paulu ul bar
naba qucz eet sufficietes solos no
assupsit ad opus suu sz isil associatq.
Segregate iqt. s. sps scs paulu et
barnaba i op ad qd assupsi eos. act.
xiij. Siliq itez collegio aplorum qd
erat i ihrlz cu audisset q rece pisset
samaria ubuz dei. misit solu petru
r solu iohez. qz utcq n tutu fuit.
Non utcq. sz siml. Misit inqt petr
z iohez. act. viij. Itez nuq sola resi
uatur enoch aut sola helias ad ue
meo i mudi fie q antix. z ad sbue
neup electis. Costat q n sz sil
ueiet sic pz. apo. xi. Itez iosue no

in solu. sz duos exploratores misit i
tra admissio. exo. ij. Itez nuq tu
bias mitte uoluit filiu sui sine so
cio ad tra loginq p pecunia recipi
eda. Nonne dn ordinate ipi dat
e agelus i sociu i spe iu. tho. v. pprio
qucz sit iu spuls l z sapietes nuq de
let soli ablare l soli stare i icpi secu
net. Sic ei figura i tabnaclo n erat n
n q cherubin sola sz duo iusis inuitib
respicietes se. exo. xxv. **Seq** de societa
q q ofeunt hui societas ad honestate.
inis q dia acti q iuadit l pcutat in
uadi ad teptatio de re ihonesta solu
q associatum. sic lac cui q iuadit pe
gniu solu q associatu. Gen. xxxiv.
Accidit at ut die qdam intz ioseph
domu z opis qppia absq arbitris facie
rz. et illa. s. uxor phuphar de sui
apphesa lascinia uestimeti ei3 di
cet dormi mecu. Siliq uet rx illa
lacio dna ipecuss eu o turpitudie
si fecit huiss sed arbitri. Costat q u
uo st cu n e ad solus facilis asentit
tpi teptatori. qz multa st tpia q n di
imitut pp de loies. q pe loies dimit
tut. Dii. ecc. xxiij. Dn fornicacio sc
in uxo. Tenebre circudat in. z pa
etes cooperiut in. Que uero. Et io
facili asentit i pcto. Tn dr de
qda mocho q e maxiissa. lx. anis i
clausis nigro z incedio. ulti ano missi
solo p negocijs abbatie sue sed uio
cho. incurres teptatione uiginitate z
pdidit. et eode ano inoruus e. Itez
si atigat aliq cadere i pcto z heat soc
qui hoc aliatat. festinat sociu ad eu
eleuatione. si at nescoat. inchaloin
ispirite dn ipe auxio itm recedit. z
ositedo eius auxilio inituni resurge.
q si solus fuit nec heat ad que re
curat l q ei manu porrigat diuti
moratur i pecto. sic q cadit i lucto
nec ht adiutore. Et io dr. eccs.
iiij. Ve soli. qz si cecidit n ht subleu

natē. Cū g° sic p3 ex his societas
ꝓfit ad h° ne tm ad tēptez̄ q° ꝯ. mq̄
honestate. l' tēptata n̄ ita finale ꝯsen
at. l' cadēs cito resurgat. ꝯstat qm̄l'
ti valz societas q° ad illā pte honesta
tis q̄ ē declinare a malo. Itē honor
sciōr ē se iūnce iacere ī hō. sic pegrī
solēt se iūgere ī uia l' ad mane sur
gēs l' q° fortit' ābulās, z filia. Ex°
de aug. cōleta uita ātoinj dic sciō ō
anp̄ o. Ad patrum. Ab ē h°. Surgūt
idocti z rapiūt celū. z nos cū doctrinis z
nostris sine corde ——— ecce ubi
uoluamur ī carne z sangue. Et pastō
rē dic adinuicē. luc. ij. Trāseāt usq̄
bethleē z uideam h° ubi n̄ qd fc̄ ī ē. Itē
ē ois hō hēat defectū. n̄ sr duo soci) un°
supplet frequēt defect° altig. sic aaron
defectū moysi ī loqndo. z ipe moyses
ꝑ eo ap° dm̄. Vn̄ exo. iiij. dic dō moysi.
Ipe loquēt' p te. z erit os t°. tu at̄ eris in
ī his q̄ ad dm̄ ꝑtinet. Et sic ī mltis
alijs iūnce se uirificabāt. Itē dō° n̄ solū
ē ī domo n̄ duol' tres ꝯgregati ī noie
eig h3 z ī uia simul ābulātib) se ad
iūgit. Luc. xxiiij. Et ecce duo ex ill'
ibāt ipa die. Et p°. Et fcm̄ ē dū fabula
illic rētur z secū q̄rerēt. z ipe appiqn̄s
ibat cū ill'. Nō at̄ dubitz q̄n dns sit
ill' q̄b) ē ī adiutoriū oib) bōis. ꝑp3 ex
his q̄ societas valz ad iacintē; ī hō.
ad ꝯplemētū boi ꝑ alterig supplemētū.
ad diuinū adiutoriū ꝯ uenī ī hō. q̄ oi
mltū valet ad pte illā honestat. q̄
ī bono faciēdo ꝯsistit. Vez discipl°
dō discurrētis p mūdū n̄ solū decet
honestas ꝯ duas dicas partis sz dec)
eos alia q̄dā ꝑtinēs ad honestatē.
q2 ipa reddit eos mūdos. z ē vnū cla
tas oppinōis q̄ mltū facit ad ꝑfectionē
nē honestatis. Sap. iiij. O q° pl'c ē
casta gnāo cū claritate. i. cū clare z lucid'
ꝯstat ē castitate. ita q° nullā siniste
suspictōis obfuscat. Apli at̄ sic mlt'
societas. Cū h° ē dnt̄ siniste suspictō

ābulāte l' maxime solitarie q° q° af
ferat. Et iō dic bed. ad eugen. Vbi
nos ambulās ī ē ad. q̄ inter z honestat
tuae custodes sit z testes. Alia ē status
digni honore. Vn̄ dō° ꝯqr̄ ꝯ uidūs ie°
rus. q° ipsz missi a pr̄e n̄ honorabāt.
Et nos igit honorēt in. Mād dō ho
nore uidi digni q̄ uadit assecuti
sic ꝯsueuūt ire psōe honorabiles q̄ qn̄
h° uadit sic ꝯsueuūt ire psōe [illegible]
bls. Alia ē ip̄ cautōn. Cū ei n. p°
ad negocia al. si n̄ credat' in q̄ ꝑfica
cet. Eit g° tanb) nec n̄ hēat p qd cre
datur eis. h° at̄ ē societas. q2 i ore duoz
l' tū stat oē ūb°. mat. xviij. Cū g° so
cietas similos ꝯ facit ut clare siunt.
z ponat ī statu digno honore z faciat
eis credi. q̄ oi sc̄ eis ualz nec̄ia ē alist
suspiciōis. bn̄ dr̄ eis. Mn̄ ꝑcedit' sil' ābu
lare. ē ueniētis q̄ tres simul' stare. Et
valet ꝑfessōis r sc. aug. caue ne ī uia
l' hospitijs se ꝯhiceat ad uir dumtat z ꝑ
sumētū at̄ n̄ ꝑp ieuitabile necitez.
q2 melia ē eis aliōz nobilitatē negli
ge. q° ē ꝑp° ro. Itē mādat' sine ꝑfessi
ois ꝑcedere. Scdo. In ieiunio. statu z
situ. z ī oib) motib) uris. nl fiat qd
cuiq° offendat aspectū sz qd uraz de
ceat sanitate. Quedā ē honestas q̄
surgit ꝯ re extrinseca z irrōnabilē. ut ē
uestis. z ē mag. Quedā q̄ surgit ex re
extrinseca sz rōnabili. ut ē societas. z hc̄
ē maior. Quedā q̄ oritur ex re itrinse
ca z rōni ꝯnexa. n̄ disciplina ī actib)
z hc̄ ē maxia. Tradit g° mādat eis
duo pū ordiate. Scit h° mādatū erat
eis pri ī gnali. z sc̄o ī ptclā. n̄ dr̄. accli
nu z c. Et nūdi q̄ hugo ꝯ sic uidit
re. disciplina ē custos honestatis. an p°mo
e malū n̄ fac. sz illud z ī his q̄ agit
ꝑ oiā irrepēsibilē appere. Et iō co°
h° mādatū ꝯtinēs duo. s. qd cca hoc
caueāt. n̄ dic. in ieiunio. statu. et qd h°
agerēt. n̄ dic. sz qd urāz deceat sciāt.
Et q2 aliu ī ābulādo. alij ī ꝯsessu.

alii circa habitum exteriorem. alii circa gestus si
ue motus corporis exterioris. talia sunt a quibus
in quantum claustrales multorum offendunt. ponit ma
gister iste tales .iiij. ut sic disciplinate
se habeant [illegible] sua de his omnibus et in
plenis ut nulla in illis alicuius offensionem
offerant aspectui. dicens .i. iustitia. sta
tu habitu. in omnibus in motibus sic et talibus &c.

Sequitur de disciplina in ambulando &c.

Notandum quod iustitia multa .rc.
solent reprehensibilia reperiri. Sunt
enim quidam qui festine incedunt. ut tam
in incessu precipitet semetipsos. Isti
sunt similes illi de quo Ecclesiastici. Quod dicit. Re
uertetur cor eorum et gressus eorum. hoc ut non est sine of
fensa uidentium. propter quod dicitur. Qui festinus est
pedibus offendit. non solum se ipsum. iam
sed oculos intuentium. maxime si religiosus sit.
Alii sunt qui ita lente incedunt et pedetentim sic
solent incedere quod numerant passus. Et hoc mo
dus similiter est non reprehensibilis. cui similis in mulieribus
delicatis filiabus syon hoc de reprehendit. Ysa
ias .iij. et pedibus suis composito gradu
incedebant. quod dicitur in reprehensione eorum. Ideo dicitur
in opposito. Ezechiel .i. de sanctis animalibus: planta pedis
eorum. quasi planta pedis uituli. Hoc est mul
tum lente incedit. sed uitulus non ita lente. et
tamen non multum currit. quia iste debet esse modus in suo
statu. ut nec nimis cito nec nimis lente incedat.
sed in medio quod est maturitas. sic tangit
in glosa. gressum sit uti leni. Alii sunt
qui ita incaute incedunt sine prouidentia. quod
in offendunt ad lapides. nec ponunt pedes
inclinata. nec impingunt in aliquos. nec concuciunt
ipsa. nec tenent uiam non bonam. et hoc est in
bilitate in moribus eorum. Sophonias .i. ambula
bunt ut ceci. Ecclesiastici .ij. dicitur. palpebre
tue precedant gressus tuos. Nam oportet stare
oculi ut dirigant gressus. Alii sunt qui in
cedunt collo extento. ut filie syon cincte
erecta. ambulant ut cum pectore promi
nente. ut gallus cum amotione scapularum
et brachiorum uentilatione qui iuuenum
sunt. cum cubitorum agitatione se prouident
tenendo ut domicelli. uel alias incedunt
uentrem prominentem. quod oculi sunt sicut sig. et
maiestatem deducunt inter religiosos. Ideo dicit
.ij. et ex libro .iiij. in quantum obsecro uos ut digne
ambuletis cum omni humilitate. Alii sunt qui incedunt
ad se per uiam intuentes. neminem salutantes
nec in se considerantes. affabilitatem omnino
deuitantes. nisi quod si cum alio unus sanctus
ullis alius tibi loquitur coniciatur se quasi
animatur in silentio tunc dicit proprie. Sunt quidam
se ipsos reprehendit dicens. Caue tibi incedere
Ecclesiastici .ij. dicitur in amicis et amicitie benignitate.
habeat primam suam gratiam. Sunt autem filii et
isti habeant similem gratiam. non illos in
uita delectantur ubique. qui gratiam omni se
nono dei in omni iustitia spiritus loquitur. cui sit ei in uia ad
celum. Alii sunt qui diuertunt se in una pro
oculis deuotionis. uel in sanctis meditationibus uel
collationibus utilibus occupantur. et ita faciunt
se in leuitatibus et sine offensa intuentium.

Narratur quod cum quidam religiosus predicasset
laudabiliter in quadam prouincia in festo purificationis
beate uirginis. cui esset nulla in tempore se leui
tatibus dare cum socio sic sit inter alios
aliquibus cum non perciperet socii. nec tangeret
eum caput. nec extenderet capucium ei. et si
milia. Sequebatur ad eos quedam uetula
que fuit in fine et hoc non audiebat. quod ceperit
dicere ut insaniret. Domine uos non estis ille
qui predicauit. Cum autem reduxerit uocem res
piceret uideret uetulam et quereret quod
diceret. Et illa dixit ei qui predicauerat.
Domine ego dixi quod uos non estis qui hodie in
predicauit. Ait ille. Et quare hoc dixisti.
cum ego sim ille qui predicaui. Ait illa.
Domine uos solemnitatem sacrificii iuuenis
quem natus hodie celebrat nullam. sed ita compa
ratis quam celebrantes destruxit presens. sicut
iterum cum iuuenit iuuenculus. post ma
num suam in sinum eius et palpat eas. Cum
dixerit ei quod est quod facitis. non est hodie cele
bratur pro uirgine. Ego non sum ille
qui celebrauit. sacerdos celebrauit. sed ego
sum quasi iuuenis et leuis in istis. Domine in
dicit quod non estis ille qui predicauit ex sac
erdotis [illegible] et alii [illegible]

niste i ludis q̃ leue i sonet. Ut cum
fusio fiunt illi ex ioso sibi. ⁊ q̃ scedu
lā uelle. q̃ legi i intelligat. et caueat
a similibus saltē; et instis aliq q̃ dicit
... iij. nisi cū lucentibus miscean me-
ncē cū his q̃ i leuitate ambulāt ppria
pē in pbr̃ij. Sūt alij tā īmobiles. ut
psiste secē ñ ualeāt. s; nec ibi nec alibi
subito sēp discurrētes nusq̃ quiescētes.
Isti s̃t ex illo q̃ q̃ dr̃. iere. xiiij. Qui di
lex̃ mouē pedes suos ⁊ ñ quieuit. ⁊ dñs
ñ placuit. Et hoc uocāt ubi uagos gy
rouagos. Qr̃ ā dixit ds apl'is ñ quie
rūt. salt̃ quib; abiturūt i spc sci tāt
lūrēt. q̃ eos extra īouiet. Secūdo ī s̃t
i stātē. quib; īouānt īuitur ex alto.
luc. ultio. Sūt alij q̃ uadūt ñ solū
leuit̃ s; inutilr̃. ul ldij facietes l'tpal' l'
spual' i tota uia. Qr̃ ā dr̃. aplis. ut eatis
⁊ fructū afferatis. Sūt alij q̃ ñ solū in
fructuose. s; ⁊ dāpnose. faciētq i tōū
uias nouas fugiētes sepes. ... scā
lata ⁊ silua. q̃d est cū dāpno pauperū
⁊ scandalo pliorū. Qr̃ ā dūt filij isrl'. nu
m̃ capitulo. xx. Nō ibim̃ p agros nec p ui
neas. nec bibem̃ aq̃s ō puteis tuis. s; g
dientes publica uia. nec ad dextā nec
ad sinistrā declinātes. Tu g ypocrita
ualt̃ īuiecti oculos soleāt offendere.
Quō e ñ mouē ōi fine. ⁊ ill' ppue
q̃ inltū ... disciplinē. ⁊ spectaclū
sū s̃t mūdo ⁊ hoībus. ut sit ... clara
⁊ illuminata. Quia ... uita
ñ oī notēt̃ q̃ sic ... ambulāt q̃i in
die. ⁊ tā disciplinate q̃ i icessu ñ appa
āt ignobile l' i nimia festinatiō l' in
nimia tarditate. l' i superbia l' i aliq̃
scuria l' i incēcia l' i leuita
te. discurrēdi l' i discursu inutuoso l'
ad ... ē dāpnoso. Sequitur de dis

ciplina in quiescendo. capitulum. xcj.

dissolutā l' i facilita te

Circa statū. sciēd q̃ ñ accipit
statū solū p ut ē a staād
... q̃d dicit ad circa stare. s; p ut
excipitur motui ambulādi. s̃ q̃d ...
stare q̃ñ ñ mouet etiā. Circa
statū nō sic acceptū multa s̃t rep
hēsibilia. Unū ē q̃ ñ pt secē stare
s; sēp ē animo. q̃ s̃ seneca sig̃ e bone
mētis secū psistere. Et dic̃ itē. Oia
ēs īt hōico sui nisi ib ... seō de
. exo. xvj. Unusq̃sq; maneat apud se.
Aliud ē cū q̃s ⁊ si consistat secū. tñ stat
ociosa ab actione. math. xx. Qui h̃ statis
tota die ociosi. Hic dr̃ de greg. q̃ q̃ñ
īmitō q̃int ap abstinētias ⁊ orōnes.
tñ sēp aut orabat. aut legebat. aut scri
bebat. aut dictabat. Qr̃ ⁊ ō mlt̃ suis
repit alios. Aliud ē cū q̃s uacat
ab exteriorib; actibus. q̃ sēp nō pt q̃s
ill' occupari. ⁊ tñ ñ exercet̃ intus eu
ītio i sacris ātēplationib;. Nō sic ī sab
bato uacabat ab opib; corōlib; ut
liberā mentē possit ātēplationi diuine int̃
dere. Ps. Uacate ⁊ uidete. Primū ū
scs quiescēs ⁊ ñ occupata extra. dr̃ spe
clatōi intentē. sic speculatōr quiescēs in
specula. q̃ ñ ... ñ ... ñ ... ñ min
ñ a dextris. ñ a sinistris ...
suū intuitū. ps. xxx. Sup specula ad
ego sū stans. Et ubi dicit ... q̃ ad e. a
que ... ñ ad alia dr̃ ē ātēplatō
in scā. Repsēsibile ē g̃ ñ uo scē q̃e
scere l' cū sēcū stare ñ pt. l' cū stans secū
ē ociosa ab opē. l' cessās ab opē spe
clatōi ñ uacat. ut ñ sup celestia.
ñ infra īfernalia. ñ ... futura. ñ ret
pita. ñ a dextris. ... ñ a sinistris
... ātēplatur. Item i omē
statu ē ... s̃t multa repsēsibilia. Sūt
ē q̃ñ q̃ ... moriēt̃ int̃ uiros.
q̃ nō ē sine ... ⁊ offensa in ...
Leg̃ q̃ ē q̃ñ ... corā pictagor
... dicēt se uirgine īt uiros q̃ ...
plus ... Dixit pictagoras. Et sicut
... i ... q̃ ī ... pra ...
... dr̃ faciē ... seorsim. ⁊
mulieres ... seorsim. faciē ...
... seorsum ⁊ ... seorsum. faciē
... seorsum ⁊ ... seorsum.

ſimilr semꝑ seorsū & mlr̃s cū seorsū.
Q² similr̃ reliq̃. simile & simile seorsū
ꝑ̃ dr̄ q² xp̄s h̄ ioseph & m̄ ambulāt pu
eri ihm̄. q² erāt ↄ̄suetudo q² mlr̃s ibāt
seorsū & m̄. et credebat utriq̃ q̃ eēt cū
q² puer i societate alt'a. Si g² pl'ib' sic
detestat' q̄lītatēz in ē mlr̃ibꝫ. sim
ter tāta diuicṫōz. et hoc fātebāt. si ē
parētes ad ihm xp̄z. ꝑp̄ h' neglegerāt. q²
cauēdū ē uo s²do & ꝑp̄ p'clū. & ꝑp̄ fāmā
ne in lrōs amoret' inter mlr̄s. s²do dr̄
eccl. viiij. In medio mlr̄ū noli amo
rari. Sūt alij q̄libēti amorāt' iter leuiꝰ
q² int' bonos. q̃ dātinā seneca dicētiꝫ
Int' illos amorare q̃ te meliorē faāt
dr̄. Ecc. xxxvij. Cū uo sc̄ȳ assidue es
to. Sīt alij q̄ libēti morāt int' magr̃s
q² int' ↄ̄siles. Q² s. ecc. viij. dr̄. Adiuue
tui a potēte discere. Ei ac adiuuatio ē
[illegible] q² bona ag' bono [illegible] ne se [illegible]
Nō sic a te ↄ̄silibꝫ. ecc. xxij. Volatilia
ad s̄ilia ↄ̄ueniūt. s. ad morād'. Nōne
columba libētius morāt' ē columba q² ē ma
gnus aq'la. Pa g² q² ñ discipliāt' cū ei
amorād' ē inter alios. libētius stare
dr̄ iter uiros q² int' mlr̄s. et int' bonos
libētius q² int' meliores. et int' bonos libē
tius iter ↄ̄siles q² iter magr̃s. Tert
q² ad loca q̄dā ē reprehēsibilia circa
statū. Sūt ē q̄dā q̄ libētius stāt' i loc̄
publicis q² i abscōs' siles ypocrite. d̄
q̄b' dr̄. mat. vj. Amāt i angul' pla
tearū stātes orare. Q² g² dr̄. Jeb. vj. d̄
scis. In speluncis & i cauernis t're. Vn̄ ē
saul bonꝰ fuit. cū regi suscepit rex
dr̄. i. re. xij. ecce absconditꝰ ē domi. s̄l
bi uo s̄t q̄ mīs libēt' stāt i loc̄ p'iculosis
ut s̄t locus in q̄b' peccat' i lingua.
spectacl'a i q̄b' peccāt' in visu. di
uersorio hospiciū & i'firmaꝛiū. i q̄b'
& i gula & i multis alijs peccat'. Q²
g² dr̄ d̄ dā. Re. xxiij. q̃ h'itabat i locis
tutissimis engaddi. q² ñ s²do i loc̄ cū ma
gis secū s̄t a p'ᵒ libētius dr̄ stare.
Sūt itē alij q² iuxᵃ [illegible] stare i eccā

et ibi loc̄ scīs. q̃ p̄sente dn̄ā ñ ē cū
bi sic. q̄ h̄ loca [illegible]. Cōt' q̄d dr̄. i
io. xix. Stabat iuxᵃ crucē dn̄i ihū
m̄ mr̄ eius. & soror matris ei' m̄ cleo
phe. & m̄ magdalene. Et it' eodē
xx. Maria stabat ad monu̇. Q² ē
ō q̄dā s²do sācitate q² ē ñ licet ad si
c̄e. stabat sp̄ i eccā stādo i choro. sin
gularitāt uo [illegible] fu
gebat societatē dō s. intelligens de
eucharistia q̃ erat sr̄ altare. Et h'
ē q̄d dr̄. luc. ij. i annūciatiōe. Anne. p
phisse. q² ñ discedebat d' t'plo. Optim
g² ad uir s. libētius mora i abscōso
q² i publico. libētius i loco securo q² p'
riculoso. libētius i loc̄ scīs. q² i aliis. Et
sic p² q² s̄t cū reprehēsibilia circa statū
ex p'te sollitudīs. cū ex p'te societat
tē ex p'te loci. a q'b' cauendū ē. ꝑp̄ dis
ciplinā sr̄uādā i statu. Sequitur
de disciplina in habitu. cap. xij.

Circa h' ñ q̄d sb̄iungit' d' h'itu.
possz alit' iudicari q² dē. sit. q²d
hic dr̄ d' h'itu cū illo q² s̄ dē
ē. nō sit nobil' h'itꝰ uir. ꝑ illo q̄d pōt
dici q² h'itꝰ duplici ex cā p' eē rep'
hēsibil'. Vel ex sīn nā ē ē mīs p'ciosꝰ.
l' moll' l' h'. ul' ex actu h'ītādo. ut
ē ad i ipo l' ab artifice l' a deseruiēte.
q² ē reprehēsibile. ꝑ'o p'mi p'mū q²d
supradēz ē. ꝑ² ij. q²d h' dr̄. Vnō signāt
& ibi dr̄. nō sit nobil' h'itꝰ uir q² d' se
ipe a dr̄. ul fiat. s. ab aliq'. Dn̄i sic
dr̄ ē illō p'mi ad bonitatē illā q² s̄
git ab extrinseco. istō ñ ad illā q̄ sur
git ex actu itrinseco. Vt g² ul fiat i
h'itu q̄d ñ p'cedat disciplinā. ꝑ'mit
dr̄ ē suo dr̄ q² uestis sua ñ sit mīs lō
ga l' mīs breuis. mīs lata l' mīs stri
cta. mīs fissa. nec mīs clausa. mīs fōr
ta l' mīs iformis. mīs defluens l' mīs
succīcta. mīs ap'ta l' mīs īcōposita.
mīs iuitra l' mīs sordida. mīs lata
l' mīs repetiata. mīs āputata ul'
mīs īepte relicta. mīs dissuta l' mīs

curiose conficta. Quia vero ad habitum pertinent
omnia que extrinsecus deferuntur, cavendum est
eis circa pomellos, fermaclos, corrigi-
as, cirotecas, cultellos, camplos, tabu-
las, bursillas, sacellos, sigilla,
manualia et similia, ne quid fiat in istis
quod ex precio vel superfluitate vel curiositate
vel scurrilitate aliqua vel alias in quocumque possit
reprehensibile inveniri. Unde hoc est sed in mul-
tis religiosis solet detestari. Unde Hugo de
sancto Victore in libello de disciplina per si-
gulare denominationes multorum talium exces-
sum dicit sic. Decet me nominare omnia in quibus stul-
ti et vecordes mulieribus studia sua auf-
ferunt, et pene cum habitu sensum mutave-
runt. Sed et mille modi quibus nonnulli contra se
spectaculum hominibus prebent in habitu. Sed iam omnia de-
bui despicere, et videat ut nullos non ver-
sice digne talibus deservire. Unde est omnino re-
ligioni contraria sunt, et quanto studiosius adhibentur
hominibus magis vilia et contemptibilia sunt. Qui-
a non habet despicere corpus suum et hominibus cultores
divinis nobilis sunt. **Deinde de disciplina in
motibus sive gestibus. ca. rem.**

Circa illud quod dictum est de motibus,
sciendum quod non amplius motus pro-
ut communiter accipitur, sed prius de ac-
tionibus membrorum vel plurium, que quandoque vocantur
gestus. Est autem gestus secundum Hugonem modus et
figuratio membrorum corporis ad omnem agendi vel ha-
bendi se modum. Et ideo docet nos sanctus
spiritus per Paulum attendere qualiter in omni motu
membrorum et in omni modo se habendi appareat
disciplinatio. Primo disciplina in mo-
tibus membrorum consistit in hoc ut non membra
aliqua officium non accipiant, et nunquam na-
turaliter exerceant actum suum. Sicut in
principio libri de apostolis cum in eos est aliena
[illegible] garrire ore per se, dicunt oculi
[illegible] digitis loquuntur. Et Hugo de
hac materia sic dicit. Sunt quidam qui si-
ne buccas patentibus auscultare nesci-
unt, et qui palatum ad verba aperiunt. Alii
sunt qui in agendo vel audiendo quod canunt sit
cum lingua pretendunt et ad singulas

actiones labia volvunt mollam torquendo
circumducunt. Alii [illegible] ordine ut
sibilia emittunt, et oculos in orbe rotantes
cum hominibus magnificentie [illegible] ex-
hibent. Capud iactant, comam excutiunt, vel
tunicam coaptando componunt. Et lata cum ci-
[illegible] for-
mam sibi [illegible] faciunt. Alii alta tam
aurium venas opponunt, quibus alii non sunt su-
per amicos. Alii item ad [illegible] alteru-
tram oculorum aperiunt. Alii margines [illegible]
dio cum medietate [illegible] Sunt
preterea mille larve, mille corrugationes
narium, mille contorsiones labiorum, que de-
corem discipline deturpant, et precipue faci-
ei que est speculum discipline. Cui tanto ma-
ior custodia est adhibenda, quanto minus que
in ea peccata fuerint celari potest. Unde ibi sequitur
Hugo. Qualiter autem per disciplinam caveatur
aliud sit docere breviter. Disciplina clamorem
submittit, deponit sibila, opponit vin-
culum oculos, cohibet cachinnos, mo-
deratur linguam, gulam frenat, iram sedat,
format incessum. Licet autem cavendum sit ab omnibus
predictis tamen magis cavendum est ei a gest-
ibus inhonestis que scilicet incitant ad risum
vel turbationes que aliquem turbant vel omni
[illegible] per quas alii decipiuntur vel simulatione per
quas aliorum gestus representantur sicut simie
faciunt, vel [illegible] ut ribaldi faciunt
vel ioculatores ut faciunt istriones. Unde
est quanto maioris sunt dignitatis tanto magis
dedecent [illegible]. Propter quod
et in dictis quod cavendum in actibus membrorum.
[illegible] gestibus [illegible] se expendit ad
modum [illegible] ideo cavendum est qualiter disciplina-
te se debeant habere omni tempore, omni loco, in omni
statu, ut est omnibus in diversis actibus suis
[illegible]. Sciendum ergo qualiter se de-
beant in [illegible] operibus [illegible]
insistendo. Aliter in [illegible] contemplantes [illegible]
[illegible]
[illegible]
est [illegible]
[illegible] Sex diebus operabis. Quod intelligitur

in principalibus ad eos. Aliud infestis, quia tempus spiritualibus est omnibus vacandum. Ecclesiastes. Memento ut diem sabbati sanctifices, id est tempus festum [illegible] Aliud in tempore tribulationis quo gaudendum est. Luce vi. Gaudete in illa die, id est in die tribulationis. Aliud in tempore prosperitatis quo timorandum. Magis timendum est [illegible] prosperitatis quam [illegible]. Aliud tempus silendi, secundum hoc dicitur tacere. Ecclesiastes iii. Tempus tacendi, id est tempus silendi. Aliud tempus surgendi strenue. Ecclesiastici xxxii. Hora surgendi non te tardes, id est non pigriteris [illegible] sed illico illa hora te trahas. Item tempus ieiunii. Matthei vi. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes. Et sic de aliis [illegible] secundum diversitatem temporum diversimode se debet habere. Ecclesiastes iii. Omnia tempus habent [illegible]. ¶ [illegible] ad locum [illegible] in religione [illegible] loca [illegible] ad orationem [illegible] ad disciplinam [illegible] ad [illegible] non in scole [illegible] ad [illegible] non cella [illegible] necessitatis humane [illegible] dormitorium, hospitium, camere et alie officine. [illegible] ad [illegible] necessitatis [illegible] deputata. [illegible] ad recreationem [illegible] non [illegible] platea [illegible] et orta [illegible] in [illegible] se habere debet omnis [illegible] disciplina. [illegible] in oratorio sicut [illegible] in choro se debet habere [illegible] Abusio claustri [illegible] in choro [illegible] altare [illegible] abusio [illegible] altare [illegible] reliquias [illegible] Levitici xxvi. Pavete ad sanctuarium meum. [illegible] quod stamus in loco [illegible] se habere sicut [illegible] Stans [illegible] in [illegible] aspectu angelorum [illegible] ad [illegible] ad [illegible] ad silentium [illegible] scole [illegible] attendere [illegible] Attendite [illegible] lege [illegible] attendite [illegible] cella [illegible] Bona [illegible] in mensa [illegible] in omni [illegible] sic [illegible] legenda [illegible] non [illegible] et certa [illegible] cum omni modestia [illegible].

Si [illegible] sic [illegible] absolute [illegible] vel disciplinam [illegible] aliud non faciat. In dormitorio sic quiescit [illegible] non alios non inquietet. Cum enim [illegible] non sit [illegible] quod [illegible] ei [illegible] regem. [illegible] Regum xviii. [illegible] inquietavit regem, id est Saul [illegible]. Sic et [illegible] hospitium [illegible] quo [illegible] magis [illegible] tot reges [illegible] quiescit [illegible] inquietantis. In [illegible] non [illegible]. [illegible] de Lazaro quod plenus ulceribus iacebat ad ianuam divitis cupiens saturari de micis que cadebant de mensa divitis [illegible] ei dabat. Luce xvi. In [illegible] [illegible] Unde [illegible] Ioseph in [illegible] [illegible] celar [illegible] et [illegible] [illegible] cum gaudio de [illegible] sui [illegible] opus [illegible] Luce [illegible] in hospitio [illegible] Luce xix. In [illegible] et [illegible] in absconditum [illegible] ad [illegible] absconditum, [illegible] necessitatis. [illegible] Saul [illegible] non [illegible] officinis necessarium est [illegible] disciplinam [illegible] in eis [illegible] non [illegible] non sit [illegible] [illegible] ad Thimotheum iii. [illegible] discunt [illegible] sic se habere quod non otiosa vel [illegible] sit utilis [illegible] In [illegible] loquantur [illegible] vel [illegible] sic meditatione [illegible] aliquid edificationis [illegible] Matthei vi. Considerate lilia agri quomodo crescunt et cetera. Et [illegible] Luce xxi. Videte ficulneam et omnes arbores cum producunt [illegible] quia prope est estas. Et [illegible] videritis hec fieri scitote quia prope est regnum Dei. [illegible] quod [illegible] laude [illegible] et alia [illegible] dimisit [illegible] se habere [illegible] ad disciplinam. ¶ [illegible] ad statum [illegible] in statu [illegible] se debet habere [illegible] [illegible] in [illegible] statu [illegible] Isaie xxxii. Sedebit [illegible] qui non [illegible] sub [illegible].

In statu s[an]itat[is] laboriose. Mat. viii.
Dimisit ea[m] febr[is] [et] surrex[it] [et] ministrab[at]
eis. In statu infirmitat[is] consolatorie. Tob.
vi. Forti a[n]i[m]o esto. D[ixit] angel[us] ad thobia[m]
in fi[ne]. q[uo]d e[st] similiter q[uo]d i[n] infirmitate nos a[n]i[m]o
decuit. In statu immor[um] n[on] sit nocuu[m]
q[uo]d igit[ur]. Ec[c]i. ab[ba]. xxxii. Adolescens
loq[ue]re i[n] t[ua] ca[usa] vix c[um] nec[ess]e fuit. Si bis i[n]
terrogatus fueris, h[ab]eat cap[ut] r[esp]o[n]sum t[uu]m. In mult[is]
esto q[ua]si ignarus [et] audi tacens sil[ens] [et] q[uae]rens. Et
loqui i[n] medio magnat[orum] n[on] p[rae]sumas. Et ubi s[unt]
senes n[on] mult[um] loq[ua]re. Q[u]i a q[uae]r[it] n[on] s[unt] sup[er] ig
narie. In statu senior[um] sapienter utilium
b. n[on] s[ed] qui nacc[?] ad. Ma. xl. ix. (?)enim. Senis o
luis tu[?] ten[?]ab[?] q[uo]d p[er]tin[et] ad sapie[n]ti[am].
In statu sublimi humile. Ec[c]i. iii. Q[uan]to
magna e[s] humilia te i[n] o[mn]ib[us]. In statu infe
rie[?] o[?]stant[?]. n[on] s[ed] tali statu contempto no[n]
aspires ad sublio[ra]. Ad cor. vii. Servi
vocata es, n[on] sit t[ibi] cure. S[ed] si potes lib[er] fieri
mag[is] ut[er]e s[er]vitute. Si ad[?] i[n] statu s[er]vi
e[st] s[ed] in eo q[ui] e[st] inlissi[?] stato iter[um] infima q[uam]
q[uan]to mag[is] i[n] al[ter]is [illegible] glo[riae] vire[?]
dicere q[ui] q[uan]to mag[is] ad [?] e[st] i[n] n[on] illo
ip[s]e [?] tanto mag[is] exaltab[itur] i[n] futuro. Sic [et] i[n]
aliis mult[is] statib[us] diversa ap[er]tit[?]. i[n] q[uo] mo
disciplina divisio[n]e se d[eb]ite. sic v[e]l i[n] q[uo] ad
i[n] q[uo] le[?]. i[n] q[uo] ire. i[n] q[uo] iacere. i[n] q[uo] [?]. i[n] q[uo] m[?]
magi[s]. i[n] q[uo] [?] i[n] q[uo] [?] al[ite]r [et] al[ite]r
se h[ab]ere deb[e]t. C[apitulum] Notand[um] e[st] it[em] q[uo]d
divisio[n]e se d[ebe]t e[st] d[icitu]r h[abe]re d[e] f[?]no. Ad pla
tes. elericis[?]. I[?] reb. xii. Q[ui] d[?] [?]itate
ntis. D[?] sicut ad[?]le. amabile. Lxx[?].
[?]ale. n[on] amare apperta[?] [et] anima. Ad
minore[m] p[er]sone cor[um] s[ed] consecrate[?] i[n]ter ar.
sic [?] [?] [?]. Et thobias fili[?] su[?]. Et
ap[?] [?] cor. iii. [?]q[uo]d p[ro]ul [?] i[n] lac [?]
[?]. C[um] e[?]att[?] [?] n[on] p[er]turbat[?] ea[?].
[?] [?] [?]e[?] pace[m] h[ab]ete cu[m]
ill[?]. C[um] d[?]. pacifice. pa[?]. C[um] h[?] [?]
[?] pace. eni pacifice. C[um] i[?] [?]. [?]
[?]. C[um] [?] [?] [?]. h[?] [?]. [?] [?] cor[am]
[?] [?]it[?] [?]it[?] [?] e[st] [?] sapie[n]t.
[?] [?] q[uo]d [?] [?]. [?] ad [?]. In
[?] [?]. [?] q[uo]d [?] s[?]. C[um] [?].

putare. Ad thi[m]o. iiii. Ad[?] obsecra i[n] mi[?]
[?]ectas[?] n[on] so[?]ores i[n] o[mn]i castitate. Ad h[?].
n[on] sit c[um] eis ulla castitas. s[ed] tunc castitas. gres
tu castitas. ita q[ui] s[ed] o[mn]ib[us] appetat p[er]o[?]
C[um] p[au]p[er]ib[us] affabilis. Ec[c]i. iiii. C[on]grega
tio[n]i paup[er]um affabile[m] te facito. C[um] n[on] [?]
[?] curiales. ne s[ed] erasp[er]et[?] l[?] asp[er]nat[?] s[ed]
q[uo]d s[?] [?] curialitate amabilit[er] ad l[?].
Non[?] curiale se h[ab]uit xp[istu]s ad zache[?] d[?]
mitte[?]. i[n] [?] se ip[s]i ad comedend[um] e[st] co.
sic d[icitu]r. luc. xix. Et comedendo c[um] publi
canis. q[ui] [?] erat d[?] [et] p[?]. sic d[icitu]r. m[at].
ix. C[um] n[on] [?] [?] carne. sp[irit]uali[?]. sic le[?]
q[uo]d ix. [?] suos amare [?] [?]. Et
sic paula q[?] [?]. ix. ix. Optabam ego ip[s]e
anathe[m]a e[ss]e a x[?] p[ro] f[ra]trib[us] meis q[ui] s[unt] cog[na]ti mi[hi]
s[ecundu]m carne[m]. Q[uo]d d[icitu]r s[ecundu]m glo. exp[ri]mit magni
desideriu[m] q[uo]d h[ab]ebat de salute eor[um] q[uo]d s[ecundu]m car
ne[m] attinebat. C[um] d[?] pacient
sic o[mn]ib[us] [?] [?]. Ro. xii. Non vos met
ip[s]os defendentes [?]. D[?] d[?] i[n] [?]
te[?] sua [?] o[mn]ib[us]. Ro. xii. P[ro]vi
de[n]tes bo[na] n[on] solu[m] cora[m] deo s[ed] [et] cora[m] o[mn]ib[us] ho
m[inibus]. In [?] actib[us] ad [?] se m[?] [?] h[ab]ere.
Thimo. ii. S[er]vu[m] d[omi]ni o[portet] ma[n]suet[um] e[ss]e ad o[mn]es.
C[um] o[mn]ib[us] [?] utilitate eor[um] age. n[on] [?] [?]
lucrare labor[?]. Ec[c]i. xxxvii. C[um] viro
religioso tracta d[e] s[anc]titate. [et] c[um] iusto d[e] iusti[tia]
[et] c[um] muliere d[e] his q[uo]d emulat[?]. C[um] timido
d[e] bello. [et] c[um] negociatore d[e] t[?]ctione.
C[um] emptore d[e] venditione. c[um] [?] [?] d[e]
g[ra]tiis agendis. C[um] i[m]pio d[e] pietate. c[um]
in[?]onesto d[e] [?]itate. C[um] op[er]ario agrio
d[e] o[mn]i op[er]e. Et sic d[e] aliis s[ed] [?] g[?]
[?]tis i[n] pasto[?]. q[?] al[ite]r [et] al[ite]r sunt [?]
[?]. Et paula [?] [?] [?] d[?]
[?]. ut fi[?] [et] d[?] mulieres [et] [?] sen[es]
[et] adolescente[s]. [?] [et] [?]. ep[isco]pos
[et] p[res]b[yte]ros [et] [?]. [et] alias d[?] [?]
[?]. C[apitulum] Postremo [?] q[ui] s[?] [?]
[?] q[uo]d [?] stat i[n] se. al[?] q[uo]d [?]
[?] al[?] q[uo]d [?] agit e[st] p[?]. i[n] q[uo] o[mn]ib[us] e[st] [?]
mo[?] se h[ab]ent d[?]. P[?] s[?]
[?]. [?] d[?] [?] [?]
h[?]. [?] publica[?] [?] al[?]. i[?] [?]

dr: q[ui] i[n] celo [illegible] ad celu[m] levare-
lue. Sextu[m] u[er]o no[n] d[e]b[et] [illegible]
nare. sic s[e]quit[ur] [illegible] i[n] suo s[er]uitu-
ci [illegible] i[n] mettre [illegible] [illegible]. viij. D[e]i
[illegible] [illegible] flatu[m]. caue ne se [illegible]
[illegible] sic [illegible] gen. [illegible] hieb
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sec[un]d[u]m s[unt]
illi q[ui] s[er]uiu[n]t d[e]o. [et] marie i[n] officio di-
uinis. i[n] q[uo] obs[er]uatio e[st] [illegible] reuerent[er].
[illegible] Seruiat illi [in] metu [et] reu[er]-
e[n]cia. hec e[st] [in] illo metu q[uo]d d[e]b[et] reue[re]ncia[m];
[illegible] q[uo]d fiat diligent[er]. [illegible] xlviij.
maledict[us] q[ui] op[us] d[e]i fac[it] neglige[n]t[er]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. sic q[uo]d fiat timere. [illegible]. Ser-
uite d[omi]no i[n] timore. sic famuli regi assiste[n]-
tes. [et] sep[er] timent ne i[n] aliq[uo] m[odo] [illegible] [illegible]
[illegible]. Tercii s[un]t q[ui] [illegible] [illegible] ut ei [illegible]
i[n] [illegible] ministrant. q[uo]d facie[n]d[um] e[st] [illegible]
[illegible]. iiij. Ecce [illegible] i[n] o[mn]ib[us] ministrati-
o[n]ib[us]. [Alii] sp[irit]uales. [illegible] e[st] [illegible]. i[n] q[u]o caue[n]d[u]m
e[st] [illegible] u[er]o ne se i[n] aliq[uo] [illegible]
[illegible]. sic [illegible] eliu [illegible] iob. xxv
ij. Et i[n] q[u]ittuor seq[ui]t[ur] [illegible] q[ui] [illegible]
tur psalmista ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] corrige[re]. siue ad [illegible]
siue publice [illegible]. q[uo]d [illegible]
e[st] mod[er]ate a s[ancto] [illegible]. Thi. ij. Mod[er]es-
te corripiente[s]. q[uo]d fit cu[m] n[on] [illegible] mo-
do i[n] [illegible] l[ite]r [illegible] [illegible]
[illegible], s[ed] [illegible]. ut cu[m] [illegible]
[illegible] i[n] aliq[uo] [illegible]. i[n] q[uo] sep[er] [illegible]
e[st] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Eccl.
iiij. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] siue disputa[n]do siue alio m[od]o.
i[n] q[uo] caue[n]d[u]m e[st] [illegible]. [illegible]. ij. Ser-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
i[n] q[uo] [illegible] e[st] [illegible]. Vn[de] de sebastia-
no d[icitu]r i[n] [illegible] [illegible]. Tal[is] e[st] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sapie[n]tie [et] [illegible]
[et] [illegible] [illegible] t[er]re egypti. gen. xlij. [illegible]
[illegible] aliq[ui]d [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible]. xviij. Egrediebat[ur] d[avi]d
ad o[mn]ia q[uo]d [illegible] eu[m] saul. [et] pruden[ter] se

[illegible]

[illegible] Sic q[uo]d se d[e]b[et] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
o[mn]ib[us] sp[irit]ualib[us] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. i[n] corrige[n]do [illegible] [illegible]. i[n]
[illegible] ad pena[m] [illegible] [illegible] [illegible].
i[n] [illegible] sit [illegible]. i[n] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Et sic p[ro]b[atur] disci-
plina [illegible] [illegible] q[uo]d ad actu[m] [et]
q[uo]d i[n] mod[o] se h[abe]at i[n] o[mn]ib[us]. [et] q[uo]d ad t[em]p[u]s. [et]
q[uo]d ad loc[um]. [et] q[uo]d ad fine[m]. [et] q[uo]d ad [illegible]. [et] q[uo]d
ad q[uo]d [illegible] [illegible] [illegible]. p[er] q[uo]d [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Seq[ui]tur q[uo]d decet [illegible]

s[e]c[un]d[u]m exterior[em] disciplina[m]. xciiij. Ca.

[illegible] [illegible] [illegible] q[uo]d disciplina i[n]ter-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Est e[nim] exterioris [illegible] dis-
ciplina [illegible] [illegible] [illegible]. iij. Sic e[st] [illegible]
[illegible] i[n] [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible]. Et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. sic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Sic [et] [illegible] [illegible]
abrah[a]e. [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] disciplin[a]e [illegible] [illegible]. O[mn]es
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Cu[m] [illegible] [illegible] [illegible] i[n] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si no[n]
ee[n]t ornati. [illegible] iob. xxvj. d[icitu]r. Sp[irit]u[s]
ei[us] orn[av]it celos. q[uo]d i[n]tellig[itur] n[on] solu[m] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a sp[irit]u s[an]c[t]o [et]
[illegible] [illegible]. [illegible] n[on] solu[m] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] ymagines s[an]c[t]e
[et] [illegible] i[n] [illegible]. Cu[m] [illegible] [illegible] s[un]t [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e[st] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ornati. [illegible]
[illegible]. Ornaueru[n]t facie[m] t[em]pli. q[uo]d [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] t[em]pli [et] [illegible] [illegible] [illegible]
n[on] solu[m] [illegible] [illegible] [illegible]. Sic [et] [illegible]
i[n] q[uo] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] decent ornati. Et i[de]o d[icitu]r de [illegible]

scto. eccl. x. Bacq̄ uas ostui oi lapide
p̄ciso. Qa g̃ itl sci rex scitat sr celu
templa di. z uasa idonea regi etni.
decet eoz sctitate in extia disciplina sit
osti. p̄terea ornatu extior dr uestis
Vn̄ dr ad ephe. iiij. Deponite ueterē
hoiez s p̄stinā ↄu̾satiōez. Et p̄s. Induite
ite nouū hoiez. Ex q̄ innuit q̄ ↄu̾sa
tō uetus z noua sr qi uestis uetus z
noua. Et sic ois ↄu̾satō extior est
qi uestis. porro p̄clare uestes decet eos
aliqs. sic dr hest. iiij. Induta sacco nō
decebat itrare aulā regiā. Et regi
salbae ↄmmēdata e uestis assistenti
salom. iii. re. Cu g̃ soli illi sci sit ↄ cāa
regi etni. q̄z oes alii sr ↄ cāa dni. q̄ē
oes decet uest p̄clare ↄu̾satōis extiā
qd ↄ p̄d dic̄ paul. ad colo. iii. Induite uos
sic electi z sci dī dilecti. Qi dicet.
Cu sitis a do electi z scificati z spāle
dilecti. z ideo sin spāle. Induite uos nō
sic ribaldi. sz sic decet filiū tal' re
gis. uiscera mie. benignitatē. ita s. ut
appeat extiq̄ i uob uiscera mie. beni
gnitas z alia q̄ sequitur. q̄ oi sicut
ad gliaz ↄu̾satōis extia ↄtre sacerdo
decent p̄clare uestes. Vn̄ aarō hnit ue
ste podeis. i q̄ depictus erat totus orb terrar
et dr de uestimēto eius. eccl. xlv. q̄ sicut
p̄cēn ān te. Cu g̃ in sci sit eis sacer
do ei sacrificatō die ac nocte hostias
laudis. nulli decet eos hr̄e uest p̄clarā
Et ideo dr i ps. Sacerdotes tui induātur
iusticiā. i. sic induātur q̄ extiq̄ appeat
i illis p̄ rcām iusticiā. q̄ e gn̄ale om̄i uirtutū. s̄
sic nūb solet induī p̄ctiū. Cu g̃ nos
sce oes sit filie regis eterni. q̄ decet eas
p̄clē uest. ↄ p̄d dr i ps. de filia regis celes
tis. Circūamicta uarietatib. Por g̃ q̄ nos
scis z regale ge dr q̄ sr. z ide sacerdota
l' officiū. z nos nobilitas decet p̄clara
n̄ solū intrīseca i uirtutū uirtutib. sz extrī
seca i moꝝ disciplina. vt sic sc̄ptū e. p̄u.
ult̄ ↄ domesticē eius. sic uestiti dup̄
icitu s. z extiq̄. ↄ̄tra disciplina extior

e sicq̄ interior simē h̄z. lb. lvi. z mala ma
n. Eccl. xix. Amictus corꝑ. z risus dētiu
z icessus hois eūciat de illo. Interiorē
q̄ e in modie no sed hie sig̃ ui ma
li. sic honeste mature hie sig̃ p̄stituti
et id ei labore ad disciplinā extio
rē. ui nō solu sit sz z appeat sicut
glō dr ad. cor. iii. Sic nos existimet
ho ui ministros x. qi sic nos hēamus in
exteriori ↄu̾satōe uirtu extiq̄. talē ō nob
hēat hoies oppinione. sz sic alias pelles
hnt lupi alias oues. ita etia e in alia
sit ↄu̾satō extior maloꝝ. alia bonoꝝ.
Sz maloꝝ e nigra sic ethiopū. Tren. iiij.
Denigrata e sr carbonis facies eoꝝ. Et
ideo bonoꝝ dz ee alba. Eccl. ix. Oi tpre
uestimēta tua sit cādida. Et ↄ̄ inuo r
pter qi sz induat se talibus. ui ideo pri
mitteda e uest bii a bois. Vn̄ sic dic̄
glō. sr. mat. vii. ouis ñ debet deponere
uestimēta sua si lupi qn̄q̄ eis induāt.
Et opa hois extiora sr fructus eius. Ar
bor aūt bōa fructus bonos facit. z arbor
ma. fruc. ma. fac. sic dr. mat. vii. z in
Cu igentes g̃ ee si arbor aliq̄ plan
ta dñs i orto suo taq̄ electa n̄ faceret
fruct ↄ̄ ↄpetēte. ↄ p̄d dr. gen. i. Ger
minet tra h̄bā uirētē z faciētē fruct
iux̃ gen' sui. Debet g̃ boi in taq̄
hōe arbores i bois extiorē ↄu̾satōis i
fructibus abūdare. Et sic p̄z q̄ decet
scitatē bonoꝝ extior disciplina. Seq̄
Vtli uñ z signātur i aliq̄ festiui
nulla signt. Quali e madat̄ p̄ceptis
circa disciplinā motuū i gn̄ali. h̄ aūt
madatur circa disciplinā p̄clar sensu.
n̄ q̄ circa aliz sensu sz solu circa oculos.
nec circa q̄z obiecta uisus sz solū
circa fenas. Vn̄ e p̄mo madat̄. scito
eaz hoitis madati. Nec e z c. Sec
oo nōez q̄re obs̃uad e madat̄. Nec
p̄cient uos hie z c. Vt ee sciat q̄re i
ps̃ p̄seq̄ ↄ disciplina oculoꝝ q̄ aliorū
sensuū. z q̄re ps̄ circa fenas q̄ circa
alia visibilia. ui d e p̄ q̄ oculi sunt

magis habilis ad delectacionem percipiendam quam alii sensus. Secundo quia impudicicia est in eius corruptiue maior quam in aliis sensibus. Tercio quia impudicicia est magis contraria honestati quam alia vicia. Sequitur de malicia actionum et eorum corruptiue circa impudiciciam.

Circa primum sciendum quod .xcv.

quia visus irritat gulam. Gen. iij. Vidit mulier lignum quod esset bonum ad vescendum et pulcrum oculis aspectuque delectabile, et tulit de fructu illius et comedit. Item irritat cupiditatem. Mat. iiij. Ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum, scilicet irritando eum ad cupiditatem illorum. Item inflammat libidinem. Ecc. ix. Propter speciem mulieris multi perierunt. et ex hoc concupiscencia quasi ignis exardescit. Item prouocat ad superbiam. Unde dicitur in fabula, quod bufo, propterea quod se inflauit in prato quia mouit bouem magis ibi pascentem et voluit ei assimilari in magnitudine. Sic et dicit luciferus. Ascendam super altitudinem nubium, similis ero altissimo. ys. xiiij. Item commouet iram. Mat. xviij. Videntes autem conserui eius que fiebant contristati sunt valde. Item excitat inuidiam. Re. iij. Ostendit vbi cumulum est in templo in muris, propter quod ... Et primum. Ut deficiant oculi tui et tabescat anima tua scilicet inuidia in maiorem. Et sectio. Dignum esse cerem inuidos vt oculos haberent in omnibus ciuitatibus vt de perfectibus omnium torquerentur. Item sompnum acrocinium ... et ex visu interdum tempore non est ... ad corpus se torqueret in domo. Ecc. xj. Non aspicias mulieres ... Et ideo dicitur. Mat. vj. Si oculus tuus fuerit nequam totum corpus tuum tenebrosum erit. quia quanto tenebrosior per malos oculos inquinatur mens illius plus. Oculi namque in omnia que videre incipiunt. Item alii sensus non semper habent obiecta in promptu, ut patet in olphatu, auditu, gustu et tactu. sed visus semper habet aliquid quod videat, si velit, in quod peterit peccare. Pet. ij. Oculos plenos habentes

incessabilis delicti. Item actus oculi velocior est quam aliorum sensuum, propter quod apostolus coniungit eum cum momento dicens. Cor. xv. In momento, in ictu oculi. et ideo facile per ipsum peccatur. Prouerb. x. Cum illis annuit oculo ... capitis est in oculis suis, per hoc ... quod per oculos animam ... multiplex incessanter et facile. Et ideo dicitur. Ecc. xxxj. Nequius oculo quid creatum est, ideo sicut pars animam ... et tam assidue et tam facile. Circa ij. sciendum quod impudicicia magis in omnibus sensibus. Sic est in olphatu et in oculis ... delectatur de quibus dicitur. Pa. vi. Aspiciebile ... alicer et cinamomo. Item in auditu, et ex auditu ... mulieris cor inflammat. Ecc. ix. Colloquium illius quasi ignis exardescit. Item in gustu, ex cumi... cum calibus prouocat. Prouerb. xx. Cum muliere aliena non sedeas omnino, nec accubes cum ea super cubitum, et non alterceris cum ea in vino, ne forte declinet cor tuum in ea. Item in tactu. Prouerb. vi. Qui ingreditur ad vxorem proximi sui non erit mundus cum tetigerit eam. Item in oculis. Pet. ij. Oculos habentes plenos adulterij. Et licet vigeat hec corruptio in omnibus sensibus, tamen magis in visu. Tactus enim simpliciter solam suauitatem carnis, auditus solam dulcedinem eloquij, olphatus solam fragranciam odoris mentem perpetuit de muliere. Gustus non in comedendo nichil de ea percipit, preter solum de ... in quod est ea decet sapor affectus ... Visus non de ea percipit figuram, colorem, gestum, ornatum ... singula et tota eius dispositionem. quanto plura sunt tanto magis inflammat concupiscenciam, sicut lignum quanto plura sunt tanto facit maiorem ignem. Et ideo bene dicitur. Ecc. xv. Et ex hoc scilicet visu mulieris concupiscencia quasi ignis exardescit. Quia scilicet plura ardet quanto plura sunt ligna. Sic est patet quod visus magis inflammat ad libidinem quam alii sensus. Item frequencius potest habere copiam sui obiecti in muliere visus quam alii sensus, quia frequencius potest videri quam tangi vel audiri vel quam possit solacium de eis commune vel aliis. Dan. xiiij. Videbant quotidie eam scilicet susannam senes et ignem

cuté : deslbl'antè. Et io sicut in amit
tit' spiritualia pluuii q' p aliqu illa qlté
cu mli'is uno ciitat' p'nt ista ysa. in
ble : xgbls. omtatè : siquen. rhose :
sclarit. attritis : n attrit' : sic d. alis.
No. a sic p'nt cu tm l uerbi l hui i un
no l's. ppe receste. Et io occls ē plurib'
tac p'catre q' alii ssa. q: i oib' reb' qs
uror pt p'catre. sz lubea discretio p'cata
ad maces mli'is ē iuuinat lib' p'ccat et
ail' tine. et iplet i eis q' qd d. tren. iij.
Occls me depdata ē aiam mea i cuct fi
liab' urb' me. sz occls aliorati p'cat in
mlt q' alii ssa. aliud ē qd mltas uicis
qs n audet tange l ē eis comede l allo
qui l alis aliqu' appiqre. Vn amon
legit tpr depiit i amore thamar q' in b
debit speciosissiam. tn nec audebat ea ta
ge l ipete d turpitudie. sic dicit. ij. re. x
iij. sz occli spuali n ita p'cip' ab aliis
sic uiboz l tactu : alioz sensus. Et io :
sic ille qui putat se mori secia fornicat.
ita z occls seca q' alii ssa agit spuale.
Et io dic au. Nec putare de q i fria fig
occls ab aliis se n uideri. siniiies pls q.
mlt it tale q sic p'ccat. : io secia figit.
sz alii ssa p'nt hic i p'dui d facili ab ex
tio eia mli'is. q: aplect' q'n eoz depe d'
ex stu alieno. Vn n pt qs tange mlierē
l loqui ē ea l comede l amozam. ppe ea sine
eis assensu. Visio n n sic depe d' ex stu
alieo s; soli ex uelutate uidētis s; lem
occlos. ut illi. v. sl. Leuā occlos tū : m
de. Et io lib'is p'ccat i mlt. q: n pt ita
ipedi sic alii ssa. sz i sta abilu p'cat. :
Cito ē fulhonit tacta : audita : alii
ssa i mlt ill i q dcectant q' uisa. Ecc.
i. No satiatur occls uisi. Cu g' sic p'cet
ta dict. uise uehemēt i flamā : ad libidi
ne : frequent. ecia plis psone. : p'ccet
audacti : libiā : stidia ablig. ostat q'
i ipis ocul' ē maior corrupt' ecia spuali
tia. ppe qd dic ps. Mli. mul libia
ti. Circa. iij. uiro q'n rhose ē q' exo
malo uo lacta. sic reputabat sanc

q' se p'babat ab usib' illi : se offerel ab
et io signat rhosi p nalare. Nalare
a ee ē qd scu. q: ipi rhosi decet ee ipa
sitas. sz i simco q' i ebla uu negli. n
ē ita ideo seu negli. seu ad aliud sic
immudicia. ppe qd dic oo. abulas i mat
maclata hic in mulieral. f. sz b' cc p'z sit
immudicia. ut r. q a d' occlo exeut sic coi
nat loiez. mat. v. uij. tulin iria ē maior
immudicia. ppe qd mlr fornicata q'pam
stecor. ecc. ix. qd ē mari immudicia. Cu
g' immudicia q'ro malo ilomitte secerat i sac
re q'ng. : i simco lo' dito celibito. q' ē
immudicia tanta. s. spiuiaque i ueces i uo
ta spule ad qsectue. : etate sunt oie ac
nate. Et sic p q' fit q'na spuali
lolistati. ppo n ē iueat au. trace man
ea motu ad disciplia. ptinte ad lo
lutate. n sunt ateta d motib' sua dente
madata i gnie. n : spule. p sequet d oc
cul. i q' ē maior corrupt' ecia puidique lo
lutate. occls. Occli mei : su acat. in
aliq' secia. i ulla sigat. Sequitur d ma
lis que orta sunt ex intuitu mlier
et de sermone occlor q' sit. ca. xcvij.

T saco q' mala mlta euenire
solet ex mli'i aspectu. Gen. vi.
Videtes filii di filias hoi q' es
set plat. accepit uxore ē ex oib' qs ele
gat. Et h sunt p'ria cu diluuiu. q si
ut cu pt pauci sbmsi. sz eiu. xij. Vta
re egiptii uxore abrahe q eet plc mo.
: ntia aiunt pncipes pharaoni : laudaue
rt ea ap eu. : sblata ē mlr i domo phā
ois. ppe qd flagellauit ds pharaone plagis
mltis : maris. : domu eii. sz ei. xxx
iiij. Cu uidiss; sichē filia emor pnceps
tr illa dina adamau ea : rapuit
: dormiui ē illa. : aglutinata ē aia ei
ē ea. ppe qd istecta ē. postmo : ipe emor
: ois masch ciitat illi. sz iudicu. xiiij. :
Descedit sanson i thamatha. uideas ibi
mlre d filiab' phlisthi. accep ea : post
modu ipa prodit eii. : sunt occasio mor
tis s. e. sz re. : ii. re. xi. Vidit ds mlre lauā

tr se ex adviso sic solum sit. ecce a ple
natos. Et p multis mirans tulit eu. et
ls sunt p modos s accrisio lunon q positu
ina. ~ marie ut ad q eu sit uxorph-
elp. S amalia ei impuit oculos ei s.
olofernes. plectudo eius captiuai fecit
aiam eius. et hac occasione sunt capite tru
cato. sic. Dan. xiij. Videbat susannam
senioris quotidie ingredientem ~ ambulante
~ exarserunt in concupiscentiam eius. quod sunt
eis p modos cu lapidantur. Haec sique
~ alia multa mala legimus euenisse, pp
mlieru concupiscentiam. ex oculor intuitu
gratia. Ideo cauendum est bono homine ex p
posito respiciat mulier. qr si forte i cosi
uidit cauendum est ei ne oculos figat i ea.
pposito oculos figere qd dr typhe. Vnde non
e morose respice q iudicando d sigt p pl
etudie. sic faciebat illi d q dr iniquitati
x. Et euat i ocul eou sup per. quia ad
miuabat plectudine eius. Et p vij. Di
cebat alt ad alt. No e tal mlr sic ista
i aspectu ~ plectudie. Nunq n vn mo
rose respexat illa cu plectudie, oibus
aliis scis pferebat. Nota mir respici
tur ad concupiscentiam at ex actione. vnde illud
qd dr. mat v. Qis q uidit mulierem ad
concupiscendu ea. ia mechatus e i corde suo.
Nota mr e uide e concupiscendu. vnd illud
qd dicuntur senio susanne. a se posuit. In
concupiscendu tm sing. Et a pari modo n
licet i se ee morolis sic ita, uno tri q
e occasio malo, pcui ad morale, phibetur
glosis his fixis oculoru. ~ n p modo peper
q ~ p pui modo. si p modo malo pmilias
ti. sic i mlr sicuti i eta iuentus. Vn vero
des ea. l ut mlrem subdit ea. Ne q e
qui pcuit seias uide. phibitum si ap
petere l ab ipso appetu vel eciam illi
e. Nec solo tactu affectu ~ aspectu ~
aspectu q appetitum copia fecerit. Cui
dicet. Ideo no mirare simplicit sed fixio
ne oculor, phibeo, qr appetitu mlieru e
damnosu. q. s. appetitu sing. l e e aspectu.
~ i solu ex tactu, si etia. Sequitur

De reprehensibilibus circa mulieru aspe
ctum quamuis non sit prohibitum. cap.

Circa illud qd dr li q sciens. videri
n vide ii sit, phibitum pp picu
lu spiritualis. q r uilialis eet hf
uire. tn n e tutu. Dicit Philo b nia n
q e q ai ter gnal mulieru sibi sui longo
tpe i oculos. ne possit ei l lmm loqui ~ in
uidere ad sitie sicut. cui e ia eet adolesc
eis fere eu adoria ad homo delectabi
lia nimis q eu ad se chare. ~ sic nimqam
elegerit a e nostra. Cu e it alia mors
sunt mlris qd tale n uidat. ~ quilibet q hic
eet. ad sunt ei illa se dois q seducit
uideo. Cu ar p modo greret al co qd
nuq s placauisti it oi q uidat. euidit.
deonis q seducit uideo. Ex q p q mlr
e illectiua spes mlru. Cu q mlr all
cias ~ n liceat eas cocupisce. n e sedin
eas uide. Gregor. Nō e tutu iuen eu
qd n li cocupisci. sit n e pferitio. Vn
legit i uitis pr q e q az monchim occue
m q bai seis mlribi ~ ppr eas diliter
a uia. dixit ei q ed illam. Si si fuisses
pfectus monchus n dimisisses a ub. q n
tantu respexisses nos q posses discer
ne utr ee mas mlres an non. sic no e
phosi. Vn repit i uitis eius q ai
q dam ualde nobil dni mlr uenisset
apud ipm de ti ad q edam ut, phos i uald
~ int alia rogaris eum ut oraret p ea
rndit ille. Rogo deu ut tollat meo
na tua de corde meo. Cu a ipa sic le
satisfaciens recedes dixisti ipe eam
epo suo. ipe gsolas ea dixit ei. Su nescis
q eo mlr ~ deonis solet illas scos pea p
magnitudo ~ medias mlru uerare.
io hec dic t. ua p ana t sepetat. Si
mlr legi ibre q q m si dixi eam se
in. q sed senatu. ea uide mirori.
Cu senex. Vbi n e mlr sit illic eam.
Et sic, Vbi e locus n n sit mlr n sen
hom. Et senex, Cuius sili uni. i soli
tudie mi tolle. Legitur ~ ibre q e
dam mlri phos, pp mea ueniente

ad eu visitādo noluit uidē. Cū g°
ūi rhiosi noluīt hēe meoriā mlrim i
cord. nec eē i loco ubi possit eas ui
de uenire. ex ē relinquit uidē, pprio i
mīcos. q° 3ri e rhioni uidē mlrē; ist
ñ ē cautū, qr ut sū ē i onat spēs
ad aīā. q° ipā ipugnat ueit nchil
nec pt facile se ab eaidē pmod exp
dire. Ulo ē sapiēs uelit i do nī suā
idutē hñ tribulatoēz; Ūdo sr ulō iob
xxxi. pepigi fedo cū oculis mis. dic
glo. fedo cū oculis pepigit. ne pa i
caute aspicet. qd pea iuuitus amaret.
ist ñ ē fidelitē debite. Quo ē fidel
est dño suo. q caste ḡ mīssi portas
apit inimicē suis. z sic aufferet ei z
castitē. Ūdo pllō. pepigi fedo c oculi
mis ne cogitarē d ūgie. iob. xxxi.
subiūgit. Ut ei pte; hiec i mē db
desit. Ui dicet. Nōne sic amitter
do ej lēbat i me. ist ñ ē angelic
uiri ei anglica puritas. s. ut āgū nō
delet intueri mlrē. Ūdo dr. co. xi. D;
mlr uelam hēe cap. ppr āglos. s. an
glicos uiros s. glo. ne eaz aspiciāt. Er
go ñ ē anglicaz intueri mlrēs. ist ñ
est phiaz. Legū ei phi q°dā ut dicat
ierō. eruisse sibi oclos. ppr; h q sun
taminata ignorātia p oclos sinne i
pediāt a sapiā ñ tñ ulli sz etiā. z scan
dalizāt ad morte aīaz. Qualis phi
sr isti q sic hūt oclos, pimptos ad a
mlerū aspectū. Ūdo dic ca. mat. vi. Si
oclis tuus scādaliziat te. e. eū. z. p. a.
te. Qd cūtus ñ sit ad litē; itelligendo
dio. tñ mlti; geordat hic sñe. iste
hñ uisio, peitu ē diabolica. Uñ legū
in uitis pr q cū q°dā ab ifātia sinsz
i mōstio nutritq. dēonis ē iā etatis
sz ostēdebāt ei foris z h mlrū d no
cte. Qd ē retulisz prī. z ē eo semel
descendissz ad scl;. z puidisz ibi mlrū
dixit illi; ei. Ecce iste sr q° uidebā d
nocte i cella. z imatq est senex de
struiō. pēāt g° dēons hō uisiōs ai

ālr copia ñ lrē. et, ē i forō h. i itō,
se trāsfomat. ppr qd sucubq uocat.
Cū g° uidē mlrē nō sit sciāz. ñ sit
pfectū. ñ sit rhiosū. ñ sit cautū. nō
sit fidele. ñ sit āglicū. ñ sit phicū
ymo, pētō diabolicū. q° mo ñ sit
phibitū tñ, ppr hō icōueniēcia ē ual
de cauēdū Sequitur quō appetere z
mlierē ul'appeti ab eis sit dānosū. z
qualiter utrūq° cauendu;. cū. xc

Item circa hec qd dr q° appetē vui.
mlrē l'ab eis uelle appeti dān
nosē. pt q°ā. q°re li dicat dānō
q° cū sit actitus. z dīne uidat sonare
q°tūaz. Ūdo qd soluēdo sciēd ē q° dānez
q°tuor modis accip° sic dic q° in asl'.
pbat p cāū scdz. dr. vyb. Uno m stri
cte. z sic dr pctz mōrle. Uñ idē. Cri
ui nocā dānal'istia. cū istia ē fin
ē d ub ierō. Scdo m large. et sic dr
ce pctz mōrle siue ē istia siue sue i
stia cū. Uñ idē. Mlta decipiūtur cū
credūt q° si sr suidam ī capitalia dān
na coiciat. ipa p igne trāsitō posse
purgari. Ec etiā tradit de ub aug. z
Coistat ē i, dānalia uocari q°dā; mō
ba. Tcrcō m largi. sic dr dān cētz
pctz siue mōrle siue ueiale. qd ñ er
infirītate l'ignōātia sz ex delibatōne
amittit. Uñ idē, Crimīs appellatō
alr late pr ē pletō cē pctz, qd ex deli
batōe, pcedit. Et elic a ūb bec et
aug. Qrto m largissie. Et sic dr
dān cē pctz siue mōrle siue ueiale.
Uñ idē. Noie dānis cē pctz, itlligr. Et
elic a ub ierō. Et mo g° pz q° appeti
tq pcd cū sit sēp mōrl' dr dīne uīe
siz acceptōez dānis pcrā. Et nō q°
sola cogitā d mlrē ñ ē i se aliqd pctū.
delectatō uo i hō cogitatōe pt cē ē i
mōrle z ueiale ē diuisio deiūctiua ē.
Appetitq ñ mlrū sēp mōrle. porro
cogitā ē origo delectatōis pcrē. z de
lectā fouē appetitū. Est ē cogitā sic
scintilla. de qua scptū ē. ecci. xi. z

scintilla augetur igitur. Est sic fermē
in modicum. de quo dicitur ad cor. v. modi-
cum fermentum corrumpit totam massam. Est sic cap
serpentis. de quo dicitur leviter coluber tortuosus
et in capite teneatur totus illabitur. Ideo
in scriptura ne trahatur ad huiusmodi delectationes leviter appe-
titus laborabat circa hoc primum ad cogitationes
et tangentes scintillas huiusmodi. Fermentum et prima
tentatio capitis serpentis attentius. et in ... de quo scriptum
e. gen. iii. ipsa conteret caput tuum. Et ad hoc
valet quod huiusmodi cogitationes, primum est clausum et
arcere ab aspectu mulierum. per que itur
ad cogitationes huiusmodi in memoria relinquuntur.
Job xxxi. Pepigi fedus cum oculis meis. ut
nec cogitarem de virgine. Ideo est in principio visus
... in primam in memoria eius memoria faciens
in cogitatione de ea. Secundum est occupari corde
in cogitationibus sanctis. Sic est dicit quod cum semi-
nē gravis qui molendinum continet quod ei mittitur
ē. et eam molit vnum in pars alium molere.
et ideo est bonus ... sanctis cogitationem molit
in [illegible] malas si ... laudare ... appe-
tunt. Et ideo dicitur bri. ecc. iii. Que precepit tibi
ad cogita illa semper. Ut est sic fac. ephesios
vii cogitationis immundas. Tertium est frangere ...
... cogitationes et parvuli babilonis.
et ... in corde ... ad
p ... et ad sig ... ei et ad memoriam ...
... filia in ... tenebit ne
... sed ... et ubi quod sic faciunt
... tenebris et alliditur parvulos suos
ad petram. i. ad ... eius. Et sic per
istis appetitu mulierum ... actie ... ei
... Repunt ... quod ... appetit
mulierum tamen multos noluit appeti ab eis. vel quod
... est ... appetitur ab eis ... ant
... quod ... ad faciunt ... ut
appetatur. quod ... sancti diligenter cavet. ... solum
... quod ... appetat. ... solum ... in ...
... sed ne appetat mulieribus diligen-
... appetitus. ... quod ... est quod
mulier et mulier ... ad ... spa-
... Gen. xliv. ... ducerit si-
... et ... De ... filius
tam puellarum egypti ... patre ioseph
quod ... egipt. Sic et ex visu mu-
lier ... in concupiscentia. ita ex visu
in concupiscentia mulierum. Eze. xxiii. Cum ...
... filii ... filios babilonis. et sa-
... concupiscentia oculorum suorum ... ...
... ... filios babilonis ... ...
filios dei. Vnde hospitati ... sic ...
... de nocte accessit ad lectum ei ... ...
... clamavit ... Et ...
noctem ... est marie ... quod ... aspectu ...
... ... appere ... mulieres ...
... clarescit ... non solum ... se ...
mulierem ... ... ad ...
... ... sit ...
... in publice. Est ... mulieri
paulatim ... inflammare ...
Gen. xxxix. post multos dies domina sua in-
iecit oculos in ioseph, et dixit ... ...
... ab ... ... est ...
Et ... in ... cavet ... Ieronimus
ad ... ...
... qui alia ... quam ... ...
... diligere in ... accessu. Et
post. Cum ... in ... vel in
publico te ... ...
...
... ...
... ...
... et ... ...
diabolico in ... ubi dicitur ... diabolo
... ... mulieris
se ... ad ...
... nocte ... ... illa
nocte ... ...
... igne. ... in
... ...
... ...
multa ... ... putavit
ad ... ... par-
... ... sup. et ...
... ...
... ... quo ... .
Et ... nec ... illam ...
... mulier ... ad
... puellas ... ...

cōplr igitur. aū cōplr diligr. ꝑt affectus
mlrū circa bonas ⁊ col; sīt. ō faclī degn
nat ī carnalē. q: sicut l' sīt natē mlre.
uis' uīā pn. ulti. Mlrē forti ꝗ incipiet
dēe in sīt ū facīt. āg ita eas ad nutriē
l' augēdū affecē eaꝝ circa se l' p municl'a
l' p līas. l' p l'idēs collaȷa ꝑ filia. ꝑ ero.
Circl' municl'a ⁊ fistiola ⁊ fasciolas ⁊
uestes ozi applicatas ⁊ oblatas. ⁊ cetera
tur cibus. l' l'aicas līas ⁊ alios sēo amo:
ii l'r. Mel īn. hui⁹ īn. māgr: desiderat ⁊ cetera
tas amator cōmendas iceptas eidē si
nū. ⁊ ī sēn dextrū iob' pronuag ī mō
clus ⁊ clios; ll dēr ⁊ filia, ꝑꝭ fi ꝗueēda
sē. ne ꝑl'' affectē mlrū nutriat erga l'
faceēs. ꝑt dēar l'uis sēn īgitur ad cō
cupias mlrū. Gen. xxxix. Erat ioseph
plē facie ⁊ decor' aspectu. Et seq. Nunc
uit domina ē oclos ī eū. ⁊ ait. dormi
mecū. Sed in sēn ē desiderat dei sūi p mor
tificatē. sic fecē ioseph. q sedēs ad custodi
ō se mē. ll docuelut saccu mlī desolta
⁊ recluūt sicut ethiopice carnes ob
durat. Pallelust ea ieiuniis. ⁊ ait
obit' sunt ꝗ erit eam p morē. Mr sic
desiderat dei sūi. quo apperi potit l' amāri
Et sic faciendo ē nō sēn ī apositē l' plēm
damācē ne sit occasio ptī ī alios. Am
bros'. pereat dei qā amā ꝑt oculis mlib'
ꝑt ē sentiuit se in sēn diligi a mlre. fu
giat. illā sic ioseph dimisit sua relicto ⁊
pallio. Eccl. vii. Mlr laq̄s uenatorē
uiclat mani eius. ꝗ placz dō effugiet
illā. Nunc ē fera ē ita fatua. qn uiderēt
fugiat laqueos ⁊ uiclat' ꝑt. si forte oti
git q ī seq̄t' ū ꝗs sēn. ꝗfite ut eas.
dn ī unt p̄ leiz' q̄ ē q̄daī mala mlr ⁊
q̄dā b'ō mē q̄ī a pleni ī loco ī ꝗ ū pote
rat effugē uellz oscula muti. ipe p
dēes lingz suā ē dētib, ꝑiecē ī facie
eius. ⁊ ꝗfusa recessit. Dicit ꝗ ō q̄dā
nō sēn q̄ ē q̄dā mlr ī sequīt' eū ⁊ mo
lestare frequenter ū iacet sēc. ipe fecē
pare igne ī domo q̄dā. ⁊ ipā iseq̄te
eū. dixit ut ueniz ad locū illū. Qd̄ ē

feralis. ex'tēs car'bōib' posuit se sī eq̄
⁊ dix' ei. Ueni in ⁊ iacere l' mecū. q̄d
illa abhorrēs aufugit. ll refert' itū ō
q̄dā scolā pusienī. q̄ ē q̄dā mlr ū cel
sarz eū ꝑtere. dix' ei q̄ ueiret ad camā
suā. Qz aū uenissz. dix' ū ex polis nu
pā inis ita: lectū sīt. Qd ē feralis. ipe
inis ignes opus ioep ē: discipline
feruīsie ē ignis. ⁊ ī tāt' q̄ illa mltū
gauisa ē ē euade potint ab eo. Sic
ꝗ ꝗsiderēt sī dīg ⁊ fēis. ex dō ꝗ mun'
⁊ libīo mūo nī ꝗfidit ingrē uirē
ēz. eze. xxiii. dicēs. Nasū tuū ⁊ aures
tuas pscidēt. ⁊ cōmittet te nudā ⁊ i
gnomīa plenā. ⁊ filia mltā ī code
cū. ⁊ vl. ⁊ vlt. leūt. ꝑt sī aliq ꝗ ei
mlrē. ꝑꝭ aliq̄' eaꝝ sensit erga se tur
batas. laborat eas reconciliare. ꝑ ero.
ad orem. Cū salutauit dn ī nos.
si eas p'ius cessas uidit. ⁊ tēp docēs
sicas uideat ⁊ marescit'. ordinat de
ī satisfā. ⁊ p' in intare illē se si
mulat ꝗ pr̄a gessit. Nunc ē cōs ī mo
dus iste ē letator. Unū ioh̄c, mi. ē de
rege ⁊ gaudia eius. si forte sunt gre
ūlādi dōnec ꝗtietur ī grā. Sed
nō ū sic. q: ū curiz ō hēre. salutatē.
q: meli ē eas eē turbatas ā eas q̄ ex
lē alia. Et ioluit ad eas uba ū bla
da ad ꝗrēz eaꝝ hirdā. sī pō. puocati
ua ad turbatēz. Aug. Sermo bre
uis asp ⁊ rigidus ē ē hō hīdā. Uniꝰ
iq' ū longa sic persōat. asp ꝗ p̄ferat ū
lemat. rigida ꝗ ū flectatur ad uoli
tatē eaꝝ. Ad hōnē illā sī magis ē bea
ua q̄ mē acq̄sitā ē. dn ꝗ sēn ū solū
ū uoluit ū apperi a mlrib, sz ne app
tat' ū ꝗmēt ō facli eorā ī eis. Caueat
ei a freq̄ti accessū ad eas. Qz si sit
ꝗtaūr atingat ex eā ū reddit' se faīli
arē eam pla ꝗ aliꝰ. Caueat ē ne affec
tū ī eis erga se iuitat. ō plēti ioie
l' apositēe illa ū cāt. ille ꝗtiu fugiat.
ꝗs fugē ū pōit ꝗfidit. Si ū eas tur
bate sunt. p reconciliatē eam ī labo

trit. n̄ ex his n̄ solū ꝺ/ſʒ ⁊ eis caue
ab a pctō, Sciēd̄ ī hoc ē q̄ ēt ḡtia ſit
feīaꝝ q̄ ſīlr tēptātur ꝯ̄ [illegible] ius
q̄ alic. ꝓpi ē ꝯiuncti marie uiue
n̄, Cū ei tēptatō carnis ꝯtinue ſit
ī caꝝ natuꝛa/ ſīlr tēptātur iſte q̄
ꝯiugatē l' alie mlr̄s male q̄ iſtos ī
matrimōio l' ē alijs mlt̄ op⁹ caūe
exercitō. mīores eꝫ hñt tēptatōis
l̄ aīos, ſcd̄o ap⁹ uocatō cū iſtas cau
ti diuotie. dr̄ ei. ꝓ adoleſcētlas in
[illegible] ad. tim°. vi. ꝯſtāt ꝯtiūtē
ī eos q̄ ſē ſb [illegible] ī ſpē ſcīant. ⁊ ōs cū
n̄ [illegible] lēre ſilicante ē [illegible]
mīiānis, ꝓpē nom̄ ſcīant. ſīlr cōtī
[illegible] ſuas tēptatōes ī [illegible] ē q̄ī
fireq̄ntī [illegible]. Et iō cauendū iſt̄
dr̄ aug⁹ nec unq̄ iō cauē q̄ bōe in
[illegible] ⁊ q̄t ſtōis cē aꝓbāt⁹. Qū
to ē melior, [illegible] ſt̄ tanto [illegible] al
[illegible]. q: ſb affectu pietatē ſe [illegible]
[illegible] ipie hībidīs [illegible] mortis
uenenū qd̄ ſit ē ꝓmacē. ſꝫ int hy
ꝯtūtō ſpēz ſātatis [illegible] ſt̄ q̄oā ui
[illegible] q̄ ſīlr [illegible] ī hq̄ tēptā
nō q̄ nobilis ꝑ magne [illegible] ma
tre. q̄ ꝓpē honorē ſuū [illegible] attētare
[illegible], Aug⁹. Qūto inhoꝛ eaꝛ
[illegible]. tāto ꝯrima ſīlr hoꝛ, Et iō
ꝯtūtib⁹ ſb [illegible] ſātatis ⁊ [illegible]
tōis. mag̃ cauēdū ē ab hq̄ appetitu
ſ̄ modo ⁊ ⁊ ab eis mag̃ caueudū.

Sequitur quod sit dictū de aſpectu ⁊
appetitu ⁊ appetit concupiſcentia

Item de hoc feminaꝝ. cā̄. ye. iiī.
qd̄ dr̄ aſpectu appetitur ⁊ ap
petit ꝯcupia feīaꝝ. ꝓt ſic ei
[illegible] nō ē aſpice. ita aſpectu n̄
ē affic. ⁊ ita nec appete. ē appetere
ſic aſpectu. Quid ḡ dr̄ aſpectu appeti
t⁹ ⁊ appetit ꝯcupia feīaꝝ, ſcd̄o qd̄ dr̄
n̄ pt̄ q̄ aſpectu appetit feīaꝝ ſꝫ medi
ante aſpectu. ſic [illegible] ſecat ſꝫ mediāte
ſecā. Eſt ḡ appetitu hq̄ aſpectu tāq̄ po
tētie ⁊ q̄ elicitur aſpectu tāq̄ iſtrum̄
ti. q̄ mediante exercet. Et nō q̄ n̄ ſo
lū aſpectu [illegible] ſꝫ ē medī hq̄ appetit⁹
ſic ꝯ̄ dr̄ ē ubi actū ē de corruptione
ocloꝝ, ſꝫ ⁊ aſpectu ſtē in ſe. ⁊ hq̄
[illegible] modis. ſt̄ ē q̄oā mlr̄s q̄ ocloꝝ
ſuoꝝ plētudīe ſatiare ſolēt ꝯcupiaꝫ
ī uidēte. Vn̄ dr̄ q̄ ē dr̄ q̄oā muliē
q̄ā ſcīmōiale. ⁊ exarſit, ī eā. ⁊ uel
[illegible] ca diſtc. ⁊ eī ſꝫ [illegible] moleſtaret. ipa
[illegible] ei q̄ ſignificarꝫ ꝯ̄ [illegible] ꝓ
[illegible] ī ea. Cū ē ille remādaſſꝫ q̄
oclī eīꝯ ſit ꝯ̄ placuiſſet ei ī ipā. ipa
eruens oclos ſ miſit eos ei dicēs. Ec
ce hēs qd̄ ī me amaſti. Et hꝫ n̄ ſit
[illegible] tñ p̄ ex hꝫ q̄ ocloꝝ
plētudo ſatiat ꝯcupiaꝫ ī uidēte. ſcd̄o
dr̄. [illegible] Auite oclos tū. q̄m ipi me
auolare fecit. Et hꝫ iſtlr̄ [illegible] miſi
uꝫ ſpūalr̄. tñ [illegible] ē ſilitudo ab amore
ſtulto. q̄ ſic aniꝫ [illegible] uolat. ita [illegible]
excitatur a plētudīe ocloꝝ ī mlre
ſꝫ ſolet iō mlr̄s aliq̄ depīgere oclos
ſuos. ſic. iīj. Regū. ix. Iezabel ī ītitu le
hu depīxit oclos ſuos ſtibio. Et hꝫ
itūꝫ ſatiare ſolēt ꝯcupiaꝫ ī uidēte ſꝫ
ſic puidere mlr̄s ſolēt hēe oclos [illegible]
ſos. ita male erectos. Ec. xxiij. ſꝫ [illegible]
[illegible] mlr̄. ī extollētia ocloꝝ cognoſci
tur. Et h⁹ itūꝫ ē ſatiam⁹ ꝯcupiē. q:
credī q̄ tal' alie actie ſeat ꝑno, ſꝫ ſo
lēt q̄ꝫ male mlr̄s q̄ſ [illegible] facē
oclīꝫ q̄b⁹ puocēt ad malū. Vn̄. vſ.
iiij. dr̄ ꝯ filiab⁹ ſyō. nutib⁹ ocloꝝ ī
ibāt. Et dr̄ ut nutib⁹. q: nutib⁹
ſe tūſfert ī ꝯcupiaꝫ uidētiū. ſic nutaꝛ̄
eius ſe tūſfert alibi. Vt ḡ tū aſpec
tu dū uidentē q̄ aſpectu ī ſe mlr̄. ſic
ꝓt ē medīū ꝑ qd̄ excitatur ꝯcupia ī
feīaꝝ. hu dr̄ q̄ aſpectu appetitur et
appetit ꝯcupia feīaꝝ. ſiue actie ſi
ue paſſie ꝯcupiat⁹ ꝯcupiaꝫ. q: me
diāte utꝫ aſpectu appetē. Seq̄tur.
Nec dicat̄ uos hēe aīos pudicos ſi
hētis oclos īpudicos. q: īpudicī oc
clīꝫ īpudici cordis ē nūciꝫ. Et cū ſe

inuce ꝯmet ⁊ tacite in iusti aspectu
inuitio corde nudant impudica. ꝯ
cupiant carnis alicuius delectantur
ardore. ⁊ inimicis ab similitudine inoli
de corporibus fugit castitas ipsa de me
nibus. ¶ Dato mandato dñi ꝯtemplari
oculorum ⁊ cū mandatū ponit rem qre cō
sultum sit, ad qd intelligendū nō qr tīn
si oculis qre qs idem fugit oculi consp
plurie i scla, dona ē qr ñ reputant ꝯ
uberem. Secundū qr ñ reputant se vincn
ab aliis. Tercia qr ñ cogitant se vincu
ꝯ do. ppria ē ex pte sui. ij. ex pte pri.
iij. ex pte dī. Com̄ p̄ pō vnc vo. Co
tra. ij. ibi. Ne putine ⁊ c. C oē. iij. i
bi. Si aut latent ⁊ c. Nec g qs dm p̄ se
ipsū ꝯcupiat. dic primo qr ñ pt ee ipu
dia i oculo qn sit ī qua. Scdo oñdit
qr malū sequitur ex hac impudia. s. fuga
tio castitatis. dicens. Et cū se iuce ⁊ c.

Sequitur de impudicia oculorum. cap.

Quarta p̄ ꝯo nōīs qr ipu. C.
dica ē oculis q nimis respicit
speciositate humani sexus i sel' i
alio. sic eam q respicit lenonem peris. gem
ini. Itē impudica ē oculis q attēte inuet
ymagines libidinose depictas. sic colūba
inoctē. de q̄ dz. eze. xxiij. C ū uidisset u
os depictos i pariete. ymagines caldeo
rū pictas colorib' ⁊ amictos balteis
⁊ c. insaniuit ꝯ eos ꝯcupiā oculorum suor.
Impudica ē oculis ⁊ q ñ fugit respicere
corpus alicui' ꝯiectū. Dn̄ aristoteles.
Natura hoīs refugit aspectū i corpu
mali'. ex q sols iccirco ꝯcupia carnis
sic pbat' ē nimtus. Itē impudic' ē ocls
q i expectaculis respic deputatos actib'
impudicorum. sic solebat fieri i theatris tpr
gentilitatis. ⁊ adhuc. plures ap aliqs
locos sustinet' i lupanaris q dn̄ bordel.
C oē q dic nulla au. i. ij. l. d. a. dī. Vbi
iē alia dic. Videbam nos ⁊ adolescen
tes. spectacula ⁊ ludos turpissimos oblectaba
m. Impudica qr dz oculo q tiose aspic
rat spes nimis. Coē qs dz. ccc. vnb.

Ne respicias spēs nimis. Impudic'
ē oculis q nimis impudicos erexit. sic a
postata. d' q dz. pu. vj. Annuit oculis
terit pede digito loquit i malū cōfirmat.
ppi q dic salon. pu. vj. Nō concupis
cat pulcritudiē eiq. s. male inlu cor t.
nec capiar nutibus illius. Impossibile
ē qr hoc impudia exerceatur per oculos. ñ
aia fiant impudicos. Constat ē qr oculi sic
sb regie aiam. Certe ē qr nulla prout
tēs qr similia sua qm vt rege aliqu ipu
diam exerceret contra se ñ eet impudicus.
Itē oculi mag' sēt i ptate aīe. mag' qr m
bra genitalia, sz nūq̄ p hoc mbra ex
cetiz uoluptate aliqd impudic' qn ꝯse
bat aio. q̄to mag' impudia oculorum ē i
aio attribuenda. Itē ñ posset ee malitia
pudica q p uicia aliq impudica ubi
malitia ꝯ alic. Quo g erit pudic' qui
n ideo eum a oculo impudiam exercere. Bn̄
ne g dic qr impudic' oculs impudica cor
dis ē nūciū. qr impudia hec manifeste
nūciat aīm impudicē eē. s. qd exterio
hoīs annūciat dillo. Sequit' de mal'
que facit ꝯcupiscēcia carnis. ca. cl.

Quarta. ij. qd dic ꝯcupia carnal'
p oculos excitata fugat castitatē,
sicut alio tractu. nimio qr ptē
dit. Tu mita alia fac hec ꝯcupia.
Dn̄ ē qr deiugit aīm. Eccl. xx. Co
cupia spadonis. s. carnis. ꝯ sic spado i
cor' pt ñ fecūdi i bono. deiugit ut
uinceat nīam. s. aīam, ꝯ hoc ē ꝯcupia
sic alio tractu exteriori uiro annuitit
tugiente aīa. Aliud ē qr aliut. dā.
dan. xiij. Euertunt scm ꝯcupia ei' ⁊ a
linit sensum suuz. ⁊ declinauit ocu
los suos ñ no uidet celū. in recorda
ret iudiciorum iustorum. Aliud ē qr tōit
hoies i magis losti sic dalida saponē.
Eccl. xliij. Si dederis aie tue. i. ꝯcupita
n t' ꝯcupias suas. faciet te i gaudium
inimicis tuis. Aliud ē qr quā ni eēt
hoies adulto. Mat. v. Q' uidit mli
erē ad ꝯcupiscendū eā. iā mecat'

e ca i corde . Alius e qui giat pessimu
p le . Gñat e ptr . Jacobi . i . Concupia c
acepit pit pcc . Ma r pri . Bone me
ip eet ut parere bufone . sic concupia
aiam oi bono . Dan . xiij . Cupia sbuit
cor tuu . Dne e qd sbuit . cruciat oi cu
rite . sic fac decap . iniutatio sed bono .
Sapiuni . Fascinatio cupie subuit sens
. s . i malicia . q . s . erat pristine malicia .
sic paulatim plus e plus corrupit bonu . sic
po putrida corrup alias . pct . i . sicut
cutis q i initia e cupie corruptiõe
. r cupia . q corrup bonu . sic colligat
sic ulcer plenu sanie . pct . ij . In cupis
centis immundicie abulat . In concupisce
tijs . s . q plene s immundicia . sic conuisat
spin . e ppoit ab oi bono . Ro . q . l . v .
Car concupisce ceissa ipe . Et p . Ut n
oportz multis ita facit . sic fac bonu c
memus multo dauo . q . sit ta . Con
cupia carnis . Cõcupia ocloz . Sibi
unte . sic dic iohes . Oni e ha concupia
tot mala iongat . no e longe nocum
ipam lauare . cu illa inig . d . q . de . dan . ij
Erit i cõcupiscencijs feiar . s . po ipas
refrenare . cu illi q dic . co . ij . mita
suam aiam una ab oi cupia . pino s
bra ea mortificare s pcept ap dicens
col . iij . mortificate cupiam malaz .
parua et itiu mlr accede nalo tal
cupia . nr ad . ecc . xv . Cv . l . Et itiu
ipsi mlr cupia qui igis erarse . Et
io sic dec . uia sei ut caueat a ab ls
cupia . ita caue ab oi aspectu ipu
dico . Narrat tulli . d . offi . l . ij . q e cl
fer duo ptores collegere picles e sophv
cles . e cu officium meiisset . ottigisset qdam
iuuene nalo pler ad eos itrare . e
Que cu uiduus sophocles dic ad socii .
O plcr pueri pieles . Et pieles ad
eu . Decz sophocles ptorez no solu
mite s e oclos abstinere bre . Si x h
decz ptorez . q tomag iu z rliosu .
No e tuic clpa in rliosi . q iscat oclu
lq ip tocias . ll Dec e pui ca qui dcb
caue n rliosi ab ipudico mlru aspe
ctu . Sed . Me putetur cu q i fermon
fugit ocloz . e illi q i se ipos diligit oc-
ab alijs se n iudi cu l't fecit . Dicut
oio . e a qbz se iudi n arbitrat . Seq
tur de utilitate quare eo faciente ce
cultu prim in religione deprehendit
Hic tangit interdu . ca . c ij .
[illegible] qe ex pte pri . qre
[illegible] pcc cit obstuanto .
Et unde q aliq sit ita stollior . q cu
n uidet alios . n putat se iterd uidi
ab alijs . sicut e sic asinu aial stollior
e q di q qu h capiunt sentes e n uidet
lupu . putat se n uidi a lupo . Itate
eu sic piu q i luto qda recurrit ad
genua mris e i abscondit cap e n pu
tat se uidi ab alijs piuis qs n uidet .
sic e ceca n putat se uidi ab alijs qs
n uidet . sicut e multi e ad tonsaphiate
amittit oca mlrs n uidet alios . no
putat ab eis se uidi . s n e [illegible]
putabat se ysaac uidi cu [illegible] ei
uxore sua rebecca . s uidit ab
lech ier palestinoz . pspiciens p fenestram
gen . xx vi . Ne putabat ille uiuens
qui ablabat demespasce dic uir
domi metis . que deplex osel . ta e .
se uidi a salee . que tu uidit d fenestr .
domo sue . pspicies p cancellos . pin . vij .
Nunc e illa mlr q deplehensa adultrio
adducta e ad ihm . io . viij . putabat
se uidi . l' adulterio e ca . qui s e uisi
e deprehensi . Sic e q da di uidet mil
ti i hd ca se putat late deprehendu sr
na . putaru . n sic ca nalo utili sit fa
cientr . Q e b . sit corrigitur p ostu
sioe iterd . e uiqu di timore corri
gent . Ab p talib pp orat dicens . Co
fundantur e uertant retror s . s . a mal .
acepit retibuitur p confusione . sic aliqui
maetibu nutit tiez sitia ppcior . sic
d latinb deplesi . q e deprehensio e ali
is ad tiorez . Ex . act . v . d anania e
saphi . qlu deprehendit e punitos fecit

i hystrici. Et fcs ē tio2 magis in
vinulā cecā. ꝫ i eo q̄ auiocerit hec.
ꝗt sic latius ictu pla nocet tei pu-
q̄ raptores. ita ꝫ occlta pcta q̄ frequ
ta ammittut ꝫ maiores i̅ uadūt. ꝫ im
ua ab eis pt cam. Sic ꝫ latius fit
q̄ma nocet q̄ raptores. magis thesau
ros i̅uadūt, Ubi raptores capiunt
asinos l' capos. ū pt p̄fsilias ab his
caue. q̄ nesat q̄n ueniūt. iiij. Re. xv
iiij. ꝑmimisit d̄s. s. p̄mimisit latrunclos
calǽor. ꝫ latrūclos syrie. latrūclos mo
ab ꝫ latrūclos filio2 amon in uiā
ū disperet eū. Pu̅ū d̄s tei p̄n ꝫ ama
tor boni ei. sic inito ū deprehēdit i ma
pctū. sic ꝫ d̄s tūc ꝯpulet diligentiaꝫ
magis ū deprehēdit latius ꝫ osficiaut.
Iere. ij. Quo ꝯfūdi fur q̄n depredi. sic
ꝯfusi s̄t domus isrl. q̄ tēptosos designat.
ꝗd nā latius lutico incedit inito ꝫ dep
hendi ad ꝑsēnte. ꝑp eo2 ꝯteptum ꝫ
ꝑp alio2 tiorē. ꝫ. hē bō q̄. Seq̄. Si
ꝫ si lateat ꝫ a neine hoīs uidea. q̄ fa
ciet de illo timo inspectore. quē late
nil pt. Aū id putanda ē ū p̄ue. q̄ ta
to ma: pāmetia q̄to sapientia ꝫ. ꝗh
s̄ ū sc̄s timeat displice. ne nellit se
nūc male placē. ꝗllū cogit oī uice.
ne uellit sciaꝫ male uiuē. ꝗlli naqꝫ
i hēc ei diuidia ē tio2. d̄ q̄ septi ē. ab
lūiatū ē diuo ꝯfinges ceclī. Sequitur
de conditionibus diuini intuitus. et
quo ualent ad cauedū pctā. ca. cxiij.

H O obseruand̄ mādati pdicti
ꝗo li tres causa p̄ncipa ex pte d̄i.
q. ad eius intuitū. ctā q̄n. iiij.
tangit. ꝑp q̄ēte sit intuit. q̄ ipꝫ nil
pt late. Scd̄o q̄ fatuu s̄t q̄ putant
ꝯtrū. Au id putandū ē ꝫ ē. Tertio ex
hi q̄ pla q̄ dixe ices alie ꝑt delet mo
ue ꝯduoit ꝑuit. ꝗlli q̄ ꝫ ē. Quarto ꝯfusi
dēꝫ audie ꝯfiit dicē. ꝗlli naqꝫ ꝫ ē. Cir
ca p̄ iiij q̄ nil hoī aspect q̄n lateat ali
q̄ tei uia. tn̄ diui intuit nil pt late. Te
nebe ē q̄n ipedit aspect huiam̄ s̄ ū

sic diuī. Iob. xxxiiij. Nō s̄t tenebe ꝫ ū
ē ūbra mortē. ū abscōdat i q̄ opant iniq̄
tatē. ꝗt obstacla. ū paries ꝫ silia. s̄ ū sic
diuī. Ecc. xxiij. Oculi d̄i mlt̄ plaius
lucidiores s̄ sole. q̄ s. terram sol ū ꝑtrāsit
ū ē ant̄ interiorē opacitē. oculi ū d̄i ē q̄ā
opaca ꝑtrāseūt. sic oculi luce q̄dā ultra
paries uidē. ꝗt mediatas tei ipedit ictu
aspect̄ terre. Sit ē q̄a q̄ ea ū pt lū uide
s̄ ū sic diuī. ps. cxxxviij. Ego obscuro i lan
ino sic media nox luce clara ē. q. s. cōnardit
atomos tenuissimos ꝑplimos q̄ i radio sol'
appet. ita ꝫ ipē uidet mot' ꝫ gest' ꝫ cogi
tatōes ꝫ affect' ꝫ intētōe ꝫ silia q̄ā iuo
dica. ꝗte tei remotū. Quia ē ū uidet ho
rē alr insidulez. ꝑp sui distantia s̄ ū sic
d̄s. q̄ ipē ē p̄ns. Gen. xxxj. Dī̄s iabi
q̄mus generat. ullus t̄ōnui nisi testis abscō d̄i
q̄ p̄ns respic. ꝗt tei absconsio i pfūdū
ipedit huiaū aspectū. s̄ ū sic diuī. Qui ē
pfūdi cordis: ꝗhe. xc. q̄ noui abscōdita
cordis ū dic ꝑp. q̄ tomag̃ ō alia ꝫ abs
cōdita uidet. ꝑp q̄d hic dic. quē late
nil pt. accedas ulo ap dicit ad. heb.
iiij. oia nuda ꝫ apta i oculis q̄: nec teneb
nec imediata. nec tei mediatas. nec dis
tantia. nec aliq̄ absconsio ipedit int̄ ei.
Circa. ij. nūd q̄ d̄s ū uidet ictu uide. a
liq̄ mala q̄ diuimittit ea ipunita. Grē.
Quī oculos claus ū uult aspice q̄d non ult
ferire. Lz. x ita uideat. tn̄ ū ē ita. Dicet
ē oī mala. s̄ ex ea ictu q̄ ū uidet ea ū sta
ti punit. Nō ē ē nolūtas ad puniēdū s̄
q̄ iuncta h̄ fac. Ezech. iij. Nō ē ex aūd
huiaū ꝫ abiec filio2 hoī. Et id fac lē
tarde i paulati ꝫ lēte. sic ille q̄ fac rē ali
q̄ iuncta. ꝗt ictu fac ū insticorit expec
tādo ad puniaꝫ. Sap. xij. Nō ē ipotens
erat ipios exterminare simul. s̄ ꝑtibili. pe
pte uirticis dabas loc̄ p̄nie. ꝗt ictu hic
fac ex longētibꝫ d̄pis alio2 q̄ i sordibꝫ
sordescēdo adhuc ad p̄nas referuat ma
iores. Mach. vij. Nā aliis natōib' d̄s pa
cient expectat. ū eas ē uidici dies ad
uenit. i plenitudie pctō2 puniat. ꝗte:

itō li sac. ne act' maligis oratio gliā
32.d. De. uiu. xxxiij. Ppter irā inimicorū
distuli. s. punire. ne fort' sebuerēt hostes
eor. Et iterū ii ph'nas attēat q i iu
rijs uris delrā ēē patiētis ē ex. ñ sic
suo neqs. q patiā a dō suo tollat. no
lunt patiā hēe i osuo g. mat. xviij.
Omne debitū dimisi t' qm rogasti
m. nonne g oportuit z te miserē qs
ui tui. sic z ego tui miser' sū. Et g
qnq3 aīe qre do itō z si incurrat ma
la aliq ñ tñ statī pūnt puīt ea. et
ē q sit ualō venabl's p; q' h' patia, p
cedit ex sapī ñ ex malor ignā. Vñ
g' inchit' ā qsta au'. dicēs. ān iō pu
tion ē ñ uide. qz tātō iutor patienti
qntō sapiētia; Circa. iij. nmō q qn
q3 sīt attendēndū ex pte uidētis. pp qs
soli mag ēxāe facē ā mali corā eo.
hac ē si sit onesta, Una ē si sit mag pso. Alia ē si mu
lū qō sit fiat q eū. Alia ē ē ipse in
dās licat ō malo accusare. Alia si lic
at de illo iudicare. Ipse ā dō ē tā ma
gna pso. q magtudis eis ñ ē finis
i pr. Tā honista q ocli ei ad iniqta
te; respice ñ pñt. Abach. ij. Ipse ē q
quē soli ē pc̄e. ps. Tibi soli peccaui,
Ipse ē qñ sit z accusare ō peccō. testifica
do. z iudicare, Jere. xxix. Ego sū iu
der z testis. Ideo reprehēdit' scripz dō
sic hec dicēs. Et malū corā te feci.
q. s. eo tā magno. tātē honistate si
lator. ī eū solia iniuria sit pecc. q Ideo
ō illo ē ī testificari. z de ipso me iu
dicare, Vñ g dic. illi. s. q tal' ē. time
at displicē uir sco. ne uellit fcie z
male place. Mu agit oī uide. ne uel
lit feuā male uidere, Hoc ē caue
at ne i tali placeā. P' i tali usu qō
mali cmittat corā eo; Pt ē talis
placeri z tal' usa i cāis ēē sine ma
lo. qō reprehēdē ñ itendit. iō dic ma
le place. z male hre. Circa q'rt ē nō
m q mlr ē qñ sacc sterc. Abhoiabile
ā facēt q figerz nasū i sacco stercoli

pleno. et abhoiatiōz facēt maiorē
si figēt lingz q ē nobilis mēbz. De
aīa ā ē mēbz ualō noble. Certa g'
abhoiatio ē corā dō. figē ocl's in h'm
saccū; Ille abhoiable facēt q corā hō
b' puocaret mēb' genitalia ad motū q's
s; sicio ocl'or; i mlre fac h corā dēo.
Ille abhoiable facēt corā hoib; q immū
dicias ipleret sū sū. s; h' fac corā deo
sicio lū. qz ex illa dānat' cogitatōis
innitur ī inhiable i corde. Ille abhoia
ble ēēt corā hōb; miscē res pciosissi
z uilissimā cū uili z imūda. ut ' bi
nū ē urina. balsamū ē sterc' bi. Sic ā
fac defigēs ocl'; i mlre. qz p' h' sim
ul; misc. aīa suā q' ē sē tñq res spu
al' ē pciosissia z mūdissiā. ē carne mli
eb' q ē uilissiā res z imūda. Ille abh'
nable ēēt si qs p nasū imittēt urinā
l' p os stercora. qz ñ sr' isti meatus ad hec
deputati. Certa g abhoiatio ē corā dēo
ē qs p ocl'os deputatos ad celestia z
ōtēplada emittit luxuiā; hoc ā fac
defigēs ocl's male i mlrē. p ipsos ocu
los emittit ipudiciā ī uiscera. Vñ
g dic scriptū s' alia trāslatōez. abhoia
tō ē dō defigēs ocl's, Seq. Vñ g fil'
estis z i eccā z ubiq; scie sit. iūcē uēs
pudiciā custodire. De ei q' hitat i ub
z ulto ñ custodiet uos ex ub. Seqt'
de mutua custodia. capl'z. eiiij.
Otat sr' ī madata ēēa ta pu
dicia ad honistatē. Sbiugit'
mādata ēēa correptiōez i pn̄e
stis q ē marie honistat. Attēdēdō
uo q quā sunt mala. sr' q committēts
ea deprehēdūt. Alia uo q committētes
ipsos recognoscunt. Ad deprehēsiōez uo
malor fac mutua custodia. Cuz d'
pha custodiā ad dephēsiōe. dr seq sec
ta admonitō. Et si nō pficit. pcedēdō
ē ad denūtiatōez, Aug. g h' p seqns p
posit ēēa dephēsiōe mādata i pñal
ta. sō i grulh. Ipm pcula si p' ponit
mādata ēēa hāc custodiā. z h i ma

tia prudentie. de qua spiritualiter est comuno. tertio quod
de marie loquitur. Secundo cum admo
nitorem ibi. et si hanc. Tertio cum armi
tutem ibi. si ex te ipse. Quarto cum exponem
genitis ibi. et hoc quod diui. Quinto cum ma
ria quam gentes recognoscit ibi. quem ad
tanquam. Circa primum notandum quod sic nobilis de
lecto sponse sue solet ponere multos cu
stodes iuxta eam. ne aliquis faciat iniuriam. ita
dominus amator anime multos ordinat cir
ca eam custodes. Assignat enim angelos,
ps. Angelis suis mandauit de te ut custodiant te, item
platos, ps. lxiii. Super muros tuos ierusalem,
tibi custodes. scilicet platos constitui, primo, Ezech.
xxxiii. Speculatorem dedi te domui israel, primo quod scilicet est
conscientia. Vnde gen. iiii. reprehendit cayn,
de hoc quod dixit. numquid custos fratris mei sum ego.
Quarto prudentia est res naturalis preciosa. Ecc.
xxvi. Omnis ponderatio non est digna continentis
anime. item est magis impugnatur. Impu
gnatur enim a carne per concupiscentias, item
a mundo per inlecebra, item a demonibus, quod si
hoc cessant ex hostes impugnant. Vnde
unus per legem quod ubi animus ceca amore
impugnatur quem per sententiam ut cum semel
facit fornica. quod per hoc demonis in scriptura
uocatur locusta. quod sicut locuste a iuuentu
te floris deuorant. ita et ipsi flores prudentie,
item uas in quo seruatur prudentia est ualde fragi
le. iuxta illud ap. ii. ad cor. iiii. habemus
thesaurum istum in uasis fictilibus. Quinto et
haberi solet diligentius multum. Sexto
nimis quod alii contingit quod per se ipsos hoste deci
natos loca solitaria, per quam suspiciorum quam
de se nolunt generare. omittunt in societate
ipsa tamen non admittunt aliquam impudentiam in
tactu uel uisu uel habendo cum mulieribus, item quando,
in loco sacro, item quam illi de quibus illatum
accusatur. Et ideo iuuante faciunt quam in
aliquis custos ostenditur minus sollicite custo
diunt fratrem suum. item nimis quod prudentie est
frustra spirituale bonum dei est. Sap. viii. Sa
ut quam aliter non possit esse continens. nisi deus det,
Sunt autem multi modi quibus homines discer
nunt ab impudentia. Vnde mi et iuuente
sua aliquando patribus intest. sic custodiuit
abimelech regem gerare. ne tangeret uxo
rem abrahe, propter simplicitatem cordis sui.
quia nesciebat quod uxor esset abrahe. tule
rat eam ut sibi acciperet uxorem. secundum glo.
gen. xx. Et ego scio quod simplici cor
de fecisti hoc. et ideo custodiui te ne tangeres
eam. Alio modo per admonitionem. Osee. ii.
Sepiam uiam tuam spinis et sepiam eam mace
ria. et semitas suas non inueniet. et sequitur
amatores suos et non apprehendet eos. Ter
tio modo per custodiam humanam. sic reges so
lent custodire uxores per eunuchos,
qui sunt apud deum custoditores filiorum. et tamen sicut
ipso non sufficiat solum. Illis prudentie per cu
stodiam et expositionem prius mandauit. Vi
detur est inmediate quod defingens oculi ab
ideatis sit dei. et ideo obtinuit. Quare ergo et est.
Christus dicat, Ne contingat in urbe. scilicet quod sufficit
ad bonam custodire ut nisi ipsi non relin
quis tamen custodire angelorum uel platorum.
Custodite igitur prudentiam uestram quae est ualde
tamen preciosa. tamen impugnata. et in tamen fragili
loco reposita. et hoc faciunt qui simul esse
non confitentur de societate. et etiam si sit in eam
uel alio quem loco. non confitentur de loca fideli.
et in iuuenem id uno ordinante altum quod
semper sit non confitentes de persone auctore quam
quantus ad sic faciant in urbe quod est. tamen non
putetis hoc sufficere. ut et ipse deus non fa
ciat. Sed ostendit quod si quod uirtutem intrest
faciat. et et ipse deus quam habitat in urbe. quam multis
modis solet suos custodire. custodi
et uos ex urbe. Sequitur. Et similiter de quo
loquitur. oculi. petulantiam in aliquam uirtutem ad
uertite. statim admonete. ne mala ce
pta progrediantur. sed de proximo corrigantur.
Custodia mutua ualet ad duo.
scilicet ad cauendum peccatum. et ideo dicitur in peccato
mandato. Vnde et quod habitat in urbe. et isto
modo custodiet uos ex urbe. scilicet a malo.
item ad deprehendendum malum si fiat. et
etiam hoc tenet mandatur hoc dicens quod fuerit
de quibus deprehendit. quia scilicet modo est fuerit
de. Et similiter est seruiunt ergo causam duplicem.

s. resistencia in initiis ne male cepta progrediantur. et correptus contra peccatis in principio corrigatur. Et sic tamen etiam liminati. s. in ordine seu et tempus exequendi et cetera.

Sequitur de fraterna correctione. ca. c v.

Secundo queritur an etiam per .v. Militer tenemini ad correptionem fraternam contra venialibus. Videtur quod non. Nullus enim tenetur se corrigere de venialibus. ergo nec alium pro venialibus corripere tenetur. Ad quod dicendum est quod petulantia actionis de qua fit corrigere. et hoc petulantia pro indicenda sit venialis quam mortalis. Respondeo. Venialia sunt dispositio ad mortale. sed quedam sunt dispositio remota. quedam propinqua. vel ratione multitudinis. sic in illo qui assidue hoc sine numero committit. vel ratione magnitudinis. sic sunt aliqua modica et aliqua detestabilia. vel ratione generis. sic sunt mortalia. sic sunt colloquia et tractus impudica et huiusmodi cum mulieribus. Sic ergo sicut mortalis alium in carcere ponit ut qui timet quod statim incurrat periculum mortis, peccaret nisi retraheret eum. ita potest quis peccare mortaliter. nisi corrigat fratrem contra hoc venialibus que sunt dispositio propinqua ad mortale. et contra talibus est petulantia de qua in lacu. Est etiam dispositio naturalis propinqua ad certum mortale. Tenemini ergo ad correptionem fraternam contra venialibus ita non in quantum venialia sunt in quantum ad mortale inducunt. quod innuit autem cum circa hoc correptionis assignatur. dicens ne cepta progrediantur. In aliis autem casibus quamvis hoc correptio non sit contra necessitatem ad salutem. tamen est contra expedientibus ad illud quod dicendum est. In quantum potest quod licet non est ita. nullus tenetur se corrigere de venialibus. Quamvis enim venialia numquam sit mortalia. tamen negligentia corrigendi se contra venialibus potest esse mortalis in casu superius. sic et contempta veniali potest esse tanta quod erit mortalis. et negligentia in suo proximo ratione non corrigenti. in eorum circa venialia potest esse mortalis. Secundo utrum queritur circa secundum quod dicat statim. cum iste sit mandatum affirmativum. et affirmativa non obligent ad semper sed pro loco et tempore. Respondeo. Modicum sunt quedam in omissa et non sunt in actu ad correptionem. de ista sufficit quod pro loco et tempore simul congrua oportunitate fiat correctio. immo sic quidam nullus ad correctionem contra omissio in deliciis tamen non solum placita et quod ad aliorum consilium. Alia non sunt que sunt in actu. Circa ista statim admittenda est admonitio. sic igne accenso statim currendum est ad aquam sine expectatione. Et contra talibus loquitur sic pertinet quod dicit. et si hoc petulantia in aliquo incurrerit aditur. s. in ipso actu. Circa iiii. mino. quod non solum propter eius que dicit sed pro alias multas rationes est magis hoc ad monitio quam fraterna correctio multum inducere. Est enim quedam similitudo quod nisi sed quod et assentientis ab eadem domini fieri. quod sub eodem prestans est munit. sed ista similitudo est in religiosis. Cum ergo hoc correctio fiat ratione similitudinis maximi illo. mat. xviii. si peccaverit in te frater tuus, corripe eum inter te et ipsum solum. quod tenentur adversus religiosos ut qui est tanta similitudo. Item . ecc. xix. dicit. corripe amicum. et quod innuit quod hoc correctio ipsius de maxime amicos inter illos. apo. ego quos amo arguo et castigo. sed diu inter amicos magis teneris corrigere. sed maior est amicitia illa que est amore dei est conglutinata sic dicitur religiosi talis. Ad quod in religiosos. et quod pro quod magis tenentur ad hoc correctione in fratribus. Item. prioritas est causa huius correctionis. Modo enim tamen tenemini est nedum vel ratio quam maius. ecc. xix. Corripe primum. Et quisque quod magis prius teneris, magis proprio quam ille cui quo communes obsunt. Sic de religiosis ratione scientia dei et se ipsum proponente solum ut minus in ea fortior sit statim festinat abstinere. ut sic quis videat sociam in altera affectio. Cum ergo quolibet religioso sit ad obsecranda. quia potest fieri eius se obtinere cum statim laboret abstinere socios proximi si viderit eas in ipsis. Et ideo hoc dicitur. apo. xvii. Sed est sanctificatus adhuc. qui ex hoc quod sancto est plus dicit. quia amicum contra eum sanctificare sed in aliquo inquietus. Item patet. sic si voluntas in capite omnes. et illo. Nam una rei agit pro iure cum prioratu. Sic ergo qui ipso est in una parte domus. quilibet tenetur extinguere

ne tu coni. aliit. ita enim e stati corri
gie pctr i quaz sit i rliose. Et io oic
aplus. stati si pmaete ne cepta pgitoi
e. s. i mai. qt arguie e pptu ep. i spo
in. s. illo. io. viij. ille arguet mulos de
pcto. Quo q pt ciro q spo. s. bitz ill
q miqs arguit; q illo signat oic aplz
gal. vj. Vos q spuiles eis istruite hui. s.
oeliqs. p. ex hoc q in rliosi multi
tenet ad fina correcte. z ide magie
sitat. z mag sineta. z ide iie anima
ae. z ide magie pctat. z pp statij
sitate. z pp pri utilitate. z pp spi
ilitate. Q fina correcte cm eiige mo
oi suio. Sz iiino cia mod correctois
q in correcto facie e e lenitate. Oeli
qto e st qi iste. z io e lenitate st tracti
oi. Ad gal. vj. Instruite eu i spu lei
tat. qt cu humilitate. Si v s e e iugliina
na z io e si le loqitur alio. secit ca
po iugna q aliq fruca. in illo. pu.
xiij. Int sebos sep iugia st. pp. ca
oz. pu. xviij. Cu obsecratoib loqt
paup. s. spu. i. huml. Et cu i ore stul
ti uga sebie. i. sebia correcto. pu. x
iiij. qt cu opassioe. Noe e e iie ite
iouqm ptoib s. opati. z ex opaie
corrigeio cos oilige. pe. Corripiet
iu ita i mia. s. opatiue. qt e oisceti
oe. Alr e corrigeoi st maioz. alr
paru. alr minoz. alr gna pcta.
alr leuia. alr occlta alr manifesta
st tracta. Et i oib fuada loca z tpa
z opportunitas. Qd qi n obseruat
qoa inite zelu i correctoib s n sm
sciaz. oic bern. Zelu tui iflamet caritas
isteuit scia. s. oiscretois. qt cu mod
ratie. No e oc scitie. prior st faci
tales. sic faciut aliq q cui st iqui
pas. alior aggu. ioao. Ad. tho. ij. Se
uu oi e moderlia corripiete. z cu
m oebito. i. Est z mod. oebit. ii pi
sep dice allaneitiz q aggruet. Seii.
Lauda parce. vitupa parci. qt e tri
qllitate. Correcto cii e sit e turbati

e aio. freqter e qoa ipatie costusio
nitaes i se correcties. Ecc. xix. Est
correcto mioar i ira cotumeliosi. sm
q sapiee expectat fare correctoie
qusz heat aim triqllu. ut e triqlli
tate iudicz sic oz e triqllitate iudi
cari. Sapie. xij. Tu a oc plys q ai sue
tote sui oie. Jaz te necare n e cem
rata. pz g q faciea e correctu cu
leitate. cu humilitate. e opaie. e ois
cretoe. e modaie. e triqllitate. pp
to expha correcte fca in oebito. seq
fructo mitrio. Dna e aie libatio
Si e correcta audit corrigete luc
e aiaz suo. Mat. xviij. Si te si aud.
salte aiaz sua libat. Eze. iij. Tu io
aiaz tu libasti. s. ppt oixisti ipio ipi
etate sua. z noluit se cuie. Vn p q
aia una sp libat. s. uel correcti l corri
gete. Alia e fugato oyi. Fugit e sic lu
pu ubi exclamat. Ecc. xxi. Seqn
ceeoit teptator ubi ille timet ie
plensoz. Alia e pui cogito. freqt eu
qmittes clipiz no aduertit q fac. au
si aduitit no cogitat se male fecisse.
au si male n multu male. Ecc. xix.
Corrige amie ne forte n itelle rit.
z oicat n feci n. s. qd tu oicis. l n feci
male. Alia e cautela o futie. pu. i.
xxviij. Correcto hebunt sapia. q
s. pls sit io cauioz ne caoat i futu.
Alia e pitat augmta. Vas e aure
l argete q tu pls pficat tanto mag
pitat. et ita boi uiri rliosi io illi
qteribi n fert grat. Ecc. xxviij. pau
cus z oisciplinata n iuiuat correcta.
E s z aug. epo q oic. Ego seneor z
epis. pata sir ab oib corrigi z eme
oari. et illu amie mi estimo. cui g
bini ai oies corrigi iuoica aie mie
mael ia tergo. Alia e auinae acq
sitio. Nuie e rliosa correcta iter
seiat molestie i pri. tu ucio ieo ao
coz. aouitit corrigete sicut amicu
sui. pu. xxviij. Qi corripit hoiez i

uenit quia peccata magis quam ille qui plus
blasphemat accipit. Sed ergo ex his uerite
tur secundum aie libatio. Ipsius sig
patri agnus. cautele sapia. pietatis
augmentum. acquisitio amicitie. Vnde dicitur
qui locutus est arguere. Ex ista dicitur quod
sunt sex rationes quare in rebus multum dicitur
ungere fraterna et caritatiua admonitio. et
sex que sunt circa modum obseruandum. et sex
fructus qui ex hoc obseruantur. Sequitur. Si
autem post admonitionem itum uel alio quod dicit
corripe eum facie ad modicum. ita ulut. uul
natum sanauit poterit quamquam non potuit in
uenire. Postquam explicata est
fraterna facta est admonitio secreta et non
profecit. peccator est denunciandus. Circa
hoc quod iam solet queri. Primum est explere in
dictum. Secundum est indicare modum. Tertium
est quare denuntiandum. Et ideo circa
ista tria tunc incidit mandatum tamen postquam hoc.
Circa sex ibi. pater tuus est. Circa tertium ibi.
sancta uero. Circa tertium circa tertium uero fieri
ergo. minimum. tertium in mandato.
scilicet quod est facienda. quod post iteratum est
peccatum facta admonitione. Et ideo dicit. si autem
post admonitionem facta est. alia quae est fa
cienda. quod per prelatum delinquentis. Et
ideo dicit. tunc ulius uulneratum. alia ad quam
est facienda. quod per hoc scilicet ut subueniat
periclo. Et ideo dicit. sanatum poterit. alia
ad quam est facienda. quod a quibus quamquam hoc de
pendendit. Et ideo dicit quamquam. Sequitur
de ordine fraterne correctionis in quibus
[illegible] casibus est seruandus. c. cvj.

Secundo queret ad eum qui in aliquo casu
culpa sua deducere prelato uel sibi
ab aliquo uel quod prelatus publice
in premissa admonitione secreta. Dicendum quod
non. quod dicit uerum quod denunciatorem precedere
debet caritatiua admonitio. Sed illud mattheus xviii.
si peccauerit in te frater tuus. corripe eum inter
te et ipsum solum. Et hoc uere modum autem dicitur
in isto mandato. Quod si sic est eunter omnis
tunc si peccare quis prelatum autem de culpis suis
fratris in premissa admonitione. Ad hoc

tūc

Jam

intelligendum sciendum est quod sunt peccatum manifestum.
et hoc quamquam sit siue parua siue magna
non requiritur secreta admonitione. sed publi
ce sit corripienda. Thimo. v. peccantem coram
omnibus argue. ut et ceteri timorem habeant. Aliud
peccatum quod manifestum sit. aliud sit occulta.
et hoc quod sit modica. ut excessu in ui
su et huiusmodi et ista quamquam fragilitati humane
quamuis est ad quamquam pro se est quod septies in die
non offendat in uerbo. ista non quod sit quod circa
ueniatis non habent nobiles ueniam ut ad
ducunt infamiam. et ideo non dicitur in istorum correctio
ne precedere admonitione. Illud est quare dicitur fieri
secreta admonitio sed secundum et magis est
dupliciter. Vna est ne amissa uerecundia si ar
guatur sit palam magis timeat peccare et
Secunda est ut peccatum fame suo quam fieri
potest salua salute illius. Cum ergo casus iste
non ueniat tamen ista peccata non exhibita grau
ha in isto. sed sine precedenti admonitione potest
fieri et in quo prelatum siue sit manifesta si
ue occulta. Alia sunt occulta sed maiora quam
habent infamiam et uerecundiam non celato et huiusmodi
quamquam sunt uenialia. quamquam mortalia. Sed in istis
autem contingit iterum quod circa plurabiliter quod per secre
tam correctionem putatur saluti deliquentis
et statum sine ratione. ut si ibi quam contin
gat quod ad perpetuus hoc in celeritate ex fortitudine
unum uel alio causa fortitudinis et numquam alio
contingit ex circa quod cautela caueret si fuit
secreto correctus. In talibus semper ordo est
ordo correctionis et prelatus quod non diceret
aliquis in premissa admonitione. quod nullus
fructus sequeretur ex tali denunciatione et in
famaretur aliquis sine causa. est per secretam
correctionem putaret posse sufficienter omni
periclo. Alia uero contingit quod alicuius christia
nos quod circa plurabiliter quod per hoc secretam
correctionem non sufficienter putaret saluti
deliquentis et statum rationis sine et tunc potest
omitti hoc correctio secreta. quod non spe
ratur fructum et potest et dicitur denunciare prelato sicut
uel aliis bonis quod possunt prodesse et non obesse.
uel et de consilio potest fieri prelato in causa si
tamen potest culpa probari. Alia uero contingit quod circa

q' delinq'ns e tante pusillitatis q' si l' cor
rigeret. l' ad q' placeret. l' corrigeret se
crete. iterum odium erga corrigentem.
l' mala machinaret' 9 eu. l' ex h' da
b' opa ad defendendu' l' ad compiendu' ma
liciam sua. et tunc n' solum n' d3 fieri tal'
correctio. ymo d3 n' fieri. q2 extreme de
mentie e ferendo. frustra intimi aliud
e q' odiu' q'ere. s3 tn plato l' aliq's lo'is
f' modu' pacis e iudicandu'. Ad q'oem g'
oppositam distingue sic. Q2 culpa l' e ma
nifesta l' occulta. Si p'mo cau n' req' q' fi
at secreta correctio. n' ad' illud q' d' in
libro eu dicit. si peccauerit i te fr' tuus eu
dicat. glo. i te .i. te solo sciete. Si n' i'
casu iterum distingue. q2 culpa occulta aut
e d' minorib' aut d' maiorib' q' siunt i'famiam
sce. Si p'mo casu n' req' et admonitio secreta.
Si n' i' casu distingue. q2 aut p'sumit q'
sit correct' secret' sufficiet. et tunc n' p' pro
sumere dimitti. aut n' p'sumit. et h' iterum
dupl'r. q2 l' p'sumit' q' n' p'sit sufficiet'
et tn n' e occasio mali. et tunc p't et d'
mitti et fieri. l' p'sumitur q' sit occasio
mali. et tunc p't et d3 dimitti. Ad i'
q'd i' g'nu dicit e q' denunciator d3 p'ce
de caritatiua admonitio. dicend' e q' lz sit
uer' h' i' g'nere. tn h't exceptiones i casib'
sic et multe alie re'le g'nal's. q2 precepta
affirmatiua n' obligat i oi casu s3 i casu
opportuno. Sed dubitatur d' h' q'd dicat
p' admonitionem si iuenitur iterum fr' delinq
re. d3 indicari. Dicend' e q' n' solu' una
admonitio s3 plures ecent facere sic sunt
i ciuitatib' modice et i intime lesura q'
p' p'ma et sin admonitio .i. bina uti
da e. sic d' ad. tito. iii. i glo. Ad q'd
dici p't q' aliq'n pec'a i'stant' indicari
l' inter' Sc'ica q'd e p'ale. plures debent
p'cere admonitiones. eo q' pene s't moli
ciue. et n' debet i'ferri sine ca ualde
ita et certa. Si indicas' ulo culpe sine ill'
q' possent p'uenisse n' fit ad penam s3 p'e
m'diciam. Non sic medicus q' uult s'b
uenire i'sit' et p'bati q' uni medici no

p'uesit ei statim recurrit ad aliu'. ita p'p'i
p'bati e q' secrete admonitio medi
ci n' p'uesit. p't correctio recurrere ad
medicinam iudicialis. **Sequitur d' singularitate mulierum. cap. cvii.**

Mirari n' miror q'd dic q' pro
uulgatu' si tm' h'mi e q'
p' admonitionem semel factam iam
iter iu' petulancia' ducor. ex q' delinq
at q' uulgo mala suspicio uideat d' ill'
q' p' admonitionem frequentis nolit se corri
gere d' nobili singularitate e mulierib' Nec
mirum. Singularitas e h' ualde periculosa
e uo q'stiam p'fectum. sic. p'bat' e p' multas
experientias. Ait .i.l. de singularitate
clericorum. Naui et q'ls expi et cauta filii et lap
a p' magnalia et sig' et mirabilia nau
fragium noscunt. et cu' uolt i naui sin
guli naufragare. hec e i carne singu
li exponere se periculoso conflictu mulierum.
Et p'. De carbonib' scintille dissiliunt.
De ferro rubigo nascitur. morsu aspides
p'ocs sibilant. et mulier fundit accipie
pestilentiam. q'm salom' sic opat dicit.
De uestimentis p'cedit tinea. et a mulie
iniquitas uiri. p'ecessam sicut h'o s'c'o d'
se secum. tn d3 timere ne nih' q'e ecc'sia
gl' de fonte male ceti ip'm affinitatis.
Sed i corde. Postmo & si animi n'ri
dig' i h'c s'ep' i caritate durare. uel illo
ap' nos d' ee suspicio. ne illi q' uiderit
mouerit i nos ip'os forsitan moueant
mi iaceant' furialib' stimul'entis. p'r
tea & si n' eet uale pictu' i p'sonis. etm
tn e q' p' h' singularitate statu' scita
tis i'famia maculat. q'd q' g'nere sit om
uit ire i corde di. Perige q' mechia
otinentia' dicere famosa. et i'stimie
facte s'amoiam. blasfemiam igit' dicit,
Et p'. Continentie lo's frustra itinsec'
laborioso agone custodit. q' sobrisse
officie et infamat. Et io dic ap'l'us ad ro.
xiiii. Ne blasfemet b'n' n'rm. Cu g'
ex h' singularitate sequitur p'imi piculu'
et altius. et tam g'ius infamatio sectatus

qlis psiip tõ pt hri ohis q ẽ ista sequi
et tñ nuq̃ se nolt coniuge sr istis. Nec
tñ iõ ẽ ẽ eis ẽ aliis nec intrinseca libertas
sit insecti. qnis nilub ij utitur. sic ẽ
auar cupiditate ligat cũ pecunia. a se
separe nõ pt. qnis caree ñ utrq stat
i core. ll pñt multi diuitias qbus ñ
sib negat. s ꝑ cupiditatẽ ẽstat q
ais pfruuntur. ẽ ñ usu ñ tangit. ita ẽ
re desperit uid; nuptias. ẽ alr nun
cul femie obligatur. qnis ullo ꝑn
bitu imisceatur. ꝑfisio tñ ẽ visu ẽ
colloqo oblectat. Amplius ꝑrõ. Mino
ri ẽ eẽ seqm aioꝝ. Cũ g in pfectis
seõ inhereãt familiaritatibꝫ paris dat oc
casioẽ minorib ac fñcedi. q cũ sit in
fir. ẽ fnali corruunt i ult. ẽ perit alio
tñ eẽ. aliter i core. Qualẽ primũ scita
tis expectat. qm prinaõsuis plr. exe
pla. ut isti sub ptextu dilcõis sibi
tuli fornicetur. ẽ pdicti spualiter
me castitati ꝑbeat magisteriũ. destru
cẽs qd aplus̃ nuiat. pib iẽt fr istiuma
tua ꝑsta. ꝑp quez xps passs ẽ. Et
ꝑl Lazarus maluit unitã suã tormẽts
abiice/ qñ aliq̃ magis potioris existe.
et nos ñ nulla tormẽta st. sim ꝑlis solis
nolum. imponẽ sib salutẽ. It celi
qms turbatõ giat sanis. qẽ parẽ
simo studio fugiẽda. Viroꝝ ẽ sciẽ
ẽ seculare ñ soli p castitate stat sui s
ẽ ꝑ pltudie castitat q orit. uẽ ille
cap. iiij. O q pulcẽ ẽ casta gnõ ẽ cla
tate. s. fame. et iõ cũ iacẽat ea ob
fuscã. ñ pt ñ turbari. Macha. ẽ ẽic
mathathias. Et ecce plẽtudo mea
ẽ claritas mea desolata ẽ. ẽ h tr hac
obfuscatiẽ pltudiis ẽ claritati corpal:
ipe ẽ filii plaxert ualde. Vido dat
occasio ius sco cũ plẽtudo scõ moꝛne
spũal obfuscat. It plati i qbs uli
auri ẽ l spiritu. s euagl; solet frequẽ
ter ab hac familiaritate colerẽ. ẽ iõ q
ñ se corrigit ñ pt ẽ iobia erga deũ
s suos ministros se excusare. Aul. i core.

Pũt parẽtũ. pũt filii. pũt fr̃ ẽ ipi
q pla ẽ adv acessa ẽ natẽ uicla diui
ne. ẽ clñt dñ ñ accedere. primo isti. ꝑlu
bere mlieꝛ accib opportuna. ñ nolt
recusare caritatẽ. Qual g psiip tõ
i hõ ac huis hri pt. q nec ruine istr
mox nec turbatõ scãꝛ. nec uolũtas
maioꝛ recedẽ pt a familiaritate peccati.
Sane solet aliq se sr h excusare. ẽ
h tpla. primo p utilitate dicẽtes. q
ex hac obuenit. Aliq qd nũoꝛ qul. i core
di. Si fcia utilioꝛ estimat. ñ oppor
tet cũtta emolumẽta utilitatib q
spũlis ꝑpone commodis. Sedo p cari
tẽ dicentẽs. q quãs cãn si faciut ex
caritate ꝑp salutez eaꝛ. Aliq qd rõ
i core viroꝝ di. O dilcõ q ẽ iuncte
o caritas q cũpẽ se i prinpatũ laudat.
qñre miraclẽ ut ugim castitas ñ
gm nõ faciat uelut congres coequi. Tertio
cõ p scõꝛ eẽ. Aul. i core. Sic aiunt.
Si xp̃s ministrẽ. s. cũ mlierib cha deno
tat. nõnñ sic ẽ scũ plerique mlerũ. Si
ue lectas q maũt ap uidua. siue
apli q mlies comittes secũ ducebãt.
aut iohs q mrez dñi assupsit dñ dele
gante. aut ipe xps cũ ẽ suis ficlẽitib
alimenta pstabãt mlies. aliq rhiole.
Cũ ẽ martha ministrabit ad mensaz
et q singlr locuta ẽ ad puteũ secre
cũ mliere alieigenã samaritanã. s cũ recũ
bẽti. fcia lacrimis pedes lauit. Aliq q
rioꝛ aul. i core. di. Sic callidi ar
gumentatoꝛs ẽ ueri spũs fallaces. q
dũ nolt pudicĩ ipiq ñra tũsiliunt.
ẽ i ouerientib exẽplis. ulũt similes
le curiaturas obiciunt. q p salomo
nẽ ipiq legis sagittatiẽ ꝑponuntur.
Peccõꝛ inqt hõ ꝑtaũ corrẽctõꝛ. ẽ s
uolũtatẽ suã inueniet ꝑpatõꝛ. Per
ꝑ fraudulẽt obicẽ. iiij. inopis. P
q faciut argumẽta a maioꝛ affir
tiẽ. qd ñ ualet. ẽ ẽ ñ ualerẽ h. ꝑ
ille mulis fort subiit tale examẽ
ẽ uiat. g ẽ iste debil pt h rẽ dirc

et hunc ita in vbs Apli & apli cohita
uit cu mlib & eua alit sine pec
& nos si tu possima fact. Vn tu
i cor istu otat dicta. Ne in a lo ite
mag q se opar it scio. & e uima
onsilo uia q aplus l' aplo uocat
eql. Sedo q si ili imitaa sit si
ctos & imitta uole. deberet ea & i
alus itu os opib imitta. qd ti no
luit. Ite i cor. alo aca ice huic
mir i psus uolia scy imitta. & in
cetis actib uestigia itos nolia seq
In oib dic ap' amo atu nos sic oi muci
i sustetat e multa. i psstur. i tolatoib
& c. Alias imitatores ite sua. & ad
deducedas mlis possibilitate ab im
mitatois abscidas. Tercio q n e cca
ca i nb q sint i scis. Vn ptates q e
rat futum ictia q nuptias accepiua
ret. noluit mlis a se & ab aplo elegu
re oio. ne ex h errou illi affirmaret in.
Ite i cor. precurrebat a co q nuptias
auisseret. qb ia tuc itoucto auctos p
hiebatur ne mitate mlis acceate ne
fuct ad e ca i pugna fuuet. Quarto
q illa pmissa familiatas ad loca & ex
ca sunt nalo moacita. Ite i cor. Si n
sic mocamne fuit ipa pmissio. na si
alloquit e eo saniatana. ad loca acut
& recessit. Et p. sci e iqt euaglista &
p'c & ips ipe tracebat p castella & cita
te euagliz. as reg di. & duoceci c illo.
Et mlis q erat cate a spirituib imu
dis & ifirmitatib. ma q uocab magdale
ne q eiecat septe dmoia. & iohana que
erat uxor usa pctos herodis. & susana
& alie mlte. q ministrabat illi d facilita
tib suis. Nuq adolebat singlat sigla
te. aut iconsuplate amorator sic
iualat illecebrose quis amo. ul ibi
n te cita, pr mod utebat. Et p'
e aplus breuit pler q' ill' potuit sura
familiatas displice. q apulsi sit & d ipu
lapre eo ca secia dubitare. n eat ma
gistat notia, placata, apfecet. Et
mirabat q iqt q e mlie loqret. Nec
ta dix ei qd qris. au qd loqr c illa.
Ipi at loqr accessit feic ad pec. d p
uolunte. co lucta & placita ad cfessio
ne sue lascivie. n erubescat ipu flag
tare. Et placito at mlie co suscepisse
mo sz mlie co moro nimi iocunt
nom. Elias q missa e a co religire sol
litudie. & igressi tabnach mone ad
magia facicda. n famme tps ta ipi m
aut q pupill' eio sufficeni tbuict ali
mita. q ieiunijs misqs assiu tolla
nat absilua. i. qi' illuc fuat amatio
affecta. n n erat uicta. & qle ad uiou
a: huit mlit. cu fame ad hospiciu.
Ulsqz ea q te mes d amorate mone
helie uac discipl. p sollicitudis assu
ctus. & el. die tolla ieiunia. Ex his
g p q nec utilitas tpal. ne catas
spual. ne ex ico hec excusat. sz alle
gatees hii reputiae st excusates ad
excusato i pctis. Postremo nuc q
to zelo moneatur de n sci q tales
familiatas iseparabils. dicoit eoz mult
tu tale sic eet illo q una febre hret
& alia pmiz & ut hret duas. dicens;
Cauo ancipisc adiusa spi. lra carne
ta qm siupes seq. q t ino ali a. adom
ce; Ideo sr mias febre caup. adulte
peiore. ne incipiat continuo isanabi
li laborare. Ite dicit frances cum mli
ere duplices dices. Vna hio une bla
dimit. ut sbtilis oib iacul' occupie
tioni sopit igne sine ull' flamis oc
cult donec duas facidas nigreo simul
albas accendat. & ta dun cessat semac
sue tella suppone. donec sic pitaue
natos. qd exitum c laqi sui uiculi' alli
get. Et iteru dic. Illis pcell' ora' icte
tat & hec exhibz lei intez n duqe na
nes oncetat ad inuice qete. qd ai fecus
se uiutas repertas tabibi i feruz ipas
eliae possit & pec. Ite pferet istus cibora
sciaris anugus diae. Illine lco q' im
tam ca d vanus uita plures mater

pariter z ypocrisis continentia testimonium
dominica singularia elige. et ap ex
parabolis nostris fere cohibitatus nunquam pt
ine sanctorum. sic pferunt istis iniquos. di.
Iniquos cohiderent usque hodie, plegem ipe
no carnis sine parte charitatione carita
te. et sicut quod mentem quam euangelio uile
te dissimulat. cuiusque minime pena
page cum uoluntate. sic pferunt istis z
sacerdotes mali contra quos dicitur galli. et
hos reuerentia suorum similiter cum uera
e uoluntate. di. Puto quod non gallus suus
nisi experimentum insultet. quam abstinentis se in
ipsis libere extraneat. di. in similitudine
dissimulatoribus patitur. Cum non per dignitate
sacerdotii celestis non fudit sanguinem nec
ferrum tollat. non est aliud uulnus. non est
aliquis curat. sed sola quam diu fere tenet
aspectum. sic fouent quod istorum amorem ep
ad ceteros di. Mulier sui dicit. a de pace mus
sa est filius de sinu patris non etiam faceret in
nocentem. z enim fere latere deserere non pt
ne etiam reuocat infamem. sic ipuat
quod istos fragilitatem ppriam di. Dicitur quod
secundum est qui non tentatur. timeat ne
temptetur. quia nil de illo dicitur pspirat z
ne dicatur. Pz ex his quod mala presumpt
pt hic de talibus quod quos non sed tantum detesta
tur inchiet. pcul dubio falsa est dilectio. non
una caritas quam sic mugit. Unde dicitur secorde.
Malum uelamento boni nominis tegitur. dum
ap eos falsa dilectione uera dilectio uiolatur.
sed clamat caritas z appellat. ego non
uiui. Alia est quam in similitudine cum inge.
nunquam fluxa fouebo p in sanitatem non
opto clauem. Pz ex rationibus quod malam ge
nerat presumptorum quam tam inseparabiliter ad
herent familiaritatibus nobilium mulierum.

Sequitur contra illos qui accusant mala iter
um. iiij. unum quotidie. C. cviij.

Considerandum est quod ex aliquibus mala iter
um inter accusant fratres suos
non ad sanationem sed ad confusionem. Hic ac
cusator est diabolus. sic est dum dicitur ac
cusator fratrum. apo. xij. z constat quod no
accusat ad sanationem sed ad perditionem. sic z
isti. Isti sunt qui uulnerant addunt uul
nera super illud iob. xvj. Concidit me uul
nere super uulnus, ps. Et super dolorem uul
nerum meorum addiderunt. Sic media, p
ditores qui sub specie medicine miscent
uenenum. quia sub specie correctionis quod di
cere medicatur. intendunt hodie confundere.
Cum decies inquit iob. xix. confunditis
me. loquens illis qui sub specie amicicie z cor
rectionis hec faciebant. sic isti sunt sicut
quedam bestie crudeles que extrahunt cada
uera hominum de sepulcris z in ea deseuiunt.
sic z isti inuadunt secreto occulta ma
la. z producentes ea in lucem. deseuiunt in
illos quos prius occidit. z in inuenit reliquias
que est hereditas cum in spelunca. Iere. xij.
Facta est hereditas mea quasi leo in silua. &
Glo. Iere. Nunquam spelunca hyene heredi
tas mea. Hyena nocturna bestia.
mortuorum deuorat cadauera. z de sepulcris
effodit corpora. Isti tamquam spiritu malo era
guntur non solent sanare modo in accusan
do. in occulta inde bitur publicando in
suspitiones asserendo. in falsa imponendo.
in clamoribus totum quod replendo. in discipli
nam terribilem in accusando preterire diminu
endo. z hec multa committendo. z ideo faciunt
quod omnibus odiosi. Amos. v. Odio habuerunt ar
guentem in porta. sed sentinam. Quod quidem fit cum quod quod
est locum iudicum reddituri odiosi, propter a
maritudinem iuste oppressorum iniuste. Illa
iterum deseuiunt in peccatores iam compunctos
z mortificatos per penitentiam. et sunt iterum
de iniquitate filios illius qui corpus iam mortuum
uulnerauit, ps. Non est recordatus facere
misericordiam. et persecutus est hominem inopem z con
punctum corde mortificare. Porro ex
hac pestifera accusatoribus solent tria ma
la sequi. s. malum in accusato. quando est iam
erit modo generaliter turbatorem. Gen. xxxvij.
Joseph accusauit fratres ap patrem crimine pes
simo. Et pena secutum est tantum odium fratrum
ad eum. quod eum uendiderunt. Nunquam nos z
meliores fuit patriarchis qui illa accusa

tu sunt primaria occasio tanti mali.
Tertium malum in accusante. Solet enim eis se hic
ad proximum sic ipse se habet ad fratrem suum. No
lite iudicare et non iudicabimini. dimit
tite et dimittemini. et similia. Et ideo deo
placere accidit interdum. non quod sic intendit
fratrem confundere. quia et ipse confunderetur in similibus. Et
in uitis patrum. frater interrogauit senem dicens.
Si uideo culpam fratris mei. bonum est celare
eam? Dicit ei senex. Quacumque hora tegimus peccata
fratris nostri. tegit et deus nostra. et quacumque hora
prodimus culpam fratrum. prodit et deus nostram similiter.
Quartum malum in assistentibus qui ex hoc scanda
lizantur. et mouentur contra sic accusatum.
Unde est euangelio quod pilatus uidens ma
liciam iudeorum accusantium christum coram se. eos
reputauit iniquos. et ipse compatiens nite
batur eum liberare. Et iterum dan. xiii. quia
iudei non permittebant uidere aliquem
coram se latenter tibiis quemquam inuisum.
Quinto quod inscia anima poterit se conti
nere quando mouentur contra illos qui et ipsi sunt
et est secundum coram ipsis accusatoribus in
nuntius fratrum suorum latentem. propin
quorum secundum est nunquam iudicare culpam fratris
illius qui non potest probare. non adhuc ut iudicet.
sic infirmitas manifestatur soli medico
ut uiuat. Unde et sorores lazari sic iudi
cauerunt infirmitatem fratris sui soli medi
co qui eum poterat curare dicentes. io. xi.
Domine ecce quem amas infirmatur. Et ideo be
dicat ne dicit non scilicet. sanando probat. quia adhuc pro
bat non sanet et non ad aliud. Circa
quartum dubium quod male dicat cum dicit quod i
dicat culpam fratris iterum delinquentis quando si
potuerit inuenire aliquis qui non correxit
eum. aliquis talis uidetur quod debeat secreto
corrige prius quam iudicet secundum superiori. Preterea quod si
aliquis qui inuenit hic culpam et nunquam cor
rexit fratrem suum. cui scit fuisse correctum
ab illo? Respondeo. ille qui nunquam correxit fratrem
nesciat ab illo correctum. debet corrigere se
creto antequam procedat ad iudicationem.
nec de tali loquitur hic sed de illo qui correxit
uel scit correctum. quod patet ex ipsa littera que di

cit. si post admonitionem secretam facere uideris
tus. tacitus ipse siue ipse qui inuenit culpam
ipsius monuit siue sciat monitum ab
alio. quia eadem est coniectura de utilitate.
Sed quid est quod dicit. potuit inuenire. Si u
quis nunquam debet se esse sollicitus de iudicanda
culpa fratris? Respondeo. Est quedam sollicitudo
suspicionis. et hec non est bona mihi. Est
alia compassionis. sicut quando aliquis uidet aliquem
infirmum conualuisse. ex compassione plus cogi
tat alius si patitur ad recidiuum quam
cogitat de illo qui nunquam fuit infirmus.
et hec est caritas. Et ita quando aliquis scit fratrem
suum peccasse. ex caritate potest plus circa il
lum esse sollicitus ne relabatur quam circa a
lium quem nescit sic peccasse. Et sic
ad extremos patet quod aduertit fratrem suum infirmum
iudicare licet non subueniatur ei. ita talis qui talem
inuenit debet iudicare. Pone tamen est alteri uel ter
cio demonstrandum. ut duorum uel trium possit ore
omnia. et aperte in scientiam conscientie. Circa
tu mandatum circa peccatum iudicandum. dicit ma
gistri circa quicumque. et post circa quedam ante
dem ad ... secundum circa ipsa ...
ibi. Si ac negauerit. Annexum ut si
duo. Unde est peritia testium. Aliud circa
tum admonitionem coram solo prelato. circa quod
dicit magistri ibi. Si autem aliquis de
monstrauerit. Circa periculum testium post dicit
mandat circa modum procedendi. Secundum circa
testium hic ibi. Nec uos iudicetis. Dicit
quod. post tamen et cetera. qui dicet. Quinto magis
uidetur quod post admonitionem fiat iudicium de prelato
inuento. tamen quia solent aliqui iterum nega
re culpam suam. priusquam iudicetur. coram aliis
publice ostendatur culpa delinquentis cum
iterauit. alteri uel tercio. ut duorum scilicet sui
et alterius qui cum solo ostendit. uel trium. scilicet sui
et aliorum duorum quibus tunc demonstrauit. ut sic
possit ore omnia. scilicet illius. ut in ore du istorum
orum uel trium stet omne uerbum. mat. xviii. et
aperte sic eum agendum culpe. et agnoscunt
tibi negatoris scientie conscientiam. qui no
lunt per caritatem admonitionem corrigi.
Sequitur de dubitabilibus et nota

bilibus contra accusatores. ca. c iv.

Secundo queritur hic circa accusationem quos faciunt electionem in simonia et alijs. ad quod pertinent primo man- datum. Primo utrum liceat accusare sine teste. Ista quod dicitur quod in illis casibus ad quos non requiritur precedens admonitio secundum distin- ctionem predictam. non requiritur sollempnitas et testium. quia non habent infamiam et hoc. et preterea structura accusatoris habet propter difficul- tatem querendi testes semper in talibus. Lege de talibus loquitur hic secundum solum de hijs in quibus precedens sit admonitio sicut patet in littera. Secundo queritur utrum unica testis suffi- ciat sic accusanti. et uidetur quod sic propter illud quod dicit alibi. In isto est casu non licet accusare non unum teste. Contrarium uidetur per euangelium quod dicit. non in ore uni- us duorum uel trium stet omne uerbum. Et ibi dicit sic dicitur. Ad hoc dicitur quod cum agitur de prelato per modum denunciationis ad peniten- tiam sufficit unicus testis cum denunciante. quia denunciatus licet in isto casu pro uno te- ste. eo quod agitur negocium dei cum sit testes ...... ita et ibi euangelium sumatur. ga- .... teste in hoc facto. Cum uero agitur de prelato per modum accusationis. eo quod accusator agit proprium negocium. tunc duobus testi- bus aliis. In prelatis uel electoribus in capitulo sufficit et prelatum et unicus testis. eo quod hic prelatus denunciatio non reputatur et non accusatores sunt unum. Tertio queritur quod faciendum sit in casu quo non conuinguntur nec tamen testantur. quia in non pos- sit quod dicitur hic ... quod admonitionem alij tamen illo non timet admittat. Verbi gratia. Ad simoniam est ad ... facere hic conuenit cum secreto. ... non ... ... et possit ... hic. Si conuenitur hic aliquis ... ... uel alicuius. dicitur per- cepisse sic hic dicitur. Si autem non sit uel quod habeat nolit testificari. sufficit ei admonitio se- creta. ... et ... dicit prelato uel penitentialibus qui possunt prodesse et non obesse. Ista tamen quod di- cat prelato unum uel illos qui possunt testificari

ut eos compellat ad testimonium si nolu- erit. quod si fecerit procedat ut hic dicitur. Si autem noluit cogere uel ipsi noluerint obedire. liberata est ab hac pressura; propter defectum tes- tium. Quarto queritur quod faciendum sit in casu ta- li quo ... et non ... qui uelit et eo ex- plorare uel explorato nequit explicare ... ... ad prelatum non ... ... appellat. quod si noluit uel ... ... nequit. liberata est non in ... procedentis; Quinto queritur utrum ... tenetur procedere ... ad hoc accusatus ... ... Cum ... tenetur pro salute ... ... et ad ... tenetur. Non ... non solum dicit ... secreta facienda. ... ... et ... ... Multis ... ... solum de euangelio ... ... plano. ... ... Una est quando non est spes de fructu uel propter de- fectum uel ... uel propter maliciam corrigendi. Alia est quando prelatus et ... ... Alia est quando prelatus sit negocium sufficienter. Alia est quando ... ... ad alia et a- lia forte plura. Nisi forte propter casum aliquem ... ... ad ... ... et non ... ... et opportunitatem se- .... Sexto queritur quod sit faciendum cum non possit in- ... testes. ... ... Quat- tuor possunt esse hic ... ... et possunt esse tales quod ... ... tales qui ... et ... possunt. aut tales qui possunt et non obesse. aut tales qui possunt ... ... est distinguendum. ... ...

vulnerat. Sic maior est utilitas quam dampnum
accusationis. Si eius non est peccatum. Ubi gratia
Sicut medicine elixe miscentur utile cor
rigit et non consumit nisi interficit suos. ma
ior est utilitas quam dampnum, quod est peccatum,
Si autem corrigi sit tota congregatio institutum
in aliqua magna civitate. maius est quam ad bonum ce
noneum quam utilitas. et sic non est peccatum.
Hec autem quod dicit de testibus dicta patet de iudice
et assistentibus, Ultimo quod de accusati
onibus illis sequitur fructus quia quod non iniuste sit.
tam nisi non in admonitione. Et patet illos fru
ctus multa quod quasi debet ad huiusmodi. Quod est
sciunt clericos et per accusatores possunt corri
gi et non faciunt. reputantur consentientes
et dicantur talem. Quia illos consentientes in
putant. quod cum possit resistere manifesto fa
cinori desinit obviare. Et ideo dicit aug.
in. Magis culpe inocentis non est ille si fratres
unos quos iudicando corrigere potest. tace
do pereat permittit. ¶ Est qui sit ita de
delicto cuncto. Ubi reconditur cautoris
ad cancrum sile, proverbiorum. xxviii. pestilentia
sapientior erit parvulo. scilicet ad cancrum.
Malorum audacia reprimitur. Pro. xx.
viii. Dominus adversus qui non solo perferet cum ma
los sinat. iactos absque nullo timore filius boni
perpetrant mala. Pro. ergo quod huiusmodi accusatores
utiles sunt, probus et bonos et malos aliter manifes
ta correctio cedit ad utilitatem communem.
quod debet sui civitate bonis inultum re
lare. sic bonos mutari pro bono comune
est. Et ideo reprehendit deus. ezech. xx
viii. in hiis committentes dicens. Non ascendis
tis ex adverso. nec posuistis vos murum
pro domo israel. alias quo cum illis apparuit non defen
at opem domini. sic dicit. io. iii. petit auxilium
illis contra malos dicens in psalmo. Quis consurget mihi ad
versus malignantes. aut quis stabit mecum adversus operantes
iniquitatem. Quomodo possunt se excusare ab infidelitate
bonos suos. quibus non se accingunt ad pugnam
dei cum eo. domini sui. et murum se faciunt
sunt nare. sic cum pugnant. quanto magis
usus ad predicandum. Unde ergo ... xx
... ecclesie ... scilicet

scilicet quod pravis. crudelis ... vii.
... multa ... Finees cum zelo in
... ...
... magnificatus in israhel ...
... cum ... Matathias ma
chabeus ... mach. prostrata est impugnans ...
servitus eorum. et eos quam perturbabant ...
... , Quod ergo dicentibus quasi
... exemplis. Boves quam ... ad acquisi
... noluit ... perire si volu
erit ... ille quam in igne apparuit ... di
... in signum ... super gregem. quem hic ...
... ; Boves ... infatigabiliter per
severaverunt in ... suis et ...
et ... nos ... in ...
pacientes ... , ... iiii. ... ad ...
mortem ... pro iustitia. Si ergo nolumus in
nolumus ... relinquitur. ... et no
lumus ... pro ... bono ... pro ...
litatem ... nolumus. ... si scimus ...
monet. ... minime ...
... pro ...
... correctio eorum. ... bonum
... esse malivolum ...
... Magis culpe inocentis non esse si
fratres unos quos iudicando corrigere potest
tacendo pereat permittit. Sic est sicut ... vul
nus ... in corpore. quod uelit curari du
rum ... nonne crudele ... silen
tium ... misericordie ... iudicaretur ...
... eius ... delere manifestare ...
... in corpore; ¶ Aliqui
... a ... prelatorum. ...
... possit fieri ... pro ...
... proinde ...
... ...
... in quo ... dicit ... in ...
... malitie. ... dicit
... ... est ...
... dicit. ... est ...

Sequitur contra illos qui non corrigunt ce
... per culpas suum. ca. cx.

... triplex est ... pro ...
... aliquid ...
... timor ...

prel. Timor ppi dapm. Timor offe
se di. Alia ei retribuitur q timet
pturbare platos. et si malum
q fal. ecor pua fimulata e. Et ide
dr. ecci. iiii. Ne reuerearis prim i cau
sa s. nec retineas vbum i tpe salutis.
Aliqui timet ne amicicia sua obuiet
alr e alia mala i se l i amicis sine.
et isti preferunt bo sua ppria bonis di.
Grego. Sunt ab incepta tñe rectitudine
tarina. qui q nos surgere orta fuerin
dura. ut n luce di gria s ura. Aliq
q timet peccare. e ls maxie i dis
fas sola amor q tepitat surgit
tiore. ubi n e timor. Sola a h cis
accide. isto ex diu cultoritate. spe c sa
co q bo seq i ittone ex plato ubi z su
cos q boi in nllo in resistit. ad h q
dui crederet illo ee bo. fugit eis h
recede ex malici. n sic eos retrahat.
et e sile q eo esset in ro prine. qm
postq dm cognoui fructuosa esse
mun. sic pnt expositores nolunt ipe
dni cam sb spe boi. fuggero ure pila
fi n une ab h retrahere. mandato illi q
ta pallis filiat i nocte p visu ppr eu.
Aliqn ex simplicitate. Sunt e alia q ppi
siplicitate qui q bo est reputant
ee malu. ut zelu itie crudelitate.
z ma. qd n e laudable i disciplos do
q iubentur ee no solu simplices ut co
lube s z prudentes n s pento. Et ideo
dic ap. ro. ultio. Uolo uos sapientes
ee i bono. Glo. In bono discretio. Im
tox ex mag bonitate. q fac eos time
re. Grego. Bonar mtu n e ibi clpa
agnosce. i. time. ubi clpa n e. M
mis ar ut dr. e sit teplex tior retra
ctus a plativibr. tu cin scum pua
turoit mandatu. qz ille subtilius pt
recipe rhosor q alii q clara apparet
mali. Et no q n dic. nec uos ti
meatis. s nec uos iurpietis ee in
huiolor. q boi pnt oia opa sua ue
re z ne suspecta d alia malo. hic
iob. s n oi q uoici h distinctio. Si
mili q pt hoc iudicari ab illo q scit se ex
malicia accusare, lz pt. z s n iecu
dic s dic q ipi siplex iudicare. iu
dica n dz ee malum. Circa. s. iniori
q sic peccatum lingu locutio. ita icon
ticetio. q s. eccz. iii. tps loqndi z tps
tacedi. Grego. Sic mali de eius
pat q laciniare z frequt mal a ita
nonnuq boi q tacet bo. Mr ita
fit i casu proposito. p. ps. vi. dic. ps
lamitaico, Ue m q tacui. glo. qr
orna e. alios n replendi libere. Iste
sci de h fuuat i. uaz triblr. Grego.
M. prel mala aspiciant z silencio pre
munt. qi aspectio uulnu meri
cauris subtrahunt. z eos mortem aucto
res fuit. q uulna qd curare potuit no
luit. Aug. Tu uulnus fris atepnis
tu eu peir uideo z neglegio. peior
es tacendo q ille conuittendo. Itez
qd magna concordat z tacet. q etro
e cu fure q scit furtu z n idicat.
eadez rone uidet pticeps culpe delicti
q ipz scit z n idicat ad corrigedu.
Grego. Qui emendare pt z negligit.
participe proculdubio se delicti cstitu
it. Et iteru. Mauiaz loquo corri
gi pnt. silencii qsensu ee ptunel
cia. Cu g tanta ppha sit q tacet
intnt tez grauiter sit se l arnice
cu sit tu ipe iudicet. cu f magis
os h reputet offa i delictu. bn pz.
innocentes n estis si fris uros qd i
udicatis corrigere potestis. taceto pi
re pmittitis. Et ne n sit tales
innocentes. necesse e sibi labia pol
luta alieno delicto. ut n sit digni
deu laudare, ys. vi. ue m q tacui
q n polluti labijs ego sii. s. ex ista
tacitinitate. Glo. Qr on a z aliq
n replevi libe. tuo cu angel deu
laudare n mun. z timeo ne dicat
mic h. qre tu enarras iustias mas.
Ist uerz illi q e plamatu. et h disp.

.ſ. lō ſb' lecto. Aug. i epl'a ad ierō.
Obsecro te p mansuetudinē x'. ſi
leſi te dimittas m. ne m lmaſſiſ le
dendo reddas malū p malo. Lead
q ſi mairo m errorē m̄ quē iſtē
inuē l'ano iueīuo. Et iteꝝ malū
ifereīdo iſtpretatōz. Gregoꝛ. Bot
tecō qt ad morte ur' tepoꝛ ꝯ
tacēnīs itacā. ſic nocet scienſ. ſic
oz ee tacentes. ꝑcc. ꝑtā taciturnita
te inuitātē iceruit. Moꝛo c' eſt
q ūos diſciplīatos ſcīcs ſic ꝑ re
ticent ā ſiōꝝ arbitriūſ q. iapiuſ
libent' pal ad ſ. aſili ſapiēt' q. ecc.
xxxij. iſtruit mīoꝛē ut dicit ma
ioꝛ. loq̄re tu maioꝛ natu ee. dec
ē te pꝛi' iub. et n̄ ipediat muſicā.
.i. uba alioꝝ dicēdo. ſic ſūt tactoꝛ qn̄
ñ iap' eiū. Quo g ſe inetēte talē
q ex taciturnitate tā gnt' nocēt ꝛ ſ
ꝛ ſiī. ꝓclamādo. ꝛ ſciāꝯ ſuoꝯ. d'r
ñ ſe incētō i mo clpable ualde. Au.
i. l. d. ci. di. Culpabile ē q̄ ū q diſſilr
uiuit. ꝛ a maloꝝ ſcīs abhorēt. ꝑcet
tā ꝑtīs alienis q obiurgare deberet.
Hoc ar' ñ ē iuꝝ ñ qn̄ iudicato cede
pt' ad correctōem. Et io ſignt' dic.
qs iudicio corrigi' poteſt. Seqt' q ꝗ
ue uulnus ſit peccatū. ca. c xj.

Q uitā. iij. imō q pcēm dr uuln'
ſ illō qd dr. luc. x. q latrōib' q
lō deſcēdēti d' ihrl'z i ihico iꝑo
ſiuit plagas. qd itlligr' d pctīs. Bn̄ ar
dr. pctī uulna. q ſic uulna debilitat
ꝛ pctī ſilr. Dn̄ ps. Cor m̄ ꝯ c i me.
.ſ. p pcēm. Et p', dereliqt m ūtē m̄.
.i. fortitudo m̄a. Et l' de achab q uul
nerat' fecē ſe cōtra d' ꝑhō qū iꝑotēs ad
pugnād. iij. Re. ult'. ſic uulna ifert do
loꝛē. ꝑꝑ qd dr. ſr doloꝛē uulnꝯ m̄ꝛ
addidit. ꝛ ita ē pctē. ꝑꝑ qd dr i ps.
doloꝛs ifeꝛi ꝛ c. Etc. iij. C ex neq'ꝯ
nab' i doloꝛ'. Tātā ē ē in itā. q mūs'
aīa ē pcēs ē ſine amaritudie ꝛ āguſtia
aſſligere. ſic uulnꝯ iuulat. Et' de

alcād. d q dr q pcuſſi ſagitt' dir. Dn̄
uerat m̄ ſiliū ioꝛus. ſ. uulnꝯ ſ' ḡuoꝛ
m̄ ee doloꝛ. Mt' ar ꝛ qn̄ p' uulna m
pctē ſci ſe ūulioꝛ. inf' illō ps. ꝑnlſꝑ
hūliaſti c' uulnā. Et ps. Tu hūliaſ
ti ſic uulnat' ſuꝑbū. Nō ſolū ar' ē uul
na. ꝑ imō uulna uald ḡue. Vulnꝯ ē
tāto ḡuiꝯ ē q̄to ē ꝑfundiꝯ. Tale ar
ē pctē ſ auctōꝛ. ecc. dicēt. pctā m̄ dō.
ſic ſagitte ifixa ſe i m. ſ. q ꝑfunde
penetrāt. Ita ꝛ pctē uſq ad itā. Et ē
ſimiꝝ illō de ps. ubi dr. qm̄ ſagitte t'
ifixe ſe m̄. ſic uulnꝯ tāto ḡuiꝯ ē q̄to
i pte nobilioꝛ. ut i coꝛde l' i cereb. uul
nꝯ ar pcī ad ē i aīa. q ē nobiliſſiā po
ſit'. Ber. O aīa iſigta dī ymagine.
decoꝛata ſiltudie. dotata ſpu. redēꝑ
ꝑta ſagine ꝯūſ. deputata ē ūgel
lcīs btitudie. ſic uulnā tāto gūa
nō ſe q̄tō magis abſcōdita. Talia
ar ſe pctōꝝ uulna. Gregoꝛ. i paſtoꝛali.
Ms neſciat doctoꝛ a ee uulnā cogi
tatōum q uidere. ſic ad ḡuitatē ꝛ
uulnꝯ ſūt cū pcē ſanatoꝛ uulnꝯ
i mb' mīꝯ nobili. difficilē uulnꝯ i mb'
nobilioꝛi. ita ē i caſu ꝑpoſito. Vn̄ ar'
ē iuſticiā ꝛ. ipe xp's q ē nobiliſſimū
mēbꝛ uulnatū ē ꝑpē uulnā alioꝝ
mēbꝛ ſanāda. Ysa. liij. Vulnatꝯ ē ꝑp'
iniqtates nr̄as. Mā attēdēd' ſcō
ber. dicēs. O lō q ḡuia ſe uulnā
illa. ꝑ q oꝑortuit xp'ꝛ dn̄z uulnari.
ſic ad idē ſūt q ñ pt' uulnꝯ ſanari
ñ p ꝑcioſa ꝛ iſolita remedia. ꝛ ita ē
hic. Ber. ſiliꝯ dī iubet' occidi. ut
nris uulnib' ꝑcioſo illīꝯ ſaguis bal
ſamo medeatur. ſic ad idē ſūt. ē nō
q cirurgicꝯ ſ ſolū paucisſimi ꝛ excel
lentes pūt ſubuenire. Vulnatꝯ uo p
pctē nō ē q poſſit ſubuenīre ñ unꝯ
.ſ. dō. Eccc. xxij. Oī triplex bis ac
cuta ois iniqtas. ꝛ plage illꝯ nō
ē ſanitas. ſ. ñ a ſolo dō. Sic dr i mor
bis deſꝑat' q ñ pt' lō ſanā. ꝛ itllig'
ñ a ſolo dō. ꝛ ñ ſ cirꝯ ue ab alio.

Cu ergo pctm sit vulnus et gnis ei vulnus ce cinli. Ubi aregunt a minimo in scdo dicens si e ut tua vulnus et c. Et nō q̄ dicit ne zena putrescat i corde. Sic ei vulnus spuale detio e q̄ vulnus corile. ita et pu trefactio eius e detior. Or ar hi vulnus putrescit. qm n sanat p corruptionem. q: vulnus putrescens corrup mag ac mag to. ita et pctm qd n p pn sana f illo. corr. Ut. Medici ferrum tota mas sa corrup. sit sic redit fetido e. ita et pctm n pt diu ee i corde qn ac fetor eqtur. Grego. Sic lona oay er ntute e. sic fetor ex mao. sit sic e g mao qn isanable p putrefactionem. ita et pctm tanto gnuge. qnto diucius detinet i aia ifelice sic dic decretal. Et e vis tribulat. ij. machi. v. de aticho q̄ sic de ibi ita sunt corrupta q̄ vmis scaturiebat de carne sua. ita fetoris et itollerabil erat oibus fetor eius. ita p eius q̄ sunt plaga isanabil. Mi ra g fatuitas vulnerato e sic celare plagam. pp qd dic ps. putruerunt et corrupte st. cica. me. a. f. i. me e. Nam cuctilitas fecit via vulnera. et n tolente sanaxa. pp qd dic au. cum celr hec cela. et nisi tenorait ioicari. Sed. Sz anq alis demonstret pq̄ aut ceruso e si negaint. pō ppoito de dicit si admonita neglexerit corrigi. ne forte possit secreta correcta nō i notescere certis. Sequitur de correctione facienda cora prelato. et qnti sit caue dum

[illegible] gleficere fame alteri. cā. c. xviij.

Traditu st duo mōdo atq pre tera circa testes pinitiads. quo e nimis urgeres ancione. hic loquitur d omissione facienda prelato. qd e alios ancedas ad dete. Et nō q̄ se exponit hec ista ha clausule e. q̄ p admonitionem secretam cum sit inolita nō vult corrigi. de sic alia admonitio cora plato anq pretat ad aucto e cora multos. ut si forte sic sit corrigi noluit. fiscatur a publicatione dic la cora multis. Sz qntum quo ulte ista eliam at exlica. cum ptt dicitur i amant ibi cum et hec dico. ne. iduoat i se negations et ita ista negato cum asecpu. s. nō ino tescere. eapolz unni affirmatione. et ita mani festet tale sens. q̄ secreta correcta pos sit inotescere certis. Ut. l dic dicto. ne. e equinoc. q: qnq dic e q̄ ut nō. sic n pt elia sta parte ex lra. vmo dz i ut dic e. Quz dic e q̄ sit. ij. time. ij. Cu modestia corripiente eos q̄ resistunt veritati. ne qn de illis dz pniac. glo. ne qn. i. aliqn. Sic et ita acup hic. ut sit sta. ne forte possit. i. si forte possit. Et hic ista cocordat cum qda lra q̄ invenitur cum una alia negative dicens. Nequi n possit. Et p ista lra accip. ne. i pmo sensu. Et e sensus ne forte n pos sit. i. ut forte possit. Circa g ista om ssione tā tangit. s. cui facienda. q: prelato. Et ordo. q: p admonitionem secreta et ne glecta. et an pnitue testium. pp qd dic. si admonita s. secreto neglexerit cor rigi. et anq alis demonstret prelato et c. Ut dic cā. iu. ne si nolint adling secreto corrigi p plati. n publicet alios. et sic e ne forte possit et c. Et nō tn p q̄ illa fiat correctio qm q̄ dez facienda cora uno l duob. pn. Au. q̄ eliam. aug. h veritas i illos qui st plene sta uns ap prelati tamq ac illum de q̄ mag pt psimum q̄ possit pdesse et n obesse. Triplex a e utili tas q̄ pt sperari ex omissione hac sui pl. Prima. s. delinqnt. q: mlte st cau ste ja dr plati correctioni adesse q̄ alias. Sz utilitas icientis. q: p pla ti melio dirigi potit q̄ sit ei utili facienis. Nona tn q̄ quilibet tenet q̄ hac omissio n e facienda plato coram reo de elapsu qn. ne forte reo agit i rumura a d amicitate si illos n posset plac. ut nō cim sit q̄ e faceda om sio hac aū pmatio testium susperit.

et visto plato consilio instituta precauet uel si necesse sunt i testibus priuatis · vnde dicit ut peccatum possit esse certa · et uos ?ante iniurie est l ? appellare ad testes vitandum. Vnde ut maior certitudo omnium est temptatum si platum possit corrigendo · post deinde aliquos testibus culpam publicetur. Vnde nisi de cau. iij. q. lede alium i fama incredibile est uale quere. Melius est enim bonum quam diuitie multe. sicut dicitur. pro. xxij. Ex quo sequitur quod plus nocet qui aufferet famam quam qui auffert diuitias multas. preterea diuitie ablate possunt restitui sed fama non. quia forte non credet illi qui postea lesionem eclarare uelit. potest et iam bene de latum esse tot. quia quamquam impossibile est deuenire ad tot excusatores. Et ideo bene dicitur i glo. super luca. fama est res uolubilis. quia sicut aqua res uolubilis est cum semel dispersa est quam impossibile est eam recolligere. ita et fama. preterea ledens famam alterius non solum illum ledit cui detrahit sed et illum solum cui infamatur sed omnibus quia lassis. Sicut ille qui morum lutum ledit se et eos quibus mouet. Aug. de ubi et de. Peccat i nos si in nos facientibus peccatis. quia qui i eo est nos exemplo corrumpit. Et quia per quod audiuit peccatum alterius occatus est audire ut. propter hec peccatum dicit ambro. Bella bilio et sit sunt quam neste et alia bona una deceperit quam sunt quam famam uiuam lacerauit. Et ueut sic est. Magis est quam si corrumpit nec uique corruptum restitui ut. nec solum unum sed multos nocent. unde aplis. ij. timo. iij. Opera fac euangeliste. quod est bona munciare. illi et quam infamant seminant mala nunciare. quam sit contrarium euangeliste. Preterea sicut illis lucia. ad ingnem desipiscente dicit glo. Malum et duos magis de luce extinguit quam de mirio prauare dubitare. Cum igitur sepius talis tantum contra famam alienam non sumus actuere contra quod sunt tales bilinguies leuitate. quod sic est contra quod dilige non sunt timere a lesione fame alterius. preterea ledere famam alterius

est operibus tua. Secundo quia de lingua lapsum loquimini mundum sunt. ut quod i plures auctorum preceptis cum deliberatione sine ullo malo exprientem corde dilatatur. per corpus quod de fama alienam est alium euangelisto. ? sem y et maligna omnia. Et ideo quam non possibile est falsa illius animo est ab hui lendere. Et ideo dicit aug. si fieri possit sananda cum certa si moderatione certo. ut sit. pro rate ei fac. Si i quis ita per quod omnia hui om fiat coram plato peccauit. ad testibus inuenire. post dicta sic dicit est de omnis omissione contra cordis sine scandalo in uilo a corde sine correctionis. quia i multis aliquid est malum et i multis aliquod est bonum. sequitur contractum illi posita. Sequitur. Si x negauit. tunc adhibeas ii sed alij. & coram omnibus ut possit si ab uno teste arguit. si a duobus et ab omnibus. negain

Quis in iurar cui auteem alienis cum iniurie. fuit si mecum cum ipsum ante iniurie. Et inuenit. vuj. ij si in auctorum. s. quod cum iniurior. quia negatio. propter quod dicit. si negauit et negauerit. Iterum quod non enim ceteros quia post negatos stare coram plato. propter quod dicit. uig. i. post negatiuum. Et est intelligendo quod stare si i iiuitur testes quam tam dixi. i. post quam si iniurie. illaui. s. propter sunt peccatum. quia coram quod quia et coram omnibus i forte unde et si plato quod coram paucioribus fiat. Et ideo dicit. et coram. Et propter quod quia a pluribus. Et ideo dicit. ut possit si ab uno. si sunt rememinit. ut arguit si a duobus et ab omnibus.

Sequitur de notabilibus contra peccata co

Q[uod] non quod tria nunciosa. cum. xviij. est quod solet dicere a malo reuocare. est enim nunc. Propter quod dicit quod ad uelles retrahere uetur a peccato accepto post finem more. quod ei. Iiuncte ad quod uenisti mat. xxvj. Secundo est factam. propter quod dicit. qui tingit manum iure in paratice. si i sa fore ad ingenio hui prauorum ferenti i eo de. Tertium est uoi. propter quod dicit. Ve uobis illa per que fecere ad ingenium more restituini i corde. Secundum hec tamen dixit aug tam ad restitutionem a peccato. s. correctionis secreti

q ptinz ad amorē. ⁊ hec ē q ad pri.
Correctoꝛ corā plato q hēt puritez.
q ad .ij. Cōuictoꝛ ī iudicio q hēt pe
nā. ⁊ iō tiorē. et h q ad .iij. pcī ubi
dic̄ sic . s. fratri admonente ne cepta
pruadat. Scd̄z ubi dic̄. pa ꝓposito
de ordi. decā h, Sūt .a. multa dq
dubitā circa istā matiā. q ptinet ad
denūciacōe pctī fr̄is ī publico corā
plato, Et p̄ uidē q n̄ mīq licerit,
ꝯsuetū ē fiez corā uno ē sp̄ malū
mlto mag corā mltitudie. Hec .a.
fit cū ī publico culpa ei q nūciat
⁊ mūciat. pretea n̄ st̄ faciēda ma
la ut ueniat bō. g cū istūe fiez sit
malū. nō ē faciēdū. lʒ ꝓpi correctoꝛ
illi. ul' alicꝰ ꝯsequit̄ bonū illi, p̄terea
n̄ lz lede fiez ī tpālib' bois suis ꝓp
bō aīe illiꝰ. g cū maioꝛ sit fā q̄ qd
lib; bō tpāle n̄ licz lede fiez ī fā ꝓpi
bō illiꝰ spūale, Cont̄ hō ē illā mat.
xviij. dic ecce. Ex q p; q clpa fr̄is
pt dici corā mltitudie, Re. Dicēe
malū fr̄is ē malū ī se nō p̄ se. q' ei
ē ḋ se sep̄ ē malū sz ex cīrcūstātīi pt
ēe bō. Sic affligē pri ē ī se malū.
sz si affligat̄ ī carne, pria ifirm̄ ut
sanet̄ pt ēe bō, ꝯtra dicē malū ali
cꝰ ꝓp bō aliqd pt ēe bō. sz q ē de se
sep̄ ē malū, Dicēdū ē g q istūe dup
dr̄ . s. stricte ⁊ large, Stricte tūc ē q
malū aliꝰ reuelatur sine cā bō. ⁊ sic
sep̄ ē malū, Large tūc ē qd malū
aliꝰ reuelatur q̄cūq ex cā hec fiant,
et hec nō sep̄ ē malū. qz si fiat ex
cā bō pt ēe bō. ut si fiat p salute
illiꝰ. qz salꝰ ꝓponēda ē fame, Ad p̄
g dicēdū q licz corā uno ⁊ corā ml
tis pt aliq īfamari s accepto sūm.
q. s. fit ex cā bō, Ad .ij. q illa q st̄
mala p̄ se. ut furari ⁊ fornicari nūq
st̄ faciēda ꝓpi aliqd bō. sz illa q st̄ ī
se n̄ p̄ se. ut occidē. pnt̄ fiē ꝓp aliqd
bō. ⁊ tale ē reuelatē mali pri. Ad .iij.
dicēdū q lesio pri ī tpālib' ut ē aliq

finit l' auferat ei bō sua ⁊ hmōi cert
malū p̄ se. ⁊ iō n̄ lz illud facē ꝓp
aliqd bō pri. sz reuelatur malū pri
n̄ ē malū p̄ se. ⁊ iō pt fiē ꝓp bonū
eiꝰ. sic lz ordīe ifirmitatez ifirmi n̄ sa
net, Scd̄o q̄rit̄ utrū liceat ꝓclāre
de cīmie cū n̄ possit ꝓbari. et uidet̄
q sic, Licz ei talia dicē ill' q pnt
ꝓdesse ⁊ n̄ obesse. ⁊ sine testib'. Er
go si cās de collegio st̄ tales lz corā
ill' sic ꝓclāre, Cōtra, ꝯtra dīt q
denūciāts q n̄ pt ꝓbare cīme denū
ciatū. puniendꝰ ē. sic ex de calūpni
atorib'. cū dilectꝰ, Nullꝰ .a. puniendꝰ
ē sine clpa. g tal' peccat. qd ꝯcedē
dū ē qn̄ fit in foꝛ iuris. Ex q p; solu
cio ad ꝯriū, Nā de caritate dr̄. ex
foꝛ iuris pt dici aliq q pnt ꝓdesse
⁊ n̄ obesse. ⁊ si mlti, sz n̄ seq̄ q iō ꝓpi
sit dica corā mltis ī foꝛ iudicij. qz g
uiꝰ ē agē ī iure q̄ aliquē q̄ caritatē
mone ul' face moliri, Tercio q̄rit̄ si
aliq ex simplicitate bono zelo motꝰ ꝓ
clamat ꝯ cīme qd n̄ pt ꝓbare l' cre
debat q possz ꝓbare. ⁊ deficiēt ī ꝓbatōe
utrū sit puniendꝰ. ⁊ ex auctē p de
cretalē pastis. ī q dr̄ q denūciāts qd
n̄ ꝓbaūt cīme. suspēdat' donec cano
nice ꝓbaūt inocenciā suā. q n̄ in
aīo calūpniādi ad hmōi cīmīa ꝓcessit
ꝓponēda, Ex q relinq̄ q q n̄ fac aīo
calūpniādi. n̄ uidet' puniendꝰ. ⁊ ita n̄
peccare uidē, Sz si hec dicatur. tūc ī
uidē q stulti ⁊ simplices st̄ melioris
ꝯdicōis q̄ sapientū. cū stulticia simplicita
te reputatē comodꝰ, Re. Tal' n̄ excu
satur a toto sz a tanto. ⁊ puniendꝰ st̄
arbitrio iudicis pl' l' mīꝰ s qualitate
excessꝰ, Ex hoc .a. q dic̄ decretal' q
suspēdatur donec ꝓbz suā īnocēciā,
nō sequitur q nllo modo sit puniēdꝰ
lz tanta pēa sit relaxāda, Qrto q̄rit̄
utrū ꝓclamāte plato ꝓbare cīm qd de
nūciat. uidet' possz īq̄rere a denūci
ato sic iuuincꝰ āu testiū ꝓducer;

q' vincat utrū sit uuz qd ei iponit' l'
nō, Si ei uuz ē z crīē cogatur. aū
nitē cogetur. aut se ipz īfamare,
Si q n cogatur, ad vitandū qn pro
ducūtur testes q̄ n solet, poria qn
negatiōz rei. ex h ipz, ut ait aug. di
cē in li' mādato cū dic. tūc negāti
adhibendi sūt alij z ē, Ills'. Qn ē de
nūciatio simplex de pcto de quo n. pces
sit īfamia idonēs īqsitōr. n est co
gēdus denūciatus ad exstendū v'ita
te, Neqz ei dnia, oz agē pz spirital'
cū subdito qr princeps sacerdotū l'
pilatus egit cū xpo. de qz uitz lege
q' ē accusatus corā se. neuter īqsiui
de ueritate dicenda. sz princeps dr' i
mat. xxvi. nil rndes ad ea q istū i
aduersū te testificantur, Pilatus uo
dr. mat. xxvij. nō audis q̄ta ad
uersū te dicūt testimonia; Est aūt ad h. aū
ex eo qd dicit uuriste. q' n. pcedi q̄ a
liq' d crimine p modū īqsitōis qn
de pmoui. n est īponēdi uuriti d
dicenda ueritate illi q̄ qui ē īquisi
ne. ne ex hoc aduersarius īfamatur for
tassis, Nec ī isto casu. qm' de ē di
cē q̄ ad de' ī iuramū z ī isto simplici.
et iō n ē s' de' q' cogatur āc ī h' casu
ad dicē l' negare. sz pt dicē uidet'
sic pelāto. Ecce nūc audistis qd i
de de ub. qd dicitis uos ad hec. Et
ē relinquēda uoluntati sue. ut l' negz
l' accedat. l' dicat n cognosco qd d.
l' patri sūi auctore, pbatōz l' filia.
Nō ū dic. aug. q' negantī adhi
bendi sūt testes. pt itelligi q' uo
cat negatōz n qsitētē. z in isto i
casu sufficit h negatio ad pcedē
ad testes, Si uo quāt qre ī pces
su p modū denūciatōis qpellatur
reus ad dicēdū ueritatez sic in pcessu
p modū īqsitōis ex officio l' p modū
accusatōis pt dici q' n ī īquisitē
tali qre' ī q̄ agitur ad iroūes ab
administratē. z ī accusatōe ī q agit'

ad degradatōz. q' qritur tāq' lō' n so
lū rei sz z alioz, sīn denūciatōe uo
ī q̄ agr' ad correctōz qrit' solū lō' rei.
et iō distīctio agitur. uera ī duob' ill'
pcessib' q' ī isto tercio. z distīctiōe agi
pt s' de. ne ex iudicē lederetur uti
litas alioz, Quīto qrit' utrū subdit'
ī isto casu teneatur obedire plato
si forte pcipiat ei q̄mis male di
cat ueritatez d crimine d q ē pelātus.
Ills'. pt dici q' nō. sic n tenetur subdit'
obedire plato si pcipet q' dicet ei
pctā sua ex for qfessiōis q̄mis h'
possz facē sine pctō. Multa ē sūt q̄
nō sūt pctā. ī qb; tū n tenet' ūlosa o
bedire plato. ut sūt aliq̄ q sūt ō re la
z uot' sūi z qsuetudines. cū ipe n pro
misit obedīa n s' rēla z statuta aliq̄,
Qs ē aūt dicē q' subdit' teneat' qfi
ri pctā sua oib' sacerdotib' d q̄uētu suo.
z si aliās n ei pcipiat. et multa silia q̄
tū pūt sic sine pctō, Sexto q̄rit' utrū
liceat pcedē ad h. pelātōz z amiciētōz.
p testes q n spātur d correctiōe pelā
ti. Ills'. lz n spetur d fructu correctiōis
eius. si spatur d fructu ī aliis. s. q' ma
gis timebūt. l' alia utilitas aggrega
tiōis uu sequit'. ~~sed spet de fructu cor~~
~~rectiōis eius.~~ lz, pcedē sic lz. pbare
ū aliq' q' ipe sit lepsa. n q' spet' q' ex
h sanetur sz q' ē utile aliis, Septiō
q̄r' si ī collegio ī q̄ agitur hec ī pn'
sit aliq' q' cedit ad utilitatez. aliq'
ad dapnū. utrū sit dimittendū, Ills'.
pt differri. z qn opportunitas q' si
aq ista corā ill' solū q' pcesit. Si aū
n pt hoc sic. uidetur q' sicut n sit
dimittendū lō' aliquoz ppi mali
alioz ī opib' iustic. maxie ē lō' se
q̄us magis repuitetur q' dapnū ī
gnē suo, Seq. Conuictus uo s' ppositi
tu l' z pbuit. ad eius dispesatiōz pfrū
arbitrio de emēdatōe ā subire iuīn
dicti. qm n sūt recusauit. z si ipe
n absteserit de uita sanctitate, pincia

Modo est lisit cuiquam si nunciauerit ne
peccatum committat [illegible] prius peccat. Circa
par. nota quod in ipsa committenda.
sunt [illegible] iudicanda. et tri
plex [illegible] fit iudicium. quia
prepositum uel presbiterum. ibi. scilicet prepositi et ce.
Item ad quem pertinet iudicare. quia ad sa
tisfactionem emendatoriam. ibi. de emendatoria
et ce. Item quod faciendum est illo qui recusat ha
penam ferre. quia expellendus. ibi. quinimo
facte et ce. Et aponitur casus quia dicit. ut ecce
lex et ce. Sequitur quis uocetur presbiter et quis
prepositus. et de uocabulis eorum. capitulum

Cum uero etiam presbiter uel prepositus uo
catur episcopus. Ad. tertium. id est ut di
cuntur presbiteri per etatem. glosa.
Etiam dicitur episcopus presbiter. qui plures iter
sunt exempli. prepositi autem dicitur quia sub episcopo est
maior in congregatione. Unde prepositus qui
cum alios positus. scilicet a maiore. Unde hic
respectu ad inferiores. eo quia est pro illis.
et ad superiorem. eo quia non a se sed ab alio ip
se positus. Si uero dicit quod tempore aug. erat
ita ecclesia sua cathedralis ordinata. sic
adhuc sed multe in multis quia quod habebat
pro maiore tempore episcopum. et sub ipso alius quidam
prepositus dicebatur tunc. sed nunc apud quosdam
sed ecclesias dominus ista nobis nominet.
Et quia isti duo quasi conueniunt diuersas
habebant iurisdictiones. dicit sed arbitrium pro
positi uel presbiteri ad eum dispensatorem perti
net. ita quod episcopus in causis ad se pertinentibus
et prepositus in aliis ad se pertinentibus senten
tiaret. Circa. iii. nota quod iniuncta
quinimo sunt accipienda pro reddite ma
lum pro malo. et sic ullus habeat ei dicere. quin
large pro peccato iustitie exigente infliota
a iudice. et sic licet. Dicit quod prelatus pla
ta non solum puniri pro preteritis. sed aliquas
cautelas apponere circa futura. ut
si quis frequenter offenderit in locutorio.
iniungere ei quod non intret ad tempus. Si nunquam
loqui quia multe aliqui iniungitur quod ei no
lacet ad tempus et similia. Et ideo dicit iun
dicta emendatoria. Unde iuncta quia ad sa

tisfactionem de preterito. emendatoria quia ad cau
telam de futuro. Circa. iiii. notandum
quod uita illorum quos claustrum continet et per
mittendam recusat dicitur incorrigibilitas
non. Dicit incorrigibilitas est gravissimum
peccatum. est enim contra deum. quia per
peccatum nunquam postea penitere nolunt.
Ista est infirmitas periculosissima. Modo est enim a
liqua infirmitas. nam medicina quia per re
siduum remedium contra possit in magnum
periculum. Ista hec est maius quod totam religio
nem destruunt obice resistendo. Et quod to
tam religiosis consistit. Ista est summe conta
giosa sicut lepra quam recuperare non attendit. Ista
hec est quod solum dampnat hominis. Ille est
. . . alius dampnat. non quia non se cor
rigit. Ista intra uaras sepes fuit in spiritu. scilicet
quod est ordinis peccatis in omni cura. unde si
ter a illo quod est finalis in penitentia. Sint incorri
gibilitas ad hunc annexa. propter non penitentia
istorum in nullo quantum magno est tollat ab
et si facere aliquid alia iterum tollit. intra
etiam. Unde abbas eum theodosium imperato
rem abiecisse ab ecclesia propter claustras sua
aliis nunquam uolunt eum reconciliare quousque
penitentiam publicam egit. Et eum dicere
ei imperator quia dauid et adulterium et homicidium
commisit. idem dixit ei abbas. Secutus
es errantem. sequere corrigentem. Ad quod
ubi compunctus publicam penitentiam fecit.
propter hoc et omnes solent iniungere talem. et
nullis de conuentu aliorum talibus percat si
nores. in aliquo et si in aliis essent fauent
iterum. Propter quod dicit de. mat. xviii. sit
tibi sicut ethnicus et publicanus. i. quas scilicet
scelere absoluitur. Hec et dicit nunc et
aug. ipsos grauissime puniendos. Que
ei pro pena grauior expellitur. quia de
societate expellere. Et sciendum quia ista
expulsionem quidam interpretantur quasi per
ita excommunicationis. ut quia iterum fiat ne ue
niat in aliquo in claustro uel refectorio. uel quia nullus
ei loquatur et similia. Alii intelligunt hec
de sequestratione. quia alicui in alio loco quam in car
cere recluditur. Alii uero intelligunt de eie

ctione ab ordie. hitu ablato. s; melius
ut dicat q si diuisio muitati ad psone
z dicere. Alia e pt facie. quia. ij. quia. iij.
ita q sep mior pra preligit. di nu nec
dat q sit eq medicil z spual alioz
l ouisatu iustie ad aliq n fouet. pt
facie q icorrigibilitas d. uic atagios
q; talis e e manifesto z ub q se desiderit so
let. z toll'antia q m alios solet pcare z
audacia ad silia corrupuit alios. Et
io cu peccat i societat ipa; corrupera i
eo i q reliquut. expedit n d societate
expellat. Et io bn dic aug d uiri sce
plicaat. nec otagio pestifera plures pe
dat. Nec e hac scelus crudelitatis. s; pui
mie. q; maior e pietas opati multis
st dapno spuali q uni pce a pena alia
me sue medicili. Sz st multa d q dubi
tatur circa hui expulsione. Et p q rit utr
p sola icorrigibilitate sit religiosa expel
lendu a societate alioz. an z p alijs capis. Re
ligiones aliq plurate hnt i usu expelle
furs. pcussores. z sodomitas. pmu ei
nocet i reb. scom i psois. tm i aiab.
Sz h n e approbadu. n qui n spat de
tali correctie p psupties. pbabiles.
aliu q cam psumut icorrigibiles. So
la g icorrigibilitas l'ue eam reatiat pna
l psupta ut i caib pcaus iouct dz p
ocaus expulsione. si accipiat p expositio
& recentre uni. Si uo accipiat p q licet
sequestratie l a refecto l a cap z filiis. f;
q accipit bns i dta sua pt hec pcta ista
il. p mlt alijs delicti. l; corrigibilib.
Sz esto q aliq offendat frequenter i alia
tu sep offert se ad pnia. nuq tal pt
expelli; Resp; No pt expelli q ad ex
ordinate; iure s; p pnia expositione. q; tal
l'sma facamit st fecit n st psuptores.
Sz q; uis n psuiat de correctie i fu
tu. q; tu offert se ad pnia d pitor
delicto ecari potest. tu q ad expulsi
one sequestratois l'electois d ordie. pni
ij i caib maris pcaiis i q e dapnosa
societas eis agregatoi cu n spatur

d correctie. pp scam alia pcaus q fac
ut psumie de eis q ulterius dz efficere
se pnie z correctioi. Pundeo tn e q
n expellatur d ordie si n sit tal' psona d
q pbabl' creat q electa desciret i
ires sic fecit aliq abiciendo hit monsti
l silia facicdo. l i psonas iniciendo. l'ubi
do. l'si credat q apostata muu iniciet.
n sodomite z hic hi. si ic iudicat i lau
fom n unq possit nece. Ubi u n e loc
apta ad h. recredo e ad maiore. ut p
eos osilij appdat. Alr u ueniu d q ung
timet q electi talia omittat. z credi
q ossilio electois credat eis ad corre
ctoe; scdm put ab ordie expelli. n hui
hati sic i meli cunctet. Sz nuq peccat
illi q sic sedicosos pp i portabilitate sua
expellut l'dissimulat si egredi uitur.
Resp; Pp sic pfessi. z p capis sep st pati
satisfate. nec st tale n dapnificet in
reb' sic furs. l psois n pcussorib'. ut
iniciat pcccis alios n sic z sodomite
z seminatos discordias. z sollicitates al
ios d apostatido z silos.

n st expellendi
s; pocius. tm q q forte st. i ad dati ad
pnias z ctitate fena exercitioia. nc sic
gin prio put q hnt eos cum dissilare
eoz apostasia. Sz q facie d e cu ele
cti petit recapi. Resp; Si elect icorrigi
bilitatis. pp q uiste st electi. dolue
ducat. n tenet electois eos recape. p
mo ex eisde ca. pp q uiste st electi
uiste put a recepte repelli. nc obs
tat decretal' q dic fugitiuos ee reqire
ndos. q; h' itellig' q sunt tales q e utili
aggregatois put tollari. Alr uo. sic o
ms morbida n solu reduci ad ouile
s; pocia relinq ipis lupis. Si u credat
pbabl' q sit de capis correcti. z q esset
salbs. tenetur electores eos recape sal
ua discipl'a ordis. z tn reqire. p loco z tpe.
Sz q itm facieci e si electa d ca cor
rectie n spat offert se ad carcere;
Resp; Pot dici q si ille q sic petit recapi

ē tal' q' frangat scādala ꝛ multiplicat ꝛ mala. ē recipiēd' ꝓ eodē. ꝯ ni hītur tal' loc9 i q̄ secre possit cōdonari. Ꝓ hᵒ ē ꝑ ei ꝓuideri. q̄ a multis mal' cessab' ꝛ ꝯgregatōi ñ nocebit. ꝓpt' sequestratōne ꝑt. At ī tali casu recipi fiue hītu recedere. si ꝓfessiu tp̄e9 si sigt' bō appiūtē ī eo recipi potit ad gr̄az āplioz. Si ū tal' ē q' scādala ñ facie ī sclo. nec ꝑua noua amittit. ꝛ credat q' ex difficultate correctōis cautioꝛ fiat ī āīa. pt' differre receptōn. hec fīalr ñ sit negāda. Si ū q̄ritur an ꝓuīan q̄s ꝓp' scīuit q̄ ē reg' tp̄al' aīa cō' sit sit ꝓp' quē v' mortū ē. dīa pt' q' finē ī rhoē despati ñ solū nocent ī reb' tp̄alib' si ī spūalib' sit ꝓdō ea q̄ ad sīn cōi dō sūt ñria ꝛ ēb'ātō scīs ꝯgregātēs. ꝛ sic īpedūt bō' alioꝝ spūale. ꝗt eiectō eoꝝ ñ sit solū ꝓp' bō' alioꝝ sꝫ ꝓp' bō' ipoꝝ. ñ ex h̄ ꝑ ꝯfusiōs ꝛ tribulatōes ad cor reūtātur. et io ꝓp' bō' coꝝ ꝛ alioꝝ spūale. hec eis īfige bāt ꝓpria eiectōe. Sꝫ itē q̄ritur. ꝓuīal' q' eiectō ab ordīe petat lr̄az trāslatōi ad alīā rhoēz minoꝛe. ñ possit meli9 ꝯtinē a ꝑtīs q̄ ī sclo. ē nē dāda. Rñ. Nō ē dāda a ꝑlato ñ forte hret aliqd ꝑuilliū ꝓp' qd' h' possit ꝑ uīte cō h' ñ hēc. nec faciēd ē ab aliq' aliqd illicitū ꝓp' bō' alti9 qd' ꝯ ꝓt' tñ dissiīl'ne ūtōi ne h' fiat ꝓp'a auctē. Vel dīa pt' a ꝑlato. cōcedat si possit. l' q̄ possit. marīe q̄n timetur ne ꝑeia faciat. Si ū īrīuert' aliq̄ rhoēz ꝑuīssiē ita ut cīrcaīg q' ibidē faciat mala ꝯsuetū. ꝛ ig' retin' ibidē ꝯscīcō ei9. deuote scienti ullis ꝑlato sb' ꝯ cura se posuit faciēd est a ꝑlato illi9 q̄ ē uelle fieri ī hac ꝑte. Pōt itē q̄ri si eiectō petit absolui ab ordīe l' retini q̄ faciēd sit. Rñ. Neutrū est faciēdū. Neqꝫ ē pastor q̄n eiat ouē morbidā a grege. tenē ꝓp' h' cedē dīno illi' v'mo ad h' expellē: ñ si forte sanet' reuocat eā ꝑ' sanatōz. ita ꝛ hic. Et si forte ñ ex siplicitate ī alīa ꝯ cū absoluit h' eiectō ab obia ꝛ ordīe. ñ ualeret q' eēt ꝯ trōnz. Pōt itē q̄ri. Si petat tal' lr̄az trāslatōi ad ordīez artioꝝ. q̄ ītēst dīu re dare lr̄az tale. Rñ. Dr' hꝫ ꝯ q' a ꝑlato ē ꝯseruētu ꝯuetu ꝑtinēt. Vō nuēs at' ex h' q' solus ꝑlat9 ñ pt' alienare bō' tp̄alia mōsteriꝫ. ꝛ mīl' tu magis nec ꝑsōas. Sꝫ at h' forte ī iure sit ī mōsterijs ubi ꝑlat9 ñ hēt sī se maiorēz. tñ ī ordīe sciūt ꝑuīcia toꝝ solus magr' cui fiūt ꝓfessiōs os. Et ꝑuīcial' ꝓoꝛ cui data ē ī ꝯstitutōib' cura ꝑtīs ī sua ꝓuīcia q̄n hēt magr' ī toto ordīe. ꝓūt dare h' lr̄az. ul' alij eoꝝ auctē. Et q̄uis ꝓoꝛ ꝯuētual' cū ꝯuētu possit recipe fr̄s. tñ ñ ꝓūt ꝯ obia magrī l' ꝓuīcial' q̄ ad q̄sita sit eos subtrahē ꝑter uoluntatez eoꝝ. Sꝫ pt' q̄n si illi q̄ licēciare ꝓūt ad aliā rhoēz licēciare ꝓūt ad parē. Rñ. Certū ē q' ad leuioꝛē ñ ꝓūt. Itē certū ē q' ad artiorē eūdē si aliq̄ sit talr ꝓūt. de pari ūo ꝓp' rōēs q̄ sit ad uitaē q̄ parez ē. ita dubiū ē. q' ñ ē secur' nec ꝯsuetū. ñ auctē ꝓpal' ꝑuillioꝝ si q̄ sit hec h'ntur. Sꝫ nū q' auct9 epi sufficeret ī hac ꝑte. Rñ. Nō ē ꝯsuetz q' ꝑ dispēsatōib' circa uotū rhoīs requirat ad ī epꝫ. et ē at' iure ad h' q' epi ñ ꝓūt dispēsare ī uoto cucis. qd' mīn9 ē q̄ uotū rhoīs. Nā ñ ꝯmutari uotū de pari ī par. ñ pt' fieri ñ dispēsatōe ꝛ auctē maioꝛ. ꝛ ita ñ uidet' iste casus ad epi ꝑtinē. Postremo sciēdū q' q̄n datur lr̄a rhoso ꝯ tñ sūdō ad alīā rhigiōez. nūq̄ ꝑlat' q̄ dat h' lr̄az lībat9 ē a cura sua ꝯ q̄uis ūi detur. q̄usꝫ lībat9 h' modi hētur ī alio ordīe sit ꝓfessus. Alio

quando esset ad cenobita et tamen sibi cum nullo
diceret tamen aliquid quod si ad de sua uoluntate
liminatus esset de consensu ad correctionem ratio
ne quia eum recipiat. non tamen licentia ad re
uertendi recipere. Ideo et si esset unum non
tamen quod patrem, potest ei esse causa unde in quo est,
ad de cura aliena admittere et tamen non teneri
recipere eum in aliorum sanctitate. Sequitur.
Et hic quod cum de accusatio non sufficiens et in
certis incidendis, prolixius. Idcirco
quibus omnibus [illegible] prius diligenter
ter et facile obstruet ad dilatare prius
[illegible] ¶ Recordata sunt mandata
eius quibus replicauimus in materia pre
dicta sed distinctione superiori. ii. quod totum
mandat quod [illegible] in genere dicens quatuor.
scilicet quod fraudem in omni precepto eius replesio
ne. quia dicit quod est de [illegible],
quis ad querere et quod. quod ad quintum. scilicet
incidendis. et cetera. [illegible] diligenter [illegible]
[illegible] [illegible] motu. talis. scilicet quod caueat
ne fiat ad aliud ex proposito odio sed ex ca
lore proposito et odio uiciorum. Et hec
patent in littera. Sequitur contra illos
qui extingunt aliquid malum et alia tolerant

[C]irca predictum notandum quod sunt quidam correctionis
rationes in quibus et si magis zelo re
lecum quam animo perfecto. tamen iterum
alia multa mala tollerant. Uidetur ad
esse operari posse. non ex toto destruere.
Contra quod dicitur. i. Reg. xv. Uade et per
cute amalech et demolire uniuersa
eius. Non parcas ei. nec concupiscas ex
rebus eius aliquid. Ideo quia non fecit saul. re
tentis aliquibus de suis bonis. quod sibi et exer
citui suo placuit. priuatus est regno
in signum et cetera. quod prelati sic facientes non
sunt digni regimine, et si multas habe
at sub se qui bene consulat. et acceptum,
[illegible] tales rationes sunt sicut samaritane quia ex
una parte colebant deum. et ex alia parte
retinebant ydola. sic dicitur. iiii. Reg. xvii.
Contra tales ait dominus Iohannes. iii. Reg.
xviii. Usquequo claudicatis in duas
partes; [illegible] prelati talium sunt sicut illi de

gere de quibus frequenter dicitur in libro regum quod multa
mala corrigebant. nec tamen ipsum excel
sa non auferebant, semper aliqua semper
recta reliquerunt. iiii. Reg. xiiii. et xv.
Et non quia ratio est sicut ortus. Qui autem
purgat in orto debet aliquas herbas et
malas uel spinas. et relinquere alias;
secundum dicitur Ier. iiii. Nouate uobis noua
le et nolite serere super spinas. Sic etiam
facientes nouale diligenter purgant. quia
nullam spinam dimittit. Item est sicut
spiritualis camina habitationis diuine. pura non
diuisa sunt, similiter mali diuisa. Luxuria
est sicut signum equini. sic et ipsi eius signum
faciat luxuriosos. Gulositas uero est sic
sicut porcorum, Detractio. sicut canum.
et sic de aliis multis. Ideo et uolens
caminum totum sibi mundare. debet non unum
unum genus sordium et dimittit alia.
et non purgat debet omnia; secundum dicit Iacob. i.
Abicientes omnem immundiciam. Ideo quia sa
cerdos est spiritualis in domo illa quam spi
ritualiter decet sanctitas, secundum est hic templum dicitur ascen
tibus, Uala autem non debet relinquere aliquod
uestigium uiolate diuine quod est peccatum.
sed solum per imaginis sanctorum quod sunt uirtutes.
secundum legitur quod sicut ezechias eliminauit
omnem spurciciam domini a templo patrum.
debet uirginum et pibus sanctis illos ascendunt,
similiter de signis diuinis bala. i. num. xxiii.
Non est ydolum in Iacob. nec uidetur si
mulacrum in israel. deus enim eius est cum eo. quia scilicet
ea quod dicit sunt soli. et non ea quod sunt diuina de
bet inueniri in ius [illegible], Ideo tot
inuenientur secundum quod est aliquid mala sus
tinentur in ratione et aliis correctionibus.
bus dicit [illegible] ut illos quos dicit obstr
uatos cum de [illegible] etiam primo contra
ad [illegible] fuerunt in omnibus aliis
peccatis. ut non solum per unum genus peccati sed
per omnia peccata ad ipsa extirpanda zelus sancto
attendatur, Circa. ii. notandum quod cum
incidenda parua de ut mandant ibi.
Quia si filius eius est. et cetera. Circa prolixius
premonitum sententia ibi. Et sublimis

d' i. q̃laq̃ r c. Circa iudicia .i. ibi.
Si a' r p admonitus r c. Circa qui
tertia .i. ibi. peccati ē alti ul' tm r c. Et
Circa mediciā .i. ibi. Consulta ii r c.
Et ideo q' sufficiet indicat quod
pt sic ī pcti. Cui ē apli' pt ex ing
ti .ii. ii. appōitur diligentiā ad inueni
endā. si a' inuenit' q' statī corrigā
t'. q' si correctō fi'na nō. pcessit. q'
iudicetur. si a' iudicata negatur. q'
pbentur. si a' pbata fuerit. q' per
iudicia iuste puniatur; ꝑt nō q' hic
recapitulatur i qnqz partib' q' iudicabili
p ordinate pcedit i oib' iug. Uo
ē ii ipe recapitulasti in ḡdati pctm
ūsā circa istā qnqz pte. qd clarū
eundēt ex capitulatur. pm ē a' q'
ē i aliis iudicabili p ordinate pcedit. q'
nō pbā recepatur l' ubis alijs hec
ii declarar expresse. Sequitur q'ro
zelo sunt persequenda peccata in religi
Circa .iiij. ūndone. ca. cl'i.
q' illō de fieri diligentr qd
fit cū nesciunt q' applica
tur. similr uo qd fit cū ūnp appli
catur. Cui g' maior cura. q' ctā pcta
oī inuenienda. pbanda. iudicanda. puniē
da. mediciā q' ut expulsione rgli
gtis diligentiā r fidelitas obserue. pr
q' zelū dei uult ō pcti oī i rlioē. pon
iu' addis de iacare ex diuini. q' pct' spū
ale sibi i celo amisisti. caīale uo gu
le i padiso pcipitati. sclare uo de r
negociatē in tplo inueni. tato zelo
puniunt ii illos q' dehqrat i talib' loc'
a' ipsis expellet. pt alias pnas q' pu
niunt eos. Cū ii g' rlio sit qdā celū
i q' habitat in spūale sic i celo spū. et
qdā padisū i terra. r spūale tplū dei. q'
to zelo psequenda sit i ipa pctā siue spū
alia siue carnalia. siue sclaria; ꝑt tā
sit, pp q' solet teos aliq cū diligentiā in'
iora pctm. Vnū ē pbitas. sic nāo
arterū l' argētū si ahat aliqd rubi
gne. ita itē q'to meliora sit tāto ō

nēit magis pcta. Unde d' malachie
.iij. de filijs leui q' debebāt eē me
liores cēt alij. Et purgabit filios leui
r collabit eos q' aurū. Collatū ū hī
ē efficacissimā ad purgādū. Aliud ē
sctitas. Nunc ei male sectet sordes
i re sctā. Et ido d'. malach. iij. Et
ipsi ideo fuit sci. Aliud ē utilitas. Sic
putatur arbores ortēses ii fructificēt
melius. r sic de hoie. Joh. xv. Et de
q' fert fructū multū purgabit ut fructū
plus afferat. Cū g' rlios sit stato p
consilia. stato sctā. r ortā ad spūal'
hūs arbores diuisas ad fructū optiā
ponendas. ē q'tā cū sit rubiginis r
sordes r exarescēat male ab ea pcta
de; ꝑt rliosi fuccedit i sctitate in
ineis suis. r io malāe grue ē si i eorū scti
tate i q'ipi tū nobl' q' ad uirtutes
uenit. tristiciatē prior amittit.
Unde d'. psa. xvlij. Justicia scōr uincē
gestit. r ū uidebit gloriā dī. Ipi r in
uiit d' hoīs dō hintes. ad nunc bō ab
eo suspendat. q'ta g' est pditio si ta
les faciunt ad hēcū; Unde d'. ō talē i ps.
Si inimicus meus maledixisset m. sustī
nuissē utiqz. tu uo q' sil' meū dulces
capiebas cibos. Et p'. ueniat mors su
p illos. r descendāt i infernū uiuētes. Ipi
ē addis electi st r segregati a mūdo.
ū sit sci. sic paro peccatores segregati
dō. erat sci. leui. xx. Sci eritis m. r
separauī uos a ceteris gētib' ū eētis mī.
Q'ta g' ē ingratitudo. cū illi q' tāta
grā sctā ē a dō i tali electione. muit. p
phane; Q'tū g' psequēda st pcta ta
lius. q' tū tenitur ad dūm. r tōe suc
cessionis sciōr. r rōe supiorū diui
nor. r rōe electionis diuine; ꝑt tā st
q' solet multū excusare a pctō. ptū
est ignorantia. sz isti ū hūt rliosi. qr
hūt scripturas. hūt doctrinā. hūt sapie
tiā. a q' pūt sepe certificari de dubijs.
io dūr mīa ūsiute. l. cognoscere reū;
q' magis hūt notitiā diuinorū. Sec

e mala societas. q̄ frequenter impellit ad malum. sed ista non habet. quia est bona societas ad bonum. Et ideo sic puniebatur hic paruus. et ipse est suis debebat sibi esse. Exemplum est negociatorum, minor q̄ frequenter dat, recipiunt et pecunia. ut omnibus vestis regratiae. aurinae. negociatoris inde parte. dissipant mala. cor quasi pistrinae est cor quod mittitur. et filia, propter quod dicitur. 10. Tota mundi in maligno posita est. i. in malo igne. i. in cautionibus inflammantibus ad malum. Religiosi vero et maxime claustrales non habent hanc cautionem. et nihil eat vacare non soli deo. Cum igitur peccata eorum non habeat excusationes sicut peccata aliorum multorum. plus sunt non minus presentes quasi. sicut peccata in religione ponunt animas quae propter salutem suam religionem intraverunt. Ponunt et famam. Sic est lucerna non potest diu esse in loco quasi accedito cum scintillis. ita nec peccata. Ponunt et temporalia. quia posita fama deuotorum bonorum quae temporalia conferebant. etiam auferunt quae offerunt. Ergo si ablatas dissipatione temporalium dicimus dissolute est omnibus. quod sunt dicenda peccata in religione. quod et hec et plura multo inde ligi dissipant: sicut est peccata in religione non stirpitur. multiplicatur sicut herbe male in agro pigri. Per agrum pigri hominis transiui. et ecce per totum repleuerant urtice. et sicut quia piger non stirpauerat spinis ortis. Non solum autem augentur si ieiunat. ita non fiat cum irregularibus. Aug. Duo principia non resistit fit uenit

Obiauit iacob quando uxores. sed quando habet erat peccatum non erit. i. non reputabat sed intima expositiones. Cum igitur ex tollerantia priori non det ioncione sibi secundum. non est non dicere bonum in bonis in religione aliquibus similitudinem. sed statim non docta sunt et dignitati imputata. Per igitur exempla quod non insistunt religiosis locum et statum presbiterum. religiosorum quia quantitas et scandalosa litteras et penam itineris et correctione presbiterum. annus sunt omnes religiosi ad zelum contra peccata feruent.

Sequitur de dilectione bonorum et odio viciorum seruandis in correctione. cap. cvii.

Quarta. iiii. nimis quia vero bonorum est a prius dedicit. Ps. Dilexisti malo. Non solum hec est eorum sed

quod melius est fugere peccatum. Eccli. xxi. Quasi a facie colubri fuge peccatum. Immo quod opportet et eorum odire peccatum. Ro. xii. Odientes malum. Et nec odientes est alius peccatum. Quod est uir nil odit ni peccatum. et ipse summe odit. et ideo autem a eius debet summe odire peccatum. Ps. Qui diligitis deum odite malum. sic. s. ipse odit. Proportio naturale est odire rem nocivam sic odit ouis lupum visibile. Et ideo dicitur est. eorum quas lupi inmiscent. Mat. vii. Non quod sint peccata aliquibus licitum persequat. sed nimia adolescentia non sequitur. peccata et summe nocet. Sicut enim est lupus nocivus quam apparet pastoribus et canes et tota gente commouet tanquam ad rem odiosam. ita quandoque alicubi apparet peccatum. debet omnes in illum tanquam in rem odiosam insurgere. Postea nimia quae semper nunciat odiosa scilicet mala sui odio. De prouerbio non nunquam audiuit bona cano sed semper mala pronosticat omnibus scripturam laqueus est eo. Sic igitur acab odire debet micheam quia non nunciabat ei nisi malum sic dicitur. iii. Reg. xxii. quod odiosus est malum omnibus quod inminabilia mala et pronostica adversus. Et inde quod aliquod quod ad aliquod male sibi semper prosequendum peccatum. Hos persequitur iste. Sicut et nunc scribe et pharisei quam non ex caritate sed per iniuriam et odium quod habebat ad te actu sabat eum nam de sabbati violatione. ut quod hi di se uocabit et dei filium. Sunt et sic reges babilonis quae sibi semper peccata persequebantur secundum legem regionem lavationem. de quod consilio est uetere coram omnibus lavato. sic dicitur in historia ista et isti sibi semper caritatem correctionis hominem ostendit iterum. Sed et sic principes et satrape babilonis quae non querebat accusare danielem non cessare a malo. sed querebat malum non inuenit contrarium. sicut eum. Dan. vi. Ps. Sanctitas et iniquitas. Sunt alii quae non ex zelo in correctionibus hominis persequuntur. non ex affectu nec dilectione. sic frequenter agit iste calamus cassat confringens. et lignum fumigans extinguentes. quod correctio a debet correctionis esse ad uitam dedit eis plerumque ad mortem. Sed dilectionem quando debet ad uias intrare sunt.

tur eū q l au ātō tp̄s. si autē tantū
ne astrīgat, sic̄ dulcō qīn hr̄ mīr. ad ī
stinū suum puulū tor eū q ab sīgit ad
fortius a naso eius sic leniter stringat ī
ne sāguē elicat. Dulcō qīn hr̄ q ad
lumē luciē. tor eū n̄ sic stricte emū
gat. ne lumē extīguat ⁊ fetorē īdu
cat. Cū g ḡs aliuz corrigēdo sic icau
te astringat ⁊ ut̄ illō ī p̄. destruit̄ sīli
eū ab emūdatōe. sic emūgat sicut
nasū eius n̄ eliciat sanguīes. p̄uēb
dī. p̄u. xxx. sic lucīnā mudat sine
arte emūdō. p̄p̄ qō p̄cepit d̄s ēmūcto
ria. exo. xxv. q totuz extīguūt p̄
q ex defectu dulcōis ēmūdo a tor
de oīb̄ sacerdōib. Na g mēa sit oī
ēra ⁊ iuxt̄ aīm. for. ⁊ cū. p̄p̄ malū mo
tū l' p̄cet dulcēd corrigūt̄ secūdū
mī mala p̄cedēt tn̄ ī corrigēte d̄ m
correcto. vn̄ dic̄ m̄ s̄cō q fiat corre
ctō cū dulcē lūi p̄ odio minoz. Sec̄
Nēq a ī tātū sūt mali, q̄ p̄essiue
uēt aīaīlte ab aliquo lu̇x uel q̄lib
minus accipiat. sib ex ultro astiē tu
p̄ricat ī ulh ⁊ dicetur, p eo. Si a ex
lēdi ⁊ dūnatur. f̄ arbitrium ipsiu
l' p̄sbr̄ quūm extrāctur. ¶ Grādi
ta sit mandata ēca coꝛrecōz vz cōu
q ī replēdū tur ab illo loco. qīn g̃ simul
ecc̄ie. ut̄ ad hic. hic a tōie ēca illa
q gratio recognoscitur. Sic̄ a sup
materia posuit circa p̄cclarē mate
riā p̄. p̄ea ī g̃n̄e. ita hic ponit mate
riaz p̄clarē. ⁊ q de sīlib̄ sile dr̄e
iudiciū. ītelligēdū ē q licet obs̄uet
ī oīb̄ aliis sic dic̄ ē ī aliis. q̄ uis
sī hic expresse n̄ dicat. Nā nō q̄p
tinet ad slōditātē ⁊ iudiciale. q̄
nū q̄ inclinātur n̄ rep̄hēdātur.
que nō p̄tinet ad tenacitatē alicui
rei tpal' mudbiter sīlis recognos
catur. q n̄ hūt ad recipiēdū tantū
necaitō ū ī replēdūdo. desidēt
ad illā māum. hic nō ē istā Sc̄ q̄
malū sit accipe ad sic h. xxa. m. cxlviii.

Notādū n̄ q extēdē manū
ad recipiēdū lūo loco cū
uolūtas ē ī alti q p̄tate
ul' qōl; mīnim aliud q̄ q̄ m dtā
tā ulh q ul pt h̄e. ē culpa n̄ modi
ca. h qd n̄ mul'tū pōderet, sī in vi
cijs ē spiualib̄ cū esurit̄ uis
ad manū reputat̄ ī summo gdu
sic̄ p̄ lūm, Grauius ei ē cū est in
corde. grauior cū ī labiis esuritur.
s; grauissimū cū usq ad manū p̄cedēdo
p̄cipit. Silr ī carnalib̄ grauius
est ip̄udiciā ī mēte. s; grauior ē ī
labiis. s; grauissimā cū usq ad tactū ī
p̄udiciū p̄cedit. Carde dē ī scelab;
Graue est delictū re q̄ nō ī lub̄e
cocupiscere. grauius cū labiis p̄fertur. p
p̄tea it̄ mēbra hūa qdaz sit q relu
lāt spūi oīo. s. genitalia. qdā ⁊ si
oīo nō rebellāt tn̄ difficile obedi
unt. ut pedes. s; manus nō solū obedi
ēs ē ⁊ mobil' m illuc. m huc ī dextr
p̄te. ⁊ id tūto excusabilioz ē spūs cū
sī ad mali p̄cedit ī accipiēdo illicitē
q̄to ē citi obediētior. Mau' p̄tea
qdā sit sensus q̄s orgā uelit nolit
ho patiūtur ab obiecto. n̄ aūto.
nanō. q n̄ hūt a nā opīlz defēndēs.
Nō a sīo q̄s orgā a natū hūt defe
sui. ut oculi palpebris. ⁊ q̄ io p̄nt
defendē se cū uult sp̄s p oculā hm
n̄ patiūtur n̄ cū uult sp̄s. Sensi
tio tactus cū spūale orgā manus est.
n̄ egredr̄ ī actū tāgēdi ē si uellit h
n̄ caz labore qdā ⁊ difficultate eo q
oz ip̄az manū app̄pīqre ad rē distā
tē. q tactu n̄ ē p mediū sic ūsu. s;
ē rei īmediate. Cū g delictū qd h
maiore difficultatē ad sui p̄petua
tōz hoc ip̄o sit grauiu. n̄ ē sine grādi
malo cū manus extēdi ad aliq̄d il
licitū accipiēdū. tu q malig a m ī
tali sc̄o esurit usq ad manū. tn̄ q
manus sit oīa alia mēbra est obedi
ēs spūi. tū q tardior ē ad actū s̄t

n̄ ē difficultate ab spū ad illū ſcha
tur . io sigñt dic̄ n̄ scō . i tāt̄ ꝑmiſſa
sunt mala . ī mēdō q̄ ē leue ma
lū si mag̃ valō vitioſo si ab illiate
accipiat . i . siue luna . qd notat accl
te hic . q̄ sit siue luna plati . Et iūs
ar h seꝑ sit tanq̄ maluꝫ cauendū . tū
spāliꝭ cauet̄ mīa sci a luio ꝛ mu
nusculi' accipiēdis a mlieb' . Et io
dic̄ ieros' . Dulces litas ꝛ aeb' mūi
cla . scō amor ihit . ſ . ci ꝺ amā
tū stulto amore . ꝛ io ſt ſpēs mali .
qd cauēdū ē ſ ap' . ſt p lrē iſſcata re
ducit mlir ad meoriā . ꝑ q̄ soli sciꝑ
vrā iſtſtat . ſt p h' enutrit ꝛ au
get affectū cca mlir . qd ē valō pi
cioſū . q̄ ꝺ facili degniat ī maluꝫ .
ſt p h familiaritas mlier . accipit . q̄
q̄ sit repliēſibil' . pꝫ ex pdic̄ . ſt ho
minia ſt q̄ī ī utilia ꝛ recipiētū
ꝛ aliꝭ . ꝛ io tanq̄ a ſtſliuis cauet̄ ꝛ
q̄ n̄ cauēt . n̄ ꝛ ne mſio ī h mīa . ſt
mīō q̄ q̄dā ē q̄ te āgtāt l' aliꝭ
excellenac q̄ltiq̄ solet pla aln ex
ceā ī h' receptiē . reputāt q̄ ue
tiō sit eis l' lotea luna . aſſidue
pēt . ꝑ h' munuſ̄ accipiēdis . ꝛ p
lati quātē q̄ ī mīoribꝫ sūb' iſtaci
ūte corrigūt . maioris n̄ audent
corrigē plati . ſt ē ſic mūſcarō
q̄ de leo' formicar . q̄ ī foueis dese
ūit . ita ꝛ iſti ī minores . Ēt n̄ ſu
ſtinebit ꝺ q̄ pugnāt cū leoibꝫ . qd ꝛ
q̄tē ē ꝓbitatis . pꝫ̄ ꝺ ī ē iguitie .
Sequitur q̄ uicia maior mag̃ sūt
corrigēda q̄ minor . cā . cxiii .

Et attende q̄ tale dehctū si
ue ad q̄tāliq̄ magis est
corrigēdū in maiorib'
ꝑ ci ſt ex minore . Et explar io
ſū alia tūſtribūt . ꝑmo ꝛ dileḡ
sola corrigi . ſt ipi sūt capꝭ ṁgr̄
Sapiēti uo medico maior ē cā ꝛ
ꝺ iſtīmo p totū corꝑꝫ pat eḡte . ꝛ
auctitē capit̄ . eo q̄ ī flūit h' ꝛ

mala ad alia mēb' . ſt ipi ſ fons
ūn fluūt riuuli exēplou . Non
pūt ar riuuli ee clā . ſorte turba
to . ꝛ io ꝑ purgādꝰ . ē fōs ut riuu
li sit puri . l . ꝺic ē q̄ ī pꝑatiꝰ iuſti
tia ꝑꝑ a mlib' aliēigenis . ꝑ cepit
ē amaioribꝫ . ſ . a filiis iosedech et
frib' ci . ſic lē tm eſdre . ix . ll ꝺic ē q̄
ipe dō pla icrepabit maioris ꝛ itꝫ
. ſ . scribas ꝛ phiſeos q̄ minoꝛs . ꝛ dū ci
sēt repliēſibles . ll ꝺic ē q̄ ī die cene
planatur mala alta q̄ minoꝛ . q̄ ad
purgatōꝛ ꝛ correctoꝛ maioꝛ ꝑ ꝛ ꝑna
palia ē itero . Et io . eze . ix . dī ino de
seruētib' nasā iſtitū . ꝺ ſcuāo mō iapi
te . Cepit ḡ a uiis sēiorib' q̄ erāt aū
faciē domꝰ . Cū ḡ nōs onīdāt q̄ ma
iora mag̃ ſt corrigēda . q̄to mag̃ abſꝫ
acceptiōē pſōe . ē sub eodē uoto mināt
ſt sic aliꝭ corrigēdi . Et io dic̄ ii sēō .
q̄ tri ar ꝛ ē . Cū diceret . q̄ tri ille sit . abſꝫ
acceptiōē pſōe . Sequitur q̄ pcā a cō
fessā leuia sūt puniēda . cā . cxiv .

Et attendendū q̄ ille q̄ui grm
ꝺ recognoſc̄ culpā suā mīoꝛ mag̃
pūiēdꝰ q̄ ille q̄ n̄ recognoſc̄ n̄ con
ſitet̄ . ꝛ io digno ē maio pena . Luc̄
xvii . Si pctāuꝫ egit . dimitte . ꝓpte
q̄to benigni agit q̄ illo q̄ grtis cul
pā suā recognoſc̄ . tanto incentiꝰ hec
ataūt ad filia . sic ad cū illꝫ audacꝰ
appiq̄bat ꝑpoe ꝑꝑ benitētē suā q̄
exhibebat . ſic pꝫ . luc̄ . xv . ꝓtra uo
q̄to pla fatigāt auctoꝛē ꝛ iudicē . tā
to ſi final' iuenitur ī culpa . digni est
pena maioꝛi . q̄ tam fatigāt digni
ē grā . Qꝛ n̄ recognoſcit culpā n̄
aucto mltū laboꝛe ꝑ at iuētatꝛ
sua accusati ꝛ uicti . q̄ ar ḡtis reco
gnoſc̄ q̄ ulli laboꝛē ꝑ at eis . Et
h' io ḡ pꝫ q̄ recognoſcēs culpā suā
grātis . ultonnū ē puniēda q̄ aucti
ūē sui . q̄ ꝑ ritēs mīoꝛ . ꝛ tūc aſſiſte
ti q̄ h' ē ꝛ exh' ꝑuaritur . ꝛ tūc q̄ cū
agentiū quas uia fatigat . Et ꝑ

li'bri dic in sto. preter illi. qd intelligendum
e ii q ad pp. et ordinetur prec. n sic leui
gnte agit cu eo ab hoc. uel rdi r pie i
agat cu eo. Sic g eta pua maiorit ac
ditatem est. Vnu e q n leue malu
e rlioso ad qua q pmodic the lina ac
cipe. qd fuint an. cu dic. i tertia pmes
hiit sa malu r c. Aliud e q leuius e istis
prioro i offesso q i sruicto. qd tagit
cu d. si hec ult r c. qd itelligendo est
illi facido i oibus alijs cipis ghio asel
t. Aliud q istis adrigendi c i oibus
abs prec acceptis. cu dic. qcq a r c.
Seqt c. iiij. Vestes uestras i vn loco
teatis sub uno custode l duob l qt
sufficere pot. ad eas excuciedas. ne a
tinea ledat. ¶ Il dic e. iiij. c. rle. i
q agit de his q ptinet ad rliosas i q
st i statu necessitu militare. pri a tont
madatu eta hs nestres. sd eta offic
alie q eta li st necij. ibi. Siue a q a l
lano siue q uestibus r c. L. a sit nae
necti rliosoz. tn dic d maiores. cu
qs solet sic fieri defectu. l. longe a
uesti. r istr ras. et io eta h tont ma
dm spalr. cap. ii. ibi. Lauacra r c r
r c. Circa p'l e uno q idem oportuit nos
i rlice r i neglia custodiedi uestiu. r
io tradit mandat eta custodia nes
ti dicens. uestes uestras r c. Istudp eta
caret a. i. et io tont madatu eta hic
dicens. sic pt r c. Oiu eta opatur.
et io tont madat eta hs dicens. tn si
ura tollatur r c. Oiu eta receptores
ipsi collatur. et io tont madatu
eta h dicens. cu sequis g e r c. Oiu eta
lotures. et io tont madat eta h dicens.
necessita uera r c. Circa p' attedend
e q aliqd custodiat uestes a latin
bus igne r h magis lesioibus. tn no
a modicis lesioibus. sic e deuotio ue
mini r tinea. Alliq no q hs sit sollicita
custodire uestes suas reponit eas
i archis suis. r n i loco coi. Alu no
cu apponitur i loco c. st tot uestes

et tn pauci eiciado eas q n sufficiant
Et io i isto madato qd e eta custodi
a uestiu tn dr. ut sint et. Coi p. ne a
tinea leda. Coi. ii. i un loco st. Co
tra. iij. sub uno custode l duob l qt suf
ficit pot. r c. Sequitur q ipsi omes mo
nasterij sint seruacionem diligentem. c. xxvi.
Sit. r a er h manifestu q tac
ces monstri. siue ad uesti si
ue ad uictu. siue ad alia q
cuq ptinet st e mag diligentia obseru
ac q ea sit modica. Il dic e q sic sup
est lege i. l. collon q e q a fr i sua
ebdo lauare leguma. r ta gna lende
p ei neglia accidisset i terr d maibu
eis. qua alio ptinisse r h a h temi
atu albi. r modicata q facta pecu
m neglectus. suspensa e ab ore. n al
teriffo e. n e p publica pena dilui
t. Il dic e r q. io. vj. dic cap. colligite
fragmenta ne pereat. Il dic e r q deuce
euagelica pt uineas nisi sue male
custodita. cu caueas illas comedet
r lata n possit er eis ht. pontq e i i
fermi gnta a q negata. Exemp. Gu
ta a q petiit q uineas negauit. pa
rte militaris e ad qre a rlios r maric
e st paupes hs l modica diligent
suare sint. Si e duuit sci hs male
custodiat. n d eas alias gna q erat
cu adhuc abundet. paupes n rlios
hus potius d querit ab alios. et q
plo q'rt plo eas gnet. Paulo ne g
uare subditus qui ei tenebantur i
ad thesauria laborabat manibus sine
sic d. the. ii. q tomag tale elaborata
ab alijs debet custodire ne illis gra
uet eos. sit ap sctam ut fiert ue
tes uestes r te sioua lonior alios ii
male expediunt. ap rlios n er
pedunt i paupes. Si g s albu ap
op. ad e maibus. q io. n lcat q uij
tribuat necitates patieti ab e p. h. iiij.
q tomag isti debet suare diligent
q st sustina pauperu. sit fieret q uit

sic religiosi sunt de vestibus pauperum. quod ibi
tenaciter acquirunt custodire. cum quod ab aliis
pro eis negligenter custodiri a suis
dicitur. quamquam propter eos nunc sic pauperes fuerunt.
Qualis fuit Iudas Scarioth pro illis
pauperibus quibus dicebat pauperes nonna oportere
nunc nimis diminuisse pauperes. Non sic
fecit sed ipse et ipsi et dominus eius deinceps.
Cum initio eius divina virtute in unione
usque similia et lecithum olei non defecit.
III Reg. xvii. Sunt hic qui dantur religiosi pauperi
bus dantur pro pauperibus. et ideo sunt propria avaricie. Ec
cle. x. est denarii quod est propria avaricia non cura
re qualiter tractatur. II Re. xxiii. dicitur de David quod
noluit bibere pretium animarum de aqua cisterne
de Bethleem sed apposuit. quanto magis
caveat esse in suis ne propter avaricie iniuriam
parat apud eos. Sunt sic propter hec religiosi sunt ab
obsecratione. item et loco quo eis dantur obsecrationem
ideo a sanctis solet diligenter custodiri.
Unde dicit in I. collatione de abbatis patribus. omnia
que sunt cenobii consecrata dicit. propterea quod sicut sunt
in monasterio illatum. non sacrilegium esse omni decreverunt
ut negligenter de re tractari. Decimum est et quod
illud quod sic tractatur diligenter custodit.
Sunt sic quod propter hanc non exhibet districtam
rationem nimis suam de bonis malis eorum
amissa. et ideo minus eorum solet negligi
ad loco eorum custodiri. Dominus autem non est talis.
Primo autem tempore nostro districtam quod po
nit in carcere suos ministros donec reddant
novissimum quadrantem. Luce. xii. Cum igitur
religiosi sint non domini sed ministri bonorum
eius cum quanta sollicitudine debent illa cus
todire ubi exigetur ratio tam districta. Sunt
tercio religiosi pauperes quod ea quod habent
monasterii data sunt eis tamquam pauperibus.
et quod eis sunt sunt in pauperes distribui
debent qui quod acquiritur interdum sunt pau
peres. et quod ea que est ibi avaricia pauci. et sunt
ipsi quod vestibus et aliis que eis apponere debent
diligentia mereri viri. et ne prestat animi
utile ... Et ex alia negligentia
... custodiri alia quod loca custo
diabant diligentia ... Et sic pausanium
ex uno cellario. sic ieiunium ex uno
vestiario. Sequitur de providentia vestibus

Hec est magis datum quod vestibus circa
tempore circa vestium provisione
in ... tibi mandatum ... in
ieiunium. modo impleatur. cum dicitur ex uno
vestiario. quia mandatum tantum ...
cum de sic pausanium ex uno cellario. Circa
vero primum quod multa mala solet sequi
ex negligentia providendi oportet religiosos in
vestibus. Sequitur enim ex hoc frequenter infirmitates
corporum. quia ex frigore sensualis ...
quod et iterum mortes sequuntur. Unde dicitur
quod ille summa alba per primum paren
tem sunt passibile et mortale fecit eis sic dicitur Gen.
iii. tunicas pelliceas. qui valet quod frigus
religiosis in ... alio albedinis non suo ...
ne competenter provideatur in vestibus quod non mor
bum et mortem. Sunt item avaricia et ... et
minima cum dantur ad se de alia accepisse
quod prout ... et ... se eo quod non ita ne
cessarium sic alia sunt vestibus ... sic dicitur
... ... apud ... quod ...
pauperem in ... non honorant eum
sic vestitum deceret sed ... dicitur
ei tu sta illuc aut sede sub scabello pedum
meorum. sic dicitur Iac. ii. Et ex hoc contingit quod a
nima devenit vestita ad loca ...
... accessu non parit apud eos ... sic
eorum ... salutem. Sunt ... religiosis
... est multi vestium defectum et
ideo ... in religiosis fugiunt eorum ...
quamquam ... Qui intrabant
nunc ... fugiunt a me. Sunt ...
curiositatem. Et cum quodam ...
... quorum ... pauper
... quod esset amicus ...
quod unus pauper est alter ... amicus
est quod fortune ... non est. Sunt ...
... multa incommoda ...
... male. quod est ... quod est apud ...
quod sic ... sunt vestiti sunt ... sic et
male providentiam in vestibus suis ...
... summa ...
vestitum omnia quod sunt ... Non solum

bus
gressibus eorum pelles et velam plurima na
turalibus omnia. sed et tue nascentibus plur
colore. sicut dicitur mat. vi. et melius considerare
Considerate lilia agri. dico autem vobis. quod ne
salomon in omni gloria sua coopertus erat sic un
ex istis. Ideo patet prima eius ad hoc dicit.
Considerata ista diligentia circa suos propri
lex est quod pauci mala exponent. valde cu
riosi est conueniencius hominis quod se ipsos
pinguntur in uestibus diligentia. **Se
quitur de malo et bono modo promi
nentiam tenendi in uestibus. ca. cxviij.**
Circa secundum notandum quod in quibusdam hominibus
ut mariie. professionis habitus
prinutentur et canonicos huius. iii. ij. quod pro
ter cultum aliqua certa sua premitte quibus
animo. et quod pinguenti in uestibus non mult
Sed hoc expresse vel aliter quod dicitur. Distri
buatur uicta et tegumenta equaliter omnibus. qui
non equaliter valetis omnes. Item alio modo
equale pinguet plus et minus totgeriti.
Proprietas istis est pretas vel saltem proprietatis
species manifesta. quod utrumque caueo. sicut
per hoc datur occasio et hominis exteriori
quod pro uestibus datur in usu aliorum preter ad
voluntatem. quod similiter reputant et ad
hunc tenetur cura deorum uestium. Item
si aliter hic in maiore ciencia declinare uoletis
faciunt alii ordinationes quod illud quod datur
pro uestibus sui. sine denarium sine de foris
sine in panno sine in pecunia. sunt in
certa sub cuiusdam custodia. ita tamen quod nunquam
alii detur. Sed hoc iterum contra regulam quae vult
omnia esse communia. Et infra dicitur expresse de
his quod in locum earum reddantur. an necessarie
sit probatum, postea per hoc auferatur
uno modo illa auctoritas de eo quod dicit eius
non esse cogitandum de crastino. cui propter pre
hoc pinguent usque ad annum vel magis tempus con
tinuandum de uestibus per hanc occupationem
contra illud. mat. vi. et de uestimento quod sol
liciti estis. Sed hoc non caret spe proprietate
sibi ei. proprietarius est ille quod facit de ad
ab alio utilitate sua. sicut ille quod facit
apud se. Item hoc alii reprobant hunc modum
tenent. aliter modo seruare in principibus
et hominibus. dato hominibus signum quod quilibet
de pinguerat tempore necessitas. quid ab a
micis vel similibus. sed hoc uitiatur ista re
probatur. quod sequitur ex hoc multa inequalitas.
Item unus habet ad acquirat. alius non. Item
est sinalitate multa plus acquire. alius ac
quirere potest in sine multa difficultate. Item
inuenit quod dat ei bonum uestem. alius non in ui
leo. Si autem apud seculares tantum est de equ
alitate quod abutantur durius habet supplere
longe magis pauperi secundum apostolum ad. cor. viij.
ut fiat equalitas. quanto magis inter eos
professionis cura debent multum de hac equalitate.
Preterea ex hac ordinatione cognita leuiter
resumere ecclesia sua. quod depsuerit. quod uel
bene quod nobis semel consumere conuenisse. quod
iterum de nobis nos ...nuntiet. sicut ex tali
ordinatione nunquam uitia caritatis. quanta
apostolus imponit magis. professionis sicut dicit i. hic
ad uniuersitates predicatores ad cor. propositus itaque
Item hoc illo modo eum reprobant. pro
nando est apud pauperes quod pro eo quod quam
quesitus pro uestibus. quod est in quo porciunt quod dat
quod plus est pro uestibus. et ex hoc uno in
uestimento pinguerant omnibus sicut dicit ibidem.
Nec est distinctio quam illis bonis modo
isti magis secundum fratribus. magis prin
cipat ille quod frequentibus iustitiam permittit
mat. vi. non solum uictum sed et uestimentum.
Circa. iij. notandum quod uicta et uestitus
habitus sicut ab. quod utrique sunt necessaria. apud
quod paulus quod sequitur eum dicens ad. timo. vi.
habentes alimenta et quibus tegamur. his con
tenti sumus. Et eadem de eis post ea ait in
euangelio de. mat. vi. Ne solliciti si
tis dicentes quid manducabimus. nec corpori
uestro quid induamini. Et ideo bonum dicit aug
ustinus ad probatum alium dicens. Sic pascu
nt. ad. Si cum probatio debeat esse cert
probatio. reliquum ex hoc pro eo quod magis se
cundum est ratio in uictu quam in uestitu. cui
hoc ostendat per illa. **Sequitur
contra illos qui singulariter uesti
untur quam alii. cap. cxix.**

Quia reprehensibile est ergo in precipue q
aliq. paraverit de sigillaris comesti
biles in prandio. primus est hij.
in hospitiis. in infirmorio. quia quia alii no
bunt. Hac est unica per quod presumptio conventus
negligitur. Exemplum. Fuit quedam abbatia in qua
de consuetudine reservabatur quandam loco vini p
conventu usque ad tempus quo solebant vina ar
ripi. Semel autem appropinquante tempore illo ve
nit cellerarius et alii officiales ad abbatem
qui viri sancti reputabantur et dixit ei. Domine
abba. habemus magna debita. nec invenim
us unde possimus solvere nisi vendamus vinum istud.
Quod audiens abbas et compatiens conven
tui dixit eis. Propter deum inquirite diligenter si
habemus lanas vel caseos vel bladum vel aliquid quod
possit vendi. quia nimis gravis erit sustine
re conventum qui multum sustinuit laborem recrea
tur quando solet hec de vino isto. At illi
dixerunt. Satis deliberavimus et cogitavimus
super hoc sed non invenimus aliquod consilium. Tunc ab
bas dixit. Ite simul ad capitulum et ordinabimus
de hoc. ad. ipsis ergo et aliis presentibus dixit ab
bas conventui necessitatem quam habebat de venden
do vino et inducens eos ad patientiam
multis modis. item alia similia. propter hec
magis sustinere patienter. quia primitus vo
lo hoc quod per totum tempus istud ego non bibam
de vino. nisi quod vos bibetis. Et precipio in
virtute obedientie cellerario et omnibus aliis offi
cialibus quod nullus in domo vel extra bibat nisi
quod bibere conventus. Solutis ergo cum aliquot
dies bibissent cellerarius et alii officiales
malum vinum conventus. ceperunt querere
ad invicem si possent aliud invenire unde
debita solverent. et invenientes regressi
ad abbatem dixerunt. Domine abbas invenimus
tale et tale consilium per quod possumus sol
vere debitum sine venditione vini istius.
Quod audiens abbas dixit. Deo gratias. bonum
est consilium. fiat ita. Non est dubium quod ex
hoc negligitur presumptio conventus. quia maiores
habentes suas recreationes singulares extra conven
tum. nec ex eo movent ut sint solliciti
de turba qui comedunt vel quid bibunt. Est p

hii non solum negligunt presumptionem conventus. immo quod
peius est totaliter quod suum erit futurum
frequenter est preter devotionem quam hii sigillaria
afferunt per solis singularibus afferunt hec et alia
quantum si non sufficiunt de molendinis ministrare
aquam. quod est ad propriam conscientiam. Sic perit
caritas quia quia frequens ad ... fuit. Est refectorio
reliquerunt sic domino deserto. quod est maledicto
... a ... sit ... Propter hoc sigillaria
et loca refectionis que habentur extra refectorium
fugiunt multum refectorium ... inter
eos. Propter quod viri sancti et amatores ...
... opera ... non ... melius ... in
refectorio quam extra. non plus affectantur ...
... ad sequendum ... quia hii sine du
bio plus ... multos ... qui pretermi
... ad ... vel ...
Exemplum. Dicitur quod quidam nobilis abbatie quadam
... reliquit ... optimas vineas. hoc pacto
quod de vino illo non possit ... bibere extra refectorium.
Singulis autem annis cum illud bibebatur in refecto
rio ... frequenter toto anno erat extra refectorium
... tempus veniebant ad refectorium sive senes
sive debiles sive quantum est potentes. Sicut
... volatilia et ... ...
ad locum pascua congregantur. sic ... apo. ...
est plus in loco ... magis ...
fugiunt cum alia esuriunt alia ebria est. Cum
... in deserto est man
na de celo veniens equaliter dedit minoribus ut
maioribus. ex. ... Os ... spirituales
... s. manna cum moyses et
alii maiores quam alii minores. sic ex hoc
... cum s. ... maiores
et qui ... extra ... inter ali
os ... sequuntur magis ... Co
tra quod dicit ap. ad cor. viii. Si esca
... carnis ... non manducabo
carnes ... quod ...
... s. ... spiritualibus ...
... in domo ... delicate. illi ...
... quod est ... cum ... fuit
pane ... non ... ab
... ergo ... quam ... Dimi ...
... ap. ... xiii. Propter hec ...

mala nō sit tollantur hīc pretiosa sigillata
cera i claustro. sꝫ domus quā cellarius, ꝑ
camerarius sit eis misericorditer ꝗ̄ ō unus ā ues
tes uestiendi. Seq̄. Si sic pt ad eū
nō ptineat q̄d ub idumētū ꝑ tꝑis ꝯgrue
tia ꝑferatur. utrū hoc recipiat unusqsq;
qd deposuerat. an aliud qd alter habuerat.
dū tn unicuiq; ꝗd cuiq; opus sit nō
negetur. ¶ Hic ī ꝑtē tāc incidit circa
distributionē uestiū. circa quā solet accide
re duo ex parte recipientiū. Unū ē iꝑfecti
onis. alterū iter reprehensionis. Primū ē
quū q̄s nō solū q̄rit recipere qd ē necessitas
sꝫ q̄rit uarietatē ꝑ tꝑis ꝯgruentiā. l'
attendit recipe qd deposuerat tanq̄ uel
huius magis in illo. Et contra hoc dicitur hic
iudicat. Secūdū ē cū otentiōes ⁊ murmura
ꝑ eo recipientur uestimēti. et contra
hoc sequitur iudicatū. Si aūt hīc uos ⁊c.
Et primo contra ꝑ̄ iudicat q̄ nō decet
iudicatū cōtra illa q̄ conueniat sibi nō
possit, ꝑpter īfirmitatē habitus. Pauci enim sūt
illi fortitudinis ⁊ ꝑfectionis uirtutis q̄ nō
sentiat libenter aliquas uestes ī frigore. ali
as ī calore. sicut q̄ritur ⁊ hoc habere isti
terra mechius. Et pauci sūt ⁊ q̄ nō desi
derat aliquas uestes, ꝑpter īmutationē a
lienas qd magis ablcat uī. ꝓpter
quod nō dicit siplr ī ipso iudicatu ad
uos nō ptineat. sꝫ pmittit si sic pot.
Qꝛ̄ dicet. Si uīa fragilitas permittit
ad uos nō ptineat. i. ita uos habeatis
q̄ ad uos nō ptineat qd ub ⁊ ē cōgr
uicet. nō sit ub cuiuscūq; dō hīc dū in q̄
opa ē ub afficiat. Sequitur q̄ imi
perfecti uestium abiectionem dili
gere. a ē ꝑfectorum grauit. ci. cxxv.
q̄ ī domo dī nō solū nō cauent
ex his. p̄mo q̄a abiectiores
uestes affectat. Ꝓpter ea ē ul sicut flu
giē. sꝫ solū necesse l' una q̄ necesse ⁊
ee uestē. Et ideo dr. thimo. vi. ll dūt
alimēta ⁊ q̄ tegamur his ꝯtenti sumus.
Et ꝓpter ē nō solū patient ferre pau
ꝑtatē sꝫ ⁊ ipsā amare, ꝑpter qd dur

pauperes spū. i. amo ꝗ dū ab amare;
et ideo diligunt uestiū paupertatē. Et
ꝓpter ē ꝑ sumlr quā hnt pſuasionē. nō q̄ite
honorē ī domo dī sꝫ abiectionē. ꝑ. ꝟ. Ele
gi abiectum ee ī domo dī. Unde dr. q. abie
ctos marie offendit ī uestiū humlī. Ite
ꝓpter ē ꝑ mala q̄ ō se sentit indignū re
putare ⁊ uictū ⁊ uestitū. Et iacob qui ai
t̄ ad gen. xxxij. minor sū cūctis miseratoib;
tuis. Et ideo ē q̄ maior aliq̄ recipiunt q̄ āp
sit meriti quarū ꝯfert. Ite ꝓpter ē eē q̄ q̄
tenue ī luctu ī mundo isto. unde illud q̄d
dictū ē eis a dn̄o. plorabit ⁊ flebit uos.
Et ideo libent hnt uestes pauperes. q̄ luctui
sūt aptē. et ꝓpter hoc dr̄ ī eccl. viij. fle
tibus ⁊ luctui uestimēta apta sunt. Item sāt
r' ab initio ingressus sui ī mundo pauꝑes,
uilibꝰ sunt iduti. et btā maria dom
ō appertū ī hitu pannis ⁊ similiter in se ē
ee dñ. l'ꝑ ꝓpterea nō nouū, ꝑpter hoc ideo
ipi respicientes ad exemplar suū. ⁊ nole
tes eē maiores dn̄o suo. ꝑ ubū illi pau
pres uestes diligūt ⁊ abiectas. Ite pn
sās nouū testi. sc̄. ioh̄i sūt īduti ui
libꝰ q̄ ō pilis camelorū, Similiter ī ultimum
. s. enoch ⁊ helias erūt iduti uilibꝰ q̄
saccis. sic dr̄ apo. xj. Ut g̃ medii nō
erreat ab extremis. ꝯsit recte sentit
dn̄ ini. dicē nō in sc̄i ⁊ ꝑfecti inco
sib; sit iduti. Et g̃ pcer mōthioz ac
bcat hic cūr diligētē ō, pura ad fili,
apetēt ī uestitu. tn̄ ad ꝑfectū sbōit
ꝑtinz magis abiectas uestes diligē,
q̄ minima, cūr ō hnōhēc ꝑ se, Seq̄.
Si aūt hīc uos otētiōes ⁊ murmura
oriūt' cū q̄ri' aliq̄s dē se accepisse
q̄ ꝑ ꝑo hūerat. ⁊ indignū se ee q̄ uē,
ita uestiat' sic aliꝰ fr̄ uestiebat.
hic uos ꝓbate q̄ nb desit ī illo itio
re sc̄o hitu cordis. q̄ ꝓ hitu corꝑis liti
gatis. ¶ Hic ē. ij. iudicat qd ꝑti
nz ad reprehensionē circa uestiū distribu
tionē. sꝫ nō ꝑt q̄ ꝯtēntiōe ⁊ murm
differt. q̄ murmur ut frequēt ē cū
maiorib; ⁊ parib; ⁊ minorib;. Ite mur

et esse a. abiectu ateptu nu solu e pinti
est nimi tantu atepturi. qui sit ei ori
go. atepto no e efficita. est no. ii.
q̄ oue solet esse cac hi maior re nel
ti. vn qn actio punat eia inno
d tpe q̄ alio. aliuo cu actio punet
nim q̄ aliq. q duo punt ai d. Cu q̄pic
ae. t. c. Et e itu d. et sorq esse t. c.
est minor taro q bi una n. plubz. q.
suffic q it lege dei plubita. s. magna
n pli cu ordinetur ueiat ad fin q i
tusegi exigitur dicto. hic uero plu
te t. c. Circa p̄ ouinsio mea atepto
q ptiz adlite p qm d. i. ubi d
litre an ullas t. c. dicto e ad d ma
minis. qd facile sol orui i claustr
o fra l aci maior. Sequitur circa
uitiu murmuratio. cap. cxxvj.

Ubi ergo dete statu facierum
e q uitio me spale reputa
esse a de. Cu e ois ptas sit
a do. ne q resistit ptati di ordinatoi
resistit s. ap. ro. xiij. ita q murmurat a ci.
q de d murmurare. Gregor. O q si pointi
e ptate murmurat. liqt q cu rea gunt
q eia ptate ly arit. Et io dnt mor
se t. aaro. exo. xvj. No e min ur a ma
s a do. est li pn filii isrl̄ tusenti p desti
exclusi a tra pmissiois. li pmissa eis sit
nilitate. nu. xiiij. Os q murmurant a in
n itebit i tra sr glenam man in n bi
tatr ucn faci. i. Sic t nuc exclus a reg
celor. Gregor. Reg celor nullq q murmurat
accip. est li eit pt. qd n solu i futo s t.
i pnti d ordibz punt. p hi qui soror
moysi pcussa e lep. nu. xij. p hi
usi oduuta acceso de nouit exarsi ptri
castis. nu. xj. p li dati t abiro ab
sorpti s a tra viuentes. nu. xvj. p li
isrl̄ egressa a d. ccl. ucas d aonio et noui.
p li nusit d spetr igne i pp. q. eos
aro murmurabit. nu. xvj. est ad illatio.
murmuri t. multa filia n st difficilia.
mimi n nalo difficilis sin e. q sic pr
do nuo punnete aliq d inpuit. ita

mimi nun facile fac aliqs mimurare. sic
d. nu. xiiij. d ill q igitur d tra pmissiois
refferunt q murmurare fecerunt. murmurare fecit
a moyse et multitudine. est d q e q̄a
nolen igerai elicere quer. a qui nos scio
q erit ei faciens contra ei. Tu t asin nun
estote. glossa e qn n habet q conceat. n
qui ipso n ul illo ou nl reclamit. nl murmurat.
ita d t rhiosi facit. ps. Ut murmur
fa sui a pr te. p mimil q rhiosi esse statu puit
sui. glos dic alteras pastor i pnt pz. Cum
querulosa e. mechi n e. Et q p q mimin
fac d mechio n machi. et dic auitas q
li fiunt. pr n mea maior i deserto. i q fiunt
t frequenter offendit. q. l. murmura d a mo
ysen t aaro. Ha d g mea i deserto rhiois
illos q debet esse psertissimi etiam tustisset
ad statu intelli maior. p er hic q ex
testable sit mea mimuir i claustrali
cib sic spal d offensa. a q fuimus debet
eam exclusio a reg. ad qd fuimus debet
suspire. Curasio pnno t subitate mia
dr. q t e debet tunc nale. Corrupto
to sor q nalo e picilosa i aggretul.
Statu rhiosi i statu ali. q e nalo con
ble similitatu maior. q e a d replat
q e mut i ipsitie. glos dic ber. nil fre
orco q pnii i ospitate. Ergo. ii.
mior q ai melia fic aliqe orate sine
uno tpe q aliq. t i caar spe meli ii
unu eius se spe q aliq. est q n plia
pone uno tpe q alio t i rebu eia gne
pla ito. pfert un q aliq. Una e arbo
pla bt fruct une magi aliq. ito t pla
una q alia eia gne. t sic d aliq. est
d minor fic t faciut sine. ito e tpe a
ristie strena punet q i tpe abia ae.
t t strena alius q alius. Etia g abusio
e q rhiosi requiat q ita fiat d sep sic
aln sa e. l sic aln sit. et n li fiat mu
mat t oricet. q necess. ne na. ne t
ho minor li fiat ill q debet punar.
Melq n li prestantibus isto fieri q uult.
Ubi e ap ista illa fina aplica quer
sat abiere t pmum p pa pte tpe.

Nuq̄ ē ꝯ ꝑfecta piē q̄ mr̄ ordinat i
tꝰ plꝰ diligat uni filio q̄ alij. ꝛ plꝰ
uno tp̄e ꝗ̄ aliō. ꝛ forte ē dectior
uni q̄ alr̄ ꝯ defectu uitut. Rō q̄ cogi
tat ioue ñ ſcō ē dic. hic uos pbate.
Sequitur de cognoſcendis ꝓpꝛijs ꝛc.
Quarta ħ ſuo defectiby. ca. cxvij.
Quartꝰ ē q̄ rtꝰ ī ñnoꝛ. q̄ ſtī alīq̄ q̄ ma
gis cioſi ꝯ extrāeꝭ maiore
dāt opā ad ſaēdi defectū ſol ꝛ lune
q̄ ad cognoſcendi defectū aīaꝛ ſuaꝛ
Aug. ꝑ ipiā ſcibiā reccedēt a te ꝛ
a tātis lumē ē deficiēt. defectū ſolis
nil'ti tp̄e añ ꝑuidēt. ꝛ defect ſuū pñ
ti tp̄e poitū ñ uidēt. Nō at ſic faciūt
ħ ſcī ſꝫ cū ē eis ꝯ cogitāto defect ſuo
ꝑſi regat dō dicēs. Ut ſciā q̄ deſit
m. Et ħ ē utile uald, ꝓꝛ ē ſumꝰ
cū neſcat q̄ deſit ī domo ſua. ſine vi
nū ſine blad. ñ cogitat ꝯ ꝑuidā. ē a
ſcāt ē ſollicat ꝯ ꝓuid, Porro īt̄ſe
caꝛ ꝑis ꝑpoñitur ꝑ extiñſeca, hec ē
ſt q̄ermūcat ꝯ ꝑie, Mūrñ g̃ ꝛ ꝯte
tū extioꝛa ī dicat uapuitate ꝛ īt̄iſe
cā ſic reſonacō dolij, ſt deffēct uitiō
īt̄iſece ſic tota aīa ꝛ īmñatōnea.
ꝑꝛ q̄ dr̄ eꝗ ꝯ m̄ibꝫ. ñ īm̄ reſonāt
nō q̄rima. et ħ q̄ ſiut plei gr̄a ꝛ
uniti ſpu ſcō, ll̄ōq ñ grē ſpual' q̄la
ge lacū q̄cq̄ ſit uocat, Uirtutes
dñ hita ītērioꝛ aīe tplīt ꝯ cū, ꝓꝛ
q̄ cooꝑiūt turpitudīez mor̄. ſic
ueſtis opit turpia hoīs, ꝓb. Et
q̄ꝛ tecta ſt ꝑcca. ſ. ꝑ uitutes īfuſas
cū reiſiſe ꝑtoꝛ, ſt ornat ſic ueſt.
Grego. Ornamēta celoꝛ ſt uitutes
ꝑdicatiū, ſt calefaciūt ſic ueſtes.
Job. xxxvij. Veſtimēta tua nōne cali
da ſt cū pflata fuīt auſtro. Muniūār
g̃ ꝛ attēdās ꝯ hitu cor̄ ꝑt, ex ħ ꝑp̄ de
defectū īterioꝛ hita ſe h̄re. q̄ nuq̄
ſic muniatꝛ. ñ defect̄ ītioꝛē uitut
h̄et, Dr̄. ꝑſ. liij. ꝯ x. ꝑp̄ pattiā eiꝗ.
ꝗ ſic agna corā tondēte ſe obmu
teſcit ꝛ ñ apuit os ſuū. cū dꝫ. auf
ferētō ei ueſtes ſuas expoliauit
eū, ll̄ōq g̃ pattiā, ut q̄ nō eo q̄ ī
auffertur ſꝫ ex eo q̄ ~ nō ē ꝑ ſua uo
lūtate dātur m̄imurat, ſicco dñs
uoluit ad ſuos depo ſit cuꝛa aīar
mo. q̄ noluit eos ſollicitos eē de ueſ
tibꝫ. mat. vj. Et de ueſtimētis q̄ ſo
liciti eſtis, Quis obſec cauet hoīſo
līcitudīe. q̄ ſi cauet ꝑ ueſtibꝫ m̄imā
re, ſt ſ bēr. uā hūil' ñ uult hūil' ꝑ
dicā ſꝫ uil' reputā. Quis g̃ hūt ue
rā hūilitatē ꝗ ueſtiū hūilitatē re
fugiūt. ꝛ ꝑ latis ueſtibꝫ ātēdūt; Et
ħ idē pꝫ ī mltīs alijs uitutibꝫ, Coſtat
g̃ q̄ nuāqñ ꝑāꝫ īdicā ē māifeſtū
defectū uitutū, et io bñ dīc. hic uos
pbate. i. ex tali m̄ſure q̄ ub deſit ī
illo ſcō īterioꝛe hitu cordis. i. ī uitut
extriſecas. q̄ ꝑ hitu cor ꝯ litigat, Scm
Gū ſiue tollat īſirtās ub' reſpic
tis q̄s poſuīſtis ī uni tñ loc ſꝫ abs
cuſtodibꝫ ſcītē q̄s poſuīſtis. ita ſane
ū ulls ſibꝫ ad opet ſꝫ oī opa uni
ī uni fiāt. maioꝛi ſtudio ꝛ freq̄tio
ri alacritate q̄ ſi ub ſingul' faceret
ꝑꝑa. Cāuīs ē ꝯ q̄ ſeꝑtū eſt q̄ ñ qīt
q̄ ſua ſt. ſic itelligē q̄ dā, ꝑꝑs ñ ꝑꝑ
ſibꝫ anꝑoit. Et io q̄rtꝰ amplꝰ re
cedꝫ q̄ ꝑꝑa ur cuꝛāuit. tātꝰ aplꝰ
uos pfice noītis. ut ī oibꝫ q̄bꝫ u
tūꝛ trāſitoꝛia neceſitas. ſtēmīe
at q̄ ꝑmanē caritas. ¶ Hic tñ ē
ditur mādatū ītra ueſtes opoꝛē. q̄
ñ poſſꝫ credi q̄ ſic tollātur ītro
q̄ās reāꝑ ueſtē, ꝑꝑās q̄s depoſuit ñ
q̄s alr̄ depoſuit. ita ꝑꝑ ur loci poſſꝫ
q̄s h̄re ī q̄ reponet eas l' facet ſe
ꝑā. q̄s neq̄q̄ ē faciēdū. ido dic. q̄
ſꝫ ħ tollet. illud tñ ñ ē tollēdū ſꝫ ī
uno tm loco ſt ueſtes oīm repoſitē
ꝛ ī ꝯoī oī ōpētā, Scdo dīc q̄lr ſit
h̄ opa ꝗa faciēda. ibi. maioꝛi ſtu
dio. ꝛ c. Tertio reddit cāz illius mo
di, ꝑbās illū modū ꝑ aucte. ibi. cā

tas e. z c. Et p rez. ibi. ex io. z c. Et
sic p; q i h mandato eta tangit .s. sua
maxim. z modi exequi. z cu modi
illa. Sequitur de tollerandis fratrib;
propter infirmitatem humana. Ca. ex ebm.

Dominus ait qr ex hac q dic
nuit tollerant infirmitas. eli
citur ar. q infirmitas fratre e tol
lerada. sine ipi p; infirmitate i aliq;b;
lladic e. q ap dicit. ro. xv. Debemus
nos firmiores imbecillitates infirmoru sus
tinere. sic e. s. colupne fortiores suppor
tant ceta edificii domus. lladic e. z q dic
ber; Tu q i aggregatoe uniuis bn uiuu
simus socialr. Et p; Sociabilr ut
discas n solu patienter sz z libenter in
firmitates alior portare. tn mor q i
corpor. lladic est itaz q d dic d se
ips p osee. xi. Ego qi nutricius eram
et portabam eos in brachiis meis.
Sic e mater puulu q fac ei multa
dotia z gubernacula. n plus sz sustin;
oi. cu amore dulcem. ita fac d de
ub. z filio ex dicis. Ita d infirmo ali
us fratrib;. Illis patit. dolr dicte illi d
fratr onosus. p; infirmitates l morb a
liqs qui no cessant uexulare patre
timeltr exemplificat; illor d domo m
dom. sicut sit de q d s. exe. xxvii.
Gemilis uriis uexilabatur oi peccatu
isr. fatri q sic onus frm portauit.
Isto obsecro lege e ipleo. d q dicitur
e ad. gal. vi. alter alteri ora porta
te. sic adimplebitis lege xpi. Itez si
frater suo infirmat. no ne alia portat
eu. Sic e quilibet mebz p; infirmitate
quec i aliis. nisi p; hoc portauit i.
alia mbr. z n magis iuuat z supp
portaret. Si d i mebr coniunctibus
in. etiam p natura h fit. quanto mag
d fie i mbr coniunctis un cor prin
cipium. Ex sicut pueris quoda cameo
emeus qui tenebat secu capellan
quenda p de. Cu ait eet quuis morib;.
de domo sem inor eu filus z alia

tota familia queruit. z rogabat
eu ut expelleret eu de domo. Cui at
querer causa que h petebat. rndit. d
dico qi ipe e iste io. q nullo pt eu por
tare. Cui ille dixit. Si ita e q si
expellere eu. moreret famie. q nulla
inueniret q portarz eu. et io nolo sus
tinere ne moriat fame. Si d sic fec
lo secular d tollerando extraneo. q facie
e no spuali d fre p; i. Ex. Quida pre
prinalis i ordie fr. heremitari n satis
z pfectu. qui inueniebat aliqe fre o
nosu ualde i aliq conuetu. z ex cau
aliq expediebat eu transferri ad
aliq couetu. recogitabat quos pores co
uentuales hebat. q eent in multu spi
ales z caritatiui. z ad aliquei eor mit
tebat eu. significas ei q tale fre mit
tebat ei cu q multu posset lucrari. expecta
sua caritate z patiam. z alias multas
uirtutes circa eu. ut taliq spualis amicos
mittebat eu e. p magna exenio. et
multi sibi h debet gratulare. z ei gras
multas reddere. Item ntor ego prore q
da conuetualem. q nusq rogauit prore
uel alios maiores suos. p deponedo
aliquei fre onosu d domo sua. h
multos hrent tales. ymo e ad fra su
os i infirmitatez uelh, prinacialr aliquei
tale d suo domo couetu. qpatiens
illi fri deuote opera ut dimitteret eu
existimas q ipe q uia eu plenu noui
at. melius scirez eu portare q alii mul
ti. Dicit pt q bonor nos e suppor
tare inuice infirmitates mutuas. q lz
sint. tn prim l' ea q sit i capitulis
numq sit sustinenda. Dicit apu q in
laude angeli ephesi dr. No potes sus
tinere malos. No dic onosos. qr z si
sit oia mutua sustinenda. tn ma
nac numq. Et io bn dic h sco. si inu
tollerint infirmitas illi reapit. et qui
possimus. qd. s. e uinae fragilitate. tn
no e toll. nimis qr sequimur ne sic
depondat ul singlis fibi qs cu h fun

at ad opa. q: hi singlitas ipe acupa
r: bono citat. i q' marie asistit relig.
Et h' e qd dic. i uin tu lac: z c. Sed ct
contra illos q' p:ofe z n. pcon
t inis cta labozant. cii. cxxiv.
E li q' repuiit. itz alig relios
q ad opa dant se ipotetu. mo
negligentes. in gauli z tiste. ad opa n
ppa forte. diligetes z leti. hec e q: i lau
dittat singlaritate bone. Siglaritat
e ei talia sectari. Hec si singlar ad oi
sua e estiemua. ad ia pigri. Hec e qd
sua di ipat ad piclosa tpa. ante. Ut
qd: thio. In nouissimis dieb' istabt tpa
piclosa. z erit hoies se ipos amates. Et
hi e amore puato. preot ista. hec e q'
citas q' q' sumne cauia e destruit. Ame
e regata n est citat. Gregori. Leo. ait
ad se hec catate d: s; dilac ise p i altu
tegit n ee citas potsit. Hec e itez qd
ne aciat. ipa e oi pfue ad utilitate
cois. Tullius d. offi. p:ed ait septi est
a platone. no nb sol' nati sum. Et p'
filis se ben nat : seq ducte. cois utili
i medi pferre. Ii hec e q: pphic sine z
dimisatur. Sen. No pt quisq' bte uiue
q se iuet. q oi ad suas utilitate auite.
Alti uiuas or: si uis uiue. Ii h a ecclie
seor repugit qd sic p:. Dic gre. Nemo
ur: negleta utilt a. suolutaco. pspicia
at ait ambro. Nl pfecte sap. uesat
sua ce spectare comoda. s; ad illo qd o
uosu e toto affectu itedit. queo n qd
utile e s; q oib'. Et hec. Ut cui disci
plia. cui uita. ob' studis se delectatur.
ursq: uius ciuitela capitat: li h e cot
mandata aplica. ymo q mandata pn
cipiu aplor. Dic e paul a ad. phil. ii.
Ne q' sua se singli asidate s; q alior.
Petru uo. i. iiij. dic. Vnusqs sic accep
gram i altutru illa admistrite. Ii h e i
qd fac a te uestigiis dimiare. ppo co
dic. cuo. Imitatores fie v e. ad cetem
subterit oia negocia se z n q st ur
qui e. lt h e qd ip: hoie: reddit sibi
iutile. Ambro. Nichil uero decid utile
n qd i d. psit. Et p' Siochi cucce n
uaret. quo iutil e oib'. q utl' ee pos
se. Ii h e st qd relige: destruit. Ute
ci ablatic ist er h' tpal: z spial: dis
trucde. q: relatio. ubi hoie. nacauer
uilli sine comodis. ppie. Et io bn
d: i p. singlar' ferre deparatio e ea
. fimnea din. q: h d singlaritat rel
gioc: destruit. Ppi. qd er diuiso ur
nulli. Precepti est platois ut q rep
publice preesse uoluit. ad utilitate
cuius sic uelint ut qcq agit ad ea
referat. oblit comodoz suor. Ua
q tot mala fecit in relige ci releti
ali singli nacant. ppis. bn dic: n sei
n oi i uiu si gt studiosi z alacri q'
ppa. q: li reqrit citas. z ecci ad pse
cti maiore. Si e mlt' inet citas n
in sinceo. q to mag q' sunt iustituti
magne; Sed. Coseqns q' e n z ca
qs ilus filius aut aliqua ucitate de
se ptimibu i monasio astitutis aliq
atulit uest sine qb: aliud ite nra
deputado. n ecclie acceptatur. s; fit in
ptate p:egesti ut in res cos redad
cum ucte sunt p:estuatur. Ut si ac re:
sibi collatas cellauit. fiet iudico a
depnetur. ¶ Sed: distitue: sup po
sita tradit hic in. se: at cta uesti col
latar recepcio. Et uiid q sic da
opa cta uest delet fieri i a. ita et
uestes collate delet poi i a. z io ist
ad silia dices. cosequs g e z c. Et h
e ro mandati q p pr. Sed pi ipe ui
dat atmes tua. s; qd caued i recepi
enc. q: celita. Et io dic. no celig
z c. Ob faciens d recepte. s. q: poll
di i ppri pptate. Et io dic. s; sic d.
Utr sit faciend. Et io dic. ut i re
ce z c. Tercio pr pta trasgressiois h
mandati. qd d: q' n ac z c. preter uti
litas h' madati asistit i tribo. Pri
e q: q relioso alic obuenit i a pria
t. Aliud e q poitu i a n cauq: s; au

nite sunt plen. Decimo q celat rem a deo
collata sit. ii sunt pdicioni sit. Circa
p'mu q illo recipit sanitatis spualis.
Aug. Melior est sanitas v. sanitati
sanguinis. Alia e int se ... cui e
infante. hec. et sua dicat e ... latione.
ite hec recipit unu quelibet q ...
... reliosu. ... ei dat ... ei ...
... vel alio in quacumq obicit ei. ...
... in ... at ... in hoc monstrat i
... infantibus ... ut sit forte.
... labor. it i ... collig ... te.
... fit ... ad h' ... afortat no
... in fine dicens. Omne quod nec e.
... nr magis erit si sit ... cui scrib'
sit dic ... sic ... Volatilibus celi
celi ... sine labore pabuli ... ...
... q sunt ad ... esca ... spuali ...
in nesciunt ... dicant ...
e ... vestitu ...
... illor coitur ...
... sequitur ... abundancia ...
sit dic ... gaudeo ... non ...
nec in ... delectatu ... sit ex iusta
... salutem qui in ... situm sit. ...
... laudabili ... i ...
... qui ... ut sic ...
magis i reliosos. Sequitur q de bo-
nis communibus magis indigentibus est.

Q ... nono ministrio ... c. xxxij.

... qui ... dispensatio ...
... nimis attendit indigentia ...
... platis ... offert ill' q ii indiget.
... indigentes relinquit ... illa i
dispensacione ... e sinceris
... complet ... multa
...
... Cont ...
... xxxij. ...
... sunt ...
... in ... offert
medicinalia ... male ...
... xxxiiij ...
... fiat
... sic ille ... facie ...

iiet veste q ii indiget. et potiora q ...
get ... dimittere. Cont ... ad
... xij. Que putant ... ee ...
... ab ...
Nec e iste op' iuste q mis... recipit.
Et ... qui ... Et ...
i disceptatione de opib' iuste. ii ... sata
... et ii ... in ... ne
... sic ...
... offm ... ipi
... ad ... sua ...
iij. ... sunt ... et ...
... suam ... et clausit ...
ab eo. quo ... in ... i eo ... ii
e iste ... Unde e ... fidel' dis
pensator hospital. ... egris neglect ...
hospital' ipi i ... larg ...
... sic ... magis ...
... et expendit ...
... sit hospitale ... ab ...
se ... fuit i ea ...
... Ubi nec necitas nec utilitas
e. ii e fidel' dispensator. Sequitur de pe-
na celantis rem collatam. capitulum

Q ... nono q ... c. xxxiij.
collata ... in modis.
Uno modo ... i alios ...
... sic facit ...
sic ... posuit ... aliis ...
... loco ...
Alio mo ... rem ... palat ... sic fec
rachel. Gen. xxxj. q furata ... laban pre
suo celavit ... sua. Alio mo ... tpe
oportunio ... ii ... sic ...
... solum ... sed ... sunt ...
manifestat tpe opportunio. ita ii solu
... celare ... recepta q ... in ...
... tempore ... et ... revelat ...
... morose ... ii
... Dico si ... relioso
... collata ... sine ... sit e ...
... et ... sine ...
... ii sit ... culpa ...
... solum celare rem collata ... ali ...
... parte ... relioso ...

collatu celat. itez sic. que n suu
si dtatz ꝛ iniusto ad .s. illo ad quẽ ptn
in dispẽsatu. ei ꝰ ea captõe n psunt
purgare occulte. que ta ꝯstituere
solet furtu ꝑpe acceptu ꝛ id sic sim
ẽ pniẽda. Et sciẽdum qd triplex pctõ
puniẽda ẽ p scripturã. Una ẽ ꝯfusio.
ꝛ h̃ q̃ ad aiam. q̃ ẽ uerecũda. Ex. v.
Sed sunt ꝯfusio. Alia ẽ reddito rei
furate. ꝛ h̃ q̃ ad rem. Exo. xxij. Qz
si furto ablatu fuit restituet dñ
pmu dñ. Alia punitio corpal. ꝛ h̃ q
corꝰ. Josue. vij. Nõ erit ubi ai donec
ꝯterar eu q h̃ sceleris rei ẽ .s. furti.
Cu g celas rez ꝰ collatu sibi repu
tetur n pctõ ẽ. dz puniri ꝯfusione
i ꝑlatõe publica. uel restitutõe
que nuiq ẽ ei ãplius i h̃ cau reddẽ
da ẽ si alr ꝯtenta ẽet. corli pu
nitõe ꝑ priori aliqñ corpe afflictiua.
et sic iplẽtur i eo qd dr. zach. v. Dis fur
sic ibi sicut sp̃tus .s. i uolumine sagr scripte
iudicabit .i. corpalibꝰ. Sequit. Iniou
nita uera .s. ambitum ppositu lauent
sine a nobis siue a fulloibus. ne mu
ris aie sordes ꝯtrahat mũde uel
tis nimis appetitu. ¶ Hic ẽ ꝑn
ulti mandatum circa uestiu nitatez
.s. de lotioẽ ear. ꝰ q̃ quaz sb spẽ sci
tatis nimis. possit nimis curare.
tñ dedit mãdatu ꝑs ꝯtinens tẽp cir
lotiẽ uestiu. Unu ẽ qr lauet. cu
dic. iniq̃ uũita uera lauẽtur. Ali
ud ẽ a q lauentur. cu dic siue a nob
siue a fulloib. Aliud ẽ qr lauet
cu dic .s. ambitum ppositu. Et ad
dit cãz cu dic. ne in tiore aie sor
des ꝯtrahat nimie uestis sme appe
titu. qd .s. fieret si qs qñ ꝰ placeret
possz eas lauare. De quibusdã nobi
libus ptinentibus ad uestium loti
[illegible]irca p̃misionẽ. cã. xxxiij.
[illegible]q n solu corꝑalis sz spũal
[illegible]munditiã placz dõ. Uñ de
[illegible]nito. xxiii. Si illo uidz. lrs bis laui cu
cast. ꝑo quẽ egrediet ad reiq̃si
ta uẽ. dic. glo. Corꝑlẽ mũdiciã
diligit dñs. Unde ẽ qd olim cu debe
bat ꝑplus astare corã dño. ꝑcepe
sunt illi n lauarẽt uestes suas.
Uñ. exo. xix. dr. ipi lauẽt uesti
sua. ꝛ sit pati in i die terciu. In i
die ei tercio descẽdet dñs corã ple
be. Sed iudices q̃ cum n ualent lauent
sordes i ꝯsuetudinibꝰ sec. ꝑp qr psone
acceptores pauperi iudicium ad se
i sordido habitu uenit illuc sit. sic i
dr. iac. ij. Sed sic minus splẽdor i
ueste sap uncto ita ꝛ sordes. ꝯtra
sen̄ monens ad ea q sit uitanda dic.
Nõ splẽdeat lectio. nec sordeat.
Cu g uolosi sibi habeat astare corã
dño ministerio ei i domus. ꝛ ꝯtinue ẽ
aliqs ꝯtusa. ꝛ ad cuiusdam incõsia de
beat uigilare. cãndu ẽ eis ꝰ ues
ti mundicia ꝛ ꝑp dẽ ꝛ ꝑp pri ꝛ ꝑp
semetipsos ne iniã incurrunt. ꝑp
qd bñ dr eis. iniunita uera lauent.
Sz quest q̃ dedignatur h̃ facere ꝑ ipa
pso aduit. siue a fulloibus. ꝯtra
dico ihr tali uitoz. A nob uo dic
qr n sep h̃ lotio faciẽda ẽ ab ex
neis. sz pri ab ipis frib ẽ faciẽda
sep uel saltz frequẽter. et h̃ tribꝰ de
causis. ꝑpe uitaõ ifirmior semi
nalis itero i uestib. marie pro
ꝯcernu adhẽt imediate incuiis
immũdicie. q accidit ꝛ scas i sop
nis. q ei deo pura celare sut
scl'aribꝰ ꝛ marie sepe mulieribus.
ne lic ꝯmiono scandaliẽtur i ui
ris rliosa. ꝑpter ei ẽ talis psecu
caue ẽ ꝯlacio. ꝑp scandalũ ifir
.cor. viij. Uidete ne licẽa uer. i.
ꝑp ubi hec ꝯsuetudo sit ifirmis
sit. ꝑp magis puniri. Ab sz ci dubio
ꝑp inueni rliosi sine siue fidẽ
lauet uestis qr si ꝰ ab aliis laue
tur. pmo i hec incurrit. i illo nõ
cu merito surgat in ope ꝯtrario

ñ aliq̄. et io maiorē uiceē ex h' ac
cipiet. qz uniuersis ppi uicere accipi
et s̄ suū laborē ñ alienū. s̄ qd̄ dr. ecce
iij. sꝫ. pp humilitatē ex. qz q̄to sancti
or uite ē tāto debet dare maiq ex hu
militaē s̄ q̄ scī martinus faciebat s̄m
c̄ famulo suo. i. ppa psō faciēs hūilo
tonio. Unde ē q̄ i rlioib' mlt. ppi ri
tus eoz ñ solū sunt a frib' lotores ues
tiū s̄ ē alie lotores q̄s uocāt minora
ta. qz ipi mī lauāt pedes s̄ ⁊ capi
ta. ⁊ uocāt se adinuicē. p alios ex
teros ñ pmittūt ista fieri apd̄ eos
Unde est ꝓ q̄ in magnis sātis ꝓ se
humiliat ad ablucēm sordes minorꝫ.
Mo tn ego q̄rā q̄ i scl'o fiat ma
gne cuilio ⁊ uanitaē. q̄ sꝫ scō obs
uata lō i q̄ alij erāt aliꝫ i scol' ul'
alibi aggregati. accepta aq̄ ibat
p cunctas ⁊ q̄s de spatris, iniciebat
mundabat, ꝓditum ē q̄ q̄dā sꝫ ⁊ epi
s' tuc sīc in aūcta tono, Mō āt
iurg siue faciāt huiēs de timores.
ñi ipe dz ⁊ dei filio i. ppa psō lauāt
sordes pedū suoꝫ aploꝫ. q̄uis tn̄ so
lēt eē ualde fetentes ⁊ inmūdi. Mō g̃
debēt aliq̄ dedigni i rlīcē si ipo eis
ñ ipi mī lauēt uestimēta sua itoꝫ
et si alij p fullōes ista fiāt. tn̄ p lo
tores uilicū maiq̄ ē faciēdo, Et io
dē siue a uib siue a fullōib' ul' ad
deo ꝯ lotorib'. Mō io ē q̄ lotū lin
ferꝫ s̄ uolūtate uniuscuiq; nnā nie
tēt rliosi q̄ q̄n faciut s̄ uolūtate
plati. sꝫ q̄dam nūq̄ uellet suas ⁊
uestes lauari. aū ppē spēi rlīois. aū
ꝓp sāguiez. aū alios ꝯ causꝫ. coꝫ ñ
q̄ uellit laui. q̄dā ꝫ uellꝫ uno tp̄e.
q̄dā i alio. uñ seq̄ret' labor maior
q̄ndo ꝫ uellet lauare i. ppa psona.
q̄ndo i facē sibi ab aliis laui. q̄d es
s̄ i eq̄litas. q̄dā itin n̄is tēdo. q̄dā
n̄is freq̄ē uellet laui. q̄d eēt uiciū
sū. Dt g̃ oīa ista iauci eñ cimtēt'
⁊ p'pue uicaū nimiū appetitū hū

militatis. Solz a plato ordinari sꝫ ̄lct ordi
sis q̄ fiat coīs lotō c̄i die c̄ a cūo p
fois i q̄o i lauāa lauēt'. et h' ē laua
re ?omunita s̄ arbitriu ppositi. ne i tēpore
aīe sordes ꝓhat nuite uest' nimia
appetitū. Et sicō q̄ nimi' appetitū
mūdō uest' i rlioso ñ ē sine cl'pa ⁊ uē
excessū i appetitu. qz s̄ aug. tā ⁊ solū
malū h' ē nimi' amor creatē. et tñ
seq̄lle q̄ ē deteriora uesti' ex nimia lo
tē. q̄ q̄ñ sit sine iusta necītē ñ ē si
ne cl'pa. qz ē ꝯsilipa q̄dā. Et tūc
scādali. Mlta ē uaentiꝫ nimi' mūtōrē
i uestib' rliosi ñ ex h' ē sꝫidulē. Cōt
q̄ dr. i. Tim. uiō ñl fiat q̄d cuiq̄ offē
dat aspectū. Ex hijs g̃ mūdicie appe
titū nimio sequit' maia aīe. q̄ oīi sor
des spūls. Jeren. i. Sordes ei' i pedi
b' ei'. glō. p'cidr sordities. *De generibus
sordiū sūt pctā seu uicia. ca. cxxxiiij.*

Porro h' sordes. s. uiciꝫ sꝫ uel
de gn̄ies, Et sic ē cū sordes i
q̄uet. tn̄ ñl sꝫ i q̄uarīm sor
diū aliorꝫ i ꝯpatiē ad istas. Mat.
xv. No q̄d itrat p os iq̄nat hoiem sꝫ
q̄d pcedit ex ore h' coīq̄nat hoīem.
Et p' expoit hec ipē xp̄s ꝯ pctā. sꝫ
⁊ si cū sordes i aliq̄ corrūpat sbiect'
sū. tn̄ iste mag' q̄ putrēfaciūt. Joel.
i. Cōputruert iumta i stercore
suo. q̄d expoit gre. de sordib' uiciꝫ
sꝫ ⁊ si cū diffūdāt fetorē. tñ iste lo
gi. q̄ ad deū ⁊ angl'os suos i sūmo
h' sole sordes fetēt eis. Eze. xxiij.
scrigalo fetore sāguis tui. s. pctā sꝫ
mōtes. Ad io dr qz ñ solū p planū
mūdi s̄ ē usq; ad alta celi diffūdit
iste fetor. Sꝫ sordes iste sꝫ ñ i loco
q̄ sꝫ i ānima regis. s. i corde i q̄ rex glie
spāle dz req̄escē, Eze. iij. Fili hoīs i
iu isti posuerūt imundicias suas i cor
dib' suis. ꝫ io g̃uiorꝫ sūt iste sordes
dolēt q̄ alie. qz uir pnt mūdari.
Eze. xxiiij. Imūdicia tua exec̄bilis.
mūdare te uolui ⁊ ñ ē mūdata ē

sordib' &c. ffortis adhesio sordis q̄ in
itur ad pt abstigi. Alt ab alijs sordib'
pt lō caue. iste ū tā q̄nes ist q̄ icui
tabile. Job. ix. Siloti fuo q̄ aqs ni
uis. z fulserit uelut mūdissime man͡ mee.
tū sordib' intinges me. Glo. Nec uita n̄
latiue pfecte mūdaȝ reddit om̄ om̄t
hec corrupto. qd̄ iō d: q: sep renouat
sordes ista. Cū q̄ sordes iste sit tā g
uō. ualde difficile ē q.p mīmo appeti
tu mūdicie i uestibz sordes istas ic̄
rit. Et iō bn̄ dic̄ ut sabbatū pposit
sepate lauet uestē. ne itiores aie sor
des ̄ihat intrare uest' mīmo apetitu
Seq. Lauacr̄ z cor. q̄ ihr tatis ncitas
cogit. mīme denege. ¶ Secūdo
mādat ēta ncitate uesti. tōit man
ēta ncitate ifir tat. Et d. iiij. q̄ ita i
diget ifir. Vn̄ ē balne. ēta qd̄ tōit li
mādat otimae lauacr̄ cor͡p ē lauac
uesti. Aliud ē medicalia. ēta qd̄ tōit
fō mādat ibi. fiat sic mīme z c. Aliud
mūdatō cōmōr: itā ad balne l'alia lga
subue occaēce ifir tat. q̄ qd̄ tōit tūo
ibi mādat. nec eat ad balne z c. Ali
ud ē punsor. qd̄ eis auat gat sollia
tā. ēta qd̄ tōit q̄tū ibi. equitati z c.

De quibusdā notabilibz circa balne

Hoc declaratur: iiii. ca. corrolari.
uius pmi mādati. Pūo ē q̄
i scptis repit qddā lauacrū
qd̄ pt dici figurale. isto utebāt iudei
i multis lotōib' q̄s faciebāt. sz ptr ebi
aliud i figa. l' de ē lauacr̄ d q̄ d. m
dij. ffusti a foro redeuītes ū baptizet
panis ū comedt. z multa alia q̄ tōita
sūt eis suare baptismata calicē. urce
oz z eramītoz z lector. Aliud ē qd̄
pt dici mātiale. q: ūl ūt fige l' gūr
sz solū corpalez ablutiez. ll de d e
dupl'. de quo. eph. v. Mūdās ecctā
lauacr̄ aq̄. Aliud ē qd̄ pt dici sacrāl
qd̄ affert grāz. ū baptism' d q̄ i ulcio
te. Nōdū ē qd̄ exhibz reluo paua cor
tientes. q̄ abluere q̄sue ū. et eit

ēpti a pūmtiā etā i q̄ si fiebāt. act. ix.
Itā ē i diebz ill' ut corr'is isirta mo
reret. q̄m ē lauisset posuit eā i ce
naculo. Aliud ē quātitur uncttō. s.
balnē. d q̄ sacere ē q̄ sl lauacr̄ feīne
reputat. Filia ē pharaōis descendit ut
lauaret' in flumie. exo. ij. Judith bapti
zabt se i ualle bethulie i fonte. Judi
xij. Susāna uoluit laiiā i pomo
dan. xiij. Cū d sic legā de seīs d ius
ū legit hec i scptis omnis. Alt ū pōt
fiē hō balnē sic emmatiue. Dicit
ū uitō sic exuberāt hō mūditate:
q: ū solū curā alijs sz nec z solū pūt
cā sibi hic. pp qd̄ rhosi sep iacet ue
tiū. Alt p tale balnē abstine papue
fuar: ille d q̄ ipōitū ē positatia ad a.
q: illo comedat panē sūi. Et ideo
qdā rhosi mīcs' uniūt balneis. pro
q̄tiacis ncitte. tū q: reputat sī sci
nē. tū q: putat sī nccō. tū q: putāt
sī pūne posititati adā ipōite d: iiij. Jō
ē de ista austitās repladā sz pp uiq'
mag' sītas ncnāda. papue ē iolu
i. l. de illustrbz uris i lauacr̄ magni
bti iacobi epi ilolimitāi. dicit q
nūq̄ balneū fuit usq. Vū btē aug'
sic btē bnis iniamo agē ū phibz iō
balnea sz occurrit. sz tū ē multo tēp a
nito. Et ei qdā qll' utuntur pp lasci
uiā. ū pūi q se balneāt i fluuib. Q
dā pp inūdiciā. ū illi q̄ et alius ū
se balneāt ū ū abstinētiā: sordes l'
alie inmūdicie. qdā iō pp ifir tatē.
dna pūna excludit. terci' aut. Alt
ū p aliā ifir tatē ū sit cogte. Alt ue
ncitte uisi ē q̄dā difficultate. Et
iō signāt dic̄. cū ncitas ifir tatis co
git mīme denege tū. ffiunt q̄m
aut: ū. p sola infirtate q. aliq' sit
q̄tinue. z q: cogat ut: ad petitiē. s. q̄
sīr l' medici pt differri. Notandi tū
q: i affrica tpribz aug. dt utebāt
hoies balneis pp tir caloē. z iā
facilia sī aug' accessit. z iō ū uō it

cere cũ ei maior deliciã ẽ accidẽ
tione rlioſ. et tñ cũ ꝯcedĩ ei tali cau
tela ẽ faciendũ q̃ nõ cedat ceteris ad
offensiõẽ. Sic d̾ illi q̃ nõ intrãt bal
neũ hñt iacobũ aplm̃ ꝑ se. ita ⁊ q̃
intrãt hñt io. euãgelistã ꝑ se. v̾ q̃d
i ecclastica hystoria q̃ cũ intrasset balneũ
⁊ vidisset i q̃da lecto. dnt. Recedã
ne corruãt balnea sic neq̃. Illi hñt
ꝑ se ĩtuitũ q̃n posuit d̾ i ꝓbatica
piscina q̃ erat ĩ ih̃rlm. i q̃ q̃ p̃ descendebat
p̃ motõe aq̃. sanatũ ab angelo sana
bat. Illo possiſſz tñ ĩtuitũ dñ in
illo balneo. io. v. q̃ nõ licet uti bal
neis: Illi hñt ꝑ se heliseũ q̃ pcepit naa
ma ut lauaret' septies i iordane
iiii. r. q̃d nunq̃ fecisset tantũ ⁊ tñ scius
ꝓpha. si balneũ eẽt res illicita. Ci
us cũ hõ ꝯstãa pũt ⁊ balneis uti ꝯ
dũ utilitatẽ sic r̾la aug̃ dñt sicut
hec nõ lenit sicut tẽpamẽto q̃ pũt
Seq̃. Obsequat sine murmure ꝯsilio
medici. ita ⁊ si nolit uidere ꝓposi
to stat q̃d facieñ ẽ ꝓ salute. Si a'
nolunt. ⁊ forte nõ expedit. sine cupi
ditate nõ obediatur. Aliud ẽ si necẽ
ꝯesse credũ q̃d delectat. Dolor nõ la
tet ꝗ dolor i corde famulo dei dicenti
q̃d ei doleat sine dubitatiõe credat'.
sz tñ utrũ sanando illi dolori q̃d dele
ctat. si nõ ẽ certũ medicus ꝯsulatur.
Hic ẽ sz maioratiũ penes ꝗ tã
infirmãtiũ. q̃d tenendũ circa medicinali.
⁊ otiũ; tã. Maxat ẽ q̃n ꝓuidẽtum
ĩsuꝑ de medicinalibus. s. q̃n ars medici
ñ ꝯsulat. et h̃ ẽ q̃d dic̃ stat. s. ista
de ꝯsilio. i. ad ꝯsiliũ medicine. Alte:
qlr. et io dic̃. sine murmure. Alter q̃nz
dubitãt ...
ẽ q̃d dic̃. ita ut ⁊ si nolit ⁊ c̃. Quo
medicinalia ⁊ qualiter sunt mini
stranda religiosis. cap. cxxxvi.

Qcirca p̃ ꝯsider q̃ aliq̃ rliosi ⁊
er mag' rigore scitãt nõ tu
...it uti medicinalibus. repu

tãtes h' q̃ddã excessũ. ⁊ immutã nolẽtes
... agathã q̃ dic̃. medicĩ carnalẽ cor
pori meo nũq̃ exhibui. sz nõ dñ is reprehẽdi q̃
intus. ꝓuidẽs ẽ. ꝓpha sic usus ẽ medi
cinalib' ⁊ ezechia q̃ fuit unus ⁊ sanctoribus
regibus iudeorũ. ysa. xxxviii. Et iussit
ysaias ut tolleret de ficus ⁊ cathaplas
marent sup̃ uulnus ⁊ sanaret'. Glo. Vbi
nõ uulnus sz apostema suspicanti sũt. cui
in arte medicorũ siccioribus ficus ⁊ q̃
tussis soluunt. Alt thob. xi. Thobias
iunior de ꝯsilio angeli de felle piscis
misit i oculos p̃ris ⁊ sanauit. q̃n ipse
angelus dic̃ natũ ad medicinã sicut dicit
xi. Vñ altissimus creauit medicinã
sic dic̃ ecc. xxxviii. Cũ ergo ꝓpha sciuit me
dicinalibus usus sit. et angelus utendũ ꝯsulu
erit. ⁊ ipse d' q̃ oĩa fecit ꝓpe loquit' ipsa cre
ari. nõ ẽ inutile s̃pernere medicinã. et hec
dic̃. glo. sup̃ pdcm locũ. ysa. xxxviii. Sz
ad sua q̃ntare uolet ad subueniẽdũ
sibi i medicinalibus. P ẽ uel apostolo. Sz
ẽ sacerdos ⁊ leuita repleuerũt ꝯ sequũt
sicut eo q̃ uulnerati erãt nec quẽ uiuunt
uulnerati nõ curauit. q̃ta repletiõe dei
gnã. sz quẽ uidet q̃tũ ẽ i languore uel
curaret aliq̃d remediũ exhibere. ꝓpue
cui sit uibra corporis unio. ⁊ uiuẽ sine me
bris iam patit. ꝯpatit' ei alia mẽbra
sic dic̃. cor. xii. Sz ẽ corpus utilitas
Quo ẽ infirmũ ẽ inutile incipit. sic dic̃
.sap. ii. et io subueniendũ ẽ sibi ista
nõ recuperata sanitate possit i aliq̃ uti
lis eẽ stati. q̃d nõ pt eẽ durante in
firmitate. Decet ẽ incurie ad v' expe
ctatũ. Sz ẽ tñ placet ei sicut ẽ exhi
bitũ infirmitati q̃ sola uisitatiõe dictũ
sit i die uidere misisti infirmitate
fui ⁊ uisitastis me. sic dic̃. mat. xxv.
q̃d pt expectare ille q̃ nõ solũ uisitat
sz ꝓcurat sollicite medicinalia ⁊ oĩa ꝑ q̃
possit cito releuari. ꝓpue ẽ ipse i fi
gura h'. ꝓmittat. luc. x. medens. q̃cq̃d
superogaueris sz uulneratũ. ego cũ re
diero reddã t'. Circa. ii. nũ dic̃ q̃

istitas ē cū huāne fragili(tatis) facile m̄
istandi de ipa istitate. et cū sit istr
tate modiq(ue) defectu remedio ui
sualis inuitat. Et io hui plati ē huā
ir puitate istis, (et) si aliq cū n̄ eēt ut
auffeŕatur ab eis omnino inunitādi.
cē morsi q(uod) magnū dō ut dare aquā
miraclose filijs isrl. n̄ ul' sic cessaret
a mūne, sapi iq(ui)t thesaur' ē forte aq
mne. n̄ faciat cessz mūnā eo(rum). qd (est)
scd ē. nūy. xx. ijsti sit aliq plati q (et) si
teo h' faciat. tū hoc fugit ē tanta dif
ficultate (et) tāria a qū infirmitas. q(ui) nil
tū diminuunt d niuto s. q(ui) illarez
datore diligi(t) ds. isto ei n̄ opz pietat
sit mag' niuto dic ap'. io. viij. Q(uo)d mi
ser' i illātate, Glō. Dis mia ē gnu
dio sic dz. isti aliq(ua)ndo inuenit aliq q
eū hec fuit infirmat d ūnguēto effuso
sr ilius reputātē q(uod) cū ipo sestina h(ab)et
atur d mediās cū istris. isto ē pūni
phīseo(rum) q infirmabat d medico q sbue
meb' egroto. luce. vij. Erat appi
q(ua)ntō ad illū publicani (et) p(ec)cātores ut audi
rēt illū sicut istrmū libēt audiuit
astili' medici. et infirmabat phīsei (et)
scribe dicētes. q(ui)nc pctōres recipit (et)
māducat ē ill, Grego. phīseos me
dic' repl(er)e dit de subuentōe, Nō g(ē) eē
infirmi i eticē ualde ē detestabile ut
ū mōstrat' ē. sic habiali debēt medi
aliq. p tps ministrari n̄ istrē occasioñe
infirmarū n̄ lētāt. sic illāter n̄ mis
ti cū mūne, mitū sui n̄ diminuat
(et) qd fiue mūne qd sit ab oib acce
ptare. n̄ cāitatē fēnā i se hēre ostē
dat, Et io n̄ scō i h' cāū ut marīn ce
ellario dic. fiat siue mūne ministrū.
siue mūne assistēti, Ciuēi. nūo
q aliq repiutur q p senior(es) seqtur
decipiunt medicāliā. aliq q nīs cat
d ill. aliq ho q nīs se alligit istris.
Circa istos no diuisidz est agendo,
p(ri)mū ē (et) appellēd audiēd medicī
lib' cū eripedit. Et io dic. (et) si nolit

(et) c. Scdo n̄ sit audiēdi cū eis expe
dit, Et io dic. si ad ipe uelit. (et) cetera,
Tercio i pte ē cūmad. f. d dolore. i p
te nō. f. de medicālib. s(ed) medicis est
asulēd'. Et io dic. quīq(ue) si latūs est
(et) c. Et nīo q ex h, q dz cū p inco.
(et) si nolit. lētu au' q qū aliq p ser
uore r(e)ligiōis noluit recipe recreatiōes
aū i hospitō aut infirmitorio. aū nīs
noluit ieiunare, aū uigilare aut
abstinēe ab aliq aū alr se nīs astrī
gē. n̄ ē eis acqiescēdū s(ed) apellēdi sūt
ad ea q alij ēt faciut. p offert eis
cōsilū. sic dic ipe de medicīs. q (et) in
hōc p(ro)posito faciat qd salu reqr'. Qui
compellendi sūt ad recreatiōes in(fir)mi
qui eas recusant. cā. c.xxxviij.

H

jui, ad sit cāe multe, p(ri)ma ē ne re
ligiosi q p(ro)pe uoluntati abre
nunciauēt in ea nutriātur. q(ui) et
ipe soli sūi r(e)ligiosi. pū. xxix. puer
q dimittitur uoluntati sue asūdit i
mire; suā. f. r(e)ligiōes. i q qz dz eē sic pu
er sb uirga disciplīe, Scda ē ne in
uitū col(lig)at fua qd nō ē solū sui, q(ua)ntas
fui ex deputatū inutile l' minq utile
reddat. qd istoē p(s). fortitudiē; meā
ad te custodia, Tertia ē ne i(n)duca
t i r(e)ligiōe singularitas. q(ui) ipa deual
tat. p(s). Singlar' ferus depastus ē eā.
Qrta ē ne puīa col(lig)at ei aut tradita
ē auffertur cū uult r(e)ligiosa coz' sui re
gē f suā uoluntatē, Ber'. Quuī se
mel cum nb cōmisisti. q(uo)d turs de
nb itromittis; Quīta ē ut sibi ue
q ex hac om(n)i soli ut pz i phīseo q ie
iunās bis i sabbato reputabat se ma
iorē resultāturum, Ber'. Que maior
sbia q(ua)m unu solo toti cōgregationi iu
dicū suū p(re)ferat tāq(uam) ipe solus spm ha
beat; Sexta q(ui) hic sacrificiū mūq ac
ceptū ē deo, Ber'. Si i die ieiunii
inuenitur uolūtas u(est)ra. n̄ tale ieiunii
elegi spōsu. Nec sap illi ieiunium
qd nō ilium obiē s(ed) mali. p(ro)pe uolun

tae. Ergo et non solum de ieiunio sed de omni
consuetudine monachi ubi incitur volun
tas sua non magnum obicia corporis sensio. Se
ptima ne dignioris detentur iocunda.
Certum est enim quod quanto magis huius recreationes
fugiunt aliqui, tanto magis sunt sanctiores
quanto autem sanctiores tanto sunt minus digni. Ideo
dicit in altera ad thimotheum. Et ego glo eum
aliud. et potio balsamo. Cum igitur illi qui non
recusant recreationes eas sperant sicut isti qui
noluit eas non appellent ad eas. tunc di
gniores iocunda detentur. Octava ne
insit inventis meliores magis huius hic.
ab eorum immunitate tepescit. Exemplum. sicut
quidam religiosus. qui sicut eratra fuit in novi
ciatu proponebat nil ordinare contra se l. pro
re. pro se. Cum autem sic fecisset aliquanto tempore vi
det quod multe consolationes carnales faceret alius
pro se. Praeterea et nulli fieret. mutato
proposito fecit dicens. Volo et ego providere pro
me eo sicut et alii faciunt ex quo me non
peruenire nil mihi fit consolatio. Propter precium
igitur bonorum plagorum est sollicite custodire
subditos suos. et quos indiget per sanitate re
creationes carnales excipere. tanto magis i
ad eas ipsos compellere. exemplum unius qui pauperes com
pellit intrare ad cenam suam. Luce. xiiij.

De non est satisfaciendum subditis in carnalibus voluptatibus. capitulum. cxxxxiiij.

Item ex hoc quod dicit circa sanctum unum
est quod non est satisfaciendum religiosis illis
illius quod ad carnem pertinent quantum
sufficit cum non expedit. Non est enim proprium
prelati filio quod querit nociva dare non bona
ualde sed euangelium. Non est enim prudens
medici dare infirmo quod petit non ex
pediat. Non est enim sanus qui equum
regit laxare habenas ad volendum in
quantum vult bibere in aqua quae est. Cum igitur plati
sint patres medici et rectores suorum subditorum
sic propter sapientiam nimis non debent
satisfacere eis in carnalibus cui non expedit
Propterea prohibitum est lectis in canone pro me an
nus ne satisfaciat in desiderio. ad so.
xxxi. cui igitur debeat eum filium suum spirituale

diligere sic se ipsum non debet satisfacere ei
sed angelis. Plato dicit diligere animam quae est in
ne. si carnalia desideria sunt quod ... illos
petit. non quod multitudine desideria animae. igitur nullo
dicitur velle illius satisfacere cui non expedit. Sicut
enim filius israel acciperent acceptissent ei in
desertio et adhuc accessit eis quod petebant.
sicut ex numeri xi. Adhuc esce eorum erant
in ore ipsorum. et ira dei descendit super ipsos
Sed illius quae sunt rerum et videntur non debet cum
minutum. quod solum vult satiari videndi
et non ut possit accipere ... est ignis
sicut dicit. ecce. xxiiij. ideo quanto plus ministratur
ei accipiunt tanto plus ingerit. sic ignis quan
to plus ministratur ligna plus ardet. Cum
igitur sint accensa domino. prelati non soleant appor
tare ligna sed parum subtrahere. quod autem
dicit quod accipiens fine sine gratiarum accu
patione ... delectabilium carnalium ener
uat vires. Unde scriptum est in ... dum
ne enervant principes. Et ideo dicit. eccle.
x. Ve terre cuius principes mane come
dunt. Et enim beata terra cuius principes vescun
tur in tempore suo ad refectionem et non ad lu
xuriam, sicut legitur quod primus translator
legum precepit ne filii divitum nutrirentur
in ciuitatibus sed in agro a rusticis. ut duri
tiam potentiores essent ad laborem. Si
igitur cauendum est nobilibus et diuitibus a delecta
tionibus ne uires eorum enervent. quanto magis
religiosis qui debent esse fortes ad omnem laborem
propter nomen christi sustinendum. sicut est scriptum
de bono ... beati bernardi quod multi ...
et fratres suos ab ... transmittebat ad ...
muni transmittebat. Et beata silvia ...
mater gregorij ... senectutibus monasterij
... rectores aliorum ... pasce
bat leguminibus. Si autem mira carnales
sic fecerit de filiis et talibus. quanto eorum
a patribus spiritualibus ne ... faciant et
ciat filios suos. sicut ... cauendum est pla
tis ne dent subditis occasionem rebellan
di. Qui enim delicate nutrit a pueritia
seruum suum. postea inueniet eum contumacem
sicut dicit. pro. xxix. Ideo cauendum est ne sic

delicate nutriti fuerit. q̄ ē uoluit o:
do eos auellere a delicijs nō possit. q: s̄
ꝓpriū difficile ē assueta relinquere. Vn̄
ꝑ dr̄ q si uellet medicina aliq̄ ꝛ nō
expedit. qd̄ sic intelligēd ē ꝯ oīb cri
lib sue cupiditati n̄ obediat ꝛ si ex
tracit q. ꝑsit. Alii ē uino freq̄t ꝛ si
nocerat, ꝑesse credut qd̄ delectat. No
ne credit etiā q esus pomi qd̄ mo
ꝑhibt ꝛ ad nesciēdi suaue sic d: gen.
iij. ꝑcessit ō ꝛ ho. ut esset sic dij scient
bō ꝛ malū. ꝑpta eē experiri q nouerit.
None credebt esau q comedi lentē
d q̄ legitur. gen. xxv. ō famelicus mlt
ꝑcessē. ꝛ tn̄ totū nocuit q ꝑpt illd a
misit ꝑmogenita. nec inuenit loc ꝑnie
q̄uis c̄ lacrimis iq̄sisset ea. sic dic ap
ad heb. xij. Nō putat lecator qui i
tuetur uinū. qn̄ flauescit ꝛ splendet i
uit color eius ꝛ ingredit blāde. q multu
ꝑfit ē. ꝛ tn̄ i fine mordet ut coluber ꝛ q̄l
regulus uenena diffundet. ut d: ꝑu. xxiij.
None existiat dives q ꝑtes delicat
issimas quas comedit. … fercula ꝑciosa
multis empta denarijs multu ꝑfit
ei cū eis utitur. tn̄ panis eius i utero eius
uertitur i fel aspidū intrinsecus. ꝛ diui
tias q̄s deuorauit euomet. ꝛ de uentre
eius extrahet illas deus. sic d: iob. xx.
piscis nōne reputat q esca q̄m co
medit i hamo multū ē ualeat. et
tn̄ ea capit. Sic ꝑ accidit hoībus de
uoluptatibus. Unde dic tullius d senec
tute platonis. diuinas uoluptates
dicebat escas maloꝝ. q: eis capiunt
hoīes uelut piscis i hamo. Ecc. ix.
Sic pisces capiuntur hamo. ita hoīes
i tēpe malo. ꝛ i ꝑmitti qn̄ dies nulli
sic. Nō ergo acquiescēdi ē talibus. ꝛ si al
legēt ō utilia. q: alii uino freq̄ter
i hac decepti sunt. Circa tercios infirmos q
aliq̄ reputat' infirmi q fingunt se infir
m: n̄ sit. sic truncanni ut accipiat ali
q elemosinā. ꝑ carne dicentes mi plate.
mi infirmario. miserere mei qm̄ infirm'

sum. De his qui. Accidit i ordie cartu
sien q quedā cleric sclar q̄ sinebit in q̄
dā domo ordis illius i aliq̄ officijs.
istos uidēs simplicitatē domesticā. quad
die posuit se i lecto simulās se infir.
Ad quē cū accessisset correctoꝛ n̄ sc̄ī ꝛ
simplex. ꝛ quesisset q habet. respondit. Dne
ego i tali loco ꝛ … ꝛ timeo ne hēa
unā costā fractā. Ad quē ille. Et q
possit t̄ fieri. Respondit. Dne fricatio si
placet sic una pastellata d ouis ꝛ ꝑ
… costā ꝑ emplastr. Qd̄ c̄ factū fuis
set. ille simulator recedēte hō fo ab eo.
comedit oua. Alii aut̄ c̄ ꝯ q̄ q̄ sunt
ita ficti q cū dicāt se infirmos ꝛ i uri
na ostēsa medico nulla signa infirmitatis
appareant. mittant ad pulsus alia ur
… ut ul sic appareat infirm. ꝛ si
li sunt deꝑhensi. Alii ꝛ silēs sunt q …
n̄ fuerint sz suo uenti. sic d: in. ex. …
n̄ ē oī spu cuius ē infirmitate. n̄ sit ta
lis q se infir dic. q indubitāt credat
… et io huiusmodi famulo … fuo
… q … Sic dubio credat.

Sequitur per que apparet aliquis ꝛc.

Circa qd̄ nē sciendum. … ceterae
facies q sunt q̄dā q ex hijs qui
eis uidentur apparet sum dei
sic dr̄ de sophia. Ino q appelt aug
lo… s… ꝛ lucebat in eo q… dun
… Sz … multa … sic appet aliq
… sui dei si i eis inueniatur. Sunt em
aliq famuli sclarii dnoꝝ q n̄ seruiut
ei n̄ ul de die … nocte. Sui uo dei ei
… die q … nocte seruit.
… Seruunt ei die ac nocte.
Lupi at sunt isti d: … Seruiunt
q … seruiunt ei. Alter … reputat
q faciunt seruicia … n̄ sic ueri
… dei … uoluntaria seruicia exhibet
… Ut serui … facientes
uoluntate dei ex aīo cū bona uoluntate
fuientes. Alii sunt aliq q qui sunt cū diuinis
apud q hunt maiorē libertatē. abutuntur
ea i maliciā. non sic isti. ꝑma. pet.

.ij. Libi et ii qui uelam habitu maliae libertatem sed sic fuit dei. q. s. ii abuti tur libertate i malu. Itez est aliq qui igne e auone ubi oin sin. eo q se leat ipare ad oiiant. ii sic e i uo fuo dei. q: pata e ad oia maiadata eius. et io diligit eu auoue. ps. Et fua tua dilete illos. s. eloqui t. Itez est aliq q et si igne ii sit audire ma datu oin sin. tu no multu desiderat eu agnoscere. ii sic uo fua di. s; desi derat ea scire et agnoscere. ps. Serua tua sii ego. da in intellm ut. s. sciat .i. pcepta q scriptoi phibet de t uolu tate. Itez est aliq q et studeat i faciedo mandata dei. tu segnicies est i opando. ii sic

si

ia fua di. ps. Et sui fua tua custodit ea. Itez ua di fui ii e sic famli potetis. q abulat i magnis s; attedes humilitate; xpi qui de sin git se humiliat. qz sic dr. ioh. xiij. ii e fuus maior dno s. Sic faciebat paulus q dr. actu. xx. Ds sano qui fu erit ubi. oe tpr. et fuiedo dno cu oi humili tate. Itez ii e sic hoib sic ulti famli magnati. Ad thimo. ij. Seru di ii oz litigare s; ma suetu ee ad oes. pacietem. e moderatia corripiete. Itez itedit lue do sin sic stu dealia q sic apis argumtosa do desiu cbit. Un. mat. xxv. ge una qi hoio suus ds. dne quq taleta tradidisti m. ecce a lia qiq lucrata sui. Itez pp mala seruiena ea i sinedo dei. no relinqit bonitate dei. Iob .ij. Nuqd qsiderasti fuu meu iob. q ii sit sulis ei i ti. uir simplex et recti timens deu et recedes a malo et adhuc retines inoce ciam; Itez cu oi lo ista l alia fecit ii iu st bit. luc. xvij. Cu oia q pcepta st uob fe cit. dicite sui. iu. sui. Itez ii e sic sui ai gnum s; iseparabilr adheret i dno s. sic etiam getea dic. ps. xv. ad s. dno. Viui dne et uui dns mes tre q: i quo loco fuis dne mi rer. siue i morte siue in uita. ibi erit fui tu. Itez si i aliq apparint ulla sig manifes te. ut sit i fronte .i. apte sigm t illis q oin fui di sign i frontib eoz. q dicetu

qz ia adleat sine dubitatione creatu. s. tui uir lauar illi coll qo delectat expe riat. si ii e cui ii ci creat. q: l ii e ex puniciale adosi fuua. s; assimilatur medi eo de ei arte puim. ut recephalit q dicuntur feri q facuit medicias ei arte medi ne nesciat. l elus ncitualr artem auget. eit. l ipos medicos accipiuit. eu ipos solos dicat ee assuleant. Sed que alt ad balnea siue qiqz ne necte sunt. in na q euol tas. Et ille q li aliquo en d uinitate. cu q ipoiti misit ut ue de

Pdoc est tertium mandatu q tra dit eu ittuates. qo itero reqrit aliq i firtate. et hu actuce iplicat mada at ad oes ituatur. quiqz necite sunt De mundi qbari nobilib circa balneati

Sit a duo q hic oia. e. c. x l. mandatu. pe e ca societate i ma bitae sep. Sedi e ea uera assumpo fetu. ubi et ille q lit et e. Lic. a d p ulta sit q de au illo mandati. qui proprie sil ablate et e. tu q ad ea que h expslia tagit. sic de e q st circa balnea i aliq natib sit plura et ualia qualiter solet ualer narias isirtatis. ll dec ad ualti fuerit olim i usu et adhuc st alicubi. ita ut mag in et hosti. et t rhosi soleat ad ea d ali ho medicor ducere. Dz ii solet illuc nemie uille uile psse. et q ualiter li se pata. p eis balnea lexat. io spali tag aug q ii aliq uacat illuc. bona lexat societate. pp bonitate ipse spilia e bi nada. qiuis maxat qui q ii dicer hos rhosay uiq ad talia balnea accedere. Itez i h qo dic. siue qiqz ne necte sunt. notur q ii rhosa sue necite ii de egdi clausit sui. nec iure q: nec lectine eq dniuz q fadi laubsla sua. ii pp passio l alia necite; pp securitate maiore; i quit ibi. Iob. xxxvij. Ingredietur bestia latibula sua. et i aut suo morab. Si a ii sic bestia. qito mag he rabilis cur ipi illa mala pcli in dicensib beuli

quo

olim

ex claustro suo. infra numero q(uo)d conuenie(n)t ei
q(uo)d d(icitu)r minimu(m) q(ua)r(um) duo u(e)l tres. et n(on) d(icitu)r q(uo)d duo u(e)l
q(ui)n tres. d(icit) eni(m) q(uo)d contra b(ea)ti aug(ustini). q(ui)
sufficie(n)t eis hec nu(m)ero sc(ilice)t s(e)c(un)d(u)m reg(u)la(m) c(ontra)
ma. sic q(uo)d e(st) q(uo)d i(bi) d(icitu)r. q(ui) p(re)corrig(e)r(e) sim(u)l
c(um) p(re)late. c(um) ueniti(bus) q(ui)n(que) &c. Co(n)stat
e(ni)m q(uo)d ibi loq(ui)t(ur) aug(ustinus) s(ecundu)m r(egu)la(m) sua(m) i(n)ualitudi(n)ib(us)
(et) seleb(ri)t ex(em)p(lu)m i(n)ue(n)tu(m) i(n) s(e)ptue(n)tio (et)
i(n) p(ro)lido. ex q(ui)b(us) relinq(ui)t(ur) q(uo)d illud q(uo)d h(ic)
d(icitu)r. m(ini)m(um) q(ua)r(um) duo u(e)l tres. i(n)stig(a)t(ur) s(ecundu)m scrib(unt)
et t(er)c(ia) p(ro)fessio(n)is. Sed nu(m)q(ui)d p(otes)t p(re)latus
i(n) ordi(n)e su(o) d(omi)na(m) disp(e)nsa(r)e c(um) s(u)bdito
suo i(n) isto ma(n)dato ut uadat sol(us) i(n)
t(er)ra(m)? D(i)c(en)d(um). dicit eni(m) q(uo)d sic ex c(aus)a ro-
nabili. s(e)d hoc n(on) fiet n(isi) mag(is) c(aus)a sic su-
ciend(um). et i(n)uenit ad h(ec) decretale(m) i(n)
nocent(ium) q(uo)d dic(itur) q(uo)d abbas n(on) p(otes)t dispe(n)sa-
re i(n) uoto p(ro)p(ri)etatis abdicate. sic nec
i(n) uoto (con)tine(n)tie. q(ui)a s(un)t s(ecundu)m s(ub)ba ordi(ni)s. ex
q(uo) h(abe)t(ur) a(rgumentum) a se(n)su (con)t(ra)rio q(uo)d i(n) his q(ue) n(on)
s(un)t de s(ub)ba ordi(ni)s p(otes)t dispensare. et ta-
le est istud. De discretione habenda
in assotiatione fratrum. c(apitulu)m c. xl.
(Q)uarta. i(n) nu(mer)o q(uo)d r(e)ligiosus iturus
n(on) d(ebe)t assumere socium pro
p(ro)p(ri)a uolu(n)tate s(e)d ex arbitrio p(re)-
positi. et hoc p(ro)p(ter) bo(num) obedie(ntie). ut i(n) o(mn)ibus
obe(dien)tie o(mn)i s(ub)ornatio fiat. s(e)c(un)d(o) p(ro)p(ter) discretione(m).
q(ui)a p(re)latus q(ui) nosce(re) d(ebe)t a(n)i(m)as mi(n)ori(um)
suor(um) scit de h(iis) meli(us) ordinare. t(er)tio p(ro)p(ter)
bo(num) pacis. Talis ei posset assu(m)i ab iu(n)ie
intrare de quo no(n) expediret. assuma(n)-
tur u(e)l assu(m)pto u(e)l alijs reman(en)tib(us) q(ui) for-
te essent necessarij i(n) aliq(uo). u(e)l alius forte h(ab)eb(it)
aliq(uo)s i(n)o(r)dinabiles cu(m) e(a)d(em) c(um) eo. q(uo)d o(mn)ia
meli(us) nouit p(re)positus. Et ad sic sit
frequentius. u(er)u(m) h(ic) dicitur accepit nos
exempla s(an)c(t)i, Moyses descensurus i(n)
egyptu(m) n(on) assumpsit soci(um) p(er) uolu(n)tate(m) s(ed)
s(ed) aaro(n) e(st) a d(omi)no dat(us). exo. iiij. (con)stit(ui)
marie p(er)egrinatur(e) c(um) puero p(ro)uisi e(st)
a s(an)c(t)o. s(ed) ioseph angelo iubente. mat(thei).
ij. (con)st(at) thimotheo euocato ad se. p(ro)m(o)-
uit ap(ostolu)s s(an)c(t)o. Marcu(m) n(on) q(ui) assu(m)ere
(et) adhuc teneo. ad thi(motheum). iiij. Verum

p(re)latus q(ui) s(e)c(undu)m s(an)c(t)o. p(ro)uidere ei melius (con)-
uenia(n)t d(omi)ne fr(atr)e. Si e(st) i(n)uanatus sit rep(re)-
he(n)so(r) nu(m)q(uam) d(ebe)t ei assignare p(ro) socio n(isi) iun(iorem)
s(e)n(em). ut c(um) eo p(re)sentia(m) s(e)t i(n) s(an)ctitate. Ad q(uo)d il-
lud: tertiu(m) ut bo(n)o societas. Sen(e)c(a). Nichil
ita a(n)i(m)os ho(n)estos i(n)duit. ut bono(rum) so-
cietas. Si e(st) sit i(n)u(eni)ri(s) p(ro)uocato. assigna(n)-
d(u)s e(st) ei ma(tur)e p(er)uersio ut p(er)uersitate(m) ei(us)
co(n)discat. q(ui)a sic d(icitu)r. p(rouerbiorum). xiij. q(ui) c(um) sa-
pie(n)tib(us) gradit(ur) sapiens e(st). Si u(er)o sit
iuuenis. (et) difficile d(ebe)t ei (con)cedi q(uo)d egre-
diatur. et si (con)ced(itu)r. no(n) est assignando
n(isi) g(ra)uiter maturus. exe(m)plo iacob q(uo)d n(on) nisi c(um)
mag(na) difficultate (con)cessit q(uo)d b(e)n(ia)mi(n)
adolescens iret i(n) egyptu(m). (et) tu(n)c n(on) (con)ces-
sit q(uo)d iret n(isi) c(um) fr(atr)ib(us) suis se(n)iorib(us)
(et) m(atur)is. gen. xliij. Si u(er)o sit discol(us) (et) (q)ui-
l(us) (et) t(ur)bidus e(st) ei tal(is) d(an)d(us). c(um) h(ab)ens q(uo)d ore
et pace(m) erat pacificus. ne forte dis-
corda(n)t i(n) uia. Si u(er)o sit debil(is) (et) t(ur)bat(us)
e(st) ei tal(is) q(ui) fortis sit ad labores. ut ue-
lit ei uires suas t(em)p(er)are. ne s(ecundu)m ma(n)-
datu(m) d(e)u(teronomi)j. xxij. (con)trahe(n)t sil(ua) i(n) boue
(et) asino. i(d est) applicent(ur) sil(ua) debil(is) (et) for-
tis ad o(n)era. Si u(er)o ad sit facil(is) ad pro-
ced(en)d(um). tali nu(m)q(uam) c(on)uenit (con)cedi q(uo)d ua-
dat c(um) alio u(e)l aliq(ui)s c(um) eo. Ecc(lesiastici). viij.
Cu(m) audace s(ed). ad procedendu(m) n(on) eas i(n)
uia. ne forte g(ra)uet mala sua i(n) te.
(con)st(at) duo s(i)bi n(on) bene iu(n)gu(n)t(ur). q(ui)a u(n)us
nesciat se alij humiliare. (et) u(n)d(e) de facil(i)
se p(er)turbabit. P(ro)u(erbiorum). xiij. (con)stat sup(er)bos sp(iritus)
iurgia sunt. Vnde hec te(m)ptatio in
uenit discipulos de q(ui)b(us) d(icitu)r. mat(thei). xx. q(uo)d i(n)-
ter se disputauerant i(n) uia q(ui)s eor(um) m(a)i-
or eum esse maior. Et g(ra)uius e(st) aliq(ui)s
magis dispositus ad sup(er)bia(m) q(ua)m alius. Sic
(er)go no(n) iu(n)gu(n)t(ur) equi c(um) boue ad iugu(m).
nec asinus p(ro)prius no(n) c(um) ueteri. ne(c)
q(ui)libet lapis aptat(ur) c(um) q(ui)libet i(n) edificio
s(ed) c(um) (con)ueniente q(ui)a n(on) ui(n)c(ulu)m seq(ui)t(ur) (con)ueni-
entia. ita (con)sider(are) e(st) p(re)latis i(n) subditor(um)
assotiatione. Contra illos qui se reddunt
onerosos in societate aliorum. capitulum. c. xlij.

Sed mer l' aduitare e cu volo
re q siut q̄si q̄ arido se red
dut oib' odiosos. q nec i
sta. nec i domo. nec alibi pnt cu
aliqs durare. Solet in sca adueniet
ad aliqs duue ep̄s gm̄ et sup̄ suo adue
niētu. Vn̄ rem. ad paulinu. Obuiq̄
te manib' excepi. ff' ii iouent me
dicé. q̄ desc est eis cu ad eos ueni
utam. ff' solet hōi in cū alio dul
citer querslari. exēpla ō q̄ dr lecto. O
hōe idiū q̄ ulat' cu hōib' quisātq es
Vn̄. sap. viij. Nō hēt amātudie q̄
uisatō illio. s. sapie. silv nec sapiet.
ff' ii amarāit quinue z cohītādo
eos suos. sileq ill' sacris egipcijacis.
d q dr. exo. i. Ad amatiudiez pouce
bāt uitā eou. s. filioz isrl. ff' solet
ee magna dolor i diuisioe socij a
mabil. sic p3. ij. re. i diuisioe dd
et ionathe. ubi dr q osculātes alter
teri fleuūt pariter. s. cu ab inuicez
se separauit. Et act. xx. i recessu
pauli ab ephesiis. ubi dr. magni
et oium fletus e factus. et pciuētes sr co
llū pauli osculabāt' eu doletes ma
xie i illo qd dixat. q faciē ei n es
set uisuri ampli'. De istis q̄ boni in
i pacis sū i aduētu s iouent et
tiā. i cohītāt oez amātudiez z
gaudiū i recessu. Et ue nisi isti
z uisitandi. Nā ducas sociales sorces
suos mutuāt. uir illo. ecce q bonū
q̄ iocūdū hitāre fres i unū. ff' ii eui
uāt sic sodomite scz loth. sic dr. pe.
ij. uitijs itee illos qui de die i die
aiaz iusti uuiqs opib' cruciabāt.
ff' sociale alleuāt socios. iux illud
qd dr. eccl. iocūda socia uelud e i ma.
isti uo oriāt illos q̄ s̄unt sociant.
Eccl. viij. ffuena = solez z masiā sep
facilia e ferre q̄ hoiē imprudentē. s. cord.
et stultū i labijs z ipiū. s. opibq.
taly et scr tm̄. ff' sociale alluvunt
socios ad magnā amiciciā. pu.
xviij. Vir amabil' ad societ. magis
erit amicq q̄ fr. ff' ii reddūt se oib'
odiosos q̄cūqz uenerit. sileq iason de q
scriptū e. mach. v. fugiēs d ciuitate i ci
uitate oib' odiosus. sic isti i oi qnētu,
Diue mis z deploratō q solacij pō
deberēt facere fribq suis uiuit i cariia
tū. alleuiatos i oner. amicicia i dolui.
ffoñ hōi in sic solet quisari bn̄ inter
malos s' illō. pre. ij. cōuisatōz uim ite
gēs hitō hn̄z. q hūit grāz ap eos sic
ioseph ap egiptios iuēit grāz coraz
pharone tātū q qstituit eu dn̄ aun
sue. z pricipe ois possōis sue. sic dr
i ps. Sic thobias ap niniuitas ta
tā grāz iuēit i aspectu regis salmā
sar. q dedit ei plāte faciēdi q̄cuz ue
lz. sic dr. tho. j. Sic dan. int babilo
nios i aspectu pricipis eunuchoz
sic dr. dan. j. Et i aspectu regis na
buch'. tātā iuēit grāz. q astituit
eū pricipē sr oēs puīcias babilōis.
sic dr. eiusd. ij. Cū at sic iā boni i
reddāt se amabiles it malos. q̄ mi
rabile e q isti reddūt se odibles it
bonos. ff' d iustis z mal' hōib; repi
ūt q uisati st sine q̄rella. sic d pau
lo ad. eph. iij. psequns ecciāz. at. s' iu
tiaz q i lege e quisatq sū sine q̄rella
De istis uo ubiqz ēe q̄rellātur. Naz
q̄rellāt maioris d eoz inobēdiētia.
minoris d eoz duricia. socij de eoz
molestijs. officiāles de eoz iportūitate.
familiares d eoz iusficietate. ex̄nei de
eoz scandal' z silia mlta. itu q pos
sit eciam i die obitq sui. ecce ho ple
nq q̄rell'. ff' dr. ecc. xiij. Ois ania d
filez sibi quigetur. z ois hō iūgr silu
sibi sociatur. Quals g' ijt ōs isti q
qd nāle e hō. z oia aialia nāle fac
iut. ut hz quigātur sibi iuicē. ut
galina cu galina z ouis cu oue.
vno z lupq cu lupis. ipi tn̄ nesci
ut cū frib' suis pfessiōis aptare z
ad inuicem cū eis i pace. O q̄ lōge

sunt ita a bonis imo quod et sunt malos amabiles
faciunt. Filii vero nec inter bonos se faciunt
Nota leviter et sunt isti a quibus mali quod similis eo-
rum est diabolus qui dicitur aequivoce quod isti non agni
sunt. Nota leviter et sunt ab animalibus quae faciunt nulla-
tenus ad quod isti nec nisi nec vite possunt. iona.
Primi sunt qui ab tali bona capitantur cum
sincero dolore sed sine correctione per corre-
ctiones et exhortationes gravis et impetuositate.
6. Unde illis osee. vii. dolatum est prophetis. isti non
habent tam durum neque et impetuositates tanta
et tam fortis. quod nulla correctio nulla exhortatio
praeter illa correctione. et ideo inepti sunt ad ponendum
in archa noe quae est ecclesia. quia sicut est de ligno le
vigatur. scilicet complanatur sicut dicitur gen. vi. ut
possit esse aliis coniungi. et ideo timendum est eis
ne sicut lignum ineptum ad iungendum est aliis rep
bentur ab artifice et proiciatur in ignem. ita
fiat de eis. Sic est scilicet sicut de sarmentis. eze.
xv. fili hominis quid fiet de ligno vitis. quod
nil valet ad aedificium. respondit dicens. ecce
in igne datum est. Isti sunt qui dicit dis. scilicet mat. xi.
tollite iugum meum super vos. et quod relinquit qui
vult discipulos suos esse tales quod sciat se
iungere aliis in societate sicut iungitur boves in
iugo. hoc autem isti non faciunt. sed sicut dicitur osee
viii. relicti sunt. scilicet ad similitudinem vituli qui se solum non esset
absque iugo. Et ideo timendum est eis ne eveni-
at ipsis sicut vacce lasciviendi quae nesciat
iugum. quae pascitur in pratis et impinguatur ad mor-
tem. Osee iiii. Nam vacca lasciviens declinavit
israel. nunc pascet eos dominus quasi agnum in latitudine
vel sicut vacca impleta quae non tenet iugum. quasi
mandato domini conductam de castris immolanda
erit in aspectu omnium. sicut dicitur num. xix. sic et
de istis forte fiet in die iudicii coram toto
mundo. Isti sunt qui nolunt discipuli esse sicut ani-
malia mitia dicens eis. mat. xi. discite a
me quia mitis sum et humilis corde. Et ideo mittetur
eos dicens. luc. x. Ecce ego mitto vos sicut
oves. quasi scilicet sunt animalia mitia. Isti non sunt sicut
animalia immitia quae occidunt mitia. Contra quod
dicitur ecc. iiii. Noli esse sicut leo in domo tua ever-
tens domesticos tuos. quod isti faciunt. et ideo ti-
mendum est eis ne forte dominus eiciat eos de omni

congregatione sanctorum. eiciendo per illos paulus quasi
gal. v. utinam abscindantur qui vos conturbant.
Sed consequenter quod diligere est hominibus ipsum sunt
prava sunt quasi ligna inepta in igne proiicien-
da. et quasi vacce sine iugo morti destinate.
et quasi animalia ferocia de societate humana expellen-
da in sic. unde esset non dare operam ut essent et
aliis laudabiles societati. Primo ad hoc ut aliquis so-
cius sit amabilis solet valere quod primum est amor
ad alios. Seneca. Si quis quam amice sentiat
sic. ratio monstrabo tibi sine medicamine.
Si vis amari ama. Secundo est desiderium
in amorem aliorum. Nota est desiderat ne sine
obsequio. quasi si obtineat obsequium nunc. Sic
dicit sapiens. Si quis obsequia amicus intus
omni parte. Unde paulus ro. xii. Si esuri-
erit inimicus tuus ciba illum. si sitit potum
da illi. Hoc est faciens carbones ignis congeres
super caput eius. idest ignem amoris ad te accendes
in corde eius. Tertium est mansuetudo. Ecc. iii.
fili in mansuetudine opera tua perfice. et super gloriam
hominum diligeris. Quartum est affabilitas. Ecc.
xx. Sapiens in verbis amabilem se facit. Quin-
tum et sextum est supportatio sive infirmitatis
secundum duas dictas. scilicet quasi ad infirmitates morum et cor-
porum. Hoc est quod attendit dominus in amore
sic declarat dicens. Diligam te domine fortitudo mea.
Et postea subdit dicens. Dominus firmamentum meum
quasi ad corporalia. et refugium meum quasi ad spiritualia.
Sed autem in dulce sunt eius dilectionis. quia si
inveniatur in homine eius non accedet homo
ad eius dilectionem. eius autem de causis. Supportatio
quod praedicta faciunt homines amabiles. De his secundum li-
bri dicit beatus sic. Beati quae in congregatione multo-
rum unus sic specialiter ut amare appetat
et amari. mites et affabiles et exhibere. ut
dictis non solum patientes sed et libenter infirmitates
aliorum portare tam morum quam corporum. Prima
et dicit quasi ad primum. amari quasi ad ii. mites quasi ad
iii. affabiles quasi ad iiii. tam morum quam corpo-
rum quasi ad v. et vi. Et nota quod duo prima sunt
in amore secundum duas dictas. quae ad amo-
rem. scilicet activum et passivum. Duo media sunt in
exterioribus actionibus secundum duas. scilicet factum et dictum. Duo
ultima sunt in patientia secundum duo genera infirmitatum.

sequitur Contra illos.

Sequitur contra illos q̄ nolūt socios
[P]ōst hec uīdēdū est q̄ sicut sūt aliq̄ i
cepti ad societatē alior̄. ita sūt
aliq̄ laborātes i uicīo. q̄ uix
potest inueniri socius q̄ eis placeat. Isti
sūt q̄ quī refutāt aliquos q̄ qui solēt eē
custodes suū diligētes. ꝛ cor̄ defecta ñ
tacē ꝛ ꝓclāre. timētes ne ō eis dicat
li tacē. Isti sūt siles istis q̄ nolēt hēre me
dicos q̄ eor̄ īfirmitatē uideat ꝛ remediū
apponāt. Cont̄ hos dicē beē. ad eugeniū.
Cōtubunale talis leias q̄ uite c̄ testes
ꝛ custodes sit. Sī ꝯh̄ faciēs ē ꝓs. qui
nīōr̄ primo modicū ha. ueret remūcit.
Qui ū refutāt alios ciō oē p̄ti. Timet
ē fragilitatē suā ne cū eis itērāt p̄ti
aliq̄s īpiūtē l' uirtutē. hī. et ipi delēt
asistē q. ꝓp̄ hō obie dē' custodū; cos i
ne itruet i tēptatiōe; si forte eē iua
det. Ex. Isti mitis p̄r fr̄ q̄dā q̄sim̄ a se
ne dicēs. Nō facia q̄ lēo iniāst ad
talē loc̄ ꝛ iūmū in bellū; Et ridit
seniō. Sic faciebat agathō. Simple
bat mādat̄ ꝛ uincebat bellū. Ideo sigū
ter dr̄. ꝓu. xx. Vir obediēs loq̄t uicto
rias. q. ꝓp̄ obiās dat hōi uīta ad uin
cēdū tēptatiōes. Ist̄ qui refutāt alios
ꝓp̄ maiōritatē. uolētes magis p̄esse so
cio q̄ subesse. ꝓp̄ qd̄ nolūt associari
maiōib' se. Sz ꝯ hī ē exē regis glie. q̄
i hī mūdo nūq̄ uoluit p̄esse. primo fu
git qn uoluerūt eū capere i regē. sic dr̄
.io. vi. ll dō ꝛ rex noluit a disapul'
obsruari. Subiectū tñ uoluit eē ꝛ
fuit parētib' ut dr̄ luc. ij. ll dō ꝛ rex
noluit a disapul' obsruā. mat. xx.
Q'cūq; uolūt int̄ uos maior fieri
sit ur minister. Ist̄ qui ꝓp̄ īsterribili
tat̄. Sīt ei aliq̄ q̄ abitratēs i ꝓp̄a uo
lūtate ꝛ sensu. ñ p̄nt trahi ad ali
or̄ uoluntatē. Isti ꝯ nolūt socios ñ
tales q̄s possit ad uolūtatē suā ducē.
s̄ alios ē uiciū ꝓp̄ uolūtat. qd̄ ualde
reprehensibile ē in rhoso; ꝓp̄ qd̄ cū
i uitis p̄r̄ q̄dā seniō reprehēdēt q̄dā fr̄e
q̄ discurrerit p diuīsas cellas. ꝛ ipe rūde
bat q̄ q̄rebat aliquē seniō s̄ cor suū ad
q̄ remaneret. uolēs eū iformāre ꝓp̄a uo
lūtatē subiunādo rūdit ei. Querens
iq̄ aliquē q̄ tū faciat uoluntatē. ñ cui
tu uoluntatē facias. Ex ñ pu. ꝑt iu
nitū. f. s. a. de. qd̄. s. dr̄ ad uolūtatē al
terius. ꝛ ñ dicē aliū ad suā. Ist̄ qui ꝓp̄ de
lictor̄. Sīt ē aliq̄ ꝓni ad cl̄p̄as aliq̄s
ꝯmittēdas. ꝛ iō timet aliq̄ cor̄ socie
ne forte ē eis relīquūt i aliq̄s. Sz si iō
hec eēt hō. tūc hōi angl̄s ē. q̄ ꝯ cū de
lere ꝯmittē p̄nōē cū assigtā ē. qn
ñ cessat p̄curē. qd̄ tñ nō facit. Sic i
hōi uir ñ delet abhorrē societatē ma
lor̄. s̄ ꝓp̄ hī medicū delēt eis assistē
i spē meliōrōis. ꝛ tāc magis q̄to isti
magis idiget medico q̄ sani. Sed ꝯ il
los tenū admitte q̄s tū meliores face
possē. Ist̄ qui ꝓp̄ rhois. Sīt ē aliq̄ q̄ iusti
nalos rhos nolūt admitti. q̄ tāti rhiās
q̄ ḡue sustinē ñ p̄t. Isti sūt sic illi isti
ncos q̄s ꝑ. iii. diuīsit de ē. ḡuis ē nob
ad uidēdū. qm̄ dissilis ē alijs uita illi
ꝛ i mutate sūt me illis. Stulti isti ꝛ ne
cessarios. q̄ ē idigeāt fugiūt hoc abūdā
ce. cū eū faciēs ipa uicitas siti sen
tiat̄ careat. Ns ē idigēs eleōsiā nō
uadat p̄rimā ad abūdātes domos q̄ ad
uacuas; Indigēs fructib' ñ ꝓp̄' uadat
ad arbores plēas q̄ sterile; Et sic i silit
Ista ꝛ uis magis rhois delēt uoc hi
ter admitte; ut de plenitudie eor̄ accipi
am'. Aug. Si paupitas augit. si luct'
mestificat. si dolor corp̄ is iq̄etat. si ulla
calamitas iq̄etat. assit boies hōi q̄ nō
solū gaudēre ē gaudētib'. uer ꝛ flere
ē flētib' nouit. salubēt allaq̄ ꝛ collaq̄
scit. Salubr illa q̄. asp̄a leuiūt. allem
āt ḡuia. sīant aduisa. Ist̄ qui ꝓp̄ in
assocciabilitat. ꝯ q̄ pax ē. Nō ē uolūt
ne ē aliq̄ cū societas sit odiosa. sz alii
ē q̄ hō odiosi sūt ad cūctū utile hōi
sic iebusei filiis isrl' uit q̄ hītabāt

Ex. dicit de q̄dā reclusa scā q̄ cū
h̄ret q̄dā ancillā pacificā et patiētis
simā q̄ ei p oīa fuiebat ad nutū. attē
dēs q̄ pacē metet cū ea. mutauit eā
ī aliā īpatiētissimā et garulā. q̄ ei u
ba male dicta frequēt dicēt. sic̄ ancil
le sarre uxoris thobie. q̄ īproperabat
dnē sue de morte .vij. uirorum suorum. ut
plā eā sustinēdo. pficeret ī uirtutib
et meritis. Jta de in meritis p̄ q̄ eā q̄ui
sente insiluisset aliū. et audisset cā cel
lā eius priores custodes alii turpia et
mala uba dicētes ei. dixit ei. Nō audis
q̄ isti dicūt. Rn̄dit ille. Audio. Et
q̄re igit aliq̄ eos nō facis redditū. Rn̄d
ille. frequēt hic cogitauī facē. s; p̄ea ani
mū m̄ dicēs ap̄ m̄. Si hic modicē n̄ po
tes sustinē. si maior tēptaō suenerit
potius sustinē. Et iō sustineo hic mo
dicē ut exercitē m̄ ad maiora si occurre
rit sustinēda. Silis iste modo fuisse
scō dō q̄ semel, ptractēte ī eū et suos la
pides et maledicētē ō noluit phibere,
regū. xvj. Et scūs iob se fuit dracho. et soci
strucionū. sicut dr̄. xxx. Et hic an tps gr̄e. et
Jn isto de tpe gr̄e debet hoīes patie tā
te ad socios puisos. ut n̄ despuāt mitia
aīalia hitare cū q̄bz cruedelib. ysa. xj.
Lupus cū agno et pardus cū edo accubabit
vitulus et leo et ouis sil morabit̄ .1. tpe
gr̄e. Quō obsecro sustinebit iste sociē
dracho et strucō et pardus et leonē. 1. pessi
morum hoīm et crudeliū. q̄ renuit sociē
una fr̄is, pp̄ aliq̄s mores q̄ q̄mz n̄ s
p̄ca. l; aliq̄ntulū sit g̈naues. Hi dis exē
plis et filib; mltis q̄ repiūt ap̄ scōs
debēt anīm ad sustinēdū societatē illo
rū q̄ mores h̄nt onerosos, ut eorū exercitio
nib. pficiāt ad uirtutē. Sic ē s gr̄e. abel ēē
renuit. quē caym malicia n̄ exercet.
quō itaz erit ysaac. q̄ fr̄is ismaelis
exercitatioz recusat. l' iacob q̄ fr̄is esau
recusat exercitiū. l' ioseph q̄ puisor̄ fr̄ūz
exercitatiue societatē repellit. Jdem ē
g exercitatorib; tanq̄ fenuol omnis sp̄utuz

ad fine; de timētē libertatē socii ā assig̈ te
tāj a plato suo acceptare q̄ p uoluū
sua eligē. tāmēn ne sic̄ mali attigit
ī una cūmē sociū. tūc ō pp̄ īputētur
ā eleg̈ q̄ ē recip assignatū. Cuia h̄
g̈ qd dicē aū. et ille q̄ h̄t aliq̄ cūrā
incūtes. cū q̄ sp̄irito iussit ne debeb.
ut illis efficacia et salubia ipsi possit.
tā s̄ dcā. vz. q̄ plata dz ēē discretus
ī assignādo subditos. et q̄ ēē debēt se
socios amabiles et hūiles. et q̄ illos dz
assignati sociū refutare. Seq. Egrota
tur cura sine p'egritudie; reficiatur
sine aliq̄ ībecillitate. et sine febrib;
laborātiū. nūn aliq̄ dz inuiga ut ipse
de cellario petat qd cuiq̄z oportet ēē pse
pit. Hoc ē mādatū qd q̄rto tāi
cap̄ necitat īfirmoz. qd tractatur cāt spāle
cūz q̄ ē h̄ida ō egis. Sz at q̄ q̄ ī h̄
mādatu tradit. s. et q̄ īfirmis est h̄ida
cā. et p q̄s. et ut suiēda s̄ q̄ ptinēt ad
hāc curā. et q̄ sumēda. et ad cui arbitriū.
p q̄ exclusiō q̄ q̄ reprehēsibilia q̄ solet
accidē circa cūz īfirmoz. Vn̄ ē cēn mādatu
digertis. Sz ē aliq̄ q̄ et si cūz h̄eat de
īfirmis īfirmitatib; actu. tn̄ ō recidiuis.
p' īfirmitate q̄ resurgit. l' ō ībecillita
aliq̄ q̄ solz ēē dispō sitis ad maiorē
īfirmitatē pācē cāt, sicut ū scō h̄ reputatis
reprehēsible dicē ū solū egrotātiū. s. actu
s; addiciat. sine et p'egritudie; reficie
dorum. q̄ ad resurgētes. et itaz sine ali
q̄ ībecillitate. et sine febrib; laborāti.
q̄ ad debiles. Et ē melior lr̄a. et sine fe
brib; q̄ sine et febrib;. q̄ febrib; labora
tes cōphendūt sb egrotātib;. de q̄b; p̄ in
s̄ alicubi ū assignatur spāl' puisor
īfirmis. et iō ī mltis negligūt. q̄ cōiōr
puisor ū sufficē. Et iō q̄ h̄ reprehē
sible mādat q̄ aliq̄ et spālr hec cū
īiugatur dicēs, nūn aliq̄ dz īiuigi
s̄ cui ū insistat de dīfirmiz oportentia
dat animo mltē refu. sed ād, p īfirmi
tas necitate. qd sap̄ p̄etate. Si fiat ī
sine piclo, p̄etatis de h̄na. tn̄ iouat

magis inqͥetus cui aliq̄s sciat et possit.
aliqs uel n̄ sciat et l' sciat n̄ possit. et io
.... ò cellario q̄ ē locus ubi reseruāt
ea q̄ necessaria sibi petit. Illa uo nō de
bet nisi sumi superflua ul' negauia i(d est)
dnr. qd cuiusq(ue) opus ē .i. necc̄ nō superfluū
.s. ul' nociuū. Illa uo nociua ò hēs necc̄
ie et nociuus n̄ expedit committi ipsis i
firmis. qz cū cor ē et frequēt ē si noceat
preesse cerebri qd delectat ut ò dcm̄ ē io
admit. psperit. ipse .s. nō ipsi infir. De
cura magna de infirmis habenda. Ca.
Decursu ad hanc curam. cxlviij.
magister ò infir. scribi sic hic tangit
multa sūt q̄ mouere debēt fres
et maxime platos. P̄ q̄a ē mīa. qd p(ro)
Sic misericordia cū ad q̄s solū mīa se extē
de multa ē cum afflictiū sic famis siue
sitis siue nuditas siue carentia hospi
tij siue carcer de se siue alius aggraua
tibi sic infirmitas. sz nulla ò pperis sic
ipotenter hoiez ad releuandā suā mise
riā sic infirmitas. famelicus ē et sitibūd
et nudus et uagabundus pūt se iuuare
ad sue releuatiez mīe. et ē icar
cerata qz se ipsū libat. qz oibz istis re
manēt uos corps. infir. u n̄ pūt l' pa
rū pūt. qz infirmitas aufert uos fiste
nulla de ppiis miseris ē q̄ facili releuā
n̄ possit q̄ infirmitas. facile ē ē esuri
entez etē. sitiente potare. nudū ū nos
tre. etiā ne i hospicio recipe. icarcerati
libare. qz hec depēdent a sola uolun
tate uiuētis. infirmitas uo qz nz p me
dicus mltos. nec p medicinas mltio
das pt releuā n̄ q̄ solo dō. qz ipse ē q̄
mitigat et medet. ponit et manū ei
sanabit sic dr iob. v. Infirmitas ē q̄ mi
sera afflictio. siue facies ipotente.
siue difficil' ad remediū. Et iñ ē
q̄ dō uolens puocare dō ad mīaz alle
gat istā magis miseriā. Mīre mei
dō qm infirmus sū. q̄ io mire qm sic
infirmū ḡnt sū afflictū nec possū me iu
uare. nec aliud expecto remediū. Cū

q̄ mīa dicat q̄ miseris cor dās. et ideo
magis sūme debeat ad maiorē misīa
sicq̄ sit misīa nūc i alios debet illa infir
de ab itacioq. ad infirmos tānq̄ ad maī
misīa. cū spāle hita ò eis. Ad forti
ficatōz uo hīz rois mltū sac q̄ alios
xpī exp̄z relinqt suā q̄ potat ò subueni
re i infirmitate. relinqt ē suos q̄ hoīs suis
defitiētib' ò potat subuenire. relinqt ē se
mētipz qd potat ill' defitiētib' aliq̄
ptuire. qd m n̄ pt sine alia uolūtate.
Merita ḡ ipietas eēt si illi q̄ hī sic pr
uiuaria p' et suu ū n̄ adhibet cāz sol
licitā i sua infirmitate. Scdz ē ex. l'pis
ē exēplar nrz n̄ legi' tātā cāz hūisse
ò aliq̄ miseris sic de infir. Nō ē uelsis
se nudos. recepisse hospitez. uisitasse
icarceratos. famelicos uo et sitibūdos
legi' recreasse. tū raro qz pūī fecat
solū i desto. ij. solū i nupciis. De infir
mis uo legi' cūrā diligētez hūisse. nā
q̄ fortiter dicēs. cōfide fili. cōfide filia.
nō tāgētes. ppa manu ē lepsū. nō cēt
gentū. nō plene sanāts. et alia mlta
q̄ ad curā istā ptinēt. q̄ innumabilr
fraēs. sic paula q̄ nos hortat ad imit
tādū se dicēs ad cor. iiij. imitatores mei
estote sic et ego xp̄i. tātā cāz hūit ò infir
ū n̄ sō de pñtib sz ē ò absētib. n̄ sō de
ḡnb' infir sz ē ò leuib' egritudib' sollicite
cāz. Noli iqt absēti discip' ad. thio.
xiij. aquā bibe sz modico uino ute. ppt
stōch debilitate. qd n̄ ē ò maiorib' i
firmitatib'. Sz obsec' fecasz ò pñti gūi
f egritudie. q̄ tātā cāz hūit ò absente
leuib' paciēte. Vnq̄ n̄ sō cāz ò eis ge
bat sz i tāt opatiebā ut n̄ cū aliqb'
sz ē cū oibz egrotātibz egrotarz. Qs
iqt infirmat ē ē n̄ infirmor. Ep' de e
pafrodito ò q̄ dr. ad phil. ij. Infirmat
ē sz dō miserti ē ei. n̄ sō aūt ei sz ē
mī. ne tristiā sr tristiā hērē. Sz dedō
p suo ò s carnē egrotate accessit
ad ihm regis ei. p illo alleuiādo.
ita deuote q̄ mīnat dō aut de co

se n̄ iucisse tātā sitē i psl. xli. y. iiij. Si
ar iste ꝑtil' z l. auetā z mlr tātā cāt hūit
de suo ꝯ iustic. qḋ sinceḋ ē fidelis ēt
z rlio so. ꝯ filio ul' frē ꝯ ī rē ꝯ spāl ꝯ būa
g' cāt sellicitā ꝯ istic. moueat eū rpi.
Qz sui n̄ mouz. moueat eū ap. Qz sili
n̄ mouz. saltē moueat eū uiri ꝯ gnal.
Tercā ē xp'iz offiz. z li q' ad platas spi
ē sc̄ pastorꝯ sic leḡ. ez e. xxxiiij. Vn̄ ar
pastori ē cāt hūc ꝯ oue egitāte. maiorē
q' ꝯ alias, sicut dr̄ eā ꝯ quāz. ez e. i eoz. i
reple siceꝯ eoz. qḋ isti erat n̄ ꝯsolant
tis. Et itiz medicā; ppt̄ qḋ dr̄. ys. iij.
nō sū medicꝯ. nolite mā ꝯstitue pnapē
pp. Inuuenit q plat' dz eē alius medi
ci. Medicā ar ē mag' cāre ꝯ istis q' ꝯ
sanis. q̄ isti indigēt illi ij. Mat. ix. Nō
ē opꝯ ualētibꝯ medicꝯ s; male hūtib'
Spālē ar li qucēit plato rlioso q cāt
tā corpiꝯ q' aiaz frēz suscip̄ ꝯ lit. iste
sē q̄ mireō. Gzen. ij. Matth. dixit.
ubi ē testic. Hoc ei nūm ē sollicitꝯ
ad platos. Sz heu plati q̄ū sua di
cta iplet illō. tren. iiij. Manꝯ mlierꝯ
misericordꝯ coxiut filios. q̄ ar deleret eē
misericordes ad subditos. suos ꝯ ꝯis opꝯ
rib' uos uerit eos q̄ cazinꝯ i lelectis.
Nō ē ūā mliez erga istiꝯ. ymo ipē
sē q cāt maiorē solet hēe de istis. Vn̄
eē. xxxvi. Ubi n̄ ē mlr igemiscat egeꝯ.
s alia lr. Marie ar erga fili istiꝯ
mris ē mag' moīn ad miaz. Vn̄. eē.
iiij. dr̄. Misercbit tui mag' q' mr. P qḋ
muut' mag' affectꝯ pietat' mrꝯ ad
fili'. Attendat g' q' hūit offiz pastorꝯ
medici z mrꝯ. q si pastor mag' cāre
dz ꝯ oue istir' q' sana. z medicꝯ mag'
ꝯ istis q' sanis. et mr ꝯ istis filiꝯ sp̄i
le. ita z ipi cāt mariaz delet hēe de
istis. z ipse sollite mādat sez qḋ huc
tez ꝯ cāt istis. Seq. Siue d' q cellaꝯ.
siue q uestiab. siue q coꝯiab' pronūt.
sic muzsīc sunat sribꝯ suos. sic dr̄
ē imao hā q̄tā q elc. ¶ Hic incipit
tūtar mādatā tā offiale sēnaz ūat.
Est imō q offiale q̄z solet offīcīe
i mi sincōi. q̄n. s. sunct' qḋ sicauit sa
cuit ē imme. q̄z i distribuēdo reb' ad
offiz sui ptiūt. Coz' p' tradit li mādat.
Coz. ij. pēa. ubi dr̄. coꝯnit z ē. Ezen
mādatā priꝯ nōt q q̄dā sc̄ uitit ꝯ tā
spūalia. ut lib' tā stiꝯ. Quedā tā
corēlia. hec tā duo ꝯpue. l. tā iu
cui z tā uestiti. Hec g' tā distinguet
tā grā offiali dic. Siue qui celliꝯ.
q ad uictū. Siue q uestiab. q ad uest
titū. Siue q coꝯiab. q ad stiꝯ. Et
dez itlligedū ē de aliis offialibꝯ. s.
q sunat sribꝯ suos singli ꝯ ptinētib'
ad sui offiz. z li sic muzsic faciant
Hoc ex li mādato elicuit' tā no
tādā. P ē q offiale sc̄ i mōstiis ꝯ
stitui tā diuisa diuisi. ex li qḋ dic.
Siue q cellāꝯ. siue q uestiab. siue
q coꝯiab' pronūt. Scdm ē q sp̄s de
let sunt ad iuncē. ex hic qḋ dic. sun
gt sribꝯ suos. Tercā ē q li deuote siāt.
ex li qḋ dic. sic muzsic. De offialibꝯ
constituendis. ca. cxlviij.
P rimū sciendū ē a platis ꝯ
semetipos ut hz ipi meli'
possit uacare spūalibꝯ q
magis ad eos ptinet tā necessitas sub
ditorꝯ aliꝯ ꝯpeꝯ occupāt. Et sic
facien̄d reliq̄t ap. q assumere no
lēt uiuitꝯ q uacarent uisio dū. act.
vi. Cosidate frēs uiros ex uob' bōi tes
tionū. plenos spū sc̄o z sap. quos ꝯstituam
sr' li opa. [illegible]
[illegible] laudabilē
ꝯ ꝯstituēdi offiales [illegible] ꝯ sub
to [illegible] ꝯsilio ꝯstituerit
eos. Cosidate [illegible]
te [illegible] ꝯsilio ex [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

mõstrus. i q̃ sclaur cstituitur ad sec
uenda. et io dicit. ex rub. ptes non
cessant: non sec̃ fumosas. sed sequit testi
mon̄. s. scap. i inuenat. vn̄ accepit ple
nas spu sco. s. sapientie. vn̄ seq̃. et
sapia. Omiale ẽ qr hnt ci mltas fructu
. ipas aliq debet ce fumosi. Et qr hnt et
cutos multis preciosi ñ scitis cur debit
debet ce sci. Qa timit cusp̃ scire multa
q̃sue sapia bn sec̃ ñ pnt. vnde i cis sapi
ẽ sup̃cor ẽ, sp̃ ipa ex hois exhigeñ ad. i.
q̃ debet sic ocdite. mlt ar. hb. ad eos
suñs cui tacas qn ouili i cuis sunt
z sut oĩa sil uiq̃ sunt. sunt i eã salon
o q̃ scpai ẽ. z̃. ẽ. q̃ regia saba uidens
cedes ministrum. s. i aura c. a. ñ hnit
ult̃ sp̃s.

De nuntio seruicio fratrum. Do sui debeat. ca. c. xlvij.

A
imone multum ect. anglorum. q̃ ex
ordie q̃ capl. illo uenit. i muñ
um ad sunce d hoie. De inat sic adiuisit
tutori spũ i ministrum missi. ad heb. j. plus
i ect regie. anglorum. q̃ puella z pegrue
ascendit i montana ii lecte sz festinanter
ad finẽs elisabeth cognate sue multo tim
nore se. luc. j. et sunt ei ẽ. mitis. Ma
rie q̃ ect ad. q̃ cui i bitu regio ñ pulsz te
nuit ldb. accep hẽim ias sm ut i ipa ul
sunt ertus i medio ut. Ego q̃ i q̃. luc
xxij. i m uĩ ñ sic q̃ ministrat. qt ad i
ue pt inque io z mlti p. Sed ẽ iterz
mẽ maiorat sunt aliorum sic sua su
o. Deb; q̃ q̃lz de sue suo q̃ sit maior: co
uere existimare. phil. ij. in humilitate superiores
sibi inuicẽ arbitrantes. Aug. i glõ. Noli
debẽ ita arbitri. ut nos existimare fin
gere. sz ue existimemus posse ce ad i alio.
q̃ sub sup̃or sit. z si bo inc; q̃ illo uidemini
sup̃ores ce ñ sit occultu. Sed; itur sunt
alie sp̃ scitate. vn̄ i miñ. dicit hec in
due dz. ad. thio. v. Si scorz pedes lauit.
Vnde q̃ chosi significati p nazareos q̃
ce ẽ q̃ sci. debet os repute sci. qt uñ
dilcis sic sunt q̃s dilecti suis. Vnde
ad. gal. v. p caritate sunte inuicẽ. Vñ

ait p̃ tẽ: p̃ missionẽ suma dilecne debet
sibi ouingi tamq̃ mẽbra eiusdẽ corp̃
q̃ uale se mtui diligit. Sz q̃ i sue ẽ
incuit alia tẽdes. q̃ sit maior. q̃ sit sub
q̃ ualemus. sz sic ulnus p sec ẽ ec fnts con
p̃mmagis fue ẽ ã grtm i singulis
sibi debet inquiuc. alias sẽ ad sud ẽ
z inuicẽ. p̃p̃ lx in chosis sunt iun
cẽ. et q̃ p̃le ñ ẽ ap̃ eos aliq̃i q̃ se
clamu p̃ sõis eos p̃uncialis sunt. aut
custodianos. aut prãs laicus. cum so
tulan acqrẽ aut i mesa assistẽ al
silia faciendo. et hec tpib; d ci. forma
ẽ q̃ li sap sclaruntis q̃ sa. Sclarib;
sui sunte exhibet z sunt singul q̃ in
ministeria. z fuerpt sic uiuit. Sed
ẽ p̃s ista tenẽ sclari. ipi ẽ ẽ ut ipum
possed unde multa cõpus heam ap̃ ãcs
suis. i q̃ scõs clarent ñ assumit cos i ill
sunt q̃s. sperat ẽ. sp̃ quel; ieiue. Lud
ẽ sclari ista ẽ multe z ec iseatr. q̃ ect
neos debent istis aliq̃ q̃ mere. z aliqñ
fuerit. Vnde nos. q̃ isor ẽ ñ assũn sclo.
z aliq̃ a scilaudo istis z sic sume dili
gunt. punat. Et io sibi inuicẽ sunt ẽ
ñ accepit sclary. ad sua sunt. ñ forte
iterz aliq̃ i sõna. i sereta. z i illi
q̃ i absentia eos sunt. vñ ohr tẽ. q̃ lu ẽ
suetust sue nulli ect ad z apz. Nuq̃
tempt ha sunt chuir sic.

De fine in inuic seruatur. capl. cxlviij.

C
uta. iij. io facien ẽ q̃ d. s
iterz b; z seruar sibi tñ li
sicut ca inuic. sic siquit
sic acõe q̃ faciebat in ioana ẽ sic cla
mor. luc. iuj. Exhibit dona clamand.
qt sc sic tota gtu. q̃ faciebat sunt i pre
tiis oia tñ iuiu sua dissitaeat aliq̃ i
dictat. Ecc. xxxij. Concordia fratru q̃
ista auri. Et bij di tal' fratu. qr z
opa fac z micat se punat. q̃te sic sicut
ãq q̃ i alio quẽ pat pnt fel. Sic isti
amaritudinis mtuo i fund exhibite. Q̃d inuic
fac fund uiũ gn. z manda z rapi
ẽn z mcẽn sine assisten. Vñ leuit

dic ii ses. Sic minime sumat sibi sing
lis officialis pro mutuo sibi minime
misso in recipiendo officii, propter aliquos qui
solent cum minime recipere sic in me.
et in prelatos propter illos qui non possunt diu te
nere in illis. sine in exequendo propter illos qui cu
pido et quam minime exequuntur. sic min
ime umquam ut sit gratia mediantibus
recipientibus et assistentibus. primo qui
dem propter quem fraudes sunt omnia. qui quantu
sibi non acceptat et lecte diligit.
ad aium magis respiciens quam ad actu
positivo ideo quod vicii minime solum
eum fecerit in claustro. et ideo ii scito de
ipso curiendo qui est fecerit lecium circa
nescitur cum dicitur. Si de intra ergo aliquis tam
et non omnino diu est de ipso curiendo
nam medicus. cum dicitur fiat sic mi
nime de consilio medicine. Locutus est iter
de ipso curiendo circa finem sumenda. ut
sic cum dicitur. Sic minime sumat sibi sum
Sequitur. Codices certa hora singulis diebus
petat. Extra horam qui petierit non accipi
at. ¶ Sic erunt officiales sumendo
cum minime ita erunt interdum dis
pensando iacebit. et ideo tradito mandato
de circa primum tractatum hic circa. ii. qui erunt
duplicis. vel ut qui datur quod dari non de
aut qui non datur quod dari debet. Circa
primum tractatum hic mandat in spiritali cum matia
circa libros. Circa. ii. tractatum ibi mandatu
in. Vestimenta uero. et cetera. Porro interio
hic mandatur primus est quod amore studium
in libris aliquid et nostri dimittitur orationis in de
vel officii diuini vel alia ad observanciam
claustri pertinentia. quod est reprehensibile. sic
ordinare quod illud quod est laudabile fiat. scilicet
quod studeatur sed certis horis propter quod
dicitur. Codices singulis diebus certa hora
petantur. et illud quod est reprehensibile
scilicet quod dimittitur ea quae sunt deuotionis propter
studium et non fiat. ideo propter quod dicitur. Extra ho
ram qui petierit non accipiat. et cetera. scilicet tunc
studeat cum aliis est uacandum. Alter
tercium uero est quod extra hanc mandato est hoc

qui que cum nostri sunt singulis et in a. ut quilibet
bene primitur. Unde est fecerunt codices in
primitu. Et hunc diligenter custodiat.
Ad quod plurimum spiritalis custodia illius ad quam pertinet.
Et etiam in usu ponatur. Quod sit est sin
gulis diebus certa hora in eis studeat. Et eligo
propter studium in negligentia. quod propter hoc possibilitas
quod petentis extra horam. Et tales sunt recipi
endi tunc. qui ad studium licet oportere apti
tudines. aliter est inutile esse ad eos perti
bus quoque ad legendum. Et hoc sit quod militan
quod libros diuinis procuravit. vel ut male
custodiunt. vel etiam est in utilis. vel etiam uin
se in illis occupatur. vel tale in eis recipitur
quod hic petitum sit semper. De diuinis li
bris procurandis. capitulum. c.xl viij.

Cunta primo est quod sapientia celestis
est sanctus quod de celo uenit parandis
libros. Et cetera. viij. Ego quasi
aqueductus exivi de paradiso. scilicet ad modum
aqueductus uel per scripturam libri. Salomon
sed aliquid theosophiam magis sollicitudinem
apposuit et magis expensas fecerunt
ad habendum aqueductum per quem rigat fons
aquam materialem in domum suam. ad figuram sortis
cordis. ad irrigationem ortus. ad commoditatis
multas habendas per singulas officinas. et
de aqueductu sapientie celestis. per quem sortis
peruenit figurit. et curam ad se habens irrigit
et singulis utilitatibus innumerabilibus. perueniunt
libros. scilicet parandis curavit. Non sic curabat
parari de isto fonte sapiens Salomon. quod non solum
sunt omnia temporalia sed sunt salutem et super omnem di
ligentem et extimandis sapientiam. sic dicitur sap. vij.
preposuit est ad totius potentiae dicens. inter
tellam de sede magnitudinis et ut mecum
sit. sic dicitur. sap. ix. Et sunt illo loco. ideo di
cendi de quod ad paruit turbam de quamque patribus
dicitur glossa. quod quamque paris sit quilibet modo
sui. Et derelinque quod omnes libri sancte cerere
gener. abui aie. Non est ut primitu ac
primo magis insipientia quod pessimas est non sit
inutilia non apponat curam magis de habendum
semper alio in animo sua. Et ideo tum prelatum
quod sibi in religione debent apponere magis

qui libri non sumunt alimentum anime. Scriptum est et legant in domo. Et ad hoc opus non melius fuit deputare aliquos speciales. Exemplum est enim de ioseph in historia illecato. quod genesis. xli. dicit pharaoni. Nunc ergo prouideat rex virum sapientem et industrium. et preficiat eum terre egypti. qui constituat prepositos per singulas regiones. et quintam partem fructuum per septem annos fertilitatis qui iam nunc futuri sunt congreget in horrea. et sit frumentum sub potestate pharaonis seruetur. Glosa. Hoc tempore gratie inuenies impletur. quando abundantia anima impletur scripturis et spiritu ministrante omnia disponitur. per singulas vrbes episcopi et doctores ordinati sunt. qui abundantiam doctrine de omnium voluntate scripserunt libros sacros. qui ab instabilitate famis verbi dei assistentibus doctoribus longeuam mentem resficiunt. Hoc dicit de sensu accordat quod sensus eorum in manipulos redacte segetes congregate sunt in horrea. omnis abundantia frugum in singulis vrbibus condita est. Ubi est segetes in manipulis, id est doctrina in libris qui manu tenentur. Et quod est omnis abundantia frugum in singulis vrbibus, id est in militantibus libris in singulis conuentibus. Sunt autem libri qui sumunt contra libros sacros. sunt quasi arma quibus defendimur nos et impugnamus inimicos. Sicut dicit. math. iiii. fecit dominus quod ad omnes temptationes inimici et diaboli auctoritates quibus se defendit. et ipsum repulit. Canticum. iiii. Mille clipei pendent ex ea. omnis armatura fortium. Quod exponitur de sacra scriptura. Sicut dicit et domum regiam esse sine armis. et ideo in claustro sit domus regia et in. dicitur ibi semper esse armamentarium. in quo inueniant homines arma. unde illud. para. ix. fecit rex salomon astas aureas etc. Hec est armatura dei. quia testificat quod istorias et opera. Hec habent predicatores sancti. Constat ergo quod arma predicatorum sunt auctoritates sumpte de libris. unde illud. gladium spiritus quod est verbum dei. Debet ergo in claustro semper esse libros diuinos utiles et preciosos. ut per eos habeant abundantiam aque sapientie. salutaris per aqueductum. et qui habent in eis alimentum suarum animarum. et qui cum predicare voluerint arma

spiritualia sumere ad inimicos impugnandos. Et miror quod hic tam sit valde necessarium in claustro obsesso. scilicet aqua, propter quod destitui est eis solet sicut de facili tradere obsessi hostibus. Sicut facere volebant illi de bethulia. iudith. vii. Et alibi. dicit esdras. iiii. Congregauit frumenta in tempore pugne. Et arma. Unde iussi ab ethiace posuit arma in ciuitate dei. tunc ea repulit ad eam defendendam. mach. ii. Et ideo in claustro sit quasi castrum obsessum a demonibus. ipsi contemptum quod possunt ne ista sunt in claustro. Unde est quod olofernes fecit incidi aqueductum qui influebat in bethulia. iudith. vii. Similiter est etiam quod. reg. iii. dicitur quod ierusalem cum vinculis et rubeus panis ab ierusalem et phunicis aufferent. quod fecit in obsidione quando ablata sunt eis victualia. adeo ut mulieres comederent paruulos suos. Sicut dicit. reg. iiii. Similiter est etiam quod philistiim dicit. i. Re. xiii. precauisse quod faber ferrarius non inueniretur in israel. quia vix possit eis arma fieri vel reaptare. Constat ergo quod olofernes et babilonii ierusalem et obsidentes et philistiim demones significant. quod faciunt spiritualiter quod illi fecerunt historialiter. Quod tunc sit cum hec tam preciosa perstat in predicatione ne libri habeantur. cum quod et aqua sapientie et refectio animarum. et arma spiritualia similiter habentur. Sicut in eunsione dei signa babilonii in captiuitate israel, libros legi debere combussissent. sicut dicit magister in historiis. Et etiam missi ab antiocho sunt libros eorum combusserunt. et eos apud quos eos inuenerunt trucidabant. sicut dicit mach. i. Et herodes genealogias etc. fecit abuuri. Sicut dicit ecclesiastice historie. li. i. Hec iniuria opera instigante quia initio dicit huius sancti ordinis clerici suo prouidentie clericorum. unde in qua iustitia nescienti ad ipsum inceptum, per nostri in sanctis et pape illis quibus scribit ad eos dicere debere de quo sollicitate nullos semper libros habeant. per quos iustitie opera continuatur. et dei gloria exaltatur. et via recta doceret ad christum. Et nos quod reperimus multa magistralia antiqui in quibus est innumerabilibus multi libri antiqui ex quibus apparet quod solliciti sunt antiqui et clerici quod et filii sui narrabant

teldū bibl. [illegible] [illegible] [illegible]
dictatē [illegible] pauli [illegible] [illegible]
[illegible] q̄ fuerāt [illegible] curiosa [illegible]
libri [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eorū incendit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Ex q̄ appet [illegible]
curiosi sollicita fuerāt [illegible] libri [illegible]
[illegible]. Est et magis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bibl' [illegible] sine [illegible]
[illegible] [illegible] ab eo [illegible] libros [illegible]
.xx. milia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] l' multa [illegible] [illegible]. Hoc [illegible]
tholomeus q̄ [illegible] libros [illegible] [illegible]
i [illegible] ee libros legis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ser
[illegible] hebreo i greco transcripsit libros
illos. Qui ut [illegible] [illegible] cxx.
milia [illegible] q̄ i reg' [illegible] [illegible]
tunt libertati. [illegible] p capite [illegible] eorū
cxx. dragmas argenti, Ptholomeus [illegible]
[illegible] sibi sol' [illegible] tā diligentis fu
it olim [illegible] libros sacre hystorie [illegible] tā dili
gens [illegible] libros [illegible] [illegible] tā diligens [illegible]
libros hystorie, et curiosi et sacre. Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pla [illegible] [illegible] lapidibus et ligis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libros
ad [illegible] [illegible] aiarū. Nō fuit ta
l' plato, q̄ tantū amator fuit librorū. q̄
sic [illegible] [illegible] mortuus e. Nō fuit itm̄
tal' paula. q̄ [illegible] revelatōe [illegible] [illegible]
[illegible] euangelicā. tū tā sollicit' fuit
[illegible] libros sacre hystorie q̄ scripsit [illegible] iiij de
[illegible] q̄ e [illegible] volumen hebreum.
[illegible] libros [illegible] ad se [illegible]. Nō
fuit et tal' aug' q̄ tot libros [illegible] labore
composuit. nec sic voluit a professoribus
sue regule [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et ad [illegible] libros [illegible] q̄ [illegible] nō
posse sic [illegible] [illegible]. De custodia libro
rum. cap. cxlix.
Circa [illegible] [illegible] q̄ualr diligenter
[illegible] custodiunt [illegible] a [illegible]
[illegible] et [illegible] a putrefactiōe et vestes a

[illegible] [illegible] male [illegible] lib' [illegible]
[illegible] [illegible] et eorū [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] gratiā [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q̄ e [illegible]
[illegible] libri [illegible] [illegible]
[illegible]. Hic magis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] velle [illegible] opus libros leg
[illegible] sibi transcripsit. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q̄ [illegible] potat sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sine [illegible] scribat voluisse [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible].
Theodoricus [illegible] [illegible] [illegible] effect'
e. ex quo [illegible] [illegible] scitas libros leg
[illegible], [illegible] q̄ sic [illegible] [illegible]
ad eius [illegible] l' [illegible]. Et de [illegible]
[illegible] Moyses [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] rebus miraculosis
[illegible] [illegible] [illegible] ree scā. Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] inveniebat aliq' [illegible]
[illegible] i [illegible] i q̄ eet scriptū nomē dni. cū
magna reuerentia eleuabat illā et pone
bat i loco honesto. reputans cū scāz [illegible]
scitatē nōie i ea scripti. Certa g' scitas
estimāda e ee i libris i q̄' nō semel s; plu
ries est scriptū nomē illo. [illegible] nomina i
[illegible] ad [illegible] [illegible] et ad scōs
ei. [illegible] si reliq̄e de ossibus alicui' sci cū
tāta reuerentia custodiunt ut [illegible]
[illegible] et [illegible] i auro et argento.
[illegible] [illegible] e ut libri i q̄b' [illegible] tāta sc̄ā
[illegible] custodiant. [illegible] sapiā [illegible]
[illegible] e. [illegible] Sic q̄ thesaur' [illegible]
[illegible] illā. [illegible] thesaura [illegible] [illegible]
[illegible]. Sap. vij. Diuitias nil ee dixi
i cōparatōe illi[illegible]. nec cōparaui illi lapidē
[illegible]. q̄m [illegible] aurū i cōparatōe illius,
arena e exigua. et [illegible] lutū [illegible]
argentū i aspectu illius. [illegible] e modic
s; magna. [illegible] [illegible] Infinitus the
saurus e [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
s; multiplex [illegible] [illegible] totū [illegible] replet
[illegible] se. sic [illegible] [illegible] i uno loco [illegible]
sine tale thesaurū. [illegible] alio tale. et sic
i multis locis. [illegible] [illegible]

iplebt a quoibus recepta daia a thesauro illi ul sapie. porro iste tal' et tanta thesaura inoluunt in pellib' libri i q' aticet. mira q' neglia si pelles otinetes istum thesaurum negliget custodiat' a ius spiu alib' ... ... thesauros otinetis e mag' diligeri custodiat. ... sermo diuino ... e. sic

eccs. a dr ... ... e saluare aias sic dic btus iacob' ... ... sic dr. sap. ... et alia ... ... pt Est g' sic electuarium efficacis ad multa. libri ... otinetis ? ... g' e ... e mari cautela custodiat ... otinetes electuaria ... utilia. libros ... otinetes ... diuina. et i ... aiab' ad ... ... custodiunt. Ex ... g' colligitur q' libri tanq' otinetes re sacram ... tanq' otinetes thesaurum ... diligent ... tanq' otinetes re utilissima caute sunt custodiendi. Et io ut ... ... otinetis ... libros sic ... q' spale ... sic ... libros ... ... sic ap' hebreos et multos reges ... i archiuis. ... et certa tpa i q' omnes ... ut ... forte aliq' deperierit. ut i eis curaret ... i eis sunt depuatur. ... sunt frequentes exortatores ne male tractent ab aliq' l' i aliq' ... q' ... diligent ... libros ... q' e legiss; i eo plicant cu diligent. et ... cu multa ... sic dr. luc. ... ego ... ... sz q' e audiebat ... sicut aliqs scripta aliq' q' ... sec ... ... zelo inflamato ... potuit se otinere sz dicebat e mag' ... quo ... scripta i q' sit uba sci. audet ... tabulas. ... sic monebat ... ... q' ... ... i ... ... q' eos maculat e ... l' ... l' dimittit ... l' ... l' claudere ... foliis ... multa ... eos male custodiunt et ptractant; De comendatione

sacre lectionis. cap' . cl.

Circa ... q' ... aliq' ... multos libros et ... custodit. q' nuq' legit i eis. De ... ... q' ... ... q' ... ... i eis. Siles ... ... auaro q' multas ... diuitias ... nuq' comedit. sic tangit. eccs ... ... eunuch' candac regie ethiopu potes. q' erat ... gazas ei. fuit ... lectioni q' et i curru legebat ... ... act. viij. ... q' ... e ad ... q' ... ... tantam ... ... q' ... ... i ... ... q' cu ... ... q' ... ... ad lectione ... ... et sac' pagina ... ... recipiat. ... pueri ... ... ad legem ... ... q' ... lege ... ... i ... ... lege. Gregorii. ... ... antonia ... ... sibi ... ... libros. ... ... q' ... lege uolo ... ... ad ... ... facit ... magros. Gregor' ... ... ut ... q' ... ... q' legere i ... nollet. Desq' btus ... sic uolunt ... ... q' ... ... regle sue. c. ... ... diebz ... ... et q' ... ... tal' sic corrigentur. q' ... ... i ... ... q' nuq' uel

mrissie legitur sz loco sugiuit. cui
audiuit regē isrl. z tātū regē gētī
lez. eunuchū. z magnatū ecce. i
magnatū sciēn. milit z puulos. laicos
z mechos sic accidit lcōi. sapīe ciui
cat ierō. scriptus ad aias sepiq lege.
ying lcō sacra mgr de manu t. aepy
nat. Sacor. de q hz idico itero ref
initur a lcone. pp occupatōes n. alias
rumor z uboru sclarū. i qlibet et
diu retinet. Sz si rumoris gestum
minori z ubi scli eos delectat. q tōma
gis i lcōne i q uba dī z gesta ghosis
sua atuit delectari debent. Ambro.
Nō mediocre piclz ē cui sacras tāta e
loqa dī. z opa q fec i gen. i exo. i le
uitico. i deutr. i ihu naue. i iudic.
i reg. atz esdre. hlis. q z fec i eu. z i
act. aplor. si nr pmiss lectis q sch
sit. audias q sch sit. sintor uo. pp occu
patōes utiles q se tātū i pedauit aliq
q uacare i lcōne legiti n ptit. Sz
q hos ē illd d hospicio ihu. i q n so sunt
martha ministra sz m ubis dī uacas.
q tantomag uicet placē do q to pls
q mīdaū maria q martha dicēs. ma
ria optiaz ptē eleg q n auferetur
ab ea. 10. v. sintor uo. pp i fir tate aut
aceto q lcō nocebit eis. pp capitis debi
litate. aut aliq d cas. si intor isto
poca ē fictio q uitas. Nō a rhosa su
tuo cū qreret ab eo q re n diceret lpis
d bta ugie. ridit q nocebit ei i capi
te. Et sic hec fuit fictio fatuitat. sue.
sic itor fit i aliis. Sz esto q sit uez.
nij q lonor. uor ē. ppr qua n aliqd
cois dimitte tentur bonū. Nō sic
fecit grego. d q scriptū ē q q cq3 quo
diano lagore tabesceret. tū n dimit
tebat. ppr h q n legeret au scriberet
au dictaret. Nō sic z fec iero. de q
scptū ē q tāta fatigatōe laxatz ē
i extrē septāz. ut i statu suo ia
ceis funiclo ad trabē suspēso. applē
so eriget ad offit mōsterij pagend.

sintor u pp fastidiū mitis gullaz dul
cedie. ueit i septur sacris quibusdā. i
Sz hec ē sigr spual' ifir tat. Aug.
palati febricitātis ht. cui mel ceh
isipidū ē. Et uocat mel celi dulce
dinez scripturaz sacrā. Q' tales sr. nō
delerēt. pp h fugie lcez. sic nec egro
tas oīo dimittit cibū isipidū. si labo
re. p salute. z sic debitū postmod i
uenirēt sapore. q ai n ptit. Ber'.
Qn carnez disciplie studiis exita
z mācipatā spui. aia spreta z abie
ctā sch popā z spuām. idigne ab ipis
lcō sci presumit. alr ē nō gsp lō ea
q sr spus dei. sintor. pp desparne. psice
di. Sit ei q q scripturas n intellige
tis. nec d itlligēdi possiblitate cofide
tes refugiunt lcez. q uis imunabls
mastie z mit. ero deuote n dimittut
pp hlege psaltiū. qtiōe. q n itlligūt
q dic. sz n e. pp h dimittēd. Credend
ē ei q uba sacre z si n itlligūtur a le
gēte. hnt tn uitute q spuals nequā d
sic uba icātatio q spūte cuius nō
itlligitur ab icātatore. sic dr i uitis
pa. Crio. Si turpla cujus fōdos z de
mōes. maifestū ē qm spual' lcō sci
sicat. z spus affert grāz. Diuine ei sr
icātationis scripture. sintor. ppr psu
ptuōez. Sit ei qdaz q cū diu. psicerēt aplis
in studiis. reputātz se oia scire. ui n
legūt i libs. Istil3 tam tū psūptuo
si sr mag pbio socrate z aristotile.
qz pmo ē diu z diligētissie studuit
sz i sie dix. l dec solūz scio. q nescio.
Alt uo cū i ceteris laborarz requisit
a discipulis d quibusdā. dr respondisse.
sintui m mūdū istū. ariatz uixi z
turbata. z exeo iscius z igs. Nō fuit
tal' aug. q dix. tāta ē uanaz psūdi
tas liuz. ut i eis qtiōe. pficere sic
ab solas ab ieunte pimcia usqz ad de
crepitā senectutē. maxio ocio. studio
sūmo. meliore igenio conarer. adisse.
sintor. pp ilicitā. Sit ē aliq q lz sciat

qr ꝑfice posset i scriptis. tn̄ reputauit
q̄ illd qd iā sciuit sufficiat eis. ad ītē
tā suā nolt āplius laborare. Cōtra quos
pp̄s dicit. Existimabā ut cognoscerē. hi
la. ē añ me. s. cognoscere siue scire. h labor
ē añ me. qr nūq̄ tantū potat scire.
qn adhuc restaret laborāte eo ad sci
endū plā donec itē i sciāū dei. qñ ple
nit scia. ⁊ qñ ñ deficit ad d̄ scia i
hē me. ppt qd orē ea assidue reparari
sic corpus alimētis. ppt deꝑditorū altius.
llz ex aliis d̄ causis aliq̄ detinetur a lege
do. tn̄ niuī deuotioris sūt libēt uir li
bis. ⁊ io nullo ipedimēto retrahi ferti
fruct⁹ multū. qr qñz honorū opū. qīz
pdicamus. qīz cetere. ps. In lege ei⁹
meditabitur die ac nocte. ⁊ erit tanq̄ li.
qd. p. ē. s. d. aquaz. qd. f. s. d. i. t. suo. Itē
cū ūba diuina sit qi ignis sic dr. Ie. V.
Sunt libs q̄ plei sr ūbis ill' ee qi ca
lefactoriū. Sic g i yeme diuī. mo
chi libēter ueniūt ad calefactoriū. ita
ūi sci frigore hui⁹ mūdi durāte stu
dēt libros ut calefiāt i amore ce
lesti. Gregor⁹. Studete q̄so. ⁊ q̄tidie c
ato ūba meditare. ut mēs n̄ ad
celestia gaudia maiob⁹ desiderijs ac
cēdat. Itē i libris sacris narratur ges
ta uiorū fortiū. et io sic miles mū
di audiuit ⁊ legit libēt romāceas
i q̄ inueniūt, pbitates antiquorū militū.
itq ⁊ milites xpi libēt legūt i istis
libris. ut ex gestis inēctis in eis ani
mēt. Gregor⁹. Scriptura narrat gesta
scōz. ⁊ ad imitatōē puocat corda i
firmoz. Dūq3 illoz uictricia scōz animo
tāt. q̄ i mēbra pha debilia nīa cōfir
mat. Itē libri sūt sicut alueus p q̄ē flu
it aq̄. i q solet resultare ymagines
diuinaz capanū. ⁊ io iu sci libēt uiāt
i libris. ut inuētis i eis fallacias demo
nū melius caueāt. Cap. V. Oculi ei⁹ s.
xpi. hoc ē sci p quos respicit mūdū. sic i
colūbe sūt riuos aquaz. q̄ resident iux
fluēta plenissima. Glo. Solet colū
be iux fluēta residere uolātē auiū. i q
ūbraz uideāt. ⁊ sic ungues uitare.
Sic sci i scripturis fraudes demonū aspia
ut. ⁊ a deceptione quā attēdūt qi ex ū
bra hoste cognoscūt ⁊ fugiūt. Itē scripte
sūt qi speculū i q cognosc qs semetipsū.
et io sic dñe magne q̄tidie semet
ipsos respiciūt i speculū. sic ⁊ sci i scrip
turis. Gregor⁹. Scriptura sacr oculis mētis
q̄i speculū q̄dam opponit. ut iterior nr̄a facies
i ipa uideatur. ibi ⁊ feda nr̄a ⁊ pulchra
nīa cognoscim⁹. Ibi sētim⁹ q̄ pficim⁹. ⁊ a
pfectu q̄ lōge distam⁹. Itē sic ad bo
nos ptinz libēti⁹ ee cū bonis q̄ ē malig
bonis. ⁊ ē eis hre solaciū suū cū ipsis amici
cōs ⁊ uicinis. ita libēti⁹ cū deo q̄ oppor
melior ē q̄ ē bonis. In hoc. x. aurait di.
Ambros⁹. Ipsū audim⁹ cū diuina oracula le
gim⁹. ⁊ uidet ex uideq̄ tūc ipz. s. p spe
cm scripturaz. a. d. cor. viij. Et io uiri sci
libēt morātur iux libris ubi sūt cū deo.
Itē libri diuini sūt qi loca pascualia ub
ria. ps. In loco pascue ibi me collocauit.
Glo. Intelligētiā diuinā s'monis. ⁊ io sci
aīalia libēt ibi cōmorātur sic aīalia
i locis pascuis. Ysidor⁹. Sca scripturaz al
titudo. modo pascue sūt ad qs diuites do
mi cōscēdit. pascue scriptis refectionē
inuenisse se gaudēt. Itē scriptura diuina est
qi apoteca specierū salutarū ⁊ odorife
et io sapiētes libēt ad ea recurrūt p sa
lute ⁊ recreatiōe. Ambros⁹. Scriptura sacr
salutē suggerit. ut de odorē fragrant.
ut suauitatē legētes capiat. ñ pcipi
ciēnē iacturat. Itē i libris sūt multe cōso scis
lationes, p bonis. Mach. xij. Hntes so b
laciū scōs libros i manib⁹ nīis. Et io ui
sci cū frequēter tribulationes hēāt i h mū
do. recurrūt ad libros frequēter q̄i ad solaciū.
Gregor⁹. Si ad cōsolatiōē nīam sacr scriptura
ppata ē. tāto magis debem⁹ legere q̄nto nos
q̄spicim⁹ sb tribulatōe laborare. Itē aīa q nō
inuenit plenitudiē i aliqua re delectatur ua
rijs. et io in sci uiri uarietate opi
spiali. q sūt ab aie. sic aīalis uarietate

fe: cler. Viii ē dicit. Dicitis istante lvā & qualibus constitutis. Et nunc dic. Cordis eorum lectionis singulis diebus petat. Flectat. Dicit leo. leon fuerit at. o: est hib ali ar scia & illum nect itslim. non tn acce dit affect. dum nobis utrisque faciunt psiam. Secundum affert dicit leo scie sap. tiar. siue q: illis nit eruoit. siue q: a mundi uanitatibus abstrahit. lwiet ad amorem dei ponit. Et io in sci d uitis sollicitat adolere hig pleitudis hlet ac cepit. sic q doigs plurib adolere accepit i q oi illa possimum ieiri. est pegino u nctum e q scit caue a multis. & sci at ina sua teue. & putaret se hre. Et io in sci reputatis se pegrinos sic tu: hlet accepit ad lectz. q: lt oi dec psiam. Leo dicit q caneas. leo dicit q teneas. Lex scia auget & itlls. est lvi in multi lalorat ad amore carnalium uoluptat repellendi. & io ec cupit se i sacre lectz hrere. ut p isti amore ille retinatur sic clauo cla uo. q dicitur ita sit. Flero. Ama sacre lras & carnis delicias n amab. Sic q p: q leo sac ual: ad fructum pducitur. ad celest desiorz iflamator. ad matur. ad cancti deo n isiolas. ad sin captur. ad amorem di e do. ad aie refectur. ad salutia remedia. ad isolar i tribula ne. ad spuale gildez. ad uegs aie re plendas. ad uenia i uia. ad eterna desia eria repirada. Et io pp: hs utilitates n obstatib: pario frinol oraniob. i tata tibi patie exemplis stutladi e firat et pri ligent ihli. a pfessoib. rle aug. ut i pleat q d: Cordis eorum lectionis singulis di ebus petant. De utilitate studiorum in p

redicatoribus. ca. cli.

Nam studio uo q li oib. rlios erp oat hlet legere. tn fribus pre dicatoribus magis icubit ex hac pp: utilitatem multiplicem q asseruta e ordo eor. p alias ex sine io. prima e p uegatiua. qa i st autis diuise. Cu e ois

rlio sit lo stuoi. sacrum sit lo. hec illi ad diti fac magis lo. D: s plum i libro de cliges dic. uo lo melia st q iuii lo. Sic q cherubi i q uo so ē qese ad sco splede. q: itrptat plenituo sac e fr trones i q qese. ita & ordo e scia u m mnto pfertur ill i q e so sitas. q e loco d. illa dicit pregatiua afert scia p studi gpata. p u. iiij. Accipe illa. s. pacta & exaltab te. Alia e lo pso: adisito multe e magne pse nu q uenissent ad ordie. n eet ibi studi. et multe ue niete te niues. fit st p studi ualo ma gne. Illi ar st d q fit tpl di gliosu. Sic salon fec tpli d nobli matia. auro et argeto. ligu libau. Et io mlt canu e noletib astruc lo rligz d talib. er pmitiue eccie. d q dic aple ad. ephi. iiij. Et ipe qsda dat dedit aplos. q da ap phias. alios uo euaglistas. ali os uo pastores & doctores i edificatoe cor por x. Car q matia. Alia e maior deuotio multi q ad psciolitas ma iore solet hre deuotoz. ex hlle eius: honore aphiore q illcat. Sap. iiij. Il delo pp hac. s. sapiaz claritate ad t bas. & honore ap seniores. Alia e fru ctus ad alios. q maior pot fieri p sa pietis q p simpliceo. Aro sta ieio. Sca rusticitas so s. pdest. n sic aut docta iustia. i mo ad iustia crudit plurios. p p: q dic ap ad. Tho. iiij. Attende lecti & exortatoi. q: q pino e docta i legeno. p pt ee canal ad alios i exortando. Alia e debitu sustetatio nis. q magis debetur seinati spualia q fit p sciaz q qese n i domo. Ad cor. ix. Si spualia uob seinauig. no e mag si carnalia uia metag. Et p. D: dicit de hiis q euaglium anunciat. euaglio uiue. Alia est uictoria tepta tiui. Pla e ual: sapia ad uicendi q ue: Et io multi fuccubuit i bello dpi i mul tis gnib preor. pp defectu scie. ubi sa pientes n cadit. Sap. vij. Sapia uic

malicia. Alia e informato inter lo. Re
ci z constituta tradita ab lobus informat
i rhia: certior e lonc: i mob; sz scte
facit inter e. q meliu e i utuinbz itd
bz. Sap. viij. Si itias que dilig. labo
res hi. s. sapie. q sub lo fustun; i sbracu
magis huit u tute. Solzietqt ei z pru
dentia: ac: z itus: z iutute. q i uita nil
e utilia lobus. Jo. thio. iiij. Dic scpta
diuita iispirata util e. ad erudito ne
u sit lo di pfectu. ad oe lo. Alia e cau
tatio errorz q multi iaccurrit; lz facet
pitiure nolit. ppr defectu fac. ut i sio
inis z aliis mltis i q erat multi. pp.
Nescierut m itellexut. et io i tenebris
ambulat nesciet q vadit. Hec a n
adusus facetibz scpturis. p ino sciuit ma
lia. pp. Lucia. pe. m. u. t. z. l. fe. me.
Alia e sustetari ifirmitat. Multi e ifir
mos. q n hnt appo animi. stu
di uo e ad sustetado ifirmitate. Vitat
plato. Lino ifirmo aio. sic baculu
ifir cor reptare astat. Alia e forti
ca ad labores. Multi e ppr defectu ab
defficiunt i labobz ypaz. sz facru stu
di p q masticat panis ubi di cordo
borat. pp. Et panis cor le. a. Alia e
acquio pficedi i oi bono. Qr e lo. p
fic i caritate. tati e pfic i oi bono. Co
gnitio uo di q pla letiu p studi. sic
pficit i eis dilcr: Vn aug. i l. e co
mos tati dilig. Et io studi fa
cri dat acaliter totu pfectois i bono.
Vis e q noint statu precedentes fir
q nesciat hac utilitate, pucipisse p
ueiit erisce. Ve e ex studio lituri stat
ordie illia amatores feliet. p studio
ibidi. pmonedi extare n inerciam.

De studio philosophico. capitulum [illegible] et quintum. clij.

Plurimi dehibeo philos z stu
dio i illis q expedat ap sup
ibilitare. Qua fo ad pficedi i illis oi
no icepti st. Qua no st apta ad p
ficiedi i illis i aliq sz n multi. [illegible]

ff ex q apitiudie mag ad isti. spu
tur magna, pfecta z firma erit diui
na scptura. Primus ullat e pmtedo
q sitiacat i talibz. Scds e accedo ad
sz e difficultate z tamp. Tercius u st laua
de habene acci studi hi. Et sic accedit
oibz isto studi malu e. ita negare si
ple pt ee a spu malo. Vn sic illi la
s. li. xiii. Porro fabsecta n iueiebat
i oi tra isrl. punat e philisti ne for
te facit ebrei gladi aut laca. i. dicit
glo. Diabola p paganos. pleriaus. p
falsas vanos scitor. pbibe ne sit artu
i ecta q spuilia arma faciat ub ad
pugnado. Pagani e pbibuert ne x
ani libalibz ibueretur artibz. Ceterarum
di e q itecdo hi studi. z lz ppr multa q i
pnit eueire. Vn e sitd detesto. Sic ei
ietta z pagani ipugnat sicea ita z chraj
p phias sua. ppr q dic ap. ad col. ij
Videte ne qs nos seducat p phias z
inane fallacia. Sic a n pot se defen
de a fallaciis q nil noueru de eis. ita n
a talibz philosoficalibz q nil noint d pha.
Alius e destructo errorz eoz. Apud
phos e st multi errores z initatio multe.
sic i spete neneii. sic quriaca effica
tior e oibz aliis d neneii. ita z initatis
eoz d errores eoz q initatio sitd q ipsi
n recapiut. Vn e q aug. i. l. d. ci. d. emu
q plato z porfirio qsi dixit. ppr q er
rores eoz d rrone corpi q n creabat
nisi ct. dicedo sic. Dicit plato aias sine
corpibz n posse ee ietni. dic porfirio aias
[illegible] ad pres nisi q ad
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Aliud e. fictu convolvere. Sic e. apud
eos multa ad fictu(m) consuetum plerumque va-
lentia. Unde in quinto li. de civitate loca-
de q(ue)stione m(ihi) ex istimis phie tanta e.
Quod e. notum e. et manifestum e. illi. ad e-
ro. i. Aliud e. acquisitio ingenii ad scientiam
de parvis. Ecce. ferrum ferro ac-
cuitur. ferrum ingenii nisi e. ferro scripture
phice. que e. ferrum inoperatum ad sacram
scripturam. q(ui) nec argentum. nec aurum vocatur.
Aliud e. ultimum motivum. pl(ur)a e. movent
aliquos iterum phica q(uam) theologica. Unde
ego quod fuerim magis in phicas et theo-
logicas. quod dicit q(uod) cum eramus in scolo studeret
in astronomia. invenit in libro albumasar. q(uod)
antiqui astronomi invenerunt q(uod) erat in celo si-
gnum hoc. s. virgo tenens filium in gremio. et nutri-
ens longeva q(uod) non tetigerat eam. quod interpretatur
de gloriosa virgine et filio eius et ioseph. In q(uo)
pla sunt mota ut refert ad hoc q(uod)
ex aliquibus predicationibus quos audivisset. sic de
de dionisio et de magis q(ui) illa eclipsis
solis q(ue) facta plurima sanit esse miraculosam.
et illos stella nova phice moti e. du-
xit ad xpm. Aliud e. xpi missum bono
ficiale. de q(uo) erat ap(u)d sollicitum. Multi ei reli-
giosi a multis contempnuntur et orant super a(n)i-
eis cum hoc perita sunt ignari. et eo bi-
scia quem tradit pro honore ordinis sui.
Et sic tolleratur si magna in phicis et
theologia e. simul eramus sermone au-
disset. a fratribus quibusdam venientibus de exercitu
de saxonia. que tenebrant tunc. in bona-
ia phos eius multum confutavisset eos de sua
phica. et q(uod) nescierunt respondere. succedentes
celo honor ordinis dei statim. ita
ne in asinum. Erat ei quedam asinum et p(er)
tres ne non potuit. Quod cum scitum fuisset
mulus inventum fratri asinum cum quedam fratribus
iam sp(irit)um quere ubi esset ille phos. Quod au-
diens multa magna q(ue) eum novaverat
honorebat. accepit. et convocato phos il-
lo dixit. Ut scias in magis theorice
q(uod) ordo fratrum predicatorum habet phos. ecce
de e. confratris capitulum. ut ubi oportuit

de q(uo) p(re)sente phica volens. l. ruinas in. Q(uo)
e. elegisset opponere. nunc disputatio
sic de eo triumphavit gloriose. q(ui) ad magis
gloriam cessit ordinis et honore. Et hinc
enim phos ille cum in magno honore. Ideo
ne ap(u)d de tali honore iacet esse sollici-
tus q(uo)d dicitur. q(uo)d in sui. ap(u)d missum in bo-
norificabo. ad ro. xj. Aliud e. phice scie
contemptus. Multi ei quia non noverunt ea q(ue) sunt
apud phos reputant illa maiora q(uam) sunt.
et propter novit non sapiunt eis ad in q(uo)
ne ad theologiam. Unde aug(ustinus) q(uia) illi repu-
tabis illas litteras in op(er)atione ad istas. dicit
non habent ille pagine vultum pietatis la-
crimas. confessionis sacrificium. spiritum contribulatum.
propter salutem prosa catunte. arram spiritus sancti. po-
culum precii. neque ubi cantat nemo ne dicu-
tur erit. quia m(ihi). neq(ue) audivit ibi vocan-
tem te vos q(ui) laboratis. propter hoc et talia mul-
ta quedam phicum si studii phicum sed caueo e.
ne cum concreantur. Sic ei in illi libro q(uo)
est bonum et q(uo)dam mala. sic in orto q(uo)dam sibi
bene et q(uo)dam male. Hoc e. q(uo)d dicit aug(ustinus). se le-
gisse in libris platonis, sed non eisdem libros. q(uod)
in principio erat verbum. et verbum erat apud
deum. Malum e. ap(u)d eos quod legitur de revolu-
tione circuli in anno magno et filia mil-
te. Et ideo non e. tutum cum illa lege. n(on) sciat
illa discernere. sed ab illo. ne forte colligit
libros malos phos. Ecce in ecclesiastica
historia de dionisio ep(iscop)o. cum reprehenso a
fratribus q(ui) legebat libros hereticorum. apparuit
ei quedam visio dicens. Lege omnia quecumque vene-
rit ad manus tuas. q(uia) omnia plane et discerne
potes. Ergo q(ui) reliqui q(ui) bis q(ui) nesciunt
bonum discernere non e. securum intueri hominis
mali legere. ne forte malum e. bo colli-
git. Ideo dicit theophilus. Lector omnium
prius. in hoc carpat ne spinam attingat.

Contra illos qui negligunt religiosi
propter studium. ca. clij.

ticam. nisi. unde quod sit quedam qui
apud scie iornatum. anagogen in
mittitur intus. ea q(ue) sunt religionis. in in sele-
re. in eius scriptoribus. in in legendo. in in

audientes. Et alius hic ad studium pertinentibus se inseparabiliter occupando. Ista sunt que vocatur sive ad ecclesiam vel chorum vel alibi vel est a prelato vel officialibus vocatur ad aliquid. Nullus qui sit studiosus sic adheret quod vocanti obedire proponit. In hoc siles primo peccatis que instigante diabolo propter appetitum scientie in obedientiam incurrerit. Gen. iij. Contra quod est illud celebre et preclarum obedientie exemplum marci monachi qui ad vocem abbatis cum vocatus esset in audiendo antequam obediens relinquit imperfectam o litteram quam scribebat. Pertinet ad istum studiosum pascere affectum suum in orationibus et devotionibus secretis in missis celebrandis in frequenti confessione. In libris divinis qui sunt ilentes et spirituale in officio beate virginis. Sed pro dolor omnia ista diminuit iste propter studium per quod suaviter interius divina non gustat. Et iste siles sicut avaro qui multa habet. Et qui non habet non suaviter intus cum ini quod contra illud gustum. Eccl. vi. Et vos prestat possessio non quod cernit divitias oculis suis. Contra quod dicit psalmista Gustate et videte quoniam suavis est dominus, proponens scilicet gustum visioni quia magis est contra illud evitandum. Item pertinet ad unitatem religionis ut sic spiritualiter diviserit fratres religiosi ita se exhibeant fraterna caritate mutuo diligentes in cunctis suis suis. Et hoc autem omnium. Nec mirum filii apostolorum tales fratres sit proponendo omnibus cum talis est omnibus proponat petrus. iij. dicens. Ante omnia in vobis metipsis mutuam caritatem habentes. Sed isti pertinentes ordinem ista frequenter proponit studium isti caritati. Nolentes illos pretermittere propter ista. Ista non est scientia. Sed scientia inflat caritas sed potius frequentes caritatem que illos apostolus ad ephe. iij. supereminentem scientie caritatem. Cum quod totum religio consistit vel in obedientia quo ad maiores qui sunt loco dei vel in suis affectionibus quo ad parvos ad vel in fratris obsequiis quo ad pares. Que omnia hic ignorat amor studii inripuit. Patet quomodo hic sit religiosus propter studium delinquit. Contra non quod scientia vehementer ad religionem sicut natura mala et tam multa quam non nominat. Quarto et mala immica de futuro ex tempta

tionibus. Sed pro iustificare de pertinentes non extorre a futuris. Sic religiosus operibus. Sed cum est sic religione scientia. Adducit tristitiam in pertinentibus propter desideria multiplices. Quos oportet iesse religionem carentem nec ad finem religionis qui est gaudium eternum perducit in pertinentibus. Religio omnia dona affert. Eccl. j. Religiositas iustificabit et custodiet cor. Ecce in duo pertinentibus iocunditatem. scilicet in pertinentibus et gaudium scilicet in futuro dabit. Ecce alia duo. Cum quod ingressio in religionem summe sit necessaria iustificationis de malis preteritis et custodia de futuris. Consolatio spiritualis in pertinentibus existentia et perductio ad gaudium futurum. Quod omnia affert religio non scientia. Quod stultum quod dampnosum homo religioso propter studium negligere ea que sunt religionis

De prerogativa virtutis supra scientiam. ca. cliiij.

Hoc idem ex quo patet scientiam. ca. cliiij. Hinc sunt invenitur quod prerogative scientiam virtutis ad quam est omnis religio scientia ad quam est studium. Attendendum est quod quod virtus est via ad salutem. Dei. ecc. xv. Sala dicit in sanctitate iustitie. Scientia vero non sic. Nunquam nec dominus quod fuit plusquam alii quod viventes, nec philosophi qui in scientiis de solis ... fuit. Nec salomon qui omnes precessit in sapientia ad inferos descendisse quod non solum de moribus et philosophis sed de salomone asseruit multi. Ostendit quod virtus de scientia quia est duce ad salutem. Illa non. Augustinus. Surgunt indocti et rapiunt celum et nos cum litteris nostris demergimur in infernum. Item scientia parum aut nil confert ad virtutem ut dicit philosophus in ethicis. Virtus vero multum confert ad sapientiam ut dicitur ecc. j. Fili igitur concupiscens scientiam serva iustitiam et deus prebebit eam tibi. Item tanto laudabilior est quanto magis sequestrata est a scientia ut in simplice quam sapiente. Scientia vero sine virtute nec digna est nomine sapientie. Tullius. Preclarum est illud platonis. Scientia igitur que remota est a iustitia calliditas potius quam sapientia nominanda est. Item deo non est venerare. sicut dicitur mat. vij. et isti qui habent scientiam absque virtute. Iterum plus omnibus aliis meruit totam abbatiam sua sanctitate. Deo non

⁊ e dissolue nuda. sic d. iii. V. et isti i
terd pl a alus frāgūt obsuāncias et laus
deonis itur loruet orōe ⁊ ieiunia. sic
pbat p i. hoc gen' n eicit' n i orōe ⁊ ie
iunijs. mat. xv. sic ⁊ multi istor. Scia
g abs ūtute fac loices demoniacos. qd
itpretat' scietes. ut sic queuit i noie.
anciat i rei ꝑpetate. Con' ū ut' fac
los' āglicos. Vñ ⁊ scs urban' ū magi
ūtutis. i multu āglico e demōstrata sic
leg' i legēda btē cecilie. Et d dd. xx. lx.
viiij. sic āglo ad sic e dd' nis rex. Et
ndi nd ut mult' sci stephi tāq mult'
āgli stātis ⁊ c. act. vij. sic magi ni r'
q e dd dcce ūlla nū q fuit alias ⁊
scias n so' fac q sic ūtut. Dusate igt
āni n q rnale. n tmale. n nāle sciās.
n ymā plras. n ethica. n celos fabri
te. n mortuos suscitare ⁊ filia. s; q; mit
tis sū ⁊ huiul' dd. sic d labore cū stu
dij atigit itra prite. Ecc. ij. De tristi
tia sū tandē; nā qr ib sole studiosi
sic labū. De labore iō cū ūtutis eū
recedit sep scā gaūi. pu. Malū
e malū e dic ois emptor. s. regni celest.
⁊ labore ūtut. s; cū recessit labor ill;
s. tūc gliabit. sic ūta effic' loices magi
Ecc. xliiij. ll loices ūtute mag. scā
io sine ūtute adnichilat. Cor. viij.
Et si hūero ōēz ꝑphiaz ⁊ noiz; mist
ria oī. ⁊ ōēz sciaz. caritatē at n huero q
e mr ūtut' nl sū. Si ū diligēt atten
detur. vz quo ut' e uia ad salutē no
scia. quo ūta mltū afert e scia. ecōio
scia parz ad ūtutē. quo scia sine ūtu
te n e digi noīe sapie. quo scia fac
itm demoniacos ūta uo āglicos. quo
ūta fac imitatorē x n scia. quo sciē
labor relinqt pūnaz. ūtut' uo labor
letitiā. quo ūta magificat'. scia uo
anichilat. nūc ⁊ si huēt ās. ꝑp' studeu
sciaz negligē x hoc; ūtut'. Noli atte
dere qr hec so' ifior e ūtute. s; sine
ūtute multa mala fac occasionalit;
scia ad malū culpe. De malis q faciat

anāet

Scia sine ūtute. cā. cl V.

Facit ei interd dc n p̄uo pcc;
multa e sic q n sic pcc; nesa
ētz. q sic pcc; sciētz. cū n fac
ea ⁊ sūt facienda. Iacob. iiij. Sciēti
bo ⁊ n facieti pcc; est illi. sic aggūt
ūa pcca. Grego. Vbi maia e donū
scie trāsgressor maio subiacet culpe
sic afuat i puo. Ppu e e sapienti
illd qd facit b; malū y sciaz sua de
fende. ⁊ io manet diutia i pcco suo.
Solne. iv. Et diuitis uutcā. pcc; uiū
manz. sic multiplicat pcca. ps. xviij.
Daq dilon. qd intptat' itlligēs abū
dāt replete sic sāgne. s. pcco;. Et le
ne hoc d. ll ddi ei sciē generat psūpt
oēz. Ido. cor. viij. Scia iflat. sic ua
nā gliaz. ad ro. s. Euanuert' i cogi
tatoib' suis. qd d. d plugge sic dsig
tōez ad alios qs despicē. Ecc. ij. In mul
ta sap' multa e idigtio. sic fac male
occupat. Ecc. j. ll dat occupatōz pessi
dedit dd filijs hoī. et laē d studio. sic it
ducē ad lēsz. Nō e siplices s; studio
si lesco ostreexit. ad thio. vj. Quā s. scā
q dā pmittetes. circa fidē excidit. sic
itera reselūt alios a bono. Etc. alid
q ex scia sua facit alius ascias y qs;
cos iftuit ab d ccepto. q'd. luc. x;
ne ub legisptis q tullistis clauē scie
ipi n itratis ⁊ eos q itrabāt phibuisti.
Vñ g aā dilon scie. s. abūdant itllige
tas dū plene sāgne. q; psūptio. uana
glia. idigtio. occupatio mala. ⁊ lesce
iprouita loi. ⁊ alia multa ex hij sco
salti occasionalit' oriūt'. sic hoc scia n so'
s; y abusū ipaus ūtiaz i malū. Ex.
Quā sciē uolt ut sciat. ⁊ e curiositas. q
dā ut sciatur ⁊ uanitas e. qdā ut ditē
tur ⁊ cupiditas e. Pt ea pter ista ma
la q ptinet ad malū culpe. fac alia ⁊
mala multa q ptinet ad malū pene.
⁊ h; tā i futo q i pnti. In futo accusa
bit corā iudice. ll dāi ei sacer' portal' t
has mort' sue sic ueras. q maiāt est

euacuit lex iero[solimitana] lo[quitur] de ...a... sic
lex moysi maior amictat. ad q[uod] di[citur] ad
he[braeos] viii. C[um] moyses q[uid] nos amictat .s. lex
moysi. viii. sed. De in tal ille sapit
q[uod] obliquis ad me ... processu. eo
q[uod] placat e[st] ill[is] et auctorib[us] suis audiet
voces sonoras. sic d[icitur] iq[ue] viii. Qui enim nul
ta dat e[st] nihil querit ab eo. sic fac requ[irit]
maior pene. Luc[e] xxii. Sinis q[ui] cogit
noluntate: vel sin[e] et n[on] fac[it] plagis ua
pulabi[t] multis. Supra illo de sap[ientia]. Nulla
e[st] de scia q[ua]m hic... p[er] ... sine
estimat[ur] se sapientes stulti fuit. et mul
tos stulticias faciunt. p[ro]s[ter] ... Sap[ientia] et
scia t[ame]n ... Est ... pt ... lon
tie. s[ed] scia e[st] laboris magno et non pt. ...
ri. Ecc[lesiastici] viii. C[unc]to p[ro]la laborauit ad q[uer]en
di tanto mi[nus] inuenit. et lo[quitur] de scia ... io
q[ue]stiat q[uod] p[ro]stat labore. Ecc[lesiastici] i. Q[ui] addit
sciam. addit et labore. sic multi ex amo
re scie senescit i[n] studio et nil boni in fa
ciunt i[n] uita sua. et tales corrup[ti]o[ne]s p[ro]p[ter]a cor
rupti sunt i[n] studijs suis. Et sic p[er] q[uod] i
p[ri]ncipio de ap[petitu] ... et corrump[it] ... scia.
... q[uod] ex p[re]sumptib[us] q[uod] scia sine uir
tute multa mala fac[it]. q[uia] ita p[ro]fere
... q[uia] ... r... ... nitia q[ui]
scia ... n[on] pt. et io n[on] e[st] ... ...
q[ui] e[st] ad uirtute[m] p[ro]p[ter] stud[ium] q[uod] e[st] ad sciam
negligentia. Vt ... ad h[oc] materia
... et utilia cognoscit. nunc e[st] q[uod]
q[uod] sint rep[re]hensibilia circa studi[um] ...
... circa libros eo[rum]. q[uae]d[am] circa auditio
re[s]. q[uae]da[m] circa lectores. q[uae]da[m] circa scripto[rum]
factores. q[uae]da[m] circa disputatores. q[uo]d ...
sic ... scie. q[uod] expedit cogites ut ca
ueantur. q[ui]a n[on] pt uitari malu[m] n[on] cognitu[m].
Di... scia ... rh... mul
to magis ista q[uae] sunt rep[re]hensibilia circa
sciam. Et io q[ui]a n[on] pt uitari malu[m] n[on]
cognitu[m]. n[on] e[st] inutile hoc hic notare.

De rep[re]hensibilib[us] circa stu
dium q[uod] ... diuer[sum]. ca[pitulum]. clv.

Sunt ... q[ui] q[uae]da[m] iterum nolunt
scrutari p[er] studi[um] ea q[uae] nec per

uicem placent. n[on] p[er] scripturas diuinitus inspira
ta sunt patefacta. q[uae] p[ro]p[ter]ea sunt admiranda
q[ua]m inuestiganda. s[ed] ultra ap[ostolus] o altitudo di
uitiarum sapie[ntiae] et scie dei. Contra quos di[citur] ecc[lesiastici]
iij. altiora te ne q[ue]sieris. Alij sunt q[ui] licet ista
alta ad dimittat. tamen circa q[uae]da[m] rep[re]hensi
bilia mag[is] subtilia q[uam] utilia se occupant.
Contra quos Seneca dicit. Quod te torqueas et ma
cies circa illam q[uaesti]o[n]em. quam subtilius est conte[m]p
sisse q[uam] soluere. Alij sunt q[ui] ascendere uolunt p[er]
studium ad q[uae]da[m] q[uae] alijs c[om]p[re]hensibilia sunt
et plana. tamen eis n[on] sunt. q[ui]a noluit ingeni
um excellens q[uod] sufficiat ad illa. Contra
quos di[citur] p[ro]u[erbiorum] xxiij. Ne erigas oculos tuos
ad opes quas habere n[on] potes. q[ui]a facient sibi pe
nnas quasi aquile et uolabunt i[n] celum. Alij sunt
q[ui] sollicite studuerunt circa multa. q[uae] potius sunt
curiosa q[uam] utilia. Contra quos di[citur] ecc[lesiastici] iij.
i[n] su[per]uacuis reb[us] noli scrutari multipliciter
et i[n] pluribus eius operib[us] ne fueris curiosus. Alij
sunt qui p[ru]rientes auribus ...ssu[n]t usita
tis semp[er] anhelant ad noua aliq[ua]. sicut
athenienses de q[uibus] act[uum] xvij. Athenienses et qui
aduene ad nil aliud uacabant n[is]i
aut dicere aut audire ali[quid] noui. Sed q[uod]
hoc e[st] i[n] libro euangelij. luc[e] v. quod p[ro]fert q[ui]s
uinu[m] uetus nouo. s[ed] nouu[m] magis delectat
lectores. quod exponitur de doctrina. Alij sunt
ita cupidi scie q[uod] uolunt scire o[mn]ia. nu[n]c stu
dentes i[n] iure. nu[n]c i[n] phisica. nu[n]c i[n] medicina. nu[n]c
i[n] mecanica. nu[n]c i[n] theologia. Seneca. Qui
adm[odu]m ... ... non ...
... ad soliditate[m]. Alij sunt q[ui]
i[n] nulla re certa studuerunt. s[ed] sicut q[ui] uadunt
ad spaciandu[m] p[er] loca diuersa. ita et ipsi p[er]
diuersos libros uagantur. Contra quos Seneca
dicit. Vide ne lectio auctoru[m] multoru[m] et o[mn]is
generis uolumen ad uagu[m] habeat et instabi
le. Alij sunt q[ui] legendo sic uelociter transe
unt o[mn]ia q[uod] nihil capiunt ad d[omi]n[u]m sua. Ideo
nihil p[ro]ficiunt. p[ro]p[ter] quod dicit sapiens
Legere et n[on] intelligere e[st] negligere. Alij
sunt qui et si forte itelligant. tamen i[n] mente
n[on] retinent. et io pars eius p[er]sit ut nil
sic cibi comestus n[on] retentus i[n] uentre.

Hero. Omnis scientie magister in mente uolun-
t. Sunt sic illaqueant silentium quam scire q
in alia permittunt licet melius. Seneca. hec
pessima bruta. s. quam clericis quam in ma-
nu et animum tenent et morantur. e tamen me
moles nec. Alii sunt qui crescunt in scientia.
tamen i ope pau. cum ul. Con. qd di. pini
s. hoc oro ut caritas uestra magis ac ma
gis abundet in scientia et in omni sensu. quanto
maior e scientia et sana i hoc. tanto plus d
abundare i opib caritatis. C. 2. Dn
abbas quendam theologo pisien n
magistro diate m. qd e melius facere lo
qd scit. aut discere lo quod nescit. At
ille. Melius e hoi facere lo qd scit. Et
abbas. Ecce g erit d ub pisien theo
logus. q tot lo scit et tam pauca facit.
e sep uacat ad discendum lo q nescit
sep discentes. sep i studio amorantes.
Dicit ibiz d quodam no rhoso. q cum
ueniret pisia ad audiendam theologiam
et P dic qn igressus e scolas fuisset
lo d hoc mandato. diliges dnm deum
ex toto corde tuo et c. regressus ad hy
pici fec pari eos ad reaccion ad tra
sua. Cui ex fr h admirantes sonu que-
rit cui que tam cito uellet redire. r. ro.
ppono e adiuto dei dare opam ad fa-
ciendam istam lectionem. et sufficit michi tm
d theologia scire pib michi uite me
sit. i uitis pr leg q cum quod fr ...
seneo ut audiret eum aliqd lo. et ipse di
xisset ei illo. dixi custodiam. vi. m. ut
n delinq i l. m. fr recedens dans opam
ad illo ub implendum. p multa tpa rediit
ulterius ope legeri. Ex q pz q honor e
ex pua scia multa facere. n ex multa pa
rum. Alii sit q sic insipienter student. q n
penitus facere aliq i studio. Co quoque
di. ec. xviii. Dirigite scientiam uiam. s.
ad finem debitum. qd e l ad dei gloriam
ut illo. ps. xxxiiii. i doctrinis glorificate
te de. l ad edificationem pri. ad co. xiiii.
ad edificationem ecclesie querite ut abundetis
. s i scia. ul ad utilitatem pp ut qd

sunt sociare. s. i ps. De mi istlm et
sacu. le. sz. et. c. i. t. ar. iii. D m.
diu sz scie isoimo e caritate. ul ad de.
l ad pxi. l ad se ipz. ppt qd dr. he.
vi. q cherubin qd e plenitudo scie fui
torti iuncto. s. caritatis. q sine hoc e
caritate ordinata. Sic g p q sty
di e reprehensibile. qz insistunt l' in nisi
alta l' circa nisi subtilia l' circa n uero
ex toto l' circa curiosa l' circa noua l'
circa nisi multa l' qz nisi magis l' qz
circa leg l' nil corrderens retinentur
l' nisi ibidem lo detinentur l' qz e scia n
crescit opa. l' qz n ordinatur studium
ad finem debitum. qui rhosi tanto mag
caue debet. quanto debet se magis i oib
irreprehensibile exhibere. De reprehensibi

[illegible] liby circa libros. ca. clviii.

Circa. n. nimio q circa libros e
reprehensibilis nimia preciositas
et maxime i libris rhosorum. q in
oib debet pretendere paupertatem. Hero. sr.
iob. Habeant q uolunt libros ueteres i m
branis purpureis. auro argentoque descriptos
dm m pmittant m meis pauperes hie
cedulas. sed plerumque e pulchre qa
q piu delectant i lris floridis et uarie
depictis. et hoc plerumque pferentibus lib
pulchritudinem multi senis retinent. Sen.
plerumque n pnitia fz qd fimo e pau
litas rerum i lib. Co hi plerumque
dic ibiz iero. pmittant m uiriz n tam
pulchros hie codices q emendatos. sed
fulsitas q multa iproit pfectum i scia.
ppr qd aug. d doctrina xpiana. Codicum
emendationi pmitz d. inuigilare sollercia
eorum q scripturas diuinas nosse aliorl'
sit illegibilitas. Sunt ei aliq q faciunt
sic scriptura d tali lra q p modicum
tps ursu debilitatio mir e eis legibi
lis l' aliis. Contra qd e ubi pictagor
dicentis. debet doces magni senectu
tis lras ipare. Quo e pascit sene
ctu i libr anne legere n potest. sit curiositas
q e i hoc. q n atenti quidam libr nisi

omnib9 ē magis auiditate q̄rt & pfūt
curiosa ī plures l' alios ornatus. Cont̄
qd dicit . xvi . Multi ex his q̄ fuerant
curiosa sectati contulerūt libros & cōbusserūt
eos . & cōputatis p̄ciis inuenerūt pecuniam
denariorū q̄nq̄ginta milia . ita fortiter
crescebat uerbū dei & confirmabatur. Nunc uero
Curiosi uidentur ad fic'm abutī libris
curiosos tot & tanti p̄cii . & ebriosi q̄ ad
emunt eos . & cōtra frequenter sunt muliercule.
Sic ē q̄dā q̄ h̄nt libros sibi sufficientes oīb'
diebus uite sue . adhuc n̄ cessant cumula
re libros & sumpt' ornare . ī q̄ quidā nunq̄
legunt. Cōtra hos ē ī uitis p̄rum libri senu
monachi q̄ rogatus a fr̄e quodā ut diceret ei
bū . dixit ei . Q̄d uis ut dicā ? tulisti ca
ritatē monachi & pauperū . & posuisti ea
ī fenestris. Hoc ē dicere . q̄ mittat fenestri
tas cumulatas plenas . Sc̄m reprehensibile
ē nimia curiositas ī libris . p̄pter q̄m q̄dam
nil faciūt l' parum . q̄ nil ponūt ī corde quā
dentur q̄ ī libris suis ineniant oīa . Cōtra hoc
ē ubi pitagoras dicit. Caue ne armari
um tuum sit pectus scias . Sc̄m reprehensibile ē
nimia affectio circa libros . p̄p' quā multi
multa mala incurrūt . Ex hoc ē accidit
q̄ n̄ h̄nt sibi molestū sic̄ si plates eū h̄nt
nolūt alios mutuare . cū ī aliq̄ l' ab a
liis maculatum quūt p̄turbantur . cū
auferuntur ferunt impatienter . hoc circa
fit ē septem libri litigant . p̄p hoc accidit
fuit amici & fr̄s ī sibi inportunū . & a
lia committit q̄ nunq̄ fieret n̄ ī eorū ex
dicitur amore . Iste lō relinquit nb' tale
exē bū dicit q̄ adhuc scolaris & iuuenis
& ī scol' cōmorans . libros quos h̄ebat nullos
ū sunt ligatos amore cū eos uenderet
ad dandū pauperib' p̄tū eorū . Sic ī uitis
p̄rum legitur illuz q̄ abbas theodorus ī fregi
ut abbates in achiliu dux . erāt hōi
tres codices & p̄fectio ex lectione eorū sz &
frēs petiūt eos ad legendū & p̄ficiunt
ex eis . dic q̄ q̄t ē uacet . Dixit eis ma
chaa . Boni st̄ codices sz melius ē nil
h̄re . Et audito uendidit codices et

p̄ciū eorū dedit indigentib' . Sc̄m sic aliq̄s
homo euangelium uendidit illū . & dedit pau
perib' p̄ciū dicens . Verbū dicit' meo . Sp̄ in lib'
ait qd iubz oīa uende & da pauperibus .
uendidi & dedi paupib' . Quo obsecro
ista omnis fuit illicita p̄p' libros . q̄ libros
qd p̄fectionis opa distinuerit ; Dēt dice
ut q̄ p̄p' ip̄z seruāt ī libros amore libri
nil faciat cōtra ip̄z . De reprehensibi
libus circa auditores . ca.' clviii .

Circa . iii . n̄ q̄ q̄dā sūt reprehē
sibilia circa modū auditorum . q̄a
q̄dā circa negligentia audiendi . q̄dā
circa uaritate maiorū aliq̄n . Pono
circa modū sciendi ē q̄ aliq̄ st̄ q̄ sic tepidi
st̄ circa lectionē q̄ p̄ modicū laborē retra
hūt ut si lōge oportuerat eos ire l' ita
pre aliq̄ sustinere & sitiā . Cōtra hos po
terit surgere ī iudicio regina austri . q̄ lz re
gina esset tam nobilis tñ uenit a finibus
terre audire sapiam salomonis . Re . x . Aliq̄ st̄
q̄ lz aliq̄ lectionē audiat tñ uiuo . q̄ discō
tinuant eas facili occasione . & io n̄ p̄fi
ciūt . Q̄ lectio sic respōdet ab iuncē u
na ex alia q̄ una amissa amittit
intellectus alterius . ex una intelligit alia frequent
sic dicit aug' & io cōtinuatio lectionū multū cō
ferrt ad p̄fectū . Sapiēs . Instantia ē
mir' oīum artiū . Et hoc ē q̄ laudat
ī auditore . p̄u . viii . ait sapiā . Q̄ uigi
lat ad fores meos tota die . i . ad reges
meos p̄ quos uenio & uenitur ad me . Aliq̄
st̄ q̄ lz cōtinuat lectiones tñ ita tarde ue
niunt q̄ magnā p̄tē lectionis amittūt . Cō
tra quos dicitur iacobi . i . Sit oīs hō uelox
ad audiendum . Aliq̄ st̄ q̄ assistentes lectioib'
ita dormitant l' corde euagant' q̄ nō
intelligunt q̄ leguntur . & io auditus eorū ē
sine fructu . Cōtra qd dicitur mat . xv . Au
dite & intelligite . Aliq̄ sic ī facili p̄ter
fastidiunt . q̄ finē lectionis uix nunq̄ expe
ctant . Cōtra quos ē deuotio iudeorū ad
lectionē legis . Dēq̄ dicitur esdre . viii . Legebat eu
dicens a p̄ma luce usq̄ ad uesperā coram
uiris & mulierib' . & aures erāt oīs populi ad

legē. Ex q̄ p; q' i tanta multitudie i ta
ꝑuera lectōe nullo recessit. Alij sūt q̄ q̄uīs
de mlt̄ alijs audiuit dubitet. l' ē qr̄
nō itelligat. tn̄ ita pax ē eis cordi scire
qd̄ audiuit q' nūq̄ ad itrrogat. Cōt
qd̄ d; luc. ij. de xp̄o ihū audiētē illos ⁊
itrrogātē. qd̄ astat eū fecisse ut nos i
sīi docere itrrogare. Ierō. Meli' autē
dr̄ puicēt itrrogat. doce. s. nos nō tēc fa
cias. Alij sūt q̄ d' hijs q̄ audiuit nl' reti
net i corde. uel nō retineat repetit. l' cō
fert. l' scribit. Cōt qd̄ d; ad eccia. Au
di iſrl' pcepta dn̄i. ⁊ ea i corde tuo q̄si i
lib' scribe. Alij sūt q̄ d' lcōib; audit ⁊ si re
petit uba scie. tn̄ pax aū nl' faciūt
d' auditis. Isti sūt silēs ill' q̄ ascēdēt ad
ligē fructū optīe asscēdēr. tn̄ ibi nl' ē
colligit nō folia. Cōt qd̄ d; cā. vij. ⁊
Ascendā i palmā ⁊ apphēdā fructū ei.
fructū dic̄ nō folia. Ex hijs g̃ p; q' repr
hēsible ē cā auditorē cū ul' facili cā
sicē lcōēs dimittāt. l' ē discōtinuāt l'
ē tarde ueniūt l' ē nō diligēt audiūt. l'
ē finē nō expectāt. l' ē nl' itrrogāt. l' i
mte nl' retinēt. l' i ope nō ꝓficiūt ex
lcōē. Dei pcio ē q' q̄dā l; se reputēt
ēē ꝓpl'; dī. tn̄ oio negligūt eius legē
audire. Sz ulto p̄ꝫ. Et nō audiuit ꝓpls mē
l. in. Sz ei alīq̄ q̄' magī sapiūt fa
bulosa ūba q̄ diuīe doctrine sap̄. ⁊ io
ꝓꝑ ista dimittūt illā. Ad thio. iiij.
Et a ūitate q̄dē auditū auitūt. ad
fablas at' ouitūtur. Cōtra qd̄ d; de
lcōē aute. ecc. iiij. Aur' lcō ē oī accipia
audiet sapiā. Alij sūt q̄ sp̄ātē q' p
se possit i studio ꝓficē ꝓꝑ lcōē; ꝑua
tā. dimittūt lcōēs scolaz. Sz h̄ ē ma
gna stultitia. Pl'ia ē ⁊ clāa i modi
co tp̄e itelligūt a magro q̄ suffciat i
gēiu huāu' p se cape. Ierō'. tale rep
hēdes i epla ad paulinū' odiuit q' sic ⁊
alie artēs nō ꝑnt hri sic doctore. multo
mīa scīa diuīa. hāc rēc' aū sc̄ptu
rē. ut itelligēs te i sc̄ptur' scis sic ꝑ
mo ⁊ doctore ⁊ mōstrāte scitā igre
di nō posse. Isd' d; ecc. xviij. Cōtrā
dēs audite filij. s. q̄ egred' ab ore.
Alij sūt q̄ nō audiuit ꝑꝑ q̄dā desperati
ōē; quā hñt ꝓficiēdi i audiēdo. q; nl'
retine ꝑnt d' audit. nec itellige. Oīs
ē errone'. q; ūbū dī nūq̄ ē sine fructu
ys. l. v. Verbū qd̄ egred' d' ore mō nō
reūtetur ad me uacuū. Ois ē ⁊ si
nō itelligatur plene. melodia pcī
atur ibi aīa deuota. q; eē ūbū dei i
pāo ē. Mīr ei ūtute ūbi diuī aīa
purificatur. Ex q̄ iūt p; el q̄dā si
quer; a q̄dā sene nō ꝓressz ei ūbū au
dītū. q; nl' potat retine. Rndit se
ner. Sic cophinus niger sicq̄' ē de
missu i aq̄. l; nl' de aq̄ retineat. tn̄ sē
p pla ⁊ pla dealbatur. ita ⁊ aīa au
diēdo ūba diuīa. l; nl' retineat de
audit. sēp tn̄ purificat. Alij sūt q̄ ꝓꝑ
alias occupatōēs q̄' se iplicāt. lcōēs
dimittūt. Cōt qd̄ iouē ierō' i epla
ad paulinū' ex multoz phoz. q̄ nō solū
occupatōēs s; ⁊ pcīā ⁊ sua ⁊ suos di
mittētēs lōge pegrinati sūt ad audiēd
aliq̄s magrōs. sic plato egypt. pi
tagoras ytaliā. appolōis indie reg
penetrauit ad addiscēd ab alijs. oib'
alijs itmiss'. Alij sūt q̄ q̄ fatigati ex
lōgo auditu. dimittūt ex toto lcōes.
Cōtra qd̄ d; ꝓu. xix. Nō cesses au
dire fili doctrinā. Vn̄ dic̄ nō cessās.
Q' ē cessat. nō solū nō ꝓfic̄ ad maiora
s; de facili obliuiscitur q̄ iā sciuit.
Alij sūt q̄ nō audiuit. q; noluit icipe
qd̄ diu nō fecerāt. Cōt qd̄ dic̄ senē.
Oz stultitia q̄' q; nō didicis iā no
lis discē. Alij dimittūt ꝓꝑ sūbiaz.
Reputāt ēē ita se sapiētes q' i audi
ēdo ꝓficē nō possit. Cōtra qd̄ d; ꝓu.
i. Audiēs sapiēs sapiētior erit. ⁊
Oīs ē ē ita sapiēs q̄ audiēdo i breui
tpe qd̄ magnū ꝓuidēt i mag'. l' ex
aliq̄ qd̄ audiat accipiēdo occasiōē
ad alia. l' cū qd̄ sciebat alti' i p̄mi
tur i ei' meorī. nō ꝓficiat i sapiaz

Alii sunt qui reputantes sciam parum valere negli
gunt audire. Contra quod dicitur proverbiorum xvi. Melior est
sapientia cunctis opibus. Et ideo proverbiorum ii. quod qui preciu
ma que est preciosa sit querenda sapientia. primo quasi
thesaurum quod est preciosum sit effodienda. Contra
scientie parum non valet. constat eos valde repre
hensibiles esse qui negligunt bonos audire. Sed
sciendum est quod sic aliquis dimittit audire
bonos propter eius parvitatem que est ex parte auditorum
ita dimittit aliquis propter quandam eius quod est in
parte magistrorum. Alia est aliquos retinguunt
propter malam vitam eorum quod non exponit. Sic
ei mala faciunt mala tamen docte non audiet.
Augustinus Audiunt utilia qui utilia non agunt. sua
est querere ...tract. sed sua docte non auferunt. Aliqui
propter insufficientiam quam habent vel in claritate vel in scien
tia vel in aliis. sed non est pauperis familia non querere
ad reliquias que cadunt in domo divitis. quia et licet bona
comestibilia inveniunt aliquas aristam vel aliam
nil valentia. ita quod cum nullus lector sit adeo
insufficiens quin aliquid bonum dicat. audiendus est.
Proptera ad thessalonicenses v. quod bonum est tenete. Nonne
moyses audiuit iethro. per magistro. acce
ptum habuit clariorem cum esset lingue impeditio
ris. Aliqui propter contemptum persone. cum est iuvenis
vel aliter contemptibilis. Contra quod dicit clemens
in. Nullus eorum propter obprobrium senectutis vel
nobilitatis sue generis. a puero vel iuvenis
erudiri querere negligat. Nec mirum si
hoc dicat clemens de minoribus. cum etiam salomon di
cat sapientiam discendam a formica. proverbiorum vi. Aliqui
propter malam emulationem. Emulantur ei aliqui
... hoc noluit ab aliis discere. sicut
... noluit hic lucem que tenebrescat per tenebras im
... Non sic gentilitas que carta
... significat est
... quam accepit magni audiens
... Alii propter palliatam audi
... sufficientiam
... Non sic
... multa legit
... ut nar
... de
... audire
... non ...

cantum quod dicat magis sed quod dicantur ve
ce. cum tamen contingat frequenter quod multorum
maior sit fama quam res. et multorum ma
ior res quam fama. et ideo magis attendenda
est res quam fama. ut sicut accepta sola uti
litas queratur. et talis eligatur qui accedat
utilia esse ad discentes. ysaie xlviii. Ego do
cens te utilia. Sed iste reprehensibilis
est auditoris reprobatur. invenit homines longe
qui habent aptitudinem quilibet libenter audi
re bonos divinas. Ad quod invitat ipsa natura
que in homine aures posuit in parte superiori et apertas
ut prius docerentur bona que ad sciam audienda
semper dicitur esse prona. Unde bene dicitur apocalypsis ii. Qui
habet aures audiendi audiat. Quasi diceret.
propter aures ad hoc sunt ut audiet. Item ad hoc mo
uet dicitur multum divinis scripture frequens ad
monitio. Cum enim omnis admonitio sit ad mo
uendum. quanto frequentius iteratur admonitio ci
tata a sacra scriptura que propter est ad bonum nostrum. tanto dicitur
magis mouet. Non est autem facere. ideo ad quod tamen
frequenter moneat sicut ad audiendum sapientiam.
sicut per illud salomonis in quo sicut nimis replicatur
audi audire. Item magnitudo materie de qua trac
tatur in sapientia. Laudantia est solent homines
audire de materia ista. Et ideo dicitur sapientia proverbiorum
viii. Audite me quoniam de rebus magnis locutura
sum. Item preciositas salarii. In aliis scientiis
tibi solum datur salarium magistro. in hac autem non solum
magistro sed et auditoribus. et non modicum primo
mariti gratitudinem. proverbiorum viii. dicit sapientia. Beatus
homo qui audit me. Item fructus bonitatis. Ex audi
tu est scientia fructus optimus. sapientia. Nichil est enim per
quod ita possit homo fieri sapiens sicut per auditum.
Ecclesiastici vi. Si dilexeris audire sapiens eris.
Item uirtus humilitatis. Plus est meritum quod humiliat
se ad addiscendum ab homine quam per se studendum. Exemplum
Ahumuitis pater fuit ieiunauit per septem ebdomadas
orans deum ut reuelaret ei quid diceret ubi de scripturis
obscuris. Deus cum non fuisset ei reuelatum posuit
et se in via ut iret ad quendam fratrem ut quereret ab eo
sinaret illi. et ecce obuiauit ei angelus dicens.
Septem ebdomadas quibus ieiunasti non inuenerit
quod petebas. nunc autem quia humiliatus es non propter
ad petere. missa sum ut docerem fratrem. et ideo

cato suma recessit. Ex q p q tal hic
mo mlt incu ap p[er]fc[i]o[n]e p[re]dicatio diui.
Minus e p[er]fect hic sciam alr q ab ho
ni ordinat q ut lo pl ad loqer recurrit.
Ex d paulo. act. ix. q p[ost]q raptu e au
diuit celesti archanor. missus fuit a
do ad ananiam ut audiret ab eo. No su
it et uolutas dei app[re]ndo loq[ui]s cornelio
ut eu instrueret sz uoluit ut p petru
euangelizatu crederet. act. x. Ipsi e apli q
diuin[i]tus su[n]t erudi[t]i d[e] ea[n]dem doctrina ad ordi
nate. multa didicerunt a beato ygne n dixit
sci. Beato g sit mag reprehensibile q di
uinas negligit l nimq laudabile au
diuit leges. q[ui]a p[re]dicta e alia multa ma
gis modicu docet ad audiendu habet. **De**

reprehensibilibus circa doctores. c. cxx.

Circa. iiij. uiic q circa doctores
q ad actus eo[rum] reprehensibilis e
idoneita[s] appetit magisterij. Asse
la ad magisteriu obligat doctore ad pla
d q oporteb reddere ro[ne]m. Iaco dr. iac. iij.
Nolite plures magistri fieri fr[atr]es mei. sci
entes q maius iudiciu sumitis. Ille resu
tato officij purum e eo q[uo]d hoc sufficie
cia. q[uia] opportebit eu redde ro[n]e d ta
lento abscondito. Grego. Secretum
q[ui]etis diligunt. secessu[m] p[re]de platois p[re]
tunt. id sic ostitit iudicentur. ex tantis
p[ro]bubio tenentur q[ui]d uenit ad pu
blicu[m] p[ro]desse potuerunt. Iste nimia stimul
fio lauuu q nil eis nocet eorum humano.
Cu e sit aridu q[ua]tione regio e. sic
ozta arbor ad fructu[m] p[ro]fert. Idco d
q. luc. xiij. de magno maguzoru. ergo
q[ua]tione arbor i t[em]plo. Iste ita ea q arde re
p[re]hensibil e dubietas. Non e solu
erronea l falsa sententia sit i doctrina sz
e dubia. S aug dicente. teneo certum e
dimitte incertum. Ap ling. ij. Tria p lo
q[ui]tur quere sanam doctrina. Dr e sana doct
na. q n p[o]t e[ss]e occasio alicui mali. sic res
sana q n e occasio morbi. Alt inutili
tas. Sic ei inlici eet etatis n oc sim
pr dispensio eet n sufficeret tempo

nale et q doctrina e sumanea diste i sp[iritu]a
ta tp[or]is egestate; Ex iz diuinis eo
s uacatio e utilib i auctu. ex paulo
q dic. act. xx. Uos scitis a p[ri]ma d q igss
sui i asia quo nil subtraxi uob utiliu. q
mi annuciare uob e docere uos. Alt ip[s]o
por[ti]onabilitas s[e]c[un]d[u]m gre. q s[e]c[un]d[u]m capacita
te auditor sermo e[ss]e s[e]c[un]d[u]m mo doctrin
ex paulo q p[ri]mo dabat lac ad cor. iij
nisi p[er]fectos uos sapienti loquebat. cor.
ij. Et id n sit alta dicenda mi[n]o capa
cib sz s[e]c[un]d[u]m eoz capacitate doctor app[ro]
co[n]nare sua doctrina. uisu illo. mat. xx.
uniuersi s[e]c[un]d[u]m p[ro]pria uirtute. Alit ei modi do
cendi e rep[re]hensibile e q[ui]a n sequi sron s
sua ip[s]o nec scd uolutate. Greg. ad pau
lini. Procosulti gen doctor e. experiunt
scripturas p ad uolutate sua scripturas tr
trahere. i. dicere. Alt reprehensibil e i
uolucio illor. p[re]dicatu e doctrina sinal
e. sic d. phi. pinj. et d doctor inoluta
explicare clare. n p uba obscura. l pmul
tiplicatione inutile illor sinas inolue
Uni dr iob. xxxviij. Q[ui]s e iste inoluens
sinas; Alt reprehensibil e imoderantia
defectus mediocritat. Est e aliq nimi
plixi. aliq nis breuis. Cont[ra] q[ui]d dr. ieronl
ierom. Nimia plixitas enat sensu le
gentiu. e imoderata breuietas p[ro]uenit i
studiosor deficio. Aliq itu nis tardi
sut i p[ro]nunciado. aliq nis ueloces. Cont
q dic seni. p[ro]m. p[ro]nunciatio sic e uniu
de cap[it]a. Medul orondi e q[ui]s p[ro]pri
e p[ro]fuat. ec sbullare eu uole q currere.
Sut itu aliq q i diuisionib[us] excedunt.
alij nis eu atepnunt. Cont q[uo]d dr sen
p[ro]nimat in parte; ed i sumula diuid
dium e eu n multu utile e. Na q[ui]s
de q. ad modu maiuda. ita nimium mult
dificile e. p[ro]cedere nimq hic nimia d ill
diuisio. sile q[ui]sio e. q[ui]aig ust i pu[n]
uer sectu e. Aliq d[e] nimi ancedut ubo
ru ornatum neglectis sinis. alij sic
ea. Cont[ra] q[uo]d dic sen. Oio q[uo]d intelligi
o p[ro]l. suppodita dic e[ss]e e simplex. Et ill

Nō delectet̄ ūba nr̄ sꝫ phīt sī tn̄ eloq̄
na ꝯtigēt n̄ sollicita ꝑt aū ꝑata ē aut
paruo ꝯstat. ac sī ē res ꝑclerrīas ꝑse
q̄tur. Sꝫ ē aliq̄ q̄ nīs inuitis̄ sēsū suo
i dorso q̄ a se hīt. Cōt̄ uīo ꝑh. iij. Ne
innitar̄ prudēcie tue. Alij ūo nīs alie
nīs. nl̄ de suo ꝑferētes. Cōt̄ q̄s dic̄ sapi
ēs. filiū eruditorē elige quē magis i
suis nitetes q̄ alienis. Nil magistral do
cebit q̄ a se nil dixit. Fallaꝫ magr̄ uo
cāna aliorū narratores. Alij diccēt sic
ut q̄ reccēset rumores. Tūt breuitatē iꝰ
ꝯplexitatē. ꝛ ꝑ tacitatē ꝛ uelocitatē
iūt nimias digrssiōs ꝛ ullās. itꝫ nimiā
sollicitudīeꝫ d ornatu ꝛ nullaꝫ. Itē dicēda
d suo igēio ꝛ alieo. si n̄ fuerit mediocres
n̄ ē sine reprehēsibilis. pessimo reprehēsibile ē
i autore sꝫ oīs mōz defect̄. ꝓpt q̄ dicit
ap̄ ad ro. ij. Q̄ alios doces. te ipm̄ n̄ doces.
Ꝺato ē ēpr̄is appet desputatꝫ mox sine
q̄ do lumī sue egrediēs d ore q̄ castē n̄
ānō manifestat. De reprehēsibilib̄
circa cōpositores librorū. cm̄. clv.
[Q]uar. v. uīo q̄ li noua scēpta
ꝛ nouū libru sīt ualō utilia i
ecclīa dī. tn̄ ad fuctes his scēpta
q̄ aliis publicēt. n̄ delet̄ expōi n̄ pauu.
lo q̄ delet̄ nos reddē cautos cū ꝓphar
ꝛ discipl̄z dō ꝛ alioz scōz. Q̄uīꝫ ē tn̄
ta sint multitudo ꝓphīz q̄ sb ꝑsecutōne
iezabel cētū lanuet i una spelūca. ꝯ
q̄ oīb̄ ꝯstat q̄ ūbo ꝓphetauert̄. q̄ alr̄ n̄
dicerent̄ ꝓphē. tn̄ n̄ scripserūt n̄ ualō pau
ci. sic pꝫ ex libz eoz q̄s hēm̄. Sīt d aplīs
q̄ fuīt. xij. ꝛ d discipls. lxij. n̄ scripserūt
n̄ pauci. q̄uīs eos ūbo docuisse credat̄.
Itē d multitudīe scōz sbsecuta. q̄z i
numabls fuīt ūbo. n̄ lēma n̄ pau
cor. Q̄uīꝫ g̃ ē ꝑscriptiō quorūd q̄ tn̄ au
daces st̄ ad opil. fōz nouos lib̄s ꝛ no
ua scēpta. cū uīt tot ꝛ tāls tn̄ pauca
scripserūt. Dic̄ eusebius. ecclīastice histe
lib. vj. sic. iiii Sexagesimū agēs ān
gēns etat̄ ... āni. ꝑs̄ multū ꝛ ꝓlixū
ꝛ laborē plurimū sermoc i ūbo dī accepit.

ꝓmisisse fert̄ ea q̄ ex tpe i concil' dissē
bat a nōtariis excipi. nec ām ūq̄ acq̄
se hāc copiā n̄ cū i s ꝛ uite ꝯtinuacōe ꝛ
etatis maturitas ꝛ multe experiētie acces
sit auctas. Ꝓptea ecclīa n̄ sōm n̄ accepta
uit multa scripta multoz sꝫ repulit
tāq̄ apocrifa. ꝓ uno ꝑ uno errore q̄tenī
ꝑnat q̄z totū uniuc liber. sīc pꝫ d lib̄
ioachī ꝑ uno errore d̄a trinitatē. i ꝯcilio ꝯ dcl[?]o
ꝯdēpnato. q̄nfr̄ reo i scēpt̄ reducta nō
ꝑt ita ūsiaā l' alr̄ glōsi sīc ūbū transfi
dū. Et illi q̄ ūba l' fcā bonoz hōie
caluīpniāt̄ hūt n̄ maioꝫ oracōeꝫ cā
lūpniāor ē inueīt ad i scēpto multa lau
dable. q̄ hūt ꝑ q̄s ꝑnt hōies tenēc q̄
placeant. Itē sꝫ scēpta ualō lauda
bilia. q̄ q̄ fiūt d nouo ualō d facili
ꝯdēpnūt̄. n̄ excellat alia ualō. Nec
mirꝫ. cū ē noua scēpta i omnī aliq̄
ita ꝯdēpnēt. q̄ q̄ ꝯspiccōn ꝓ ab oīb̄ ui
detabit. sīc ipsemꝫ dic̄. Cū g̃ scēpta no
ua ꝑ mediocres ꝯdēpnētur ulterō. l' sī
n̄ ꝯdēpnat̄. saltē caluīpniā patiāt̄.
l' saltē fuerit ꝯdēpnatur. q̄ oī debet
i ꝯfusione auctor. n̄ ē prudēte in eē fa
cilis ad noua scēbēdu. Ꝓptea multi sīt q̄
lꝫ sciūt ꝑ dicere ꝯpetēter tn̄ n̄ audēt
corā uīis magis ꝑ dicere l' corā multi tu
dīe magn̄. q̄ sī forte li faceret alii. tn̄
augēt nisi uiro. Cū g̃ scēpta q̄ publi
cāt̄ uenire possit ad oēs maiores ꝛ me
ꝛ ad oēs litteratos. ꝛ li usꝫ i finē sclī du
rare possit. ē q̄tē tīmere dē aggredi li
opa q̄tūz li auceptat̄. Ꝓptea ad hūi scri
ptorēs ꝑtinꝫ q̄ sīt n̄ sōm cauti sꝫ i lege
cautissimi. Dn̄ iō. sebas q̄ dixit a Ser
beo q̄s sē exprimeo. sebas i q̄ i lege
cautissimūs. Itē q̄ hēat sup̃ sapiam sc̃
ꝑturam spūs dī cui inclinate. Cūgꝫ
q̄ sīt q̄s spūs dī accepit. n̄ statē aliq̄
ūba cognoscit. Itē q̄ hēat ꝯsulē ꝯsil
i m̄ dictādi. Sīc ē ꝑ spūm alii datur
sermo sapiē. alii scīe. ꝛ sīc de aliis ui
tiis. ita oꝫ q̄ q̄ uult scripta ꝯpilare.
ad li hēat ꝯciū spalē. ꝓpt̄ q̄s q̄ li fecit

dñi doctoris. q̄ ē nccẽ artificis. sic picto
ris. Artificē uō spālē prerogatiuā oꝫ hēc
ad artē suā. Primū qꝛ sacrȩ scriptorē opꝫ
hēre magnā sapiā ⁊ dī spēꝫ ⁊ spālē grāꝫ
i h° offio. Ieroꝰ libro q̄ fec̄ d̄ ill' q̄ de di
uinis scripserūt. intitulatū d̄ illustrib' uirꝭ
uocās tales uiros illustres. Uere g̃ auda
cie ē hoc uoꝝ illustriū offiꝫ assumere
hoī d̄ paris tribꝫ. ⁊ hec uetitis ꝯsciāꝫ
n̄ hūit. Amplius uiri illustres ad h' offiꝫ
erecti ꝯ hūerīt qñꝫ motu. ā obuiāꝫ. ut
Ieroꝰ. q̄ ad iussū maioꝝ suoꝝ. scꝫ dama
si pp̄ ⁊ epoꝝ q̄ꝝdā multa ꝯposuit. ut
pꝫ ex scripturis suis. Mūꝫ ad istā iā mul
tū honoꝝ. ut magr̄ petrus lōbardus in
suis ꝯpilatōīs ut pꝫ i plogo s. Mūꝫ
magr̄ necītē erit ꝫ ut aug' i ꝯpilatō lib'
d̄ ciuitate dī. i q̄ defēdit ecclāꝫ a paga
nis ⁊ oībꝫ i pugnātibꝫ ei. accēsus zelo
domꝰ dī. defēngēdo q̄ suo tpē a diuer
sis fabl' ipugnabā. sic ꝯpēmꝫ dic̄ i illo
lib'. Multi uō mīs tpībꝫ aggredūtr
istud offiꝫ obiā n̄ iubēte. Aliorꝫ istātia
n̄ īstāte. necītē aliq̄ n̄ urgēte. ē etīā
iā abiuōꝫ i istis. Et io ꝯtigit dī uitā
eo itēd. q̄ uñ debuit honorē ꝯseq. eū
fusioēꝫ icurrīt. Demū scīed q̄ multa
reqrūtur i scriptis hōi doctoris. Uñ ē ut
i ill' istruat hō. delectet ⁊ moueat.
Aug' d̄ doctrīa xpāna. Dic̄ q̄dā eloquēs
⁊ uēꝫ dic̄ ita debe dce eloqntē. ut i
struat. ut delectet. ut flectat. Et sic ex
ponit ipā. sic dꝫ ut itelligatur. sic de
lectare ut auditor teneatur. sic flecte
ut moueat'. Aliud ē q̄ sic scribat q̄
reddat auditorē beniuolū. attētū ⁊
docilē. ⁊ multomagis q̄ alij auditores
q̄ eciā falsa hoc faciūt itēd. Aug' i eo
dē. Mꝫ auidat dicē. ut q̄ res falsas
psuadere conant' nouīt auditorē l' be
niuolū l' attētū l' docilē facē. illi uō
q̄ ūa psuadēt. illa n̄ nouīt. Aliud
ē q̄ ad ea q̄ scrib'. n̄ sīt utilia. recta.
⁊ ūa. Multa q̄ debet dirigi ad co
ficiēdū ꝯtrine caritatis. Aug' i eod.

Et sq̄s diuinās scripturās l' q̄libꝫ ptē
eaꝝ itellexisse s' uidetur. ita ut eo itellcu
n̄ edificet geminā caritatē dī ⁊ pxī. nō
itellexit recta. ut nec fauore placēdi
aliq̄. nec tiore displicēdi palpādo a
liqs deuiet a recto. Uñ illud sap' dic̄
tis. pu. viij. Abicietur labia mea n̄
recta ꝑdicet. Uera. qꝛ sac̄ scripturā dꝫ
scripta uitat. dan. x. Et io doctores su
me debet curare de uitate. Aug'. Illi
ua itelligat ⁊ uia placeat ūa eū sit q̄
diu. Tal' ex scriptor fuit salon. d̄ q̄ dꝛ. ec
ulit. Quesiuit ūba utilia. q̄ ad p'ū. ⁊
ꝯscripsit sermones rectissimos. q̄ ad. ij. ⁊
ueritate pleos q̄ ad. iij. Aliud ē etiā de
cēdi modū. pnuāt ei ē suppōit q̄libꝫ
fidē p'ncipijs p'rīx. pcē ad alia trāsq'
hūit tōnale. uidēli i pectore. sic q̄d uī
ne ꝯtinēt. ex declarꝫ. maxīe i theologi
cis. n̄ multa ppter eoꝝ simplicitatē n̄ itelligi
t' n̄ declararent' ex sēsibil. Sapiēs. Dif
ficilius etcēdi gen' ē eqꝝ sbditis. sic
qꝛ tōbilia frequēter fallunt. ⁊ ex ꝫ falli
exponit oī ꝯdit. auctē diuinē scripture.
q̄ maior ē oī re ū dic̄ au. ꝯtiī. scīc.
Nō in errās. ij q̄ dico ꝯtī' uō auct
uetis qñ nouu testi. Et hi triplex fu
indē ꝯditiale rūpitur. qꝛ ē sīna q̄dā
oīdꝫ p'rīx. ex declarāt ⁊ auctē ꝯtī
t'. n̄ ꝯ facili itīrt. Aliud ē eciā expoīa
scripturaꝝ. i q̄ cauēd ē ne facile ali' sēs
ꝯiūt q̄ auctās. Uīus ei alie expoi
tōs qñꝫ ducit ad ueritatē q̄ ē sēs scrip
turī. tū sic ille q̄ p capūi uadit ad fīe
iue deuiād est ad uiā sic dic̄ au.
ne ꝯsuetudie deuiādi. qñꝫ i trāsuersu
ire cogat'. ita ⁊ h. et sbdit eiꝫ dicēs.
Titubat fides. si diuinaꝝ scripturaꝝ uacil
lat auctās. Cauēd ē ⁊ ne i scripturā uel
p' uitas sep l' iustia reddat'. Sꝫ ei
q̄dā scripture i q̄ uitas l' iusticia si
pit. sic ꝯit expositorē sīr triplm exē
plic i q̄ t' nulla iust alī tia sꝫ so
lum dūa q̄ ꝯtenit' cū ali dūa q̄
resonat iustia. sic camilla ⁊ ligna

que nō

q̄ n̄ resonāt. nequit' eni corda q̄ reso
nat i cithara. sic dicit aug'. Candor itū
ne obscuritas inciā i nob' expositorū. ꝓp
riū ē ē. pp' illuminare tenebrosas sinas
scripture. Secūd'. Aperta dicta exponi
fecit nob' obscuritas eē tinas aut q̄rit.
Pz ex hoc q' i auctorib' scripta ꝯtinētib'
req̄rit' q' talē grām hēat i scribēdo. q'
illuīnet. q' delectet. q' moueat. q' red
dat lectores scripturar̄ suor̄ beniuolos ⁊
attentos ⁊ dociles. q' scribat utilia. re
cta. ⁊ uera. q' abūdet rōib; ⁊ exēplis
⁊ auctoritatib'. q' i expositōe scripture sēsū
auctoris sequātur. q' sciat discipul' n̄ hēat
uitas sēa ⁊ n̄ sit sola inutilia requirat.
Similit' ē ad ipe' stude' pertineat. ⁊ scriptura
ceat multa q̄ ad'a sc' sint circa studii. ⁊ cir
ca auctores q̄rit i eo reprehēsibilia n̄ caueat
diligent'. ex q̄ oib; s. pncipalib' ⁊ ꝑtic'
circa studii ⁊ auctores. pz qt ⁊ q̄ sunt re
prehēsibilia i hui' lectorib' inueniri. De rep
rehēsibilib' circa disputaciones. ca. clxi.

Circa .vii. nūo q' triplex ē dispu
tatio. s. scolastica. collatiua.
⁊ exercitiua. Scolastica ē. q̄
fit i scol' magrorū ad inuestigatione ueritat'.
Prouenit aut ex hac exercitio multe utilita
tes. Hec q̄dē a theolog' n̄ sc' negligenda
hū disputaciōes. p'cipue cū paulo
mag' ex disputacōi fuerit q̄dit. act.
xix. ubi dr̄ discendēs. s. q̄ cū oprta
tib' segregauit discipulos q̄tidie dispu
tās i scola tyranni cuiusdam. Hoc aut factū ē
p biēniū. Sz q̄ illud dic magr' i hist'
is. q' durat hospiciū ab illo tyranno. i q̄
docebāt discipulos tales scolas regētes. Re
tinuit n' hec disputaciōes multa itera au
dit reprehēsibilia. Vnū ē nimia audacia
cū aliq̄ nimis sufficientes sapiunt cū sūt
i talib' disputatorib'. Cōt' q̄ dic ieron'
sr' ecclīastes. Discipulus puctatoris est
p aliquādiu tacē. ⁊ ꝓpa crudit loq̄. Ali
ud ē nimia taciturnitas cū. s. aliq̄ suf
ficientes. ex nimia pusillanimitate / l' ne
scio q̄ humilitate l' pigricia. putando l' timore

alicui ꝯfusionis siue alias d' causis nichil q̄
opponunt l' reiciūt i scol'. expedit eī
n̄ ibi exercitētur q̄ hūt resoluere uirtutē ei
q̄ i eis ē sciē ⁊ spē. sic multos i ueni
mus n̄ meli sciat pungere i tpe suo.
Et io sic audax loquacitas ē i hoc rep
rehēsibil'. ita ⁊ taciturnitas nimia. q̄
sic ē tps tacēdi. ita ⁊ loq̄ndi. Et io in
prouerbiis audite nobiliz dr̄. ⁊ ꝓpa crudit
loq̄. ut. s. n̄ semp taceat sz tpe oportuno
loq̄tur. Aliud est ꝯtentio. Cū eī ninsa
⁊ magne hēatē exultescat i scol' noua
re ph'm aliq̄. Sūt g' aliq̄ q̄ n̄ pla
tone. n̄ aristotilē. n̄ algazelē. n̄ a
uicennā. n̄ alpharabiū. n̄ albusamā
sar. n̄ alios ignotos p'ses. ad sui ꝯpia
ꝯtentione nouare n̄ cessant. Aug'. Q: ad
huc oscitant̄ ... i mortalib' p
cauit. oīa dicēs pseruare si q̄ri dē
ad disputacōes ueniunt. platonē co
noie ora ꝯpitencia q' petiūt so ... le
mi mag' h'c gesta. Aliud ē appetit'
uictorie. Sūt ē aliq̄ q̄ ad modū pauci ple
ricor' iunct' disputacōes q' uictorie repere.
Cōt' q̄ dic aug' d' doctrina xpiana. Dispu
tacōis disciplina ad oīa gna q̄oni q' i scri
ptis sc' penetranda plurimū ualet. ibi ca
uenda ē uictorie libido ⁊ puilis q̄dā ostē
tandi deceptiōez adulat'. Aliud ē ꝓtinacia q̄
ē cū aliq̄s ꝓp' rep' adhēret alic' siue sine
ua siue falsa sit. nichil ꝓp' auellii ab ⁊
illa. Cōtra q̄ dic ābro' d' officiis. Ab
sit ꝓtinax ꝯtentio. q̄ mag' certame i
nanis q' ad utilitatē afferre solz. Aliud
ē ꝓtinatio. q̄ appet i nō loq̄ndo sz i ꝯtinuis
iurgiis q̄ sciūr mult' ... h' ...
Cōtra q̄ dicit ieron'. Sit disputacō sine
ira. Aliud ē multitudo ulcoz. ꝓp'ue
cū i uani ꝓferūtur ⁊ ad rē n̄ faciunt.
Qd reprehendens salomon dic. ecc'. vi. Vba
sc' plurima. multaq; i disputacōe uanitatē
hūtia. Aliud ē nimia ꝯfusio. ecc'. ē ple
ne n̄ possit sciri utrasq; i pm d' multis
Eccl'. vi. Verbis affluentes ... aut ...
filios loq̄ntur dissētiunt i ea. circa sec'

lo i tpe s. et modo tchos disputatoi
coz. et n iueniat lo opa qd opati e
to ab inicio usq i fine. Alius e inutilis
disputatois. q a ccidit e d mata inu
tili disputat. sic fec salon q dispu
taui sr ligna a cedro libani usq ad ysopu
q egredit de paete. sic d. Re. iiij. Vel cu
de mata utili. pauca articli iqruut.
mag qtez e utile articlor plrium uta
scire q tra uni mis iplicati. Cot qd d
. act. xviij. de paulo disputante illo de
iustia et castitate. et iudicio futo. Ext
mata util et multips. Hec et qua alia
reple sibila ra disputatois scolasticos
reprut. a q e cauedu sollicite. Qrus dis
putatois i se sit laudate. Extrasicu dis
puta e q sit pro fid defesioa e istdelibz.
d q scptu e. act. vj. Surrexut qda d si
nagoga disputants e stepho. porro e
ca hec e reprehensible q qda ogregnt
disputatois inumnabls d rebz multis et
subtilibz et paz utilibz. q inimicos fio
fidi e occurit ueritas nesciut ad dice.
Nō sunt tal paulo q disputabat e grec
. act. ix. cu iudeis. act. xvij. cu colentib
et do cui d gtibz ad iudaismu. act. xvij.
Ite in i sinagoga. act. xviij. in i foro.
. act. xvij. Ite ii so i die si i nocte. act.
ix. Ista debet qtez st fidi zelatores qre
et agregare scpta utilia q isidels iter
qs hitat siue iudeos siue sarracenos.
siue heticos. u posset tpre opportuno
q eos pro fidi defensioe laudabil si nece
foret disputare. Ad tytu. i. Amplecte
te eu q s doctia e fidele s mod. u pos
si exortari i doctia sana. et eos q dicut
arguere. Nec si paulo et stepho et alij
primitiui sci hq disputatois imecet
pro fidi sermore. Stregr teri tu modo hoib
n e h facile facedo. Ita e habat lepre
di spu i se. cui n potat resistere aduer
sa. Ite habat uirtutes i se lucete. Un
stepho ipsa e tra qr huis multi sigli
cu disputatis q iudeos. et hec solent
magi mouie auditores qr uba. Ite

habat gram faciedi miracla. p q flecte
bat. q alr mia n potuit. No aut ita e
mic. et io n i cu mag discrecoe et cau
tela e iuced ho offliccu. Sut e alq i
fideles ado obstinati. q nlla spes h het
d eor ouisioe. et c ul n e disputado s
ne phraatu margarite an porcos. p
mo pro o si sint nuta disputui e di
uiteda. et paulu d q d. act. xix. In
tgressus sinagoga logbat cu fiducia,
p tres menses disputas et suadens d regn
dei. Cu at qda indurareut et n credi
rent. maledicetes uia dni cora multitudi
discedes ab eis segregant. Ite lectra et
isideles hnt multas astutias. qs q no
nouerit uniqr ptt eos oplexe qcusq sit
hnt. s pro o nsequut ab eis. et io ulis
dr unire disputane e eis. n sciati bn
positioes eoz. et trufias qs hut ad uius
positum et cautelas. et sciat se bne pri
cipat i oib. i eis declinado. u assumat
q diffici aliq. ut st pbans. q ex ul con
sciat eos oclude et filia. Magis sequ
n pt fructu ~~fructu~~ sz ofusio. Sit n tal
sit q disputz seq ite di fructu. ex. act.
xviij. Iudeus qdam apolo noie. alexa
drinus gene. u eloqns deuenit ephesu.
hic erat cauta uia dni. et docebat dili
geter ea q st d ihu. Et p. Qui cu uue
uillz. s. i achaya. otulit multu his q
credidat. uehemeter deuicebat iudeos,
ostedes p scpturas ee xpm ihm. Ite h
hoies sumut iteru qn disputat cu
catholicis cora laibz appetez uidoa.
et io cu ea q fidi st no pt ita sans
fieri plene laibz. nllatz disputu d e
cu eis cora istis. Et io uira ta cau
lia q canonica uolt q n disputetur
d fide publice tunb condenat. ff. de
fide. l. Nem. et xxiiij. q. ij. Cu q illi
gedi e ubi istat piculu peti. Na si
subditat crederetur pp excellete fui
ficiea i catholica. et magnu sufficien
isidel q eet fructu posse tollari. Ite
mlt noce i huis disputatoibz e catho

mulq; clamose se hz siue ipatiet. siue
iracunde siue stulte. siue modis alijs in
disciplinate se gerendo. Ex hijs e inscialis
tantum alij repuunt eum multum vltra iuxta illud
quod canonem dicitur ad thimo. ij. Seruum dei non
oportet litigare sed mansuetum esse ad omnes. docibi
lem. patientem. cum modestia corripientem eos
qui resistunt veritati. nequando det deus illis penitentiam
ad cognoscendam veritatem. et resipiscant a
laqueis dyaboli. Sicut legitur de beato clemente quod
patiens et mansuetudinem quam viderit leo
quidam hereticus causa est. quia forte per verba nun
quam sciuissent. Item inueniuntur aliqui in disputati
one cum inferioribus prosiliunt in verba maledica
et contemptibilia. et exasperando irritando. cum
michael archangelus cum dyabolo de corpore moysi
non sit ausus dicere verba blasphemie. sicut dicitur in
epistola iude. quia malorum canonem est. sed potius cum dyabolo
ne loquendo cum eis. non ex hijs non irritentur ad ma
lum. sed potius prouocentur ad bonum. sicut inuenitur in vitis
patrum. vbi dicitur quod quidam macharius transiens
iuxta quendam paganum incepit ei dicere quedam verba
contumeliosa. quod prouocauit insurgens in
eum interficeret eum. Alio vero macharius transeunte
et dicente ei verba pia et humilia. commotus
corde et dicens quod inuenisti in me quod me ita
salutas allasciuis. causa est ad fidem. Item in hijs
disputantibus. consideranda tota persona est in ea
non in aliquo alio quod vero lateat in se. et ideo cito
est ad de orationibus et ieiunijs et alijs humilia
nibus sicut faciebant antiquitus in verbis ignorantie.
Nisi est vtendum dicitur oportet modicis efficatie
sicut verba ad auditores inscialis. Et vero in ecclesiastica
historia. vt dicitur quia est in concilio niceno quando
inissent philosophi. et vnus ex eis vbi illum non
possent. vnus catholicus non magne scientie sed simplicitatis
philosophia. vix opposita lingua disputationem
eo. et timebant de eius simplicitate dixit. Audi
philosophe. deus vnus est. et sic de singulis articulis.
ad quem stupefactus philosophus respondit. Ita est. et alii
cere non potest. Et causa ad sermones dixit. Quando
dixi verba audiui. verba reddidi. sed vbi
virtutem dicitur sensi resistere non potui. Et in hoc
tres eos ad se quod se sed fit est vanus. Sic sunt qui
quibus disputant sicut sublimiora cum obstinatis.

non ab aliquo in malo exercitatis in illis. non contra in
feriores. nec malo non est pseudo. non non est co
pitie. et consideranda virtutis dicitur. Ex quo consuetudo
in hijs similiter deseruatis. vt imitatur cum quo.
et cum quo. et coram quo. et quando. et ex quo affectu.
ex quo conuenienter fiat. Ex consuetudine disputati
est quando oritur interdum inter duos contentio aliquando et
vt solet fieri in consilijs dominis vel in verbis contin
gentibus et similibus. sicut discipuli in via consiliarij
disputauerunt quis eorum esset maior. marci
ix. Solent autem circa hanc disputationem mul
ta reprehensibilia reperiri. Sunt enim aliqui ad
disputationes tales adeo proni. quod statim vt
oritur questio incipiunt disputare. Contra
quod dicit augustinus. Non sis in disputationibus
pronus. in orationibus piger. Item sunt aliqui qui in
ter aliquos disputantes se inmiscent. sicut
canis qui videntes alios canes rixantes statim
iungunt vnum. quod est stultitie signum. prouerbiorum
xviij. Labia stulti immiscent se rixis.
Et quod prudentis est hoc declinare. sicut
ad titum. iij. Contentiones deuita. Item sunt
aliqui qui non solum se immiscent. sed totam disputa
tionem alijs aufferentes sibi assumunt. prouerbiorum
xxvj. Sicut qui apprehendit auribus canem.
sic qui transit impatiens et commiscetur rixe al
terius. Istud est ei non canis apprehensus per au
rem. qui si rixatur cum alio statim dimittit
alias rixas. et exsurgit in apprehendentem
aurem suam. et remanet tunc rixa inter eos
solos. Item sunt alij qui adeo clamose se ha
bent in disputationem. quod non videntur esse de
disciplina illius de quo scriptum est. math. xij.
Non contendet neque clamabit. neque audietur
in plateis vox eius. sed potius de illis qui de pane
et clamantes cum legitur per clamantes repre
sentantur. domino submisse loquente. Contra
quod dicitur eccle. Verba sapientium au
diuntur in silencio. potius enim est ad viam sapi
entie non clamose sed cum moderato silencio
loqui. Item sunt aliqui qui de multis inutilibus suis
ac litibus disputantur. disputatio non dicitur in
plurali de lana caprina. Contra quod dicitur ad
thimo. ij. Questiones stultas deuita.
Glosa. vbi non est salus nec scientia vtilis. Item sunt

aliq q̄ ꝯ reb' ad se n̄ ptinētib' tā dīe dis
putāt. n̄ ꝯ guerrā principū qd ē re
phēsibile ī ꝑhos ꝑpue. Cū ū. dr q̄ c
cēt guerra int̄ regē anglie ꝛ frāce
phulippū. acciūit rex philipp' ad q̄
dā abbatiā ī normānia. ubi qdā de
normānā mōchi fauētēs regē āglie
ꝯ ꝗsdā galliar mōchos adhrētēs re
gi frāce freqūt̄ altercābāt. gallici uo
īreputātes q̄ ꝗp̄ s̄ male tractēt̄ a nor
mānis. accessert ad regē. ꝯquerētes
sī ꝗ̄ de normānis. qb' ait rex eos
intuꝑās ꝛ ostēdēs dix̄ ill. Misi mō
chi estis lege psaltiū uṙ. qd l̄ētis
nos intromittere de negociis q̄ sūt
īt̄ nos reges; ꝯ ubū ꝛ laud digñ.
ꝛ ꝯcordās spūi scō q̄ dīc. ecc. xi. de
ea re q̄ n̄ molestat te ne ꝯtēdas. Sic
caueēdū ē ī hōi disputatōib' ne disputet̄
ē ꝗb. Deserēdū ē ē magis ūo. ne ē eis
sic ꝯtēdat̄. q̄ reputāt̄ ꝯ ad ꝯtē̄. Ecc.
Ne ꝯtēdas c̄ hōi potēte. Et itū.
Ne ꝯtēdas c̄ ūo locuplete. Secdo ē ꝛ sic
ꝯtēdēs c̄ ligua. l' stult. qr̄ p̄mū. ꝑp̄ n̄
hīr copiā q̄m hīt nuq̄ pmittit se
uinci. scdi n̄ itlligit ūez. De p̄mo.
ecc. viij. Ne litiges c̄ hōie ligto. De scdo
pū. xxix. Vir sapiēs si ꝯtēdit c̄ stulto
siue irascat' siue ridēat n̄ īueniet reqē.
Qd ē q̄ stult n̄uq̄ ūez itlliges. sēp
fac̄ labōre itū scē ꝯtēdentē. Sz itū
aliq malicioī q̄ itēdūt rez cape ī ser
mōe l' ostēde oīdeū ignaā. eu. l' reli
giosū ꝑp̄ uocāo. et hō caueēdū ē acc
tentiū ē nr̄. pū. xxiiij. Ne ꝯtēdas cū
pessimis. Sic g̃ p̄z q̄ rephēsibile ē ī hōi
disputatōib' ꝯtēgētib' cū hōs ē nīs pū.
l' nīs cito ad ista se inmisce. l' ḡ tot' assu
mit l' clamose se gnt. l' ꝯ reb' n̄ utilib'
l' ad se n̄ ptinētib' disputat. l' distīcos p
sonas c̄ q̄ nō ē ꝯtēdēdū. ꝑ̄ ex hīs dīc q̄ sūt
rephēsibilia ēca studi. ēca libr. ēca au
ditore. ēca lectores. ēca libr ꝯfectores. ēca
disputatores. q̄ tāto magis caueēda sūt. ꝑ̄
cedūt ꝛ utilitē. q̄to ꝛ ipsa sciā nc pos

tēsū ē ꝑpriā ē utilē. Restat. psē
ꝯ q̄nto nōbili. qd elicit' ex isto mater
to. cōsidēs ēca lcō. q̄ ē cā recipiētis.
qs oucit eē tale. q̄ ea q̄ sūt ī cōsilab' ī
itlligat. appetat ē exo lege appetat s' ī
mipat. De cautela circa recipien
ciam co. ca. c lviij.
Sequit̄ q̄ elarit caueēdū ē ne psē
mīq sufficiēs ī suā recipiāt
ī ordīe suz ponētur. Cū ē sit qsi. q
dignit itērdū q̄ hī psē q̄ns recipiūs ī
auit. ē uidēnt se n̄ posse face qd se
cū sūt faciūt. siue ī ꝑdicādo. siue ī cō
silēdo. ꝛ ꝯsilib'. ꝑp̄ qd ꝓhibit' sūt ī
lege ꝯnto. xxij. ne aratet' ī boue ꝛ a
sino. q̄ asinū n̄ potēs face ꝑp̄ debi
litatē qd fac bos. ī tali societate q̄tiā
ret. Sz scd ex hīs picl' n̄ modic' aiarū.
q̄ itērdū dz tale exponi ex cāi nectite
ad ea q̄ alij faciūt circa aiar saluter
et hō cū sūt ceci ꝛ cecu ducit alio
ī foueā cadūt. Sz scd oīdis ꝯtēpta.
Sic ē ꝑp̄ psōas uenabiles ordo honōt.
ita ꝑp̄ ꝯtēptibiles ꝯtēpnit'. sic ꝛ goli
ath ꝯtēpnebat isrlitas uocās eos plu
ligās. re. xvij. Sz mlta mag uī ꝑp̄ sīl
resiliūt a ꝑpito ueniēdi ad ordīnes.
sic n̄ gētē ꝑp̄ loc elegit de sz ꝑp̄ gētes
loc. sic dz. mach. v. ita iu sapiētes nō
tātū ꝑp̄ ordīez trahūt' ad igressiū
q' ꝑp̄ psōas auctēticas ī ordīe exis
tētes. Sz ex hīs scd ruina ordīs. Sic
ei sbtractis lapidib' magis sic qs dom
ē firdata. si n̄ substituetur n̄ orā nō
possz dom' diu durare. Sta ē iue ma
gis q̄ ordīes firdauit suceret psōe
modica ualoris. n̄ pt eē q̄n immineat
ruina. sic dz ꝯ domo sr' arenā fida
ta. mat. vij. Sz sic ī edificio aliq el̄x'
forte ꝑpite itē debiles fortificat eas.
ita iuri mag sic ad robur ꝑfecē. uir
illo. ro. ex. Nos firtores debēm alioz in
becillitatē portare. ꝑ fortib' g̃ sbtract
qd restat n̄ firmat ꝯ debilū ostatu
eē. ut ipleat' illd. posuisti firmet ei

fortdies. Hic ex li. iacit maior autem leui
tab' sic i castro obsesso qui n sit ict n p
tec mls. Vn dns simaballa tost inuen
ngenue. in. qui nolebat uti ciuitate
intrare. quo facit ut intra illic se. Sic g
pr q er receptis psoor isufficientia fcu
tur li, s. cor reptio. aiar pich. ordis. itm
pta. bonor fugatio. ruina ordis. isuffi
cientia. tost auaritia. ptea illi q sumi
f ad bellu solet ee electi. sic pz iudic
xx. viii. Sile illi q assumunt ad mag
negtii. sic abreuiatores sollennes. pp q
dns ad s paulo. act. ix. Vas electio e mi
he. ut portz nome nu cora gentib et regib
et filijs isrl. Alias u q assumut ad stat
pdicatoy. oz pugire q dna et q so posse i
sit. et mlt astuetib ad se vince et maxi
negtii. s. aiar regie. pp hs g et pcta ma
la cauenda. mag oz ee diligens i recipi
ctis. ne recipiat isufficientes. Sz sciend
q h pla et maia oz obsuare p tpe. ploca
p cau. p tpe. qz sic i fundatoe ecce ad
dedit magis lice. i. aplar. ita i fudatoe
oriis a pricipio sols ispirare dno ma
gnus. ut ad eo fundatore intrit hi. lonys
qleo p lapsu tporis n ignorauit et io n
recipent nisi sufficientes alij recipiunt.
P loco. qz alic st rliois q n abudant
mltu i psois sufficientib et io oz i illis m
lt sufficientes itero recipe. P cau. qz st
du alia psoe mag ce l mag utilitatis
"lut" p aliq officijs ordis q n iuenit litatura
ut e canuato. sartoa. et similia recipiedi.
q i isto tpe sps leat s cor bonitate et consulta
tioi. Denique mie q n e tat defect q n
inueiut sufficietes pse q itret. Dic. ex
pedit aliqs iuuenes q q spet q possint
si conuistant bn pfice. recipe itero et cm
appone cura cor istructoe diliget. ut
ipe ordo psoas bonas faciat s. qs nunq
mittere cessat. Mai cre dicit q q i sua
tre gmobuia pmus pti fece pfectu
etate et scia. sz pmea opportebat q ipi
et cor successores laborarut cum filios ap
pducedo eos ad pfect. Sic et tenc q i pu
cipio ordis magis necesse erit. quo ipe pficeat
scia et uirtutib. sz pmodo oppoertuit q cu
magis cum appouet ad bono cor filios suc
cessores. Sic et faciunt conficiatores. n e ex
pectat semp q apportent eis lapides poli
ti et ligna leuigata. sz hoi e niodicitate dela
ta et laborat n faciat apta opi s. Ma
gnates et n semp emunt palafridos eantes
ad ambulatu. sz itm pullos q e diligenti
faciunt eorum. ut sit apti ad sui seruitiu.
filij et lu scolaribus. nunc mag cum apponit
circa filios n pficiat i scia. et fiat ad mag
i scolis. Vlto qi bis omnibus cosulunt q recipent in
ordie e pius oblati a pntibus. et ita faci
unt inuehit. et e mltu cum et labore pmo
uet eos ad sciedu offiz diuini. Vis a du
bitz qn utili ecet si sacerdo ofiz sui uent
i lins p qlegi dn posset dorer. Ex qbo
oibi appet q laudabile e q ordo itm i
aliq tpb cum appouat ad aliqs dociles
iuuenes i scia pmoueda. pnpue e plu
ti experimeto sit q ex his seq fruct magni.
Mai et qtro pioris buit aliqs talis facilio
pficiunt. sic tns pin e q leg. dan. i. Dis

Quo modo moderatur de cauendis petentib
certa lex seruatur. cap. clxiii.

Postremo circa hec mior qri
pt. quo fuent in ordie nro. et
si n fuat. e q oscia pt omitti.
Vi intentio sa mandati e sic d dei e q
suaret. pp q dic figul' dicebar cera lo
dicere esse petendas. sz sic moderate q
pp hi ab offio diuino l' aliis agedis rla
rit n relaut seruaty. et io dicit ex lo
ca q petierit n accipiat. pdicatores n
pla oz intentionis n accete q alios rliosp.
Et io pres pmitum cligere rlar aug.
cu addit sibi ipsi maiore libertate dedit
n solu circa libs canendis sz aliqs spalz ad
usu singlor deputatis. et libs fratrib am
pliatis. Puidunt tm p ostitutiones ne lc
ctioe diuini offiz l' alia agenda dittet.
Et io nos suan utro mandati q ad ssui
et meli q alij. qi ad mos n. Et m
li petiunt et pmit pres ordis et q dispe

fare ex cā roābli. ꝑpue ē iste mod
utilior sit eo. nec reputāt re n̄ fuare
q̄ i meli' ānutat. Scḋ- Vestimēta
uo ꝛ calciamēta q̄n fuīt īdigētibus
nc̄ia dare n̄ differāt sb quoꝝ custo
dia sūt q̄ positiē. ¶ Sic paꝫ ē mīst
rātuī i distbutōe solet erume dupl.
.s. q̄n id ī debita dūīt n̄ dādā. ū qs
sci ē peccās mādat .s. cā spāle mātiā.
l' q̄n differt dare dādā. ū q̄ ē lr
mādati i spāli tn̄ mātia .s. cā quā
fuq̄t eiratur .s. cā uestimēta ꝛ cala
mēta. Claūt aūt ea ex h' mādato. ꝑm
ē. q' mīsf̄ ante debet ne ꝑtlat mo
rā in h's q̄ tradenda st. ꝑpt q̄d dic dare
n̄ differat. Scḋ ē q' h' restingeū ē
ad nc̄ia tn̄. q' alia nec peti debet
nē dari. et ideo dic. q̄n fuerit īdigētib'
nc̄ia. Tercium ē q̄ dār nobile cā cus
todiā h'ꝛ. ideo dic sub q̄z custodiā ꝛc̄.
¶ Circa p' mō ē q' ad officiāls tā ptī
nēt ut bn̄ faciāt sua officia. ꝑ ē q' ea
q̄ faciūt faciāt diligēt. ꝑpt q̄d dēt,
ē d. oīa opa uīa i unū fiant maio
studio q̄ si ub singul' faceris. ꝑa. A
liud ē q' finiat sine mūre. et ideo dēt ē
itēꝝ d. sine mūre finiat fratib' suis.

De necessariis sine mora mīs
trandis- cā. clxiiij.

A liud est q' tradat tradenda sine mora
ꝛc̄ q̄l h' ē siēs q' ille q̄ ꝑtrahit
moraꝫ in dando dāda. aīa uulnat ꝛ
hoīe q̄ uelit bn̄ face. Ill dō ē ꝑtitio
mlt'ti solz hoīeꝫ affligē. Sen. Dno
fui ūbū ꝛ demisso uultu dicentiū rogo.
et ul eq̄ amarē ē q̄ dm̄ p̄cē eq̄ aīo
q̄ā ferēt ꝑrōj spēꝫ suā q̄ trahi. Cōt
h' d. ecc. vij. Cor īopis ne affligēs
ꝛ ne ꝑtrahas dat' āgustiāti. Itē tal' ꝛ
bn̄ficiuꝫ fac. ꝛ grāꝫ d' eo n̄ h't. Sen.
Errat si qs existiat d' spat quē dila
tē lassauit expectatōe torsit. et eq̄ ꝛ
adaugz bn̄ficiū q̄ cito ofert. Vn̄ dē.
Cū hoīe ꝑlo os ad rogādū suffūdat
rubore. q̄ h' tormētū remittit munꝰ

sūū multiplicat. Itē sic dic Sen. ꝑpū ē
libēt facientis cito face. Et. ideo relīq̄
q' q̄ tarde fac. n̄ fac aīo libēti. ꝛ ideo
minuit ap' deū uirtutē suā. q' sic dicat
gregō. cor nō sbaꝫ d' pēsat. nec ꝑpē
dit q̄ i eis sacrificio s; ex q̄to ꝑfertū.
Nō dz ergo di fru' ēē morosus i tradēd'
nc̄iis fratib'. et h' ꝑp' fiēꝫ ne eū affli
gat. ꝑpē se ipsū ne frat sui grāꝫ amit
tat. ꝑpē deū. ne ap' deū mng' uirt' lēdat.
ꝑpē q̄d dē. ꝑu. iij. Ne dicas amico
tuo. uade ꝛ reuertere ꝛ cras dabo t'. cū
statī posses dare. De cauenda super
fluitate uestium. cā. clxv.

C irca. iij. mō q' h' cā oī cauē
da sit sup'fluitas iūs religiosis
spālr tn̄ cā uestimēta. Et
io obsuāt' ap' eos n̄ sic ad oī dispo
sunt i mēsura ꝛ nūo ꝛ ꝑcōe. ita ꝛ
ipsi eq̄ ordināt cā ista. Tarit ē mē
surā quā tenuit q̄ breuis l' lōga de
beat ēē l' uestis l' sotulares. numerū
q̄n icto nūo tunice l' alia ꝑcedūt.
ꝑcēdēn q̄n pcī' uil' q̄d n̄ dz ꝑam ualor
ascēdē ꝯstituūt. Itē ꝑp' h' obsuāt ut
cū nouū ad datur. uetus reddat. q' ꝛ
ullat' ē omittēdū. ne forte aliq̄ sup'
fluitas ꝯgreget. ꝛ ū ꝑ ꝯmbiōē uetū
uendere possit. uti' nouis īdigeat.
ꝛ ū ē aliq's usq utiles expēdātur. Nar
rāt magr̄ iordanus aliū nō audien
te. q' cū duo religiosi familiares ualde
i se ꝯuenissēt. d' q' si possibile foret
eis. q' q̄ ꝑm' moreret' apareret ad
alteū ꝛ diceret ei d' statu s. Cōtigit ūn
ꝑmortuū redire ad alteū ꝛ dicēt ei ꝛ
d' statu s. Videbat' aūt uiuēti q' ille
mortuus i claritate mag' eēt a ciglio
sup'. ꝛ iferius i mag' obscuritate. Et
ē querēꝫ a defūcto q̄d h' eēt. q' credebā
fuisse oīa ncc̄. Nō ē igit. ꝑp' h'. q' uigil
tantē p' ei grāꝫ fuaui s; alia die q̄n
date st m̄ calige noue tm̄ obliui
oī tradē ueteres ꝛ io ꝑuunoꝛ i tibiis.
s; obsecro ut uadas ad lectū meūꝫ

z inueies eas i tali loco z recode eas.
et sic disponit. Primo cauendu e cuilib;
ne i h sit negligens. s; tiore di q nil ne
gligit. sic dr. ecc. vii. cui recordat solli
citudo circa ista. Sz pp h obseruat ap eos.
q ueta reportatum z repat. sic z abbtes
fratres ordinauit erga filios. Et i ui
tis pr. ubi dr q frs qda ueit i locum
qnda q dr cellar cora abbe ysaac z
hns modicu cuculla. et isequebat eu ab
bas dicens. hic heremita monachoz e. tu de
selare eos z n potius h ee. Dicebat et ab
bas fratrib. patres nri z abbas pamb
uetustis uestis z resarcitis ptib ues
tib utebat. nunc autem de pciosis utimi. disce
dite hic. desolatu fecistis locu huc. Ne
q circa uestimenta i aliq excedat. z ta
uida sit z recondenda ueta e noua dat.
et resarcienda sit e pt sic diligent dis
sipata. De custodia uestium. capl3

Circa. iii. nro. q ds lo. clxvii.
eo dr hui spale ad uesti custo
dia deputatu. et hui e ro triplex.
pria ne uesti dimisse pereat. Sih ei
cauendu e i frangint pns s ubiu dni
iohis. vi. multomagis i hns q multo ma
gis ualet. Scda est ne sigillare sol
licitudie qua dd imbz circa uestimenta
mat. vi. cogitat hic de suis e eas di
mittit si derit eois custodi. Tercia e
ne ab eundeis lectis frm z cellas i
tota in sitatib uideat multa i multis
locis. q ciuil cox offendat. cu s rl as
cauend sit ne qd uideatur i fratrib qd
offendat intuitu alioz. Sz q par, p
deris hu loco n qd ee ibi. Sunt ibidem
aliq res uacua n iutulia frib i poste
rum. q alia fuit frie in loca paupib
erogada. nec sit sua. q n competit
hec paupib s; mediocria q i necites
fr; pnt cum. Sz idtu h p diligencia
uesti. ii sic tprib congruis res uacua
z aptida q suo tpe possit utilitatib
applicari. Sunt idu q repatne indiget
l z n indiget. sic ibidem; diligent custo
dienda q p negligncia i aliq n ledant.
q paupertati congruit possit uestimen
tor reseruare z eada repare p a consup
tis cu diligencia conseruare. Sz platoz
libent quimitte uestia. lo pntes distribu
tis circa ista. n forte ex etia ei adds
retineat. p h. pp sui allena ...
fr; comoditate. pp ita sui ...
Vestia e plu o retinz. tato magi e one
rat. Prudencia ar e s consiliu retis dn
su cauite i alios pti; frs. Sz sualio
pnt hic copia uestium, q plati. z cu
cor necitatib suis conferre faciliu ...
comoditas e cor q ipe heat ho ptinc.
Sic eade o cu constituitur offal' cpi.
q maior copia hai pt ipis q plati.
Dea itiu plato magi uacare spuali
b; z subditos circa ho corilia occupari e
sic ap uti hbis uacant eq spualib occu
pauit alios circa mesas. act. vi. Prz g,
q locu p uesti custodia e hno! z cur. z
q i illo sit aliq hrnda. z ad qd. z hs mo
pars e uestiario omittenda. z q ...
elicitur ex noie custodie. Secds ...
qd dic sb qz custodia sit q posita ...
Tercia ex h qd dic dare n differentie.
Duo ei dare n ptinet hret. Seqt.
Lites au nullas heat. au q cel'rime
finiat ne ira crescat in odiu z tra
be faciat de festuca. z aiam faciat
homicidam. Sic ei legit. Qui odit frez
suu homicida est. ¶ Hic incipit q
quintu r le. in q agit de hiis q pti
net ad rliones i q e status frmitatis
porro ad rliones i q e hu ptinz frna
dilea. Ut de hec sep ingreat item rlio
sos in dubito. cauendu e eis ab illis q
eaz pturbant. Sz laborado e eis n tur
bata repetur. Sz faciod e eis ...
beat ee. ett io i hac q porti inado at
circa hec tria. pri hic. sed ibi. qm
Et subiugit exortatione ad uitaz;
ibi. pmu ub. Tercia ibi. nd ar cant.
porro turbatu dulcore fore sol;
ee i rlione ... liter. ete c. circa ista pu

li inānit. et tamen due. Vnde est contentio
liti, prouerbiorum quo dicitur. Aut nullas sint. Aliud
de terminacionis, prouerbiorum quod dicit. Aut que celeriter
fiatis. **De litibus cauendis. capitulum. clxviij.**

Circa primum quod litigare non est
res que pertinent ad nos. Secundum. Li
tigare mulieribus est. Sicut tibia clare
est cantatum in tabernis, proverbiorum xxiij. Cui
rixe? Nonne hiis qui morantur in uino et stu
dent calicibus epotandis? Sicut dicitur est.
est. Augustinus. Nichil similius actibus demonum quam li
tigari. Tertium inter omnes quod est religiosi qui debent esse
in ciuitate et domine bonitatis pro angelis
sicut qui ipsi ad modum mulierum primo ad
modum tibiarum in modum signum litigare
non erubescit. Sicut ipsa legitur in uitis patrum quod di
cti sunt sancto macharius qui fuit excellentis
sime uite, quod ipsum uenisset ad ciuitatem quandam
et mulierem que erant in propria ciuitate. Et est
uenisset illuc et inquisiuit conuersationem earum. Inuenit
quod erant uxores duorum fratrum. Et est quamtum
annos sub amore fuisset numquam litigassent
inter se. Legitur etiam in uitis quod duo senes habita
uerunt in eadem cella. Et est nullam uel modicam
contentionem inter se habuisset. Dixit alter ad alterum.
Faciamus et nos unam litem sicut faciunt homines.
Respondit alius. Nescio quomodo fit. Dixit alter.
Ecce ego pono laterem istum in medio. Et
dico quod meus est. Tu dicis non est tuus sed meus est.
Et ex hoc fit rixa. Fecerunt sic. Et dixit unus.
meus est. Respondit alter. Ego spero illum esse meum.
Dixit alius. Immo meus est. Dixit alter. Si tuus est
tolle eum. Et nescierunt facere litem. Dicitur et
quod in archa noe omnia animalia fuerunt pacata
et similia que solent contendere, pro cibo et pro
quadam alia. Mira immo in factura abun
dio religiosorum claustralium. Mirer quando non propria
est ad litis amorem. Et filii deus quantum.
natos intuitu sicut animus numquam litigant. Sed
nescirent aliquam non in eadem cella. Et co
natus ad litem facere quando nescierunt facere.
Fere discordes naturaliter in archa noe ue
nunt in omni pace. Et quando in religione non attende
dicit quod tota etatem non quietis erat. Iohannes. xj.

pro extinctione flammarum litium. In litigant non
modo de quo dicitur. xxx. psalmus. litigabat quia modo in
miscuit se litibus. Amor. Nunc nouas
suscitat more stulti. Et quo dicitur proverbiorum xviij.
Labia stulti miscent se rixis. Et os eius
iurgia prouocat. Prima tamen solet esse causa
filium. Vnde est xix. proverbiorum. Non est dicent
una lite in. Alter. Immo in. Surgit in
lis. Per quod dicitur signum. Ventosus inuenit
hoc. Si tollerentur ista duo pronomina meum et
tuum. Aliquis est cumque necessitas non est in pro
uincias. Alie sic caro sua quietem. Jacobus.
Vnde lites in uobis. Nonne ex concupiscentiis
uestris que militant in membris uestris. Tertium est
subita. Quod in sibi qui sunt duo sibi non potest pacem
facere cohabitare. proverbiorum. xviij. Sicut simplex sp
iurgia sit. Non uilagne debent quia est lite
religiosi qui non potest habere. Apostolus. Qui debet
esse ex toto per carnem mortificati. Et sum
me humiles spiritum. Amplius litigare aufert
hominibus signum filiationis diuine. Ad thimo.
ij. Seruum domini non oportet litigare. Sed mansuetum
esse ad omnes. Nec mirum. Quia debent esse sic omnes.
Iste aufert eis fructum abstinentie. ysa.
lviij. Ecce ad lites et contentiones ieiunatis.
Cum dicit quomodo placeret tale ieiunium. Sicut
contingit multa mala. Ut potest male conti
nentia. Sapientia et. Et id dicitur. ecclesiastici. xxviij.
abstine te a lite. Et minue peccata. Cum
quia in religiosi debeant non solum esse sed apparere
sum. Dicitur et multum affligantur in abstinentiis
aliis. Et summe debeant cauere peccata. Et debe
rent cauere aliis ut quantum tantum grauat.
Per quod ex hoc quam cauendo est religiosi. Isto ali
tibi si attenuant quod uile quod sit litigare.
et quam a uos homines etiam sunt alienum. Et quo
causis litigationis non habent. Et quantum nocumentum sit eis
de. Attendentis et quod hoc solum contra itam
inter moderos sicut inter fratrum. Consequens quod thimo.
ij. Admone fratres non litigiosos esse. Multum
to non est aliquid maioris quod tangi leo in do
mo sua nesciunt leoni. Minoribus non litigio
se. Sicut etiam fuit nabal uero rusticano de
quod dicitur fuit eius. Reg. xxv. Et ipse est filius be
lial. Ita non nemo possit ei loqui. Stultus non

alicui inferior si uenit litigare cum maioribus
suis more per inuidia. vnde dicitur Num. xvi.
murmurat contra moysen. Primum malum scilicet pe
ius ceteris pessimum. Et ideo reputatur ualde et
magis culpa quando aliquis in rixa cum prelato litigare
habuit. Similiter minor qui generaliter est rixoso litigare cum
extraneo quod est hic. Et hoc propter scandalum magis.
Et ideo dicitur vi. xl. in laude sua dicitur. Non audie
runt eius foris. Stultitia est litigare cum homine
iracundo qui est turbulento. Et hoc est propter maius peri
culum. Primum in eo quia plus inflammantur in malum
propter talem disputationem. Vnde dicitur ecclesiastici viii. Cum
iracundo non facias rixam. Similiter dampnosum est liti
gare cum magistro quod est cum nobili quia plus potest
nocere. Ecclesiastici viii. Non litiges cum homine potente
ne forte incidas in manus illius. Vnde non bene dicit.
litis nullas feceris quia nec est equalis nec cum inferio
ribus nec est superioribus nec est extraneis. Et minime est iracun
dis et minime est magistris. Sed hinc ... ponitur
ad carendum lites sit multa remedia. Primum est re
frenatione amotionis per silentium. Cum est quando
mittit aquam caput sit minor. Sic dicitur prouerbiorum
xvii. Qui dimittit aquam ... caput est contentio ...
as. Et ideo bene dicitur ecclesiastici xxviii. Abstine te a
lite qui facias et minuas ne perplexus sis in litem.
Secundum est declinatio a collegio cum uiro rixoso.
Ecclesiastici viii. Ne struas ligna in ignem lingua eius.
Quod sit cum lenit uba cum eo. Tertium est deuitatio
uiborum bonitas materia litigiosa. Ad thim. ii.
Stultas et sine disciplina questiones deuita scien
tes quia generant lites. Quartum est cauere ab illis qui
amant lites. Qui sit iactancia. prouerbiorum xxviii. Qui
se iactat et dilatat iurgia concitat. Similiter dissio.
prouerbiorum xxviii. Eiice derisorem et exibit cum eo
iurgium. Similiter iracundia. Ecclesiastici xxviii. Homo iracun
dus incendit litem. Similiter prauitas. prouerbiorum xvi. Homo
puruss suscitat lites. Per ex hac ratione quare ca
uendum est rixosus a litibus et ab omni genere liti et
sit ad hoc remedia. De litibus exhortatio
terminandis atque eis. clxviii.

Circa hic ... quod quanto lis orta non
terminatur tamen magis periculosa sicut
ignis quando accensus non cito extinguitur. Et ideo dicitur circa terminationem liti duo. Primum
quod terminetur non solum cito sed celeriter et cum sub

tangit dicens. *ne ira crescat in odium*. Quod
propter duo quod ex hoc sequitur scilicet erectio anime in
mortem. propter hoc dicit. *et trabem faciat de
festuca*. Aliud est lumen oculi eterne. Et ideo
addit. *et animam faciat homicidam*. quod plus
dicens. *sic clement*. in canonica iohannis iii. Qui
odit fratrem suum homicida est. Porro ad terminandam litem decem
sunt multa quae ualent. Quod solet uti in scilicet ... Primum
est quod recedit causam de loco in aliquo. Et ... de
quam plus de quo ... est quam ei malecauerit
recessit dicens. ut tu ligna eius ita et ego
... sit ... in ... capitulo
mathius dimisit locum in quo erat propter quam fuit
quam semper libebat uti cum eo. et transtulit se alibi
ad maiorem. Aliud est cum cogit se ad silentium
propter ... ordinem suum contra ... aduersa
rius litigator. Et hoc ualet ad hoc. prouerbiorum xvii.
Qui imponit stulto silentium iras mitigat. Et
propter hoc mecum stultos ... quos ... eloquitur
stultitia. Aliud est quod exprimit in patientiam sua
non nec ... nec signum nec factis inuadat mouere
ex hoc. Valet ad hoc i. prouerbiorum. Qui patiens est mitigat
iras suscitatas. Aliud est quod si irritatur ad
non irritet dum feruentes ... prouocat. scilicet ad
humilitatem. Ad hoc ualet prouerbiorum xv. Responsio mol
lis frangit iram. sermo durus suscitat furorem.
Aliud est quod cadit cum litis. Exemplum abraham
quando dixit Genesis viii. loth frater suo. Nec quoso sit
iurgium inter me et te. Ecce uniuersa terra coram
te est recede a me obsecro. Si ad sinistram
ieris. ego dexteram tenebo. Si dexteram ele
geris ego ad sinistram pergam. Et inuitat
hoc apostolus ad cor. vi. dicens. Quare non magis in
iuriam patimini. scilicet quod ostendat. Aliud est quod
non intuitur ... sic eius. Exemplum est quod
... in litem ad orationem se ... plo
gat ... et per cessationem ab ... quo tim
natur. Et ideo dicit apostolus ad ... Nolite
defendentes ... date locum ire. Aliud
est quod se humiliat erga minimum quod mul
tum ualet ad hoc. Exemplum in uitis patrum. Cum duo fratres
in una commorarentur in cella. uolentes
eos probare ad iurgium erexit lucernam quam
iunior posuit super candelabrum. propter quod se
minor permisit iuniore cum furore. Iunior

uo, psistat i tra clamat dices. Magnu
nus esto dne. et ego tra gratia a. et sta
tim, ppter humilitatem illius demon discessit ab
eis. et eadem nocte retulit h coram princi
pe demoniorum dicens q ppter humilitatem illius
iuuenis n potuit preualere. sic audiunt
sanctus patrum q ppter h fcus e abbas. Cum
ergo tumultuatiue lites exorte. nisi qr ex li
te si cito n sopiatur. solet sequi tota ma
la. Malum. s. in manu q ad percussionem.
ys. lviij. Ecce ad lites et contentiones ieiu
natis. et percutitis pugnis impie. Est malum
i ore quo leduntur proximi. pu. xxv. Ante
in ore oculi tui uide ne proferas i iur
gio cito. ne postea emendare no possis cu de
honestaueris amicum tuum. Pp. quod munit
qr iurgium generat uerba despectiua, prov. Est
malum i corde. s. odium. Aug. Odium e ira
inueterata. Porro odire aliquem peius e i se
qz forte ad horam percutere l' malum uerbum a
liquid dicere. Et ideo ii sunt ad tumultuandum lites po
tius tenue quam alia. Quantum ad malum sit odi
um sicut patet quod ex odio sequitur. Vnde e
excecatio anime i iudicando de proximo aliquid.
Qui e odit fratrem suum i tenebris e. sic dicitur. Io.
ij. Et ideo sicut ille qui uadit i tenebris uidet
i nocte de plantula qr sit magna arbor. ita
et iste uidet de modico peccato qr sit magnum.
quod e ualde reprehensibile. Vnde e debemus peccata
aliorum leuia reputare et nostra festucas s
post eam. sic tangitur math. vij. Exemplum i uitis patrum.
Cum i congregatione loquerentur fratres de culpa
cuiusdam alterius fratris. abbas pior egrediens
accepto sacco uno pleno arena posuit
retro se et unum paruulum ante se. Et cum dese
rent regressi fratres, et quererent fratres quod hoc
esset. respondit dicens. Iste saccus retro.
sunt peccata mea magna. et post tergum ea ut n
uideam ea. Iste ante sacculus. peccata fratris paruu
lus modicum. et illa uideo et i illum exercitur.
quod n oportet ita facere sed post eam. Aliud e indigna
tio anime. Odium e e uoluntas mali i altius.
Quantum ad malum siue culpe siue pene tendit
ad mortem. et ideo odiens fratrem homicida e
sanguinem. sic dicitur. Io. iij. Propter hoc bene dici
ne nunc elicit i odio. et tales faciat de festu
ca. et alius faciat de trabe. Sic e legitur
et c. Cum diceret. caueatis e simulandum ne sit
tantum malum. Seq. Quicunque iurgio uel
maledictione l' et omnis obiectu aliquem lese
rit. meminerit satisfactione quantotius curare
quod fecit. et ille qui lesus e sine disceptatio
ne dimittere. Postquam tradit mandatum
circa turbationem caritatis fraterne dedit man
datum circa reparationem dilectionis turbate. Circa
h ad presens duo. Primo e dicendum qr sit obseruandum
dicendum. Secundo ponit utilitatem eorum qui tali
male se habent et plus et minus. ibi. melior e
et c. Porro turbato dilectionis fraterne solum
accidere quia ex culpa unius solum. quia ex culpa
duorum. Et ideo circa reparationem eius tradit man
data i utroque casu. Circa primum. circa. ij. ibi.
si autem se inuicem leserit et c. Porro ad repara
ne caritatis inter offendentem et offensum sunt
duo necessaria. s. satisfactio ex parte offendentis. et
remissio ex parte offensi. Et hec duo tan
guntur i isto mandato. primum primo. secundum ibi.
et ille. De satisfactione pro offensa i
uerbo facienda. cap. clxiv.

Vo intelligentia autem primum notandum qr e
iniuria putatur. ppter amplius dicitur exemplum
aliquorum uel eorum quam potest esse sine
peccato. sic e cum uocant filii meretricis et filia
Sic dicitur a saul filio suo ionathe
dicens. fili mulieris uirum rapientis et cetera
leccio. Item e imperatiue aliorum mali alicui. sic
faciebat goliath dauid. sic dicitur. Re. xvij. et
maledixit philisteus dauid diis suis. Ob
iectio uero criminis e impositio alicui fictii cul
pabilis. sic accidit coram salomone. Re. iij. li
tigantibus duabus meretricibus. quarum una falso
imponebat alteri oppressionem filii sui. et negari
a dicebat iniurias. Vix autem inuenit quis
aliquod illorum p quod lingua se ledunt.
qr uerbum n possit ad aliquod istorum. Iste
sancti qr inter omnia genera lesionum. lesio q i
fertur p linguam iur frequentius e grauior. Sunt
e quidam q nocent i rebus ut raptores et ince
diarii. sed quis nocet sagitta q infigit
sagittas in psonam. et sic facit lingua

mala q̄ n̄ sō in reb' s̄ i pso nocz. Et
ib ōr. xcix. ix. Sagitta uulñ. ab ling
coz. ist ist q̄ñ ā nocet i pso p uba
s; n̄ pstioã ītō lesio us; ad iteriora.
Non at sic ō ling̃ vimo lesio ei' ptī
gīt us; ad ossa ītutui astrigẽs ea.
Ecc. xxviij. flagelli plaga liuorē
fac. plaga at ligue cominuet ossa.
ist st aliq̄ neccūita q̄' resisti pt pce
scutu z hō ptecto a sz iux īucie ab
ūo armato patia. q̄ n̄ sauciet p lin
g̃. Ex' ō iob q̄ n̄ motꝫ ad dāpna re
rū l' coīs flagellū. z tñ motꝫ uidet
ad ligꝫ uxoris dicẽs ei. q̄ uña ō stul
tis mliēb' locuta es. eiũ. n̄. pā. filij z
lvi' dẽ tp. c. a. z sa. z. li. c. g. ac. Qi di
cet. Sic ist̃ agregant resisti n̄ pt. ita
nec ligue male. ist mirũ q' q̄lz tenẽ
ad satisfaccĩonẽ illi q̄' lesit ūbo i iracũ.
Et ẽ at' ad h̄. exo. xxi. ū ō q' si aliq̄
rixati fuit. z pcussit alt' alt' z mor
tuꝫ n̄ fuit s; i lecto iacuit. tenebit ei
dẽ ad expẽsas i medicos. Sic h̄ iui
ẽ i lesiõe tali. cãtẽ rẽ i lesiõe fca p
lingã. q̄ itero maior ẽ tenẽ q̄lz ad sa
tisfaccĩonẽ. Mat. v. Si fr̄ tuꝫ ht ad ad
ūsu te. uade recõcilia fr̄i tuo. ist tenẽ
ad satisfaccĩonẽ cito. Sic ẽ i restitutõi
b' q' sine die debentur oī die debẽt'.
ita z h̄. Ephe. iiij. Sol n̄ occidat sr
iracūdiã urãm. Ex' i uitis pr̃. Albas
agathon solebat dicẽ. nūq̄ dormi
ui. nec hēe iratꝫ mecū dormire p
misi. q̄' ad uirtutem meã ptinuit.
n̄ pā i pace reūter ẽ eo. iste i satisfa
ciendo dꝫ sic caue a q̄ n̄ ŝ̃ ūbo l' aspital.
q' satisfc̃ñ psit ad ẽtram; ut sīne. qd
summope cauẽd ẽ. V' n̄ albas ioseph
i.l. collonij. Iracũdia frīs ẽ sine re.
Eodẽ m̄ q̄ sua carne dẽsidat fuit.
Pp' h̄ g' bn̄ dic ū sit. q̄cq; quicq z
c. fecit q̄cq aliq̄ gñe ūbi mali. q̄ a
prit oī ūba mala reduc ad aliqd u
tez. lesit aliq̄. qd. s. gñe lesioĩs ẽ
ualꝫ grauẽ. incinit. i. n̄ omittat

sit sac obliuiosꝫ q̄ ex obliuiõe omit
tit sacẽ qd dꝫ. qr tarꝫ. i. sine mora. qr
debitū ẽ z n̄ pt. pp a aucte plagati sa
tisfattẽ amare qd fec. i. tali satisfcõe
q̄ sit ẽtitua plage illate ō q' plo ẽ ẽtō
q̄ ō grã l' amicã frīs l' alꝫ h̄. Sz q̄
rerz ās q̄ sit h̄ satisfc̃ñ ad q̄m tenẽ ille
q̄ lesit alliū ūbo. R̄. Tripler pt ẽẽ sa
tisfc̃ h̄. Vna ẽ p ūba. ut ẽ q̄s petit
ueiã ō offẽsa ab offẽso. Sic faciebt
aug' ĩtes iero. z dicẽs. Obsec̃ te p
mansuetudiez xp̄i ṽ. si lesi te. igsce m̄.
Alia ẽ p coīs hūiliãnẽ. sic fec̃ semei i
dd ẽ malediat. R̄. xix. Semei p̄stat
corã rege dix' ad eũ. Ne reputes dñe
m̄ iniqtatẽ. nẽ meiijs īiuriã ser
uitui. Alia ẽ p obseq̄a. sic iacob mu
nīb' uoluit placare esau frēz suũ. Ad
ro. .Si esuriet iminic' tu'. cibã
illũ. Si sitit. pot' da illi. Qi diceret. p
h̄ placab illũ. z redib amicã. Si
q̄rat' uũq' tenẽ q̄lz offẽdẽs ad oẽs h̄ sa
tisfc̃nõs. dicẽdo q' sic lecẽs ali' i reb q̄
n̄ tenẽ n̄ ad ẽtã q̄titatẽ rei restitue
re. ita z offẽdẽs ūbo n̄ tenẽ ad oẽs sa
tisfc̃nẽ s; ad ẽtã s' q̄titatẽ offense.
Vr si offensꝫ petat uj. pt suffice
offẽdẽti satisfac̃e s' arbitriũ boi ui. q̄uis
laudable sit z plꝫ debito p pace stil
facẽ i h̄ casũ. Sz itiuꝫ pt q̄rl utr' offẽ
dẽs tenea ad recõciliãdũ frẽz statim
anq̄ agredat ad offerendũ dõ ad i al
tã. ẽ h̄ uidet' dñ mãdare. mat. v.
R̄. Aut offensꝫ ẽ absẽs aũ pñs. Si
absẽs. suffic̃ offendẽti ppositũ satisfa
ciẽdi sine mora ẽ poterit. sic i restitutõ
nib'. Nec oꝫ q' uadat i h̄ casũ pedib'
s; suffic̃ ut aio s' aug'. Si ūo ẽ pñs.
aut sunt leuis offẽsa. ita q' n̄ cred'r of
fensꝫ fuit turbatꝫ. l' grauis. Si le
uis. poterit differri satisfc̃ñ us; ad tp̄s
mediatū. Si ūo grauis. dꝫ sine mora
satisfac̃ ẽ rẽ debitũ. q' oĩ die debet'.
eũ rẽ citat' sine q̄ debet dare op̄a
ut uri frīs n̄ cresat, ymo secet. Sz

misi plat' i religione pt dimitte hi sa
tisfacte facieda; iudicio suo p offensio
sibi facta. e 9 iure cilli ueat' ee n ei
satisfaciat. i q n pt dispesare. Re.
pt dici q sic. sic pt remitte debit
pecuniarie. q2 sic hz sibi debita sit i pta
te plati. ita z pso sua. nec relaxat i
p iuris iale. q2 reputat' i h casu sic sb
dito q sit plata. S2 ellio q aliis offen
dat alt' aliq i secreto. petit offensio satis
faciem i pu. mis tenet ad h satisfaciem
offensor. Rnl qn offenderat alt' alt' i pu.
uult satisfacere i secreto tanti. nisi q su
ficeret q lr au pu. No tenet n forte qd fe
fuit i secreto publicat' fuit. sic fur
qd itant aliquis n tenet publice restitue.
Ro. h. dicem q n sufficit. et e ar. ad hr
act. xvi. d paulo cu publice acceptu
to ad caies n sufficit occulte hb'a s2 pu
pt. ille cui sc ac ipsut elia alij. leg
nd uult recipe satisfactioe. a icepte q z
dic miciali fuisse. mi tenet ad h lexe
Re. Si offensor sit se dixisse ue. nllo
m dz qnt dice. nec h dz ab eo regri. Si
a' sat l' credit se dixisse falsu l' iceti
q. h. dz. lz e dapno sime sic dicere
q sat l'credit se dixisse falsu l' dubi.
s q hr i qsia sua. sic restitue tenet qf
re ablata ai dapno rei sic. pt ti ad
dice aliq allemanu clipaz suaz. rz q cer
si peccat ne fame. l' q ita credebat. l' ac
crebat tuc. lz m reputz falsu. Ad h a
q dic se nitati fuisse n tenet. q2 p h re
uelaz secreti uitis sue peccz. qd sibi z
multu noceret z alij n pessit. q2 lta res
tauat fama alie q h q recognoscat
se falsu dixisse. sic si dicet se fuisse in
tatu. Deum sacedz q si ac fac qd i se e
p iniuria pace alteo lz nec n possit satisf
aat h ipi q ad a. ppi qd dic ro. iz ap p.
Si i sic pt qd i nob e cu oib pace h.

De remissione siue iniurie. ca. clxv.

Circa. h. notandu q iueniutur qu i
q ita diuersores sit ad remitte
di iniuria. q nul l' nuqe pnt

iniua ad remittend. Alij n st nec tam. q
iungunt ad hoc. q2 molle ad pietatem.
S2 st sic mai sic mitte. dimittu ad misi
cda. nolete hec acto. p actio. dictu. p q
te. z filia. pimo st olofernis gentil. de q
dz iudith. ij. q seueritate ai sui mit
tigare n potuit. pmo q peius e sic ora
te q dic gregoi. q ullo pt placa obse
qo. Cotra hoc e qd dz d cesare. q nul
lis solebat obliuisci n iniuriaz. Cet
e ista q sen magis necdu scipsit ad
eu libru d clemetia. q s tulliu e ista p
q ui ai l coi alicq oratia benignitate
retinet. Sept e z ap nales q leo pe
pcit. Mira. pmo mis s ira ro. mo
narcha minor fert obliuioi iniurias.
plu cuctelilli hz psuadz sume clem
cia reissiois. rex aialis z cuctelilli pe
pcit. z uil homicide n uult relique
i se delicte. Pterea dic ap ad thessa.
Donate ub inuicep sicq dns donauit alijq
ht qrella. st. stoz e n sol dimitte. s2 be
nefacere inimic. put dz. mat. v. iste
est prius oraiut. p crucifigentib. di
ces. luc. xxiij. pr ignosce eis. q2 nesa
ut qd faciut. Vere longe q st a doctrina
aplica. a stor uita. a xi ce. q remitte no
luit offensoribus eos. Iotea illi q n remi
tit hoibz. nec dz remitt pcta sua. mat
vi. Si n dimiseritis hoibz. nec pr ur dimitt
pcta uiz. pmo q peius e. dimissa repetet
uit. pz i eo de suo. cu psequeretur dimis
tat. x. milia taleta. q repetijt. q2 no
pepcit aliis. q. mat. xviij. pmo qd
magis timend e. cu qui peccata certo sit
tradens cu tortoribus sic ibidem dz. sic z p
nis celesti facet ub si dimisit un
qs fri suo d cordib urs. Et io dz
ecc. ij. Cor dur. s. ad remittendu male
hebit i nouissio. q2. s. n inueniet remissi
oez. pmo reu'sa repetet'. pmo e qui
torment ad h cogetur. Et. ppt hoc dz
eccle. xxviij. Memento nouissior. z di
mitte inimicu. Mult' e motive ad
inimicitias dimittenas hec tn potissi

futurum in nouissimo die. Quero ergo cum reputetur
bile est dimittere ad remittendum sicut patet ex parabo
bili dicta in seruo. et ille conuersus est. mereri tunc
dimittere. id est sic obliuioni tradere. Sed sunt
aliqui qui distinctionem culpas offendentis multum
prebent difficultatem in remittendo. uno quia grauis
nimis est offensa. alio quia multe sunt. tertio quia multo
tiens commisse et remisse. Non sic facit deus. ymo
et magis remittit. Joelis. ij. Et prestabilis super
malicia. Malicia est sonat in culpa grauitatem
multa est dimittit. psalmo. l. Multa est ad ignoscendum.
Multus est deus qui multa dimittit. multotiens remittit
dimittit. Mat. xviij. Non dico petre septies
sed usque septuagies septies. Cum ergo debeamus
nos esse imitatores sicut deo debemus et nos di
mittere et graues offensas et multas et multo
tiens sicut deus facit nobis. Ad ephesios. iiij. Dona
tes inuicem sicut et deus nobis donauit. Et ideo ad
auctoritatem sine disceptatione. sed est facilis sine multa
difficultate dimittat quod leso est. non attendens ma
gnitudinem. uel multitudinem. seu frequentiam offen
sarum. Glosa super luce. xvij. Nec difficilis sit ue
nia. Sed potest hic queri utrum leso in casibus prefatis
teneatur dimittere offendenti impenitenti. nec satis
facienti. cum deus eum in culpa existendo huiusmodi in fi
nem nunquam dimittat impenitentem. Respondeo. Dicendum quod
sic quantum ad remissionem intrinsecam cordis. scilicet quo ad
rancorem uel iram. non tamen illam qua impenitens est. sed
tamen sibi ipsi ne peccet. Et ideo non est simile de
deo. quia ipse non habet iram huiusmodi. in qua possit esse peccatum.
Sed obiciatur in contrarium sicut luce. xvij. dicitur. si septi
es in die peccauerit in te frater tuus. et septies in
die conuersus fuerit dicens. penitet me. dimitte illi.
Ergo a contrario sensu mortaliter si non penitet. quod non
est illi dimittendum. quod mortaliter dicere intelligendum.
dicens. ne nimis remissa sit indulgentia. Et glosa.
marginalis. Non iubemur passim peccata dimittere
sed penitenti. Respondeo. impenitenti peccanti in nos
non tenemur peccata dimittere dimissione extrinseca. Et
sic intelligitur interlinearis uel non tenemur in foro
penali dimittere. et sic loquitur marginalis. Et sciendum
non semper in illa quod dictum est de dimissione intrinseca faciendum
offendenti fieri. Sed queritur quod sit ista dimissio
extrinseca quam dimittit offensus offendenti. Non enim
potest dimittere culpam offendentis. Illud debitum sa

tisfactionis non dimittit ei. quia illud uult soluere ex quo
satisfecit ei plenarie. Respondeo. potest dici quod ista remissio
non est aliud quam acceptare satisfactionem uel tacitam re
conciliationem uel saltem expressam. ut cum offendens te
flectere genua. offensus eleuat. uel dicit dominus
parcat uobis uel pro uobis uel satisfactum est mihi uel simile.
Sed queritur utrum an post huiusmodi satisfactionem uel etiam an sine
dimissione intrinseca. licet signa rancoris retineat.
Respondeo. Quedam signa sunt propinqua. quedam remota.
Propinqua que ingerunt probabilem suspicionem de ranco
re. ut cum aliquis nunquam uult alium loqui. et torue
uultu semper eum respicit et similia. et ista nulli licet
retinere. quia ab omni specie mali abstinendum est secundum
apostolum. Unde sicut eleazarus abstinuit a carni
bus suillis porcinis ne uideretur comedere porci
nas et sic scandalizaret. ita nec debet quis illa si
gna facere per que probabiliter credatur esse in odio.
Remota sunt que non ingerunt argumentum de odio. licet conue
nienter sequantur. ut sunt subtractio familiaritatis. et fami
liaris alicuius et similia. et ista licet retinere omnibus
dummodo non fiant malo animo. ymo interdum uel potest esse
meritorium cum sit propter bonum alterius. Quero ergo dicitur iterum
quod licet non debeat facere perfectum si sic intelligatur quod licet non
est perfectionis minus est. aliter non mortale minus. potest
tamen quod iste teneatur quare reconciliationem. ipso non penitente. Et
mortaliter quia sic esset deus conuertat sibi culpa. quod conterebat
multis modis et nullo modo uoluit reconciliare saul quamdiu erat in culpa. Sed contra est augustinus
qui dicit sit illum laesisti. si sic tuus habet ad reconciliationem
te. Sic. i. si tu eum offendisti. nam ne uelle
mo adiuua eum. si nec lesit. ubi non est opus
reconciliatio ad reconciliationem. Respondeo. Dicendum quod non tenetur
ex hoc solo sed tamen sine caritate potest tamen
in casu. scilicet si crederetur probabiliter quod per hoc liberaret
animam eius ab odio mortali et non esset periculum
mali in eo uel in alio sed excellens humilitas.
Si autem aliquis ista non facit. esset cum
non tenetur eos sequi in operibus magne perfectionis.
Si queratur utrum ista non potest reconciliari
teneatur ac non solum diligere affectu animatu
sed et beneficere. dicendum quod sic. quia tamen perfecti
quam imperfecti. quia illos tali beneficiat ut quod
etiam nos. dicit deus non solum discipulis in sermone
in monte. mat. v. sed et eius in sermone in plano

luc. vi. tn qr preptu affirtuu n obligit
n i cnu. plies pnt ee cause i d'teri hiis
bnfacie tn amicas qui inimicos. qr forte
n teri inimice n'ctu uerit. Sed. Si
a se inuice lesit. inuice sibi debita rela
xare debebit pp orones inuis qs utiqz
qto acrbriores lesios tanto sanctiores
hre debetis. ¶ Secundo mandato dta
repatur ce caritatis si te ne turbate ex culpa
alterius. potest tn mandari cum tre cu tur
bato procit ex culpa utriusqz. Totum aut
hic mandat tn. p sbaz mandati. Secundo
cu mandat pp orones. De hiis i quibus
se hnt mali male. z boni bene. z adiu
icem. p' orationem inuice. cu. clxvj.
eus qr pri dic. se inuicem leserit
z pea sbiungit. inuice s debita
relaxare debebit. ideo qr aliter se hnt ma
li adinuice. aliter boni. Mali e. male se hnt
corde p inuidia. ad gal. vi. inuice in
uidetes. ore p mutua contentione. aliter inui
ce prouocantes. s. p sermo iniurioso. Ptea dic
ap. ro. xiiij. Non g' ampli inuice iudicemus
Item ad col. iij. Nolite mentiri inuice. Item
ad ro. vij. Nolite fraudare inuice. Ex
q e licet pluraliter dicat intellige qr mali i
male se hnt corde itom i male iudicant
ro. ore iniurias dicere presertim. ope fraudem
l'gitas. Et sic pz qr male se hnt ad
inuice mali ser modis. s. z ini i inuidia.
iii tiib contendo. ini iniuris prouocat
ro. ini male iudicando. ini mentiendo. ini
se mutuo defraudando. ¶ Boni se ad
inuice hre debent bn. et h multis modis.
Debet e sensu suu aliis conformare. ad
ro. xij. Idipz inuice sentientes. Item mutuo
se diligere sic aialia silua. ad ro. xiij.
Inuicem diligetis. Itm de se ipsis sollici
tu cu gerere tanq esse corp membra. Idem
.cor. xij. Nö sit scisma i corpe. s; i ipsu
p se inuice sollicita sit membra. Itm o altos
meliora qm o se setur. ad phil. ij. Supio
res inuice arbitrantes. Itm oia mutua pa
tientia portare. ad ephe. iiij. Cu paciencia
supportantes inuice. Item beniuolentia sic
aliteri. ad ephe. iiij. Estote inuice. i.
beniuoli. Item i honorando se inuice preue
nire. ad ro. xij. Honore inuice preueni
entes. Item ppr deu; se o inuicez subiicere.
ad ephe. v. Subiecti inuice i timore xpi
Item p se mutuo orare. iacobi. v. Ora
te p inuice. Item semetipsos inter se i bono
consolari. ad ro. viij. Que consola
tionis sunt inuice custodiamus. Item mutuo cari
tatis seruire. ad gal. v. p caritate spis
seruite inuice. Item humilitatez in se oinde
pet. v. Oes humilitate inuice insinuate.
Item ad bona se ipsos incitare. ad heb. x. Co
sideremus inuicez i pruocatione caritatis z bo
norum operu. Item se diligi ab aliis desidera
re. ad ro. xij. Caritate fraternitatis inuice
diligentes. Glo. Volentes a fratribus diligi.
Item mutuas offensas ~~a fratrib~~ lib. aliter
relaxare. ad eph. iiij. Donantes inuice.
Relictis g mal' q mali adinuice faci
ut. facienda se adinuice boni. Unde ad thes.
vi. Semp qd bonu e sectamini adinuicez.
Et hoc e qd aplus dicit i inolaco. hoe
norate deum i nb inuice. Et iterum ali
bi dic. Inuicem nitaz prouocacia i custo
dite. Nuc at dic. inuice s debita rela
xare debebit. q sit tria boni inuice dili
gentes obseruanda. p' ppo de. fnz pp. prij.
teru pp se ipz e boni faciendo. Sequitur
quo rancor impedit effectum ora
tionis. cu. clxviij.
[illegible] qr tria sunt q precipue i
pedit orois effectu. pri e
peti grauitas qscia. Que e cu tali pecco
dq no peritz accedit ad oratione. quo ob
tenebr a deo ideo. cu illos in cordis eius
desserant qui eu sume offendit. Et io
dic pho. Iniquitatez si aspexi i corde m
n exa. dns. Scdm e inuria. Sic ei aslic
iut deo se hre ad ipsos. sic ipsi ad pximu
su. Et io qui n exaudit ac miserabil
ad se clamantem. dignu e ut n exaudiatur
a deo. Pro. xxj. Qui obturat aurem
sua ad clamorem pauperis. clamabit et
ipse z n exaudietur. Tercium e rancor huius

i altari. ps. s. Cu multiplicaveritis oro
nes uras nō exaudiam. manus eni uire &
sanguine plene sut. Ro. x hu e. q2 less
ut maledicere freqr lecti. & q2 i mul
titudine clamat ad deū. atq exaudit d
uocem eius qui lectis orans. ecc. xxxiiii.
Vnus orans & unus maledicens. cuius uocem
exaudiet deus. Porro i ricore sine na
osumata sut ista ta. Nlli e pti e qd ly
possit magis uitare i corde suo qz ui
taleg. sut ira n ht uinam n dixe salom.
sut q odit fratrem suum reputatur homicida.
& hec, pp cu crudelitatem quam gerit. Cu
g unusquisque istorum impediat oroem p se
qui impedit ira osumata huis i se hec ta
sed dr. ecc. xxviii. Homo homini seruat ira
& adhuc ht ea i corde. & a deo querit me
dellam. Et h q ad p. sm hoiez sibi
ht iram. & d pccis suis deprecabitur. Et
h q ad sz. ipse cu sit caro seruat ira &
ppiciacionem querit a deo. Et h q ad tem
ppi h uolenti iram impetrare i orone. dic
sap. s. pos sapientem. ecc. xxviii. Reli
q proxio tuo nocenti te. & tunc deprecanti
tibi peccata solventur. Dic & filius. mat.
vi. Cu stabitis ad orandum dimittite si q
hetis adversus aliquem. ut & pr uester celes
tis dimittat uob peccata urā. sic & nos di
mittim debitoribus nris i spe q pl plu
tur pr ad iram. Deffinicio g tota tim
tatis appet q effectus oronis i sequendo i
iram impeditur p ricorem itimi. Et
io bn dic n sep iuncte ē debita uela
tare delebit pp orones iniqs. ne. s. pp
ricore tales sdigne nō exaudiant.
Nsic dic gregorius. tunc ons qd recte pe
tit adimplatur. cu eius aīs nec ipe
titate minima odio sustatur. **De sancti
tate i orōibus habenda. et effectu
oratōnum sanctarum. ca. clxviii.**

Cura. iii. nimis q tu spualis de
bet i oroibus spualis hic tria
s. initis intentionem. unde ubi. cor.
xiiii. orabo spu. Et ad h innuit aus.
ut g cu dix. cu oratis deo h uoseciru
i corde qd pfert i ore. sut frequenter assi
duitatis unde illo ad. ro. xii. oroi insta
tes. Et ad hec innuit g cu dix. oroib insi
state. sut continuitate sitatem. ex iob di
centis. xvi. cu haberē mūdas ad deu preces.
Scdm e tertiu e qd mudo. Et ad h in
nuit nuc cu dic. qsto cor. b. nost orones
tantu sanctior bie. debetis. Sacdm uo
q ad sanctitatem oronum hnda. cauedm e ne
ligua orans p pruis ista at. scz delo. ses sio
q qsoria ea liq a deo rogat. qua gut
nititur. aut maledicat. aut detrahat.
Labia sca exaudit deus. & ipsa cito an
nunt frigida. qua linga imaculata pnu
ciat. sut cauedm e in manus q leuat
i orone. ne aliq ipuritate sit infecte. ad
thio. ii. Volo uos orare i oi loco leua
tes puras manus. Et p. Sile & mulieres.
sut cauedm e ne aliq superbia appeat i to
to corpe. q2 pp supbiā n exaudit deus
sic di iob. xxxv. Sz querio dz humilitatis
appere i tunsione pectoris & i genu fle
xionib. q2 oro humiliantis se nubes pe
netrant sic di. ecc. xxxv. Dei. Dū ma
nib pectora tundunt panni uita tuanni
t noctis. i reddendo pedibz altaria cumu
lantur. sorbet genue lacrimis gemitibus
orationi suspiria iungunt [illegible]. & p so
[illegible] sac tecta re
sultare. [illegible] magis expecta
re [illegible] exhibe
tur. sut cauedm ne [illegible] rōabili cū
e cogitare uolutatis [illegible]
t. q2 h[illegible] mulier mouentis [illegible] sua
intatem [illegible] oronis. ecc. x. sut ne in ecc'is
acupiscabili [illegible] desideriu [illegible].
[illegible] e madat & impedit orōez. Iac. iiii.
Petitis & n accipitis. eo q male pe
tatis. n i cupiscēcijs urīs insumatis.
sut ne i irascibili [illegible] perturbatio
ad thio. ii. Leuātes puras manus
s. i orone. sine ira & disceptatione. Postea
n sol cauēd ne talib uicijs oi madet
sz dz oi [illegible] intute tri theologicas
qz politicas. et i ea e dz [illegible]

ut petat i fide. Silr fiducia spei. ut
orao nil hesitet. Silr caritas mouens ad
sciri desiderii. qd uidetur solu deus attendere.
Itē puidentia. ut ñ nociua s; utilia pe
tantur. Itē debita reuerentia coram maiesta
te diuina. q ē ptinens ad iusticiam. Itē pseue
rantia ptinens ad fortitudinem. ut i pulsā
do pseuet. Itē abstinentia ptinens ad tēpe
rantiam. Hec ē ē scdm. s. adiunge orōi ie
iunia. Deinqz ipe scdm amorē omni = u
tutu distributor ibi orōne iuenit = facere
postulare gemitib' inenarrabilib'. Cōstin
git g' sctitas orōni ex caritate patrōm ma
ior = ex plenitudie uirtut'. ppt qd dr
apoc. v. q' quatuor aialia = uiginti quatuor
seniores p quos designant' ōs sci. hēbant
phialas aureas. q caret macla. q ad
p'. orōnis cita. s. uirtut'. q ad .ii. || deo
hī sctitas multu pstat efficaciam orōib
scdm. Illi ē q' dic salon. p'u. xv. orōes
iustorū exaudiet deus. Et eq ñ sit ipetra
patrōm. pp diceret. z ōr eis. fi. i. pe. ut. s.
ñ exaudiā. Et iti i ps. Ocli dñi sup iu
s. a. e. i. p. eo. Vultus aut dñi. s. u ad eos mala
fac. s. m. Et i ioh. ix. Scim' qm pecca
tores ñ exaudit deus. s; siqs cultor dī est. hūc
exaudit. hic ē q' ad pces sci abraham
ablata ē sterilitas a domo abimelech.
= uxorē = ancillam ei. = pepert. Itē ad
pces sci moysi uicebāt isrl' hostes suos.
exo. xvii. Cūqz leuasset manus moyses
uincebat isrl'. Itē ad pces sci aaron plaga
igis cessaui. nūi. xvij. Stās it mortuos
= uiuētes. p pp' deprecatus ē. = plaga cessa
uit. Itē ad pces sci iob placatus ē dñs
amicis suis. iob ultio. Dñs missa ē. s. ab
ira qm hēbat q amicos iob. e orauit
ipe. p amicis suis. Itē ad pces sci helie
ablata ē pluuia. = itū reddita. Iac. ult.
helias orōe orauit ut ñ plueret sr tram.
= ñ pluit annos tres = mēses sex. et rur
su orauit. = celū dedit pluuiā. = tram
dedit fructū suū. Itē ad pces stephi quo fe
cit. act. vij. positis genib' = clamās uo
ce magna = d. dñe ne statuas ill' hoc
peccatū. secuta ē pea cōuersio pauli tam
mirabil'. ut dnt sci. Ex q̄ oib' = aliis i
numerabilib' cēs pz q̄ste uirtutes sunt
scdm orōes coram deo. nec mir; q deletat
ipē sic aromata. Apoc. viij. Ascēdit
fumus incēsorū d orōib' sctōrū d manu a
geli coram deo sic thimiama bn̄ cōditu
delectat hoīez odorante. sic ita orō sua
uis ē an deū. Ex hīs g' pz qd sit sctitas
orōnis = q̄ste sit efficatie. Et pp hī bn̄
dic ū scdm. qs q̄to carbo rores hēs tanto
sanctiores hēe debet. Ne. s. si carbo orat
= effectu careat orōes. pp sctitat defe
ctu. Tpo ih intelr asiatis. Seq. Meli
or ē. x q q̄uis tm sepe tēptet. tm ipe
tie festinat ut ē dimittatur cū se fe
cisse iniuriā cognoscat. q' q tardius
irascitur = ad ueniam petendam tardi
inclinatur. Q' x nūqr uult pete uei
am aut ñ ex aīo petit. sic cū est i mōs
terio. = h mag ñ plicatur. Hic adi
tis inuadat cum repatōz dilcōis uidete
seculi hic diuersitates eorū q cū h se hnt
diuisione. ut ex hī appeat q cū h st elipa
blo plu' mia. De diuersitate quorū ad
circa ueniam petendā. cā. clxxiiij.

Unt aūt tres diē eorū sic pz ex
lra. Q'dā ē facile irascitur
= cito ueniā petit. Et hui sr
sic aqua q cito calefit = cito frigesc. et hī
nimū mali. Q'dā tarde irascit'. et
tarde inclinat' ad ueniā petēdā. = hui
st sic ferrū ignitū. = tarde calefit
= tarde frigescit. et h pei'. Q'dā ut sr
q nūqr uoluit pete ueniā. et hui sr sic
lapis albestos. q accēsus nūqr extinguitur.
sic dic aug. d. c. dī. = hī pessimi. ppt qd
dr de istis q sic cū sr i mōstio. Circa
pmos ūno q' ñ dī meliores. pp ut sr
q'a. i. ē f bēt iacob' oīs hō debet ēē tar
dus ad irā s; pp calidē satis fidue. Q'a
ē ira turbet oculz suos. ut sz fecit qd
malū ē putat iustū. Scdi. Iratus = fa
tus assiliū putat. pda ñ cito assitut
elipā suā. = io cor tm ñ multū uitō' q̄uis

qr n̄ in ista obscurat cor meum. Sic sup̄ē
bē nūc ē cito se p̄giat a veneno. n̄ bōā
oplexio a sufficiēte ifirmitate. ita bōē
ostic ē ē sentit se lesū ab uno statim eū
ɔpescē. Vn̄ fr̄ p̄s illo. irascimini ꝛ nolite
peccare. dicē glō. Iustitiā ē ira, celi pei
nicie mitigare. qꝛ dr̄ qr n̄ pt̄m ad
uni iram. Dr̄ ō ēpiā regē bono tēmo q̄
frequēt sitata ab uno pnntē ꝛ n̄ istū. n̄
illū. q̄ nulq̄ potat ɔpesc̄ ē aliq̄ sic le
sus. q̄uis cū placuiss̄ ꝛ itē cabat
sic leso larga munia. Vr̄ gō factēō ē no
spūli. Sic sic dic̄ īno. delicta tanto grauiō
sūt q̄to diutius tenēt obligatā aīā isti
lics. Iniuria n̄ q̄m n̄ sc̄ali's satisfit.
diutius detin̄ aīā. et io multo melior
ē q̄ p̄ offensā f̄ frequētē satisfacē. qꝛ q̄ tar
dius. Vreo gō sr̄ exic q̄r tal'ē melior. Vn̄
qꝛ culpā suā agnosē. ꝛ cito se p̄giat ab illa.
ꝛ iuriā i altū; omissā n̄ plācat. p̄m
bū dic̄ ap̄s ad. ephe. iiij. sol nō occidat sr̄
iracūdiā uīā. qꝛ iplet ēq̄p p̄iu fes
tinat ueniā postulare. Tercia sēcio mō
di q̄ ille q̄ tardat ueniā petē p̄ offēsā.
omissā. sumā citatē q̄m ēbañ differt
repare. satisfatiō sue saluti ueniā. p̄t
hic facē. dī uan ā se ex orta caraiē of
fēsē omisse i fum sū ɔtepnit placare.
Ex q̄ appet q̄ delinq̄t tp̄ē. q̄ ad. pri
q̄ ad p̄. quo ad se q̄ ad. ij. q̄ ad dē q̄ ad
aīā. Ipsa tal' mō labōre ineō accidie.
n̄ tarditas ad bō p̄m ad actiōā. Si
mile ingi ne q̄ iam mō i eo serata.
Sic mō febris. Ex febria ē, pcedit q̄
lectō leso satisfacē ɔdolgituē. Est gō tp̄
funicls i collo ei. quo trahīt a demōb
ad īfern̄. Disrumpā ait p̄s uīcla eorum.
et isto ē pōsit statim dissoluē. pmittit
se tm̄ diutīus. ꝛ forte nūq̄ dissoluat eī
i eāe. qꝛ ē mag̅ stultitia. Sic parte
tig ē cū hīt mīnīgeo multos n̄ pigre
ſpāre recōciliāne ē cor aliq̄. ꝛ facē eq̄
s amicos. n̄ cor adiutorio fiat potē
tiōr ɔtā alios. Sic p̄uēt p̄auptis ē
s. ſpāre diligēt amiciā alicr̄ q̄lēa
sua ē ıāt. Sic reus ꝛ accusat' apd
dure iudicē. si fit p̄uid' laboēt sīal;
cū fāce parē ē aduʃāo. n̄ cuadat ū
sinā. Cū gō oīs i statu p̄ctī lēat mi
tantis ad ū se ipugnātē. q̄ quā pt eū
multū nocere q̄l; ē q̄hīt amicā cītar.
et sic ē i statu pauꝑe q̄ ad bō spūlia q̄
s āait' ab oīb' ill' q̄ hīt ad ipē amiciā i
caritatiuā. ꝛ isti ē iuria aīm fōā lēat eū
accusat' corā tantis iudice n̄ lesū sa
tisfāns placuerit. Nō ē modice insipie
ē tardat ēp passo iniuriā satisface. ꝛ
cū ō recōciliare. Tercia tria mō q̄ t
b' ō eis sol; ɔtige q̄ aō n̄ petit ueniā
a leso. Vna ē cordis cecitas. Alia ē obs
tināt aīm ꝛ n̄ recognoscit q̄ itē se dispāhēe
n̄ hēt. ꝛ qꝛ n̄ cognoscat culpā n̄ petit ueniā.
Istud ad multū elōgat a salute. qꝛ s̄
necā uniū salutis sit p̄tī cogitio. eōn̄'
elōgat mag̅ ē a salute sr̄ initiū n̄ hīc.
Alia ē filiatū ū, n̄a. ut q̄s dic̄ n̄ cepe
dit illi n̄ m̄ illi humilē. qꝛ m̄ eēt sēbi
or. ꝛ filia. Si aū hec tō bōā eēt. tūc nō
debuiss̄ sr̄ ē sic humiliāre. qꝛ q̄ humili
tas mlt' sunt i mia. Nō gō iō tal' ē
bō sr̄ p̄s salutē sūa. cū ē sapiēte tala
aie sit i sanitate iustitie n̄ i filiatiē. Alia
ē febria. diuina. s. cordis q̄ male febr'
ē nō istō dic. q̄ erit sr̄ cedros libani
erectas ꝛ sr̄ q̄tra basā. s. sr̄ leo ꝛ duruꝑ
sic dr̄. ps. ij. q̄m ppl̄z humilē saluū facies.
ꝛ oculos sr̄bor humiliabi. Ex q̄ pz q̄ in
duricia febria mlt' ipedit salutē. Ving
dic̄ n̄ sēō q̄ tal' sue cū ē i mōstro. ē sa
lutē eī. pp̄ q̄m sr̄ mōstria ipondit tū ce
citas q̄ filiatā istā q̄ febria petē. ex
q̄q̄p l' q̄q̄p; cuiq̄ isti a petēda ueniā re
trahātur. ipsa sic n̄ dimittit' pctō n̄ res
tituatur ablat'. ita n̄ dimittit' n̄ leso sa
tisfaciat ō iuiria q̄q̄p. Sic n̄ q̄tradet
q̄ ē adulsio dic̄ i una f sine ponet' i
eade. sic dr̄. mat. v. et ē oblatiōis ei q̄
que sr̄ hīt aō. n̄ sue accepte aō n̄ pp̄ re
cōciliet' sibi sic lēē. mt. v. Tal' gō ne pa
ueniā seq. ne peccās sufficis cuādē. n̄ bō

niet. Hu͂i g' sic cā dr̄ eē i mōstio. an
nū; istoꝝ triū bōꝝ ꝯseqt᷑. ad q̄ sp̄ali'
ꝯseq̄da sc̄ mōstia istituta. ꝑ̄tea legit̄
i uit. p̄z. q̄ c̄ abbas machāq̄ recessisz ō
q̄dā loco ad alicꝫ c̄uā fr̄is q̄ ex iuidia
uiā fieba͠t c̄ eo. ꝑ̄ secessisz alibi i cellā ō
q̄ n̄ egrediebat᷑. audito senil q̄ ille
fr̄ iui͠cā c̄ q̄dā alijs senib' declinasz ad
loc̄ uicī'. egressꝰ q̄ more ō cella ā ceūrt
ad eū ꝛ p̄mo p̄niaꝫ egit. ap̄ eū. ꝑ̄ itro
dies ducēs eū i cellā suā p̄ tr̄o, ꝯuiuaᵗ ē
c̄ eo. q̄ ꝯsuetudiē q̄m h̄ebat ieiuniū
n̄ soluēdi. sc̄. ibidē legit̄ q̄ q̄dā m̄cdꝫ
uuliāt a q̄dā. tenēs man' ꝓstiūt se
ad pedes penitētis. sc̄. ibidē legit̄ q̄ dix̄ q̄
dā senix. q̄ si q̄s dicat alic̄ ignosce in
humiliās se abuiꝫ dēonis tēptatōis. Ex
q̄ fr̄is t̄ dicis. appet q̄ uioꝝ choloꝝ ē nō
so' lesis ab eis se humiliare ad ueniā, s;
ꝛ iuriātib'. Iuste g̃ ill' q̄ nūq̄ uoluit
pete ueniā a lesis nō ꝓsiūt labores q̄s
sustinet i mōstio l' societas scā l' huiꝰ
huil. q̄ lōge sc̄ a uirtutib' q̄s in societat̄
p̄ mōstia posserīut. Et io, ꝑ̄ p̄ctā bi.
dr̄ ō uic̄ q̄ sic cā sc̄ i mōstio. Seq̄tur.
ꝑ̄u͂i ub aūb' doctorib' pate. q̄ si emissa
fuerit de ore tuo. n̄ pigeat ex ipo ore
pferre medicamenta. unde scā sūt uul
na. ¶ Traditio cura ꝑ̄turbatiua ā ad
cauēdꝫ dilcois finē. ꝛ ad repāo turba
te. pōit h̄ exortatōꝫ ad utrūq; q̄ seq̄t̄
ex p̄missis. et ꝑ̄r h̄ dic̄ xiii. ꝑ̄ri at̄
pōit p̄ncipale. dein q̄dā inde cāusl
tū. ibi. q̄n̄ q̄. p̄ncipale h̄o madatū
ꝯtin; duo. ꝑ̄ exortatūē ad cauēdꝫ ꝑ̄uaꝫ
tbāne eū dic̄. ꝑ̄u͂i ub ꝛ c̄. Est ē sēs
.i. a tibis durioib' istr̄ tatū huiāc uiu
uio, puitēt̄ cauete. Scdo ad repat᷑
turbate. ibi. q̄ si emissa ꝛ c̄. Sequit᷑
contra duriciam uerboꝝ. cā. clxxvi.
Curea p̄ uiūō q̄ ē diplex du
ricia. s. i dēū ꝛ i, p̄ximū. ꝑ̄ri
ꝑ̄. Quedā. s. cordis. q̄ q̄ dic̄
ps. si uocē eiꝰ audieritꝭ nolite obdurā
re corda uīa. Quedā uboꝝ. sunt ib.

.i. Et augmet dēꝰ ipios ō ōis ub' q̄ luat
ti sc̄ ā eū. Alia ū opū. ꝑ̄. iii. Tulerūt
lapides p̄ q̄s intelligunt' opa dā. ū iace
rēt i eū. Scdā ē tplex eē. Quedā i
cordē p̄ pāne i uiātib' fr̄ino. Lex. Cor
dūꝫ c̄ q̄d nec ꝯpāne mouet᷑ ꝛ io tal' ē
ū male sieāt i nouissio. sic dr̄. ecc. iii. et
n̄ iueniat ap̄ dē miāꝫ. sic nec, preꝰ ūieīt
ap̄ eū. ꝑ̄u. xxviii. Q' uo mens ē dure
corrueb i malū. l. i sic. Alia ē i opib'
exo. i. Ad amaritudiē ꝑ̄ducebāt uitā
eoꝝ opib' dis. Alia in ūb. gen. xlii.
q̄ ad alienas dig loq̄bat' eis. Et nō q̄
lꝫ diaa cordis ꝛ diaa opū sit ualde rep̄
h̄ensibilia. sc̄ q̄t diaa ūboꝝ plꝰ nocꝫ. Ge
n̄at eī sūmā ꝑ̄turbatōꝫ. q̄ ē furia. ꝑ̄u.
xv. Sermo durꝰ suscitat furorē. sic
iduc̄ rebellionē; ꝛ. ap̄ magnos. iii. r. xii.
Respondit rex ꝑ̄p̄ē dura. derelicto ꝯsilio seni
oꝝ. Et p' r̄ndit ꝑ̄plo. Que nob ꝑ̄s i dd
aū h̄ereditas i filio ysay; Vade in taber
nacula tua isrl'. Et sic sc̄z ē. et secuta est
tūc ꝑ̄petua rebellio. sic suscitabit ami
cos. ꝛ p̄ ōnes alia mlta bō, ꝑ̄pr̄ q̄d dr̄
ecc. xxv. Ne itēs ub' dur. ꝛ milq' mo
tibus. l. i amicꝫ ꝛ i alijs bonis. Et nō
gen. xxvii. dic̄ de esau. Caue ne loq̄ris
q̄ iacob q̄q̄ duria. Sig' h̄ cauēdꝫ est
esau ūo malo. ꝛ a fr̄e q̄ mlt̄ui i eū de
liq̄sse uidebat'. q̄ntō mag' cauēdꝫ ē uo
sco ne dure loq̄tur ē fr̄e suo i sc̄. Et
io bn̄ dic̄. ub a ūb durioib' pate. De
malis ꝛ bonis q̄ siūt per linguā. ca.
Circa. ii. uiūo' q̄ ds q̄. clxxvii.
ad lentōꝫ ē sit organū sp̄ale
i hoc bois ex qua sola ꝑ̄cedūt
bōa ꝛ mala ē sc̄ ōi ūbra huā: h̄ble
ad malū ꝛ bō. Unde ē ꝯhng' dr̄ h̄e
manꝰ. s. sinistrā q̄ ad malā q̄ fiūt
q̄ ducūt ad mortē. dextra ad bō q̄ siūt
q̄ ducūt ad uitā. ꝑ̄u. xviii. Mors et
uita i maib' lingue. Unde ē ꝛ q̄d dic̄
dn̄s. mat. xii. Ex ūb tuis iustificaberis. ꝛ ex
ūb tuis ꝯdēpnabis. Unde ē uiuꝫ q̄d dr̄
iac. iii. Ex ipo ore, ꝑ̄cedit bn̄s ꝛ ma

bonū

leonū. Prouer. xv. ecc. xxviij. Ex corde quattuor partes oriūtur. bonū et malū. mors et vita. et dn̄atrix eorū est lingua. Mō io
dr̄ q̄ sicut dr̄ lib̄ i potestate de sua. ita lingua līt ista quattuor i potestate sua. Deinde iiij
dr̄ q̄ sicut lingua dr̄ uniuersitas iniquitatū iac. iij. ita et abundantia bonorū egreditur
ab ore. Vn̄ pro. xij. De fructu oris sui
unusquisqꝫ replebitur bonis. Bonū siquidē magnū
est confessio dei. q̄ adducit salutē. Et ad
ro. x. Si confitearis dn̄m ihesum. i. fidē
eius saluus eris. Hec aūt bona egreditur ab o
re. i. corde ore autē confessio fit ad salutē.
Item bonū magnū est confessio peccatorū. q̄ p eā
peccata remittuntur. iux̄ illud. ioh. i. Si con
fiteamur peccata nr̄a. fidelis ē et iustus ē deus
ut remittat nob. Et hoc est fit p os. iux̄ illud
ps. Confitebor dn̄o nimis i ore meo. Item bonū
magnū est oratio p quā acquiruntur bona et dona et
spūalia. Vn̄ orātibus aplis uenit spūs
scūs et dedit sinos. Hec autē procedit ab ore.
ps. Os meū aperui. s. i oratiōe. et attraxi et
spūm. s. scūm. cū quo oīa bona spūalia donātur.
Preterea magnū bonū est correctio peccatorū. q̄
ex hoc sequitur iterū salus fratris. iux̄ illud mat.
xviij. Corripe eū inter te et ipsū solū. si te
audierit lucratus eris fratrē tuū. Et
hoc est ex ore procedit. Ecc. xlij. Verū ipsum
retribuam illis q̄ procedit de ore meo. s.
ad correctionē q̄ ex ore meo procedit. Item
magnū bonū est edificatio p̄ximi i bonū. ppter qd̄ ap
dicit ad ro. xiiij. Que edificationis sunt i
uicem custodiamus. Et hoc est ex ore meo
procedit. ad ephe. iiij. Ois sermo ma
lus ex ore uro non procedat. sed siquis bonus est
ad edificationē. Item magnū bonū est subuenire i
digenti i sua necessitate. Qui enī uiderit fratrē su
ū necessitatē habere et clauserit uiscera sua
ab eo. quō caritas dei est i eo. sicut dr̄. io.
iij. Post aūt qz est si non sit saltē bono u
bo oris sui cohibere indigenti subuenire.
consiliū aliquod uel saltē consolatorium uerbū eidē
do. Item dr̄. pro. xxxj. Apuit os suū in iustitia
et causas filiorū hominū q̄ pertransierunt. Preterea
magnū bonū est laudare deū. ppter qd̄ dr̄ siue

q̄re i scriptū. Ma. uiolā pro ab ore ps.
Semper laus eius i ore meo. Item magnū ē gratiarū actio
ppter qd̄ dicit aplūs ad. thes. v. In oībus
gratias agite. et hoc tamē procedit ab ore.
Apoc. vij. dicentes. gratiarū actio deo nr̄o. Au
ditum est eorū q̄ procedit ab ore. Item ma
gnū bonū est honorare deū. ppter qd̄ scriptū est im
tamē ad h. hec dē fit ore. Ad ro. xv. Vna
nimes uno ore honorificetis deū. Et non
q̄ solo et gratiarū actio et honorificatio dī differre. qz laus est de bonis q̄ hīt ī se de. Et
gratiarū uero actio de bonis collatis. honoratio uero
de exhibita coram aliis exhibita. Sed ḡ. xv.
bona pauca q̄ procedunt ex ore. q̄rum p̄ea tamē desi
pienti. ppter commoda. Alia tamē utilitatē
p̄x. Alia tamē gl̄iam dei non p̄t diligenter inue
niri. Item mīra q̄ bz ex ore bona et mala
procedunt. et ponit tot: sicut bona non pauca ē tamē
uim boni utuntur ore i bonitate. proferentes de
thesauro cordis sui bona. Mali uero utuntur
eo i malū. de thesauro suo proferentes ma
la. Unde ē q̄ dr̄ de bono uiro. ecc. vj.
Lingua eucharis. i. bona et gratiosa i bono
hoīe abundat. De malo uero. ps. De
tur abundauit malicia. Item de bo. pro. x.
Os iusti parturiet sapiam. De mal̄ uero. ecc. xv.
Os fatuorū ebullit stulticiam. Item
de bonis. pro. x. Labia iusti considerant placi
ta. s. coram deo et hoībus. De mal̄ uero eodē.
Os impiorū peruersa. Item boni non loquuntur nisi cū
premeditatione. iux̄ illud. os iusti me
ditabitur sapiam. et lingua eius loquetur iu
dicium. s. sermonē examinatum. Mali uero pre
cipitant loquuntur. iux̄ illud. dilexisti oīa
uerba precipitationis lingua dolosa. Item boni
ruminant uerba sacre scripture sepius audita et
confortantur per qd̄ dicitur est. ppterea iob. xxxv.
i. Ecce dedi uerba mea i ore tuo. Mali
uero hīt os plenū sermonibus malorū q̄ un
cū q̄ ruminant quotidie. ppter qd̄ dr̄
i ps. Sepulchrū patens est guttur eorū.
q̄ fetent ppter turpia uerba ad modū sepulchri.
Item boni utuntur ore ad dei laudem. iux̄
illud. dn̄e labia mea aperies: et os meū a. l.
tuā. Mali uero utuntur i dampnū p̄x. uirtu

illius que de maledictione et amaritudine
plenum est. Ipsi est malignitas amaritudinis. procedit
frequenter. Sed cum verborum organum est fringitur sua spon-
te [illegible] malum [illegible] in verbis.
Os pro malorum organum est dicitur [illegible] illud ver-
[illegible] in ore [illegible]
[illegible] nequam de malis proferri. Tempus
[illegible] pauca loquuntur [illegible] multa lo-
quuntur [illegible] loquitur verba profert [illegible] ma-
[illegible] cogitant et loquuntur [illegible]
loquitur [illegible] loquitur [illegible]
[illegible] vana [illegible] loquitur
[illegible] falsa [illegible] falsa [illegible]
[illegible] stulta [illegible]
[illegible] magis [illegible] Et sic [illegible]
[illegible] lingua [illegible] lingua [illegible]
[illegible] mali [illegible] Quomodo [illegible]
lingua [illegible]
[illegible]
[illegible] Et
[illegible]
[illegible] lingua [illegible]
[illegible] lingua [illegible]
[illegible] ore [illegible] lingua
[illegible]
[illegible] lingua [illegible]
[illegible] ex ore
[illegible] ignem [illegible]
spiritu extinguens [illegible]
[illegible] ore [illegible] mitigare [illegible]
[illegible] labilis [illegible] labilis est
[illegible] malum [illegible]
[illegible] Os [illegible]
[illegible]
[illegible] lingua [illegible]
Sed [illegible] malum [illegible] malum [illegible]
in bono [illegible] dicit [illegible]
[illegible] ut [illegible]
Sed [illegible] aptum est ad placandum [illegible]
[illegible] illatas [illegible]
[illegible] pacem [illegible]
quem [illegible] ad pacem [illegible]
[illegible] lingue [illegible] non
[illegible] lingue [illegible] non
[illegible] placare [illegible] verba [illegible]

temperamentum mandat in sancto dicens. non pigre-
at ex ipso ore proferre medicamenta. unde
sancti sunt multa. Secundo. Quia autem necessitas dis-
ciplinae in moribus correctionis dicere nos
dura verba compellit. si et ipsi modum nos
excessisse sentimus. non a verbis exhigitur ut a sub-
ditis veniam postulet. ne apud eos quos oportet
esse subiectos dum nimium servatur humilitas.
regendi frangatur auctoritas. ¶ Quia ex
praecepti mandato in quo dicitur quod si enim [illegible]
[illegible] verba ex ore. [illegible] petat veniam
possit [illegible] quod in omni casu licet facere. ponit
tamen casum in quo est exceptio. scilicet in prelato et
subdito. Determinat ergo duo circa hoc. primo
quomodo se habeat in hoc casu prelatus ad subditum.
Secundo quomodo se habeat ad deum. ibi. sed tamen pete-
da est venia et cetera. Circa primum notandum quod hic ponit non
quod possit contingere quod prelatus in duris verbis exce-
dat erga subditos non causa regiminis sed
alia de causa mala. ut odii vel iniurie vel huius.
Sed causa regiminis in eisdem possit excedere in ca-
sibus in quibus non cogit necessitas disciplinae. ut in
[illegible] nimis [illegible] alicui [illegible] Sed possit
excedere in casu in quo non compelleret ad hoc. ut cum
aliquis supplicantibus verbis exhibet se subditum corri-
gibilem. In his casibus reprehensibile est in prelato
duris verbis uti ad subditos. et ideo dicit
in moribus correctionis. Contra per necessitas dis-
ciplinae [illegible] compellit. [illegible] ostendens in
quo casu sit hoc tollerabile. Sed in hoc quod dicit non
a verbis exhigitur. non negat quin possit fieri
et si ab hoc excusatur prelatus. Sed subdit
causam huius cum dicit ne apud eos et cetera. [illegible]
[illegible] in his verbis. scilicet [illegible] cum dicit.
quia autem et cetera. Excusatio ab humilitate se-
quitur. cum dicit. si et ipsi et cetera. Et causa huius cum dicit. ne
apud eos et cetera. Quod interdum duris verbis pos-
sunt uti prelati ad subditos. capitulum clxxviii

Et primo patet reprehensio quorundam
qui putant quod prelati numquam debe-
ant leniter dure subditis [illegible] sed semper man-
sueti. Sic est apud aedificatores. [illegible] sunt
mallei duriores. sic [illegible] regentes
non cum disciplinae [illegible] verbis corrigant. [illegible]
quod [illegible] disciplina [illegible] discipulis [illegible]

tui .i. ſhncrp .a. illos dnic. ll dı .a. ex ī ich
q̄re ıub pı̄ıacıe. Q̄ ē d̄io q̄ dıē nee
gen. ıx. filıos ō. malec̄ꝯ chanaa .ı. puer.
ſ̄t gen. xlix. iacob ad rubē dıē. n creſca
et ad ſimeōē ꝯ leui. ın ɔſilio coꝝ nō
uēıat aīa mā. malecꝯ furoꝛ eoꝝ ꝯ ē.
Sil̄r ꝯ heli ſacꝺotal̄ ꝗbuıt ꝑꝑc ꝑꝑ ı hıc
q̄ dı erıt. ıcē ex̄ reqırıt. ſ̄u ē q̄ heli cū
poſſet ſua reprobat ē a ſacꝺotali dıgnıtat
q̄ ſꝫ ſꝫ mollıt correxıt filıos ſuos. ſ̄lu
dıerat ſiq̄ quo filıı eı dormıebāt cū
mlıeꝛ̄ q̄ obſuabāt ad oſtıū tabnaclı.
doıt mollıt eıs. q̄e fırat hmōı reſ
q̄s ē augıo. ıeꝛ ꝑꝑſſlıas ab oı ꝑꝑ. nolıte
filıı mı. nō ē bō fā quā ē audıo. Re.
ıı. Lꝫ uıte ꝯ legıt malecdıctıs ſꝫ tnſ
greſſorıs leg. deut. xxvıı. ꝑꝑplx q̄ nō
fecıt. lꝫ dı ſpū legıētıs. ps. xl. xlvııı.
ad ꝑꝑ iacob. ſcıo q̄ duꝛ es tu. ꝫ ſıuua fer
rea ceruıx t. ꝫ frōs t ēea ē. Et ıs. xxx.
ad ꝑꝑ. ꝑꝑꝑ multıtudıē ınıq̄tatꝰ tue dā
fcā ſꝫ ꝑꝑca t. Et multa ſilıa ap alıos
ꝑꝑhs ınueıūt. Ap aplos ꝯ ıcē ınueıt.
Vn̄ petrꝰ. act. v. ad ananıā. Cur tē
ꝑꝑtauıt ſathanas coꝛ t. mētırı te ſpū
ſcō ꝫ ē. Et paula ad gal. ııı. O ıſenſate
galathe. q̄s uos faſcınauıt. Et ſilıa mul
ta. Dıſcıplı ꝯ aplo ꝝ hꝛ ꝑꝑ fecıt. Vn̄
ſtephꝰ act. vıı. ad ıūdeos q̄ pꝛıcabꝛt. dū
ra ceruıce ꝫ ıncırcūcıſı cordıbꝰ ꝫ aurıbꝰ uos
ſep ſpū ſcō reſıſtıſt ſıc ꝫ ꝑꝑꝛꝛs uꝛı. Et
paula tıo dıſcıplo ſ dıcꝛs. ad tıto. ıııı.
argue. ıncrpa. q̄d ſcıat ı dıa. ſ̄t moy
ſes legıſlatoꝛ lꝫ eēt māſuetıſſıꝰ oı̄ hoı̄
q̄ erāt ſꝑ ꝑꝑa. tn̄ ꝯ laqıꝰ ꝑꝑ ıncᵃrıa dıē
deut. xxxı. Scıo cōtētıōē tuā ꝫ ceruıcē tuā
duꝛıſſıā. ꝫ ſilıa multa. ſ̄t io. bꝛa ꝑꝑcurſor
ꝑꝑmıtıuꝰ dıē ı ꝑꝑ ꝑꝑcıtıue ıꝰ ıudeos. genı
mına uıꝑaꝛ. luc. ııı. Et xꝑs eıſdē. ıoh.
vııı. uos ex pꝛe dıabolo eſtıs. et ſilıa
multa. Tn̄ g ꝑꝑlatı ꝫ hꝛ ſacꝺotal̄.
ꝫ ꝑꝑhe ꝫ ap ꝯ coꝝ dıſcıp. ꝫ legıſlatoꝛ
ueꝛıs. ꝫ ıncrıa uıuıſꝫ leg. ꝫ ıꝑꝑ ſalua
toꝛ ıſı ſunt duꝛıs ſıb ad ıudıcꝛs. q̄s
auarat q̄dꝑnat ꝑꝑlatū ſılıa ſuadētꝛ

ad ſtultıtꝛs cū dıſcıplı. Vn̄ g dıc ıı ſꝛꝫ.
qn̄ .x. ueꝛıtas dıſcıplıe dıcēꝰ uos dā ıba
ſpellıt. q̄ h ſıne dubıo alıı oıtıg. De re
guıbꝰ ſagꝛ reprehenſıbılıbꝰ cırca humıl.
Capıtulū .ıı. ıııꝰ q̄ lꝫ cā. cā. clxxvııı.
[A]d dıſcıplıe ıtꝺ hꝛt ꝑꝑlato dā
ıba. ꝑꝑnıꝑꝑe. tū pt ı hꝛ excedere
mōd. nec tū ſıc excedēꝰ debꝫ ſe humılıare
uſꝫ ad ꝑꝑꝑꝑ ueıā. ſ̄lō ē oıs humılıtas ē
uırtuoſa. Ꝫt ē q̄dā humılıtas ueꝛ q̄. ſ.
q̄s humılıa ab alıo. ꝑꝑ. ꝑꝑꝑꝑ ıꝑꝑtas ē ſua
.ıı. ſ̄t. Et h nec bō ē nec mala. ıı ꝑꝑ uſū
ꝫ abuſū. Alıa ē adulatꝛa. ıı ē q̄s alıc
cū hꝛſıo ıgꝛꝫ humılıat ſe uılıs modıs.
Ecc. xıx. Donc accıpıat oſculāt ma
nꝰ datıs. ꝫ ı ꝑꝑmıſſıōıbꝰ humılıat uocē ſuā.
Alıa ē falſa ut ꝑꝑꝑtaꝛ. q̄ ıntıō ıı ꝑꝑꝑꝑ
cetıdıbꝰ. Ecc. xıx. Et q̄ neq̄t ſe humılıat
ꝫ ıntō eıꝰ ꝑꝑlē ſꝛ dolo. Alıa malıcıoſa. ıı cū
ınımıcꝰ alıcꝰ humılıat ſe corā eo. ut eꝰ h
poſſıt eſſıcatıꝰ eı nocē. ſıc uulpes q̄ ſe
humılıat uſꝫ ad ꝑꝑꝑ applıcıtꝰ uētꝛ. ıı mē
lıꝰ accıpıat gallınā n̄ ſe obſuātē ab ea.
Ecc. xıı. Ne credas ınımıco tꝰ ı etıı. ſıc
ē eramētū erugınat malıcıa ıllıꝰ. ꝫ ſı humı
lıatꝰ uadat cūꝰ. abıcē aıāꝫ t ꝫ cuſtodı te
ab ıllo. Alıa ē ſtulta. ıı ē q̄s ex ſıplıcıtꝛ
ſtultıcıa ıı ſubtꝛacıa. Ecc. q̄. ecc. xıııı. No
lı eē humılꝰ ı ſapıa t. ne humılıatꝰ ı ſtultıcıā
ſeducarıs. Alıa ē ſupſtıcıoſa q̄. ſ. ē ı relı
gıone. Ad col. ıı. Neq̄ tetıgıtıs. neq̄ gꝛꝛa
uıtıs. ıı attētauıtıs. q̄ ſꝛ oī ıꝑꝑ uſu ı
ıntıū ſꝛ ꝑꝑcepta ꝫ doctrınas hoī. q̄ ſꝛ rōēꝫ
q̄dē hntıa ſapıe ı ſupſtıcıōē ꝫ humılıtate.
.ı. ſupſtıcıoſa humılıtate. Alıa ē nımıa. ut
ē q̄s ſe humılıat ulꝰ q̄ decet ſtatꝰ ſuū.
Ecc. xxx. Et q̄ ſe nımıꝫ ſubmıttıt mul
ta humılıtate. et ſıc facē ꝑꝑlatꝰ q̄. ꝑꝑꝛ ex
ceſſū ı dıuo uı laſcıuı ꝑꝑtıt ueıā a ſub
dıto. Q̄d q̄ n̄ ē neceſſıtas dıē. ıı a ıub ex
hıgı ꝫ ē. Q̄ ſı q̄rat cū h poſſıt ſıc q̄ ſıt
melıꝰ pt dıcı q̄ ſ coıutıdıas dıuıſas ē
eꝛa. q̄ ꝑꝑtıt hꝰ ueıe. ꝫ aſſıſtētı pt h
ꝑꝑꝑꝑ. Sı ē talıs eꝰ h mag ı bō ꝑꝑſıcıut.
ꝑꝑt hoc ſıc. Sı .x. abutıtꝰ ı ſꝛbıā. ut

cū q̄s ex his putat se minorem l' plat'
mag' culpabilez l' sit audatioz ad culpā
ꝑpetrandā. ꝛ filia. meli' ē n̄ fac. Neq; ē
ꝗs ꝑfisis scādalizat i ei' actis l' ſtio le
ſ satisfecisse n̄ q'. et hec q' sciebāt q' n̄
ꝑficeret ex q'. q̄uis discipul' ... i
cū satisfacr̄. De auc̄te regiminis ꝑ
rica. iij. nūo uacā. cū. clxix.
ē q' rector uniuersi n̄ so' h̄t sū
mā sapiā; ꝑ quā ꝑuidet gub
nat oīa. ꝛ sūmā bōtatē ꝑ quā utili
ei disponit. s; ꝛ potētiā sūmā ē i s regi
mine nō pt resisti. ꝓpt' qd̄ dr ab eccia.
rector potēs. ut' ullo. sap. xij. Subest
t ē uolueris posse. Sic spiritib' āgelicas
q̄ h̄nt rege n̄ so' hoies s; ꝛ ꝑuincias ꝛ
reg' data ē a d̄o maiori ptās ad faciē
ea q̄ ptinēt ad amissiōez s sciā. ꝓs.
Oēs angli eius potētes uirtute facientes
iub' illi. Sic h̄o i pri̅ ... sr oī g̅sti
tuto data ē a creatore maiori ptas sr
s subiecta ad ea cōsidera. Eccl. xvij. De
dit illi ptatē eorū q̄ sr sr trā. posuit
tiorē illi sr oēz carnē. Sic sr iorib' toib'
q̄ h̄nt regim̄ sr iferiōr data ē ptas i
mutabilis ab iferiōb' sr phos. ꝓs. Sta
tuit ea ... sclm. ... sic ... mu
tabilitatē n̄ recipiat. Sicut i nūo nu
ro spūn q̄ h̄t regiez sr eoz data ē ptas
tāta. n̄ eoz i nullo possit sr eū ꝑualere.
Gen. iiij. Sub te erit appetit' tu'. et
tu dn̄abie illi. q' itelligr s subiectōe
carnis a spū. ... mouē misso a d̄o
ad regiez ꝑp data ē uirga ... uirtutis
... i ipa facit mira ꝛ mag' ꝛ innumera
bilia. sic p; i exodo. Sic aplis cōstitutis
ꝑncipib' sr oēz terā data ē immabilis
ptas a d̄o n̄ so' i ligādo ꝛ relaxādo s;
ꝛ i miracul' faciēdis. luc. xiiij. Dedit
ill' ptatē sr oēs demōia. ꝛ ut lāguorēs cura
rēt. Cū g' tāta ptas ānexa incūat
i oib' istis regiez h̄ntib; ꝛ ptas actiōa
h̄nti. p; q' ānexat auc̄tez i rectore ut
qe n̄ possit subditos regere potēt. ut' ſ.
reges eos i uirga ferrea. Sciēs n̄ q' eū

uatō auc̄tis i rectore sonē cōtēptū
ipi' q̄ i honore d; ee it subditos. ꝓpt'
q̄d dic ap' eduisio ad tito. ij. Nīgue
ai oi ipio. ne te cōtēpnat. Sic uba
ei' q̄ exponit a subdit' mag' extiāt.
sic mia reputāt. Moris ē ap' hoies
ē. ea q̄ uu auctētia dut. ꝛ si mia sit
bō mag' reputare. et q̄ mia auctē
tia dut. ꝛ si ꝑualeat minora reputa
re. Ecc. xiij. Diuis locutus ē. ꝛ ub' ei'
us; ad nubes extul'erit. paup locutus
ē. ꝛ dut. q' ē h'. et h', ꝓpt' psonaz auctā
maiorez ꝛ minōrē. Sic; h; recto oberie
d; sit sic ē. uer' illo. q̄ uos audit me
audit. ꝛ q̄ uos spnit me spnit. minoz
auc̄tas facit mia audiri. Unde nolētes
obedire d̄o dicebāt. q̄s ē iste d̄ō. aut
q̄s iste fili' ysay; q̄ dicēt. eū auc̄tas
ut obediam ei. sic p; ij. reg. xxv. ꝛ i aliis
mltis locis. Ex eleuatōe ergo seu sua
tūe auc̄tis i rectore. sequit' cōtēptus
ipius. ꝛ laboz ei' uilipēsio. ꝛ minoz ad
eius obiā. q̄ sr ualō dāpnosa. porro
auc̄tas plati eleuat' q̄n; a caus extri
secis. qn; ab itisecē. Ab itisecis qn;
p idistretas restitoēs. n̄ ē ꝑ cōstitutiōes
hūas idiscrete restingi' posse plati.
Qn; ꝑ stultas exceptiōes. n̄ eū q̄s ex
imunt' sine eā ml'tū uale a ptate sui
plati. Qn; ꝑ nimiā subiecte ml'titu
dis libtatez. ut eū subiectis attedit in
mia libtas i platoz suoz mutatōe.
l' eoz ptate repugnā. Sic ē mltū q̄n
ꝑmi ad h; iuenit' more ꝑuuli. q̄ h̄bēt
frāgūt uirgas eos disciplinātes l' exac
tuūt a se mau' ferientez. Ab itisecis u'
qn; p culpā ꝓpaz. n̄ ē q̄s sua mala uita sua
auc̄tez maculat ꝛ cōtēptibilez reddit. ꝛ q̄n;
p defect' sue auctētia. n̄ ē q̄s n̄ iuenit' tal'
i statu q̄l' i ulo. q' n̄ facit factū aliqd̄ suc
queēcō dignitatē q̄uis deat uba magn'.
Qn; ex idiscreta ad subiect' hūilitate.
n̄ i eius ꝑnti. Hec ē oī ifrigit auc̄tez
rectoris. Cū ig' sic p; ex ptatis oī regimi
ānexa debeat ee auc̄tas. ꝛ ex minoratiē

ei multa seq͏̃t mala . ⁊ p humiliatẽ in
ima ad sordes euertit . unde dic̃ in se.
n aub ex hug ⁊ c̃ . ne ad eos q̃ s oz esse
sbiectos . d̃z inmuni suavi humilitas .
regendi frãgat auctas . q. s . ãne va ozcc
sep regimi . ⁊ illesa exercat osuati .
Sed . Et tñ petenda e uenia ab oĩb d̃
qui nouit eos quos plo iusto forte ex
cipit q̃ta beniuolẽtia diligitis .
C Secundo mãdato cita mod se habet
ad satisfactiõ i excessu dñorum ⁊ illorum cũ dis
cipline . potest h mãdatũ i sẽ se hab ad
ad ti i coze caũ . Dic̃ ad dño . J mi c̃ de pe
tẽde ueĩe a do i h casu . aliud ẽ ĩ secundã
opinionem . ubi dic̃ . q̃ nouit eos ⁊ c̃ . Sed
q̃r cm p uiz tal peccz i pri . Si dicat
q sic . tũc tenẽ ei de iniuria ⁊ pena ad
satisfactiõz . Si ñ . tũc ñ uidet i aliq pec
casse . q̃r aliud genus pcti ñ cõmisit . Qũe
ḡ petet ueniã ab eo . R̃ . pt ẽẽ q̃ talis
excedit i in correctione . ⁊ tñ ñ peccat
i . pri . q̃r ille digni ẽ forte tãta l' maior
correctiõe . q̃uis corrigẽs in tacito illã
excedat . Jtẽ si tehãt i . pri . tñ ñ tenẽ
ei ad satisfactõz ueĩe si ex h leddi
. s . auctas . sic ẽ ñ ten as cõ ad satisfa
ne alicui restitutionis ẽ lesioẽ boni sui
ẽ tacite extorqat illõ ab illo . sz ⁊ si
pt . sic tal satisfa siue lesiõe pcti . tñ
ñ tenẽ tñ secundo s q ẽ q̃ ttes s q̃ alicõ
sic nec suo s qs tanũ tenẽ q̃ alieno .
Casus notabiles in quib' ẽ uenia petẽ
a uiro q sẽ d . a deo . cã . clxxx .
[Q]uãdã sẽ q' uiri sci solẽt petẽ ue
niã a dõ q̃uis boni ẽtãs h nõ
incat . Petiit ẽ ueniã ab occultẽ que h
sormoat se hẽc q̃uis nesciuit . ps . Ab
occultis meis munda me . sz ab alienis q̃ v3
õhiu ex cohitatẽ ẽ mal' eis adulãdo .
l' eos ñ corrigẽdo l' i aliq male ptiqpa
do ⁊ silibz . ps . Et ab alienis pce . s . t . sz
a pluribz pccis . ps . Delicta iuuentutis
mee ne memineris . sz a pccis ignorãẽ cõmis
s . ps . Et ignorãcias meas ne memineris .
Jtẽ a pccis õmissiõis q̃ multi ñ reputat .

pcti eẽ . Et mãdat q̃ ñ ideo uim
sz da glian uõi t ẽ multitudie; inic t .
sz a pccis q̃tidiãis ex corruptõe hũa
orientibz . mat . vj . Libera nos a malo . s .
acupie . q̃ q̃ i euitabile ad pcẽ q̃ium
abilia iclinat . sz a mal' malar q̃ iusti
ciaz i bono q̃ maculãt iusticias nr̃as .
ut h ca dic̃ petẽdã ueniã ab excessu i
correctiõis q̃ bõ ẽ . Qr magis dilecti
sũt asperius corrigendi . cã . clxxxj .
[Q]uia . ñ . nũo q̃ mag dilecti
sũt asp̃ius corrigẽdi . Unde est
qõ dic̃ dñs . apoc . iij . Ego quos a
mo ñ so arguo iub . nõ so castigo dilia
plus sz arguo iqt ⁊ castigo . utrũq3 fa
cies ad corrigẽdõ asp̃i . Unde itẽz dic̃
p . eze . xlij . Auferetur zelus meus a te .
⁊ q̃esciã ne irascar ãpli' . Ex q̃ pz q̃ i
cessatione correctiõ pcedẽ dz ex zelo q̃ ẽ
amor itẽsus . Unde itẽ dic̃ sapiẽs . ecc .
xxx . Q' diligit filiũ assiduat illi flagel
la q̃ ẽ asp̃ia q̃ uba . Unde itẽ dicat i
salon . puer . xxvij . Meliõ sẽ uba dili
gẽtis q̃ fraudulẽta oscula odiẽtes . in
imicos q̃ ex amore oriũtur uba . l3 sit
ȳmia . Unde itẽ dic̃ . ys . xlij . Egredietur
uirga õ radice iesse . q̃ itpretatur icẽdi .
Nõ pt carere uirga correctiõis ad dile
ctiõz . Unde itẽz repit q̃ dñs p pphas as
pius locut' ẽ ppo s dilecto spũali q̃ gẽtib'
et tribui uiia q̃ã spũalr dilexit q̃
isrl' sine sumac . sic pz p . eze . xxiij .
sb figura sorore oolle ⁊ oolibe . Unde dic̃
itẽz dic̃ plus sen . Anima mea fragẽ
da sẽ . ñ amo ñ offẽdo . Amor ergo
ẽ pncipale i corrigẽdo uel ad offẽsã dile
cti . Multi q̃ sapiẽtes inimici reputãt
q̃ ad filios dilectos nũq̃ ostẽdũt ñ as
peritatẽ i uultu ⁊ i ub . tn̄tz illos sapi
entis . ecc . xxx . Lacta filiũ tuũ ⁊ pauẽ
te te faciet . lude cõ eo ⁊ cõtristab te . Sz lo
tipi q̃ uxor q̃to plo eas diligit tã
to sẽ eis duriores i disciplĩ . Mñ ⁊ sci i
in repti sẽ q̃ ad discipulos mag dile
ctos solẽt hũe uba duriõ ⁊ mag cõmea .

Dm̄ n̄ ē asscēdēn malicie s; p̄ beniuo
lēcie si cū disciplīe rector errauit it
d' i m̄. et iob'n dic. q noiāt eos quer
pla ito forte corripit q̄ta beniuolēcia di
ligat. q: excessū hō dicit' sicq̄t ex dile
ctōis excessu. Nō ē ad hō allegatō in
ordīe p̄sūptōis aīo s; ad fiduciā: opti
nēdi efficaciā. sic ezechias. ysa. xxx
viij. orādo dic'. Obsecr̄ dn̄e memento quo
ābulaui: corā te i ūitate. z i corde pfc
to. z qd bō ē i ocul' tu fecim. Seq̄tur.
Nō ḡ carl' s; sp̄ūl' int' nos d; ēē dilcō.
Cfm li; cp. v. qd ē q̄ dilcō fr'na sicut
hic mādat' ultiō cū dilcōis mod. di
cēs tria. s. iter qs d; ēē. cū dic' it nos.
et q̄l' n̄ d; ēē. q: n̄ carl'. z q̄l' d; ēē. q:
sp̄ual'. De modo dilectiōis inter
fratres p' m̄ rō q: ad fres. cā. clxxxiij.
hec q' ēēt mag' dilcō int' illos
q' sīt hec ēdit sp̄ale mādati
dicēs. ioh. xiij. hec ē p̄cept' m̄. ut di
ligatis inuicē. Ist sp̄ale ē li ēdit ex di
cēs ibidē. sic dilexi nos. Isti sp̄alē reli
gt sūt l' executorē iolūt. sic p; i eplis
sūis. q' l; sit itē oīs fr'nali. tn̄ it reli
giosos eiusdē p̄fessiōis mag' d; uigē
hn̄ dilcō. Silitudo ē cā dilcōis ē. ecc.
xiij. Oē aīal dilig' s' sile. sic oīs o
uis. colūba colūbam. z sic ē alus. Istē
mēbr cpl; aliq̄ corp' nāl' dilig' alia
mēbra corpis eiusdē. Ad. cor. xij.
Si qd patitur un' mēbrū. cōpatiūtur
oīa mēbra. Si gliatur un' mēbrū. cō
gaudēt oīa mēbra. qd ē, p̄p' mutuā
dilcōē nālē. Ist int' v disciplos n̄ d;
ēē inuidia l' discordia s; mutua di
lcō. Ioh. xiij. In h' cognoscēt oēs qm̄
m̄ estis discip' si dilcōez hūeritis
adinuicē. Cū ḡ relios ēiusdē p̄fessiōis z si
militudis sit i oīb' eiusdē corp' mēb'. z v
sp̄ales discip' q̄ta d; ēē it eos dilectiō.
Pr'ca s' legē v' debeāt diligē inimicos
mat. v. Diligite inimicos uros. Silr ex
nos. leuitica. xix. Diliges amicū tuū
sic teipsum. Sil; z malos. mat. vj.

Sitis filii pris uri q i cel' ē. s. p imit
tatōz. q sole suū tāc oriri sr' bonos z sr'
malos. Vn̄ p; q' benificā dilcōis debē
extēdē n̄ so' sup bonos s; z sr' malos.
Si ḡ ad inimicos z extrāeos z ad ma
los z debē dilcōez mā diriḡe q̄to ma
gis fr̄os q z anima sīt z domestici z in
sca debēt inuice diligi. Circa. ij. n̄ado
q' carl' dilcō dra p't uno m̄ q̄ dilig' q̄s
ad carnalia. sic dilig' amicos q̄s diligit
ad ea q̄ mundi sīt. Alio m̄ q̄ dilig' q̄s ob
carnalia. s. ob carnales gras. l. p'ciūm z h'
q̄ i mltorū cordibus inueniūt affectōis
corruptio. Alio m̄ q̄ dilig' q̄s dilcōe
origiata a carne. sic diligūt p̄ntes q̄ p
q̄s carnalis z cōsāguieos. Nō ita dilexit
suos x'. q: n̄ ad tp̄alia bō q̄ eos attint
otēpne s; i fine mūdi. ioh. xiij. dilexit
eos. i. ad bō sp̄ualia celestia q̄ sīt finis
ad quē debēt oīa tendē. Ist n̄ p̄p carnles
gras s; p̄p sp̄ūle dilig'. Vn̄ iohes q̄ virgo
z cū īnocēs fuit. sp̄alr d; dilexisse. io.
xxi. Ist nō ex nāli p̄pinq̄tate so'. q: sic
mag' anglos dilexisse. q̄s tn̄ nūq̄ ap
p̄hendit. s; ex sp̄ali radice caritatis.
Pp': nimiā caritatē i q̄ dilexit nos
ad. eph. ij. Et q: n̄ uult hmōi dilcōis
carls ēē i nob dic. ioh. xiij. hec ē p̄cept
m̄. ut diligatis inuicē sic dilexi nos. h'
ē. n̄ sic mūdi q̄ dilig' ad bō carnalia. nō
sic mali q̄ diligūt ob carnalia. n̄ sic. p
p̄nq̄ carnis q̄ diligūt so' ex dilcōe ex
carne nascēte. s; sic ego q̄ diligo ad
bō sp̄ūlia. z p̄p sp̄ūlia bō. z ex sp̄uali
radice. Ista dilcō bn̄ sp̄ūl' d; p̄p'
ita ḡ bn̄ dic' n̄ scd. nō carl' s; sp̄ual'
d; ēē it nos dilcō. q: tale uult x̄ p'i
ter nos ēē dilcōez. sic fuit ei' ad nos.
q̄ n̄ carl' s; sp̄ual' fuit. Circa. iij. no
tād q' ē q̄dā dilcō tp̄is hmōi adinuicē
q̄ orit' ex mala ocupisc. carl'. z hec ē
mala. z nec mūq̄ d; ēē. nec nōiari
d; int' fr̄os d'. Alia ē nāl' q̄ oritur
ex nā carnis s' illud qd d;. nēo carnē
suā ūq̄ odio hūit. Et hec ē sit nāl'

te se n̄ ē bō l' mala inutile. n̄ p excessū l' diminutōz. & hec so nō dz ēē it eor. Tercia ē q oritur ex utilitate. Jo. thio. j. Dicunt nō sp̄z utilit̄ & dilectionis: & hec dz ēē it eas. Porro due p̄me dicta p̄it cū: le q: l' amat carnes l' a nā carnis ouit. Hec a spūal' q orit̄ ex caritate. q̄ p sp̄z scīm d̄ i cordib'. Et hec ē qm ap̄ ad. col. j. Q' manifestauit nob dilcōez uiā i sp̄u. i. spūalē dilcōez. Porro hec dilcō spūal' q ē dilcō caritat̄ differt ab aliis dilcoib' i mlt̄ q sīt ad ei laudē. Est ē q̄da dilcō q qm̄ n̄ stat̄ cū aliq̄ ihonesta. Cōt̄ qd dic ualeri maxi'. q' cū q̄da rogaret̄ a q̄da amico s' u faceret q̄da ihonestū. & rogaret̄ attēdēs q' illd ēēt ihonestū. et rogās dicēt. q' g' p̄dest m amicicia t' si n̄ faceo ad ihonestū p m rogata. et tūa q' m p̄dest sī p ea facere ihonestū; ifn est q' dic tulli. hec ē lex i amicicia. n̄ ml tpe rogem' nec rogati faciam. Nō sti iplētes solēt dicē illus qd ex caritate diligit. obsec. lī ē sacrū rogo. Illa g' dilcō p̄ it mala ē & mala. hec a' itez bonos & bō Eccl. vj. Q' timet deū eq̄ habeb' amicicī bō. qm sī sē erit amicē illi. Sīt aliq q̄ osistit i sola apparēcia. Ecc. xxxvij. Est amicia sola noie amicia. Cōt̄ ap̄ ad. ro. xij. dilcō sine simulacō. et tal' dilcō caritatis. ad. cor. vj. In caritate n̄ ficta. q. s. ne sit fictorez. Ite; ē alia dilcō silvestr. Job vj. Derelīqsi amicū mū. ps. Dilexerūt eū i ore s. & l. s. m. s. ei. cor. a' eor n̄ e. r. ē eo. Nō ē tal' dilcō caritat̄. s' imo ex itimis cordis. Jo. thio. j. Caritas d̄ p̄ corde. & ostia bō. & fide n̄ ficta. Sīt sīt qm dā q̄ dicit se diligere alios sz m̄q̄ ostendit sīt i effectu. Cōt̄ qd d; d q̄da i plo q' dicit talib' diligo mmme q nl mali face. sic amicē q nichil mi boni face. Ad eph. v. Ambulate i dilcōe. s. In dilcōe ei n̄ ablat. q ad mlt; bō ex dilcōe moue t. Gal' a' n̄ ē caritatis dilcō. q' s' greg. nō ē ociosa. Sīt sīt aliq q & n̄ ad tacuit p

dilcōne. q' n̄ mag. Cōt̄ qd d caritate dic greg. Operatur mag si ē. Joh. iij. In hoc cognouim' caritatē dei. qm ille aiam suā posuit p nob. & nos debem p frīb aiās ponē. Sīt sīt aliq q n̄ diligit n̄ diligētes se p'us. Dilcō uo caritatis sīc m̄ntis p'ccatorib' exhibet. Joh. iiij. In h' ē caritas n̄ q̄ nos dilexim' deū s; q' ip̄e p̄r dilex̄ nos. Sīt sīt aliq q diligit pp̄ sp̄z retributiois humane. & dilcō tm̄ tegra i sui qmodi negocia dica ut. Jero' Ista qua fu resertib negocia ē nō amicicia. q ad mod acedit que ex sit a scientia expectat. Dilcō n̄ caritat' n̄ spic utilitatē dilecti. & n̄ retribuat maliu; p bono & odi' p dilcōe. Jo. cor. xiij. Ego libētissime ipēdā & se ipēdar p aiab' uris. l' plo diligēs a nob min' diligar. Ideo ex pont aug' d dilcōe caritatis. Hec dilcō a oī laude q' d ifg. q n̄l sīt ihonestatis. nl ficcionis. q nō i uerb sol' s; i opere. nec i corde solo s; i ope ostēdit. q mag agit & sine mūl' precentib' & sine sp̄e retributi humane. Demq̄ sciēd q' bīs. iohēs ē fuit cū spūal' dilectioe sīna m̄t' hoies humana pt̄ sit utilitatis h' dilcoe. ad ea ostenda cū p'sua deā. P' ē d ratione similis caritatis. Joh. iij. Nos scim' q' trāslati sum' d morte ad uitā qm diligim' fres. Scda ē luma i uit'. Sic ē recedente sumno redit claritas i domo. ita recedēte turbatē ad fre; q mēte obscurat. redit claritas q clare facit mētē & ud̄eat d rob'. Joh. ij. Q' dilig fres: i luce p'manz. Tercia ē enutrī sem dali pessimi. Sic ē mr ex dilcōe quasi bet ad filii' sinim; oi q' faceret e l. sima. ita dilcō sima oī sinim. Eccē. Q' diligit fre; sim tollat oī; ipē dilcōz caritat. Quarta ē q' ē dniē dilcōis idicī. Q' n̄ diligit fre; suū quē uidz. deū quē n̄ uidz: quō pt diligere; Glo. fr̄ tuo imago dei ē. si n̄ diligeo imagiez: nec eū cui ē imago dilig. Quinta ē uita diuina. Sic ē [illegible] libaties & eccia uitat [illegible] n̄ ē [illegible] ē d [illegible] Joh. iiij. S[illegible]

iunctos i nb mam. Serta e filia di. p pctz e sunt spices filij dia. s. phanc filij di. Ioh. iiij. Ois q dilig(it) fre sui ex deo nata e. Prt istas iiij. z ss alie i multe utilitates hnt. Dilco frac ungit cor rectioz q e o mal' ptic. ps. lxviij. Egre diet' ... o radice. q iterpta i correct. et io dr q n e icedi dilcois n pt cesnire correctio. iux' illo. apo. iij. Ego qs amo arguo z castigo. Ite frac cauet a nocu mto, pe sic a. pp̃o cui cu diligat sic se ip; . Ro. xiij. Dilco pe malu n opat. s. nocumtu no ifert pxi. Ite frac eviet te sua. q s plm. amicu n e q fortune pticeps n e. Ide ioh. iij. Q' hnt sba; hui mudi z nidit fre suu necitte hre z clausit uisca sua ab eo. quo caritas di mam; i eo; q. s. fre; frac dilige p carita mam; i eo. Ite frac mutua siuna exhi bi. Ap. gal. v. In caritate z spu siuite iuice; . Ite frac ona mutua supportare. Aug. Satis q s portat q amat. Ap i gal. vj. Alt altio ona portate. z sic ad iplebit lege x. q no est alia q lex ca ritatis. Ite colligat i unu fortit. qd multu pdest. qr reg diuisu de facili desolatur. Caritas e uincl; pfectois. i. pfecte. Gre. O bo caritas q diuisa p amore unit. Ite lege di adiplere frac. Ap. ro. xiij. Qui diligit, pxi lege iplevit. Cu g dilco pi poicta spual' tatu excedat oius alias dilcos. z tot bo freat n pm e. vn dr ut iter fres di uigeat hec spual' dilco. Seq. Preposito tam q pri obediatur. misericordia fratris quam omnium cura ge rit. Iste e cap. vij. qd est de ptin tibi ad fres subiectois. qd frac obiam. Et io tria hr datur mandatu hr mutuu ptnes ad obiam. z n pla. qr tatu ilj co tinetur i gne ea q ptinet ad debitam obiam.

De obediencia. ca. clxxxiiij.

Ad qd sciedu e qr duplex e bona obia. Quedam e suffiaes si imperfecta. ut e illa q qs obedit solu in his ad q teni. Lex. o precepto z dispesatioe. Cetu. subdit hui obiaz q finib; cotinet noluit ipfectaz. Alia e abudas z pfecta. ut cu qs obedit i aliqb' lcitis n teneatur ex debito. Lex. i eodz. Pfecta obia nesciat legem. tminis n artat. n cotinet pfessiois an gustijs. largiori uolutate fertur i la titudie caritat. z ad oe qd iniugit spotaneo uigore liberal' alacrisq; animo n cosidas i ifinit extedi. Porro tm isti pfectam obiaz qr neqd ad ea ex regula aliqua i artatur, n tenit qui aliqd mandat; sic ea pma ad qua os relarn artant ex p fessione. Determinat at qttuor i isto man dato ad istam obiaz ptinentia. s. qb' debe at. z e debeat plrib' q ordie ofleatur cisce. z q' oz ee cui reddit. z i q sit red denda. Sciedu g qr lz iui sci z pfecte obie iueniat obedire n so maiorib' s etia paribz. pmo z iferiorib' itero. s ullo bu dicta i rla. obie bo n so abbi exhibed e ab oib' s z s iuice obediat fres. tn nllq rlioso qtracip pfectois teni obedi re n maioribz suis. s illo. heb. iij. Obedi te ppoitis uris. i. pll'a q ub pferunt. Et io determinat q sit obediendu i rlione ait au. ppoito z psbro. Ite notad qr it plates e qda q hnt plenitudie; ptatis z q ad oes z q ad oi. s. pp̃. et isti qlz tu rliosa qr sclaris pla teni obedire i oib' q cauz alij plato ecciastico. Alij n st plati q hnt pleniore ptate z q ad s dites z quo ad iurisdictes. et istis no tenitur oes s so sbditi sui. z n n ad ea q ptinet ad eoz iurisdictoe;. Ite it illor sut qda q hnt eosde sbditos s iurisdi ctes distictas i qda. sic abbas n exe ptus z epus quoz utriq; subsunt monachi. et illi i qbda qui; pla tenitur uni q alij. z ea. Na i his q ptinet ad dil ciplina ecclasticam pla teni monachi epo q abbi. In his uo q ptinet ad rlione sua. cu regies hit abbas teni pl'a mali abbi q epo. Alij st q hnt iurisdictio n distictas s cosutitute s sbaltnas

tamen differentiis secundum plures modos. ut prior claus-
tralis et abbas. Ratio est quia prior qui est sub ab-
bate preest abbati. Et in aliis pluribus tamen servitoribus
obedire servient quod in servitio. licet utique teneat.
Et ideo est causa augustini. esset ita ordinata quod episcopus
teneret ibi locum abbatis. et prepositus locum prioris
sicut decet est. et adhuc quidam servantur in aliquibus
ecclesiis. Aliquando quoque dicitur prior qui non preest
quando habet ipsum fieri. Sed Apostolus volens omnem
quoscumque obedientes sint in his cum maioribus
dicit propositis obedientes, sed multo magis presbi-
teris. id est episcopo. Nam unde episcopus non tenet locum abbatis
in quibusdam magis teneretur subditi et religiosi pre-
lato suo sive priori sive alio nomine no-
minetur quam episcopo in quibusdam. et econverso. Sic patet
est de obedientia similiter. Item notandum quod quedam est obedientia
servilis ut illorum de quibus ad Colossenses iii. Servi obedite per
omnia dominis carnalibus. Alia est filialis ut illorum ad
Colossenses eodem. Filii obedite parentibus per omnia. Porro
servilis obedientia quam timor induit quod facit facit invi-
te. filialis vero quam amor induit quod facit
facit libenter. Item hec quod facit facit cum murmure.
illa ex simplicitate sine querela et disputatione. Item
hec cum tristitia. illa cum hilaritate. Item hec pigre.
illa velociter. Item hec ficte. illa utiliter. Item
hec superbe reputans se multum fecisse. illa hu-
militer reputans se per omnia quasi inutilem. Item hec
quiescit quam cito potest. illa cum infatigabili labore
usque ad mortem. Et isti septem gradus obedientie
sub brevi verbo ut dicitur in obedientie simplex hilaris
velox utilis humilis perseverans. Et ideo
volens aliquis estimare qualis debeat esse obedientia
dicit talis qualis patri non domino. ut sit obedientia filialis
non servilis. filios esse non servilis sicut sunt sub le-
ge. Gregorius. Obedientia non servili metu sed cari-
tatis affectu servanda est. Hec laudabi-
lior est quanto laudabiliores ex se elicit e-
[illegible] ut patet est in quibus non tenentur sub-
diti obedire prelatis. Item notandum quod licet obedi-
endo sit prelatis et clare. tamen multi sunt casus
in quibus non tenentur eis subditi obedire. Unus
casus est quando precipit contra deum. quia magis oportet obedi-
re deo quam hominibus. Alius casus est quando maior pre-
latus contradicit. prepositum mandat. [illegible] Alius est
quando eximitur quis a potestate sui prelati.

Alius est quando precipit aliquid in derogationem iurisdic-
tionis maioris prelati. ut si preciperet mi-
nor prelatus quod maiori visitanti non dice-
retur ea que dicenda sunt in visitatione. vel
quod nullus loqueretur ei de bono sive de malo sive
de similia. et similia. Alius est per sententiam ab-
solutam. quando scilicet nullo modo potest fieri quod man-
datur. Alius cum si mandatur aliquid per quod
cadat contra obedientiam promissam. ut si preciperet pre-
latus subdito suo quod intraret aliud ordinem.
Alius est quando precipit aliquid quod est supra vel contra
vel preter professionem suam. Item neque tenentur ultra
quam alii teneantur. vel ad illud quod promisit.
Alius est secundum quosdam cum precipit aliquid ad infirmitatem
professionis. ut si preciperet alicui silentio vel
mandaret quod tota die insisteret aliquibus vigilan-
tes. proprie si hoc fieret frustra cum aliis impossi-
bili. Nam si hic faceret contra professionem obedientiam tene-
retur vel ad extirpandam penam suam vel aliam de-
cet contra professionem. non esset secundum [illegible]
ei obedire. Alius tamen modus quod in hoc casu
sit obediendum. quia dicit bernardus quod in hiis que nec
bona vel per se mala non est obedientia. sed in mediis. in
quibus ut dicit. prelatorum iussio vel prohibitio non est
contempnenda. Nota igitur quod si obediendum sit prelatis
regule. tamen habet hoc exceptionem in casibus. [illegible]
dicat obediatur et non addit in omnibus ut in-
telligatur obedientiam in hiis que ad statum prelatorum
eorum pertinet. Et sic est obediendum sit patri et
domino et medico. tamen in aliis et aliis. illi et il-
li et alii secundum philosophum in ethicis. ita et prelato in hiis
que ad suum regimen pertinent. Sic igitur ex quibus
in isto mandato determinat aliquis quod obediendum
dicit et quomodo obediendum. et qualis debet esse obedientia et
quid de bono obedientie. Post hec notandum quod cum sint
tres religiosorum necessarias. propinquius est obedientia
perfecta. Hec enim est que religioso dat pacem.
Nec enim [illegible] est obediens. frequenter tamen hic turba-
tus. quia non promptum ad illud quod sibi impo-
nitur. ad quod si esset promptum non turbaretur
sed pacem haberet. Proverbiorum xiii. Qui timet
preceptum in pace versatur. Sola igitur obe-
dientia est que cum timore dei preceptum recipit. Item
hec est que adquirit hominibus gratiam maiorum suorum.
Sed est sillaba in differentiis est multum acceptum.

ũsisicatõ b' q' p̃t ꝯ̃ ea facẽ q̃ uolt
siue breuẽ siue lõgaz. ita ꝫ ne obedi
ẽs plato suo acceptus ẽ. q' p̃t ꝯ̃ eo facẽ
q̃ uult. Vñ i uit̃ p̃r̃ ꝯ̃ abbe siluano
qui ẽ ꝗterit̃ a q̃dã q̃re diligẽt discip'
sm̃ marchũ pl9 alijs. duxit eos p̃ cellas
fr̃z. ⁊ uocãs uni9 nõi statĩ ueit. sic et
plr̃s fecit. Cũ aũt ueisset ad cellã mar
chi. uocãs eũ. ip̃e litt̃ã o. ĩpfectã relicta
quã ip̃e scribebat. statĩ uẽit ad eũ.
Q' uiso dñs abbas dixit. Ecce q̃re plus
diligo eum. Et ubi dixit. hic ẽ plus
ĩ diligẽda atq̃. q̃ ds plus diligit eũ.
Sic hec ẽ q̃ totã cõgregatõz q̃in ĩ obiã
simẽ p̃turbat̃ pacificat. Aug' pars
omi' ẽ ordinata t̃p̃ãm ex obediẽtia. oẽs
dia cõstituũtur. p̃p̃t q̃ ĩ. mach. viij.
Sciunt tña uiga oibz mel9 hñndẽ q̃i
t̃ptat' obediẽa. Sic p̃ues uilẽ tñe cõg
gatõi sue. Tr̃a ẽ obediẽs ĩ sẽ cñã
q' erit ĩ talẽ celis. q̃m d's p̃ciat acc
ẽ ad q̃ ueniet ubi. Et sciẽs q̃ p̃ueit d'
de ẽ p̃ũs. ut ẽ. uitis sc̃s hi ap̃ ec. ⁊ tũ ĩ
p̃p̃ si nõ tẽtace a te. si ego semp̃ tecũ
⁊ tu tenuisti dextã meã. ⁊ ĩ uolun
tãa deduxisti me. Sic ẽ q̃dã sentẽ
palafredõ' exercitat' q' ñ p̃nt hr̃e nisi
a paucĩ. ⁊ ab ill' ẽ ad paucos usq̃. ⁊
iõ ñ sũt utiles ĩ mũt̃. Sic fac bellaz no
bilissẽ triumphare. Ps. de hoste fortissio
.s. aĩo p̃p̃o. cui q̃ d̃natur melior ẽ s;
salõe expugnatore urbiũ. ad q̃ nũlla inn
citur. postq' uicit carnẽ ⁊ mũdũ
⁊ diabl'ũ. p̃u. xvj. Vir obediẽs loq̃t̃ ui
ctorias. Greg'. Vir obediẽs loq̃t̃ uictorias.
dũ ei aliene uoci humilr̃ subdim9. nos
met ip̃os ĩ corde sup̃am9. Sic fac deo sac
sicium acceptissim9. p pietate ẽ offe
rĩt' deo res t̃p̃ales. p abstinẽtiã p̃p̃a ca
ro. p obiãz uo p̃p̃a uolũtas. R. xv.
melior ẽ obia q̃' uictĩe. Greg'. Per
uictĩas ẽ aliea caro. p obiãz uo p̃p̃a
uolũtas mactatur. Tãto g' deo quisq̃
citi9 placat. q̃to rep̃ssa an' oc̃lis eius
p̃p̃i arbitrij sẽrbia gladio p̃cepti se im

molat. Sic fac p̃res ap̃ deũ efficaces.
Greg'. Si obedientes fuerim9 p̃positis
nr̃is. obediet deus oratõib9 nr̃is. et hoc
iustũ ẽ. Q' ẽ hij p̃positos audit. deũ
audit. unde illos. qui uos audit me
audit. et iõ ip̃e talẽ audit. Sic simuc
ditat uirt'. Hec ẽ uirtus ĩ uitutẽ luca
tur. sõl ẽa una ẽ mag'q. ⁊ sĩ rau. ⁊ q̃z
paz. obia uolũtatem cẽa oẽs. ⁊ q̃i cta
nius. ⁊ opa hũ excellẽtis uirtutis p̃p̃e dif
ficultates. Sic ẽ mercator q' scit oẽ ge
nus negociatõis. ⁊ ĩ oĩ t̃p̃e. ⁊ ĩ p̃uos
ĩcialz negociatur. facile ditatur.
uita sr̃. Et iõ bñ p̃t dici obie illud
p̃u. ultõ. Multe filie. s. uirtutẽs cõgrega
uert̃ diuitias. tu sup̃gressa es uniu
sas. Sic custodit a piculi p̃rcz. Tre
q̃ris ẽ obiãz ẽ ĩ negocio regis celestis
cũ mercatũ exeq̃. et iõ securior ẽ q̃
q' ẽ ĩ p̃p̃o ut mercator. Greg'. Sola o
bia est uirt' q̃ ceteras uirtutẽs menti isit.
isitas custodit. Sic ad maiorẽ p̃ouẽ
gl'iaz. Vñ ĩ uit' p̃rũ uidit q̃dã senex
quattuor ordines ĩ celo. Vnũ. s. isir
matõi' ⁊ grãs agẽtiũ. Aliu isirõs mis
titiũ. Aliũ ĩ solitudĩe degẽtiũ. Alt'
iuuẽtiũ ĩ obia. et hic erat sup̃ oẽs. Et
cũ q̃reret. dictũ est ei q' alij q' fac
iũt. faciũt sc̃m uoluntatẽ suã. hij aũt p̃p̃as
uoluntates abiiciẽtes. et faciũt sicut
sc̃m uniũt p̃ris sp̃ũl'. q̃d ẽ maius. ⁊ iõ du
cit ad gl'iaz maiorẽ. Ad phil. ij. factus o
bediẽs usq̃ ad mortẽ. p̃p̃ q̃d ⁊ d's exalta
uit illũ. Attẽdat g' hec leg' q' sigla p̃ch
ctõz q̃ fac obia uẽtã sit ĩ rõne. ⁊ parte
bit clare q' excia ĩ opib9 obie ẽ uetiũ
no rhiosos. Attẽdat de hũs q' minuũt
lõ obie. Attẽdat ñ q' multa sũt q' minu
ũt lõ obie. q' p̃thalor inueniũt' ĩ multis
Sic ẽ q̃dã q' ẽ si obediat ĩ q̃dã. tñ ĩ ali
is sũt uniq obediẽtes. Cõt q̃d ad. cor. ij.
sup̃ si ub ut cognoscaz exp̃imẽtũ uri.
utr' ĩ oibz obedientes sitis. Alij sũt q' si
faciãt rez iniũctã. tñ nõ plene faci
ũt. Cont' q̃d d'r ad philemõez. cõfidẽs

de obia t scpsit t sacs qm se io qd dic
facce. Alij sut q et si faciat qd dr. tn alio
mi et itero pulse. Cot qd .mat. xxi. Cu
tn disap fecit sic pcepit eis ihs. Sut
alij q tn reddut se difficiles ad obedie
dr. q multu affligut ab eis pposito cor
anq possit eos mouere ad id. sic affing
sut afferendo lapides ab eis. Cot qd dr
ad heb. xiij. Obedite ppositis uris et sbia
cete eis. Ipi e puigilat tanq roem pro
aiab uris reddituri. ut cu gaudio hoc
faciat et n gementes. ita. s. obedite u no
sinatis eos gemere ex difficultate obedi
edi. s. ex facilitate gaudere. Alij sut q ad
simplex ubu nollut obedire n pcipiat
eis. Contra qd. titu. iij. Admone illos
dicto obedire. s. ad simplex ubu. Ex si de
bet n facere sui maiori. quanto magis sui
dr: Ber. In obia naliis utile e si illo q
disciplie uigor ipoit. nullo cogete bona
litas suadet. Alij sut q n amore s3 ti
more pene itero obediuit. Cot qd Gre.
dic. Obia n tiore pene s3 amore iustie
suada e. Et io dr d uto. xxx. Dilige
dn de t. atz obedies uera ciale pmittit
dilare obie. Timeres q obia ex dilex
de orir. Alij sut q anq obediat solet
multu ducere de mandato. Cotra qd
leid. Pposiu monstri timeas ut dnz
diligas u parete. Credas t salutare
q sp ille pcepit. nec de maior sua
iudices. in cui offi e obedire. et iple
q iussa sut. Alij sut q et si facere uellit qd
mandatur. tn morosi sut i aggrediedo.
Cont qd dr i ps. In auditu auris obe.
iiij. Alij sut q sep inueniut ipatati. alle
gatis hor obediedi se et illa hnt ad fa
ciend. q in pmittatur facere pturbat.
Cont qd dic dd. Paratus sui et n sui t.
ut c. m. t. Alij sut qui nunq disponunt
se ad bn obediend pmeditatia. Cot qd
ber: Pfect obediens pat aures auditui.
oculos uisui. lingua uoci. manus opi. pedes
itin. et sic totu se collig. ut ex toto
mandant pagat ipatus. ppt qd dr. pu.

rb. Mens multa meditabus obia. q co
gitat semper quo tpe suo bn obediens
inueniatur. Alij sut q obediunt q a s3 cu
minime exequitur mandatu. siles i hac
obie dedii q ad mandat d exhibit d ce
pore s3 clamant. Cont qd bns i rla.
Obia tic accepta bil erit do et dulcis
hoib. si qd iubet n e minime efficaciter. Alij
sut q et si n murmuret ore. tn cu tristia a
exequut obiam. Cot qd bns i rla. Ob
dia q maiorib exhibet deo exhibetur.
Ipe e dic. q uos audit me audit. et cu
bono aio a disciplis pbe or. q hilare
datore dilig ds. Nam e malo aio si obe
diat disciplis. et si ipleat iussiez. tn ac
cepta n erit do q cor respic. Alij sut q et
si i magis obediut. tn minora atepnut.
Cot q ber. Monachu obedietissimu. cu
quaqz nihil feior. nec unu iota ptmo
lat. Alij sut q intero n curat d itetoe
iplenda mandatis. dum mandati sba im
pleat. cu ea aq fidelis et pruo merit ma
gis sit intendere spectada ad itetoe mandati
q ad uba. Illud e q illi libati a ..., qui
papiebat ne eu dicerent. cu ipe forni
bit laudabiliter fecisse putant q si tace
rent. q dd hoc pcipiend po itedebat au
re eis nane glie fugiendo. q ipis oblig
re. Alij sut q cu eis ad displicens iniugit
putant itetoe mandati. utuntur q a
liq mala itetoe sic facere. Cot q ber.
No suffic exibitio optepatis maioribus
uris. n ex intimo cordis affectu subli
mit setiaz q eis. Alij sut pmi ad excu
sad se ad obiaz. ipotetia allegado.
Cotra qd dic bns i rla. q si prelatus
ipossible pcipiat. in totpetia e dica
plo illud ipossibile iple. Ad qd cofortat
eu pauli dice ad philip. iiij. Oia pos
sum in eo q me cofortat. Alij sut q talis
se exhibet q plati n audet eis ad i
pone. sic eu faciendo q morose et ...
tet n audet hoies ipone ona. Cot
qd e ubi n senec. q curam nolent itin
tare et q sciun quo se hre debet. dnr.

tu ? asini estote siles. Sic e asin(us) tol(er)
ferent(es) q(uo)l(ibet) onus etiam p(ro)p(ter) pacifice. ita d(e)b(et)
n(on) religiosus se erga religiosos h(abe)re. Jac. j. in ma(n)
suetudi(n)e suscipite insitu(m) v(er)bu(m) obedie(n)-
tie dicit insitu(m). q(uia) d(e)b(e)nt suscipi(er)e ad sui na
t(ur)a(m). sic sunt isti tri(a)... Alii s(un)t q(ui) ex q(ua)
da(m) p(rae)su(m)ptio(n)e (de) sua sapi(enti)a p(rae)su(m)unt se de
dignu(m) ab aliis regi ? io(deo) mi(nus) obedie(n)tes
sunt. Co(ntra) q(uo)d iero(nimus). Ho(c) e(st) obedire mand(a)
tis ? p(rae)ter sc(ri)pturar(um) intr(are) sine timore
ab aliis disce(re). nec p(rae)ceptore uti p(ro)fessio
(est) p(rae)su(m)ptio(n)is sua. Alii s(un)t q(ui) p(ro)p(ter) volu(n)t (de) obe
dire a maiorib(us) q(uia) eis obedire d(e)be(n)t ad
sua(m) volu(n)tate(m) t(ra)here. Ber(nardus). Mul(ti) p(er)
v(ersi)tas ho(m)i(n)e exhibet n(on) d(ic)it eis q(uo)d vis
n(on) facia(m) s(ed) n(on) ip(s)i q(ui) d(icun)t dn(s) q(uo)d vis fa
ce(re). Co(ntra) q(uo)d q(uae)re d(omi)ne q(uo)d vis facie(re). O
breue v(er)bu(m) s(ed) plenu(m) s(ed) viuu(m) s(ed) efficax. et
dig(n)u(m) o(mn)i acceptio(n)e. Sic e(st) dig(nu)m e(st) d(ic)o d(omi)ne n(on)
m(ih)i ad te. s(ed) t(u) ad me ? q(uo)q(ue) p(er) sic volu(n)tate(m)
Alii s(un)t q(ui) iuito(s) re iuuta(m) p(er) si faciant, t(ame)n
sciu(n)t faciu(n)t male i(n)stauta(m). s(ed). ne al(iqu)is i
p(ro)at. sic equi(t) sit coucit (de) stabulo male
ablat. ne (de) stabulo als coucet. Co(ntra) q(uo)d
de. xxix. xlviij. Maledictus q(ui) op(us) (de)i facit frau
dule(n)t(er). Cauendu(m) e(st) ideo sc(ilicet) d(e)b(e)tur sub obia
ab o(mn)ib(us) ist(is). ne sic facie(n)do p(er) labore(m) obie(n)
p(ro)uti. ? lo(co) obie p(ro)at l(e)i i(n) toto l(e)i i(n) p(ar)te(m).
Memitote f(ratr)es. v(er)e ne p(er)eat obia(m) potest
uti. Si a(utem) v(er)e sic fac(iu)nt. q(uia) cauendu(m) e(st) ub ne
obie lo(co) p(ro)xima(n)s. Seq(ui)t(ur) c(apitulum). viij. Ut g(e)n(er)
alia ista fiue(n)t ? si q(uo)d s(er)uatu(m) mi(n)
fuit n(on) neglige(n)t p(re)tereat. s(ed) e(m)enda(n)do cor
rigendo(que) curetur. ad p(re)positu(m) p(ri)ncipue p(er)
tinebit n(on) q(uo)d p(re)sb(yte)rum. cui e(st) ap(ud) vos ma
ior auctas referat q(uo)d modu(m) l(e)i vir(es) ex
cedit. ¶ Documentis mandatis q(uia) p(er) vi
ta. p(rae)cessit n(on) dilige(n)ter obs(er)uare(n)tur. au(gustinus)
i(n) hoc c(apitulo) viij. ? ultio t(ra)dit (de) dilige(n)ti
obs(er)uatio(n)e ea. Sunt a(utem) q(ui) ad h(oc) null(um) va
le(n)t. p(er) e(st) q(uo)d ad ho(c) p(re)latorum. de quo h(ic). Sc(il)i(c)et
e(st) p(ri)ma ordo (de) q(ui)b(us) h(ic) conet ap(ud). Secu(n)d(a) e(st)
vigil(anti)a mandatoru(m) medonia. (de) q(ua) i(bi) ut ab
vna. porro ad h(oc) ut p(re)lati faciant ma
dati obs(er)ua(n)tia. req(ui)runt(ur) duo ex p(ar)te ip(s)or(um).

h(ic) sollicitudi(n)e cu(m) qua(m) cu(m) h(oc) d(e)b(e)nt. h(oc)
? h(oc) ep(iscop)o ip(s)or(um). Et ideo p(ri)mo dicit h(ic)
mandatu(m) cu(m) ista curam. sc(ilicet) o(mn)i(bu)s q(uo)d dicit i
q(uod) d(e)b(e)t p(re)lat(us) n(on) ei melius obedire. ibi
i(bi) h(oc) ido. De cura h(ab)enda a prelatis de
seruanda regula. c(apitulum). xlvij.
N(on)
otatio n(on) q(uod) ad h(oc) q(uae) cu(m) debita h(abe)
atur (de) r(egu)la obs(er)uanda. ex eo
sunt ad que(m) h(oc) cu(m) p(er)tinet. ne ?
otigat (de) h(oc) mi(nus) cu(m) re d(ic)it nesciu(n)t ad q(uo)d
m(em)bro p(er)tineat actus iste sic fit. sic
q(ui) i(n) capitulis s(a)lar(iu)m ch(or)or(um). i(n) q(ui)b(us) multa re
manet i(n)corrupta. eo q(uod) nesciu(n)t ut(rum) h(oc)
p(er)tineat ad ep(iscopu)m l(e)i decanu(m). l(e)i ad alia(m) p(er)so(nam).
Et ideo n(on) s(ci)o ad m(em)b(r)o h(oc) i(n)quie(n)s ?
nat ad que(m) p(er)tineat ista cu(m) dice(n)s. ad
p(re)positu(m) p(ri)ncipue p(er)tinebi(t). Et ex h(oc) t(ame)n e(st)
q(uod) s(em)p(er) cu(m) de r(egu)la s(er)uanda p(er)tinet ad sp(irit)ual(em)
ad illu(m) q(ui) i(m)mediate e(st) sub ep(iscop)o n(on) ep(iscop)o h(oc)
abb(at)is offi(cio). sine p(re)posito sine ali(ter) no(m)i(n)et(ur).
et ad p(ri)ore(m) claustrale(m) n(on) e(st) abbas. ? ad
s(u)p(er)iores n(on) e(st) s(e)cu(n)d(u)m maior p(er)so(na). Sed aute(m)
d(ic)i(tu)r q(uod) s(ed) q(uo)d ad e(um) p(er)tinet h(oc) cu(m) (de) r(egu)la
obs(er)uanda. q(uia) apposuit ideo q(uod) l(eg)at(ur) r(egu)la
b(e)n(e) sc(ri)pta. i(n) q(ua) posuit b(e)n(e) lege(m) fr(atr)ib(us). ite(m)
q(uod) freq(ue)nt(er) audiat(ur). Sed q(uia) h(oc) n(on) sufficie(n)t
ad salute(m) si(n)e obs(er)ua(n)tia. iux(ta) illud q(uo)d d(icitu)r
apo(calypsis). j. b(ea)t(u)s q(ui) legit ? q(ui) audit v(er)ba p(ro)ph(et)ie
? s(er)uat ea q(uae) i(n) ea sc(ri)pta s(un)t. ideo n(on) s(u)ff(icit) istu(m)
r(egu)l(a)m plat(us) e(st) i(n)cu(m)bit cu(m) de subdito(rum) sa
lute ut l(eg)at(ur) cu(m) n(on) s(e)cu(n)d(u)m sc(r)ipta r(egu)la. et
freq(ue)nt(er) legenda s(ed) ? obs(er)uanda dice(n)s. n(on)
fiuetur ad p(re)positu(m) p(er)tinebi(t). Aliq(ui) ideo q(uia) ?
git q(uod) aliq(ui)b(us) h(oc) cu(m) maiore cu(m) obs(er)ua(n)
tia (con)stitutio(n)es ? ad modu(m) p(er) suetudi(n)i
q(uo)d(am). q(ui) addita s(un)t (de) r(egu)la(m). q(uo)d (de) manda
tis ip(s)ius r(egu)le. isti s(un)t siles ph(ar)iseis q(ui) ex
p(ro)bati d(ic)it d(omi)n(u)s. mat. xv. relinq(ue)ntes man
dat(um) dei tenentes t(ra)ditio(n)es ho(minum). Mag(is) stul
titia e(st) mi(nus) cu(m) re (de) stabilitate fundame(n)
ti q(ua)m cor(um) q(uod) sup(er)edificat(ur). q(uia) illo defici(en)te
n(e)c(ess)e e(st) ista corruere. ? n(on) e(st). et ideo d(ic)it n(on)
fiue(n)t ista. s(ed) mandata r(egu)le p(rae)terita. (de) q(ui)b(us)
sp(iritu)al(ite)r ca(n)no. Et s(un)t aliq(ui) q(uia) q(uo)d ? s(e)cu(n)d(u)m
multa ma(n)data r(egu)le obs(er)ue(n)t. t(ame)n aliq(ui) d(e)

mittit. et in talis obseruatoris sunt oi
us rei. Iac. ii. Quicumque totam legem obserua
uerit. offendat autem in uno. factus est omnium reus. Et
ideo hinda est cura ut tota regula obseruetur. Et ideo
dicit. Ut cuncta ista seruentur. Tunc aliqua de
illis minus bene fiunt. ut cum fiunt officia diuina
sed non mature. cum fit officium diuinum sed cantatur
non iocebito. cum custodiuntur ieiunia sed ul
tra uices. et silentia. Tunc ideo est dicere non solum non ne
fiant. sed ut bene fiant. inde mos ...sequitur
bene facere. Et ideo dicit non solum si quo seruatur non
fiunt. sed si quo seruantur minus fiunt. non neglige
ter pretereantur. inuenies quod cura est hinda non
solum quod omnia fiant. sed etiam quod omnia bene fiant. Sunt etiam
iterum quod prelati aliqui aliquas transgressiones non
corrigunt aut ex pusillanimitate cordis.
aut ex quadam humilitate sic fictitia. aut ex
difficultate persuadendi. aut ex ignorantia scientie uel
uirtutis. quia nesciunt clericos siue nec appo
nunt curam ad sciendum. aut propter pacem propriam
quam nolunt turbare. aut propter necessaria. quia
sic in quadam manifeste excedunt. quod sine ne
cessitate alios corrigere non possunt. aut propter de
lictum conscientie. Conscientia est mala et si nescia
tur delictum eius. tamen timidiorem reddit in
hominem ad alios corrigendum. aut propter timorem
odij quod timent incurrere alios in corrigendo
turbando. aut propter prelatoris amorem quem
timent amittere subditorum quem se prouocando.
aut ex defectu zeli quod nimis malicia de
testatur. aut ex negligentia quod multum est
inquietans statum prelatoris. Unde beatus Bernardus inter
abusiones claustri hanc ponit unam. scilicet prelatum
negligentem. Et ideo in scripto dat spiale man
datum de ipsa cauenda quod transgressiones corrigere
non negligentes prelati. Unde in regula. Non
dissimulet abbas peccata sed mox ut cepe
rit. ea ut preualet radicitus amputet. memor
periculi Heli sacerdotis de Silo. Sunt etiam aliqui
qui in corrigendo apponunt curam ut puniantur
peccata sed non ut caueantur futura. Aliqui non di
ligunt puniri ut caueant futura non multum
curant de preteritis puniendis. Sed utrumque debet esse in
ira correctione. scilicet ut caueantur futura et preteri
ta corrigantur et puniantur. propter quod dicit

recto siquidem in scripto per legem quod pertinet
ad alium cunctos et puniunt per iniuriam prelato
et omnia ne deuiet in futuro. et ideo dicit. non
negligentes prelati. sed et emendatione quam ad futura.
corrigere quoque quam ad preterita delicta. Sunt et aliqui
qui quando inuenerint aliquid difficile ad corrigen
dum. quod de spiritu solent dimittere. sed boni prelati
est hoc ad maiorem deferre. Unde. Exo. xviij.
dixit Iethro Moysi. Quicquid maius fuerit referant
ad te. et ipsi tantum minora iudicent. De
quodam bono sacerdote quod quando habebat aliquos
in parrochia quos corrigere non poterat. pone
bat nomina eorum in cedula. et deferens illa
ad episcopum dicebat ei. Domine istos quos commi
sistis mihi et alios resigno et relinquo ut
faciatis de eis quod placet. quia ego eos regere
non possum. et sic uices mias est eorum correctio.
Et ideo dicit in scripto. ad prepositum precipue perti
neat. ita scilicet ut ad presbyterum. cum est apud uos
maior auctoritas referat quod uices quod ad
posse. uel modum quod ad facere. excedit. Po
test ratio dari quod in hoc mandato in quod aliquid de cura
uite seruande determinatur per diuisa uerba in eo
posita ad quem hec specialiter cura pertineat. et
quod cum ista dicta sint cum maiori cura obserua
nda quam cetera alia. et maior cura est eius quod con
stituta. et cura obseruantie uniuersale totius
uite. et plena cura uniuscuiusque. et quod in his non
solum periculosa sed et negligentia est cauenda. et
quod in correctione adhibenda est cautela de
futuris. et punitio de preteritis. et quod ad maiorem
est in his recurrendum ubi res habet exigit dif
ficiles. Secundum Augustinum non quod ubi precepta non sic custodiuntur
met prelate dominante sed caritate serui
te felices. Dicto quod a prelato pertinet cura
de regula obseruanda quia melius hec potest perfice
si bonus fuerit uel bene consuetus determinat hu
ius conditiones quod debet esse circa prelatum et primo
circa caritatem. Secundo circa honorem coram uobis.
Tertio circa timorem. timore. Quarto circa officium
executionem circa omnes. Quinto circa disci
plinam libens. Sexto circa aliud pro. et qui
nis. Et hec circa prelatum extendatur conditiones
hec prelatorum. tamen ista perlegit Augustinus tangit
ualde necessaria circa prelatum.

De variis modis circa prelationem se habentium
quo ad ambitiosos et quo ad bonos viros. capitulum clxxxv.

Circa primo quod continetur in isto man-
dato nostro est quod viri ambitiosi qui ap-
petunt preesse. precipue solent appetere
prelationes. Regum ... animas elevabatur
dicens. ego regnabo. Contra vero viri sancti fugi-
unt eas quia cum vellent eum facere regem fugit.
Iohannis vi. Item viri accepti prelationibus se felices
reputant qui in assecutione eius quod summe de-
siderabant. Machabeorum x. dicit tholomeo alexan-
der. felix dies in qua reversus es ad terram patrum
tuorum et sedisti in sede regni eorum. Isti non se
miseros reputantes gemunt sicut alii. Gregorius.
Illius amplius quam vite suppetit quod suppetit di-
gnitate. Viri igitur spirituales quia hec onera senti-
unt. quamvis cum magni sint scientia vel virtute in pla-
tionibus sentiunt non se felices sed miseriores re-
putantes gemunt. Unde legitur in vita beati au-
gustini in quodam monasterio electo lectore legatum illos vi-
ri et nos non solum viri sed et ipsi. cum ipsum sublimaret
miserrimum. et corrector emendaret miserri-
mum. prior quedam vir tantus venerabilis persona dixit
correctio. Sicut dictatur cum dicit miserrimum.
quia vere miseria est omnis prior. O quam bene sentie-
bat iste miseriam moyses qui numeri xi. dicit.
domine cur affligisti servum tuum. quare non inveni gratiam
coram te. et cur imposuisti pondus populi huius super me.
Et postea non possum solus sustinere populum hunc
quia gravius est mihi. Sunt alii medii et ob
secraris non in sciencias mihi et invenias gratiam in oc-
culis ne tantis afficiar malis. Cum autem mun-
si fidelis hec sentiunt spiritu illuminatorum. cum
quedam etiam in hoc tandem invenit prior. Legitur
enim quod cum cuidam gentili esset oblata vestis
imperialis cum corona. respiciens vestem ait.
O pannum magis nobilem quam felicem. quem
siquis attentat quantis sollicitudinibus et pericu-
lis et miseriis sit refertus. nec iacentem in lu-
cto tolleret. Et si igitur ambitiosi in assecutione
prelationis se felices reputent. tamen viri sancti re-
putant infelices. Item isti assecuta prelatione
abutuntur ea in superbia dominando. quod illud
petri ultimo. neque ut dominantes in cleris. Isti vero
utuntur ea in humili famulatu. unde illud mat-

... xviii. principes gentium dominantur eorum. et qui ma-
iores sunt potestatem exercent in eos. non ita erit
inter vos. sed quicumque voluerit inter vos maior
fieri sit vester minister. et quicumque voluerit inter
vos primus esse erit vester servus. Item viri boni quod
non dicit amicus loca superiora et si admittere
tur. tamen invenire appetunt. Et ideo viri sancti non
appetunt prelationem sed fugiunt. Et sic tanquam
solet invenire aliquis ad recipiendum prelatio-
nem. Unde est divina vocatio. Reputat enim
aliquis improbe in eius dignitatibus. quod cum ca-
nonica eligitur vocatur a deo. et ideo non reputat
se male facere si consentit vocationi divi-
ne. unde illud ad hebreos v. nec assumit sibi ho-
norem nisi qui vocatus est a deo tanquam aaron. Gregorius.
Nec est vere humilis ergo qui superni nutus arbitrio
ut debeat preesse intelligit. et tamen preesse de-
spicit. Aliud est caritas proximorum. Unde
li. Augustinus. Otium sanctum querit caritas veritatis. ne-
gocium iustum suscipit necessitas caritatis. Aliud
est obediencia. Unde hec melius. Gregorius in pastorali.
Divinis dispositionibus subditi. a vicio
obstinationis alieni est subire regiminis
culmini imperatur. si iam donis preventi est quibus et
aliis prosit. debet ex corde fugere. et invi-
tus obedire. Unde dicit quod invitus legitur quod et si
prelaturas fugeret. tamen finaliter obediens re-
cepit. quia talis in receptione prelationibus non
debet se complacere. nec erigi in superbia domi-
nationis sicut ambitiosi. Unde dicitur vir sanctus ille qui
nobis preest non se existimet potestate dominantem
sed caritate servientem felicem. De carita-
tivo servicio prelati. capitulum clxxxvi.

Notandum quod summa prelatio. clxxxvi.
[N]ecat se suis subditorum dicens unde corinthios
pauli quia ad corinthios iiii. Nos autem
servos vestros per christum. se per ihesum predicamus. Item
angeli serviunt nobis. unde illud ad hebreos i.
Omnes sunt administratorii spiritus in ministerium missi
propter eos qui hereditatem capiunt salutis.
Item ipse filius dei formam servi accipiens
servivit nobis. unde illud luce xxii. ego autem
sum in medio vestrum sicut qui ministrat. Et
ideo cum tot et tanti serviunt nobis non est mag-
num. unius valde angelici et salutare ut

q̄ls plat᷑ se sui̅ exhibeat filiorum. Sic et
multa i q̄ boni plati similit filiorum. Ser
uiūt ē eis isti i tp̄alib᷒ illa ad eor s
uiā pēnuriā. ii. cor. xii. Nō ē debēt filii
thesaurizare pētib᷒ s; pētes filiis. Sic isti
di i ꝯsilib᷒. ecc. ai q dic. ecci. iii. ecce do
ub. f. o pētib᷒ laudātis. ii z nō ita fugia
tis. Sic i multis sp̄ualib᷒ q̄ solēt mag̃ s
uiā ab iōib᷒ reputari. Mag̃ similit re
putā uir exhibe filios s. ē portat eū;
et hi faciūt boni plati. Nu. xi. Nūq̄ ē
ꝯcepi oēs multitudie; hāc aut genui
ut dicas mi. porta eos i sinu tuo sic i
mr portare solz ifātulū. Sic boi simil
exhib; alii. q̄ ministrat uictualia ad pā
dū eiū. sic et faciūt boni plati. i. pet. v.
Sēiōrs q̄ i nb sūt obsecro ꝯsēior. pasci
te q̄ i nb ē gregē dei. Sic mag̃ exhibēt
similit ꝯtati. q̄ p ea ꝯtodiēda uigilāt
tp̄e noct. et ipi sūt uigiles q̄ ꝯtodiūt ci
tate; pu. di. ca. iii. Sic mag̃ similit ex
hib; milit. q̄ cū eis pgit i ꝯtrictate sua.
et ipi hi faciūt. luc. x. Cum uli habe
qd pium ad plat. Sic mag̃ simil exhi
bēt p̄p. q̄ p eo ꝯtodiēdo uigilāt. et ipi
hi faciūt p aūlb᷒ ipi ē. l. proni pugn
bāt q̄i reddituri rōnē p aiab᷒ uris. ad hebr.
xiii. Sic mag̃ exhibēt similit alii q̄ pro
eo defēdēdo pugnāt ꝯ hostē. et ipi hi fa
ciūt. cā. iii. Lectulū salomōis lx fortes
ābiūt ex fortissimis isrl. q̄ sūt oēs tenētes
gladios z ad bella doctissimi. qd exp̄o de p
lat. Sic mag̃ exhibēt similit libi. q̄ eos
ducit p iuīa. et ipi sic faciūt. ps. Ad
duxisti sic oues p̄p̄. i. ma. m. z a.
Sic mag̃ exhibēt similit iob. q̄ ipi indu
sordib᷒ lauant. et ipi sic faciūt. iob
i. iob sāctificabat filios suos. qd pt̄inet
ad plat. Boni plati q̄ui i hec z sil. ha
bunt sicut suos pt̄atis. Sic qd filii
clib; ꝯ uiuens a quocūq̄ ꝯ conuent s
fri. z cāuā ē talib᷒ i fie reg̃ q̄ ꝯuenit
plat q̄ p̄p ipi illi ꝯ alios se miūaret. Si
cut g̃ sibia ꝯsuari dic plato ad
seruiū. ita hīs habit sui oīs uic ꝯd

suprema. Et io b'n dic. consilium se cū ta
te seruēte seluat. Seq̄ de honore exhi
ub plato sit. nb. De honore exhiben
do prelato. cap. clxxviii.

In lege mādatū tāq̄ scđa lex dictū p
lati. Vt q'a honoris hēat i reuerē
honore. Et ē sēsa. ille q̄ nb p'sit
tit nb plato honore. i. prestat nb hono
re corā nb. et hi tū ē. q' p' ē. Malachie.
i. Si ē p'. ii ē honor meus. Et nūo q
dcā isti mīa honorāt plat᷑ q̄ p' alii ei
mica. gen. ix. Cū uidisset cham uirilia
pris sui ee nudatā. nūciauit duob᷒ fr̄i
b᷒ suis. Cō. q' gre. i glo. cōtra filios.
Sem et iaphet dorso pallio. auisi detulerūt.
q' diiudicātes fr̄m z magis uelātes [illegible] no
luit uidē ꝯtegūt. Alii uidē qd sup̄luū
q̄m q̄d a z si uicia careat h̄it. Iob. viii.
Dimitt' sūt sup̄luitas. Qd cū pp hi alios
platos ꝯtēpnūt. Cōt qd [illegible] iii.
Et si defecerit sūt uēia [illegible]
nas i s̄ uirtute. Alii [illegible] qd [illegible]
[illegible] q̄m [illegible] sic [illegible]
[illegible] uelatā [illegible]
[illegible] fm. Nat.
[illegible] honore [illegible] sua.
[illegible] mala.
[illegible] Mal [illegible]
[illegible] ā filios [illegible]
iii [illegible] honore [illegible]
[illegible] fuit re
putāt. luc. x. Q' nos sp̄nit me sp̄nit
[illegible] ē scp
[illegible]
[illegible] illor [illegible]
[illegible] fuit s[illegible]
[illegible] z ei sua
uit [illegible] Nō [illegible]
[illegible] moris illos
[illegible] honor ē exhibita plato
[illegible] ē uer
[illegible] Et [illegible]
[illegible] plat sui honore i
[illegible] Q' honorē [illegible]
[illegible] q̄m [illegible]

* magistrui

q nisi sibi exhibet. illi e minister sic exhibet. Et sacerdos qui honor iste consistit in libro de q. ecc. ns. Quantum de honore et potestas. Et postea In ope et fine et oi patia excessus. s. et infirmitatibus eius et filia patientia fere dicitur. Seq. Timore coram deo subiectus sit praelatus urus. ¶ Hic ponit mandatum circa tercia de ordine plati. Et e sensus. Quis coram vobis sit praelatus honore. tamen timore debet vobis suppositus. De timore in quo debet esse platus. ca. clxxxviii.

Et nimis qui lz ois ho sep debeat esse pauidus. tamen platus magis e timidus q subditus. Ipsi e limit ud de rebus non solum de se sed et de subditis. Ad hebr. ultio. Ipsi e peruigilant qui reddituri racione p aiabus uris. Cum ergo aie sint ualde preciose et dilecte deo. et ualde facile pereant. quod oportet timere q sic casus accipit in aliena. cuius redditurus e racionem. Et ideo timeo au. pcaruit. Quid faciam cum a me exiget deus tot animas. q perierunt ad collum meum. Item ipsi sunt qui principes exercitus et ideo ipsis uictis facile tot exercitus dissipatur. i. mach. xi. Ceciderunt iudas et reliq fugiunt. et ideo demones eos ... impugnant. s. de. xxxv. Totum populum ... Si ergo omnis natura timet hostes suos quod oportet ho ... timere hostes suos. i. re. xxviii. Vidit saul castra philistinorum et expauit cor eius nimis. Ut sic de pie in ipso gaudet filius. ita de ... platus ... coram deo subditi multi. Hec ... judicabit ... pupillorum et uiduarum ... allegata ... De qua ... timuisse ... iob. q dicit. iob. xxxi. Si aduersum me terra mea clamat. qui diceret. ita in cau. q non ... in querella ... Quae exprimit gre. de plato et subditis. Cum ergo pauca sunt qui nulli sunt ... hec possunt ... dicit ... teste ... multa fecerit l ... subdita ... possunt ... clamat

subditi. i maior debet esse timore q subdita. Inter dicit aug. de plato. Quanto in loco superiore. tanto in periculo maiore uersatur. et hoc quia facilius cadit. Hec. facile e in alto se intuente obstupescere. cadit e grauius si cadit. unde e. quanto stat altior. tanto casus grauior. Cum ergo ois ho in maiore periculo constitutus magis sit timidus. magis est timidus platus eo q e in alto q subditus qui e in imo in q non ita facile cadit quos nec ita grauiter. Item sig e diuinum amoris cui quos non exp occupationibus platonis. Gre. Misericors deus quos tenere diligit. ab exterioribus platonis actionibus abscondit. Nam et pisia ad cum laborem sudoris mittit a q filius suus pendit. et unum filium decorum sic in fine in plurimis dispensat. Sig non dic uacone. ex cupias i platione. Au. In nullo magis sentio in deum irat ... q e cum indignus positus ad remis. positus sum ad gubernaclum. Cum g filii plati maior sig beat dic ... dic q se q subdita. magis e timidus q subditus. Item platus ad plura obligat q subditi. sic dns aliq uille ad plura tenetur q ad hospitalitatem et q ad eleosinas et q ad alia multa q sunt subiecti. Luc. xii. Cum commendauit multum. plus petetur ab eo. De q gre. i. pasto. Sit g rector neces e cogitatione mundi. actione praecipuus. silencio discretus. in uerbo utilis. singulis compassione proximus. p cunctis contemplatione suspensus. bonis agentibus p humilitatem socius. q zeli contra uicia p zelum iusticie erectus. interiorum curam. exteriorum occupatione non decrescens. exteriorum prouidenciam interiorum sollicitudine non relinquens. Quia ergo ad plura tenentur. plus debet timere. Propterea hoc gregorius nazanzenus uidens q prelatus ipse tot ad q tenebantur. timens aie sue relicto episcopatu fugit in solitudinem sicut legitur in apologetico eius. Item it. vii. episcopi asie qui propter suam excellenciam nocati sunt angeli. et multi reperti sunt q quos deus alloquitur ... et pauca. tamen illa non omisit. qui illa imperat. Quid g debet alii plati sibi timere. q lege sic a statu angelorum.

Et uidicam dimisisti lnis q pstit. fieri. sic
dr. sap. vi. Si g oib timor e iudicii
plus e isti timor. ppt districti iudicij
quam comitat eius sceptrum. Mt g. ppt hec
magis timor e plato q subdito. vn dic
tione coram deo subtrahi sit pcibus ubiq.
ut si superior sit honore. inferior sit tiore.
Gre. Circa ois se ipm bonor opum prebe
at ex. corripiat inqetos. psoletur
pusillanimes. suscipiat infirmos. pa
tiens sit ad oms. ¶ Hic tradit ma
datum circa quartam lcam plati conditio
q ptinz ad officium creaturis. De uari
etate eoium que pertinent ad offi-
m plati. c. clxxxix.

Est nimis qz plati c. clxxxix. le
multiplicem subditorum uarie-
tatem debuit uaria agere. Vnde ait
gre. in past. Sic pro-
cerat unu animal sic ex diuis animalibus plures
tiam gnibus. decuit ei q ctis preesse illi
animal tot uaria facie. q uarietatis si
gulorum animalium requirerent. Non e eade uox
apta e oib. nec eisdem sibilis agitur.
nec iteru ab oibus oportet. nec pal pa doi
pro singulis moris rar e. P mo ipsis qbus
alii mitigant. alii excitant ad furore.
Cu g corpus eccie siue ggregatois co
nuisse plato hoi uarietates lrat oz pla
ti offim uariari. Vnde a ex sct i paulo.
Ds digne eloq ualeat aut rac grege
qtidianam p singul' puroctiam z sollici
tudines oium ecciae pauli erga eos mu
ficientis fine caritatis affectu. offendicu
qd patiebatur z paulo istet. scandaliza
batur alijs. z paulo urebatur. Leges dat
fuis z dns. pncipibus z subiectis. uiris
z mulieribus. petentibus z liberis. nuptis z i
nuptis. gtinentibus z luxuriosis. sapientibus
z insipientibus. ecutiscioi z ipnuos. eccie
z scdo. spui z carni. p alijs qdam lecta
tis z gras agit. alios ut castigat et
corripit. alios ut gaudi z corona no
minat. aliqs uo stultitia notat. Cu
alijs qdam ecctibus bn ecitr. alios a ma
le cureptis retinenat z reuocat. Nunc

separat de eccia. nunc regat p caritate gfir
mat. nunc lugz aliqs. nunc letificat
ex alijs. nunc lacte potat. nunc mis
tia reuelat. nunc se deic z exeqt hu
milib'. nunc sece erigit humil' z exaltat.
z pmit spu mansuetudinis. nunc sibi
z arrogantib' z apostatis p'latis urga mi
natur. Nunc erigit aduisq excessus. nunc
cessiat z discipul' tanqm si nutrix foueat
filios suos. nunc aplorum e minimus. nunc
dominum sui psilicentis p eu q i se loqr xps.
Nunc dissolui desiderat z ee c xpo. nunc
pmanere i carne ppt eos q indigent uo
pbat. Non e qrend q sicta sci sz qrit q sibi
oz sit. Vz g q p pcia pertinen plurima
ad plati offim. tu aut qr certe pauca i ma
g' necia qnq. s. talit hm ... dixisse
cum os. z c. Sunt a hec ... ab a p po
siture de epla ad titu. m alia ... ...
oz de epla p ad. cor. z. Tet no qrit
oi q magis sit necia plato q hec qnq.
Sic h e caritas seruare offim. ... sic.
Scdo correctio malorum. Ce e precis
ei bn facere. si mala sustinet. Tercia
e gsola afflictorum. Non e sat q ma a
oz adhibe remedia ... q ut solacij re
medium gsolari. Quarta e ... ex
hibitio pfectui. Ce e precis ... gsc
li si ut reqrit i ... mens ... corpus
n adhibet opus gpans. Quinta est
patia. Cu ei illis q ... agere multa
gna onatur a subditis. pati e ei ...
face. si desit sapia i gnuanibus q infert
t a subiectis. ppt pri g iston dr. Cari
tas. z c. ppt sz dr. corripiat. z c. ppt
tam dr. gsolet in z c. ppt. iiii. dr. sus
cipiat z c. ppt. v. dr. patiens z c. De
bono prelatorum exemplo. ca. cxc.

Et nimis circa p q plato no
sufficit so dicere et facere et
phariseorum q dicunt z n faciunt.
sz oz eu xpi facere z docere. pmo sic si
me ptin ad eius docere. ita ptinz ad
eum prima facere. Gregor. i pasto. Sit
rectus i operatione pcipua. ut recte z

.195

nitā subdit vn̄ nunc̄ dominet. per
greg. q̄ pastorum ueciū morex̄ seq. p
exemplū mellis q̄ p uba p̄dicat. Et ē loci
sui necc̄ite cōḡ summa dic̄. hac ea
ḡ necc̄ite ꝯpellit̄ sūma moñrāe. qū
n̄ vn̄ dic̄ opatur q̄ docet. uolat ut e
tā ub̄ bonis ad sup̄itos. ꝟ patria unitati
bus opū eius. sic ꝯ bis in r̄la ō alt
dic̄. Sed a bō ꝯ sci. fcis ap̄la q̄ ubis
doceat. Itē n̄ sufficit ei bō facit occlta.
n̄ faciat ꝯ manifesta. Vn̄ mat. v. de
ꝓ primitis p̄latis. Sic luceat lux ur̄
coram hōibꝯ. ut uideant opa ura bona. et
iō ꝟ eē. Itē n̄ sufficit ei cui ab̄ a malo
eē. n̄ det bō. Vn̄ luc. viij. dr̄ euāe. Sit
lumbi ura pcinci. qr̄ ptinēt ad declinā
n̄ a malo. ꝯ gregor. et lucerne ardētes
q̄ ptinēt ad ostēsionē boni eē. Et iō dic̄
bonor̄ om̄i ꝯ gnē. sic distincte ꝯ pti
cularit. Itē n̄ sufficit dare bō eē aliq̄
sō. n̄ det ꝯ oibꝯ. mat. v. ponūt lucer
nā sup cādelab̄ ut luceat oibꝯ q̄ i do
mo sūt. et ia dic̄ eōn̄ oī. Sic ḡ ḡn̄q
tangitur ē hic bō eēn̄ plati exēplar
debz ē ip̄ ut. eius bonorē q̄ sibi itē
n̄ sit uelatis opibꝯ s̄ manifestis. Itē n̄
sit cauē a malo cū dare opā ad
bō ei. Itē n̄ sc̄lū ꝯ sibi. Itē n̄ bō
aliq̄ s oibꝯ dare bō eē. Et maior q̄ p̄l
ꝯ debeat dare bō eē. uñ ille q̄ dr̄
at oibꝯ ad. ro. vij. ꝯ dinecūq̄ bō n̄
tm̄ corā deo s̄ ē corā oibꝯ hōibꝯ. tñ p̄
lati ad h̄ magis tenet. Vn̄ paulꝯ de
h̄ fac̄ spāle exhortatōem. dicō. ep̄o dicēs
.j. ad. timo. iiij. Exēplo fide i ūbo i
ꝯūsatiōe. i castitate. Hoc ait ī multe
rōes. plato ei ē i altu ꝯsitutꝯ. ꝯ iō n̄
pt̄ abscōdi. sic ciuitas s̄ mōtē posita.
et iō ē ad turpe ē i eo. q̄to a plibꝯ
uidet. tāto fit maior derisio de eo.
Sic ḡ q̄ ascēdit p scalā sollicitꝯ
ē uestes suas ꝯstringē ꝯ aptare:
ne ad turpe i eo uideat. ita timidꝯ
ē plato. eo q̄ i alto posita. s̄ freq̄z ē mi
nor n̄ nil ei ꝯūtū appeat i eo s̄ ꝯ

oī modo. lo. instat pl'enim uideat i
eo. Et io dr̄. zach. iiij. Vidi et ecce
cādelabrū aureū. ꝯ lāpas eiꝯ sup
capud eiꝯ. ꝯ septē lucerne eiꝯ sup capud ei
p̄lato dr̄: q uniūsi illuminati de i ta
li lapide fulgē. Itē platꝯ ē sic exē
plar. a q̄ alij libri trāscribūtur. unū
illō. Regis ad exēplar totꝯ ꝯponitur
orbis. Et iō sic libri trāscripti ad ma
lū exēplar corrupti sūt. ita cū plati
n̄ sit bō/ē cū corruptiōē oibꝯ subie
ctis. Et iō sic magis cū appō ē c
ca p̄ exēplar librorū q̄ fit. m̄ū bō
ita requirit q̄ eū plati sit ualde bō.
Vn̄ gre. i pasto. Ille dr̄ ad exēplū uiuēdi
ptrahi. q̄ carnis passiōibꝯ moriens
iā spūalr̄ uiuit. q̄ prospa mūdi post
posuit. q̄ nulla aduersa pertimescit. q̄ so
la īterna desiderat. q̄ ad aliena capiēda
n̄ deducitur. s̄ ppa largit. q̄ p pieta
tis uiscā citiꝯ ad ignoscēdū flectit. s̄
nūq̄ plus q̄ deceat ignoscēs a rec
titudinis arce īclinat. q̄ nulla illicita pp
trat. s̄ ppetrata ab alijs deplorat.
q̄ ex affectu cordis aliene infirmitati ꝯ
patit. sic i bonis pxi sic i suis letat
pfectibꝯ. q̄ se imitabilē ceteris ita in
cūctis q̄ agit īsinuat. ut ī eos non
hēat q̄ saltē ō pt̄is erubescāt. q̄ sic i
studet uiuē. ut pxīz q̄ corda aretia d
ctrine fontibꝯ ualeat irrigare. q̄ orōis ꝯ
usu expimēto iā didic̄ q̄ optinē a dñō
q̄ poposcerit possit. Itē platꝯ ē sic cōduct
greg. s̄ ille. q̄ conductꝯ sic dux. p. t.
m. ex. ex. ꝯ a. Et iō si uadit p uia
malorū opū. sequet ei ppl'o p uiā erroris.
Greg. Vn̄ fit ut cū p'ilior p arru
pta graditur. p ꝯ pipiciū grex sequatur.
Et iō dic̄ idē greg. Scire debēt pla
ti. q̄m tot mortibꝯ digni sūt. q̄t eē poi
tōis ad subditos trāsmittit. q̄ enim
ni p illa eē p̄na eos ad mortē ꝯduxit.
Mira prorsus. eterna crudelitas ducē
ad mortē eos duce debēt ad uitā et
n̄ ne sit dux. Ergo plati debēt ab ei

ducetur ad mortem carnis. et ex ducens
ad interitum omnem. Greg. Non ordinem conueniat
suscipere. qui nescit inimicos viri multos pru-
. Ille platus sit multis dicit. et ideo sic summum
regi plene iouiti laeuit qui certa prelatio.
ut et ipsi debent plorare iterum ministerium
omne .iii. ad cor. vi. In omnibus exhibeamus
nos metipsos sicut dei ministros in multa pa
tientia et cetera. Qui dicat. In omnibus modis sic nos ex
hibemus. ut aures suas tanti eius. Ille platus sit
qui sicut positus ad sagittas multorum oblatus
hui de eis fallit. tamen et expedit ut aliquod
remedium apponatur. Haec autem non pro ista viri
sicut aliis sicut plures est. Et ideo dicitur p. prel. ii. hac
est voluntas dei. ut benefacientes obmutescere
te faciatis imprudentium hominum ignorantiam. Ipsi i
mundo esse debent sicut qui celi sidera tene-
t. plati non qui celi sidera celestia. Qui
ciun ibi debet lucere sicut stelle que posu
it deus in firmamento ut luceant super terram. sicut dicitur
gen. i. Greg. Multos in tenebris ante positus
debitor est si eis obscurat. autem more deli
lucem. Ille quod ex parte ex scientiam liber. et cetera.
per gregem. pro eo ex quo ipsa moueret. Cum g
plati sit tantum debet ex esse. ut uox sua
uere virtutis intrat. Et ideo dicitur. ecce primo
Confessor libri. f. per epl. Gre. Legem au-
ctoritas ponit. cum uox opere non iuuatur. Ille
platus habet officium medici. et ideo coram insir-
mis per aliquam infirmitatem portate. ne dicat
tamen ei illud euangelii. medice cura te ipsum.
Gre. in pasto. Qua praesumptione aliquis me
dici potuit. qui in facie uulnera portat. Nec g
ero officium qui praedicat ut corona aliorum dicit
moneam sui omnem castitatem. Ille filiorum est
imitari patrem. Sicut illud. ioh. v. quecumque pater fecit
hec et filius sic faciet. Et ideo cauendum est
platus ne sic dicitur illud quod dicitur. Math. xxiii.
Secundum opera eorum nolite facere. Sed pro
possit cum apostolo dicere. imitatores mei esto-
te. ad phil. iii. Qua g totus debeo quaere
re ad hoc ut plata teneatur per omnibus da
re. Unde ex. dicit ut scriptum: Sit rex: bonorum o
pus prelatus est. Non enim si grauior sit tempo-
re. qui grauia sustinet. p. dico ex li-

ber ps magis. p. pet. ii. passio est p nobis. ubi reli
quens ex. De correctione que debet in
gere in prelatis. ca. c. vi.

Aliud. ii. est nimis quod quando sit plati
circa correctionem delictorum negli
gentes. Contra quod dicitur in ps. Corripi
et me iustus in misericordia. et increpabit me. Sic
enim distat quod iustus sit ei esset similiter in aliq
uo. ita ad plat. ibi primum corrige. nec
esse malicia sunt mea. Isti plati neglegentes
in correctione sunt pastores assimilati demi
ti. Ideo cum manu cum baculis pastoralis et
pastoris pingitur tales qui accipit in ca
thedra sit subiectis dono congruat et cetera
de manu eius baculum pastoralem. Et bene sic et
assimilat. Et contra est negligentiae et
negligentiae concedens annullat ... ad ... in
gulis ... in pe. plati ... ma-
nus ... Ille sit plates
dum sit ... glaudit ... qui ...
... ita ... quod numquam ... Contra
quod dicitur xx. vi. viii. Si magnum ... tenue
platis. non ... est cum gladio portat. Ille sit
imago viri ... tenens
baculum in manu quod numquam utitur ...
... tali dicit. o pastor et ydolum. zach. xi. ...
... numquam ... uolunt ...
... viri. et gratia ... dicit ...
... ad corrigere ... dicit ... in
... Contra quod dicit boni in ...
... albos ... delinquit ... non
... cum ...
te. Ille ... qui ... utitur ...
... sicut ... ca
... multa patientia qui ... sustinuit.
Contra quod dicit boni ... uasa ... et ...
... pater ... in ... in ...
... solet ... subiecti ... a ...
... benignitate ... magis
amore quam timore ... iterum ...
te. ... nisi ... Aug. ad bonifacium. Dixit
... patere ... libertate ... retinere ...
... metu ... cum ... quod ... est
... sicut ... dirigit amor. ita
... corrigit timor. Et ...

Q' blādo illo castigat' ū corrigit. aug
mētē ē ut arguā. cū dolore ei ab sci
dēda sit. q̄ lēit sanā ū pūt. Et nūdo
q' neglia corrigēdi multa mala se
quūtur. q̄r unū redūdat ī platū.
aliud ī delīquētē. aliud ī uniūsitatē.
Sūt tū mala q̄ redūdāt ī platū. pm̄
ē ofusio. Sic ē honor ē pāt hīc bonos
filios. ita cedit ī ofusiōēz suā mali
tia eor̄ filior. Ecc. xxij. Cōfusio ē
pāt de filio idisciplīato. Scd̄z ē clpa.
Tūsceīt ē ī platū clpe sbditor. q̄s
ū corrigit. Greg' ī pasto. Si rector mi
nꝰ ā culpas adtenderit. clpar oīū reo
tpe tenet. Illud aut̄ ē manifestū ē ī me
dio. Tertiū ē ē q' reō ē mortis medi
cū isti' suscepti. ū faciat q̄d ī se ē de
isti' cāmp. Aliud ēt sup' ī glō. sup a
nūs. xxv. de pedagogo ē clpa attri
buitur. si puer sit ē instructōī omis
sus. [illegible] disciplinā ex sua neglia in
nē[illegible]. Aliud ēt dicit d̄ pastore di
cēs ī [illegible]. Sciat aīas culpe pastorū
[illegible] pastus ī quibꝫ nunq utilit̄
potīt īuenire. Tertiū ē pena tpalis
puniūtur ē ū solū ī futuro sꝫ ēt ī pnti
plati negligētes p clpis sbditorū.
Unde ē q̄d dī. numi. xxv. Iniciat
ē ppl' beelphegor. ⁊ iratꝰ dn̄s dixit ad
moysen. Tolle cūctos pncipes ppli
⁊ suspende eos q̄ solet ī patibul'. Hic
ē itez ꝑ. i. Re. iij. dixit dn̄s eo q' no
uit heli idigne agere filios. ⁊ ū cor
ripuit eos. ideo iuraui do' heli q' ū
expietur domꝰ eiꝰ iniqtas uictis
⁊ muneribꝰ ietnū. Hic ē illud q' dī ī
apo. ij. angelo pgami q̄r hēs ibi te
nētes. īde aduīsū te pauca. q̄r hēs illic
tenētes doctrinā balaā. Et p'. Age pniā
tecū. ū quomīꝰ ueniā tibi. hec est ad
malū tī. Sūt tū tū mala q̄ redū
dāt ī dāpnū delīquētis. p̄ ē excecā. Ex
dit ē isto delīquēs ē nō corrigd'. illud
q̄d fec̄ ū eē malū/ l' ū eē tantū malū
ut ē. Et io dic greg' ī pasto. Nō nulla
uelēit increpāda sit. ū d̄ clpa ab acto
re ū cogitat' q̄ū pūdis sit ab increpantis
ore sētiat'. Et io bn̄ dī. pū. xxix. Uir
ga ⁊ correctō tribuit sapiaz. Scdz ē de
licti multiplicat'. Delictuz ē q̄d ū corrig
finalit' multiplicat'. Leo. Impugītas ē in
solēcie mr. radix īpudicie. trāsgressi
oīū nutrix. Et io dī. ecc. viij. Qa cito
ū fert' ꝯ malos sīja. ideo absq; tiore ē
ullo filij hoī pptrāt mala. Terciū ē final
pditō. Q' ē nō corriguit ⁊ io finalit' de
licta ꝯtinuāt. finalit' pdunt. sic pꝫ de a
donia dicēte. ego regnabo. quē q' pāt
ū corripuit aliqn. io finalit' īterfectꝰ ē.
iij. Re. i. Iste dī. ecc. xli. de pāt ipio q̄runt
filij. q̄m ppt ipz sūt ī obpbiuz. Dī d̄ q̄dā
iuuene q' ē pp delicta sua duceret ad
suspēdiū. ⁊ a pāt eū sequēte ē fletu petet
osclz. ī sic arripiēs ē dētibꝰ nasū eiꝰ abs
cīdit. ⁊ dixit q' hec fec̄ q̄r p eiꝰ clpā q̄ nū
q' eū corripuerat ab īfācia ueniat ad ob
pbiuz. Sūt ēt alia tū mala q̄ redūdāt ī
dāpnū toti' uniūsitati. pmū īfectō. Sic
ē ouis morbida ū sanet' īficit gregē
ita pcc̄z unꝰ īcorrecti īfic̄ alios. Unde
nō sic ē nūj. xxv. suspēdit pncipes ī pa
tibul' p ppl'. Cogūt' ppositi deū; deūere
ne forte nō dīcaīt. ne ꝯtagiū diffūdet'
ī plures. Scdz ē difficltas corrigēdi.
Quāto ē ī pcc̄o diu sīt īfectō. tāto difficili'
ē eā corrige. Greg' sup illo iob. xli. sta
tuis sese pūtabi. Q' diu sīz corrigi ū
potūt. ineqtat' suaꝝ ptinacia uīnti
pouūit. Terciū ē rebellio ad alios. Deli
ctū ē īcorrectū ū solū īfic̄ alios. sꝫ īfectꝰ
oī malo rebelles reddit. ita ū ullꝫ locū
spūale possit ad eos īntroduci. Iob. xli.
Una uni ꝯiūgit'. ita ū nec spiraclꝫ q̄d
īcedit p eas. Ubī io dī sꝫ glō. q' nlla ex
hortatū spūal' ap talos pfic̄. ppt hec q̄ pre
dā bn̄ dī plato ū corripiat. Sꝫ atten
dēdū ē q̄s uocat īq̄etos. ⁊ d̄ quis hij īqe
tudīs. ⁊ d̄ repꝛhēsibilib; eē talis. ⁊ q̄re ī
spāli dicātur corrigēdi. De fratri
bus inquietis. cap'. cxcij.

Inqeti s. glo. ad thes. v. dn̄ glosa
sine gyrouagi ex q̄ elicit q̄ iq̄
eti, pprie dici pnt q̄ cūositate z
ex agitatiō sedm̄ qsistere n̄ pnt. sz mō it.
mō ex. mō i porta ẽ ceuicis. mō i lectulo
ẽ stib'. mō i hospitio. mō i infirto. mō i oe
to. mō i coquina. z sic ī alijs locis. Dn̄ q̄
dā c. a. i tali dīcebat rp̄z. Tu es sic ds. qr
q̄cuq̄z uadat q̄s ibi iuenimus. sic ds ubiq̄z
ē. Sz sen̄. elegātiq dicit lpicez hō dixis.
Nq̄qī ē q̄ ubiq̄ ē. pcorro hō lpicos similis
sic musca aīal iqet. q̄ mō sr unū lpiez
resides. mō sr aliū. z sic p multos discurres
oēs molestat. Sic z isti discurrētes mō illū
sedualizāt. mō cū illo litigāt. mō illū
videt. mō illū cōtrit. z similia. Contra
q̄s dr ad. thes. iiij. Rogamꝰ uos fr̄es
ut vestis opāuit qeti sitis. Sz illiz
sic pulla eq̄na hn̄s sub cauda spinā
q̄ ubiq̄z discurrēs nūq̄ pt qescere.
sic z isti nec i cella. nec i oratō. nec
i aliq̄ loco pnt residē. Cōtra q̄s dr
eze. j. plāta pedis eoz q̄si plāta pe
dis uituli. q. s. nō ē facil' ad mot̄. Vi
dētur itaq̄z isti hr̄e argētū uiuū i pedib'
q̄d qescē n̄ pt. Cōtra qd dr. ieie. xiiij.
lxxe dic dn̄s p̄p q̄ dilexit moue pe
des suos z dn̄o n̄ placuit. Circa cās
hō iqetudīs nō ē q̄ pnt ēē tres.
Una ē leuitas cordis. sic accidit i go
hardis q̄ ex leuitate hō discrēt̄ ubiq̄
p ipetū cordis sui. ps. lvij. Abijt ua
gus p ipetū cordis sui. Alia ē idigeñ
intrīseca. sic accidit i paupe. q̄ cū n̄
sicut ei lō sua i domo. cogitur discur
re hinc z illuc. n̄ iuēiat i quo resideat.
Et io i. ps. lviij. uagitur egem̄ z ua
gi. ubi dic. egenos uagosq̄z idnc. qr
egestas facit uagū. Alia ē egritudo aīe.
sic egritudo corꝑl' nō sinit lpicez qescē sz
eū facit trāsire d loco ad locū. ita hō mo
bilitas sig' ē īfirmis egritudīs. Seneca.
Egri aīi iactātia ista ē. Circa reprēsiōe
istoz nō ē q̄ mali multociēs descri
buntur iqeti z uagi. Mū ē q̄ gen. iiij.
pmꝰ malꝰ pꝰ adā chayn. scīs vb uagꝰ.
Job q̄. ij. dyab'ꝰ dr circuire trā z pābulare
eā. Vtq̄ n̄ vnis i tr̄a q̄etū genꝰ mō
dicit q̄ ē pegꝰ oīb3 aliꝰ dr ēē gyrouagꝰ
gos. pu. vij. Mlr mala dr uaga. q̄e
ta. ipatiēs. nec ualēs i domo q̄sistē
pedib3 suis. nūc foris. nūc i plateis.
nūc iuxᵃ āglos. Et sz boñ describūt q̄e
ti z stantes. Ibi ē q̄ bēā mīa amātis
sui dr totu die i thalamo amor. Ad
dr. de. uito. ex. iij. Bosh. iiij. describit
iosep̄ Maria stans. Stabat i qt. io. Ma.
Beā ē q̄ uigo. q̄cta amare uocat. eo
q̄ āglos dr ēē i secreto iueisse. Beā z
uirgo q̄uale. dn. sex pers ad secre. ioh.
x. Ex descriptiōe sz taq̄ q̄ mali dn̄
uagi z iqeti. bōi uo cōa. pz eoz repir
sio. salua i laude bonoz feq̄ntur eoz
tā q̄ fuerit q̄eti. Ibi ē q̄ dr. trēni. iij.
s̄ ū o lōuo. Sedebit solitarius z tacebit.
Et apl' ad thes. iij. d se. Nō fuimꝰ iq̄
ete iter uos. Et in uita pr̄ legr ū q̄dā
sō sene. q̄ ē uicebat. et agitatio
mouēdo se d loco i q̄etē. pulsi se mo
uet p mltē tp̄s delibāsse cauterijs sp̄
se q̄d expedit. Et d q̄si s̄ sit sa
tat eccā. hinc sunt plerz. q̄ s̄ de e
tali laude collig'. Reprēhēsio iqēte
vie si Postea ūba sunt, mltū. Mo hī i
q̄etudīez. Dn̄ apl' ad thes. iij. Audi
uimꝰ iter uos. quosdā ābulare iq̄e
te. nl opātes sz curiose agētes. Ad me. d
q̄ hō sūt demissa. qᵃ sb. sc. dūcta i dn̄o
ibi ē. ut ē silētio cu q̄ete. panē suū mā
ducat. Mierōn. Monachi sic ēē n̄ lo
q̄ax z discurrētes sz tacētes z sedētes
quisz noluit. Mō i uita pr̄ q̄dā fr̄ tiro
gaū abbatē antoniū dicēs. Cū custo
dies placebit dō. Et dn̄ ei sem. M̄
cūq̄z uadis habe dn̄ p oculis. z i oib3 q̄
agis adhibe testimoniū scripturarū diuinaz.
z i q̄cūq̄ loco sedeis n̄ cito moueatis.
hec tria custodi z salu eris. Mt. eze.
iij. dic dn̄s. Mn hōis sta sr pedes tuos. Nō
dr discurre pedib3 tuis. Et reprehēsibile.

g e qd ap'. qd scit. qd sentit. et ipe a sic
ibi dehortatur. Propterea multe aves sunt
ad terram. q sic patet. Non e custodis dis
currere sz stare iux rem custodiendam. Cu
g bonus debeat custodire semetipsum. iux illud
Ecce. uto. iiii. custodi temetipsum et aiam tua
sollicite. multum putur ad eu stare apud se.
Et ideo dr. abacuc. ii. Sup custodiam meam
stabo. Sicut in terra hostili frali cautus disc
rens qui quiescens. Cum g nos sim iter hostis
frali incurrit pericula mortis discurrentibus
qui quiescentibus. Et ideo dr semper. iiii. li. ii.
non egrediemus illuc. huc. ac illuc. Qu
cuiqz ait die egressus fuus fato te istic
eris. et q sic fact e. Sic magis sig e bonitatis
in preo q habe morari in domo cu patribus
q dis discurrere. sicut patet in iacob. q gen. xxv.
dr habitasse simplex in tabernaculis. Esau u
vagus fuisse venator. Argumentu ideo e
boni multis quiete. Secundo patet argumentu quo
sit uiteus ee cunctio. q sicut et cetera mo.
Sicut in discursibus plures acquirit commiss
peccati. sicut fuit maculus pedes discurrens
q quiescens. Et ideo e anthema quiete aut
do e fratres pro salute. sua e uor ad
eum dicens fuge. tace quiesce. hec e radices
sit ii peccatis. Sic ideo e sumus et consil dis
currentes quaerimus iniuria. sz pro ea. Vn
religioso dicitur e quiete ut diligere. sic dic ad
patres. Domine molle pedes suos sedens
non dare multum servavit. q sic dicat
In fine. pedes non fuit aia sua e. Sic sic dic
apud ad heb. ubi. optimum e gratia stabilire
cor. Nam ex eisdem sig e aie infirmitas
q nulla infirmitas mouerat ad terram. Secundo
frequentius e ondetur. et locum nictata
ubi sequitur. Greg. et similiter multe pelli
dr. s. i. frequenti infirmitatem mota
non sunt. ita corpora mobilitate in
dicat. q nulla interna animo sustinet. Sic
multi e uenimus ad finem huc animus fuit. et
non nec sit ualde labilis. cunctis e ab omni
consolatione locis laudem. et pro ea opera
ad illum per frali retinemur. hec ad e quie
tis. Secundo De alius possis ostendere. pm
ceps tam fugiens fiste. Sic ii anaus de fili
qui uas fragile frequenter transferre de loco
ad locum. q in ad liquere quae comminuere
fiunt. ita multis fuit occasio gnie ef
ficatior huius instabilitas. Et ideo dr i. p.
f. alium transtulerit. Secundo quem requiescere. l.
remanebis ipsius mis. ii sit primum et quiete.
Sicut dr in prius. per eum uoluet
Ita et talis q semp est in motu
ii ascendit ad frali ad aliquas uirtutes.
Et ideo dr consilio. luc. ultimo. Vos aut
sedete in ciuitate quousqz induamini uirtu
te ex alto. et qui inuent q quies multa ua
let ad acquisitionem uirtutis. Sic bonus uagi et
tribus auditor i q nil fac. et se ipsum iuti
le fatigatur multum sine noce. Secundo Nisi
te ipsum stabilitas. nullatenus tibi locus placebit.
et quod quidem facias q te facias. et ipso motu
t nare. Sic eos qui inordinate sunt ii quies
cunt. q uo ordinate sunt quiescunt. sic patet in
elementis. Inquietudo ergo sig e inor
dinationis. Aug. Non ordinata ii quiescunt.
quo ordinata sunt quiescunt. Sic gen. viii. sz.
alia littera dr. Egressa columba a face dei
habitauit in terra nemo. q interpretatur fluctua
tionis. Quicuqz a deo recedit. statim fluctuabilis
sicut quietem et mouetur pedes eius. Vagus g mo
tus sig e recessus a deo. sicut accidit i famulo
regis assistentis. q eiectus ab eo fit uaga
bundus. Sic g patet tam ex dispositionibus bono
rum q ex laudibus eorum. nec ii ex actis sco
rum. et malis multis q reprehensibilis fit inquie
tudo prelati. Circa ultimum notandum q tria sunt quae
aliquod uitium magis e corrigendum. Primum e quod
e manifestum. Secundum e quod alios contaminat.
Tertium e quod ex consuetudine leuius aut nullum
reputatur. Et ideo e omnia ista concurrunt in inqui
etudine. dr specialiter corrigenda. Ideo si
finaliter e de isto. q tanto magis de maioribus.

De consolatione facienda a prelatis.

Circa .iiii. fratribus. ca. xxxvi.
Communio q quidam sunt prelati tanti aut
toritate semper potestatis in uobis in mul
tis et in factis. q tamen fratres i infirmitatibus
l temptationibus l aliis angustiis. numquam

inueniat ap eos aliq consolatione. Isti k sunt
uicini e qui dr uncta. tn ei a̅zn magis
ualet cautio q̄ unguentu. Ex q̄ licet q̄ p̄e
mag usa e unguento q̄ cautio. Iste ali
ki i custodia recepit sanari. tn non
ualet ei apponere uulnib̄ n̄ soluʒ uinu. Ex q̄
dr luc. x. de samaritano. q̄ dr eo. q̄ in
fudit uulnib̄ sanandi n̄ so uinu ſʒ isti
deo iqt ole ⁊ uinu. Ist ubi st medica q̄
ſʒ n̄ nouit asficere uinctes suauitatis.
De q̄ dr. ecc. xxxviij. Unguenta faciet
suauitat pigmenta. ⁊ unctiones asficiet sa
nitat. Ist isti n̄ hnt i archa sua n̄ signa
conuerso ⁊ tablas p̄cepto. e tn i quib
dā cōt e istis manna qd̄ hit dulcedie.
sic dr ad heb. ix. Ist isti st q̄ loco mellis
ministrāt assinthiu. cui i origine dulcedie
consolationis exhibet amaritudie ⁊ assintu
ino. Tren. iij. Repleuit me amaritudie.
iebriauit me assinthio. Ist ubi filius petet
ab eo panē l' ouū l' piscē consolationis. dāt
lapidē l' serpente l' scorpioe ꝗ asperitatis.
Cont illd qd̄ de xpo dr. luc. xi. Timendū
e isti ne ipsi sit sic illi l' peiorib eis.
cui filius petet ab eo refrigiu l' potū. mis
trāt potu corrosiui. uneta illd ps. et i
siti mea potauerūt me aceto. Timendū e ⁊
isti ne ipleat in eis illa lamitā de crū
delitate strutionis. de q̄ dr. tren. iiij. fi
lia p̄pli mei crudel' q̄i struthio i deserto. larat
d' crudelitas eius. q̄ idurat ad filios
q̄i nō sit filij sic dr iob. xxxix. Timēd
est q̄ isti ne iustia q̄m ptendūt sit
falsa. q̄ s greg. uera iustia cōpassione
ht. et s cum dr. q̄ e iustia sic uera. Ist
ps. lxix. dr. Sperauī qui sl' mi. et q̄ uēit me.
Et post. Ut consoler oēs lugētes. Quo g'
hnt spūs sci q̄ consolator dr. ⁊ q̄ tunc
fac consolatores alios. q̄ dictor n̄ eāt
consolatores. Et notād q̄ ex defectu huius co
solationis multa mala solēt accidere i st
dit. Unde e ꝓp̄ q̄ erat unu i amaritu
die. Tren. iij. Plaīo ego plorās plorāt
⁊ oclis meis deducēs aquā. q̄ lōge fac
e a me consolator. Finē dimittit clericus.

Tren. iij. Depulsa e uelut. ii bis co
solatoriē. qd̄ fit qñ aīa ꝓp̄ defectu consola
tionis cadit a bono q̄ faciebat an. Unde
fac uacillare eū statu suū innuēs. et
io coniūse dr. act. xvi. Suadīs ⁊ silas eun
tes. ꝓpt consolati st fr̄s ⁊ consuenerūt. p
pōitur consola consiliātori. q̄ consola confirmat.
Unde fac deficere i labore. ꝓp̄ qd̄ dedit do
manna laborātib i deserto. ne deficerent.
Et io dr ap̄ls ad. phil. iiij. Oia possū
i eo q̄ me confortat. Unde fac cadere. et io
dr ap̄ls e cōtrario. ij. cor. ij. Cōsolemini eū
q̄ cirīno e. ne forte abūdātori tristia ab
sorbeatur. Unde fac q̄nq̄ q̄ ꝑte q̄ plāti.
ut rebellias l' alia hu. Exemplū. iij. Re.
xij. q̄ roboā a q̄ recessit isrl' ⁊ rebellauit
ꝓpt. q̄ n̄ e eius locutus leuia uiro consilui
senu. s contra uiro consili iuueni. Uia g' ⁊
tot mala sequūt ex defectu consolato
i stdit. mltū ptinʒ ad plat stdito
consolāmi oprā dare. Ꝓñt de ads l' ip̄s
multa iatme. et p' eius ⁊ ioe isti p' eū ⁊
dr. qui ap̄s uocat dēu totius consolationis.
⁊ dic de eo ad. cor. j. Q' consolat nos i
oi tribulatōe nr̄a. Scdo. ex angli. de q̄ ⁊
zach. j. Rndit dn̄o āglo q̄ laqbat uerba
bōa ⁊ consolatiua q̄. s. dic angel. Terti e ex
bōis ⁊ iare multa. Iob sic dr. xxix. ei dr ⁊.
cū sedat q̄i rex circūstāte se exercitu. erat
tn̄ merenti consolator. Thobias sic dr ei d'
s. conde hebat p' captiuatis sua ⁊ conso
labat eos. Paulus ⁊ n̄ so p' sic consolabāt.
s. absēs mittebat thimotheū ut consolaret
corda disciplo. sic p̄z ad. ephe. vj. ⁊ ad
colos. iiij. Scdo iatme pt ⁊ dr. Dissi
e plati e exercitare circa stditos consi
mitis. Unī legit ad platos. Discite miser
stditore uos ee. n̄ dnos. Malu e e d' filij
ꝑ consolatoē ee sollicitū. et io p' dictū
ireū dic tñ sci. Mālūcsate. ꝓuite se
uerare. suspecte ubia. ꝓuente uilia. ꝑ
cora lacte pinguescit. n̄ tipo eyresit.
Si spūle estis. istrūite i spū lenitatis.
Uuc mit e ubi hit ⁊ n̄ uacua. ⁊ n̄ cess
sat d' ui. conpassiōis. ꝓueniē hic consolatis.

Dicas g° ei. si quē forte deplēdit for
ti teptatiōe 9cussu. ⁊ io turbatū tīlē
q3 ⁊ pusillaīmē fcē. quō 9ualz. multip
plicite. 9solat°. q̄tq3 argumēta pietatis
repit. q° erigat desolatū. Et io dr. ps.
ultiō. Ad ubla portabimi. ⁊ sr genua
blādietur ub. quō sic mr̄ blādiat. ita
9solabor uos. Mr̄ siq̄dē ñ 9solet° filiū.
modo dat ei pomū. nūc cātat. nūc dat u
bā. nūc sr̄ genua blādit. ⁊ sili̲a excogitat
q̄ō9 p̄nt 9solā fili°. Sic g° facied̄ē p
lato offīz matr̄ hñti. ad q̄d icitur pos
sūt fcā muidana. ij. Re. leg° q̄ d̄d misit
s̄uos suos ad amō regē filior amon
ñ 9solaret° eū sr̄ p̄re̲ ītitū. Job. ij. leg
q̄ tīb amici iob. q̄ dñ thiregs. uene
rūt singli d̄ loco suo. ut parit 9sola
ret° iob. Joh. xj. leg° q̄ mlti iudei uene
rūt ad martha3 ut 9solaretur eā. S3
si isti tm̄ solliciti fuerit de 9solatōe de
solator. q̄r cāz ñ hēbāt. q̄ ul' misit.
l' uenit aliq̄d ad hec. q̄ta crudeli
ē si ille q̄ cāz hīt aliū desolatū ⁊ eū co
rā se uidz q̄ndie. ñ hīt cāz d̄ 9solādo
ip̄s. Dñ g° dic aū° plato ut 9solet° pu
sillaīmis. De pusillanimitate. ca°.

·xxxiij·

Circa q̄d nōd ē q̄uo
dcēt° pusillaīmis. ⁊ q̄re sp̄alr
dicant° 9solādi. ⁊ de hīs que
p̄nt ualē ad 9solatōz eor. Notād g°
q̄ s̄ phs. magnāītas ē ūtu īt audaci
⁊ timiditatez. Dñ sic temītas au
dacie p̄uenit ex āi magnitudie. ita pu
sillaītas ex āi puitate. P3 g° dia pu
sillaītas tīor īmoditā ex āi puitate
p̄cedēs. Porro ista pusillaītas faciat
intēd excitare d̄ re q̄ ñ est pc̄z q̄ sit
pc̄z. sic accidit i mltis rlios. maxi
in p̄ncipio 9uisiois sue q̄ i mltis ex
timāt ēē pc̄z ubi ñ ē. sic diues timi
dus. q̄ qñ uidz paupēs. extimāt furē.
qñ uidz diuitē extimat̄ p̄donē. ⁊ ē sit
pār istorias suspicatē. ps. Jllic trepi
dauerūt tīore. ubi ñ erat tīor. Jntēd
ñ sicē timē q̄ue ñ sr̄ timēda. l3 lrant

essigiē timēdā. ū adūsitatēs ⁊ ūba
lyti. ⁊ hō. sic p̄ui timēt laruas q̄ue
nō sr̄ timēde. Dei°. Timēt q̄ ñ oz. Jntēd
rē timēdā fac̄ mīs time. ū picl'a. sicut
accidit q̄dā q̄ i mari 9tinue timēt
mīs. Jsti sr̄ q̄ scientes teptatiōes ⁊ picl'a
mūdi. clamāt dicētes. Dñe salua nos,
pim°. q̄s ds° replēdēs d̄ nimia tīōitē
dic. Q° tīdi estis modice fidē. mat. viij.
Jntēd retrahit ab agressiōe ardui. hec
pusillaīmis ab agressiōe fust° laboris
uicta. ñ telo s3 tuba p̄sēnt°. Jntēd ar
dua ichoata fac̄ dīittere. ex difficultate ea
9sūatōis. Jere. xlvj. Uidi pauidos ter
ga ūtētes. q̄d fit cū ex tīditate recedit q̄s
ab aliq̄ laborioso ope. c̄ 9sum̄ gād dele
bat itende. Et sic p3 q̄ dicat° pusilla
nimis. Circa 9solatōz istor nōd. q̄
q̄dā sr̄ passiōes forīsece. ut i mlis exti,
oubz. ⁊ tal' ē pusillaītas. de uto. xxxij.
foris uastabit eos gladi°. ⁊ itus pauor.
Jtē q̄dā sr̄ q̄ ñ icurrūt d̄ facili. hec uo
d̄ facili. leui. xxvj. Terrebit eos sonit°
folij uolātē. Jtē sr̄ q̄dā q̄ ñ icurrīt ñ
ex pauc̄ cāis. hec uo ex mlt̄. Job. xx
viij. Undiq3 terrebt eū formidies. Jtē q̄dā
sr̄ itpolate. hec ū q̄i 9tinua. de ūto.
xxviij. Timeb noctē ⁊ diē. ⁊ ñ credes
uite tue. et mane dices. q̄s m̄ det ues
par. ⁊ uespa q̄s m̄ det mane. p̄p cor
dis tui formidinē. Jtē q̄dā sr̄ sine piculo.
hec uo ualde piclosa. q̄r ē uia ad des
patōz. ⁊ mortē. Dei°. Repb tībtatō
parit pusillaītatē. pusillaītas ptr
batōz. ptubā desp̄atōz. desp̄ā uo itī
mit. Jtē q̄dā sr̄ facile sanable. abs
ta uo uix aliq̄s sanat°. Et io dic ps.
Q° saluū me fec a. pu. sp̄s. q̄i nunc
hec reputaiē. Jtē ista passio ut freq̄t
reputatur ūta ab hīte. q̄r dic̄ sep̄ti
btō uir q̄ sep̄ ē pauidus. et ñ cogitat
hec dicēs. q̄r alia sc̄ptā dic. ecc. vij.
noli ēē pusillaīs i aīo t°. ⁊ io piclosi
or. Porro 9solā ē q̄i electuariū 9for
tatiuū cordis. Ruth. ij. Cōsolatus es

iii. et lectus es ad cor. ācille tē. Ad istud
ar electuariū mistiōē misit ap̄s ephes'
dicēs ad eph. vi. quē misi ad uos
ut ꝯsolet' corda uŕ. Cū g̃ passio pu
sillaīitat' p̄tra tā g̃uis. tota p̄cedat
ex defectu cordis. ualď p̄ū ē ill' ghy
sc̄ ꝯsolatō ip̄ētrie. P̄sta pusillaīitas
illa mltos alios timidos reddit. ꝯ iuxta
ext. Q̄s ē hō formidolos̄ et corde pauidꝰ
uadat et reuertat̄ ī domū suā. ne pauere faciat
corda frm̄ suor. Et io reputat̄ in dampn̄
cōe pusillaīitas. sic̄ demonis ipugnat
pusillaīmis. sic̄ miles magis insequit̄ aues
pauidas ut colūbas. et canis magis
īsequit̄ aīalia pauida. ut lepores et
cuniculos. et timor sūme dat audaciā hosti
īsequēti. Et io dic̄ ap̄s cōclusio ad eph.
vi. Cōfortamini ī dn̄o et ī potētia uirtut̄
eius. Et p̄. Ut possitis stare adu̇sus ī
sidias dyaboli. Innuens p̄ hoc q̄ cordis ꝯfor
tatio mltū ualz ꝯ demonū ipugtōes. Ex
his g̃ p̄z q̄ ꝯfortar̄ pusillaīmiū opꝰ
ē magne pietatis. et reddit ī ho̅ cōe. et
ꝯfert ꝯ maliciā demōi. et io pusillaī
mis sc̄ spālr̄ ꝯsolādi. Circa ea q̄ ua
lēt ad ꝯsolatōz talium. notādū q̄ ad ꝯsolā
nē pusillaīmiū q̄ sc̄ ī dn̄i s̄uicio multa
ualē p̄nt. P̄rn̄ ē cibū diuinū. sp̄e ē hoc
ē q̄ dic̄ luc̄. vi. Nolite timē pusillus
grex. Mag̃ ē ꝯsolā euitum ī p̄clo
maris l' ifirmitat' l' belli qm̄ dic̄ sapiēs
gubnator nauigātibꝰ. sapiēs medic'
īfirmātibꝰ. sapiēs dux pugnātibꝰ.
nolite timē. Aliud ē spes ď dīo auxilio
Sperare ē p̄t ois q̄ s̄uiēs q̄ n̄ deficet s̄z
iubebit eū; ꝯ creatū sua. sino sāgine re
dēptā. Et io dic̄. ys. xliii. Noli timere.
q̄ ē redemi te. Q̄ū dicet. Cum ē m̄
de te mag̃. Sic et spes oīs ē ꝯsolatiua
mē illis. sic̄ grauiē ē. q̄to mag̃ talis
spes ē ꝯsolariꝰ. Aliud ē p̄missio hō
auxilii. q̄ maiꝰ ē q̄ spes. De q̄. ys.
xli. Seruꝰ meus es tu. elegi te. et n̄ ab
ieci te, ne timeas qm̄ ego tecū sum.
Si obsessꝰ ē mag̃ ꝯsolatiō qm̄ āc po
tēs mādat eis q̄ erit ē eis et mūiab'
eos. q̄ta maior dz ēē ꝯsolā ill' cui dñs
dic̄ dō se si fumus s̄z adesse. Aliud ē so
cietas bō et mag̃. Q̄s ē ē ad timoq̄.
quē societas bōā n̄ ꝯfortz. Spatiu āt
q̄ s̄uiētes dō n̄ sōl hn̄t sociū ī societate
angelor. ymo et bonos uos inter p̄nitē.
ymo et scīos. nū. xiv. dic̄ Iehsue p̄uo
suo timiti. Noli time. plures ē nobis sc̄.
q̄ dic̄ ď angel'. Cū ē sūt et socios longe
adhuc iuuētos. Aliud ē dīuor ꝑstratō.
Mag̃ ē miles tribile sūe p̄tz sūe i
dn̄i sūe ꝑspa sūe adu̇sa alī q̄ tō de
metu ē a dn̄o. et io dic̄. ioh. xvi. Cōfi
dite ē uia mūdū. Sic g̃ mag̃ timz q̄
pugnatura ē c̄ hoste iā debellato. ita s̄p
tenēt' ē mūda. mag̃ ꝯsolā sicut p̄t
omnīā cordibꝰ oī q̄ hn̄t ē ip̄o pugnare. A
liud ē bn̄ficiū gr̄e. Gr̄a ē ē sic̄ gladius
q̄ sufficiēt p̄t hō se defende ab oī re ti
mēda. ꝑpt' qd̄ dn̄s dic̄ aplo petēti a
moui stimulū. sufficit t̄ g̃rā m̄. s. ad de
fēsiō te. Sic̄ g̃ mag̃ ꝯsolā bn̄i gla
dio pugnātē. ita g̃ra dī ēlib; i tiore
alīq̄ ꝯstitutis. Et io dic̄ ap̄s ad thio.
ij. Tu ar̄ fili mi. ꝯfortare i g̃ra q̄ ē i
x̄po ihū. Aliud ē remun̄aōis ꝯsidā.
Gregor̄. Magis itollabile pusillaīitas
assit. sic̄ leue et facile spes remun̄aā
nis ostēdit. Ideo dic̄ luc̄. xii. Noli ti
mēre pusillus grex. q̄ ꝯplacuit p̄ū uo
dare uob regnū. q̄ dicerz. reg. p̄missio
nes ꝯfortz; P̄z ex iā dictis q̄uo q̄uēit
plato ꝯsolā et spālr̄ pusillaīmis. De

modo prelati se habendi ad infirmos.
Circa. iiii. notā. cii. c xcvi.

Q̄ multiplex ē ifirmitas. Q̄ue
dā ē corꝑl' egritudis. luc̄. iiij.
Dn̄s q̄ iubebāt īfirmos uarios lāguoribꝰ
ducebāt eos ad illū. at ip̄e sigl'is ma
nus iponēs curabat eos. Ideo et ex ta
les ifir̄ suscipiēdi sc̄ a plato uisitādi
op̄ātes ad medicālia ꝑ salute. Dn̄i
aūt s̄. fiat sic̄ iuniore de ꝯsilio medici.
ita ut etiā si nolite iubere prelato

fiat quod faciendum est pro salute. Alia est debilitas mat. xxvi. Caro autem infirma, id est debilis. sic infirmi sunt qui a plenitudine habent debilem. et talis insipiendi sunt per consuetudinem ad aliquam specialem recreationis. sic gratias capite viii. Et si eius qui venit ex modo abstinentiae aliquid aliquando opinatur vel recreatur quod aliis fortioribus non datur, ne sit aliis molesti esse. Alia est infirmitas concupiscentiae carnalis ex qua attingit quod aliquis iam patitur lubricam tempus vel frequenter latens occultum. Ro. vi. propter infirmitatem carnis. Gla. quae est ex carne. Illi autem infirmi insipiendi sunt cum omni lenitate in foro confessionis. ne de facili eius occasio fugiendi confessionem. Hieronymus. Cur mortua a parte punula fugit confessionem sacerdotis. ad quam oportebat tanquam ad summum recurrere. Alia est infirmitas mororum. Hier. An non mali mores sunt mali humores. Mali autem humores morbus est. Tali autem infirmitate laborant homines iracundi, homines impetuosi, homines impatientes, homines de obviis etc. Tales autem suscipiendi sunt sub bacula patientiae ut sunt mala ad meliora. Hier. Ad causam aliquam quae tecum sit magis gravia asserito quam firma solatio. cui solum omnibus datur sit solatium tanquam omnium sanorum omnium fortium. Deinde quod gravare tantum luctus et quod minui tantum tempore primum minimus. Elige quem eligas. aut quem gravior inveniet aut diminuto gravet. Ideo et primitores. illi sunt premium sanatores. Alia est infirmitas vacillantis de qua sapientia. in figura. Infirmitas possita a vento commovetur. Illi autem sunt qui non sunt firmi in statu suo. et tales suscipiendi sunt sollicite ad confirmandum. Apoc. iii. Esto vigilans et confirma reliqua quae moritura erant. Alia est infirmitas dubitationis. et haec duplex. Vincendi contra conscientiam. de qua ad ro. xiiii. Infirmum in fide assumite. Vincendi contra agenda. de qua s. ad cor. viii. Conscientia ipsorum cum sit infirma polluitur. Illa autem infirmitate laborant qui tempore tentationis de fide vel pusillanimitate conscientiae in agendis vacillant. Tales infirmi suscipiendi sunt in spiritu mansuetudinis ad instruendum. Ad gal. vi. Vos qui spirituales estis instruite huiusmodi in spiritu lenitatis. alias s. quae complentur in aliquo delicto. tales autem sunt huiusmodi infirmi. qui non ex malitia sed ex ignorantia cadunt. iterum sic ceciderunt in via. Alia est infirmitas imperfectionis. de qua ad cor. ix. factus sum infirmis infirmus. Tales autem sunt novicii. qui iam ascenderunt ad perfectionem in re. et isti suscipiendi sunt caritate tanquam parvuli ad parvulorum nutrimentum. Ad cor. iii. Tanquam parvulis in Christo lac potum dedi vobis non escam. Sed sunt aliqui praelati quorum est dolore referendum. qui infirmos non misericordia pietatis sed potius austeritatis omnino. non condescendentes eorum infirmitatibus. Non sunt ut sic boni medici. qui sunt afflictioni prae gestabunt misericordiam. Non sic Iob. cum qui ab infantia crevit misericordia. Non sic paulus qui dicebat. quis infirmatur et ego non infirmor. Illi sunt medici animarum sed non est cura de male habentibus. Contra quod dicit bern. Sancti propositi fidelis animae languentium sed cura tantum. Cuique iam curam animarum accepit. et si in ipsis usque ad curam parcipiunt medicos se non dicunt agnoscentes parit conscientiam animae stenensis. non indicta sed medicandi. Isti sunt illi pastores maledicti. de quibus ezechielis xxxiiii. De pastoribus israel. Et post. Quod infirmum fuit non consolidastis. et quod aegrotum non sanastis. quod confractum non alligastis. quod abiectum non reduxistis. et quod perierat non quaesistis. Item ecclesiastici xxx. dicitur de bono patre. pro animabus filiorum colligabit vulnera sua. et super omnem vocem turbabitur viscera eius. quod dicitur ipse hieronymus qui nunquam audivit patres aliquod malum de filiis. propter misericordiam pietatis quam habuit ad ipsos. statim turbabatur. Quam longe igitur a tali statu sunt patres qui sic ad filios inclinauerunt ut clamant ad infirmos misericordia pietatis. Postea in spiritu sancto legitur ad ro. viii. quod adiuvat infirmitatem nostram. De paulo item legitur act. xx. quod ipse laborabat manibus propriis. ut haberet unde sustentaret infirmos. et sic faciendo eis suo monstravit. Naturam item docuit omnia animalia quod maiores curam habeant de fetibus adhuc debilibus quam qui facti sunt fortes. Contrarii igitur sunt spiritui sancto paulo nature praelati ad infirmos

tunicelis. Sic plat' pro assumunt adon' q' honore. et io illos sbditos q. pp aliqm ihri tate ntis l' cor'e sit onosi. n'debet ponere s; po' humiles supponere ad porta dum. Hec'. Duu e aliaz ifectn. na q' s' in sit porta no iongent. q'stat g' o ti i ucnire esse. pusillanes. et ginaliter. ipos ptes te cusfires et alios. asolat. cel' tricy. iarpitio age qp' t' porta onit. ut portado sanes q' sanado portas. Sic plati positi sit i eccia n' pp bonos et pfectos s; pp etia bonos. Quo g' sua et offi' pelati qua eca tales n' mult cre'ent. Hec'. Que mag' lese si eos sactos iepuni'. Cu leh dilignta disciplie. si eos iodisciplitos effugaimos l' fugis. Sic qd' phib' tr. patiaz. si soles i' adminsis mansuetes. ifectis erdusiu. Sic leg' i uit pat' q' pepuit aln tris seng' ad abbate acnilez. quz tm' febat mala opione. et dix' ei unq. Abba. fac m' una sagena. Et dixit abbas. No fa ca. Et dix' ei alt'. Fac nb ut hriamo i meoria tui. Et ille dix'. Nō m' uacat. Dix' ei tcius q' febat mala opione. Fac m' ut hriam' de manu t' bndcez. Et dix' ei. Ego t' facio. Et dixit illi diu. Quare pp' nos n' fecisti s; pp' istu'. Et dix' abbas. Pp' uos n' feci. q' n' etdba bumi. hunc at si n' fecio. dicunt q' e' au diuit sen' de opione m' mala. Sic' nolut uncu facere. Sbic' isiu legit. Si facis bo' fratri de quo audisti bonu. duplu fac illi d q' audisti malu. Sic e' ergi istis. et ex hus appz q' isis sit lem' diciai. Et io bn' dic. Suscipiat isirio. s. i uisal' citat. De patientia plati ad

[C]arta. v. inno' siortiz. ca. ex ebi... rep tia st q' dare solet consilie; ipatie. Pri' e magittay sinta. malis et una solet tu mag' q' m' hut se iepruct. q' in more. pu. xxviij. Sedi; inf sitne. sic exarcsci igis. et sit iutitre ioie. i. potetia. sic uacicia illi erit. Alius e gnani. sic pe i ifir. q. pp

gnani isu tati cui amouet. Eu de iob. q qi gnat' o ifir tate mact' multa qz ipaticis dixisse amicos. asolai eu nolentibi. Alius e milatitiay nego ciar. Il dec e sit q' musce pugent. et is qto pleo sit. tato magis moles tat. sic multitudo musce. Et io dic gueg' o ire negocios. sit l' acus. salo: sequete i munie. egypto pautif m' car multitudie sitin. io dic sit i plata. q' e i altu statu. e. gnata oia te giniie. et multis qtoue. o' sita negem is. et io multas hic occasio ipatie. hec ipatia plati mult' e pelosa. Ao ipe ei pp' regime aliaz pium fuit sapiet. impatia io ptubat sapiaz. pu. xiiij. Impaties opat' stultitia. Et p' Q' pates ho e multa gubnat sapia. Ao ipe tem pium iuste iudicare. iuste i corrigere. o oi iuste facte. Impatia io fac p' aie et iuste oi facie. Jac. i. ira e' m' iustitia di ii opatur. Ite ipaties e' qsi furiosi. nuc ut diciti. yra furor breuis e. furia io mag' e pelosa i solucio q' i ligato. plato ho e qsi solut' q' n' est ligato pobiaz sic sbdit'. et io to' tu' u' ipatia ptubat sic furiosi so lue'. Cotra q' pe. ect. uij. Noli esse sic leo i domo t. eiurs domesticos tuos. et opprimes subditos t. Pz ex hus q' pelosa e ipatia plati. e ptubt eni sapiaz et subuertat i' tia. et fuit at abuti potetia. Quo ac q' sic plata ht alios portare. ita et ipse iongz portai a sbdit'. Nichil ac e q' faciat eu mag' iportabile q' ipatia. pu. xiiij. Sp' ad irascedn' fragile. q' potit sustinere. Nec mu. q' sic d. ect. xxvij. Grue e saxu et onosa arena. s; ira stulti utroqz gruior. Sic d; ee tal' ad que oes possit uenire. ipatieti io nuc audiat accedere. Scipt e o nabal. I. re. xxv. Ipe e de filio belial. ita ut nos possit ei loqui. Sic plat e qsi sag. ad sagitti. q' que l' aliue ollaz. ali unat. alia uitneat. ali incit dure obic. alia incit puse. alio isipiet aspectu. alio i

tali desiderio. aliquando in tali delectatione. Et ita
nisi sit patiens semper erit turbatus et numquam
tranquillus. quod valde est contra statum pla-
toris. Sic enim deus qui omnia regit in summa tran-
quillitate. sic et prelatus tranquille debet omnia dis-
ponere. et non turbari iuxta illud [illegible]
Unde dicitur regum ii. xiiii. sic angelus
dei sic est dominus meus rex. ut nec benedictione nec
maledictione moveatur. Nam ergo prelatus ca-
vere debet ne sit aliquis onerosus ut possit a-
liis acceptabilis esse plene et tranquillitati
sue providere necessaria est ei patientia. Bonum ergo est
prelato mandatum de sapientia habenda ad omnes.
qui et extraneis [illegible] impatiens. et peri-
culosa est valde impatientia eius. et necessaria est ei
patientia propter multa. ut patet ex iam dictis. Se-
disciplinam habeo sequentem. et metuendam [illegible]
[illegible]. In hoc quinto mandato circa
bonas conditiones prelati determinatur quod
se debeat habere circa disciplinam. Et notandum
quod disciplina tripliciter accipitur. Uno modo dicitur cor-
rectio. pro. xxiii. Noli subtrahere a puero
disciplinam. Alio modo dicitur exhortatio morum compo-
sitio. Hugo de sancto victore. Disciplina
est membrorum omnium motus ordinatus et dispositio
decens in omni habitu et actione. Tertio dicitur opus
penale. ut sunt abstinentie. vigilie. ieiu-
nia. vestium asperitas. flagella. duritiei et
huiusmodi que pertinent ad vite asperitatem. Ad
heb. xii. Omnis disciplina in presenti non videtur
esse gaudii sed meroris. et hoc modo acci-
pitur hic. Et notandum quod in quibusdam religionibus iam
periit huiusmodi disciplina sive asperitas. quia nec
apud maiores nec minores servatur. In ali-
is non religionibus et si servetur apud minores. non
tamen apud maiores. Ipsi vero quasi alios sunt le-
ges maiores quarum sed non minores. quia ad
hoc compelluntur. Contra religiosos in
quibus periit vite austeritas. ca. cxcvii.

De primo loquitur Bern. in quodam loco
dicens sic. Miror unde inter monachos
tanta intemperantia in comessationibus
et potationibus et vestimentis et lectisterniis i-
nolescere potuit. Iam tenacitas reputatur
avaritia. sobrietas austeritas creditur.
silentium tristitia reputatur. econtra remissio dis-
cretio dicitur. effusio liberalitas. loquacitas
affabilitas. cachinnatio iocunditas. molli-
cies vestium et equorum fastus honestas. lectorum superflu-
us cultus mundicia. Cumque hec alterutrum impendi-
mus caritas reputatur. Hec caritas caritatem
destruit. Ista discretio discretionem
destruit. Ista misericordia crudelitate plena est. Que
enim est caritas carnem diligere et spiritum negligere?
Que misericordia animam occidere et carnem refovere?
Nos vero qui ceperimus ordinem monasticum ad
tantam devenimus miseriam [illegible]
O quantum distamus ab illis qui in diebus Antonii
extiterunt monachi. Siquidem illi invicem se
invisentes. tanta aviditate panem animarum
percipiebant. ut cibum corporis obliti. diem
sepe totum ieiuni transigerent. ut parati vigo-
ri anime. s. pro futuro. Nobis autem convenientibus
panem celestem nemo est qui requirat. nemo qui
tribuat. Nichil de scripturis nil de salu-
te animarum agitur sed risus et nuge profe-
runtur in ventum. Inter prandendum quantum fauces da-
pibus. tantum aures pascuntur rumoribus.
Inter [illegible] fercula apponuntur. et pro solis car-
nibus a quibus abstinetur. grandia piscium corpora
duplicantur. et cum prioribus satis saciatus.
si secundos attigeris videbis nec primos pisces
gustasse. Tanta quippe cura et arte co-
quorum omnia preparantur. ut quatuor vel quinque fer-
culis devoratis. prima non impediant. novissima et
sacietas non minuat appetitum. Quis sufficit
dicere quot modis ut cetera taceam so-
la ova versantur et vertuntur. quanto studio
evertuntur. subvertuntur. liquantur. durantur.
diminuuntur. et nunc quidem frixa. nunc
assa. nunc farsa. nunc mixtim
nunc singillatim apponuntur. Ipsa denique rerum
qualitas talis deforis apparere curatur. ut non
minus aspectus delectetur quam gustus. Quid dicam de aque
potu. cum nec vinum aqua mixtum
ullo modo admittitur. Omnes quippe postquam monachi
sumus. infirmos stomachos habemus. et utinam vel
solo vino uno et solo puro contenti esse-
mus. Pudet dicere. videas in uno prandio
ter vel quater semiplenum calicem reportari.
vel diversis vinis magis olphactis quam gus-

tātis. nec tā hausl̄s q̄ attracti sagi-
ta phāne eplib; qd̄ sit fortis eligat.
Nō ē r̄ps ḣitu dicā i q̄ n̄ iā calor s;
color q̄rit. nec ē r laz q̄ uilis i uēm
ēt s; qd̄ uāiis ōntā: Ecce ḣit̄ nr̄q
humilitat̄ solebat ēē īsigne. a modo
portat̄ i sig̃ ē bile. et iūe i uēit̄ i mōd
ꝑuincijs qd̄ uestiri digniet̄. Il deū nūc
ur adhuc uiuo/uidē z ad h̄ ordine
ur̄ deuenisse: Et nūd q̄ diuis ille
euāglicus q̄ epulaba q̄tidie splēdide
z uestiebat̄ ꝑpura z bisso z tāl̄ deli
cijs. multū repl̄xe sibi l̄ iudicat̄. q̄to
mag̃ ēē replensibl̄s minime deliciē
i paupe z ē paupe. q̄l ē chiosī. ifte z
multū displicuit d̄ q̄ filij isrl̄ cupie
rīt cōcupiscēciā i dēsto. i. cōcupiscabilia.
et l; satisfecit cor desiōis. tn̄ eos si-
lic gūt pūuit. p̄s. Māduauiit z
satiati ē nis. z. d. e. a. eis. Et p̄. Adhuc
esce. e. e. i. o. a. z ira. d. asc̄. s. e. Nō ḡ ti
mōd ē ill̄ q̄ i desto chiois fuicut excessiu
pōcdos ēca delicias; ē dīc d̄. ioh. vii.
Nō ē suus maior d̄ suo. Q̄uo ḡ ēē in
sui illi ē. q̄ tot uiuit̄ delicijs. cū ipē v̄
sēp uitā austāz duxit i hoc mūdo;
ite z ualō iordita ē aīa i q̄ mlt̄ cura
ē de satius saciādis. z i q̄ sui maior̄
dñant̄. Tal̄ aūt ē chō i q̄ tāta cā līt
de satiis corpe repleādo delicijs. z i q̄
uita sensibil̄ q̄ z ēē subiecta potētis
roabilib; dñat̄ eis tē. ifto dr̄ eculisi-
ꝑū. xix. Nō decet stulto delicie. nec
suū dñari pncipib;. qd̄ sit q̄n corp̄
iplet̄ delicijs. z sensin subiciūt pote
tie rōale. ē lōi uiri n̄ ḣnt hic parosi
suū qd̄ sonat i delicias s; expectunt
ubi meliorē. z n̄ iplēt se modo delica
is cāl lib̄ grosī s; expectāt subtilior̄.
ꝑs. Expectabit onag̃ i siti sua. Vbi i
dīc glo. q̄ onag̃ q̄ciz sitiat n̄ se iplēt
aq̄s turbidis s; expectat q̄usq; iuciat
liṗidas aq̄s. Cū ḡ lōge ēē a statu sc̄o
q̄ sic iplēt se cāl̄ib; uoluptatib̄ i da
ustr̄. ē chā n̄ ḣnt i locis ecclasticis

n̄ solū suas necītās. z residuū ē paup̄.
sic dnt mlte auctes scōz. ḡ mlto ma
gis chosi. Certa ḡ iniq̄tas ē n̄ ctēti
ꝑdicatoris necītatib;. cū paup̄ expēdit
in sufluitatib;. Bern̄. In tm̄ scōz q̄m
ꝑsseret tā iniq̄ agunt; q̄ stipe idonis
q̄ suffice deb̄et nō ctēti. sufflua q̄ ege
ni sustētaioi cēmt. i usq; sibi ē illicite
ꝯsumit n̄ uēnt. ifti nūq̄ der; loici. ꝑ
p̄ crū assūi q̄rere delicias q̄ ꝯ api
ctō eos q̄ uidēt sustulisse cruce suā
z seq̄ x̄. plata z spaciosā uiā icede nō
ē ꝑ pegiuz ināt; Deniq; mōch ē ꝯ mo
nasterijs reqrit. ān oīa reqrit si sit z
reges i loco. z si abūdāt oīa. ē sic cāro
īnia ē spūi. ita cāl̄ ḣtas delicias q̄u
at̄ dñs sēs spō. ioh. xvi. Nisi abiero
paclitus n̄ ueiet ad uos. Bern̄. Nō
audeat ꝯ ceto cauus ille celestis sun
tastic as detentus paclitū expectare.
Cui ḡ ꝑ spiula dei d̄ q̄s ad chone
ueīre debeat. q̄ ē uir chioso cauēd
ab his delicias. z ꝑe hec ḡ ꝑcta timēd
ē chōi a q̄ recessit uite austitas. De
scō loq̄ns rāe ben̄. dīc. Prōeas q̄sdaz
ꝯ maiorib; comede lauti. bibe sapiā.
sōn pulcē. cubare molliā. l̄ij fierē
ci. orare raris. hec ē abusio fere i
tota ecclia. ut sic ēē lōies i statu sū
bliori. sic mag̃ uellit iniue deli
cati. Contra prelatos z alios maiores qui uiuunt delicatius q̄ soliti. cā. cxcvii.

Non ēē isti prelati ē ordinez
aplor. de q̄b; dr̄. i. ad cor. iiij.
i hāc horā esurim z sitim z nu
di sum s; ē ordinez sēbant z phārīseorū
q̄ iponūt oña grauia z iportabilia i
humeros hoi. digito aūt suo nolūt ea
mouē. mat. xxiij. Dauid rex sitiens
noluit bibē aquā q̄m tres fortes cum
ꝑiclo uite apportauerāt ei s; libauit
eā d̄ dicēs; ꝑpici sit m̄ d̄ nec faciā
hāc rē. nā sanguinē hoi istor. z aīaz
piclu bibā; ii. re. xxiij. Mlti aūt ꝯ sta
tu humili traseuntes ad stat̄ cōlēciōz

altore faciunt q magnas delicias alii dulce
de his q pauperes sunt cu multo labore z
sudore z angustia cordis acquirunt. Legitur
i vitis patru qd cu theodosius imperator
eet i quadam expeditione i qua exercitus n inue
nerit aquam ad bibendum. quidam miles
imperatore estuante p siti obtulit ei pot
[illegible] effectum ex [illegible] aq frigi
da in fiala. q miles cum sui noluit
accipere si dixit offerret ut cum illis of
ferret. Et hoc fecit ut corda alior i
mentum haberent ad tollerandam sitim.
Silr legitur de alexandro q cu eet i qua
loca arida cu suis. quidam miles eum sitiente
quandam aquam modicam in cicos obtulit
ei. ille n voluit bibere s effudit eam
solum corpori suo n suos sibi aiaz ad
tollerandam sitim. Mira res vino abu
sio homines seclares dignitatis ipialis abs
tinent i siti a potu. ut suo exemplo alios
animent. z plati ecclesie vino z luxui
n cavent s subditis eo deueri mediu du
cunt ex excessu suo z cibis z potibus
scandalizant & ad mortem. Moyses z
aaron precipit pp quam aqua z terre pro
missionis sunt i deserto qm pp sic pbat p t
ap. i co. x. De carne esca spuale
i. spualia significatur manducaverunt.
z eandem potum spuale biberunt. Et
quam plati l officiales z luxuriosi n digni
comedere z bibere q comedit l bibit co
uenter. Legitur de beato germano q fuit
nobilissimus. z in epatum sclaribus delicia
tis valde decerit. q postq fuit sce epus
usq ad finem vite sue. s. annos xxv. ce
sum sic afflixit q panem nunq comedit pa
nem frumenti. nec vinum bibit n i dieb natit
z pasce. nec acetum nec oleum. nec sale
p sapore comedit. sep a ieiunio i
vespere comedebat. z cines i refectur
plibabat. illam levit vestes [illegible] calici
z cucullam. lectulus eius cines [illegible]
i p[illegible] durat. suppsito tm u
no sacco cu cilicio sternebat. nuq uel
tm [illegible] calceam [illegible] angulu ecce

bat. Quod dicitur ad hec custicam honore
q pruenit ad modicas dignitates i rhone
nil voluit austeritates sustinere. ymitas
sep sclaris. cibis z potib z lectis z vestib
nuq quibus fr orien. Recabite ppe precept
ionadab patris sui filij recab abstinent
a vino ppetuo. sic dicitur ie. xxxv. Dragma
in sic legitur i vitis alexandri ppe institu
tionis abstinet ab omnibus delicijs [illegible]
et quam plati q deberet ee filij p imitatione
z i q magis vigere dz vir. nec ppe [illegible]
tam. nec p vicio [illegible] a [illegible]
delicias colueri. Dicit pastore dr a pas
cendo n se s gregem. unde illud ezech. j. pastores
q i ub e gregem d. filii [illegible] comedit o pas
cendo gregem auctor [illegible] male
[illegible] ezech xxx
iiij. ve pastoribus isrl q pascebant semet
ipsos. nonne greges pascuntur a pastoribus.
Ex hiis patet q reprehensibile sit cu i rh
giones [illegible] maiores vite austeritas n inue
nitur. Contra prelatos molles i disci
plina ad subditos. cap. cxcix.

De tercio vicio q sunt quidam pla
ti q se minant disciplinati su
os quia seu defectu l pusillani
mitate l defectu l timore displicentiam. sic sunt
molles ad subditos. q cu p excessibus
dum punire l aliq durum obiare l incuter
sustinere austeritatis [illegible] imponunt eis.
ppe quod ap eos severitas perit ordo disci
plina. [illegible] prelati sic sic sedendo pr
sunt i agone ad timore [illegible] l beth [illegible]
q tenet [illegible] [illegible] z nunq [illegible]
ut. Baruch. vi. sic sordidus sit i carc[illegible]
[illegible]. Sunt item sic reges [illegible] bach[illegible]
[illegible] sic [illegible]
xxvij. Contra quos d: i ps. reges eos i
liga ferrea. Sunt z sic burgenses ci
uitates q filias suas voluntatib sine cu
ponunt z delicias [illegible] z n tenent eos
sb aliq iuga. z iō finalr [illegible] se [illegible]
tur. Contra quod ad. phil. vi. Curvate illos
[illegible] disciplina z erudite [illegible]
[illegible] habet ex his molliciei salute:

q flagello

q̄ flagello usus ē ad ulciscendū delinq̄ntes i
tēplo. ioh. ij. nō ap̄ls q̄ fornicatorē satha
ne tradidit. j. ad cor. v. Nō petrus ad con
demp̄nacionē, p̄ petrum morte subita corruit
act. v. Non ē sapiētis medici semp̄ uti leni
bus. q̄ plus p̄sunt interdū aliq̄ ad salutē aspe
riora. Cū dolore abscīditur q̄d aliter
sanari nō pōt. Qualis ergo sit iste medicus q̄
ad q̄s ē ad cē gen' infirmitatis nūq̄ nisi lenib'
utit'. Dic ap̄ls ad heb. xij. Si extra disciplī
nā estis, cui' p̄ticipes facti sūt oēs. ergo adulteri et
nō filij estis. Q' ergo subditos suos reli
q̄t sine disciplī. de filijs dei facit filios di
aboli siue belial. q̄d dr̄ absq; iugo. p̄.
ad thimo. v. dic ap̄ls discipl'o suo scō plato.
peccātes corā oībus argue. ut ceteri timorē hē
ant. Singulos plati est sic arguere uirtu
ut alij timeant. Et iō bñ dic in seq. dil
ap̄litas metuendos impat. v. ita diuine
impat q̄ timeat. Prer ea dic q̄ reple
sibile sit eū i relione pro disciplīa siue
austeritas ul' ap̄ cōs l' ap̄ maiores so. t' ap̄
minores so. Et iō ut ap̄ eos uigeat dicat
scō o plato. disciplīa liberis lenat ... me
tuend' impat. Seq. Et q̄uis utrūq; sit
necessariū. tū plus amari appetat q̄ ti
meri. semp̄ cogitās de se, p̄ ub reddituri rō
nem. Unde nos magis obedientes nō solū
nri sed ipsi miseriū. q̄ uit nos q̄to
i loco superiori. tanto i piclo uersat maiori.
In hoc sexto loco ponitur mādati ea
bonis plati ... q̄ ad eū in corda.
Sunt ē hec duo. s. affectiuus et cogitatiu
ta q̄ utrūq; reddit mādat. Cura p̄
dic. et q̄uis. Cura n. ē dic. semp̄ cogitās.

De necessitate prelato ut timeatur. cp. cc.

Cum p̄ minor q̄ ad plat. cc.
p̄tineat et timeri et amari. s. n̄. me
lius. Et iō ē dictū i p̄cedenti
mandato. metuendos impat. subdit q̄ q̄
uis utrūq; sit ei appetendū. tū. n̄. plus
Sed q̄ ergo q̄ s. q̄ hic dr̄. necessariū ē plato q̄ ti
meat. et hec p̄p̄ subditorū utilitatē. Sunt
ē multi illorū sicut q̄ magis timore q̄ amo
re ducunt' ad bñ. Aug'. Sic meliores

q̄s amor dirig̃. ita plures sūt q̄s timor cor
rigit. Sūt p̄ s̄tata sua et ... timorem.
ē et iouenientes ē q̄ aīc p̄sit alijs et n̄ ti
meat ab eis. Et iō d'r q̄ dixit leo regi
sui aīalia. inuisit eis timorem ipsis sic ca. gen.
ix. Terror uester ac tremor sit sup̄ cuncta aīalia
tre. Sūt p̄ cū leonem. Leo ē ē ad leonē
regis s. cōfusionē ē cui balma n̄ timet.
Et iō dr̄. uīc. s. plat. Quas sp̄ūt n̄
sp̄ūt. Prouerbiis ex. xx. q̄ plati timea
lentur i nā. Sūt aīalia oī illā q̄d magis
timet ab oībus aīalib'. ē illō q̄d nā fecit
regē sup̄ alia. vz. leonē. Sūt leo ex̄ i p̄bati
bus sch. Ad ro. xiij. Si malū feceris. time
p̄tatē. Nō ē sic eī gladiū portat. Sic leo
i p̄ncipibus ap̄lorū. Paulo ē faciēs se ti
mi dic. j. cor. iiij. In uirga ueniā ad uos.
an i caritate et sp̄u mansuetudinis. Pe
trus uō cōris. p̄ petrus incussit timorē. act. v.
Sūt ē timor magnus i uniuersa eccla. et i oēs
q̄ audierūt hec. Sed et tū q̄ ualet ad
hoc ut plati timeat. Pm̄ ē morū gra
uitas. Sic ē qñ ostendit se d̄ntori ā fre
quentatibus adulatoribus. sit ergo hoc acceptū
plato. sic q̄uitas facit eū hēri i timore re
uerendū. Job xx. dr̄ d ioh. xxix. Videbāt
me iuuenes et abscondebant'. Scdm̄ ē
usu austitas. Sic ē q̄n q̄ nūq̄ p̄uenit
ad aliq̄d op' uile ex austiā quā hñt. et
iō n̄ timetur sic statue q̄ nūq̄ ad ..
cant. et p̄ressu tp̄orū n̄ timetur ab aui
bus. Et iō dr̄ ad thimo. ij. Argue cū oī
impio. neō te atēpnat. q̄ dicit. hoc i
sic impose. ne uitaris i atēpt'. Tercium
ē rigor iustitie. cū uz tal' ē q̄ n̄ deserit
q̄ aliq̄ in iustitia flecteret. Et iō dr̄ q̄
herode. mat. vj. Herodes metuebat
iohem. sciens eum uirum iustū et scm̄. Prer
ea dic q̄ necessariū ē plato q̄ timeat. et q̄
sunt hñ ex. et q̄ ualet ad hec. De p̄lato
magis ē curandū de amore subditorū ...
q̄ de timore. Caplm̄. ccj.

Item s. q̄ hic dr̄ licet sit necessariū plato
q̄ timeatur. tū magis ē ei curan
dū d amore subditorū q̄ i timore

et li9 mltis de cais. q2 alie sūt ex pte
sbditorum. alie ex pte plati. qd sic pz.
Similiter qd izpōit amāti. lz difficile sit.
tn sit facilius q3 qd izpōit timēti. Vn
auctor. Amāti nl ē difficile. Itē qd
fit a tali. qz fit ilarit3 z nō ē tristicia.
n̄ sic qd fit cū tiore. acceptuz ē deo.
.ij. ad. cor. ix. Nō ex tristia l' ex necite.
ylarē ē datorē dilig3 d3. Itē timitz ē
fuge. diligētes vo adhere. et io vbi
subditi timites fuguit iterdū. ipi di
ligētes adherēt plato ifatigabilr. sic
luchas paulo & ieronī. Et io dr ad
col. iij. Caritas ē vincl3 pfectois. Itē
plati idigēt i mltis juvamī. hec r
fac amor. Aug. Dauid q̄s portat q
amat. Itē idigēt iuvari i mltis. hoc
r fac dilcō. Amia ē ē iuvare amic.
z p adiutō suo soh3 vnq ad alter3 re
currere. Vn iob. xix. Misremī mi.
mi. vīi. saltē vos amici mei. s. uiug
do. Itē freqīter a subditis molestāt
s3 dilcō n̄ nouit h facere. qz dilcō pt
mglii nō opat. s. q dilectū. ad. ro.
xiij. M ergo debent plati appete
ut a subditis diligantur. cū subdi
tus familiq hec faciat obedire z acce
ptabilia eis fuire z fortiq eis i bono
adherere. z ipos platos faciat portari
i suis defectib3 z i suis eos uuigri ne
gocijs. z ad cosiar3 se hñi q̄etiq; Ideo
nō solū aug. s3 z ber. dic. ad platos.
Satagete magis amā q timiri. Et y
sid. Talez te redde sbditis. ut magis
ameris q timearis. Quis g dubit3
qn hec sit a spu scō. i q tres tanti do
ctores vno ore acordāt. Sz iūnō q
ad hoc q plati diligātur a sbditis.
caucōi ē ei a sr bua. hec ē n̄ dilige
faciat s3 odiosū3 reddit. Ecc. vj. O
dibil' ē corā do z hoib3 sr bia. Itē z a
uaricia. hec ē reddit iplos q̄ odi
osiz. iij. Re. vij. Et io dr ecc̄io. ccc.
.iij. Fili in mansuetudie opa tua pfice. z sup
sr gliaz hoi diligis. Itē z a singlari.

Cū ēa fuit se platq alq̄p. z ē i ill' q
vna ex ill' ex hoc acqrit e alioz amo
rē. Ecc. xiij. Omie aial diligit s̄ sile.
Sic g pz q plas ē neciā dilcō q inter z
sbditos platos. z a q̄ cauneōi ē ei ut dili
gat. De cogitando de reddenda rōe.
Ressat nūc p̄ hij. Cap. ccij.
Rappetit ptinētē ad affectū e
cogitatoib3 plati ptitib3 ad
intllm. Int oēs ar cogitatoēs ad stat ei
hec ē ō mag necūs ut n̄ ad horā s3 sep
cogitz e rōe reddenda e sbditis. ppi qd
dr. sep cogitatis do se p ub reddituz esse
rōez. Et iūnō q qdā sūt ita sui iuris.
q nō hnt ō sua suis alqs rōez reddē.
ut reges. Nota iuo sūt qd oz reddē rōe
alii ō suis suis. ut sūt balim. q sūt sb re
ge. iux illō qd dr. luc. xvj. villico. redd
de rōez villicatōis tue. z tales sūt plati
q sūt mist di. Itē a magistib3 qui3 astitu
unt alq q p eis auouīt aliqs rōes.
qui3 ho ipiuz auouit i pso pa ali
qs rōez reddētis. z sic faciet dns e pla
tis. eze. xxxiij. Ecce ē reqram gregē m
ō manu pastor. Et p. Ego ipe req
ra oues meas. Itē qui3 exhigit tō e reb
par valētib3. plati n̄ hnt rōez reddere
e reb3 pciosiss. s. aīab3. heb. ult. Ipi p
vigilāt q̄i reddituri rōez e aīab3 vrie. p
latis oz redde rōez deo de aīab3. Et nō
tm rōez reddētā e aīab3 q do reqrit
rōez e suis. iere. xxxiij. Adhuc tūsi
bunt greges ad manū numiāt. Et io
debent plati hie cū sollicitudi e custo
dia oīu eoq. saluatoris q dic. ioh. xvij. z
Quos dedisti m ego custodiuj. z nēo pe
rijt ex eis n̄ filius perditōis. Itē e strictu
dōis i rōa. Sciat absqz dubio pastor
iudice q̄riō i omib3 pfitū vtilitatis i
mini potit iuenire. Et io debet plati
apponē opā diligentē cū sbditis. ut
debitū fructū reddāt. et illud ho pasto
ris q̄ōic. gen. xxxi. oues tue z capre
tue stiles nō fuiut. Itē e qualitate. vt qles
erīt. pigues aū tenues. eze. xxxiiij.

Tere ē iudicio int pecora pigue ⁊ ma
cilentū. Et io o; platū sollicitū ēē ad
bnū pascēdū gregē. ut de pingues ouē
reddere possit. iux illō qd dic dñs pet
ter. pasce. pasce. pasce oues meas. Ad
inueniēd qr platū o; ēē sollicitū ad ipi
guād gregē. ioh. ulti. Nolēdo itaq
ista res erit n solū ō una aīa s; ō singul
omniū ēē plati. qd exp̄ssit sc̄s aug. di
cit. Nō facilē ē exhiberē aīm tot aī
ni. q pcēdit ad colliū mīs. sic deficies
i vie reddendā. n leuit puniet. vno
redd aīa p aīa. R. xx. Custodi uiru
istū. q si lapsus fuerit erit aīa tua p aīa
illi. sic ista pena sentiet nō solū p cōmissi
ōe. vno ⁊ p omissiōe neglie circa gge.
mi prou. vi. fili si spopōdis p amico tuo
defixisti apd ex tnē aīa; tu. fac g qd dic.
discur. festina. suscita amicū tuū. ne dedis
sōpnū oculis tuis. nec dormitet palpebre
tue. Q. dicit. nō sis negligēs. qn sci
tas qd potes p aīa sua libanda. E q q
reliq q p neglia icurrit picla aīe i hac ciu
Exemplū g apparet q uidīa durissī illō
q p̄sit fiet. Dur. qr ō singul aīab q
mīs oportebit redde rōe;. durū. qr aīi
p aīa puniet. durissi. qr p sola ne
glia hec icurere pōt. De mltis plat q
h n cogitāt. ⁊ io n p̄cauet i futr. Et
io dic ipe: sc̄a. sep cogitās se p ub te
redditur; ēē rōe;. ut ex tali cogitatoe
iduatur platū ad faciēdm cura sbditos i
qd dr. Attēdēdo ii qr aī aīa plati sit
i maiori piclo q aīe sbditor. ⁊ h pp
cos. mltū tenet sbditi copati aīab
coz. ⁊ dare opa; ne pp eos i p̄iclo poat.
Hoc ar faciūt qui bn obediūt. et io
tenent subdit. Un̄ ⁊ uos mag obedi
ēdo nō sol uri miserimi uerū illū mi
serere aie tue. s; ⁊ ipi9 qui plus eius
dāpnatōe. qa inf uos qnto i loco
sup̄iori ē. tanto i piclo maiori uersatur
et ide. pp uos. pp qd magis tenemini
ipi9 misereri. De periculo prelato
rū. Caplm. cciii.

Et uīnō cura pcli; istō qr plati
co qr sic i alto expositi sūt ue
tis uīitatis. qr pstāt altissīa
uenti. ⁊ io facile euanescit. Pū. Imi
amci dn mor ut honorificati fuerit ⁊
exaltati. defi. q. fu. deficiēt. exmaim
ti. s. oi bono. Itē sic i altitudie mōti
sūt turbies tēpestatū. ita ⁊ ipi sūt i turbie
occupatō ⁊ negōtiou. Gregor. Cū est
plus culmis. n tēpestas iītat; sic sic
in mōtib ab sīant frigu. ita ⁊ feruor
q ap mltos ingnit i pmo. ē sublimati
sūt refrigesc. Un apuc. ii. o; plato eph.
Sz hēo adūsu te pauca. qr caritatē tua
pmā reliqsti. sic sic i altis locis cito p
cutiūt fulgura. ita ⁊ isti uīdicta diā
subito feriūt iudex. Act. xii. Statuto
die herodes uestitus ueste regali sedit
p tribunali. ppls ār acclābat dī uocē
⁊ n hois. cōfestim ār pcussit eū anglus dñi
sic tales ō facili obstupescētes cecidit
⁊ picli tatur. Vex. Mole ē i alti se
quāti obstupesce. ⁊ de ista pcipitari
sic tales ab hostib facili deuīcuntur.
Luc. iiii. Duxerūt eū ad scali mōtis ut
eū pcipitarēt. sic isti sūt sic speculatores i
alto. a q reqritur more sbditor si nō
clamāt in aduētu hostib sūc ictib.
Eze. xxxiii. Si speculator uiderit gla
di uenientē ⁊ n isonuit bucc ⁊ pplo
n se custodierit. ueneritq gladi ⁊
tulit de eis aīa;. ille qdē i iniqtate sua
capt ē. sanguīe ār ei ō manu specu
latoris reqra. sic sūt sic pncepe a quo
specialr reqritur ruina pp. ps. m
Isto pncepe nr. ruina lē sb manu
tua. sic sūt istrumti qd qnto reb plib
frequētius occupatur tanto mag̃ cōsumitur.
Unī ic dū morsi. exo. xviii. stulto
labore cōsumis. Pp hec g ⁊ sil picla
bn dicebat aug. qnto in loco supi
ori. tanto i piclo maiori uersat. Seqt.
Dicet ois ut obstuctis hec oi tanq
spūal' plenitudis amatoris. ⁊ h i
ore de bonis qualitatis fingentis. nō

hec sunt sb lege s; sic hbi sb gra ostitut.
Ell dic c. ij. q sac. ad rse obsuatur
s. prima ore ut dcm e s. Et immo q lgi
dicitur e n so stude sapie ut sciat qd
dicat. n so dce illud l scripto ut instru
at s; z dare opa ut obsuet qd dic
ut pficiat. Gra no n e seminatis in ter
seminate fructu ponite s; soli ei q dre
quit bono datori sic hec ad dcm p orare. Vnd
e q dator egregi i hec arte sue i epis
sep orabat dices. gra do nri ihu x e oi
bus ub. q. s. moneat z iuuet ad facied
ad facied qd dicit. Et dic nt orat z mo
au. dices. Donz do ut obsuetis z e. Qi
dicat. Qd pdest me i istis studuisse
z ub ista tradidisse. q pdest nouitia i
audisse l legisse l istis esse. n obsuetis.
dcs rego diu ut ipe q solo pt dare n no
hec obsuetis. Mendacia. a pmo q sf q
dni rliosi q tanta s madata a do pnipe
dsit. q ea passi trsgrediens ordinez
sui dissipat. silce ei an dcs. xx. ij. a
sclo fregisti iugu. rupisti uicla. z di
xisti. no suiz. Contra religiosos q

Isti sut. n suat ordinez sui. ca. xxvij.
sic uinctos. q sic dic grego sr
illo iob. xxxix. nuq ualet ri
nocer9 fuire t. Rinoceros e aial ado
indomite ne. q si ligtr morit l uicl
dissoluit. ymo sut sic filij belial. q
dr absq iugo. Osee. vij. Rexui sit s. i
nost ani. s. ad statu scti ut eent absq
iugo. ymo sr n mochi/ s; demaca qui
mt demaca uicla dissoluit. luce.
viij. Rupti uicul agebat a demonis
i dsto. Et uc i desto. na hoc ruptio
uinclor ducit eos ad statu oi bono
desertu. Sz uc istis. Na sic agnus
absq iugo discurrens p prata lilie ipi
mat ad morte. z uti. Osee. iiij. Sic
uacca lasciuies declinauit isrl. Dn
s. q dicc. cteplatiuo desit statu sui
nuc pascit eu ds qsi agnu i latitudi
ne. q dimittitur lile discurrere z i
pigniat ad morte. Scdo a. q multa

sit q facte puit ad h ut rliosi tam appo
nat curaz magis ad custodiendi ordine
sui. q ostituit i maiat maior. Vn e exp
pnor. Iere. xxxv. Rechabite a do suat
sitr madata pris sui ionadab. q no
biberut uinu nec sut agr. ne platarut
uinea. ne domos edificat. ne hitant i
eis. n so i tabnacul. q sic pcep pr sui
ionadab. Sic legi. marc. vij. q pharisei z
oes iudei. sic distincte suat traditios se
nior. q n crebro lauet man suas n
maducat. z recertes a foro n baptize
t n comedut. z alia multa q tradita
st eis suat baptismata calici z urce
or. z eramitor z lector. Sic lege psm
z medior ulle anor uiolare. sic dr Iest
n. Eu g rechabite z iudei ces. z medi z
pse. sic suet dilige madata maior
suor lz gra. q tomag rliosi tam
suare debet madata scta scor pr suo
ru. et n faciat timedu e eis ne illi
surgat i iudicio q eos z dcpnet eos.
Aliud e pmissiois obligat sta p. pfes
sion. Qui e pmittit z no reddit. ipe
s laqu mortis sue fac. Et ido d illo
q sec pfessiones dic bns i rla. q si aln
alr fecit a do se dcpnado sciat quez
urror. Aliud e appena ectior. Qd e
pdest ucez rliois ul hitu. ubi desut
opa rliois pfesse. Ambro. Qd sunt
pfessiones. actione po q nome demostre
ma ut nee ouenat actoni. z actio
trattat noi. ne sit nec grrae. z eme i
magne. ne sit deifica pfessio z illicita
actio. ne sit rliosa amictu z irrliosi
pfessa. Aliud e fuctio scor. Vri ei
rliosi tnqi filij successut i hereditate
scor. z io si uc sut filij z n quulti delet
eos imitari i opibz. Ioh. viij. Si filij a
brahe estis. opa abrahe facite. Et dr
uc si filij bndicti l aug. l ain. l fracisc
a opa eor q secerut facite. Aliud e qa
ad hitatois. Iko e exhigit ut ois hita
tor uiuat s leges tre i qhitat. Leui.
xviij. Iux osuetudines tre egipti no

finctis. uiū morē chanaā ñ agētis
in ilegitīe eoꝝ ñ ablabit. iudicia mī
finctis ⁊ ꝓpriū fuabit. Sz qr hec
sic uolūt obfuaī doᵉ ab istis hīs. qō in
tuēdū ē i uitā. q̄tomagī nō obfuā
dū ē a iuꝰ istis hiis rliose ingressꝰ. Ita
ue ē omina dnā. Comiat ei dñs
destructōēz hitātibꝰ i loco silo ⁊ iobe
dīetibꝰ ē. ie. vij. Ite ad locū mī i silo ⁊
ñ hitauit nōēz mī a pncipio. ⁊ uidete
q̄ fecerī ei ꝓp malicia ꝑp mī isrl.
Et p. Qa locutꝰ sū ad uos mane ɔ
surgēs ⁊ loquēs ⁊ ñ audistis ⁊ uocaui
uos ⁊ ñ rñdistis. faciā domui huic
i q̄ iuocatū ē nōēz mī i q̄ scitis fiducia
⁊ i loco quē dedi uobꝭ ⁊ pātibꝰ uris. sic ⁊
feci silo. ⁊ piciā uos a facie mī sic ꝓie
ci oēs frēs uros. uniūsū semē effraym.
Sz qr cominaōēs puapꝰ mouēt ꝓplos
ad suāds leges eoꝝ. q̄tomagī cominā
dnā dz ad hec mouē rliosos. Illud est
multitudo iaceutiū q̄ fouit ex ordīs trās
gsstōē. q̄ sic pz. Dz. xiiij. vij. Et q̄ ꝑ
mittit ⁊ ñ solū ⁊ qī in gladio puigit
ostia. Hāc q̄ trāsgssorēs sūt qī attinue
i āgustia. Itē. ecc. xj. dz. Displicet deo
ifidelꝰ ⁊ stulta pmissio. Hec qr ē i tali
bꝰ. ⁊ ideo displicet. Nō ē placet deo
opa lus. ñ ipe pzī placat. Itē dz. ecc.
xxxvj. Ubi ñ ē sepes. diripiet possel
sio. Cū q̄ obsuātie rlarꝭ sūt qī sepes
cta meliora bōi spualia. sequī ex hoc dis
sipatōe direptō oīi bōꝝ spualiū. Itē ⁊ si
cē iniacū ē irreplensibile. tū ꝓpo iua
lor ē cui qō mittit ꝑ ñ ē irreplensibili in
datiꝰ. Talꝭ qr dō ē se obligauit mitt
ut. ⁊ id nals timōr ē eis de morte sibi
tā sic accidit anaine ex caā eā. act.
v. Nō ea mittit ḣ pibꝰ sz dō. audiēs ana
mas hec uba cecidit ⁊ expirauit. Itē
talꝭ ee sic statua dō i q̄ ñ ē ueritā. ñ
uestes ⁊ pelles capre. Re. xix. i q̄ illu
sus ē rex saul. ⁊ nō sic fortiter cui.
Nā iqt sic illusisti mī. Nuq̄ ñ ē il
lusio illis. qī ñ iuenit i rlioso ñ solus

hitus. Itē dz. ecc. x. Qui dissipat sepem
mordebit eū coluber. Nō qr dubiū q̄n co
luber āntiquꝰ lateat i hīs sepibꝰ p̄ dictis dis
sipatꝭ. ⁊ id totiēs morꝝ ⁊ isicit ueneō
dissipatorē hūi sepis. quare ea dissipat.
Itē dz. esdre. uij. qr seniorū q̄ uiderāt tplū
cū eēt aū fūdatū. ⁊ hī tplū i oculꝭ eoꝝ
flebāt. Et dz eā fletū. qz qī uiderūt i.
i ꝑsone ad eꝭ pāi. Uita q̄ multarū re
lonis hūt iā ꝑfecta. q̄ uidēt rliones tūc
fuiūt decurrisse a statu āntiq. Itē rlio
uia ē ad padisū. q̄ q̄ dissipat ea. tim
ut ne sequētes ꝑ eā possīt illuc trāsi
re. ps. xxxiij. Dissipate sūt ne. ceillā
trāsiēs ꝑ semitā. Itē multi iuctō rliōs
dissipatōe. auferūt deuotōez i illos ad
eas. Baruc. iiij. Iniq̄s delicta sūt ꝓp
pria filioꝝ iuꝝ. qz declinaūt a lege dī.
Itē sclābꝰ ꝓp hoc frā ē i derisū. Treni.
ij. plauserūt sup te manibꝰ oēs trāseūtes
p uiā. sibillarūt ⁊ mouerūt capita sua
sup filia ihrlz. Hec ē urbs uia pfecti de
coris. Itē qr ꝓ rei ē ꝓp ls frā ē abhoibilꝭ
Treni. ij. Ingressi sūt alieni nati frā iua
p̄ persuasiōē i abhoiatōez. Itē dz. luc. ix. nēo
mittēs manū ad aratrū ⁊ respiciēs retro.
apt ē regno dī. Nuc q̄ talibꝰ eē debent
uia ad regnū celoꝝ ꝑ laborē obūie assūpte
p trāsgssiōez. Ꝓ eos i regno tā bto regno.
Itē legi i uitꝭ pꝰ qr ē eāgēl uolēs itū rlio
nē. pulsēt a uiro ⁊ ipē ei dicēt uello
saluare aīaz meā. ipa. qr osentēte igi
suē. Cū qr pꝰ tps ahesp i q̄ bui itū rlio
fuiss dissoluta. i currēs isti tate sua ē
i ertasī rapta ad iudiciū collecatū ē ex
pte dāpnādoꝝ. Uisū ē qr ⁊ ē q̄ uidit
mrēz suā ibi clamātē. ubi es filia. qp
dicebas. uello saluare aīaz meā. Ad
hāc uocē afusa redijt ad se. ⁊ ualescēs
redijt ad ꝓpē statū bōi dicēs. ap. se. Si
ꝓpri uitia uīe sustinē ñ potui. q̄m
ꝓpria dī ⁊ scōꝝ āgloꝝ possz sustinē i
illa die. si ordie mei ñ suādo collatiēz
ē reptā. Et si oēs q̄ reptā uīe ossinānt.
tū uelexuna assimāt q̄ de statu rlioso

complacent in scena templorum. de statu a
gelico cum demonibus in igne eterno. Haec g
quedam alia sunt inventa. propter quod dicit
salomon. eccl. v. Melius est non vovere quam post
votum promissa non reddere. Ille ergo incurrunt
ista inventa. eundem est nuto religioso
promisso ordine suo non servato. Colliges
ex iam premissis quod ex promissio. et ex tio
apparentia et secundum successio dignitatis
conditionem et omnia dona et cuncta incommo
da multorum memorie debent religiosi ad
sui ordinis observantiam. Sed nimio secundo
quod sunt aliqui qui non integre observant ordinem
suum. sed aliquam partem sue professionis ob
servant aliquam non. Isti sunt sicut similitudinem
quod parti colebant deum. partim ydola. iiii reg. xvii.
fuerunt ergo gentes iste timentes quidem deum.
sed nihilominus et ydolis suis servientes. Iste
isti sunt qui induunt partim veste lanea
asperitatis partim. et lino mollitiei secularis
partim aperta. Contra quod dicitur deut. xxii.
Non indueris vestimento quod lana linoque
contextum sit. Isti sunt qui sequuntur de claudi
cando. cum partim incedunt recte in manda
tis et traditis. partim declinant ab eis.
Contra quod dicit helias iii reg. xviii. usque
claudicatis in duas partes. Sunt etiam
sicut adultera que licet a viro suo non recedit om
nino. tamen iungitur cum recipit adulterum. ita et
isti in vero deo cum adhererent servando quedam
mandata recipiunt deum alium ad eum
illicitum transgrediendo. ps. lvii. Si videbas
furem currebas cum eo et cum adulteris portionem tuam ponebas
non discooperuisti et suscepisti adulterum.
Sunt iterum sicut pica que parti est alba parti
nigra. ita et isti parti boni quantum ad ea que ser
vant. et partim mali quantum ad ea que non servant.
Nos obstupescetis dominus dicit p. ie. xii.
Numquid avis discolor hereditas mea mihi.
Sciendum est quod ex hac parciali ordinis transgres
sione sequuntur multa mala. Talis enim sunt
sicut vas perforatum. et solum bona alia que faciunt
amittit. Ecc. iii. Qui in uno peccaverit
multa bona perdet. Exemplum in vitis patrum de quodam qui
missus est haurire aquam de puteo et ponere
in lapide perforato. et tamen non exibat. Iste
tales etiam sunt ac si nihil servarent. Jac. ii.
Qui in uno offenderit factus est omnium reus. Exemplum.
Dicitur quod quidam miles invenit quendam stultum mo
nachum. quem amore sue sanctitatis fecerat vestem
quandam que partim religiosa erat partim secularis
in quodam loco suspecto. et capiens eum dixit
Domine monachi ex parte ista que est religiosa non
audemus tangere. nec etiam exeat. sed ex
ista parte seculari bene possumus tangere
et ex illa parte tantum lavavi eum quod mor
tuus est. ita ac si per totum lavasset eum. Notandum est
et audivimus quod filii hanon hac acceptum ac
si totam professionem suam transgredientur.
Iste tales sunt ita deturpati sicut nuncii david
quorum rasa fuit barba eorum dimidia.
et vestes medie prescisse usque ad nates. et
ideo non fuerunt digni stare in aspectu in domo.
Et ideo dixit eis. manete in iericho donec
crescat barba vestra. ii reg. x. Isti per fractionem
religionis ingrediuntur hostes. job. xxx. Qui
rupto muro et aperta ianua irruerunt
super me. Quomodo autem se possunt excusare de per
ditione pessima illi qui credentes in religione
faciunt hac hostibus aperturam. Iste tales
debent omnia que promiserunt. et ideo si partem red
dit et non totum. non evadet tortores. mt.
xviii. Iratus dominus eius tradidit eum tor
toribus. quousque redderet universum debi
tum. Quia ergo necesse est semper plene reli
gionem servare. et tot mala inde sequuntur
bene dicit non sancto. ut observetis hec omnia.
De spirituali pulchritudine virtutum. C. cc. vi.
Tertio nimio quod sicut est quedam pulchri
tudo corporalis. ita est quedam spiritualis scilicet vir
tutum. Unde seneca ad lucillum.
Si animum boni viri liceret aspicere. o quam
pulcram faciem quam ex magnifico placidam
fulgentem videremus. hinc iustitia. hinc
fortitudine. hinc prudentia. temperantia atque
consectabitur. post has frugalitas. continen
cia. tolerantia. liberalitas. comitasque.
Haec est pulchritudo vestimentorum sacer
dotalium. et pulchritudo sponse mulieris. et omnis
pulchritudo de qua fit mentio in biblia sic
diffuse. sicut patet per expositores sanctorum. Cum

set iste plenitudines valde magne sit z
stupende. q̄ta e etenim ā ia e illa plenitu
do intuita. q̄m oēs iste repsentūt; ista
hec e plenitudo de q̄ sapi e cū illa salon
multa, phylosophus e. valde plēs pauca
tractauerūt ò plenitudie coīs nālis. sicut p3
i lib. cāti. in q̄ tot z tanta dicunt de plenitu
dīe sponse i figurā plenitudīs hūā. ista e dū
q̄m hinaī ini sci diligent finnuerūt sic
multos dīa plenitudines coīs. Ce. plini
plenitudie sanct hūtes. s. intut. q̄d dī
de ūus scīs. ista hec e quā nōs dē adim
rēs ant. cāti. ini. aīe scē. q̄ pulc es. ista
dīa. tō pulc es. Discernis q̄ p mbea
dīe. in pulcre gēne tue. m̄ q̄ pulc
gressus tui i calciamtis. z sic alia mul
ta. ista hec e q̄ redduit aīas siles plenitu
do dō. Vn̄ q̄d dī hō fcs ad silitudinē
dī. dīt sca re sencō; ad intutē. p q̄s
hō dō assilatur. ista hec e q̄ sola redd
aīas dō amabiles; Vn̄ i ps. ps. dēs ast
aīe. audi filia q̄d e obie. z incli aurē
tū. q̄d e humilitate. z obliuiscere ppl̄m tuū
et tictoīs car l affecta. q̄ dī sonat i u
tute. seq. z concupiscet rex decorē tuū. iste
plenitudo hec nō e mutuata sic ista z
plenitudines coīs fz e sbāl z gnatīl
ipi intuti. Scdm. ista ōntamito īn
gz inte ipa. mag dem fini e. z io ma
ior e sic plenitudines nālis i flonba.
iste plenitudines coīs cito marcescūt
ysa. j. Exortus e sol cū ardore z arefe
cit fenū z flos eius decidit. z decor vul
tus eius depijt. ita z diues i itinibus
suis marcescet. Nō sic at est ò ple
nitudie bonoz q̄ e i intutibz. Ecclo dī
.cāu. vj. Ala scā pulc ut luna. ehd. s.
plenitudo nō deficit. et coos in plenitu
do sca aīam durabit i eternu. iste ple
nitudo coīs i multis sit in sola aīa ē.
sz ista hēbit i futo. Vn̄ ò muliere scā i
dī. pūi. ulti. fortitudo z decor indum
ēta. q̄d erit. glō. ò tunc e idui. z
ridebit i die nouissio. Pone ista i
plenitudo intutū; multū resulget

i obfuātys claub. q̄ n̄ sic alius q̄z
ipa opa intutū dnī sau. Et iō dī
sap. vij. O q̄ pulc e casta gnō cū cla
ritate. s. intutu. Hīc e e casta gnō
i thoz; Si cū multis nālr diligit
plenitudie coīs z aīa. ita aīe scē z
diligūt nāc plenitudie scōz. ps. Do
mine dilexi decore domus tue. Sto. lando
arty q̄ de corat dom tū. ll. d̄ q̄ armor
fac ep arquāt cū eo dī q̄ primeū. ap i
hac plenitudie obfuēnt. Vn̄ legitur
legit i uita. ps. ò bto alonio. q̄ e unus
fz eppā multez valde patri. Ecel dīc
signo ihe in opa dō. ......
trias iste ornatu. ....
....
ta. p innūe eposint. z ē ē ......
dīo placit ap ...... z silia p......
ghāz n̄ ...... bene ......
...... plenitudie amatos. ......
amor ...... plenitudis multi ...... ad ob
suātias claus dnī sicut dō. De
odore bone fame. Capitlm. cc vij.

Quartū .... e ē p i ....
bē fama dī oper multis ......
secūt e eginēs ......
ut lucem ...... z ......
geroī a ....
z balsamū z hō. Vnde ē fama boa
esperat a ......sa bonitate scōz. ......
ssima alonio op īcēs .... Iudi
iudith. viij. ll. ......c erat p. ......s sermo
sissima. q̄m timebat dnī valde. ista sic i
bona odor e sētatū nōne de eo e. ita
z bona fama i ...... fouent ...... ce. ap eos,
q̄ sic recolēt. ......
odos sua. Glō. Odor xpi dnīt apl̄i
q i sī ...... z ...... sua xpo dnī
.... ista sic bōs odor resic. ita z lo
fama. ...... ffama ...... ipugnat
alī ...... illoz ad ......
illā. ....
....
....
hic. eio bō ...... opp......o. iste sic
odor bonus lz ...... oftūat. tū ......

uenenat. malis' nat ut bufam. ita
et fama bona. ii. ad cor. ii. Christi bonus odor
sum in his qui salui fiunt. et in his qui pereunt.
Alius qui odor mortis in mortem. alius
odor uite in uitam. Glo. Illi qui inuidebant
huic fame paulum [illegible] bono odore probat.
[illegible] inuidenti [illegible] bona odor.
[illegible] bono [illegible]
[illegible] fama [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] alie fere
[illegible] opera
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] bona
[illegible]
[illegible] in medios [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] bono
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] bone [illegible] negligunt. Con
tra quos [illegible] alius
[illegible] legan
tur [illegible]
coram deo [illegible] Alii sunt qui
famam amittunt non ex malicia sed ex
negligentia. Contra quos aug. [illegible]
ta [illegible] ne forte cum mala [illegible]
plasciuam mala sit fama per negligentiam.
Alii sunt qui in [illegible] fame [illegible]
aliqui amittunt cum [illegible] fame [illegible]
Contra quos gregorius in registro. [illegible]
[illegible] opinionem tuam [illegible]
[illegible] mala [illegible]

tias. Alii sunt qui suspectis [illegible] non cauent.
[illegible] ad [illegible] ab [illegible] in primo [illegible]
a [illegible] ab [illegible] die. Contra
quos dicit [illegible] suspectos. et
quasi [illegible] ne [illegible] alius [illegible]
Alii sunt qui [illegible] a [illegible] mali causam. non
[illegible] mala [illegible]. Contra quos ap.
i. ad thes. v. Ab omni specie mala abstine
te uos. Alii sunt qui [illegible] bono reliquunt
bonam famam. [illegible] Contra quos ii.
ad cor. ii. [illegible] ac sic per [illegible]
[illegible] Alii sunt qui [illegible] coram
aliquibus [illegible] fame. [illegible] coram aliis. Contra
quos [illegible] non [illegible] coram deo
sed coram omnibus [illegible] Alii sunt qui [illegible] pie re
[illegible] aliqui [illegible] alia mala
[illegible] Contra quos ii. cor. ii. Christi bonus odor
sum. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] omnes
[illegible] Alii sunt qui fama [illegible] in [illegible]
[illegible] Contra quos i. mach. iii. Et
[illegible]
Alii sunt qui [illegible]
[illegible] bonam famam. Contra quos ad
phil. iiii. Quecumque bone fame hec cogi
tate. [illegible] Sed [illegible] multum
[illegible] diligen
[illegible] bona fama. [illegible] est utilitas in
[illegible] uita. [illegible]
[illegible] ii. ad cor. viii.
[illegible] coram deo [illegible]
[illegible] famam suam negligit. sic [illegible] crude
lis [illegible] Alius
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Aug. [illegible]
[illegible] Nos
[illegible]
[illegible] famam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] opin.

Et p[ostea] sicut ideo q[uod] ex adu[er]so e[st] n[ihi]l ma lu[m] h[ab]ens dicit d[omi]n[u]s. Aliud e[st] p[ro] decore p[ro] q[uo] solet i[n]stru[men]tu[m] celare. Vnde ferrum q[uod] e[st] ostensum sic[ut] o[mn]is decor tunc e[st] splendor, h[ab]et opp[re]ssionis. Aliud e[st] fruct[us] diuiti[a]r[um]. Summa e[st] n[on] s[olu]m p[ro]p[ter]e aliis [illegible] sic ante [illegible] si e[st] i[n] mente p[ro]l[ati] [illegible] d[omi]n[u]m [illegible]. Glo[ssa] [illegible] bone uite [illegible] ne[cessar]i[a] nob[is] p[ro]p[ter] nos p[er]manet i[n] se. Aliud est [illegible] societat[is]. Non e[st] bonor [illegible] q[ui] habitat i[n] [illegible] fetido. et [illegible] q[ui] h[ab]itat [illegible] fetida [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sp[ir]itu [illegible] [illegible] [illegible] d[omi]ni [illegible] flores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aliud e[st] [illegible] no[m]i[n]is. [illegible] Ap[osto]l[u]s [illegible] [illegible] ne p[ro]pt[er] nos [illegible] blasfemet[ur] i[n] ge[n]tib[us]. Aliud e[st] [illegible] delectabil[is] [illegible] [illegible] i[n] [illegible] die se delectari [illegible] [illegible] [illegible] sp[on]se. [illegible] uestimentor[um] [illegible] bonor op[er]u[m] [illegible] [illegible] glo[ssa] [illegible] [illegible] [illegible] n[on] s[olu]m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] b[on]a fama [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible] e[st] [illegible] dignitat[is] [illegible]

[illegible] e[st] [illegible] [illegible] [illegible] uestimentor[um] [illegible]. Glo[ssa] [illegible] uestimentor[um] [illegible]

Contra illos q[ui] iniuri[ant] [et] n[on] ex animo faciunt ea q[ue] faciunt i[n] r[ati]one. cap. cclvij.

Quidam [illegible] Symone[m] angariau[er]u[n]t [illegible] tollet.

aucē ei. Isti n̄ st̄ boni qui q̄ē parit
ab honore opiz dn̄o. cū alio offert
ei salsaz amarā. s. cordis amaritudīe
cū q̄ operant. xp̄ qd̄ ꝯquerit̄ dicēs. dederūt
ī escaz meā fel. Pedes tali sīles st̄ pe-
dibȝ statue quā vidit nabuch. dan.
ij. pars erat ferrea ꝑ ꝑs fictil'. qz ꝙ
ueo st̄ u ferrū ad cursū ī una man
datur. ꝛ cito deficiūt ut vas fragil'.
Cōtra qd̄ dr̄. eze. j. ꝓ sc̄is rotis. Non re-
uit cas uolubilē aurorēte eū. Eēo ite
dr̄. qz sc̄oꝝ ē ꝛ facile motu ꝑ n̄ cito ī
fatigri ī ope dni. Isti sūt sīc mali ruf
tici q̄ nunq̄ faciūt s̄nā aliqd̄ ad sinē
n̄ cū dolore. Cōtra qd̄ dr̄ ī ps. Seruite dn̄o
ī leticia. Secūdo q̄ tales n̄ sūt talo: s.
uoluntate ꝛ ex aīo [illegible] ī s̄uicio ꝯ-
tene qd̄ uolūtarie. ꝑ ꝯmissio. ē illi q̄
dr̄. uoluntarie sacrificabo t̄. Aboh āt sunt
dnt qd̄ ī ultīo sūe iouenē filiū suū
salacā. cū dr̄. gen. xxij. cū ilo s̄ua
dō aīo uoluntarie. qd̄ hīc ꝯp ꝯptēt in
dr̄. ꝯ iherosolimis fr̄ibȝ suis ī egipto di-
centes. ij. mach. j. det uobis dē cor oībȝ ut
faciatis eius uol' tatē aīo uolenti. Hec
ē sūm ad qd̄ paruꝗ ī uncꝰ ut dicēs. eph.
vj. ut s̄ui ē faciētes uoluntatē dī ex
aīo cū bō uoluntate. Et sacōs q̄ hȝ s̄-
uicū qd̄ fit ex aīo ꝛ leto magis ē accept'
dō. qz sic dr̄ augustīs. coacta s̄uicia nō
placēt dō. Ideo dr̄ ap'. ij. cor. ix. Nō ex
tristicia aut ex necītē. ylarē ē datorē
dilig̃ dꝰ. Ille leticia ē facta. Nō ē facit
qd̄ cū ꝯtinuitate cū duplr̄ ꝯuat̄. s. corꝑ
labore ꝑ aīos sq̄ fac ex aīo n̄ sit ꝯuam
ī cords. id ī mia ꝯuatur. Dr̄. labor mī-
nir ē ī mia hore. ꝛ si plꝰ ē ꝑ amore ī
n̄ sentio. Ideo solēt cantare laborātes
ū ex leticia aīa labor corꝑ minuat. Ille
tret deōnis sic leticia ē exciti tret ad
ū sitas. Antonius. Vinci dō ū icerton
nimie ē leticia spūal'. Ille ꝯfortat ꝛ
sociōs sīc iuiator leta socios pigros. Dn
cicitatē scī uehiculū ē ī una. Ille attrahit
ꝯ neos. Libeitas ē ꝯdtingit se sellars

rhōs letis q̄ ē[illegible]. Putāt ē q̄s in
dēt ē tibꝰ pentē de hec qd̄ fecit.
Vn̄ dr̄ q̄ cū q̄dā rhosa q̄ sēp iuideba
fr̄ibus [illegible] sui leitū ad ī
ī gressū orvis sui [illegible] ille q̄ n̄ ī
[illegible] q̄ ui[illegible]bat [illegible] q̄ sic
uideb[illegible] cū [illegible] [illegible] ꝯuersꝰ
q̄ dno diu hab[illegible] amore castitatē
[illegible] q̄ se face ꝑt̄ castificari. Ex aī
[illegible] scias fīe astuē aliog ꝛ uidet as
tūn q̄ faceret ꝑ ꝯmissa. cr̄uit ille q̄
n̄ faceret. qz [illegible] ei q̄ ꝑitēt de
hec qd̄ fecit. qz nō malū multū fa
ciebat. Sic [illegible]. Tristia g̃
ī rhosa [illegible] neos. ꝛ eq̄ leticia
attrahit. Vn̄ [illegible] saul q̄ choro
psallētiū se adiunxit. Ille letificat ma
iores. Rhosi ē q̄ n̄ faciūt ad n̄ iuncti
st̄ q̄ lapides difficile mobiles. ī qbꝰ
q̄ trāsferit eos affligit. sic dr̄. ecc. v.
Ideo dr̄ eq̄ ad [illegible]. Obedite ꝑpo-
sitis uris. ꝑpi [illegible] q̄ uicēz red-
dituri ꝑ aiabȝ uris. ut cū gaudio hoc
faciāt ꝑ nō gemētes. Ille ꝯfert robur
cords. ꝓu. xvij. Animꝰ gaudēs etatē
floridā fac. spūs trist' exsiccat ossa.
Nō ā g̃ s̄uicū exhibitū cū iocūditate
tot bō ꝯfert. Vn̄ dr̄ ī scd̄o. ut obs̄uc
tis hec oīa nō sīc s̄ui q̄ qd̄ faciūt ex ī
ꝯdāz coactione. ꝛ cū ꝯdāz āgustia aī.
s̄ sīc libi q̄ uoluntarie cū q̄dā leticia
qd̄ faciūt exequūt. Pz ex hac dictis q̄
oīa aug. ꝯnecꝫ ꝯtinz. Prīm̄ ē q̄ man
data regle sūt obs̄uent̄. cū dr̄. hec.
Scd̄m ē q̄ itegre. cū dr̄. oia. Tertiū
ē q̄ ad hec debeat moue q̄ ad ꝑꝑriaz
utilitatē. cū dr̄. tanq̄ spūal' ꝛc. Quar
tū qd̄ debeat moue qd̄ ad utilitatē
ꝑx. cū dr̄. ex bono xp̄i odore ꝛc. Quin
tū q̄lr obs̄uentur cū dr̄. n̄ sīc s̄ui ꝛc.
Seq̄. Ut āt uos ī libello hoc tanq̄ ī
speculo possitis aspicere. ne ꝑ obli
uionē aliqd̄ negligatur. semel in se
ptimana legatur. ❡ Hic agitur
de tercio. vȝ quo ad reꝯ obs̄uatonē

qd e meona mādator ei. Mā ū ista meōrā lēt p rīe lōne. ptrādit mā datē cā hq lōne. Secd cā ca q̄ siac datē p lōne. ubi dic. et ubi uos i uenitis c. ē. li. xc. et seq. legit accīte at clā a suis pfessorib. ne cū h fiat aliq omissio. [illegible] cū dicē sen. [illegible] dic. ut et uos i libello [illegible] [illegible] obliuionē [illegible] Sūt et [illegible] enchaut ex hoc mādato [illegible] solā caue [illegible] ne fiat [illegible] ex acceptu [illegible] negligat [illegible] [illegible] cū dic. ne p obliuione [illegible] negligat. [illegible] [illegible] dic. scīn i scriptis [illegible] legis [illegible] fin. qd [illegible] ut uoc i libello hoc possitis [illegible]. Circa negligentiam. cā. cxviii.

Circa p'nnō [illegible] ad [illegible] negliāz qē cā dca salutaris mandata [illegible] nā datur. dicēs. de uto. iiii. Obsuā et cauē. nequā negligas mādata eius. [illegible] et ceriōnias. [illegible] dat āt cā hoc mādatū si addit diuinā cōminatiōe. iere. xx. Si neglegēs [illegible] tir [illegible] pumpēcōs [illegible] diuinis [illegible] hoie qui [illegible] de semine suo moloc. ponā faciē meā [illegible] hoiem illū [illegible] eradicati onē eius. succedā [illegible] illū. Et n solū [illegible] cā cōminatiōe [illegible] pona [illegible] legē [illegible]. exo. ix. [illegible] neglexit [illegible] dū. dimisit [illegible] suos [illegible] iumenta i agris. Et p' Et p[illegible] grādo i oi tra egypti cūcta que fuerūt in agro. ab hoie usq ad iumenta. [illegible] iere. xlviii. Maledictus q fac opa dei fraudulēt. [illegible] ibi negligent. Cū ergo obsuāda [illegible] opa

sit dī. q̄ [illegible] negliāz maledictus [illegible] [illegible] ī [illegible]. Ut dicit [illegible] custodit mādatū custodit aīam suā. q̄ aūt negligit uiā suā morietur. [illegible] sic q̄ negligit [illegible] [illegible] [illegible] pctā morit. [illegible] negl[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gliāz [illegible] [illegible] [illegible] Ergo neglīa [illegible] [illegible] negliāz [illegible] mādata salutis [illegible] [illegible] [illegible] pctā mortal [illegible] [illegible] [illegible] ne ab [illegible] negligat. [illegible] q̄ solet [illegible] negliē. [illegible] e mortis [illegible] multi [illegible] ne aliqs [illegible] negliāz [illegible] [illegible] vij. Et [illegible] neglig. Secd e [illegible] aīe [illegible] hoies tantā [illegible] salute aīe sic [illegible] de salute corp. nl neglige ret eoz q̄ ptinet ad aīe salutē. sic nl omittit eoz q̄ ad salutem corpis ptinet. [illegible] [illegible] Si oīa [illegible] [illegible] retributōis. quō nos effugiemus si tātā neglexim salutē. Tercia e [illegible] [illegible] xxiii. [illegible] neglīa. s. cū se [illegible] ad suā salute ptinentia. Ex. mat. xxii. illi [illegible] neglexerūt. [illegible] abierūt alius in uillā suā. alius ad negociationē suā. Dt. [illegible] negligenti de [illegible] sua

a suo rhoso. [illegible] ē tñc dñ [illegible] oculos eti
mus [illegible] ē [illegible] causa salutē p
[illegible] accipuis solarios. Si hõ
[illegible] in negligãs iacere. n̄ ē [illegible]
negligētia Ecc. vij. De negligā [illegible]
ē cū paucis. hec ē [illegible] si pauca sit [illegible]
[illegible]. De rebus salutaribus [illegible] i memoria

De rebus salutaribus [illegible] in memoria [illegible] c. cc iiij.

Circa iij. mō q̄ [illegible]
[illegible] memo ē tñc sanum [illegible]
[illegible] [illegible] replētis fou
[illegible]. Si aliq̄ fuit q̄ i isto thesa
uro [illegible] [illegible] paleas [illegible] co
gitacioni [illegible] putres [illegible] cogitatio
[illegible] anima [illegible] cogitatio
in [illegible] ad [illegible] sic [illegible]
[illegible] iuste [illegible] solia. Ch̄
[illegible] nec [illegible]
[illegible] i isti memo [illegible] q̄ ptinet ad z
[illegible] memoriē [illegible] q̄
n [illegible] tabulas [illegible]
[illegible] Lege [illegible] mli
[illegible] [illegible] ab oībꝫ illa
[illegible] nabat [illegible]
[illegible] p [illegible] ad z
[illegible] memorie sue [illegible]
[illegible] Filius [illegible] bono [illegible]
[illegible] pferet [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] i me
[illegible] [illegible] sep
[illegible] Nu z [illegible]
[illegible] cogita illa sep. Et [illegible] fili [illegible]
[illegible] legē meā i digitis tuis. z scribe il
lā i tabulis cordis tui. De uto. [illegible] Ect
[illegible] hec q̄ ego [illegible] i corde t̄
z narrab ea filius tuis. z meditabis se
dēs i domo z ambulans i itine. [illegible]
[illegible] z ligabis ea q̄si [illegible] i ma
nu t̄ [illegible] z [illegible] moueb̄ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tue
[illegible]. Dices ad filios istā ū [illegible]
[illegible] p̄ q̄tuor āgulos palliorū
[illegible] i eas [illegible] [illegible] q̄s [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Et i
[illegible] tota die meditatiō mi ē. lex [illegible]
Et osee. iiij. [illegible] Et q̄ oblita es leg̃

[illegible] tui. obliuiscar filior tuor z ego. [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] magis i historiis q̄ phariseī z
[illegible] fimbrias q̄s alij [illegible] spinas
eis alligabāt. q̄bꝫ [illegible] i ambulando
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
se [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] q̄ [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] Si g̃ isti filii [illegible]
[illegible] [illegible] tātā [illegible] [illegible] ū [illegible]
sep [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magna
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sue
sollicitudo ē [illegible] [illegible] [illegible] ū i me
moria sep [illegible]. Dñ [illegible] [illegible]
[illegible] se [illegible] [illegible] hec. [illegible]
q̄s [illegible] [illegible] ad memoriā
[illegible] ea hec [illegible] ē. De [illegible]
q̄ [illegible] oblita [illegible] [illegible] sum. [illegible]
g̃ [illegible] sit ornamentū [illegible] [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] q̄ [illegible] oblitu
[illegible] [illegible] [illegible] dñ sui o
blita est. [illegible] z [illegible] ē [illegible] q̄ [illegible]
[illegible] pfessiōis sue [illegible] [illegible] oblitu
[illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ne. s. oblitio. negligā. z [illegible]
Oblitio [illegible] ē negligē. De negligā [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Oblitio g̃ pfessiōis [illegible]
[illegible] i [illegible] et [illegible] [illegible] ū [illegible] ne
p oblitioēs [illegible] negligant. De vita fre

De vita fratris qui legerat [illegible] caplm. cc v.

Circa iiij. [illegible] q̄ q̄ ea q̄ [illegible]
l' [illegible] l' audiuit l' [illegible]
[illegible] male [illegible] memoria [illegible]
[illegible] [illegible] ut ea q̄ [illegible]
[illegible] i memoriā [illegible] [illegible]
[illegible] Scit hec ob [illegible] i me
moria. Si [illegible] aliq̄ rhosi q̄ [illegible]
legē i [illegible] q̄ [illegible] se [illegible]
[illegible] i eis. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] petrus. Si alij q̄
[illegible] legit. [illegible] legit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad ab
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] solacio libros [illegible] i [illegible]

Sunt alij qui silent legunt isti libri tamen par scit. l' sunt auit de rla. professionis sine. sunt ... qui nichil sunt ... i tertiu l' glosa o matia ... seruanda e sua auctoritas. Sed e rla ... professionis ... scit que sep scribut i manibus ... legis in ... dubitabilia ... Quia sio ... i se remeet ... ut quod ... p se ... n legit ... rla sua fiat eis ab alio ... ubi legitur quod ... tali tpe ... sic pt ... violat ... amicus ... aliter ... assimilatur ... genet ... vicesimil i septi. ... e ... tione ... in historie ... ... i ... ... iu ... septi ... manatum ... scit ... legi ... legis ... lege ... uoluit ... in mate. Sed ... legere ... ad alio ... professio ... tpe ... quod ... fiat ... De cognitione sui. Capitulum. cc...

Aperta ... cogita ... et ... nescit ... aug ... ... u ... Lau

... a ... e ... ista sua ... qui ... non ... scit ... noise ... phisico ... e ... ista ... qui ... tanti ... et ... cognoscit ... no ... ipsi ... ... non ... illa ... ... absortione. ... ista ... moris est ... sup aspirat ...

i eius fecerunt de quibus penituit. Unde aug(ustinus) fecit quendam librum quem vocavit speculum, in quo colligit omnia mandata ut quilibet in eo legens possit videre qualis sit in bono vel in malo. Preterea [illegible] generale ad omnes fecit [illegible] speculo [illegible] [illegible] professionis [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

In [illegible] [illegible]

[illegible]

Sic [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] qualis sit in bono [illegible] in malo. [illegible] Vigilate [illegible] qualis [illegible] [illegible] in speculo [illegible] [illegible] facientem [illegible] non facientem [illegible] malum. [illegible]

ex parte [illegible] mandata [illegible] gratiarum actione. Circa [illegible] ubi [illegible] De gratiarum actione pro beneficiis. c. cc. xii.

Circa [illegible] gratia [illegible] [illegible] philosophus [illegible] [illegible] accepisti. [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] accipientem [illegible] gratus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

tritia cordi meo. q' nō nūq̄ tn̄ prioꝛ
ad leuitatē. ad risum. ad v̄ba ociosa
ꝯ scurrilia inueo. ut ptimescā ualde
ne forte plusq̄ expediat ingrata sit tam
multis bn̄ficiis. dic mi̇e alii deficiāt
a gr̄a. q̄m n̄ h̄nt ut gr̄as. et io q̄mo
sensim breui pt̄ q̄ī usus d̄ gr̄a fuerit
diuina gr̄e ꝯ su[illegible] dn̄e r̄ bn̄ ptum
ꝯfirmare bni bn̄ q̄ recognoscit se ab eo re
cepisse. q̄ cessat debitum d̄ recipit. Et
si ac iste ē i hoc casu gr̄am accip̄ n̄ potē
ē. Scd̄o ē honoꝝ multiplicat. Sic ē
ī pn̄ti ingratitudo hec ipedit s' ber. dic
ens. ingratitudo ē uēt̄o urēs. exsiccās
fontē pietatis. roꝛe mi̇e. flueta gr̄e.
ita eꝯ gr̄as exhibet̄ de bn̄ficiis recep
tis. dignos se reddit ampliō. Vn̄ dic ber.
ad laudē n̄ cessat̄ fluīa gr̄aꝝ recur
rūt. s. p gr̄aꝝ actōnē ut ituꝝ fluat.
Tercio ē pmoto ad maiō ī futuro.
Dn̄s ē de bn̄ficiis suis q̄ ofert uult
q' lō sēat utilitatē. īpe no gl̄iaꝝ. Q̄
g n̄ glificat eū p gr̄as. tāq̄ fug in
del' retineo ptez eis dignꝯ ē xenia
gr̄a. Q' ūo eū sic glificat tāq̄ fug
fidel' pmouebitur ad maiō ī futuro.
math. xxv. Euge s'ue bōe ꝛ fidel'. q̄
sup pauca fuisti fidel' sup̄ multa te ꝯ
stituā. Q̄ g' ex ingratitudie tot ꝛ
tot mala pueniūt. ꝛ ex gr̄aꝝ actōe
tot bn̄. ideo nos iuitat ad gr̄aꝝ a
ctōnis dictē ꝯditōe. dign' ꝛ iustuꝝ ē
equū ꝛ salutare. nos tibi sēp ꝛ ubiq̄
gr̄as agē. dn̄e sc̄e pr̄. Et aug' ad
hec ceteris iuitās dic. Q̄d melius aio
gerim9. ore pmam9. calamo scri
bam9. q̄ deo gr̄as agam9. hoc ait.
Nec dici breui9. nec audiri leti9. n'
intelligi grādi9. nec agi fructuosi9 pōt
Et ber'. ad idē excitās dic. Disce
ī referēdo gr̄as nō ee tardꝯ. aut se
gnis. disce ad singla dona gr̄as agē.
Et io cū facie bn̄ sit dōn̄ dn̄i spāle. q̄
sic ipo ill' bn̄ facie possim9. ꝛ ualere n'
tale. q̄ sic hoc n' ē sal9. bn̄ dic n' sc̄s

ubi uos inuenit' ꝯsepta sūt sanctis. agi
te gr̄as dn̄o honoꝝ ei laugiton. Sc̄d'.
Vbi de sibi ꝯcep̄ ut uos ad deesse. do
leat ꝯ pt̄ito. caueat de futō. orās n' d
debitu dimittat. ꝛ ī teptatoꝛ n' īdu
cat. ¶ post [illegible] pecc̄ris [illegible]
de gr̄aꝝ actōe [illegible] ꝯ [illegible] ꝯ gr̄a ī
ueniūt obs'uāre. [illegible] hec [illegible]
ꝯ pūa. plus q̄ [illegible] n' obs'uare.
Q' pūa n' [illegible] plura mala.
plage ꝛ plagā [illegible] omittere.
s' hec duo duo [illegible] dic. do
leat ꝯ pt̄ito. aliud ē dic. caueat ꝯ fu
tō. Q' n' ī utilitas hec ē necc dn̄i. d. ib
ulgit. orās ut [illegible] dittat. [illegible]
et ī teptatoꝛ n' īducat. q' ad. in. De
dolore sup transgressiōe rle. c. cxiij.

Et [illegible] dic dōleat. q'
[illegible] fuit [illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible] fuit n' negligencie [illegible]
dn̄i. ne poluuiār̄ [illegible] negligat. inic
d dic. ubi de ꝯ [illegible] ad deesse
doleat ꝯ pt̄ito. ille aliq̄ plat' admittēs
ptate ꝯ ōmissa. ī [illegible] ꝯ
rl'a ad qp̄ alios excepit. ille q̄ officiales
ne occupatō ab aliq' se [illegible]. claus
trales ꝛ siplices itero [illegible] obs'uan
tie ꝯ itollerabile reputāt. sꝛ ar̄ nullum
excipieō ab obs'uācia rl'e dic. q̄cq̄ i.e.
s. platꝯ l' officialꝯ. l' simplex claustralis
uidēt ad ꝯ deesse ꝛ ē. ille sꝛ aliq̄ q̄ sic de
transgressiōe intō ꝯfiteāt l' se accuset.
tn̄ raro dolēt ex cord' l' se corrigūt. ꝛ
q' sic hoc pūtē n' sufficiūt. io dic ut
doleat ꝛ caueat. q̄d meli9 ē q̄ sol ꝯfi
ti l' accusare. Et ītō q'. R. xxij. leg'
q' cū legisset saphan libꝛ legis dn̄i.
scidit uestimēta sua ꝛ dix. magna ira
dn̄i succensa ē ꝯ nos. q' n' audierūt ꝛ
patres nr̄i v̄ba libri hꝯ. ut facerēt oē q̄d sc̄
ptuꝝ ē nob. ille. nee. viij. q' cū esdras
legisset libꝛ legis corā ppl'o ꝯ stantib' cō
gregato. flebat oīs ppl's. io. s. q' ignora
bāt ī lege se peccasse. ille. xe. xxxvj.

legit qui cum lectus fuisset coram rege ieochim
et fuisset ei volumen illud quod miserat per ba
ruch. non timuerunt nec sciderunt vestimenta
sua rex et servi eius qui audierunt sermones
istos universos. propter quod scriptum est quod iudicio do
mini consumpti sunt, propter hoc dicit dominus contra io
achim non erit qui sedeat ex eo super solium da-
vid et cadaver eius proiciatur ad estum per diem et
ad gelu per noctem. Ex quo patet primo quod tali
[illegible] thesaurus doloris sicut transgressi
fuerint legem [illegible] cum eos oportuit in
[illegible]
[illegible] Sed quia sic abutitur
fuerit [illegible] legem add
[illegible] thesaurus per trans
gressionem legis per propriam voluntatem assumpserit
sicut [illegible] abbas silvanus [illegible]
[illegible] thesauro
thesauro [illegible]
[illegible] quod noluerunt
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] flevit [illegible]
[illegible] thesaurus
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ab eis [illegible] et [illegible] ut fuerit me
[illegible] plorans [illegible] ploravi et p
[illegible] lacrimas [illegible]
hic ad locum ubi lacrime mee [illegible]
[illegible] et flevit [illegible] in facies et
suas [illegible]
[illegible] ad [illegible]
totam pecuniam suam [illegible] talis
thesaurus qui suam plene [illegible] non observat.
[illegible] sic [illegible] senatori basi
lio. cum quidam senator [illegible]
aliquid retinuisset ad usum suum [illegible] Et
senator esse desiisti et monachus non factus
es. fili quia [illegible] suam plene non fuit
[illegible] amisit [illegible] quod [illegible] et sic
totum [illegible] qui [illegible]
et oboli. multum hic [illegible] materia doloris.

sicut tale [illegible] quod debuisset esse ad vi
tam per observantiam. id est vertitur in mortem per trans
gressionem. unde [illegible] ad ro. vii. et in
ventum est mihi mandatum quod erat ad vitam hoc
esse ad mortem. Ex quo sic [illegible]
[illegible] in mortem. sicut qui addit
scientiam addit et dolorem. [illegible] ei talis de
[illegible] quod [illegible]
[illegible] Tum quia [illegible] ex [illegible]
[illegible] thesauro [illegible] quod mala [illegible]
[illegible] mihi [illegible] suam.
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] ad deesse debeat [illegible]
[illegible]. De cavendo deliciarum thesauro.
[illegible] .C. [illegible]

[illegible] caveat de furto [illegible]
qui in delectatione est aliquod placentum
[illegible] delectatur. [illegible] in eo causa
[illegible] in eo quod [illegible] non
[illegible]. Et ideo [illegible] per corruptionem.
[illegible]
[illegible] et
[illegible] malum [illegible] ex pri
[illegible]. ita
[illegible] quod [illegible]
[illegible]. Et ideo [illegible]
[illegible] caveat de furto. in
[illegible] caveat
[illegible] tecum [illegible]
[illegible].
sive per [illegible] sive per [illegible] sive per
opera [illegible] sive alio modo [illegible]. Ecc.
[illegible] a morte [illegible]
[illegible] mortem [illegible] lavato [illegible]
[illegible] nobilissimus [illegible]
[illegible] iniquitate [illegible]. Sic ca
[illegible] ad vomitum. sic imprudens qui
iterat stultitiam suam. Et ideo [illegible]
tali: [illegible] magis [illegible]
Et ne [illegible] sicut canis in tali [illegible]
[illegible] peiorem [illegible]. luc.
[illegible] spiritus [illegible]
[illegible] alios septem spiritus [illegible]
[illegible] habitant ibi. sicut [illegible]
[illegible] Ecc. [illegible]

et alii destruūt. q̄ posset illi in labore [illegible]
virginis orat. et alii male dicūt. cum non eum
viderit [illegible]. Sic hodie q̄ ieiunat in pane sunt
[illegible] et sine [illegible]
ne ei [illegible] aggrauat peccata sic
[illegible]. Et sunt no-
uissima [illegible] ī q̄ [illegible]
[illegible] i inferno-
[illegible] et
[illegible] et ideo nullam po-
terit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

se iu[n]x. glo. phil. iij. Inducite armatura[m]
dei u[t] p[ro]positio sit[ur] adu[er]sus insidias dyab[o]-
li. Ista arma s[unt] orac[i]o[n]es. crucis signacio
mortis meditac[i]o. [et] filia. Tercio inue[n]it[ur]
[illegible] p[ro]p[ter] q[uo]d d[icitu]r in uariis diuin[is] au
[illegible] d[icitu]r. ad i[n]ue[n]ie[n]d[um] [illegible] Aliud
[illegible] [illegible] Leuaui oc[u]los
m[eo]s in mo[n]t[es]. u. a. m. [illegible]
[illegible] ad horam pugne [illegible]
[illegible] Ecc. iiij. [illegible] ad
[illegible] p[ro] iusticia. [illegible]
[illegible] [et] g[ra]c[ia] [illegible]
[illegible] aug[ustinus] [illegible]
[illegible] **De hys**
que ualent ad remissionem pecc[at]orum
Accid[ere] [illegible] **xix. c. ccxv.**
[illegible] dimitt[itur]
[illegible] q[uo]d [illegible] debeat de
[illegible] nu[n]q[uam] e[st] certus de remissione
[illegible] si [illegible] [et] ignoscat
d[eu]s. Et i[deo] p[er]uenie[n]s e[st] se[m]p[er] time[re] de hi[s]
remissione. Ecc. v. De p[ro]piciatu peccator[um]
noli e[ss]e sine metu. p[ro]p[ter] ista duo timore[m]
[et] s[pem] se[m]p[er] orat p[ro] p[e]cc[at]is dim[itt]endis. ps. p[ro]
hac. s. remissione peccator[um] orabit ad te
o[mn]is s[anctus] i[n] t[empore] o[pportuno]. [illegible] sic ad inuocan-
[dum] ualet mult[um]. p[ro]p[ter] q[uo]d d[icitu]r. tren. iij. leue-
mus corda n[ost]ra cu[m] manib[us] ad d[eu]m i[n] celo.
[illegible] p[ro] tali remissione facienda s[un]t ea q[ue]
ualent ad talem remissione[m]. Sunt a[utem] h[ec] mul-
ta. Un[um] e[st] p[e]cc[at]i recognitio. p[ro]p[ter] q[uo]d d[icitu]r i[n]
[illegible] in [illegible] iiij. m.
ego. d. et sic fecit [illegible] ei dicente.
peccaui d[omi]no. dix[it] statim nathan p[ro]ph[et]a
et d[eu]s t[ra]nstulit pecc[atum] t[uu]m a te. ij. R[eg]. xij. A-
liud e[st] sui ip[s]ius cora[m] d[e]o accusa[ti]o. ps.
Dixi [con]fitebor adu[er]su[m] me i[n]i[usticiam] m[eam] d[omi]no.
[illegible] [illegible] mea[m] i[n] [con]spectu
ei[us]. et tu remisisti. i[m]p[ietatem] p[eccati] m[ei]. Aliud
e[st] [con]tric[i]o de p[e]cc[at]o. sic app[ar]et i[n] pet[ro]. cu[m]
p[ro]p[ter] fletu[m] amaru[m] dimissu[m] e[st] pecc[atum]. luc.
[illegible] Si sep[ties] i[n] die peccau[er]it i[n] te
i[n] te. [et] sep[ties] i[n] die [con]u[er]sus fuerit ad te
dicens penitet me. dimitte illi. Co[n]stat
a[utem] q[uod] ille q[uo]d dimittit [illegible] d[e]o [illegible]
mittat. Aliud e[st] [con]fessio oris. ps. [illegible]
e[st] [illegible] [illegible] q[uo]d [illegible] d[icitu]r. q[uod] [illegible]
[illegible] q[ua]m [con]fessio d[icitu]r mundat a p[e]cc[at]is. Aliu[d]
e[st] p[e]cc[at]i [illegible] Sic h[oc] ei n[on] suffic[it] [con]fes-
sio. [illegible] ex [illegible] [con]fessi fuit sce-
lera sua [et] reliq[ue]rit ea. m[isericordi]am [con]seq[ue]t[ur].
Aliud e[st] satisfac[ti]o[n]is i[m]posite [com]plecto.
Dicit[ur] de q[uo]da[m] q[ui] [illegible] erat dep[i]ng[er]e
eo q[uod] cu[m] eis [illegible] fecisset d[ominu]s. q[uo]d
[illegible] [et] [con]fessio[ne] faciebat i[n]
p[er]p[et]uam [illegible] paulati[m] sic satisfac[ti]o-
ne [illegible] [illegible] et [com]ple-
ta [illegible] totus [illegible] Ex quo
[illegible] satisfac[ti]o[n]is ual[et]
ad [illegible] satisfacto[r]is a[nim]e. Et
i[deo] d[icitu]r [illegible] Exhibete m[em]b[ra] u[estr]a
s[er]uire iusticie. s. [illegible] i[n] sa[n]c[ti]ficac[i]o[n]e[m].
Aliud e[st] op[er]a m[isericordi]e. N[on] ei p[otes]t e[ss]e sic [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] p[ro] m[isericordi]a[m] [illegible]
is fieret. et i[deo] [illegible] m[isericordi]a[m] [illegible] ip[s]i
[illegible] mat. v. b[ea]ti m[isericor]des. q[uonia]m
ip[s]i m[isericordi]am [con]seq[uen]t[ur]. Aliud e[st] remissio inui-
rie. Ecc. xxviij. Relinq[ue] p[ro]x[im]o [illegible]
te. [et] t[un]c dep[re]cati t[ibi] p[e]cc[at]a soluent[ur]. Aliud
e[st] remissio eccl[es]iastica. Joh. xx. Quor[um] remise-
ritis pecc[at]a remittu[n]t[ur] eis. Aliud e[st] flagellu[m]
d[e]o p[er]e susceptu[m]. Thob. iij. Cu[m] iratus
fuis m[isericordi]am facias. [et] i[n] t[em]p[or]e tribulac[i]o[n]is pecc[at]a
dimittis hys q[ui] inuocant te. Aliud e[st] i[n]ter-
cessio s[an]c[t]a. Job ultio. Job a[utem] s[er]uus meus
orabit p[ro] ub[is] ne i[m]putet[ur] [illegible] stulticia.
Aliud e[st] [illegible] Luce v. [illegible]
ut [illegible] palitico [illegible] remittu[n]t[ur] t[ibi]
pecc[at]a t[ua]. Aliud e[st] i[m]mensitas dilec[ti]o[n]is.
Luc. vij. Dimittu[n]t[ur] ei pecc[at]a multa. q[uonia]m
dilexit multu[m]. Oratio g[ra]. p[ro] p[e]cc[at]is laboran-
d[a] e[st] [illegible] s[ed] leuatio [illegible] op[er]u[m] cu[m]
[illegible] eius [illegible] **De tempta-**
Arca **tionibus. C. ccxvj.**
iiij. q[uo]d d[icitu]r. i[n] temptac[i]o[n]e[m] no[n] i[n]-
ducat. [illegible] q[uod] s[un]t [illegible]
nu[n]q[uam] [illegible] temptat. q. [illegible]
[illegible] Greg[orius]. Illos pulsare negligit.
q[uo]s iure quieto possidere se sentit. Ali-
os u[er]o q[ui] [illegible] magis temptac[i]onibus

lerat sic pharao filios israel. Et io dr
.exo. ij. ffilii accedes ad seruitute dei pre
pa aiam tua ad teptatoz. Est ar multe
cae que dia mag ipugnat suos
dr. Vna e sbia. Sbia ei e dia. z io
qn uidz aliquem se q eu municte. m
surgit contra q eu sic uenis q munie
te se q eu. Greg. Antiqu hostis tato
gima q bonos seuit. qto ualla eos i
ospic. Alia inuia. Inuidia e qua ha
bunt ab inicio erga hoies ne ascederi
i celu n cessat. et io qn uidz illuc to
nos tedere. pmit eos ipedire. Greg.
Illos atiqu hostis magno ope tae in
te. qs despectis terrenis studiis uigi
celestib atepla. Alia e iniquita. Est
e maliciosa. z io qn ap ei sic uitupi
repelledo eu a se sic faciut boni. impte
se uindicare. Greg. Tato dia i bo sta
itq dunore se exhibz. qto q ab eo p
terit sunt dolz. Alia ca e immicicie z
atiq ist dia z hoies. i q boi mag ei re
bellat. z io ipe gui ipugnt. Greg.
Ideo suos nec adhuc i hac uita nos po
sitos. qto mag q nos rebellare cospi
at. tato acri nos ipugnare q tedit. Alia
ca e ipediri aliozm. Honor e e aliquos
uincere. et io dia dat oe tatu cau
se facie. ne tali uincant possit itedere.
Greg. Fit plerumq ut hostis callidi dei
milite terribilia i semetipso teptet. q
to eu pualet i corde alieno uincet. ut
dillui ad se trucidandu uocat. libris aliena
corda iuadat. Alia e amor tepoalium.
sic accidit i raptoribz qui uolent turbat
pacem ut plus ualeat depdare. Greg.
Hec q bonos callidi maligni spus frequen
ter inuidet. ut qo sunt q i tranquillitate
cospiciunt. turbati ad noragie eripe tra
hant. Sciedu ar q deus has teptatoes no
pmitteret euenire electis suis q oia co
pat i bon. n credet ad eoz utilitate.
Psiit grill univ illo. cor. x. faciet dns
cu teptatioe puectu. et hec ad multa.
Ad habi scias pugnandi sic docet: ani
multa. Eccs. xxxiij. Mi nos teptati
qua sciat. scd belle spualis. ad que scias
sume ualz expiencia. Sciedu ad cepi
iedu neglig. Q e n scruit sic hostes
hic. frequet pigrescit. Sic. sic illo sibi
pba in dne z tepta in. Nisi teptaret
negligetes erat. Secudo ad psistend
i uirtutib. Vnd dda fr dixit ex sibi i
teptatioib. dixi senit. Vade z roga dnm
moin q te bellum. et pugna suo. Alia
sic dr i uit pr. Sen. Mult mouet o
ato lacessitur. Sic cimus pugnat sit
bellicosior. Mi tu ad expellendu ela
tio. ij. cor. xij. Ne magnitudo reue
latiu extollat m. data e m angelis sa
thane q me collaphizet. Greg. Multi
ulti dispensatione agit ut mens ii
pulsatiue feriat. naz se oz magis z uituz
sp creder. si nllz ui q exercit sui defect
itea nitio. mchana sentiret. Quito ex
alios istructos. Vnd ei sci q sustinet
p mltas teptatoes meis scuit alios
teptatos istruere. ij. ad cor. j. Sen. [illegible]
bearu ex uia exhortatire. ut [illegible]
uos exhortari eta alia. heb. ij. [illegible]
teptata potes e z alios auxiliari. Sexto
ad corona excelsa. Iac. j. Beat uir q suffert
teptatoez. qm cu pbatus fuerit accipiet coro. [illegible]
sit. Sciedu itaz q sic teptatioes [illegible]
. s. bono crescit i bonis ex i. cui nllo [illegible]
teptatoe. ita qlibz crescit i malis [illegible]
p i pmo pate nro. Hec ar mala [illegible]
multiplex. pri e deceptio. gen. iij. Ser
pes decepit me dic mlr. Non cessat [illegible]
dia ab hac decepire. pmo nato dilam
uit ei. Apo. xij. Dial e sathanas q se du
cit uniusu orbe. Secu e accepisione i
flammato. Iob. xlj. Alitus eius pruna ar
de fac. Greg. Quatu i pauimto ardu se
machia fiat. qto multi frigeiteoz ec
culte intra hominas illecebre islammat.
Tercia e illaqatio. j. thi. vj. Qui uolunt
diuites fieri. icadut i teptatoe z i la
queuz dia. Et ij. thi. ij. Vt re
sipiscant a laqueis dyabl a quo captiui te

nere ad ipsi nolunt. Quartum est amissio seminis
totius boni a corde. Luc. viii. Venit diabolus et tollit
verbum, seminat de corde eorum ne credentes salvi
fiant. Quintum est violatio et expoliatio ab omni bono. Luc.
x. Homo quidam incidit in latrones qui expoliaverunt eum
et plagis impositis abierunt semivivo relicto. quod
fit procul dubio quando quis non conatur in omni tempta
tione. Sextum est separatio a deo. Luc. viii. Et in tem
pore temptationis recedunt. sicut fecit ille de quo dicitur Ioh.
xiii. introivit in eum sathanas. Quia igitur tempta
tio tam utilis est nobis quando non superatur ab ea et tam no
civa nobis quando vincit, apponenda est cura maxima diligentie
ut in temptationem non intremus. unde admonet Matth. xx
vi. Vigilate et orate ut non intretis in temptationem.
Iuxta modo quod dictum est ut ad consensum non perveniat, sunt
[illegible] multa que ad hoc cavendum valent. primum assidua
memoria belli. Qui enim assidue cogitat se hostem
habere, melius se cavet. Et ideo dicitur Iob. xl. memento
belli. Secundum est vigilantia sicut fit in castris tempore
belli in quibus vigilatur et de nocte propter hostium pericula.
Et ideo dicitur Pet. v. Vigilate quia adversarius vester
diabolus tamquam leo rugiens circuit querens quem devo
ret. Tertium est constantia cordis. Multi enim ex cordis
defectu solent in pugna succumbere. Et ideo dicitur Io
sue i. Confortare et esto robustus, noli me
tuere noli timere. Quartum est conatus in pugnando.
Iac. iiii. Resistite diabolo et fugiet a vobis. Non enim
[illegible] multum a homine et ideo si quis conatur aliquantulum
[illegible] Quintum est adiutorium dei. Ecc.
iiii. Et si quispiam prevaluerit contra unum duo re
sistunt ei. Et ideo debet quis sollicite orare
et adiutorium dei quando temptatur. Sextum est ut si
[illegible] est per fidem vincuntur temptationes. et hec est vic
toria que vincit mundum fides nostra. et similiter [illegible]
[illegible]. Et ideo dicit Pet. v. Cui resistite
fortes in fide. Septimum est fidelis revelatio tempta
tionum confessori [illegible]. Unde in vitis patrum. Nichil
ita confundit et allidit virtutem demonum quam si
quis revelaverit [illegible] patribus. [illegible]
[illegible] Octavum est meditatio sacre scrip
ture. Cor enim humanum est sicut molendinum quod semper ad
molit. Et ideo quando revolvit in se sacram scripturam
non tempus [illegible] afferat ad molendinum [illegible]
cogitationes. [illegible] Quod in mente et
memoria [illegible] est quod fideliter diiungitur.

sensum teneat [illegible] ut quod prius
[illegible] quod detineat et
animum [illegible] alienam cogitare non libeat. Ho
minis est cunctas memorie. Hec est vexillum
regale quod [illegible] et fugat demones.
Crisostomus. Tanta est virtus sacre meditationis
[illegible] si fideliter in corde teneatur, sta
tim [illegible] omnes fugantur [illegible]
Nonum est sancta [illegible] qui [illegible] instruit ad ipsum bel
lum. In bello enim plus valet solus sapiens quam [illegible] vel
arma bellica. Ps. [illegible] Non nocebunt [illegible]
[illegible] in universo monte meo. [illegible]
quia repleta est terra scientia dei. Decimum est attritio
capitis, scilicet cogitationis temptationis prime. [illegible]
est coluber tortuosus sicut dicitur [illegible] et nisi capi
te teneatur totus dilabitur. Greg. Si cogitationi
in corde nascenti [illegible] non resistitur [illegible]
[illegible] morte roborat. Undecimum est [illegible]
[illegible] divinum auxilium [illegible] est deus
[illegible] in temptatione. i Cor. x [illegible] In te
mptatione [illegible] a malo [illegible] timentem se
[illegible] eripere a temptatione. Ps. In te eripiar a
temptatione. [illegible] non permittit temptationem ma
[illegible] non permittet nos temptari supra id
quod potestis. Et ideo qui ad summum [illegible]
[illegible] dicit Aug.
oportet ut in temptatione non [illegible]
[illegible] Felices qui [illegible]
[illegible] resistunt temptationibus [illegible]
[illegible] temptationibus resistunt [illegible]
[illegible] angelos letificant [illegible]
Christus nos hortatur ut pugnemus. adiuvat
ut vincamus. certantes expectat. deficientes
sublevat. vincentes coronat. quod nobis pre
stare dignetur qui sine fine vivit et regnat
Amen. Explicit expositio regule beati Augusti
ni episcopi. [illegible] in fine ut sciat quilibet
[illegible] se totam regulam [illegible] et
[illegible] hec addita [illegible] toti regule
scilicet ante omnia fratres karissimi diligatur deus et cetera.
Sic finitur opus. Gratias creatori altis
simo atque redemptori nostro.

Finit expositor hg regule augustini
letetus abbas sā rupħi. ut habetur
i expositione uinlecia. cap. liij :-
Incipit expositio regule beati augus-
tini episcopi :-

Hec sūt precepta q̄ subscripta
sūt. Ideo regula appellatur
q̄ in eis nob recte ui-
uendi norma exprimitur.
[illegible] at [illegible] q̄ recte i
[illegible] regnt [illegible] recte [illegible]. Et
[illegible] [illegible] grea canō appellant.
[illegible] grece nōie canōn̄ .i. [illegible]
[illegible] q̄ in [illegible] [illegible]
[illegible] canōlte atq̄ [illegible]
[illegible] .Hec sūt que ut [illegible] prt
[illegible] i mōsterio [illegible].

Q[illegible] sunt [illegible]. Hec sūt
[illegible] precepta i mōsterio [illegible]
[illegible]

[illegible]

Primū [illegible] [illegible]

[illegible] hūit [illegible] [illegible] ut
unanimes habitetis i domo. [illegible]
[illegible] ala una i deo. Et nō dicatis [illegible]
[illegible] sunt uob omnia communia.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uolūtas, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] unitate [illegible]. Ecce [illegible]
una domo [illegible] [illegible]
diuisa corda. diuise aie. Hec oīa [illegible]
[illegible] i unū una [illegible] amor in
deū. [illegible] unanim [illegible]
uolūtatis ut [illegible] [illegible]
deū ex toto corde [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] uolūtate [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] uolūtate [illegible]
[illegible] nō sic ego uolo [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] uolūtate [illegible]
[illegible] hec ē magne [illegible] [illegible]
[illegible] oīa [illegible] [illegible]
[illegible] unitas. [illegible] ego uolo [illegible]
uolūtate meā. [illegible] iste suā. [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] p mitus. Ergo [illegible] hic
[illegible] in anno. [illegible] ē ei z [illegible]
[illegible] līc tātū placēt [illegible] ieiu
ma. nēc orōēs. nēc sacrificia. q̄ [illegible]
[illegible] ī euāgelio. uade p̄r [illegible]
tuo. z tūc ueniēs offeres munus tuū. Et
[illegible] qui [illegible] ē sic [illegible]
[illegible] offerre sacrificiū [illegible] cē
[illegible] sit [illegible]
n̄ placēt ipsi sacrificia [illegible] Et sciē
[illegible] iā [illegible] ieiunia [illegible]
[illegible] qz ipse [illegible] timeat
q̄ [illegible] unitatē. [illegible]
[illegible] ieiuna [illegible] quia ipse [illegible]
[illegible] Si ieiunamus [illegible]
[illegible] Si uigilamus [illegible] ē
[illegible] Sz si [illegible]
[illegible] uehemēt expauesc [illegible]
[illegible] ī celo [illegible]
[illegible] castrorū
[illegible]
[illegible] cast̄e [illegible]
[illegible] ex [illegible]
intuitū [illegible] uos armis accinctos ī unitate
seruare [illegible]
p [illegible] z penetre [illegible]
[illegible] ī pace [illegible]
[illegible]
Et [illegible] ōia [illegible] anima
[illegible] Et sit ub̄ ōia una z
[illegible]

Hec ē primac [illegible]
[illegible] diuersis offere
[illegible] ipsa [illegible]
[illegible] tuū
[illegible] uoluntate [illegible] a
[illegible] Ergo [illegible]
uolūtate [illegible]
[illegible]
[illegible] ē [illegible] ergo ei [illegible]
[illegible]
[illegible] Dicatis [illegible]
spiritus Caritas nos separat a [illegible]
Sic erit [illegible]
[illegible]

[illegible] Et qi [illegible]
[illegible] Et si dicatis [illegible]
[illegible] si sit ub̄ ōia comūa.

Non ē credēdū ad hec [illegible]
q̄ dicēt meū sz nr̄m. ut dicat
[illegible] capa. nr̄a tunica. nr̄a [illegible]
ma. nr̄ [illegible] Dū ē [illegible] ue
lenia hec. z ōia [illegible] noie appellare. Sz in
[illegible]
z spualē. [illegible] ē [illegible]
[illegible] diuisuz erat ī cōe ponit. Ille [illegible]
sua sr̄ q̄rit. iste q̄ sua sr̄ n̄ querit sz que
ihū x̄. plus n̄ ualz iste [illegible] illa.
q̄ illa [illegible] iste creuit. Illa hr̄ diuisio
ne. iste unitatē. Illa [illegible] cū [illegible] iste
[illegible] Ad hec ē [illegible] ista domo
simul uiuimus ut postmodū ī celisti regno
simul [illegible]
[illegible] Sicut ei [illegible]
[illegible]
[illegible] Et iterū [illegible] ma
[illegible] Ergo
nō credēdū hec [illegible] sit ub̄ ōia cōia. [illegible]
[illegible] ī hoc seclo. [illegible]
[illegible]
[illegible] hec. alia illo. alij [illegible]
[illegible] Et nos [illegible] hic [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ergo [illegible]
[illegible] Animus ē aua
[illegible] aliud [illegible]
[illegible] argētū. possessiōes. cū
[illegible] Verba
[illegible] Ergo [illegible]
[illegible] sacrū z [illegible]
[illegible] alterius
oblone [illegible]
hic [illegible] z [illegible] crucē [illegible] seq̄r.
[illegible] pauperes spū. qm̄ ipsorū ē regnū celo.
Et qz [illegible] hic [illegible] nature [illegible]
[illegible] sollicitū ē de [illegible]
[illegible] Et christus

cuiq[ue] prout opus erat. Unde dicitur: Dividebant singulis prout cuique opus erat

Sic ei[us] d[omi]n[u]s volunt ordinare eccl[es]ias suas ut alii vacarent sp[irit]ualib[us] alii eis t[em]p[or]alia ministrarent. et q[ua]ndoq[ue] noluit e[ss]e p[re]positos alios sub aliis; p[re]positor[um] officiu[m] est sub[iectis] suis t[em]p[or]alia mi[ni]strare. Sub[iect]or[um] ministeriu[m] sp[irit]ualib[us] studiis insistere. lect[ione]. orat[ione]. co[n]te[m]plat[ione]. vacare. i[n] psalmis hymnis et canticis sp[irit]ualib[us] celesti d[omi]no d[e]vote deservire. Liter ergo op[us] e[st] ut circa se sollicite vivat. q[ui]a eos alien[us] cura n[on] i[m]pediat. Co[n]stitutu[m] e[st] a d[omi]no ut q[ui] altari servit. de altari vivat. Dignus e[st] e[n]i[m] sic ipse d[omi]n[u]s ait operarius mercede sua. Et ideo si vivi[mus] de i[n]nocentia n[ost]ra. iustu[m] e[st] ut labore[m] n[ost]r[u]m i[n] s[u]mmo d[e]i et tu[n]c digne mercede[m] accipi[mus]. si p[ro] d[e]o operarii fuerim[us]. Unde e[st] paulus ap[osto]l[u]s qui n[on] vult operari n[on] ma[n]ducet. Ergo si n[on] laborare i[n] mandu[n]cam[us]. tanto m[agis] no[n] det[e]rmi[n]at efficimur rei q[uan]to d[e] b[e]n[e]ficia sumi[mus] i[n]digni. Op[ort]et ergo ut sumamus ei aq[ue] pastum si sic p[er]iculo a[n]i[m]e nostre sumi[us] hec q[ue] n[o]b[is] distribuu[n]t. Et ta[n]to plus sollicitu[s] e[ss]e debe[re] i[n] bono ope[re]. q[uan]to ea p[ro]pri[us] sine magno labore. Nam q[ui] vivit si h[abe]n[t] q[ui] t[em]p[or]alib[us] occupantur i[n]ordinate vivu[n]t. sicut frequ[en]ter i[n] cogitationib[us] et s[er]monib[us] atq[ue] actionib[us] suis offendu[n]t; Ipsi e[st] p[ro]prius sed homine ad p[ec]c[atu]m q[ui] i[n]vitu[m] trahit. hu[n]c i[n] q[ui]b[us] et cura mu[n]di et arcanis peccatorum d[e]cit. q[ui]to mi[nu]s religiose vivu[n]t. tanto magis s[er]viu[n]t d[omi]n[u]m offendu[n]t. Nec sine gravi p[er]iculo a[n]i[m]e e[st] i[n] minimis negligentiis delinqui[n]t. p[re]sentib[us] g[ra]t[i]a q[uo]d n[o]b[is] victu[m] et tegumentu[m] distribui[n]t. ut sit toti d[e]siderii n[ost]ri p[ri]mu[m] q[uae]rere regnu[m] dei et iustitia[m] ei[us]. q[ui]a q[uo]d hec o[mn]ia n[o]b[is] adiciu[n]t. Q[u]al[is] aut[em] distribuc[i]o[n]i fit ei[us]d[e]m. cu[m] sequitur.

Non eq[ua]l[ite]r o[mn]ib[us] q[ui]a no[n] eq[ua]l[ite]r valetis o[mn]es. s[ed] pote

iiii cuiq[ue] sic cuiq[ue] op[us] fuerit. Et hec aucto[rite]
ap[osto]lica corroborat dicens: Sic e[st] legitis in actib[us] ap[osto]lor[um] q[ui]a erat illis o[mn]ia co[mmun]ia. et distribuebat unicuiq[ue] sic cuiq[ue] opus erat.

Hoc no[n] e[st] ita intelligend[um] ut cuiq[ue] q[uo]d op[us] erat sic abu[n]danter distribueret ut nullam h[abe]rent i[n]digentia[m]. Cum enim scriptu[m] sit q[uod] inter eos nullus eg[en]s erat. scriptu[m] et legimus de ip[s]is ap[osto]lis q[uod] sustinebat deo i[n] fame et siti. i[n] frigore et nuditate. Ex q[ui]b[us] verbis colligend[um] e[st] q[uod] multi eor[um] p[er]urgeret no[n] a[n]i[m]o. Et semetip[s]os abnegant. p[ro]pt[er] Chr[istu]m a[d]i[n]ture sp[iritu]s sua sicut natura. Ut ei[us] dulcis q[ui] fortis e[st] ut mores no[n] soli illiciata desideria. u[er]u[m] et ip[s]os co[mmun]es et naturales plerumq[ue] extingua[n]t affect[us]. In p[ri]mitiva q[ui]p[pe] eccl[es]ia tanta erat sp[irit]ual[is] g[rati]e a[b]undantia ut no[n] solu[m] modico co[n]tenti essent. s[ed] hec ip[s]a q[uo]d n[on] h[ab]ebat. p[ro] summis diviciis deputarent. Unde ap[osto]l[u]s ait. Nichil h[ab]entes et o[mn]ia possidentes. Unde et q[ui]da[m] m[a]r[tyr] s[an]c[tu]s ait. Sufficiebat n[o]b[is] paupertas n[ost]ra ut divicias deputaret. Item ap[osto]l[u]s. magnus questus e[st] pietas cu[m] sufficientia. Habentes g[ra]t[i]a victu[m] et q[ui]b[us] tegamur. his conte[n]ti sim[us]. In huius g[ra]t[i]a n[on] debet attendere voluntate[m] carnis s[ed] nutritione[m] ne[c] plus e[st] appetit carnal[is] voluntas q[uam] necessitas. Debere[n]t i[n] eo q[uod] d[icitu]r ut unicuiq[ue] q[uo]d opus e[st] tribuatur. iste mos observa[n]d[us] e[st]. q[uo]d si sic i[n]mutat[ur] cor ut saturetur et iterum sic reprimatur ut n[on] esuriat. sic s[er]vet[ur] necessitas nature ut abscidatur superfluitas semper. Sed iterum sine. Et uos a d[e]bet i[n] s[e]c[u]lo q[ui] ingressi s[un]t monasterium. libent[er] vellint illos e[ss]e co[mmun]e.

Hec fecerit p[ri]mitive eccl[es]ie fr[atr]es. Dignu[m] e[st] eos e[ss]e i[m]itabat. ut q[ui] eo[rum] h[abe]bat g[rati]am; co[mmun]e h[abe]rent et s[er]vi. et q[ui]b[us] una erat co[mmun]is e[ss]et et supplex. b[e]n[e] a[utem] adve[n]tu[m] e[st] libent[er]. q[ui]a h[ab]itare ei dato re d[omi]n[u]s d[e]o. Libent[er] debe[n]t t[er]rena dare. ut possi[n]t celestia o[per]a[r]e. Regnu[m] ei[us] celoru[m] tantu[m] valet q[uan]tu[m] h[abe]s. Hec vel multa t[ame]n emi[t] id circa q[uo]d possidet. Unde s[un]t q[uo]d relinq[ui]t o[mn]ia p[ro]pt[er] d[eu]m. facultate[m]. s[cilicet]. possessio[n]i[s] et volu[n]tate h[abe]nd[i]. Unde e[st] q[uod] d[ominus] ait i[n] eva[n]gelio. Q[ui] n[on] renu[n]ciaverit o[mn]ib[us] q[ue] possidet n[on] p[otes]t m[eu]s e[ss]e discipul[us]. Et iter[um]. Q[ui] vult p[ost] me venire abneget se. et tol[lat] cr[ucem]. s[uam]. et se[quatur]. m[e]. Illis p[ri]mi ad s[e]c[u]l[u]m. hec ad volu[n]tate[m]. Non e[st] sufficie[n]s

ex tiore intumque suas. ii milieré absc
ondita accipias. Vn 7 sicut dic et no
lebat ii ea opat i monstio q nec secus fe
re potuerit. Et illi qui nil lebat secus
huic inta qd retinaqre posset. qpo xxii. s.
nobilitate hian. Vn sc̄ptu ē. Nō accipe l
ces. psle ē amtor aftemi ad q̄ cesii. Ihe
p sapia dr. fili da m̄ cor t. Qd miq; sic
n pt ii p̄ ceal appetit refecert. Pm g in
lem hnta refere. Vm trena nō q̄rere. it
potinos libia ad celestia pessia anelare.
Et ne uidet pauperib scli q ad r oditur
necia n oe re mistra q nil q̄rere i mos
tio pprim. subiicti ē. Sz tn eo istem
qd opq ē tbuat. Viuasi paupertas eor qui
foris erit nec ipa necia potat iuenire.
Siue ē diuitē sit. siue pauper. siue
nobilis siue ignobilis. q̄cqz accedit ad sin
tute xpi icti ē ut puiuat de anona xpi.
Digna ē e opai micede sua. Vm io n
putet se ee felices qz iuenerit inctu
7 termine tu q̄re foris inuenire ii potius
Multi ē ad dusiqū neuit. Et
n tm ippi aie sue salute q̄ sup
corpis neuitē. q ii de i colit sue
tre siue. De q̄bs ap ait. Qz ds uēter
ē. Talib dic dns i ei. Am dico uob q̄
rens m ii qz uidistis sig̃ s qz mdicast
tis ex panib meis. Il doz tota itetio ē at
felicitas. ut bn pascat bn uestiat. 7 bn
sit eis tpali. Et qz trena appetut ce
lestib priuat. Receptui ē sic dic dns i
eu mercede sua. Vn summope cauēd ē nb
ne tpalib ilicanti hois. sic ps. uno ad
mon; dicēs. Diuitie si affluāt nolite
cor appone. Terrena q̄ri nb i usū ee
debent. celestia ar i desidio. Est ei q
dā admirabil' 7 mag insitium alce
dis tue dne. q̄m a. t. te. De q̄ scptū ē
qz oclē ii uidit. nec auris audiuit. nec
i cor hois ascedit q̄ ppatia ds d. se.
Vn ippli. Saluatore ucqt eū appa. s. s.
Illa q̃ societas dz ee uita felicitas. Sz
Nec enim ex amice qz societ eis ad
qz foris scāt ii anhelat. sz sursu cor
lebat 7 intia uana n q̄rat. ne sapiat
ee monstia diuitib ntilia n pauperib
si diuitie illic huiliat 7 paupes illic
Aterunc erige. signu insiaunt
ostebit ē. Si sebis angel n fu
it utile celu. dstat qz sebis hoib
nō erit utile mōstiu. Et si sz lauie
si sco hntus. si scm corpa uixe. sz. ic ul
ex uiro sebie iutile reteri. Sebia ei
casu fit. Ilo sz dd orat dnce. ad dim.
sonc n ueniat m pede sebie. qz ibi cea
dit q opat iniquitate. expul. st. n
p. sta. Qz ot huilib utilia st mōsta.
ipi ei st ambules di sic sc̄ptu ē. Dirigebit
mites i uias suas. Et itm. Qz emittit
fonte i dualib ipi q̄ etia q facuit nō i. gra; sua pst
amittit. qz custuat itat huilitate nō tat huilibus.
desiit. Et qz mas euagli recibet i nouis
sio loco. 7 sz. apstu eligit abiecta ee i do
mo di. ma. q̄ hi. i. ta. pec. io ab ipo cele
sti dno merebit exaltari. sic sc̄ptu ē. ois
q se exaltat huiliabit. 7 q se huiliat exl
tabit. Et itm. Sebis resistit dc. huilib
at dat gram. IIsitus. Et m q̄ntacab'
ad ee i scle. n lebat fastidio sz sz lucc qm
a pulli i scie societate ex paupertate uene
rt. magis dz fiucat n de parentu diui
ci dignitate sz de paupu sz societate
Summope caue debent glan.
sac̄e qm ad scā societate 7 co
uita uenert ut n lebat alt al
tez fastidio qz eo ditior sint l nobilior
siue sapiecior. qm sic dic ap sit nurior
eley q̄. 7 igbilia 7 dteptibilia. ut non
gliet oīs caro i dspectu ei. si ii potes i
potetia sua. n sapies i sapia sua. n di
ues i diuitijs suis. Nō ei ē psoz accep
to apud deu. na tc ad dine. diues i ce
q iuecat eu. Vn dz n de dignitate diuit
parentu sz de societate paupu sz ppi
m gliari. qm ipe dns est i glia sua.
pauper fco ē p nb. n diuitib s paupib
digna ē sociari. Vn 7 nos paupes sil
ippi ipi. qm paupib pmissu est regni
celoz. Illam q̄rere de diuitijs p tinet

ad similitatē mūdi. De paupertate ad gla
ri ptin; ad btitudīe. Nec extollant
si cū inte aliqd de suis facultatib[us] co
tulerit. nec de suis diuitijs magis su
biāt q[uia] eas monastio partiūtur q̄ si
eis in seculo fruerentur.

Et peccantī sūia z ea q̄ subseq̄
nb duo gn̄a sr̄bie designāt.
vnū carnale z aliud spūale.
Nā paupes fuisse z de nobilitate
gliari. ad carnalē sr̄bia ptin; q̄ int lpos
sclarꝰ frequēter solz euenire. De opi
b[us] aūt mie uelle extolli. spūal' sr̄bia est
q̄ solz z reglarꝰ corrūpe. Magis aūt ti
mēda ē spūal' sr̄bia q̄ carnal'. q[uia] se ex
tolle de bono ope aūt uītute. ab alto ca
de ē. et q̄to ē altior ascēsio. tāto ē piclo
sior casa. Dns dic i eu. Cū facis eleosi
nā nesciat sinistra t[ua] qd faciat dextra
t[ua]. ut eleosinā t[ua] sit i abscōdito. z ille q̄
uidz i abscōdito reddz t[ibi]. P dextrā; re
cta opa. p sinistrā fauor scli l' elatio
designatur. Ex hīs g̃ ūb āmonem ū
recta q̄agimꝰ absc̄ōdere ab elatōe stu
deāꝰ. alioqn meritū n̄ sr̄bia ap̄ pier; nīz
Deīn ondit q̄ sit maiū sr̄bie cū subiū
git. Alia q̄ppe q̄cq; iniq̄tas i mal' opi
b[us] exercet ut fiāt. sr̄bia u[er]o z bōis opib[us]
insidiat ut pereant.

Et hoc apparz q[uia] cetis vicijs ma
ior ē supbia. P ma ē z uir
tutes extermīnat hūanā mtē.
Supbia do z hoib[us] odibil' ē. De hac sc̄
ptū ē. Jniciū ois pcti sr̄bia ē. pcti ē
ei i peccare. ultīa rēmz i cōflictu. Nā
cū suadi cetā uicia sīcarīt z ad mrtu
tū alta cōscēdit. adhuc hīt pugnā cū
sr̄bia. qm̄ n̄ expugnauit frustra i ce
tis laborabit. Cū g̃ bonis bona agim; ita
cor ab elatōe custodire debem;. q[uia] nulla
do placz cū sr̄bia opatio. Vn̄ sc̄ptura no
admonz dicēs. Omi custodia sua cor
tuū. qm̄ uita ex ipo pcedit. Et q̄d. pro
dest dispgēdo dare paupib[us] z paupe
fieri. cū aīa misa supbior efficitur di
uitias cōtēpnendo q̄ fuerat possidēdo.

Non pcst nb relinq̄re uitia n̄ re
linquamꝰ z nos. Nō ē dic do
bti paupes reb[us] s[ed] btī paupes s[pirit]u
spu. qm̄ ipoꝝ ē regnū celoꝝ. De cōtēptu
reꝝ q̄sz oz eē hūilior n̄ sr̄bior. Et me
liꝰ eēt ut eas i sclo retinet. q̄ sic relin
q̄ret ut in i mōstio sr̄biret. Sic g̃ illa
aīa ē bta q̄ sua ppt deū paupib[us] diui
det ut hūilietur. ita illa ē misa aīa q̄
in extollitur. Infelix pfecto ē q̄ p iter
iītutū tēdit ad uiciū. z un̄ pmiū hic
debuit. īn tormētū icurrit. Dis q̄ppe
sr̄bia tāto i pmo ē. q̄ se i altū erigit
tātoq; pfūdiꝰ labitur q̄to excelsiꝰ
eleuatur. Refectis q̄busdā uicijs ad
unātatē redit. q̄m pmo dnaiūt
dicēs. Dns g̃ unaīter z cōcordit ui
uite. z honorate i nb deū iuicē cuiꝰ
templa facti estis.

Illam mit' vnum. s[ed] unū i
deo aīmū hītauꝰ q̄ndmod i p
mitiā ecclia. cū erat cor unū
z aīa una. Qd aūt unaīter ptin; ad
uolūtatē. qd subdit cōcordit ptī
nz ad bonos mores. Hic ē rectꝰ or
do uiuēdi. Pmū ut sit uolūtas una.
deīn cōcors uita. Frē q̄ uult cōcordit
uiue. p[ro]pa oz p̄uos mores relinq̄re. ne
sit puū. icordinata. seu sicpliata. ne z
anxietate sua ceteros pmat. deinte
ita oz librare actꝰ suos. simonēs suos
mores suos. z totā uitā suā ut cōcorda
re. possit fz deū ill' cū q̄b[us] uiuit.
Quia g̃ sc̄ nōnulli q̄ ppe scl; relīq̄rt
ppas sequi uolūtates uolūt. z rursus
sūt plerīq; q̄ i suis actib[us] appetūt singla
res apparere. io dcīn ē. oīno g̃ unaīter
z cōcordit uiuite. Deū aūt i nb iuice ho
norāus si nos iuicē ppt deū diligiꝰ. s[ed] pre
pta eiꝰ sollicite custodīn. z efficiāꝰ sc̄m
tēplum eiꝰ p ihitatōz spūs eiꝰ i nb. Nūm
ē deū honorare p bonā uitā. deī nos i
hītare z illustrare p grām; Alia exp
sitio. Nec extollātur si cū uite de suis

facultatib' ad contulerit, z cetera usq; fruerentur.
Melius e res suas i seculo tenere q
uita eas i monasterio distribuere ut
uellent se in extollere. Nam si ex
tolluntur deciderunt. Uitium e i eo q bon
agit intumescat. eo ipso transmitte q p sinal
ne cadit. Hec aute actio cu elatione no
eleuat s; grauat. Beata e g illa aia q pt
dicere cu pphia. Dne n e exaltatu cor me
u; e. s. o. mei. neq; a. i. ma. n; i. m. s.
me. Perfecte plane e q nolit cecitati scibia
i corde nec aptam i corpe. no i uultu. n
i hitu. n; i sermone. n; in ope. nec i ceteris
motib; suis. et si n ambulat i magnis. i. si
se n reputat i magnis. q nobil' sunt
aut potens. aut q de suis diuitiis coi
utilitate contulit. aut q i aliq officio sit utili.
et si n ambulat i mirabilib; sr se. ut de
religione z scitate desr a d sibi collata.
n uelit appere tamq mirabil' atz lau
dabil'. Raro inuenitur q aliq ex his co
motus n laeat. Ut at oia ista scibie ge
na possit fruare su dei. sep debz se hum
lr sentire. n exaltare aiam sua s; i hum
litate reprimere iux qd scriptum e Quato
maior es tanto humilia te i oib;. Ualde
e timida sr uba q sequitur. Illa aute q
cumq; iniquitas. z cetera usq; pirent. Auaricia
n exercetur n in mal' opib;. Luxuria
n exercetur n in mal' opib;. Silr z ceteri
uicia. Sola scibia z bois opib; isidiat
ut pereat. Ideo phariseus bona opa sua ppo
q se egisse iactauit ptulit. Au. Sunt quda
q de contemptu uane glie uanius gliant.
Silr sr plerique q de contemptu diuitiarum
uanius extollunt. De qb; ibid. Et q
poest dispergendo dare paupib; z pauper
fieri. cu aia inmsa supbior efficitur di
uitias contepnendo q fuerat possidendo.
Hec si breuiter z apte dixerit,
Quid poest paupertas cu scibia,
Melius e diues humil' q scibus
paup. Melius e humil' peccator q iustus ela
tus. Debz g i oib; ee sua di, punsus z ar
cuspectus. pmu ne mala agat. secun

ne bona negligat. postmo ne i bois q e
git intumescat; q tuc uacat sr bona q agimus
si ea sep i humilitate custodimus. Et tuc ua
cat sua paupes e. s. humiles sua p amore e.
Et bti paupes spu. qm ipor est regnu ce.
Dn apte subiugit. Unus q unaiter z una
corditer uiuite. z honorate inuice deu i
ub. qua tepla facti estis. Paupertas q
pe z humilitas generat caritate. caritas uo
unitate nutrit atq; concordia. Unitas at
z concordia efficiunt nos teplu dei. Et tuc
uacat deu honorami. qn unanimiter z con
cordit uiuimus. Tunc ondimus q sua discip
e. si tenemus unitate caritatis e. Hoc est
q ipse do' ait. In hoc cognoscet oes q mei estis
discip. si dilcone; huerits adinuice. Sequit.
Orationib' istate horis z tpib; ostitutis.
Ille tps orare e. p ueniam. i tpe
constituto orare est obia. tps o
ronis pterire neglia e. Quato cre
brior debz ee oro q to utilior. Instant z a
dent orare debem. Mag ei sr bona que
pmittit ub d. Quod oculus n uidit. n
auris audiuit. nec i cor hois ascendit
q pparauit ds diligentib; se. no uult bona
sua qrendi z inueniendi facilitate uilescere.
preciosa z desidabil' inces aucto ne
ingratitudine qrit. Ideo nos hortat i eu dices
petite z accipietis. qrite z inuenietis.
pulsate z apietur ub. Non e ociosis te
pidis z negligentib; pmittit regnu dei. s;
sic scriptura ait regnu celor uim patit
z uiolenti rapiunt illd. Amat ds istancia
z iportunitate i pce. Si mag sr bona. no
debet ee desideria parua. Cu magnitudie
pmior; coequare deb; magnitudo desidior.
Qr si ad pmas lacrimas ds n exaudit.
n sic qrens a qrendo z pulsando desistendu e.
s; tanta pcia pseuerando istancia. tamq; obs
tinato clamore frequentans saluator.
donec ipleat oratio desideriu. Et si q sq; z
uir; ostiar sua l' cogitatio; l' actione in
cior forte sentit esse i qnatam. mirari de
contemptus contine d; flagitare lamentis.
scor; q; intercessioes z auxilia postulare.

Sed si ad exemplum mulieris chananee in oratione p
sistimus. sicque maneamus. addit ut nobis gratia
conditoris nostri que cuncta in nobis creata corri
gat. inimica sufficeret turbulenta senect.
Israel namque ? vult ut remittat nobis pec
cata nostra. et emundet nos ab omni iniquitate
sua ad illum secula metus nostre clamemus.
Et ut secrete et quiete possit orare fratres io
son igitur. In oratorio nemo aliud agat nisi
ad quod est factum. unde et nomen accepit. ut si forte
aliquis preter horas constitutas si eius uac
cat orare uoluerit. non sit eius impedimentum
qui ibi aliquid agendum putauerit.

Inde est quod dominus noster uendentes et ementes
eiecit de templo dicens. domus mea do
mus orationis uocabitur. ut doceret in ecclesia
domo nil aliud agendum esse quam orandum. Ad
hoc enim omnis ecclesia construitur ut in ea oretur.
Ipsa est domus dei et porta celi. Ibi preces
recipiuntur et iustificat. Ibi explentur diuina
ministeria et tractantur celestia sacramenta.
Unde salomon ait. Domine si conuersi fuerint populus tu
us et orauerint ad ... tu exaudies eos
et dimittas peccata eorum. Et ideo summopere
cauendum est ne ad ... fiat quod o
culos diuine maiestatis offendat. aut
ibi orare uolentes impediat. Qualiter autem
orare debeant omnes qui sonuerit. psal
mis et hymnis cum oratio dei. hoc uersetur
in corde quod profertur in uoce.

Psallentium in ecclesia mens concor
det uoci. Cum enim docet ut impleat illud
apostoli. psallam spiritu psallam et mente.
Orandi pertinacia ita solum metuit esse
fructifera. si quod ore promittitur hoc et mente
meditemur. Sepe autem orantes et aliis et
corde intendimus. nec ipsum quod dicimus intel
ligimus. Sed ipsam orationem quam non cauemus. au
ferre quorum non intendit. quod instinctu dyabo
li sepe fieri solet. Sciens enim utilitatem ora
di et nobis inuidens gratiam impetrandi. immittit o
rantibus cogitationum multitudinem ut mentem ab
oratione diuidat et fructum orationis tollat.
Contra cuius malicia celebrare mentis
... ut quando placitationum turba
nos impugnat. tanto robustius nostra mens
in suo statu reuertitur siue permaneat.
Multum enim iuuat ad orationis puritatem si
in omni loco et tempore nos ab ociosis illicitis te
peremus. si sepe ab ociosis sermonibus animum
parat castigemus et linguam. si in lege domini me
ditare et testimonia eius per assuescamus. to
to corde scrutari. Quecumque enim sepius agere
loqui uel audire solemus eadem necesse est se
pius ad animum solita frequentia occurrit ad
sequendum. Sequitur. Et nolite cantare nisi quod legi
tis esse cantandum. Quod autem non ita scriptum est ut
cantetur non cantetur.

Non enim decet ut cantus ecclesiastic
us sic fieri debeat secundum arbitrium singulo
rum. sed sicut sunt statuta et scripta
et instituta a maioribus. Similiter certe conuenit
dicens modestiam autem et discretionem ordinari
debent. Sic quod autem mutari aut constitui non
debet hoc tuo aut leuiter fieri. nec arbitrio
tuo duorum uel trium. sed congregatis fratribus sic
sanior pars canonice congregationis decre
uit ordinandum est. Est sciendum quod in omnibus au
ctoritas ecclesiastica magis imitanda est quam
res quam auctoritas sponte et humilitatis est res
nomenque presumptionis. Hoc autem suadendum est in
ordine. ut sepe maturitas et grauitas te
neatur. Nam quod leuitate usus sum in quantum apud
ut sit apud me est et non. Honestum quippe
est et religiosum et non facile quippiam aut leuiter
uariare. Sequitur. Carnem uestram domate ie
iuniis et abstinentia esce et potus quantum
ualitudo permittit.

Caro quidem concupiscit aduersus spi
ritum spiritus aduersus carnem. sine concupiscentia
carnis possit preualere. spiritualis
uiri per uirtutem spiritus etiam concupiscentias debet
reprimere. Nam caro domatur spiritus ro
boratur. Sed cum contingit quod ualitudo p
mittit. uirtus discretionis commendatur. pe
rit enim ipsa bona non cum discretione fiat. Qui
quis dum carnem suam per abstinentiam domare
quam permittit ualitudo non. Nam carnem suam
supra modum affligit. ciuem suum occidit.
Si plusquam oportet alimenti retrahat. leuius mittit.

Sic q̄ⁿ nutrimētū ē ut fumat. sic comā
da ut ñ sebiat. In oī abstinētia hec sp̄
attēdēndū ē ut uicia extinguāt̄ nō caro.
Qui at̄ āc ĩ p̄ꝫ ieiunare. ñ tñ ex̄ horā
prepij ad alimētorū sumat. ñ cū cessat.

Rimum uicū ex octo p̄ncipali
bꝫ ē gula. Teptatō huꝰ uicij. aliq̄
fit de re p̄ino rebꝫ ⁊ uilibꝫ. Nā
primꝰ homo temptatꝰ ē nō de porco s̄
de pomo. Esau ñ de gallina s̄ de lēti
cula. Ipse saluator nē nō de carne s̄ de
pane. Sūt at̄ huꝰ uicij tria gña. Vnū gen̄
est q̄n aliꝰ l̄ potu imoderate q̄s utit̄. Alte
rū gen̄ ē qn̄ nūꝰ delicatū cibū l̄ potū q̄s
desiderat. Terciū gen̄ ē qn̄ ex̄ horā cibū l̄
potū uult sumere. Ext horā autē ē us̄
ad terciā. Nā us̄ ad istā horā ñ decꝫ fr̄e
medere aut bibe si ñ cessat. Egrotāti oī
hora licet. Infirmis eī nō ē lex posita. Nō
ieiunātibꝫ nec tñ isinuātibꝫ. tercia horā
refectōi itelligitur ab hora tercia us̄ ad
sextā. Ieiunātibꝫ u̇o ab hora nona us̄
ad uesperas. Cū ap̄ p̄cipiat ut oīa in uirtute
⁊ sobrietate fiāt. ñ solū nā cibꝫ ⁊ potū tē
pare ui oz. s̄ ⁊ alī horas ɔstitutas obs̄
uare ne cū de nr̄a uita plura offendi
cla. Malo eī mēcis ē si nos reprehēsibilr̄
uiuimꝰ. q̄ sēm recte uiuēdi aliis de
mōstrare debēā. Tū attēdite ad mēsā
donec iñ surgatis qd̄ ubi s̄ ɔsuetudie
legit̄ sine tumultu ⁊ ɔtentione audite. Nec
sole ubi fauces sumāt cibū s̄ ⁊ aures ⁊
esuriant uerbum dei.

Illi esuriunt uibū dei q̄ desiderāt illū
audire. Multi sacrā lectē audiūt
q̄ ab ipsa lectē uacui recedunt. Illi
dei affectū hñt. nll' sapore sentiūt. quod p̄
autē q̄ sēale auditut. Iudicū ē ill' audi
re qd̄ audiunt. Quō ɔ̄ sc̄ptū ē. Beati q̄ esu
riūt ⁊ sitiūt iustiā. qm̄ ipi saturabūt. Illo
saturabūt qr̄ p̄a esurierūt. Esuriētes ē effici
t' hoc digni ut p̄modū saturēt̄. Omni g̃ dele
mo pparare cor nr̄ ad esuriendū uerbū dei
qr̄ uerbū dei. ut assit oīa gr̄a q̄ iter nos p̄
sumōnē ɔ dulcedie atq̄ sapore spūali re

ficiat. ut delectet nos cōtinue. q̄ dulcia
faucibꝫ nr̄is eloquia tua s̄ mel ori meo. et bo
nū m̄ lex oris tui s̄ milia auri ⁊ argēti.
Nō solū g̃ debēā ēē parati ꝑ eos nr̄e corꝑalis
s̄ celestis. nec tm̄ sumere cibū corꝑis s̄ aīe.
et q̄to melior ē aīa q̄ corꝑꝰ. tāto ampli' dili
gere nos debent alimēta aīe q̄ corꝑis. Quo
tiēs dīa ubi legim' sc̄ptū aut exponit̄. cogita
re debēā q̄ esca spūalꝰ ē q̄ ad nob nūtū
t' ad refectōa corda nr̄a ne deficiamꝰ i
uia. ad tolerādos nos ɔ̄ teptatōes dia
⁊ pidā huꝰ sc̄li. Talē cibū nos oꝫ fc̄ssltē
sumere. esurire ac i mēte nūgr̄ retinere.
ut possimꝰ dicē cū p̄pha. in corde meo abs
cōndi eloquia tua ut nō peccē t'. Qui i corde suo
sacrū eloquiū abscōdit. mtal' ei cibꝫ ē aie.
q̄ a morte. i. a p̄ctō defēdit. ⁊ ī sic ad m
ta etiā ponē. Illā q̄ de istis s̄biūgat
audiat. Et istū sit ex p̄sētū ɔsuetu
die. si aliꝰ tractēt. i. uitu. nō debꝫ
molestū ēē nec iniustū uidiē eis quos
fecit aliq̄ ɔsuetudo fortiores. Tale ñ di
cat. fortiores nō debēt ɔtristari si istis
uidēt misericordiꝰ tractari. Primo q̄ forti
orꝫ s̄. i se debēt abstinētie fūare rigo
rē. ⁊ alior̄ debilitatē cōmunis fortitu
te ꝑ ɔpassiōe. Nec illos feliciores pu
tent q̄ sumūt qd̄ ñ sumūt ipi. s̄ sib
potius gratulētur q̄ ualet qd̄ ñ ualet illi.

Melius est ē abstine q̄ sumere. Nā illo
[illegible]
est ⁊ ualiā ut possit sibi sufficē [illegible]
cibꝫ ⁊ potu. q̄ nl' deli[illegible]
p̄sumū. Et q̄to eī q̄s minima [illegible]
aīa minūt. tāto beatior ē [illegible]
ē ⁊ angustia uia q̄ ducit ad uitā [illegible]
ut q̄ qui pt parce uiuē p̄ps [illegible]
mita ardēt uitia. libidinē [illegible]
tutes nutrit. aīm uolūtat. mētē ad ce
lestia eleuat. Et si eis q̄ ueniūt de mo
ribꝫ edificatōibꝫ ad mōstrm̄ [illegible]
uestimētor̄. opitorum [illegible]
ue fectoribꝫ ⁊ in seliorībꝫ nō dantur. co
gunt debent quibꝫ nō datur q̄ sua

sclari uita illi ad istā pueerit. q̄uis
ūs. ad altior q̄lī cepe firmiores frugali
pueñire nō potuerit. ¶ Quare hic debet
cogitare: Scilz ut ex rōe cognoscat ut hij
q̄ plus deseruerint. plus accipiant. et cū hec uis
tm ē cognouerit. nō uelit ds accipe
q̄ paucos accipe uiderit. Tolleradi ei
sē q̄ minus possūt. et hec ē q̄d subiugit.
Nec debent uelle ds q̄d paucos uideāt ā
plus nō q̄ honorātur. sz q̄ tollerātur
accipe. Quare: Ne cōtingat detesta
da puersitas ut i mōstio ubi q̄ pñt sū
ut diuites laboriosi. fiant paupes de
Ualde q̄ppe detestabi licati.
le ē ut ibi fiat paup delicatus
ubi fieri appetit diues labori
osus. et abstinens. q̄d tn̄ sepe uidem cōtige
i plib. Multi eñ q̄nto nobiliores ꝛ delica
tiores fuerūt i sclo. tāto postmod abiecti
ꝯ sordidi uiuūt i mōstio. Et pleriq
q̄nto i sclo abiectiores ꝛ paupiores fuerūt.
tāto plus dein i mōstio extollētias ꝛ de
licatias q̄rūt. Sz sic otriq ualdē detesta
bile et puersū ē ibi pauper delicias q̄s
ān nō habuit q̄rere. ubi diues pro i
amore dei abstinēdo initiatur laborare.
q̄ue sunt uētri. iste spūi. Ille p latā
ꝛ spaciosā uiā tēdit ad penā. iste p
arctā ꝛ āgustā uiā ad gliā. Sequit.
Sane q̄ quando egrotauerit ueōe hit
minus accipe ne grauētur. ita ꝛ post
egritudinē sic tractādi sūt ut citius
recreētur. Sz si de huilia paupertate uene
rit. q̄ lōgius hec ill' ōtulerit recētior egri
tudo. q̄d diuitib anterior ōsuetudo.
Sunt quedā egritudines i qb
si cibi sumitur. nō adiuuat.
sz grauat. ꝛ tūc nēce hñt egr
otantes minus accipe ne grauētur. Et
postea āt egritudine sic tractādi sūt
ut citius recreētur. Et i hac recrea
tione fratrum nō dz ēē acceptio psonaꝝ.
Nō recipiūt huilia paupertas i lngo
q̄ postulat huāna nēcitas. cū hec eis
tribuat recēs egritudo q̄d diuitib

antiior ōsuetudo. Qñ eñ infirmus ē in
aliū. ds infirmus ē i ip̄o. Vñ ioh. ait.
Qui uidōit frēm suū nēce hre ꝛ clausit
uiscā sua ab eo. q̄uo caritas pris ma
net i eo? Si g̃ caritatē pris uolum hre.
debem i fratrib nr̄e opa ēxercere. Qd cū
agim. illi pculdubio sum q̄ electe
sunt dictum ē i iudicio. infirmus fui ꝛ
visitastis me. esuriui ꝛ dedistis mihi
māducare. ꝛ c̄. Quib mox mox repē
dit dicēs. pcipite regū q̄d ub paratū ē
ab origine mūdi. Cū g̃ fratrib nr̄is
ipsi deum sum. ipz regnū celoꝝ ad
quirim. et si opa sūt caritatis uinces
manz etiā. Sz cū uires pstinas repa
rauerit. redeāt ad feliciorē suā ōsuetu.
Felix ōsuetudo ē carnalia desi
dēia q̄ militāt adūsus aiaz abs
cidē. felix ōsuetudo ē abstinē.
felix ōsuetudo ē corp̄ suū castigare. atz
i suitutē redige. Que famulos dei tāto
āplius dec q̄nto minus idiget. ne abi eos
teneat uoluptas iā uegetatos. quos
nēcitas leuauerat infirmos. ¶ Solē
uādā infirmitatē. nēciuz ē aucta carni
aggē. q̄ uz. caro post uegetata fuerit. oz
carnē: curā carnis desecare. ne famu
los dei teneat uoluptas cibi. ne finat
gule q̄ debet aie suire. Qūto g̃ minus
indiget. tāto āplius decet. ne cibi eos
uoluptas teneat. ne gule uiciū aie
uirtutes tollat. Nullus palmā spūal' cer
taminis apphēdit. q̄ nō in semetipso p̄us
p afflictā uētris ōcupiāz carnis ince
tiua deuicit. Neqz eñ ad ōflictū spū
al' certaminis assurgitur. si nō p̄us ītra nos
metipsos hostis positus. gule vz appeti
tus edomatur. Nā si nō ea q̄ nob sūt
uiciniora pstinimus. minime manum
ad ea q̄ lōge sūt ipugnādā transim. Multi
ordinē certaminis ignorātes. edomare
gulā negligūt. ꝛ ad spūalia bella cō
surgūt. qui aliqn ꝛ mlta q̄ magne
sūt fortitudinis faciūt. sz dnānte gule
uicio p carnis illecebrā oē q̄d fortiter

egerit potu͂t. ⁊ vn̄ ueni͂t n̄ restingit. per
caro ppᵒ decipitur ⁊ simul cicte uirtutes corru
unt. Hoc significat qᵒ muros vrb; pn
ceps coquorum destruxit. qr̄ virtutes aīe dū
n̄ restingit uēter pōt. Ex egypto ppl's
cōuersus in heremo cecidit. qr̄ despecto ma
na cibos carnis petijt. Primogeniture gl'am
esau amisit. qr̄ magno desiderio estu re
ficiauit. uilē cibū .i. lenticulā accipiens.
Neq; ē cibꝯ s; appetitꝯ ī uicio ē. Vnde ⁊
lautiores cibos plerūq; sine culpa sumimus. et
abiectiores n̄ sine reatu cōsciē degustamus.
Ea itaq; sumenda sūt q̄ n̄e necitas querit.
⁊ n̄ q̄ ceterorum libido suggerit. Illos estimet
ditiores q̄ in sustinenda paupertate sunt fortiores.
Que fortitudinē paupertatis despiciunt
dilicia carnis. Ex mortificati
one maiorum procedit pullulatio uirtu
tum. Ipse est uir diuitie qbus ditatur aīe cō
tinētum. Vnde ⁊ scribitur. Melius ē ē minus
egere qᵐ plus hře. Melius ē aliqd egestate
ppter deum sustinere qᵐ fēlicitate. Nam eges
tas q̄ ppter deum ē. generat hūilitatē q̄ est
maiorum bonorum. abundantia parit superbiā
q̄ inicium ē malorum. Seruus igr̄ dei ut uolup
tatē carnis atq; appetitum possit sp̄ repri
mere. sp̄ ad minora tēdat. ut ipsorum alimē
torum ⁊ uestimentorum minꝰ hře uelit q̄ necesse
sit. Adiutorē q̄ppe semp inuenis intra
huc hoies quē extra gestamus. ⁊ si ipsi
insunt motꝰ lasciuie. ipi affectui suppe
tunt opera bona. Vnde necesse ē ut interior ho
mo equa qdā arbitrer pensitat int se ⁊
eū quē extra gestat. qr̄ ei lo sua exterior
⁊ sp̄ ad debitū ministerium seruire sufficiat.
⁊ nunq̄ illa ince sibi sociat. Nō sit
notabil' habitus ur. nec affectetis uestibꝯ
placere. sed moribus.
Nec sit utr uir sed qd decuit. Scrip
tum ē ei qr̄ uestimēta eius ⁊ calci
amēta. nec nimia minuit nec
abiecta plum. sic ex moderato ⁊ expetenti
bitu erit. Ipse q̄ de se dixisse legit. Fate
or. de preciosa ueste erubesco. nō decet hanc
pfessione. nō decet hanc aīmonitē. nō dec;
hęc nimia. sz dec; hoc canos. Hoc dicit tu in
eū. Ecce q̄ mollibꝯ uestiuntur in domibꝯ
regū sūt. Mollia dicūtur uestimēta eo qr̄ ā
mollē aīam efficiunt. Mollibꝯ uestimēt
regia delectatur aula. aspis ⁊ hūilibꝯ ē
delectat ecclia. Talia debēt eē uestimēta
cleicorum. in qbꝯ nil possit nōri nouitatis. nil
uanitatis. nil scrsiuitatis. nil qd ptineat
ad sbuiā ⁊ uanā gl'iam. Sed ꝙ uestis sz mūdicia mētis ornatū facit chri
sti. Ornemus igr̄ nos spūalibꝯ ornamēt
.s. caritate. hūilitate. mansuetudine. obia
patia. Hec sūt idumenta qbꝯ aīa pt cele
sti spōso placere. Nō ē exteriore s; interiore
pulcritudine; requirit inuisibil' spōsus. Sicut
scriptū ē. Ois gl'ia eius filie regis abintꝰ.
Hec e igr̄ diuitie. nr̄a pulcritudo. hoc meaꝫ
sit. Et btā illa aīa cui dr̄ in cāticis cāticorum.
Tota pulcra es amica mea ⁊ macula n̄ ē in te.
Studeamus igr̄ inuisibili dño placere nō
uestibꝯ s; moribꝯ. ut impleat in nob qd pre
apl's precipit. Nolite cōformari huic sclo s;
reformamini in nouitate sensus ur̄i. Qr̄ si ex
terior hō nr̄ corrūpit. interior tū renouat
de die in diē. Deinde subiūgit de incessu.
statu. ⁊ cetis motibꝯ dicens. Cū procedi
tis sil' ablate. cū ueneritis sil' state.
In incessu. statu. habitu. ⁊ in oībꝯ motibꝯ
urīs nil fiat qd cuiusq; offendat aspe
ctū. s; qd urām deceat sanctitatem.
Sancta prefectorum ecclia nō solum
flore; honore religionis s; et bonis
actibꝯ decore pollz. sic scriptū ē.
flores mei . fructus honoris ⁊ honestatis.
Religiosū q̄ppe ⁊ honestū ē. ut sic simul
habitant fres. ita q̄ simul ambulent ⁊ stent
Et apl's precipit ut oīa honeste ⁊ scdm ordinē
fiant. Pt qz in hac corporali cōiūctiōe aliqd
spūale intelligi. Sicut quippe sanctas
terribil' ut castrorum acies ordinata dicit
hē. Castrorum nāq; acies cū ad bellū se
parat. pᵒ se cōiūgere. atq; ordinare festi
nat. ne ab hostibꝯ irrupi aut penetrari
ualeat. Sic nimirum nr̄a spūal' acies
qbus cōiūcta ⁊ ordinata sim' ambulare.

simul' stare incipit' d' diabolum quatenus muniet' eo bellum. ut videlicet ex sua iunctione trahat aliquem loste. quum viros dei illi tantum timet quantum eorum unitatem. Sed ideo nobis dicitur. In omnibus motibus vestris nil fiat quod cuiusque offendat aspectum sed quod vestram deceat sanctitatem.

Sic debet vivere ut deceat sanctitatem canonica ut in veste nulle sit reprehensio. Valde est magnum est ut ipsi reprehensibiles vivant. qui ordo et ex lege ut ceteris formam sanctitatis ostendat. Unde ad ecclesiasticos vox prophetica loquitur quod dicit. estote sancti quia ego sanctus sum dicit dominus. Nec sancti esse debent quam nomen et habitum religionis et sanctitatis suscepit. qui divinis cultui sunt mancipati. Licet quod aliis est concessum divinis ministris [illegible]. Ergo sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores misteriorum dei. Non [illegible] tantum ut vita sanctus sed sic [illegible] nos existimet homo ut ministros Christi. Non [illegible] vita nobis sufficit et bona fama. Nam vita nostra nobis est necessaria, propter nos bona fama propter alios. Unde eiusdem ait apostolus. Oportet nos ab his qui foris sunt bonum habere testimonium. Sic ergo debemus vivere ut vitam contrahat cum nomine et professio teneatur in opere. ut si sanctus est ordo sancta sit vita. et si bene ut ubi dicitur. testimonio bono actus compleantur. Sunt religiosi minime si illicitos motus sub disciplina cohibent. si membra et sensus nostros sub cura restringere ut non possit lasciviae et levitati deservire. Ut aspectus noster sit simplex et humilis. ne sive aspiciat oculus quod illicite concupiscat anima. Ut noster et auditus sit purus et discretus. ea quae vana sunt et scurrilia respuens. ea quae dei sunt gratanter suscipiens. Ut sermo noster sit sale conditus. [illegible] et nociva detestans. bona et utilia diligens. Ut sit in corpore munditia. in vultu pudicitia. incessu cum gravitate. status cum reverentia. motus cum maturitate. habitus cum religione. quatenus ubique resplendeat sanctitas. emineat honestas floreat humilitas. ut in omnibus motibus vestris nil fiat quod cuiusque offendat aspectum sed quod vestram deceat sanctitatem.

Oculi vestri et si iaciantur in aliquam feminam in nullam figantur. Neque enim quando proceditis feminas videre prohibemini sed appetere vel ab ipsis appeti et velle criminosum est.

Unde dicitur in euangelio. qui viderit mulierem ad concupiscendum eam. iam mechatus est eam in corde suo. Et quia per illicitum visum concupiscentia oritur per quam mentis integritas violatur. necesse est ut sensum domini sui reprimat. ne per immunditiam et concupiscentiam cordis deum offendat. Sed dominus quia oculos suos in feminam iecit et fuit illicito appetitu devictus adulterium et homicidium perpetravit. Si igitur tantus vir per incuriam oculorum cecidit. nos qui longe ab eius sanctitate distamus tam mortale periculum summopere timere et cavere debemus. Exemplum sit nobis beatus iob qui dicit. Pepigi fedus cum oculis meis ut nec cogitarem de virgine. Quia enim sensit quod per exteriorem visum interior corrumpitur anima. fecit pactum cum oculis suis ne incaute aspiceret quod illicite concupisceret. Non est peccare videre mulierem si sollicite eam et opportunitas viri caveatur. Unde dicitur est quia loth fugienti a sodomis praecipitur ut non retro respiciat. nec remaneat in omni circa regione sed in monte salvum se faciat. Quisquis enim peccare appetit ictum maiorem fugiat. ab aspectu et familiaritate ipsorum se dei alienum faciat. atque alta intuitu ascendat. ut tanto a vitiis liber maneat. quanto se ab eis corpore et intuitu elongat. Et qui inde eam sit concupiscens. cum sibi fertur. Nec solo tactu affectu sed affectu et aspectu quia appetitur et appetit concupiscentia feminarum. Et ideo si apte dicat. Non solum tactu et voluntate tantum concupiscentia oritur sed et per exteriorem aspectum generatur. Unde enim secundum feminas sive aspicientes in tantum temptatur carnis mentis et cordis. Unde dicitur per prophetam dicit. Ascendit mors per fenestras vestras. ingressa est domos vestras. Mors autem est concupiscentia. domus istius est mens nostra. fenestre vero domus sunt quinque sensus corporis. Mors igitur per fenestras

ascendit atque domos ingreditur. quia concupiscentia per sensus corporis prorumpit ad interiora mentis. Quippe ne intus sensus per exteriorem apparentiam intus intrat. [illegible] senectus [illegible] domina [illegible] custodiat. [illegible] apparentiam [illegible] finaliter [illegible] [illegible] illum [illegible] primitus ingressum patere. Valde ei timendum est quod sequitur. Nec dicatis uos [illegible] [illegible] pudicos. si lenitas oculos impudicos. quia impudicus oculus impudici cordis est nuncius.

Semper que ita latet exterior membra dominatur. et frequenter per [illegible] cordis cogitatur [illegible]. Minor autem est culpa dum latet in occulto. sed maior efficitur cum in aperto apparuerit. Et sciendum quod impudicicia alia est spiritualis. alia carnalis. Spiritualis est que per delectationem cogitationis [illegible] agitur. Carnalis est que corporis expletur. Fit autem multis modis. [illegible] in per uisum. in per auditum. in per tactum. in per cogitationem. in per locutionem. in per operationem. Sabbatis [illegible] nutritur [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] fugit de moribus castitas. Et certe [illegible] in sensibus [illegible]. Et [illegible] [illegible] et tacente lingua aspectu mutuo corda [illegible] impudica. et [illegible] corporis castitas [illegible] delectantur ardore et [illegible] ab intimis [illegible] corporibus. fugit castitas [illegible] de moribus.

Castitas quippe de moribus fugit. [illegible] libidinosa voluptas aspectibus [illegible] magis magisque [illegible] et si corpus ab [illegible] uiolatione non tangitur. ipsa tamen [illegible] uiolatio uisu. affectu. cogitatione. delectatione perpetratur. [illegible] [illegible] [illegible] peccatum. Cogitatio parit delectationem. parit delectatio consensum. consensus operationem. operatio consuetudinem. consuetudo necessitatem. [illegible] autem legem peccati dicit esse in membris. [illegible] consuetudo est. quia peccatum [illegible] et ab ea cum [illegible] non discedit. quia [illegible] necessitas [illegible] per consuetudinem retinetur. [illegible] est quod culpam corrigere cum [illegible] apparet. quia si morari ceperit in magnitudinem [illegible]

[illegible]. Et quod dicit [illegible] de his qui [illegible] iniquitates suas [illegible] iuste decet [illegible] [illegible]. Nec putare debet quis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diligit sicut ab aliis se non [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible].

Hoc uitium [illegible] frequenter [illegible] qui culpas suas uoluit abscondere. quod dum sua uicia cum caute et latenter exterius agere [illegible] [illegible] nesciunt [illegible]. et culpa que occulta esse [illegible] ab aliis manifeste cognoscitur. Sed si latuerit et a nemine [illegible] [illegible] [illegible] et de illo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. In [illegible] [illegible] [illegible] uel [illegible] uel cogitatione delinquimus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et hoc nos [illegible] a culpa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] delectationis [illegible] [illegible]. Valde stultum est [illegible] male [illegible] [illegible] cogitet [illegible] de nec uelit [illegible] male [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]. Quapropter [illegible] est ut si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et si nos non delectant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed dicit [illegible]. Quomodo timebo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

uidē. Titillat te mala ꝯsciā. cogita qͥ
dō te uidet. Qͥ̄a ꝑ̄o i te male fiūt. pēsa
q̄ eū totū ꝯspicē. Qͥ̄a ꝑ̄o egis aut dixis
aū inter tractatūs sep attēde si te aliqͥ
dī. sep time displicē ei. Hec ē uia ꝯ
iusticie. hec sūt primordia sapie. sic
scptū ē. Initiū sapie timor dñi. Sequit̄.
Dū g̃ sil' estis i ecclia ꝯ ubicūq; ubi sit
inuicē uram pudiciciā custo
dite. ¶ Magna est pudicicie uirtus.
ꝯ mult̄u; ꝯmendata i scripturis diuinis; hec
ūtus celestis ꝯ spūal' est. Nā hoīez a tra
subleuat. angel' sociat. dō ꝯiūgit. de
t'reno celestez. de carnali spūalez facit.
Hec ita ꝯ hūanā natā; trāscēdit. Nā qͥ
hō pudicus qͥ castus ē. ñ tā ūtus hūa facit qͥ
diuia. Per hāc nos amat inuisibil' spōsus.
Nō ei placz dō aīa si ñ ē casta si nō est
pudica. Nā si imūdicie ꝯ luxurie deseruit.
abhoīabil' ē ei ꝯ reproba. pudicicie ūt̄
ꝯ dō acceptabil' ē ꝯ hoībꝰ. Hāc nō iui
dē. hāc ipugnare ñ cessat hostis ātiquus.
Ipe ē ei psuasor imūdicie atq; luxurie.
Plures decepi. plures corrupit. Nō parcit
cl'icis. ñ monachis. ꝯ qd satis gemēdū
ē. ipōs r'liosos pstrīxit. Vnde ē g̃ summa
uigilācia inuicē uram pudiciciā custo
dire. Nā si ei pomus. totū amittim̄ꝯ
nos metipos. Qͥ pdit pudiciciā pdit
aiā; suā. pdit deū. pdit se ipm. Sz ad
hoc in uniuz hitamꝰ. ut nos inuicē; cus
todiam̄. inuicē corrigam̄. inuicē erudia
muꝰ. ut qd quisq; ñ pt p se ipm; possit per
aliū. Et quia uera custodia nō a nob s; a
dō ē. bñ subdit. Deus ei q hitat i uob
ꝯ ipse uos custodiet ex uob. ¶ Nō
ei sufficiēs est ura custodia. ñ assit di
uina. ꝑpha attestāte q ait. Nisi dñs cus.
ci. fr. in. q. cus. eā. Nemo ē q pudicicia
sua; possit custodire aut i se ipo aut in
alio. ñ pcedit. Sz si ipe hitauit i nob. po
timꝰ p se ipm; qd ñ ualemꝰ p nos. Sic g̃
studeam̄ uiuere. ut nos i ipo ꝯ ipe i nob
dignet̄ hitare. ut casti ꝯ iusti possim̄
ēe p ipm. Qͥ uiuit ꝯ regnat p. o. s. s.

Et si hāc de q loq̄r cēti pctulāciā i alīq
uīr aduītis. statī admonete. ne cep
ta ꝑgrediatur. s; de ꝑrio corrigatur.
Si aūt ꝯ p' admonitionē itez ul' alio
qͥ die idipm facē uideritis. iā ulnit uul
neratū sanādū. pdat qcūq; hoc potuit
inuenire. pri tn ē aūn ul' tercio demōst
rādū. ut duor' l' triū possit ore ꝯuinci.
ꝯ cōpetenti seueritate coherceri. .v.

Hec sūma tibi aplicꝰ ꝯ euāge
lista ꝯcordat. Ait eī btūs pau
lꝰ. Si fuit hō pccupatꝰ i ali
quo delicto. uos q spūales estis istruit
te hm̄ i spū lenitatis. Et dñs i eū. Si
peccauit i te fr̄ tuꝰ. uade ꝯ corripe eū
int' te ꝯ ipm solū. Si te audierit. lucrat̄
es frēz tuū. Si aūt ñ te audierit. ad
hibe t̄ duos l' tres. ut i ore duor' l' triū
testiū stet oē ūbū. Sūma ḡ dilige̅n
ē inuestiganda ꝯ corrigenda culpa. Nā
si eaz ñ emēdamꝰ i hoc sclo. dāpnabi
mr̄ i futō. Vn̄ apl'ꝰ ait. Horrendū ē icide
i man' dī uiuentis. Melꝰ ē g̃ m̄ in
tā emēdare. q̄ tūc pure. Qͥ amat cor
ripi sapiēs est. Vn̄ scptū ē. Corri
pe sapiētē ꝯ amabit te. Stultꝰ aūt si
corripitur. irascat̄. Sz qd dicē apl'ꝰ ad
discipl'z; Insta igit opportune iportune.
Opportune dicebat, ꝑpt̄ eos q libent'
audiebāt ūbū ñ pdicatoris. iportune, ꝑpt̄
eos q minꝰ audiebāt. Similr̄ eos qui
culpas redarguūt. alīn oz eos ēē ipor
tunos. s; ista iportunitas ñ ē ex ira
s; ex caritate. Et sepe is q ꝯturbatur
qz corrip. cū cogitare cepit cū q̄ta
caritate ꝯ amore eū fr̄ suꝰ reprehēdit.
gaudet de reprehēsiōe. A qd delinqt studet
emēdare. Nec uos iudicetis ēē male
uolos qn̄ hoc idicatis. magis qͥppe in
nocētes nō estis si fres uros quos in
dicādo corrigē potestis. tacēdo pire
pmittitis. Si ei fr̄ tuꝰ uulnꝰ hēt i corꝑe
qd uelit occultari cū timz secari. nō
ne crudelr̄ a te silet̄ ꝯ misericordit̄ i
dicaretur; Qͥ̄to g̃ potiꝰ debes maū

festare, ne deterius putrescat in corde.

Si crudelis est qui vulnus in corpore fratris celat, multo magis crudelis est qui peccati vulnus in animo fratris non indicat. Et reus mortis illi existat quem tacendo perire permittit. Sic est ille ex opere, ita iste dampnatur ex taciturnitate. Ut enim crudelis est qui culpam non detegit, ita ille misericors est qui non abscondit. Nec maiorem potest caritatem impendere quam … Magna quidem illi merces ab omnipotenti deo debetur, a quo … misericordie … Et iacobus ait: Qui converti fecerit peccatorem ab errore vie sue, salvabit animam eius a morte et operit multitudinem peccatorum. Quod autem omnis culpa debeat demonstrari, ostendit cum subiungit: Sed antequam aliis demonstretur, prius duobus vel tribus ostendi debet si negaverit … Si admonitus neglexerit corrigi, ne forte possit secretius correctio innotescere ceteris. Culpa enim occulte committitur ab aliis fratribus … si neglexerit admonere prius … ut et ipse frater secreto corrigat … culpa que adhuc latens est, si forte secretius corrigi potuerit, non omnibus innotescat. Si autem negaverit, tunc testes adhibeantur … convictus … Et hoc est quod subdit: Si autem negaverit, tunc neganti adhibendi sunt alii, et coram omnibus, ut possit non ab uno teste argui sed a duobus vel tribus convinci. Convictus vero secundum prepositi vel etiam presbiteri ad cuius dispensationem pertinet arbitrium, debet emendatoriam subire vindictam.

Qui blande castigatus non corrigitur, acrius necesse est ut arguatur. Cum dolore enim abscidenda sunt que leniter sanari non possunt. Qui admonitus secreto de privato corrigi neglexerit, publice arguendus est, ut vulnus quod occulte sanari nequit, manifeste valeat emendari. Manifesta autem peccata non sunt occulta curatione purganda; palam enim arguendi sunt qui palam peccant, ut dum aperta obiurgatione sanantur, hii qui eos imitando deliquerunt corrigantur. Ipsi quoque qui secreto admoniti corrigi noluerint, publice convicti debent emendatoriam subire vindictam. Quam si ferre recusaverit, etsi non ipse recesserit, de vestra societate proiciatur. Non enim et hoc fit crudeliter, sed misericorditer, ne contagione pestifera plurimos perdat. Melius est enim ut per multorum salvationem unus dispereat, quam per unius contagionem plures periclitentur. Unde dicit in evangelio: Si oculus tuus scandalizat te, erue eum et proice abs te. Expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum quam totum corpus tuum mittatur in gehennam. Et si dextera manus tua scandalizat te, abscide eam et proice abs te. Per dextrum oculum aut dexteram manum possumus intelligere aliquem nobis necessarium amicum. Qui nobis prodest in consilio, oculus noster est; qui nobis ministrat in necessariis, manus nostra est. Qui si prodest in spiritualibus, noster dexter oculus est aut dextera manus. Talis tamen nobis si … scandalizaverit et incorrigibilis extiterit, de corpore, id est de societate, est abscidendus. Melius est enim solatium unius perdere quam per unum totum corpus perire. Et hoc quod dixi de oculo non figendo, et in ceteris inveniendis, prohibendis, indicandis, convincendis, vindicandis peccatis diligenter et fideliter observetur, cum dilectione hominum et odio vitiorum.

Hinc rursus beatus Augustinus alibi dicit: Sic diligendi sunt homines, ut eorum non diligantur errores. Aliud est enim amasse quod facti sunt, aliud odisse quod faciunt. Sunt nonnulli qui aliorum reatum arguunt culpas, non tamen ex caritate sed ex odio et amaritudine, non tamen ut eos corrigi velint, sed ut omnia que in corde gestant evomere possint. Et hoc non est secundum deum, et magis ad vindictam pertinet quam ad disciplinam. Caveat ergo fratres ut neminem reprehendant cum ira et indignatione, sed potius cum dilectione et caritate. Et si aliquis culpam corrigentis sonat in voce asperitas, semper tamen maneat in mente lenitas. Unde quod

ap̄ꝑ prīp̄ dicēs. Vos q̄ sp̄uales estis istruite
hūi in sp̄u lenitatis. Vn̄ et s̄b iūgit. Cō
siderās te ip̄m ne ⁊ tu tēpteris. Attēdēd̄
ei dicāt̄ tum repl̄hendit. qui ⁊ ip̄e prīor ⁊
fragil̄ existit. ne similit̄ tēptetur si quē
correpcōe conatur īmgnārs pocius q̄
cōpatiēdo. Siat ergo cū dilectōe hōīm ⁊ o
dio uicioꝝ. ut amor seruetur erga hōīes
⁊ odiū adusū uicia. q̄ p̄ istructōe celest
magis. cōpassio sit nec scelꝫ. Quicq̄ at
i tātū ꝑgressa sunt malū. ut a h̄r liē
ab aliquo l̄ quālib; munus accipiat. si h̄
ultro ꝯfitetur. parcat̄ ei ⁊ oret̄ pro eo.
Ideo ꝑgressū est ī malū magn̄ dīc
sūt: q̄n aclitte ad recip. qui ad accl̄
tur ē cordis atq; ꝓpitius īfrigēt.
Magn̄ malū incurrit. q̄n sibi ordinis
p̄uaricator existit. Nisi ꝓpria sōie mag
malū esse sciret ⁊ q̄ grauem discipulis suis a ī
naaman syro munus recepisset.
nequaq̄ eū tā terribili ꝑcussisset lepra ꝑni
tet. E ū itaq; suo nos docuit ēm corre
ctōne dignū q̄ cōmittit. simile pcc̄
tū si hec ultro ꝯfitet̄ parcendū est ei ⁊ orā
dū p eo. Nā culpa leuior efficit̄ que
ꝯfessiōe uoluntaria hūil̄ aperitur. Vn̄
dicit̄. Dixi ꝯfitebor aduersū me. i. me
dio. ⁊ tu remisisti. i. pctū meū. Si at de
ꝓhēd̄ atq; ꝯuincitur. si ꝑhibitus ꝯuīsit
iu' ꝓsbri grauius emendet. Nā ubi grauior
ē culpa. grauior ꝯpetit disciplina. grauit
q̄ ip̄e ⁊ mortalit̄ offendit. q̄ malū c
agit ⁊ abscōdit. De accl̄ius lrīs ⁊ mu
nuscul̄. btō ierō ita scribit. Dulces
inq̄t lrās ⁊ sudariola ⁊ serta munus
cula scōs amor nō h̄z. Quisq̄s talib; de
lectatur. magis uanitate seruit̄ ⁊ q̄ ꝓp̄ha
delectatur i infirmis. eo. ipm̄ decet
asserimus. Ec hō at. mala grauia solent
gn̄ari. sꝫ q̄ ꝑfcē uicia cauere desidant.
nō solū studeāt ut ea q̄ p se sūt mala eui
ueat. sꝫ ⁊ illa refugiūt vnde uel p̄ua ī
actō l' mala opīō exorīri possit. Nā
iio q̄s ob bn̄ uiuere ⁊ l' ex alijs demōs
trare. nō decet talia age. un q̄s possit

ul' malā suspicōe; hēc. Vestes uīas in
unū lōatis sb uno custode l' duob' l' q̄
sufficere possit ad eas excuciēdas ne a
tinea ledatur. Et sic pascimur ex uno
cellario. sic induimur ex uno uestiario.
Quos uestes ꝓp̄i i uno loco reponi
unt sb uno custode l' plurib' due
curent̄ caūe. Prima. s. ne p illaꝝ
neglectē. a tineis corrūpant̄. Scd̄a. s.
ne fr̄ hāc ip̄az ueste q̄m h̄t. i ꝓp̄ia hēc
sē cernerez si i ꝓp̄o loco sibi repōne licet.
Vnde at̄ sine incēt̄ sb a docuare q̄
sequit̄. Dat ei. Et si fieri p̄t ad uos
n̄ ptine. ut q; ub' induitū. p tp̄is cō
gruencia ꝓferatur. utrū hec recipi
at unusquisq; qd dep̄osuerat an aliud
qd alt' h̄uerat. dū tñ unicuiq; ꝓut
cuiq; opꝰ ē nō negetur. Istud at
si fieri p̄t. ut sicut uidetur difficile hec
at ip̄e qd deposuerat uestimētū recipe. Vo
maior̄ tñ ꝑfectōe ptinet si i tantum
ꝯtemptū sui ꝑuenerit. ut eo solū in q̄
opus ē corpi ꝯtētus eēt. ut q̄ qd ap' ut
h̄ntes uictum ⁊ uestitū hīs ꝯtēti eē
debem̄. Nō determinat q̄ uel q̄le. sꝫ tantū
ea noīat q̄ sufficiūt nec. Nā i ipsentis
pl'a sp̄ uoluntas appetit q̄ necitas. Sic
at ait btūs ierō hīa uel medico ꝯtētū
ē. sꝫ ꝯuictus nostra adeōat. uoluntas
⁊ uoluptas plīa cōplāuit. Sz si q̄s
dū ꝑfcē diligeret. carnalib; desid'ijs
odio remiciaret. multa resecaret. s'cētua.
q̄ nō tenz q̄ nccīa. Diligis ḡ deū to
to corde diligire. q̄re p ip̄m amorē sui
deū ⁊ ꝯtēni eē nc̄cijs. ⁊ sc̄ sua rese
care. ut dū qd opus ē unicuiq; n̄ ne
getur. ultra q̄ opus sit a nemie requirat.
Caritas n̄ q̄rit q̄ sua st. cōmunia ōīa
ꝓprijs anteponit. Caritas sic abicienda
ee i cōmunitati. l' dicitur si q̄sq; ꝑfcē possē
dit. ⁊ ex eo q̄d opus erit sibi incipit re
secabit. Si at int' uos ꝯtētiōes ⁊ mur
muria oriuntur. ⁊ queritur se deti
accepisse q̄ h̄uerat. ⁊ indignū se esse
q̄ n ita uestiatur sicut alius frater ei'.

uelsi habeat. hic nos probate quantum uobis desit in illo interiori sed humili cordis quam plurimum corporis humiliatio.

Habitum cordis nostri significat per gratiam dei per imitationem Christi sancti opera. Induere caritatis. pacis. bonitatis. humilitatis. patientie. modestie. mansuetudinis. et alia huiusmodi. Hec sunt interioris anime ornamenta. [illegible] ... nos ostendere. [illegible] ... ab huius spiritualibus [illegible] ... uacui. Uestitus est cui magis [illegible] ... non potest. Nam ferientium [illegible] ... totam massam corrumpit. [illegible] ... probare quam sollicite [illegible] ... quantum uobis interius desit. [illegible] ... magis [illegible] ... a rebus [illegible] ... uirtutibus hec [illegible] ... beate potest. [illegible] ... caueatis sed interius [illegible] ... opera caritatis. [illegible] ... talia agitur [illegible] ... consequenter [illegible] ... nos in alio loco [illegible] ... Nichil possidentibus aut inanem gloriam sibi [illegible] ... arbitrantes non ea que sua sunt singuli cogitantes sed que aliorum. [illegible] ... ei ualeret hec duo ad [illegible] ... gemina [illegible] ... [illegible] ... omnibus indicat. et ea que sunt altius magis [illegible] ... sua [illegible] ... Huius [illegible] ... duobus humilitas et caritas [illegible] ... non solum [illegible] ... solent sed [illegible] ... ad [illegible] ... duas [illegible] ... Et quia hec [illegible] ... amore [illegible] ... sibi [illegible] ... Tamen si uita tollatur infirmitas ut hec recipiatis [illegible] ... [illegible] ... locum [illegible] ... custodibus [illegible] ... Item sane ut nullus sibi [illegible] ... sed omnia opera uestra in unum fiant maiori studio et frequentiori alacritate quam si uobis singulis faceretis propria. [illegible] ... Caritas enim de qua scriptum est non querit que sua sunt sic intelligitur quia communia propriis [illegible] ... propria communibus anteponit. [illegible] ... Hec est enim [illegible] ... ut nullus sibi operetur sed omnia in commune fiant. scilicet

maiori studio et frequentiori alacritate quam si essent propria. Hec est [illegible] ... quia si caritas est non querit que sua sunt. nullus [illegible] ... Et si [illegible] caritas [illegible] ... [illegible] ... Hunc est fructum caritatis [illegible] ... [illegible] ... Et [illegible] ... [illegible] ... nobis [illegible] ... [illegible] ... transitura necessitas. permanet caritas.

Transitoria que necessitas utitur [illegible] ... rebus [illegible] ... caritas eminet. [illegible] ... placere [illegible] caritate. [illegible] ... eminet caritas. [illegible] ... Hec est uia sublimior [illegible] ... [illegible] ... Paulus ait. Adhuc excellentiorem uiam uobis demonstro. Nihil [illegible] ... caritate [illegible] ... appetit. [illegible] ... [illegible] ... celestia [illegible] ... Caritas [illegible] ... amore [illegible] ... Amor autem [illegible] ... ut nil maneat in homine quod non dicere dilectioni subdatur. Nam deum precepit diligere ex toto corde. ut omnes cogitationes nostras referamus ad ipsum. Ex tota anima. ut omnes affectiones anime dirigamus ad ipsum. Ex tota mente. ut omne quod intelligimus et discernimus [illegible] ... ipsum. [illegible] ... ut quod tibi non uis fieri alii ne feceris. et quecumque uultis ut faciant uobis homines et uos facite illis. Ex hac gemina uirtute dilectionis [illegible] ... omnes [illegible] ... uirtutes. [illegible] ... aut utilitate que sunt appetenda [illegible] ... aut [illegible] ... sunt uitanda. Ex hiis duobus articulis [illegible] ... diligere [illegible] ... nulla malicia [illegible] ... In omnibus [illegible] ... utitur transitoria necessitas. [illegible] ... permanet caritas. [illegible] ... agimus aut loquimur aut cogitamus ad caritatem dei [illegible] ... aut proximi [illegible] ... in omni [illegible]

itentio sui nimia uideret fieri carnalitate. In his autem omnibus preceptis tota lex pendet et prophete.

Consequens ergo est ut dicat: Ita sane ut indumentis aut aliis rebus ab aliquo in monasterio afferatur aliquid vel servire vel[illegible] ...sive ... ita ut in commune sit ... et postea ut ea[illegible] ... cui necesse fuerit prebeatur.

Quia cum ei unum nil liceat ... in proprium ... proprio ... cui necesse fuerit prebeatur. Sicut extinguntur ... sic nutritur caritas et paupertas ... ... in terrena ... ... exigitur ... conceditur. Si ... que ... aliis ... [illegible] ... unt ... Amat ... delectantur in ... et sepe ex ... ut ... occasione ... [illegible] ... est dubium. ... omnium ... affectu ... cognoscit. Nec ... ex ... ... corrigere valeat. Debemus ergo ... cautos et vigilantes esse atque ... laqueo ... terrena ... calcare ut possimus ... Sed quia ... in hoc capitulo ... est. Qui sibi collatam ... laverit ... ordinis ...

Apostolus dicit furtum et latrones regnum dei non possidebunt. Furtum est criminale peccatum. Sic scriptum est: Non adulterabis, non furtum facies, non falsum testimonium dicas et cetera. Quia ergo inter criminalia deputatur ... canonum ... sic ... dicit ... de furto ... de adulterio ... de homicidio ... de falso testimonio. Sic ergo qui rem sibi collatam celare appetit ... traditionis locum tenet in sancta ecclesia, qui fur erat et latro, loculos

habens ea que mittebantur ... asportabat. Qui ... cupiditatis ... animas ... omni ... in ... Si ... mortem ... ad ... Caveat ergo ... ne ... appetat, ne ... abscondat, ne ... precium ... ... inuenis ... Sequitur: Indumenta vestra arbitrio prepositi laventur sive a vobis sive a fulloribus, ne interiores anime sordes contrahat nimius vestis nitoris appetitus.

Quare vestimenta [illegible], petitur ... lavari ... arbitrium prepositi ... iussit ipse ... ne ... sordes ... anima ... si ultra modum vestrum ... hic ... Dicitur ... ... pollutus ... ad ... ... Curate ergo ... prelati ne ... relinquant ... Non enim ... vestis ... Unde apostolus ad Romanos dicit: Nolite conformari huic seculo, sed reformamini in novitate sensus vestri. ... seculi appetitus ... formam ... requirit. ... ... animatur. Hec est ... ... munditia ... in ... dicens: Lavamini, mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Non enim ... scriptum ... mundus corpore ... mundus corde ... Lavacrum etiam corporis cuius infirmitatis necessitas minime denegetur. Fiat sine murmure de consilio medicine ... ut ... si noluerit, iubente preposito fiat quod faciendum est pro salute. Si autem uelit et forte non expediat, sue cupiditati non obediatur.

Hec ... apostolus ... dare ... carnis curam ... ... Multum ei interest inter ... et ...

Johannes [illegible]

[illegible]